

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Сектор за просторно планирање и урбанизам
Број: 350-01-01063/2019-11
Датум: 1. октобар 2021. године
Немањина 22-26, Београд

ИЗВЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ
У НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ
И
ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Влада Републике Србије донела је, на предлог министарства надлежног за просторно планирање, Одлуку о изради Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године („Службени гласник РС”, број 48/19). После спроведене јавне набавке за израду Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године (у даљем тексту: Просторни план), израда Просторног плана је додељена групи понуђача су: Институт за архитектуру и урбанизам Србије – ИАУС, Географски факултет Универзитета у Београду, Архитектонски факултет Универзитета у Београду, Саобраћајни институт ЦИП, ЈП Завод за урбанизам Војводине и GDI SOLUTIONS d.o.o.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је носилац израде Просторног плана, у складу са чланом 47. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21, у даљем тексту: Закон)

Саставни део Одлуке о изради Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године је Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана Републике Србије на животну средину („Службени гласник РС”, број 41/19).

Нацрт Просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину (у даљем тексту: Извештај о стратешкој процени утицаја) припремљени су у складу са одредбама Закона, Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19, у даљем тексту: Правилник) и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10, у даљем тексту: Закон о СПУ), и другим релевантним прописима.

Израда Нацрта Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја је поверена групи понуђача (у даљем тексту: Обрађивач), чији руководни тим чине одговорни планери: др Саша Милијић, д.п.п, број лиценце 100 0007 03, Проф. др Марија Максин, д.и.а, број лиценце 100 0014 03, др Небојша Стефановић д.п.п, број лиценце 100 0082 04.

У складу са одредбама Закона и Правилника после раног јавног увида, који је одржан у трајању од 15 дана, у периоду од 2. до 16. марта 2020. године и прибављања потребних услова и података од органа, организација, односно имаоца јавних овлашћења за израду Нацрта Просторног плана, припремљен је Нацрт Просторног плана и спроведена је процедура стручне контроле планског документа. Комисија за стручну контролу Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године (формирана Решењем министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре број 350-01-01063/2019-11 од 18. новембра 2020. године, у даљем тексту: Комисија), разматрала је Нацрт просторног плана на седници Комисије која је одржана електронски 16. и 28. децембра 2020. године. Комисија је констатовала да је Просторни план у начелу усклађен са Законом и Правилником, као и да је потребно извршити одређене корекције и прецизирања у складу са општим констатацијама, примедбама и сугестијама датим у Извештају о обављеној стручној контроли Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, број 350-01-01063/2019-11 од 8. фебруара 2021. године. Коригован Нацрт Просторног плана са Извештајем о стратешкој процени утицаја достављен је у законском року ради спровођења процедуре јавног увида.

Сви појмови који су у овом извештају употребљени у једном граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

II ПОСТУПАК ОБАВЉАЊА ЈАВНОГ УВИДА

Процедура јавног увида је спроведена у складу са одредбама Закона, Правилника и Закона о СПУ.

Законом и Правилником, активности везане за спровођење јавног увида поверене су Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ).

Јавни увид у Нацрт Просторног плана и Извештај о стратешкој процени одржан је у периоду од 5. априла до 5. маја 2021. године у трајању од 30 дана у оглашеним терминима (јавни оглас је објављен у Дневном листу „Курир” од 5. априла 2021. године, у складу са Законом и Правилником). Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја изложени су на јавни увид у трајању од 30 дана у аналогном формату сваког радног дана у седиштима управних округа, односно у дигиталном формату на интернет страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као и на интернет страницама управних округа и јединица локалне самоуправе.

Физичка и правна лица примедбе на Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја могли су доставити у писаној форми у току трајања јавног увида, закључно са 5. мајом 2021. године јединицама локалне самоуправе или директно Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Комисија за јавни увид у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године (у даљем тексту: Комисија) образована је Решењем министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре број 350-01-01063/2019-11 од 12. марта 2021. године.

Задатак Комисије је да спроведе поступак јавног увида у Нацрт просторног плана и Извештај о стратешкој процени утицаја, а посебно да:

- прати поступак спровођења јавног увида у Нацрт просторног плана;

- организује јавну седницу Комисије, која ће бити одржана по завршетку јавног увида, на којој се разматрају примедбе достављене у току трајања јавног увида;
- организује затворену седницу Комисије, на којој доноси закључак о свакој поднетој примедби, након чега сачињава извештај о обављеном јавном увиду.

Састав Комисије:

1. мр Ђорђе Милић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100008304 - председник;
2. др Тихомир Обрадовић, дипл.инж.арх, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0096 06, 200 0001 03, 300 1457 03, 381 0029 12 – заменик председника – члан;
3. Проф. др Милица Бајић Брковић, дипл.инж.арх, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0140 09, 200 1175 09 - члан;
4. Проф. др Јасмина Ђорђевић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0120 08 - члан;
5. Проф. др Дејан Дивац, дипл.инж.грађ. број лиценце Инжењерске коморе Србије: 310 0098 03, 316 D595 06 - члан;
6. Мирко Јокановић, дипл.инж.грађ, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 202 20464 03 и 315 5216 03 - члан;
7. Синиша Темерински, дипл.инж.арх. лиценца 200 0265 03, 300 3152 03 - члан;
8. Дубравка Павловић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0008 03, 201 0662 04 - члан;
9. Мирјана Вашут, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0092 06, 201 0421 03 - члан;
10. Љубо Маћић, дипл.инж.маш - члан за област енергетике;
11. Мирослав Тошовић, дипл. инж. арх - члан за област заштите животне средине;
12. др Дејан С.Ђорђевић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0108 07, 201 0663 04 - члан;
13. Светлана Чеперковић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије:, 100 0116 08, 201 0995 07, члан - секретар;
14. ма Оливера Радоичић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0204 12, члан - секретар;
15. ма Ивана Стефановић, дипл.п.планер, број лиценце Инжењерске коморе Србије: 100 0117 08, члан - секретар.

По завршетку јавног увида одржане су јавне седнице Комисије у просторијама зграде министарстава, Немањина 22-26, Велика сала на VI спрату, у следећим терминима:

- петак 25.06.2021. године од 9:00 до 16:00 часова,
- понедељак 28.06.2021. године од 9:00 до 16:00 часова,
- четвртак 01.07.2021. године од 8:00 до 14:00 часова,
- петак 02.07.2021. године од 8:00 до 14:00 часова, и
- понедељак 05.07.2021. године од 8:00 до 14:00 часова.

Физичка лица и овлашћени представници правних лица која су у току трајања јавног увида поднела примедбе у писаном облику, могли су присуствовати јавној седници према распореду и списку који је објављен на интернет страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. У складу са Законом и прописима донетим на основу Закона, о свакој поднетој примедби обрађивач планског документа јавно је изнео свој став.

Седницама су присуствовали чланови Комисије за јавни увид у Нацрт просторног плана, представници Обрађивача, представници јединица локалних самоуправа, заинтересована правна и физичка лица, подносиоци примедба и сугестија у току јавног увида.

Са одржаних јавних седница припремљен је записник чији саставни део представља и евиденциони лист.

Затворене седнице Комисије на којима су заузети ставови о свакој поднетој примедби одржане су 8. јула и електронски 15-17. септембра 2021. године.

Примедбе на Нацрт Просторног плана у скраћеном приказу, достављене у току трајања јавног увида, представљају саставни део овог извештаја.

III ПРИМЕДБЕ НА НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ЗАКЉУЧЦИМА КОМИСИЈЕ

Скраћени приказ поднетих примедба на Нацрт Просторног плана са закључцима Комисије по свакој примедби и кратким образложењем:

1. Општина Босилеград, Георги Димитрова 82, 17540 Босилеград, интерни број 20/21, од 02.04.2021.	
<p>1. У оквиру јавног раног увида доставили смо своју иницијативу/примедбу да се Просторним планом Републике Србије 2021. до 2035.године планира изградња коридора „Босилеград-Сурдулица-Владичин Хан” веза са Коридором 10. У оквиру „Извештаја о објављеном раном јавном увиду поводом израде Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035.године у оквиру дела „III Скраћени приказ примедба и сугестија које су поднете у току трајања раног јавног увида” под редним бројем 7. обухваћена је наша, како се тамо наводи, сугестија и то: „Сугестија се односи на потребу да се једна од достављених варијанти коридора Босилеград - Сурдулица - Владичин Хан, наведе као један од планираних коридора у Просторном плану Републике Србије. Тај коридор би био од виталног значаја за опстанак и развој општине Босилеград и тај део Републике Србије”.</p> <p>Међутим, у достављеном нацрту Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, тачније у делу „Рефералне карте – Саобраћај” видимо да наша иницијатива није обухваћена. Цео путни правац од граничног прелаза „Рибарци” преко Босилеграда даље према Сурдулици и Владичином Хану планиран је за изградњу/реконструкцију ДП II и ДП IV</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прецизирати планска решења у текстуалном делу, како би се у току спровођења ППРС-а спровеле активности на припреми планске и техничке документације у циљу дефинисања оптималног повезивања пограничних подручја са главним инфраструктурним коридорима у Републици Србији, укључујући и потес Босилеград – Сурдулица – Владичин Хан.</p> <p><i>Напомена:</i> У делу ППРС-а који се односи на планска решења као и на приоритете реализације дефинисана је изградња и реконструкција овог путног правца.</p> <p>У ППРС је наведено у делу:</p> <p>2.5.4. Инфраструктура, 2.5.4.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура (Реферална карта 3а), 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа - Планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже су (Тематска карта 8):</p> <p>„- реконструкција и изградња путног правца Владичин Хан – Сурдулица (ИБ број 40) – Босилеград – Рибарци (веза са Републиком Бугарском) (ПА број 231)”;</p> <p>3. Имплементација, 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године: 7. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура, 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај:</p> <p>„7.1.33. Реконструкција и изградња путног правца Владичин Хан – Сурдулица (ИБ број 40) – Босилеград – Рибарци (веза са Републиком Бугарском) (ПА број 231);”.</p>

<p>реда. Међутим, циљ наше иницијативе је далеко шири и има за циљ не само реконструкцију и проширење постојећих саобраћајница, већ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Исправљање неколико оштрих кривина на путном правцу од Босилеграда према Горњој Лисини, – Изградњу моста преко Лисинског језера у циљу смањења растојања према Сурдулици у дужини од 3 km, – Изградњу треће саобраћајне траке на целој деоници пута према Сурдулици за тешка теретна возила, – Изградњу тунела од места Божица према Топлом Дољу, који значајно смањује растојање према Сурдулици (око 16 km) којим се и заобилази Власина као предео изузетних одлика, чиме се смањује загађење овог туристички изузетно значајног дела Јужне Србије, – Изградњу треће саобраћајне траке према Сурдулици, даље изградњу обилазнице око Сурдулице све до прикључка на Коридор 10. <p>Напомена: достављени графички прилози и Иницијатива МГСИ</p>	<p>Техничка решења и елементи за формирање пројектних задатака, као што су исправљање оштрих кривина, изградња додатних трака, дефинисање позиције и одабира решења објеката на траси пута (тунели, мостови итд.), нису предмет ППРС.</p> <p>Управо због тога, у складу са законски прописаним садржајем, у поглављу 3. о имплементацији ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу како одабир трасе (на основу Претходне студије оправданости и Генералног пројекта) тако и решења која се односе на објекте на траси.</p> <p>У ППРС се наводе важеће ознаке путева, јер је то законска обавеза.</p> <p>У делу 3.4. ППРС је дефинисана израда ППППН (или других планова у зависности од ранга саобраћајнице) за путне коридоре, у оквиру којег се дефинишу појединачна решења, на основу техничке документације.</p> <p>У ППРС је дефинисана изградња обилазница око градских и општинских центара.</p>
<p>2. Потребно је у просторни план Републике Србије од 2021. до 2035. године уврстити изградњу неизграђене деонице пута 23404 Радовница – Гложје (Голема Река), у дужини од 24620 метара, на државном путу ПА реда бр, 234 Света Петка – Трговиште – Доњи Стајевац – Босилеград.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана</p> <p>Предметни путни правци су регионалног значаја, тако да ће бити плански третиране другим планским документима у току спровођења ППРС-а.</p>

<p>2. Национални савет Ромске националне мањине, Петра Бојовића 10, 26000 Панчево, 350-01-00417/2021-11, од 01.04.2021.</p>	
<p>1. Усаглашавање урбанистичких планова који покривају територије ромских подстандардних насеља са реалним стањем на терену, уз максимално афирмисање учешћа заједнице приликом ревизије/израде истих. Не мање важно, приликом израде планске документације неопходно је у што већој мери очување оних стамбених насеља која испуњавају критеријуме урбанистичке, социјалне и функционалне одрживости;</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Проблеми становања ромске заједнице препознати су и обрађени у ППРС кроз планска решења у области становања, а посебно у оквиру теме Регулисање и унапређење неформалних и подстандардних подручја (део 2.5.2.5.5., стр. 251-252). У овом делу обрађена су и сва питања из наведене сугестије.</p> <p>Питање урбанистичког уређења подстандардних ромских насеља није предмет ППРС, већ предмет израде санационих урбанистичких планова за све врсте подстандардних или нелегалних насеља, по истим принципима и критеријумима испуњавања урбанистичке, социјалне и функционалне одрживости, уз партиципацију становника.</p>

<p>2. Побољшање инфраструктурне опремљености ромских подстандардних насеља;</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто образложење као за примедбу број 1. У поглављу 2.5.2.5.5., стр. 251-252, обрађено је питање из наведене сугестије.</p>
<p>3. Решавање имовинско-правних односа уз подршку локалних самоуправа и осталих јавних титулара;</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто образложење као за примедбу број 1. У поглављу 2.5.2.5.5., стр. 251-252, обрађено је питање из наведене сугестије.</p>
<p>4. Унапређење поступка озакоњења нелегалних објеката који испуњавају законске услове за наведени процес; али и</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто образложење као за примедбу број 1. У поглављу 2.5.2.5.5., стр. 251-252, обрађено је питање из наведене сугестије.</p>
<p>5. Проналажење нових концепата решавања стамбених потреба социјално угрожених припадника ромске националне мањине.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто образложење као за примедбу број 1. У делу 2.5.2.5.5., стр. 251-252 (тачка 2), као и у делу Одрживи развој стамбене подршке (тачка, 7, део 2.5.2.5.3., стр. 249-250) обрађено је питање из наведене сугестије.</p>

3. Бојан Мирковић, достављено електронском поштом, од 08.04.2021.

1. Предлажем да се у план уврсти нови сремски железнички коридор Аеродром „Никола Тесла“ -Добановци-Шимановци-Прећинци-Буђановци где се овај коридор надовезује на пругу Рума-Шабац-Мали Зворник. Због чега би овај коридор био важан? Овај коридор би имао великог значаја како у теретном, тако и у путничком саобраћају, омогућио би наведеним сремским насељима железничку конекцију што би имало велики значај за индустријске зоне које су никле у овим местима, а у исто време би довело нове инвеститоре. У путничком саобраћају сматрам да ова веза има више добрих страна, наиме скраћује пут између Београда и Мачве (Шабац, Лозница, ...) што би довело до скраћења времена путовања и тиме допринело да више суграђана користи овај еколошки вид превоза. Ова веза би омогућила да сремска насеља која до сада нису имала железничку конекцију, а гравитирају Београду, добију могућност прикључења на приградску железницу, што би смањило број аутомобила и аутобуса који иду аутопутем и стварају огромне гужве на уласку у Београд. Пруга би за сад била једноколосечна и електрифицирана (потребно је електрифицирати и Рума-Шабац-Мали Зворник), али да се остави

1. Примедба се делимично прихвата.
(а) Прихвата се да се на стр. 287, у делу 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа, став 6. после тачке 8. дода нова тачка 9. која гласи:
„9. Дефинисање додатних планских решења која се односе на постојеће пружне правце и на формирање нових веза у оквиру планираних решења за изградњу пруга.“
(б) Не прихвата се навођење предметних траса.

могућност да у некој будућности, када капацитети буду попуњени, да се изгради још један колосек. Предуслов овог пројекта је и изградња пруге према Аеродрому „Никола Тесла“.

Предлажем да се у план уврсти нова шумадијска пруга која за циљ има повезивање првенствено Аранђеловца и Тополе на железничку мрежу. Пруга би могла да се протеже од РЗ Собовица преко Тополе и Аранђеловца у два крака, један према Младеновцу и повезивање са Коридором 10 и један ка Лазаревцу и повезивање са Коридором 11. Довођење нових инвестиција, побољшање мобилности грађана, мањи трошкови за привреду и смањење гужве на путевима су само неки од бенефита ове пруге. Пруга може да буде једноколосечна, по могућству електрификована, за саобраћај регионалног карактера V_{max} 80 km/h до 120 km/h.

Предлажем још једну пругу која би могла да се узме у разматрање, то је пруга Чачак-Горњи Милановац-Лазаревац. Бенефити ове пруге су исти као и бенефити које сам већ спомињао, довођење инвеститора, повећање мобилности грађана, умањени трошкови за привреду, а као главни бенефит наводим да ће знатно скратити пут између Чачка (Тиме и целог тог дела Србије) са северним делом наше земље што би омогућило већи удео транспорта у железничком превозу, путници би користили овај вид саобраћаја, а роба би прешла на железницу.

4. Никола Ђурашковић, достављено електронском поштом, од 21.04.2021.

1. Инфраструктура

Сугестија се тиче боље повезаности аеродрома Никола Тесла са железницом која има путању од Суботица- Нови Сад- Београд, како би се људима из осталих крајева олакшала доступност аеродрому.

То је веома важно и за развијање бизниса, јер се смањује време путовања пословних људи из иностранства који долазе на састанке. Овим би се стекли доста бољи услови за привлачење страних инвестиција на север или југ- у унутрашњост Србије.

У свим развијеним градовима аеродром је приоритетан при планирању железничке мреже.

1. Сугестија се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.

Образложење: Сугестија није предмет ППРС.

Сугестија је оправдана, али начин повезивања наведених пруга је предмет других просторних и урбанистичких планова.

<p>2. Екологија</p> <p>Сугестија се тиче мреже Ветроелектрана. Било би неопходно да се одради поновна процена броја ветроелектрана, с'обзиром на Париски споразум и „Green deal“ који је увела Европска унија, тренутни број који је планиран није довољан да би се постигла еколошка норма</p>	<p>2. Сугестија се делимично прихвата</p> <p><i>Образложење:</i> Процене неопходних капацитета и броја ветроелектрана, ради постизања еколошке норме нису предмет ППРС. Радна верзија нацрта ППРС је припремљена пре ступања на снагу нових прописа из области енергетике и климатских промена. У том смислу, у коначној верзији ППРС извршиће се одговарајуће уподобљавање са новим прописима</p> <p>ППРС ни на који начин не представља сметњу спровођењу предлога који је наведен у примедби.</p>
<p>3. Туризам</p> <p>Сугестија се тиче старе пруге Петроварадин-Ср. Каменица-Беочин. Пруга је ван употребе дуги низ година, а бицикличка стаза је уцртана на магистралном путу Ср. Каменица-Беочин. Минималном адаптацијом (нпр. бетонирањем) између шина старе пруге би могла да се направи идеална туристичка атракција.</p> <p>Србија је веома посећена од стране интернационалних бицикличких тимова, и ово би могао да буде нови покретач развоја туризма у „Винском Срему“ тј. на северним обронцима Фрушке горе.</p> <p>Притом, оваквим пројектом би се решио проблем оптерећења магистралног пута, где се бициклисти доводе у веома опасну позицију- с' обзиром да је тај пут доста оптерећен камионима који циркулишу од Беочинске фабрике цемента ка путним правцима вишег реда.</p>	<p>3. Сугестија није предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС третира само међународне бицикличке стазе, а мрежа интерних стаза је предмет програмских и планских докумената нижег нивоа. У том смислу, сугестија је основана и биће предмет разраде ППРС у регионалним и просторним плановима јединица локалне самоуправе.</p>

<p>5. „ГРОТ” Рудник олова и цинка д.о.о., 17543 Крива Феја, Врање, достављено електронском поштом, од 21.04.2021.</p>	
<p>1. Увидом у Нацрт Плана утврдили смо да је уцртано експлоатационо поље рудника „Грот” Крива Феја. На наш захтев, Министарства рударства и енергетике је одобрило проширење експлоатационог поља за рудник олова и цинка „Грот” а.д. Крива Феја, број 310-02-00586/2019-02 од 01.10.2019. године.</p> <p>На одобреном проширеном делу експлоатационог поља, на северном пољу рудног поља Благодат, налази се лежиште руде олова и цинка „Кула” општина Босилеград.</p> <p>Према политичко-административној подели, проширено експлоатационо поље</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>

<p>налази се на територији општине Врањска Бања и Босилеград.</p> <p>У табели дате су координате експлоатационог поља са проширењем а проширење је везано за следеће тачке у табели: 3,4,5,6,7 и 8.</p> <p>Илустрација/табела</p> <p>Молимо Вас да уважите примедбу и промену-проширење експлоатационог поља унесете у графичком прилогу: Реферална карта 1 (Намена површина).</p> <p>Напомена: достављен графички прилог и Решење Министарства рударства и енергетике.</p>	
---	--

6. Јелена Малетић, достављено електронском поштом, од 21.04.2021.	
<p>1. На самим плановима, све изгледа одлично, пуно зелених зона, заштићених зона и планираних заштићених зона, а веома мало, па скоро уопште угрожених црвених зона. Свима нам је јасно да ово није потпуно тачно, што нам показује то да је Србија, а претежно Београд, већ дуго времена водећи на листама загађености ваздуха у региону, Европи, па и свету. Примећујем да наша власт не схвата колико је ово значајно питање, колико је хитно уложити у квалитет ваздуха, заштиту животне средине која се свакодневно уништава, сече, загађује. Желећи да задржите младе стручњаке у овој држави, требали бисте да им омогућите нормалне, здраве и чисте услове за живот. Млади не желе да остану у држави где ће од самог ваздуха који удишу да им се развију разна обољења.</p> <p>Даље, било би лепо да се много већи буџет да заштити и унапређењу заштите животне средине, као и да се тај новац заправо користи у те сврхе, јер генерално у Србији а претежно Војводини, последњих много година се види веома слаб помак, а веома велика стопа сече шума, уништавања заштићених подручја И нелегалне градње у заштићеним подручјима.</p> <p>Дакле, потребно је уложити новац у унапређење комуналних предузећа у Војводини а највише у зони Национално Парка Фрушка Гора, где свакодневно видимо смеће, загађење, на које одговор немају нити НП Фрушка Гора, нити комуналне службе ове зоне. Такође, сеча шума у зони НП Фрушка Гора је страховита, без икаквог пошумљавања у</p>	<p>1. Примедбе нису предмет плана (примедбе нису основане).</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретних примедби и сугестија на текстуални и графички део ППРС, већ као коментар.</p> <p>Подносилац примедби с правом указује на бројне проблеме у просторном развоју Републике Србије.</p> <p>У Нацрту ППРС су у складу са улогом и стратешким нивоом планског документа обрађене тематске области као што су заштита животне средине, управљање отпадом, заштита природних вредности, енергетика (у делу коришћења топлотне енергије и енергетска ефикасност), становање и др.</p> <p>Примедбе су предмет промене законског основа (Закона о заштити природе, Закона о националним парковима и других закона и подзаконских аката), просторних планова подручја посебне намене (за Национални парк Фрушка Гора), јавних политика и примене одговарајућих мера подршки, рада инспекцијских служби, јавних финансија (локалних) и сл.</p>

истој (а потребно је и у већој) мери од самог сечења.

МОЛИМ Вас да се новац уложи у ове важне ставке, да се унапреде услови ваздуха и природног станишта у нашој држави, јер ћемо у противном ускоро постати први на листама најзагађенијих држава света, иако имамо толике површине обрадивог и шумског земљишта.

Важна ставка је такође улагање у помоћ/кредите и слично за становнике Србије да се унапреде начини грејања зими, те да се И на тај начин смањи загађење ваздуха.

Сумирано:

- Побољшање квалитета ваздуха целе државе на све могуће начине

- Очување заштићених подручја не само на папиру него и у пракси! Нек инспекције раде свој посао! Променити министарку за Заштиту Животне средине!

- Улагање у повећање ефикасности грејања у стамбеним објектима, помоћ људима који су сигурно сви вољни да унапреде грејање зарад свежије ваздуха.

- Улагање у комуналне службе, повећање опсега посла, већи број радника и возила да би могли да обављају свој посао у свим подручјима.

ЗАБРАНА градње у **НАЦИОНАЛНОМ ПАРКУ ФРУШКА ГОРА!** Како је могуће да национални парк допушта и држава допушта да се по Фрушкој Гори толико много гради, да се секу шуме, да се толико отпада налази дуж свих путева кроз национални парк?!

Још једна важна тема која је проблематична у нашој држави а преко потребна је Рециклажа! Уложите више у установе које већ рециклирају, поставите аутомате који дају новац за сваку враћену амбалажу, уложите у то да се добијају попусти за враћене амбалаже. Држава мора да повећа свест људима!

Казне за бацање смећа ван означени места за то (канте, контејнери) и веома лако ће да се напуни буџет за помоћ унапређења заштите животне средине и ваздуха.

Тakoђе на мапама фали веома велик број дивљих и регионалних депонија које су од веома велике опасности по околину и здравље људи у градовима у близину. Оне су легло болести и зараза јер су потпуно дивље и неуређене.

Напоменула бих још један проблем о ком држава веома мало мисли, а то су права животиња. Азили који примају напуштене животиње претворили су се у ништа друго, до места где се животиње изгладњују и убијају. Новац који Азили добијају не иде у сврхе у које је послат. Покрените хумана прихватилишта за све животиње које су напуштене, омогућите бесплатну стерилизацију/кастрација животиња у циљу да се смањи популација напуштених. Молим Вас да инспекције које контролишу нелегалне одгајивачнице паса раде свој посао јер нелегалних одгајивача у Србији има десетоструко више од оних легалних. Будимо хуманија држава, помозимо и животињама. Нек се закони спроводе и поштују више него до сада у свим сферама, како животне средине И животиња, тако и свих других видова закона у нашој држави. Сви се искрено надамо побољшању у овој сфери наше државе. Потребни су нам путеви, потребни су мостови, зграде, туризам, али хајде да прво ресимо важнија питања, која утичу на сваку појединачну особу у овој држави, а то су квалитет ваздуха и загађености наше државе у сваком погледу. Хајде да наша деца живе у чистијој Србији од ове у којој ми тренутно живимо. За 15 година Србија може да се побољша еколошки толико, да не буде препознатљива. Молим власт да помогне да се овај циљ оствари јер ће и Ваша деца живети на земљи коју ћемо ми оставити иза нас.

7. Дејан Стојановић, ЈП Завод за урбанизам Ниш, Наде Томић 16/31, 18000 Ниш, достављено електронском поштом, од 23.04.2021.

1. Мишљења сам, да је Нацрт потребно ускладити у делу железничке инфраструктуре и са плановима нижег реда, конкретно са Уредбом о изменама и допунама Уредбе о утврђивању просторног плана подручја инфраструктурног коридора Ниш – граница Бугарске („Службени гласник РС”, број 96/17) која је донета пре само пар година и чији је носиоц израде било такође, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

2. Спорни наводи у Нацрту односе се на поглавље „2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа“ у делу Планска решења развоја железничког саобраћаја, где се наводи следеће: „реконструкција,

1. Примедба није предмет плана (није основана).

Образложење: Предмет ППРС није детаљна разрада пружних праваца у оквиру железничких чворова. То је предмет других просторних и урбанистичких планова.

Планско решење у ППРС је јасно формулисано и не постоји разлог за његову измену. Назив је у складу са планском и пројектном документацијом и није формулисан овим ППРС, већ постојећом планском и пројектном документацијом. Не прихвата се додавање новог слоја у графичким приказима ППРС којим би се дефинисало укидање пруге у оквиру чвора Ниш, јер је то предмет ПДР за железнички чвор.

<p>изградња и модернизација постојећих пруга Коридора X (E-70 и E-85) кроз Србију у двоколосечне електрифициране пруге високих перформанси за брзине 160-200 km/h, за мешовити (путнички и теретни) саобраћај и комбиновани транспорт: Београд – Нови Сад – Суботица – граница Мађарске (Келебија); Београд – Ниш (E-70 и E-85); Ниш – Димитровград – граница Бугарске (E-70) и изградња железничке обилазнице око Ниша;“ Овако формулисано може да се тумачи да је реконструкција, изградња и модернизација могућа и кроз урбано подручје Ниша, што је у супротности са горе поменутом Уредбом. Предлажем да се формулација „Ниш – Димитровград – граница Бугарске (E-70) и изградња железничке обилазнице око Ниша;“ замени са: “Ниш – Димитровград – граница Бугарске (E-70) ван урбаног ткива Ниша (од станице Ниш Путничка до Просека) и изградња железничке обилазнице око Ниша. Постојећа пруга кроз урбано ткиво Ниша се задржава за обављање путничког и теретног унутрашњег и међународног железничког саобраћаја до изградње и пуштања у експлоатацију једноколосечне обилазне пруге око Ниша, након чега се укида.“</p> <p>3. У складу са изнетим ставовима кориговати графичке прилоге Нацрта. Предлажем да се дода нови линијски слој на траси од станице Ниш Путничка до Просека са називом „Постојећа пруга за укидање!, како би се отклониле све недоумице.</p>	<p>ППРС ни на који начин не представља сметњу спровођењу предлога који је наведен у примедби. Планска решења која су дефинисана у ППППН за овај коридор и у Изменама и допунама тог ППППН су у сагласности са примедбом.</p>
--	--

8. Општина Сјеница, Змаја од Босне, 36310 Сјеница, достављено електронском поштом, од 23.04.2021.

<p>1. Изградња термоелектране „Штавал“ у Штављу захтева веома пажљиву и објективну студију са становишта могућих негативних утицаја на квалитет животне средине на целокупном подручју. На подручју општине Сјеница налазе се делови заштићених природних добара у категорији од изузетног значаја – Парк природе „Голија“, Специјални резерват природе „Увац“ и Специјални резерват природе „Пештерско поље“. Изградња термоелектране на овом подручју би неповољно утицала на квалитет воде на платоу Сјеничког поља, чиме се низводно угрожава и квалитет воде акумулације „Увац“. Негативан утицај би се одразио и на</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Због ограничених водних ресурса на пештерској висоравни и других ограничења треба размотрити могућност да се изградња ТЕ „Штавал“ не планира. Термоелектрана „Штавал“ је у важећој Стратегији развоја енергетике наведена као потенцијална, тако да ће за њену евентуалну изградњу бити неопходна израда детаљне студије утицаја на животну средину.</p>
---	---

<p>пољопривредну производњу и сточарство, које је основни приход великом броју сеоских домаћинстава како у селу Штаваљ тако и у осталим селима на Пештерској висоравни.</p>	
<p>2. У погледу електроенергетске инфраструктуре односно далековода 110 kV и вишег напонског нивоа. На територији општине Сјеница постоји велики потенцијал у погледу обновљивих извора енергије превасходно сунчеве енергије. Тај податак можете наћи у свим релевантним картама потенцијалних локација за соларне електране. Ми већ имамо заинтересованих страна за изградњу соларних електрана и то две од 50 МВА а које немају могућност прикључења јер се на постојећи 110 kV далековод прикључити само 50 МВА. Заинтересованих страна има пуно и то инвеститора који би улагали и у електроенергетску инфраструктуру па и у далеководе. С обзиром да је нама у близини и ХЕ Кокин брод односно 220 kV далековод који води за Црну Гору, БиХ и према Пожеги а удаљеност 400 kV постројења Рибаревина у Црној Гори код Бијелог Поља као и близина Новог Пазара а самим тим и Газиводама. Сјеница завређује већу преносну моћ енергије односно барем два дупла 220 kV далековода према Новом Пазару и према Кокином Броду у другом правцу.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) У делу 2.3.2.2.16. Циљеви развоја енергетике, енергетске инфраструктуре и енергетске ефикасности, став 2. о посебним циљевима на стр. 158. ППРС биће допуњен следећом тачком: „5. усклађивање развоја електроенергетске мреже са потребама коришћења ОИЕ.”. (б) У текстуалном делу ППРС адекватно нивоу планског документа није посебно апострофирана територијална дисперзија обновљивих извора енергије по појединачним ЈЛС. Због тога се не би могао навести потенцијал Општине Сјеница за коришћење соларне енергије. ППРС ни на који начин не представља сметњу за активирање и коришћење потенцијала ОИЕ, превасходно сунчеве енергије на територији ваше ЈЛС.</p>

<p>9. Општина Бела Црква, Одељење за урбанизам, привреду и инспекцијске послове, Милетићева 2, 26340 Бела Црква, 350-01-00566/2021-11, од 20.04.2021.</p>	
<p>1. Уцртати у плански документ Нацрт Просторног плана Републике Србије, у реф. Карту За (Саобраћај и електронске комуникације), планирану обилазницу државног пута I Б реда бр. 18 (Вршац-Бела Црква-Р. Румунија) северно од насеља Бела Црква, како је било уцртано у Регионалном Просторном плану Аутономне покрајине Војводине („Сл. лист АПВ“ бр. 8/06), реф. Карта „2.2. Мрежа насеља и инфраструктурни системи“.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Обилазнице око градова се не уцртавају и не приказују појединачно у ППРС, осим у појединим случајевима кад су у питању пројекти од значаја за РС. Примедба је основана и биће плански третирана у даљој планској разради (регионални план и план јединице локалне самоуправе). Поред тога, у овом конкретном случају обилазница око Вршца је преузета из постојеће документације и уцртана у графички прилог као део трасе пута, али се на карти у размери 1:500.000 или 1:300.000 не види јасно, са обзиром на радијус кривине који је мањи и са обзиром на остале садржаје приказане на карти.</p>
<p>2. Уцртати у плански документ Нацрт Просторног плана Републике Србије, у реф. Карту За (Саобраћај и електронске</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се у текстуалном делу изврши допуна у складу са одговором на примедбу</p>

<p>комуникације), планирани ГП – међународни друмски гранични прелаз код насеља Врачев Гај у СР Србији и насеља Сокол у Р. Румунији (локација срушеног железничког моста који је некада повезивао ова насеља, некадашња пруга саграђена 1854. године Оравица-Јасеново-Врачев Гај-Базијаш у Румунији), који је планиран у Просторном плану Општине Бела Црква („Сл. лист Општине Бела Црква“ бр. 8/2008).</p> <p>У насељу Сокол у Р. Румунији, већинско становништво је српске националности и пружају се могућности преко ИПА пројеката за сарадњу са прекограничном жупанијом Караш-Северин у Румунији. ИПА (<i>Instrument for Pre-accession Assistance</i>), успостављен Регулацивом Европског савета бр. 1085/2006 од 17. јула 2006.</p> <p>Зоне граничног прелаза за друмски саобраћај (постојећег код Калуђерова и планираног између Врачевог Гаја и Сокола у Румунији) због међудржавног значаја ће се реализовати уз добијене услове и сагласности свих надлежних органа и институција.</p>	<p>Министарства спољних послова (примедба број 199, редни број примедбе 3), односно да се и овај гранични прелаз обухвати планираним активностима.</p> <p>(б) Не прихвата се учртавање граничног прелаза у карту, јер су у карти приказани превасходно најзначајнији и најфреквентнији гранични прелази и они који су планирани на основу планских решења за државне путеве првог реда. Подаци из просторних планова ЈЛС нису предмет ППРС.</p>
<p>3. Учртати у плански документ Нацрт Просторног плана Републике Србије, у реф. карту За (Саобраћај и електронске комуникације), спорски аеродром између насеља Црвена Црква и Чешко Село, (обележити га као аеродром са сагласношћу) који је планиран Регионалним Просторним Планом Аутономне покрајине Војводине („Сл. лист АПВ“ бр. 8/06), реф. карта „2.2. Мрежа насеља и инфраструктурни системи“, и Просторни план Општине Бела Црква, „Карта намена простора“ („Сл. лист Општине Бела Црква“ бр. 8/08).</p> <p>Напомена: у прилогу достављени ЦД са картом из Регионалног Просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Сл. лист АПВ“ бр. 8/06), реф. карта „2.2. Мрежа насеља и инфраструктурни системи“ и Извод из важећег Просторног плана Општине Бела Црква („Сл. лист Општине Бела Црква“ бр. 8/08).</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Спортски аеродроми нису предмет ППРС. Регионални просторни планови и просторни планови ЈЛС нису стечена обавеза за израду ППРС.</p> <p>У изради ППРС не формира се база просторних података за све постојеће саобраћајне правце и објекте, већ само за саобраћајне правце од државног и међународног значаја.</p> <p>Због тога се ППРС разрађује плановима нижег реда у којим се приказују и дефинишу остала решења, управо како је у примедби наведено.</p>

10. НИС а.д. Нови Сад, Народног фронта 12, 21000 Нови Сад, 350-01-620/21, од 23.04.2021.

1. У поглављу 1.6.4.3. Општа оцена стања енергетике, енергетске инфраструктуре и

1. Примедба се прихвата.

<p>енергетске ефикасности, тачка 1.6.4.3.1. Анализа и оцена стања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на страни 110 у петом пасусу речи: - „Производња нафте у Србији се обавља на 66 нафтна поља са 666 бушотина“ потребно је заменити речима „Производња нафте и гаса у Србији се обавља на 64 нафтна и гасна поља из 796 нафтних бушотина“. 	
<p>2. У истом поглављу на страни 110 у шестом пасусу речи: „Производња гаса се остварује из 78 бушотина“ потребно је заменити речима: „Производња гаса се остварује из 81 гасне бушотине“.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p>

11. Електродистрибуција Србије, Булевар уметности 12, Нови Београд, 350-01-00587/2021-11, од 22.04.2021.

<p>1. У складу са Условима за Израду ППРС ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд бр. 0100.-Д.08.02.-88499/1-20 од 13.03.2020. године потребно је извршити следеће исправке у тексту Нацрта ППРС:</p> <p>У поглављу 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност</p> <p>1. У Табели 43. Планска решења реконструкција ТС 110/Х kV до 2035. године</p> <p>1.1 Под тачком 11 је наведена Реконструкција ТС 110/35 kV „Горњи Милановац“ Тачку 11 треба допунити тако да гласи: Реконструкција ТС 110/35 kV „Горњи Милановац 1“</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>
<p>2. У Табели 44. Планска решења изградње нових ТС 110/Х kV до 2035. године</p> <p>2.1. Под тачком 5 је наведена ТС 110/10 kV „Београд на води“ (40,0 MVA). У загради треба да стоји (2x40,0 MVA).</p> <p>2.2. Под тачком 17. је наведена ТС 110/20 kV „Беочин“ (1x31,5 MVA). У загради треба да стоји (2x31,5 MVA)</p> <p>2.3. Под тачком 36 је наведена ТС 110/20 kV „Панчево“. Тачку 36 је потребно допунити тако да гласи: ТС 110/20 kV „Панчево 6“</p> <p>2.4. Под Тачком 47 је наведена ТС 110/35 kV „Нови Пазар 3“. Требало би да стоји ТС 110/35 kV „Топоница“ (ТС Нови Пазар 3 је већ наведена под тачком 27).</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p>

12. Градска општина Лазаревац, Карађорђева 42, 11550 Лазаревац, 350-01-00579/2021-11, од 22.04.2021.

<p>1. Молим Вас за објашњење да ли је Нацрт Просторног плана РС у делу „Планска решења развоја друмског саобраћаја и</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i></p>
--	---

<p>путне мреже” (Тематска карта 8) алинеја 27 – активности на попречној путној вези државних путева IA реда број 1 и 2 (алтернативни аутопутски коридор) трасом Лајковац-Лазаревац (ИБ бр. 27 и 22) – Аранђеловац (са везом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и ИБ број 25) – Топола (ИБ бр. 27 и 25)-Рача-Свилајнац (ИБ број 27)-Деспотовац (ПА број 160)-Бор, задржао трасу у складу са Закључком Владе РС 05 број: 344-3690/2020 од 14. маја 2020. године којим се Пројекат изградње државног пута I реда „Вожд Карађорђе” Лазаревац, Жупањац-Аранђеловац... до Бора, препознаје као објекат изградње и реконструкције јавне линијске саобраћајне инфраструктуре, од посебног значаја за Републику Србију и у складу са Пројектним задатком за израду Генералног Пројекта и претходне студије оправданости државног пута I реда „Вожд Карађорђе” а којим је предвиђена деоница Лазаревац (Жупањац) Аранђеловац, односно предвиђена веза државног пута I реда „Вожд Карађорђе” са Е763 преко планиране петље код места Жупањац.</p>	<p>У делу који се односи на планска решења до 2025. год., дефинисане су активности на попречној путној вези државних путева IA реда број 1 и 2, трасом Лајковац – Лазаревац (ИБ бр. 27 и 22) – Аранђеловац (са везом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и ИБ број 25) – Топола (ИБ бр. 27 и 25) – Рача – Свилајнац (ИБ број 27) – Деспотовац (ПА број 160) – Бор. Активност на пројекту пута подразумева скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији, доградњи и изградњи, управљање, експлоатацију и одржавање на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини). У ППРС је наведени путни правац сагледан (текстуално и графички) према доступним информацијама, односно условима ЈП „Путеви Србије” (управљач путном мрежом). Конкретна техничка решења, односно елементи трасе (нпр. дефинисање позиције и одабира решења повезивања са другим деловима путне мреже), нису предмет ППРС, већ су предмет разраде кроз израду техничке и планске документације за предметни правац. Управо због тога, у складу са законски прописаним садржајем, у поглављу 3. о имплементацији ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу како одабир трасе (на основу Претходне студије оправданости и Генералног пројекта) тако и решења која се односе на објекте на траси.</p>
---	--

13. ЈП за изградњу и експлоатацију РВС „Боговина“, Радомира Јовановића Чочета 16, 19210 Бор, 350-01-00481/2021-11, од 12.04.2021.

<p>1. У нацрту Просторног плана Републике Србије у делу „Воде и водoprивредна инфраструктура (реферална карта 3б)“ стоји да РВС „Боговина“ припада планираним и потенцијалним акумулацијама првог нивоа значаја. Назначено је да је ово приоритетан објекат са гледишта потреба у блиском периоду, за који треба урадити документацију неопходну за израду ППППН у циљу дефинисања и резервисања простора за његову реализацију. Како стоји у нацрту, РВС „Боговина“ припада групи водосистема који имају стратешки значај за Србију. У Тимочком систему, акумулација Боговина на Црном Тимоку представља окосницу регионалног система снабдевања водом и важан објекат активне одбране од</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.4.2. у ставу 3. на стр. 383. на крају алинеје 3. за сливоде великих и средњих акумулација додаје се следећи текст: „ППППН за слив Црног Тимока са РВС Боговина”.</p>
--	---

<p>поплава долине Тимока. Напомињемо да РВС „Боговина“ има урађена планска документа али она датирају из 1995. године, тако их је неопходно изменити. Зато Вас молимо да нас уврстите у ваш план израде неопходних докумената.</p>	
--	--

<p>14. Бранимир Ђирић, ЈП Завод за урбанизам Ниш, Наде Томић 16/31, 18000 Ниш, достављено електронском поштом, од 26.04.2021.</p>

<p>1. Желим да вас замолим да извршите корекцију текста и графике који се односе на део железничке инфраструктуре везане за град Ниш.</p> <p>Анализирајући Нацрт предложеног документа у делу железничке инфраструктуре, у поглављу „2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа“ у делу Планска решења развоја железничког саобраћаја, наводи се следеће: „реконструкција, изградња и модернизација постојећих пруга Коридора Х (Е–70 и Е–85) кроз Србију у двоколосечне електрифициране пруге високих перформанси за брзине 160-200 km/h, за мешовити (путнички и теретни) саобраћај и комбиновани транспорт:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Београд – Нови Сад – Суботица – граница Мађарске (Келебија); - Београд – Ниш (Е–70 и Е–85); - Ниш – Димитровград – граница Бугарске (Е–70) и изградња железничке обилазнице око Ниша;“, <p>долазим до закључка да се на овај начин формулисане одреднице могу тумачи да је реконструкција, изградња и модернизација могућа и кроз урбано подручје Ниша.</p> <p>Како траса постојеће железничке пруге кроз градско ткиво представља изузетно велики проблем (не само вишеслојно саобраћајни већ се манифестује и губицима људских живота) а плански је дефинисана такозвана „обилазна“ траса северним ободом нишке котлине, предожем да се у сада актуелном стратешком документу (и у текстуалном и у графичком делу) прецизно дефинише само траса поменуте железнице северним ободом нишке котлине (без речи „обилазна“) и без икакве могућности приказа постојеће трасе кроз градско ткиво.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Предмет ППРС није детаљна разрада пружних праваца у оквиру железничких чворова. То је предмет других просторних и урбанистичких планова.</p> <p>Планско решење у ППРС је јасно формулисано и не постоји разлог за његову измену. Назив је у складу са планском и пројектном документацијом и није формулисан овим ППРС, већ постојећом планском и пројектном документацијом. Не прихвата се додавање новог слоја у графичким прилозима ППРС којим би се дефинисало укидање пруге у оквиру чвора Ниш, јер је то предмет ПДР за железнички чвор.</p> <p>ППРС ни на који начин не представља сметњу спровођењу предлога који је наведен у примедби.</p>
---	---

15. Манастир Света Жича – Српска царска лавра, 36221 Жича, достављено електронском поштом, од 26.04.2021.

1. Након увида у Нацрт *Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035.* слободни смо да Вам упутимо примедбу која се односи на планирање регионалне депоније у околини Манастира Жиче, на потезу између Жиче и Матарушке Бање, у близини Лојаника (видети тематску карту бр. 14 и текстуални део на стр. 322 који говори о индустријском и опасном отпаду). Разлози наше примедбе проистичу из реалне бојазни да би изградња депоније директно угрозила како одрживи развој самог Манастира, тако и одрживи развој читаве околине чији је просперитет усмерен ка туризму заснованом на културним и природним ресурсима.

Подећамо да је **Манастир Жича**, крунидбена црква српских владара и прва српска архиепископија саграђен у 13. веку, **утврђен за споменик културе и категорисан као културно добро од изузетног значаја за Републику Србију**. Уз то, Лојаник је као јединствено палеоботаничко налазиште са остацима силификованог дрвета и археолошким остацима из праисторијског доба, познат као *Окамењена шума*, утврђен за природно палеонтолошко добро (резерват природе). Упркос томе, што ове две категорије, културног и природног наслеђа захтевају очување културног идентитета простора и природних амбијенталних вредности, депонија је планирана у близини Жиче и Лојаника, сасвим у супротности са прокламованим концептом Плана који се односи на интегралну заштиту културних и природних вредности као значајних потенцијала у развоју туризма. Уз то, наведена локација за депонију стоји у контрадикторности са активностима изнетим у Плану које се односе на **утврђивање Парка у Матарушкој Бањи за споменик природе** (стр. 326/7, табела 46) и **утврђивање Жиче за предеону целину** (стр. 336, темтска карта 17). Важно је такође навести, да се Матарушка Бања са својим лековитим минералним изворима налази на света 2 km од Манастира и да би депонија на средокраћу пута, у овом делу питоме Ибарске долине, била канцерогени елемент нашег културноисторијског и геоморфолошког ткива.

1. Примедба се прихвата.

Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Краљево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.

Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.

У Нацрту Плана подручје Краљева се дефинише као **Подручје квалитетне животне средине** (стр. 320), тако да се, како се наводи, треба *резервисати и чувати од загађивања из стратешких разлога*, па отуда још више изненађује чињеница да се Краљево дефинише као **регионални центар за управљање отпадом**, а његова околина као погодно место за складиштење отпада.

Због свега наведеног, Жиче као културног добра од изузетног значаја, Лојаника као природног резервата, Матарушке Бање чији парк треба да постане споменик природе, а Жича предеона целина, сматрамо да локација за депонију мора бити укинута. У супротном, деградација простора који је по свим својим културолошким и природним својствима посебан и значајна не само за локалну средину, већ и много шире, имаће далекосежне негативне последице на многе области нашег живота, као што су загађење животне средине, нарушавање еколошког интегритета, угрожавање Манастира од изузетног значаја за културну историју Србије, угрожавање културног и верског туризма ...

И на крају, надамо се да ћете уз наше аргументе, уважити и међународне стандарде у заштити културног наслеђа, пре свега Територијалну агенду Европске уније (Territorial Agenda of the European Union 2020, 2011), на коју се у Нацрту, између осталог, позивате и да ћете у складу са принципом да се културно наслеђе сагледава као неразлучиви део природног и створеног окружена, укинути предвиђену локацију регионалне депоније недалеко од Манастира Жиче.

Надамо се и да ћете за овако озбиљан проблем и пројекат наћи најбоље решење које ће бити на добробит нашег народа а у циљу очувања животне средине и природних лепота наше земље.

16. Општина Љиг, Карађорђева 7, 14240 Љиг, достављено електронском поштом, од 26.04.2021.

1. Који је разлог за изузимање пута IA реда ознаке A2 на деоници Љиг – Чачак, као везе града Београда са градом Чачком, приказане као појас развоја на Рефералној карти 2 – Систем урбаних центара и руралног подручја? Сматрамо да би свакако требало

1. Примедба се прихвата.

Извршиће се усклађивање између текстуалног и графичког дела ППРС.

Примарна Колубарска осовина развоја (на правцу од Београда ка Обреновцу, Ваљево, Горњем Милановцу и Чачку, као појас шире

<p>узети у обзир повезаност ових општина присуством новоизграђеног пута IA реда ознаке A2 као потенцијалну зону развоја, с обзиром да су приказаним појасевима развоја обухваћени сви путеви IA реда у оквиру ППРС.</p> <p>Уместо обухвата поменуте зоне, приказана је рурална зона деонице Београд-Мионица-Чачак као ПРИМАРНА осовина/појас развоја, у оквиру које не постоји повезаност саобраћајницама вишег реда.</p>	<p>просторне интеграције у правцу западноморавског појаса и даље - описана на стр 219. тачка под 1.4. ППРС) ће се графички прецизирати на Рефералној карти бр. 2. дуж новоизграђеног пута IA реда ознаке A2, као и на Тематској карти бр. 5.</p>
<p>2. Недостаје ознака Бање Љиг на простору ове ЈЛС, која је утврђена Уредба о утврђивању подручја Бање Љиг („Службени гласник РС“, бр. 21/00).</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Бања Љиг је регионалног значаја и не наводи се у ППРС као ни остале регионалне бање.</p>

17. Наташа Китаноска, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.

<p>1. Поглавље 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа</p> <p>1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине</p> <p>1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања</p> <p>1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха</p> <p>„Изводи загађивања ваздуха на територији Србије су подељени у три целине (Табела 15)“.</p> <p>Коментар: Није јасно на шта се мисли, табела 15 представља оцену квалитета ваздуха у Републици Србији 2010-2018. година, не изворе загађења. Где се налази информација о целинама у које су подељени изводи загађења? Да ли се можда мисли на табелу 16?</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У питању је техничка грешка, биће исправљено и гласиће: Категоризација квалитета ваздуха на територији Србије по зонама и центрима (Табела 15).</p>
---	---

18. ЈП „Војводинашуме“, Прерадовићева 2, 21131 Петроварадин, 350-01-00606/2021-11, од 26.04.2021.

<p>1. У делу просторног плана који се односи на план увећања шумовитости (табела 20), може се констатовати да је планирано укупно повећање шумовитости за територију Републике Србије у укупном износу 902 km², док је за подручје АП Војводине планирано увећање површине под шумама у укупном износу 362 km², што представља повећање укупне површине под шумама са 1540 km² на 1902 km². Као оптимална површина за подручје АПВ пројектовано је 14,3%, али достизање оптималне шумовитости није планирано у периоду важења просторног плана. Уколико би се план пошумљавања у делу који се</p>	<p>1. Примедбе се делимично прихватају.</p> <p>Прецизирати податке и изворе података, са подацима подносиоца примедби.</p> <p><i>Образложење:</i> Код утврђивања мере исказане површином у плану пошумљавања табела 19 на стр. 179. ППРС пошло се од процене односа потреба и садашње реализације и могућности. ДРИ је у свом извештају из 2020. године (број: 400-740/2020-06/21) констатовала скромне активности на увећању степена шумовитости у Србији и Војводини у односу на ППРС 2011-2020. Констатује се пад активности и то са 992 хектара у 2015. години на 614 хектара у 2019. С обзиром на несумњиву потребу исказану</p>
---	--

<p>односи на подручје АПВ у потпуности реализовао, шумовитост АПВ би била повећана са садашњих 7,1 % на 8,8%.</p>	<p>површином, све чешће истицање значаја шума додатно у односу на ублажавање ефеката климатских промена, уз промену односа који је коректно саопштен у примедбама 2 400 ха/годишње било високо увећање тренутне шумовитости. УН су усвојиле стратегију по којој би шумовитост на глобалном нивоу до 2030. требало увећати за 3%.</p> <p>Претпостављени циљ као оптимум је дугорочни циљ (ван планског хоризонта) коме се тежи а није планско решење у временском хоризонту плана,</p>
<p>2. Шуме имају бројне општекорисне функције, а осим тога њиховим коришћењем се ствара додата вредност (у области прераде дрвета, обновљивих извора енергије и др.), те су амбициозни планови пошумљавања нужност. Дугорочни процес повећања шумовитости захтева уважавање свих фактора који условљавају пошумљавање. Како план пошумљавања који је уграђен у нацрт просторног плана представља амбициозан задатак који се ставља пред шумарску оперативу, његово остварење умногоме зависи од испуњености неколико предуслова који такође треба да буду поменути у Просторном плану РС:</p> <p>2.1. Обезбедити површине</p> <ul style="list-style-type: none"> - Један од начина је пошумљавање државног пољопривредног земљишта које се не издаје у закуп. Потребно је са сектором пољопривреде одредити пољопривредно земљиште које може бити предмет пошумљавања. - Спровести поступке комасације где се могу формирати парцеле поред путева, односно пољозаштитни појасеви. - Испитати могућност да се кроз законску регулативу обавежу сопственици пољопривредног земљишта да у односу на величину пољопривредне парцеле коју поседују/обрађују, на одређеном проценту површине подигну дрвореде или ветрозаштитне појасеве о којима ће се и старати; - Омогућити подизање дрвореда на државном земљишту поред регионалних путева, водотока и канала <p>2.2. Организациони, материјални и технички предуслови</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедити финансијска средства за пошумљавање, али обезбедити и праћење и надзор пошумљених површина, као и средства за спровођење мера неге и заштите шума; 	<p>2. Примедбе се делимично прихватају, а делимично нису основане.</p> <p><i>Образложење:</i> Подносилац примедби с правом указује на бројне проблеме у одрживом управљању шумама као једном од основа у просторном развоју Републике Србије. Подносиоц примедбе коректно указује на универзална три стуба одрживости: законску потпору, институцију и финансирање.</p> <p>У ППРС је у складу са улогом и стратешким нивоом планског документа на адекватан начин обрађена тематска област шумарства и ловства. Сви аспекти функционалног обухвата у делу 2.5.1.2. ППРС су оквирно обухваћени категоријама које су приказане у табели 19. На пример, дрвореди су у оквиру плана пошумљавања пољопривредног земљишта. Сугестије ЈП „Војводинашуме” су у целини предмет обухвата секторских планова (од Стратегије развоја шумарства са акционим планом до једнократних планова пошумљавања) или других просторних планова (регионалних и ЈЛС), односно других докумената јавних политика којим се одређује развој шумарства.</p>

<p>- Спровести организацију расадничке производње и повећати капацитете за производњу садног материјала до нивоа који је потребан за реализацију плана пошумљавања предвиђеног нацртом просторног плана;</p> <p>- Испитати расположивост радне снаге за пошумљавање и обезбедити услове за запошљавање у складу са обимом посла;</p> <p>- Испитати расположивост механизације за пошумљавање, спровести набавку исте и обезбедити услове за одржавање механизације, све у складу са обимом посла;</p> <p>- Испитати постојеће организационе и институционалне капацитете који могу да се ангажују за спровођење плана пошумљавања, а касније и за спровођење мера неге и заштите шума, и дефинисати задужења по институцијама;</p> <p>- Неопходно је зналачки се прилагођавати у погледу избора различитих облика технологије оснивања засада и узгоја шума, као и приликом избора врсте дрвећа. У том смислу посебну пажњу треба посветити сталном и планском усмеравању научно-истраживачког рада који је основна претпоставка за успешну реализацију плана пошумљавања.</p>	
--	--

19. ЈП „Урбанизам“ Панчево, Карађорђева 4, 26000 Панчево, 350-01-00621/2021-11, од 26.04.2021.

<p>1. Трасу планиране теретне обилазне пруге кроз Панчево <u>ИЗМЕСТИТИ</u> из града. Ова траса је дефинисана Планом детаљне регулације за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда (аутопутска деоница Бубањ поток – Винча – Панчево, железничка деоница Бели поток – Винча – Панчево), са друмско-железничким мостом преко Дунава на подручју територије града Панчева (16/2014). Предлог решења била би траса уз аутопутску обилазницу око Панчева (Напомена: Графички прилог).</p> <p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗА ИЗМЕСТАЊЕ ТРАСЕ: Железничка обилазница око Београда и Панчева (ЖЕЛЕЗНИЧКА ДЕОНИЦА БЕЛИ ПОТОК – ВИНЧА - ПАНЧЕВО) која је важећим ПДР-ом постављена кроз градско језгро (насеља Миса и Кудераљски насип у Панчеву) угрожава како становнике тих делова насеља, тако и целокупно функционисање града својим ограничавајућим факторима и факторима ризика јер би се овом пругом</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата а делимично није предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се споводи планском документацијом нижег реда.</p> <p>Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учтavana у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.</p> <p>Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе</p>
---	---

<p>превозио <u>опасан терет</u> из јужне зоне Панчева али и из Београда и окружења. Што се ове трасе теретне обилазне пруге <u>кроз град</u> тиче, град Панчева, тј. Градска управа града Панчева са градоначелником и Секретаријатом за Урбанизам на челу, ЈП „Урбанизам“ Панчево као и много грађана је у вишегодишњој сарадњи са Железницама Србије и ЦИП-ом покушавала да измени овај ПДР, те сматрамо да је сада тренутак да се од највишег Планског документа РС тако и поступи.</p>	<p>комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни плана града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.</p> <p>У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом. Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.</p> <p>У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
<p>2. За град Панчево је прихватљива планирана <u>ПРИМАРНА ТРАСА аутопута Београд – Зрењанин – Нови Сад</u>. Овом примарном трасом од петље Ковилово и проласком кроз део територије Панчева, могла би се остварити веза траса државних путева кроз Панчево (ДП ПА 130</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Примедба је дата у облику коментара који се односи на детаљну разраду у оквиру ПППН за предметну деоницу планираног аутопута, што није предмет ППРС.</p>

<p>и ДП ПА 131) са трасом аутопута Београд – Зрењанин – Нови Сад. С тим у вези, са планираних петљи дуж аутопута планирати искључења ка Панчеву (петља Ковилово и петља између К.О Јабука и К.О. Глогоњ). Од петље Ковилово је иначе планирана траса повезаног пута до Панчева (ДП ПА 130) важећим ГУП-ом Београда и важећим ГУП-ом Панчева.</p>	
<p>3. Унети трасу „Банатске магистрале“ која је кроз територију Панчева делом обједињена са аутопутском обилазницом, а за коју је на снази важећи плански документ (ППППН „Сл. Лист АПВ“ 19/2017). <i>Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута IB реда број 2 Суботица – Зрењанин – Ковин</i> („Сл. Лист АПВ“ 19/2017) Напомена: уз допис је приложен прилог са трасама планираних путева и пруга од највећег значаја на територији града Панчева и Табела.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. У Рефералној карти 3а. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. биће учртана траса тзв. „Банатске магистрале“.</p>

<p>20. Општина Богатић, Одељење за урбанизам, комунално стамбене послове, грађевинско земљиште и инфраструктуру, Мике Витомировића 1, 15350 Богатић, достављено електронском поштом, од 28.4.2021.</p>	
<p>1. Уочен је пропуст везан за Учртавање будућег Државног пута IB реда Шабац-Лозница у општини Богатић – <u>крак државног пута I Б реда Слешчевић-Гранични прелаз Бадовинци (Павловића мост)</u>, који је грешком изостављен (Усвојен ПДР и покренут поступак експропријације земљишта). Молимо да се исти дода у рефералне карте Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, јер ова, планирана саобраћајница представља будућу основу привредног развоја општине Богатић.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. У Рефералној карти 3а. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. биће учртана траса. На стр. 283. ППРС, у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. алинеја 12. после речи: „са краком брзе саобраћајнице Шабац - Лозница (IB број 26), веза са Босном и Херцеговином” додају се речи: „(и краком Слешчевићи - гранични прелаз Бадовинци)”. Иста исправка ће бити урађена и на стр. 359. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, у тачки 7.1.10.</p>
<p>2. Подручје општине Богатић је богато геотермалном енергијом (постоји велики број истражених и експлоатационих геотермалних бушотина), која се користе у спортско-рекреативне сврхе и у пољопривредној производњи за загревање стакленика, што је поред пољопривредног земљишта и подземних вода битан ресурс ове Општине. Сматрамо да <u>геотермалну енергију</u> као велики потенцијал ове Општине треба убацивати у Просторни план Републике Србије од 2021. до 2035. године (Реферална карта „Енергетска и водопривредна инфраструктура“).</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Адекватно нивоу планског документа, у ППРС геотермална енергија због велике распрострањености на територији Републике Србије, није представљена на рефералним картама, нити је у текстуалном делу ППРС посебно апострофирана територијална дисперзија по појединачним ЈЛС. ППРС ни на који начин не представља сметњу за коришћење потенцијала геотермалне енергије на територији ваше ЈЛС.</p>

<p>3. Цело подручје општине Богатић може се третирати као и <u>просторно културно историјска целина</u>. Поред богате историје, од праисторијских насеобина, преко римских насеобина (близина Сирмијума), до савремене историје – бој на Дубљу у Првом српском устанку, посебно треба нагласити период почетка Првог светског рада, 1914. годину. Општина Богатић и насеље Богатић као центар тадашњег Мачванског среза први су нападнути од стране Аустро-Угарске, а то је уједно и почетак Великог рата на светском нивоу, тако да ова чињеница увелико превазилази, у туристичком смислу, и локални па и државни потенцијал, који треба маркетиншки и инфраструктурно унапређивати и промовисати чак и у иностранству. Огромна страдања цивилног становништва (казнена експедиција) и егзодус, као и низ битака дуж Дрине у овој Општини, која се у историјској литератури зову „Битка на Дрини“, обележила су овај период. Први светски рад завршен је потписивање капитулације Немачке у вагону, који је данас светска туристичка атракција, и Француску годишње само да би видели овај вагон посети огроман број туриста, док је почетак светског рата почео код нас, па је ред да бар то препознамо као туристички потенција (Реферална карта „Туризам“).</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На овом нивоу планског документа се идентификују непокретна културна добра од изузетног и великог значаја (на основу података Централног регистра НКД) и дају смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа. Није предмет ППРС да одређено подручје проглашава за просторно културно-историјску целину. Проглашење непокретних културних добара је у надлежности територијалног завода за заштиту споменика културе и Републичког завода за заштиту споменика културе. Потребно је да подносиоци примедбе прате доношење планских докумената за предметно подручје и сугеришу (у поступку израде планских докумената и у фази јавног увида) урбанистичку заштиту на детаљнијим нивоима разраде и/или да покрену иницијативу код надлежног завода за заштиту споменика културе за проглашење непокретних културних добара. Туристичке потенцијале општине Богатић потребно је сагледати на нивоу Регионалног просторног плана Колубарске и Мачванске области и просторног плана ЈЛС.</p>
--	---

21. Покрајински завод за заштиту природе, Радничка 20а, 21101 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 28.4.2021.	
<p>1. Страна 16, поглавље: 1.3.2.2. Просторни планови подручја посебне намене, пасус 4, тачка 1: Речи: „разграничење зона заштите и зона развоја“, заменити речима: „усклађивање послова заштите природе са активностима на одрживом развоју“.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. а) Прихвата се део примедбе да се у делу 1.3.2.2. став 4. тачка 1. да се после речи: „разграничење зона заштите и зона развоја“ додају речи: „уз усклађивање послова заштите природе са активностима развоја“. б) Не прихвата се део примедбе да се бришу речи: „разграничење зона заштите и зона развоја“. <i>Образложење:</i> Разграничење зона заштите и зона развоја се спроводи у свим просторним плановима подручја посебне намене за заштићена подручја, с тим што у зонама I степена заштита има апсолутну, а у зонама II степена претежну предност, док развој има претежну предност у зонама III степена заштите.</p>

<p>2. Страна 44, поглавље: 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, пасус 5: На крају пасуса додати текст: „Потребно је размотрити могућност да се, где год је то могуће, обрадиво пољопривредно земљиште лошег квалитета, односно 5. и ниже класе земљишта, не користи као ораница већ као пашњак, ливада, трстик, или да се преведе у шумско земљиште“.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана <i>Образложење:</i> Методологија израде планских докумената је да се у самом планском документу даје кратка оцена стања која је фокусирана на најважније проблеме досадашњег развоја. Достављена примедба је у начелу уважена планским решењима која се односе на заштиту и коришћење пољопривредног земљишта (стр. 169. део 2.5.1.1.1.2. решење 5) и еколошке аспекте развоја пољопривреде (стр. 172. део 2.5.1.1.3. решење 1), а биће накнадно прецизирана прихватањем примедбе истог подносица број 16. У ППРС се користи терминологија Пописа пољопривреде 2002. године, који је усклађен са методологијом EUROSTAT-а и FAO. Више о томе дато је у Студији Б, део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство, која представља саставни део документационе основе ППРС.</p>
<p>3. Страна 49, поглавље: 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, пасус 9: Речи: „дају бројна добра“, замењују се речима: „пружају бројне екосистемске услуге“.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.2.1. ППРС, став 2. на стр. 50. почетак прве реченице се мења тако да гласи: „Шуме и шумски екосистеми у целини, садрже и пружају бројне екосистемске услуге,“.</p>
<p>4. Страна 51, поглавље: 1.6.1.2.2. Оцена потенцијала и ограничења, пасус 1: Реч: „биоразноврсности“, замењују се речима: „биолошке разноврсности“.</p>	<p>4. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.2.1. ППРС, почетак става 1. на стр. 51. текст се мења тако да гласи: „Потенцијали за одрживи развој шумарства су могућности за: унапређивање стања шума у шумским подручјима; стварање повољнијег амбијента за вишефункционално коришћење шума; интезивнију заштиту биолошке разноврсности и шумских станишта,“.</p>
<p>5. Страна 121, поглавље: 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања, пасус 1: Након речи: „дивљи живи свет“, додати речи: „и њихова станишта“.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> У датом контексту појам „дивљи живи свет“ (биодиверзитет, биолошка разноврсност) обухвата и станишта као иманентни садржај.</p>
<p>6. Страна 121, поглавље: 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања, пасус 2: Речи: „Заштита и одговарајући управљачки статус за природне вредности“, замењују се речима: „Заштита природних вредности остварује се“.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p>
<p>7. Страна 121, поглавље: 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања, пасус 3: Речи: „преко 350“, замењују се речима: „око 360“.</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p>

8. Страна 121, поглавље: 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања, пасус 14, тачка 1: Реч: „Завод“, замењују се речју: „завод“.	8. Примедба се прихвата.
9. Страна 125, поглавље: 1.6.5.3.1.1., Анализа и оцена стања, подпоглавље 2: Заштићене дивље врсте: Бришу се речи: „и они ће бити сужени“.	9. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Спроведене анализе и консултације при изради предметне тематске области у ППРС указују да ће се кроз ревизију одговарајућег правилника смањити број строго заштићених и заштићених дивљих врста и то је генерално дефинисано као сужавање спискова тих врста. Није прецизирано да ће се број врста повећати или остати исти.
10. Страна 127, поглавље: 1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, пасус 1: Бришу се речи: „оцене прихватљивости“.	10. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Оцена прихватљивости за еколошку мрежу постављена је као један од института заштите природних вредности чланом 10. Закона о заштити природе. Она представља потенцијал заштите чији ће практични домет бити унапређен планираним изменама закона.
11. Страна 127, поглавље: 1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, пасус 2: Речи: „брисање заштите“, замењују се речима: „поступак престанка заштите“.	11. Примедба се прихвата.
12. Страна 143, поглавље: 2.1.3. Сценарио просторног развоја Републике Србије до 2035. године, пасус 2: Реч: „три“, замењују се речју: „четири“. Страна 143, поглавље: 2.1.3. Сценарио просторног развоја Републике Србије до 2035. године, пасус 2: На крају пасуса додаје се текст: „као и еколошку димензију (очување основних медијума животне средине или њихово угрожавање)“.	12. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.1.3. у ставу 2. на стр. 143. реч: три замењује се речју: четири, а на крају става додаје се следећи текст: „и рационално коришћење природних ресурса и заштита животне средине“.
13. Страна 149, поглавље: 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре, Посебни циљеви, тачка 7: Брисати речи: „без ограничења“.	13. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.3. на стр. 149. на крају текста посебног циља 7. додају се речи: „која су погодна за наводњавање (око 1.900.000 ha)“.
14. Страна 155, поглавље: 2.3.2.2.13. Циљеви развоја туризма, Посебни циљеви, тачка 2: На крају текста додати речи: „пре свега изван заштићених подручја и у подножју планина“.	14. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Посебан циљ у тачки 2. „резервисање, заштита, управљање и активирање нових подручја са доминантним туристичким ресурсима, који истовремено чине и главне развојне потенцијале недовољно развијених подручја” односи се највећим делом на заштићена подручја и више планинске појасеве где су истовремено најзначајнији природни туристички ресурси Србије, који се због заштите природних добара не могу искључити из комерцијалног туризма, наравно у складу са концептом одрживог развоја.

<p>15. Страна 159, поглавље: 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, Посебни циљеви, тачка 2: Рећи: „воде, ваздуха и земљишта“, замењују се речима: „воде, ваздуха, земљишта и биоте“.</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>
<p>16. Страна 169, поглавље: 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пасус 1, тачка 5: Након рећи: „одрживог газдовања шумама,“, додати речи: „или њиховог превођења у ливаде и пашњаке“.</p>	<p>16. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: 1. На стр. 169. део 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, став 1. тачка 5. се мења тако да гласи: „5. Планско усмеравање начина коришћења и очувања екосистемских и производних функција необрађиваних ораница и других некоришћених пољопривредних земљишта, њиховом пренаменом у шумска земљишта, у складу са одговарајућим одредбама Закона о пољопривредном земљишту, односно превођењем запарложених ораница у ливаде или пашњаке, уз увођење обавезе њиховог редовног кошења, минимално на нивоу 1-2 пута годишње, или редовног напасања стоке, у складу са условима заштите биодиверзитета. Решавање тог проблема захтева комплексно уређење и иновирање одговарајуће законске регулативе, увођење рестриктивних казни, прогресивних мера пореске политике и јачање инспекцијског надзора.“ <i>Образложење.</i> Ова мера се односи на тзв. некоришћено, тј. необрађивано и запарложено пољопривредно земљиште (424.054 ha по Попису 2002), које је највише заступљено у областима Јужне и Источне Србије, али се често среће и у неким житородним подручјима, као што су Јужни Банат, Браничево, Мачва, делови Поморавља, Јужне Бачке и сл. Више о томе дато је у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство, тачка 1.5. Структура коришћења расположивог земљишта. 2. На страни 173. део 2.5.1.1.3. Еколошки аспекти развоја пољопривреде, последњи став (1) прецизира се тако да гласи: „Успостављање еколошки оптималнијих односа између интензивних пољопривредних култура (оранице, воћњаци и виногради), трајних травњака (ливаде и пашњаци), шума и мочварне вегетације (трстици и сл.), пошумљавањем, односно затрављивањем нископродуктивних и еродобилних обрадивих земљишта, у складу са законом, едафским факторима и условима заштите природе, уз уважавање интереса локалних заједница, с једне стране, и позитивног утицаја шума на заштиту пољопривредних усева</p>

	<p>од дејства ветра, климатске промене и побољшање општих услова животне средине, с друге.</p> <p><i>Образложење.</i> Ова мера се односи на сва пољопривредна земљишта, у која су укључене ливаде и пашњаци. За разлику од пашњака, који су раније већином били „свачији за коришћење, а ничији за урађивање и унапређивање”, ливаде су се убрајале у обрадиво земљиште, које је Пописом пољопривреде искључено из терминологије РЗС, али у Зокону о пољопривредном земљишту тај термин и даље фигурира. Интенција планских решења је да пашњаке треба посебно заштитити и њима такође одрживо управљати. Сходно томе, нелогично је да се део тога што је већ пољопривредно преводи у пољопривредно.</p>
<p>17. Страна 171, поглавље: 2.5.1.1.2. Подршка развоју пољопривреде, пасус 2: На крају текста додати речи: „као и кроз гајење стоке на традиционалан начин на пашњацима“.</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.1.2. на стр. 171. тачка 7. допуњује се следећим речима: „као и кроз искоришћавање местимичних погодности за добијање сточних производа посебних одлика квалитета у систему традиционалног, полуинтензивног пашњачког сточарења”.</p> <p><i>Образложење.</i> Сва досадашња опредељења за обнову и развој пашњачког сточарства остала су без резултата. Илузорно је субвенционирање појединачних пројеката, ако иза тога не стоје дугорочне гаранције у погледу исплативог пласмана произведених роба, односно увођење компензација за очување Пољопривредних области високе природне вредности (<i>High Natural Value Farming – HNVF</i>). Више о томе дато је у Студији В. Рурални развој и уређење села, поглавље 1.11.</p> <p>Један од битних услова за остварење тог решења представља удруживање и активирање локалних сточара на укључивању у шеме производње хране посебних одлика квалитета, којима се обезбеђује тржишна конкурентност. Свакако, потребне су и друге мере подршке, о којима се у складу са опредељењима аграрне политике РС, говори у деловима ППРС који се односе како на развој пољопривреде, тако и на рурални развој и уређење села. Управо, уважавајући значај унапређења стања у овој области, у Планско-програмске мере и инструменте имплементације (део 3.2.2. ППРС) укључене су израде студије одрживог коришћења и заштите трајних травњака у планинским подручјима (стр. 368) и студије изводљивости за финансирање пројеката развоја сточарства по серијама брдско-планинских пашњака; програма развоја</p>

	агрошумарства, програма развоја планинских и других области са отежаним условима рада у пољопривреди (укључујући дефинисање потребних мера подршке); као и студије (стр. 369) целовите валоризације и одрживог коришћења пољопривредних области високе природне вредности (са границама типова агробиодиверзитета), које захватају и већину пашњака, а у тим оквирима и слатине.
18. Страна 177, поглавље: 2.5.1.1.5.2. Развој рибарства и аквакултуре, пасус 2: На крају текста додати рећи: „уз избегавање градње рибњака на сеоским пашњацима и утринама, као и на слатинским стаништима од посебног значаја за заштиту природе“.	18. Примедба се прихвата.
19. Страна 177, поглавље: 2.5.1.1.5.2. Развој рибарства и аквакултуре, пасус 6, алинеја 1: Брисати речи: „и на слатинским теренима“.	19. Примедба се прихвата.
20. Страна 185, поглавље: 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водoprивредне инфраструктуре, пасус 1, тачка 21: На крају текста додају се речи: „уз обезбеђивање адекватног преноса и таложења седимента како би се избегла ерозија и укопавање корита водотокова“.	20. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.1. на стр. 186. мења се текст тачке 21. тако да гласи: „21. Експлоатација песка и шљунка се одвија под контролом и у складу са одобреним пројектима, који треба да буду функционално усаглашени са пројектима регулација река и коришћења простора, анализама биланса протока наноса, и да подлежу истој процедури ревизије и надзора током радова.“
21. Страна 186, поглавље: 2.5.1.3.2. Водно земљиште, пасус 2: Уместо речи: „без ограничења“, додати речи: “уз одређена ограничења у области заштите животне средине“.	21. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.2. на стр. 186. мења се текст става 2. тако да гласи: „На ВЗ је забрањена градња било каквих сталних објеката, осим објеката водoprивреде. Уз евентуална органичења у коришћењу хемикалија, ВЗ може да се користи за пољопривредну производњу, плантажне засаде, спортске и рекреативне површине – без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране.“
22. Страна 194, поглавље: 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољних вода, Активне мере, тачка 1: Након речи: „смањење поплавних таласа“, додати речи: “као и формирањем нових природних ретензија где је то могуће у брањеном делу алувијума, померањем насипа даље од тока реке“.	22. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.7. тачка 1. на стр. 194. мења се текст прве реченице тако да гласи: „У планском периоду подстицаће се примена активних мера заштите од поплава коришћењем акумулација и ретензија, растеретних и ободних канала за смањење поплавних таласа, као и формирањем нових природних ретензија, по потреби и уз померање насипа према брањеним подручјима.“

<p>23. Страна 275, поглавље: 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори, пасус 3: Након тачке 1.7. додати тачке: „1.8. Обедска бара, 1.9. Засавица“.</p>	<p>23. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Обедска бара и Засавица се не могу уврстити у ранг седам наведених туристичких дестинација са доминантном летњом понудом.</p>
<p>24. Страна 275, поглавље: 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори, пасус 3: Подручје Нови Сад - Фрушка гора из тачке 1. Дестинације са доминантном летњом понудом, пребацити у тачку 3. Дестинације са целогодишњом понудом.</p>	<p>24. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Фрушка гора као природни ресурс и вредност дестинације има скромне потенцијале ван летње сезоне, а Нови Сад је већ категорисан као међународни градски туристички центар са летњом уз учешће зимске понуде. Све то сумарно упућује на доминантно летњу понуду целе дестинације.</p>
<p>25. Страна 275, поглавље: 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори, пасус 3: Додати у оквиру тачке 3 Суботичку регију (Суботичка језера и пустаре).</p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Суботица као међународни градски туристички центар са језерима и пустарама у њеној околини обухваћени су примарном туристичком дестинацијом Горње Потисје која је у рангу дестинација са доминантном летњом понудом (уз део зимске понуде Суботице).</p>
<p>26. Страна 324, поглавље: 2.5.5.3.1.1. Заштита подручја, табела 45: Речи: „Стара Тиса“, заменити речима: „Стара Тиса код Бисерног острва“.</p>	<p>26. Примедба се прихвата.</p>
<p>27. Страна 324, поглавље: 2.5.5.3.1.1. Заштита подручја, табела 45: Речи: „Бељанска Бара“, заменити речима: „Бељанска бара“.</p>	<p>27. Примедба се прихвата.</p>
<p>28. Страна 326, поглавље: 2.5.5.3.1.1.2. Подручја предложена за заштиту, табела 46: Речи: „Тиса - Бисерно острво „Бељанска Бара“, заменити речима: „Стара Тиса код Бисерног острва“.</p>	<p>28. Примедба се прихвата.</p>
<p>29. Страна 326, поглавље: 2.5.5.3.1.1.2. Подручја предложена за заштиту, табела 46: Подручје „Аде и одсеци код Сланкамена“ је проглашено као Предео изузетних одлика, Уредбом Владе Републике Србије у априлу 2021. године, па више не спада у групу подручја предложених за заштиту.</p>	<p>29. Примедба се прихвата.</p>
<p>30. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, пасус 2: Речи: „ревизиона подручја“, заменити речима: „подручја у поступку ревизије постојеће заштите“.</p>	<p>30. Примедба се прихвата .</p>
<p>31. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Слатине Бегеја“, заменити речима: „Стари Бегеј“.</p>	<p>31. Примедба се прихвата.</p>
<p>32. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47:</p>	<p>32. Примедба се прихвата.</p>

Речи: „Слатине Моравице – Ватин – Маргина“, заменити речима: „Слатине Моравице“.	
33. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Лесне долине Алибунар – Добрица“, заменити речима: „Пашњаци и долине код Алибунара“.	33. Примедба се прихвата.
34. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Слатине Мужља и Арадца“, заменити речима: „Слатине код Мужље и Арадца“.	34. Примедба се прихвата.
35. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Долина Караша (Куштиљ – Дупљаја)“, заменити речима: „Долина Караша од Куштиља до Дупљаје“.	35. Примедба се прихвата.
36. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Долина Алаш код Падине“, заменити речима: „Долине код Падине“.	36. Примедба се прихвата.
37. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Дунавски ритови од Плавне до Новог Села“, заменити речима: „Новоселски рит“.	37. Примедба се прихвата.
38. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Речи: „Дуд у Трешњевцу“, пребацити из дела табеле под називом - Површине 100-1000 ha, у део табеле под називом - Површине мање од 100 ha.	38. Примедба се прихвата.
39. Страна 327, поглавље: 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту, табела 47: Додати реч: „Чикерија“ у део табеле под називом - Површине 100-1000 ha.	39. Примедба се прихвата.
40. Страна 328, поглавље: 2.5.5.3.1.2. Међународно значајна подручја, пасус 1, алинеја 1: Речи: „Долина Тамиша од Баранде до Уздина (Потамишј)“, заменити речју: „Потамишје“.	40. Примедба се прихвата.
41. Страна 348, поглавље: 2.5.7. Смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, табела 49: У реду под називом – Поплаве, додати нови текст који гласи: „Успостављање нових природних ретензија у алувијуму река померањем насипа даље од тока реке“.	41 Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.7. на стр. 348. у табели 49 у реду о поплавама на крају постојећег текста о мерама додаје се нова реченица која гласи: „Формирање нових природних ретензија и заштитних касета изградњом нових подужних и попречних (локализационих) насипа, у циљу обезбеђења и друге линије одбране.“
42. Страна 352, поглавље: 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање	42. Примедба се делимично прихвата Прецизирати термин флексибилнији у контексту планирања, коришћења, уређења и заштите

<p>конфликтних интереса у просторном развоју, тачка 2, алинеја 3: Брисати речи: „са флексибилнијим режимима заштите II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору“.</p>	<p>простора за објекте нискоградње, односно објекте јавне инфраструктуре. <i>Образложење:</i> Бројни примери, посебно на планинама, указују на недовољно оправдана ограничења туризма (посебно туристичке инфраструктуре) од стране режима заштите природе. Док су ограничења у II степену заштите знатним делом оправдана, ограничења у III степену заштите озбиљно спречавају одрживи развој ових подручја (примери предела изузетних вредности са забраном инфраструктуре алпског скијања).</p>
<p>43. Страна 365, поглавље: 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године, тачка 12 Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа, подтачка 12.5: Након речи: „еколошке мреже“, додати речи: „и успостављање адекватног управљања“.</p>	<p>43. Примедба се прихвата.</p>
<p>44. Страна 370, поглавље: 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, тачка 16: Размотрити могућност да се период „2021-2023. година“, замени дужим периодом.</p>	<p>44. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Документ који се наводи - Програм заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године је документ из надлежности Министарства заштите животне средине, који је Влада усвојила 20. маја 2021. године, у складу са Законом о планском систему Републике Србије и пратећим подзаконским актима. У том смислу, примедба није предмет ППРС-а.</p>
<p>45. Страна 373, поглавље: 3.2.2. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, тачка 16: Након речи: „о природним вредностима Србије“, додати речи: „јачање управљања заштићеним подручјима и еколошком мрежом, уз примену активних мера заштите станишта и врста“.</p>	<p>45. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.2.2. тачка 16. на стр. 376. после речи: „мониторинга стања заштићених подручја“ додају се запета и речи: „еколошке мреже“.</p>

22. ТРАНСКОП експорт-импорт д.о.о., Шумадијска 138, 35250 Параћин, достављено електронском поштом, од 28.4.2021.

<p>1. Увидом у Нацрт плана утврдили смо да није учртано проширено експлоатационо поље „Крајњи Рид“ код Клачевице, општина Параћин, које припада предузећу „Транскоп експорт-импорт“ д.о.о. из Параћина. На наш Захтев, Министарство рударства и енергетике је одобрило проширење експлоатационог поља „Крајњи Рид“ код Клачевице, број 310-02-01319/2020-02 од 01.03.2021. године. На одобреном проширеном делу експлоатационог поља, налази се лежиште</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>
---	--

<p>кречњака као техничко-грађевинског камена.</p> <p>Према политичко-административној подели, проширено експлоатационо поље налази се на територији општине Параћин.</p> <p>У табели (прилог) су дате координате преломних тачака експлоатационог поља према Решењу Министарства рударства и енергетике број 310-02-01319/2020-02 од 01.03.2021. године.</p> <p>Молимо Вас да уважите примедбу и промену-проширење експлоатационог поља унесете у графичком прилогу Реферална карта 1 „Намена површина“.</p> <p>Напомена: уз допис достављени табела са координатама и Решење Министарства рударства и енергетике.</p>	
---	--

23. Марко Вулетић, достављено електронском поштом, до 28.4.2021.	
<p>1. Примедба на део просторног плана Проширена Миса са гробљем – Целина 3 у Панчеву</p> <p>Улажем оштру жалбу и противљење због планиране изградње будуће железничке обилазнице око Београда, која делом пролази кроз насељено Панчево, односно кроз урбано ткиво насеља Миса. Пружна саобраћајница се по приложеном плану надовезује на део постојеће рафинеријске пруге, која је постављена као привремено решење за изградњу рафинерије, а овим планом постаје јавна, на шта такође улажем противљење.</p> <p>По овом неприхватљивом плану држава узурпира и руши породичне куће, пресеца и блокира обрадиве површине, њиве, воћњаке, баште, дворишта, улице.., а тиме, поред већ угрожених, додатно угрожава основне услове за живот и не дозвољава, односно зауставља експанзију града на једином потезу у ком би по здравом урбанизму град требао да се шири и развија. У Генералном урбанистичком плану стоји да се на постојећу пружну саобраћајницу из Рафинерије додају два нова колосека која директно пролазе кроз насеље, док планирана траса ауто-пута иде око града, преко њива, где нема ниједне куће нити близине насељеног дела града. Захтевамо да се план измени и да пружна саобраћајница иде паралелно са планираном друмском саобраћајницом. Изменом ништа не би морало да се руши, а избегли би и друге многобројне проблеме у спровођењу</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се споводи планском документацијом нижег реда.</p> <p>Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учтavana у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.</p> <p>Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни плана града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је</p>

<p>тренутног плана. У том случају, ни опасне токсичне материје не би пролазиле кроз урбани део града, а створила би се и прилика за измештање потпуно небезбедне и неуређене постојеће рафинеријске пруге. Намена изградње железничке обилазнице је да се превоз индустријских терета, често и опасних отпада, измести из Београда. Држава се на ову руту одлучила јер ће изградња бити јефтинија. Искористиће се део рафинеријског колосека, кроз насеље Миса, а затим ће се повезати на пруге које иду за Зрењанин, Нови Сад и Вршац. Једноставно недопустиво..., а освртом на стање на терену, објекте, становнике, број деце, близину школе и све остале чиниоце којих је превише, план је апсолутно нереалан и неприхватљив за спровођење. Ако се прави обилазница око Београда, неопходно је направити и обилазницу око Панчева која ће пратити трасу ауто-пута, а не стављати пругу кроз насељено место! Додајем да за примедбу и захтев на измену овог дела плана постоји неколико хиљада потписа које су суграђани скупљали још 2014, када нам је план и представљен. Примедба на план је уложена и од градске управе и урбаниста града Панчева до данас није стигао одговор.</p> <p>Напомена: уз допис достављена и карта предметне локације.</p>	<p>урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.</p> <p>У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом. Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.</p> <p>У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
--	--

<p>24. Бранислава Јањушевић „Одбранимо Теслу“, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>24. подброј:</p>
<p>1. Добривоје Милосављевић, достављено електронском поштом, од 28.4.2021.</p>
<p>2. Ненад Малетин, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>3. Ненад Перић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>
<p>4. Биљана Савић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>
<p>5. Божа Марошан, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>6. Наташа Степановић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>7. Горан Маљковић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>8. Мина Петровић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>9. Гордана Стојнић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>10. Слободан Маринков, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>
<p>11. Игор Михајловић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>
<p>12. Љиљана Новинић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>

13. Маријана Михајловић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
14. Бранка Зебић,, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
15. Стефан Заилац, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
16. Владимир Савић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
17. Немања Стевановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
18. Сања Видаковић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
19. Ивана Филиповић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
20. Владимир Филиповић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
21. Вишња Ребић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
22. Андреја Марини Тановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
23. Владимир Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
24. Владимир Петровић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
25. Тања Ивановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
26. Ненад Живковић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
27. Драгиша Ћалић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
28. Маја Пујин, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
29. Тијана Барашевић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
30. Ана Инић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
31. Зорица Прпа, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
32. Ивана Лалић-Андрић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
33. Ђорђе Срећковић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
34. Љиљана Стојнов, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
35. Борис Сокола, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
36. Вукан Карацић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
37. Живана Крејић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
38. Зорица Голубовић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
39. Срђан Стефанов, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
40. Љубица Матејчић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
41. Андреја Назибеговић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
42. Александар Нинић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
43. Никола Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
44. Марина Томић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
45. Јасмина Мирковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
46. Ирена Окретић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
47. Марија Миљић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
48. Александар Ђурчић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
49. Иван Ковачевић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
50. Марија Ранђеловић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
51. Марјан Лукић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
52. Марио Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
53. Весна Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
54. Надежда Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
55. Миливој Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
56. Невена Коруј, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
57. Мохд Абу Хамди, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
58. Мицха Хамди, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
59. Драгица Шуц (Schütz), достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
60. Филип Лалић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
61. Јелена Ђулвезан Милковић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

62. Јованка Ивковић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
63. Илдико Ердеи, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
64. Срђан Васић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
65. Добривоје Милосављевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
66. Лана Гајић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
67. Соња Ђорђевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
68. Милица Ускоковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
69. Јелена Константиновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
70. Радмила Кукрика, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
71. Гордана Топић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
72. Милош Петровић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
73. Милица Стошић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
74. Оливера Штетин, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
75. Зорица Милосављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
76. Јелена Миловановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
77. Слободан Јеличић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
78. Душан Пупић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
79. Душан Тркуља, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
80. Владан Оберкнежев, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
81. Радосав Урошевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
82. Теа Николић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
83. Будимир Бабић, Еколошко удружење Авалон, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
84. Гордана Трбић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
85. Марија Вулетић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
86. Ана Кајловић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
87. Милика Анђелковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
88. УГ Институт за истраживање корупције Кареја, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
89. Синиша Јанковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
90. Љубивоје Ускоковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
91. Марко Врба, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
92. Дарко Врба, Панчево, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
93. Славица Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
94. Данило Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
95. Александра Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
96. Немања Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
97. Наташа Ђурковић-Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
98. Александар Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
99. Маријана Васић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
100. Немања Стојић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
101. Тијана Пешић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
102. Гордана Гаврић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
103. Никола Миладиновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
104. Маја Божић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
105. Марија Добрић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
106. Александра Алексић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
107. Горан Ратковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
108. Веља Раденковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

109. Владимир Тимић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
110. Данијела Мијаиловић Тимић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
111. Даница Вулићевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
112. Александар Штиглић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
113. Хелена Поповић (Porovich), достављено електронском поштом, од 20.04.2021.
114. Маја Атанасијевић, достављеноелектронском поштом, од 04.05.2021.
115. Милена Јерков, Панчево, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
116. Сања Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
117. Драгана Влајнић Крстевски, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
118. Драшко Гомбоц, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
119. Јелена Сарафијановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
120. Маша Максимовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
121. Велибор Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
122. Александра Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
123. Ивана Окретић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
124. Игор Ранисављев, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
125. Милана Зарић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
126. Рената Томас, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
127. Ивана Орлов Гајан, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
128. Беата Керекеш, достављеноелектронском поштом, од 05.05.2021.
129. Дарко Крецуљ, достављеноелектронском поштом, од 05.05.2021.
130. Иван Максимовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
131. Вељко Капунац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
132. Снежана Станковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
133. Ненад Ранковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
134. Бранка Реметић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
135. Наташа Ленђел, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
136. Соња Косановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
137. Владимир Мартић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
138. Весна Мартиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
139. Драгана Бијелић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
140. Бранко Рашета, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
141. Жељко Рајачић, Панчево, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
142. Лазар Кебић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
143. Магдалена Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
144. Бојана Брајков, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
145. Силвана Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
146. Бранка Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
147. Обрад Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
148. Марија Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
149. Марија Самарцић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
150. Милан Зарић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
151. Снежана Кнежевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
152. Милан Деспотовски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
153. Божана Кнежевић, достављеноелектронском поштом, од 05.05.2021.
154. Љиљана Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
155. Дејан Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
156. Александар Лазић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
157. Анђела Дубљевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

158. Миодраг Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
159. Светлана Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
160. Никола Годоровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
161. Надежда Контић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
162. Ивана Дакић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
163. Миљана Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
164. Милана Мијатовић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
165. Марко Симић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
166. Небојша Мркаљ, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
167. Сандра Вујић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
168. Сања Соларевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
169. Миодраг Шкундрић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
170. Борис Станић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
171. Предраг Младеновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
172. Мила Перишић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
173. Слађана Јеремић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
174. Дејана Мијалковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
175. Гордана Лазић Велован, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
176. Драгана Зечевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
177. Вук Палибрк, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
178. Милош Дечов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
179. Петер Крајнц, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
180. Александар Веселиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
181. Давид Поноћко, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
182. Весна Гајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
183. Сандра Козомара, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
184. Јасмина Вујовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
185. Игор Гардиновачки, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
186. Милица Прокић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
187. Жељко Владисављев, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
188. Катарина Алексић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
189. Драгана Милановић, 350-01-00731/2021-11, од 07.05.2021.
190. Милица Дуждевић, 350-01-00729/2021-11, од 07.05.2021.
191. Драгана Ракић, 350-01-00765/2021-11, од 04.05.2021.
192. Иван Трифуновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
193. Константин Илијевић, 350-01-769/21, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
194. Ксенија Милићевић, 350-01-796/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
195. Лидија Илић, 350-01-793/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
196. Љиљана Милићевић, 350-01-794/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
197. Марија Вукадиновић, 350-01-791/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
198. Миљана Илијевски, 350-01-795/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
199. Немања Илић, 350-01-792/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
200. Ненад Кукић, 350-01-788/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
201. Предраг Крстевски, 350-01-786/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
202. Катарина Кухарик, 350-01-00789/2021-11, од 04.05.2021.

203. Илија Бакић, 350-01-00752/2021-11, од 04.05.2021.	
204. Аница Арсић, 350-01-00758/2021-11, од 04.05.2021.	
205. Драган Грујић, 350-01-00759/2021-11, од 04.05.2021.	
206. Јон Лелеа, 350-01-00755/2021-11, од 04.05.2021.	
207. Јовица Ерден, 350-01-756/21, од 04.05.2021.	
208. Оливија Русовац, 350-01-00753/2021-11, од 04.05.2021.	
209. Саво Луковић, 350-01-00745/2021-11, од 04.05.2021.	
210. Драгица Станојловић, 350-01-692/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
211. Марко Батур, 350-01-696/2021, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
212. Мирослав Тодоровић, 350-01-00693/2021-11, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
213. Драган Стевановски, 350-01-00691/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
214. Гертруда Моргестери Лелеа, 350-01-00681/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
215. Његош Милићевић, 350-01-00685/2021-11, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.	
216. Слободан Добрић, 350-01-00689/2021-11, од 04.05.2021.	
217. Снежана Баралић-Бошњак, 350-01-00687/2021-11, од 05.05.2021.	
218. Вељан Илијевски, 350-01-00684/2021-11, од 02.05.2021.	
219. Војка Трифуновић, 350-01-00686/2021-11, од 04.05.2021.	
220. Стојка Недељковић, 350-01-744/2021, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
221. Биљана Керић, 350-01-661/2021, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.	
222. Денко Томчев, 350-01-00677/2021-11, од 04.05.2021.	
223. Милан Петровић, 350-01-00663/2021-11, од 29.04.2021.	
224. Милка Поповић, 350-01-00702/2021-11, од 05.05.2021.	
225. Александра Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
226. Жана Ускоковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Тренутно учртана новопланирана траса теретне обилазне пруге око Панчева – „Теретна обилазна пруга Бели Поток – Винча – Панчево“ предвиђена Нацртом ППРС која пролази кроз насељени део Панчева имала би веома штетне утицаје на становнике тог дела града и шире.</p> <p>... (текст примедбе се односи на СПУ)...</p> <p>Овом теретном пругом је предвиђен транспорт опасних материја. Такође новопланирана траса поменуте пруге прелази или преко или близу постојећих легалних стамбених објеката.</p> <p>Просторни део Панчева кроз који је планирана новопроектована теретна пруга, Планом генералне регулације проширена Миса са гробљем - Целина 3 у Панчеву, предвиђен је за интензивну изградњу будућих стамбених објеката са свим пратећим централним садржајима и саобраћајницама.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Део примедбе за СПУ се делимично прихвата.</p> <p>СПУ није инструмент који се обрађују технички аспекти утицаја, па на овом ниову није могуће утврђивање удесних ситуација на пругама. Процена ризика на објекте и становништво као последица могућег ризика од удеса јесте предмет Студије о процени утицаја пројекта на животну средину и процене ризика од удеса која се базира на моделовању и егзактним инпутима. Поред тога, СПУ се ради за планска решења која постоје у ППРС и разматрање других планских решења и варијанти трасе је могуће само уколико су таква решења предложена у ППРС. Како би се додатно истакао значај сагледавања наведеног проблема, табела 3.8 СПУ ће се допунити проценом могућег утицаја оваквог и сличних планских решења у односу на заштиту и унапређење здравља становништва и допуном смерница за прецизно утврђивање зоне утицаја</p>

У циљу повећања безбедности становника и елеминисања штетних утицаја на животно окружење као и умањења ризика у случају хаварија, потребно је препројектовати трасу теретне обилазне пруге тако да буде довољно удаљена од постојеће и будуће градске стамбене зоне.

Становници града Панчева су више пута протестовали због поменуте планиране обилазне пруге и указивали на штетност њене изградње.

Предлаже се да будућа теретна обилазна пруга буде позиционирана близу Међународном државном путу I реда – аутопутеви, према графичком прилогу.

Графички прилози:

Исечак из карте НАМЕНА, ПГР проширена Миса са гробљем- Целина 3 у Панчеву

Исечак из ГУП Панчево

приликом реализације оваквих пројеката. У односу на смернице за заштиту становништва у близини теретних обилазних пруга, текст СПУ ће бити допуњен смерницом која предвиђа утврђивање зоне утицаја на становништво дуж теретних обилазних пруга и процену ризика од удеса у току израде студија о процени утицаја пројекта на животно средину.

На тај начин ће доносиоци одлука имати јасну представу о потенцијалним утицајима овог и сличних планских решења, на животно средину и у складу с тим доносити одлуке.

(б) Део примедбе за ППРС не може да се прихвати.

Образложење: Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учтавана у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.

Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни плана града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.

У ППРС се не уносе трасе које неко достави кроз примедбу и које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом.

	<p>Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.</p> <p>У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације и није у складу са законским прописима дефинисати положаје трасе пруге, односно варијанти трасе пруге, без урађене документације.</p>
<p>2. Специјални резерват природе Делиблатска пешчара је у режиму заштите I и II категорије по законима Републике Србије. Такође ужива и међународни статус по шест основа.</p> <p>Нацртом Просторног Плана Републике Србије је потврђено стратешко одређење да се Делиблатска пешчара номинује за УНЕСКО Листу резервата биосфере.</p> <p>СПР Делиблатска пешчара је шести по величини резерват у Србији који превазилази национални значај и од међународног је значаја као коридор кретања птица.</p> <p>Све ово горе наведено је у супротности са истим ППРС који у исто време предвиђа и експлоатацију минералних сировина у северо-источном делу Делиблатске пешчаре. Такође је и у супротности са рефералном картом 4а “ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА” и рефералном картом 4б “ЖИВОТНА СРЕДИНА”.</p> <p>Додатно упоређујући рефералне карте 1. и 4а. може се закључити да би захват експлоатације минералних сировина угрозио најмање 15 приоритетних станишта.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се део примедбе за СПУ.</p> <p>(б) Део примедбе за ППРС не може да се прихвати.</p> <p><i>Образложење:</i> Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС.</p> <p>На подручју које данас обухвата СРП Делиблатска пешчара установљена су 1970. године лежишта Тилва и Мраморак на којима се преко неколико бушотина експлоатише и даље транспортује природни гас на еколошки безбедан начин, уз поштовање закона и уредбе о заштити СРП. Друга експлоатација минералних сировина не врши се, не планира се и није дозвољена.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p>

<p>НЕПРОФЕСИОНАЛНО је да се исто подручје на једној карти означи као заштићено, а на другој карти означи шрафуром која означава експлоатацију минералних сировина.</p> <p>Потребно је извршити брисање шрафуре /легенде “Експлоатација минералних сировина” са подручја СПР Делиблатска пешчара која се тренутно налази на рефералној карти 1. “НАМЕНА ПРОСТОРА“ као и да се избаци могућност било какве експлоатације минералних сировина из свих текстуалних делова ППРС Нацрта и Стратешке процене ППРС, а тиче се Специјалног природног резервата.</p> <p>Уколико се не уклони поменута шрафура, отвара се могућност уништавању природе у већ заштићеном подручју, угрожавању животне средине и ризик да се номинација за УНЕСКО Листу одбаци.</p> <p>Графички прилози:</p> <p><u>Исечак из рефералне карте 1. НАМЕНА ПРОСТОРА</u></p> <p><u>Исечак из рефералне карте 4а. ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА</u></p> <p><u>Исечак из рефералне карте 4б. ЖИВОТНА СРЕДИНА</u></p>	<p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (у конкретном случају ПППП за СРП Делиблатска пешчара), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>3. Потребно ја скинути са листе приоритета за изградњу ТЕ “Нови Ковин” капацитета 2 x 350MW у општини Ковин. Нова термоелектрана је предвиђена између Ковина и насипа према Дунаву.</p> <p>Општина Ковин и околина спадају у зону угрожене животне средине из II категорије (повремена прекорачења граничних вредности загађујућих материја у ваздуху). Изградњом ТЕ “Нови Ковин” капацитета 2, значајно би се загадио ваздух суспендованим честицама, SO₂, NO_x, тешким металима и другим загађујућим материјама те би Општина Ковин и околина у том случају спадали у најугроженију животну средину I категорије (прекорачене граничне вредности емисија у ваздух, термоелектране, јаловишта и депоније пепела и шљаке, прекорачене граничне вредности загађујућих материја у земљишту и коридори путева).</p> <p>Треба узети у обзир да се становници у овој Општини и околини претежно баве пољопривредом те би ТЕ “Нови Ковин” посебно угрозила њихов начин живота и изворе прихода јер би суспендоване</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i> ТЕ „Нови Ковин“ није наведена у листи приоритета у ППРС.</p> <p>ТЕ „Нови Ковин“ је у „Стратегији развоја енергетике Србије“ наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена. Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати потребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију.</p> <p>Део примедбе који се односи на СПУ се не прихвата. У евалуацији планских решења ППРС која се односе на област енергетике, у СПУ је јасно идентификовано да сва планска решења у области термоенергетике имплицирају стратешки значајне негативне ефекте према критеријумима из табеле 3.6 СПУ, посебно у контексту сагледавања тзв. збирних утицаја.</p>

честице из термоелектране и јаловина из рудника (предвиђено 4.000 хектара јаловине) неповратно загадиле плодно земљиште и самим тим, житељима овог краја трајно одузеле средство за рад. Уједно би био угрожен заштитни појас са великим извориштима питке воде за водоснабдевање Баната.

Утицајем нове ТЕ “Нови Ковин” такође би се деградирало подручје СРП Делиблатска пешчара која је тренутно **IV категорије (подручје веома квалитетне животне средине)**.

... (текст примедбе се односи на СПУ)...

Додатни фактор утицаја на животну средину имају и железара у Смедереву и ТЕ “Костолац” које се налазе релативно близу Ковина и као такве би имале веома јак здружени, кумулативни и синергијски негативан ефекат загађивања заједно са новом ТЕ “Нови Ковин”

Потребно је у исто време ограничити захват за површинску и подводну експлоатацију минералних сировина (лигнита) приказан на референтној карти 1. “НАМЕНА ПРОСТОРА” где је обухваћен простор села Мало Баваниште и Острово (у прилогу графички приказ). Величина захвата експлоатације угља предвиђена овим Нацртом ППРС би захтевала и иселјење становника села Мало Баваниште и Острово (видети граф. прилог **Исечак из рефералној карти 1. “НАМЕНА ПРОСТОРА”).**

Коментар:

Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава.

Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво.

Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива

Поред тога, методолошки приступ у изради СПУ конципиран је у контексту евалуације приоритетних планских решења, а пројекат ТЕ „Нови Ковин” није на листи приоритетних планских решења.

За део примедбе који се односи на СРП Делиблатска пешчара дат је одговор у примедби број 2. истог подносиоца.

ППРС је усклађен са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије.

Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја) као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.

Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1 000 000 000 евра годишње за Електропривреду Србије.

Молимо да уважите ове примедбе и извршите измене и усаглашавања Нацрта ППРС са нормативима из позитивне праксе, а у интересу заштите природе и грађана, као и њиховог здравља и имовине и на тај начин осигурате квалитетнији развој Републике Србије и будућих генерација.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.

Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.

1. Имајући у виду да је у **Нацрту просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године**, наглашено следеће: „Недостатак инфраструктуре за третман и одлагање опасног отпада представља посебан проблем. Капацитет за третман широког спектра опасног индустријског отпада на територији и Републике Србије није довољан. Постоје само ограничени капацитети за физичко-хемијски отпад и одлагање опасног отпада. Нема довољно капацитета за складиштење опасног отпада.“

Обавештавамо Вас о следећим планским документима која су урађена и усвојена за локацију Прахово, Општина Неготин:

- На седници Скупштине општине Неготин 23.04.2021. Број:354-68/2021-1/07 усвојен је ИДПДР за комплекс хемијске индустрије у Прахову и Стратешка процена утицаја на животну средину ИДПДР-а.

- На истој седници дана 23.04.2021.год Број: 350-116/2021-1/07 је усвојен и ИДПГР за насеље Прахово као и Стратешка процена утицаја на животну средњу ИДПГР-а за насеље Прахово

- За Луку Прахово је 15.06.2020.год Број: 350-99/200-1/07 усвојен ПДР као и Стратешка процена утицаја на животну средину ПДР-а Луке Прахово.

Усвојеним планским документима је омогућена изградња постројења за термички третман отпада и енергетско искоришћење индустријског и рециклабилног отпада, изградња депоније неопасног отпада, проширење индустријског комплекса и индустријске делатности на локацији у Прахову, развој Луке Прахово.

Компанија Elixir Group је већ започела активности на припреми локације у Прахову за изградњу постројења за инсинерацију отпада капацитета до 100.000 t/годишње, са припадајућим отвореним и затвореним складиштима отпада, дуплим системима за пречишћавање отпадних гасова и сопственим постројењем за пречишћавање отпадних вода. Паралелно се ради и на документацији у складу са Законом о планирању и изградњи као и Студија о процени утицаја на животну средину за постројење за инсинерацију и

1. Примедба се прихвата.

Примедба се прихвата на следећи начин:

У делу 1.6.5.2.1. ППРС, став 4, на стр. 120. додаје се текст на крају става 2, тако да гласи:

„У току је припрема техничке документације за изградњу постројења за термички третман и енергетско искоришћење индустријског отпада, капацитета 100.000 t/год., са отвореним и затвореним складиштима и депонијом неопасног отпада на локацији у Прахову.“

Напомиње се да је ово постројење већ препознато у ППРС, односно да на стр. 322. где се говори о даљем развоју, стоји:

„Изградња постројења за физичко-хемијски третман течног опасног отпада и муља комбинованог са постројењима за складиштење течних и кашастих посебних токова индустријског отпада (као што су растварачи, киселине, базе) планира се у Рашкој, Расинској, Борској и Зајечарској области.“

<p>наведену депонију неопасног отпада. Носилац базног инжењеринга је Аустријска фирма TBU Stubenvoll.</p>	
<p>2. „Севесо" постројења На рефералној карти 46 ЖИВОТНА СРЕДИНА на страни 321. Наурта просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, уцртана су СЕВЕСО постројења вишег реда, међутим није уцртана локација у Прахову. Фабрика Elixir Prahovo - Индустрија хемијских производа је Севесо постројење вишег реда због присуства амонијака и ТНГ-а у количинама које одређују статус постројења као севесо постројење. За локацију је израђен Извештај о безбедности и План заштите од удеса и добијена је Сагласност Министарства заштите животне средине број 532-02-00015/13/2012-02 од 17.07.2017. год. Уношењем ознаке за Севесо постројење на Рефералној карти - заштита животне средине, Просторни план би био усклађен постојећим стањем на локацији комплекса хемијске индустрије у Прахову. Напомена: Графички приказ развоја комплекса хемијске индустрије у Прахову који је предмет усвојеног ИДПДР—а који обухвата укупну површину од преко 300 хектара.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. На рефералну карту биће уцртана локација у Прахову - Фабрика Elixir Prahovo.</p>

<p>26. Марина Митровић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>	
<p>1. Молим Вас да се не доводи Рио Тонто у Србију. Направиће пуно штете, поготово ако се планира дугорочна сарадња. Желим здраву Србију. Довољно је да прочитате шта пише у њиховој брошури: За 60 година биће употребљено 78 000 ТОНА експлозива. Креирано 84.000.000 (84 милиона) Тона отпада. За производњу 60.000 тона Литијума годишње, рудник који ради 365 дана/24х, користиће се: 110-220 ТОНА експлозива / Месечно, за отварање рудника. Док год се не отвори. Затим годишње, следећих 60 година. 1. 1.300 ТОНА Емулзионог Експлозива 2. 300.000 ТОНА борне киселине 3. 320.000 ТОНА сумпорне киселине 94% 4. 1.500 ТОНА Натријум хидроксид 45% 5. 1.900 ТОНА хлороводичне киселине 6. 110.000 ТОНА калционе соде. 7. 60.000 ТОНА негашеног креча 8. 80.000 ТОНА за цемент</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Могућности рада правних лица у Србији нису предмет ППРС. За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. Подаци из „брошура” не представљају званичне и валидне податке. Ниво наведених података ће бити предмет каснијих истраживања, израде студија оправданости, процена утицаја на животну средину и др, на основу којих ће се од стране надлежних државних органа донети одлука о томе да ли ће почети експлоатација. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита</p>

<p>9. 5.000 ТОНА за цемент за подградњу рудника</p> <p>10. 600.000 ТОНА агрегат за пасту за зампуњавање</p> <p>11. 26.000 ТОНА натријум сулфате</p> <p>12. 1.400.000 (1,4 милиона) ТОНА отпада годишње</p> <p>За 60 година биће употребљено</p> <p>1. 78.000 ТОНА Експлозива</p> <p>2. 18.000 000 (18 Милиона) ТОНА борне киселине</p> <p>3. 19.200 000 (19,2 Милиона) ТОНА сумпорне киселине</p> <p>4. 90.000 ТОНА натријум хидроксид</p> <p>5. 114.000 ТОНА хлороводичне киселине</p> <p>6. 6.600.000 (6, 6 Милиона) ТОНА калционе соде</p> <p>7. 3.600.000 (3,6 Милиона) ТОНА негашеног креча</p> <p>8. 4.800.000 (4,8 Милиона) ТОНА за цемент</p> <p>9. 300.000 ТОНА цемента за подградњу рудника</p> <p>10. 36.000.000 (36 Милиона) ТОНА за агрегат за пасту за зампуњавање</p> <p>11. 1.560.000 (1,56 Милиона) ТОНА натријум сулфате</p> <p>12. 84.000.000 (84 Милиона) ТОНА отпада</p>	<p>животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
---	--

<p>27. Драган Ранђеловић - Друштво младих истраживача Бор са Грађанском читаоницом Европе, Удружењем грађана покрет за развој села Вилаж, Покретом за ново доба Бор, Удружењем грађана ГРУПА 55, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.</p>	
<p>1. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о значају просторног планирања у системима развојних политика додати:</p> <p>- регионални и локални демографски развој.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Прмеба се прихвата на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>
<p>2. У поглављу о ефектима у делу 1. Заштита и коришћење природних ресурса, на страни 26., додати:</p> <p>- директни позитивни ефекти одрживог развоја локалних заједница</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примена свих планских решења ППРС имаће индиректне позитивне ефекте на одрживи локални развој локалних заједница.</p>
<p>3. У поглављу о ефектима у делу 2. Становништво и социјални развој, на страни 27., додати:</p> <p>- директни позитивни руралног развоја на просторима експлоатације минералних сировина и обновљивих извора енергије</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Садржана је на адекватан начин у алинеји 2. тачке 2. на стр. 27. ППРС.</p>
<p>4. У поглављу 3. Развој индустрије и туризма, на страни 27., додати:</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије”)</p>

<p>- побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама и заштита животне средине.</p>	<p>да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју”.</p> <p>Напомињемо да је примедба на одговарајући начин садржана и у алинеји 1. тачке 5. на стр. 27. ППРС.</p>
<p>5. У поглављу 5. Заштита животне средине и наслеђа, на страни 27 - 28., додати:</p> <p>- директни позитивни ефекти санације депонија рударског отпада, ремедијација и рекултивација угроженог, оштећеног и деградираног земљишта и чишћење и ревитализација загађених речних токова.</p> <p>- директни позитивни ефекти на здравље становништва и квалитет живота и демографски опоравак руралних подручја</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се делимично друга алинеја примедбе на следећи начин: У првој алинеји тачке 5. на стр. 27. ППРС после речи: „директни позитивни ефекти на ефикаснију заштиту” додају се речи: „ здравља становништва и”.</p> <p>(б) Не прихвата се прва алинеја примедбе.</p> <p><i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у првој алинеји тачке 5.</p>
<p>6. У делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије - Реализација планских концепција и решења по областима у ППРС имаће следеће кључне ефекте на унапређење просторног развоја Републике: 3. Развој индустрије и туризма - додати: директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне и зелене економије биће и у заштити животне средине и одрживом развоју</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије”) да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. ППРС која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју”.</p>
<p>7. У делу 1.4. УТИЦАЈИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОКРУЖЕЊА НА ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе, допунити колико се заостаје у димензији (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија)</p> <p>У овом делу додати да су кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду и већа еколошка оријентисаност („зелена економија“)</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p> <p>Први део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе на стр. 30. ППРС (став 3), текст се мења тако да гласи:</p> <p>„Према традиционалним EBRD индикаторима Србија највише заостаје у области приватизације великих система, управљања и реструктурирања предузећа и спровођења политике конкурентности. Методолошки концепт мерења одрживости привредног раста унапређен 2017, акцентирао је шест кључних димензија реформи: (1) конкурентност, (2) добро управљање, (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија), (4) инклузивност, (5) отпорност, и (6) интегрисаност. Србија у 2019. заостаје у свим реформским областима за транзиционим државама чланицама ЕУ</p>

	<p>(просечна оцена за Србију 5,78 наспрам 6,64 просечна оцена транзиционих ЕУ држава): у области конкурентности (5,36 наспрам 6,33), доброг управљања (5,52 наспрам 6,21), „зелене економије” (5,79 наспрам 6,47), инклузивности (6,16, наспрам 6,53), отпорности (5,86 наспрам 7,46), и интегрисаности (5,99 наспрам 6,86). Највећи реформски изазови за транзиционе државе ЈИЕ представљају проблеми животне средине, инклузије (нпр. ниска запосленост младих) и отпорности финансијских сектора. Други део примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе на стр. 30. ППРС (последњи став), текст се мења тако да гласи:</p> <p>„Кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду су већа инвестициона јавна улагања, већа еколошка оријентисаност, борба против корупције и смањење бирократије, односно тежња ка ефикаснијој јавној управи, њена професионализација и деполитизација.”</p>
<p>8. У поглављу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе у Табели 1: Промене у структури БДВ 2009-2015-2019. на страни 32, додати колону: - рударство</p>	<p>8. Примедба се прихвата. Додаће се нова колона за рударство у Табели 1.</p>
<p>9. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије на страни 43, дати податке о површини земљишта које је заузето површинским коповима, рударским депонијама и које је деградирано рударским активностима и угрожено, загађено и деградирано рударством.</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте. <i>Образложење:</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>) које примењује Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв. антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије. Рударске активности су само један од узрока заузимања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012.</p>

	<p>године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл.</p>
<p>10. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, на страни 43, у реченици “Веома опасну дугорочну тенденцију коришћења земљишта у Србији представља прекомерно заузимање пољопривредних површина за...” додати “...отварањем рударских копова и депоновањем рударског отпада на неуређеним депонијама, напуштене рударске депоније, ширење загађеног и деградирног земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобарног земљишта загађеним рекама.”</p>	<p>10. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 44. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Местимично веома озбиљан проблем представља обимно заузимање пољопривредног земљишта за отварање рударских копова и депоновање рударског отпада, кашњење са деконтаминацијом и рекултивацијом напуштених депонија, деградирање и ширење загађивања земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобалног земљишта загађеним рекама и сл.”</p> <p><i>Образложење:</i> Подносиоци примедбе с правом указују на бројне негативне последице рударства и енергетике на опште услове животне средине, што укључује и очување површина и квалитета пољопривредног земљишта. Основни проблем је у томе што се не поштују законске обавезе рекултивације и примене других мера заштите простора и</p>

	<p>животне средине, што је у пуној мери уважено у одговарајућим деловима ППРС, а нарочито у поглављу 3. о имплементацији.</p> <p>У делу 2.5.1.1.1.2. став 1. тачка 1. у планским решењима је предвиђено (стр. 169): „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираног површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичних и неметаличних минералних сировина, као и другим привредним и потрошачким активностима.....”</p> <p>Обавезе примене адекватних мера за хитно решавање овог веома озбиљног прекршаја, не само са становишта развоја пољопривреде, већ пре свега са становишта заштите животне средине, како на локалном нивоу и у непосредном окружењу, тако и на целој територији Републике Србије, идентификоване су и у другим, релевантним сегментима ППРС. Предложено је да се ова стратешка опредељења конкретизују, уз целовито уважавање локално специфичних угрожености, потенцијала и ограничења, кроз израду просторних планова подручја посебне намене и на свим другим нижим нивоима просторног планирања.</p>
<p>11. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, на страни 46,: Нису приказане антропогено измењене површине проширењем површинских копова у Бору и Мајданпеку, отварањем новог рудника Чукару Пеки код Бора и приобаља Борске реке и Великог Тимока насуте пиритном јаловином као и површине заузете напуштеним рударским депонијама.</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са утврђеном методологијом, у ППРС се даје оцена главних видова угрожености и деградације пољопривредног земљишта за територију РС у целини.</p> <p>Детаљна анализа стања земљишта у великим рударским басенима, као и на подручјима која обухватају комплексе подземне експлоатације, представља предмет израде просторних планова подручја посебне намене.</p> <p>Према томе, сложена проблематика санације тзв. историјских загађења и других наслеђених видова деградације земљишта, односно спречавања садашњих и будућих штетних утицаја, разрађује се, у првом реду, решењима која се односе на сектор минералних сировина, рударства и енергетике, као и на заштиту животне средине, рекултивацију и ревитализацију деградираног простора, решавање конфликтних интереса у просторном развоју и сл., а тиме индиректно и на услове за развој пољопривреде.</p>
<p>12. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1.</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Уз пуно уважавање свих негативних утицаја рударства, енергетике и</p>

<p>Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде, 1.6.1.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, у делу о ограничењима, страна 48., допунити: Ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије.”</p>	<p>металургије на опште услове животне средине, не може се прихватити оцена да ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије, представљају на целој територији Републике Србије једно од основних ограничења за одрживо коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде. Ова примедба је већ делимично прихваћена на прикладан начин, са образложењем које дато за проимедбу број 10. истог предлагача. Осим тога, наведено ограничење је идентификовано и другим сегментима ППРС (1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине).</p>
<p>13. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, страна 48 - 49., Додати податке о сушењу шума због загађеног ваздуха.</p>	<p>13. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Иако постоје референтни радови на глобалном нивоу који указују на негативан утицај аерозагађења на шумске екосистеме (сушење шума), квантитативних показатеља за нашу земљу у том смислу нема.</p>
<p>14. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим, страна 53., додати (приказати) стање граничних водотокова Велики Тимок, Нера...</p>	<p>14. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У планским документима стратешког државног нивоа водним билансима се не могу обухватити све реке. Тимок је обухваћена збирним билансом од Млаве до границе са Бугарском, а Нера је међународна река чији су водни биланси мали да би се третирали у билансима транзитних вода. То је предмет других просторних и секторских планова.</p>
<p>15. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште, страна 54., додати: Водно земљиште је угрожено рудничким отпадним водама, процедурним водама са активних и напуштених депонија рударског отпада као и отпадним водама из индустрије.</p>	<p>15. Примедба се делимично прихвата. Примедба се највећим делом прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште на стр. 54. на крају првог става додаје се нова реченица која гласи: „У зони рудника и неких индустрија ВЗ угрожавају депоније, отпадне и процедурне воде из тих постројења.”</p>
<p>16. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура, страна 54., додати: Снабдевање водом рударства и управљање рудничким отпадним водама.</p>	<p>16. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.1.3.1.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво планског документа дати су релевантни квантитативни показатељи по кључним гранама. Такви показатељи се у ППРС не дају на нивоу детаљности који тражи предлагач. То је предмет</p>

	<p>просторног плана подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и подручја комплекса подземне експлоатације минералних сировина.</p> <p>За нове капацитете рудника у оквиру РТБ Бор планске одлука је да се снабдевање водом највећим делом темељи на води која се добија у процесу пречишћавања и рецикулације. Процес рецикулације ће се све више користити као захтевани стандард за такве објекте.</p>
<p>17. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.2. Металичне минералне сировине, страна 58., први пасус додати: У току отварање рудника Чукару Пеки са новом флотацијом и јаловиштима флотацијског отпада, код Бора, проширење површинских и подземних копова у Бору и околини и Мајданпеку, проширење флотације и флотацијског јаловишта у Мајданпеку што је довело до загађења реке Пек, проширују се капацити металургије у Бору.</p>	<p>17. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Наведени ставови нису образложени нити су предмет ППРС. У ППППН „Чукару Пеки“ („Службени гласник РС”, број 01/20) и СПУ утврђене су мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора.</p> <p>Мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора у Борско-мајданпечком басену биће утврђене у ППППН Борско-Мајданпечког басена, чија је израда у току.</p>
<p>18. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.5. Сектор рударства, страна 60, у последњем пасусу поглавља додати: Узроци проблема су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - напуштене депоније рударског отпада, - непоштовање закона и стандарда, - недовољна сарадња власника рударских права и објеката са локалним становништвом, - непримењивање мера заштите животне средине приликом затварања рудника, - изостанак рекултивације и ремедијације угроженог, загађеног и деградираног земљишта емисијама прашине и отпадних вода из рудника, - Загађене реке и уништен живи свет у њима и њиховом приобаљу. 	<p>18. Примедба се прихвата.</p>
<p>19. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, страна 60., у поглављу пасусу “Ограничења, додати: Недостатак законске регулативе о укључувању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама, неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву,</p>	<p>19. Примедба се прихвата.</p> <p>Биће унето у текст ППРС уз мања скраћивања.</p>

<p>нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у локалне заједнице којима су угрожени економски интереси локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија.</p> <p>Брисати “насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” <i>Оваква констатација је неприхватљива.</i></p>	
<p>20. У делу 1.6.3. Општа оцена стања регионалног развоја, индустрије и туризма, 1.6.3.3. Општа оцена стања развоја индустрије, 1.6.3.3.1. Анализа и оцена стања у главне проблеме индустрије убројати и: спора примена принципа циркуларне и зелене економије.</p>	<p>20. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба припада области заштите животне средине.</p> <p>Примена принципа циркуларне и "зелене" економије није била обавезујућа у индустрији Србије у анализираном периоду, тако да анализа динамике њеног остваривања није била предмет опште оцене стања индустријског развоја.</p> <p>Примена ових принципа тек однедавно је обавезујућа за чланице ЕУ. Договор о зеленој Европи (<i>European Green Deal</i>, децембра 2019), део је интегралне стратегије Европске комисије за имплементацију Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (<i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>). Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН.</p> <p>Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр. 147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/економије.</p> <p>Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>21. У део 1.6.3.4. Општа оцена стања развоја туризма, 1.6.3.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, додати као антропогене потенцијале: подршка развоју планинског, руралног, еколошког туризма - зеленог туризма</p>	<p>21. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.3.4.2 у стави 1. на стр. 94. у реченици о антропогеним потенцијалима у загради иза речи: „ваучери, усмеравање ђачких екскурзија” додаће се речи: „подршка развоју планинског, руралног, еколошког и других видова културног туризма”.</p>
<p>22. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела,</p>	<p>22. Примедба се делимично прихвата.</p>

<p>климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха, стране 113 - 114), први пасус о узроцима загађења допунити: непоштовање закона и стандарда о емисијама отпадних гасова и прашине у ваздуху, неизграђене институције које се баве заштитом ваздуха, нису разграничена надлежности државе и локалних заједница, недовољна информисаност грађана, недовољно укључивање јавности у процесе доношења одлука о заштити ваздуха.</p>	<p>(а) Прихвата се да се реченица допуни са: „непоштовање стандарда о емисијама отпадних гасова и прашине у ваздуху и неразграничене надлежности државе и локалних заједница”.</p> <p>(б) Не прихвата се да узрок загађења ваздуха може бити недовољна информисаност грађана или недовољно укључивање јавности.</p>
<p>23. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха, стране 113 - 114), Нису коришћени годишњи извештаји и оцене квалитета ваздуха у агломерацијама за 2019. и 2020. годину које је сачинила Агенција за заштиту животне средине по којима је дошло до погоршања квалитета ваздуха. Видети: www.sepa.gov.rs/download/izv/Vazduh_2019.pdf, www.sepa.gov.rs/download/Izvestaj_2019.pdf Изостављање ових подата доводи до погрешног планирања. ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЊИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	<p>23. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) У анализи и оцени стања коришћени су годишњи извештаји из 2019. године а подаци су се односили на 2018. годину. То су били доступни извештаји. У међувремену је припремљен, али није објављен, Извештај за 2020. годину. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p> <p>(б) Неће бити потпуно измењен цео текст.</p>
<p>24. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.2. Квалитет вода, страна 115, у првом поглављу додати следеће изворе: Рударске отпадне воде, отпадне воде флотација минералних сировина, процедурне воде са активних и напуштених депонија рударског и комуналног отпада. Нису коришћени подаци из 2019 године Агенција за заштиту животне средине. Видети: www.sepa.gov.rs/download/KvalitetVoda_2019.pdf, www.sepa.gov.rs/download/VodeSrbije/KvalitetSedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf, ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО</p>	<p>24. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Биће допуњена реченица у складу са сугестијом. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета вода.</p> <p>(б) Неће бити потпуно измењен цео текст.</p>

<p>ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	
<p>25. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.3. Квалитет земљишта, страна 116 - 117., ПОТПУНЕ ПРЕРАДИТИ СА ПОДАЦИМА О ЗЕМЉИШТУ КОЈЕ ЈЕ ДЕГРАДИРАНО РУДАРСКИМ КОПОВИМА, ДЕПОНИЈАМА РУДАРСКОХ ОТПАДА, ЗЕМЉИШТЕ У ПРИОБАЉУ РЕКА КАО ПОСЛЕДИЦА ИСПУШТАЊА ОТПАДНИХ РУДНИЧКИ И ПРОЦЕДНИХ ВОДА СЕ ДЕПОНИЈА. ПРИКАЗАТИ КОНТАМИНИРАНЕ ЛОКАЦИЈЕ. Користити “Катастар деградираног и контаминаног земљишта у Републици Србији” www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDe_kontaminacijiZemljista.pdf</p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата. (а) Биће допуњено поглавље у складу са новим подацима везаним за анализу и оцену стања квалитета земљишта. (б) Неће бити потпуно измењен цео текст.</p>
<p>26. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.2. Општа оцена стања управљања отпадом 1.6.5.2.1. Анализа и оцена стања, страна 119., НИЈЕ ДАТА ОЦЕНА СТАЊА УПРАВЉАЊА РУДАРСКИМ ОТПАДОМ. Допунити и изменити ово поглавље.</p>	<p>26. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се допуни последњи став у делу 1.6.1.4.1.2. на стр. 58. ППРС тако што се после речи: „техногени металични минерални ресурси у флотацијским јаловиштима и депонијама” текст у загради мења и гласи: „(Бор, Леце, Рудник, Грот, као и потенцијално друге локације из Катастра рударског отпада).” (б) Н може да се прихватити део примедбе о допуни оцене стања управљања отпадом проблематиком рударског отпада. <i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>27. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 136 - 137., у поглављу о потенцијалима додати: - Побољшање система информисања и учешћа јавности у процесима доношења одлука.</p>	<p>27. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Не представља потенцијал. Односи се на институционално-организационе мере општег типа (за процес доношење одлука о јавним политикама, просторном планирању, техничкој документацији, инвестиционих одлука јавног сектора и др.). Ове опште мере нису предмет</p>

	ППРС, већ институционалне организације на свим нивоима управљања.
<p>28. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 137 - 138., у поглављу о кључним ограничењима додати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - избегавање примене мера заштите животне средине и безбедности и здравља на раду од страних инвеститора, - угрожена, загађена и деградирана животна средина у рударским регионима, - недовољна еколошка свест доносиоца одлука, - само формално, а не суштински укључивање јавности у процесе доношења одлука. 	<p>28. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Друга алинеја примедбе садржана је на одговарајући начин у алинеји 9. синтезе кључних ограничења за одрживи просторни развој на стр. 138. ППРС. На одговарајући начин садржана је и у ограничењима развоја сектора минералних сировина и рударства на стр. 61. дела 1.6.1.4.2. ППРС, као и у општој оцени стања квалитета животне средине (део 1.6.5.1. ППРС). Остале алинеје примедбе нису предмет ППРС.</p>
<p>29. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 137 - 138., у поглављу о кључним проблемима, додати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - миграција становништва из локалних заједница на којима се незаконито користе природни ресурси због немогућности бављења традиционалним привредним активностима, загађење животне средине и нарушеног квалитета живота. - недовољна укљученост локалног становништва у доношење одлука о просторном и урбанистичком планирању и развоју заједнице. 	<p>29. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.6. ППРС дата је синтезна оцена кључних проблема просторног развоја. На одговарајући начин прва алинеја примедбе садржана је у тачкама 1, 3, 6. и 7. на стр. 138. дела 1.6.6. ППРС.</p>
<p>30. У део 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, Кључни потенцијали за одрживи просторни развој Републике Србије, додати пored примене принципа чистије производње и примену принципа циркуларне и зелене економије.</p> <p>У Предуслуге за остваривање успешног и кохерентног територијалног развоја Србије додати и принципе циркуларне и зелене економије</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прихвата се да се у принципи циркуларне економије укључе заједно са другим принципима у део 2.2. Принципи просторног развоја Републике Србије, уз напомену да се ови принципи односе на разне области.</p> <p>Примедба примарно припада области заштите животне средине, међутим, захтева интегрисање свих области у односу на примену принципа циркуларне економије. Проблем "циркуларне економије" отвара питање интегрисања еколошких приступа "кружног" циклуса материје и енергије у све људске делатности – од производње, енергетике, рударства, саобраћаја, пољопривреде, туризма, производње хране, грађевинарства, услуга итд., као и повезаност са одлагањем отпада. С обзиром да је реч о новом и недовољно истраженом концепту, неопходна су претходна интегрисана истраживања.</p>

	<p>Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/економије.</p> <p>Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>31. У поглављу 2. ЦИЉЕВИ И ПЛАНСКА РЕШЕЊА 2.1. СЦЕНАРИО ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2035. ГОДИНЕ 2.1.3. Сценарио просторног развоја Републике Србије до 2035. године, страна 143, допунити да План просторног развоја мора да обухвати и четврту суштинску димензију: Рационално коришћење природних ресурса и заштиту животне средине.</p>	<p>31. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.1.3. на крају става 2. на стр. 143. додаје се следећи текст: „и рационално коришћење природних ресурса и заштита животне средине”.</p>
<p>32. У следећем пасусу овог поглавља речи три димензије заменити са четири димензије.</p>	<p>32. Примедба се прихвата.</p>
<p>33. У поглављу 2.2. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, страна145, додати нови принципе: - одрживи развој локалних заједница, - принцип заштите природних ресурса и природног наслеђа;</p>	<p>33. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се прва алинеја примедбе. (б) Друга алинеја примедбе није основана. <i>Образложење:</i> Већ је наведена у тексту.</p>
<p>34. У поглављу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, страна 146, проширити општи циљ: ... Заустављање негативних демографских процеса у рударским и пограничним зонама.</p>	<p>34. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Предложени текст примедбе није предмет општег циља просторног развоја ППРС.</p>
<p>35. У делу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, код Општег циља појаснити да се не ради о „циркуларном развоју“ већ о „циркуларној економији“.</p>	<p>35. Примедба се прихвата.</p>
<p>36. У поглављу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије,</p>	<p>36. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> У делу 2.3.2.1. тачка 6. на стр. 146-147. ППРС садржано је одрживо коришћење природних ресурса. Управљање није предмет</p>

<p>страна 146, у поглављу о специфичним циљевима додати нове циљеве: 7. рационално управљање природним ресурсима, 8. одрживи развој локалних заједница</p>	<p>планских решења ППРС, већ његове имплементације (поглавље 3) и обрађено је у делу 3.2. ППРС. У делу 2.3.2.1, посебни циљеви у тачкама 2-6. усмерени су на оставривање одрживог развоја локалних заједница, регионалних целина и укупне територије Србије, што је јасно назначено и на почетку става 1. и у ставу 2. на стр. 147.</p>
<p>37. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, страна 147, у поглављу општи циљеви, додати: Ремедијација и рекултивација угроженог, загађеног и деградираног земљишта.</p>	<p>37. Примедба није основана. <i>Образложење.</i> Ремедијација и рекултивација не може да буде циљ, већ планско решење, односно мера којом се обезбеђује остваривање постављених циљева, који су дефинисани у складу са принципом интегралности у планирању и остваривању одрживог просторног развоја, као и начелом конзистентности и усклађености планских концепција и решења. Реч је о следећим циљевима „трајно очување површина и квалитета пољопривредног земљишта у добрим пољопривредним и еколошким условима” (2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, стр. 147); „очуван идентитет и ојачана резилијентност простора на промене и притиске, одрживим коришћењем и заштитом природних ресурса, животне средине, биолошке разноврсности, природног и културног наслеђа, развојем и уређењем предела и зелене инфраструктуре” (2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, стр. 146); „успостављање поузданог система заштите животне средине кроз развој еколошких рударских метода (у свим фазама, од истраживања до постексплоатационе фазе), ефикасног коришћења енергије, рециклаже и коришћења најбољих расположивијих техника” (2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, стр. 150); „очување екосистема повезаних са пољопривредом и шумарством, биодиверзитета, традиционалних обележја руралних предела, као и природног и културног наслеђа” (2.3.2.2.7. Циљеви руралног развоја и уређења села, стр. 152); и др. Ради остваривања наведених циљева у сегментима ППРС о пољопривреди и руралном развоју планирана су следећа решења: – стр. 170 (2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта), тачка 7: „Идентификовање контаминираних локалитета и дефинисање/омеђавање подручја на којима је неопходно спровођење програма</p>

заштите од свих видова ерозије, смањења садржаја органске материје, заслањивања, збијања, губитка биолошке разноврсности, конверзије земљишта у непољопривредне сврхе, поплава и клизишта, уз одређивање приоритетних превентивних и куративних мера, рокова извођења, надлежности, индикатора за праћење ефеката и реалних извора финансирања”.

– стр. 228 (2.5.2.3.5. Смернице за уређење сеоских атара), у приоритету (став 2, алинеја 3) сврстано је „одређивање површина пољопривредног земљишта на којима је неопходно извршити рекултивацију, шумљавање, антиерозиону заштиту и хидротехничке и агротехничке мелиорације, те предузети целовите мере за заштиту земљишта и вода”; последни став са наставком на стр. 229. гласи: „Просторним плановима јединица локалне самоуправе и просторним плановима подручја посебне намене треба утврдити површине које су загађене арсеном, тешким металима, пестицидима, дериватима нафте и другим агенсима штетним по здравље људи и других живих организама (као што су осиромашени уранијум и преостале касетне бомбе као последица НАТО агресије), на којима се обавезно морају применити одговарајуће технологије фитосанације; екоремедијације тла и подземних вода или биоремедијације, на основу посебних пројеката. Избор прикладних метода и мера зависи, примарно, од врсте, интензитета и опсега загађености, при чему предност треба дати примени иновативних технологија заснованих на најбољем доступном знању, које су одрживе и еколошки безбедне, имају минималан негативни утицај на животну средину, одликују се малом потрошњом енергије и необновљивих ресурса, економски су рентабилне и социјално прихватљиве. У случају јаче загађености пољопривредних земљишта, њихово коришћење треба преусмерити на производњу биогорива, односно других непрехрамбених видова биомасе.”

– стр. 368-371. (3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације,) предвиђена је, између осталог, израда пројеката ремедијације контаминираних локалитета и програма заштите угроженог земљишта од ерозије (тачка 1), катастра напуштених рудника и рударских објеката у Републици Србији са мерама за санацију и ремедијацију (тачка 4), успостављање и проширење мониторинга и развијање Националног регистра извора

	<p>загађивања у простору, што подразумева модернизацију мреже мониторинга квалитета амбијенталног ваздуха, успостављање аутоматског мониторинга над значајним емитерима, проширење система праћења квалитета површинских и подземних вода, успостављање мреже мониторинга емисије отпадних вода, развијање мониторинга загађености земљишта и др. (тачка 14).</p> <p>- стр. 375. (3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије), став 1. алинеја 1. гласи: „на подручјима високог агроколошког потенцијала приоритетна је подршка јачању активности усмерених на заштиту животне средине, ублажавања ефеката климатских промена, унапређивање система за наводњавање и одводњавање, као и унапређење предела (рекултивација пољопривредног земљишта коришћеног за експлоатацију минералних сировина, ремедијација контаминираног земљишта, интегрално управљање применом агрохемикалија, производња биогорива, очување станишта и предеоних вредности отвореног простора)”.</p>
<p>38. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, страна 148, у поглављу посебни циљеви, додати: 6. Заустављање ширења загађења земљишта, површинских и подземних вода са деградираног земљишта.</p>	<p>38. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Овај проблем је у пуној мери уважен и свестрано обрађен у одговарајућим сегментима ППРС, кроз мере којима се обезбеђује очување пољопривредног земљишта у добрим производним и еколошким условима, заштита вода, животне средине и сл.</p>
<p>39. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водoprивредне инфраструктуре, страна 149, додати нови општи циљ: заустављање испуштање отпадних вода из рударства, индустрије и домаћинства</p>	<p>39. Примедба се делимично прихвата. Не може да формулише општи циљ онако како предлаже предлагач. Примедба се прихвата на начин да се у делу 2.3.2.2.3. на стр. 149. мења текст треће алинеје општег циља тако да гласи: „- постизање доброг еколошког и хемијског статуса/потенцијала водних тела површинских вода и доброг хемијског и квантитативног статуса водних тела подземних вода, применом рационализације коришћења, пречишћавања и рецикулације отпадних вода из насеља, индустрије и рударства;”.</p>
<p>40. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водoprивредне инфраструктуре, страна 149, додати нове посебне циљеве: 10. Коришћење акватичних биљака као биогорива,</p>	<p>40. Примедбе се делимично прихватају. <i>Образложење:</i> Предложени резолутни ставови и такав степен детаљизације као што се у предложеним циљевима наводи су предмет уређења закона и других прописа, из разлога њихове остварљивости.</p>

<p>11. Демонтирање деривационих мини хидроелектрана у заштићеним подручјима након истека времена њихове амортизације,</p> <p>12. Изградња водозахвата за потребе рударства и металургије низводно од рудника места изливања рударских вода и отпадних индустријских вода.</p>	
<p>41. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, страна 149, у длу о општем циљу додати. Обезбеђење економских, социјалних и еколошких услова за опстанак локалног становништва у рударским областима и њихово укључивање у процесе доношења одлука о управљању минералним сировинама. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, страна 149, у делу о посебним циљевима додати:</p> <p>7. Санација напуштених рудника и депонија и рекултивација и ремедијација оштећеног земљишта и водотокова.</p> <p>8. Наменско коришћење средстава од рудне ренте и</p> <p>9. Очување локалних заједница у рударским областима</p>	<p>41. Примедба се прихвата.</p>
<p>42. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.10. Циљеви регионалног развоја, страна 153, у дефиницији општег циља додати: очување природних вредности и заштита животне средине.</p>	<p>42. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.10. (став 1.), на стр. 153. Циљеви регионалног развоја, текст се мења тако да гласи: „Основни циљ регионалног развоја Србије је интензивнији регионални привредни раст и јачање регионалне конкуретности у функцији равномернијег развоја и већег степена економске, социјалне и територијалне кохезије и очувања природних вредности и заштите животне средине.”</p>
<p>43. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.10. Циљеви регионалног развоја, страна 153, у поглављу посбни циљеви додати:</p> <p>4.а. Израда и реализација посебних програма деконтаминације контаминираних локација.</p>	<p>43. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Израда и реализација посебних програма деконтаминације контаминираних локација припада области животне средине. Садржана је у приоритетима дела 3.1. тачка 10. подтачка 10.1. на стр. 363. ППРС.</p>
<p>44. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.12. Циљеви развоја</p>	<p>44. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу</p>

<p>индустрије, страна 154, у дефиницији општег циља додати: примена БАТ технологија и принципа циркуларне економије</p>	<p>поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/ економије. Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена БАТ технологија и принципа циркуларне производње/економије. Део предложеног циља већ је садржан и у одељку 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, стр. 159. ППРС, у посебним циљевима животне средине (циљ 5. примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (БАТ) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине). Принципи циркуларне економије су део ширег оквира циљева одрживог развоја, нпр. Агенде 2030 Србија која је заснована на <i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>. Консеквентно, тај приступ је коришћен и у планским решењима у области индустрије. У поглављу 3. Имплементација, део 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године у области 5. Индустрија, на стр. 358. ППРС, наведено је у ставу 5.9. „постепено прилагођавање политици циркуларне производње, чистијим и најбољим доступним технологијама, стандардима заштите животне средине и климатским променама, компатибилно са националним приоритетима развоја”.</p>
<p>45. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.12. Циљеви развоја индустрије, страна 154, у дефиницији посебних циљева додати: 6. Развој “чистије производње” 7. Повећање енергетске ефикасности индустрије, 8. Смањење емисије отпадних гасова, прашине и вода, 9. Смањење настајања отпада и његова рециклажа.</p>	<p>45. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Предложени посебни циљеви (6, 8, 9) односе се на област животне средине. Предложени посебни циљеви (6-9) су већ садржани у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. ППРС у посебном циљу 5. „успостављање одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030”. Посебни циљ 5. усклађен је са циљевима <i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>, на којој се заснива Агенда 2030. (Србије), као и са посебним циљевима у поглављу о животној средини у ППРС.</p>

	<p>Део предложених посебних циљева већ је садржан и у делу 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, стр. 159. ППРС, у посебним циљевима животне средине (циљ 5. примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (БАТ) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине).</p> <p>У делу 2.3.2.2.18. Циљеви управљања отпадом, општи циљ је је обухватио: одрживи систем управљања отпадом ради смањења загађења животне средине и деградације простора, што укључује и индустријску делатност. Посебни циљеви управљања отпадом укључили су комунални отпад, селекције отпада, изградњу постројења за третман и одлагање опасног отпада и посебних токова отпада, затварање и санацију контаминираних локација опасног отпада.</p> <p>Предложени посебни циљеви у индустрији обухваћени су у стратешким опредељењима индустрије (у делуу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) где се на стр. 258. ППРС наводи следеће:</p> <p>„Друго стратешко опредељење индустријског развоја ... и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27 (животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетске ефикасности.”</p> <p>Такође, стратешка опредељења индустријског развоја (стр. 261) обухватила су „делимичну декарбонизацију производње за поједине производње према преузетим обавезама Србије и законима.</p> <p>У поглављу 3. Имплементација, део 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја: ...подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији.”</p>
<p>46. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, страна 159., општи циљ</p>	<p>46. Примедба се делимично прихвата. (a) Прихвата се да се општи циљ допуни са: „заштита здравља становништва у агломерацијама”.</p>

<p>допунити: заштита здравља становништва у агломерацијама у којима је концентрација загађујућих материја у ваздуху опасна по здравље.</p>	<p>(б) Не прихвата се да се у општем циљу наведе само ваздух, јер је општи циљ свеобухватан и односи се на целокупну област животне средине.</p>
<p>47. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, страна 159., посебне циљеве допунити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Израда просторних планова посебне намене за агломерације у којима је концентрација загађујућих материја у ваздуху опасна по здравље. 2. Изградња система за пречишћавање отпадних гасова и вода, 3. Побољшање система информисања јавности о загађености и заштити животне средине и укључивање у процесе доношењ одлука. 4. Деконтаминација контаминираних локација, 5. Санација, рекултивација и ремедијација напуштених рудника и депонија рударског отпада, 6. Развој система сакупљања и рециклаже отпада, 7. Изградња регионалних депонија комуналног отпада, 	<p>47. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се у посебне циљеве додају ставке о информисању јавности и деконтаминацији и санацији.</p> <p>(б) Остале ставке примедбе се не прихватају. Прва ставка нема правно утемељење, друга ставка је секторски циљ, а последње две се не односе на циљеве заштите животне средине него на циљеве управљања отпадом.</p>
<p>48. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.18. Циљеви управљања отпадом није обрађен проблем рударског отпада. ДОПУНИТИ ОБРАДОМ ПРОБЛЕМА УПРАВЉАЊА РУДАРСКИМ ОТПАДОМ.</p>	<p>48. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се у делу 2.5.1.4.6. на стр. 201. у другој реченици после речи: „ рударских објеката” додају речи: „и депонија”. У делу 3.2.2. на крају тачке 4. на стр. 369. после речи: „као и” додају речи: „пројеката санације и валоризације техногених минералних сировина са рударских депонија”.</p> <p>(б) Не прихвата се допуна планских решења о управљању отпадом рударским отпадом. Образложење: Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>49. У делу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, Посебне циљеве допунити следећим: -обезбеђивање адекватног</p>	<p>49. Примедба се прихвата.</p>

<p>управљања рудничким отпадом, ремедијација и рекултивација девастираних површина, примена циркуларне економије у рударству - коришћење техногених сировина, отпадне воде и др.</p>	
<p>50. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, страна 169., планска решења допунити у тачкама: 1. Зауставити деградирање земљишта изградњом непрописних депонија рударског отпада и загађењем процедурних вода са напуштених и активних депонија. 2. Металичних сировина (а не само енергетских и неметаличних)</p>	<p>50. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: – На стр. 169. мења се формулација тачке 1. тако да гласи: „Успоравање, односно свуда где је то у општедруштвеном интересу, потпуно заустављање динамичне тенденције заузимања пољопривредних земљишта за стамбену изградњу, формирање нових пословно-индустријских зона и задовољавање других непољопривредних потреба социоекономског развоја, кроз успостављање строгих критеријума и система контроле: ширења грађевинских подручја насеља, као и подручја експлоатације и прераде рудних богатстава; обезбеђење услова за одрживи развој пољопривреде у зонама утицаја саобраћајних коридора, индустријских постројења и сл.; санкционисање законске забране деградирања земљишта и загађивања вода и ваздуха изградњом непрописних депонија рударског, индустријског и комуналног отпада; као и кроз предузимање мера за ревитализацију и активирање браунфилд локација, уз адекватну планску подршку на локалном нивоу.” - На стр. 169. мења се формулација тачке 2. тако да гласи гласи: „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора привремено заузетог површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичних и неметаличних минералних сировина, као и у спровођењу мелиорација пољопривредног земљишта деградираног утицајима локација контаминираних нафтном, хемијском, прехранбеном и војном индустријом, рударством, енергетиком, металургијом, комерцијалним и путничким транспортом, депонијама отпада и осталим индустријским и комерцијалним активностима.”</p>
<p>51. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, страна 173., Табела 18., у реду Република</p>	<p>51. Примедба није основана. <i>Образложење.</i> Према дефиницији Европске агенције за заштиту животне средине, контаминираних локације су оне на којима је утврђена присуство агенса који представљају потенцијални ризик за људе, воду, екосистеме и друге рецепторе. Мере управљања ризиком (нпр. ремедијација) зависе од озбиљности ризика од негативних дејстава на рецепторе у оквиру постојеће или планиране употребе локације.</p>

<p>Србија -укупно, колону Приоритетне активности и мере подршке допунити са: Заштита пољопривредног земљишта од конверзије у вештачке површине, контаминације, ерозије</p>	<p>Деконтаминацијом треба обухватити у првом реду одлагалишта отпада, локације загађене активним или неактивним инсталацијама на којима су депоноване опасне материје, локације акцидената, индустријски девастиране и друге браунфилд локације, укључујући рударство и сл. (видети http://www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDekontaminacijiZemljista.pdf) У односу на пољопривреду, контаминација се начелно спречава заштитом пољопривредног земљишта од конверзије у вештачке површине, општим мерама заштите животне средине и управљања отпадом, контролисаном применом агрохемикалија и другим мерама којима се обезбеђује очување земљишта у добрим производним и еколошким условима. Сувишно би било понављање истих приоритета другим речима.</p>
<p>52. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.4. Просторно хетерогени приоритети подршке развоју пољопривреде 175., Табела 18., у реду Борска област, колону Приоритетне активности и мере подршке допунити: Деконтаминација загађеног и деградираног земљишта дуж Борске и Кривељске реке, Великог Тимока, Пека и Поречке реке. Санација, рекултивација и ремедијација напуштених површинских копова и депонија рударског отпада. Спречавање сушења шума због загађеног ваздуха. Подизање ветрозаштитних шума на простору Кључа.</p>	<p>52. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У складу са улогом и стратешким нивоом ППРС, приоритетне активности и мере подршке развоју пољопривреде су овим планским документом предложене према преовлађујућим потребама за издвојена подручја у целини. Утврђивање локално специфичних приоритета представља предмет нижих нивоа планирања, кроз доношење међусобно усклађених просторних планова подручја посебне намене, регионалних просторних планова и других планова на локалном нивоу планирања, а нарочито локалних стратегија одрживог развоја.</p>
<p>53. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.5. Рибарство и аквакултура 2.5.1.1.5.1. Полазишта развоја рибарства и аквакултуре, страна 176., допунити: Могућност коришћења акватичних биљака из река и језера као енергетског горива.</p>	<p>53. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Идентификовање уско дефинисаних производних могућности пољопривреде и рибарства, а нарочито прикладних технолошких решења за производњу биогорива, односно за уклањање органских материја, тешких метала, патогених микроорганизама и других загађења из отпадних вода, по чему су познате неке акватичне биљке, није предмет просторног планирања, понајмање стратешког плана као што је ППРС.</p>

	То не значи да се овакви и слични пројекти (гајења свилене бубе, пужева или лумбрикокултуре) не могу разрадити и реализовати на локалном нивоу, под условом да не нарушавају квалитет земљишта и вода, биодиверзитет и друге услове животне средине које су дефинисани у ППРС.
54. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.5. Рибарство и аквакултура 2.5.1.1.5.2. Развој рибарства и аквакултуре, детаљно разрадити предлог из претходне тачке 46 овог текста.	54. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Детаљна разрада појединачних производних програма није предмет просторног планирања, понајмање стратешког плана као што је ППРС.
55. У поглављу 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство (Реферална карта 1, 2.5.1.2.1. Коришћење шума и развој шумарств, Табела 21. Приоритетне мере на обнови, нези и заштити шума, страна 180, допунити новим редовима: 19. Рекултивација напуштених рударских копова и депонија, 20. Ветрозаштитне шуме	55. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Неоспоран је значај обеју мера у Србији. Но, иако се то из табеле експлицитно не види под тачком 1. у Табели 21. на стр. 180. су и пошумљавања у циљу рекултивације рударских копова, јаловишта и депонија. У истом смислу је обухваћена и сугестија да се убаце ветрозаштитне шуме, које су делом обухваћене тачци 1, а делом и тачци 2. наведене табеле. Исто је истакуто у Табели 19. на стр.179. ППРС. То је адекватан начин обраде за ниво ППРС. Детаљније приказивање је предмет других просторних планова.
56. У поглављу 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство (Реферална карта 1, 2.5.1.2.1. Коришћење шума и развој шумарств, Табела 22. Мере и активности за подршку одрживом газдовању шумама, страна 180, допунити новим редом: Мере заштите коришћења шумских плодова.	56. Примедба се делимично прихвата и делимично није основана. Прецизирати да се коришћење шумских плодова одвија на принципима одрживости уз примене мере заштите, како се не би угрозиле шумске заједнице
57. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 36), 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре, страна 185, тачку 9. допунити одредбом: водозахвати за потребе индустрије и рудника су низводно од места испуштања отпадних вода.	57. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ законског основа, других прописа и секторских докумената јавних политика.
58. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 36), 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре, страна 185, тачку 9. Допунити тачком 9а: Обавезна је рецикулација воде у индустријским и рударским постројењима.	58. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.1. на крају тачке 9 на стр. 185. додаје се следећи текст: „ и уз обавезу рецикулације и вишекратног коришћења воде за технолошке потребе.”

<p>59. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.2. Водно земљиште детљано обрадити деградирано водно земљиште поред Борске и Кривељске реке, Великог Тимока, Пека и Поречке раке.</p>	<p>59. Примедба се делимично прихвата. Примедба се већим делом прихвата, истовремено са примедбом број 61. истог предлагача, и то на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196. додаје се трећи став који гласи: „За водотоке чије је водно земљиште и корито еколошки деградирано екстремним дуготрајним загађењем воде и обала, неопходно је да се изврши неопходна ремедијација, као вид заштите реке, водног земљишта и приобалног еколошког окружења.”</p>
<p>60. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања, старане 195 - 196., детаљно разрадити стање и неопходне мере спречавања загађења површинских вода из активних и напуштених рудника и са депонија рударског одпада.</p>	<p>60. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС: На овом нивоу планирања се не могу детаљно разрађивати мере, али су дефинисани базни принципи, неки и усвајањем додатака у претходним примедбама. Предмет су просторних планова подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и комплексе подземне експлоатације минералних сировина.</p>
<p>61. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања, додати ново поглавље: 2.5.1.3.9.: Ремедијација и уређење загађених река са посебним освртом на враћање живота у рекама у којима је уништен биљни и животињски свет, приказати их на тематској карти број 3.</p>	<p>61. Примедба се делимично прихвата. Примедба се већим делом прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196. додаје се трећи став који гласи: „За водотоке чије је водно земљиште и корито еколошки деградирано екстремним дуготрајним загађењем воде и обала, неопходно је да се изврши неопходна ремедијација, као вид заштите реке, водног земљишта и приобалног еколошког окружења.”</p>
<p>62. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства (страна 198) иза речи ... Животне средине брисати зарез и додати: одрживом развоју локалних заједница.</p>	<p>62. Примедба се прихвата.</p>
<p>63. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства (страна 198) додати нови пасус: Правовремено и објективно информисање јавности о геолошким истраживањима и рударским активностима, укључивање у процесе доношења одлука јединице локалне самоуправе и локално становништво.</p>	<p>63. Примедба се прихвата.</p>
<p>64. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења,</p>	<p>64. Примедба се прихвата. Највећи део наведених проблема решава се доношењем и имплементацијом одговарајућих</p>

<p>заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 200, на крају другог пасуса додати: Решавање проблема пресељења становништва угрожених села, подстицај њихових економских активности и дефинисање и/или спровођење социјалне политике грађана који су остали без средстава за живот заузимањем или оштећењем имовине. Приоритети су санација, рекултивација и ремедијација старих напуштених рударских копова, депонија рударске жаловине, флотацијских жаловишта, угроженог, загађеног, контаминираног и деградираног земљишта приобаља дуж речних токова Кривељске, Борске и Брестовачке реке, Великог Тимока, Пека и Поречке реке. Чишћења муља наталоженог у речним коритима наведених река, враћање живог света у њима.</p>	<p>просторних планова подручја посебне намене који садрже: - програме пресељења становништва из зоне рударских активности; - мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора и - смернице за имплементацију планских пропозиција. Приликом финалне редакције ППРС у овом делу узеће се у обзир предложене допуне.</p>
<p>65. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 201, 2.5.1.4.6. Заштита животне средине, санација и ремедијација рударских објеката у првом пасусу, четвртом реду иза реч”... објеката” додати: угроженог, загађеног, контаминираног и деградираног земљишта, њихова санација, рекултивација и ремедијација.</p>	<p>65. Примедба се прихвата. Највећи део наведених проблема решава се доношењем и имплементацијом одговарајућих просторних планова подручја посебне намене који садрже: - програме пресељења становништва из зоне рударских активности; - мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора и - смернице за имплементацију планских пропозиција. Приликом финалне редакције ППРС у овом делу узеће се у обзир предложене допуне.</p>
<p>66. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 202, на карти назначити експлоатациона и истражна поља минералних сировина као што је дато за енергетске сировине, дати списак лежишта и појава који су назначени на карти.</p>	<p>66. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана <i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допунити предложеним подацима због размере карте која то онемогућава. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина. Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>

<p>67. У поглављу 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.1. Концепција просторно-демографског развоја и управљања миграцијама, 2.5.2.1.2.2. Сценарио очекивана будућност, Табела 27. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према очекиваном сценарију, 2020-2035., страна 208 - 209: Детаљно објаснити разлоге смањења броја становника Борске области са 101.174 у полазној 2020. години на 57.144 у 2035. ОВО ЈЕ РАЗЛОГ НА ПОТПУНУ ИЗМЕНУ НАЦРТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЈЕР ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВО ОВАКВО ПЛАНИРАЊЕ. ОВО НИЈЕ ПЛАН РАЗВОЈА ЈЕР СЕ ПРАЗНИ ПРОСТОР КОЈИ ЈЕ ИЗВОР СИРОВИНА ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА СРБИЈЕ. ПОТРЕБНО ЈЕ ПРОМЕНИТИ ЦЕО КОНЦЕПТ ОВОГ НАЦРТА. ОН ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВ У ОВАКВОМ СЦЕНАРИЈУ.</p>	<p>67. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Пројекције становништва су резултат детаљно објашњене научне методологије у одељцима који претходе табелама прогнозираних бројева. Пројектовани бројеви, без дилеме, указују на смер и интензитет демографске тенденције на основу анализе дугорочних трендова фактора који утичу на популациону динамику и релевантних теоријско-емпиријских пројекционих модела. „Разлоге смањења” броја становника и радне снаге, не само Борске, него и већине осталих области у Србији не треба тражити у приказаној пројекцији односно њеној методологији, већ у научној литератури која је опсежно објаснила механизме депопулације и старења становништва код нас, а који свакако нису плод „неприхватљивог планирања” овог ППРС већ делују деценијама, што је одавно познато и у најширој јавности. Подносиоци примедбе су вероватно занемарили чињенице о дужини и интензитету процеса депопулације у Борској области. Ради се о области која је чак и на простору бивше СФРЈ била препозната као: а) прва у којој је фертилитет значајно и неповратно пао испод нивоа просте репродукције; и б) једна од најстаријих емиграционих зона у земљи, што је већ више од три деценије сврстава у демографски најугроженије у Србији. Нажалост, чак и у хипотетичком, али научним аргументима неодбрањивом, сценарију по питању унутрашњих миграција (да Борска област постане привлачна једнако као Београдска), значајно смањење броја становника се не може избећи.</p>
<p>68. У поглављу У поглављу 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.2.2. Сценарио очекивана будућност Табела 28. Прогноза радног контингента (20-64 године) у регионима и областима Србије, према очекиваном сценарију, 2020-2035., страна 210., за Борско подручје је планиран број радно активних становника са 55524 у 2020. на 26.223. у 2035. години што је супротно проценама о повећању рударске производње и капацитета металрушке прераде. УМЕСТО ДА БОРСКО ПОДРУЧЈЕ ДОЖИВИ РАЗВОЈ ПЛАНИРА СЕ ДЕМОГРАФСКИ КОЛАПС. ТО ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВО.</p>	<p>68. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> 1) Видети образложење одговора на број 67. 2) Претпостављено повећање обима рударске производње или било ког вида индустријске производње у наредних 15 година не може значајно да ублажи очекивано смањење обима радног контингента становништва у Борској области.</p>

<p>69. За поглавље 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.1. Концепција просторно-демографског развоја и управљања миграцијама, 2.5.2.1.2.3. Сценарио оптимистична будућност, Табела 29. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према оптимистичком сценарију, 2020-2035., страна 211, ВАЖИ ИСТА КОНСТАТАЦИЈЕ КАО У ПРЕДХОДНОЈ ТАЧКИ 60.</p>	<p>69. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто је образложење као за став по примедби 67. истог подносиоца.</p>
<p>70. У делу 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.3. Индустрија, 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја, додати да нови извор индустријског раста могу бити <u>примена принципа циркуларне и зелене економије</u></p>	<p>70. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Предлог је већ обухваћен у стратешким опредељењима индустрије (у делу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) на стр. 258. ППРС где се наводи: „Друго стратешко опредељење индустријског развоја...и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27 (животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетске ефикасности.” Такође, требало би имати на уму да још увек нема довољно чврстих доказа који иду у прилог начелној констатацији да примена принципа циркуларне и "зелене" економије може бити нови извор индустријског раста у свим условима. То посебно не мора бити реално у свим секторима и у свим околностима. Искуства теорије и праксе показују да одржива/"зелена" економија може да доведе до смањења економског раста (негативног економског раста) и смањења запослености. У Тематској студији бр. 1 ППРС, поглавље „Индустрија”, стр. 46, наводе се и "...могуће импликације одрживости као што су негативни економски раст, „жртвовани” раст, „варљиви” раст и могући раст незапослености.” Ова амбивалентност је последица недостатка истраживања, широког увида у оквиру примене циркуларне и зелене економије, као и чињенице да се ради о новом концепту. Примена ових принципа однедавно је обавезујућа за чланице ЕУ. Договор о зеленој Европи (<i>European Green Deal</i>, усвојен у децембру 2019), део је интегралне стратегије Европске комисије за</p>

	<p>имплементацију Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (<i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>). Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН.</p> <p>Имајући у виду претходно, у делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, на стр. 378. ППРС, у области индустрије наводи се следеће „Предлаже се утврђивање системских услова за постепени прелазак на циркуларну производњу (и економију), посебно имајући у виду дубоке трансформативне промене у индустријској производњи које могу бити реметилачког карактера, па би због тога требало да буду балансирано планиране у оквиру јавних политика. Потребна је израда националне платформе за трансформацију индустријског развоја ка циркуларној производњи уз припрему одговарајуће државне стратегије/политике, планова и мера за подстицај циркуларне економије.”</p>
<p>71. У делу 2.5.3.3.2. Оквирни сценарији индустријског развоја, сматрамо да треба поставити амбициознији циљ за постизање до 2035. године веће стопе раста циркуларне економије од предложених 10%.</p>	<p>71. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да преиспитује стопе раста циркуларне економије и предлаже циљ тачног процента њеног раста. Постизање предложене стопе раста циркуларне економије од 10% до 2035. године утврђено је одредбама <i>Стратегије индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године</i> усвојене у марту 2020. године. ППРС примењује принципе конзистентности и усклађености са јавним политикама.</p>
<p>72. У делу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА, 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.4. Туризам (Реферална карта 4а), 2.5.3.4.3.2. Транзитни/туринг туристички правци, допунити Рефералну карту 4а трасама наведених Европских пешачких путева 4 и 7.</p>	<p>72. Примедба се прихвата.</p> <p>На Рефералној карти 4а и на Тематској карти 7. биће уцртане трасе Европских пешачких путева 4 и 7.</p>
<p>73. У делу 2.5.5.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела, 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа (Реферална карта 4а), прецизирати шта значи и која је „основана претпоставка“ да ће заштићена подручја у планском периоду обухватити 12,76% територије Србије.</p>	<p>73. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Прецизирати да се ново, планирано стање заснива на повећању површине постојећих заштићених подручја проглашењем подручја за која је урађена документација и већим делом покренут поступак заштите (са 7,66 на 10,28%) и да ће од 440.000 ха планираних за заштиту најмање половина (220.000 ха или 2,48%) бити истражено, урађене студије и проглашена заштићена подручја. Ово је тренутно реална планска претпоставка/пројекција.</p>

	Требало би имати у виду да ће укупна површина под различитим видовима заштите на основу Закона о заштити природе износити до 31% територије РС.
<p>74. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б) 2.5.5.1.1. Полазишта заштите и унапређења квалитета животне средине, страна 319, у одредници: “Заштита и унапређење квалитета животне средине у временском хоризонту до 2035. године базира се на реализацији следећих активности:” додати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доконтаминација контаминираних локација, - Одрживи развој локалних заједница на рударским подручјима, - Побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама у којима је 3. категорије. 	<p>74. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се дода санација контаминираних локација.</p> <p>(б) Остали део примедбе се не прихвата. Заштита и унапређивање животне средине се односи на одрживи развој свих локалних заједница (а не само на рударским подручјима како стоји у примедби), а побољшање квалитета ваздуха је поменуто у оквиру наведених активности.</p>
<p>75. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 319, у тачки 1. додати: агломерације са трећим степеном квалитета ваздуха, подручја површинских копова металних и неметалних руда, напуштени рударски копови и депоније. У реченици: “За ову категорију треба обезбедити таква решења и одређења којима...” брисати речи “... и одређења...” На крају последње реченице тачке 1 брисати тачку и додати: “... очувања здравља људи и побољшања квалитета живота.”</p>	<p>75. Примедба се прихвата.</p>
<p>76. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 319, у тачки 1. У попис најугрженијих подручја додати: контаминирано и деградирано земљиште у долинама Кривељске и Борске реке, Великог Тимока, Пека и Шашке реке као и подручја на којима се налазе напуштене депоније рударског отпада.</p>	<p>76. Примедба се прихвата.</p>
<p>77. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне</p>	<p>77. Примедба се прихвата.</p> <p>Биће додато у тексту у складу са наведеном сугестијом: „простори интензивних геолошких истраживања”. Такође, текст ће бити допуњен</p>

<p>средине, страна 320, у тачки 2: додати: Простори и водотоци са којих се користе обновљиви извори енергије, простори интензивних геолошких истраживања. На крају последње реченице ове тачке брисати тачку, ставити зарез и додати: “бављење традиционалним привредним делатностима и очување и побољшање квалитета живота локалног становништва”.</p>	<p>предложеним наставком на крају последње реченице.</p>
<p>78. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 320, у тачки 2: допунити списак општина: Димитровград, Бела Паланка, Пирот, Зајечар, Сокобања, Жагубица.</p>	<p>78. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Димитровград је наведен у 2. категорији, Бела Паланка је наведена у 2. категорији, Пирот је наведен у претходној категорији, Зајечар је наведен у претходној категорији, Сокобања је наведена у 3. категорији, Жагубица је наведена у 2. категорији</p>
<p>79. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 320, у тачки 3: На овим подручјима забранити изградњу деривационих мини хидроелектрана, прописати услове изградња ветропаркова и соларних електрана и коришћења геотермалне енергије.</p>	<p>79. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Потребно је прецизирати услове за забрану изградње и услове за изградњу у детаљнијим планским документима, како се не би угрожавали елементи животне средине (ваздух, вода, земљиште, биодиверзитет и др) Нарочито је потребно водити рачуна о пољопривредним, воћарским и виноградарским зонама, подручјима са природном деградацијом, ливадама и пашњацима и др, па се не може забранити изградња постројења за коришћење обновљивих извора енергије у овом плану већ ће то бити сагледавано кроз планску документацију нижег ранга.</p>
<p>80. Тематску карту кориговати у складу са предлозима у тачкама 63 – 68.</p>	<p>80. Примедба се делимично прихвата. Све карте ППРС биће кориговане у складу са прихваћеним примедбама.</p>
<p>81. Додати ново поглавље 2.5.5.3. Управљање рударским отпадом и нову референтну карту 4в.</p>	<p>81. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се у делу 2.5.1.4.6. на стр. 201. у другој реченици после речи: „ рударских објеката” додају речи: „и депонија”. У делу 3.2.2. на крају тачке 4. на стр. 369. после речи: „, као и” додају речи: „пројеката санације и валоризације техногених минералних сировина са рударских депонија”. (б) Не прихвата се допуна планских решења о управљању отпадом рударским отпадом. <i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних</p>

	сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.
82. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, страна 351, у пасусу о конфликтима, у тачки 1., додати нову тачку 1.3. Коришћење минералних сировина и одрживи развој локалних заједница на просторима геолошких истраживања и рударства.	82. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у алинеји 1. тачке 2. на стр. 351. ППРС.
83. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, на страни 351, у пасусу о приступу за превализажење и минимизирање наведених потенцијалних конфликтних интереса додати основну тачку 1: ПРИОРИТЕТ ЈЕ ПРЕВАЗИЛЕЖАЊЕ КОНФЛИКАТА ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНОГ СТАНОВНИШТВА КОРИСНИКА НЕОБНОВЉИВИХ И ОБНОВЉИВИХ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА.	83. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У тачци 2. на стр. 352. ППРС додаје се нова алинеја која гласи: „- решавање конфликтних интереса развоја локалних заједница и планираног коришћења природних ресурса, заштите природних вредности, развоја инфраструктурних система и привредних делатности.”
84. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, на страни 351, у тачки 2. Определивање компромисних решења у просторном развоју, страна 352, додати: усклађивање одрживог развоја локалне заједнице, интереса локалног становништва и инвеститора и власника постројења за коришћење обновљивих и необновљивих природних ресурса.	84. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на исти начин као и примедба број 83. истог подносиоца.
85. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, страна 355, додати: 1.9. Чишћење муља нанетог из рударских копова и депонија из корита река приобаља и њихова ревитализација.	85. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење.</i> Захтев је погрешно адресиран на пољопривредно земљиште. Реч је о приоритетним планским решењима која су у пуној мери уважена и на прави начин наведена у области заштите животне средине у делу 3.1. на стр. 363. тачка 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, и то: „10.1. Санација загађених индустријских и рударско-енергетских локација: 10.1.1. Спровођење поступка санације и ремедијације црних тачака (hot spots) – контаминираних индустријских локација; 10.1.2. Рекултивација и ремедијација локација најоштећенијих експлоатацијом минералних сировина (РТБ Бор, флотацијско јаловиште и топионица, Колубарски и Костолачки лигнитски басени); 10.1.3. Санација и ремедијација загађених водотокова (деоница Великог Бачког канала, Борска река и др.);”.

<p>86. У поглављу У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 2. Шуме и шумско земљиште, шумарство и ловство, страна 356 додати: 2.6. Подизање појасева санитарне заштите око рударских и индустријских комплекса и саобраћајница, 2.7. Подизање ветрозаштитних шума.</p>	<p>86. Примедба се прихвата.</p>
<p>87. У поглављу У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 3. Воде и водопривредна инфраструктура, 3.5. Заштита вода од загађивања, у тачки 3.5.2., страна 356, додати и завршетак успостављања система пречишћавања отпадних вода Бора.</p>	<p>87. Примедба се прихвата.</p>
<p>88. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 3. Воде и водопривредна инфраструктура, 3.5. Заштита вода од загађивања, у тачки 3.5.2., страна 357, додати: 3.8. Изградња постројења за пречишћавање индустријских и рудничких отпадних вода.</p>	<p>88. Примедба се делимично прихвата <i>Образложење:</i> Ради се о врло уопштеној формулацији, која је већ садржана у базним принципима заштите вода. Предмет је просторних планова подручја посебне намене за подручја обимне површинске и комплексе подземне експлоатације минералних сировина, као и одговарајућих урбанистичких планова за индустријске локације.</p>
<p>89. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, додати тачку: 4. 1.а. Забрана извоза металних минералних сировина и њихових концентрата, 4.2.а. Повећање прерађивачких капацитета за прераду метала и нематала.</p>	<p>89. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ других закона и прописа.</p>
<p>90. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, додати тачку: 4.11.а. Решавање конфликта проширења постојећих и отварања нових рудника у Борско - Мајданпечком рударском подручју и одрживог развоја локалне заједнице.</p>	<p>90. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>91. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска</p>	<p>91. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

<p>решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, у тачки 4.12 брисати тачку на крају реченице и додати: искључиво за потребе домаће прерађивачке индустрије.</p>	
<p>92. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, додати тачку: 4.15. Решавање проблема загађености ваздуха у Бору и Мајданпеку који је последица емисије из рударско - металуршког комплекса.</p>	<p>92. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>93. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, тачку 10.1.3., страна 363, допунити: Кривељска река, Велики Тимок, Мали Пек, Пек и Шашка река.</p>	<p>93. Примедба се прихвата.</p>
<p>94. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, тачку 10.2. Изменити тако да гласи: Довођење емисија отпадних гасова и прашине у ваздух у дозвољеним границама.</p>	<p>94. Примедба се прихвата.</p>
<p>95. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, тачку 10.2. Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије:, допунити подтачком 10.2.1.а. Модернизација и ревитализација металуршко - хемијског комплекса у Бору.</p>	<p>95. Примедба се прихвата.</p>
<p>96. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 362, тачку 10.2. Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије:, допунити подтачком 10.2.2.а. Успостављање система информисања у случајевима појаве концентрација гасова и прашине опасних по здравље људи и животну</p>	<p>96. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

<p>срдину у локалним заједницама и планирати превентивна урбанистичка решења.</p>	
<p>97. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.1 допунити: Зајечарски и Борски округ.</p>	<p>97. Примедба се прихвата.</p>
<p>98. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.2. Допунити: Зајечар</p>	<p>98. Примедба се прихвата.</p>
<p>99. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11. Управљање отпадом, подтачку 11.4 Успостављање станица за сакупљање отпадних возила: допунити БОР.</p>	<p>99. Примедба се прихвата.</p>
<p>100. У тачки 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, страна 366, додати тачку 4.а.: Измена и допуна закона о заштити ваздуха, разграничити права и обавезе националних институција и јединица локалне самоуправе, јачати локалне управе за управљање квалитетом ваздуха,</p>	<p>100. Примедба се прихвата. Биће додата ставка: „Измене и допуне законског основа у области заштите ваздуха у циљу разграничења....”</p>
<p>101. У тачки 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, страна 366, додати тачку 4. б.: Донети закон о надокнади штете животної средини.</p>	<p>101. Примедба није предмет план (није основана). <i>Образложење:</i> ППРС не може да пропише доношење закона о надокнади штете животної средини. Постоји Правилник о усклађеним износима накнаде за загађивање животне средине („Службени гласник РС“, број 45/18).</p>
<p>102. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 368, додати тачку 2.а. Развој националног и локалних мониторинг система и информисања јавности у реалном времену о квалитету ваздуха и мерама личне заштите.</p>	<p>102. Примедба се прихвата.</p>
<p>103. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације,</p>	<p>103. Примедба се делимично прихвата.</p>

<p>страна 368, на крају тачке 3 додати: рекултивације и ремедијације река и приобаља загађеним и уништеним индустријским у рудничким отпадним водама.</p>	<p>Прихваћена је на адекватан начин у ставовима по примедбама бр. 59. и 61. истог подносиоца.</p>
<p>104. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 369, на крају тачке 5 додати: и одрживог развоја локалних заједница у рударским областима.</p>	<p>104. Примедба се прихвата.</p>
<p>105. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 370, тачку 14 допунити: Израда стратегије заштите ваздуха и акционог плана.</p>	<p>105. Примедба се прихвата.</p>
<p>106. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 372, додати тачку 2.а.: У области заштите животне средине - формирати и јачати капацитете локалних заједница за управљање животном средином.</p>	<p>106. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са наведеном сугестијом али у тачки 14. на стр. 373.</p>
<p>107. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 372, додати тачку 4.а.: Изградити систем превенције конфликта у локалним заједницама приликом геолошких истраживања и отварања рудника.</p>	<p>107. Примедба се прихвата.</p>
<p>108. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 373, додати тачку 14.а. Успоставити ефикасан систем информисања и учешћа јавности у процесу доношења одлука од значаја за животну средину.</p>	<p>108. Примедба се прихвата.</p>
<p>109. У делу 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ, 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, 11. У области индустрије, допунити и израду Програма развоја циркуларне економије.</p>	<p>109. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> У области индустрије већ је наведена израда таквог програма. У делу 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, у области индустрије, стр. 370. ППРС, наводи се „10. У области индустрије: ... програма/плана за трансформацију индустријског развоја у правцу циркуларне економије.” У делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, стр. 378. ППРС, наводи се да је у области индустрије „Потребно је даље усклађивање релевантних јавних политика у погледу увођења и припреме:... и Програма/Плана за трансформацију индустријског развоја на принципима</p>

	<p>циркуларне економије у светлу интереса, могућности и задатака нове индустријске политике Србије, припрема државне стратегије/политике, планова и мера за подстицај циркуларне економије и Акционог плана за спровођење Стратегије индустријске политике 2020-2030. и Стратегије паметне специјализације 2020-2027.”.</p> <p>У делу 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године у области 5. Индустрија, стр. 358. ППРС, наведено је у ставу 5.9. „постепено прилагођавање политици циркуларне производње, чистијим и најбољим доступним технологијама, стандардима заштите животне средине и климатским променама, компатибилно са националним приоритетима развоја”.</p> <p>У делу 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367. ППРС, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја: ... подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији”.</p> <p>Циркуларна економија, између осталог, предмет је Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., Акционог плана за остваривање Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., и других стратегија. Кандидовање Програма развоја утврђује се у складу са Законом о планском систему, тј. одговарајућим стратегијама, Програмима развоја Републике Србије и Програмима развоја јединица локалне самоуправе, као и Програмом имплементације ППРС.</p>
<p>110. У ППРС није уважена препорука из Стратешке процене утицаја: Када се говори о просторном аспекту животне средине и карактеристикама животне средине за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају битно је пажњу посветити:</p> <p>1. Подручјима са изузетно загађеном животном средином и великим притисцима на простор, ресурсе, становништво и животну средину (урбана, индустријска, рударска, подручја производње електричне енергије и друга угрожена подручја са прекораченим вредностима загађујућих материја у ваздуху, водама и земљишту, угроженим биљним и животињским светом</p>	<p>110. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Мере заштите по категоризацији животне средине дате су на стр. 92. и 93. СПУ.</p>

<p>и стаништима и угроженим здрављем људи). За ова подручја у ППРС и СПУ треба обезбедити таква решења и одређења којима се спречава даља деградација и умањују ефекти ограничавања развоја. Потребно је санирати и ревитализовати деградиране и угрожене екосис-теме и санирати последице загађења, у циљу стварања квалитетније животне средине. (страница 46.СПУ)</p>	
--	--

28. Радмила Мрдак, достављено електронском поштом, од 26.04.2021.	
<p>1. Циљеви развоја саобраћаја и саобраћајне инфраструктуре наведени на страни 155. у тачки 2.3.2.2.14. Општи и посебни циљеви нису примењени на делу Западнoбачког региона-Општина Кула, веза са Врбасом и Град Сомбор. Примедба се пре свега односи на железничку пругу Врбас – Сомбор која је од посебног значаја за овај простор</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Наведена пруга је у категорији локалних пруга и није предмет ППРС. У делу 2.5.4.1.2. ППРС тачка 10. на стр. 287. наведено да су планиране активности које се односе на локалне пруге у складу са развојним потребама. То је довољан стратешки оквир за израду планских решења о локалним пругама у другим просторним плановима. Изградња савремене двоколосечне пруге за саобраћај возова брзинама до 200km/h, у коридору постојеће пруге, условила је изградњу нове станице под називом Врбас Нова, која заједно са постојећом станицом Врбас формира нови железнички чвор Врбас. Станица Врбас Нова је планирана као главна путничка станица у чвору. Истовремено, у овој станици ће се извршити повезивање главног магистралног правца Београд - Суботица са правцем Врбас - Сомбор, а преко постојеће станице Врбас и омогућити функционисање пруге Врбас – Сомбор. Наведена решења су дефинисана кроз детаљну разраду у ПППН за пругу Београд – Суботица – државна граница (Келебија).</p>
<p>2. Утврђивање Великог Бачког канала у систему Дунав – Тиса – Дунав као пловног. Житељи Бачке читав свој социјални, економски и урбани просперитет дугују овом каналу са свом хидротехничким објектима и железничком саобраћају. Овим Планским документом Западнoбачки регион – срце Бачке како се то за Општину Кула наводи, губи важне регионалне инфраструктурне везе. Плански документи РПП АП Војводине (Сл. гласник АП Војводине број 22/11), ПП Града Сомбора (Сл. лист града Сомбора 5/14), ПП општине Кула (Сл. лист општине Кула 33/15 и 4/19), ПП општине Врбас (Сл. лист општине Врбас 7/151 и 16/19), су ове</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да Рефералана карта За. Саобраћај и електронске комуникације и Тематска карта 11. Саобраћајна инфраструктура – Пловни путеви и луке, буду допуњене у складу са примедбом и да се велики Бачки канал прикаже као део мреже пловних канала. (б) Не прихвата се допуна текста ППРС навођењем овог канала. У ППРС су дефинисане активности које се односе на оспособљавање пловних путева, укључујући и овај канал. Напомињемо да ће општина Кула (на прузи Сомбор - Врбас) имати адекватну железничку везу преко новог железничког чвора Врбас.</p>

<p>потребе препознали и неопходно је да то препозна и ПП Републике Србије.</p>	
<p>3. Нису уврштени у Просторни план Републике Србије путни правци од регионалног значаја Сивац-Нова Црвенка-Липар-Мали Иђош и Стапар-Мали Стапар-Сивац који су уврштени у Просторни план Општине Кула бр. 491/12 из фебруара 2015 год.</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда нису предмет ППРС. Предмет су других просторних планова – регионалног просторног плана за АП Војводина и просторног плана ЈЛС, уз прибављене услове управљача инфраструктуре.</p>

29. Crni Vrh Power д.о.о., Пјотрковска 4/7, 12320 Жагубица (адреса за пошту Аутопут за Загреб 22, 11080 Београд), достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

<p>1. Молба детаљно образложена документом из прилога који садржи координате ветроелектране „ВЕ Црни врх“, да се у складу са техничким могућностима изврши кориговање делова ППРС у којима постоји преклапање између подручја коридора планираног државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ и подручја планиране ветроелектране „ВЕ Црни врх“, односно са молбом да се предметне корекције спроведу на такав начин да изградња било којег од наведених капиталних пројеката (и државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ и ветроелектране „ВЕ Црни врх“), не представља препреку за изградњу другог, с обзиром да реализација оба наведена пројекта представља интерес локалне управе и државе Србије:</p> <p>Привредно друштво CRNI VRH POWER Д.О.О. Жагубица је инвеститор изградње ветроелектране „ВЕ Црни врх“, која је планирана на територијама града Бора и општина Жагубица и Мајданпек. Сходно наведеном, за потребе изградње наведене ветроелектране, пред надлежним органима све три напред наведене јединице локалне самоуправе, у току су поступци доношења, односно усвајања планских докумената, и то планова детаљне регулације.</p> <p>С тим у вези обавештавамо насловно Министарство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да је Скупштина града Бора дана 10.03.2020. године донела Одлуку о изради плана детаљне регулације подручја ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на територији града Бора, број: 350-34/2020-1; - да је Скупштина града Бора дана 20.11.2020. године донела Одлуку о изради Плана детаљне регулације за изградњу 	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Примедба се односи на ниво просторног плана јединице локалне самоуправе, урбанистичког плана и техничке документације којима се дефинише локација објеката. У поглављу 3. о имплементацији ППРС дефинисане су активности које се односе на правовремену израду целокупне техничке документације за дефинисање коридора и траса објеката инфраструктурних система, и у том смислу се односе и на обавезу правовременог доношења одлука о избору варијантних решења. За потребе дефинисања трасе у оквиру коридора планираног државног пута „Карађорђе“ је у изради основна техничка документација (Претходна студија оправданости са Генералним пројектом) на основу које ће се вршити одабир оријентационе трасе која ће се дефинисати у даљим разрадама планске и техничке документације, а у оквиру тога ће се сагледавати стечене обавезе које су наведене у примедби.</p>
--	--

високонапонских водова за увођење постојећих ДВ 110 kV бр. 150 (ТС „Бор 1“ - ТС „Мајданпек 1“) и ДВ 110 kV бр. 177 (ТС „Бор 2“ - ТС „Мајданпек 2“) у објекат прикључно разводног постројења ПРП 110 kV „Црни врх 1, број: 350-161/2020-I;

- да је Скупштина општине Жагубица дана 04.09.2020. године донела Одлуку о приступању изради Плана детаљне регулације подручја ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на територији општине Жагубица, број: I - 01 - 020 -1211/2020;
- да је Скупштина општине Мајданпек дана 12.03.2020. године донела Одлуку о приступању изради Плана детаљне регулације подручја ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на територији општине Мајданпек, број: 06 - 10/10;
- да је инвеститор започео активности на развоју пројекта ветроелектране ВЕ Црни врх 2016. године и да су израђене све потребне студије, анализе и елаборати, неопходни за имплементирање у наведену планску документацију;
- да је у току израда планске документације (нацрт плана детаљне регулације и извештај а стратешкој працени утицаја на животну средину) подручја ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на територијама града Бора и општина Жагубица и Мајданпек, а у таку маја 2021. године треба да се обави стручна контрола од стране Комисија за планаве града Бора и општина Мајданпек и Жагубица;
- да је завршена фаза раног јавног увида, прикупљени су сви подаци и услови надлежних институција
- да су, у сарадњи између инвестигора CRNI VRH POWER Д.О.О. Жагубица и Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, завршени елаборати избора трасе прикључних далековаода 110 kV и израда планске дакументације на нивоу Нацрта плана датаљне регулације (са стратевкаги проценам утицаја на животну средину), која ће бити предмет стручне контроле од стране Комисије за планаве града Бара у таку маја 2021. године.

Објекти ветроелектране који служе за производњу електричне енергије коришћењем ветра као обновљиваг извора енергије (ОИЕ), од изузетне су важности за развој сектора енергетике у Републици Србији, што је у складу са Стратешким

<p>дакументом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године и у складу са Националним акционим планом за коришћење обновљивих извора енергије и националним планом за смањање емисија, при чему се успоставља циљ повећања произвође енергије из ОИЕ што је наведено и у поглављу 2.3.2.2.16. Нацрта Г1ПРС, као један од општих и посебних циљева развоја енергетике.</p> <p>Молимо да се узме у разматрање као могућа опција, ако је технички изводљива, да се у зони преклапања и приближавања на територији општине Жагубица, разматри девијација трасе државног пута 1 реда „Вожд Карађорђе“ у оквиру КО Жагубица и као потенцијални коридар за државни пут анализира прастор између подручја Парка природе „Бељаница-Кучај“ и подручја електране „ВЕ Црни врх“, који који је сличних топографских карактеристика као и коридор који је приказан на рефералној карти број 3а, који има ширину од око 2,5 km, односно у оквиру којег је потенцијално могуће обезбедити потребна растојања између друмског инфраструктурног коридора, ветроелектране и заштићеног природног добра.</p>	
<p>2. У Одељку 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године, у пододељку 9. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност, у тачки 9.5.1. код ВЕ „Црни врх“ наведена је снага од 50 MW, а треба да буде 150 MW (на основу Техничких услова за пројектовање и прикључење ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на преносни систем, издатих од Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, бр. 331-00-UTD-044-5/2021-002 од 17.03.2021. године и Мишљења оператора преносног система о условима и могућностима прикључења ветроелектране ВЕ Црни врх на преносни систем издатих од Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, бр. 330-00-УТД-043-2/2021-001 од 03.03.2021 које вам достављамо у прилогу).</p> <p>С обзиром на то да је инвеститор „Crni vrh power“ Д.О.О., прибавио техничке услове за пројектовање и прикључење ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на преносни систем и Мишљење оператора преносног система о условима и могућностима прикључења ветроелектране ВЕ Црни врх на преносни</p>	<p>2. Примедба се прихвата</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1. ППРС, тачка 9. Енергетика, енергетска инфраструктура подтачка 9.5.1. код ВЕ „Црни врх“ извршиће се корекција снаге на „150 MW“, у складу са Техничким условима за пројектовање и прикључење ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на преносни систем, издатих од Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, бр. 331-00-UTD-044-5/2021-002 од 17.03.2021. године.</p>

систем, издатих од Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, године, молимо да се ажурира наведени податак, у складу са издатим и важећим документима.	
--	--

30. Завод за заштиту природе Србије, Др Ивана Рибара 91, 11070 Београд, 350-01-1063/19 од 27.04.2021.	
1. У поглављу 1.6.5.3. <i>Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела, у делу 1.6.5.3.1. Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења природног наслеђа, у 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања:</i> 1. У тачки 1. став 1- написано је „Завод за заштиту природе“. Треба написати „Завод за заштиту природе Србије“	1. Примедба се прихвата.
2. У тачки 1. став 3 написано је „Према подацима Завода за заштиту природе Србије, специјска разноврсност Србије бележи укупно око 44.200 врста и подврста (уз процене да достиже и 60.000 таксона), од чега највише (око 35.000) припада инсектима, једноћелијским организмима и вишећелијским алгама“. Ово нису подаци Завода. Потребно је навести извор и проверити тачност података.	2. Примедба се прихвата. Биће наведен у фусноти извор података: Мијовић, А., Секулић, Н., Поповић, С., Ставретовић, Н., Радовић, И. (2012). Биодиверзитет Србије - стање и перспективе. Завод за заштиту природе Србије, Београд.
3. У тачки 1. став 4 део реченице која гласи „у Србији су ишчезле 23 биљне врсте (једна од њих <i>Aldrovanda vesiculosa</i> је накнадно, 2005. године нађена у Специјалном резервату природе Засавица)“ избрисати и заменити са „Према подацима из Црвене књиге флоре Србије 1 (1999), у категорији ишчезлих таксона и таксона за које се претпоставља да су ишчезли, налази се 47 биљних врста“.	3. Примедба се прихвата.
4. У тачки 1. став 4 у синтаксном скупу „више врста божура“ реч више заменити са „свих пет“.	4. Примедба се прихвата.
5. У тачки 1. став 4 написано је да је „највећа и једина у централној Србији заштитна зона Специјалног резервата природе Увац“. За подручје Специјалног резервата природе „Увац“ урађена је ревизија, односно израђена је нова Студија заштите. На основу члана 42. став 8. Закона о заштити природе Студија заштите Специјални резерват природе „Увац“ са утврђеним границама и режимима заштите, постављена је на званичну веб страницу Министарства за заштиту животне средине, чиме је покренут поступак ревизије	5. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.1. тачка 1. у ставу 4. на стр. 124. мења се текст у загради иза речи: Специјални резерват Увац тако да гласи. „(површине 148.000 ха; иначе, новом студијом заштите овог резервата на основу које је 2019. године покренут поступак заштите није одређена заштитна зона)“.

<p>заштите и сматра се заштићеним у складу са наведеним законом, а до доношења акта о проглашењу примењују се површине и мере прописане у студији заштите (Обавештење на интернет страници Министарства заштите животне средине од 21.10.2019. године). Студијом заштите није дефинисана заштитна зона Специјалног резервата природе „Увац“.</p>	
<p>6. У тачки 1. став 7 избрисати „дафина (<i>Eleagnus angustifolia</i>), пенсилвански длакави јасен (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>), трновац (<i>Gledichia triachantos</i>), жива ограда (<i>Lucium halimifolium</i>), петолисни бршљан (<i>Parthenocissus inserta</i>), касна сремза (<i>Prunus serotina</i>)“. Такође, уместо назива врсте „јапанска фалоба“ написати „јапанска фалопиа“.</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Наведене биљне врсте, заједно са неколико других биљака које се сматрају инвазивним а у примедби се не спомињу, преузете су из акта о условима заштите природе за ППРС који је припремио Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, укључујући и назив „јапанска фалоба“ за биљку <i>Fallopia japonica</i>.</p>
<p>7. У тачки 1. став 9 „Посебним правилником издвојено је око 140 типова станишта од приоритетног значаја за заштиту, која су националног или међународног ранга вредности (као Емералд или НАТУРА 2000 станишта). На територији Србије, прелиминарно и локацијски оквирно (без података о површини), евидентирано је 7.680 значајних станишта, 33.750 станишта врста биљака и животиња и 28.670 станишта птица, односно места на којима је констатовано присуство одређених значајних врста, али тек следи установљенбе базе података о стаништима сходно одредбама Закона о заштити природе“.</p> <p>Подаци нису дати кроз Услове заштите природе из акта 03 бр. 020- 604/3 од 23.03.2020, па је неопходно навести извор и проверити тачност података или њихово тумачење из коришћеног извора.</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Типови станишта од приоритетног значаја за заштиту утврђени су Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта, као и мере заштите за очување типова станишта („Службени гласник РС”, број 35/2010). Због потребе сажетости текста, на наведеном месту у ППРС није наведен пун назив прописа.</p> <p>Подаци о броју станишта узети су из ГИС база података које је за потребе ППРС доставио Завод за заштиту природе Србије заједно са актом о условима заштите природе. Вођење тих база података и њихов картографски приказ у просторним плановима је обавеза утврђена Законом о заштити природе.</p> <p>На Рефералној карти 4а ППРС, због ограничења везаних за садржај и размер карте, приказана су приоритетна, значајна станишта за Србију и станишта заштићених и строго заштићених врста за АП Војводину из базе података порајинског завода.</p> <p>Детаљнији графички приказ предмет је других просторних планова.</p>
<p>8. У тачки 1. став 10 податке о броју међународно значајних подручја за птице - ИБА усагласити са подацима издатим дописом/мишљењем Завода у вези са допуном података за потребе израде нацрта Просторног плана Републике Србије за период 2021-2035. подацима о успостављеној мрежи међународно значајних</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: Подаци о укупном броју и површини ИБА подручја након установљења нових подручја у 2020. години унеће се у текст ППРС на стр. 328. део 2.5.5.3.1.3.1. Национална еколошка мрежа, уместо у текст на стр. 123. део 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања природног наслеђа.</p>

<p>подручја за птице (ИВА) у Србији током 2020. године (03 бр. 020-604/7 од 23.03.2021).</p>	<p>У делу 1.6.5.3.1.1. после прве реченице мења се преостали текст другог става на стр. 123. тако да гласи: „Обухвата 101 национално и међународно еколошки значајно подручје (ЕЗП) именовано уредбом укупне површине око 2.115.500 ха (23,90 % територије РС), и то: 61 Емералд подручје, 43 међународно значајна подручја за птице - ИБА, 61 значајно подручје за биљке - ИПА, 11 Рамсарских подручја и 40 одабраних подручја за дневне лептире – ПБА, док сва ЕЗП имају статус проглашеног, предложеног или планираног заштићеног подручја. Већина тих подручја су међународни статус стекла по више наведених основа (15 подручја по пет основа, а Ђердап укључивањем у листу Рамсарских подручја 2020. године по шест основа)”.</p>
<p>9. У тачки 1. став 10 податке „10 Рамсарских подручја“ заменити са „11 Рамсарских подручја“.</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p>
<p>10. У тачки 1., у поднаслову 2. „Заштићене дивље врсте“ став 1. избрисати реченицу „Поједине врсте су строго заштићене или заштићене само на надморским висинама преко 500 м“ или навести извор уколико постоји.</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.1. тачка 2. у предпоследњој реченици првог става после речи: „Поједине врсте су строго заштићене” бришу се речи „или заштићене”.</p>
<p>11. У тачки 1., у поднаслову 4. „Међународно значајна подручја“, став 1 „два подручја (Голија - Студеница и Бачко Подунавље)“, допунити о којим подручјима се ради.</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> У тексту тачке 4. део 1.6.5.3.1.1. на стр. 126. ППРС наводи се по ком основу и у каквом моделу управљања су наведена подручја установљена а мања измена (појединачни приказ површина) се види у одговору на примедбу број 12. истог подносиоца. На Рефералној карти 4а приказан је њихов (географски) положај и просторни однос са великим заштићеним подручјима којима припадају или која обухватају (ПП Голија, СРП Горње Подунавље и др.).</p>
<p>12. У тачки 1., у поднаслову 4. Међународно значајна подручја став 2 избрисати у целости и заменити га са: У складу са Конвенцијом о влажним стаништима од међународног значаја (Рамсарска конвенција), на Листу Рамсарских подручја уписано је једанаест подручја (Пештерско поље, Горње Подунавље, Ковиљско-Петроварадинсирит, Лабудово окно, Лудашко језеро, Обедка бара, Слано Копово, Стари Бегеј-Царска бара, Засавица, Власина и Ђердап) као станишта птица мочварица, укупне површине 130,411 ха. Ђердап је 11. подручје у Србији које је проглашено за међународно значајно влажно подручје</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.1. текст тачке 4. Међународно значајна подручја мења се и гласи: „Осим подручја еколошке мреже која су значајна по основу потврђених међународних споразума (Емералд и Рамсарска подручја) и програма (ИБА, ИПА, ПБА, ПХА), Геопарка Ђердап као првог међународно признатог подручја геоконзервације у Србији, два подручја (Голија – Студеница, површине око 53.800 ха и Бачко Подунавље, површине око 176.640 ха) добила су међународно значајан статус резервата биосфере на основу УНЕСКО програма Човек и биосфера (МАВ – <i>Man and Biosphere</i>). Од 11 Рамсарских подручја</p>

11.12.2020. год. са површином од 66.525,11 хектара. Усвајањем номинације „Тзердапа“, на простору наше земље налази се 1,47% територије проглашене за светски значајна међународна влажна подручја.

На Листи светске баштине, на основу Конвенције о заштити светске културне и природне баштине није уписано ниједно природно добро Републике Србије. На тентативној (прелиминарној) листи природних добара Србије се налази шест добара (Национални парк „Ђердап“, Специјални резерват природе „Делиблатска пешчара“, Национални парк „Тара“ са кањоном Дрине, Споменик природе „Ђавоља варош“, Национални парк „1. Шар-планина“ и Дрвене и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе Прва номинација за добро светске природне баштине је предата 2020. године као проширење постојећег добра под називом „Дрвене и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе“ где је Република Србија номинувала локалитете са буковим шумама у режиму строге заштите: Папратски до и Равне у НП „Фрушка гора“, Звезда и Клисура Раче у НП „Тара“ и Козје стене у НП „Копаоник“.).

У оквиру Програма „Човек и биосфера“ (МАВ – Man and Biosphere) уписани су: Резерват биосфере „Голија – Студеница“ са површином 53.804 ha (0,61% територије Србије) и Резерват биосфере у Србији - „Бачко Подунавље“ са површином 176.635 ha. Подручје Ђердапа је, одлуком Извршног савета Организације Уједињених нација за образовање, науку и културу – UNESCO од 10. јула 2020. године, уписан на листу UNESCO GLOBAL GEOPARKS и проглашен првим геопарком у Србији.

Статус Геопарка Ђердап биће предмет поновног разматрања у року од наредне четири године. Ово поновно разматрање се заснива на извештају о напретку, који припрема именовано управљачко тело Геопарка у сарадњи са одговарајућим државним органом, који потписује оригинални почетни предлог, који се прослеђује Секретаријату за Геопаркове при UNESCO. Мисија експерата се шаље ради утврђивања статуса Геопарка.

Геопаркови који су чланови GGN треба да репрезентују квалитет у свему што раде,

(Лудашко језеро, Обедска бара, Стари Бегеј – Царска бара, Горње Подунавље, Ковиљско-петроварадински рит, Пештерско поље, Лабудово окно, Слано Копово, Засавица, Власина и Ђердап), најдужи међународни стаж (од 1977. године) имају Обедска бара и Лудашко језеро, а најмлађе и највеће рамсарско подручје је Ђердап (2020. године, 66.525 ха).

Србија нема природних добара на Листи светске баштине, а на прелиминарној листи (UNESCO Tentative List) налази се неколико деценија пет заштићених подручја (Ђердап, Делиблатска пешчара, Тара, Ђавоља варош, Шар планина). У оквиру модела тзв. серијске номинације, 2020. године припремљена је и предата документација за номинацију пет локалитета са очуваним буковим шумама (у националним парковима, Фрушка гора, Тара и Копаоник) за постојеће природно добро Светске баштине са називом „Дрвене и нетакнуте букове шуме Карпата и других региона Европе“.

<p>укључујући конзервацију, туризам, едукацију, представљање, развој и др. Спецификовани процеси евалуације и реевалуације помажу у достизању максималног нивоа квалитета геопарка.</p>	
<p>13. У тачки 1., Табели 17. Преглед заштићених подручја РС (стање од 31.07.2020. године) написано је да резервата природе има 69, споменика природе 315.</p> <p>Треба написати да резервата природе има 70, споменика природе 314 (Преамбула Решења 03 бр. 020-604/3 од 23.03.2020. године).</p> <p>Такође, у овој табели су дати подаци Централног регистра Републике Србије и подаци Регистра привремених косовских институција. Површине заштићених подручја су дате збирно, а на основу овако добијених података извршена је процена о планираној заштити у Републици Србији за плански период од 15 година. Завод сматра да ове податке треба раздвојити и извршити процену раста заштићене површине на основу Централног регистра Републике Србије.</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.1. у наслову табеле 17. одредиће се нови датум за приказ стања проглашених заштићених подручја и у складу са њим извршити усклађивање са ЦР ЗПД РС.</p> <p>У табели 17. подаци о површинама по врстама заштићених подручја дати су збирно, за целу територију РС, док су подаци о броју по врстама ЗП дати и за централну Србију, АП Војводину и АП КиМ. Подаци привремених косовских институција о броју и површини заштићених подручја само су у напомени/фусноти на једном месту коришћени за приказ процента националне територије РС под постојећом заштите природе. За планирање нових заштићених подручја и ЕЗП на територији АП КиМ није било поузданих и веродостојних елемената, али се проценти површина под предложеном и планираном заштитом односе на целу територију.</p>
<p>14. У последњем ставу тачке 1. је написано: „за 55 подручја, укупне површине 246.620 ha покренут је поступак заштите, сходно Закону о заштити природе (урађена и предата студија заштите од стране Завода за заштиту природе, надлежно министарство обавестило јавност о покретању поступка), чиме ће се, када буду проглашена, укупна заштићена површина повећати за 203.520 ha. За 41 подручје урађене су и предате студије заштите којима је обухваћена укупна површина око 28.650 ha, са повећањем заштићене површине за 27.770 ha“.</p> <p>Треба заменити овај део текста са текстом из става 8. Образложења Решења 03 бр. 020-604/3 од 23.03.2020. године —„У поступку заштите се налази 46 природних подручја (Обавештење о поступку покретања заштите објављено на сајту Министарства заштите животне средине) укупне површине 121.733 ha“.</p>	<p>14. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.1. тачка 1. брише се последњи став на стр. 126, јер је његова садржина детаљно приказана у делу 2.5.5.3.1.1.2. <i>Подручја предложена за заштиту</i> на страни 326.ППРС.</p> <p>Подаци у делу 2.5.5.3.1.1.2. наведени су на основу темељне анализе доступне документације завода и надлежног министарства. Уколико постоји нека несагласност треба је конкретно навести и објаснити. У даљем поступку, у текст ће се унети потребне промене до којих је дошло у протоку времена након израде Нацрта ППРС (као што је, на пример, премештање подручја Мркоњићи вис из планираних у предложена подручја).</p>
<p>15. У поглављу 2.5.5.3. <i>Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела</i>, у делу 2.5.5.3.1. <i>Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа (Реферална карта 4а)</i>, у 2.5.5.3.1.1. <i>Заштићена подручја (Тематска карта 15)</i>:</p>	<p>15. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У табели 46. Подручја предложена за заштиту у Републици Србији, подручја за која је сходно закону покренут поступак заштите, као што је и подручје Кучај – Бељаница, означена су</p>

<p>15. У Табели 46. Подручја предложена за заштиту у Републици Србији — у површинама већим од 1000 ha - <i>Национални парк: 26 Кучај-Бељаница</i>. Треба исправити реч „предложена“ и написати „у поступку заштите“ (Закон о заштити природе, „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016 и 95/2018 - други закон). Треба исправити реч „Национални“ парк и написати Парк природе: 26 Кучај-Бељанца.</p>	<p>подвученим текстом назива (што је и написано у објашњењу испред табеле). Планско решење да ово подручје буде проглашено за национални парк засновано је на више од 40 година стручних и научних истраживања, програмима заштите природе и просторним плановима, као и на резултатима студије заштите Завода за заштиту природе Србије из 2017. године. У делу 3.1. тачка 12. подтачка 12.1. на страни 364. ППРС проглашење дела Кучајских планина за национални парк постављено је као једно од приоритетних планских решења до 2025. године. У досадашњем току израде и разматрања ППРС ово решење није критиковано и оспорено, осим изнете примедбе завода, а поступак заштите тог подручја наставиће се и завршити ускладу са коначним усвојеним решењем. Такође, у допуни услова заштите природе споменутог завода из августа 2020. године наводи се очекивање да би се овим ППРС могли превазићи могући конфликти интереса везани за установљење заштите тог подручја као националног парка. Навести тренутни статус овог природног добра, уз претходне напомене да ће се спровести активности на испитивањима могућности да ово подручје буде национални парк,</p>
<p>16. У Табели 47. Подручја планирана за заштиту у Републици Србији – у површинама 100-1000 ha – <i>налази се Мркоњски вис</i>. Из табеле треба избацити „Мркоњски вис“, јер је за ово подручје израђена студија заштите која је достављена општини Медвеђа на даље поступање.</p>	<p>16. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.3.1. подручје „Мркоњски вис“ премешта се из табеле 47. Подручја планирана за заштиту у табелу 46. Подручја предложена за заштиту – у статусу подручја за која је урађена студија заштите.</p>
<p>17. Поглавље 2.5.5.3.1.2. „Међународно значајна подручја“ и тематску карту бр. 16. ревидирати у складу са Допуном података 03 бр. 020- 604/7 од 23.03.2021 за потребе израде нацрта Просторног плана Републике Србије за период 2021-2035. подацима о успостављеној мрежи међународно значајних подручја за птице (ИВА) у Србији током 2020. године.</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p>
<p>18. Поглавље 2.5.5.3.1.3.1. „Национална еколошка мрежа“ ревидирати у складу са условима заштите природе из акта 03 бр. 020-604/3 од 23.03.2020 и оним што је наведено у овим условима за тачку 1. став 9. Пре свега се мисли на</p> <ul style="list-style-type: none"> - површину еколошке мреже - број наведених „станишта која су приоритетна за заштиту“ - податке о „новој ИБА мрежи“. 	<p>18. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.3.1.3.1.: (а) Мења се текст става 1. на стр. 328. тако да гласи: „Површина обухваћена границама 101 еколошки значајног подручја на основу Уредбе о еколошкој мрежи (2010) је 2.115.500 ha (23,90% територије Србије), а нова еколошка мрежа биће проширена у погледу броја ЕЗП и њихове укупне површине, пре свега међународно значајним подручјима за осолике</p>

<p>За реченицу „Претпоставља се повећање укупне површине еколошки значајних подручја и еколошких коридора на око 2.850.000 ha (32,2% територије Србије), пре свега проширењем ИБА мреже, проглашењем предложених и планираних заштићених подручја, идентификацијом, детаљним одређивањем граница и укључивањем представника значајних типова станишта и станишта врста“ навести извор.</p>	<p>муве и новим ИБА подручјима. На Рефералној карти 4а. будућа еколошка мрежа приказана је кроз постојећа и планирана еколошки значајна подручја (ЕЗП), у чије су границе укључена одређена заштићена или за заштиту предложена и планирана подручја, национално и међународно значајна подручја утврђена пре доношења ове уредбе (Емералд, ИБА, ИПА, ПБА, Рамсарска подручја), као и ЕЗП установљена по доношењу уредбе (одређена Рамсарска подручја, ПХА подручја и нова ИБА подручја са међународним статусом од 2020. године). Границама еколошке мреже обухваћена су 32 предложена подручја значајна за заштиту осоликих мува (ПХА), на местима где су била просторно повезана са постојећим ЕЗП и 6 ПХА која су физички одвојена од постојећих и представљају нова ЕЗП.”</p> <p>(б) Мења се текст друге реченице у ставу 2. на стр. 328. тако да гласи: „Обухвата 79 уместо ранијих 43 ИБА подручја, са укупном површином од 2.579.364 ha и око два пута је већа од постојеће.”</p> <p>Податак од површини ИБА мреже је из услова Завода за заштиту природе (исти податак је и на сајту ВЛ), док је површина срачуната на основу дигиталних (векторских) граница подручја знатно мања (око 97.600 ha) и износи око 2.481.700 ha, што се у даљем поступку мора усагласити.</p> <p>(в) У првој реченици става 2. на стр. 329. замењују се речи: „око 2.850.000 ha (32,2% територије Србије)” следећим речима: „око 2.740.000 ha (30,96% територије Србије)”.</p> <p>Процена планиране површине еколошке мреже од 2.850.000 ha, односно укупне површине под заштитом на основу Закона о заштити природе, заснива се, како је у тексту речено, на планираним активностима проширења еколошки значајних подручја (пре свега ИБА и ПХА), идентификацији и прецизирању граница еколошких коридора и станишта, као и проглашењу предложених и планираних заштићених подручја. С обзиром да је укупна планирана површина ИБА коригована (смањена у односу на површину из ППРС), на основу нових података завода из марта 2021. године, укупна површина планиране еколошке мреже се оквирно одређује на 2.740.000 ha.</p>
--	---

31. Општина Петровац на Млави, Српских владара 165, 12300 Петровац на Млави, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

<p>1. Општина Петровац на Млави подноси примедбу на текстуални део Нацрта Просторног плана РС од 2021. године до</p>	<p>1. Примедба се прихвата. У Нацрту Националне стратегије управљања отпадом са Националним планом управљања</p>
--	--

2035.године у делу 2.5.5.2. *Управљање отпадом (Реферална карта 4б)*, стр.322 Нацрта ППРСу пасусу 4, где се наводи успостављање 17 регионалних центара на нивоу Републике Србије а између осталих и на подручју општине Петровац на Млави. Ову тврдњу прати и графички прилог односно тематска карта 14 –Заштита животне средине и управљање отпадом на стр. 321 Нацрта ППРС.

Става смо да ово просторно решење није у складу са интересима општине Петровац на Млави, интересима суседних општина које административно припадају Браничевском округу као и са актуелним стратешким пројектима локалне самоуправе из домена заштите животне средине који су подржани од актера са виших нивоа власти. Наиме, Општина Петровац на Млави је уз подршку Министарства за заштиту животне средине Владе РС ушла у поступак имплементације два капитална пројекта из домена заштите животне средине (1. Изградња трансфер станице са рециклажним двориштем 2. Санација и рекултивација постојеће несанитарне депоније „Свине“). За оба пројекта је припремљена пројектно-техничка документација, обезбеђено Решење о одобрењу за изградњу, урађена Студија о процени утицаја на животну средину и прибављена сагласност МЗЖС. Оба пројекта су финансијски подржана од стране ресорног министарства и Канцеларије за управљање јавним улагањима Владе РС. Процеси који су већ у току у супротности су са просторним решењем које је дато у Нацрту ППРС.

С друге стране, последњих годину дана актуелизована је иницијатива Браничевског управног округа о формирању регионалне депоније за све општине Браничевског округа на подручју Града Пожареваца. Град Пожаревац је добио средства за израду пројекта за изградњу регионалне депоније за цео Браничевски округ од стране ресорног министарства, У прилог нашим тврдњама шаљемо копије Записника са одржаних састанака Савета Браничевског управног округа који су одржани у периоду од новембра 2019. године до последњег одржаног састанка који је одржан у јануару текуће године где се јасно и недвосмислено види у којој је фази решавање проблема одлагања и управљања отпадом на подручју

отпадом за период 2020-2025. године, на страни 59. у Табели 1: Региони управљања отпадом (Извор: *Алат за инвестиционо планирање (чврсти комунални отпад у Србији, План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама за отпад)*, која је коришћена као званични документ за припрему ППРС, стоји да је Петровац носилац региона за управљање отпадом. Анализирајући остала доступна документа, а већина се односи на План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама за отпад, утврђено је да се као носиоци истог региона појављују и Пожаревац и Петровац.

Прихватају се примедбе општине Петровац и града Пожареваца (иста примедба) да се као носилац региона наведе Пожаревац, уместо Петровац.

Примедба се прихвата на следећи начин:

У делу 2.5.5.2. ППРС, став 4. на стр. 322. текст се мења тако да гласи:

„Планирана је изградња преосталих регионалних депонија, односно регионалних центара (на подручјима са најмање око 250.000 становника) за управљање отпадом у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац, Пожаревац и Лозница.“

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима“.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

<p>целог Округа и на подручју које општине/града ће сама депонија бити лоцирана.</p> <p>Осим наведеног идеја о просторном лоцирању регионалне депоније на подручју општине Петровац на Млави се коси са дефинисаним стратешким развојним циљевима општине који су усмерени на развој пољопривреде и активације туристичких потенцијала као општине еколошки чисте и очуване животне средине. Општина Петровац на Млави је препознатљива као развијен пољопривредни реон у коме севише од 50% становништва бави пољопривредном делатношћу. Лоцирање регионалне депоније на подручју општине Петровац на Млави може имати искључиво негативне ефекте на привредни развој општине као и на локално становништво.</p>	
---	--

32. Марија Миловановић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.	
<p>1. Дубоко сам погођена неадекватним приступом заштити животне средине у Републици Србији.</p> <p>Да ли литијумски рудници имају ризик по живот људи из окружења рудника?</p> <p>Сугестија је да се стручна лица обратe грађанима и да ситуацију објасне и појасне. Имамо право да на нашој земљи кажемо НЕ, јасно и гласно!</p> <p>Сматрам да се живот и квалитет људи на простору где су планирани рудници не узима у обзир што представља ОЗБИЉНО кршење права на живот и здраву животну средину. Влада Републике Србије треба да штити своје грађане.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС.</p>

33. Никола Зец, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.	
<p>1. Овим путем улажем примедбу на НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ и ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ. Какао је у ППРС и Извештају о стратешкој процени дата детаљна анализа промена МХЕ са аспекта социјалних и еколошких проблема које изазивају, сматрам да је потребно детаљно описати и јасно дефинисати мониторинг МХЕ, поготово</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Детаљна разрада мониторинга на начин како се предлаже не може да буде предмет стратешког документа какав је ППРС. Таква упутства и контролу испуњавања прописаних водних услова (одржавање еколошких протока, функционисање рибљих стаза, итд.) треба да детаљније дефинишу Министарство за заштиту животне средине, Републичка дирекција за воде и Министарство рударства и енергетике.</p>

деривационог типа, односно малих хидроелектрана које каналишу воду у цеви. У ЗАКОНУ О ВОДАМА („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др. закон) чланом 74. ставом 2 се наводи: „*Правно лице, односно предузетник које користи воду у процесу рада или производње дужно је да обезбеди стално и систематско регистравањем количина воде, ниво подземне воде и испитивање квалитета воде на водозахвату*“ и ставом 3. „*Лице из ст. 1. и 2. овог члана дужно је да податке о мерењима количине и квалитета воде на водозахвату доставља Министарству и јавном водoprивредном предузећу, најмање једанпут годишње*“. Сматрам да је недовољно достављати извештаје минимум једном годишње и тако вршити мониторинг над МХЕ деривационог типа.

Предлажем да се мониторинг оваквих водних објеката врши постављањем мерача потицаја воде у речном кориту и то на 10 m до 30 m узводно од канала/цеви и другог мерача у речном кориту низводно од канала/цеви на удаљености од 30-50 m зависности од конфигурације терена. Доступност и праћење мерача обезбедити у складу са законом и омогућити инспекцијске надзоре на кварталном нивоу. Прописати да привредници/предузетници достављају месечне извештаје ресорном Министарству, јавном водoprивредном предузећу и ЈЛС, на чијим ће сајтовима у сваком тренутку грађани моћи да имају увид у захваћену воду и стање на водотоковима на којима се налазе МХЕ.

Оваквим јасним дефинисањем праћења и сталном контролом, која ће недвосмислено бити прописана Просторним планом РС, обезбедиће се очување еколошког система и заштити животна средина а све у складу са чланом 14. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ („Сл. гласник РС“, бр. 135/2001, 36/2009, 36/2009 – др. Закон, 72/2009 – др. Закон, 43/2011 – одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 – др. закон и 95/2019 др. закон).

Доступност информација и стална контрола надлежне инспекције довешће до смањења отпора у локалним заједницама, чиме ће се омогућити одговорним и свесним инвеститорима да производе електричну енергију уз поштовање свих прописа, а што

је у складу са јавним интересом Републике Србије и чланом 2. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС“, бр. 40/2021). Такође, омогућиће се и наставак реализације и испуњење Поглавља 27., као и даљи наставак приступања Европској унији.	
--	--

34. Агенција за управљање лукама, Немањина 4, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

1. У делу 1.6.4.1.2.4. Пловни путеви и водни саобраћај (стр. 105) наводи се које су луке отворене за међународни саобраћај. Актуелни уписник лучких оператера који се води код Агенције јавно је доступан на следећем линку www.aul.gov.rs/upisnik-operatera . Уколико је потребно да исти буду наведени потребно је проверити и исправити називе лучких оператера.	1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на начин да се из текста обришу називи оператера.
2. 1.6.4.1.2.6. Гранични прелази (стр. 106) – Имајући у виду да је Влада РС Уредбом утврдила лучко подручје луке у Шапцу, као и међународно путничко пристаниште у Костолцу, сматрамо да је потребно укључити подручје граничног прелаза у Шапцу и Костолцу.	2. Примедба се прихвата.
3. 2.5.3.4.3.2. Транзитни/туристички правци (стр. 277.) - уместо “У функцији наутичког туризма, на међународним пловним правцима потребно је изградити речне марине на Дунаву, Тиси и Сави, као и одговарајуће луке и пристаништа” треба да гласи “У функцији наутичког туризма, на међународним пловним правцима потребно је изградити речне марине на Дунаву, Тиси и Сави, као и одговарајуће <i>међународне луке</i> и пристаништа”.	3. Примедба се прихвата.
4. 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви (стр. 289.) – Уместо “Планирани развој водног саобраћаја и водних путева обухвата: изградњу нових лука; имплементирање решења која утврђују Дунав као стратешки водни и развојни правац; имплементирање концепта управљања и развој основних техничко-технолошких подсистема; интеграцију са окружењем и другим видовима саобраћаја у националну и међународну саобраћајну мрежу; активирање потенцијала реке Саве и Тисе; и реализацију пројеката оспособљавања пловних путева.” треба да гласи “Планирани развој водног саобраћаја и	4. Примедба се прихвата.

<p>водних путева обухвата: изградњу нових лука, <i>међународних путничких пристаништа и пристаништа за посебне намене -марина</i>; имплементирање решења која утврђују Дунав као стратешки водни и развојни правац; имплементирање концепта управљања и развој основних техничко-технолошких подсистема; интеграцију са окружењем и другим видовима саобраћаја у националну и међународну саобраћајну мрежу; активирање потенцијала реке Саве и Тисе; и реализацију пројеката оспособљавања пловних путева</p>	
<p>5. Уместо “изградња нових лука у Београду и Апатину” треба да стоји “изградња нових лука у Београду, Апатину и <i>Шапцу</i>”.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p>
<p>6. 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај (стр. 292.) Уместо “У складу са концептом коришћења водних ресурса са лукама (као логистичким центрима одговарајућег нивоа услуга) и подстицања коришћења еколошки прихватљивих облика транспорта, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре планира пројекат „Изградња нових и модернизације постојећих лука са интермодалним терминалима на територији Републике Србије”, ради унапређења мобилности и мултимодалности и повећања теретног саобраћаја на рекама” треба да гласи “У складу са концептом коришћења водних ресурса са лукама (као логистичким центрима одговарајућег нивоа услуга) и подстицања коришћења еколошки прихватљивих облика транспорта, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и <i>Агенција за управљање лукама</i> планирају пројекат „Изградња нових и модернизације постојећих лука са интермодалним терминалима на територији Републике Србије”, ради унапређења мобилности и мултимодалности и повећања теретног саобраћаја на рекама”.</p>	<p>6. Примедба се прихвата.</p>
<p>7. Наводи се да је планирано “проширење лучког подручја у Београду, а структуру нове луке Београд на Дунаву (I фаза до 2020, II до 2028, III до 2040) би, између осталог, требало да чине контејнерски терминал, Ro-Ro и Нуске раск терминали”. Како још увек није утврђено лучко подручје луке у Београду уместо наведеног треба да гласи “изградња нове луке у Београду која ће између осталог садржати контејнерски</p>	<p>7. Примедба се прихвата. На стр. 292. ППРС у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај, став 15. алинеја 1. се мења и гласи: „- изградња нове луке у Београду, структуру нове луке Београд на Дунаву (планирана фазна реализација) би, између осталог требало да чине контејнерски терминал, Ro-Ro и Нуске раск терминали;”.</p>

<p><i>терминал, Ro-Ro и Hicke rack терминал</i>". Такође, потребно је ускладити планиране рокове за сваку од фаза, с обзиром да I фаза која је планирана да се заврши до 2020. године, није још ни започета.</p>	
<p>8. 2.5.4.1.6. Гранични прелази - Табела 40. Планиране активности на ГП у Републици Србији (стр. 294-295.) – Како у оквиру лучког подручја луке у Бачкој Паланци не постоји понтон где је могуће вршити ревизију бродова, у колони "Активности у складу са планским решењима" уместо "модернизација" треба да буде <i>изградња</i>. У колони "Доминантна кретања/облик транспорта" за подручје граничног прелаза Сремска Митровица уместо "провера пловила у транзиту, провера пловила ради укрцавања и искрцавања робе, гранична провера јахти и пловила за рекреацију" треба да гласи "провера пловила у транзиту, провера пловила ради укрцавања и искрцавања робе и путника, гранична провера јахти и пловила за рекреацију".</p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>
<p>9. 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ - 7. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура - 7.4. Пловни путеви и водни саобраћаја (стр. 361.) – уместо "7.4.5. Изградња међународних путничких пристаништа у Лепенском Виру, Раму и Баноштору;" треба да гласи "7.4.5. Изградња међународних путничких пристаништа у Лепенском Виру, Раму, Баноштору, <i>Сремској Митровици и Шату</i>".</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p>

<p>35. ЈП Електропривреда Србије, Балканска 13, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. страна 55 (тачка 1.6.1.3.1.3) - Хидроенергетика Треба да пише: „укупна снага 16 хидроелектрана у оквиру система ЈП ЕПС износи 3.015 MW, а просечна годишња производња око 10.537 GWh што чини око 30% у производњи електричне енергије ЕПС-а“</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Прихвата се на следећи начин: У делу 1.6.1.3.1.3. на стр. 55. у алинеји 3. мења се део о количинама тако да гласи: „.... укупна снага 16 хидроелектрана у оквиру система ЈП ЕПС износи 3.015 MW, а просечна годишња производња око 10.537 GWh што чини око 30% у производњи електричне енергије ЕПС-а;”</p>
<p>2. Брисати текст: „МХЕ су са дугачким цевоводним деривацијама, што изазива велике социјалне и еколошке проблеме“ Образложење: проблем нису деривације већ експлоатација изграђених МХЕ</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Проблем бројних МХЕ је резултат како бесправних активности, и активности супротно прописима и условима, тако и погрешних техничких решења. Често се цео пад остварује дугачким цевоводним</p>

<p>противно водним актима и условима заштите природе, као и недостатак инспекцијског надзора.</p>	<p>деривацијама, положеним у непосредно корито реке, док се у водотоку оставља проток који не задовољава потребе становништва, што у сушним периодима изазива социјалне и еколошке проблеме.</p>
<p>3. страна 110 (1.6.4.3) - <i>Производња електричне енергије</i> Потребно извршити исправке текста тако да пише: – „и три термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) укупне инсталисане нето снаге 297MW – хидроенергетски сектор учествује са око 40% у инсталисаној снази производних капацитета 3.015 MW и у просеку доприноси са око 1/3 укупне производње.“ – „док је на дистрибутивну мрежу прикључено 138 малих хидроелектрана (у даљем тексту: МХЕ) снаге 106 MW.“</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>
<p>4. Страна 111 (1.6.4.3) - други пасус после текста: „За грејање Лазаревца, Обреновца, Костолца и Пожаревца се користе термоелектране Колубара, Костолац и Никала Тесла А“, додати текст: „Пананске термоелектране-топлане“ д.о.о Нови Сад (Панонске ТЕ-ТО) производе топлотну енергију за потребе градских топлана у Новом Саду, Зрењанину и Сремској Митровици.</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>
<p>5. Страна 113 (1.6.5.) Оцена квалитета ваздуха у Републици Србији је дата за период 2010-2018. године тако да не обухвата интензивне активности ЈП ЕПС у тој области за период 2019. - 2020. година. Недостаје анализа јонизујућег и нејонизујућег зрачења.</p>	<p>5. Примедба се прихвата. У анализи и оцени стања коришћени су годишњи извештаји из 2019. године а подаци су се односили на 2018. годину. То су били доступни извештаји. У међувремену је припремљен, али није објављен, Извештај за 2020. годину. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>
<p>6. Страна 133 - наводи се: „Припремљен је нацрт Закона о климатским променама, којим се успоставља систем за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове.“ Коментар: Народна скупштина Србије усвојила је Закон о климатским променама (Закон је објављен у „Сл. гласнику РС“, бр. 26/2021 од 23.03.2021., а ступио је на снагу 31.03.2021.</p>	<p>6. Примедба се прихвата Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.4.1. ППРС, став 1. на стр. 133. биће наведено да је Закон о климатским променама усвојен 2021. године („Службени гласник РС”, бр. 26/2021 од 23.03.2021). Наведена промена статуса закона десила се у периоду током стављања планског документа на јавни увид.</p>

<p>7. Страна 158 (2.3.2.2.16) Циљеви развоја енергетике, енергетске инфраструктуре и енергетске ефикасности - део Посебни циљеви, тачка 4 Коментар: Део реченице: „...укључујући ревитализацију и технолошко унапређење постројења за заштиту животне средине...“, нема смисла јер је нејасно на шта се мисли када се каже постројење за заштиту животне средине.</p>	<p>7. Примедба се прихвата. Текст се мења тако да гласи: „... укључујући ревитализацију и технолошко унапређење заштите животне средине”.</p>
<p>8. Страна 160 (2.3.2.2.19.1) 3. „заснивање нове националне еколошке мреже и еколошке мреже ЕУ Натура 2000;“ Коментар: обратити пажњу на правилну употребу термина „ЕУ Натура 2000“.</p>	<p>8. Примедба се прихвата. Скраћеница „ЕУ” за речи „Европске уније” испред термина „НАТУРА 2000” је на два места у тексту ППРС језички неспретно употребљена, али не и неправилно.</p>
<p>9. Страна 161 (2.3.2.2.20) Циљеви у области климатских промена Коментар: Унапређење енергетске ефикасности коришћењем когенерације треба проширити и на области производње електричне енергије а не само у системима даљинског грејања, индустрији, домаћинствима и терцијарном сектору.</p>	<p>9. Примедба се прихвата Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.20. Циљеви у области климатских промена у склопу посебних циљева алинеја 2. на стр. 162. биће коригована тако да гласи: „- енергетика и енергетска инфраструктура – унапређење енергетске ефикасности коришћењем когенерације и обновљивих извора енергије у системима производње електричне енергије, даљинског грејања, индустрији, домаћинствима и терцијарном сектору; унапређење инфраструктуре за коришћење обновљивих извора енергије;”.</p>
<p>10. Страна 193 (2.5.1.3.6. Хидроенергетика) Додати наву алинеју каја гласи: „РХЕ Бистрица и РХЕ Ћердап 3 које би довеле до повећања расположивих капацитета за обезбеђење терцијалне резерве, билансирање, шта би се повољно одразило на сигурност постојећег система и градњу навих ОИЕ“</p>	<p>10. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.6. на крају стр. 193. додаје се нова алинеја која гласи: „Реализација РХЕ Бистрица и РХЕ Ћердап 3, како би се повећали расположиви капацитета за обезбеђење терцијалне резерве и билансирање, шта би се повољно одразило на сигурност постојећег система и створило услове за градњу нових капацитета ОИЕ.”</p>
<p>11. У последњем пасусу, у тачки 1) обрисати реч „отвореним“ тако да гласи: „,1) ако се реализују са деривацијама које не ометају друге инфраструктурне системе“.</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. у последњој алинеји додаје се нова тачка 6. која гласи „6) и у неким другим случајевима који овде нису наведени, под условом да Републички завод за заштиту природе и Републичка дирекција за воде издају сагласност за реализацију такве МХЕ.”</p>
<p>12. Страна 198 (2.5.1.4.1) Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства, други пасус Коментар: Део реченице: „Јачање институционалног и осавремењавање законодавног оквира, као и израду</p>	<p>12. Примедба се прихвата.</p>

<p>недостајућих подзаконских аката и секторских планова (Стратегија управљања минералним ресурсима Републике Србије и Минерална политика Републике Србије)...“ није тачан или је можда неспретно формулисан јер РС има усвојену Стратегију управљања минералним ресурсима РС до 2030 године („Сл. гласник РС“, број 09/2010).</p>	
<p>13. (2.5.1.4.2) Развој сектора рударства у домену енергетских минералних сировина Први пасус: уместо „Поље Д-јужно крило“, треба ставити „Поље Е“ (Поље Д је званично затворено)</p>	<p>13. Примедба се прихвата.</p>
<p>14. Страна 302 (2.5.4.3.1. Производња електричне енергије) наводи се: „Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41). Планска решења у почетном периоду подразумевају ревитализацију постојећих термоелектрана и изградњу нових блокова ТЕ Костолац Б3 (350 MW) и ТЕ Колубара Б (350 MW), са повећаном ефикасношћу и дозвољеном емисијом CO₂, SO₂, NO_x и честица.“ Коментар: У тексту је наведено да је планирана изградња новог блока ТЕ Колубара Б снаге 350 MW, а у Табели 41 Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035. године, за ТЕ Калубару Б, у колони Инсталисана снага, је наведено 2x375 MW. Потребно усагласити.</p>	<p>14. Примедба се прихвата. У Табели 41 је преузет списак потенцијалних електроенергетских објеката према Стратегији развоја енергетике из 2015 године који није могуће мењати у табели. Због тога је наведен садашњи (2021 године) реалан податак од 350 MW на бази пројектне документације.</p>
<p>15. Табела 41, за ХЕ Ибар, обрисати напомену под В: "Реализација према Закону о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Италије о сарадњи у области енергетике („Службени гласник РС - Међународни уговори", број 7/12)“ Коментар: Важеће споразума је истекло 2020. године</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>

<p>16. Страна 322 (2.5.5.2 Управљање отпадом) У уводном делу треба навести конкретно из важећег Закона о управљању отпадом, члан 6, Начела управљања отпадом. Како су то основне законске смернице у вези са управљањем отпадом, самим тим их треба апострофирати и од њих кренути, што би омагућило јасан низ од начела, у тексту ка даљим планавома и ситуацији.</p>	<p>16. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, на крају става 2. на стр. 322 додаје се следећи текст: „Поштује се примена избора најоптималније опције за животну средину, успостављање интегрисане и одговарајуће мреже постројења за поновно искоришћење и одлагање мешаног комуналног отпада, редослед приоритета у пракси управљања отпадом и примена регионалног управљања отпадом, као и начела одговорности и „загађивач плаћа”.”</p>
<p>17. После шестаг пасуса који почиње са „У Београду је започела...” дадати нов пасус: “Планира се косагоревање горива насталаг из отпада (RDF/SFR/CCS и др.) са постојећим основним горивом лигнитом у термоелектранама или цементарама или високим пећима у енергетске и индустријске сврхе за производњу електричне и топлотне енергије”.</p>	<p>17. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, после става 6. додаје се нови став 7. на стр. 322. који гласи: „Планира се косагоревање горива насталаг из отпада (RDF/SFR/CCS и др.) са постојећим основним горивом лигнитом у термоелектранама или цементарама или високим пећима у енергетске и индустријске сврхе за производњу електричне и топлотне енергије.”</p>
<p>18. страна 323 У првом, четвртном и шестом пасусу додати активност транспорта отпада; уз сакупљање и третман неопходно је наводити и његов транспорт јер то спада у комплетан циклус управљања отпадом</p>	<p>18. Примедба се делимично прихвата <i>Образложење:</i> Тачно је да транспорт спада у комплетан циклус управљања отпадом, али у наведеним пасусима активности транспорта нису посебно наведене, јер је акценат на планирању простора па се говори о потребној инфраструктури, односно о постројењима за сакупљање отпада и постројењима за третман отпада.</p>
<p>19. страна 328 (2.5.5.3.1.3.1) У трећем пасусу наведено је: „Границе осталих ЕЗП и локације приоритетних станишта су прелиминарне, док се не заврше започети пројекти успостављања националне еколошке мреже и еколошке мреже НАТУРА 2000 као дела еколошке мреже Републике и док се не донесе нова уредба о еколошкој мрежи”. Коментар: Кориговати употребу термина Емералд мрежа и Натура 2000 у целом документу. <i>Образложење:</i> „Емералд“ је међународна еколошка мрежа за очување дивље флоре и фауне и природних станишта у оним земљама које нису чланице ЕУ, али са њом одржавају пријатељске везе, или су у фази приступања Унији. (Република Србија је формирала нека подучја Емералд мреже која ће се усаглашавати у будућности током приступа ЕУ, те ће административно, па аутоматизму, прерасти у део Натура 2000.)</p>	<p>19. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Еколошка мрежа НАТУРА 2000, на којој се ради на неколико пројеката у Републици Србији, успоставља се као део националне еколошке мреже до приступања РС Европској унији када у прецизно утврђеном поступку постаје део европске еколошке мреже. У тексту ППРС, на стр. 123, 328. и 329, то је објашњено и на тај текст нису, за сада, уложене примедбе референтних институција.</p>

<p>„Natura 2000“ је међународна еколошка мрежа заштићених подручја на територији Европске уније.</p>	
<p>20. 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, страна 363 у тачки 9.5.1. Пројекти изградње нових ВЕ за које су издати статуси привремених повлашћених произвођача укупне снаге до 500 MW, додати: "ВЕ Косталац (66MW)" додати нову тачку: 9.5.3 Пројекти изградње нових СЕ у Електропривреди Србије: Петка, Средње косточачко острво, Колубара Б и друге на објектима, одлагалиштима и депонијама у ЈП ЕПС</p>	<p>20. Примедба се прихвата.</p>
<p>21. страна 364 - додати нову тачку 11.8 “изградња система у термоелектранама или цементарама или високим пећима и др. за косагоревање горива насталог из отпада (RDF/SFR/CCS и др.) у енергетске и индустријске сврхе за производњу електричне и топлотне енергије“.</p>	<p>21. Примедба се прихвата.</p>
<p>22. 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 368, додати нову тачку: “Енергетика: измене и допуне постојеће и израда нове планске документације за потребе изградње нових капацитета за производњу електричне и топлотне енергије“.</p>	<p>22. Примедба се прихвата.</p>

<p>36. Милица Лукић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. Коментари добробит живљења Концепт добробити животиња није у довољној мери и на адекватан начин заступљен у новом Просторном плану Републике Србије 2021-2035. Добробит животиња тесно је повезана са квалитетом живота људи јер представља значајан фактор економског развоја, друштвеног благостања и заштите животне средине. Она се треба посматрати као део важних друштвених циљева којима доприноси, као што су безбедност и сигурност хране, здравље људи и животиња, заштита животне средине, рурални развој, равноправност, еколошка и социјална правда. Доношењем Просторног плана Републике Србије за период 2010-2020. година начињен је први корак у увођењу проблематике добробити животиња у систем планске документације Србије. ППРС 2010-2020. представљао је</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се у деловима који се односе на заштиту и коришћење пољопривредног земљишта, развој пољопривреде, развој руралних подручја и уређење села на следећи начин: – На стр. 45. последњи став, прва речењица се мења тако да гласи: „Запостављање развоја сточарства и неразвијени институционални капацитети за увођење концепта добробити животиња у широку пољопривредну праксу имају веома неповољне импликације на очување квалитета пољопривредног земљишта, одрживо коришћење других аграрних ресурса, економичност укупне пољопривредне производње и здравствену безбедност хране”. – На стр. 48. став 3. у реду 8. после речи: „безбедности и квалитета хране” ставља се тачка зарез) и додаје следећи текст:.....,слабо вођење</p>

први просторни план националног карактера који је дао подршку добробити животиња, кроз циљеве и приоритете просторног, економског, еколошког и социјалног развоја у сегментима коришћења пољопривредног земљишта, одрживог развоја пољопривредне делатности, развоја сточарства, заштите здравља људи, животиња и биљака, заштите биодиверзитета, заштите и одрживог коришћења природног наслеђа и предела. У периоду израде Просторног плана Републике Србије 2010-2020., постављене су основе система добробити животиња у Србији усвајањем Закона о добробити животиња („Сл. гласник РС“, бр. 41/2009) и низа пратећих подзаконских аката. На тај начин област добробити животиња постаје правно регулисана у Србији, а сам термин улази у свакодневну употребу. Током протекле деценије тема постаје све актуелнија и издваја се као област од општег друштвеног значаја.

Европска Унија кроз Лисабонску стратегију, чланом 13, животињама потврђује статус осећајних бића (Article 13: „since animals are sentient beings...“). С обзиром да је Србија дефинисала свој чврст став у вези са приступањем ЕУ, добробит животиња у наредном периоду треба посматрати као један од приоритета будућег развоја Републике Србије јер чињеница је да добробит животиња пружа јединствен одговор на низ економских, еколошких, социјалних, здравствених и хигијенских проблема који су заступљени на подручју државе, а који морају бити решени или макар ублажени. Ова област уско је повезана са многим аспектима просторног, економског и друштвеног развоја попут: развоја одрживе и органске пољопривреде, конкурентности прехрамбених производа животињског порекла, руралним развојем, јавним здрављем и безбедношћу човека, заштитом животне средине, комуналним услугама и др.

У протеклом планском периоду због слабе заступљености концепта добробити животиња, недовољне информисаност јавности и стручњака, нејасних механизма и других ограничења питање добробити животиња остало је на маргинама друштвеног, економског и еколошког развоја Србије.

рачуна о поштовању законом утврђених правила и стандарда добробити животиња;”.

– На стр. 173. Табела 18. Приоритети подршке одрживом просторном развоју пољопривреде, у реду 2 (Република Србија – укупно), колона 2. после речи: „...климатских промена.” додаје се нова реченица која гласи: „Убрзавање имплементације концепта добробити животиња у пољопривредну производњу и рурални развој.”

– На стр. 227. у делу 2.5.2.3.4. Смернице за уређење села, на крају претпоследњег став, после речи: „комунално опремање сеоских насеља” ставља се запета и додаје следећи текст: „укључујући стандарде којима се обезбеђује добробит животиња”.

– На стр. 371. у делу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, последњи став, мера под тачком 1. која гласи: „јачање капацитета за вршење инспекцијског и другог надзора по питањима заштите земљишта” допуњује се речима: „и добробити животиња;”. *Образложење.* Подносилац примедби веома компетентно и коректно указује на економске, еколошке и етичке аспекте концепта добробити животиња у пољопривредној пракси. Детаљније образлагање и разрада појединих решења која су утврђена законом и другим стратешким документима о развоју пољопривреде и руралних подручја не представљају, међутим, предмет просторног планирања, не само на републичком, већ ни на нижим нивоима планирања.

(б) Примедба је већ садржана у сегментима ППРС или није предмет појединих тематских области.

У поглављу 2. ППРС су на адекватан начин за овај ниво планског документа омогућени услови за добробит животиња у делу 2.5.5.3.1.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела. На стр. 339-341. у природним, урбаним и руралним пределима је предвиђено очување у унапређење отворених простора, као елемената зелене инфраструктуре, којима се обезбеђују повећање регулаторне и културне услуге екосистема, с посебним акцентом код урбаних предела на:

„- очување, унапређење и одрживо коришћење отворених простора и елемената природе у урбаним центрима/насељима и активирање напуштених и девастираних (браунфилд, урбани цепови) простора којима се повећава регулаторна и културна функција екосистема урбаног предела као индикатора квалитета

Стога је у наредном периоду потребно дати више подршке овој области и место које заслужује. Како проблеми недовољно развијеног система добробити животиња у Србији имају низ негативних просторних и других манифестација, неопходно је овом концепту посветити више пажње приликом израде новог Просторног плана Републике Србије.

Увидом у нацрт новог ППРС, стиче се утисак да је заступљеност концепта добробити животиња на много нижем нивоу у односно на претходни план и скоро потпуно изостављена, осим у сегменту пољопривреде (2.5.1.1.2. Подршка развоју пољопривреде на страни 171 и 2.5.2.3.6. Просторно хетерогени приоритети подршке руралном развоју на страни 230).

Чак је и у том сегменту потпуно неоправдано недовољно представљена. Добробит животиња поседује значајну економску димензију. Уско је повезана са остваривањем веће продуктивности животиња и већим профитом, односно мањим губицима и трошковима услед болести и повреда животиња. Интензивне пољопривредне праксе нарушавају добробит животиња, што неповољно утиче на количину произведених добара и њихов квалитет, самим тим и тржишну вредност. Са друге стране, то истовремено утиче и на повећану емисију штетних гасова са ефектом стаклене баште, уништавање природних станишта дивљих врста, загађење основних елемената животне средине (воде, ваздуха и земљишта).

Такође, добробит животиња представља важан део квалитета живота у урбаним срединама, кроз низ екосистемских услуга урбаног биодиверзитета, али и у домену комуналних услуга. Ни ово питање није обухваћено у довољној мери. Исто важи и за сегмент плана који се бави заштитом природе, односно заштитом простора и предела, где се јасно уочава недовољна заступљеност концепта добробити животиња које та подручја насељавају, као и у оквиру сегмента плана који се бави руралним развојем.

Да ли су током израде новог Просторног плана Републике Србије консултоване ревелантне институције или/и организације цивилног друштва које имају дугогодишње искуство у овој области (попут

животне средине и степена адаптације на климатске промене;

– резервисање простора за формирање зелене инфраструктуре, као мере адаптације урбаног центра/насеља на климатске промене, и мреже зелених и јавних простора којом се повезују природне и културне вредности насеља и урбаног предела, њихово повезивање с рубном зоном (периурбани мозаик) и остваривање везе с руралним пределом (мрежа „урбаних цепова”, мултифункционални плавоззелени коридори дуж постојећих и ревитализованих малих градских водотокова, бицикличке стазе и пешачке тематске стазе).”

Према чл. 2. Закона о добробити животиња („Службени гласник РС”, број 41/2009), његове одредбе се не односе на дивље животиње у природним стаништима, тако да се не односи на ловна подручја, заштићена подручја, еколошку мрежу и биодиверзитет, тј. област ловства и заштите природног наслеђа.

<p>Организације за поштовање и бригу о животињама – ORCA), које поседују експертско знање, кадрове и механизме за решавање овог проблема?</p>	
<p>2. Коментари енергетика 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност (Реферална карта 3б) 2.5.4.3.1. Производња електричне енергије Страна 302 Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41). Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035.године Назив пројекта/објекта и инсталисана снага ТЕНТ Б3 750 MW ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW ТЕ Костолац Б3 350 MW ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW ТЕ Штаваљ 300 MW ТЕ Косово 450 MW Коментар: Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава. Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво. Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја) као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегија нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења. Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.</p>

<p>наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра. Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1.000.000.000 евра годишње за Електропривреду Србије.</p>	<p>Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.</p> <p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.</p> <p>Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.</p> <p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>3. Коментари рударство и индустрија Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године покреће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС”, број 26/20). Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан</p>

<p>литујума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“</p> <p>Коментар: Пројекат експлоатације литујума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек им није готов главни рударски пројекат, тако да нема основа да се гарантује да ће се покренути пројекат.</p>	<p>основ да се експлоатација литујума наведе као планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>4. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године могуће је покренути рударске активности на флотацијским одлагалиштима јаловине и одлагалиштима шљаке у Борском басену.“</p> <p>Коментар: Овде је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен који је већ загађен, а додатне рударске активности могу учинити још већу деградацију животне средине.</p>	<p>4. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>5. Страна 202. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4)</p> <p>Коментар: На тематској карти број 4 приказано је где ће се вршити истраживања метала (металних минералних сировина). Није дефинисано којих метала. Истраживање различитих минералних сировина има различит утицај на животну средину, неке више, а неке мање загађују животну средину.</p> <p>Предложена формулација/преорука: Дефинисати у тематској карти које ће се металне сировине истраживати.</p>	<p>5. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допуни предложеним подацима због размере карте која то онемогућава.</p> <p>Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина.</p> <p>Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>

37. Атила Волфорд, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.

<p>1. Инфраструктурни коридор аутопута Е-75 је основни потенцијал за повезивање подручја на микро и макро нивоу у АП Војводини. Општина Ада има велики интерес да Просторним планом РС буде предвиђен будући односно планирани државни пут – пут регионалног значаја на</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Државни путеви II реда нису предмет ППРС.</p> <p>Наведени путни правац није дефинисан условима управљача инфраструктуром за израду ППРС.</p>
---	---

<p>правцу (Сомбор-Кула-Мали Иђош-Ада (Мол)-Мост преко реке Тисе-Кикинда). Реализација путног правца Мол – Оборњача - граница општине - Мали Иђош, ће омогућити виши ниво саобраћајног повезивања са окружењем, као и највиши ниво саобраћајне услуге, јер ће преко петље Мали Иђош бити омогућено укључење на ауто-пут А1/Е-75, Хоргош -Суботица - Нови Сад – Београд. Изградњом овог новог путног капацитета биће омогућено квалитетније повезивање и подизање нивоа руралног живљења у насељима и знатно побољшање услова рада у насељима. Наставком изградње сегмента путног правца на територији Општине Ада према петљи Мали Идош (око 18 km) са изградним сегментом од 6,6 км и са изграђеним мостом преко реке Тисе (чији приступни путеви и сам мост посеђују употребну дозволу и завршетаком изградње банатског правца : мост на Тиси - Иђош – Кикинда , значајно ће се повећати саобраћајну доступност и омогућити квалитетније повезивање насеља, субрегиона и региона Бачке и Баната.</p> <p>Предлог: У нацрту Просторног плана РС у тачци 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, на страни 284 после алинеје 5 додати следећу алинеју.</p> <p>- активности на путном правцу Сомбор (веза са Републиком Мађарском и Републиком Хрватском)-Кула-Мали Иђош (веза са аутопутем Е-75) –Мол - Ада -Мост преко реке Тисе-Кикинда (веза са Републиком Румунијом).</p>	<p>Ова траса је предмет других просторних планова. Предмет РПП АП Војводине је да дефинише путне правце од регионалног значаја, уз поштовање услова управљача инфраструктуре.</p>
<p>2. Општина Ада врши значајна улагања у туристичке објекте и планира значајни развој општинског туризма и чини развој туризма овог региона, и то изградњом „WELLNES CENTRA“ поред постојећег базенског комплекса ЈПР „Адица“ Ада и изграђених пратећих објеката за смештај гостију (Мотел, Хостел, итд). Такође планира се прикључење постојећих и планираних туристичких објеката на постојећу термалну бушотину. Предвиђеним значајним улагањима се предвиђа значајни развој туристичке понуде општине Ада и овог региона, која није дефинисана нацртом Просторног плана РС.</p> <p>Предлог:</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Адекватно нивоу планског документа, у ППРС нису обрађене локације могуће експлоатације геотермалне енергије по појединачним ЈЛС, већ су дате стратешке препоруке за њену примену на територији ЈЛС. Предмет ППРС није локални развој туризма ван назначених примарних и секундарних туристичких простора. То је предмет планских докумената нижег нивоа. ППРС ни на који начин не представља сметњу спровођењу предлога који су наведени у примедби.</p>

<p>Узимаљући у обзир горе наведено сматрамо да нацртом ПП Републике Србије у тачци 2.5.3.4. Туризам и у тачци 2.5.3.4.5 Коришћење обновљивих извора (геотермална вода) требало навести планиране активности који доприносу развоју ове области.</p>	
<p>3. „Инфраструктура Жељезнице Србије „ А.Д. је донела одлуку број 5/2016-54-22 од 29.07.2016. године, којом се због нерентабилности обуставља јавни превоз путника и робе на прузи Бечеј – Сента дужине 35,8 км на коју је Влада РС дала сагласност 05 број :340-8423/2016 од 29.09.2016. године. Такође „Инфраструктура Жељезнице Србије,, А.Д. је покренула иницијативу за одузимање својства добра у општој употреби на предметној прузи. Предметном одлуком броја: 5/2017-132-55 од 27.10.2017. године обухваћене су и катастарске парцеле број 5961 и 5962 КО Ада и Мол.</p> <p>Узимаљући у обзир горе наведено сматрамо да нацртом ПП Републике Србије требало би одредити даљу намену овог простора односно да се планом дају односно одреде смернице за евентуалне могућности даљег коришћења ових парцела.</p> <p>Предлог: Узимаљући у обзир горе наведено сматрамо да нацртом ПП Републике Србије у тачци 2.5.4.1.2. – Железнички саобраћај и железничка мрежа - требало би одредити даљу намену овог простора (пружног земљишта) односно да се планом дају и одреде смернице за евентуалне могућности даљег коришћења ових парцела.</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је просторног плана ЈЛС и одговарајућег урбанистичког плана. У тим плановима се дефинишу намене на земљишту које се не користи за саобраћај, на основу одлука надлежних институција.</p>

<p>38. Петар Ђуровић – Удружење грађана Тим 42, Моше Пијаде 7/26, 16000 Лесковац, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. Страна 51. 1.6.1.2.2. <i>Оцена потенцијала и ограничења (Опита оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства)</i> Коментар: међу ограничења треба додати бројне административне и организационе препреке у спровођењу пошумљавања. У то улазе недовољно расположиво земљиште за пошумљавање, уситњеност поседа, непрецизни катастарски подаци о шумском земљишту, неусклађеност са пољопривредним политикама и др. Ови проблеми су и разлог недостижања циљева</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана <i>Образложење:</i> Коментар је коректан, а садржај коментара је садржан у делу 1.6.1.2.2. ППРС само у свеобухватнијем смислу, адекватно нивоу планског документа. Са сектором пољопривреде је одавно договорен однос према бонитетним класама земљишта у смислу производног коришћења за пољопривреду и /или шумарство. То се види из Табеле 19. на стр. 179. ППРС.</p>

<p>пошумљавања који су дефинисани у претходном Просторном плану Републике Србије. Детаљнији подаци о пошумљавању у Србији дати су у извештају Државне ревизорске агенције (http://dri.rs/php/document/download/3467/2)</p>	<p>Наведени проблеми у коментару предмет су других просторних планова и докумената јавних политика у области шумарства.</p>
<p>2. Страна 106. <i>1.6.4.1.2.7. Оцена потенцијала и ограничења (Саобраћај и саобраћајна инфраструктура)</i> Коментар: У овом поглављу нигде није поменута потреба усаглашавања планирања саобраћајне инфраструктуре са захтевима заштите животне средине, нити је елабориран потенцијални конфликт који се касније наводи у поглављу 2.5.8.3. (Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју). Међу ограничења треба додати и недостатак квалитетних и актуелних геопросторних података о биодиверзитету и еколошким коридорима који су предуслов адекватног планирања саобраћајне инфраструктуре са минималним утицајем на животну средину.</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже. У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници: „- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,“. Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа. У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>3. Страна 127. <i>1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења (Опита оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела)</i> Коментар: Међу потенцијалима се наводи изграђен систем финансирања заштићених подручја, иако се у већини секторских докумената управо ово издваја као један од највећих изазова у управљању заштићеним подручјима. Тренутно стање финансирања заштићеним подручјима је неповољно. Субвенционисања из националног буџета су далеко испод потреба заштићених подручја тако да су она често усмерена на финансирање на неодржив начин, односно највећим делом из коришћења шума. Са постојећим финансијским средствима функционисање заштићених подручја је</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> Несумњиво је да је успостављен систем финансирања. Из државних субвенција покривају се основни трошкови управљача, уз додатне приходе из накнада и обављања делатности (туризма, газдовања шумама и др). Не могу се прихватити опште оцене о финансирању на неодржив начин, највећим делом из коришћења шума. Свакако, као и у другим областима, недостатак средстава за спровођење планова управљања јесте изазов који се мора решавати упорно и стрпљиво. Већим проблем у финансирању је недовољно издвајање средстава локалне самоуправе за њихова проглашена заштићена подручја (Ш категорије) и дистанцирање од финансирања и решавања других проблем у заштићеним подручјима од великог и изузетног значаја.</p>

<p>сведено углавном на минимално одржавање и функционисање управљачких тела. Спровођење активних мера заштите, истраживања и промоција природних вредности, као основне функције једног заштићеног подручја, су запостављени. На такав начин, заштићена подручја не могу у потпуности да остварују ни своју улогу у одрживом развоју.</p>	
<p>4. Међу ограничења треба додати и неповољну организациону структуру управљача заштићених подручја и недовољну кадровску и техничку опремљеност за спровођење мера заштите и испуњавање циљева заштите подручја и његовог доприноса одрживом развоју. Највећи део управљача финансира се из производње дрвета и они су организационо усмерени на такву делатност. Истовремено, они немају довољно кадрова да спроводе мере заштите и промоције (едукација и туризам) природних вредности па тако не могу да остваре ни развојне потенцијале тих подручја.</p>	<p>4. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је законског основа и секторских јавних политика у области заштите природе и њиховог спровођења.</p>
<p>5. Међу ограничења треба додати и неусаглашеност циљева и праксе газдовања шумама и са циљевима заштите основних вредности заштићених подручја.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 127. после текста: „Прекомерно или локацијски и технолошко-грађевински неподесно је коришћење природних ресурса (пре свега вода, минералних сировина, шума), укључујући и биљне и животињске врсте” додаје се следећи текст: „при чему су посебно еколошки и друштвено штетне појаве коришћења шума противно циљевима очувања или прописаним мерама заштите природе”.</p>
<p>6. Међу ограничења треба навести и изузетно малу заступљеност површина под режимом заштите I степена, као и нејасно дефинисана забране и ограничења у Закону о заштити природе (режими II и III степена заштите) која омогућавају спровођење пројеката и активности који су у суштој супротности са очувањем заштићених подручја (нпр. пројекти МХЕ, интензивно шумарство, интензивна изградња)</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Успостављене, предложене и планиране површине са режимом заштите I степена нису мало заступљене и честа је критика да су оне превелике. У ППРС се на више места (посебно на страни 367. и 368) наглашава неопходност измене законског основа заштите природе, којима ће бити обухваћено и побољшање реујације режима заштите, као и изградње МХЕ (садржана у Нацрту закона о изменама и доунама Закона о заштити природе, 2021).</p>
<p>7. Страна 188. 2.5.1.3.3. <i>Регионални системи за снабдевање водом насеља</i> <i>Континуирани задатак свих водовода је рационална потрошња воде и смањење губитака воде.</i></p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.3. на стр. 188 у последњем ставу се на почетку реченице додају следеће речи: „Приоритетни и”. Остаје: континуирани задатак.</p>

<p>Коментар: Реч „континуиран задатак“ заменити речју „приоритет“. Примера ради, губици у мрежи ЈКП Водовод Лесковац у 2020. години однос произведене воде и испоручене количине воде указује на постојање губитака у систему у износу од чак 47,02% www.vodovodle.rs/dokumenta/2020/izvestaj%20o%20radu/Izvestaj%20o%20radu%201.1.-31.12.2020%20overen.pdf.</p>	
<p>8. Страна 274. <i>2.5.3.4.1. Полазишта просторног развоја туризма</i> <i>Доношење законских одредби за израду нове генерације просторних планова подручја посебне намене којима ће се утврдити: решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (пре свега у високо-планинским подручјима, водним коридорима и др); предлози за нова туристичка подручја са погодностима за развој интернационалног и националног значаја и нове границе заштићених подручја са еколошки највреднијим природним целинама и зеленим коридорима; као и правила за њихово одрживо разграничење, у складу са искуствима и препорукама ЕУ; могућност забране изградње туристичке супраструктуре пре опремања одговарајућом инфраструктуром, обавезно у заштићеним подручјима природних вредности и др.;</i> Коментар: Сматрамо да је оваква формулација неприхватљива пошто се планским документима не могу мењати границе и мере заштићених подручја које су одређене Законом о заштити природе, Законом о националним парковима и посебним подзаконским актима о проглашењу заштићених подручја. У претходном пасусу је поменута потреба усаглашавања закона из области туризма и закона из области заштите природе што је адекватна полазиште. Уношењем предлога да се границе редифинишу просторним плановима прејудицира поменуту усаглашавање и измене закона и то искључиво са аспекта развоја туризма. Такође, на овај начин се Нацртом плана уређује материја посебних закона, у овом случају Закона о заштити природе, иако је у Уводу експлицитно наведено да то није сврха овог документа. Термин</p>	<p>8. Примедбе се делимично прихватају, а делимично нису предмет плана <i>Обазложење:</i> Плански документи су једина средства којима се интегрално, мултидисциплинарно и демократски могу дефинисати одрживи односи туристичких простора и простора заштићене природе уз услов сарадње планера и актера заштите. Тежња је на изради нове генерације просторних планова заштићених подручја у којима ће се границе, природна добра и режими њихове заштите утврђивати интегрално са садржајима и капацитетом туризма и комплементарних делатности, што захтева одговарајуће измене и међусобно усаглашавање законске регулативе, истовремено са аспекта заштите природе, туризма и комплементарних делатности. Разграничавање природних добара највишег значаја (I степен заштите) треба да буде катастарски прецизирано (уместо шумских одељења), а зоне предеоне, прелазне заштите (у II степену) флексибилније за туристичке и комплементарне садржаје који не угрожавају природу, док у просторима под III степеном заштите предност треба да има туризам са капацитетом који одговара капацитету природног окружења главних природних добара. Није тачно да, посебно на вишим планинама, у Србији има довољно простора за одрживи туризам ван подручја заштићене природе, јер су практично све површине у III степену истовремено и најбољи туристички простори (као и површине у II степену уз поштовање прописаних режима заштите). Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се делом односе и на потребу међусекторског усаглашавања како би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите</p>

<p>„разграничење“ туристичких и подручја заштите природе је такође неприхватљив пошто се њиме урушава суштинска улога и функција заштићених подручја. Даље раздвајање и цепање заштићених подручја је неодрживо и неприхватљиво и практично би обесмислило цео систем заштићених подручја (најбољи пример за то је НП Копаоник). Апсолутно се слажемо да је потребна боља координација развоја туризма са потребама заштите природе и управљања заштићеним подручјима, али би она морала подразумевати обострану посвећеност трајном и одрживом очувању природних вредности. У супротном, интензиван развој туризма и туристичке инфраструктуре и фрагментација заштићених подручја би на крају урушила и саме туристичке потенцијале који почивају углавном на очуваној и здравој природи. Заштићена подручја тренутно обухватају мање од 8% територије Србије и заиста је неопходно водити рачуна о интегралности и очуваности тих простора. Свака изградња и пренамена површина унутар заштићених подручја требало би бити сведена на најмању могућу меру, односно усмерена на подручја око заштићених подручја, или бар на руб заштићених подручја. И поред ограничења развоја инфраструктуре, у заштићеним подручјима има довољно простора за развој специфичних, одрживих и конкурентних туристичких производа који као такви не само да омогућују ефективну заштиту природе, већ и доприносе праведнијој расподели добити, односно доприносе локалном развоју и већем учешћу локалних предузетника у туризму.</p>	<p>природе, а која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.</p>
<p>9. Страна 273. 2.5.3.4.2. Видови туризма/туристички производи Коментар: Иако се у Нацрту на више места истиче важност природних подручја као и потреба флексибилнијих законских оквира заштићених подручја, туризам базиран на очуваној природи, односно еко-туризам, се практично и не помиње међу издвојеним видовима туризма. Он се само помиње међу туризмом специјалних интереса. Без обзира што су наведени видови само преузети из Стратегије развоја туризма Републике Србије за период 2016. до 2025. године, сматрамо да је неопходно посебно</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> Еколошки туризам се од стране актера заштите истиче као доминантни вид туризма у заштићеним подручјима, али је то само вид туризма из групе специјалних интереса. Имиц овог туризма доприноси анимирању и мотивисању тражње за природом али је са малим економским ефектима, јер привлачи ограничен број лица. Значајнији је еколошки мотивисан и устројен масовнији туризам чија клијентела тражи све богатије савремене туристичке активности у природи, уз одржив баланс између заштите природе и интензитета тих активности.</p>

<p>истакнути овај вид туризма пошто је у Нацрту на више начина и на више места потенциран његов значај.</p>	
<p>10. Страна 195. <i>2.5.1.3.8. Заштита воде од загађивања Република Србија нема сопствене економске могућности да наведене радове сакупљања и пречишћавања отпадних вода насеља реализује у планском периоду. Стога се реализација мора ослањати већим делом на спољашње изворе финансирања (ЕУ фондови, кредити), али ни тада неће бити могуће спровести све мере предвиђене Директивом ЕУ о водама у планском периоду, већ треба извршити приоритизацију пројеката за реализацију.</i> Коментар: Правно лице или предузетник који има постројења за пречишћавање отпадних вода и / или који своје отпадне воде испуштају у водоток, језеро или јавну канализацију дужно је да своје емисије усклади са граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде прописаних уредбама, по правилу најкасније до 31. децембра. 2025. године. Република Србија већ треба да има своје акционе планове, као што захтева од привреде, да је радила истраживања и експерименте и да је до сада нашла најбоља идејна решења за пречишћавање отпадних вода насеља (комуналних вода).</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Принцип о коме се говори у овој примедби већ је реализован у првом ставу на стр. 196, у коме се истиче да „регулисање отпадних вода из индустрије обухвата смањење уноса загађења у воде из индустријских постројења, које се постиже пуном применом Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине”. То обухвата и проблем који помиње предлагач. Потребно је прецизирати наводе, да Република Србија и даље не располаже само сопственим средствима, тако да се за пројекте пречишћавања отпадних вода користи подршка међународних извора финансирања.</p>

<p>11. Страна 196. <i>Овде је од великог значаја побољшавање режима малих вода наменским испуштањем воде из акумулација.</i> Коментар: Посебно нагласити да ће у случају испуштања вода из акумулација приоритет имати водоснабдевање становништва и заштита вода, а не снабдевање електричном енергијом из ОИО тј. МХЕ.</p>	<p>11. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196 последња реченица последњег става се мења тако да гласи: „Велики значај има побољшавање режима малих вода наменским испуштањем воде из акумулација, а при управљању се приоритет даје заштити екосистема и снабдевању насеља водом.”</p>
<p>12. Страна 200. <i>2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) У периоду до 2025. године покреће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.</i> Коментар: Пројекат експлоатације литијума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек им није готов главни рударски пројекат, тако да нема основа да се гарантује да ће се покренути пројекат.</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p><i>13. У периоду до 2025. године могуће је покренути рударске активности на флотацијским одлагалиштима јаловине и одлагалиштима шљаке у Борском басену.</i> Коментар: Овде је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен који је већ загађен, а додатне рударске активности могу учинити још већу деградацију животне средине.</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>14. Страна 282. <i>2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа</i> Коментар: У целом поглављу које обрађује саобраћај није поменута потреба сагледавања утицаја путне инфраструктуре на животну средину и биодиверзитет (еколошку повезаност). Сматрамо да је</p>	<p>14. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже.</p>

<p>неопходно додати да ће се развој путне мреже заснивати и на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - планирању, пројектовању и спровођењу мера избегавања, односно ублажавања штетних ефеката на животну средину, а поготово на еколошку повезаност. 	<p>У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници:</p> <p>„- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,“.</p> <p>Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа.</p> <p>У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>15. Страна 302.</p> <p><i>Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035.године</i></p> <p><i>Назив пројекта/објекта и инсталисана снага</i></p> <p><i>ТЕНТ Б3 750 MW</i></p> <p><i>ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW</i></p> <p><i>ТЕ Костолац Б3 350 MW</i></p> <p><i>ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW</i></p> <p><i>ТЕ Штавал 300 MW</i></p> <p><i>ТЕ Косово 450 MW</i></p> <p>Коментар: Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава. Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво. Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против</p>	<p>15. Примедба се делимично прихвата</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције.</p> <p>Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).</p> <p>Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног</p>

климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као основ за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра. Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу за Електропривреду Србије (а тим и грађане и грађанке РС).

развоја) као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења. Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима. Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву. Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима. У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи.

	<p>Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.</p> <p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>16. Страна 303. <i>2.5.4.3.1. Производња електричне енергије</i> <i>И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.</i> Коментар: Могућност изградње нуклеарних електрана као могућност треба потпуно искључити и фокусирати се на обновљиве изворе енергије.</p>	<p>16. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“.</p> <p>Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>17. Страна 352. <i>2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју</i> Коментар: Предложена решења за решавање конфликтних интереса одрживог просторног развоја туризма и заштите природе су нејасна и могу бити тумачена на више начина. Физичко раздвајање/разграничење заштићених подручја и туристичких дестинација - потребно је разјаснити на какво се разграничење овде мисли. Увођење принципа одређивања туристичких зона, са флексибилним режимима и ограничењима, односно са експлицитним могућностима развоја инфраструктуре унутар граница заштићених подручја би омогућио урушавање целог система заштићених подручја и њихово даље распарчавање. Овако би се конфликт само повећао, јер би се створила преклапања надлежности и различитих приоритета управљања унутар једног (заштићеног) подручја. Сматрамо да не треба инсистирати на разграничењу туристичких дестинација унутар заштићених подручја, већ да је у првом реду неопходно усмеравати туристичку инфра- и супраструктуру изван граница заштићених подручја, или евентуално на већ изграђене и измењене делове, а развој туризма у заштићеним подручјима усмеравати ка одрживим моделима, са ниским</p>	<p>17. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана Прецизирати термин конфликт и одрживи концепт планирања, коришћења, уређења и заштите заштићених природних добара у смислу интегралног управљања на принципу одрживог развоја.</p> <p><i>Образложење:</i> Мањом флексибилношћу зона у II степену заштите и оптималном флексибилношћу у III степену не урушава се систем заштите, јер су сва добра у I степену потпуно а добра у II степену претежно заштићена од активности које угрожавају природу. У управљању заштићеним подручјима са туризмом не предвиђа се наставак досадашњег преклапања надлежности већ формирање интегрисане управе која ће омогућити одрживу заштиту природних добара и развоја туризма и комплементарних активности.</p> <p>Разграничење туристичког простора од заштићених простора значи утврђивање најважнијих природних вредности у I степену заштите и предеоних вредности у II степену заштите, као и шире зоне у III степену заштите за туризам и комплементарне активности са капацитетом који не угрожава природу.</p> <p>Туристичка инфраструктура, посебно на планинама као доминантним природним туристичким потенцијалима Србије, најчешће се не може усмерити ван заштићених подручја јер су ова подручја истовремено и највреднији туристички простори. Туризам може да буде</p>

потенцијалним утицајем на природне вредности. Таквим модели, би требало да буду интегрисани у управљање заштићеним простором, а не разграничени и издвојени од њих.

Инсистирање на флексибилнијим режимима заштите II и III степена је крајње проблематично, и тиме се кроз Нацрт дубоко задире у решавање области заштите природе и урушавају основни принципи заштите подручја. Паушални захтеви за релативизирањем ограничења унутар заштићених подручја за све облике развоја туристичке понуде, односно својеврсно изузимање туристичких активности из законских ограничења, отварају бројне ризике и могућности за урушавање природних вредности, али уједно и потенцијала за развој туризма.

успешан само ако користи најбоље расположиве ресурсе са одрживим обимом и интензитетом производње. Туристичка супраструктура (смештај) може се делом измештати ван заштићених подручја. Туристичка инфраструктура/понуда у простору захтева најбоље терене у III степену заштите (посебно за алпска скијалишта).

Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се односе на потребу:

- идентификовања генералних развојних ограничења за туризам везаних за прописане режиме заштите природе (посебно у подручјима од националног значаја за заштиту и развој), и потребу давања општих принципа за решавање конфликта у том домену (за сва подручја од интереса за развој туризма у Србији, која се делом или у целости преклапају са зонама заштите природе - примери Копаника, Старе планине, Голије, Таре, Ђердапа и др.);

- да се у делу имплементације дају смернице да се у будућим регионалним просторним плановима, односно ППППН утврде предлози за нова туристичка подручја и нове границе заштићених подручја, односно принципе за њихово одрживо разграничење (кроз паралелну израду студијске и планске документације, иновирање законске регулативе о заштићеним добрима и режимима заштите, усклађивању односно промени аката о проглашењу заштићених подручја, проглашењу туристичких простора, побољшању услова за одрживо управљање и заштиту природних добара у складу са искуствима и препорукама ЕУ и др.);

- да се предвиди израда нове генерације ППППН са циљем решавања конфликта и усклађивању потреба развоја туризма и заштите природе (нпр. између зоне заштите природе и развоја туризма у планинским туристичким дестинацијама, пре свега високо-планинским, водним коридорима и др) у погледу разграничења зона заштите и зона развоја, са обавезном детаљном разраду за зоне заштите и зоне развоја, уз остваривање интензивније сарадње служби заштите природе и стејкхолдера у туризму са планерима и урбанистима;

- да у просторном и секторском планирању туристичких подручја и заштите природних вредности (посебно планинских), приоритет буде одрживо разграничење

	<p>заштићених зона и зона туристичких центара, како би се, са једне стране, издвојила подручја са еколошки најосетљивијим и највреднијим природним целинама и еколошким коридорима, а са друге стране утврдила подручја са израженим погодностима за развој туристичких дестинација интернационалног и националног значаја; и</p> <p>- међусекторског усаглашавања, где би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.</p>
--	---

39. Општина Сокобања, Светог Саве 23, 18230 Сокобања, са општинама Књажевац, Бољевац и Алексинац, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.	
<p>1. На коридору 10 није учртана веза пута за Сокобању, Књажевац, Стару Планину. Много времена и енергије је утрошено да би се створили услови да Сокобања добије директни излаз на ауто пут. Урађене су измене плана Коридора 10, а раде се и други пратећи планови на територији општине Алексинац како би се створили услови за реализацију ове идеје. Потребно је да се сви ти планови имплементирају у Просторни план Републике Србије, јер је то интерес не само Сокобање, као туристичког места већ и Књажевца, Бољевца и осталих општина источне Србије, који убрзаним путем, развијају своје туристичке понуде, општина Књажевац на Старој Планини а општина Бољевац на планини Ртањ.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Учртавање појединачних денивелисаних укрштаја на путним правцима није предмет ППРС. Предмет је других просторних планова, у првом реду просторног плана подручја посебне намене и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>2. У графичком прилогу плана није јасно дефинисан положај обилазне саобраћајнице око Сокобање, мада у текстуалном делу се помиње да ће се око насељених места исте градити. Обзиром да имамо дефинисану трасу нашим планом генералне регулације као и да радимо измене и допуне истог, за ове потребе, можемо дати те податке како би се имплементирали у просторни план.</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Учртавање обилазница око свих општинских центара није предмет ППРС. Предмет је других просторних планова, у првом реду просторног плана ЈЛС, и урбанистичких планова.</p>
<p>3. У делу Енергетика већи део (или чак цела) територије општине Сокобања иштрафирана је као „подручје енергетске сировине“. Можда би примедба била да се</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>

<p>овај појас сузи на зону рудника „Соко“. Овако широка зона отвара могућности геолошким истраживањима и може да науди туризму као стратешком циљу општине.</p>	
<p>4. У делу туризам и заштита простора, Сокобања је у графичком делу означена као“ приградска насеља –зоне викенд градње“. Мишљења смо да би требала бити означена као „туристички центри“. Чини нам се да ово суштински може да промени однос према Сокобањи и њеној околини као туристичком простору.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На Рефералној карти 4а ППРС Сокобања је означена као „примарни, изразитији национални и перспективно међународни бањски туристички центар“, а околина Сокобање означена је као секундарни туристички простор.</p>
<p>5. Гасовод за Сокобању предвиђен је из правца Алексинца. Преиспитати могућности ближег прикључка код Рутевца или Бољевца. Немамо довољно података о оваквим инвестицијама, али смо се водили логиком најкраћег пута.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На основу техно-економских анализа ЈП „Србијагас“ се определило за овај правац снабдевања.</p>
<p>6. Водоснабдевање из акумулације Бован са фабрике у Суботинцу није третирано просторним планом у графичком делу. У текстуалном делу на страни 187 се помиње регионални систем Бован за општине Алексинац, Сокобања и Ражањ. Трбало би сагледати и предвидети будући транзитни цевовод за водоснабдевање Сокобање са потребним пратећим елементима од фабрике воде „Бресје“ Суботинац, до резервоара „Борићи“ у Сокобањи у појасу регионалног, државног пута Алексинац-Сокобања.</p>	<p>6. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на просторни план подручја посебне намене за слив акумулације или одговарајући урбанистички план у коме се графички дефинише положај и траса транзитног цевовода и осталих наведених елемената из примедбе. У ППРС је предвиђено да се поуздано снабдевање водом Сокобање остварује у оквиру Моравичког подсистема са акумулацијом Бован, као интегралног дела Доње-јужноморавског регионалног система (таб. 23).</p>
<p>7. На страни 267 где се планирају индустријске зоне за Зајечарски регион, Сокобање нема. Мишљења смо да би нека мања индустријска зона са технологијама које немају неповољног утицаја на животну средину и туризам, могла да нађе место и у Сокобањи.</p>	<p>7. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура ППРС, Табела 37, на стр. 267, листа индустријских зона биће допуњена додавањем општине Сокобања.</p>
<p>8. У графичком делу саобраћаја наведена су два коридора европских бициклистичких стаза. Једна пролази кроз Књажевац и иде према Пироту, а друга кроз Алексинац. Мишљења смо да би за Сокобању било важно да се трасира регионална бициклистичка стаза типа Врњачка Бања-Крушевац-Рибарска бања-Алексинац-Сокобања-Књажевац-Бабин зуб (Стара Планина).</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. Бициклистичке стазе које су унете у ППРС су дефинисане одређеном документацијом. (а) Прихвата се да се на стр. 285. ППРС, у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 9. после алинеје 6. дода нова алинеја 7. која гласи: „- у периоду имплементације ППРС могуће је дефинисање додатних бициклистичких траса уз израду одговарајуће документације;” (б) Не прихвата се уношење наведене трасе.</p>

40. АД Аеродром Никола Тесла Београд, Аеродром Београд 59, 11180 Београд, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

1. 22.03.2018. године закључен је Уговор о концесији за финансирање, развој кроз изградњу и реконструкцију, одржавање и управљање инфраструктуром АД Аеродром Никола Тесла у Београду који је измењен Допунским уговором уз Уговор о концесији закљученим дана 14. децембра 2019. године и чији су прилози ажурирани Протоколом о ажурирању прилога уз Уговор о концесији од 22. марта 2018. године (у даљем тексту: Уговор о концесији) чији су потписници Влада Републике Србије у име Републике Србије и АД Аеродром Никола Тесла Београд као Даваоци концесије са једне стране и VICNI SAS Француска као Изабрани најповољнији понуђач и VINCI Airports Serbia (сада Belgrade Airport) д.о.о. Београд, као концесионар са друге стране. Укупна вредност пројекта концесије који је са два Закључка Владе РС (оба СП) одређен као пројекат од значаја, односно посебног значаја за Републику Србију је **1,5 милијарди Евра** од чега је планирани CAPEX, који обухвата али се не ограничава на проширење зграде путничког Терминала, дубинску реконструкцију постојеће слетно-полетне стазе, те изградњу уметнуте писте **732 милиона Евра**.

Претходница отпочињању процеса доделе Уговора о концесији је била детаљна анализа пословања АД Аеродром Никола Тесла од стране Саветника у чијем тиму је био и угледни технички саветник MottMacDonald који је на основу детаљне анализе развоја саобраћаја у наредном периоду од 30 година утврдио да ће на комплексу београдског аеродрома, под претпоставкама наставка стопе раста саобраћаја и БДП какав је био 2015-2017. године бити потребна додатна независна писта тек након 2043. године. Планирање развоја ваздушног саобраћаја те сагледавања потреба за додатним капацитетима је извршено у складу са ИСАО препорученим стандардима без којих аеродром који се гради не може да добије одобрење и у складу са IATA стандардним матрицама за пројекције развоја саобраћаја и утврђивање капацитета аеродрома Никола Тесла Београд.

Уговор о концесији не спречава даљи развој аеродрома на територији Републике Србије,

1. Примедба се прихвата.

Примедба се прихвата на начин како је у примедби наведено, на основу смерница МГСИ које се односе на развој ваздушног саобраћаја. Из текста ППРС и са Рефералне карте За. Саобраћај и електронске комуникације, као и са Тематске карте 10. биће обрисани планирани међународни аеродроми.

али уз претходно испуњење предуслова, који су засновани на претпоставкама пре свега развоја саобраћаја на главном аеродрому за међународни јавни авио-саобраћај, а то је аеродром Никола Тесла како би улагања приватног партнера била оправдана што представља једну од закона дефинисаних поставки Закона о јавно приватном партнерству и концесијама и што представља стандардну одредбу Уговора о концесији који за предмет имају развој инфраструктуре.

Разумејући потребу да се кроз општи плански документ какав је Просторни план Републике Србије направи резервација земљишта за одређену намеру, **сугеришемо да се бришу** одредбе садржане у Плану у оквиру одељка који се односи на развој ваздушног саобраћаја и аеродромске инфраструктуре односно:

Нова локација аеродрома Београд – услед просторног ограничења на постојећој локацији аеродрома, предвиђена је нова локација на 10 km западно од аеродрома Никола Тесла, 24 km од Београда у непосредној близини аутопута Е 70 на потезу Грмовац-Добановци-Деч. Полазно дефинисање капацитета и потреба, на основу чега ће се приступити изради потребне документације, указује на комплекс од 1.100 ha са три полетно-следно стазе, два путничка терминала, два робна терминала, логистичком и слободном царинском зоном, модерном навигационом опремом и системом светлосног обележавања и Кодног ознаком аеродрома 4F.

Изградња новог аеродрома Нови Сад – на локацији која се налази на око 15 km југоисточно од Новог Сада, у непосредној близини ауто пута А1, на потезу Ковиљ-Шајкаши-Будисава, са обухватом од око 300 ha и кодном ознаком аеродрома 4E. Непосредна близина пруге представља перспективу за развој робног мултимодалног транспорта, поготово имајући у виду могућности и накнадне измене Плана, ако и када се, у складу са динамиком развоја ваздушног саобраћаја у Републици Србији, капацитети београдског аеродрома покажу неадекватним.

1. Овим путем износимо наш став по питању планираног Регионалног центра за управљање отпадом на подручју Краљева. Увидом у Нацрт Просторног плана (текстуални део на страни 322 и тематска карта 14) у сазнању смо да је планирани Регионални центар за управљање отпадом у зони државног пута ПБ реда број 410 између Манастира Жича и Матарушке Бање, на делу познатом по називу Лојаник.

Желимо да укажемо на проблеме са планираном локацијом са саобраћајног аспекта.

Траса пута 410 почиње у Краљеву (од пута ПА реда број 209) и завршава се на излазу из Матарушке Бање у селу Конарево (на путу ИБ реда број 22, на тзв. „Ибарској магистралу“). Пут 410 је ПБ реда укупне дужине 11.238 km и припада најнижој категорији државних путева. Траса пута све време пролази кроз насељена места: Краљево, Ковачи, Жича, Матарушка Бања. Цела траса пута је у зони насеља и све време је брзина ограничена на 50 km/h. Дуж целе трасе пута Краљево – Манастир Жича – Матарушка Бања је изграђена пешачка стаза и пут је осветљен што га практично чини градском саобраћајницом. Пут је у категорији државних путева пре свеза због његовог туристичког значаја који му дају манастир Жича и Матарушка Бања. На путу је забрањен саобраћај тешких теретних возила и није пројектован за такву врсту саобраћаја. Напомињемо да је на траси пута у зони планираног Регионалног центра за управљање отпадом присутно клизиште, што се обиласком терена јасно може видети. Дуж пута су интензивни пешачки токови, при чему има доста ђака који пешаче одо школе. У селу Жича је основна школа поред трасе пута 410 и њој гравитирају деца из Конарева, Жиче и Матарушке Бање.

Такође, траса пута 410 пролази кроз имање Манастира Жуца, које је Манастир уступио држави за изградњу обилазног пута. Поред свега наведеног, сматрамо да није примерено да се отпад вози кроз манастирско имање.

Еколошким проблемима по окружење и психолошким проблемима код људи које може изазвати изградња Регионалног центра за управљање отпадом на подручју

1. Примедба се прихвата.

Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Краљево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.

Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.

Краљево – Манастир Жича – Матарушка Бања очекујемо да ће неко други писати. Ми на њих овде само указујемо јер је и екологија једна од фаза у функционалном оцењивању саобраћајнице. Када смо поменули психолошки проблем, желимо да скренемо пажњу на очекивана разарања која у народу може изазвати изградња таквог објекта између једне од највећих српских светиња и старе на далеко познате српске бање. Уколико сами наше вредности не поштујемо како да очекујемо да ће други нас поштовати.

С обзиром и да нам је једна од делатности и пројектовање туристичке сигнализације, веома добро смо упознати са туристичким садржајима Републике Србије и њиховом појединачном значају за светску и нашу културну баштину. И из ових разлога мишљења смо да **НИЈЕ ПРИМЕРЕНО У ЗОНИ ИЗМЕЂУ МАНСАСТИРА ЖИЧА И МАТАРУШКЕ БАЊЕ ПЛАНИРАТИ ИЗГРАДЊУ РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ.**

На крају желимо да истакнемо, није саобраћајно функционално нити економски оправдано градити нову саобраћајницу за одвожење отпада до локације „Лојанице“ како са пута 209 тако ни са пута 22.

Напомена: уз текст примедбе је приложен и графички прилог.

42. Јанко Пантелић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.

1. Морам да искажем своје огромно незадовољство свиме што се дешава и што се планира новим просторним планом. Ужаснут сам да и поред отровног, не загађеног већ отровног ваздуха који имамо 5 месеци годишње док траје грејна сезона, ви уместо да решавате проблем желите да изградите нове термо електране! 5 месеци не смем да изведем децу у вечерњу шетњу, сигурнија су у кући са пречишћивачем ваздуха! Ужас, терате нас у еколошку емиграцију, то је следеће, целе породице ће бежати одавде! Квалитетан угаљ продајете иностранству, наше топлане ложе мазут и лигнит, све то НАША ДЕЦА УДИШУ! СРАМОТА ТО ЈЕ ГЕНОЦИД НАД СОПСТВЕНИМ НАРОДОМ!

Сече се шума немилице у целој Србији, гурате реке у цеви, девастирате природу, да ви, наша "влада" издајници!

1. Примедба није основана.

Образложење: Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестија на текстуални и графички део ППРС.

<p>Желите да нас дефинитивно закопате и сахраните ову земљу новим рудницима и прљавом технологијом! СРАМ ДА ВАС БУДЕ, АЛИ ВИ СРАМА НЕМАТЕ!</p>	
--	--

43. Дина Шуклар Визеки, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
43. подброј:
1. Никола Вукашиновић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-7, 13-15.
2. Негица Тодоров, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2.
3. Andrew Wiesike, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
4. Славица Стефановић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
5. Горан Петковић, 11077 Београд, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 28-53.
6. Снежана Иванковић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
7. Невена Дуганџија, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2, 13-27, 31-48.
8. Срђан Јовановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
9. Слађана Викић, 2 пута достављено електронском поштом, од 21.04.2021. и 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
10. Тодор Росић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2.
11. Небојша Галић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
12. Мирјана Ацаип, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
13. Данијела Вујошевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 49-53.
14. Корана Димитријевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23.
15. Љупка Станковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
16. Зорица Ковачки, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-53.
17. Наташа Ђаковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-53.
18. Марина Ћировић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-48.
19. Андријана Спасов, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
20. Ивона И, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23.
21. Милан Станковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23, 28-30, 49-53.
22. Љиљана Стевковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
23. Светлана Димитријевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-24, 28-53.
24. Ирена Окретић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
25. Милка Лукић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23.
26. Гордана Стојнић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
27. Милутин Смиљанић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
28. Душан Беређи, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-23, 28-53.
29. Теодор Шћепановић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-48.
30. Дејан Дејановић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
31. Гојкан Стојиновић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 25-27.
32. Милица Адамовић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
33. Милица Илић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
34. Мирјана Прокопић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 31-53.
35. Александар Савановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
36. Јасмина Костић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.

37. Милош Марсенић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12.
38. Срђан Јовановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
39. Вања Секуловић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
40. Бојан Томић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-23, 25-53.
41. Марко Младеновић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2, 13-48.
42. Тијана Благојев, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
43. Дражен Милошевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-27.
44. Гордана Опалић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
45. Лола Благојев, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
46. Бранкица Благојев, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
47. Сибил Хорват, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
48. Драгица Шуц (Schütz), достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
49. Срђан Јевђевић, Еколошко удружење „Озаљ”, 31330 Прибој, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
50. Радмила Допсај, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2, 13-23, 31-48, 49-53.
51. Драган Кајтаз, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23.
52. Марина Ковачевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
53. Милић Ковачевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
54. Горанка Милошевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12.
55. Весна Сремчевић, достављено електронском поштом, од 24.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.

56. Удружење грађана „Иницијатива за Пожегу”, info@inicijativa.rs, достављено електронском поштом, од 24.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
57. Горан Овничевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
58. Данијела Малинар, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
59. Радославка Димитријевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
60. Зорица Димитријевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-53.
61. Анка Девић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
62. Добривоје Милосављевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-24, 31-48.
63. Драган Стојнић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
64. Ђурђија Весовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
65. Дијана Пантелић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-53.
66. Марија Филиповић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
67. Гордана Шмит (Schmidt), достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-23, 28-53.
68. Милица Жебељан, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
69. Михаило Лазић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
70. Александра Велимировић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
71. Ненад Бурмазовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24.
72. Зорица Милосављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
73. Мирјана Костадинов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 28-53.
74. Јелена Миловановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
75. Сања Кутмановић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-53.
76. Милош Здравковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-27.
77. Ирена Бурсаћ-Грачанин, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
78. Александра Баковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
79. Илона Хорват Урбан, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
80. Анита Адамовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
81. Катарина Поповић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
82. Дарко Костић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
83. Мирослав Поповић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
84. Иван Јанковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 31-48.
85. Нина Цигановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
86. Јелена Ристић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
87. Милена Џајковски, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
88. Владимир Ристић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
89. Владимир Џајковски, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
90. Милица Ристић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
91. Милинко Ненадић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
92. Сања Јовановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
93. Милица Будимир, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
94. Александра Чукурановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.

95. Марко Врба, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
96. Дарко Врба, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
97. Катарина Самуровић, достављено мејлом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
98. Данило Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
99. Александра Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
100. Наталија Живковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-27, 31-53.
101. Маја Торњански, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-48.
102. Андреј Торњански, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-48.
103. Коса Протић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
104. Душан Лакићевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
105. Милица Марјановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
106. Данијела Несторовић, Унија трећи Београд – Удружење грађана Котеж, Удружење грађана Бела чапља, Удружење грађана Еко Панчевачки рит, Удружење грађана Комшија, Удружење грађана Дунавски цвет, nestorovicdanijela918@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
107. Владимир Јанковић, УНЕКООП, office@unesopn.org, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2, 24-27, 31-48.
108. Маријана Васић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
109. Милица Шкембаревић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
110. Александра Ивановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
111. Немања Стојић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
112. Тијана Пешић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
113. Денис Даничић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-53.
114. Ана Панић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
115. Маја Божић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
116. Ивица Лазаревић, и достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
117. Милош Тривун, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12, 28-30, 49-53.
118. Ивана Молдован, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-27, 28-48.
119. Биљана Спаравало, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-53.
120. Данијела Мијаиловић Тимић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
121. Даница Вулићевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
122. Александар Штиглић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
123. Хелена Поповић (Porovich), достављено електронском поштом, од 20.04.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
124. Еколошки покрет Падина – ЕКОП, ekop.padina@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
125. Душко Кузовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9, 13-23, 49-53.
126. Ања Вујовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 49-53.
127. Теа Николић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-23, 31-48.
128. Александра Станић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-27.
129. Маја Атанасијевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
130. Милена Јерков, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
131. Сања Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
132. Драгана Влајнић Крстевски, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
133. Саво Стјепановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 28-30.
134. Радмила Васић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
135. Невена Стокућа, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
136. Маша Максимовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
137. Владимир Младеновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
138. Марија Алимпић Катсакиори, Заштитимо Јадар и Рађевину, zastitimojadariradjevinu@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23.
139. Ема Мимица, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
140. Александра Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
141. Ивана Окретић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
142. Игор Ранисављев, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
143. Кристина Влаисављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
144. Ана Кушаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
145. Растко Самуровић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
146. Дубравка Лукић, Странка слободе и правде, Одбор за екологију и животну средину, dudagalic@gmail.com, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 25-48.
147. Сандра Здравковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
148. Дане Влаисављевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2.
149. Рената Томас, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
150. Иван Максимовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
151. Марко Радомировић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-53.
152. Вељко Капунац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
153. Снежана Станковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
154. Ненад Ранковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
155. Бранка Реметић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
156. Соња Косановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
157. Снежана Клиска, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-23, 49-53.
158. Сузана Стефановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
159. Драгана Ђорђевић, научни саветник у Институту за хемију, технологију и металургију, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
160. Никола Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30, 49-53.
161. Зорана Соколов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
162. Јелена Стевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 49-53.
163. Милица Предолац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
164. Милка Гвозденовић, Млади истраживачи Србије, Булевар уметности 27, 11070 Нови Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
165. Ана Беришић – „Свест о важности атмосфере СОВА”, sovapozarevacnvo@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-53.
166. Милош Петковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23, 28-30, 49-53.
167. Миљана Кадић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-53.
168. Кристина Јанковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2.
169. Олга Геровац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23, 28-53.

170. Наталија Стевановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12, 25-27.
171. Лазар Кебић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
172. Не даavimo Београд, info@nedavimobeograd.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12, 28-30.
173. Јелена Броз, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 28-30.
174. Магдалена Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
175. Ивана Миловановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
176. Наташа Срдић-Јан, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
177. Кристоф Михаел Вилхелм Јан, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
178. Ана Огњановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-27.
179. Марија Марјановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 5, 13, 14, 24, 25-27.
180. Оливера Димић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 5, 13, 14, 24, 25-27.
181. Јована Ристић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 5, 13, 14, 24, 25-27.
182. Ивана Јовчић, Центар за унапређење животне средине, ivana@cuzs.org.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
183. Александар Габрић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
184. Ивана Тодоровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-53.
185. Дејан Броз, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-24, 28-30.
186. Сања Ранђеловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
187. Петар Илић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
188. Марија Самарцић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-48.

189. Јелена Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12.
190. Љиљана Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24, 28-44, 49-53.
191. Дејан Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24, 28-44, 49-53.
192. Александар Лазић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24, 28-44, 49-53.
193. Славица Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-27, 31-48.
194. Миодраг Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
195. Светлана Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
196. Александар Бајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
197. Јана Милосављевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12.
198. Предраг Момчиловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
199. Слађана Марковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
200. Кристина Лаловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
201. Ивана Дакић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
202. Миљана Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
203. Предраг Драгошан, достављено електронском поштом 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
204. Антоније Ћатић, Институт за урбане политике, Ђушина 34, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-6.
205. Божена Стојић, Институт за урбане политике, Ђушина 34, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-12.
206. Драган Торњански, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-48.
207. Ирена Фикет, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3, 7.

208. Марко Симић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
209. Виолета Марковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9, 13-23, 49, 51, 52.
210. Сања Соларевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
211. Катарина Чарапић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9, 13-23, 49, 51, 52.
212. Ивана Цмиљановић Косовац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-5, 13-14, 24-27.
213. Борис Станић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-12.
214. Вук Палибрк, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
215. Горан Секулић - Светска организација за природу WWF Adria, Ђуре Јакшића 4/8, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 25-27, 31-44.
216. Милош Дечов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
217. Драгана Тодоровић, Група грађана – Поздрав са Кошутњака (неформална група грађана) rozdravsakosutnjaka@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
218. Мишо Живанов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
219. Ивана Јаковљевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-53.
220. Марија Кандић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
221. Милица Милин, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 31-48.
222. Тереза Стефановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
223. Наталија Тртица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
224. Немања Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
225. Давид Поноћко, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
226. Зое Рупић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 28-30.
227. Весна Гајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
228. Сања Станковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
229. Јелена Ковачевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 13-23, 51, 52.
230. Сандра Козомара, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
231. Милица Живковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 28-30.
232. Драган Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројем24.
233. Милица Прокић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
234. Жељко Владисављев, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
235. Даниел Бабка, 350-01-736/21, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројем24.
236. Мишо Галат, 350-01-00735/2021-11, од 07.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 49-53.
237. Сена Марш, 350-01-00734/2021-11, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7, 8.
238. Катарина Кухарик, 350-01-00789/2021-11, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.
239. Саша Црнобрња, 350-01-00699/21-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-53.
240. Жељко Латас, 350-01-703/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-7, 24-28, 31-44, 49.
241. Наташа Ракочевић-Томић, 350-01-00678/2021-11, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 2, 24.
242. Жарко Милићевић, 350-01-00679/2021-11, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7, 8.
243. Драгана Малиџан Винкић, 350-01-00773/2021-11, 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44, 49.
244. Далибор Винкић, 350-01-00771/2021-11, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44, 49.
245. Лидија Бртка, 350-01-741/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 28-30.	
246. Давор Ереш, 350-01-00675/21-11, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 3-12.	
247. Татјана Грујичић Латас, 350-01-00704/2021-11, од 29.04.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1, 3-7, 24-28, 31-44, 49.	
248. Нада Микља, 350-01-00673/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-53.	
249. Драгомир Алексић, 350-01-00709/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-12, 24-53.	
250. Мирјана Јовановић – Београдска отворена школа, Булевар ослобођења 177, 11000 Београд, 350-01-00707/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 25, 28.	
251. Жарко Продановић, 350-01-00710/2021-11, од 04.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-53.	
252. Славко Козак, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 3-53.	
253. Мира Недељковић, 350-01-672/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 3-12.	
254. Марина Кнежевић, 350-01-768/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-53.	
255. Драган Јонић, 350-01-761/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 28-30.	
256. Маријан Бајић, достављено електронском поштом, од 20.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 28-30.	
257. Александра Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1, 3-6, 13-15, 24-27, 31-44.	
258. Иван Чоловић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 31-48.	
<p>Општи коментари</p> <p>1. Страна 5:</p> <p>„Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба је дата у форми питања. У ППРС се не решеава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије.</p> <p>ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>

<p>Коментар: Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу.</p>	
<p>2. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о значају просторног планирања у системима развојних политика додати: - регионални и локални демографски развој.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. Прихвата се на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>
<p>Коментари везани за урбанизам и законитости процеса</p> <p>3. Појам урбаног насеља није изједначена са дефиницијом истог са Стратегијом одрживог урбаног развоја Србије до 2030. године. У документацији за јавни увид оно је дефинисано само као полифункционално насеље које нема управну функцију и чије се становништво већином бави непољопривредним делатностима (странице 216 и 412 нацрта Просторног плана Републике Србије). Ова дефиниција није у складу са дефиницијом урбаног насеља са Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (страница 12), која дефинише урбано насеље као центре јединица локалне самоуправе, остала урбана насеља која су према пописној статистици категорисана као градска насеља, као и бање.</p> <p>Сматрамо да је неопходно ускладити појам урбаног насеља са Стратегијом, јер на основу Закона о планском систему („Сл. гласник РС“, бр. 30/2018) у члану 3 је прописана међусобна усклађеност јавних политика, усклађеност планских докумената по форми, садржају и терминологији, усклађеност хијерархијски нижих планских докумената са хијерархијски вишим планским документима, усклађеност планских докумената са преузетим међународним обавезама, као и</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У појмовнику Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (Прилог 2) дефинисан је појам урбаног насеља за потребе израде и спровођења те стратегије. Овај појам омогућава израду локалних стратегија, програма и пројеката урбаног развоја за дефинисана насеља.</p> <p>Ова дефиниција појма урбаног насеља није обавезујућа за друга планска и развојна документа.</p> <p>Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године израђена је и примењује се на нивоу појединачних урбаних насеља. Предмет ове стратегије нису урбани системи и урбани центри који су обрађени у ППРС.</p> <p>ППРС се не усклађује са документима јавних политика, али их консултује у изради планских решења просторног развоја Републике Србије и даје смернице за њихово унапређење (део 3.7.4. ППРС) или израду нових (део 3.2.2. ППРС).</p> <p>Документи јавних политика политика се усклађују са ППРС. У конкретном случају, <i>Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године</i> је усклађена са овим ППРС.</p>

<p>усклађеност прописа са усвојеним планским документима.</p>	
<p>4. Реферална карта број 2. Систем урбаних центара и руралних подручја није усаглашена са Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године. Стратегија (страница 12) дефинише урбана насеља као центре јединице локалне самоуправе, остала урбана насеља која су према пописној статистици категорисана као градска насеља, као и бање. Акциони план за спровођење Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (страница 1) на основу критеријума Стратегије наводи 222 урбана насеља у Републици Србији.</p> <p>С обзиром да се у рефералној карти 2. не препознају урбана насеља која су дефинисана Стратегијом, захтевамо да се приказ урбаних насеља изједначи са Стратегијом, јер на основу Закона о планском систему ("Сл. гласник РС", бр. 30/2018) у члану 3 је прописана међусобна усклађеност јавних политика, усклађеност планских докумената по форми, садржају и терминологији, усклађеност хијерархијски нижих планских докумената са хијерархијски вишим планским документима, усклађеност планских докумената са преузетим међународним обавезама, као и усклађеност прописа са усвојеним планским документима. Такође, Акциони план дефинише изворе финансирања за спровођење активности у оквиру мера, те је неопходна усаглашеност Просторног плана Републике Србије и Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије.</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Исто као за примедбу број 3.</p>
<p>5. Приоритетне теме у изради урбанистичких планова, између осталог ће имати: „урбана обнова, рециклажа браунфилд локација и изградњу у оквиру већ постојеће урбане матрице, трансформација локација у друге градске функције, пожељно у културне, образовне, старт уп инкубаторе или комерцијалне намене, уколико је могуће и стамбене зоне (укључујући и loft living), али са очувањем елемената индустријског наслеђа и историје места“ (страница 221 нацрта Просторног плана Републике Србије).</p>	<p>5. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.2.3. алинеја 1. став 5 на стр. 221. на крају текста додаје се нови који гласи: „такође је могуће трансформисати овакве просторе у јавне зелене парковске површине, посебно у деловима урбаног насеља где недостају, уз очување квалитетног постојећег зеленила;”.</p>

<p>Сматрамо да је кроз ову тезу неопходно допунити и тему заштите постојећег зеленог фонда, те предлажемо следећу формулацију: „урбана обнова, рециклажа браунфилд локација и изградњу у оквиру већ постојеће урбане матрице, трансформација локација у друге градске функције, пожељно у културне, образовне, старт уп инкубаторе или комерцијалне намене, уколико је могуће и стамбене зоне (укључујући и loft living), али са очувањем елемената индустријског наследја, историје места и постојећег високог растиња, нарочито дрвећа.“. Иако су у даљој тези провлачи тема заштите зелених површина, она је ван контекста са темом физичке интервенције на простору, те је неопходно инсистирати да се тема очувања зеленила уско веже са горе поменутом темом.</p>	
<p>6. У целини 2.5.8.1. Намена простора (страна 350 нацрта Просторног плана Републике Србије) исказана је у структури површина основних намена простора територије Републике Србије (88.848 км²): пољопривредно земљиште 43.113 км² (48,7%), шуме и необрасло шумско земљиште 38.240 км² (43,1%), влажна земљишта и водене површине 2.377 км² (2,63%) и остале површине (вештачке и голети) 4.757 км² (5,4%)</p> <p>Оваква структура површина се не поклапа са структуром дефинисаној у Стратегији одрживог урбаног развоја Србије до 2030. године (страна 17), где је према подацима Републичког геодетског завода за 2019. годину било око 9% грађевинског земљишта у односу на укупну територију Републике Србије.</p> <p>Сматрамо да је неопходно поклапање информација на националном нивоу, те нас занима који је извор за податке био у нацрту Просторног плана Републике Србије?</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> За израду ППРС су коришћени други подаци и друге дефиниције намене земљишта.</p>
<p>7. Једно од основних начела на којима се предметни Просторни план Републике Србије заснива, а како се и наводи на страни 146. нацрта предметног плана, јесте начело: <i>”транспарентности и демократичности – које подразумевају широку дебату, учешће јавности и што већег броја субјеката приликом одлучивања о просторном развоју.”</i></p>	<p>7. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана.</p>

Међутим, упркос тврдњи да се предметни план заснива на наведеном начелу, које је прописано такође и Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон и 9/2020), јавни увид у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године са пратећим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину се обавља у трајању од свега 30 дана (обухватајући и радне и нерадне дане), што представља законски минимум.

Додатно, у оквиру 30 дана расписаног јавног увида обухваћени су и првомајски и ускршњи празници, у трајању од 5 нерадних дана током којих су грађани ове државе на одмору, а јавне институције - попут поште којом се примедбе и сугестије на предметни нацрт плана шаљу, или локалних самоуправа у којима је нацрт плана изложен и у којима се врши увид у исти - не раде.

На основу овога, може се сматрати да је целокупна јавност ускраћена за 5 дана јавног увида, јер јој је онемогућено да током наведених 5 нерадних дана трајања празника изврши увид у нацрт плана и пошаље своје примедбе и сугестије поштом, што уједно представља кршење и незаконито одузимање права грађана загарантованих законом.

Дакле, насупрот минималном трајању јавног увида од 30 дана, јавни увид у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године са пратећим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину заправо траје 25 дана, што представља кршење одредби Закона о планирању и изградњи.

Додатно, надлежно министарство које одржава овај јавни увид и тврди да се израда предметног плана у свему придржава принципа транспарентности и демократичности, те да заговара и тежи широком друштвеном дијалогу и учешћу грађана у питањима просторног развоја наше државе, би морало да сагледа и разуме да законом прописана обавеза од 30 дана трајања јавних увида представља

<p>само законски минимум. Односно, да датих 25 дана никако не може бити довољно времена за вршење увида у овакав један комплексан и обиман документ.</p> <p>Шта спречава надлежно министарство да предметни нацрт плана стави на јавни увид у трајању од најмање 60 дана и на тај начин заправо омогући учешће грађана у процесу израде овог плана? Зашто се наведени принцип ”увођења широке дебате о просторном развоју државе” не операционализује кроз дужи јавни увид, јавне презентације плана и јавне дискусије о плану?</p> <p>На основу свега наведеног, захтевамо да се предметни јавни увид продужи, најмање онолико дана за колико је грађанима тренутно ускраћено законом грантовано право да учествују у јавном увиду (дакле, до 10.5.2021.), а најоптималније још 30 дана (до 10.6.2021.) или више.</p>	
<p>8. На званичној интернет страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре објављен је Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године са пратећим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину, односно објављени су текстуални део плана, графички део плана (рефералне карте) и текст Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.</p> <p>Међутим, недостаје документациона основа плана која би требало да садржи, између осталог, и Одлуку о изради плана, добијене услове и мишљења надлежних јавних институција и предузећа, Извештај о обављеном раном јавном увиду, Извештај Комисије за планове о обављеној стручној контроли Нацрта плана.</p> <p>Наведена документа је неопходно изложити на јавни увид заједно са текстуалним и графичким делом нацрта плана и Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину, како би се грађанима и јавности омогућило да на свеобухватни начин сагледа, разуме и коментарише и сам процес израде предметног плана. Будући да се јавност укључује у овај процес само кроз рани јавни увид и јавни увид, може се сматрати</p>	<p>8. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, на јавни увид се излаже плански документ са графичким прилозима који су саставни део планског документа. Такође, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. Документациона основа планског документа представља хронолошки систематизован скуп материјала и докумената који су коришћени за израду планског документа и који се односе на процедуру стручне контроле, јавног увида и доношење планског документа. Обрађивач планског документа је у обавези да документациону основу достави по доношењу акта о утврђивању планског документа.</p>

да је минимално укључена, односно да је надлежно министарство укључило јавност према законском минимуму.

Како се у самом тексту Нацрта предметног плана наводи, један од основних принципа на којима се саджај плана заснива, као и процес његове израде, јесте принцип транспарентности и демократичности, и широког учешћа јавности у процесу израде плана.

Не може се сматрати да је тај принцип уважен уколико је грађанима дато 25 уместо 30 дана минималног рока да изврше јавни увид у нацрт плана и минимални садржај нацрта плана, уз недостак документационе основе плана која треба да садржи документа од јавног значаја за чију нетранспарентност и скривање од јавности не постоји оправдање.

Неопходно је поновити јавни увид у предметни нацрт плана и том приликом на јавни увид изложити и документациону основу плана, како би се грађанима омогућило да изврше комплетан и потпун увид у свеобухватан садржај плана – текстуални, графички, документациони део и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину.

9. На страни 221. предметног нацрта плана наводе се приоритетне теме у изради урбанистичких планова за урбана насеља и подручја којима се стратешки правци развоја урбаних насеља дефинисани овим нацртом плана просторно операционализују.

Још напомињемо да је предметни нацрт плана себе декларисао као интегрални документ, односно као документ који примењујући интегрални приступ планирању развоја простора и урбаних насеља. Такође, на страни 145. предметног нацрта стоји да је кључни принцип просторног развоја територије РС управо ”интегралност у планирању”.

Упркос пуком декларативном навођењу интегралности планирања као приступа, и свих релевантних националних, међународних, европских и глобалних декларација и агенди које прописују нужност примењивања интегралног приступа у планирању простора и

9. Примедба се не прихвата.

Образложење: ППРС је урађен на основама интегралног развоја. У делу 2.5.2.2.3 Смернице за уређење урбаних насеља приоритетне теме у изради урбанистичких планова за урбана насеља и подручја адекватно су опредељене.

градова, циљеви и смернице за развој и планирање урбаних насеља осликавају и даље доминантан рационални приступ планирању и не нуде суштинска решења на развојне проблеме градова у држави.

У том погледу, приоритетне теме у изради урбанистичких планова за урбана насеља и подручја нису ни (1) **решавање стамбених проблема** (нпр. недостатак приуштивног становања у урбаним центрима, или изградња јавних станова), (2) **заштита животне средине** (нпр. решавање незаконито прекомерног загађења ваздуха и вода у градовима, или забрана смањивања зелених површина кроз њихову пренамену у грађевинско земљиште), (3) **мере адаптације и митигације климатских промена у урбаним насељима**, (4) **територијално повезивање урбаних и руралних делова градова**, (5) **равномерна просторна дистрибуција јавних социјалних услуга**, (6) **интеграција и заштита пољопривредног земљишта и развој пољопривреде у регионима урбаних насеља** (нпр. забрана пренамене пољопривредног земљишта у грађевинско), итд.

Приоритетне теме у изради урбанистичких планова за урбана насеља и подручја, онако како су на страни 221. предметног нацрта дефинисане, представљају тежњу да се одржи и задржи тренутни рационални приступ у урбанистичком планирању. Додатно, дефинисане приоритетне теме не носе са собом никакав сет вредности развоја градова (као што би нпр. требало да осликвају вредности праведног развоја градова).

На овај начин се урбанистичко планирање оставља да и убудуће буде један пуки бирократски алат и инструмент спровођења партикуларних интереса, док је питање потенцијала овог инструмента да утиче на квалитет живота и животне средине у урбаним насељима потпуно занемарен и негиран упркос декларативно излистаним принципима просторног развоја, као што је то интегрални приступ. Без интегралног приступа, и вредносне позиције и опредељења, урбанистичко планирање је готово неупотребљив алат у покушају решавања свих развојних

<p>проблема евидентираних у урбаним насељима у тексту овог нацрта плана (у области становања, јавних социјалних услуга, развоја урбаних и руралних насеља).</p>	
<p>10. Увидом у ППРС у подпоглављу 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије наводи се: Урбани систем Републике Србије чиниће: 1. Метрополско подручје постаће и доминантна туристичка дестинација Србије. Доћи ће и до испољавања ефеката субурбанизације као последице нарушавања квалитета живота (квалитета животне средине) у централним, најгушће насељеним деловима метрополског поручја. То је развојна шанса за мање локалне центре, посебно у сремском и банатском делу метрополског подручја. <i>Примедба: Како и на који начин нарушавање квалитета живота односно квалитета животне средине може бити представљено као позитивна развојна шанса?</i></p>	<p>10. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Погрешно је тумачен наведени став. У ППРС се напомиње да очекивани процес субурбанизације може бити развојна шанса за мање урбане центре, јер се може очекивати пресељење дела становништва из централних, најгушће насељених делова метрополског поручја. Са приливом становништва може се очекивати и позитивно дејство на социо-економски развој, развој услуга и укупни привредни развој тих центара.</p>
<p>11. Увидом у ППРС у подпоглављу 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије наводи се: Урбани систем Републике Србије чиниће: 2. Урбана подручја Приштине и Ниша, као и урбана подручја градова у долини Западне Мораве (Ужице, Чачак, Краљево и Крушевац) испољавају се у форми агломерација – морфолошки и просторно-функцијски повезани урбани центри значајног функцијског капацитета, добре саобраћајне повезаности, али са угроженим демографским капацитетом услед дејства метрополског подручја. Директна утицајна подручја агломерација имају више од 500.000 становника. Неопходна им је квалитетнија инфраструктурна опремљеност, као и проширење понуде услуга, а акценат мора бити на привреди којој је потребна високообразована и квалитетна радна снага, уз развој научноистраживачких и техникотехнолошких капацитета. То су истовремено предуслови за заустављање емиграционих трендова ка метрополском подручју. 3. Урбана подручја са утицајном зоном са више од 100.000 становника формирају се</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> Високотехнолошке индустрије овде подразумевају еколошки „чисте”, зелене привредне гране које се базирају на највишим техникотехнолошким стандардима и које привлаче најквалитетнију високообразовану радну снагу. То не морају нужно бити „фабрике”, већ развојни и истраживачки центри, лабораторије и сл. У финалној верзији нацрта ППРС биће утврђена другачија типологија према номенклатури статистичких територијалних јединица (на нивоу 1, 2 и 3), а према примедбама појединих јединица локалних самоуправа, чије примедбе су саставни део овог извештаја.</p>

<p>око Крагујевца, Суботице, Зрењанина и Лесковца. Морају наставити привредни раст и развој, посебно у домену високотехнолошких индустрија, а затим и развојем услуга и институција регионалног карактера, како би се зауставила емиграција ка метрополском подручју и у иностранство.</p> <p><i>Примедба: Нејасно је шта привредни раст у домену високотехнолошких индустрија подразумева, односно које су функције обухваћене оваквом индустријом и у којој мери она може имати негативан утицај на локално становништво и животну средину?</i></p>	
<p>12. Увидом у ППРС у подпоглављу 2.5.2.2.3. Смернице за уређење урбаних насеља наводи се:</p> <p>Стратешко опредељење развоја и уређења урбаних насеља је да подједнак значај има санација стања неплански изграђених делова урбаног и периурбаног подручја и обнова и унапређење уређености плански развијаних делова урбаних насеља.</p> <p><i>Примедба:</i> Потребно је детаљније образложење шта се под санацијом стања неплански изграђених делова урбаног и периурбаног подручја подразумева. Који су критеријуми на основу којих се процењује који делови насеља или наведених подручја су за санацију? Које су то мере и инструменти санације? Које су то смернице за израду урбанистичких планова који обухватају неплански изграђене делове урбаног и периурбаног подручја? У каквом је односу наведена санација са заштитом животне средине и стамбеним збрињавањем становништва на територији РС?</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се део примедбе који се односи на образложење шта се под санацијом стања неплански изграђених делова урбаног и периурбаног подручја подразумева. У делу 2.5.2.2.3. Смернице за уређење урбаних насеља, на крају става 1. на стр. 221. ППРС додаје се нова реченица која гласи: „Санација стања се спроводи кроз израду урбанистичких планова са циљем успостављана урбаног реда, задовољења недостајуће техничке и социјалне инфраструктуре и сл.”.</p> <p>(б) Не прихватају се остали делови примедбе који се односе на критеријуме за процену, мере и инструменте, смернице и односе са заштитом животне средине и стамбеним збрињавањем становништва, јер су ове теме обрађене у планским решењима одговарајућих тематских области у поглављу 2. ППРС.</p>
<p>Коментари везани за рударство и индустрију</p> <p>13. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године покреће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадранском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p><i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). Све даље активности се спровode у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС.</p>

<p>Коментар: Пројекат експлоатације литијума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек им није готов главни рударски пројекат, тако да нема основа да се гарантује да ће се покренути пројекат.</p>	<p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>14. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године могуће је покренути рударске активности на флотацијским одлагалиштима јаловине и одлагалиштима шљаке у Борском басену.“</p> <p>Коментар: Овде је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен који је већ загађен, а додатне рударске активности могу учинити још већу деградацију животне средине.</p>	<p>14. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине, као и све рударске активности утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>15. Страна 202. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) Тематска карта 4</p> <p>Коментар: На тематској карти број 4 приказано је где ће се вршити истраживања метала (металних минералних сировина). Није дефинисано којих метала. Истраживање различитих минералних сировина има различит утицај на животну средину, неке више а неке мање загађују животну средину.</p> <p>Предложена формулација/препорука: Дефинисати у тематској карти које ће се металне сировине истраживати.</p>	<p>15. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допуни предложеним подацима због размере карте која то онемогућава. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина. Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>
<p>16. Страна 43. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије</p> <p>Коментар: дати податке о површини земљишта које је заузето површинским коповима, рударским депонијама и које је деградирано рударским активностима и</p>	<p>16. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте.</p> <p><i>Образложење:</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>), које примењује Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв.</p>

<p>угрожено, загађено и деградирано рударством.</p>	<p>антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије. Рударске активности су само један од узрока заузимања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012. године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл.</p>
<p>17. Страна 43, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, у реченици “Веома опасну дугорочну тенденцију коришћења земљишта у Србији представља прекомерно заузимање пољопривредних површина за...”</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 44. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Местимично веома озбиљан проблем представља обимно заузимање пољопривредног земљишта за отварање рударских копова и депоновање рударског отпада, кашњење са деконтаминацијом и рекултивацијом напуштених депонија, деградација и ширење загађивања земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и</p>

<p>Коментар: додати “...отварањем рударских копова и депоновањем рударског отпада на неуређеним депонијама, напуштене рударске депоније, ширење загађеног и деградирног земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобалног земљишта загађеним рекама.”</p>	<p>деградирање приобалног земљишта загађеним рекама и сл.”</p> <p><i>Образложење.</i> Подносиоци примедбе с правом указују на бројне негативне последице рударства и енергетике на опште услове животне средине, што укључује и очување површина и квалитета пољопривредног земљишта. Основни проблем је у томе што се не поштују законске обавезе рекултивације и примене других мера заштите простора и животне средине, што је у пуној мери уважено у одговарајућим деловима ППРС, а нарочито у поглављу 3. о имплементацији.</p> <p>У делу 2.5.1.1.1.2. став 1. тачка 1. у планским решењима је предвиђено (стр. 169): „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираним површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичних и неметаличних минералних сировина, као и другим привредним и потрошачким активностима.....”</p> <p>Обавезе примене адекватних мера за хитно решавање овог веома озбиљног прекршаја, не само са становишта развоја пољопривреде, већ пре свега са становишта заштите животне средине, како на локалном нивоу и у непосредном окружењу, тако и на целој територији Републике Србије, идентификоване су и у другим, релевантним сегментима ППРС. Предложено је да се ова стратешка опредељења конкретизују, уз целовито уважавање локално специфичних угрожености, потенцијала и ограничења, кроз израду просторних планова подручја посебне намене и на свим другим нижим нивоима просторног планирања.</p>
<p>18. Страна 46, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања.</p> <p>Коментар: Нису приказане антропогено измењене површине проширењем површинских копова у Бору и Мајданпеку, отварањем новог рудника Чукару Пеки код Бора и приобаља Борске реке и Великог Тимока насуте пиритном жаловином као и површине заузете напуштеним рударским депонијама.</p>	<p>18. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење.</i> Целовита аргументација је изнета у одговору на примедбу истог подносилаца под бројем 16.</p> <p>Подносилац примедбе се ограничио на захтеве у погледу тачне квантификације површина заузетих рударским активностима и њиховим утицајима на деградацију земљишта и вода у непосредном окружењу.</p> <p>У ППРС се не оспоравају, нити прикривају сви негативни утицаји досадашњег развоја рударства, енергетике и металургије на пољопривредно земљиште и опште услове животне средине. То је просторно идентификовано на одговарајућим рефералним и тематским картама и биће накнадно квантификовано допунама у Табели 2 на стр. 43, делимичним прихватањем већ поменутих примедбе број 16.</p>

19. Страна 48, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде, 1.6.1.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, у делу о ограничењима.

Коментар: Допунити - Ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије.”

19. Примедба се делимично прихвата.

Примедба је делимично прихваћена додавањем новог става на стр. 44. који је напред формулисан у односу на примедбу број 17. истог подносиоца. Ширење површинских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства, металургије и енергетике, не могу се ставити у ранг основних ограничења за развој пољопривреде на нивоу Републике у целини.

Не мањи проблем представља, на пример, ерозија којом је у РС захваћено преко 80% пољопривредних површина, нерационално ширење стамбених и пословно-индустријских зона, или пак напуштање обраде сопственог пољопривредног земљишта (424.054 ha по Попису 2002), које је највише заступљено у областима Јужне и Источне Србије, али се често среће и у неким житородним подручјима, као што су Јужни Банат, Браничево, Мачва, делови Поморавља, Јужне Бачке и сл. Више о томе дато је у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство, која представља саставни део документационе основе ППРС.

У ППРС се не занемарују негативни утицаји рударства, енергетике и металургије на опште стање животне средине. Између осталог, у делу 2.5.1.1.1.2. у планска решења која се односе на заштиту пољопривредног земљишта сврстано је (стр. 169):

– Тачка 2. „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираног површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, минералних сировина и другим привредним и потрошачким активностима.....”. Уважавајући аргументацију других подносилаца примедби, прихваћено је да се ово планско решење појасни тако да гласи: „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора привремено заузетог површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металних и неметалних минералних сировина, као и у спровођењу мелиорација пољопривредног земљишта деградираног утицајима локација контаминираних нафтног, хемијском, прехранбеном и војном индустријом, рударством, енергетиком, металургијом, комерцијалним и путничким транспортом, депонијама отпада и осталим индустријским и комерцијалним активностима.”

	<p>- Тачка 3. „Операционализација концепта неутралне деградације земљишта (<i>LDN – Land Degradation Neutrality</i>) у периоду 2021-2035. године, како у односу на тзв. историјски контаминирана и деградирана земљишта, тако и у случајевима када је неопходно даље заузимање пољопривредног земљишта ради задовољавања других, непољопривредних приоритета социоекономског развоја”.</p>
<p>20. Страна 58, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.2. Металичне минералне сировине.</p> <p>Коментар: У првом пасусу додати: У току отварање рудника Чукару Пеки са новом флотацијом и јаловиштима флотацијског отпада, код Бора, проширење површинских и подземних копова у Бору и околини и Мајданпеку, прошрење флотације и флотацијског јаловишта у Мајданпеку што је довело до загађења реке Пек, проширују се капацити металургије у Бору.</p>	<p>20. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине, као и све рударске активности утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ.</p>
<p>21. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.5. Сектор рударства.</p> <p>Коментар: У последњем пасусу поглавља додати:</p> <p>Узроци проблема су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - напуштене депоније рударског отпада, - непоштовање закона и стандарда, - недовољна сарадња власника рударских права и објеката са локалним становништвом, - непримењивање мера заштите животне средине приликом затварања рудника, - изостанак рекултивације и ремедијације угроженог, загађеног и деградираног земљишта емисијама прашине и отпадних вода из рудника, - Загађене реке и уништен живи свет у њима и њиховом приобаљу. 	<p>21. Примедба се прихвата.</p>
<p>22. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења.</p> <p>Коментар: у поглављу пасусу “Ограничења” додати: Недостатак законске регулативе о укључувању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама,</p>	<p>22. Примедба се прихвата.</p>

<p>неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву, нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у локалне заједнице којима су угрожени економски интереси локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија.</p> <p>Брисати “насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” Оваква констатација је неприхватљива.</p>	
<p>23. Стране 116-117, Поглавље 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.3. Квалитет земљишта.</p> <p>Коментар: ПОТПУНЕ ПРЕРАДИТИ СА ПОДАЦИМА О ЗЕМЉИШТУ КОЈЕ ЈЕ ДЕГРАДИРАНО РУДАРСКИМ КОПОВИМА, ДЕПОНИЈАМА РУДАРСКОХ ОТПАДА, ЗЕМЉИШТЕ У ПРИОБАЉУ РЕКА КАО ПОСЛЕДИЦА ИСПУШТАЊА ОТПАДНИХ РУДНИЧКИ И ПРОЦЕДНИХ ВОДА СЕ ДЕПОНИЈА. ПРИКАЗАТИ КОНТАМИНИРАНЕ ЛОКАЦИЈЕ. Користити “Катастар деградираног и контаминираног земљишта у Републици Србији” www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDe_kontaminacijiZemljista.pdf</p>	<p>23. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се допуни поглавље у складу са новим подацима везаним за анализу и оцену стања квалитета земљишта.</p> <p>(б) Не прихвата се измена целог текста.</p>

<p>Коментари везани за енергетику</p> <p>24. 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност, (Реферална карта 3б), 2.5.4.3.1. Производња електричне енергије Страна 302</p> <p>Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој</p>	<p>24. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну</p>
--	--

Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41).

Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035. године

Назив пројекта/објекта и инсталисана снага

ТЕНТ Б3 750 MW

ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW

ТЕ Костолац Б3 350 MW

ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW

ТЕ Штаваљ 300 MW

ТЕ Косово 450 MW

Коментар:

Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава.

Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво.

Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до

изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја) као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно,

<p>2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p> <p>Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1 000 000 000 евра годишње за Електропривреду Србије.</p>	<p>експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.</p> <p>Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.</p> <p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
--	--

<p>Коментари везани за климатске промене</p> <p>25. Страна 133:</p> <p>1.6.5.3. Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела</p> <p>1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама</p> <p>1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања</p> <p>„Припремљен је нацрт Закона о климатским променама, којим се успоставља систем за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ; и Концепта политике прилагођавања на измењене климатске услове, ради идентификације утицаја климатских промена на секторе и</p>	<p>25. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама, у анализи и оцени стања став 1. на стр.133. ППРС, после прве реченице текст ће бити замењен новим који гласи: „Законом о климатским променама („Службени гласник РС”, број 26/2021) успостављен је систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ, као и Програма прилагођавања на измењене климатске услове којим се дефинишу приоритетни циљеви и активности у области адаптације и обавеза секторских министарстава</p>
---	--

<p>системе, могућности смањења неповољних утицаја промене климе и заузимања праваца деловања у вези са смањењем неповољних утицаја.</p> <p>Коментар: У марту 2021. године је усвојен Закон о климатским променама, те предлажемо да се овај део ППРС ажурира. Закон о климатским променама не успоставља систем за смањење емисија, ваћ систем за ограничење емисија ГХГ (члан 1 Закона) и само делимично усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ, јер преноси само одредбе ЕУ законодавства које се односе на мониторинг, извештавање и верификацију о емисијама гасова са ефектом стаклене баште, али не садржи никакве одредбе које се односе на трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште (који је најзначајнији део правних тековина ЕУ којим се обезбеђује смањење емисија). Концепт политике прилагођавања на измењене климатске услове се у Закону не помиње као посебан документ, па предлажемо да се ово избаци. Предлог за измену:</p> <p>„Усвојен је Закон о климатским променама, којим се успоставља систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ;“</p>	<p>и локалних самоуправа у извештавању о доприносу постизању тих циљева.”</p>
<p>26. Страна 161: 2.3.2.2.20. Циљеви у области климатских промена „Општи циљ у области климатских промена је смањење емисија ГХГ на националном нивоу у складу са намераваним националним доприносом, уз подршку система просторног и секторског планирања и развијање одрживог система управљања ризиком од климатских промена у Републици Србији.“</p>	<p>26. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.20. Циљеви у области климатских промена општи циљ на стр. 161. ППРС биће коригован и гласиће: „Општи циљ у области климатских промена је прилагођавање на измењене климатске услове и очекиване промене до 2035. године, као и смањење емисија ГХГ на националном нивоу у складу са намераваним националним доприносом, уз подршку система просторног и секторског планирања и развијање одрживог</p>

<p>Коментар: За Србију је од много већег значаја адаптација, односно прилагођавање на већ измењене услове климе и очекиване промене до 2035, те би адаптацију требало узети у обзир у општем циљу ППРС у области климатских промена.</p>	<p>система управљања ризиком од климатских промена у Републици Србији.”</p>
<p>27. Страна 362: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године; Коментар: На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025.године у односу на ниво из 1990. године? Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену овог циља: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за 33% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године;</p>	<p>27. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p>
<p>Коментари везани за ваздух</p>	
<p>28. Страна 113: 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха „Извори загађивања ваздуха на територији Србије су подељени у три целине (Табела 15).“ Коментар: Није јасно на шта се мисли, табела 15 представља оцену квалитета ваздуха у Републици Србији 2010-2018. година, не изворе загађења. Где се налази информација о целинама у које су подељени извори загађења? Да ли се можда мисли на табелу 16?</p>	<p>28. Примедба се прихвата. У питању је техничка грешка, биће исправљено и гласиће: „Категоризација квалитета ваздуха на територији Србије по зонама и центрима” (Табела 15).</p>
<p>29. Стране 113-114, Поглавље 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета</p>	<p>29. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна реченице која гласи: „непоштовање стандарда о емисијама отпадних</p>

<p>животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха. Коментар: Први пасус о узроцима загађења допунити: непоштовање закона и стандарда о емисијама отпадних гасова и прашине у ваздуху, неизграђене институције које се баве заштитом ваздуха, нису разграничена надлежности државе и локалних заједница, недовољна информисаност грађана, недовољно укључивање јавности у процесе доношења одлука о заштити ваздуха.</p>	<p>гасова и прашине у ваздуху и неразграничене надлежности државе и локалних заједница”. (б) Не прихвата се да је узрок загађења ваздуха недовољна информисаност грађана или укључивање јавности.</p>
<p>30. Стране 113-114, Поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха. Коментар: Нису коришћени годишњи извештаји и оцене квалитета ваздуха у агломерацијама за 2019. и 2020. годину које је сачинила Агенција за заштиту животне средине по којима је дошло до погоршања квалитета ваздуха. Видети: http://www.sepa.gov.rs/download/izv/Vazduh_2019.pdf, http://www.sepa.gov.rs/download/Izvestaj_2019.pdf. Изостављање ових подата доводи до погрешног планирања. ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата. (а) У анализи и оцени стања коришћени су годишњи извештаји из 2019. године а подаци су се односили на 2018. годину. То су били доступни извештаји. У међувремену је припремљен, али није објављен, Извештај за 2020. годину. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха. (б) Неће бити потпуно измењен цео текст.</p>
<p>Коментари везани за природу и туризам</p>	
<p>31. Страна 51. 1.6.1.2.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства) Коментар: међу ограничења треба додати бројне административне и организационе препреке у спровођењу пошумљавања. У то улазе недовољно расположиво земљиште за пошумљавање, уситњеност поседа, непрецизни катастарски подаци о шумском земљишту, неусклађеност са пољопривредним политикама и др. Ови проблеми су и разлог недостижања циљева пошумљавања који су дефинисани у претходном Просторном плану Републике Србије. Детаљнији подаци о пошумљавању у Србији дати су у извештају Државне ревизорске агенције (http://dri.rs/php/document/download/3467/2)</p>	<p>31. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> Коментар је коректан, а садржај коментара је садржан у делу 1.6.1.2.2. ППРС само у свеобухватнијем смислу, адекватно нивоу планског документа. Са сектором пољопривреде је одавно договорен однос према бонитетним класама земљишта у смислу производног коришћења за пољопривреду и /или шумарство. То се види из Табеле 19. на стр. 179. ППРС. Наведени проблеми у коментару предмет су других просторних планова и докумената јавне политике у сектору шумарства.</p>
<p>32. Страна 106. 1.6.4.1.2.7. Оцена потенцијала и ограничења (Саобраћај и саобраћајна инфраструктура)</p>	<p>32. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области</p>

<p>Коментар: У овом поглављу нигде није поменута потреба усаглашавања планирања саобраћајне инфраструктуре са захтевима заштите животне средине, нити је елабориран потенцијални конфликт који се касније наводи у поглављу 2.5.8.3. (Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју).</p> <p>Коментар: Међу ограничења треба додати недостатак квалитетних и актуелних геопросторних података о биодиверзитету и еколошким коридорима који су предуслов адекватног планирања саобраћајне инфраструктуре са минималним утицајем на животну средину.</p>	<p>заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже.</p> <p>У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници:</p> <p>„- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,“.</p> <p>Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа.</p> <p>У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>33. Страна 127. 1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела)</p> <p>Коментар: Међу потенцијалима се наводи изграђен систем финансирања заштићених подручја, иако се у већини секторских докумената управо ово издаваја као један од највећих изазова у управљању заштићеним подручјима. Тренутно стање финансирања заштићеним подручјима је неповољно. Субвенционисања из националног буџета су далеко испод потреба заштићених подручја тако да су она често усмерена на финансирање на неодржив начин, односно највећим делом из коришћења шума. Са постојећим финансијским средствима функционисање заштићених подручја је сведено углавном на минимално одржавање и функционисање управљачких тела. Спровођење активних мера заштите, истраживања и промоција природних вредности, као основне функције једног заштићеног подручја, су запостављени. На такав начин, заштићена подручја не могу у потпуности да остварују ни своју улогу у одрживом развоју.</p>	<p>33. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Несумњиво је да је успостављен систем финансирања. Из државних субвенција покривају се основни трошкови управљача, уз додатне приходе из накнада и обављања делатности (туризма, газдовања шумама и др). Не могу се прихватити опште оцене о финансирању на неодржив начин, највећим делом из коришћења шума. Свакако, као и у другим областима, недостатак средстава за спровођење планова управљања јесте изазов који се мора решавати упорно и стрпљиво. Већим проблем у финансирању је недовољно издвајање средстава локалне самоуправе за њихова проглашена заштићена подручја (III категорије) и дистанцирање од финансирања и решавања других проблем у заштићеним подручјима од великог и изузетног значаја.</p>

<p>34. Коментар: Међу ограничења треба додати и неповољну организациону структуру управљача заштићених подручја и недовољну кадровску и техничку опремљеност за спровођење мера заштите и испуњавање циљева заштите подручја и његовог доприноса одрживом развоју. Највећи део управљача финансира се из производње дрвета и они су организационо усмерени на такву делатност. Истовремено, они немају довољно кадрова да спроводе мере заштите и промоције (едукација и туризам) природних вредности па тако не могу да остваре ни развојен потенцијале тих подручја.</p>	<p>34. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС: Предмет је законског основа и секторске јавне политике у области заштите природе и њиховог спровођења.</p>
<p>35. Коментар: Међу ограничења треба додати и неусаглашеност циљева и праксе газдовања шумама и са циљевима заштите основних вредности заштићених подручја.</p>	<p>35. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 127. после текста: „Прекомерно или локацијски и технолошко-грађевински неподесно је коришћење природних ресурса (пре свега вода, минералних сировина, шума), укључујући и биљне и животињске врсте” додаје се следећи текст: „при чему су посебно еколошки и друштвено штетне појаве коришћења шума противно циљевима очувања или прописаним мерама заштите природе”.</p>
<p>36. Коментар: Међу ограничења треба навести и изузетно малу заступљеност површина под режимом заштите I степена, као и нејасно дефинисана забране и ограничења у Закону о заштити природе (режими II и III степена заштите) која омогућавају спровођење пројеката и активности који су у суштој супротности са очувањем заштићених подручја (нпр. пројекти МХЕ, интензивно шумарство, интензивна изградња)</p>	<p>36. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Успостављене, предложене и планиране површине са режимом заштите I степена нису мало заступљене и честа је критика да су оне превелике. У ППРС се на више места (посебно на страни 367. и 368) наглашава неопходност измене законског основа заштите природе, којима ће бити обухваћено и побољшање реулагације режима заштите, као и изградње МХЕ (садржана у Нацрту закона о изменама и доунама Закона о заштити природе, 2021).</p>
<p>37. Страна 145. 2.2. Принципи просторног развоја републике Србије Коментар: Међу принципе треба додати и еколошку повезаност (просторну или функционалну) вредних и очуваних природних подручја. Овај принцип има велики значај за ефективно очување природних вредности и неопходан је за планирање одрживог коришћења простора. Да би се постигао функционални систем заштите биодиверзитета неопходно је сагледавати и утицаје осталих секторских политика, поготово развој линеарне инфраструктуре, на повезаност и интегралност вредних природних подручја.</p>	<p>37. Примедба се прихвата.</p>

38. Страна 149. 2.3.2.2.2. Циљеви заштите и коришћења шума, шумског земљишта и развоја шумарства и ловства

Коментар: У посебном циљу 3. се између осталог спомиње „унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном, посебно у заштићеним природним добрима“. Сматрамо да овај циљ треба преформулисати јер се на овај начин потенцира конфликт коришћења шума и ловства са управљањем заштићеним подручјима. Предлажемо да се из овога изведу два става:

- унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном;
- усаглашавање циљева газдовања шумама и ловном фауном са циљевима заштите природних вредности у заштићеним подручјима.

39. Страна 274. 2.5.3.4.1. Полазишта просторног развоја туризма

“Доношење законских одредби за израду нове генерације просторних планова подручја посебне намене којима ће се утврдити: решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (пре свега у високо-планинским подручјима, водним коридорима и др); предлози за нова туристичка подручја са погодностима за развој интернационалног и националног значаја и нове границе заштићених подручја са еколошки највреднијим природним целинама и зеленим коридорима; као и правила за њихово одрживо разграничење, у складу са искуствима и препорукама ЕУ; могућност забране изградње туристичке супраструктуре пре опремања одговарајућом инфраструктуром, обавезно у заштићеним подручјима природних вредности и др.”

Коментар: Сматрамо да је оваква формулација неприхватљива пошто се планским документима не могу мењати границе и мере заштићених подручја које су одређене Законом о заштити природе, Законом о националним парковима и посебним подзаконским актима о проглашењу заштићених подручја. У претходном пасусу је поменута потреба усаглашавања закона из области туризма и закона из области заштите природе што је адекватна полазиште. Уношењем предлога да се границе редефинишу просторним

38. Примедба се делимично прихвата.

У делу 2.3.2.2.2. на стр. 148. ППРС у посебном циљу 3. део реченице се мења тако да гласи: „унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном; усаглашавање циљева газдовања шумама и ловном фауном са циљевима заштите природних вредности у заштићеним подручјима,.....”.

39. Примедбе се делимично прихватају, а делимично нису предмет плана

Обазложење: Плански документи су једина средства којима се интегрално, мултидисциплинарно и демократски могу дефинисати одрживи односи туристичких простора и простора заштићене природе уз услов сарадње планера и актера заштите.

Тежња је на изради нове генерације просторних планова заштићених подручја у којима ће се границе, природна добра и режими њихове заштите утврђивати интегрално са садржајима и капацитетом туризма и комплементарних делатности, што захтева одговарајуће измене и међусобно усаглашавање законске регулативе, истовремено са аспекта заштите природе, туризма и комплементарних делатности. Разграничавање природних добара највишег значаја (I степен заштите) треба да буде катастарски прецизирано (уместо шумских одељења), а зоне предеоне, прелазне заштите (у II степену) флексибилније за туристичке и комплементарне садржаје који не угрожавају природу, док у просторима под III степеном заштите предност треба да има туризам са капацитетом који одговара капацитету природног окружења главних природних добара.

Није тачно да, посебно на вишим планинама, у Србији има довољно простора за одрживи туризам ван подручја заштићене природе, јер су практично све површине у III степену истовремено и најбољи туристички простори

<p>плановима прејудицира поменути усаглашавање и измене закона и то искључиво са аспекта развоја туризма. Такође, на овај начин се Нацртом плана уређује материја посебних закона, у овом случају Закона о заштити природе, иако је у Уводу експлицитно наведено да то није сврха овог документа. Термин „разграничење“ туристичких и подручја заштите природе је такође неприхватљив пошто се њиме урушава суштинска улога и функција заштићених подручја. Даље раздвајање и цепање заштићених подручја је неодрживо и неприхватљиво и практично би обесмислило цео систем заштићених подручја (најбољи пример за то је НП Копаоник). Апсолутно се слажемо да је потребна боља координација развоја туризма са потребама заштите природе и управљања заштићеним подручјима, али би она морала подразумевати обострану посвећеност трајном и одрживом очувању природних вредности. У супротном, интензиван развој туризма и туристичке инфраструктуре и фрагментација заштићених подручја би на крају урушила и саме туристичке потенцијале који почивају углавном на очуваној и здравој природи. Заштићена подручја тренутно обухватају мање од 8% територије Србије и заиста је неопходно водити рачуна о интегралности и очуваности тих простора. Свака изградња и пренамена површина унутар заштићених подручја требало би бити сведена на најмању могућу меру, односно усмерена на подручја око заштићених подручја, или бар на руб заштићених подручја. И поред ограничења развоја инфраструктуре, у заштићеним подручјима има довољно простора за развој специфичних, одрживих и конкурентних туристичких производа који као такви не само да омогућују ефективну заштиту природе, већ и доприносе праведнијој расподели добити, односно доприносе локалном развоју и већем учешћу локалних предузетника у туризму.</p>	<p>(као и површине у II степену уз поштовање прописаних режима заштите). Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се делом односе и на потребу међусекторског усаглашавања како би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, а која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.</p>
<p>40. Страна 273. 2.5.3.4.2. Видови туризма/туристички производи Коментар: Иако се у Нацрту на више места истиче важност природних подручја као и потреба флексибилнијих законских оквира заштићених подручја, туризам базиран на очуваној природи, односно еко-туризам, се практично и не помиње међу издвојеним</p>	<p>40. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> Еколошки туризам се од стране актера заштите истиче као доминантни вид туризма у заштићеним подручјима, али је то само вид туризма из групе специјалних интереса. Имиц овог туризма доприноси анимирању и мотивисању тражње за природом</p>

<p>видовима туризма. Он се само помиње међу туризмом специјалних интереса. Без обзира што су наведени видови само преузети из Стратегије развоја туризма Републике Србије за период 2016. до 2025. године, сматрамо да је неопходно посебно истакнути овај вид туризма пошто је у Нацрту на више начина и на више места потенциран његов значај.</p>	<p>али је са малим економским ефектима, јер привлачи ограничен број лица. Значајнији је еколошки мотивисан и устројен масовнији туризам чија клијентела тражи све богатије савремене туристичке активности у природи, уз одржив баланс између заштите природе и интензитета тих активности.</p>
<p>41. Страна 282. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа Коментар: У целом поглављу које обрађује саобраћај није поменута потреба сагледавања утицаја путне инфраструктуре на животну средину и биодиверзитет (еколошку повезаност). Сматрамо да је неопходно додати да ће се развој путне мреже заснивати и на: - планирању, пројектовању и спровођењу мера избегавања, односно ублажавања штетних ефеката на животну средину, а поготово на еколошку повезаност.</p>	<p>41. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Даје се исто образложење као за примедбу 32. истог подносиоца. Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже. У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници: „- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима.” Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа. У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>42. Страна 290. 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви Коментар: Међу локацијама путничких пристаништа, која су одређена у циљу унапређења туристичке понуде, наведен је и Лепенски Вир. Напомињемо, да је избор ове локације у супротности са одредбама Закона о заштити природе и Закона о националним парковима којима се штити подручје НП Ђердап пошто се ради о подручју на којима важи режим I и II степена заштите. Сматрамо да је ову локацију потребно издвојити и напоменути да је неопходно додатно разматрање и</p>	<p>42. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Путничко пристаниште Лепенски вир дефинисано је у свим стратешким и развојним документима Републике Србије. Додатна разматрања и позиционирања нису предмет ППРС, већ просторних планова подручја посебне намене (за Национални парк Ђердап и за међународни водни пут Е-80 – Дунав) и њихове детаљне разраде.</p>

<p>позиционирање на начин да се не наруше основне вредности Националног парка.</p>	
<p>43. Страна 326. 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа</p> <p>Коментар: У овом поглављу нису дате никакве смернице за даљи развој ове области па је тако оно неусклађено са осталим областима и поглављима.</p> <p>Сматрамо да је неопходно дефинисати смернице за даљи развој и унапређење управљања заштићеним подручјима, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заштита природе и биодиверзитета треба да буде постављена као основна улога и функција ових подручја. Све остале функције се могу развијати под условом да не угрожавају примарну улогу. Овиме се постиже сврсисходност система заштићених подручја јер у противном се стварају ситуације у којима се не остварују циљеви заштите, нити се остварују циљеви и интереси других сектора и делатности; - заштићена подручја представљају велики потенцијал за развој те их као таква треба промовисати; - приоритет у заштити природног наслеђа би требало да буде усмерен на унапређење управљања постојећих заштићених подручја, консолидовање управљачког система, јачање капацитета управљача, стицању подршке и укључивању других сектора; - проглашење нових подручја требало би да буде базирано на егзактним и актуелним подацима о биодверзитету и природним вредностима и представља резултат обимних и свеобухватних усаглашавања са другим секторима и интересима како би се спречило отварање нових конфликтних зона и обезбедила трајна и функционална заштита простора; - управљање заштићеним подручјима мора бити базирано на ефективној сарадњи са локалним актерима (локалним становништвом) како би се створила подршка за функционисање заштићених подручја, али уједно и остварила развојна улога заштићених подручја. 	<p>43. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Одговарајуће смернице заштите природног наслеђа посебно ће се приказати у оквиру новог дела 2.5.5.3.1.4. ППРС.</p>
<p>44. Страна 352. 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју</p> <p>Коментар: Предложена решења за решавање конфликтних интереса одрживог просторног развоја туризма и заштите</p>	<p>44.</p> <p>Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p>Прецизирати термин конфликт и одрживи концепт планирања, коришћења, уређења и заштите заштићених природних добара у смислу</p>

природе су нејасна и могу бити тумачена на више начина.

А) физичко раздвајање/ разграничење заштићених подручја и туристичких дестинација - потребно је разјаснити на какво се разграничење овде мисли. Увођење принципа одређивања туристичких зона, са флексибилним режимима и ограничењима, односно са експлицитним могућностима развоја инфраструктуре унутар граница заштићених подручја би омогућио урушавање целог система заштићених подручја и њихово даље распарчавање. Овако би се конфликт само повећао, јер би се створила преклапања надлежности и различитих приоритета управљања унутар једног (заштићеног) подручја.

Сматрамо да не треба инсистирати на разграничењу туристичких дестинација унутар заштићених подручја, већ да је у првом реду неопходно усмеравати туристичку инфра- и супраструктуру изван граница заштићених подручја, или евентуално на већ изграђене и измењене делове, а развој туризма у заштићеним подручјима усмеравати ка одрживим моделима, са ниским потенцијалним утицајем на природне вредности. Таквим модели, би требало да буду интегрисани у управљање заштићеним простором, а не разграничени и издвојени од њих.

Б) инсистирање на флексибилнијим режимима заштите II и III степена је крајње проблематично, и тиме се кроз Нацрт дубоко задире у решавање области заштите природе и урушавају основни принципи заштите подручја. Паушални захтеви за релативизирањем ограничења унутар заштићених подручја за све облике развоја туристичке понуде, односно својеврсно изузимање туристичких активности из законских ограничења, отварају бројне ризике и могућности за урушавање природних вредности, али уједно и потенцијала за развој туризма.

Коментар: Сматрамо да би решавање конфликта развоја туризма и заштићених подручја требало усмерити у правцу:

А) појачане институционалне сарадње сектора туризма и заштите природе још од ране фазе планирања заштићених подручја

Б) јачање капацитета управљача заштићених подручја за туристичке делатности (не неминовно за директно

интегралног управљања на принципу одрживог развоја.

Образложење: Мањом флексибилношћу зона у II степену заштите и оптималном флексибилношћу у III степену не урушава се систем заштите, јер су сва добра у I степену потпуно а добра у II степену претежно заштићена од активности које угрожавају природу. У управљању заштићеним подручјима са туризмом не предвиђа се наставак досадашњег преклапања надлежности већ формирање интегрисане управе која ће омогућити одрживу заштиту природних добара и развоја туризма и комплементарних активности.

Разграничење туристичког простора од заштићених простора значи утврђивање најважнијих природних вредности у I степену заштите и предеоних вредности у II степену заштите, као и шире зоне у III степену заштите за туризам и комплементарне активности са капацитетом који не угрожава природу.

Туристичка инфраструктура, посебно на планинама као доминантним природним туристичким потенцијалима Србије, најчешће се не може усмерити ван заштићених подручја јер су ова подручја истовремено и највреднији туристички простори. Туризам може да буде успешан само ако користи најбоље расположиве ресурсе са одрживим обимом и интензитетом производње.

Туристичка инфраструктура/понуда у простору захтева најбоље терене у III степену заштите (посебно за алпска скијалишта). Туристичка супраструктура (смештај) може се делом измештати ван заштићених подручја.

Предлози из другог дела коментара садржани су у мерама дефинисаним у делу 3.2.3. тачке 12. и 16. на стр. 373.378. ППРС.

Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се односе на потребу:

- идентификовања генералних развојних ограничења за туризам везаних за прописане режиме заштите природе (посебно у подручјима од националног значаја за заштиту и развој), и потребу давања општих принципа за решавање конфликта у том домену (за сва подручја од интереса за развој туризма у Србији, која се делом или у целости преклапају са зонама заштите природе - примери Копаоника, Старе планине, Голије, Таре, Бердапа и др.);

<p>обављање, али за планирање и праћење развоја понуде, управљање посетиоцима, едукативне и промотивне програме, као иза подршку локалним предузетницима за укључивање у одрживи развој туризма).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се у делу имплементације дају смернице да се у будућим регионалним просторним плановима, односно ППППН утврде предлози за нова туристичка подручја и нове границе заштићених подручја, односно принципе за њихово одрживо разграничење (кроз паралелну израду студијске и планске документације, иновирање законске регулативе о заштићеним добрима и режимима заштите, усклађивању односно промени аката о проглашењу заштићених подручја, проглашењу туристичких простора, побољшању услова за одрживо управљање и заштиту природних добара у складу са искуствима и препорукама ЕУ и др.); - да се предвиди израда нове генерације ППППН са циљем решавања конфликта и усклађивању потреба развоја туризма и заштите природе (нпр. између зоне заштите природе и развоја туризма у планинским туристичким дестинацијама, пре свега високо-планинским, водним коридорима и др) у погледу разграничења зона заштите и зона развоја, са обавезном детаљном разраду за зоне заштите и зоне развоја, уз остваривање интензивније сарадње служби заштите природе и стејкхолдера у туризму са планерима и урбанистима; - да у просторном и секторском планирању туристичких подручја и заштите природних вредности (посебно планинских), приоритет буде одрживо разграничење заштићених зона и зона туристичких центара, како би се, са једне стране, издвојила подручја са еколошки најосетљивијим и највреднијим природним целинама и еколошким коридорима, а са друге стране утврдила подручја са израженим погодностима за развој туристичких дестинација интернационалног и националног значаја; и - међусекторског усаглашавања, где би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.
<p>45. Страна 26, Поглавље о ефектима у делу 1. Заштита и коришћење природних ресурса.</p>	<p>45. Примедба се не прихвата.</p>

<p>Коментар: Треба додати: - директни позитивни ефекти одрживог развоја локалних заједница</p>	<p><i>Образложење:</i> Примена свих планских решења ППРС имаће индиректне позитивне ефекте на одрживи локални развој локалних заједница.</p>
<p>46. Страна 27, Поглавље о ефектима у делу 2. Становништво и социјални развој. Коментар: Треба додати: - директни позитивни руралног развоја на просторима експлоатације минералних сировина и обновљивих извора енергије</p>	<p>46. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба је на одговарајући начин садржана у алинеји 2. тачке 2. дела 1.3.4. ППРС.</p>
<p>47. Страна 27, Поглавље 3. Развој индустрије и туризма. Коментар: Треба додати: - побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама и заштита животне средин.</p>	<p>47. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије”) да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачки 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју”. Напомињемо да је примедба на одговарајући начин садржана и у алинеји 1. тачке 5. на стр. 27. ППРС.</p>
<p>48. Страна 27-28, Поглавље 5. Заштита животне средине и наслеђа. Коментар: Треба додати: - директни позитивни ефекти санације депонија рударског отпада, ремедијација и рекултивација угроженог, оштећеног и деградираног земљишта и чишћење и ревитализација загађених речних токова. - директни позитивни ефекти на здравље становништва и квалитет живота и демографски опоравак руралних подручја</p>	<p>48. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се делимично друга алинеја примедбе на следећи начин: У првој алинеји тачке 5. на стр. 27. ППРС после речи: „директни позитивни ефекти на ефикаснију заштиту” додају се речи: „ здравља становништва и”. (б) Не прихвата се прва алинеја примедбе. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у првој алинеји тачке 5.</p>
<p>Коментари везани за воду и водну инфраструктуру</p>	
<p>49. Страна 195. 2.5.1.3.8. Заштита воде од загађивања „Република Србија нема сопствене економске могућности да наведене радове сакупљања и пречишћавања отпадних вода насеља реализује у планском периоду. Стога се реализација мора ослањати већим делом на спољашње изворе финансирања (ЕУ фондови, кредити), али ни тада неће бити могуће спровести све мере предвиђене Директивом ЕУ о водама у планском периоду, већ треба извршити приоритизацију пројеката за реализацију.“ Коментар:</p>	<p>49. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Принцип о коме се говори у овој примедби (обавеза усклађивање емисије ефлуента са прописаном вредношћу МДК) већ је садржан у првом ставу на стр. 196, у коме се истиче да „регулисање отпадних вода из индустрије обухвата смањење уноса загађења у воде из индустријских постројења, које се постиже пуном применом Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине”. То обухвата и проблем који помиње предлагач. Потребно је прецизирати наводе, да Република Србија и даље не располаже само сопственим</p>

<p>Правно лице или предузетник који има постројења за пречишћавање отпадних вода и / или који своје отпадне воде испуштају у водоток, језеро или јавну канализацију дужно је да своје емисије усклади са граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде прописаних уредбама, по правилу најкасније до 31. децембра. 2025. године.</p> <p>Република Србија, пошто је 2021. година, већ треба да има своје акционе планове, као што захтева од привреде, да је радила истраживања и експерименте и да је до сада нашла најбоља идејна решења за пречишћавање отпадних вода насеља (комуналних вода).</p>	<p>средствима, тако да се за пројекте пречишћавања отпадних вода користи подршка међународних извора финансирања.</p>
<p>50. Страна 53, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим.</p> <p>Коментар: (приказати) стање граничних водотокова Велики Тимок, Нера...</p>	<p>50. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У планским документима стратешког државног нивоа водним билансима се не могу обухватити све реке.</p> <p>Тимок је обухваћен збирним билансом од Млаве до границе са Бугарском, а Нера је међународна река чији су водни биланси мали да би се третирали у билансима транзитних вода. То је предмет других просторних планова и секторских планова.</p>
<p>51. Страна 54, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште.</p> <p>Коментар: Треба додати: Водно земљиште је угрожено рудничким отпадним водама, процедурним водама са активних и напуштених депонија рударског отпада као и отпадним водама из индустрије.</p>	<p>51. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се највећим делом прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.3.1.2. на стр. 54. на крају става додаје се нова реченица која гласи: „У зони рудника и неких индустрија ВЗ угрожавају депоније, отпадне и процедурне воде из тих постројења.”</p>
<p>52. Страна 54, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура.</p> <p>Коментар: Треба додати: Снабдевање водом рударства и управљање рудничким отпадним водама.</p>	<p>52. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.1.3.1.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво планског документа дати су релевантни квантитативни показатељи по кључним гранама.</p> <p>Такви показатељи се у ППРС не дају на нивоу детаљизације који тражи предлагач. То је предмет просторног плана подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и подручја комплекса подземне експлоатације минералних сировина.</p> <p>За нове капацитете рудника у оквиру РТБ Бор планске одлука је да се снабдевање водом највећим делом темељи на води која се добија у процесу пречишћавања и рецикулације. Процес</p>

<p>53. Страна 115, поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.2. Квалитет вода.</p> <p>Коментар: у првом поглављу додати следеће изворе: Рударске отпадне воде, отпадне воде флотација минералних сировина, процедурне воде са активних и напуштених депонија рударског и комуналног отпада. Нису коришћени подаци из 2019 године Агенција за заштиту животне средине. Видети: www.sepa.gov.rs/download/KvalitetVoda_2019.pdf, www.sepa.gov.rs/download/VodeSrbije/KvalitetSedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf , ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	<p>рециркулације ће се све више користити као захтевани стандард за такве објекте.</p> <p>53. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Биће допуњена реченица у складу са сугестијом. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета вода.</p> <p>(б) Неће бити потпуно измењен цео текст.</p>
--	---

44. Александар Ђорђевић, Одбранимо реке Старе планине, Предрага Бошковића 18/7, 18300 Пирот, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.

<p>1. Просторним Планом Републике Србије од 2021. до 2035. године, планира се изградња водоакмулација, које су приказане на карти 03bREF_PPRS_energetika.jpg. На Старој планини, на територији града Пирота, планира се изградња водоакмулације на Дојкиначкој реци, на Топлодолској реци (превођење Топлодолске реке, тунелом у Завојско језеро), као и још једна акумулација, али нисам успео да из приложеног утврдим, о којој водоакмулацији је реч.</p> <p>Такође, планира се изградња водоакмулације на реци Јерми, у селу Трнски Одоровци.</p> <p>ППРС каже да су ове акумулације вишефункционалне. Користиће се за водоснабдевање, туризам, енергетику...</p> <p>ПРИМЕДБА: Горе поменуте водоакмулације избрисати из ППРС од 2021. до 2035. године из следећих разлога:</p> <p>На пиротском делу Старе планине, већ постоји једна велика хидроакмулација, Завојско језеро, која се последње три деценије примарно користи за добијање електричне енергије. Изградњом Завојског језера значајно је промењен изглед предела,</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>1) Из Табеле 25 на стр. 190. брише се ред 29 „Дојкинци – Дојкиначка река”.</p> <p>2) Прихвата се да се појасни објашњење у цртици на стр. 191, тако што се мења крај реченице тако да гласи: „...и Завојско језеро (довођењем дела великих вода из Топлодолске реке, како би се те воде вратиле у ток Темштице у маловодним периодима у билансно несмањеним количинама, као вид „оплемењивања” малих вода Темштице).”</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>Уопште се не ради о "превођењу" ради упућивању ка ХЕ Пирот, већ искључиво о пожељнијој временској прерасподели воде током године. Вода се у периоду великих вода тунелом преводи у језеро, искључиво да би се сачувала да и вратила назад у Темштицу у периодима маловођа, претходно прерађена у МХЕ низводно од бране Завој.</p> <p>Такви пројекти се сада све више раде у свету, у неупоредиво неповољнијим условима - са пумпањем, док је овде идеалан случај да се то може обавити гравитацијом. Зашто се то ради и у овом случају и у свету? Веома подробна истраживања показују да је једна од најнеповољнијих последица климатских промена драстично погоршавање расподеле</p>
---	---

промењена микроклима у зони језера и на ширем простору, што је негативно утицало на цео екосистем. Рад хидроелектране Пирот, у значајној мери негативно утиче на хидродинамички режим вода Завојског језера, али и реке Нишаве, која је постала проточни канал у служби ЕПС-а.

Планирана хидроакумулација на Дојкиначкој реци, може само негативно да утиче на биодиверзитет. Дојкиначка река је заштићено мрестилиште риба. Такође је станиште поточног рака и многих других заштићених и строгозаштићених врста.

Планирана хидроакумулација на Теплодолској реци, којом би се вода из Теплодолске реке преусмерила у тунел и превела у Завојско језеро, представља покушај „силовања“ природе и **МОРА БИТИ ИЗБРИСАНА ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СРБИЈЕ-ЗАУВЕК**. Овај „пројекат“ ЕПС-а представља самовољу једног предузећа. За овај пројекат, никада није постојала валидна пројектно-техничка документација. О овом пројекту се никада није изјаснио Завод за заштиту природе Србије. Све у вези са овим пројектом, што је урађено до данас, урађено је кршењем закона Републике Србије, а на штету природе и људи. Теплодолска река је станиште многобројних заштићених и строго заштићених врста, те је заштићено мрестилиште риба. Овим пројектом би се трајно девастирала лепота предела, трајно би се негативно утицало на екосистем Теплодолске реке и њених притока. И једна врло битна ствар, локално становништво не даје сагласност за овај пројекат, што је по Архуској конвенцији пресудно за израду пројекта.

Све планиране водоакумулације, налазе се у заштићеним подручју, Парк природе Стара планина, где је Законом о заштити природе, забрањено преграђивање водотокова. Укупан кумилативан негативан ефекат ових хидроакумулација, на овако малом простору, био би погубан за екосистем Парка природе Старе планине.

Планирана хидроакумулација на реци Јерми у селу Трнски Одоровци, такође се налази у заштићеном подручју, Специјални резерват природе Јерма, где је такође забрањено преграђивање водотокова. Изградњом хидроакумулације, девастирала би се лепота предела, била би потопљена једна од

падавина и протока током године: велике воде су све веће, све бујичније, док су маловодни периоди у топлом делу године све дужи, са све мањим протоцима. У подробним истраживањима која су рађена у Србији у складу са обавезама из Париског споразума, , наводи се да ће се најнеповољније последице одиграти у источном, југоисточном и јужном делу Србије: значајно се смањују падавине у топлом вегетационом делу године, а повећавају интензитети падавина у позну јесен, зиму и рано пролеће, када ће и отицаји бити већи, бујичнији. У топлом, вегетационом делу године смањиваће се и падавине и протикају на рекама, тако да ће наступати све дужи врло кризни маловодни периоди. Уз напомену, да ће у топлом делу године бити све више и просечне и екстремне високе температуре. У таквим околностима једини управљачки одговор у свету је следећи: сакупљај воду у акумулацијама када је има, па је онда користи у кризним маловодним периодима, који ће бити све дужи и са све мањим протоцима. Вода ће се користити искључиво да се сачува за те кризне периоде, па да се врати у Темштицу, а не да се усмерава ка ХЕ Пирот. Уосталом, планирани су и контролни механизми: на водозахвату је затварач, којим се може, у било које време, потпуно прекинути превођење. Такође, врло је лако направити преливни водомер, који аутоматски региструје све количине воде које се преводе, и то се педантно региструје. Исто тако, количина која пролази кроз турбину МХЕ се тачно региструје, тако да се увек може лако урадити билансна анализа колико је воде "позајмљено" из Теплодолске реке у водном периоду, а колико је "враћено" у Темштицу – у сушном периоду. Значи, не ради се о "крађи" воде за ХЕ Пирот, већ се она само на најбољи социјални и еколошки начин прерасподељује управо према реци Темштици. Може се тачно, 'у м3 ' пратити колико је воде у водном периоду смештено у Завојско језеро, а колико је враћено назад у Темштицу у маловодним периодима. И да поштовање тог принципа буде дефинисано јасним облигационим документима.

Битно је истаћи да се овом формулацијом ништа не прејудицира. Село Темска ништа не губи, јер ће се свака даља фаза реализације тог пројекта темељити на анализама које морају да буду подробно образложене и објашњене. А све то поразумева и могућност да у раду оваковог система буде и овлашћено лице из МЗ Темска,

<p>најужих клисура у Европи-Цедилка и вероватно би био потопљен манастир Муштар, те је потребно и ову хидроакумулацију избацити из ППРС.</p> <p>Све ове хидроакумулације, требале су да буду грађење, примарно због наводног водоснабдевања становништва. Ако погледате демографску слику ових подручја, можете видети да становника у околним селима скоро више и да нема, а да су најближи градови демографски девастирани, те се доводи у питање разлог изградње оваквих објеката. Водоснабдевање, као приоритет, сигурно није.</p>	<p>које може прецизно да прати биланс: колико је воде упућено у акумулацију, а колико је из ње враћено у природни ток, у Темштицу.</p> <p>Имајући све то у виду, потребно је у ППРС задржати ту могућност, која ништа не прејудуцира, али се даје проширење објашњења на стр. 191.</p> <p>3) У Табели 25, у реду 28, у првој колони иза речи: „Одоровци” ставља се фуснота 9) која гласи: „9) Имајући у виду да разматрани простор има ранг СРП, наведена КНУ се дефинише искључиво као зона резервисана за извориште, а касније ће се тражити решење како би се ниским објектима, највећим делом у кориту за велику воду, створили еколошки потпуно прихватљиви услови за коришење тог дела Јерме као изворишта.”.</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>У Специјалном резервату природе Јерма, не треба да се гради акумулација са показатељима који се наводе. Као потенцијална акумулација, наводи се из два разлога:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Први, да би се и на тај начин појачала заштита тог јединственог специјалног резервата природе од бесправне градње. Такви раритетни амбијентални локалитети привлаче нелегалне градитеље. . Ако је простор заштићен као подручје изворишта на коме се планира акумулација, то подразумева да ће нелегани објекти бити срушени и по том основу, а не само по основу заштићене природе. - Други разлог је посебно важан, јеру том делу Србије се очекују највећа погоршања водних режима у условима климатских промена, која се очитују смањењем падавина и протицаја у топлотом, вегетационог делу године. Јерма ће бити погођена тим променама, па ће највероватније бити неопходни неки мањи објекти у кориту за велику воду, којима би се обезбедиле несметане еколошке и изворишне функције реке Јерме.
<p>2. Страна 185. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p> <p>„14. Искоришћење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет и обавља се у оквиру интегралних речних система, уз примену савремених технологија и поштовање свих принципа заштите вода, водотока и еколошког окружења.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Овде треба изузети хидропотенцијал река у заштићеним подручјима, које треба да буду изузете и</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ законског основа.</p> <p>Сви предложени објекти акумулација и ХЕ који се наводе у ППРС налазе се у водним телима (по терминологији Закона о водама) изван заштићених простора. О томе је вођено рачуна. Што се тиче МХЕ, то је предмет Закона о заштити природе, којим јепредвиђена забрана њиховог грађења у заштићеним подручјима.</p>

<p>заштићене од изградње хидроенергетских и било којих других пројеката.</p>	
<p>3. Страна 190. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године. Табела 25. Планиране и потенцијалне акумулације првог нивоа значаја ПРИМЕДБА: Из табеле избацити хидроакумулацију под редним бројем 28-Одоровци-Јерма, као и акумулацију под редним бројем 29-Дојкинци-Дојкиначка река.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. Исти став као за примедбу број 1. истог подносиоца.</p>
<p>4. Страна 191. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године. „Посебан стратешки значај за Србију имају: -у систему Јужне Мораве чеонеакумулације –Власинскојезеро(повећањем запремине акумулације унутар водног земљишта уградњом устава на преливу) и Завојско језеро(завршетак започетог пројекта повећања водних биланса довођењем дела великих вода из Топлодолске реке);“ ПРИМЕДБА: У складу са претходним приговорима, из текста избацити речи „и Завојско језеро(завршетак започетог пројекта повећања водних биланса довођењем дела великих вода из Топлодолске реке);“, тако да остане само: „Посебан стратешки значај за Србију имају: -у систему Јужне Мораве чеонеакумулације – Власинскојезеро(повећањем запремине акумулације унутар водног земљишта уградњом устава на преливу).“ За Србију не може да буде стратешки значајно превођење једне мале бујичне реке, каква је Топлодолска. Њеним превођењем, добила би се минимална електрична енергија из ХЕ Пирот. Стратешки значајно за Србију, у енергетском смислу, била би ревитализација великих хидроенергетских система, као и смањење губитака на електро мрежи, који сада износе више од 15%. Превођењем Топлодолске реке, Србија би била на великом губитку. Изгубила би једну од најлепших река.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. Исти став као за примедбу број 1. истог подносиоца.</p>
<p>5. Страна 193. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године „-Реализација каскаде малих хидроелектрана (МХЕ) на току Нишаве са објектима којису само у кориту за велику воду. Успорни објекти реализовани типизираним пнеуматским бранама омогућавају еколошки врло повољно</p>	<p>5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Очито је да се ради о неспоразуму, јер је на бројним примерима у свету 'in situ' проверено и потврђено да се ради о еколошки веома погодним решењима која, у ствари, оплемењавају речне еколошке системе на рекама са малим падовима. Бране су управљиве, пнеуматске, лако се подижу и</p>

<p>коришћење тог дела тока Нишаве, као део интегралног уређења њенеречне долине.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Избацити цео овај пасус и забранити изградњу МХЕ на Нишави.</p> <p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Река Нишава је изградњом и почетком рада ХЕ Пирот, постала „проточни канал“, са значајно измењеним режимом протока, што је изразито негативно утицало на речни екосистем. Даљим „вршљањем“ коритом реке Нишаве, дошло би до уништења целог екосистема реке. На реци Нишави, на току између Пирота и Беле Паланке, постоје две мале хидроелектране, израђене у претходних неколико година, МХЕ Вргудицац и МХЕ Црвени Брег, док је трећа, код села Чифлик у изградњи. На само петнаестак километара тока, изграђене су три МХЕ, чиме је дошло до фрагментације станишта, чиме је прекинут миграторни пут водених организама, онемогућавајући им миграцију у циљу мреста и одржање врсте. Просторним планом Републике Србије, омогућава се изградња непознатог броја МХЕ на Нишави, што у ствари и не представља план, већ омогућава градњу по принципу ко, где и како хоће, може да гради МХЕ на Нишави.</p>	<p>спуштају и потпуно 'нестају' (легну у нишу на дну) при проласку великих вода, тако да је обезбеђен несметан проток воде и наноса. Успор је само у основном кориту, визуелни ефекат је изванредан јер је у највећем делу године водно огледало реке 'од обале до обале'. У низу градова у свету се управо због тих разлога у мањим и средњим рекама постављају пнеуметске бране, како би се у урбаном ткиву града створио што лепши визуелни ефекат широког водог огледала од обале до обале. Не треба ићи далеко, у Нишу је управо из тих разлога направљена таква мала брана, и нико није нашао ни један разлог против. Савремена технологија хидрауличких машина омогућава да се енергетски искористе и врло мали падови, без икаквих еколошких последица. Напротив, таква решења омогућавају побољшање еколошких услова за опстанак, развој и повећање биолошке разноврсности деонице реке на којој се такве ниске степенице реализују. ППРС отвара само идеју и планску могућност да се ту може реализовати такво веома погодно решење искључиво у основном кориту Нишаве. Тиме је, у ствари, Нишава просторно и еколошки заштићена, да неки неодговорни људи не могу да дивљају у том кориту, градећи разне објекте на водном земљишту, на самој обали, са терасама над реком. Стотине таквих објеката је на рекама Србије, у водном земљишту. Овакво решење чува Нишаву за генерације које тек долазе, да уз све савременије технологије на најбољи начин искористе и еколошки оплемене тај део тока реке Нишаве.</p>
<p>6. Страна 193. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године</p> <p>„Реализација МХЕ уз све постојеће и будуће вишенаменске акумулације, при чему ће код акумулација намењених водоснабдевању МХЕ енергетски користити само вишкове воде из акумулације и неће реметити режим захватања и испуштања воде из акумулације. Такође МХЕ су дозвољене: 1) ако се реализују са отвореним деривацијама које не ометају друге инфраструктурне системе; 2) на средњим водотоцима на којима се може реализовати као каскада проточних МХЕ у кориту за велику воду, по могућности са истом типизираном диспозицијом успорног објекта и опремом (коришћење типа устава које се отварају тако да не чине сметњу течењу при наласку великих вода); 3) на</p>	<p>6. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Досадашњим активностима на плану супростављања грађењу еколошки и социјално наприкладних МХЕ са дугачким цевоводним деривацијама доста је учињено. Томе је велики допринос дао и предлагач примедбе. Донете су одлуке о забрани грађења у заштићеним подручјима, а неке општине су донеле одлуке о забрани грађења МХЕ тог типа на својој територији. На жалост, за бројне реке те активности су дошле са закашњењем. Међутим, било би погрешно у ППРС унети генералну забрану грађења деривационих МХЕ у целој земљи. Неки објекти са отвореним деривацијама могу бити и естетски и еколошки и оправдани и атрактивни, јер су добро реализоване отворене деривације додатни фини хидрографски нерви у еколошком ткиву сливова. Такође, постоје диспозиције и цевоводних деривација код којих би било крајње</p>

<p>преносним системима регионалних и других водовода на местима на којима је неопходно оборити притисак; 4) на каналским системима на којима из функционалних разлога постоје денивелације нивоа (пример: ХС ДТД); 5) на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Овде забранити МХЕ на водотоковима и водоакумулацијама у заштићеном подручју, те забранити изградњу деривационих МХЕ на целој територији Србије.</p>	<p>неразумно ако се не направи и МХЕ. Пример су доводи под притиском према постојењима за пречишћавање воде (ППВ) за насеља, на којима су неретко неопходне прекидне коморе, на којима је једино разумно направити МХЕ, или на чијем крају треба да се постави аграгат МХЕ како би се притисак на економски и хидраулички најразумнији начин свео на онај који је потребан за рад ППВ.</p>
<p>7. Страна 200. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године</p> <p>„У периоду до 2025. године покренуће сеза Републику Србије економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Из ППРС од 2021. до 2035. године треба избацити могућност експлоатације литијума у Јадарском басену, а разлози су многобројни. Долази до невољног расељавања локалног становништва, уништавања пољопривредног земљишта, девастације лепоте предела, коришћење прљавих технологија и загађења подземних и површинских вода, као и ваздуха. Изразито негативан утицај експлоатације литијума на природно окружење је огроман и незаустављив. У експлоатацији се користе огромне количине сумпорне киселине, која ће делом испарити у ваздух, делом ће завршити у водотокове, а делом ће завршити у земљи. Компанија Рио Тинто, која намерава експлоатацију Литијума, је на бројним местима у свету, где је вршила експлоатацију руда, оставила погубне последице по природу и становништво. Против Рио Тинта, покренути су многи судски спорови, због девастације природе. У тим споровима су проглашени кривим, осуђени и платили су милионске одштете.</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>8. Страна 303. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p> <p>„За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално расположивих технологија, мера енергетске</p>	<p>8. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као</p>

<p>ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије.И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Из ППРС од 2021. до 2035. године треба избацити могућност изградње и експлоатације било каквих нуклеарних постројења, због могућих дугорочних негативних последица по живот у случају акцидента. Посебан проблем је негативна селекција кандидата, који би евентуално руководили оваквим постројењима. Пример је г-ђа Маја Гојковић, иначе правник, која је изабрана на место председника управног одбора Агенције за заштиту од јонизујућег зрачења и нуклеарну сигурност Србије.</p>	<p>потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“.</p> <p>Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике..</p>
<p>9. Страна 309. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p> <p>„Уљни шкриљци (шејлови) могу ефикасно да се искористе за производњу нафтног уља (екстракцијом) из којег би се прерадом (у рафинерији) добијала нафта, док би се престали део екстрахованих уљних шкриљаца (шејлова) користио за производњу електричне енергије. Процењене резерве уљних шкриљаца (уљних шејлова) у Републици Србији су око 4,8 милијарди тона, и налазе се у следећим басенима: Алексиначки, Врањски, Сенонски тектонски ров, Ваљевско–мионички, Западно–моравски, Крушевачки, Бабушнички, Косанички, Нишки и Левачки. Експлоатација и прерада уљних шкриљаца (уљних шејлова) има вишеструке позитивне ефекте као што су валоризовање до сада неискоришћеног рудног потенцијала и повећање домаће производње нафте, али уз негативне утицаје на животну средину.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Из ППРС од 2021. до 2035. године, избацити могућност експлоатације уљних шкриљаца, због изузетно прљаве технологије и огромних негативних последица по екосистем и човека.</p>	<p>9. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Могућност коришћења уљних шкриљаца је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“.</p> <p>Коначан став о коришћењу уљних шкриљаца треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>10. Страна 382. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p>	<p>10. Примедба није основана.</p>

<p>„До доношења РПП и ППППН у складу са наведеним одредбама ППРС примењују се у целости сви РПП и ППППН донети пре ступања на снагу овог ППРС.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Овде треба избацити реч „у целости“, а додати „осмим оних делова, који се односе на хидроакумулације, хидроенергетска постројења и постројења за експлоатацију рудних богатстава, за која мора бити добијена сагласност локалне заједнице.“ Тако да би овај пасус у коначном гласио: До доношења РПП и ППППН у складу са наведеним одредбама ППРС примењују се сви РПП и ППППН донети пре ступања на снагу овог ППРС, осмим оних делова, који се односе на хидроакумулације, хидроенергетска постројења и постројења за експлоатацију рудних богатстава, за која мора бити добијена сагласност локалне заједнице. “</p>	<p><i>Образложење:</i> Делови РПП и ППППН се не могу стављати ван снаге кроз ППРС, јер ППРС има другачији ниво обраде података, планских решења и размере графичких прилога, те се не примењује директно, већ управо кроз РПП и ППППН. Тек кроз поступак њихове израде или измене и допуне је могуће поједине делове стављати ван снаге. При томе обавеза прибављања сагласности за документе и намене националног значаја од стране локалне заједнице није дефинисана законом.</p> <p>До потпуне промене планског основа, забрану изградње малих хидроелектрана је могуће остварити доношењем закона и других прописа како на републичком, тако и на нивоу јединица локалних самоуправа. У међувремену, донети су закони којим се забрањује изградња малих хидроелектрана у заштићеним подручјима, а поједине јединице локалних самоуправа су донеле појединачне акте којим се забрањује изградња малих хидроелектрана на њиховој територији.</p>
<p>11. Страна 390./391. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p> <p>„14) Удео обновљиве енергије у укупној потрошњи енергијеПоказатељ прати циљ да се у будућој структури потрошње енергената повећа учешће обновљивих извора енергије (циљ на нивоу ЕУ је 32,5% до 2030). Сваки од ових извора има своје специфичности и услове под којима је њихово коришћење економски оправдано, с тим да постоје посебни услови и потребе за њихову употребу тзв. децентрализованог производњи топлотне (сагоревањем биомасе, коришћењем геотермалне енергије и сакупљањем сунчевог зрачења) и електричне енергије (изградњом хидроелектрана и ветроелектрана, као и коришћењем фотонапонских РВ система).15) Потенцијал за производњу електричне енергије из обновљивих извораКолико се производњеенергије остварује из обновљивих извора енергије показује, с једне стране, колико је смањена зависност од фосилних горива на регионалном нивоу и колико је овај регион способан да задовољи тражњуза примарном енергијом у будућности. Са друге стране, овај показатељ пружа увид о понуди региона за енергетско тржиште, чиме се може пратити допринос региона према планираним капацитетима 391изградње малих хидроелектрана, ветроелектрана,</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Сасвим је тачно да се одређен број МХЕ не може сврстати у еколошки оправдане изворе енергије.</p> <p>Донете су одлуке о забрани грађења у заштићеним подручјима, а неке општине су донеле одлуке о забрани грађења МХЕ тог типа на својој територији. Било би погрешно у ППРС унети генералну забрану грађења МХЕ у целој земљи. Неки објекти са отвореним деривацијама могу бити и естетски и еколошки оправдани и атрактивни, јер су добро реализоване отворене деривације додатни фини хидрографски нерви у еколошком ткиву сливова. Такође, постоје диспозиције и цевоводних деривација код којих би било крајње неразумно ако се не направи и МХЕ. Пример су доводи под притиском према постојењима за пречишћавање воде (ППВ) за насеља, на којима су не ретко наопходне прекидне коморе, на којима је једино разумно направити МХЕ, или на чијем крају треба да се постави агрегат МХЕ како би се притисак на економски и хидраулички најразумнији начин свео на онај који је потребан за рад ППВ.</p>

<p>соларних фотонапонских постројења, постројења на биомасу и постројења која користе биогаз.“</p> <p>ПРИМЕДБА: Концепт изградње МХЕ се данас у свету више не форсира и не сматра се обновљивим извором енергије. У прилог томе иду и чињенице, да се количина воде у рекама и потоцима, због климатских промена, сваке године смањује, а да се маловодни периоди продужавају. Изградњом хидроенергетских објеката (МХЕ), додатно би се угрозили водни режими река, а нарочито оних у заштићеним подручјима. Дошло би до девастације биодиверзитета, утицало би се на подземне воде (постоје примери пресушивања бунара и извора). Због свега овога, концепт изградње МХЕ, који се сматра обновљивим извором енергије, треба да буде напуштен и избачен из ППРС.</p>	
<p>12. Страна 418. нацрта ППРС од 2021. до 2035. године.</p> <p>ПРИМЕДБА: Занимљиво је да су носилац и чланови радног тима ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, лица која су географи и архитекте, а нису биолози, еколози, ихтиолози...</p> <p>Мене интересује, како је архитекта стручнији од биолога или еколога, када је у питању заштита животне средине и по ком критеријуму су бирани кандидати за овакав посао?</p> <p>Молим вас за одговор?</p>	<p>12. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p> <p>Напомињемо да су све информације о члановима тима јавно доступне на веб страницама институција које су обрађивачи ППРС.</p>
<p>13. На карти 03bREF_PPRS_energetika.jpg., планински масив Видлич у Пироту, је представљен као извор енергетских сировина.</p> <p>ПРИМЕДБА: Видлич је водоизвориште Пирота. Са Видлича, Пирот добија воду коју користи за пиће. Свако роварење по планинском масиву Видлича, представља опасност по водоснабдевање грађана Пирота. Са горе поменуте карте, треба избацити масив Видлича, као потенцијални извор енергетских сировина.</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p><i>Образложење:</i> На Рефералној карти 3б представљени су сви евидентирани ресурси енергетских минералних сировина. У конкретном случају се ради о басену мрког угља. Тиме се не прејудицира њихово истраживање и експлоатација који подлежу свим ограничењима дефинисаним законским основом и овим ППРС. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, изворишта воде, природног и културног наслеђа, и коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p>

45. Ненад Димитријевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.

1. План је јако лош. Има доста општих места, развучен је на неколико стотина страна само да би се људи што пре сморили док га читају. Као подржава се одрживи развој пољопривреде, а уводе се 6 нових ТЕ и 3 нова рудника, који ће учинити и земљу и ваздух отровним и због којих ће нам на крају падати киселе кише. Овде престајем да читам план, немам времена да бацам читајући 400 страна глупости. Као се заузима неки холистички приступ, а заобилазе се апсолутно све релевантне невладине организације и стручне институције које нису под шапом режима. Јасно нам је да су све локалне самоуправе, цела скупштина и сви државни факултети у вашим рукама. Неће проћи. Боље смрт него болест. Ако желите прави, валидни и прихватљиви план, разговарајте са ОРСП и Не даймо Београд.

1. Примедба није основана.

Образложење: Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.

46. Кристина Нештинац, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.

1. Стичем утисак да је жеља власти да своје грађане трује и напоследку их и уништи, протера са свог вековног огњишта. План је недопустив за реализацију и захтевам да се свака даља акција обустави. Захтевам право на живот и здраву животну средину!

1. Примедба није основана.

Образложење: Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.

47. Ненад Миловановић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.

1. Имам примедбу на нови просторни план. Пошто видим да вам је у плану да повећате број термоелектрана, рудника, а све под изговором да сачувамо радна места, и да не би куповали струју од западних земаља, како рече председник. Дугорочних ефекат тога је потрујете пола Србије, нарушићете здравље већини становништва. А ако вам је толико битна производња електричне енергије у Србији, па направите једну лепу нуклеарну електрану. Та једна нуклеарна електрана ће задовољити више од половине наших потреба. Исто ће створити радна места. Преко 90% електричне енергије се тако добија у Француској. Ангажујте њих на том пројекту, верујем да ће вам дати чак и кредит, јер ви из сопствених средстава нећете моћи направити, а сигуран да ће да се задужите поново на међународном тржишту (претпостављам код браће Кинеза).

1. Примедба није предмет плана (није основана).

Образложење: Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике..

48. Аксиња Јовановић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.

1. Не желим изградњу рудника угља и ТЕ у Ковину, предложених новим Простор. планом Реп. Србије, јер ће Бела Црква морати да из имена избрише Бела... То је туристичко место богато кристално чистим водама језера, планинским рекама, воћем, виноградима и чистим ваздухом који долази са врхова Карпата који је окружују. У Б. Цркву долазе како домаћи, тако и страни туристи жељни свега наведеног... Ту је и Делиблатска пешчара, у којој су ваздух, вода и земља дом многих живот. врста. Ту су и чудесна, бајковита, Загајичка брда, која привлаче огроман број посетилаца. Ту је све што треба сачувати.

1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.

Образложење:

Термоелектрана Ковин је у Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена.

Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара.

Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати отребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију.

На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.

Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.

Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.

<p>2. Не желим МХЕ нигде на територији Републике Србије.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Постоје бројне ситуације када би било крајње неодговорно, не само у економском, већ у еколошком погледу, да се не сагради МХЕ: на местима где се испушта еколошки проток из акумулације, на местима где се вода под притиском доводи до постројења за пречишћавање воде (ППВ) за насеља, па треба притисак оборити на атмосферски, а то се најбоље остварује малом турбином, на местима напуштених воденице, итд.</p>
<p>3. Не желим експлоатацију лигнита на територији Републике Србије (Рио Тинто је званично протеран из многих земаља света због експлоатације истог и уништавања природног добра).</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није написан у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС. За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>4. Недопустиво је и молим да се преиспита и укине фирма Авенија МБ и њима сл., која, на терет државе, убија хиљаде паса месечно, а од скоро, напада и активисте удружења за заштиту животиња и прети представницима полиције.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

<p>5. Молим да се преиспита рад НИС-а који користи фрактинг, у свету забрањену методу за експлоатацију нафте, на територији Баната и тиме угрожава плодност земље и квалитет подземних вода, те читав живи свет.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
<p>6. Молим да Република Србија услови одузимањем дозволе за рад страним инвеститорима који делују на простору Смедерева, Бора и широм земље, а не поштују закон и у својим постројењима не поседују пречишћиваче ваздуха, те чине да је ваздух у Републици један од најзагађенијих у свету.</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
<p>7. Молим да се забрани продаја сировог лигнита који као гориво доприноси загађењу ваздуха.</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

49. Драгана Милетић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.

<p>1. Молим вас зауставите уништавање Србије и претварање у рудник. Хитно зауставите ово продавање државе и њених еко и минералних блага, због новца. Новац се може добити и прављењем других пројеката који нису тако отровни као ови са термоелектранама и рудницама. Живела Србија, у здрављу и миру.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
--	---

50. Маја Бацковић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.

<p>1. Уништавање природне средине зарад зараде мањина је, и без тих зарада, против људских права. Право на чист ваздух, чисту воду и незагађену земљу су ПРИОРИТЕТИ! Видим као циљ жељу да моја земља буде напредна и самоодржива. Постепеним испуњавањем те жеље и долажења до циља задовољићете и растући број грађана који су спремни да се боре за своја рођењем дата права (свесни сте да ако се та права буду и даље газила, природно ће доћи до још већих и учесталијих побуна, јер без чистог ваздуха, воде и земље нема живота вредног живљења). Предлажем да се уместо продаја природних добара, чије би ископавање довело до еколошких катастрофа (у актуелном случају ископавање литијума а потом се осврћем и на дугогодишња ископавања руда која нажалост нису спроведена по задовољавајућим еколошким стандардима и која годинама уназад, без моралних помисли, нарушавају здравље српског становништва а и даље - природа не зна за границе) држава усредреди на</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба највећим делом није предмет ППРС. Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
--	--

чишћење загађених подручја (бивших и активних депонија) те оспособљавања рециклажног система и да се стручњаци из области заштите животне средине упосле да истраже Humanure composting, природну и одрживу методу коју су хиљадама година народи са истока, а превасходно народ Кине (данас се та метода користи у заједницама широм света) користили за безбедно, само-одрживо и исплативо компостирање људског измета и мокраће, метода која омогућује безбедну прераду једног од највећих санитарних загађивача, а са небројеним бенефитима као нпр.:

- материјал који сматрамо „отпадом“ престаје да буде отпад када осветлимо чињеницу да се, у сарадњи са природом и микроорганизмима из земље, као и природних процеса који карактеристика горњег слоја здраве и живе земље (тло пуно активних микроорганизама), „отпадни“ материјал претвара у чисту био-масу која се потом користи за обогаћивање и стварање плоднијег земљишта (потпуно идентично као стајско ђубриво)

- смањење и коначно искључивање потребе за отровним/токсичним хемијским „ђубривима“ а у складу са тим и додатно побољшавање стања земљишта, квалитета хране и консеквентно здравља становништва!!

- смањење трошкова одржавања и пражњења септичких јама и колектора

- аутоматско побољшање квалитета вода у рекама, а потом и океанима (јер све је повезано)

- подизање свести о повезаности са природом и суделовања човека у природном обновљивом циклусу

- комбиновано искоришћавање извора енергије - биомаса тј. фекалије, остаци од хране итд. се интегрирају у комбинованој, заједничкој разградњи и доводе до још исплативије ситуације за цео екосистем као и за државни систем. Овакав модел води ка побољшању социјалног статуса и благостања појединаца који учествују у природном циклусу разградње биолошке масе

- смањена употреба воде (с обзиром да увођење система биоразграђивања измета не захтева тоалете који користе воду)

<p>- Србија би могла да, имплементујући ову фантастичну идеју компостирања, буде пример осталим државама, покаже своје учешће у позитивном и напредном кретању ка еколошки освешћеном начину живота, драстично смањи загађење и побољша свеукупно здравље заједница, градова и целе земље (како грађанства тако и тла).</p>	
<p>2. Користим прилику овде да уложим жалбу против изградње мини хидро-централа, паковања малобројних чистих река у цеви, као и против деловања „Рио Тинта“ и даљег уништавања природних добара Србије.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

51. Милан Ђорђевић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.

<p>1. НП Копаоник Канализација у Ибар Слив Самоковке максимална заштита Копаоник је наша најлепша планина а Самоковка најлепша река. У Србији не постоји таква река. Садашње стање је поражавајуће. Канализација са Копаоника иде у срце планине директно у Самоковку а изградњом система за оснежавање и МХЕ Вележ која је у НП река је убијена. У Самоковци нема пастрмки, а сума око ње се необјашњиво суши.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је спровођења важећег просторног плана подручја посебне намене за Национални парк Копаоник.</p>
---	--

52. Данијела Тошић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.

52. подброј:

1. Ненад Димитријевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

2. Даниела Мамужић, ГИ „Природа и друштво”, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

3. Маријана Комљеновић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

4. Никола Никић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

5. Радмила Васић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

6. Александра Смиљанић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Планира се неколико нових рудника угља, рудник литијума у Јадру, сребра и злата у Босилеграду, и многа места експлоатације минералних ресурса су уцртана на приложеној мапи а није објашњено шта те бројне браон флекције по мапи значе (странице 169,204,361 ППС-а). За рудник литијума у Јадру није урађена ни студија процена утицаја на животну средину, експерти су указали да је овај рудник високог ризика, и нејасна је његова добробит за Србију, ипак Просторни план Србије обећава да ће рудник кренути са радом до 2025. По свој прилици Рио Тинто је излобирао, да се благо изразимо, Зорану</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума</p>
---	---

<p>Михајловић и друге, што само додаје разлоге за велику бригу. Да подсетимо овај рудник се налази на плодном земљишту, поред Дрине. Велика је шанса да високо токсични отпад при вађењу руде загади пољопривредно земљиште, и реке које водом снабдевају огроман број људи. Наравно, и други планирани рудници уништавају воде и земљу око којих ће народи ратовати у будућности, како каже потпредседник Европске комисије Франс Тимерманс али и многи други људи здравог разума.</p>	<p>наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>2. Планира се доношење нових планова “нове генерације” којим ће се утврдити решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (стр. 277). Хоће рећи планирају се нови “Златибори” у заштићеним подручјима а у супротности са Законом о заштити природе. Једном речју планира се уништавање националних паркова и других драгуља природе Србије. При томе се ни не налази решење за националне паркове чији се управљачи углавном финансирају од сече дрвећа, а немају могућности за развој правог еколошког туризма.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није дат у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС.</p> <p>Подносилац се упућује да погледа став комисије на примедбе број 8. и 17. које је поднео Петар Ђуровић.</p>
<p>3. Просторни план не идентификује конкретне изворе загађења ваздуха у Табели 15, и планира потенцијалне нове термоелектране у Табели 41, које су познате као велики загађивачи ваздуха. Пратећи рудници угља загађују и земљу и воду. Поменуто су неке могућности за уштеду енергије и нове изворе чисте енергије, али се они недовољно озбиљно анализирају нити планирају.</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У важећој „Стратегији развоја енергетике Србије,“ наведене су потенцијалне термоелектране, које су преузете и у ППРС. Није предмет ППРС да анализира енергетске мере и потребне активности на уштеди енергије.</p>
<p>4. Просторни план идентификује само једном реченицом да је нелегална градња велики проблем, без икакве додатне анализе узрока или предлога решавања овог проблема (стр. 74). Чему Просторни план Србије и остали планови ако их бахати блиски власти не поштују? Потребна је врло озбиљна анализа регулативе која је довела до овакве ситуације: да се гради у заштићеним подручјима, да се гради у коритима реке, санитарним зонама заштите,</p>	<p>4. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је на адекватан начин за овај ниво планског документа дат став према нелегалној изградњи да се проблем може превазићи само заустављањем овог процеса и израдом урбанистичких планова за санацију насталог стања.</p>

<p>на државном земљишту, у националним парковима. Како се починиоцима кривичних дела који нелегално граде, или мимо грађевинских дозвола, исплати да ризикују? Решење је јасно, минималне и максималне затворске казне морају бити много више, и морају се односити на одговорне у врху хијерархије. Наравно, морају се односити и на правосудне органе који законе не спроводе.</p>	
--	--

53. Драган Тодоровић – Удружење „Павле Бакић“ Аранђеловац, Кнеза Михаила 33е/2, 34300 Аранђеловац, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

<p>1. У Нацрту Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, у поглављу „2.5.5.3.1.1.3. Подручја планинара за заштиту“ после трећег пасуса на страни 327. додати четврти пасус у следећем тексту: „Ревизија аката о заштити и њихово усаглашавање на рани јавни увид Просторног плана подручја посебне намене за ауто-пут кроз Шумадију „Карађорђе“ (активности на попречној вези државних путева IА реда број 1 и 2, трасом Лајковац-Лазаревац (IВ број 27 и 22)-Аранђеловац (са ветом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и IВ број 25)-Топола (IВ бр. 27 и 25)-Рача-Свилајнац (IВ број 27)-Деспотовац (ПА број 160)-Бор), како би услови надлежних завода за заштиту природе и споменика културе били правремено интегрисани у наведени ПППН.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС је обавезујући стратешки плански документ за све друге планске документе. Планска решења утврђена за тематску област заштите природног и културног наслеђа у ППРС су обавезујући плански оквир и основ за израду предметног просторног плана подручја посебне намене. Предметни коридор се тренутно разрађује кроз израду претходне студије оправданости и генералног пројекта у складу са законом, у оквиру чије израде се обухватају сва ограничења која се односе на одабир трасе. Ревизија аката о заштити природног и културног наслеђа није предмет ППРС, већ спровођења законског основа у тим секторима, потреба за ревизијом аката и остваривања међусекторске сарадње са управљачем саобраћајне инфраструктуре.</p>
<p>2. У Нацрту Просторног план Републике Србије од 2021. до 2035. године, у поглављу „4. Просторне културно-историјске целине“, на страни 335-336, после речи: „Као културна подручја издвајају се подручја: „Фрушке Горе; Старог Влаха; Рудника; Овчарско-кабларске клисуре; Цера; Златибора; Подриња; Шумадије; Новог Пазара; Подунавља, Александровца; Копаоника; Ниша; Топлице; Јужне Мораве; Пирота; Тимочке крајине; Баната; Бачке; Срема и Космаја“ додати и следећи текст: „На наведеним културним подручјима забрањено је одобравање нових истражних и експлоатационих права за рударење. Носиоцима постојећих истражних и експлоатационих права одређивати дозвољене количине за рударење у наредном периоду, у складу са принципима одрживог развоја и искључиво за потребе прераде руде од стране домаће индустрије,</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а</p>

<p>која би требало да буде лоцирана на подручју општине на којој се и налази рудно благо које се експлоатише.“ На овај начин ће бити заустављена убрзана, прекомерна, експлоатација рудног блага, на пример мермера на Венчацу, који се добрим делом користи за изградњу подлога на путевима, а по технолошким својствима је изузетан за фармацеутску или козметичку индустрију, која не постоји на подручју аранђеловачке општине где се налази планина Венчац.</p>	<p>издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>3. У Нацрту Просторног пана Републике Србије од 2021. до 2035. године, у поглављу „3. Воде и водопривредна инфраструктура“, пасус 3.1.1. на страни 356. после речи: „Регионални системи и подсистеми – развој Београдског система и завршетак крака Макиша-Младеновац“ додати: „- Аранђеловац“, чиме ће бити омогућено стабилно и одрживо водоснабдевање грађана аранђеловачке општине водом, а изградња цевовода од Младеновца до Аранђеловца биће најекономичнија упоредо са изградњом дела ауто-пута „Карађорђе“ – крака од Младеновца према Аранђеловцу.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предлог је заиста разуман и технички погодан остварљив на предложени начин. Проблем је у капацитетима преносног система (магистралног цевовода), али и ППВ Макиш. При планирању гране Београдског регионалног система није планирано снабдевање и Аранђеловца, јер се предвиђало повезивање Аранђеловца са Ибарско-шумадијским регионалним системом. Након крајње нерационалних догађања са ВС Студеница, сада је, као што је у ППРС наведено, питање поузданог изворишта тог система остало отворено и мораће да се решава по фазама. Сада није дефинисана поузданија концепција, али једна од могућности је и предлог подносиоца примедбе, али након врло подробних билансних разматрања, која, за сада, не могу да буду унета у ППРС.</p>
<p>4. Прихватањем наведених примедба и сугестија биће створени услови за одрживи развој туризма на подручју централне Шумадије, који је тренутно угрожен девастирањем планине Венчац прекомерним рударењем белог мермера, као и бесправном градњом на планини Букуља и парку Буковичке бање. Посебно ће бити заштићена Шумадија од латентне опасности за истраживање и експлоатацију литијума, који се у оба документа помиње да ће бити експлоатисан на подручју Лознице и Јадра, али опреза ради одставити смо наше примедбе, јер поуздано знамо да је Привредном друштву „Sentaion mental“ Д.О.О. из Београда најпре било одобрено решење за геолошка истраживања литијума и бора на подручју планине Букуља (број: 310-002-183/2016-02, од 24.02.2017. године), а да им је Министарство рударства и енергетике наведено решење укинуло 18.03.2019. године. Поучени и покушајима експлоатације никла на подручју општина</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са</p>

<p>Аранђеловац (Брезовац) и Топола (Липовац), када се општина Топола одупрла томе, нисмо сигурни да ресорна министарства не би мола, по систему „пиши-бриши“ да после усвајања планских докумената, који су сада на јавном увиду, поново напишу неко ново решење за истраживање и експлоатацију литијума на Букуљи. После већ видљивог девастирања Венчаца, и то са свих страна планине, почетак експлоатације литијума на Букуљи би уништио сваку могућност развоја туризма у централној Шумадијин, а Буковичка бања и Оппленац више не би били у категорији квалитетних туристичких дестинација. Надамо се да предлагачима „Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године“ и Нацрта Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину“ то није (био, а да неће никада ни бити) циљ!?</p>	<p>надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
---	--

54. Ненад Димитријевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

<p>1. Веза са примедбом број 52. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1-4.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2.Просторни план морају да раде стручњаци са интегритетом, на основу студија и интеракције са народом, а не продати политичари на основу инвеститора, личног интереса и преписивања застарелих просторних планова који ни онда нису ни мало ваљали. имајте на уму да све ово што вам стигне остаје записано и као доказ на г-маил серверима.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС. Напомињемо да се све информације о члановима тима за израду ППРС могу наћи на веб страницама научноистраживачких и других организација које су обрађивачи овог планског документа.</p>

55. Драгана Марић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

<p>1. Размислите о будућности наше земље и наше деце, има ли живота на видику или сматрате да свака стопа Србије треба да буде профитабилна. Просторни план је катастрофалан и сигурно ће се одразити на рејтинг ове Владе. Добро размислите шта радите, људи су незадовољни и апсолутно против спровођења оваквих погубних планова у дело.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
---	--

56. Младомир Ђорђић, „METALFER MP“ D.O.O., Румски друм 53А, 22000 Сремска Митровица, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

<p>1. Решењем Министарства рударства и енергетике број 310-02-01917/2020-02 од</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>
--	---------------------------------

<p>01.03.2021. године утврђене су и оверене билансне резерве олова, цинка, злата и сребра у лежишту Ћулав-Брајшор (Мајдан планина) код Медвеђе.</p> <p>У наставку вам достављамо координате простора који ће обухватати будући рудник:</p> <p><i>Табела у прилогу Примедбе.</i></p> <p>У складу са наведеним, Просторним планом Републике Србије од 2021. до 2035. године, потребно је да простор дефинисан овим координатама буде предвиђен као земљиште на којем ће се вршити експлоатација минералних сировина.</p> <p>У прилогу вам достављамо копију решења.</p>	
--	--

<p>57. Дарко Ђурић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.</p>	
<p>1. У одељку путеви и трасе које се односе на град Панчево уочава се јасно да трасу будућег аутопута око Панчева не прати железничка пруга-део обилазнице око Београда.Детаљном анализом плана запажено је да целокупан з.саобрацај задире у густо насељене делове Општине Панчево тј у планским документима града Панчева Проширена Миса 3 са гробљем.Где ће се у првој зони акустичног зонирања наћи око 5000 људи.Добро је познато да сирена једног аутомобиле прави буку од 110Дб а сирена једног воза 5 до 6 пута већу.Тренутна фреквенција теретног железничког саобраћаја у насељу Миса износи око 8 композиција дневно и бука сирена је неподношљива за становнике овог насеља.Узети у обзир да је законом највиши дозвољени спољне буке за дан 65Дб а за ноћ 55 ДБ јасно се уочава кршење закона већ сада.Планирана фреквенција будућег з.саобрацаја око 180 композиција дневно сто путничког из Београда тако И теретног из РНП.Зивот у овом делу града неће бити могуц.Акустицно планирање И звучну заштиту није могуће адекватно применити у густо насељеном делу града.Девастацијом једне просторно-урбанистичке целине драстично ће бити нарушен квалитет живота грађанима Панчева,што сматрам да није у интересу ником.Узети у обзир и да се планира и транспорт опасних, запаљивих, канцерогених супстанци из РНП кроз делове Панчева који су густо</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се споводи планском документацијом нижег реда. Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учтавана у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.</p> <p>Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни план града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је урађена кроз наведени ПДР. Израда</p>

<p>насељени. Опасност по з. средини, здравље па чак и живот грађана Панчева је очигледна. Стратешке карте буке морају се ревидирати. Додајем да са овим планом нарушавају стратешке планове града Панчева ка реци Надел тј ускраћује се могућност планског ширења града ка том правцу. Решење проблема се налази у измештању комплетног з. саобраћаја из насељеног дела Панчева уз примену свих мера предвиђених законом о з. средини. Траса будућег аутопута мора да буде праћена з. пругом сто је свакако безбеднија и јефтинија опција за грађане Р.С.</p>	<p>планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.</p> <p>У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом. Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.</p> <p>У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
---	--

58. Марија Бакрач, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.	
<p>1. Страна 343 Потенцијал за смањење емисија ГХГ преваходно лежи у сектору енергетике, и то кроз повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије. Употреба обновљивих извора енергије у индустрији требало би да се удвостручи у односу на 2015. годину, повећавајући се са 126 ktoe на 282 ktoe, а повећање енергетске ефикасности требало би да смањи потрошњу са 483 ktoe на 358 ktoe. Потрошња енергије у домаћинствима, не укључујући електричну енергију, по квадратном метру стамбеног простора требало би да буде смањења са 90 kWh/m...</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.6. Прилагођавање климатским променама додаје се нови став 5. на стр. 343. ППРС који гласи: „Потенцијал за смањење емисија ГХГ лежи и усвајању системске подршке примени технологија којима се смањује емисија ГХГ и потрошња енергије приликом изградње и реконструкције објеката саобраћајне, железничке и водопривредне инфраструктуре; изградње или затварања депонија отпада, флотацијских јаловишта, пепелишта; санације и рекултивације деградираних и/или контаминираних терена, као и процеса третмана и одлагања муља.”</p>

<p>Коментар: Постоји још много области у којима је могуће постићи смањења емисија ГХГ и сматрам да их је потребно укључити што више, нарочито у областима у којима се у периоду за који се план усваја очекују велика улагања. Предлажем следећу допуну “ потенцијал за смањење емисија ГХГ лежи и усвајању системске подршке примени технологија којима се смањује емисија ГХГ и потрошња енергије приликом изградње и реконструкције саобраћајне и железничке инфраструктуре, хидротехничких конструкција, изградње или затварања депонија отпада, флотацијских јаловишта, пепелишта, санације и рекултивације деградираних и/или контаминираних терена као и процеса третмана и одлагања муља.</p>	
<p>2. Страна 363 10.1.1. Спровођење поступка санације и ремедијације црних тачака (хот спотс) – контаминираних индустријских локација; Коментар: Потребно је детаљно навести црне тачке.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС су идентификоване локације црних тачака и најугроженијих подручја па нема потребе понављати. Спровођење поступка санације и ремедијације се односи на све црне тачке и најугроженија подручја</p>
<p>3. 10.1.3. Санација и ремедијација загађених водотокова (деоница Великог Бачког канала, Борска река и др.); Коментар: Потребно је навести и остале загађене водотокове предвиђене за санацију и ремедијацију, нарочито имајући у виду значај ових активности и бројност загађених водотокова.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Биће додате: Кривељска река, Велики Тимок, Мали Пек, Пек, Шашка река и др.</p>

<p>59. Илија Аралица, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.</p>	
<p>1. Молио бих за одговор у вези локације Доњи Крај – Новаци – Зукве, на подручју Општине Коцељева. По просторном плану који сте објавили, предвиђена је „експлоатација минералних сировина“. Молио бих Вас да прецизирате које минералне сировине су у конкретном случају предвиђене за експлоатацију.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допуни предложеним подацима због размере карте која то онемогућава. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина. Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>

60. Бранислава Радосављевић-Николић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

1. Планира се неколико нових рудника угља, рудник литијума у Јадру, сребра и злата у Босилеграду, и многа места експлоатације минералних ресурса су учртана на приложеној мапи а није објашњено шта те бројне браон флекуце по мапи значе (стране 169,204,361 ППС-а). За рудник литијума у Јадру није урађена ни студија процена утицаја на животну средину, експерти су указали да је овај рудник високог ризика, и нејасна је његова добробит за Србију Ипак Просторни план Србије обећава да ће рудник кренути са радом до 2025. и поред великог незадовољства у стручној и заинтересованој јавности, што само додаје разлоге за велику бригу. Овај рудник се налази на плодном земљишту, поред Дрине. Велика је шанса да високо токсични отпад при вађењу руде загади пољопривредно земљиште, и реке које водом снабдевају огроман број људи. Наравно, и други планирани рудници уништавају воде и земљу око којих ће народи ратовати у будућности, како каже потпредседник Европске комисије Франс Тимерманс али и многи други људи здравог разума.

2. Планира се доношење нових планова “нове генерације” којима ће се утврдити решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (стр. 277). Хоће рећи планирају се нови “Златибори” у заштићеним подручјима а у

1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.
Образложење: За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.

Документ о истражним правима издаје надлежно министарство на основу расположивих података о потенцијалним лежиштима. За издавање експлоатационог права потребно је обавити обимна истраживања, донети плански документ и добити сагласност од надлежних државних органа и институција за област животне средине, заштите природе и културног наслеђа, привредног и социјалног развоја и др.

2. Примедба није основана.
Образложење: Текст није дат у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС. Подносилац се упућује да погледа став комисије на примедбе број 8. и 17. које је поднео Петар Ђуровић.

<p>супротности са Законом о заштити природе. Једном речју планира се уништавање националних паркова и других драгуља природе Србије. При томе се ни не налази решење за националне паркове чији се управљачи углавном финансирају од сече дрвећа, а немају могућности за развој правога еколошког туризма.</p>	
<p>3. Просторни план не идентификује конкретне изворе загађења ваздуха у Табели 15, и планира потенцијалне нове термоелектране у Табели 41, које су познате као велики загађивачи ваздуха. Пратећи рудници угља загађују и земљу и воду. Поменуто су неке могућности за уштеду енергије и нове изворе чисте енергије, али се они недовољно озбиљно анализирају нити планирају.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У „Стратегији развоја енергетике Србије,, наведене су потенцијалне термоелектране, које су преузете и у ППРС. Није предмет ППРС да анализира енергетске мере и потребне активности на уштеди енергије.</p>
<p>4. Просторни план идентификује само једном реченицом да је нелегална градња велики проблем, без икакве додатне анализе узрока или предлога решавања овог проблема (стр. 74). Чему Просторни план Србије и остали планови ако их бахати блиски власти не поштују? Потребна је врло озбиљна анализа регулативе која је довела до овакве ситуације: да се гради у заштићеним подручјима, да се гради у коритима река, санитарним зонама заштите, на државном земљишту, у националним парковима. Како се починиоцима кривичних дела који нелегално граде, или граде мимо грађевинских дозвола, исплати да ризикују? Решење је јасно, минималне и максималне затворске казне морају бити много више, и морају се односити на одговорне у врху хијерархије. Наравно, морају се односити и на правосудне органе који законе не спроводе.</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Тема нелегалне или неформалне изградње, настанка, узрока и последица, процеса озакоњења, примене политика за заустављање и мере израде санационих планова обрађена је у ППРС на више места. Казнена политика је предмет законског основа и његовог спровођења, а није предмет планских докумената.</p>
<p>5. НИЈЕ ОБЕЗБЕЂЕНО учешће грађана у усвајању плана - нема дискусија по општинама, стручним организацијама, на медијима.</p>	<p>5. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Због епидемиолошке ситуације (заразна болест Covid 19), презентација ППРС-а за јединице локалних самоуправа је одржана online, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина, 21. априла 2021. године са почетком у 12,00 часова.</p>
<p>6. АЛАТИМА ДРУШТВЕНИХ НАУКА ТРЕТИРА ИНЖЕЊЕРСКЕ ПРОБЛЕМЕ - овај план је врховни документ са којим се усклађује много планова нижег реда а</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

<p>који се у коначном завршавају инжењерским пројектом.</p>	
<p>7. НЕМА ЈАСНЕ ПОЛИТИКЕ према окупираним територијама - Косово се интегрише у Србију и преко ње у свет као да нема никаквих проблема, нису наведени гранични прелази Србије према Албанији, итд..</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, јер је територијални обухват утврђен Уставом Републике Србије и Законом о територијалној организацији Републике Србије (Увод, став 5. на стр. 5. ППРС). Све тематске области у ППРС обрађене су за територију АП Косово и Метохија на основу услова јавних институција и органа управљања Републике Србије, претходних тематских студија (Увод, став 5. на стр. 6. ППРС) и јавно доступних података са веб страница привремених институција самоуправе у Приштини. Према добијеним и јавно доступним подацима, на граници са Албанијом нису планирани нови гранични прелази.</p>
<p>8. ПОВРШНО је разрађен превелики број области где се очекује детаљност и прецизност - као да је овај план начелна стратегија а не врховни план којим се усаглашава развој државе у свим областима које делују у простору.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>9. НЕМА ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ - листа корака, временски план, лица и организација која су одговорна за реализацију активности. Попис проблема, и апстрактан списак деловања није довољан. За то потребно искуство из праксе - титуле нису довољне. НИЈЕ ОПЕРАТИВАН - ово је документ којим се издају наредбе како да се делују у свим областима живота а не.</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС. Напомињемо да Влада Републике Србије доноси петогодишње програме имплементације ППРС.</p>
<p>10. НЕМА ЈАСНУ ПОЛИТИКУ према урбаним и руралним подручјима, односу индустрије и насеља, односу индустрије и делатности, итд.</p>	<p>10. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>11. ДОЗВОЉАВА ПРЕВИШЕ КОНФЛИКАТА У ПРОСТОРУ - рударство – здрава храна, рударство - туризам, итд., у истим зонама планиране су делатности које су у међусобном сукобу.</p>	<p>11. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС. У делу 2.5.8.3. ППРС идентификовани су најзначајнији потенцијални конфликтни интереси у просторном развоју. Утврђени су приступи за њихово превазилажење и минимизирање који треба да се примењују кроз међусекторску сарадњу на републичком, покрајинском и локалном нивоу управљања и уз партиципацију локалног становништва.</p>

<p>12. ПЛАНИРАЊЕ ОД ВРХА КА ДНУ - без питања шта стварно грађанима Србије треба. НАМЕТАЊЕ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА ДРУШТВА - уместо да се питају грађани и ти циљеви да се преточе и оперативан план.</p>	<p>12. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, поступак за доношење просторног плана спроводи се по фазама, једна од тих фаза је и рани јавни увид који се спроводи ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој итд. Рани јавни увид је спроведен у периоду од 2. до 16. марта 2020. године.</p>
---	---

<p>61. Бојана Мирковић (подносилац), Феђа Нетјасов, Радосав Јовановић, Татјана Крстић Симић, Војин Тошић (потписници са Саобраћајног факултета – Катедре за аеродроме и безбедност ваздушне пловидбе), Дејан Гавран, Горан Младеновић, Сања Фриц, Владан Илић (потписници са Грађевинског факултета – Катедре за путеве, железнице и аеродроме и Ђорђе Лукић (потписник из Airport Expert at Ramboll, директор аеродрома Београд од 2001-2003), достављено електронском поштом, од 03.05.2021.</p>	
<p>1. Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, 2.5.4.1.3. Ваздушни саобраћај и аеродромска инфраструктура: “ 2. нова локација аеродрома Београд – услед просторног ограничења на постојећој локацији аеродрома, предвиђена је нова локација на 10 km западно од аеродрома „Никола Тесла”, 24 km од Београда у непосредној близини ауто-пута Е70 на потезу Грмовац – Добановци – Деч. Полазно дефинисање капацитета и потреба, на основу чега ће се приступити изради потребне документације, указује на комплекс од око 1.100 ha, са три полетно-слетне стазе, два путничка терминала, два робна терминала, логистичком и слободном царинском зоном, модерном навигационом опремом и системом светлосног обележавања и Кодном ознаком аеродрома 4F;” (стр. 288) „5. изградња новог аеродрома Нови Сад – на локацији која се налази на око 15 km југоисточно од Новог Сада, у непосредној близини ауто-пута А1, на потезу Ковиљ – Шајкаш – Будисава, са обухватом од око 300 ha и кодном ознаком аеродрома 4Е. Непосредна близина пруге представља перспективу за развој робног, мултимодалног транспорта;“ (стр. 288) Примедбе: Будући да је Просторни план Републике Србије највиши плански документ са обавезном имплементацијом у планове нижег реда, предлажемо да се поменуте</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на начин како је у примедби наведено, на основу смерница МГСИ које се односе на развој ваздушног саобраћаја. Из текста ппрс и са Рефералне карте 3А. Саобраћај и електронске комуникације, као и са Тематске карте 10. Саобраћајна инфраструктура – аеродроми, биће обрисани планирани међународни аеродроми.</p>

локације нових аеродрома Добановци (2.) и Нови Сад (5.) искључе из Просторног плана Републике Србије из два разлога: [1] не постоји објективна потреба за новим аеродромима до 2035. године, и [2] не постоји студија које оправдава предложене локације - једну на 10км, а другу на око 60км од Аеродрома „Никола Тесла“. Поред тога, у важећој планској документацији резервисани су довољни просторни ресурси за дугорочни развој Аеродрома „Никола Тесла“ на постојећој локацији.

Образложење:

Међународни аеродром је инвестиција реда величине неколико милијарди долара. Планирање пројеката таквих размера неизоставно морају пратити одговарајуће анализе – прогноза путничке тражње како би се утврдила величина аеродрома (потребан капацитет и одговарајућа инфраструктура у складу са тим); избор више локација које испуњавају просторне захтеве (обавезно укључујући и постојећу локацију); прелиминарна анализа тих локација са аспекта опслужног подручја, метеоролошких, топографских, навигационих, грађевинских услова, утицаја на животно окружење; избор најбоље локације узимајући у обзир све наведене аспекте.

Није познато да је урађена студија оправданости нове локације аеродрома, а уколико јесте свакако је пропуштен један важан корак, а то је да се таква студија стави на увид јавности, како би шира струка (која није учествовала директно у њеној изради) могла да да свој допринос за овакав пројекат стратешке важности. Од јавно доступних докумената који би се могли повезати са овим проблемом, доле потписанима је у овом тренутку познато само да постоји магистарски рад на тему „Формирање функционалне мреже аеродрома Републике Србије“ одбрањен 30.9.2016. године на Универзитету у Београду-Машинском факултету. Овај рад није брањен на факултету који је матичан за област аеродрома, садржајем и формом не задовољава критеријуме магистарских радова на наша два факултета и стога га не сматрамо релевантним. Увидом у овај магистарски рад установљено је да предлог

локација Добановци и Нови Сад Ковил (које приближно одговарају локацијама предложеним у овом плану) није поткрепљен неопходним анализама које, према међународно признатим и стандардизованим процедурама, прате поступак избора локације новог аеродрома. У Републици Србији тренутно постоје три међународна аеродрома – Аеродром „Никола Тесла“, који је у 2019. опслужио нешто преко 6,1 милиона путника, Аеродром Ниш са нешто више од 420 хиљада путника и Аеродром Морава са само 600 путника у истој години. Имајући у виду и значајне последице које је пандемија COVID-19 имала на ваздушни саобраћај, проблем локације новог аеродрома није ургентан и оставља довољно простора да му се приступи на стручан начин.

При избору постојеће локације београдског аеродрома водило се рачуна о просторним захтевима за дугорочни развој, што је и обезбеђено кроз све досадашње просторне планове. Такође, важећим Планом детаљне регулације комплекса аеродрома до 2043. (усвојен 2020. год) за развој Аеродрома „Никола Тесла“ на постојећој локацији резервисан је простор приближне површине 1.070 ха. Овим планом предвиђена је изградња независне полетно-слетне стазе која постоји у свим плановима аеродрома већ дуже од 50 година. Друга стаза је стратешки планирана као механизам смањења утицаја на животну средину (бука) и обезбеђења услова за одвијање саобраћаја током реконструкција маневарских површина, а не из разлога недостатка капацитета. Томе у прилог, Аеродром *London Heathrow* са две независне полетно-слетне стазе у 2019. године опслужио је 80 милиона путника. Аеродром *London Gatwick* са конфигурацијом која се тренутно гради на Аеродрому „Никола Тесла“ (једна полетно-слетна стаза и једна помоћна) опслужио је преко 46 милиона путника у истој години. Концесија Аеродрома „Никола Тесла“ траје до 2043. године, што осам година улази у период важења предложеног Просторног плана. До тада важи и актуелни План детаљне регулације комплекса аеродрома. Иако детаљи концесионог уговора и даље

<p>нису познати јавности, концесионар се засигурно заштитио од конкуренције других аеродрома, те током важности концесионог уговора, нема ни реалних услова за изградњу другог аеродрома у београдској регији. Концесија Аеродрома „Никола Тесла“ траје тек непуне три године и преостаје још 22 године до њеног завршетка, што оставља довољно времена да се уради студија која би, уколико се покаже да постоји потреба за новом локацијом аеродрома, то и стручно аргументовала и резервисала погодну локацију у наредном Просторном плану за период после 2035.године.</p> <p>На основу наведеног, не постоји ни један оправдани разлог за планирање нове локације аеродрома у широј околини Београда, због чега предлажемо да се из нацрта Просторног плана Републике Србије искључи део који се односи на локације аеродрома у околини Добановаца и Ковиља (наводи 2. и 5. из дела 2.5.4.1.3. Ваздушни саобраћај и аеродромска инфраструктура). Залажемо се за израду Студије развоја аеродромске мреже Републике Србије чији би закључак, после одговарајуће стручне провере и верификације, могао да се користи као објективан и одржив предлог као и да се угради у будуће просторне планове.</p>	
--	--

62. Удружење грађана „Иницијатива за Пожегу“, достављено електронском поштом, од 24.04.2021.	
<p>1. Територија општине Пожега препозната је у нацрту Просторног плана РС као здрава животна средина с тим да су у истом плану наведени реални ризици загађења вода, земљишта и ваздуха у случају развоја рудне експлоатације, што је у супротности са развојем туризма и очувањем природних и културних добара на истој територији.</p> <p>Захтевамо да се из нацрта Просторног плана избаци могућност геолошких испитивања и потенцијалне експлоатације руда литијума, бора и пратеће асоцијације елемената у циљу планског очувања здраве животне средине а не претварања исте у пустош коју ћемо у неком будућем Просторном плану предвиђати за ревитализацију и спашавање минималног облика живота.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја туризма и коришћења минералних сировина.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну</p>

<p>Подсећамо да се на нашој територији налазе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здраве воде слива Западне Мораве - здраве шуме - плодно пољопривредно земљиште - преко 15 заштићених врста птица - преко три строго заштићене дивље врсте грабљивица - заштићена станишта свих врста из фамилије орхидеја - заштићена станишта осталих врста биљака - преко 20 заштићених археолошких локалитета - заштићена непокретна културна добра – споменици културе 	<p>средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p> <p>Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>2. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1-53.</p>	<p>2. Исти став по примедбама.</p>

63. Дамјан Матковић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.	
<p>1. Одељак о лову не спомиње ни једном речју заштиту вукова. Будући да су били истребљени широм Европе и да као врхунски предатори имају значајну улогу у екосистему вукови заслужују одговарајући режим заштите.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Према Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/2010), вук (<i>Canis lupus</i>), је ловостајем заштићена врста. Дивљачи вук на нашим просторима још увек има стабилне популације. Може се констатовати да је и у протеклом периоду врста задржала релативно широко распрострањење, при чему насељава близу 80% територије Србије, са изузећем већег дела територије Војводине. Бројно стање популације вука, је 2007. године процењено на 700 – 800 јединки, а тренд популације је оцењен оценом – у порасту/стабилан (Акциони план за очување вука (<i>Canis lupus</i> L. 1758) у Србији – прва фаза, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић”, Београд, 2007).</p>
<p>2. Одељак о урбаним насељима и даљим плановима помиње еколошке проблеме попут климатских промена. Нагласио бих улогу зеленила и дрвећа у градовима при регулисању климе, везивању угљендиоксида али и естетску и психолошку улогу зеленила. Дрвеће пружа заштиту од сунца кише и буке. Већа количина дрвећа у граду омогућава и пораст животињских врста, посебно птица. Београд и друге градове треба озеленити и начинити их здравијим и пријатнијим местима за живот. Садња дрвећа у градовима је најједноставнији и најјефтинији начин озелењавања постојећих градова.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Проблематика климатских промена је на адекватан начин за овај ниво планског документа обрађена у поглављу 2. ПРС – 2..5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.2.2. Урбани системи и уређење урбаних насеља, 2.5.2.3. Рурални развој и уређење села, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама.</p>

У будуће би било пожељно увести обавезу оних који секу дрвеће у граду да дрвеће и посаде.	
---	--

64. Стефан Милошевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Искористио бих ову прилику да уложим најоштрији протест на нацрт просторног плана Републике Србије. Он није ни од каквог животног бенефита грађанима Србије. Напротив, он пре свега води еколошком и културно-историјском уништењу. Нема ништа горе него да држава ускрати својим грађанима здраву животну средину и запустити, уклони или учини невидљивим једно од најбогатијих културних наслеђа у Европи (сетимо се гондоле на Калемегдану). Чак и градња ваше инфраструктуре, која јесте потребна Србији уопште не поштује било какве еколошке стандарде. Као ни стандарде заштите споменика културе-ако се сећате забетонирали сте и преко ње превели ауто пут-базилике из 4. века између Пирота и Беле паланке. Када бих наводио све примере, примедбе би далеко превазишле ваших 400 страна просторног плана. Србији нити требају брза и јефтина решења у инфраструктури, нити им треба власт која ће говорити грађанима шта треба да раде, или се правити да знају боље од нас самих шта је за нас добро. Користим своју позицију као доктор наука из области археологије и културног наслеђа, а чији је докторат објавио Тринити колеџ из Оксфорда.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
---	---

65. Марко Вукомановић – Савез еколошких организација „Зелена листа Србије“, zelenalistasrbije@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. У делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије - Реализација планских концепција и решења по областима у ППРС имаће следеће кључне ефекте на унапређење просторног развоја Републике: 3. Развој индустрије и туризма - додати: директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне и зелене економије биће и у заштити животне средине и одрживом развоју</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Прихвата се на следећи начин: У делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, додаје се нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју;”.</p>
<p>2. У делу 1.4. УТИЦАЈИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОКРУЖЕЊА НА ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 1.4.2. Привредни раст, структурне</p>	<p>2. Примедба се прихвата. Први део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и</p>

<p>промене у посткризном периоду и спроведене реформе, допунити <u>колико се заостаје</u> у димензији (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија) У овом делу додати да су кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду и <u>већа еколошка оријентисаност („зелена економија“)</u></p>	<p>спроведене реформе на стр. 30. ППРС (став 3), текст се мења тако да гласи: „Према традиционалним EBRD индикаторима Србија највише заостаје у области приватизације великих система, управљања и реструктурирања предузећа и спровођења политике конкурентности. Методолошки концепт мерења одрживости привредног раста унапређен 2017, акцентирао је шест кључних димензија реформи: (1) конкурентност, (2) добро управљање, (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија), (4) инклузивност, (5) отпорност, и (6) интегрисаност. Србија у 2019. заостаје у свим реформским областима за транзиционим државама чланицама ЕУ (просечна оцена за Србију 5,78 наспрам 6,64 просечна оцена транзиционих ЕУ држава): у области конкурентности (5,36 наспрам 6,33), доброг управљања (5,52 наспрам 6,21), „зелене економије“ (5,79 наспрам 6,47), инклузивности (6,16, наспрам 6,53), отпорности (5,86 наспрам 7,46), и интегрисаности (5,99 наспрам 6,86). Највећи реформски изазови за транзиционе државе ЈИЕ представљају проблеми животне средине, инклузије (нпр. ниска запосленост младих) и отпорности финансијских сектора.” Други део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе на стр. 30. ППРС (последњи став), текст се мења тако да гласи: „Кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду су већа инвестициона јавна улагања, већа еколошка оријентисаност, борба против корупције и смањење бирократије, односно тежња ка ефикаснијој јавној управи, њена професионализација и деполитизација.”</p>
<p>3. У делу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства, 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, у потенцијале додати после дела реченице „развој и примена савремених технологија у области одрживог рударства“ и развој „зеленог“ рударства.</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>
<p>4. У делу 1.6.3. Општа оцена стања регионалног развоја, индустрије и туризма, 1.6.3.3. Општа оцена стања развоја индустрије, 1.6.3.3.1. Анализа и оцена стања у главне проблеме индустрије убројати и: спора примена принципа циркуларне и зелене економије.</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примена принципа циркуларне и "зелене" економије није била обавезујућа у индустрији Србије у анализираном периоду, тако да анализа динамике њеног остваривања није била предмет опште оцене стања индустријског развоја. Примена ових принципа тек однедавно је обавезујућа за чланице ЕУ.</p>

	<p><i>Договор о зеленој Европи (European Green Deal, децембра 2019), део је интегралне стратегије Европске комисије за имплементацију Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals). Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН.</i></p> <p>Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/ економије.</p> <p>Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>5. У део 1.6.3.4. Општа оцена стања развоја туризма, 1.6.3.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, додати као антропогене потенцијале: <u>подршка развоју планинског, руралног, еколошког туризма - зеленог туризма</u></p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.3.4.2 у стави 1. на стр. 94. у реченици о антропогеним потенцијалима у загради иза речи: „ваучери, усмеравање ђачких екскурзија” додаће се речи: „подршка развоју планинског, руралног, еколошког и других видова културног туризма”.</p>
<p>6. У део 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије. Кључни потенцијали за одрживи просторни развој Републике Србије, додати поред примене принципа чистије производње и <u>примену принципа циркуларне и зелене економије</u></p> <p>У Предуслуге за остваривање успешног и кохерентног територијалног развоја Србије додати и <u>принципе циркуларне и зелене економије.</u></p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прихвата се да се у принципи циркуларне економије укључе заједно са другим принципима у део 2.2. Принципи просторног развоја Републике Србије, уз напомену да се ови принципи односе на разне области.</p> <p>Примедба примарно припада области заштите животне средине, међутим, захтева интегрисање свих области у односу на примену принципа циркуларне економије. Проблем "циркуларне економије" отвара питање интегрисања еколошких приступа "кружног" циклуса материје и енергије у све људске делатности – од производње, енергетике, рударства, саобраћаја, пољопривреде, туризма, производње хране, грађевинарства, услуга итд., као и повезаност са одлагањем отпада. С обзиром да је реч о новом и недовољно истраженом концепту, неопходна су претходна интегрисана истраживања.</p> <p>Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1.</p>

	<p>Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/ економије.</p> <p>Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>7. У делу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, код Општег циља појаснити да се не ради о „циркуларном развоју“ већ о „циркуларној економији“.</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p>
<p>8. У делу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, Посебне циљеве допунити следећим: обезбеђивање адекватног управљања рудничким отпадом, ремедијација и рекултивација девастираних површина, <u>примена циркуларне економије у рударству - коришћење техногених сировина, отпадне воде и др.</u></p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>
<p>9. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.12. Циљеви развоја индустрије, страна 154, у дефиницији посебних циљева додати: 6. Развој „чистије производње“ 7. Повећање енергетске ефикасности индустрије, 8. Смањење емисије отпадних гасова, прашина и вода, 9. <u>Смањење настајања отпада и његова рециклажа.</u></p>	<p>9. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предложени посебни циљеви (6, 8, 9) односе се на област животне средине. Предложени посебни циљеви (6-9) већ су садржани у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. ППРС у посебном циљу 5. „успостављање одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030“. Посебни циљ 5. усклађен је са циљевима <i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>, на којој се заснива Агенда 2030. (Србије), као и са посебним циљевима у поглављу о животној средини у ППРС. Део предложених посебних циљева већ је садржан и у делу 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, стр. 159. ППРС, у посебним циљевима животне средине (циљ 5. примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (БАТ) и концепта чистије производње приликом реализације</p>

	<p>пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине).</p> <p>У делу 2.3.2.2.18. Циљеви управљања отпадом, општи циљ је је обухватио: одрживи систем управљања отпадом ради смањења загађења животне средине и деградације простора, што укључује и индустријску делатност. Посебни циљеви управљања отпадом укључили су комунални отпад, селекције отпада, изградњу постројења за третман и одлагање опасног отпада и посебних токова отпада, затварање и санацију контаминираних локација опасног отпада.</p> <p>Предложени посебни циљеви у индустрији обухваћени су у стратешким опредељењима индустрије (у делу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) где се на стр. 258. наводи следеће:</p> <p>„Друго стратешко опредељење индустријског развоја ... и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27 (животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетској ефикасности.”</p> <p>Такође, стратешка опредељења индустријског развоја (стр. 261) обухватила су „делимичну декарбонизацију производње за поједине производње према преузетим обавезама Србије и законима.</p> <p>У поглављу 3. Имплементација, део 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја:подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији.”</p>
<p>10. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, страна 159., посебне циљеве допунити:</p> <p>1. Израда просторних планова посебне намене за агломерације у којима је концентрација загађујућих материја у ваздуху опасна по здравље.</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се у посебне циљеве додају ставке о информисању јавности и деконтаминацији и санацији.</p> <p>(б) Не прихватају се остале ставке примедбе. Прва ставка нема правно утемељење, друга ставка је секторски циљ, а последње две се не односе на циљеве заштите животне средине него на циљеве управљања отпадом.</p>

<p>2. Изградња система за пречишћавање отпадних гасова и вода, 3. Побољшање система информисања јавности о загађености и заштити животне средине и укључивање у процесе доношења одлука. 4. Деконтаминација контаминираних локација, 5. Санација, рекултивација и ремедијација напуштених рудника и депонија рударског отпада, 6. <u>Развој система сакупљања и рециклаже отпада,</u> 7. <u>Изградња регионалних депонија комуналног отпада,</u></p>	
<p>11. У делу 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.3. Индустрија, 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја, додати да нови извор индустријског раста могу бити <u>примена принципа циркуларне и зелене економије</u></p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предлог је већ обухваћен у стратешким опредељењима индустрије (у делу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) на стр.258 где се наводи: „Друго стратешко опредељење индустријског развоја....и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27 (животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетској ефикасности.” Такође, требало би имати на уму да још увек нема довољно чврстих доказа који иду у прилог начелној констатацији да примена принципа циркуларне и "зелене" економије може бити нови извор индустријског раста у свим условима. То посебно не мора бити реално у свим секторима и у свим околностима. Искуства теорије и праксе показују да одржива/"зелена" економија може да доведе до смањења економског раста (негативног економског раста) и смањења запослености. У Тематској студији бр. 1 ППРС, поглавље „Индустрија”, стр. 46, наводе се и "...могуће импликације одрживости као што су негативни економски раст, „жртвовани” раст, „варљиви” раст и могући раст незапослености.” Ова амбивалентност је последица недостатка истраживања, широког увида у оквиру примене циркуларне и зелене економије, као и чињенице да се ради о новом концепту. Примена ових принципа одавно је обавезујућа за чланице ЕУ. Договор о зеленој Европи (European Green</p>

	<p>Deal, усвојен у децембру 2019), део је интегралне стратегије Европске комисије за имплементацију Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals). Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН. Имајући у виду претходно, у делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, на стр. 378. ППРС, у области индустрије наводи се следеће „Предлаже се утврђивање системских услова за постепени прелазак на циркуларну производњу (и економију), посебно имајући у виду дубоке трансформативне промене у индустријској производњи које могу бити реметилачког карактера, па би због тога требало да буду балансирано планиране у оквиру јавних политика. Потребна је израда националне платформе за трансформацију индустријског развоја ка циркуларној производњи уз припрему одговарајуће државне стратегије/политике, планова и мера за подстицај циркуларне економије.”</p>
<p>12. У делу 2.5.3.3.2. Оквирни сценарији индустријског развоја, сматрамо да треба поставити амбициознији циљ за постизање до 2035. године <u>веће стопе раста циркуларне економије од предложених 10%.</u></p>	<p>12. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да преиспитује стопе раста циркуларне економије и предлаже циљ тачног процента њеног раста. Постизање предложене стопе раста циркуларне економије од 10% до 2035. године утврђено је одредбама <i>Стратегије индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године</i> усвојене у марту 2020. год. ППРС примењује принципе конзистентности и усклађености са јавним политикама.</p>
<p>13. У делу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА, 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.4. Туризам (Реферална карта 4а), 2.5.3.4.3.2. Транзитни/туринг туристички правци, <u>допунити Рефералну карту 4а трасама наведених Европских пешачких путева 4 и 7.</u></p>	<p>13. Примедба се прихвата. На Рефералној карти 4а и на Тематској карти 7. биће уцртане наведене трасе Европских пешачких путева.</p>
<p>14. У делу 2.5.5.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела, 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа (Реферална карта 4а), прецизирати шта значи и која је „основана претпоставка“ да ће заштићена подручја у планском периоду обухватити 12,76% територије Србије.</p>	<p>14. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Довољно прецизно је речено да се ново, планирано стање заснива на повећању површине постојећих заштићених подручја проглашењем подручја за која је урађена документација и већим делом покренут поступак заштите (са 7,66 на 10,28%) и да ће од 440.000 ha планираних за заштиту најмање половина (220.000 ha или 2,48%) бити истражено, урађене студије и проглашена</p>

	<p>заштићена подручја. Сматрамо да је ово реална планска претпоставка/пројекција. Требало би имати у виду да ће укупна површина под различитим видовима заштите на основу Закона о заштити природе износити 31% територије РС.</p>
<p>15. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.1 допунити: Зајечарски и Борски округ.</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>
<p>16. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.2. Допунити: Зајечар</p>	<p>16. Примедба се прихвата.</p>
<p>17. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11. Управљање отпадом, подтачку 11.4 Успостављање станица за сакупљање отпадних возила: допунити БОР.</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p>
<p>18. У делу 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ, 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, 11. У области индустрије, допунити и израду Програма развоја циркуларне економије.</p>	<p>18. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У области индустрије већ је наведена израда таквог програма. У делу 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, у области индустрије, стр. 370. ППРС, наводи се „10. У области индустрије: ... програма/плана за трансформацију индустријског развоја у правцу циркуларне економије.” У делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, стр. 378. ППРС, наводи се у области индустрије следеће: „Потребно је даље усклађивање релевантних јавних политика у погледу увођења и припреме:... и Програма/Плана за трансформацију индустријског развоја на принципима циркуларне економије у светлу интереса, могућности и задатака нове индустријске политике Србије, припрема државне стратегије/политике, планова и мера за</p>

	<p>подстицај циркуларне економије и Акционог плана за спровођење Стратегије индустријске политике 2020-2030. и Стратегије паметне специјализације 2020-2027.”.</p> <p>У делу 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године у области 5. Индустрија, стр. 358. ППРС, наведено је у ставу 5.9. „постепено прилагођавање политици циркуларне производње, чистијим и најбољим доступним технологијама, стандардима заштите животне средине и климатским променама, компатибилно са националним приоритетима развоја”.</p> <p>У делу 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367. ППРС, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја: ... подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији”.</p> <p>Циркуларна економија, између осталог, предмет је Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., Акционог плана за остваривање Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., и других стратегија. Кандидовање Програма развоја утврђује се у складу са Законом о планском систему, тј. одговарајућим стратегијама, Програмима развоја Републике Србије и Програмима развоја јединица локалне самоуправе, као и Програмом имплементације ППРС.</p>
--	---

66. Никола Станојевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Сматрам да у оквиру „реалистичног сценарија“ ППРС није довољно размотрен аспект заштите животне средине, поготову нарушавање исте од стране корпоративних интереса иностраних компанија. Пратећи тренутни тренд развоја као и тренд раста загађења животне средине можемо предвидети следеће проблеме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. здравствена цена по становништво (услед последица загађења) ће значајно порастати, оптерећујући националне фондове. 2. мањак квалитета ваздуха ће допринети значајно емиграцији платежно способнијег дела популације, јер тај део популације може и жели себи приуштити здравију животну средину (овде добрим делом 	<p>1. Примедба не може да се прихвати Примедба се не прихвата и није основана. <i>Образложење:</i> У оквиру „реалистичног сценарија“ ППРС у довољној мери је размотрен аспект заштите животне средине, који је и разрађен како у оквиру планских решења тако и у оквиру СПУ.</p> <p>У оквиру овог сценарија се, између осталог предвиђа: „..... повећање се адаптивног капацитет на климатске промене простора и насеља, обезбеђује се поуздано водоснабдевање, заштита од поплава, развој пољопривреде и туризма и др; као и унапређење квалитета животне средине санацијом и ревитализацијом подручја загађене, деградиране и угрожене животне средине, и очувањем подручја са квалитетном животном средином”.</p>

<p>спадају радници из ИТ индустрије и део малих и средњих предузећа).</p> <p>3. нарушавање и уништавање природних блага Републике Србије нарушавањем животне средине допринеће смањењу туристичког потенцијала, поготову руралног и природног.</p>	<p>У конкретној примедби су замењене тезе и назначени су пратећи тренутни тренд развоја као и тренд раста загађења животне средине уз предвиђене проблеме (здравствене, мањак квалитета ваздуха, нарушавање природних блага...), који се заправо односе на Постојећи сценарио (под 2.1.1) који представља наставак постојећих, углавном негативних тенденција просторног развоја. Овај сценарио није разрађиван у планским решењима.</p>
--	--

<p>67. Слободан Костадиновски – подносилац за мештане села Радошевац, општина Голубац, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	
<p>1. ПРЕДМЕТ: Иницијатива за доношење Одлуке о измени и допуни. ВЕЗА: Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, Аутопут Е-75 Београд – Ниш (петља “Пожаревац”) - Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац (“Службени гласник РС”, број 7/2021 од 03.02.2021. године). Мештани села Радошевац преко чије територије пролази коридор предметне „брзе саобраћајнице”, у току трајања јавног увида у нацрт предметног планског документа, доставили су ПРИМЕДБУ са 60 потписа мештана:</p> <ul style="list-style-type: none"> • примедба Слободан Костадиновски (са 60 потписа), бр. 350-01-1623/2020-11 од 18.08.2020. године; Примедбе које смо доставили у току трајања јавног увида нису прихваћене, а са образложењима на наше примедбе у ИЗВЕШТАЈУ О ОБАВЉЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ (број:350-01-01760/2018-11, датум: 30. 09. 2020. године) НЕ МОЖЕМО СЕ СЛОЖИТИ. У потпуности смо сагласни са реализацијом и изградњом овог важног саобраћајног инфраструктурног пројекта, јер се унапређује доступност територије општине Голубац, што ће утицати и на бржи развој нашег села. Међутим, нисмо сагласни са делом трасе “брзе саобраћајнице” почев од раскрснице на стационачи km 62+200 приближно до укрштаја са некатегорисаним путем (подвожњак, km 65+050). На овој деоници, усвојена траса „брзе саобраћајнице” пролази кроз насеље Радошевац и ремети планске концепције 	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на решења усвојеног Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, Аутопут Е-75 Београд – Ниш (петља Пожаревац) – Пожаревац (обилазница) – Велико Градиште – Голубац („Службени гласник РС”, број 7/2021). Проблем ће се решавати у складу са одредбама конкретног Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута IB реда, кроз његове измене и допуне.</p>

<p>усвојених Планава детаљне регулације радне зоне „Радошевац“ (“Службени гласник општине Голубац”, број 6/11) и туристичке зоне Винци – Усије (“Службени гласник општине Голубац”, број 11/15), односно за трасу „брзе саобраћајнице” се заузима најквалитетнији простор, на обали Дунава, којим МЗ Радошевац, општина Голубац, располаже за изградњу ове врсте објекта.</p> <p>На основу наведеног, обраћамо Вам се као Носиоцу израде предметне планске документације, са захтевом да се донесе Одлука о приступању изради измене и допуне предметног планског документа, уз примену скраћеног поступка, сходно чл. 51б Закона о планирању и изградњи.</p> <p>Границом измене и допуне предметног планског документа биле би обухваћене катастарске општине Усије, Радошевац и Голубац.</p> <p>Сматрамо да преиспитивање трасе “брзе саобраћајнице” у једном мањем сегменту неће утицати на реализацију овог важног саобраћајног коридора, јер се несметано могу одвијати све потребне активности на већем делу коридора “брзе саобраћајнице”.</p> <p>Општина Голубац, због топографских карактеристика терена и чињенице да је скоро 2/3 територије општине у обухвату НП “Ђердап” не располаже са површинама земљишта на којима се може планирати развој индустријских и туристичких објеката, а са усвојеном трасом “брзе саобраћајнице” губи једини расположиви простор за изградњу ове врсте објеката.</p> <p>Такође, није испоштован критеријум да се заобиђе постојеће насеље Радошевац, већ је трасирана “брза саобраћајница” тако да га пресеца на два дела, што онемогућава даље функционисање и нормалан живот у овом насељу и изазвало је оправдано незадовољство грађана и мештана овог насеља.</p> <p>Молимо Вас да размотрите ову нашу иницијативу а за сва додатна појашњења, на располагању смо.</p> <p>Напонена: уз допис је приложен и графички прилог.</p>	
---	--

68. Лука Вуковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
1. Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли	1. Примедба није основана, а делимично се прихвата.

<p>је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу.</p>	<p><i>Образложење:</i> Примедба је дата у форми питања. У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>
--	--

69. Весна Јаковљевић – „Организација за очување природе и животиња – ОСНА“, Прешернава 13/в, 21107 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Организација за очување природе и животиња – ОСНА (у даљем тексту ОСНА) сматра да без донетих стратешких докумената: - Националне стратегије одрживог развоја - Акционог Плана за обновљиве изворе енергије - акционог Плана за енергетску ефикасност ослањајући се на стратешке документе који су истекли, не може да се уради ни нови Просторни План Републике Србије.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС је сврстан у документе највишег хијерархијског ранга – у документе развојног планирања према чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије. Израда и доношење ППРС није условљено изградом и доношењем или иновирањем других националних стратегија и акционих планова нижег хијерархијског нивоа – докумената јавних политика према чл. 10. Закона о планском систему Републике Србије.</p>
<p>2. Србија је потписник Агенде 2030 односно мапирања националног стратешког оквира у односу на циљеве одрживог развоја који се великим временским периодом поклапа са новим Просторним Планом Републике Србије. ОСНА сматра, да се на начин на који је сачињен овај Просторни План, одустало од стратегије одрживог развоја као развојног концепта као и од примене и настојања да се спроведу кључни спољнополитички циљеви Републике Србије а то је усклађивање са стандардима и прописима европске уније и достизање тих стандарда.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС је конципиран и усмерен на остваривање одрживог просторног развоја. У делу 1.5.2. ППРС, обрађени су европски документи од значаја за просторни развој Србије и њено интегрисање у европско окружење, а у делу 1.5.3. ППРС обрађене су правне тековине и програми ЕУ релевантни за просторни развој Србије и њено интегрисање у европско окружење. То је део полазних основа за израду планских решења у поглављу 2. ППРС.</p>
<p>3. Овај Просторни План такође, показује елементе да је Република Србија одустала од Париског споразума односно борбе за ублажавање степена климатских промена кроз смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште. Кроз овај Просторни План јасно се види да ће се ове емисије гасова повећати кроз изградњу 6 нових термоенергетских постројења. У прилог овој тврдњи је и чињеница да се нови Просторни План позива на стари Национални план за смањење емисија - НЕРП јер нови није још донет. Угаљ и лигнит - Све државе у окружењу републике Србије, затварају своја лигнитска постројења до 2030 (2038</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 10/20) донет је 6. фебруара 2020. и сви циљеви у вези са ублажавањем климатских промена заснивају се на његовим препорукама. ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим</p>

<p>Немачка). Србија не може наставити изолована у том нахођењу да отвара нова постројења. Њена будућност може бити само у настојању да се користе обновљиви извори енергије. Чисте технологије нису релевантне ако узимамо у обзир тенденције Републике Србије за чланство у ЕУ. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна угљенична неутралност до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет”. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p>	<p>документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).</p> <p>Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја) као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.</p> <p>Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.</p> <p>Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.</p> <p>Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом</p>
---	--

	<p>рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.</p> <p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>4. Страна 127. 1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела)</p> <p>Повезивање биолошки вредних подручја у циљу очувања биодиверзитета је наглашено у Стратешкој процени утицаја а у Просторном Плану овога нема. Национални циљеви повећања заштићених површина нису постигнути. Просторним планом Републике Србије за период 2010–2020. године и Националним програмом заштите животне средине предвиђено је да 2012. године под заштитом буде 10 одсто државне територије, а до 2020. године 12 одсто. Међутим, заштићена површина је од средине 2000-тих стагнирала дуже од деценије на 6 одсто, чак се повремено и</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Повезивање биолошки вредних подручја се остварује у потпуности кроз еколошку мрежу (постојећу и планирану) која се у ППРС на више места наводи и анализира. У ППРС је постављена реална претпоставка/пројекција о повећању површине под заштићеним подручјима на око 13% територије РС и о повећању укупних површина под заштитом природе на око 31%. Проблеми у спровођењу заштите (из коментара) се наводе у ППРС и дате су адекватне мере за њихово превазилажење у делу 3.2. ППРС.</p>

<p>смањивала. Када се и успостави, заштита се често не спроводи. Управљачи немају довољну финансијску и техничку подршку својих оснивача.</p> <p>Самим тим даље релаксирање заштићених подручја у сврху туризма је недопустиво, јер је Република Србија годинама суочена са неадекватним приступом заштићеним подручјима у смислу људских капацитета и мониторинга</p>	
<p>5. Водопривредна инфраструктура, рударство и пренамена земљишта Нових 368 GWh МХЕ је за ОСНА-у недопустиво. Међу ограничења треба навести и изузетно малу заступљеност површина под режимом заштите I степена, као и нејасно дефинисана забране и ограничења у Закону о заштити природе (режими II и III степена заштите) која омогућавају спровођење пројеката и активности који су у суштој супротности са очувањем заштићених подручја (нпр. пројекти МХЕ, интензивно шумарство, интензивна изградња).</p>	<p>5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У Табели 41. на стр. 302. ППРС дат је податак о потенцијалном капацитету од 387 MW малих ХЕ, на основу података из важеће Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године. Наведени потенцијални капацитет ће се проверавати кроз ППППН за заштићена подручја, студијску и техничку документацију. Одговарајућа прилагођавања ће се у новој планској и техничкој документацији вршити у складу са новим прописима и стратегијама развоја чија је припрема започета.</p> <p>Будућа изградња МХЕ мораће да задовољи све услове заштите животне средине. У делу 2.5.1.3.6. ППРС у последњем ставу на стр. 193. утврђено је када је дозвољена реализација МХЕ.</p> <p>У ППРС се на више места (посебно на страни 367. и 368) наглашава неопходност измене законског основа заштите природе, којима ће бити обухваћено и побољшање реуглације режима заштите, као и изградње МХЕ (садржана у Нацрту закона о изменама и доунама Закона о заштити природе, 2021). Успостављене, предложене и планиране површине са режимом заштите I степена нису мало заступљене и честа је критика да су оне превелике.</p>
<p>6. Поглавље 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије</p> <p>У новом Просторном Плану недостају информације колика је већ површина земље заузета површинским коповима, рударским депонијама, деградираним земљиштем како би се могао прецизно утврдити део земљишта који се планира са новим заузећима у сврху експлоатисања. У Просторном Плану приказати податке о земљишту које је деградирано рударским</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> О површинама земљишта, које је заузето и деградирано рударским и индустријским активностима, слично као и о депонијама отпада и другим контаминираним локацијама постоје само парцијални, непотпуни и већим делом неажурни подаци. Стога се овај сасвим оправдани захтев не може уважити. Несумњиво је да слаба информатичка основа о свим видовима деградације земљишног покривача Републике Србије представља једно од битних ограничења, како за одрживо управљање земљиштем, тако и са становишта заштите животне средине.</p>

<p>коповима, депонијама рударског отпада, земљиште у приобаљу река као последица испуштања отпадних рудничких и процесних вода са депонија. приказати У Просторном Плану приказати податке контаминираних локације коришћењем Катастра деградираног и контаминираних земљишта у Републици Србији.</p>	<p>Од октобра 2015. године Агенција за заштиту животне средине РС је, уз подршку Светског фонда за животну средину (GEF), офанзивније приступила решавању проблема деконтаминације загађених локалитета. Донет је Правилник о садржини и начину вођења Катастра контаминираних локација, врсти, садржини, обрасцима, начину и роковима достављања података („Службени гласник РС”, број 58/2019), а затим и Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другима захтевима за мониторинг земљишта („Службени гласник РС”, број 102/20).</p> <p>Последња ажурирана база података Катастра показује да је на територији Републике Србије евидентирано 709 потенцијално контаминираних и контаминираних локација (557 регистрованих и 152 процењене). Урађена је мапа потенцијално контаминираних локација по изворима загађења (2018. година), али подаци о површинама деградираних и контаминираних локалитета нису доступни (http://www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDe_kontaminacijiZemljista.pdf).</p>
<p>7. Поглавље 2.5.4.1.3 Развој сектор рударства у домену металичних минералних сировина</p> <p>Како се наводи у Просторном Плану у периоду до 2025.године да ће бити почетак експлоатације јадарита, је недопустиво у контексту чињенице да је овај пројекат још у фази припреме инвестиционо-техничке документације односно студије изводљивости главног рударског пројекта.</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка</p>

	<p>могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>8. Као што види из Просторног Плана цела источна Србије је у плану да буде претворена у комплекс рудника. Од 100 000 становника рачунато је да у источној Србији до 2035. остане 50 000. Објашњење: У Злоту већ буше ради истражних радова на месту Тилва Скоруша, поред самог Лазаревог кањона и изворишта пијаће воде а планира се рудник. Иста је ситуација и у Злаће, у Сумраковцу, Оснићу, Савинцу, Бачевици. На примерима Метовнице, Кривеља, Слатине и осталих борских села. ОСНА сматра да овај нагли заокрет у просторном планирању у смислу стављања нагласка на рударењу и отварања толико много нових рудника је противзаконит. За овако нагле преокрете се мора чути и став ширих друштвених заједница и локалних самоуправа. У Мачви се становништво вековима бави пољопривредом, воћарством и виноградарством. Урбанисти имају законску обавезу да ускладе урбанистичке планове са својствима културних, историјских и привредних карактеристика локалних самоуправа. Недопустиво је предвидети демографске податке у смислу нестанка већег дела становништва, у смислу еколошких избеглица.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У тексту су изнети ставови, без конкретних примедби на ППРС. Документ о истражним правима издаје надлежно министарство на основу расположивих података о потенцијалним лежиштима. За издавање експлоатационог права потребно је обавити обимна истраживања, донети плански документ и добити сагласност од надлежних државних органа и институција за област животне средине, заштите природе и културног наслеђа, привредног и социјалног развоја и др. За цео Борско – мајданпечки басен у припреми је ППППН који треба да утврди релевантне планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој овог подручја, заштиту животне средине и заштиту природе.</p>
<p>9. Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења. У пасусу “Ограничења” додати: Недостатак законске регулативе о укључивању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама, неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву, нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у локалне заједнице којима су угрожени економски интереси</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p>

<p>локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија. Констатација „насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” је неприхватљива.</p>	
<p>10. На страни 357. Став 4.5. БРИСАТИ! „Доношење програма пресељења“ и све конотације у вези овога су против уставне! Молимо да уважите ове примедбе и измените и усагласите Нацрт ППРС са нормативима из позитивне праксе, а у интересу заштите природе и грађана, као и њиховог здравља и имовине и на тај начин осигурате квалитетнији развој Републике Србије и будућих генерација.</p>	<p>10. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Програмима пресељења као саставних делова одговарајућих ППППН утврђују се принципи, услови, динамика и обим пресељења становништва из зона утицаја рударских активности по европским стандардима уз активно учешће локалне заједнице и становништва. Ови програми су неопходни за решавање сложеног и деликатног проблема пресељења становништва и обезбеђење социјалне и сваке друге подршке угроженом становништву у рударском басену и у складу су са правним системом Републике Србије.</p>

<p>70. Душан Михајловић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	
<p>1. Желео бих да поднесем приговор на предложени Просторни план Републике Србије. Наиме. желео бих да изразим забринутост за предложених шест термоцентра на територији Републике Србије у близини великих насељених места. Ова изграња би директно утицала на квалитет ваздуха и последично на здравље људи, а последично и на високе трошкове за здравство. Такође, желео бих да кажем да је рок за подношење пријава био кратак те стога нисам успео да прочитам свих 400стр плана.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ наведене су у ППРС само као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена и прописа ЕУ. Такође, поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија.</p>

<p>71. Никола Ивковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	
<p>71. подброј:</p>	
<p>1. Марија Ивковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	

<p>1. Поводом планиране депоније у близини Смедерева, између Раље, Колара и Врбовца, подносим примедбу због екоцида и уништавања животне средине који би наступили у утицајној зони депоније. На овом подручју налази се река Раља, као и доста подземних вода које би депонија затрвала. Река Раља релативно често плави, па би депонија у плавном подручју значила разарање екосистема и угрожавање живота и здравља људи који на посматраном подручју живе. Град Смедерево са околином већ је изузетно нездрава средина за живот. У кориту реке Језаве већ постоји градска депонија, а квалитет ваздуха годинама је испод прихватљивих вредности. Апелујем да се поменута депонија не формира.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. (а) Примедба се прихвата у делу да се регионална депонија не прикаже на графичком прилогу. Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација. Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичког прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС. На стр. 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”. (б) Примедба се не прихвата у делу који се односи на то да се депонија не планира. Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Смедерево се не разликује од осталих региона у Републици Србији. Како локација регионалне депоније односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Смедерево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река, зоне плављења итд.</p>
---	---

72. Марија Ивковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Поводом планиране депоније у близини Смедерева, између Раље, Колара и Врбовца, подносим примедбу због екоцида и уништавања животне средине који би наступили у утицајној зони депоније. На овом подручју налази се река Раља, као и доста подземних вода које би депонија затрвала. Река Раља релативно често плави, па би депонија у плавном подручју значила разарање екосистема и угрожавање живота и здравља људи који на</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. (а) Примедба се прихвата у делу да се регионална депонија не прикаже на графичком прилогу. Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p>
---	---

<p>посматраном подручју живе. Град Смедерево са околином већ је изузетно нездрава средина за живот. У кориту реке Језаве већ постоји градска депонија, а квалитет ваздуха годинама је испод прихватљивих вредности. Апелујем да се поменута депонија не формира.</p>	<p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичког прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>На стр. 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p> <p>(б) Примедба се не прихвата у делу који се односи на то да се депонија не планира. Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Смедерево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.</p> <p>Како локација регионалне депоније односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Смедерево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река, зоне плављења итд.</p>
--	--

73. Дуња Шумоња, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Доношењем овог плана доводите ме у дилему. Да ли нисте довољно стручни да побољшате квалитет живота свих нас или стварно радите на томе да постанемо депонија Европе.</p> <p>Не желим да размишљам да је друга опција јер ако јесте ту онда не помаже јавна расправа јер је то онда геноцид не над једном државом него над својом државом и не над једним народом него над својим народом. То доводи до закључка да дилеме ни нема већ да ви једноставно као наша влада не поседујете знања и вештине које су потребне за вођење једне здраве и чисте државе.</p> <p>Ја нисам стручњак из области заштите животне средине али мој коментар је коментар особе која воли природу, чист ваздух, чисте реке, потоке, здрав а не угрожен животињски и биљни свет пре свега наше државе а наравно и целе планете. Ово је коментар будуће мајке која</p>	<p>1. Примедбе нису основане.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретних примедби и сугестија на текстуални и графички део ППРС.</p> <p>Подносилац примедбе с правом указује на бројне проблеме који нису у домену просторног планирања, већ законског основа, различитих јавних политика и институционалне организованости свих нивоа управљања.</p>

је решила да своју децу гаји и васпитава у југозападној Србији.

Дошли смо у ситуацију да становништво пре свега није довољно информисано о доношењу нових закона који директно утичу на њихов живот. Премијерка је рекла да штрајк о заштити животне средине показује пораст животног стандарда. Ја се не бих сложила са тим. Моје виђење ситуације је да је већина младог становништва отишла из државе трбухом за крухом, остатак младе популације је упао у вртлог капитализма и једноставно немају ни времена ни воље ни енергије за размишљање о екологији. При том као држава са високим просеком старости од 43 године, велика већина осталог становништва је компјутерски полуписмена или неписмена. Јавне расправе се организују онлине и самим тим су недоступне овом већинском делу популације. Остала је само шака младих активиста односно љубитеља природа, довољно далековидих да виде да без чисте воде и ваздуха нам се не пише добро. Тако да остаје само на вама одговорност за ваздух који дишемо, воду коју пијемо, храну коју једемо. Али ви нисте успели у тој мисији, јер први показатељ напретка је свест да је нешто лоше и да има лоше последице по све нас. Ми ту свест као нација немамо. Докази су сваки поток и рецица пуни смећа, дивља депонија иза сваке кривине, хемија и пестициди који се рекламирају и форсирају у производњи хране коју ми једемо. Доказ је да храну коју купим и једем из маркета не могу ни у свој компостер да бацим да ми не загади земљу а то једемо. О тешкој индустрији и њиховим мерама заштите животне средине не могу ни да мислим. Људи на челу тих организација су наши лидери а имају тако ниску развијену свест о чувању природе. Доказ је да у Новој Вароши имају контејнери за рециклажу за папир, стакло и пластику а да један камион долази и сабира све то смеће заједно. Да од бране до моје куће има 17 километара и само један контејнер за смеће који се празни једном седмично. Докази су депоније испред Прибоја и Пријепоља на самој магистрали. Све у свему нисте успели да развијете свест код људи о заштити животне средине а то је кључно за здравље наше земље. Јер

<p>ако научимо дете од малих ногу да воли, поштује и диви се нашој планети то је најјефтинији и најприроднији начин за живот и суживот на нашој планети. А ви то нисте ни пробали. Имате тако добар маркетиншки тим а нисте одрадили сегментацију популације и кроз одговарајуће канале маркетинга промовисали ширење свести о природи око нас. У овој уредби и доношењу одлука о отварању нових 6 термо електрана као и долазак фирме Рио Тинто ме брине управо то што су је донеле особе са ниским нивоом свести о заштити животне средине и самим тим угрожавају животе свих нас. Сматрам да би сви министри министарстава који имају везе са овим планом требали да дају оставке као и целокупна влада и да се запосле људи који пре свега имају знање и виде интерес у очувању природе наше државе. Када кажем интерес мислим искључиво на лични интерес а то је да оставе својој деци планету бољим и здравијим местом за живот него у којој смо ми живели.</p>	
---	--

74. Катарина Самуровић, достављено мејлом, од 04.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 13-23 и 31-48.</p>	<p>1. Исти је став по примедбама.</p>
<p>2. Коментар: Треба додати: анализу значаја екосистемских услуга</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Екосистемске услуге су на адекватан начин обрађене за ниво стратешког планског документа као што је ППРС – у делу 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.5.3.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела. Предмет су обраде у одговарајућим секторским документима јавних политика, а могу да буду и предмет других просторних и урбанистичких планова.</p>

75. Андрија Бајић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Увидом у нов просторни план РС, видим да планирате међународни аеродром код Новог Сада, потез Шајкаш-Ковиљ-Будисава. Овим путем желим да вам се захвалим због тога! Нови Сад заслужује међународни аеродром. Релативна близина Сурчина не треба да нас заваља, јаке економије имају</p>	<p>Примедба је дата у форми коментара.</p>

<p>међународне аеродроме и на 10 км ваздушне лније, а не на 40-50!</p> <p>Одлично познајем комплетну територију града Новог Сада, као и његову околину, а посебно изабрану локацију. Њена позиција је идеална у односу на градове Нови Сад, Зрењанин, на аутопут и пругу. Железнички колосек треба осавременити, електрифицирати, направити двосмерно и обавезно повезати са аеродромом, како транспортним, тако и путничким саобраћајем!</p> <p>Што пре из ваших пројеката у Божије уши и у дело!</p> <p>Служимо Србији, живела Србија!</p>	
--	--

76. Марина Николић, УГ „Еко зона Ковин“, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. СРП „Делиблатска пешчара“ је заштићено природно добро I категорије чија заштита датира из 1912. године. Осим заштите на државном нивоу ужива и међународни статус заштићеног подручја по више основа (IPA, IBA, PBA подручје, EMERALD и NATURA 2000 мрежа, Рамсарско подручје) и налази се на прелиминарној UNESCO Листи резервата биосфере по програму „Човек и биосфера“(M&B).</p> <p>Тренутно је угрожена радом ТЕКО, рудника „Нови Ковин“ (суспендоване честице) и Железаром Смедерево.</p> <p>Изградњом још једне ТЕ, Нови Ковин, подручје дела Јужног Баната би било веома негативно због кумулативног ефекта наведених индустријских постројења.</p> <p>Стратешко опредељење Републике Србије је одрживо коришћење природних ресурса што би и из овог документа требало да произилази. Нејасно је дефинисано то опредељење пошто на подручју СРП „Делиблатска пешчара“, у границама резервата, за исти простор предвиђате више намена. На једном месту је посматрани простор означен као ЗАШТИЋЕН а на другом подручје ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ минералних сировина.</p> <p>Осим наведеног стратешко опредељење је и повећање површина под заштитом из простог разлога што је то једини начин одрживог коришћења а не уништавања природних ресурса. Планирано је проширење површине пешчаре под заштитом на „Хатарнице“ (КОВ 01 ППО</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>Термоелектрана Ковин је у Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена</p> <p>Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у првом приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара.</p> <p>Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати отребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију.</p> <p>Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС.</p> <p>На подручју које данас обухвата СРП Делиблатска пешчара установљена су 1970. године лежишта Тилва и Мраморак на којима се преко неколико бушотина експлоатише и даље транспортује природни гас на еколошки безбедан начин, уз поштовање закона и уредбе о заштити СРП. Друга експлоатацијас</p>

Ковин), пашњачке сепе на потесу села Гај-Шумарак-Дубовац (станишта угрожених врста са Црвене листе).

Већина становника са територије Општине Ковин се бави пољопривредом па би евентуална изградња још једне ТЕ угрозила њихов опстанак.

Обухват потенцијалног ширења рудника „Нови Ковин“ подразумева исељавање села Мало Баваниште и Бели Брег, као и дела села Гај (обрађена је само ТО Ковин).

Осим тога, на целој означеној површини се налази обрадиво земљиште које се интензивно користи вековима уназад.

Потпуно је нереално са становишта COST-BENEFIT анализе планирати отварање још једне термо електране у Костолачко-Ковинском угљеном басену, тим пре што се ТЕКО Б, блок Б3 већ увелико гради.

Као што знате, наша држава је у обавези да се придржава европских стандарда када је у питању квалитет ваздуха што додатно, знатно поскупљује производњу електричне енергије. У ТЕКО је недавно почело са радом постројење за одсумпоравање, међутим суспендоване честице и даље праве огроман проблем.

У плану је да се посебно опорезују производи са високим угљичним интензитетом (емитери гасова са ефектом стаклене баште), што би се односило и на нашу државу која је чланица Европске енергетске заједнице.

На потесу села Гај-Дубовац налази се један од највећих басена пијаће воде у Војводини. Према ВОС-у (2002.) овај простор је наведен као простор будућег изворишта подземних вода за регионално водоснабдевање Јужног Баната. Институт Јарослав Черни је 2006. године урадио Претходну студију изводљивости изградње регионалног водоводног система Дубовац-Зрењанин-Кикинда која је потврдила значајан потенцијал за експлоатацију подземних вода ковинске општине. Овај обновљиви ресурс је тренутно међу највећим проблемима на нашој планети а током година може постати нерешив.

Од велике важности је и социјални аспект потенцијалног ширења рудника „Нови Ковин“. Сведоци смо да је у Костолачком као и у Колубарском региону овај аспект добрим делом занемарен. Наиме, откупљена су имања која је било

минералних сировина не врши се, не планира се и није дозвољена.

На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.

Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.

Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.

неопходно откупити због физичког ширења док су имања на малој удаљености од копа остала неоткупљена. На тим кућама пуцају зидови, неретко је бар један члан породице неизлечиво болестан, проценат смртности је огроман.

Мишљење Завода за заштиту природе Србије (РЈ Нови Сад 04.09.2006.бр 03-450): „Знатан проценат Општине Ковин представља осетљив простор због висине подземне воде. Иако у нашој земљи законски још није регулисан статус оваквих осетљивих подручја, у околним земљама унутар ЕУ овакве просторне целине дефинисане су као ESA (Environmental Sensitive Areas). ESA подручја дефинишу се на основу геолошких, педолошких, хидролошких особина, понекад због специфичности рељефа или по осетљивости екосистема. Заједничка карактеристика ових подручја је рањивост природних ресурса. Развој ових просторних целина усмерава се према видовима коришћења који мање оптерећују средину и омогућавају обнављање природних ресурса у складу са принципима одрживог развоја. Како је на простору Општине Ковин близина подземне воде местимично повезана и са неповољним саставом педолошког пркривача, стварајући „рањиве области“, на њима је неопходно избегавати типове намене површина које би довеле до уништавања природних ресурса или до загађења земљишта и воде (индустријски објекти, депоније и сл).“

Сматрамо да су горе наведени разлози више него довољни да видите нереалност будућег ППРС што се тиче експлоатације минералних сировина на локалитетима СРП „Делиблатска пешчара“ и Мало Баваниште-Острово.

Предлози:

Потпуно избацити могућност експлоатације минералних сировина у границама СРП „Делиблатска пешчара“ и задржати статус заштићеног природног добра које ужива више од једног века. Рад рудника „Нови Ковин“ задржати у границама небрањеног подручја и урадити Cost-benefit анализу пошто су оверене резерве угља довољне за 30-35 година експлоатације, односно занемарљиво мале у односу на потенцијално улагање.

Графички Прилог: Наше примедбе и сугестије се односе на намену простора означеног на карти. Део рефералне карте 1. Намена простора	
---	--

77. Владимир Јанковић, УНЕКООП, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1, 2, 24, 25-27, 31-48.	1. Исти став по примедбама.
2. Увидом у документацију за предметни јавни увид уочено је следеће: 1.Израда Просторног плана Републике Србије у супротности је са важећим законским прописима Републике Србије јер није поштовано начело хијерархије јавних политика, јер План развоја Републике Србије још није усвојен. Образложење: Закон о планском сиситему Републике Србије (Сл. Гласник РС“,) представља кровни законски пропис из кога треба да проистекну планови нижег реда као што је и Просторни план Републике Србије 2021-2035. Чланом 23. Закона о планском сиситему Републике Србије прописано је да План развоја Републике Србије и Просторни план Републике Србије морају бити усклађени.	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском сиситему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.

3. Страна 343. 2.5.6. Прилагођавање климатским променама У предложеним решењима нису споменуте мере смањења емисија ГХГ гасова из сектора грађевине (3. глобални емитер) и то пре свега кроз побољшање карбонског отиска изградње и реконструкције грађевинских објеката смањењем тзв. Отелотвореног (везаног) CO ₂ .	3. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.6. Прилагођавање климатским променама, став 4. на стр. 329. биће коригован тако да гласи: „Потенцијал за смањење емисија ГХГ превасходно лежи у сектору енергетике (који укључује и сектор зградарства и саобраћаја), и то кроз повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије. Повећање енергетске ефикасности и коришћење обновљивих енергетских извора подразумева и сектор зградарства, у коме је неопходно побољшање карбонског отиска изградње и реконструкције грађевинских објеката смањењем везаног CO ₂ .”.
4. Страна 194. 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољним водама 2. Пасивне мере Приобаља великих река (Дунав, Сава, доњи ток Велике Мораве, Тиса) највећим делом су била заштићена од тзв. Стогодишњих великих вода (вероватноће 1%). Тај степен	4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Србија веома активно учествује у свим активностима које проистичу из обавеза које су повезане са Париским споразумом. У тим активностима, које се финализују званичним државним извештајима (до сада су урађена 4 таква извештаја), учествују најеминентнији професори из области

<p>обезбеђености треба преиспитати, јер је дошло до погоршавања режима великих вода. Степен остварене заштите није постојана категорија, јер се мења зависно од промена режима формирања великих вода. Стога је неопходно да се повремено хидролошким анализама преиспитује степен заштите, који се реално остварује насипима на појединим деоницама река, посебно крај великих насеља на рекама, као и у зони технолошких садржаја који су веома осетљиви на плавлeње (површински копови, велике термоелектране, базе индустрије). За обезбеђење одговарајућег степена заштите примењиваће се и допунске мере и радови (мобилни системи заштите од поплава у градовима, реконструкција објеката).</p> <p>Коментар: Предвиђена решења не коренподирају са новим трендовима у овој области, јер се ослањају на конзервативне праксе искључиво на бази статистичких података не уважавајући измењене климатске услове који подразумевају неравномерни распоред падавина са екстремном количином падавина у кратком временском периоду (догађаји 2014.године). Поред тога неопходно је напустити праксу која подразумева хидротехничке објекте приликом чије изградње се не врши анализа њиховог утицаја на екосистем водотокова што за последицу има стварања „мртвих“ канала.Најбоља илустрација за ову тврдњу је да се у многим земљама ЕУ врши „ренатурализација“ раније изграђених хидротехничких објекта и регулација-</p>	<p>климатологије, метеорологије, хидрологије, водопривреде, пољопривреде, шумарства. Користе се верификовани ММ догађања на том плану, а сва истраживања су потпуно синхронизована са сличним истраживањима у свету. Управо по тим истраживањима, потпуно усаглашеним на међународном плану, добијају се резултати које подносилац примедбе без аргументације доводи у питање у својој примедби. Према томе, није тачна констатација да "предвиђена решења не кореспондирају са новим трендовима у овој области јер се ослањају на конзервативне праксе". Напротив, закључци свих земаља су сасвим слични и сви предузимају сличне мере – ојачавање заштитних система ('пасивних мера заштите'). Када то раде узводне земље, повишавајући и ојачавајући насипе, разлог је да се ми 'двоструко више' забринемо, јер се код нас то одражава на знатно неповољнији начин. Ми не смемо да се коцкамо, нпр. са П.К. Костолац, јер ће се деснообалним насипима на Дунаву и Морави, као и левообалним насипом на Млави, штитити површински коп (ПК) који ће се спуштати на стотинак метара испод нивоа велике воде Дунава у тој зони. Било каква хаварија те заштићене касете у којој је ПК била би национална трагедија највећих размера и изузетно дугог трајања. Зато степен заштите таквих објекта треба подићи на повратни период Т1000.</p> <p>Предложене активности у ППРС су једине разумне. И то нема никакве везе са наводним 'мртвим каналима' и потребом ренатурализације неких превише технократски регулисаних мањих водотока, које заиста треба ренатуризовати, и то је, такође, предложено у ППРС.</p> <p>Закључак: веома је важна реализација планираних пасивних мера заштите, али ће се реализовати и ренатурализације бројних мањих водотока, како би се створили услови за њихову еколошку обнову.</p>
--	--

<p>78. Бранислав Димитров, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	
<p>1.Нацртом Просторног плана је предвиђена изградња каскаде хидроелектрана на целом току реке Нишаве. Поред старе хидроелектране у Сићевачкој клисури, изграђене су још две и трећа је у изградњи. Када се томе дода испуштање непречишћене комуналне отпадне воде директно у реку као рецепијент из све</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Очито је да се ради о неспоразуму о реалној концепцији и могућностима врло успешног уклапања ове каскаде МХЕ у еколошко и социјално окружење. Бројним примерима у свету 'in situ' је проверено и потврђено да је оваква концепција реализације врло ниских каскада еколошки веома погодна решење. Таквим објектима се, у</p>

четири општине (града) дуж тока реке (Димитровград, Пирот, Бела Паланка и Ниш), јасно је да је притисак на екосистем реке превелик, а да би његово додатно нарушавање довело до тоталне девастације свих услуга које он може да пружи. Досадашњим истраживањима фауне реке Нишаве потврђено је присуство великог броја ретких и ендемичних врста животиња, пре свега бескичмењака. За поједине врсте је река Нишава најзначајније станиште на територији целе Србије. Нажалост, Завод за заштиту природе Србије, због недостатка адекватног стручног кадра, приликом издавања услова, углавном узима у обзир само фауну риба, док остатак живот света остаје занемарен. Такође, успоравање тока реке изградњом акумулација долази до озбиљног нарушавања квалитета воде и њене употребне вредности, да не говоримо о потпуној промени биоценозе. Коришћење акумулација као интегрални део одбране од поплава и уређења корита реке такође није рационално. Већ су начињене озбиљне грешке приликом извођења недозвољених радова и гомилања грађевинског отпада у кориту за велику воду, што је довело до поплава у јануару текуће године, на местима где поплава раније никада није било. Боље би било да се ради на њиховом санирању и да се акценат стави на постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода. Поједини делови тока реке Нишаве представљају потенцијалне изворе заразе за људе и животиње. Досадашње искуство нас учи да се пројекти изградње хидроелектрана изводе без икакве или веома штуре студије о процени утицаја на животну средину, све по брзом поступку. То је неприхватљиво за време у коме живимо и узевши у обзир изазове са којима се сусрећемо, и тек ћемо се сусрети и догледној будућности, када су у питању климатске промене и губитак биодиверзитета. Нажалост, уводни део за хидроенергетику на 192. и 193. страни јасно говори о ставу обрађивача Просторног плана, где је у први план стављен профит и могућност коришћења природног тока река за што брже остварење економског прихода...

ствари, оплемењавају речни еколошки системи на алувијалним рекама са малим падовима. Бране су веома мобилно управљиве, пнеуматске, лако се подижу и спуштају и потпуно 'нестају' (легну у нишу на дну) при проласку великих вода, тако да је обезбеђен несметан проток воде и наноса. Успор је само у основном кориту, а визуелни ефекат је изванредан, јер је у највећем делу године водно огледало реке 'од обале до обале'. Такво решење има предности и са гледишта ихтиофауне. У низу градова се управо због тих разлога постављају пнеуметске бране, како би се у урбаном ткиву створио што леши визуелни ефекат широког водног огледала од обале до обале. Не треба ићи далеко, у Нишу је управо из тих разлога направљена таква мала брана, и нико није нашао ни један разлог против. Савремена технологија хидрауличких машина омогућава да се енергетски искористе и врло мали падови, без икаквих еколошких последица. Напротив, таква решења омогућавају побољшање еколошких услова за опстанак, развој и повећање биолошке разноврсности деонице реке на којој се такве ниске степенице реализују. Врло битно је истаћи да се овакво решење, ако до њега дође, примењује так када се потпуно реши проблем квалитета воде, значи, пошто се применом ППОВ отклоне сви извори загађења које помиње предлагач. ППРС отвара само идеју и планску могућност да се ту може реализовати такво веома погодно решење искључиво у основном кориту Нишаве. Тиме је, у ствари, Нишава просторно и еколошки заштићена, да неки неодговорни људи не могу да граде разне објекте на водном земљишту, на самој обали, са терасама над реком. Овакво решење чува Нишаву за генерације које тек долазе да уз све савременије технологије на најбољи начин искористе и еколошки оплемене тај део тока реке Нишаве. Сви добронамерни људи којима је стало до заштите животне средине имали би разлога да подрже овакво решење. Са једне стране, овакво решење чува Нишаву од неконтролисаног грађења на њеним обалама, а са друге стране, поново се наглашава, до одлучивање о реализацији таквог решења може доћи само након решења проблема квалитета воде. Према томе, такво решење са предложеном каскадом само подстичне неопходност спровођења свих мера заштите квалитета воде у целом сливу Нишаве. Који је, као што са правом истиче

<p>Предлажем да се изградња хидроакумулација и било ког вида хидроелектрана искључе као могућност за реку Нишаву, која има најлепши слив у том делу Србије.</p>	<p>предлагач, један од најлепших, еколошки најдрагоценијих сливова Србије.</p>
--	--

79. Драгана Арсић испред Удружења за заштиту шума, Булевар Јована Дучића 39д, 21000 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

79. подброј:

1. Мирослава Блажић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Страна 178. 2.5.1.2.1 Коришћење шума и развој шумарства Коментар: Због недостизања циљева пошумљавања који су дефинисани у претходном Просторном плану Републике Србије, (детаљнији подаци о пошумљавању у Србији дати су у извештају Државне ревизорске институције (http://dri.rs/php/document/download/3467/2), а имајући у виду велики значај шума за смањивања негативних ефеката климатских промена, смањивање емисије штетних гасова, заштиту биодиверзитета, екосистемских, социокултурних, предеоних, и других општекорисних функција шума, одрживо газдовање шумама на универзалним паневропским критеријумима, како је наведено у оквиру планских решења по тачкама 1-7, сматрамо да је реално оствариво само на начин да се смањи планирани обим сеча шума, а повећа и реализује планирани обим пошумљавања.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Иако нема директне везе са остваривошћу овог ППРС, мишљење Државне ревизорске институције је сасвим коректно и није у колизији са планираним.</p>
---	---

<p>2. Страна 179. Табела 20. План увећања шумовитости Позиција АП Војводина: Планирати увећање шумовитости до 2035. год. на 2.500 km² уместо 1.902 km² како је наведено у табели.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Увећање шумовитости у АП Војводини не може се утврђивати произвољно, не сумњајући при том у искрене жеље подносиоца примедбе. У изради ППРС методолошки поступак за област шума обухвата: анализу бонитетних вредности земљишта, еолске ерозије, заштите вода (изворишта) и од вода (поплаве), катастар загађивача, потребе становништва посебно у урбаним срединама, постојећу и планирану инфраструктуру (посебно саобраћајница), јаловишта и одлагалишта, потребу заштите пољопривредне производње, ограничења која проистичу са аспекта заштите природе, међународне иницијативе, климатске промене и др. На тој основи се процењује коначан обим потребне (оптималне) шумовитости. Резултат је био оквирно утврђен оптимум шумовитости, око 14%. Конкретно за АП Војводину проблем је</p>
---	--

	<p>био како определити део пољопривредног земљишта за пошумљавање с обзиром да је учешће лошијих бонитета релативно ниско у односу на Србију као целину. Временска динамика реализације је условљена читавим низом ограничења политичке, социјалне и еколошке природе, те је у односу на то одмерен обим радова који је претпостављен ППРС. При том, динамику треба прилагодити садашњој фрагментираности шума, (не)шумовитости појединих општинских атара (Банат), финансијама и др.</p>
<p>3. Страна 180. Табела 21. Приоритетне мере на обнови, нези и заштити шума У Табели 21. Позиција 4. Сеча шуме, годишњи план 4.700.000 m³. Сматрамо да је овај обим сеча неприхватљив и потпуно у конфликту са стратегијама и планским решењима и циљевима везаним за заштиту животне средине, заштиту природе и општи стратешки третман шума као најефикаснијег природног фактора за борбу против климатских промена, заштиту биодиверзитета, загађеног ваздуха, екосистемског потенцијала руралних подручја и одрживог и ниско угљеничног развоја Србије ка зеленој економији. Из тог разлога уместо планираних 4.700.000 m³ требало би планирати 2.500.000 m³, што је приближно обиму годишњих сеча за период 2017. – 2019. како је наведено у већ линкованом Извештају Државне ревизорске институције. Сматрамо да у АП Војводина као најмање пошумљеној регија у Србији и Европи, због чега је означена као црвена тачка која ће највише трпети негативан утицај климатске кризе, треба да буде највећи ниво смањења планираног обима сеча шума на годишњем нивоу и то до нивоа од 50% обима сеча које су остварене у периоду 2017-2019. год, у односу на реперне податке који су наведени у Извештају Државне ревизорске институције.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Утврђивању обима сече претстоји увек тежи теренски посао (један од најтежих у шумарству) а односи се на инвентуру шума (премер). На пример, у последњем десетогодишњем периоду у шумама Сремског шумског подручја у циљу израде оперативних периодичних планова, тотално је премерено више од половине површине под шумом (остало применом статистичких метода у границама тачности 95%). У односу на климатске промене, емпиријски је доказано да и сеча шуме трајно смањује негативне ефекте стаклене баште јер се акумулирани угљеник трајно депонује у дрвету. Поготово ако се зрела, понекад ретка и застарчена састојина мења младом, једром и дуговеком. Сеча са научног становишта никад није сама себи циљ и у континуитету је прати обавеза обнављања исте површине сада већ класичним искуственим методама. Садашњи обим сеча уз поштовање вишефункционалне одрживости је на нивоу мањем од 50% (44%) запреминског прираста, а интензитет у укупној запремини је 1,17%, што приближно одговара опходњи од 90-100 година. Ово је код доминантног учешћа изданачких шума у Србији умерен и одмерен интензитет. Ово свакако не негира констатацију да је шумовитост Војводине недовољна и надамо се да ћемо доживити озбиљнији однос према плану њеног пошумљавања. Основни проблем је, поред осталог, везан за потребу одрицања од дела површина зиратног земљишта у корист шума и увећања шумовитости.</p>

80. Звездан Калмар – Коалиција за одрживо рударство и Наташа Ђерег – Центар за екологију и одрживи развој, достављено електронском поштом, од 07.05.2021.

1. Организације ЦЕКОР и КОРС са великом забринутошћу прате развој Просторног плана Републике Србије и националне стратегије климатских промена где смо

1 Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана
Образложење: ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу,

уочили после пажљивог разматрања да оба документа (од изузетног стратешког значаја за развој Републике Србије) у следећих 50 година предвиђају драматично повећање производних капацитета у производњи угља (лигнита) и то за готово 30 посто (на 48 милиона тона -по предлогу Просторног плана Републике Србије), као и предвиђање повећања броја и капацитета угљених термо централа (Костолац БЗ, Колубара Б, Никола Тесла БЗ, Ковин). Овакав план ће довести да Србија закључа свој будући развој у високо-карбонски правац развоја што није у складу са Париским споразумом, а успу ће изложити грађане насуканим трошковима, јер у оба документа нису узела у обзир директна и индиректна давања за загађење а такође и будуће таксе на CO₂ које су јуче достигле 50 ЕУР по тони CO₂, због чега ће само за ову таксу морати да се одваја 2 милијарде ЕУР годишње што ће уништити социјалну стабилност, повећати незапосленост, те такође уништити конкурентност српске привреде.

Овим писмом упозоравамо јавност да ни климатска стратегија нити Просторни план Републике Србије нису урађени у складу са алармантним галопом климатских промена и нису урађени сценарији ДЕКАРБЕНИЗАЦИЈЕ Србије до 2040.

односно 2050. Србија има довољно техничког потенцијала да уз велике нове хидроцентралне (посебно велике реверзибилне хидроцентралне на Дунаву, Бистрици) искоришћења ветро и соларне енергије, биомасе (како у централним грејањима тако и у улози производње струје) и употребе геотермалних извора подмири своје енергетске потребе.

Овим отвореним писмом вас позивамо да повучете оба ова документа и да приступите хитној поновној изради оба документа како би се омогућила израда АЛТЕРНАТИВНОГ ЕНЕРГЕТСКОГ СЦЕНАРИЈА КОЈИ ЋЕ ИСПУНИТИ ОБАВЕЗЕ које проистичу из европских и глобалних обавеза Србије али и моралне и уставне обавезе свих грађана Србије да штите своју и глобалну животну средину и довести до преласка на електро енергетику БЕЗ УПОТРЕБЕ УГЉА ДО 2040.

ГОДИНЕ. Србија то може, а то је далеко и

релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и

<p>финансијски али и друштвено прихватљивије и исплативије. Све ово показује да је време да покажете иницијативу и родољубље и да својим ауторитетом захтевате да се ови документи прераде и у њих уведе климатски одговорна и једино могућа енергетска политика.</p>	<p>сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.</p> <p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисана пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
---	---

<p>81. Душко Кузовић, Цара Душана 8, 11500 Обреновац, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>
<p>81. подброј:</p>
<p>1. Ивана Парлић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>
<p>2. Виолета Марковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>3. Катарина Чарапић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>

<p>1. Предмет: насловна страна Просторни план 2021. – 2035. Зашто је узет овај временски оквир и због чега се своди просторни план на временски оквир од 12 година? Да ли је то познат енглески временски оквир „туце“ или је то неки други логичан временски период? По правилу би требао да буде период од 20 година од дана усвајања. Значи, на време кренути да би се на време стигло.</p> <p>Страна 5, трећи пасос „Просторни план је основни плански документ просторног планирања и развоја у Републици...“ Ако је ово просторни план који је основни документ развоја, онда нам ништа не ваља, шта нас чека у будућности, имајући у виду начин како је донет, начин колико је битан за становништво које ће да га реализује, и планска решења која су присутна, односно она која су систематски изостављена.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Први део примедбе није предмет ППРС. Односи се на процедуру – Одлуку о изради ППРС од 2021- до 2035. године (став 1. Увода на стр. 5 ППРС). У складу са Законом о планирању и изградњи, ППРС се доноси за период од најмање 10. година, а највише до 25. година и може се мењати и пре истека рока за који је донет.</p> <p>Други део примедбе није формулисан у форми примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС, већ као коментар и произвољна констатација.</p>
<p>2. Страна 6, четврти пасус „Материјал је био доступан свим заинтересованим лицима од 2. до 16. марта 2020. године“ У временском оквиру од 15 дана ви излажете целој Србији материјал који се тиче њеног просторног развоја. Да ли ви сматрате да цела Србија седи и чека када ћете ви да јој се обратите, или сте ви сервис грађана Србије? Морате развити механизме да сточар са Златара, произвођач малина из Ариља, или произвођач поврћа из Прањана редовно посећује сајт министарства грађевинарства како би се информисали о вашим активностима. То може да буде и јако добар међународни пројекат.</p> <p>Страна 6, „Циљеви и планска решења“ Циљеви и планска решења треба да долазе из народа и да буду имплементирани у план, а не да долазе одозго. Зашто? Због тога што непотизам, политичко запошљавање и, по правилу, злоупотреба запошљавања у јавним службама доводе да се лица која су неквалификована, неспособна, некреативна запошљавају на местима која управо треба да дефинишу циљеве и планска решења. Тако да је ово акт агресије, а не акт помоћи.</p> <p>Страна 6, шести пасус, редни број 3 Имплементација приоритетних планских решења Приоритетна планска решења опредељује грађани на терену, а у веома минималном,</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. ППРС се излаже на јавни увид у седиштима управних округа, док се свим јединицама локалних самоуправа доставља Нацрт ППРС-а. Истовремено, у складу са одредбама члана 60. Правилника, плански документ се излаже на јавни увид на интернет страници органа надлежног за доношење планског документа, односно органа јединице локалне самоуправе надлежног за послове просторног планирања и урбанизма. Министарство, у сарадњи са управним окрузима, јединицама локалних самоуправа спроводи процедуру јавног увида и то је управо начин да се физичким лицима приближе решења планског документа.</p> <p>Напомињемо да је први ППРС донет 1996. године.</p>

скоро занемарљивом броју случајева, онај који се налази у Београду.

Страна 7, пети пасус

Интегрални, програмски и партиципативни приступ

Патриципативни приступ подразумева да се грађани питају и ангажују у највећем броју случајева. Ако сте имали две недеље излагање документационе основе и четири недеље јавни увид, на који ви начин мислите да је 7 милиона грађана Србије укључено у доношење овог плана, односно на који начин мислите да грађани партиципирају? Или мислите да цела Србија стоји у ниском старту и чека да ви кажете- погледајте документа јер нама се жури.

Страна 7, седми пасус

Интегрални приступ подразумева укључивање и координацију институција на различитим просторним и административним нивоима

Тако сте рекли да сте урадили. Сада ја вас питам: како сте укључили факултет из Чачка? Како сте укључили институт за кромпир из Гуче? Како сте укључили пољопривреднике са Златибора? Како сте укључили туристичке раднике из Врњачке бање? Како сте укључили становништво из Јадра и Рађевине? Да ли сте питали грађане Горње Добриње и добрињских села о томе шта сте предвидели? Да ли сте се обратили некој месној заједници? НИСТЕ. Ово је само празно слово на папиру, још један доказ да план треба ставити ван снаге и покренути израву новог.

Страна 8

Применом партиципативног приступа кроз интердисциплинарни сарадњу и дијалог широког КРУГА актера из различитих сектора

Две недеље излагања документационе основе и четири недеље јавног увида, зар мислите да је довољно да се укључе сви актери из различитих сектора? Напротив, ово је само акт против народа.

Страна 8, задњи пасус

Партиципација заинтересоване јавности омогућена је кроз поступак раног јавног увида и јавног увида нацрта просторног плана

Рани јавни увид је трајао две недеље, а јавни увид нацрта 4 недеље, то је укупно 6 недеља. За шест недеља ви очекујете дасе 7

милиона становника информисе и укључи у документ који ви производите и да схвате тај документ као свој, а не као вид терора и агресије.

Страна 9, први пасус

У току марта и априла 2020. достављено је 270 примедби и сугестија од стране 41 учесника у раном јавном увиду

Честитам, браво! Од 7 милиона становник 41 субјект се укључио у ваш план. Како сте то успели? Фантастично, невероватно, ушли сте у историју. Молим вас да нас научите како се то ради. Јер за план за Макиш. Само битка за Кошутњак је уложила преко 740 примедби на Макиш. Ово је стварно величанствен успех. Сматрам да број учесника – 41 и број примедби и сугестија 270, на просторни план државе Србије од 41 km² и 7 милиона становника је срамота и показује колико је план лош, колико је аутистичан у односу на народ.

Страна 9. трећи пасус

Припрема првог Просторног плана РС је започела 1967. и трајала је до 1976. године

Да ли ви мислите да су ти људи били толико неспособни па су израду просторног плана 9 година „гњавили“, или су покушали да дођу до правих и релевантних информација и да се обрате грађанима са својим предлозима. Срамота је да је пре 50 година било више демократије. Срамота је да ви „пљујете“ тај период а гори сте него било ко у досадашњој историји.

Страна 9

Први просторни план РС је донет 1996, за период до 2010.

Просторни план РС постоји много раније.

Страна 9, пети пасус

По први пут у систем просторног планирања уводи се део о имплементацији планског документа

Зашто се ради просторни план? Да ли је то документ ради документа или да би био имплементиран? То што је неко додао овај пасус, не значи да је побољшао план. А овај план управо показује да није ништа промењено, већ је у Србији горе.

Страна 10

Припрема трећег Просторног плана РС започела је 2019., доноси се за период од 15 година 2021-2035. ово је период промена у просторном систему који се

<p>прилагођава јачању улоге тржишта у привредном развоју. Од 2021-2035. године јесте 15 година, али сад је већ 2021!Значи план неће бити примењиван 15 година. Период промена у просторном систему који се прилагођава јачању улоге тржишта у привредном развоју. Тржиште нигде не прави развој, чак ни у бајкама о либералном капитализму. Развојем управља друштво преко алата и механизма који су постављени у државној управи. Ова заблуда која је уграђена у овај план потпуно минира не само план већ целокупан развој друштва. И зато треба да буде овај план стављен ван снаге!</p>	
<p>3. Страна 11 После 2010. године донето је 9 регионалних просторних планова И шта се дешава? Ви иницирате израду нову израду регионалних просторних планова иако овим планом нисте ништа ново рекли нити сте поставили неке нове циљеве, већ сте само сублимирали постојеће тенденције, не питајући друштво да ли је то тако или није, или шта треба а шта не треба. Значи, имате план, регионалне просторне планове, доносите врховни документ у коме ништа не мењате и иницирате доношење нових регионалних планова. Јел то себи правите посао без посла, шта радите?</p> <p>Страна 12 Циљеви које сте поставили у трећем пасусу – повећање области за инвестирање, ублажавање депопулације, полицентричан територијални развој, развој привреде, заштита природног и културног наслеђа и заштиту животне средине ничим кроз овај план нисте остварили. Само сте констатовали да то желите, али мере које сте предложили и циљеви које сте поставили уопште не додирују и не помажу поменуто области. План или ће да буде функционалан, да буде употребљив у пракси или га неће бити. Ако можете да одете у пекару и купите хлеб од блата, онда и овај план може да се примени.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Први део примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС. Приоритети за израду и доношење просторних планова су одређени у складу са одредбама члана 33. став 1. и 2. Закона о планирању и изградњи, којима је дефинисано да документи просторног и урбанистичког планирања морају бити усклађени тако да документ ужег подручја мора бити у складу са документом ширег подручја, односно да плански документи морају бити у складу са Просторним планом Републике Србије. Из тога произилази обавеза и потреба за израдом регионалних просторних планова након доношења ППРС. Израда регионалних просторних планова је неопходна како би се даље израђивали просторни планови од стране јединица локалне самоуправе. Преостали део примедби није предмет ППРС, већ имплементације регионалних просторних планова и јавних политика. Односе се на усвојене и важеће регионалне просторне планове.</p>

<p>Страна 12 Приоритети развоја у регионалним просторним плановима: пољопривреда, шумарство, водопривреда, индустрија, туризам су генерално запостављени.</p> <p>Страна 14 Рударство и минералне сировине СТАВЉАЊЕ У РАЗВОЈНУ ФУНКЦИЈУ ДОКАЗАНИХ РЕЗЕРВИ И НАСТАВАК ИСТРАЖИВАЊА ПЕРСПЕКТИВНИХ РЕЗЕРВИ. Рударство није перспективна економија, стога треба потпуно елиминисати циљеве ове врсте.</p> <p>Страна 14, трећи пасус Чиме се стварају услови за останак и повратак становништва Становништво и даље одлази, према томе услови који су преузети из планова из 2010. године су се показали као неефикасни, па их треба редефинисати. Ако је нешто лоше не можете га преузети тако како јесте.</p> <p>Страна 15 Ванредне ситуације, природне непогоде и технолошки удеси Нису обрађени у плановима нижег реда, нити су обрађени у овом плану адекватно проблему и друштвеној опасности.</p>	
<p>4. Страна 19, други пасус Све мере које су преузете из Стратегије природног и руралног развоја 2014- 2024. показале су се као неефикасне. И сама власи их је поништила као што је повећање квалитета пољопривредног земљишта, успостављање функционалног тржишта земље, унапређење земљишне инфраструктуре... Ништа од тога није реализовано, а с друге стране поставља се питање шта ће значити повећање поседа и укрупњавање парцела на просторима Централне Србије, где већ вековима постоје постојеће површине парцеле, са веома малим варијацијама у површини. Ако хоћете да помогнете грађанима, анализирајте потребе, а не циљеве. Уосталом у неким државама, на пример Шведској минимум земљишта је 100 ха, а код нас минимум не постоји. Не можете мере које су у Европи копирати један на један и примењивати на нама.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>5. Страна 25 Просторни план РС утврђује општи тренд и даљи концепт развоја Србије</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и</p>

<p>Ако је то истина, онда је овај план недовољно квалитетан. Ако је ово циљ, онда треба да питате грађане. Не можете им наметати одређена решења, без да их питате шта они мисле... (итд.).</p>	<p>изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија.</p>
<p>6. Страна 37 Територија РС у ширем европском окружењу Приоритет треба да буде сарадња са Босном и Херцеговином, Црном Гором и Македонијом, а не ширење прича и флоскула у које одавно не верују ни они који их изговарају. Тај простор је требало детаљније обрадити, а не обрађивати неке просторе који су смешни.</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет дела 1.5.1. ППРС. Сардања са суседним земљама обрађена је кроз планска решења за различите тематске области у поглављу 2. ППРС.</p>
<p>7. Страна 43 Општа оцена стања по областима Оцена стања по областима показује низ мана, иде на стања која не постоје у пракси, као депопулација, концентрисање становништва у центрима, показује недостатак шума и потребу за шумљавањем, показује старење популације, потребно је предложити мере кроз просторни план како да се подмлади популација, подржи повећање броја чланова породице. Све ово што је наведено указује на много проблема а влада аутистично третира и разматра другу групу проблема. При томе то како га третира показује се као потпуно неефикасно и неупотребљиво у пракси. Тако да план нити је користан народу, нити је користан друштву. Један инжењер који је укључен у израду овог плана из Института за урбанизам и архитектуру има бруто плату од преко 1000 евра. То је око 600 кг малине, и тако 6 месеци. То је само рад, где је опрема, простор. За 6 месеци добија око 7 тона малине, а 7 тона малине је мисаона именица за већину становништва у Србији. Сеоско домаћинство мора крв да пролије да би произвело 7 тона малине. Паралелно с тим толико добија један просторни планер. Ако је ово његов рад, онда дебело нешто није у реду са нашим друштвом. Наравно да није у реду.</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>8. Страна 59 Подземне воде Процењује се да данас укупна количина подземних вода износи 670x10(6) годишње.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС.</p>

<p>Шта сте учинили? При томе се лежиште воде налази у на простору Мачве и долини Саве, оба окружена басеном Рио Тинта у Јадру. У долини Велике Мораве оба угрожена са потенцијалним рудиштима дуж Западне и Јужне Мораве.</p>	<p>Напомињемо да је задатак ППРС у делу који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру управо да се ставе под заштиту сва изворишта подземних и површинских вода. То је и учињено у поглављу 2. ППРС врло резолутним ставовима о приоритетима заштите свих изворишта.</p>
<p>9. Подаци који су коришћени за овај план су добијени од Републичког статистичког завода Ако смо сведоци да се већ деценијама ти подаци фалсификују и злоупотребљавају због потреба политичких структура, како можемо бити сигурни да подаци који су узети за израду овог плана су поуздани? Предлажем да политичари покажу и докажу то, ако не да буду кажњени. Јер су они уништили систем заштите.</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
<p>10. Страна 115, први пасус Квалитет вода Главни извори загађења су нетретиране индустријске воде – тај део је требао да се детаљно специфицира. Не само по регионима, већ по општинама, да се детаљно наведу индустријска постројења која представљају реалну опасност за загађење вода. Сви ми знамо да у свакој општини постоји опасност као што је у Косјерићу, Зрењанину, Перлезу, Чачку, Бору, Мајданпеку... То су све индустријска постројења која су позната и требало их је навести у плану.</p>	<p>10. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У тексту ППРС су наведени највећи загађивачи вода и општа чињеница који су главни извори загађења. На нивоу ППРС нема могућности детаљног навођења индустријских постројења која представљају опасност за загађење вода јер су она само један од извора загађења. Ту су још и комуналне отпадне воде, дренажне воде из пољопривреде, процедурне воде депонија, загађења везана за пловидбу рекама и рад термоелектрана. То је предмет других просторних планова и докумената јавне политике у области заштите животне средине.</p>
<p>11. Страна 136, четврти пасус Потенцијал заменских миграција која би могла бити остварена и миграцијом стране радне снаге како би се тиме надокнадила једна од блажих депопулација Ово је за нас неприхватљиво. План је требао да ову опцију искључи. И да посегне за мерама обнове популације и побољшања квалитета живота.</p>	<p>11. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Подносилац примедбе није прочитао текст ППРС на стр. 205-208, при чему је "цитирани" текст крајње слободно интерпретиран. Пројекције приказане у ППРС не подразумевају да ће Србија до 2035. престати да буде претежно емиграциона држава; напротив. Смањење емиграционих стопа и стимулација имиграције су само једна од мера које су неизбежне чак и у друштвима која одликују далеко бољи демографски показатељи (посебно структурни) и која су много богатија од нашег.</p>
<p>12. Страна 138 Наведени су старење становништва, регионална неравнотежа, социјална неједнакост и сиромаштво, нерационално коришћење и недовољна заштита природних ресурса, неконтролисан развој и губљење идентитета.</p>	<p>12. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

<p>Да, то јесу једни од проблема. Али проблеме је требало класификовати по одређеним областима, као што су проблеми из економије, пољопривреде, рударства, управљање простором, образовања...како би се касније ти проблеми обликовали кроз поједине делове просторног плана, третирати, анализирати и предложити мере за санацију. Овако набацани у 12 тачака само представљају поигравање наставника географије који ради нешто зашта није квалификован.</p>	
<p>13. Страна 141, задња реченица Планским решењима разрађен је реалистички сценарио Реалистички сценарио треба да буде заснован на реалним проценама. Ако имате непоуздане податке статистичког завода, ако се ослањате на тржиште у развоју, шта ви можете да предвидите шта ће бити у будућности? Какав је то сценарио ако имате непознату која се зове нетачно подаци и ако имате непознату која се зове тржиште које може како хоће да ради, може ове године да буде златно доба, а до године катастрофа. До стране 141 је творац плана сам себе довео у контрадикторност. Са овим је рекао да је план нерелевантан. И да је план ради плана.</p>	<p>13. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>14. Страна 168 Планска решења по тематским областима Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рударство Коришћење пољопривредног земљишта у потпуности није дефинисано. Ако узмемо у обзир чињеницу да је у Зрењанину 100 ха њиве прве класе поклоњено за индустријску изградњу, а тако се чини широм Србије, као што је на пр. Јадар итд... Поставља се питање чему уопште дефинисати коришћење пољопривредног земљишта ако то власт не чини. Захтевамо ЗАБРАНУ конверзије њиве I,II,III,IV и V класе у грађевинско земљиште и да то буде вредновано и у кривичном закону. Да буде забрањено као и што јесте забрањено. Тражимо или да се спроводи закон или да се донесе нови закон.</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење.</i> Текст није формулисан у форми конкретних примедби и сугестија на текстуални и графички део ППРС. Приоритетно планско решење у области пољопривредног земљишта јесте (стр. 169): „1. Зауостављање заузимања пољопривредних земљишта за стамбену изградњу, формирање нових пословно-индустријских зона и за све друге економске и социокултурне потребе, изузев енергетских и других капиталних инфраструктурних инвестиција. То подразумева увођење забране ширења грађевинских подручја насеља, упоредо са предузимањем мера за ревитализацију и активирање браунфилд локација, уз адекватну планску подршку на локалном нивоу.” Уважавајући аргументацију неких других подносиоца примедби, прихваћено је да се следеће решење преформулише на следећи начин: „2. Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора привремено заузетог површинском</p>

	<p>експлоатацијом лигнитских лежишта, металичних и неметаличних минералних сировина, као и у спровођењу мелиорација пољопривредног земљишта деградираног утицајима локација контаминираних нафтом, хемијском, прехранбеном и војном индустријом, рударством, енергетиком, металургијом, комерцијалним и путничким транспортом, депонијама отпада и осталим индустријским и комерцијалним активностима.”</p> <p>Треба такође нагласити да се и другим планским решењима тежиште ставља на заштиту свих пољопривредних земљишта, а не само њива, јер и воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци имају велику економску и еколошку вредност. Стога су у делу ППРС који се односи на имплементацију изнети конкретни предлози по питању доношења или иновирања одговарајуће законске регулативе, успостављања механизма за санкционисање законом прописних норми, стандарда и сл.</p>
<p>15. Страна 170 Подршка развоју пољопривреде Изостају конкретне мере, динамички план, реализација тих мера, лица и региони који треба да буду укључени, институције... И конкретно на који начин ви то мислите да реализујете? Овако, прича у празно ничему не води и само ствара утисак да се нешто чини, а у ствари се ништа не чини.</p>	<p>15. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Делимо забринутост подносиоца примедбе за тешкоће у остваривању планских решења. Због тога су дате смернице за израду програма имплементације ППРС, којима се операционализује реализација приоритетних планских решења (стр. 396-399) утврђених у овом планском документу.</p>
<p>16. Страна 172 Еколошки аспекти развоја пољопривреде Коришћење пољопривредних препарата и осталих агрозаштитних средстава мора бити регулисано и много оштрије контролисано. На овакав начин ако се настави, већина водотокова ће бити уништено. Недостају конкретне мере, динамички план и остале активности које су неопходне за то.</p>	<p>16. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је на адекватан начин за овај ниво стратешког планског документа већ обрађена у ППРС. Слажемо се са оценом да примена агрохемикалија и других средстава за заштиту биљака и животиња од болести и штеточина или за повећање приноса и сл. мора бити стого контролисана и интегрално примењивана. Управо то је предложено и свестрано разрађено у ППРС. Између осталог, за област пољопривредног земљишта, пољопривреде и рибарства узврђене су следеће институционално-организационе мере и инструменти имплементације (стр. 371): „успостављање Система идентификације земљишних парцела (<i>Land Parcel Identification System</i>) који представља најзначајнији део интегрисаног система управљања и контроле (IACS); успостављање институционалног и административног оквира за имплементацију, праћење и контролу спровођења Правила добрих пољопривредних и еколошких услова</p>

	<p>(GAEC); јачање капацитета за имплементацију и даљи развој законодавног оквира у области органске производње и политике стандарда квалитета, са циљем консолидације развоја ознака квалитета и географског порекла; јачање капацитета за вршење инспекцијског и другог надзора по питањима заштите земљишта; даљи развој фитосанитарног информационог система, посебно у погледу послова у области ГМО, безбедности хране и спровођења обавеза о биолошкој заштити.”</p>
<p>17. Страна 174 Просторни хетерогени приоритети и подршка развоју пољопривреде Регион Шумадије и Западне Србије. Овде пише да је предвиђено укрупњавање земљишних поседа и породичних газдинстава. На који начин планирају да изврше укрупњавање земљишних поседа? Које су мере подстицаја? Да ли се то дешава само од себе или се дешава уз помоћ државе? Због чега би неко реализовао ваш план а да га држава ничим не подстакне? Да не стави у заштиту пољопривредног произвођача? Када не постоје мере како се реализује укрупњавање земљишних поседа? Превенција од елементарних непогода и климатских промена На који начин? Како се држава бори против града, против суше? Које су таксативно активности? Ово је план а није списак жеља. Што се тиче Златиборске области – субвенције за одржавање пашњака и ливада. Субвенције за одржавање пашњака и ливада морају да буду дотиране од државе, обзиром да је јавни новац, мора имати максимални ефекат. Не видимо мере, нити видимо на који начин планирају да се реализују ове субвенције. Оне морају бити део плана, јер ако нису, поставља се питање да ли ће уопште да добију своју сврху. Подршка органске производње. Подршка органске производње-јагодичастог и другог воћа, лековитог биља, пчеларства.... Да ли сте ви видели уопште који су услови да би неко добио сертификат за органску производњу? Да ли на пр. знате да у Емиратима постоји карта зона које су бомбардоване са осиромашеним</p>	<p>17. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је на адекватан начин за овај ниво стратешког планског документа већ обрађена у ППРС. Изнете критике и оцене нису адекватно аргументоване, али и поред тога оне на индиректан начин потврђују, а не оспоравају исправност предложених приоритета по областима. Подносилац примедбе с правом указује на потребу обезбеђења подршке при њихом остваривању. То се имало у виду и при конципирању планских решења, у складу са мерама и инструментима аграрне политике Републике Србије (стр. 168-173. ППРС). Нереално је, међутим, очекивати да држава може патерналистички решити све проблеме развоја пољопривреде кроз субвенције и друге мере подршке. Потребно је радно ангажовање и одговорно понашање сваког појединца. Не могу се развојни проблеми неких депресираних сеоских средина уопштавати на целу територију Републике Србије.</p>

<p>уранијумом? Могу пољопривредни произвођачи на своје производе да ставе 5 пута налепницу али то и даље нису органски производи. Да ли може да се производи органска храна близу рудника? Или близу великих индустријских комплекса? Да ли може зона која је загађена фабриком цемента и будућим рудником у Добрињи да буде зона органске производње?</p> <p>Да би се продавали ти производи великим трговинским ланцима мора де се поседује чак и сертификат за воду. Да та вода којом се залива органска храна је практично квалитета пијаће воде. Да ли ће истраживања а посебно експлоатација угрозити подземне воде? Или да вам верујемо на реч?</p> <p>У Колубарској области је планирано унапређење противградне заштите</p> <p>Поставља се питање зашто је систем противградне заштите задржан само на територији Западне Србије? Зашто овим планом нису предвиђене мере и активности у Источној Босни? Јер оног тренутка када облаци из Босне пређу у Србију одмах почну да изручују град. Треба деловати на месту настајања. Противградна заштита не може се задржати само на простору ограничен административним границама Србије, мора се размишљати шире, односно мора де деловати заједно са Босном и Херцеговином, тамо где градоносни облаци настају.</p>	
<p>18. Страна 178</p> <p>Шума, шумско земљиште, шумарство и ловство</p> <p>На карти на страни 179 дато је да је Мачванска област у минусу 7% територије у односу на реалну и оптималну пошумљеност. Голубарска област има 5% минуса, Поморавска 10%, Шумадија 7%, Моравичка близу границе а Златиборска у минусу чак 30%! Које су таксативне мере да овај проблем превазиђе? Које површине, каква је дистрибуција овог минуса према општинама. Златиборска област је и Косјерић, Ариље, Прибој, Пријепоље... Нису сви једнако угрожени. Каква је дистрибуција унутар тога, тиме нема потребе да се баве секундарни планови, и треба нам динамички план. На пр.- у тој години толико на том простору..</p>	<p>18. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Две битне одреднице планирања у шумарству су време и простор. Код овог последњег константно се сугерише дедуктивни приступ с обзиром на велике површине под шумом.</p> <p>Да би се испоштовала дата примедба неопходно је претходно студијско истраживање не од годину дана, већ у средњерочном периоду на локалном нивоу у односу на одреднице које су коришћене код утврђивања оквирних мера оптимума шумовитости претпостављених у табелама 19. и 20. на страни 179. ППРС.</p> <p>Прерасподела будућих површина за пошумљавање по општинским атарима би се обезбедила секторским оперативним једнократним плановима користећи индикаторе чији је резултат садржај табеле 19, а дистрибуција по општинама била би свакако другачија. У међувремену, могу се користити</p>

<p>Одговорни ти, задужени ти...Овако, ово је списак жеља који никоме не користи.</p>	<p>планске претпоставке из актуелних просторних планова на нивоу општина, заштићених објеката посебне намене и сл.</p>
<p>19. Страна 184 Вода и водопривредна инфраструктура, водно земљиште Знамо да постоји проблем Савског насипа, проблем викендица поред рени бунара којим се снабдева 2 милиона Београђана водом, знамо да постоји проблем викендица око језера којим се снабдева водом град Ужице, знамо да постоји проблем викендица око бране Међувршје, знамо да постоји велико интересовање за изградњу на земљишту које се налази поред акумулација којим се градови снабдевају водом, где се из викендица канализација право излива у језеро. Које су мере? Које су то зоне? Колико су угрожене? Колико је таквих објеката? Постоје подаци, које је требало систематизовати и довести у неку релацију са планом. Хоћемо да их задржимо? Нећемо да их задржимо а не смемо да им кажемо ништа...(итд.).</p>	<p>19. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС. Напомињемо да је у делу 1.6.1.3.1.2. ППРС који се односи на водно земљиште (ВЗ) на стр. 54. јасно је указано на опасности које постоје од упада објектима на ВЗ. У делу 2.5.1.3.2. Водно земљиште (стр. 186) ППРС дају се веома прецизне одреднице како се дефинише ВЗ и шта је на њему допуштено, а шта је забрањено. Такве јасне, резолутне одреднице су једино и могуће и адекватне на нивоу ППРС, а све остало је област казнене политике која је у домену надлежних органа извршне власти.</p>
<p>20. Регионални системи за снабдевање водом Постоје огромне акумулације као што су Дрина и са којом може да се реши проблем водоснабдевања Средњег и Северног Баната, тако да не морају да захватају воду из Дунава и Саве. Трбало је укључити ово у попис за решавање водоснабдевања Средњег и Северног Баната, требало је ставити водосистем који захвата воду из Дрине и цевоводом преко Мачве, Срема води воду до Зрењанина, и даље у тај простор.</p>	<p>20. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Изнета идеја је неодржива са гледишта најосновнијих водних биланса Дрине и њеног приобаља, а да се о трошковима и поузданости таквог система и не говори. Међутим, очито је да се ради о неком неспоразуму, јер се наведена подучја у Војводини снабдевају из изворишта подземних вода (табела 23 на стр. 188), а не захватањем вода из Дунава и Саве. У ППРС је посебно наведен алувион подземних вода Ковин – Дубовац као главно извориште Јужнобанатског регионалног система. За Сремски регионални систем је главно извориште алувион Јарак – Кленак.</p>
<p>21. Страна 194 Заштита од поплава Недостаје систем заштите од поплава села око Обреновца, као што је Дражевац и остала.</p>	<p>21. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ просторног плана општине Обреновац и секторских планова и пројеката којима се дефинишу конкретне мере заштите од поплава појединих насеља.</p>
<p>22. Страна 195 Заштита воде од загађивања Не постоји динамички план, таксативни попис насеља. Поставља се питање како је могуће урадити прикупљање отпадних вода за нумерацију Пожега, Ариље, Косјерић, Ивањица и на који начин? Имајући у виду да је Косјерић северно, Ивањица и Ариље јужно од Пожеге. Ужице</p>	<p>22. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ имплементације просторног плана општине Обреновац и секторских планова и пројеката којима се дефинишу конкретне мере заштите од поплава појединих насеља.</p>

<p>и Севојно има логике, али се поставља питање зашто до сада није урађено, зашто се стално вуче кроз планове?</p>	
<p>23. Страна 198 Минералне сировине и рударство Минералне сировине и рударство у овом тренутку не представљају толико велики потенцијал за економски развој Србије. Стога изузев експлоатације угља за потребе одржавања постојећих термоелектрана и грејања становништва, сматрамо да је потребно избацити све остале рударске активности из плана. Посебно је потребно искључити литијум, идеју са литијумом, бакром, никлом, безбројним каменоломима који ничу на све стране и разваљују квалитет предела. Осим постојећих система које треба довести у ред, а ако није могуће, онда затворити као што је Бор и Мајданпек. Остатак нема сврхе. Сву рударску активност изузев експлоатације угља за потребе становништва и потребе термоелектрана (не за извоз) треба ОБУСТАВИТИ. Сва геолошка истраживања обуставити. Резултате геолошких истраживања могу да чине само домаће компаније, а не стране. Геолошка истраживања може да ради држава и резултати геолошких истраживања морају да буду државна тајна. Потребно је увести обавезу да министарство може да настави да даје истражну дозволу за истраживање, али по претходно прибављеној сагласности локалне заједнице, тј. општине на чијој територији се врши истраживање, а обзиром да то истраживање може да утиче на околне општине потребно је прибавити сагласност и околних општина око општине где би се вршило истраживање. Обавезно прибавити банкарске гаранције за истражне и експлоатационе радове који могу бити неопозиво наплативи, 10 година по испостављању извештаја о истраживању које не може бити дуже од 2 године. На основу тих банкарских гаранција је могуће наплатити сву евентуалну штету на подземним, површинским водама, земљишту, и све остало. Вредност гаранције мора бити везана за број бушотина, и везана за ризик у односу на локалну средину. Није исто вршити истраживања литијума поред неке бање и у пустињи.</p>	<p>23. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наведени предлози захтевају измену законског основа и нису предмет ППРС.</p>

<p>24. Страна 200, трећи пасус У периоду до 2025. покренуће се за републику најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је садржајем и количином литијума и бора један од највећих потенцијала светских размера. Овај пасус избацити зато што није тачан!</p>	<p>24. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатација наведена у примедби није образложена. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>25. Страна 200 Ресурси природно легираних руда гвожђа никлом и хромом на подручју мокре горе и антимоном у Подрињу ИЗБАЦИТИ! Не постоји ни економски интерес ни економска корист од тога!</p>	<p>25. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Констатација наведена у примедби није образложена. Подаци о просторном размештају минералних сировина морају да буду доступни, што не прејудицира коришћење тих минералних сировина.</p>
<p>26. Страна 200, задњи пасус Кључан за развој сектора неметалних и индустријских минералних сировина ће бити почетак експлоатације јадарита у Јадарском басену ОВО ИЗБАЦИТИ ЈЕР ЈЕ ОВО ЛАЖ!!!</p>	<p>26. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума</p>

	<p>наведе као планско решење. Констатација наведена у примедби није образложена. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p>
<p>27. Страна 201, задњи пасус ИЗБАЦИТИ Избацили намеру да се подземна инфраструктура користи за складиштења отпадних и опасних материја. За туристичке намере да, али за складиштење отпадних и опасних материја не! Карта број 4, нема нумерацију стране Истражно поље између Ваљева и Поглена избацили. Експлоатационо поље јужно од Ваљева према Дивчибарама избацили. Експлоатационо поље између Горњег Милановца и Чачка избацили. Истражно поље на подручју Прањана избацили. Истражно поље на подручју општине Прибој избацили. Истражно поље источно од општине Ариље према Краљеву избацили. Истражно поље северно од Ваљева на подручју Ваљевске Мионице и Љига избацили. Истражно поље у Јадру и Рађевини у Мачви избацили. Истражно поље између Краљева и Крагујевца избацили. Истражно поље у области општине Рековац избацили. Огромно истражно поље код манастира Прохора Пчињског избацили. Обуставити било какве истражне радове на тему рударских активности.</p>	<p>27. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Констатација наведена у примедби није образложена. Подаци о просторном размештају минералних сировина морају да буду доступни, што не прејудицира коришћење тих минералних сировина. Поред тога, наведени предлози захтевају измену законског основа и нису предмет ППРС.</p>
<p>28. Страна 207, задњи пасус основна претпоставка очекиваног сценарија у погледу миграција подразумева да Србија у складу са стратешким опредељењем своје спољне политике постане члан ЕУ до 2030. године 2000. године у плану се говорило да ће Србија постати члан ЕУ до 2003, 2003. су рекли да ћемо постати члан 2007, 2007. да ћемо постати члан 2012, 2012. да ћемо постати члан 2020, 2020. да ћемо постати члан 2025, сада 2030. избацили као претпоставку и разматрати све опције и разматрати све опције демографског развоја које подразумевају неинтегрисање у Европску унију. бар не у оваквом облику и док не дамо косово и док нас не уситне. Дакле претпоставка да ћемо до 2030. године бити члан ЕУ избацили.</p>	<p>28. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст ППРС на стр. 207 и у наставку на стр 208. даје увид у целокупно образложење миграционе хипотезе. Улазак или неулазак Србије у ЕУ суштински уопште не мења хипотезу о спољној миграцији. Питање чланства у ЕУ је само оквир од којег се пошло приликом дефинисања хипотезе с обзиром да интензитет и демографске структуре емиграције витално зависе од позиције Србије према главним емиграционим дестинацијама наших грађана, које су доминантно у ЕУ. То потврђује и текст на почетку стр. 208. ППРС: ”... чак и у сценарију који не би извесно подразумевао коначни пријем Србије у ЕУ, тешко је избећи хипотезу која не предвиђа интензивну емиграцију све док постоји наглашен јаз у животном стандарду између Србије и најразвијенијих држава Европе, као и растућа потражња за радном снагом у овим</p>

<p>Ако погледамо демографски развој онда видимо да ће доћи до наглог одлива становништва, након 2030. претпоставке уласка у ЕУ.</p> <p>Ми нећемо ући у ЕУ ни 2030. године тако да сви сценарији демографског развоја падају у воду.</p>	<p>државама услед интензивирања популационог старења.” Штавише, интензивирање емиграције из Србије се већ десило, тј. и пре хипотетичког приступа ЕУ, за разлику од искуства бивших социјалистичких земаља које су приступиле ЕУ 2004-2013, што је условљено променама у демографским структурама дестинационих држава и њиховим економијама које су се у међувремену догодиле независно од политике проширења.</p>
<p>29. Карта број 5 Урбана подручја и осовине развоја Недостају терцијалне осовине развоја које су неопходне јер спајају огроман број људи. на пр. линија Бајина Башта-Косјерић- Горњи Милановац- Крагујевац- Ћуприја-Параћин- Бољевац-Зајечар. То је једна попречна осовина развоја, јер је срамота да Косјерић у Горњу Добрињу иде преко Пожеге. Или да Косјерић у Бајину Башту иде преко Ужица.</p> <p>Можемо да набрајамо нове линије развоја као што је- Прибој- Нова Варош- Ивањица, Александравац-Алексинач-Књажевац, ... Додати терцијалне осовине развоја.</p>	<p>29. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС дефинисане су примарне и секундарне осовине развоја. Разрадом ППРС путем израде више регионалних просторних планова утврдиће се терцијалне осовине развоја.</p>
<p>30. Страна 226, четврти пасус Рурални развој и уређење села Просторни развој и уређење сеоских насеља не могу се регулисати просторним планом јединица локалне самоуправе или просторним планом посебне намене. Пренормираност и препланираност простором је довољно потврђена чињеницом да има преко 2 милиона објеката подигнутих без одобрења за изградњу. Пренормираност грађевинарства и посебно урбанизма и пренормираност плановима доводи до апсурда, а то је да што више градиш планове и стежеш кроз њих доводи до већег отпора у становништву.</p> <p>Проблем развоја села не треба посматрати на такав начин. Треба направити другачију концепцију развоја села, о којој можемо да разговарамо кроз посебне форме и активности које би требало да радимо.</p>	<p>30. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Рурални развој и уређење села обрађени су целивото у делу 2.5.2.3. ППРС и подржани планским решењима у другим тематским областима ППРС. Посебно су обрађене смернице за уређење села (стр.226-228) и смернице за уређење атара (стр. 228-230).</p> <p>Проблеми нелегалне градње су бројни: недовољна подршка (финансијска, институционално-организациона и др.), неефикасност контролног система (дозволе, инспекцијски надзор, спровођење санкција) и др. Кроз израду просторних и урбанистичких планова ствара се плански основ за санацију насталог стања.</p>
<p>31. Страна 226 Норме урбанистичких прописа До сада смо имали част да прочитамо безброј плеоназама а сада имамо већ и плеоназам плеоназма. Треба да се размисли о језику којим се пише, све може да се каже народним језиком. Ово је само слика</p>	<p>31. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Термин је адекватан.</p>

<p>неписмености и незнања. Употреба Хохдојч је само доказ незнања.</p>	
<p>32. Страна 228, четврти пасус Смернице за уређење сеоских атара Заштитити пољопривредна земљишта од конверзија грађевинске намене. Зашто није написано где је до сада то прекршено? На милион места од Чачка, Зрењанина, Шапца, Београда, Бора Крушевца итд. Зашто није урађена анализа због чега се то ради? Због чега се на пример за потребе изградње луке на Дунаву за потребе кинеског брата Сиија планира и гура на месту где постоји огромна ретензија и на једној од најбољих бара на Дунаву, поред Великог Ратног острва. Тако да недостаје анализа који су разлози да држава форсира и гура конверзију у грађевинско земљиште. Следећи пасус- Одредити пољопривредно земљиште на коме је потребно извршити рекултивацију. Имамо већ попис парцела на коме је потребно извршити рекултивацију, и ми уместо да њих пребацимо у грађевинско земљиште, ми не можемо да их нудимо јер немамо попис. А радимо план који би требао да има попис а нема пописа. Какав је то план који само пише лепе жеље? Хоћете ли следећи план да пишете у десетерцу? Да бисмо имали подруштвљавање и ту диверсификацију просторни план морају да раде инжењери а не просторни планери. Не постоје мере, динамички план, одговорни, задужени за организацију и укрупњавање домаћинства на нивоу Србије, а тај план може да се модификује на регионалним просторима.</p>	<p>32. Примедбе нису основане. <i>Образложење:</i> Изнетим критичним примедбама потврђује се прека потреба за доношењем мера предложених у ППРС. Те мере су предлог конкретних обавеза и одговорности које ће бити дефинисане и санкционисане законом.</p>
<p>33. Страна 230, задњи пасус Приоритет има подршка стручној обуци пољопривредника. Унапређивање организације прехранбеног ланца, добробит животиња, управљање ризиком у пољопривреди, као и повећање удела младих и жена у власништву пољопривредних газдинстава, и развој предузетништва и бизниса. То је као када би ми рекли да желимо да добијемо светског првака у трци на 100 метара. Како ћемо да га добијемо? Тиме што ћемо да мењамо боју патика, писати паролу на његовом дресу, бојити му косу у плаво или црно, шминкати га или не, а у међувремену око њега играти индијански</p>	<p>33. Примедбе нису основане. <i>Образложење:</i> Суштина савременог концепта руралног развоја се заснива на тзв. LEADER (француски акроним: „Liaisons Entre Actions de Developpement de l’Economie Rurale“, тј. међусобне везе акција за економски развој села) приступу. Овај приступ, који је у Републици Србији данас подржаван средствима домаћег аграрног буџета и IPARD II програма, карактерише: – локални карактер активности – прво, стратегија развоја је формулисана на основу дијагнозе потенцијала, стања и потреба одређеног подручја; друго, финансијска подршка (тзв. глобални грант) добија се на територијалном, а не секторском принципу;</p>

плес око ватре, и призивати духове који ће да му помогну. Ни ниједног тренутка нећемо рећи који је план тренинга, који је режим исхране, како ћемо да му помогнемо финансијски, како да омогућимо да не дође до повређивања, како ћемо да анализирамо ефекте тренинга на његово тело и дух...
Значи, о свему се прича а не о главној теми, а то је неизвесност пољопривредне производње и неуређен систем управљања пољопривредном производњом.
Избацити празне приче из планова.

другим речима, неопходна је припрема строго просторно дефинисаних програма који покривају субрегионална рурална подручја са критичном масом људских, финансијских и економских ресурса неопходних за спровођење ефикасне развојне стратегије;

- доношење одлука одоздо – и поред централне финансијске подршке, стратешке активности и одлуке о трошењу фондова доносе се на локалном нивоу, од стране људи који ће реализовати усвојену стратегију, што претпоставља формирање тзв. Локалних акционих група (ЛАГ);
- партнерски облик активности – у разради и реализацији стратегије учествују представници јавног, приватног и цивилног сектора;
- иновативност – формулисани планови развоја локалне заједнице морају да имају одлике иновативности и да иду у сусрет брзим променама којима су данас изложена рурална подручја, између осталог, укључивањем у реализацију заједничких међурегионалних и међудржавних пројеката;
 - интегрисани начин мишљења и деловања – стратегија развоја треба да буде ефекат стварног ангажовања, интеракција и сарадње актера и пројеката из свих сектора локалне економије;
 - локално управљање финансијама – Локална акциона група има готово потпуну аутономију у располагању средствима подршке из глобалних грантова, под условом да предузете активности служе реализацији стратегије која је разрађена/донета заједничким снагама чланова те групе; то повлачи за собом велику одговорност за начин трошења фондова и практичну реализацију активности/пројеката; и
 - међусобна размена искустава – поједине партнерске групе треба да успоставе мрежу сарадње и размене информација, како у оквиру земље, тако и на међународном плану, ради размене стечених искустава, а стога и пружања помоћи будућим, новоформираним Локалним акционим групама.

С тим у складу, у поглављу 3.2.3.

(Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, стр. 372. тачка 8) дефинисана је обавеза „унапређивања информатичке, едукативне и материјалне подршку за формирање и регистровање

	<p>Локалних акционих група (ЛАГ), као удружења грађана, која обухватају представнике јавног, приватног и цивилног сектора са одређеног, јасно дефинисаног, кохерентног и у географском смислу континуираног руралног подручја, са најмање 10.000, а највише 150.000 становника из више насељених места на територији две или више јединица локалне самоуправе (без насеља са 25.000 и више становника). Један од основних задатака ЛАГ је оснивање партнерстава за територијални рурални развој, кроз доношење и спровођење Локалних стратегија руралног развоја LEADER приступом”.</p>
<p>34. Страна 231 Неопходно је обезбедити значајну финансијску подршку младима приликом преузимања и укрупњавања пољопривредних газдинстава Која је то финансијска подршка? На који начин, у ком систему? Преко којих организација, чијим новцем? Новцем комерцијалних банака? Па они имају најбољи интерес да узму зараду!</p>	<p>34. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је на адекватан начин за овај ниво стратешког документа већ обрађена у ППРС. На стр. 223. (2.5.2.3.1. Полазишта руралног развоја и уређења села) се каже: „Просторни развој руралних подручја Републике Србије ослањаће се на мултисекторски приступ решавању сложених проблема у вези с унапређивањем социоекономских услова живљења на селу, инфраструктурним опремањем и економским активирањем руралних подручја, с једне стране, и општим друштвеним интересима у домену демографске политике, заштите животне средине и очувања земљишних и других ресурса у функцији производње хране и аграрних сировина, с друге. Предложена концепција је компатабилна решењима која се у ППРС дају у одељку о заштити и коришћењу пољопривредног земљишта и развоју пољопривреде.” На стр. 168. (2.5.1.1.1.1. Полазишта коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде) се каже: „Доношење и спровођење стратегије, планова и програма одрживог пољопривредног и руралног развоја Републике Србије спада у домен аграрне и опште економске политике. Улога овог сегмента ППРС јесте обезбеђење подршке остваривању постављених циљева, посебно у погледу релативизације конфликта између економских, еколошких и социјалних аспеката коришћења пољопривредног земљишта, с ослонцем на принцип полицентричног развоја који подразумева примену диференцираних мера подршке одрживом развоју пољопривреде, у складу с просторно хетерогеним природним и социоекономским условима”. Реч је о мери која се већ дуже време примењује у Заједничкој пољопривредној политици ЕУ,</p>

	<p>чијим се модалитетима постепено, али доследно прилагођава аграрна политика РС. Планским решењима се не прејудуцира настављање досадашњих пропуста и слабости, већ указује на реалне могућности њиховог отклањања. Доношење и спровођење адекватних мера подршке спада у домен аграрне политике и других институција политичког система.</p>
<p>35. Страна 234 Рејон руралних дисторзија Дајте молим вас уозбиљите се! Какве руралне дисторзије! Наука о селу постоји већ 200 година. Ви сте измислили нови термин да бисте описали већ познати. Овим не можемо добити ништа већ дефиницијом мера које су реалне и потребне у пракси.</p>	<p>35. Примедба се делимично прихвата. Примедба се делимично прихвата на следећи начин: Термин „Рејон руралних дисторзија” се замењује термином „Рејон нарушених руралних структура”. <i>Образложење:</i> Примедбом се не оспоравају критеријуми на основу којих је издвојен овај рурални рејон, не даје конкретан предлог за прикладнији назив, нити за редефинисање предложених приоритних мера подршке. Сматрамо, међитим, оправданим да свуда тамо где је то могуће треба избегавати употребу страних речи, нарочито оних које нису ушле у масовну употребу и могу бити погрешно схваћене као увредљиве.</p>
<p>36. Страна 232, трећи пасус Обезбеђивање услова за развој органске пољопривреде и производње са знаком географског порекла и подршка туризма у планинском у руралном делу. Занимљиво је да по правилу на сваких 50так км ваздушне линије има по једно истражно или експлоатационо поље.%0 км је ништа за дистанцу којом се може обезбедити квалитетни услови за органску производњу. Дакле или рудник или органска производња. Папир трпи све, али неже више да трпимо то! Зона утицаја рудника је око 100 км од епицентра рудника. То значи да у тој зони комплетан простор има редуковану производну способност. Нема чист ваздух и има загађења која не смеју да се нађу на пољопривредним производима. Или одабрати руднике и заборавити пољопривреду, или одабрати пољопривреду а заборавити руднике. НЕ РУДНИЦИ- ДА ПОЉОПРИВРЕДА.</p>	<p>36. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, развоја пољопривреде и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Поред тога, у ППРС је предвиђено да се неизбежне штете сведу на минималну меру, између осталог, кроз операционализацију концепта неутралне деградације земљишта (стр. 169. тачка 3. део 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта). Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, пољопривреде и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а</p>

	издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.
<p>37. Географска карта број 6 Просторна планска типологија руралних подручја Сама типологија није довољна, и потребно је вршити даљу подкласификацију руралног дела. Наиме, Колубарска, Поморавска, Шумадијска, Браничевска, Расинска, Топличка, Борска, немају исти тип села. Немогуће да је у Лучанима и у Зајечару исти тип села. Погледати литературу Александар Тироко, Ђорђе Симоновић и Бранислав Којић око села. Додуше то се студира на архитектури а не на просторном плану.</p>	<p>37. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је на адекватан начин за овај ниво стратешког документа већ обрађена у ППРС. Управо је исто предвиђено у поглављу 3. о имплементацији ППРС (видети тачка 3.4. Израда и доношење докумената просторног планирања, стр. 379-384). У ППРС је дат стратешки оквир који се разрађује у другим просторним плановима, у првом реду регионалним и просторним плановима ЈЛС у којима ће се утврђивати детаљнија типологија сеоских насеља (са детаљним правилима уређења и грађења на нивоу просторног плана ЈЛС). Напомињемо да су све информације о члановима тима јавно доступне на веб страницама институција које су обрађивачи ППРС.</p>
<p>38. Унапређење капацитета за унапређење одговарајућег и одрживог становања. успостављање система одрживог финансирања становања. Ако немамо ниједну државну банку и немамо начин да грађанима са средствима да делују на простору одрживог становања, све су ово пусти снови и пусти папир који трпи све. Сугестија обрађивачу да престане да понижава грађане Србије са својом ароганцијом и списком јалових парола, већ да почне да ради свој посао. Нама треба план који је усклађен са стварношћу и реалним животом.</p>	<p>38. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
<p>39. Географска карта 7 Просторни развој туризма Дестинације са лепом понудом уз учешће зимске понуде. На који начин мислите да развијате област туризма и област рударства? На пр. зона Југоисточне Србије где су планирана огромна експлоатациона поља као што је код Враћа где су већ дата истражна права, значи иде се према експлоатацији и у исто време планирате туризам? То не иде једно с другим. Или планирате да снизите стандарде грађана па да буде летовање на супер копу Борског рудника?</p>	<p>39. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта</p>

	<p>на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>40. Страна 282 Путни саобраћај и путна мрежа Треба избацити активности на аутопутској рути 7, Ниш- Прокупље- Куршумлија- Приштина и даље постојеће траса са Албанијом избацити. Избацити активности на аутопутској рути Бујановац- Кочуј- Гњилане- Штрпце, избацити Пирот- Лесковац-Лебане- Приштина јер сматрамо да у овом тренутку ми немамо јасан став нити Генералштаба и наших безбедносних служби на који начин третирати простор Косова. Уколико је „окупирана територија онда треба јасан план како третирамо ту територију. Да ли је држимо у изолацији јер не желимо да сарађујемо са „окупатором” или их у потпуности интегришемо и омогућујемо им да имају потпуно несметан економски и саобраћајни живот. Железнички саобраћај, железничка мрежа Избацити активности на пругу Ниш Приштина.</p>	<p>40. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Подаци који се односе на одбрану се обрађују у посебном Анексу одбране, који има поверљив карактер и није доступан јавности.</p>
<p>41. Страна 293 Гранични прелази Није написан ниједан прелаз између Србије и Албаније, а приказано је Косово као део Србије!</p>	<p>41. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС су приказани гранични прелази који се односе на нова саобраћајна решења, а на граници са Албанијом нису планирана нова саобраћајна решења.</p>
<p>42. Страна 302 Мини ХЕ 387 мегавата избацити</p>	<p>42. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У Табели 41. на стр. 302. ППРС дат је податак о потенцијалном капацитету од 387 MW малих ХЕ, на основу података из важеће Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године. Будућа изградња МХЕ мораће да задовољи све услове заштите животне средине. У делу 2.5.1.3.6. ППРС у последњем ставу на стр. 193. утврђено је када је дозвољена реализација МХЕ.</p>
<p>43. Страна 308, први пасус Замена постојећих мерних уређаја савременим дигиталним мерним уређајима. То је већ урађено, међутим иако је урађено, постоје фирме које и даље читају</p>	<p>43. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Замена постојећих мерних уређаја савременим дигиталним уређајима је у почетној фази и процес ће бити дуготрајан због велике инвестиционе вредности самог пројекта.</p>

<p>дигиталне мерне уређаје а које су у некој релацији са директором ЕПС-а.</p>	
<p>44. Страна 318 Енергетска ефикасност Обрађена на пола стране, то је срамота. Енергетска ефикасност мора да буде много значајније и детаљније обрађена.</p>	<p>44. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС је енергетска ефикасност обрађена у различитим тематским областим на странама: 15, 23, 27, 37, 111, 112, 113, 117, 135, 138, 144, 150, 155, 158, 159, 162, 250, 258, 261, 303, 318, 343, 366, 369, 372, 377, 378, 379. Детаљно је обрађена у Тематској студији А. Економија, саобраћај и инфраструктура, поглавље 4. Енергетика и енергетска инфраструктура, подпоглавље 4.3. Енергетска ефикасност у зградарству, индустрији, саобраћају и комуналним услугама. То је једна од три тематске студије које представљају саставни део документационе основе ППРС. ППРС је синтезни документ који кроз анализу оцене стања, дефинисање општих и посебних циљева и планских пропозиција и приоритета даје будуће стратешке смернице за поједине области, што је у потпуности дато кроз овај плански документ.</p>
<p>45. Карта 14 Зашто се у подручјима квалитетне животне средине планирају рудници као што је на пример Медведи, Повлен, Маљен и Суворбор... Прањани? Или Рековац или Врање? Зашто се у подручјима веома квалитетне животне средине такође планирају истражни радови, као што је област Таре, планине Звијезда, област између Ивањице и Краљева.</p>	<p>45. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>46. Карта број 15 Заштита природних добара Веома мали број је предложен а још мање планиран да буде заштићено подручје. Много већи део државе мора да буде планиран и предложен да буде заштићено</p>	<p>46. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Број подручја је мање значајан од њихове површине. Број и површина предложених и планираних подручја за заштиту као природних добара је одређен на основу постојећих студија заштите и реалне процене</p>

<p>подручје. Стога, ова мапа је незадовољавајућа.</p>	<p>шта треба и шта се може истражити и заштити у планском периоду.</p>
<p>47. Тематска карта број 16 Еколошка мрежа и међународно значајна подручја У планираним ИБА подручјима су планиране и рударске активности. Не иде једно с другим. План долази у конфликт.</p>	<p>47. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите природе и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>48. Страна 334 Споменици културе Међународне препоруке за категоризацију непокретних културних добара... Ми имамо наш закон који треба да примењујемо, а не законе источних ни западних земаља. Ово је пуњење плана подацима који треба лепо да изгледају и засене простоту.</p>	<p>48. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У поглављу 2. ППРС дата су планска решења и смернице за унапређење просторног развоја по различитим тематским областима, међу којима и смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа (део 2.5.5.3.2.2). У поглављу 3. ППРС део 3.2. Мере и инструменти имплементације предвиђене су и мере за унапређење законског основа (део 3.2.1.), међу којима и хармонизација законског основа о културним добрима са међународним препорукама, конвенцијама и ратификованим повељама (тачка 15, стр. 368). Постојећи Закон о културним добрима из 1994. године је у колизији са међународним повељама и препорукама које је ратификовала Република Србија и које тиме представљају део легислативног оквира. Због тога се у ППРС дају смернице за просторну заштиту културних и историјских вредности на локацијама на којима не постоји законска заштита.</p>
<p>49. Страна 339 Питање културних предела Ова тема је врло битна и мора бити посматрана у координацији са економским</p>	<p>49. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Културни предели су обрађени у делу 2.5.5.3.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво стратешког планског документа.</p>

<p>потенцијалом и пољопривредном производњом. Који су то културни предели, по чему се одликују, како их сачувати и унапредити, ко је за то одговоран, у ком року ће бити урађено, и како ће се мерити напредак?</p>	<p>Дефиниција културног предела дата на стр. 339. ППРС усклађена је са Законом о потврђивању Европске конвенције о пределу („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 42/2009) и предложеном дефиницијом из Нацрта Закона о културном наслеђу (https://www.kultura.gov.rs/tekst/sr/5916/javne-rasprave.php).</p>
<p>50. Страна 345 Смањење ризика од катастрофа и управљање ванредном ситуацијом Према броју становника и сеизмичком хазарду најугроженија је Јагодина, Краљево, Чачак, Нови Пазар и Лозница. Нема никаквих мера које би се провеле кроз урбанизам, планове и пројектовање. Такође у овим зонама се планира и индустријска изградња.</p>	<p>50. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППРС наведени су принципи и мере заштите које су усмеравајуће и које се даље разрађују плановима нижег реда. Као што је и наведено у примедби сеизмичке мере се првенствено примењују у урбанизму и пројектовању што није ниво детаљности ППРС. Важно је да су наведене зоне препознате на националном нивоу и да им треба посветити посебну пажњу у даљем процесу просторног и урбанистичког планирања.</p>
<p>51. Предиктована ерозивна подручја Ово ПРЕДИКТОВАНО изгледа монументално. Можда да аутора предложимо за чланство у САНУ најмање... Али поставља се питање, зашто та подручја нису идентификована на адекватан начин, зашто су она и даље ерозивна, зашто није ништа предузето. Који су проблеми да бисмо знали шта да предузмемо даље?</p>	<p>51. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Ерозивна подручја су у ППРС обрађена на нивоу модела са циљем да се идентификују потенцијално најугроженија подручја. Наведено је да се детаљније ерозивна подручја обрађују на нивоу локалних самоуправа. Констатција да није ништа урађено, односно да се не ради није тачна. Посебно је слив Јужне Мораве добар пример примене антиерозивних мера.</p>
<p>52. Страна 346 Олујно градоносне падавине У Западном делу Србије и делу Шумадије-уопште није наведено где настају ти облаци, у ком периоду, који су генератори тих облака, на који начин се могу спречити, да ли је потребна међудржавна сарадња? Поред пописа проблема, план треба да да и попис решења. И да акценат буде на реалним решењима.</p>	<p>52. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Механизми настанка и праћења временских појава су задатак РХМЗ.</p>
<p>53. Страна 346 Поплаве Нигде се не наводи које су зоне већ заштићене од поплава, у каквом су стању ти бедеми. Добро знамо да су бедеми дуж Саве поприлично угрожени нелегалном градњом. Које зоне треба заштитити, које су приоритетне, због чега су приоритетне, процена колико је то дужних метара...</p>	<p>53. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је других просторних планова и секторских планова у области заштите од вода и смањења ризика од катастрофа. Заштита од поплава је обрађена у више тематских области у ППРС – у првом реду у области вода и водопривредне инфраструктуре, затим у области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, али и</p>

<p>Нама требају инжењерски подаци е не опис професора географије.</p>	<p>кроз подршку планских решења у другим тематским областима (шуме и шумско земљиште, рурални развој и уређење села, уређење и одрживо коришћење предела). Заштита од поплава детаљније је обрађена у Студији Б. 1.3. Воде и водопривредна инфраструктура, која је саставни део документационе основе ППРС.</p>
<p>54. Страна 347 Заштита шума од пожара Видели смо да су пожари уништили огроман потенцијал на Тари, Златибору, Звијезди пре неколико година, а овај проблем помињете једном простопроширеном реченицом. Неозбиљно.</p>	<p>54. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је других просторних планова и секторских планских докумената – основа и програма газдовања шумама и планова заштите шума од пожара.</p>
<p>55. Табела 49 Предлог планских решења за смањење ризика од катастрофа Простире се на једној страни, превише је генералан, и делује као да је преписан из књиге. Сматрамо да је то непоштовање народа и народних пара, пошто ко зна колико је милиона динара коштала израда овог плана. Ову тему је било потребно много детаљније урадити и разрадити, него што је овде наведено.</p>	<p>55. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наведене мере су прилагођене стратешком нивоу планског документа као што је ППРС и имају усмеравајући карактер за даљу разраду у другим просторним плановима и секторским јавним политикама. У поглављу 2. ППРС у планским решењима за друге тематске области садржане су и бројне мере које су подршка смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама. Примедба се у суштини односи на законски основ и секторске јавне политике и њихово спровођење у области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама. Област управљања ванредним ситуацијама је значајно унапређена у Србији последњих година. Поред новог законског оквира, донети су бројни значајни документи за ову област попут Националне процене ризика од катастрофа, а у току је израда Националног плана за смањење ризика и др.</p>
<p>56. Страна 351 Минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју НЕКАДА ПОМИСЛИМ ДА ЈЕ ПОТРЕБНО АНГАЖОВАТИ ПРОФЕСОРА СРПСКОГ ЈЕЗИКА ДА НАУЧИ ОВЕ ЉУДЕ ЈЕЗИКУ И ДА ПРЕКОНТРОЛИШЕ ТЕКСТ. Овде је лепо наведено да су конфликти могући због различитих интереса, као што је коришћење минералних сировина и развој примарних туристичких простора. Да ли ти конфликти постоје, у којим зонама, зашто зоне нису дефинисане? Ако се дефинише експлоатационо поље, шта се</p>	<p>56. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Термин је адекватан. Подручја са испољеним и потенцијалним конфликтима у просторном развоју идентификована су на Синтезној карти 2. ППРС, што одговара нивоу овог планског документа. Конфликти се решавају избором приоритета и опредељивањем компромисних решења преко међусекторске сарадње и уз партиципацију локалног становништва (став 3. и 4. на стр. 351-352) и кроз процес израде одговарајућих планских докумената (просторних планова подручја посебне намене, просторних планова</p>

<p>дешава са људима који су подизали кредите и подизали породице на том простору, па стога њима тај план не одговара.</p>	<p>јединица локалне самоуправе и урбанистичких планова).</p>
<p>57. Страна 383 Приоритети за израду и доношење просторних планова Овде се наводе регионални просторни планови за које су пре 10 година већ урађени планови. Ово више личи да просторни планери сами себи набијају посао, али ово није пристојно. Просторни планови се праве за активности који се планирају дугорочно. Не можете сваких 10 година мењати или само потврђивати план за одређени простор. Претерани су захтеви за регионалним просторним плановима, а са друге стране овај просторни план РС је недовољно детаљан и разрађен.</p>	<p>57. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Приоритети за израду и доношење просторних планова су одређени у складу са одредбама члана 33. став 1. и 2. Закона о планирању и изградњи, којима је дефинисано да документи просторног и урбанистичког планирања морају бити усклађени тако да документ ужег подручја мора бити у складу са документом ширег подручја, односно да плански документи морају бити у складу са Просторним планом Републике Србије. Из тога произилази обавеза и потреба за израдом регионалних просторних планова након доношења ППРС. Томе иде у прилог и да је од доношења важећих регионалних просторних планова прошло више од 10 година. Израда регионалних просторних планова је неопходна како би се даље израђивали просторни планови јединица локалне самоуправе.</p>
<p>58. Страна 385 Сам начин показатељ је спровођења Просторног плана РС У принципу је добра идеја али се овако површно урађен план уз све алате за праћење уопште не може пратити. Просторни план РС је превише површно урађен, период у коме се даје могућност да 7 милиона грађана Србије изврши увид и да своје примедбе, је ограничен роком од 6 недеља (две+четири), што је изузетно мало. Јавни увид је превише кратак, месец дана је недовољно. партиципативно планирање које се истиче, нема никакве везе са реалношћу, нити је ко разговарао са ким од грађана, нити је укључено мишљење грађана. 270 примедби за рани јавни увид је срамотно мали број, чак се за поједине регулационе планове добија више примедби, који обухвата неколико ха, а не 88 хиљада км². План је урађен на основу података који су непоуздани-подаци републичког статистичког завода, или на основу пројекција које нису реалне, као што је да постанемо чланови ЕУ до 2030. године, или се базирају на утицајима које је немогуће контролисати- тврдња да ће економија бити под главним генеративним</p>	<p>58. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. Преовлађујући део текста примедбе није формулисан у форми конкретних примедби и сугестија на текстуални и графички део ППРС. У делу 2.5.8.3. ППРС идентификовани су најзначајнији потенцијални конфликтни интереси у просторном развоју. Утврђени су приступи за њихово превазилажење и минимизирање који треба да се примењују кроз међусекторску сарадњу на републичком, покрајинском и локалном нивоу управљања и уз партиципацију локалног становништва. Територијални обухват ППРС утврђен је у складу са Уставом Републике Србије и Законом о територијалној организацији Републике Србије (ставу 5. Увода на стр. 5. ППРС). Све тематске области у ППРС обрађене су за територију АП Косово и Метохија на основу услова јавних институција и органа управљања Републике Србије, претходних тематских студија (Увод, став 5. на стр. 6. ППРС) и јавно</p>

утицајем тржишта. ако идемо по књигама на тржиште не може нико да утиче, што значи да сада све може бити сјајно а за 6 месеци катастрофа, а за 12 месеци апсолутна пропаст. Према томе, модел развоја и модел односа државе и живота је потпуно погрешан.

Предвиђени су неки конфликти који су потпуно дискутабилни, то су унапређење саобраћајних друмских и железничких веза са Косовом. то је неприхватљиво за некога коме је одузет део територије. По правилу ту територију се трудите да изолујете, како би на економски и на сваки други начин што спорије напредовала, како би била што мање способна да се брани, ако имате намеру да је повратите.

Овај план треба одбацити и на потпуно новим основама са потпуно новим људима и новим институцијама приступити изради новог плана који ће бити реалан, повезан са стварним животом, и у вези са људима са којима ће да се тај план реализује.

Овакво планирање од врха према дну уз безброј парола овде наведених личи на лоше комунистичко планирање чије смо резултате много пута видели.

План треба одбацити и о њему не треба више ни дискутовати.

ЗАШТО ТРЕБА ОДБАЦИТИ нацрт Просторног плана Србије 2021.- 2035.

1. Учешће јавности НИЈЕ омогућено - 7 милиона становника има могућности да само у 6 недеља (2 недеље пред увид + 4 недеље јавни увид) погледа и пружи своје мишљење на план, који се тиче њихових живота и имовине.
2. НИСУ поуздани улазни подаци - коришћени су подаци Завода за статистику који знамо како се односи према истини.
3. БИТНИ УТИЦАЈИ НИСУ ПОУЗДАНИ - нпр. Србија улази у ЕУ 2030 - овај битан податак за процену развоја демографских догађаја није поуздан а ни тачан.
4. НЕТАЧНЕ ОСНОВНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ - нпр. ТРЖИШТЕ НЕ ОБЛИКУЈЕ економију (и друштво) је политичка а не научна.
5. НИЈЕ ОБЕЗБЕЂЕНО учешће грађана у усвајању плана - нема дискусија по општинама, стручним организацијама, на медијима.
6. АЛАТИМА ДРУШТВЕНИХ НАУКА ТРЕТИРА ИНЖЕЊЕРСКЕ ПРОБЛЕМЕ -

доступних података са веб страница привремених институција самоуправе у Приштини.

Напомињемо да ће ППРС, у складу са уловима Министарства одбране као и Законом о планирању и изградњи, садржати анекс који ће обрадити питања од важности за одбрану и просторе специјалне намене, који није доступан јавности.

Такође, напомињемо да Влада Републике Србије доноси петогодишње програме имплементације ППРС.

<p>овај план је врховни документ са којим се усклађује много планова нижег реда а који се у коначном завршавају инжењерским пројектом.</p> <p>7. НЕМА ЈАСНЕ ПОЛИТИКЕ према окупираним територијама - Косово се интегрише у Србију и преко ње у свет као да нема никаквих проблема, нису наведени гранични прелази Србије према Албанији, итд.</p> <p>7. ПОВРШНО је разрађен превелики број области где се очекује детаљност и прецизност - као да је овај план начелна стратегија а не врховни план којим се усаглашава развој државе у свим областима које делују у простору.</p> <p>8. НЕМА ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ - листа корака, временски план, лица и организација која су одговорна за реализацију активности. Попис проблема, и апстрактан списак деловања није довољан. За то потребно искуство из праксе - титуле нису довољне.</p> <p>9. НИЈЕ ОПЕРАТИВАН - ово је документ којим се издају наредбе како да се делују у свим областима живота а не.</p> <p>10. НЕМА ЈАСНУ ПОЛИТИКУ према урбаним и руралним подручјима, односу индустрије и насеља, односу индустрије и делатности, итд.</p> <p>12. ДОЗВОЉАВА ПРЕВИШЕ КОНФЛИКАТА У ПРОСТОРУ - рударство - здрава храна, рударство - туризам, итд., у истим зонама планиране су делатности које су у међусобном сукобу.</p> <p>13. ПЛАНИРАЊЕ ОД ВРХА КА ДНУ - без питања шта стварно грађанима Србије треба.</p> <p>14. НАМЕТАЊЕ ЦИЉЕВА РАЗВОЈА ДРУШТВА - уместо да се питају грађани и ти циљеви да се преточе и оперативан план.</p> <p>15. План је НЕВАЖЕЋИ јер га је доноси Влада / Скупштина која је резултат избора које је бојкотовала већина грађана Србије. Писмена које доноси такав орган НИСУ ВАЛИДНА.</p>	
<p>59. „MAD MAX TOURISM“ - ПРОСТОРНИ ПЛАН СРБИЈЕ Или како рударством помоћи развој туризма Већина зона планирана за развој туризма (чист ваздух, чиста вода, чисто тло, здрава храна, чисте визууре) спрегнута је са бар</p>	<p>59. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, развоја туризма и коришћења минералних сировина.</p>

<p>једним експлоатационим пољем или истражним пољем (читај будуће експлоатационо поље).</p> <p>Сасвим опуштено подижите кредите за изградњу туристичких објеката неће вам недостајати програма: отворени копови, јаловишта, машине, експлозије, потреси, возови, киселине, дим и прашина, мотиви са уништеним пејсажом!</p> <p>Па зар то не тражи савремени туристички посетилац!? Да, тражи, али у филму „Полудели Макс“!</p>	<p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p> <p>Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>60. Правци развоја</p> <p>Аутопут Душан Силни није осовина развоја</p> <p>Изградњом ауто пута Београд - Чачак неће се пореметити насеља и везе дуж „Ибарске магистрале“ Љиг-Г. Милановац-Чачак.</p> <p>Недостају потребне везе Трећег нивоа које већ постоје али у неподношљивим условима:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Б. Башта - Косјерић - Г. Милановац - Крагујевац – итд. • Прибој - Н. Варош - Рашка - Куршумлија – итд. 	<p>60. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није јасна. Вероватно се мисли на аутопут Милош Велики.</p> <p>У ППРС дефинисане су примарне и секундарне осовине развоја.</p> <p>Разрадом ППРС путем израде више регионалних просторних планова утврдиће се терцијалне осовине развоја.</p>
<p>61. Пузеће признавање отетог</p> <p>Унапређење саобраћајних веза према окупираном делу државе или не?</p> <p>Да ли је питано за став наше Војске Србије и наших Служби по питању изградње и реконструкције друмских и железничких саобраћајница према окупираном делу државе?</p> <p>Зашто се налази у плану предвиђена:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изградња аутопута Куршумлија - Приштина? 2. Реконструкција пута Лесковац - Приштина? 3. Реконструкција пута Бујановац - Приштина? 4. Реконструкција пруге Ниш - Приштина? <p>Имамо ли план (који морамо да имамо као држава; као што га има нпр. Израел) како да третирамо отети део државе до повратка?</p>	<p>61. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Подаци који се односе на одбрану се обрађују у посебном Анексу одбране, који има поверљив карактер и није доступан јавности.</p>

<p>Или: тако ми је „наручио политичар а он плаћа”. Плус, туђа деца ће плаћати погрешне одлуке и слабости?</p>	
<p>62. Легализација конфликта Рамене уз рамене делатности које искључују једна другу Зона утицаја рудника на ваздух и воде је најмање 100 км ваздушном линијом. У зони утицаја рудника да ли је могућа: производња повртарских култура? Органска производња? Хране са географским пореклом? Сеоски и бањски туризам? Ваздушне бање? Флаширање воде за пиће? Производња воћа? Производња квалитетних сокова и ракије? Ако није могуће зашто се планирају истражна и експлоатациона поља у истој зони у којој се планирају горе наведене пољопривредне и туристичке делатности? Ако је могуће, онда ...</p>	<p>62. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања, а не примедбе. Задатак просторног планирања је (између осталог) усклађивање супротних циљева и интереса у коришћењу простора а резултат је најчешће компромис. Путем израде и имплементације одговарајућих ППППН могуће је обезбедити коегзистенцију супротних циљева и интереса у коришћењу простора. Истражно право не значи да ће доћи до експлоатације минералне сировине.</p>
<p>63. Алат окупације „Ко је платио овај План - па они који се рекламирају кроз њега!” Значи стране компаније и владе! Не, платили су грађани Србије СВЕТ ЈЕ ВИДЕО КЛИЈЕНТЕЛИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ БЛОКОВА И НАСЕЉА, АЛИ ДО Просторног плана Републике Србије НИЈЕ ВИДЕО КЛИЈЕНТЕЛИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ ДРЖАВЕ. ПОНОВО СМО ПРВИ У СВЕТУ. ЧЕСТИТАМО!</p>	<p>63. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>64. Страна 5: Коментар: Уз Национални инвестициони програм Србија 2025, није урађена СПУ. Према јавно доступним информацијама, Дакле - непостојећи је, па концепција ППРС се НЕ може заснивати на непостојећем документу.</p>	<p>64. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>
<p>65. Страна 26: У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије додати: - Регионални и Локални демографски развој. Појам урбаног насеља није изједначена са дефиницијом истог са Стратегијом одрживог урбаног развоја Србије до 2030. године. Неопходно је ускладити појам урбаног насеља са Стратегијом.</p>	<p>65. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се први део примедбе на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”. (б) Други део примедбе не може да се прихвати. <i>Образложење:</i> У појмовнику Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (Прилог 2) дефинисан је појам урбаног насеља за потребе израде и спровођења те стратегије. Овај појам омогућава израду локалних стратегија, програма и пројеката урбаног развоја за дефинисана насеља.</p>

	<p>Ова дефиниција појма урбаног насеља није обавезујућа за друга планска и развојна документа.</p> <p>Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године израђена је и примењује се на нивоу појединачних урбаних насеља.</p> <p>Предмет ове стратегије нису урбани системи и урбани центри који су обрађени у ППРС.</p> <p>ППРС се не усклађује са документима јавних политика, али их консултује у изради планских решења просторног развоја Републике Србије и даје смернице за њихово унапређење (део 3.7.4. ППРС) или израду нових (део 3.2.2. ППРС).</p> <p>Документи јавних политика политика се усклађују са ППРС. У конкретном случају, Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године је усклађена са овим ППРС.</p>
<p>66. Страна 12: Реферална карта број 2. Систем урбаних центара и руралних подручја није усаглашена са Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године.</p> <p>Реферална карта 2: С обзиром да се у не препознају урбана насеља која су дефинисана Стратегијом, потребно је приказ урбаних насеља усагласити са Стратегијом.</p> <p>Акциони план и Просторни план: Акциони план дефинише изворе финансирања за спровођење активности у оквиру мера. Неопходна је усаглашеност Просторног плана Републике Србије и Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије.</p>	<p>66. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У појмовнику Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (Прилог 2) дефинисан је појам урбаног насеља за потребе израде и спровођења те стратегије. Овај појам омогућава израду локалних стратегија, програма и пројеката урбаног развоја за дефинисана насеља.</p> <p>Ова дефиниција појма урбаног насеља није обавезујућа за друга планска и развојна документа.</p> <p>Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године израђена је и примењује се на нивоу појединачних урбаних насеља.</p> <p>Предмет ове стратегије нису урбани системи и урбани центри који су обрађени у ППРС.</p> <p>ППРС се не усклађује са документима јавних политика, али их консултује у изради планских решења просторног развоја Републике Србије и даје смернице за њихово унапређење (део 3.7.4. ППРС) или израду нових (део 3.2.2. ППРС).</p> <p>Документи јавних политика политика се усклађују са ППРС. У конкретном случају, Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године је усклађена са овим ППРС.</p>
<p>67. Страна 146а: Једно од основних начела на којима се предметни Просторни план Републике Србије заснива је начело: ”транспарентности и демократичности”.</p> <p>Страна 146б: Јавни увид у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године са пратећим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину се</p>	<p>67. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија.</p>

<p>обавља у трајању од 30 дана (обухватајући и радне и 5 нерадних дана). Страна 146г: Такође, поште преко којих се Примедбе шаљу не раде током последњих 5 дана јавног увида. Тако да је објективан рок само празницима скраћен на 25 дана. Страна 146д: 30 дана јавног увида представља само законски минимум који може да се продужи ако се има воља да се учини нешто добро. Рок од 30 дана говори о намери.</p>	
<p>68. Страна 146ђ: На званичној интернет страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре уз Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године са пратећим Извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину, недостаје документациона основа плана која би требало да садржи, најмање: Одлуку о изради плана, добијене услове и мишљења надлежних јавних институција и предузећа, Извештај о обављеном раном јавном увиду, Извештај Комисије за планове о обављеној стручној контроли Нацрта плана.</p>	<p>68. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, на јавни увид се излаже плански документ са графичким прилозима који су саставни део планског документа. Такође, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. Документациона основа планског документа представља хронолошки систематизован скуп материјала и докумената који су коришћени за израду планског документа и који се односе на процедуру стручне контроле, јавног увида и доношење планског документа. Обрађивач планског документа је у обавези да документациону основу достави по доношењу акта о утврђивању планског документа. Нацрт ППРС се заснива на претходно урађеним Тематским студијама: А. „Економија, саобраћај и инфраструктура”; Б. „Природа, животна средина и културна добра”; и В. „Становништво, насеља и социјални развој”. Поред тога, изради Нацрта ППРС је претходила и израда Планерског атласа са 40 тематских и синтезних карата израђених у ГИС технологији. Документациона основа ППРС није предмет процедуре јавног увида и комплетира се по доношењу ППРС.</p>
<p>69. Страна 145. Кључни принцип просторног развоја територије РС управо ”интегралност у планирању”. Интегралности у планском методу у нацрту Просторног плана Србије НЕМА. Страна 221. Без интегралног приступа, и вредносне позиције и опредељења, урбанистичко</p>	<p>69. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У изради ППРС примењен је интегрални приступ. Приоритетне теме у изради урбанистичких планова за урбана насеља и подручја у ППРС су адекватно опредељене на стратешком нивоу овог планског документа. Њихова даља разрада, избор других приоритетних тема и мера спорвођења предмет је урбанистичког</p>

<p>планирање је готово неупотребљив алат у покушају решавања свих развојних проблема евидентираних у урбаним насељима у тексту овог нацрта плана (у области становања, јавних социјалних услуга, развоја урбаних и руралних насеља).</p>	<p>планирања, локалних стратегија одрживог урбаног развоја и локалних стратегија одрживог развоја ЈЛС.</p>
--	--

82. Михаило Карађорђевић – Краљевски коњички центар д.о.о. Топола, 34312 Топола, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Овим путем улажемо примедбу на Нацрт просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године у делу који се односи на изградњу алтернативног аутопутског коридора трасом Аранђеловац - Топола (ИБ бр. 27 и 25) - Рача, и то у делу који пролази преко Калипоља, село Загорица, на деоници кроз Тополу.</p> <p>Планирана саобраћајница на постојећем нацрту пролази кроз парцеле комплекса а на само 100м од планираног коњичког центра јединственог на овим просторима. Комплекс се налази на следећим катастарским парцелама:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кп.бр. 2407, КО Загорица - Кп.бр. 2410/1, КО Загорица - Кп.бр. 2410/2, КО Загорица - Кп.бр. 2411, КО Загорица - Кп.бр. 361/2, КО Жабаре - Кп.бр. 361/3, КО Жабаре - Кп.бр. 216/2 и 355, КО Жабаре - Кп.бр. 356/2, КО Жабаре - Кп.бр. 356/1, КО Жабаре - Кп.бр. 1323/1 и 1323/2, КО Топола (село) - Кп.бр. 1364/2, КО Топола (село) - Кп.бр. 1366/1, КО Топола (село) - Кп.бр. 1366/3, КО Топола (село) - Кп.бр. 1364/1, КО Топола (село) - Кп.бр. 1366/2, КО Топола (село) <p>За изградњу Коњичког центра добили смо Решење о грађевинској дозволи за изградњу туристичко-спортског комплекса за коњичке спортове на кп.бр. 2407, 2410/1, 2410/2 и 2411, КО Загорица, број предмета: ROP-TOP-23596-CPI-4/2020 од 29.10.2020. године, интерни број 351-332/2020-02, инвеститора Краљевског коњичког центра ДОО из Тополе, Загорица, које је постало правоснажно 6. новембра 2020. године (Решење о правоснажности је у прилогу).</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је наведени путни правац сагледан (текстуално и графички) према доступним информацијама, односно условима ЈП ПС (управљач путном мрежом) за израду овог планског документа и приказан је индикативно.</p> <p>Конкретна техничка решења, односно елементи трасе (нпр. дефинисање позиције и одабира решења повезивања са другим деловима путне мреже), нису предмет ППРС.</p> <p>Управо због тога, у складу са законски прописаним садржајем, у поглављу 3. о имплементацији ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу како одабир трасе (на основу Претходне студије оправданости и Генералног пројекта) тако и решења која се односе на објекте на траси, уз поштовање стечених обавеза и постојећих ограничења, која се наводе у примедби.</p>
---	--

Претходно је за потребе израде пројекта урађен и Урбанистички пројекат са елементима препарцелације за изградњу туристичко-спортског комплекса за коњичке спортове на парцели ГП-1 коју чине целе кп 2407, 2410/1, 2410/2 и 2411 КО Загорица, општина Топола, а који је усвојила Комисија за планове СО Топола на седници одржаној 25. јуна 2020. године (потврда је у прилогу).

Краљевски коњички центар осмишљен је као јединствен спортско-рекреативно-туристички комплекс високог нивоа који ће привући стране туристе, али и заљубљенике у коњички спорт. Центар је пројектован према најсавременијим стандардима у коњичком спорту, са циљем организације међународних такмичења у прескакању препона и волтижовању. Ова такмичења привући ће велики број реномираних, врхунских спортиста коњичких дисциплина, а са њима и страну публику која прати догађаје овог калибра. Такође, туристичко-рекреативни аспект Центра подразумева развој локалног туризма у сарадњи са културно-историјским институцијама и локалним винаријама, а зарад стимулације и развоја туристичког садржаја у Тополи и околини. Ова иницијатива је препозната и од стране Општине Топола, која је овај пројекат прогласила за пројекат од општег интереса за локалну заједницу одлуком Скупштинског већа Топола.

Због тога је и Општина Топола подржала иницијативу Оснивача Краљевског коњичког центра да се брдо Калипоље урбанизује и прилагоди еко-туризму високог нивоа.

Ову иницијативу препознао је и знатан број инвеститора из Србије и иностранства, који су пронашли свој интерес у развоју Калипоља као туристичког центра за еко-туризам, авантуристички туризам, вински туризам и викенд насеља. С тим у вези, Краљевски коњички центар је већ у преговорима са одређеним бројем инвеститора који су спремни да инвестирају и развијају овај крај.

Изградња оваквог центра на Калипољу отворила би врата ка организацији великих европских такмичења у коњичком спорту и развоју интернационалног туризма са клијентелом високе платежне моћи; али би

уједно представљала и основ за фазе 2 и 3 овог пројекта које укључују засад винограда, изградњу винарије и луксузних вила за смештај гостију.

Подручје Калипоља идеално је за виноградарство, што је и у складу са Програмом развоја винарства и виноградарства Републике Србије за период 2021-2031. године објављеном у „Службеном гласнику РС”, број 154/20 од 23. децембра 2020. године, донетог на иницијативу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Сектора за рурални развој и Савеза винара и виноградарс Србије.

Поред тога, овде је планирано и мапирање комбиноване стазе за пешаке, коњанике и бициклисте која је трасирана од Крагујевца (манастир Враћешница) преко Тополе до Орашца. Траса је у Тополи већ мапирана и у фази је чишћења терена и обележавања, са намером отварања и међународне промоције на јесен ове године, ако епидемиолошка ситуација то дозволи.

Калипоље је јединствена локација за ове сврхе из више разлога. Пре свега, ово је једина локација у Тополи коју би било могуће одредити у сврху еко-туризма високог нивоа, због неизграђености и релативно ниске експлоатације земљишта. Подручје је удаљено од главних саобраћајница, али је на идеалној позицији у односу на варош Тополу да постане престижна туристичка локација. Нагиб терена, састав земљишта и количина доступне воде на овој локацији пружају изврсне услове за засаде винограда, поготово због мале површине под воћњацима, и самим тим релативно мале контаминације пестицидима. Ово још увек неурбанизовано подручје такође отвара могућност позиционирања голф терена, јединог у Србији са 18 рупа, за који постоје заинтересовани страни инвеститори.

У овом региону нема друге локације која би задовољила све ове захтеве и понудила могућност за стварање читавог насеља усмереног ка туризму високе категорије са импресивном ширином понуде. Овакав комплекс би отворио могућност не само запослења за мештане, већ и стимулације локалних малих предузетника чији би производи и услуге пронашли своје тржиште међу посетиоцима комплекса, као

и у самим спортско-рекреативним објектима, ресторанима, бутик хотелима, винаријама, и тд.

Краљевски коњички центар доо је основан 8. септембра 2020. године са циљем инвестирања и реализације овог пројекта, као и због отварања нових радних места за становнике Тополе и околине, и од тада као порески обвезник редовно измирује своје обавезе.

За Краљевски коњички центар је већ добијена грађевинска дозвола, као што смо навели на почетку овог дописа. Пројекат је већ разрађен на нивоу пројекта за извођење. Ангажована је и грађевинска фирма која ће изводити радове, а почетак радова се планира на лето текуће године са циљем отварања Центра на пролеће 2022. године.

У овај пројекат су већ уложена значајна финансијска лична средства, и то у куповину земљишта, израду урбанистичког пројекта, разраду просторно-техничке документације, радове на самом земљишту, и тд. Уз то је уложено и много времена и стручног рада за разраду идеје, пројекта и бизнис плана, као и пропратне документације. На пројекту се активно ради већ 5 година, од чега је читаве 3 године било потребно да пронађемо адекватну локацију за овакав подухват. Комплекс се простире на више од 12 хектара, за шта је било потребно купити 17 различитих катастарских парцела од укупно 16 различитих власника.

Разматрали смо на десетине локација у околини Београда и широм Шумадије, али ниједна локација није задовољила све захтеве једног овако опсежног пројекта као што је то Калипоље.

С обзиром да планирана саобраћајница практично пролази кроз сам комплекс, то би зауставило изградњу и развој Краљевског коњичког центра, али би и онемогућило развој Калипоља у туристичке, спортске и виноградарске сврхе. Толика близина пута, који би практично прошао кроз сам центар Калипоља, ставила би тачку на развој овог краја ка еко-туризму високе категорије, који би допринео развоју Тополе и околине, како економски тако и у домену културе, виноградарства, спорта и предузетништва.

<p>Имајући у виду све горе наведено, обраћамо Вам се са захтевом да се кроз даљу разраду планске документације за изградњу предметне саобраћајнице, траса пута измести што даље од комплекса како не би угрозила реализацију овог значајног пројекта. Измештање саобраћајнице што даље од брда Калипоља неопходно је како би оно остало погодно за развој еко-туризма, спортско-рекреативно-туристичких садржаја и виноградарства.</p> <p>Достављени прилози: 1. Решење о грађевинској дозволи, 2. Потврда Урбанистичког пројекта са елементима препарцелације</p>	
---	--

83. Славен Качикић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Иницијатива за поновно разматрање ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СРБИЈЕ</p> <p>Не дирајте Делиблатску пешчару...раритет на континенту...као и град Панчево-довољно затрован, експлоатисан а вечито по лупом и лошим вођством.</p> <p>Дајте нам више да дишемо....за нашу децу!!!</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

84. Марија Алимпић Катсакиори, Заштитимо Јадар и Рађевину, zastitimojadariradjevinu@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 13-23.</p> <p>2. Сматрају да нацрт Плана у великој мери крши Устав и законе Републике Србије, као и да ни најмање не узима у обзир еколошке стандарде.</p> <p>Такође захтевамо и очекујемо да се пројекат „Јадар” као и остали штетни пројекти уклоне из Просторног плана Републике Србије.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p> <p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се заснива на усвојеним државним стратегијама развоја и не може да утврђује планска решења која су супротна тим стратегијама. Конфликти и супротни циљеви и интереси у коришћењу простора усклађују се у одговарајућим ППППН.</p> <p>За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење.</p> <p>Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено</p>

	<p>изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
--	--

85. Мирослав Мијатовић, Подрињски антикорупцијски тим ПАКТ, 15300 Лозничко Поље, Лозница, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1.Примедба/сугестија: Да се из просторног плана (сегмента "намена простора") избришу све локације предвиђене за експлоатацију минералних сировина, као и локације за планирање потенцијалних акумулација првог нивоа значаја, јер се овакви пројекти не могу реализовати без претходног референдумског изјашњавања локалне заједнице.

1. Примедба није основана.

Образложење:

У целом свету просторни планови на нивоу држава се праве управо да би се дефинисале потенцијалне локације за таква стратешки важна подручја и објекте као што су подручја површинске и подземне експлоатације минералних сировина и објекти акумулација. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.

Што се тиче "брисања" свих локација потенцијалних акумулација, то би био јединствен случај у свету, јер је цивилизација света опстала управо због тога што је била принуђена да гради акумулације дуже од пет миленијума. Не ради се о прејудуцирању одлуке, већ се само утврђају драгоцене и све ређе локације на којима је могуће реализовање акумулација, ако се донесе таква одлука.

При томе се морају имати у виду подробне и изузетно забрињавајуће анализе о драстичним погоршавањима хидролошке ситуације у Србији услед климатских дешавања. Већ је констатовано да су неопходне акумулације (не само код нас, већ у целом свету), како би се ублажиле веома опасне последице тих дешавања, у којима ће велике воде бити све екстремније, а мале воде сва мање и са све дужим трајањима.

На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се

	<p>не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, развоја водoprивредне инфраструктуре, развоја локалних заједница и коришћења минералних сировина.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, водoprивреде, рударства и локалног развоја, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
--	---

86. Миљана Златковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Потребно је у просторни план Републике Србије од 2021. до 2035. године уврстити изградњу неизграђене деонице пута 23404 Радовница – Гложје (Голема Река), у дужини од 24620 метара, на државном путу ПА реда бр, 234 Света Петка – Трговиште – Доњи Стајевац – Босилеград.

1. Примедба није предмет плана (није основана).

Образложење: Наведене деонице нису предмет ППРС.

Предмет су других просторних и урбанистичких планова.

87. Зоран Танасијевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

Примедбе и сугестије се односе на простор општине Љиг.

1. У насељу Љиг је 2000. године проглашен бањски простор од 174 хектара. И поред тога што тренутно бања не функционише по Закону о бањама она не може да се избрише из регистра. Због тога сматрамо да у карту туристичких дестинација на Просторном плану треба вратити Бању Љиг. Постоје три геотермалне бушотине са лековитом водом и то је ресурс за будући развој бање, У општини Љиг постоји још 7 евидентираних изворишта лековите воде па је бањски туризам најзначајнији туристички потенцијал.

1. Примедба није предмет плана.

Образложење: У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја. Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.

2. Планина Рајац је туристичка дестинација више од пола века. Иако је мали број гостију он има потенцијал за развој. Урађени су планови развоја бањског туризма и туризма на Рајцу и њих шањем у прилогу писма.

Имајући у виду да је општина Љиг једна од најпропалијих у Србији брисањем Бање Љиг и Рајца са туристичке карте у будућем Просторном плану остали би без

2. Примедба није предмет плана (није основана).

Образложење: Рајац је обухваћен примарном туристичком дестинацијом Ваљевско-подрињске планине – Дрина са летњом понудом уз учешће зимске понуде. Развој Бање Љиг и Рајца је предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.

икакве перспективе за развој туризма који је једини реалан ресурс.

Напомена: достављена су два прилога.

88. Шабан Јашари, Општинска управа Прешево - Одељење за урбанизам, просторно планирање и заштиту животне средине, 17523 Прешево, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. У току трајања јавног увида, подносимо примедбу на нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину, која се односи на поглавље 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа и рефералну карту За, односно трасу магистралне железничке пруге Ниш – Прешево (Е-85) и тражимо да се у нацрт ППРС унесе критеријум да се приликом избора трасе, односно коридора магистралне железнице пруге заобиђу постојећа насеља.

У нашој досадашњој сарадњи са А.Д. "Инфраструктура Железнице Србије", почев од Просторног плана општине Прешево, који је усвојен у 2010. години ("Службени гласник града Лесковца", број 22/2010), на територији општине Прешево се задржава коридор постојеће пруге и резервише земљиште за две варијанте трасе пруге за велике брзине и то:

1) варијанта I – коридор се пружа западно од постојеће пруге и пролази кроз насеља Рајинце и Црнотинце, затим улази у градско насеље Прешево (са задржавањем постојеће железничке станице "Прешево") и

2) варијанта II – коридор се пружа источно од постојеће пруге (односно између постојеће пруге и аутопута Е-75), уз планирање нове железничке станице "Прешево" и пролази кроз насеља Жујинце, прешево и Чукарка.

Оваквим приступом, са задржавањем постојећег коридора и резервацијом простора за две потенцијалне варијанте које пролазе кроз постојећа насеља, ограничава нам се развој и стварају бројни проблеми у спровођењу планских аката. Генерално, подржавамо пројекат изградње пруге за велике брзине, што ће побољшати доступност општине Прешево, али молимо да се изабере коридор који неће ометати

1. Примедба није предмет плана (није основана).

Образложење: Примедба није предмет ППРС. Предмет је других просторних планова, у првом реду просторног плана подручја посебне намене, урбанистичких планова и техничке документације.

У поглављу 3. о имплементацији ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу како одабир трасе тако и решења која се односе на објекте на траси.

постојећа насеља и нормално функционисање на територији наше општине.	
---	--

89. Радмила Весковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. ППРС Нацрт: страна 192/193 2.5.1.3.6. Хидроенергетика Најважнији планирани системи су (Тематска карта 3): “Каскадни систем на реци Ибру, са објектима у кориту за велику воду који не угрожавају окружење већ доприносе интегралном уређењу те речне долине...” И сви остали делови ППРС који помињу каскадне бране на Ибру. ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ: Сматрам да до даљњег из свих планских докумената треба избацити изградњу система 10 брана на реци Ибар, од Лакта до Бојанића. Аргументација на основу Нацрта ППРС: 1. У самом нацрту ППРС наводи се да је Ибарска клисура једно од подручја најугроженијих бујицама и ерозијом. 2. У Нацрту ППРС наводи се да је подручје Централне Србије и конкретно Краљева међу сеизмички најризичнијим, са могућом јачином потреса VIII 3. На карти заштићених подручја у ППРС наводи се да је управо део Ибарске клисуре који је предвиђен за изградњу брана ИРА–Међународно значајно подручје за биљке и РВА- за лептире. Изградња брана измениће микроклиму, а тиме и услове за опстанак заштићених биљака и лептира Аргументација на основу ПП подручја посебне намене система ХЕ на Ибру У ППППНМ у SWOT анализи се наводе бројне слабости и претње, толико аргументовано да није јасно зашто у планским документима и даље опстаје систем каскадних ХЕ на Ибру. Молим ауторе ППРС да поново погледају ППППН, а ја ћу издвојити само неколико претњи: - У условима изграђеног система ХЕ на посматраном сектору Ибра, режим наноса би био драстично измњен изградњом брана на речном кориту, које би представљале физичку препреку за његов транспорт и тиме стварали тзв. заплаве - Заплави формирани од вученог наноса могли би да изазову издизање дна корита Ибра на највећем делу посматраног</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Стиче се утисак да се уношење неког потенцијалног објекта или система у ППРС третира као нека фаза доношења инвестиционе одлуке. У ППРС ниска каскада у основном кориту Ибра наведена је управо на начин на који би била наведена у било ком просторном плану неке државе – као река у чијем се основном кориту може даље разматрати реализација таквог система, да неке активности у кориту и на обалама не би онемогућавале даље разматрање таквог система. Досадашње активности на том плану биле су охрабрујуће. Урађена Студија о процени утицаја на животну средину дала је врло охрабрујуће резултате, јер је показано да се адекватним техничким решењима и управљањем систем може успешно уклопити у свеколико окружење. Као пример: успешно су решени захтеви око миграције ихтиофауне, а решен је и проблем да се не ремети и лепа активност 'веселог спуста', јер би се наменским отварањем устава успоставио режим течења погодан за ту активност. Ради се о ниским степеницама, које не угрожава наведена сеизмичност те зоне, устава су врло флексибилне и омогућавају врло успешно управљање нивоима, нема никаквих неповољних утицаја на микроклиму, јер се акваторија одржава у основном кориту, итд. Рационално гледано, сваки човек одан заштити животне средине требало би да подржи уношење таквог система у ППРС, јер он обезбеђује заштиту кањона од деструктивних антропогених активности (наша навика да се куће за одмор изграде на самом обали и да се граде приватни прилазни путеви), па ће се о томе одлучивати поново и веома студиозно када се и ако се покрене питање грађења тог система. Јасно је да би реализација система била могућа тек након спровођења мера заштите квалитета воде Ибра. Са уносом овог система у ППРС нема никакве везе 'дизајниран систем под притиском из Италије'. То је давнашњи пројекат и свака држава би га унела у свој стратешки плански документ, јер је то ресурс који треба</p>

<p>сектора, а тиме и повишење нивоа вода које би могло негативно утицати на објекте у приобаљу притока и у зони ушћа Ибра;</p> <p>- Микролокацијско варирање физичко-хемијских особина појединих стена услед тектонских процеса...итд.</p> <p>Аргумент на основу здравог разума: Око 80.000 грађана Краљева се снабдева водом из алувијона реке Ибар! Да није каскадних букова на реци Ибару, који јој дају одлике планинске реке, вода Ибра не би била ни у 3. категорији ако се има у виду колико се загађује целим током, нарочито имајући у виду хемијско загађење које долази Ситницом са КиМ. Да није ибарских букова, ова река би била клоака.</p> <p>Систем од 10 брана успориће Ибар и подићи степен загађености.</p> <p>Да ли ћемо тада поново у Краљеву пити воду из цистерни, као током 80-тих година прошлог века?</p> <p>Градски водовод и сеоски бунари у приобаљу Ибра, наравно, не користе сирову воду из реке. Али пре 35 година фенол из сирове воде реке је кроз подземље ипак продро у градски водовод. Сматрам да све док вода за пиће десетина хиљада људи зависи од реке Ибар, на овој реци од Ушћа до Краљева не би смела бити изграђена ниједна брана. Зато би требало из свих планских докумената уклонити систем 10 каскадних брана на Ибру од Лакта до Бојанића.</p> <p>Треба имати у виду да је овај систем осмишљен и „дизајниран“ пре десетак година под великим притиском Републике Италије, а занемарујући озбиљна противљења дела стручне јавности и грађана Краљева. У међувремену је Италија очито одустала од изградње, а нама су каскадне бране на Ибру остале у планским документима као стална претња.</p>	<p>'инвентарисати', да би се тај простор заштитио од деструкције.</p> <p>Врло битно је и следеће. Тај систем апсолутно ни на који начин не угрожава извориште Краљева. Каскада не би повећавала те опасности, али би, свакако, подстакла решавање то проблема, без чега и није могућа њена реализација.</p> <p>Као што се из ППРС види у табели 23 на стр. 187, за Краљево се предвиђа трајно решење веома квалитетног снабдевања водом у оквиру Ибарско-шумадијског регионалног система, из изворишта највишег квалитета са подручја водотока Старовлашких планина. У првој фази би то било изориште са слива реке Лопатнице.</p>
---	--

<p>90. Никола Шабат, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1.Обраћам Вам се поводом НАЦРТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2021-2035 који се односи на железничку трасу која је предвиђена да пролази кроз насељени део града Панчева. Детаљном анализом плана запажено је да иако је наведено да је у питању обилазница око Панчева пруга не прати ауто-пут већ иде кроз насељени део града. Свима је</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се спроводи планском документацијом нижег реда. Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет</p>

<p>јасно да би таква траса железничке пруге којом би се превозиле и којом се и сада превозе опасне и канцерогене материје из “Рафинерије нафте Панчево” поред самих кућа које су ту и које би ту и остале, по сред насеља, направила велики проблем и ризик грађанима овог града. Таква траса уопште није обилазница око Панчева, како се то наводи у саопштењу железнице. Додао бих да се овим планом нарушавају стратешки планови града Панчева ка реци Надел, тј. ускраћује се могућност планског ширења града ка том правцу. Није уопште јасно ни зашто се у том плану један део вршачке пруге измешта са своје трасе и премешта на око 300м даље опет у насеље преко кућа и земљишта грађана. То би само направило додатне велике трошкове откупљивања свих тих имања. Урбаниста Тања Вуксан је исцртала три могућа решења у којима би траса заобишла насеље. Та решења су послата на увид железницама, међутим нико није реаговао. Напоменуо бих и да на тренутној траси која пролази кроз насеље саобраћа око 8 композиција дневно, а по новом плану требало би да саобраћа око 180 композиција што путничког из Београда, што теретног саобраћаја из РНП. Познато је да сирена једног аутомобила прави буку од 110дб, а сирена једног воза 5 до 6 пута већу. Дозвољена дневна бука за дан је 65дб, а за ноћ 55 дб. Тиме се уочава кршење закона већ сада. Недопустиво је да се после седам година и бројних интервенција, образложења, упозорења, протеста грађана и обећања општинске управе која су јавно дата грађанима И у најновијим изменама овог плана и даље налази та фамозна траса железничке пруге коју су неки “велики стручњаци” тада исцртали преко кућа и земљишта грађана насеља Миса кроз коју ова траса и пролази. Државна ревизиона комисија и секретаријат за заштиту животне средине су дали мишљење да је то јако лоше решење за град. Бивши градоначелник Саша Павлов је изашавши на терен и увидевши колико ту има стамбених кућа, обећао да ће се, и да се то мора исправити. На ранијим увидима урбанисти су нам одговарали да су планови вишег реда (Војводине и Србије) већ усвојени са таквом трасом и да је зато проблем то</p>	<p>примедбе није дефинисана и није траса учтавана у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС. Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни план града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева. У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом. Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево. У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p>
---	---

<p>променити. Пошто се ове године и ти планови вишег реда мењају и усвајају, такво оправдање више не постоји. Траса будућег ауто-пута мора бити праћена железничком пругом јер је то јефтиније и пре свега безбедније решење и за грађане и за државу. Уколико се проблем не реши пре реализације изградње, то ће изазвати несагледиве последице за цео град и његове грађане, а нарочито за становнике насеље Миса.</p>	<p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
--	--

91. ЈП „Путеви Србије“, Сектор за управљачко информационе системе у саобраћају, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>ПРЕДЛОГ 1: Да се ППРС допуни локацијама б локалних центара за надзор и управљање саобраћајем као и локацијама на којима се планира изградња инфраструктурних објеката од значаја за управљање саобраћаја са више хијерархијских нивоа:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградња и комуникационо повезивање Републичког центра – Београд у зони укрштања државних путева IA; • Изградња и комуникационо повезивање Регионалног центра (Центар) који се може лоцирати на истој локацији као и Републички центар; • Изградња и комуникационо повезивање Регионалног центра (Запад) у зони укрштања државног пута A2 са државним путем A5; • Изградња и комуникационо повезивање Регионалног центра (Исток-Југ) у зони укрштања државног пута A1 и државног пута A4; • Изградња и комуникационо повезивање Регионалног центра (Север) у зони планираног аутопута Нови Сад – Рума – Шабац; • Изградња линијске комуникационе инфраструктуре са припадајућим локалним комуникационим чвориштима (дуж државних путева IA реда) за потребе надзора и управљања саобраћајем. <p>Наведена допуна би могла бити извршена у оквиру поглавља 2.5. Планска решења по тематским областима, у делу Саобраћај и саобраћајна инфраструктура и у оквиру поглавља Приоритетна планска решења до 2025. године у делу 7. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура. Такође, предлог је да се на графичким прилозима на којима је представљена путна</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата..</p> <p>(а) Прихвата се да у делу 2.5.4.1.1. став 3. у алинеји 3. на стр.282. дода текст која гласи: „обезбеђивање услова за изградњу центара за управљање саобраћајем (републичког и регионалних)”.</p> <p>(б) Не прихвата се да се изврши допуна графичких прилога учртавањем локација ових центара, јер то није предмет ППРС.</p> <p>Планска решења која се односе на електронске комуникације и њихов значај за област саобраћаја су обрађена у делу о Путном саобраћају и у делу о Електронским комуникацијама ППРС.</p> <p>ППРС представља плански основ за спровођење активности на изради других просторних планова, студијске и техничке документације којом би се остварило унапређење ИТС-а на територији Републике Србије.</p>
--	---

<p>инфраструктура (Тематска карта број 8 и Реферална карта број 3а) прикажу планиране локације инфраструктурних објеката за управљање саобраћајем.</p> <p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:</p> <p>" Примена савремених технологија намењених контроли, надзору и управљању друмским саобраћајем и путном мрежом; препознат је као један од посебних циљева развоја друмског саобраћаја у оквиру поглавља 2.3. Визија и циљеви просторног развоја РС, у оквиру Општинских и посебних циљева просторног развоја по тематским областима. Као додатни аргумент наводимо да су у ППРС наведене локације регионалних центара за управљање отпадом и представљене на Тематској карти 14, па зашто онда не би биле наведене локације планираних центара за управљање саобраћајем. Наводимо из ППРС <i>"Регионални центри за управљање отпадом организоваће се са свом потребном инфраструктуром. Планирана је изградња преосталих регионалних депонија (Тематска карта 14), односно регионалних центара (на подручјима са најмање око 250.000 становника) за управљање отпадом у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац, Петровац и Лозница."</i> У међувремену, планира се да све општине свој комунални отпад одлажу на најближе регионалне санитарне депоније. ", могло бити наведено и све сто се тиче управљачких центара, који ће имати велику улогу у развоју путне мреже са адекватним нивоом услуге за корисника.</p>	
<p>2. " Примена савремених технологија намењених контроли, надзору и управљању друмским саобраћајем и путном мрежом; препознат је као један од посебних циљева развоја друмског саобраћаја у оквиру поглавља 2.3. Визија и циљеви просторног развоја РС, у оквиру Општинских и посебних циљева просторног развоја по тематским областима. Као додатни аргумент наводимо да су у ППРС наведене локације регионалних центара за управљање отпадом и представљене на Тематској карти 14, па зашто онда не би</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Поређење утицаја на простор који врше регионални центри за управљање отпадом (депоније великих димензија, намењене прикупљању, селекцији, рециклажи, одлагању отпада) и центара за управљање саобраћајем (појединачни објекти) није адекватно. Контекст употребе речи "центар" је различит. У текстуалном делу навести да је у планској разради потребно дефинисати локације планираних центара за управљање саобраћајем према условима и потребама управљача пута.</p>

<p>биле наведене локације планираних центара за управљање саобраћајем. Наводимо из ППРС“Регионални центри за управљање отпадом организоваће се са свом потребном инфраструктуром. Планирана је изградња преосталих регионалних депонија (Тематска карта 14), односно регионалних центара (на подручјима са најмање око 250.000 становника) за управљање отпадом у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац, Петровац и Лозница.“ У међувремену, планира се да све општине свој комунални отпад одлажу на најближе регионалне санитарне депоније.“, могло бити наведено и све сто се тиче управљачких центара, који ће имати велику улогу у развоју путне мреже са адекватним нивоом услуге за корисника.</p>	
<p>3. Да се наведе документ „Концепт развоја ИТС на мрежи државних путева IA реда“, по узору на другу документацију која се наводи да је од значаја. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: У наведеном документу представљен је концепт развоја Интелигентних транспортних система у контексту управљања мрежом државних путева у РС.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 300. ППРС, у делу 2.5.4.2. Електронске комуникације и поштански саобраћај, став 4. се мења и гласи: „Посебан сегмент модерних телекомуникација у служби безбедности саобраћаја на аутопутевима представљају ITS системи (Концепт развоја ITS на мрежи државних путева) као што су: СОС телефонија, видео надзор саобраћаја, прикупљање и приказивање метеоролошких података, контрола приступа техничким објектима у служби аутопута, мерење и ограничавање брзине кретања возила, детектовање вожње у супротном смеру, препознавање регистарских таблица итд. Развој ових система допринеће већој безбедности и ефикаснијем управљању и контроли саобраћаја, као и повећаној услужности одморишта и паркиралишта са аспекта пружања телекомуникационих услуга.”</p>
<p>4. Да се мрежа државних путева која је приказана на тематској карти број 8 и Рефералној карти број 3а усклади са актуелним Референтним системом државних путева које у прилогу достављамо у shp. формату. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ: Поглавље 2.5.4.1 Саобраћај и саобраћајна инфраструктура (почев од стране 281) представљено је графички кроз Рефералну карту 3а. Увидом у карту уочили смо да</p>	<p>4. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на начин да се изврши провера у бази података и према потреби корекција у складу са достављеним трасама, на Рефералној карти број 3а. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. Саобраћајна инфраструктура – путна мрежа.</p>

<p>мрежа државних путева није представљена као тренутно важећи референтни систем мреже државних путева Републике Србије (у складу са Уредбом о категоризацији државних путева ("Сл. гласник РС", бр. 105/2013, 119/2013 и 93/2015) и Одлуком о усвајању референтног система државних путева Републике Србије, од 16.03.2020. године), а исто важи и за карту на страни 296 - Saobraćajna infrastruktura-putna mreža – Тематска карта 8. У прилогу се налазе два PrintScreen-а, као два примера разлике тренутно важеће верзије и претходне верзије референтног система. Увидом у карту на овим локацијама може се закључити да приликом креирања исте израђивач плана није располагао најновијим подацима.</p>	
--	--

92. Славенка Митровић Лазаревић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. Имам примедбу на недовољно вођење рачуна о смањењу коришћења необновљивих извора енергије и о смањењу свих врста загађења, што се манифестује кроз планирање нових термоелектрана у Просторном плану и планирању већег броја нових рудника.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није написан у форми примедбе. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“, дефинисане су и у ППРС као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ.</p>
<p>2. Имам примедбу на недовољно вођење рачуна у Просторном плану о претераној градњи и претереном ширењу изграђених подручја у ситуацији евидентног демографског пада.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Тема ширења урбаних насеља и последица ове појаве обрађена је у више сегмената ППРС (укључујући 1.4., 1.6., 2.1., 2.5. и 3.5.) на детаљан и исцрпан начин за овај ниво стратешког планирања, са датим препорукама за заустављање наведене појаве.</p>
<p>3. Имам примедбу на недовољно акцентовање у Просторном плану важности заштите шума и водених токова од девастације и преименовања у грађевинска подручја.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Тема ширења урбаних насеља и последица ове појаве обрађена је у више сегмената ППРС (укључујући 1.4., 1.6., 2.1., 2.5. и 3.5.) на детаљан и исцрпан начин за овај ниво стратешког планирања, са датим препорукама за заустављање наведене појаве.</p>
<p>4. Имам примедбу на недовољан ангажман у Просторном плану и стварање стратегије у борби против нелегалне градње свуда, а нарочито на јавним просторима приобаља исл.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Тема ширења урбаних насеља и последица ове појаве обрађена је у више сегмената ППРС (укључујући 1.4., 1.6., 2.1., 2.5. и 3.5.) на детаљан и исцрпан начин за овај ниво стратешког планирања, са датим препорукама за заустављање наведене појаве.</p>

93. Драгана Ђорђевић, научни саветник у Институту за хемију, технологију и металургију, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. У документу се наводи да је у плану изградња 6 нових термоелектрана на угаљ, 5 на лигнит и 1 у Ковину на угаљ из подводне експлоатације у Дунаву. Као потписница Париског споразума Србија је била у обавези да до 2020.г. смањи потрошњу фосилних горива за 20%. То није урађено већ напротив дуплирају се капацитети за спаљивање лигнита - угља најгорег квалитета, ниске калориске моћи, високог садржаја неорганске материје, који је обогаћен сумпором, токсичним и радиоактивним елементима као што су арсен, жива, радон, уранијум и др. за које не постоје системи за пречишћавање из отпадних гасова, већ слободно одлазе у атмосферу због чега је, како су наша истраживања показала, популација читавог региона под повишеним канцерогеним ризиком услед констаног присуства ових токсина у ваздуху.

Подводна експлоатација ће бити додатни извор загађења међународне реке Дунав која у току кроз Србију већ мимо тога добија озбиљна оптерећења.

Документом су планирани рудници литијума у западној и централној Србији, као и један рудник у Црној Трави у приобаљу реке Власине - последњег најчистијег водотока у Србији, укључујући и тридесетак других рудника, за значајан број њих почетак експлоатације у блиској будућности је планиран.

Технологије експлоатације литијума спадају у веома ризичне по загађење животне средине, са посебним акцентом на угрожавање водотокова и уништавање водоизворишта питке воде (са којима је Србија већ у дефициту) због сложеног технолошко-металуршког поступка уз потрошњу огромних количина опасних хемикалија и огромних количина воде. Све то је планирано у плодној земљи која ће трајно бити уништена. Домет утицаја таквих рудника на животну средину се временом повећава, и након престанка њихове експлоатације, јер настала јаловишта на којима се одлажу токсичне материје, представљају темпиране екохемијске бомбе које ће се у будућим деценијама и вековима активирати, због пропадања подлога и других заштита на

1. Примедбе нису основане.

Образложење: Изнети су општи ставови и коментари који нису засновани на чињеницама. Текст није написан у форми конкретних примедби на текстуални и графички део ППРС. Све активности у вези планираних рудника се спроводе, или ће се спроводити, у складу са законима, а нарочито Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и Законом о заштити животне средине.

ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције.

Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће

њима, под утицајем атмосферских прилика, бујичних поплава, земљотреса ..., и причињавати непроцењиве штете широких размера. Примера ради једно мало јаловиште рудника Столице је 2014. године причинило 40% укупне штете проузроковане тим поплавама, која је износила милијарду и седам стотина милiona евра, загадивши огромне површине обрадиве земље чинећи је токсичном и неповољном за узгој култура.

Ако се отвори рудник у Црној трави, комплетан ток најчистије наше реке Власине низводо ће бити трајно загађен а снабдевање Власотинце пијаћом водом је управо из те реке.

Отварањем оволиког броја рудника учиниће Србију нездравом за живот, што се већ документује са рудницима у источној Србији. Грађани Бора су под екстремно високим канцерогеним ризиком јер константно удишу прекомерне количине сумпордиоксида, арсена и живе док су Борска и Пек мртве реке, због чега је Кучево недавно остале обез воде услед енормног загађења Пека.

Планирани рудници ће трајно уништити плодну земљу, захваљујући којој је Србија кроз векове преживела и најтеже периоде у својој историји и у будућности може бити основа за главну привредну грану - органску производњу, коју ће тржиште све више тражити.

Искрено се надам да сте ове наведене аргументе превидели, и да не желите да се Србија претвори у јаловишта.

Верујем да је вама, као и свима нама, важније да будемо здрави и не оболевамо од галопирајућих леукемија и разних других неизлечивих врста канцера, него да распродајемо руде и минерале за безначајну рудну ренту страним компанијама које ће нам остављати токсична јаловишта широм земље, трајно је уништавајући и чинећи је непогодном за било какву пољопривредну производњу. Такође верујем да сте упознати са новим трендовима развоја цивилизованог света, који је увелико закорачио у 4.0

Индустријску револуцију, која поред информационах технологија, вештачке интелигенције, роботике, паметних градова,... подразумева и промену свести тако да привредни раст и развој буде са

прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисана пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.

Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи.

Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.

За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за

нултим загађењем. Са оволиким рудницима и 6 нових термоелектрана, које ће се градити да би подмириле енергетске потребе свих тих рудника, то неће бити могуће.

реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.

Термоелектрана Ковин је у *Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године* наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена. Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у првом приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара.

Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати отребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се

	<p>не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>3. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1-53.</p>	<p>3. Исти став по примедбама.</p>

94. Никола Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 28-30, 49-53.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Страна 192, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика</p> <p>С обзиром на трогодишње кашњење израде новог Катастра малих хидроелектрана Србије, и базирања погодности искоришћевања хидроенергетских потенцијала на катастру из 1987. године, сматрамо да ППРС не може доносити релевантне закључке о употребљивости потенцијала чак до 2035, те да овако важан документ мора сачекати базу података из новог Катастра и онда је критички обрадити другим факторима поред хидроенергетике као што су заштита природе, заштита животне средине, одрживи туризам и потребе локалног становништва. Такође, у документу се наводи да „од укупно 499 идентификованих водних тела површинских вода у Србији (...) за 57% водних тела нема довољно података за утврђивање еколошког статуса.” Не смемо доносити важне одлуке у постојећем недостатку информација. Предлажемо продужетак јавне расправе за Просторни план Републике Србије минимално 30 дана од израде и презентације новог Катастра или брисање могућности изградње МХЕ у Плану.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Став о МХЕ у ППРС је јасно избалансиран базним принципима када могу да се граде МХЕ. То је неупоредиво делотворније од чекања да се уради нови Катастар МХЕ, који ради страна фирма и који није ни у изгледу. Напомињемо да је прихваћена примедба број 11. подносиоца ЈП Електропривреда Србије којом се у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. у последњој алинеји додаје нова тачка б. која гласи „б) и у неким другим случајевима који овде нису наведени, под условом да Републички завод за заштиту природе и Републичка дирекција за воде издају сагласност за реализацију такве МХЕ.”</p>

3. Неопходно је усклађивање целог документа, то јест јасно опредељење за јавне политике које заступа.

Са једне стране се износи:

Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре: "МХЕ су са дугачким цевоводним деривацијама, што изазива велике социјалне и еколошке проблеме;"

Страна 56, 1.6.1.3.2. Оцена потенцијала и ограничења

"стихијска изградња МХЕ на мањим водотоцима и у заштићеним областима је негде девастирала водотоке, онемогућила изградњу појединих неопходних планираних водних објеката и угрозила природне вредности и потребе локалне заједнице;"

Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:

9. обезбеђивање повољних еколошких протока на свим деоницама низводно од акумулација и водозахвата у рекама.

Са друге стране се закључује:

Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:

6. искоришћење свих хидроенергетских потенцијала који спадају у категорију економски искористивих(...)

Страна 185, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре

14. Искоришћење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет(...)

20. Сви захвати на уређењу и коришћењу површинских вода су такви да морфолошке промене и притиске на водна тела свде на нужни минимум.

Страна 195, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика: Такође МХЕ су дозвољене: (...) на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада.

Узевши у обзир да се производња енергије из МХЕ у прогнозама креће око 2% конзума, а да технологија других ОИЕ рапидно постаје доступнија, мирење наведених заострених конфликта у плану, нити у пракси, у наредних 15 година није потребно нити оправдано, те предлагемо одлучно затварање могућности за изградњу нових МХЕ.

3. Примедба се не прихвата.

Образложење:

Базни принципи који се наводе на стр. 55 и 56. нису у колизији са циљевима које предлагач цитира, а који су дати на стр. 149. ППРС.

Све земље света управо се труде да искористе хидропотенцијал као еколошки најчистији обновљив извор енергије, у оквиру интегралних система оптимално уклопљених у еколошко, социјално и свако друго окружење. Добро испланиран хидроенергетски објекат може се решити на начин да оплемењује животну средину, да ствара услове за обогаћивање биодиверзитета. Томе служе и еколошки протоци, који су у кризним периодима знатно већи од протока који би на тој деоници реке били у природним условима. Сажето: наменским испуштањем чисте воде из акумулација стварају се услови да ихтиофауна и остали водени екосистеми имају услове за нормалан развој и репродукцију. Техничким решењима, са тзв. селективним водозахватима, може се остварити да се из акумулације испушта вода која је и најпожељније температуре са гледишта потреба ихтиофауне.

Базни постулат заштите животне средине више није раније конзервативан став 'do nothing' (не радити ништа, у смислу не градити ништа).

Сада је важећи принцип да се активним управљањем водама створе услови који су најбољи са становишта опстанка и развоја екосистема и обогаћивања биолошке разноврсности. Тај принцип, сада једини важећи као делотворан за заштиту водених екосистема уткан је у све принципе на којима почивају решења дата у ППРС у области воде и водопривредне инфраструктуре.

Када се ради о МХЕ, апсолутно је неприхватљиво да се неком резолутном одлуком забрани њихова градња. То би било крајње неодговорно, јер постоје ситуације када је реализација МХЕ неопходна због неких функционалних, али и еколошких разлога.

Наведимо само два случаја: (1) на испустима еколошких протока на бранама уградња агрегата МХЕ је не само економски оправдана, већ и еколошки врло пожељна, јер се на тај начин обавља пожељна аерација тока и обогаћивање воде кисеоником, (2) на доводима под притиском у оквиру регионалних водоводних система постоје места на којима се граде тзв. прекидне коморе, да би се притисак оборио, а најопгоднији начин да се то обави је уградња малог агрегата.

	<p>Зато не може да се прихвати уопштена забрана грађења МХЕ, коју предлаже подсилац примедбе. Предочено специфицирање услова у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС када могу да се граде МХЕ довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ.</p>
<p>4. Страна 194, 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољним водама У делу „1. Активне мере“ допунити планом за природна или решења блиска природним која имају вишеструку улогу и добробит. У односу на планове за вештачке насипе, обалоутврде и канале, недостају плавне шуме и заштићене ретензије које би имале и функцију очувања биодиверзитета, шумљавања и смањења поплавних таласа.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Прихваћена је слична примедба Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада да на стр. 194. прва реченица тачке 1. гласи: „У планском периоду подстицаће се примена активних мера заштите од поплава коришћењем акумулација и ретензија, растеретних и ободних канала за смањење поплавних таласа, као и формирањем нових природних ретензија, по потреби и уз померање насипа према брањеним подручјима.”</p>
<p>4. Страна 196, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања У Нацрту стоји: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС(...) Предлог: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС уз сагласност сектора вода (...). Образложење: Воде су у Закону о водама у својини Републике Србије и јесу јавно водно добро. Дакле, јединице локалне самоуправе могу да спроводе али се у пракси доказало да је потребно укључити и шири јавни интерес коришћења природних ресурса, огледан у републичким јавним политикама и институцијама.</p>	<p>4. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата се на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196 у претпоследњем ставу у трећем реду, након скраћенице: ЈЛС додају се следеће речи: „уз сагласност сектора вода,”.</p>
<p>5. Страна 195, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом. „ Шта је већина, а шта су преостала ППОВ? Секундарни третман отпадних вода је прениско постављен циљ, поготово ако узмемо у обзир да се ради о постројењима која ће се тек градити. Тренутно доступна технологија омогућава терцијарни третман комуналних отпадних вода за све урбане агломерације, а камоли она у будућности, до 2035.</p>	<p>5. Примедба се прихвата. Одређивање потребног квалитета пречишћене отпадне воде је комплексан задатак и у сваком конкретном случају се мора посебно решавати, у складу са захтевима законског основа. У циљу појашњења овога, у делу 2.5.1.3.8. став 2. на стр. 195. брише се постојећа реченица која гласи: „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом.” и замењује се новом која гласи: „Капацитети нових ППОВ биће усклађени са развојем канализационих система у насељима. Ефикасност пречишћавања отпадних вода на ППОВ, односно квалитет пречишћене воде</p>

	<p>мора да одговара захтевима законског основа, где је биолошки – секундарни третман прописан као минимум а терцијарни третман (уклањање нутријента и евентуално додатно уклањање других материја) биће примењени на ППОВ која испуштају пречишћену отпадну воду у водна тела осетљива на еутрофикацију или где је потребан висок квалитет пречишћених отпадних вода да би се постигао добар статус водних тела.”</p>
<p>6. Страна 54, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште „Један од највећих проблема у сектору вода је чињеница да за највећи број водних тела нису утврђене границе ВЗ и оно као такво није уписано у катастар непокретности. У близини већих насеља ВЗ се често злоупотребљава изградњом сталних објеката, што повећава угроженост од поплава, али и онемогућава реализацију објеката водопривредне инфраструктуре.“ и Страна 186, 2.5.1.3.2. Водно земљиште „Водно земљиште може без ограничења да се користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде, спортске и рекреационе површине – без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране.“ Ово је недовољно јасна смерница, поготово ако уземо у обзир растуће притиске на обале под изговором рекреационих функција и злоупотребу права закупа водног земљишта за изградњу нелегалних објеката, и када, како сам документ наводи имамо ургентан раширен проблем неуписаног водног земљишта у катастре. Консултовати важећи Закон о водама.</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Подносилац примедбе је са правом забринут због дивљања на водном земљишту, што је постао један од великих проблема Србије. У делу 2.5.1.3.2. ППРС на стр. 186. дефинисан је децидан став о том проблему: „на ВЗ је забрањена градња било каквих сталних објеката, осим објеката водопривреде”, што је адекватно за овај ниво планског документа. Детаљнија планска решења и правила уређења и грађења предмет су просторног плана подручја посебне намене, просторног плана ЈЛС и урбанистичких планова. Санкције против прекршилаца су предмет рада инспекцијских служби и других надлежних органа власти.</p>
<p>7. Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура „Организациони и институционални аспекти сектора вода – стање карактерише велика уситњеност водоводских предузећа; недовољна средства за финансирање редовних активности и нарочито за инвестиције (цене и накнаде за воде су далеко испод економског нивоа)“ и Страна 186, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре „23. За цену воде и услуга у сектору водопривреде примењују се следећи принципи:</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Принципи из ППРС које цитира подносилац примедбе су стратегија у области вода највишег нивоа значаја. Ти принципи су дефинисани још на Првој светској конференцији о водама (Мар дел Плата, 1977), а касније су разрађивани у низу других стратешких међународних докумената. Њихов смисао је да економским мерама доведу до одговорног односа свих према водама, друштва као целине, али и сваке породице, сваког појединца. То није аутономна доктрина Србије, то је опште прихваћена доктрина у свету. У Србији је само још више детаљан, у набрајању шта све мора да уђе у</p>

<p>- реални (економски) ниво цене воде одређује се на основу принципа пуне надокнаде трошкова и уз примену начела „корисник плаћа” и „загађивач плаћа”.</p> <p>Цена воде треба да обухвати и све трошкове заштите изворишта;</p> <p>- за коришћење водног добра и водопривредних система који су добро од општег интереса плаћа се реална цена (принцип „корисник плаћа”);</p> <p>- субјекти који узрокују загађење вода треба да сnose трошкове мера за отклањање или смањење тог загађења (принцип „загађивач плаћа”);</p> <p>- реални (економски) ниво цене воде и услуга треба уводити постепено, у складу са економским и социјалним статусом корисника услуга.“</p> <p>Овде је пре свега потребно направити круцијалну дистинкцију између корисника као што су (А) домаћинства која своје основне потребе задовољавају путем јавне водопривредне инфраструктуре и (Б) корисника који су правна лица и компаније које убирају профит користећи јавна водна добра, поготово оне које у својим производним процесима употребљавају воду за пиће. У супротном примена начела „корисник плаћа“ је само још један вид субвенција за приватни сектор, овога пута убирањем наплате од домаћинстава.</p> <p>Даље, накнада за коришћење воде не може се установити нити тржишном логиком, нити може да директно покрије трошкове заштите изворишта или велике инвестиције у инфраструктуру. Ово су трошкови развоја читавог друштва и морају се финансирати пројектно или кроз порески систем, а не кроз индивидуалну наплату, која би, извесније него што би напунила буџет за водну инфраструктуру - оставила велики број грађана без приступа чистој води и угрозила им основна људска права. Предлажемо за проучавање пример Ирске која уопште не наплаћује воду преко рачуна грађанима, него је након масовних протеста остављен модел наплате кроз генерални порез.</p>	<p>цену воде, па су ту уведени, са пуним правом, и трошкови заштите изворишта.</p> <p>Принцип "плаћање кроз порез" је флуидан и рањив, и не стимулише кориснике на рационализацију потрошње воде. Потпуно је иста ствар и са енергијом. Сигурно је да тај 'ирски модел' није одржив у дужем периоду. Пракса је сада у свету управо супротна. Сада се у праксу уводе стандарди за пројектовање водоводних инсталација у великим зградама, који треба да омогуће да се мерење и наплата утрошка воде обрачунава сваком стану појединачно, а не преко заједничког водомера. Тек тада људи заиста почињу да воду третирају као ресурс који треба штедети.</p> <p>Имајући све то у виду, не може да се прихвати било каква промена базних принципа економије водопривреде.</p>
---	---

95. Суат Љајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Планирати аеродром са дозволом или аеродром са сагласношћу на територији Града Новог Пазара</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> На територији Новог Пазара није планирана изградња аеродрома. У ППРС је предвиђено да ће се у даљој разради извршити</p>
---	---

	додатне студијске анализе које се односе на мрежу аеродрома у оквиру којих ће се дефинисати активности развоја ваздушног саобраћаја.
2. Планирати потенцијалне међународне бициклическе стазе на територији Града Новог Пазара као и на Пештерској висоравни.	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поред постојећих, у изградњи и пројектованих међународних бициклических стаза, остале бициклическе стазе нису предмет ППРС. Оне су предмет планских докумената нижег реда, у првом реду просторног плана ЈЛС (међу њима и стазе на Пештеру, као и друге).
3. Планирати ветроелектране на територији Града Новог Пазара као и на Пештерској висоравни	3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Дугорочан план развоја мреже ветроелектрана је утврђен стратешким документом Стратегија дугорочног развоја енергетике Србије до 2025. године са визијом до 2030.године, са Програмом остваривања Стратегије дугорочног развоја енергетике Србије до 2025. године са визијом до 2030. године за период од 2017. године до 2023. године, као и плановима развоја оператора преносног и дистрибутивног система: Студија дугорочног сагледавања мреже ветроелектрана ЕМСад на временском хоризонту до 2035. године прогноза потрошње енергије и снаге у преносном систему и План развоја преносног система Републике Србије за период 2020-2029. године. План развоја мреже ветроелектрана до 2035. године у ППРС је заснован на наведеним документима. ППРС ни на који начин не представља сметњу за коришћење потенцијала енергије ветра на територији града Новог Пазара и Пештерске висоравни.
4. Планирати ТС 400kV на територији Града Новог Пазара. Планирати ДВ 400kV на територији Града Новог Пазара	4. Примедба се не прихвата. Дугорочан план развоја преносне мреже је заснован на стратешком документу: 1) Стратегији дугорочног развоја енергетике Србије до 2025. године са визијом до 2030.године, са Програмом остваривања Стратегије дугорочног развоја енергетике Србије до 2025. године са визијом до 2030. године за период од 2017. године до 2023.године, као и плановима развоја оператора преносног и дистрибутивног система; 2) Студији дугорочног сагледавања преносне мреже ЕМС ад на временском хоризонту до 2035. Године; и 3) Плану развоја преносног система Републике Србије за период 2020-2029.године. У ППРС су уграђени наведени документи за временски период за који се ППРС израђује.

96. Зорана Соколов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
96.	
1. Јелена Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-9.	
1. Веза са примедбом на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 28-30.	1. Исти став по примедбама.
2. Страна 6: „Материјал за РЈУ у ППРС припремљен је у почетним фазама израде планског документа (новембар 2019. године) са приказом основних концептуалних решења просторног развоја. Материјал за РЈУ био је доступан свим заинтересованим лицима и изложен на сајту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ) од 2. до 16. марта 2020. године. У току марта и априла месеца 2020. године достављене су сугестије и примедбе од стране учесника у РЈУ. Све приспеле сугестије и примедбе, заједно са Извештајем о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020) анализирани су и узети у разматрање у току израде тематских студија и Нацрта ППРС.“ Коментар: Где је објављен и доступан Извештај о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020)?	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Извештај о обављеном раном јавном увиду достављен је свим јединицама локалне самоуправе 22. маја 2021. године.
3. Страна 5: „Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“ Коментар: Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу. Страна 7:	3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.

„Израда овог ППРС заснива се на вишедеценијском континуитету просторног планирања у Републици Србији и прихватљивим опредељењима из претходна два ППРС (први донет 1996, други 2010), програмима имплементације и извештајима о остваривању ППРС, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама, документима развојног планирања и јавних политика Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“

Коментар: Шта је тачно Национални инвестициони програм до 2025. године? Када га је усвојила Влада Србије, Народна скупштина или нека друга институција Републике Србије?

Према Закону о планском систему Републике Србије, највиши хијерархијски, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије јесте План развоја. План развоја треба да садржи визију, односно приоритетне циљеве развоја Републике Србије и региона, као и смернице за њихово остварење. Доноси се за период од најмање 10 година, а усваја га Народна скупштина. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Планом развоја, као и о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. Будући да План развоја Републике Србије није усвојен, на основу које визије, односно којих развојних приоритета је израђен Нацрт ППРС?

Страна 28:

„Планске концепције и решења у ППРС садрже и приоритете Националног инвестиционог програма до 2025. године, што ће имати очекиване ефекте у погледу: побољшања демографске ситуације и стварање услова за останак младих у земљи; унапређења здравства које обухвата изградњу више нових објеката (болница, клиника и клиничких центара); реализације нових саобраћајних пројеката: путне инфраструктуре (изградња нових аутопутева и брзих саобраћајница,

<p>реконструкција постојећих путева), железничке инфраструктуре, водопривредне инфраструктуре, ваздушне инфраструктуре, као и интермодалних центара, уз остваривање инвестиција у свим видовима саобраћаја; развоја инфраструктурних пројеката у циљу бољег повезивања са Босном и Херцеговином и унапређење сарадње са Републиком Српском; развоја инфраструктурних пројеката у Аутономној покрајини Косово и Метохија (у даљем тексту: АП КиМ) (посебно у заједницама српских општина); реализације водопривредних пројеката (изградња магистралних водовода и канализационих система, као и локалних система водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода; и др); развоја енергетике (обновљиви извори енергије; додатни капацитети за складиштење гаса, изградња новог блока термоелектране Колубара Б у Каленићу и пројекти у изградњи гасне мреже), уз заштиту и унапређење стања животне средине; развоја пољопривреде (изградња система за наводњавање, реализација пројеката комасације, обнова пољопривредне механизације); инфраструктурног опремања и уређења пословних зона; развоја туристичких објеката и инфраструктуре (улагања у бање, спортске центре, планинске центре, археолошке локалитете и др); развоја пројеката у области: културе, образовања и дигитализације, спортске инфраструктуре и др.“</p> <p>Коментар: Поново, Национални инвестициони програм до 2025. године није документ јавне политике који је донет и усвојен у складу са Законом о планском систему Републике Србије, и стога тај Програм не може бити полазна основа чији се концепти уграђују у Нацрт ППРС. Уношење концепата из документа Национални инвестициони програм до 2025. године у ППРС је недопустиво јер, према информацијама од саме Владе РС, такав документ не никада није усвојен.</p>	
<p>4. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о</p>	<p>4. Примедба се прихвата. Прихвата се на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања”</p>

<p>значају просторног планирања у системима развојних политика додати: - регионални и локални демографски развој.</p>	<p>додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>
<p>5. Страна 373: 14. У области заштите животне средине – даље јачање и проширење институционалних капацитета за спровођење прописа у области заштите животне средине на свим нивоима управе (републички, покрајински, локални), као и јачање Агенције за заштиту животне средине и Фонда за заштиту животне средине;“ Коментар: Фонд за заштиту животне средине, као институционални механизам заштите животне средине, не постоји од 2012. године, када је укинута Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине који је ступио на снагу 29.09.2012.</p>	<p>5. Примедба се прихвата. У питању је техничка грешка. Из текста ће бити изостављен Фонд за заштиту животне средине. Сада постоји Зелени фонд Републике Србије који је основан 2016. године.</p>
<p>6. Страна 57: 1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине „Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и Ђио Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“ Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленом агендом за Западни Балкан (коју је Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доводи до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу. На који начин ће Србија економски бити у стању да одговори на ове економске промене, будући да наставља да планира развој енергетског сектора на принципима старим преко 50 година?</p>	<p>6-7. Примедбе се делимично прихватају. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу,</p>

7. Страна 302

2. 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност

3. (Реферална карта 3б)

4. 2.5.4.3.1. Производња електричне енергије

Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41).

Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035. године

Назив пројекта/објекта и инсталисана снага
ТЕНТ Б3 750 MW

ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW

ТЕ Костолац Б3 350 MW

ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW

ТЕ Штаваљ 300 MW

ТЕ Косово 450 MW

Коментар:

Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава.

На који начин ће 6 нових потенцијалних термоелектрана и 2 термоелектране-топлане допринети процесу евроинтеграција, које су стратешко опредељење Републике Србије? Да ли је урађена анализа потенцијалних ефеката оваквих одлука на конкурентност производа који се из Републике Србије извозе на јединствено тржиште ЕУ, имајући у виду европски Зелени договор и Carbon Border Adjustment механизам који ће ступити на снагу током 2022. године? Да ли су процењени економски губици који би потенцијално могли настати уколико се ови потенцијални пројекти реализују?

Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.

<p>Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво. Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p> <p>Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1 000 000 000 евра годишње за Електропривреду Србије.</p>	<p>Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>8. Страна 303: „За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално</p>	<p>8. Примедба није предмет плана (није основана).</p>

<p>расположивих технологија, мера енергетске ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије. И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“</p> <p>Коментар: На основу ког важећег стратешког документа Републике Србије се уводи нуклеарна енергија као могућност? На основу којих модела је пророачуната толика потражња за енергијом, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника?</p>	<p><i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>9. Страна 357: „4. Минералне сировине и рударство 4.1. Сигурно и поуздано снабдевање угљем постојећих и нових савремених термоенергетских капацитета, као основним енергентом који обезбеђује енергетску независност у Републици Србији;“</p> <p>Коментар: Да ли је и на који начин испитано да ли је ово у складу са стратешким опредељењем Србије да постане чланица ЕУ?</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Активности око прикључења Србије ЕУ води надлежни државни органи и те активности нису предмет ППРС.</p>

97. Еколошко друштво „Сачувајмо Дрину“, Бадовинци, достављено мејлом 05.05.2021.	
<p>1. Државни пут IB реда Слеччевић - Гр. прелаз Бадовинци је колико нам је познато још 2011.год. унет у планове општине Богатић, а јавности је план детаљне регулације предочен на јавном увиду 2019. год. Као покретачи иницијативе да се траса аутопута Београд - Сарајево трасира преко Мачве умногоме смо допринели да се предвиђени просторни план 2019.год. прошири и овај смер уврсти као брза саобраћајница. Уз приложене копије докумената о овој траси захтевамо да се у НППРС и референтне карте допише и доцрта и овај путни правац. Сматрамо да у одељку 2.5.4.1.1 треба да стоји „... са краком брзе саобраћајнице шабац - Лозница и брзе саобраћајнице Слеччевић - Гр. прелаз Бадовинци.“</p>	<p>1. Примедба се прихвата. У Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. Саобраћајна инфраструктура – путна мрежа, биће уцртана траса. На стр. 283. ППРС, у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. у алинеји 12. после речи: „са краком брзе саобраћајнице Шабац – Лозница (IB број 26), веза са Босном и Херцеговином” додају се речи: „(и краком Слеччевићи – гранични прелаз Бадовинци)”. Иста исправка ће бити урађена и на стр. 359. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, у тачки 7.1.10.</p>

2. У јавности дуго најављиване хидроелектране у доњем току реке Дрине овим просторним планом ће и коначно бити у будућности изграђене. Дрина у свом доњем току приметно има веома велики хидропотенцијал и разумљиво је да би се то и могло искористити у производњи еколошки чисте енергије. Али да се изградњом преградних брана ненаруши постојеће природно окружење уз приобаље реке. У равничарском делу њеног тока забележили смо да водостаји варирају и до 650 цм.(најнижи летњи и највиши из 2014.год.).Приликом пројектовања одбрамбеног насипа, конкретно од ушћа Јадра до ушћа Дрине у Саву велики део пољопривредних површина је Остао у такозваном небрањеном делу. Оне се и даље обрађују уз периодично плављење од неколико дана када наиђу већи приливи воде. Тада настају велике штете на младим усевима које трпи становништво приобалних насеља Прњавора, Бадовинаца, Цр. Салаша и Црне Баре. Такође веома велики део територије КО Бадовинци се налази на левој обали реке и до ње се тренутно стиже преласком државне границе,које је такође у небрањеном делу са око 3 хиљаде хектара. Неретко вода прелије и преко пута Павловића мост - Бијељина и тада долази до вишедневног затварања гр. прелаза. Што се тиче наше конкретне примедбе ми смо за то, да се код предвиђене хидроелектране, коју смо по референтној карти а и по самом повољном географском терену, лоцирали на територији јужног дела Црнобарског Салаша са десне стране и ушћа једног Дринског рукавца са леве стране недалеко од Семберског села Балатун, не уздиже никаква брана која би узводно подигла ниво реке и створила акумулацију. Како се наводи у тексту прастарног плана на страни 196 у одељку 2.5.1.3.6. Хидроенергетика између осталог се наводи да је „ систем Доња Дрина, који је планиран са 4 степенице у основном кориту реке у склопу пројекта уређења за сада веома нестабилног корита доњег тока Дрине, све до ушћа у Саву. Што се тиче уређености нестабилног корита између ове две предвиђене хидроелектране, у Цр. Салашу и недалеко од ушћа Јадра у Дрину, у пратеклим

2. Примедба се не прихвата.

Образложење:

Бојазан уважених житеља Бадовинца и осталих насеља у том делу Подриња проистиче делом и услед наспоразума, због тога што пројекат „Система Доња Дрина” није подробније приказан и објашњен људима које тај пројекат са правом интересује.

Не ради се о било каквим акумулацијама, већ се ради о сасвим ниским степеницама, са успором који се практично задржава у основном кориту Дрине. Пројекат је интегралан, што подразумева да се њиме у оквиру јединственог система решавају сви актуелни проблеми које предлагачи са правом истичу: обавља се потпуна стабилизација корита и обала, регулишу се поједини потези на начин да се побољшава пропуштање великих вода, уређује се и приобаље, и ту је и профитабилни корисник – производња електричне енергије. Пројекат је уједно и прилика да се јасно дефинишу сада још увек отворени проблеми границе Србије и БиХ. Наиме, приликом разграничавања након Берлинског конгреса "дуж корита Дрине", корито Дрине је на низу потеза било знатно западније, и граница је била западније. Корито реке се полако пребацивало према истоку, па је због тога један део територије на левој обали Дрине био територија Србије. То се лепо и сада може видети на географским картама картографског института ЈНА, на којима линија разграничења република Србије и БиХ на дужим потезима није ишла по кориту реке. Реализација пројекта била би прилика да се тај проблем реши на обострано прихватљив начин, јер су сада највеће жртве они земљорадници из Србије који стално прелазе државну границу када иду на своја имања на левој обали Дрине.

Бране су пројектоване као строго проточни објекти, који омогућавају несметано пропуштање поплавних таласа и наноса у условима поводања. Уколико буде донесена инвестициона одлука о реализација тог система, у складу са Архуском конвенцијом житељи тог подручја би били укључени од самог почетка – од дефинисања циљева и ограничења тог интегралног развојног пројекта. Добрим пројектовањем, уз активно учешће свих заинтересованих житеља, може се добити систем који би био не само економски оправдан, већ и социјално и еколошки пожељан и атрактиван. Колико би много значила потпуно стабилна мирна акваторија Дрине, која би омогућавала да

годинама ЈП Србија воде је интензивно радило на постављању обалаутврде тако да је десна обала коју Дрина претежно и обрушава заштићена скоро у потпуности. Само на једној краћој локацији у Прњавору и Бадовинцима тренутно обалоутврда није повезана са постојећом, али за сада тамо обала мирује јер је главни ток далеко, а рукавци Дрине немају толику снагу да при већим водастајима паткопају.

Подизањем степенице на локацији у Црнобарском Салашу како се наводи у оснавном кориту реке, како ми тумачимо то би ишло и до десет метара висине са дна па до врха корита одакле се уздиже одбранбени насип. Како смо напоменули да Дрина зна да надође и 6 ипо метара у односу на најниже летње и јесење вадостаје, питамо се како ће то утицати на већ изграђен одбранбени насип, да ли ће се због наиласка периодичних великих вода реконструисати, проширити и подићи. Као прво подизањем бране, узводно потопиће се велике паљопривредне површине, велики део постојећих шума који је изникао на острвима и приобаљу се мора уклонити. Такође имамо бајазан да би се у периодичним налетима великих вода акумулација додатно продуздила и иза Павловића моста и тако доскорашњи водостаји који су били и претили изливање на плато испод самог моста, додатно повећали за један метар на сваких 1800 метара кубних протака у секунди. Доскорашње једно до два претећа изливања годишње на протаку од око 1800 метара кубних у секунди уздицањем бране у Цр. Салашу била би неизбежна, као и могуће затварање граничног прелаза. А ако би се којим случајем поновили нивои великих вода из 2010. и 2014. то би већ било катастрофално за небрањени део где би и сам Павловића мост био у великој опасности.

Стога смо против било каквих преграђивања Дрине у зони недалеко од ушћа у Цр. Салашу и стварања акумулација. Подржавамо градњу проточних хидроелектрана које не би угрозиле околни амбијент, потапање обрадивог пољопривредног земљишта, уклањање шума као и претњу периодичном затварању граничног прелаза. Такође смо сигурни да потенцијална акумулација не

се са њим на најлепши, најатрактивнији начин повежу урбане матрице свих насеља која су на десној обали Дрине!

Око насипа и изречене бојазни за њих. У случају реализације каскадних система на алувијалним рекама, насипи се комплетно прерађују. Више то нису насипи који треба да обезбеде пропуштање поводња, већ то постају много масивније конструкције, које су у стању за прихвате и безбедно одржавају и контролишу дуготрајан успор. Такође, са брањене стране насипа се реализју веома озбиљни дренажни системи, који омогућавају потпуну управљиву контролу нивоа подземних вода, тако да су онемогућена плавлена и превлаживања високим подземним водама.

<p>може утицати на одбрану од поплава низводно да ушћа у Саву јер не може примити прилив високих вода и искориговати оптималан испуст који не би излио на обрадиве површине у небрађеном делу Цр. Салаша и Црне Баре. У овама делу Мачве акумулација би била веома плитка и због природног пада реке само би заустављала муљ испред бране. Ако проточне хидроелектране производе мање енергије од оних са акумулацијам сигурни смо да би се то у Мачви могло надокнадити приходом са непотопљених пољопривредних површина и прирастом непосечених шума. Као веома погодна регија за праизводњу соларне енергије, како је и поменуто у једном од одељака ППРС, велики потенцијал лежи на изграђеним објектима за узгој стоке којих у Мачви има на хиљаде и које у будућности свакако треба искористити. Соларни панели су протеклих година постављени на многе јавне установе у Мачви, тако да би потенцијални инвеститори сигурно успоставили сарадњу и са власницима великих пољопривредних газдинстава.</p>	
<p>3. Знајући предност каналске мреже у многим равничарским подручјима питамо се зашто овим просторним планом није предвиђено повезивање слива Дрине са постојећом каналском мрежом у Мачви. Нарочито збег најављене изградње хидроелектрана недалеко од ушћа Јадра и у Цр. Салашу, а и због евентуалних потенцијалних акумулација. Добро је познато, а како смо и навели, да се иза пројектованог насипа налази у небрађеном делу веома велики део пољопривредних површина. Нарочито у КС Бадовинци око једне трећине и у КО Црна Бара колико нам је пазнато око половине обрадивих површина. При наиласку поплавног таласа, нарочито у пролеће када су млади усеви, каналска мрежа би свакако допринела да се вишак воде у кориту одлије у Саву другим правцем и тако смањи ниво који прети да излије на усеве. По нашим претпоставкама после протока од 1500 до 1700 метара кубних у секунди који донекле не прети изливање на већину усева, сваких следећих 1000 метара кубних у секунди дотока са подручја иза будуће хидроелектране код ушћа Јадра подиже ниво у небрађеном делу Мачве за око један метар.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. Сугестија подносилаца је врло корисна. Она је имплицитно обухваћена на стр. 193. при навођењу Система Доња Дрина. Наиме, каскадне системе ниских степеница на алувијалним рекама обавезно прате и обострани дренажни канали, чија је улога да уреде режиме површинских и подземних вода у приобаљу. Иако се то подразумева, сугестија предлагача се највећим делом прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.6. мења се текст прве алинеје на стр. 193. тако да гласи: „- Систем Доња Дрина, који је планиран са 4 степенице у основном кориту реке, у склопу пројекта уређења сада веома нестабилног корита доњег тока Дрине, све до ушћа у Саву, са обостраним каналима за уређење водних режима приобаља;”.</p>

<p>Ми предлагемо да се у ППРС до 2035.год припишу два таква одливна канала са реке Дрине, а у зонама између будућих хидроелектрана, која би се повезала са већ постојећом каналском мрежом у Мачви. Такође предлагемо да они буду заједно капацитета од 1000 до 1500 метара кубних у секунди протока, како би при налету великих вода могли значајно да смање нивое реке у небрањеној зони, нарочито у КО Цр. Салаш и Црна Бара. Први би се урадио непосредно низводно од хидроелектране код ушћа Јадра и преко територије Прњавора повезао једним краком са Церским ободним каналом а једним са речицом Јерез чије је корито тренутно празно.</p> <p>Овај канал би се могао прокопати тако да прати топографски пад са обале Дрине према поменутиим локацијама, а уједно се не би укрштао са предвиђеним гасоводом који од Инђије иде за Републику Српску. Други канал би могао да се прокопа недалеко од предвиђене хидроелектране у Цр. Салашу. Он би преко територије Бадовинаца и Клења био повезан опет једним краком са постојећим каналом у јужном делу Богатића, а другим краком са каналима који воде ка северо-источном делу Мачве. Скицу трасе предложених канала достављамо вам у прилогу број 1.</p>	
<p>4. После свих ових активности које су најављене у нашем округу, изградња саобраћајница, изградња хидроелектрана, евентуално додавање канала, неминовно је пресецање и заузимање одређених пољопривредних површина. Поједини власници ће негодовати зашто су баш њихови поседи на трасама, али при пројектовању овако великих државних пројеката на некој локацији који служе за општи интерес целе заједнице мора се тражити најповољније решење. Многима ће због тога досадашњи атарски путеви бити пресечени, одређен део поседа остати са друге стране до којег је економски неисплативо ићи и користити га. Многи ће се одрицати и тражити експропријацију и на тим троугластим и ћошкастим поседима који им остану са друге стране. Држава као гарант, да ће све такве жалбе власника пољопривредног земљишта уважити, наћи ће се такође у незгодној ситуацији јер ће имати сигурно и на десетине, а можда и</p>	<p>4. Примедбе не могу да се прихвате. <i>Образложење.</i> Текст није формулисан у форми конкретних примедби на текстуални графички део ППРС. ППРС је стратешки развојни документ којим се утврђују приоритетне мере подршке у складу са просторно хетерогеним природним и социоекономским условима. Прецизирање услова и техничко-технолошких модалитета њиховог спровођења даје се на нижим нивоима просторног планирања и дпкомената јавних политика у одговарајућим секторима. Са тог аспекта примедбе могу да буду конструктиван допринос изради предвиђеног новог Регионалног просторног плана за подручје Мачванске и Колубарске области.</p>

<p>стотине хектара уситњених малих неправилних поседа уз брзе саобраћајнице и евентуално канале. Због ове новонастале ситуације у будућности у Мачви је неминовно поновно укрупњавање газдинства. Које је и наглашено у ППРС као приоритети подршке просторном развоју пољопривреде за Мачванску област а и из разлога који је претходних година, навело да доста радно способног становништва мигрира у веће градове и иностранство. Већина њих је своје пољопривредне поседе прадало напреднијим газдинствима или их дало у аренду. Она су раштркана по атарима Мачванских села до којих ваде претежно лоши атарски путеви. То знатно умањује еканомску добит карисника са тих поседа и зато је таква подршка веома добра и треба је у наредним годинама што пре реализовати .</p> <p>Како би и држава своје уситњене неправилне поседе груписала на одређену локацију, а и укрупњавањем газдинства створила баље еконамске рачунице у пољопривредној производњи. Предлажемо да се мања пољопривредна газдинства групишу ближе насељима како би у будућности еканомичније развијали повртарство и воћарство, а већи велепоседници на периферијама насеља како би евентуална у будућности могли и своје фарме да иселе из насељених зона. Укрупњавањем поседа поједини слабо коришћени травнати атарски путеви би се тако могли угасити, и тако искоришћено пољопривредно земљиште у Мачви за путну и водну инфраструктуру донекле могло надокнадити. А и самим смањењем штета у поплавним таласима кориговањем ниваа реке преко одливних канала додатно повећала пољопривредна производња у Мачви. Такође из канала би се могла остварити магућност даста јефтинијег наводњавања усева у сушним периадима током лета .</p>	
<p>5. Планирано стављање под заштиту доњег тока реке Дрине веома нас радује и самим тим очекујема да се то питање разматра одмах по усвајању овог ППРС. Дугогодишња деградација доњег тока реке Дрине, као и нерешена комунална инфраструктура у нашој општини, допринела је да се животна средина</p>	<p>Примедба је у форми коментара.</p>

<p>прилично загади у приобаљу. Тако да очекујемо да би се то стање знатно поправило увођењем овог терена пад заштиту, као и производња еколошки чисте енергије градњом хидроелектрана. Туризам би се знатно баље развијао у општини јер би заштићена природна целина уз реку више привлачила туристе на пропутовању кроз наш крај. Могло би се и регистровати неколико викенд зона уз све прописане критеријуме о градњи на оваквим местима близу река, како би се додатно туристима пружио још бољи угођај. Кампинг прастора, угоститељских објеката и смештаја у заштићеном подручју доњег тока реке Дрине.</p>	
<p>6. Како би се што боље развијало приобаље реке Дрине у Мачви а уједно и будуће заштићено подручје како у туристичком, економском, заштитном и сва ком другом погледу предлажемо увођење у простарни план Републике Србије пројектовање и изградњу у наредним годинама регионалну саобраћајницу која би ишла уз одбрамбени насип. Тачније од асфалтног пута у МЗ Црна Бара па све да будуће хидроелектране код ушћа Јадра пратећи насип а одатле да се повеже са брзом саобраћајницом у Лешници. Она би тако изграђена доњи ток реке Дрине значајно унапредила, туристи би имали приступ уз цео ток, за локално становништво би пуно значило за бржи и квалитетнији приступ својим поседима у небрањеној зони. Приликом одржавања одбрамбеног насипа, а и у магућим налетима високих вода могло би се пуно брже и ефикасније деловати ако се укаже потреба за постављање врећа са песком и допремања људства и технике. Такође има велики значај за одржавање манифестације Хајдучка регата као и осталих будућих туристичких крстарења реком Дринам кроз заштићено подручје. Постојеће дивље викенд зоне би се могле озаканити и тако постати још популарније за проширење због проласка квалитетног асфалтног пута. Досадашњи атарски некатегорисани путеви остали би само за пољопривредне машине како су и намењени. Проласком аутомобила и камиона поред њива уздижу се облаци прашине који веома пуно штете усевима дубоко од пута. Повртарство поред таквих путева је потпуно угашено у протеклих две три деценије јер од силне</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда и општински путеви нису предмет ППРС. Предмет су других просторних и урбанистичких планова.</p>

<p>прашине није могуће узгајати нарочито купус, паприку, парадајз, карфиол и остале културе којима су плодови изложени прашини. Регионална повезивање Бијелине и Семберије са западним и јужним територијама такође будућег предложенаг ПИО Цер као и са насељима од Текериша да Ваљевског пута овим путним правцем биће најбаље повезано. Скицу предложене трасе уз реку Дрину достављамо вам у прилагу бр. 2.</p>	
<p>7. Што се тиче планова пошумљавања у нашај Мачванској области до 2035. године предвиђена је да се пошуми још око 2000 хектара. Како не би угрозили пољопривредно земљиште то би било могуће учинити само на планининама Цер и осталим које су уврштене у Мачванску област и у деградираном делу приобаља реке Дрине. Пошто се у протеклих 25 година у небрањеној зони реке Дрине интензивно експлоатише неметална руда шљунак и песак, а на рачун уклањања на појединим местима шума и површинског слоја материјала иза тога остају напуштени базени одређене дубине испуњене водом. Такође у небрањеној зони има и доста напуштених рукаваца реке Дрине који су у прошлости пробијани приликом дуготрајних великих вода. У неким се вода задржава током целе године, а неки су стално суви и само повремено када су велике воде кроз њих протекне. Природно засипање оваквих празних рупа и рукаваца таложењем муља који река наноси приликом наиласка високих вода је прилично споро и процес који може да потраје деценијама па чак можда и вековима, а за узврат има и наношење штете усевима који су у тим поплавним зонама. Како би повратили пређашње стање једина могућа варијанта у нашој општини била би рекултивисати постојеће базене и напуштене рукавице до нивоа погодног за садњу младих садница дрвећа. То би пуно допринело бољем стању будућег заштићеног подручја доњег тока реке Дрине, а и веома значајан ваздушни филтер за сва насеља у Мачви у којима се интензивно тове свиње које знатно погоршавају квалитет ваздуха. По нашим проценама од ушћа Дрине па узводно са обе стране обале до Прњавора могло би се рекултивисати између 1200 и 1300 хектара</p>	<p>7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Подносилац примедбе у односу ППРС нема замерки на планирану укупну површину, него сугерише начин реализације који није предмет овог планског документа, већ законског основа и секторских политика. Постоје негативни ефекти коришћења неметалних руда - шљунка и песка, а ефекти су погубни за појас хигрофилних шумских заједница које су врло ретке и због тога врло вредне као линијске шуме приобаља. Понуђено решење проблема је у великој мери утопијско. Прво би вероватно требало забранити ову врсту коришћења када припрема површине за експлоатацију подразумева трајно уништавање и сечу шума. А сама реализација плана пошумљавања може се плански уредити само изградом секторских оперативних планова у којима би се извршило целовито вредновање простора у односу на процену бонитета земљишта у оквиру различитих аспеката коришћења, појачано катастром загађивача на обухваћеном подручју.</p>

<p>тренутно неупотребљиве површине напуштених базена и рукаваца. За ту потребу требало би око 25 до 30 милиона кубних метара материјала погодног за раст младог дрвећа у будућности. За то би најпре погодовала чиста земља измешана са 40 до 50 процената других неплодних материјала, шљунка песка, шута. Ако би се сав ископан материјал из предложених канала, као и материјал који би се скидао приликом градње брзих саобраћајница сипао у напуштене базене и рукавице у небрањеној зони, наше су претпоставке да би тако могли рекултивисати и преко 50 процената површина за садњу нових шума. Такође и сав вишак материјала приликом проласка гасовода кроз Мачву и евентуалним проширењем постојећих канала ако би се вратио у напуштене базене и рукавце реке Дрине додатно би допринео за успостављање још неколико десетина хектара нових површина за пошумљавање. Тако би будуће заштићено подручје било значајно пошумњеније за сигурно нових око 800 хектара шума. Катастарски то би се налазило у приватном власништву које је дато у закуп или у рукавцима које је још у приватним власништвима. Ископани базени су на појединим локацијама у власништвима појединих привредних друштава и фирми које имају сагласнаст. ЈП Србија Воде на ископ неметалне руде у небрањеној зони реке Дрине. Уз законску процедуру са државом могло би да се нађе оптимално решење како би обе стране имале корист од будућег пошумљавања. Могућност пошумљавања уз путне правце изван насељених зона додатно штети пољопривредној производњи јер један део њива ће се налазити у сенци Сунца и тако давати мање приносе. Приметно је да и у саобраћају знају да буду аметајући фактор због испрекидане сенке и приликом нежељеног слетања возила са пута. Све у свему у нашој општини простора има за бар 50 процената новог пошумљавања у нашој Мачванској области само се у наредним годинама треба добро организовати и тај пројекат што брже и реализовати.</p>	
<p>8. Како смо приметили на тематској карти 4 минералне сировине, на подручју Мачве мапирано је истражно поље широких</p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>

<p>размера за чврсте енергетске сировине. Против смо било каквог експлоатисања могућих испитаних сировина на рачун уништавања плодних пољопривредних површина и предложили би да се овај план избрише из нацрта ППРС до 2035. год. Ако се под чврстом енергетском сировином подразумева био маса која понекад остане неискоришћена приликом убирања плодова са њива која би се адекватно сабирала и од ње производила енергија онда подржавамо овај предлог. У страху да би испад пољопривредних површина неко пронашао залихе неке руде која би морала да се експлоатише површински то би за узврат уништило плодне оранице, а рекултивација би била тешко изводљива у будућности. Зато за разлогом хоћемо да скренемо пажњу да је плодна Мачва највеће богатство прво за нас житеље, а и веома значајна за целу републику Србију, оваква каква је сада.</p>	
<p>9. Путовање бициклом као све популарнији вид туризма многим земљама доприноси већом посетом нарочито страних туриста. Томе значајно доприносе означене бициклическе стазе или ти смерови по јавним путевима. У нашој земљи их има неколико који су и међународни, а приметили смо на тематској карти и да се још један правац планира од Београда преко Г. Милановца и Ужица до границе са БиХ који иде даље до мора. Наш предлог је да се у просторни план Србије уведе још један бициклически смер који би повезао два наша национална парка и уједно повезао са овим планираним прека Ужица за БиХ. Наиме наш предлог је да се бициклическом сигнализацијом повежу национални паркови Фрушка Гора и Тара преко Срема, Мачве, Јадра, Рађевине и Азбуковице. Тачније траса би кренула са међународног бициклическог коридора који иде уз Дунав од Новог Сада па преко насеља Раковац и Врдник стигла у град Сремску Митровицу. Даље би ишла трасом руте Сава паред СРП Засавица све до Бадовинаца одакле би се усмерила поред будућег заштићеног подручја евентуалним навим путем уз насип све до Лешнице. У Лешници би се одвојила од обале Дрине па преко насеља испод обранака Цера и Иверка изашла на Јадар и тако даље преко превоја Столице стигла у</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 285. ППРС, у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, у ставу 9. после алинеје 6. дода алинеја 7. која гласи: „- у периоду имплементације ППРС могуће је дефинисање додатних бициклических траса, уз израду одговарајуће документације“. (б) Поред постојећих, у изградњи и пројектованих међународних бициклических стаза, остале бициклическе стазе нису предмет ППРС. Оне су предмет планских докумената нижег реда, у првом реду просторног плана ЈЛС.</p>

Крупња. Од Крупња би прешла Соколску планину регионалним путем за љубовију и силаском у Азбуковицу понавло наставила путем поред Дрине све до Бајине Баште и Перућца. Преласком планине Таре преко Митровца сишла би у Мокру Гору и повезала са рутом од Беаграда за БиХ. Ова предложена траса би туристима каји путују уз Дунав, од Новог Сада омогућила једно додатно пропутовање па делу Западне Србије и поново би их вратила кружно до Беаграда другим смером. Такође би веома пуно мотивисала бициклисте из Војводине да на неколико дана крену на кружну туру по Западној Србији Нови Сад - Тара - Беаград - Нови Сад. Реализацију ове трасе би свакако подржале локалне самауправе кроз које пролази, јер би била веома атрактивна и повећала би туристичку посету њиховог краја. Предложену трасу смо са разлогом одвојили од реке Дрине од насеља Лешница па све до близу љубовије и усмерили преко Јадра, Подгорине и Соколске планине. Деоница уз реку Дрину од Лешнице је веома оптерећена саобраћајем јер ће пројектована брза саобраћајница ка Лазници имати веома неприсупачна укључења све до скретања за град. Одатле се утапа у заобилазни пут где бициклисти неће моћи да је користе. Сама Бања Ковиљача бициклистима непредставља велику атракцију. Без неких природних лепота до Бање траса би се даље укључила путем уз Дрину који такође нема неких атракција, има учесталих краћих успона и такође је оптерећен саобраћајем јер од бање дринска магистрала води за Зворник, Братунац и љубовију. Само једном малом делу пута уз Зворничко језеро може се придати нека пажња, али уз учестало мимоилажење и обилажење теретних камиона бициклистима само улива страх при вожњи. Изградњом аутопута од Пожеге према Вишеграду саобраћај из Бајине Баште ће се преусмеравати махом прека Кадињаче и тако пут од Љубовије до Рогачице претворити у идеалну деоницу за бициклисте, Смер који води преко Јадарских села од Лешнице па до Крупња није пуно захтеван, има минимум локалног саобраћаја, а препун је при родн их лепота. Пролази кроз Вуков Тршић, недалеко је и манастир Трноша, а и скретање у сам град

Лозница биће само на неколико километара од живописног градића Крупња следи мало дужи успон са такође изванредном природом а са превоја затим добар спуст до дринске магистрале са такође прелепим видиковцима према Дрини и планинама у Републици Српској. Преласком Соколске планине са трасе се може мало скренути и посетити Мачков камен и манастир Соко. Бициклисте би ова деоница преко Соколске планине одушевила јер би ишли кроз скоро нетакнуту природу. Скицу предложене бициклистичке трасе достављамо вам у прилогу број 3.

Све ове предлоге и сугестије смо упутили да би допринели на неки начин у будућности бољем развоју наше Републике Србије. Пошто смо на локалном нивоу често у контакту са становништвом и послушнујући њихове потребе, проблеме у пољопривредној производњи, жеље да се и туристички прикажемо, такође да допринесемо свеобухватном напретку наше земље кроз разне пројекте као шта су и најављене хидроелектране и брзе саобраћајнице. Очекујемо да наше примедбе и сугестије уврстите у просторни план Србије од 2021. до 2035. год. како би биле у служби квалитетнијег, безбеднијег и напреднијег живота свих наших грађана како Мачванске области тако и државе Србије.

Напомена: Прилози уз Примедбу

98. Богдан Крстић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Планирана локација регионалне депоније у Смедереву је АПСОЛУТНО НЕПРИХВАТЉИВА, то је једно од најплоднијих земљишта у околини, ту су шуме, воћњаци, плодне њиве, ТУ ЈЕ РЕКА Раља са новим током и старим меандрима, земљиште богато подземним водама чији је ниво доста висок и на сваких пар година долази до плављења овог подручја. Прављење депоније толиког капацитета на овом месту представљало би ЕКОЦИД, девастацију природе, директно угрожавање здравља људи и егзистенције у широком простору око депоније јер би се затровале подземне воде, а без исправне воде нема живота! Такве депоније по правилу треба градити где је неискористиво земљиште, јалово, евентуално већ нарушен екосистем а таквих потенцијалних локација

1. Примедба се прихвата.

Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Смедерево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.

Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога,

<p>захваљујући тешкој индустрији у Смедереву има.</p>	<p>сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p> <p>Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Смедерево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.</p>
---	---

99. Иван Костадиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Страна 6: „Материјал за РЈУ у ППРС припремљен је у почетним фазама израде планског документа (новембар 2019. године) са приказом основних концептуалних решења просторног развоја. Материјал за РЈУ био је доступан свим заинтересованим лицима и изложен на сајту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ) од 2. до 16. марта 2020. године. У току марта и априла месеца 2020. године достављене су сугестије и примедбе од стране учесника у РЈУ. Све приспеле сугестије и примедбе, заједно са Извештајем о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020) анализирани су и узети у разматрање у току израде тематских студија и Нацрта ППРС.“ Коментар: Где је објављен и доступан Извештај о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020)?</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Извештај о обављеном раном јавном увиду достављен је свим јединицама локалне самоуправе 22. маја 2021. године.</p>
<p>2. Страна 5: „Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту. Други део примедбе такође није основан. ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског</p>

документима у области просторног планирања и просторног развоја.“
Коментар: Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу.

Страна 7:

„Израда овог ППРС заснива се на вишедеценијском континуитету просторног планирања у Републици Србији и прихватљивим опредељењима из претходна два ППРС (први донет 1996, други 2010), програмима имплементације и извештајима о остваривању ППРС, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама, документима развојног планирања и јавних политика Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“

Коментар: Шта је тачно Национални инвестициони програм до 2025. године? Када га је усвојила Влада Србије, Народна скупштина или нека друга институција Републике Србије?

Према Закону о планском систему Републике Србије, највиши хијерархијски, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије јесте План развоја. План развоја треба да садржи визију, односно приоритетне циљеве развоја Републике Србије и региона, као и смернице за њихово остварење. Доноси се за период од најмање 10 година, а усваја га Народна скупштина. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Планом развоја, као и о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. Будући да План развоја Републике Србије није усвојен, на основу које визије, односно којих развојних приоритета је израђен Нацрт ППРС?
Страна 28:

ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне.

Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.

„Планске концепције и решења у ППРС садрже и приоритете Националног инвестиционог програма до 2025. године, што ће имати очекиване ефекте у погледу: побољшања демографске ситуације и стварање услова за останак младих у земљи;

унапређења здравства које обухвата изградњу више нових објеката (болница, клиника и клиничких центара);

реализације нових саобраћајних пројеката: путне инфраструктуре (изградња нових аутопутева и брзих саобраћајница, реконструкција постојећих путева), железничке инфраструктуре, водопривредне инфраструктуре, ваздушне инфраструктуре, као и интермодалних центара, уз остваривање инвестиција у свим видовима саобраћаја;

развоја инфраструктурних пројеката у циљу бољег повезивања са Босном и Херцеговином и унапређење сарадње са Републиком Српском;

развоја инфраструктурних пројеката у Аутономној покрајини Косово и Метохија (у даљем тексту: АП КиМ) (посебно у заједницама српских општина);

реализације водопривредних пројеката (изградња магистралних водовода и канализационих система, као и локалних система водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода; и др);

развоја енергетике (обновљиви извори енергије; додатни капацитети за складиштење гаса, изградња новог блока термоелектране Колубара Б у Каленићу и пројекти у изградњи гасне мреже), уз заштиту и унапређење стања животне средине;

развоја пољопривреде (изградња система за наводњавање, реализација пројеката комасације, обнова пољопривредне механизације);

инфраструктурног опремања и уређења пословних зона;

развоја туристичких објеката и инфраструктуре (улагања у бање, спортске центре, планинске центре, археолошке локалитете и др);

развоја пројеката у области: културе, образовања и дигитализације, спортске инфраструктуре и др.“

Коментар: Поново, Национални инвестициони програм до 2025. године

<p>није документ јавне политике који је донет и усвојен у складу са Законом о планском систему Републике Србије, и стога тај Програм не може бити полазна основа чији се концепти уграђују у Нацрт ППРС. Уношење концепата из документа Национални инвестициони програм до 2025. године у ППРС је недопустиво јер, према информацијама од саме Владе РС, такав документ не никада није усвојен.</p>	
<p>3. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о значају просторног планирања у системима развојних политика додати: - регионални и локални демографски развој.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Прихвата се на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>
<p>4. Страна 373: 14. У области заштите животне средине – даље јачање и проширење институционалних капацитета за спровођење прописа у области заштите животне средине на свим нивоима управе (републички, покрајински, локални), као и јачање Агенције за заштиту животне средине и Фонда за заштиту животне средине;“ Коментар: Фонд за заштиту животне средине, као институционални механизам заштите животне средине, не постоји од 2012. године, када је укинута Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине који је ступио на снагу 29.09.2012.</p>	<p>4. Примедба се прихвата. У питању је техничка грешка. Из текста ће бити изостављен Фонд за заштиту животне средине. Сада постоји Зелени фонд Републике Србије који је основан 2016. године.</p>

100. Јелена Стевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 49-53.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Допуна за воде: Страна 192, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика С обзиром на трогодишње кашњење израде новог Катастра малих хидроелектрана Србије, и базирања погодности искоришћевања хидроенергетских потенцијала на катастру из 1987. године, сматрамо да ППРС не може доносити релевантне закључке о употребљивости потенцијала чак до 2035, те да овако важан документ мора сачекати базу података из новог Катастра и онда је критички обрадити другим факторима поред хидроенергетике као што су заштита природе, заштита животне средине, одрживи туризам и потребе локалног</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Став о МХЕ у ППРС је јасно избалансиран базним принципима када могу да се граде МХЕ. То је неупоредиво делотворније од чекања да се уради нови Катастар МХЕ, који ради страна фирма и који није ни у изгледу. Напомињемо да је прихваћена примедба број 11. подносиоца ЈП Електропривреда Србије којом се у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. у последњој алинеји додаје нова тачка б. која гласи „б) и у неким другим случајевима који овде нису наведени, под условом да Републички завод за заштиту природе и Републичка дирекција за воде издају сагласност за реализацију такве МХЕ.”</p>

<p>становништва. Такође, у документу се наводи да „од укупно 499 идентификованих водних тела површинских вода у Србији (...) за 57% водних тела нема довољно података за утврђивање еколошког статуса.” Не смемо доносити важне одлуке у постојећем недостатку информција. Предлажемо продужетак јавне расправе за Просторни план Републике Србије минимално 30 дана од израде и презентације новог Катастра или брисање могућности изградње МХЕ у Плану.</p>	<p>Недостатак свих података о свим водним телима ни мало није утицао на квалитет доношања одлука о водопривредним решењима. Ти подаци ће бити знатно потребнији и употребљивији за процес који ће следити током управљања тим системима.</p>
<p>3. Неопходно је усклађивање целог документа, то јест јасно опредељење за јавне политике које заступа. Са једне стране се износи: Страна 55,1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре: ”МХЕ су са дугачким цевоводним деривацијама, што изазива велике социјалне и еколошке проблеме;” Страна 56, 1.6.1.3.2. Оцена потенцијала и ограничења “стихијска изградња МХЕ на мањим водотоцима и у заштићеним областима је негде девастирала водотоке, онемогућила изградњу појединих неопходних планираних водних објеката и угрозила природне вредности и потребе локалне заједнице;” Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре: 9. обезбеђивање повољних еколошких протока на свим деоницама низводно од акумулација и водозавата у рекама. Са друге стране се закључује: Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре: 6. искоришћење свих хидроенергетских потенцијала који спадају у категорију економски искористивих(...) Страна 185, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре 14. Искоришћење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет(...) 20. Сви захвати на уређењу и коришћењу површинских вода су такви да морфолошке промене и притиске на водна тела своде на нужни минимум. Страна 195, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика:</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Базни принципи који се наводе на стр. 55 и 56. нису у колизији са циљевима које предлагач цитира, а који су дати на стр. 149. ППРС Све земље света управо се труде да искористе хидропотенцијал као еколошки најчистији обновљив извор енергије, у оквиру интегралних система оптимално уклопљених у еколошко, социјално и свако друго окружење. Добро испланиран хидроенергетски објекат може се решити на начин да оплемењује животну средину, да ствара услове за обогаћивање биодиверзитета. Томе служе и еколошки протоци, који су у кризним периодима знатно већи од протока који би на тој деоници реке били у природним условима. Сажето: наменским испуштањем чисте воде из акумулација стварају се услови да ихтиофауна и остали водени екосистеми имају услове за нормалан развој и репродукцију. Техничким решењима, са тзв. селективним водозахватима, може се остварити да се из акумулације испушта вода која је и најпожељније температуре са гледишта потреба ихтиофауне. Базни постулат заштите животне средине више није раније конзервативан став 'do nothing' (не радити ништа, у смислу не градити ништа). Сада је важећи принцип да се активним управљањем водама створе услови који су најбољи са становишта опстанка и развоја екосистема и обогаћивања биолошке разноврсности. Тај принцип, сада једини важећи као делотворан за заштиту водених екосистема уткан је у све принципе на којима почивају решења дата у ППРС у области воде и водопривредне инфраструктуре. Када се ради о МХЕ, апсолутно је неприхватљиво да се неком резолутном одлуком забрани њихова градња. То би било крајње неодговорно, јер постоје ситуације када</p>

<p>Такође МХЕ су дозвољене: (...)на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада. Узевши у обзир да се производња енергије из МХЕ у прогнозама креће око 2% конзума, а да технологија других ОИЕ рапидно постаје доступнија, мирење наведених заострених конфликата у плану, нити у пракси, у наредних 15 година није потребно нити оправдано, те предлажемо одлучно затварање могућности за изградњу нових МХЕ.</p>	<p>је реализација МХЕ неопходна због неких функционалних, али и еколошких разлога. Наведимо само два случаја: (1) на испустима еколошких протока на бранама уградња агрегата МХЕ је не само економски оправдана, већ и еколошки врло пожељна, јер се на тај начин обавља пожељна аерација тока и обогаћивање воде кисеоником, (2) на доводима под притиском у оквиру регионалних водоводних система постоје места на којима се граде тзв. прекидне коморе, да би се притисак оборио, а најпогоднији начин да се то обави је уградња малог агрегата. Зато не може да се прихвати уопштена забрана грађења МХЕ, коју предлаже подсилац примедбе. Предложено специфицирање услова у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС када могу да се граде МХЕ довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ.</p>
<p>4. Страна 194, 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољним водама У делу „1. Активне мере“ допунити планом за природна или решења блиска природним која имају вишеструку улогу и добробит. У односу на планове за вештачке насипе, обалоутврде и канале, недостају плавне шуме и заштићене ретензије које би имале и функцију очувања биодиверзитета, шумљавања и смањења поплавних таласа.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада да на стр. 194. прва реченица тачке 1. гласи: „У планском периоду подстицаће се примена активних мера заштите од поплава коришћењем акумулација и ретензија, растеретних и ободних канала за смањење поплавних таласа, као и формирањем нових природних ретензија, по потреби и уз померање насипа према брањеним подручјима.”</p>
<p>5. Страна 196, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања У Нацрту стоји: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС(...)“ Предлог: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС уз сагласност сектора вода (...). Образложење: Воде су у Закону о водама у својини Републике Србије и јесу јавно водно добро. Дакле, јединице локалне самоуправе могу да спроводе али се у пракси доказало да је потребно укључити и шири јавни интерес коришћења природних ресурса, огледан у републичким јавним политикама и институцијама.</p>	<p>5. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата се на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196 у претпоследњем ставу у трећем реду, након скраћенице: ЈЛС додају се следеће речи: „уз сагласност сектора вода,”.</p>
<p>6. Страна 195, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања</p>	<p>6. Примедба се прихвата. Одређивање потребног квалитета пречишћене отпадне воде је комплексан задатак и у сваком</p>

<p>„Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом. „</p> <p>Шта је већина, а шта су преостала ППОВ? Секундарни третман отпадних вода је прениско постављен циљ, поготово ако узмемо у обзир да се ради о постројењима која ће се тек градити. Тренутно доступна технологија омогућава терцијарни третман комуналних отпадних вода за све урбане агломерације, а камоли она у будућности, до 2035.</p>	<p>конкретном случају се мора посебно решавати, у складу са захтевима законског основа. У циљу појашњења овога, у делу 2.5.1.3.8. став 2. на стр. 195. брише се постојећа реченица која гласи: „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом.” и замењује се новом која гласи: „Капацитети нових ППОВ биће усклађени са развојем канализационих система у насељима. Ефикасност пречишћавања отпадних вода на ППОВ, односно квалитет пречишћене воде мора да одговара захтевима законског основа, где је биолошки – секундарни третман прописан као минимум а терцијарни третман (уклањање нутријената и евентуално додатно уклањање других материја) биће примењени на ППОВ која испуштају пречишћену отпадну воду у водна тела осетљива на еутрофикацију или где је потребан висок квалитет пречишћених отпадних вода да би се постигао добар статус водних тела.”</p>
<p>7. Страна 54, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште</p> <p>„Један од највећих проблема у сектору вода је чињеница да за највећи број водних тела нису утврђене границе ВЗ и оно као такво није уписано у катастар непокретности. У близини већих насеља ВЗ се често злоупотребљава изградњом сталних објеката, што повећава угроженост од поплава, али и онемогућава реализацију објеката водопривредне инфраструктуре.“</p> <p>и Страна 186, 2.5.1.3.2. Водно земљиште</p> <p>„Водно земљиште може без ограничења да се користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде, спортске и рекреационе површине – без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране.“</p> <p>Ово је недовољно јасна смерница, поготово ако уземо у обзир растуће притиске на обале под изговором рекреационих функција и злоупотребу права закупа водног земљишта за изградњу нелегалних објеката, и када, како сам документ наводи имамо ургентан раширен проблем неуписаног водног земљишта у катастре. Консултовати важећи Закон о водама.</p>	<p>7. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Подносилац примедбе је са правом забринут због дивљања на водном земљишту, што је постао један од већих проблема Србије.</p> <p>У делу 2.5.1.3.2. ППРС на стр. 186. дефинисан је децидан став о том проблему: „на ВЗ је забрањена градња било каквих сталних објеката, осим објеката водопривреде”, што је адекватно за овај ниво планског документа. Детаљнија планска решења и правила уређења и грађења предмет су просторног плана подручја посебне намене, просторног плана ЈЛС и урбанистичких планова. Санкције против прекршилаца су предмет рада инспекцијских служби и других надлежних органа власти.</p>
<p>8. Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура</p>	<p>8. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i></p>

„Организациони и институционални аспекти сектора вода – стање карактерише велика уситњеност водоводских предузећа; недовољна средства за финансирање редовних активности и нарочито за инвестиције (цене и накнаде за воде су далеко испод економског нивоа)“ и Страна 186, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре

„23. За цену воде и услуга у сектору водопривреде примењују се следећи принципи:

- реални (економски) ниво цене воде одређује се на основу принципа пуне надокнаде трошкова и уз примену начела „корисник плаћа” и „загађивач плаћа”.

Цена воде треба да обухвати и све трошкове заштите изворишта;

- за коришћење водног добра и водопривредних система који су добро од општег интереса плаћа се реална цена (принцип „корисник плаћа”);
- субјекти који узрокују загађење вода треба да сnose трошкове мера за отклањање или смањење тог загађења (принцип „загађивач плаћа”);
- реални (економски) ниво цене воде и услуга треба уводити постепено, у складу са економским и социјалним статусом корисника услуга.“

Овде је пре свега потребно направити круцијалну дистинкцију између корисника као што су (А) домаћинства која своје основне потребе задовољавају путем јавне водопривредне инфраструктуре и (Б) корисника који су правна лица и компаније које убирају профит користећи јавна водна добра, поготово оне које у својим производним процесима употребљавају воду за пиће. У супротном примена начела „корисник плаћа“ је само још један вид субвенција за приватни сектор, овога пута убирањем наплате од домаћинстава. Даље, накнада за коришћење воде не може се установити нити тржишном логиком, нити може да директно покрије трошкове заштите изворишта или велике инвестиције у инфраструктуру. Ово су трошкови развоја читавог друштва и морају се финансирати пројектно или кроз порески систем, а не кроз индивидуалну наплату, која би, извесније него што би напунила буџет за водну инфраструктуру - оставила

Принципи из ППРС које цитира подносилац примедбе су стратегија у области вода највишег нивоа значаја. Ти принципи су дефинисани још на Првој светској конференцији о водама (Мар дел Плата, 1977), а касније су разрађивани у низу других стратешких међународних докумената. Њихов смисао је да економским мерама доведу до одговорног односа свих према водама, друштва као целине, али и сваке породице, сваког појединца. То није аутономна доктрина Србије, то је опште прихваћена доктрина у свету. У Србији је само још више детаљан, у набрајању шта све мора да уђе у цену воде, па су ту уведени, са пуним правом, и трошкови заштите изворишта.

Принцип "плаћање кроз порез" је флуидан и рањив, и не стимулише кориснике на рационализацију потрошње воде. Потпуно је иста ствар и са енергијом. Сигурно је да тај 'ирски модел' није одржив у дужем периоду. Пракса је сада у свету управо супротна. Сада се у праксу уводе стандарди за пројектовање водоводних инсталација у великим зградама, који треба да омогуће да се мерење и наплата утрошка воде обрачунава сваком стану појединачно, а не преко заједничког водомера. Тек тада људи заиста почињу да воду третирају као ресурс који треба штедети. Имајући све то у виду, не може да се прихвати било каква промена базних принципа економије водопривреде.

<p>велики број грађана без приступа чистој води и угрозила им основна људска права. Предлажемо за проучавање пример Ирске која уопште не наплаћује воду преко рачуна грађанима, него је након масовних протеста остављен модел наплате кроз генерални порез.</p>	
--	--

101. Град Лозница (градоначелник Видоје Петровић), 15300 Лозница, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. На Рефералној карти бр. 1 – Намена простора није уцртана траса планинаре железничке пруге Ваљево-Лозница за коју је донет Просторни план подручја посебне намене.</p> <p>На Рефералној карти бр. 1. – Намена простора није уцртана траса нове деонице државног пута I реда бр. 27 Ваљево-Лозница на територији града Лознице, а што је такође потребно додати у текстуалном делу плана на стр. 281-285. у списку наведених Планских решења развоја друмског саобраћаја и путен мреже.</p> <p>На Рефералној карти бр. 3а – Саобраћај и електронске комуникације, такође није уцртана траса планиране железничке пруге Ваљево-Лозница за коју је донет Просторни план подручја посебне намене, као ни траса нове деонице државног пута I б реда бр. 27 за коју је донет План детаљне регулације нове деонице дела државног пута IB реда број 27 Ваљево-Лозница на територији града Лознице.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се на Рефералну карту 3а. и на Тематску карту 9. Саобраћајна инфраструктура – железничка мрежа и интермодални центри, дода планирано измештање пруге дефинисано у ППППН.</p> <p>(б) Не прихвата се да се у део 2.5.4.1.1. ППРС унесе наведени путни правац на подручју града, јер је то није предмет ППРС. То је предмет других просторних и урбанистичких планова.</p>
<p>2. На Рефералној карти бр. 4б – Животна средина приказано је да је у Лозници планирана регионална депонија, док је Лозница у фази придруживања регионалној депонији „Каленић“ у Убу.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, став 4. на стр. 322. текст се мења тако да гласи: „Планирана је изградња преосталих регионалних депонија, односно регионалних центара (на подручјима са најмање око 250.000 становника) за управљање отпадом у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац и Пожаревац.”</p> <p>У Нацрту Националне стратегије управљања отпадом са Националним планом управљања отпадом за период 2020-2025. године, на страни 59. у Табели 2: Региони управљања отпадом (Извор: Алат за инвестиционо планирање (чврсти комунални отпад у Србији, План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама за отпад), која је коришћена као званични документ за припрему ППРС, стоји да</p>

	<p>је Лозница носилац региона за управљање отпадом којем припадају још Крупањ и Мали Зворник. Уколико су ове три општине у фази придруживања регионалној депонији Каленић, примедба се прихвата.</p> <p>Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.</p> <p>Локације регионалних депонија које су учртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p> <p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p>
<p>3. Регионални центар за управљање отпадом у Лозници се спомиње на страни 322. текстуалног дела плана, као и на стр. 17. Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, те је ово потребно изменити у складу са примедбом изнетом под бр. 4.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Текст СПУ ускладиће се са прихваћеном примедбом број 2. истог подносиоца.</p>
<p>4. На страни 270. текстуалног дела плана у табели 38. – Пословни инкубатори, научно-технолошки паркови и иновациони start/up центри потребно је навести Start-up центар у Лозници који је у фази изградње, површина парцеле је 245 m², бруто површина објекта 803 m², број запослених - /.</p>	<p>4. Примедба се прихвата. У делу 2.5.3.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура, у Табели 38. Пословни инкубатори, научно-технолошки паркови и иновациони start-up центри, на стр. 270. ППРС додаје се: „Start-up центар” „Лозница”, „245 m² површина парцеле”, „БГП површина објекта 803 m²”, „Пл - у изградњи”.</p>
<p>5. На тематској карти бр. 17. – Заштита непокретних културних добара која је приказана на страни 337. у текстуалном делу плана, у просторно културно-историјске целине треба сврстати и комплекс Бање Ковиљаче у Лозници.</p>	<p>5. Примедба се прихвата. Биће унета корекција на Тематској карти 17. Заштита непокретних културних добара и на Рефералној карти 4а. Туризам и заштита простора.</p>
<p>6. Околину Лознице обележити као дестинацију са летњом понудом уз учешће зимске понуде (ваљевско-подрињске планине – Дрина).</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Околина Лознице је у ППРС планирана као засебан секундарни туристички простор претежно летње понуде, са бањом Ковиљача, Тршићем, Цером, Дрином и др.</p>
<p>7. Додати Бању Бадању као секундарно бањско место.</p>	<p>7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја.</p>

	Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.
8. Уписати Драгинац као споменик културе од великог значаја.	8. Примедба се прихвата. Предметни споменик културе од великог значаја биће назначен на Тематској карти 17. Заштита непокретних културних добара и на Рефералној карти 4а. Туризам и заштита простора.
9. Посебан акценат ставити на прекограничну сарадњу која је веома перспективна.	9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Прекогранична сарадња обрађена је у различитим тематским областима ППРС.

102. Милка Гвозденовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
102. подброј:	
1. Горан Секулић - Светска организација за природу WWF Adria, Ђуре Јакшића 4/8, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 4-6.	
1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 31-48.	1. Исти став по примедбама.
2. Веза са примедбом број 38. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 2 и 3.	2. Исти став по примедбама.
3. Нацрт Просторног плана Републике Србије 2021-2035. није планиран на релевантним подацима, поготово у области животне средине. Потребно је ревидирати изнете податке и поновити рад на просторном плану на основу тачних и поузданих података ирелевантних институција и организација у Републици Србији.	3. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> У анализи стања, као и другим деловима ППРС, област животне средине је рађена на основу свих релевантних докумената и годишњих извештаја који су били доступни. Текст ће бити допуњен у складу са новим подацима, извештајима, стратешком документацијом и законским оквиром који су у међувремену усвојени.
4. Нацрт Просторног плана Републике Србије 2021-2035 одаје утисак недовољне интегрисаности циљева развоја различитих области. У Нацрту су пренети захтеви појединих сектора и области према другим секторима и областима у случајевима где се интереси преклапају, али предложена решења за решавање потенцијално конфликтних захтева за коришћењем простора нису заснована на објективном сагледавању захтева обе стране. То је најочитије у случајевима везаним за заштићене природне области, где се само истичу захтеви других области (нпр. туризма), али се недовољно добро и објективно представљају и истичу потребе очувања природних ресурса као и вредности које из њих проистичу.	4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У делу 2.5.8.3. ППРС идентификовани су најзначајнији потенцијални конфликтни интереси у просторном развоју. Подручја са испољеним и потенцијалним конфликтима у просторном развоју идентификована су на Синтезној карти 2. ППРС, што одговара нивоу овог планског документа. Посебна пажња у ППРС посвећена је идентификацији и минимизирању конфликтних интереса у просторном развоју (део 2.5.8.3, стр. 351-352) између: коришћења минералних сировина и заштите осталих природних ресурса; коришћења минералних сировина и заштите природних и непокретних културних вредности; развоја примарних туристичких простора и заштите природних вредности; планирања и позиционирања линијских саобраћајних коридора и заштите природних вредности; планског и непланског

	<p>ширења грађевинског земљишта насеља и заштите природних ресурса.</p> <p>Конфликти се решавају избором приоритета и опредељивањем компромисних решења преко међусекторске сарадње и уз партиципацију локалног становништва (став 3. и 4. на стр. 351-352) и кроз процес израде одговарајућих планских докумената.</p> <p>Утврђен је приступ за превализлажење и минимизирање наведених потенцијалних конфликтних интереса, при чеми је приоритет очување природних ресурса (заштита сливова изворишта регионалних система за снабдевање водом насеља; заштита заштићених и планираних за заштиту природних вредности; заштита заштићених и планираних за заштиту непокретних културних добара; заштита врхунске и условно високе плодности земишта од планског и непланског ширења грађевинских подручја насеља).</p> <p>Дате су смернице за дефинисање компромисних решења у просторном развоју, посебно са аспекта: усклађивања коришћења минералних сировина са заштитом; усклађивање интереса при позиционирању саобраћајних коридора у простору под режимом заштите природних вредности; решавање конфликтних интереса одрживог просторног развоја туризма и заштите природе кретаће се у оквиру следећих модела: (а) разматрања могућности фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и (б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору.</p> <p>Потенцијални конфликтни интереси и мере за њихово превализлажење и минимизирање у просторном развоју на макро и мезо нивоу утврђиваће се у РПП и ППППН, док ће се на локалном и насељском нивоу утврђивати у ППЈЛС и урбанистичким плановима.</p>
<p>5. Нацрт Просторног плана Републике Србије 2021-2035 потпуно игнорише потребу очувања и обнове зелене инфраструктуре и еколошке повезаности. Важност зелене инфраструктуре је истакнута и у Европским политикама, пре свега у ЕУ Стратегији за зелену инфраструктуру (COM/2013/0249 final). Индикативно је да се питања еколошке</p>	<p>5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Зелена инфраструктура обрађена је на адекватан начин у планским решењима по тематским областима у поглављу 2. ППРС – 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура, 2.5.2.3. Рурални развој и уређење села, .5.5.3.1.</p>

<p>повезаности и интегралности и потенцијални утицаји на њу уопште не помињу у областима које имају директан утицај (енергетика, саобраћај).</p>	<p>Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа, 2.5.5.3.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама. Еколошка повезаност обрађена је на адекватан начин у планским решењима по тематским областима у поглављу 2. ППРС – 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.2.3. Рурални развој и уређење села, 2.5.5.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела. Потенцијални утицаји енергетике и саобраћаја на еколошку повезаност нису предмет ППРС; већ других просторних планова.</p>
<p>6. У Нацрту Просторног плана Републике Србије 2021-2035. се не помиње Зелена агенда за Западни Балкан, нити су у њему интегрисани приоритети дефинисани овом агендом. Зелена агенда је део Европског економског и инвестиционог плана те, као таква, има значајан утицај на развоја и зелену транзицију земаља западног Балкана. Свакако да овај документ фокусиран на декарбонизацију, циркуларну економију, заштиту биодиверзитета и смањење загађења може бити инструктиван за планирање коришћења простора и усаглашавање интереса различитих области. Додатно, јако је битно ускладити планове везане за успостављање Европске еколошке мреже НАТУРА 2000 у Србији са просторним планом.</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС не могу да се помињу сви документи који су релевантни за Републику Србију. Планским решењима по тематским областима на адекватан начин уважени су приоритети Зелене агенде за Западни Балкан у поглављу 2. ППРС – 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура, 2.5.2.3. Рурални развој и уређење села, 2.5.3.3. Индустрија, 2.5.4.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура, 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност, 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине, 2.5.5.2. Управљање отпадом, 2.5.5.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама. У делу 2.5.5.3.1.3 Еколошка мрежа ППРС обрађена је и Европска еколошка мрежа НАТУРА 2000.</p>

<p>103. Ана Беришић – „Свест о важности атмосфере СОВА“, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>103. подброј:</p>	
<p>1. Милош Петковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>Примедбе под редним бројевима 9-15.</p>	
<p>2. Миљана Кадих, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>Примедбе под редним бројевима 1, 3-15.</p>	
<p>3. Горан Секулић - Светска организација за природу WWF Adria, Ђуре Јакшића 4/8, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>Примедбе под редним бројевима 4, 6, 8, 13.</p>	
<p>1. Страна 57: 1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине</p>	<p>1. Примедба није основана.</p>

<p>„Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и Ђио Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“</p> <p>Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленом агендом за Западни Балкан (коју је Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доводи до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу.</p>	<p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања.</p> <p>Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике – ППРС ће се са њима усагласити.</p>
<p>2. Страна 302</p> <p>Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41). Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035. године</p> <p>Назив пројекта/објекта и инсталисана снага</p> <p>ТЕНТ Б3 750 MW</p> <p>ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW</p> <p>ТЕ Костолац Б3 350 MW</p> <p>ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW</p> <p>ТЕ Штаваљ 300 MW</p> <p>ТЕ Косово 450 MW</p> <p>Коментар:</p> <p>Главна питања ових инсталисаних снага у оквиру термоенергетских постројења јесте да ли ће ова постројења имати све мере заштите животне средине?</p> <p>Како ће ова постројења бити пројектована и да ли ће имати најсавременију технологију?</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).</p>

Да ли ће свако постројење имати постројење за одсумпоравање, за денитрификацију, најсавременије електрофилтере и пречишћавање отпадних вода?
Да ли ће се настао отпад односно пепео продавати као сировина или ћете га оставити као сада, да се развејава по околном насеобинама, без икакве контроле и одговорности надлежних?
Да ли ће се водити рачуна о одлагању пепела и развити нов систем заштите становништва од одлагалишта пепела?
Блок БЗ у Дрмну је већ изграђен и као такав не долази у обзир његово гашење или не пуштање у рад.
Али због чега су нам потребна још два блока од 350 MW односно још једна Термоелектрана и то за ковински угљако ако имамо две Термоелектране у Костолцу (100 MW и 210 MW) и Дрмну (2X350 MW) прекопута односно преко Дунава?
Да ли је могуће избећи ту инвестицију и успоставити нов систем транспорта сировине односно угља до већ постојећих Термоелектрана, уз обавезно модернизацију постојећих постројења?

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.
Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.
Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.
Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.
Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.
У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских

	<p>докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>3. Страна 303: „За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално расположивих технологија, мера енергетске ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије. И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“ Коментар: На основу ког важећег стратешког документа Републике Србије се уводи нуклеарна енергија као могућност? На основу којих модела је прорачуната толика потражња за енергијом, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника?</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>4. Страна 29: 1.4. УТИЦАЈИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОКРУЖЕЊА НА ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 1.4.1. Осврт на последице светске економске и финансијске кризе и глобализационих процеса на просторни развој Републике Србије Коментар: Климатске промене, као најзначајнија глобална криза данашњице, нису уопште разматране као глобални тренд кјоји ће утицати на развој Србије. Потребно је сагледати развој Србије у наредних 15 година имајући у виду како промене климе које ће неминовно наступити (а већ их учожавамо), тако и промене глобалних геополитичких односа и глобалних тржишта, који ће се мењати у складу са</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предмет овог поглавља су последице глобалне економске и финансијске кризе и процеса глобализације на просторни развој, а не прогнозе утицаја глобалних климатских промена на динамизам глобалних геополитичких односа, глобална тржишта, и утицај на развој Србије у наредних 15 година. Климатске промене су обрађене у ППРС - 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама, 2. Циљеви и планска решења, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама. Нетачна је констатација предлагача примедбе да „Климатске промене, као најзначајнија глобална криза данашњице, нису уопште разматране као глобални тренд који ће утицати</p>

<p>климатским променама. Информације о овоме већ постоје, бројна истраживања су рађена (нека од њих и конкретно за подручје Западног Балкана) па је израђивач Нацрта ППРС био дужан да то зна и узме у обзир.</p>	<p>на развој Србије”. Доказ је текст у делу 1.4.1., стр. 31. ППРС у коме је наведено следеће: „Предуслов за кохерентан територијални развој у Србији је укључивање кључних пост-кризних изазова и утицаја глобалне кризе у оквир планског и институционалног система. Најзначајнији изазови су утицаји глобализације, нових технологија, демографски процеси, миграције, просторне неједнакости, друштвена сегрегација, нове енергетске парадигме, еколошки захтеви и климатске промене. Нови изазови доприносе постојећим просторним разликама..., квалитету живота и животне средине, и захтевају интегрисана решења као део разраде ППРС у плановима и просторно-заснованим јавним политикама.”</p>
<p>5. Страна 134: 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама 1.6.5.4.2. Оцена потенцијала и ограничења Коментар: Ни на један начин нису разматрани сценарији промене климе у наредних 50 до 100 година. На основу климатских образаца у прошлости, управо због климатских промена, тешко је без адекватног модела предвиђати промене климе у наредним годинама. Разрађени климатски модели и сценарији промена климе у будућности постоје, рађени су за потребе израде Стратегије нискоугљеничног развоја са Акционим планом, раде их научни институти и факултети, као и надлежне државне институције попут Агенције за заштиту животне средине. Један од могућих извора података је Регионални интегрисани геофизички модел и сценарији климатских промена на подручју Србије” који је израђен као део пројекта: “Истраживање климатских промена и њиховог утицаја на животну средину – праћење утицаја, адаптација и ублажавање” који је финансирало Министарство просвете Републике Србије. Без поузданих сценарија промена климе у наредних 15 година је неодговорно планирати просторни развој и мере адаптације на климатске промене, те је неопходно да се ове информације укључе у полазна разматрања ППРС. Предлажемо да се овај део допуни релевантним информацијама о очекиваним променама климе.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Све оцене и закључци у ППРС а који се односе на прилагођавање на измењене климатске услове засноване су на резултатима моделирања које је за потребе Републике Србије у области климатских промена извршио Институт за метеорологију Физичког факултета Универзитета у Београду, у сарадњи са РХМЗ Србије, које су две најеминентније националне институције у овој области. Резултати сценарија, са кључним параметрима од значаја за ППРС приказани су у делу: 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања. ППРС није документ који треба да приказује параметре промене климе који не утичу на просторно планирање. Тим подацима и информацијама место је у документима јавних политика у области климатских промена као што су: Стратегија нискоугљеничног развоја Републике Србије, Национални план адаптације, и други релевантни документи у овој области.</p>
<p>6. Страна 343:</p>	<p>6. Примедба није основана.</p>

<p>2.5.6. Прилагођавање климатским променама „За све сценарије ефеката климатских промена нужна је израда и спровођење акционих планова за прилагођавање климатским променама на националном, регионалном и нивоу ЈЛС. Неопходно је и прилагођавање система планирања и разрада адекватних планерских инструмената на различитим нивоима одлучивања. С тим у вези, методологија просторног и урбанистичког планирања мора ићи у правцу адаптације насељских, нарочито урбаних средина на глобалне климатске промене.“ Коментар: На које се тачно „сценарије ефеката климатских промена“ мисли? Будући да у варијантним решењима климатске промене нису уопште разматране, неопходно је објаснити на шта се овде тачно мисли.</p>	<p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Сценарија очекиваних промена климе у основи су приказана у делу 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања, али нису у детаље приказана сценарија у ППРС јер су они предмет националних докумената у области климатских промена. Сценарија постоје израђена и јавно су доступна у документима Министарства заштите животне средине. За њих Министарство заштите животне средине израђује Национални акциони план, према недавно усвојеном Закону о климатским променама. Исти закон уводи обавезу извештавања о реализованим активностима секторских институција и локалних самоуправа, што се и констатује као потреба у ППРС.</p>
<p>7. Страна 364: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године; Коментар: На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025.године у односу на ниво из 1990. године? Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену овог циља: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за најмање 33% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године;</p>	<p>7. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе”.</p>
<p>8. Страна 365 15. Прилагођавање климатским променама 15.1. Дефинисање и спровођење програма мултидисциплинарних истраживања климатских промена на локалном нивоу и утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. За потребе израде ППРС коришћени су расположиви документи утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва, као и секторски планови и програми адаптације и ублажавања</p>

<p>екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва и израда секторских планова и програма адаптације и ублажавања климатских промена;</p> <p>15.2. Развој климатског мониторинг система и геопросторних база података и информација о променама климе на локалном, регионалном и националном нивоу; праћење климатских екстремних појава и непогода, утврђивање рањивости појединих подручја, ради њиховог коришћења у стратешком планирању и планирању просторног развоја.</p> <p>Коментар: Истраживања утицаја климатских промена на наведене секторе су већ рађена, подаци о томе постоје, те је израђивач Нацрта ППРС био дужан да се о томе обавести и доступне податке укључи у Нацрт.</p>	<p>климатских промена на националном нивоу, док на регионалном и локалном нивоу оваква врста анализа није спровођена.</p> <p>Зобг потребе израде ове врсте анализа на регионалном и локалном нивоу, као и потребе за јавном доступности података и информација, примедба се прихвата на следећи начин:</p> <p>У делу 3.1. тачка 15. текст подтачака 15.1. и 15.2. замењује се новим који гласи:</p> <p>„15.1. Дефинисање и спровођење програма мултидисциплинарних истраживања климатских промена на регионалном и локалном нивоу и утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва, израда секторских планова и програма адаптације и ублажавања климатских промена и јавна доступност резултата;</p> <p>15.2. Развој климатског мониторинг система и геопросторних база података и информација о променама климе на локалном, регионалном и националном нивоу; праћење климатских екстремних појава и непогода, утврђивање рањивости појединих подручја, ради њиховог коришћења у стратешком планирању и планирању просторног развоја и доступност ових података у форматима који су лако доступни за даље коришћење;”.</p>
<p>Страна 192, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика</p> <p>9. С обзиром на трогодишње кашњење израде новог Катастра малих хидроелектрана Србије, и базирања погодности искоришћевања хидроенергетских потенцијала на катастру из 1987. године, сматрамо да ППРС не може доносити релевантне закључке о употребљивости потенцијала чак до 2035, те да овако важан документ мора сачекати базу података из новог Катастра и онда је критички обрадити другим факторима поред хидроенегетике као што су заштита природе, заштита животне средине, одрживи туризам и потребе локалног становништва. Такође, у документу се наводи да „од укупно 499 идентификованих водних тела површинских вода у Србији (...) за 57% водних тела нема довољно података за утврђивање еколошког статуса.” Не смемо доносити важне одлуке у постојећем недостатку информација. Предлажемо продужетак јавне расправе за Просторни план Републике Србије минимално 30</p>	<p>9. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Став о МХЕ у ППРС је јасно избалансиран базним принципима када могу да се граде МХЕ. То је неупоредиво делотворније од чекања да се уради нови Катастар МХЕ, који ради страна фирма и који није ни у изгледу.</p> <p>Напомињемо да је прихваћена примедба број 11. подносиоца ЈП Електропривреда Србије којом се у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. у последњој алинеји додаје нова тачка б. која гласи „б) и у неким другим случајевима који овде нису наведени, под условом да Републички завод за заштиту природе и Републичка дирекција за воде издају сагласност за реализацију такве МХЕ.”</p>

<p>дана од израде и презентације новог Катастра или брисање могућности изградње МХЕ у Плану.</p> <p>10. Неопходно је усклађивање целог документа, то јест јасно опредељење за јавне политике које заступа.</p> <p>Са једне стране се износи: <i>Страна 55, 1.6.1.3. Опишта оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре: "МХЕ су са дугачким цевоводним деривацијама, што изазива велике социјалне и еколошке проблеме;"</i> <i>Страна 56, 1.6.1.3.2. Оцена потенцијала и ограничења "стихијска изградња МХЕ на мањим водотоцима и у заштићеним областима је негде девастирала водотоке, онемогућила изградњу појединих неопходних планираних водних објеката и угрозила природне вредности и потребе локалне заједнице;"</i> <i>Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:</i> <i>9. обезбеђивање повољних еколошких протока на свим деоницама низводно од акумулација и водозавхвата у рекама.</i> Са друге стране се закључује: <i>Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:</i> <i>6. искоришћење свих хидроенергетских потенцијала који спадају у категорију економски искористивих(...)</i> <i>Страна 185, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре</i> <i>14. Искоришћење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет (...)</i> <i>20. Сви захвати на уређењу и коришћењу површинских вода су такви да морфолошке промене и притиске на водна тела своде на нужни минимум.</i> <i>Страна 195, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика: Такође МХЕ су дозвољене: (...) на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада.</i> Узевши у обзир да се производња енергије из МХЕ у прогнозама креће око 2% конзума, а да технологија других ОИЕ рапидно постаје доступнија, мирење наведених заострених конфликта у плану, нити у пракси, у наредних 15 година није потребно нити оправдано, те</p>	<p>10. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Базни принципи који се наводе на стр. 55 и 56. нису у колизији са циљевима које предлагач цитира, а који су дати на стр. 149. ППРС Све земље света управо се труде да искористе хидропотенцијал као еколошки најчистији обновљив извор енергије, у оквиру интегралних система оптимално уклопљених у еколошко, социјално и свако друго окружење. Добро испланиран хидроенергетски објекат може се решити на начин да оплемењује животну средину, да ствара услове за обогаћивање биодиверзитета. Томе служе и еколошки протоци, који су у кризним периодима знатно већи од протока који би на тој деоници реке били у природним условима. Сажето: наменским испуштањем чисте воде из акумулација стварају се услови да ихтиофауна и остали водени екосистеми имају услове за нормалан развој и репродукцију. Техничким решењима, са тзв. селективним водозавхватама, може се остварити да се из акумулације испушта вода која је и најпожељније температуре са гледишта потреба ихтиофауне. Базни постулат заштите животне средине више није раније конзервативан став 'do nothing' (не радити ништа, у смислу не градити ништа). Сада је важећи принцип да се активним управљањем водама створе услови који су најбољи са становишта опстанка и развоја екосистема и обогаћивања биолошке разноврсности. Тај принцип, сада једини важећи као делотворан за заштиту водених екосистема уткан је у све принципе на којима почивају решења дата у ППРС у области воде и водопривредне инфраструктуре. Када се ради о МХЕ, апсолутно је неприхватљиво да се неком резолутном одлуком забрани њихова градња. То би било крајње неодговорно, јер постоје ситуације када је реализација МХЕ неопходна због неких функционалних, али и еколошких разлога. Наведимо само два случаја: (1) на испустима еколошких протока на бранама уградња агрегата МХЕ је не само економски оправдана, већ и еколошки врло пожељна, јер се на тај начин обавља пожељна аерација тока и обогаћивање воде кисеоником, (2) на доводима под притиском у оквиру регионалних водоводних система постоје места на којима се</p>
--	---

<p>предлажемо одлучно затварање могућности за изградњу нових МХЕ.</p>	<p>граде тзв. прекидне коморе, да би се притисак оборио, а најпогоднији начин да се то обави је уградња малог агрегата. Зато не може да се прихвати уопштена забрана грађења МХЕ, коју предлаже подосилац примедбе. Предочено специфицирање услова у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС када могу да се граде МХЕ довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ.</p>
<p>11. Страна 194, 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољним водама У делу „1. Активне мере“ допунити планом за природна или решења блиска природним која имају вишеструку улогу и добробит. У односу на планове за вештачке насипе, обалоутврде и канале, недостају плавне шуме и заштићене ретензије које би имале и функцију очувања биодиверзитета, пошумљавања и смањења поплавних таласа.</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада да на стр. 194. прва реченица тачке 1. гласи: „У планском периоду подстицаће се примена активних мера заштите од поплава коришћењем акумулација и ретензија, растеретних и ободних канала за смањење поплавних таласа, као и формирањем нових природних ретензија, по потреби и уз померање насипа према брањеним подручјима.”</p>
<p>12. Страна 196, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања У Нацрту стоји: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС(...)“ Предлог: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС уз сагласност сектора вода (...). Образложење: Воде су у Закону о водама у својини Републике Србије и јесу јавно водно добро. Дакле, јединице локалне самоуправе могу да спроводе али се у пракси доказало да је потребно укључити и шири јавни интерес коришћења природних ресурса, огледан у републичким јавним политикама и институцијама.</p>	<p>12. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата се на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196 у претпоследњем ставу у трећем реду, након скраћенице: ЈЛС додају се следеће речи: „уз сагласност сектора вода,”.</p>
<p>13. Страна 195, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом. „ Шта је већина, а шта су преостала ППОВ? Секундарни третман отпадних вода је прениско постављен циљ, поготово ако узмемо у обзир да се ради о постројењима која ће се тек градити. Тренутно доступна</p>	<p>13. Примедба се прихвата. Одређивање потребног квалитета пречишћене отпадне воде је комплексан задатак и у сваком конкретном случају се мора посебно решавати, у складу са захтевима законског основа. У циљу појашњења овога, у делу 2.5.1.3.8. став 2. на стр. 195. брише се постојећа реченица која гласи: „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом.” и замењује се новом која гласи:</p>

<p>технологија омогућава терцијарни третман комуналних отпадних вода за све урбане агломерације, а камоли она у будућности, до 2035.</p>	<p>„Капацитети нових ППОВ биће усклађени са развојем канализационих система у насељима. Ефикасност пречишћавања отпадних вода на ППОВ, односно квалитет пречишћене воде мора да одговара захтевима законског основа, где је биолошки – секундарни третман прописан као минимум а терцијарни третман (уклањање нутријената и евентуално додатно уклањање других материја) биће примењени на ППОВ која испуштају пречишћену отпадну воду у водна тела осетљива на еутрофикацију или где је потребан висок квалитет пречишћених отпадних вода да би се постигао добар статус водних тела.”</p>
<p>14. Страна 54, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште „Један од највећих проблема у сектору вода је чињеница да за највећи број водних тела нису утврђене границе ВЗ и оно као такво није уписано у катастар непокретности. У близини већих насеља ВЗ се често злоупотребљава изградњом сталних објеката, што повећава угроженост од поплава, али и онемогућава реализацију објеката водопривредне инфраструктуре.“ и Страна 186, 2.5.1.3.2. Водно земљиште „Водно земљиште може без ограничења да се користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде, спортске и рекреационе површине – без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране.“ Ово је недовољно јасна смерница, поготово ако уземо у обзир растуће притиске на обале под изговором рекреационих функција и злоупотребу права закупа водног земљишта за изградњу нелегалних објеката, и када, како сам документ наводи имамо ургентан раширен проблем неуписаног водног земљишта у катастре. Консултовати важећи Закон о водама.</p>	<p>14. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Подносилац примедбе је са правом забринут због дивљања на водном земљишту, што је постао један од већих проблема Србије. У делу 2.5.1.3.2. ППРС на стр. 186. дефинисан је децидан став о том проблему: „на ВЗ је забрањена градња било каквих сталних објеката, осим објеката водопривреде”, што је адекватно за овај ниво планског документа. Детаљнија планска решења и правила уређења и грађења предмет су просторног плана подручја посебне намене, просторног плана ЈЛС и урбанистичких планова. Санкције против прекршилаца су предмет рада инспекцијских служби и других надлежних органа власти.</p>
<p>15. Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура „Организациони и институционални аспекти сектора вода – стање карактерише велика уситњеност водоводских предузећа; недовољна средства за финансирање редовних активности и нарочито за инвестиције (цене и накнаде за воде су далеко испод економског нивоа)“ и</p>	<p>15. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Принципи из ППРС које цитира подносилац примедбе су стратегија у области вода највишег нивоа значаја. Ти принципи су дефинисани још на Првој светској конференцији о водама (Мар дел Плата, 1977), а касније су разрађивани у низу других стратешких међународних докумената. Њихов смисао је да економским мерама доведу до одговорног односа свих према водама, друштва као целине, али и сваке породице,</p>

Страна 186, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре

„23. За цену воде и услуга у сектору водопривреде примењују се следећи принципи:

- реални (економски) ниво цене воде одређује се на основу **принципа пуне надокнаде трошкова и уз примену начела „корисник плаћа”** и „загађивач плаћа”.

Цена воде треба да обухвати и све трошкове заштите изворишта;

- за коришћење водног добра и водопривредних система који су добро од општег интереса плаћа се реална цена (принцип „корисник плаћа”);

- субјекти који узрокују загађење вода треба да сnose трошкове мера за отклањање или смањење тог загађења (принцип „загађивач плаћа”);

- реални (економски) ниво цене воде и услуга треба уводити постепено, у складу са економским и социјалним статусом корисника услуга.“

Овде је пре свега потребно направити круцијалну дистинкцију између корисника као што су (А) домаћинства која своје основне потребе задовољавају путем јавне водопривредне инфраструктуре и (Б) корисника који су правна лица и компаније које убирају профит користећи јавна водна добра, поготово оне које у својим производним процесима употребљавају воду за пиће. У супротном примена начела „корисник плаћа“ је само још један вид субвенција за приватни сектор, овога пута убирањем наплате од домаћинстава.

Даље, накнада за коришћење воде не може се установити нити тржишном логиком, нити може да директно покрије трошкове заштите изворишта или велике инвестиције у инфраструктуру. Ово су трошкови развоја читавог друштва и морају се финансирати пројектно или кроз порески систем, а не кроз индивидуалну наплату, која би, извесније него што би напунила буџет за водну инфраструктуру - оставила велики број грађана без приступа чистој води и угрозила им основна људска права. Предлажемо за проучавање пример Ирске која уопште не наплаћује воду преко рачуна грађанима, него је након

сваког појединца. То није аутономна доктрина Србије, то је опште прихваћена доктрина у свету. У Србији је само још више детаљан, у набрајању шта све мора да уђе у цену воде, па су ту уведени, са пуним правом, и трошкови заштите изворишта.

Принцип "плаћање кроз порез" је флуидан и рањив, и не стимулише кориснике на рационализацију потрошње воде. Потпуно је иста ствар и са енергијом. Сигурно је да тај 'ирски модел' није одржив у дужем периоду. Пракса је сада у свету управо супротна. Сада се у праксу уводе стандарди за пројектовање водоводних инсталација у великим зградама, који треба да омогуће да се мерење и наплата утрошка воде обрачунава сваком стану појединачно, а не преко заједничког водомера. Тек тада људи заиста почињу да воду третирају као ресурс који треба штедети. Имајући све то у виду, не може да се прихвати било каква промена базних принципа економије водопривреде.

масовних протеста остављен модел наплате кроз генерални порез.	
16. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-53.	16. Исти став по примедбама.

104. Општина Рача (председник општине Ненад Савковић), 34210 Рача, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Градиште – ново знаменито место. Узимајући у обзир да је на брду Градиште, покрај Раче пођен вођа Првог спрског устанка Карађорђе Петровић, предлажемо да у тематску карту број 17 – Заштита непокретних културних добара, у оквиру категорије „Знаменито место“ унесете локацију брда Градиште. Наиме, брдо Градиште због историје и својих природних карактеристика већ дуже време је неформално знаменито место. Међутим, како би се створили институционални и правни оквири за заштиту културног наслеђа, брада Градиште, потребно је Просторним планом Републике Србије предвидети плански основ за даљи развој и за заштиту предметног културног добра. Стављањем планског основа, омогућиће се очување овог јединственог простора као односа између изграђених објеката, природних елемената, материјално неопипљивих значења и симболике везаних за традицију Првог спрског устанка, обичаја старе Србије и свакодневног живота људи на подручју Шумадије. Трена напоменути да се значај брда Градиште огледа у томе да будући аутопуте који пролази кроз Шумадију (Младеновац-Аранђеловац-Топола-Вишевац-Рача-Деспотовац-Бор) је добио назив по Карађорђу Петровићу, који се родио на брду Градиште.</p> <p>2. Узимајући у обзир да је предметним Просторним планом Републике Србије, предвиђена је изградња аутопута кроз Шумадију (Младеновац-Аранђеловац-Топола-Вишевац-Рача-Деспотовац-Бор), неопходно је обезбедити изградњу нове трафостанице 110/35/10 kV у Рачи. Изградња предметне трафостанице је неопходна како би се обезбедило стабилно напајање за потрошаче будућег аутопута и за будуће индустријске зоне које ће се изградити у зони будућег аутопута.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На овом стратешком нивоу планског документа се идентификују непокретна културна добра од изузетног и великог значаја (на основу података Централног регистра НКД) и дају смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа. Није предмет ППРС да одређено подручје проглашава за знаменито место. Проглашење непокретних културних добара је у надлежности територијалног завода за заштиту споменика културе и Републичког завода за заштиту споменика културе. Потребно је да подносиоци примедбе прате доношење планских докумената за предметно подручје и сугеришу (у поступку израде планских докумената и у фази јавног увида) урбанистичку заштиту на детаљнијим нивоима разраде и/или да покрену иницијативу код надлежног завода за заштиту споменика културе за проглашење непокретног културног добра – знаменитог места.</p> <p>2. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Планска решења у овом случају развоја дистрибутивног система електричне енергије, дата ППРС заснивају се на условима и документима добијеним за његову израду од надлежног оператора дистрибутивног система електричне енергије. Дистрибутивна мрежа и објекти који нису сагледани, нису предмет ППРС и не могу у овим тренуцима да се сагледају, а везани су за реализацију садржаја у оквиру планских</p>

<p>Треба напоменути да је од Лапова до Раче већ изграђена 110 kV далековод број 1149, који се у овом тренутку користи за пренос 35 kV напона, али исти је могуће искористити за пренос 110 kV напона (без великих улагања).</p> <p>Такође, изградњом предметне ТС 110/35/10 kV у рачи и 35 kV вода од Раче до Собовице, омогућило би се стабилно напајање за индустријску зону у Собовици (између Раче, Тополе и Крагујевца).</p>	<p>решења датим овим планом, реализоваће се на основу планских докумената нижег нивоа.</p>
---	--

105. Слађан Стојиљковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Напомена: допис се састоји од три снимка екрана које приказују Фејсбук странице „Река Пчиња и њена природа“ и „Одбранимо реке старе планине“.</p> <p>Примедба или сугестија нису експлицитно изражене, а имплицитно се односе на област рударства.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>
---	--

106. Општина Бајина Башта (Милош Јелисавчић), достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Молимо вас да у Просторни План Републике Србије уврстите и Тунел испод превоја Николића Брдо на територији општине Бајина Башта. Овај будући тунел који ће у наредном периоду пројектовати Општина Бајина Башта заједно са ЈП Путеви Србије се налази на траси државног пута I б реда између општина Бајина Башта и града Ужица и спаја два државна магистрална правца.</p> <p>Спаја државни пут Ib реда број 28 и државни пут Па реда број 171</p> <p>- Мали Зворник-Љубовија-Рогачица-Костојевићи-Ужице-Кнежевићи-Кремна - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Котроман)</p> <p>- Дуб-Бајина Башта - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Бајина Башта)</p> <p>Ова траса тј будући тунел ће скратити време путовања ка Бајиној Башти и од ње од два гранична прелаза ка Босни као и ка туристичким дестинацијама на Тари, Заовинама, Перућцу и Бајиној Башта. Овај Тунел се налази између села Дуб и Пилица и не би био велика инвестиција али би повећао безбедност саобраћаја усред велике фреквенције транспортног саобраћаја и великог броја серпентина.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Дефинисање објеката на саобраћајницама као што су тунели, мостови и слично, није предмет ППРС.</p> <p>Предмет је других просторних и урбанистичких планова и техничке документације за те саобраћајне правце, односно предмет детаљне разраде која се врши на основу студијске, техничке и планске документације за предметне трасе.</p>
--	---

<p>Пројекат би чинио измену трасе државног пута Па реда са малим тунелом од 150 метара како би се у потпуности избегао превој Николића брдо са висином од 700 метара и пројектовала би се нова петља на укључење на други Државни пут Ib реда број 28.</p> <p>Напомена: уз текст дописа је достављена и карта.</p>	
<p>2. Молимо вас да у Просторни План Републике Србије уврстите и Тунел испод превоја Кадињача. Објекат се налази између територија Града Ужица и Општине Бајина Башта испод брда Кадињача.</p> <p>Овај објекат и измену трасе смо покренули 2013. године у сарадњи са ЈП Путеви Србије. До сада су Општина Бајина Башта и Град Ужице у сарадњи са Министарством Привреде и Европском Унијом издвојили 50 милиона динара за пројектовање.</p> <p>Урађено је идејно решење, Урађен је Генерални Пројекат са претходном студијом оправданости и прошао Државну Ревизиону комисију. Урађен је План Детаљне Регулације трасе државног пута. Урађен је и Идејни пројекат са геолошким испитивањима. Извађени су Локацијски Услови и преостало је још смо ПГД да се почне изградња овог стратешко објекта на Траси државног пута Ib реда број 28. - Мали Зворник-Љубовија-Рогачица-Костојевићи-Ужице-Кнежевићи-Кремна - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Котроман).</p> <p>Напомена: уз текст дописа је достављена и карта.</p>	<p>2. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Дефинисање објеката на саобраћајницама као што су тунели, мостови и слично, није предмет ППРС.</p> <p>Предмет је других просторних и урбанистичких планова и техничке документације за те саобраћајне правце, односно предмет детаљне разраде која се врши на основу студијске, техничке и планске документације за предметне трасе.</p>
<p>3. Молимо вас да у Просторни План Републике Србије уврстите и будућу Гондолу Перућац – Митровац на територији општине Бајина Башта.</p> <p>Овај Пројекат ће представљати напреднији туристички инфраструктурни пројекат у Републици Србији. Визиторска Гондола Перућац – Митровац би повезала старт Дринске регате и туристичку дестинацију Перућуц са најпосећенијим видиковцем на Балкану Бањском стеном на Митровцу. Поглед са ове гондоле би се пружао кањоном реке Дрине и језером Перућац према Вишеграду.</p>	<p>3. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p> <p>Предложена гондола је предмет других планских докумената, у првом реду просторног плана подручја посебне намене за Национални парк Тара, просторног плана ЈЛС и одговарајућег урбанистичког плана.</p>

<p>Гондола представља и спону Чаробног туристичког прстена који је у Стратегији развоја туризма Републике Србије означен као један од 4 највећа приоритета за улагање у туристичку инфраструктуру. Овај пројекта би општини Бајина Башта као четврту најпосећенију дестинацију у Србији подигао број ноћења са 500000 на преко 1 милион ноћења годишње. Поред Кућице на стени и Бањске стене ово су најатрактивнији локалитети за посетиоце у нашој земљи.</p> <p>Гондола Перућац – Митровац би директно повезала подножје Планине Тара са њеним врховима и локацијама Митровац, Заовине, Ослуша и даље ка Кремнима итд.</p> <p>Спаја државни пут Ib реда број 28 и државни пут Pa реда број 171.</p> <p>Напомена: уз текст дописа је достављена и карта.</p>	
<p>4. Молимо вас да у Просторни План Републике Србије уврстите и Измену трасе државног пута Pa реда број 170: Ваљево-Поћута-Дебело Брдо-Рогачица-Бајина Башта-Калуђерске Баре-Кремна То јест део трасе: Ваљево-Поћута-Дебело Брдо-Рогачица.</p> <p>Овај део трасе државног пута је изузетно тежак за вожњу. Трасу чини 66 километара пута који је изграђен 1977 године са огромним бројем кривина и серпентина. Траса се пење са 230 метара надморске висине и излази на 1070 метара и поново силази на 230 метара. Траса има велике могућности за исправљање трасе и бољих решења за препројектовање како би се ова траса која зими често има застоје саобраћаја са првим падавинама поправи и превазиђу проблеми магле, одрона, и честих застоја.</p> <p>Траса има велики значај како за становништво и привреду овог краја тако и за најзначајније привредне објекте државе Србије. Дринско Лимске хидроелектране су имале вишемилионске штете при ремонтима због неадекватних услова довозња опреме и машина за ремонт хидроелектране Перућац.</p> <p>Напомена: уз текст дописа је достављена и карта.</p>	<p>4. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Измена појединих деоница државних путева Pa реда, које нису обухваћене условима за израду ППРС и нису проглашене за деонице од значаја за Републику Србију, нису предмет ППРС. Предмет је других просторних и урбанистичких планова и техничке документације за те саобраћајне правце, односно предмет детаљне разраде која се врши на основу студијске, техничке и планске документације за предметне трасе.</p>

1. Страна 302

На који начин ће 6 нових потенцијалних термоелектрана и 2 термоелектране-топлане допринети процесу евроинтеграција, које су стратешко опредељење Републике Србије? Да ли је урађена анализа потенцијалних ефеката оваквих одлука на конкурентност производа који се из Републике Србије извозе на јединствено тржиште ЕУ, имајући у виду европски Зелени договор и Carbon Border Adjustment механизам који ће ступити на снагу током 2022. године? Да ли су процењени економски губици који би потенцијално могли настати уколико се ови потенцијални пројекти реализују?

1. Примедба се не прихвата.

Образложење: ППРС је усклађен са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије. Термоелектране на угљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у

	<p>социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.</p> <p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>2. Страна 357: „4. Минералне сировине и рударство 4.1. Сигурно и поуздано снабдевање угљем постојећих и нових савремених термоенергетских капацитета, као основним енергентом који обезбеђује енергетску независност у Републици Србији;“ Коментар: Да ли је и на који начин испитано да ли је ово у складу са стратешким опредељењем Србије да постане чланица ЕУ?</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење мораће да буде у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена наше земље и ЕУ.</p>
<p>3. Веза са примедбом број 103. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1, 3-15.</p>	<p>3. Исти став по примедбама.</p>

4. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-53.	4. Исти став по примедбама.
---	-----------------------------

108. Кристина Јанковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Страна 6: „Материјал за РЈУ у ППРС припремљен је у почетним фазама израде планског документа (новембар 2019. године) са приказом основних концептуалних решења просторног развоја. Материјал за РЈУ био је доступан свим заинтересованим лицима и изложен на сајту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ) од 2. до 16. марта 2020. године. У току марта и априла месеца 2020. године достављене су сугестије и примедбе од стране учесника у РЈУ. Све приспеле сугестије и примедбе, заједно са Извештајем о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020) анализирани су и узети у разматрање у току израде тематских студија и Нацрта ППРС.“ Коментар: Где је објављен и доступан Извештај о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020)?</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Извештај о обављеном раном јавном увиду достављен је свим јединицама локалне самоуправе 22. маја 2021. године.</p>
<p>2. Страна 7: „Израда овог ППРС заснива се на вишедеценијском континуитету просторног планирања у Републици Србији и прихватљивим опредељењима из претходна два ППРС (први донет 1996, други 2010), програмима имплементације и извештајима о остваривању ППРС, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама, документима развојног планирања и јавних политика Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“ Коментар: Шта је тачно Национални инвестициони програм до 2025. године? Када га је усвојила Влада Србије, Народна скупштина или нека друга институција Републике Србије? Према Закону о планском систему Републике Србије, највиши хијерархијски, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије јесте План развоја. План развоја треба да садржи визију, односно приоритетне циљеве развоја Републике Србије и региона, као и смернице за</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту. Други део примедбе такође није основан. ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p>

њихово остварење. Доноси се за период од најмање 10 година, а усваја га Народна скупштина. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Планом развоја, као и о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. Будући да План развоја Републике Србије није усвојен, на основу које визије, односно којих развојних приоритета је израђен Нацрт ППРС?

Страна 28:

„Планске концепције и решења у ППРС садрже и приоритете Националног инвестиционог програма до 2025. године, што ће имати очекиване ефекте у погледу: побољшања демографске ситуације и стварање услова за останак младих у земљи;

унапређења здравства које обухвата изградњу више нових објеката (болница, клиника и клиничких центара);

реализације нових саобраћајних пројеката: путне инфраструктуре (изградња нових аутопутева и брзих саобраћајница, реконструкција постојећих путева), железничке инфраструктуре,

водопривредне инфраструктуре, ваздушне инфраструктуре, као и интермодалних центара, уз остваривање инвестиција у свим видовима саобраћаја;

развоја инфраструктурних пројеката у циљу бољег повезивања са Босном и Херцеговином и унапређење сарадње са Републиком Српском;

развоја инфраструктурних пројеката у Аутономној покрајини Косово и Метохија (у даљем тексту: АП КиМ) (посебно у заједницама српских општина);

реализације водопривредних пројеката (изградња магистралних водовода и канализационих система, као и локалних система водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода; и др);

развоја енергетике (обновљиви извори енергије; додатни капацитети за складиштење гаса, изградња новог блока термоелектране Колубара Б у Каленићу и пројекти у изградњи гасне мреже), уз заштиту и унапређење стања животне средине;

развоја пољопривреде (изградња система за наводњавање, реализација пројеката

<p>комасације, обнова пољопривредне механизације); инфраструктурног опремања и уређења пословних зона; развоја туристичких објеката и инфраструктуре (улагања у бање, спортске центре, планинске центре, археолошке локалитете и др); развоја пројеката у области: културе, образовања и дигитализације, спортске инфраструктуре и др.“ Коментар: Поново, Национални инвестициони програм до 2025. године није документ јавне политике који је донет и усвојен у складу са Законом о планском систему Републике Србије, и стога тај Програм не може бити полазна основа чији се концепти уграђују у Нацрт ППРС. Уношење концепата из документа Национални инвестициони програм до 2025. године у ППРС је недопустиво јер, према информацијама од саме Владе РС, такав документ не никада није усвојен.</p>	
<p>3. Страна 373: 14. У области заштите животне средине – даље јачање и проширење институционалних капацитета за спровођење прописа у области заштите животне средине на свим нивоима управе (републички, покрајински, локални), као и јачање Агенције за заштиту животне средине и Фонда за заштиту животне средине;“ Коментар: Фонд за заштиту животне средине, као институционални механизам заштите животне средине, не постоји од 2012. године, када је укинута Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине који је ступио на снагу 29.09.2012.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. У питању је техничка грешка. Из текста ће бити изостављен Фонд за заштиту животне средине. Сада постоји Зелени фонд Републике Србије који је основан 2016. године.</p>
<p>4. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1, 2.</p>	<p>4. Исти став по примедбама.</p>

<p>109. Општина Жагубица (председник Сафет Павловић), Трг ослобођења 1, 12320 Жагубица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1.Коридор планираног државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ (који је а рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације приказан у оквиру КО Жагубица и КО Лазница-Селиште, на територији општине Жагубица), у делу где се преклапа са подручјем планиране ветроелектране „ВЕ Црни врх“, с обзиром на чињеницу да је</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наведени коридор је приказан индикативно и за тај путни правац је у изради основна техничка документација (Претходна студија оправданости са Генералним пројектом). На основу техничке документације ће се одабрати оријентационе трасе које ће се у даљим разрадама планске и техничке</p>

<p>општина Жагубица дана 04.09.2020. године донела Одлуку о приступању изради плана детаљне регулације подручја ветроелектране „ВЕ Црни врх“ на територији општине Жагубица, број одлуке I-01-020-1211/2020, која се већ спроводи, при чему је предметни плански документ (План детаљне регулације) у фази припреме нацрта за јавни увид, а након окончане фазе радног јавног увида, те Вам се обраћамо овом сугестијом како би нам доставили смернице и упутства за поступање у смислу даље разраде и финализације ПДР-а подручја ветроелектране, а како би се избегла колизија ова два плана, те да ова пројекта, ако је могуће сходно техничким могућностима, остану у плановима за изградњу на територији општине Жагубица, уз све неопходне корекције нижег планског документа.</p> <p>Напомена: уз допис су достављене координате планираног подручја ветроелектране „ВЕ Црни Врх“ и карта.</p>	<p>документације дефинисати, а у оквиру тога ће се сагледавати стечене обавезе које су наведене у примедби.</p>
--	---

110. Наталија Стевановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-12, 25-27.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Циљ: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за 33% до 2025. године у односу на ниво из 1990. године</p>	<p>2. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p>

111. Балинт Пастор – Посланичка група Савеза војвођанских Мађара у Народној скупштини Републике Србије, Трг жртава фашизма 9, 24000 Суботица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Поглавље 2.5.3.1. односи се на Регионални развој, међутим у њему се уопште не спомињу регионалне развоје агенције које су оформљене и акредитоване од стране државе.</p> <p>С обзиром да регионалне развојне агенције дефинишу регионалне целине, развојне целине, регионалне приоритете, и будући да ће поменути регионалне целине бити основ за коришћење Европских фондова регионалног, руралног и аграрног развоја, поглавље</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> У делу 2.5.3.1. ППРС односи се на спровођење планских решења у области регионалног развоја Србије у бројним институционалним сегментима политике регионалног развоја. У истом делу, уд ругој алинеји на стр. 254. ППРС, наглашен је значај унапређења управљачких капацитета на свим нивоима и да је посебно важно „да подигне административне и стручне капацитете регионалних развојних агенција на виши ниво”.</p>

<p>2.5.3.1. требало би да се односи и на регионалне развојне агенције.</p>	
<p>2. Поглавље 2.5.3.2. обрађује Предузетништво, инвестиције и финансије. У алинеју 5 су набројане приоритетне мере за подстицање раста и развоја МСПП. Предлаже се да код става 2 уврсте као алтернатива и Европски фондови (нпр. Horizon 2020 или COSME, и сл.) за подстицање МСПП.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p>
<p>3. У поглављу 2.5.3.2.2. у алинеји 6, примећена је словна грешка: уместо ad hock, ad hoc.</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>
<p>4. У поглављу 2.5.3.4.3.7. Прекогранична сарадња у туризму, у ставу 2, предлаже се да се дода, поред Мађарске, сарадња са Хрватском за Горње Потисје, с обзиром да је програм прекограничне сарадње доступан и за предметни регион.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС су назначени само директни контакти прекограничне сарадње, што не искључује друге видове сарадње. ППРС ни на који начин не представља сметњу за покретање и остваривање свих видова прекограничне сарадње.</p>
<p>5. Суботица је у протеклих 15 година постала једна од најзначајнијих индустријских центара у Републици Србији. У слободној зони, која је по обиму спољнотрговинске размене једна од највећих, послују светске фирме као што су Сименс, Аматек, Норма груп, Континентал, Калцедонија, а ускоро почиње са радом и фирма Бојсен. Поред наведених фирми, послују и значајне регионалне фирме као што је Татравагонка, Мастерпласт. Значајан је и број домаћих фирми које се истичу, не само својом величином, већ и импресивним параметрима повећања пословања. Све ове фирме имају интерес да се Аеродром Биково претвори у аеродром за званични саобраћај за летелице мање и средње величине. Последњих година, поред тог интереса, појављује се и интерес да се аеродром развије као центар за обуку, сервисирање и гаражирање летилица у зимским месецима. Постоји и уговор о намери будућег инвеститора у развој аеродрома са садашњим власником Аеро клубом „Иван Сарић“. Желимо да истакнемо да је управо у Суботици, на овом месту, обављен први лет на територији Републике Србије и извео га је господин Иван Сарић на летелици коју је сам конструисао. Аеродром би могао да служи не само потребама града, већ и ширег окружења. Потребно је истаћи да би аеродром, са</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 104. ППРС, у делу 1.6.4.1.2.3. Ваздушни саобраћај, у ставу 4. после речи: Суботица, дода реч: Биково. (б) Дефинисање саобраћајних објеката и техничких решења није предмет ППРС. Аеродром у Бикову је назначен на графичким прилозима и на стр. 104. ППРС. У делу 2.5.4.1.3. у ставу 2. тачка 6. на стр. 288. ППРС дефинисане су активности на мрежи аеродрома. Предложене активности се остварују кроз планску и пројектну документацију.</p>

<p>аспекта развоја туризма, представљао веома значајан пројекат у оквиру развоја примарног туристичког простора бање Кањиже, Палића и градског туристичког језгра Суботице, као и развоја потенцијалне прекограничне сарадње са Мађарском.</p> <p>У протеклих неколико година евидентан је значајан број полетања и слетања са овог аеродрома, што указује да је потребно у текстуалном делу ППРС, у поглављу 2.5.4.1.3, после тачке 5, додати:</p> <p>„6. у току имплементације ППРС оспособити аеродром Биково за званични саобраћај, са изградњом асфалтне писте за полетање и слетање, на месту садашње травнате писте, са одговарајућом инфраструктуром која ће опслуживати аеродром.</p> <p>Напомена: на тематској карти број 10 назначен је аеродром, али у текстуалном делу нема приказа тог аеродрома.</p>	
<p>6. У циљу комплетирања техничких услова за развој железничког саобраћаја, предлаже се у поглављу 2.5.4.1.2. следећа допуна: У 5. пасусу после 3. цртице (алинеје) додати нови:</p> <p>- „сигурносно-сигнални систем и системе управљања на свим магистралним пругама изградити према систему ЕТЦС ниво 2, односно ниво 1, у циљу постизања усаглашености железничке инфраструктуре са суседним земљама, односно државама у Европској унији“</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се на стр. 286. у делу 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа, у ставу 1. после алинеје 3. дода нова алинеја 4. која гласи:</p> <p>„- на пругама Коридора X увођење савременог Европског система управљања железничким саобраћајем (<i>ERTMS</i>) и опремање <i>GSM-R</i> системом у смислу обезбеђивања функционисања <i>ETCS</i>-а нивоа 2 и увођење и опремање одговарајућим системима, на осталим магистралним пругама“.</p>
<p>7. Општепозната чињеница је да једна од најбрже растућих туристичких грана бициклички туризам. Све је веће интересовање домаћих гостију за ову врсту туризма, а нарочито иностраних туриста. У том смислу се убрзано реализују пројекти у оквиру европских бицикличких коридора (<i>EuroVelo – Euro velo</i>). <i>EuroVelo</i> руте 11 и 13 између Сенте и Чоке налазе се на удаљености од свега 5км, а повезивање ове две европске бицикличке руте посебно је интересантно због:</p> <ul style="list-style-type: none"> - могућности прелаза са једне на другу руту без препрека - доступности више туристичких атракција бицикличким - повећања развоја бицикличког туризма - тога што би се изградњом бицикличке стазе у будућности растеретио пут другог 	<p>7. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Приказ наведених међународних бицикличких стаза у ППРС дат је на основу постојеће документације. ППРС представља плански основ за утрђивање могућих повезивања тих стаза у другим просторним плановима.</p>

<p>реда између Сенте и Чоке, чиме би се повећала безбедност свих учесника у саобраћају.</p> <p>Како би се створили услови за реализацију овог пројекта, пожељно је да се ова могућност дефинише ППРС. У том смислу предлажемо да се у тачки 2.5.4.1.1. у алинеји EuroVelo 11, после речи Сента, дода текст:</p> <p>„ – повез са EuroVelo 13, код Чоке“</p>	
<p>8. На територији Војводине постоји више бушотина термалне воде које још нису у фази експлоатације и капацитети нису у потпуности искоришћени, а потенцијали термалне воде су вишеструко веће од моментално испитаних.</p> <p>Финансирање радова на поменутих бушотинама вршено је из буџета Републике и наша сугестија је да се обезбеди плански основ у најзначајнијем планском документу, у Просторном плану Републике Србије, за даљи развој овог енергетског потенцијала. Поред енергетског потенцијала геотермалних вода, оне могу да се користе се за даљи развој бањског туризма, односно у рекреационе сврхе.</p> <p>У том циљу предлажемо да се у поглављу 2.3.2.2.16. дода као посебан циљ, после тачке 6, тачка 7 следеће садржине:</p> <p>„7. У сектору геотермалне воде 7.1. истраживање нових налазишта геотермалне воде на територији Војводине 7.2. коришћење као обновљивих извора енергије 7.3 коришћење у балнеолошке и рекреативне сврхе“</p> <p>Поред тога, предлажемо да се у поглављу 2.5.3.4.3.4, у 4. пасусу дода, после речи Бања Кањижа</p> <p>„Бања Бачка Топола са Пачиром, Бања Сента, Бања Ада“</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Први део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.16. на стр. 159. ППРС после тачке 6. додаје се нова тачка 7. која гласи:</p> <p>„7. у сектору геотермалне воде</p> <p>7.1. истраживање нових налазишта геотермалне воде на територији АП Војводине;</p> <p>7.2. коришћење као обновљивих извора енергије;</p> <p>7.3 коришћење у балнеолошке и рекреативне сврхе.“</p> <p>(б) Други део примедбе не може да се прихвати.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја.</p> <p>Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.</p>
<p>9. Под тачком 2.5.1.3.5. Хидротехничке мелиорације, додати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за потребе наводњавања користити системе површинских вода, уместо подземних - одржавање, развијање и даља градња каналских система површинских вода <p>Образложење:</p> <p>Све већа потреба за наводњавањем, у циљу ефикасније пољопривредне производње, захтева и већу количину воде, а она се</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.5. на крају става 2. на стр. 192. додаје се нова реченица која гласи: „Због очувања драгоцених ресурса подземних вода из ОВС користити површинске воде и у складу са тим интензивирати обнову и ширење мреже каналских система. Обнова мреже ХС ДТД има апсолутни приоритет.“</p>

<p>тренутно претежно обезбеђују из подземних извора, путем бушених бунара. У циљу заштите подземних вода и водоносних слојева из којих се обезбеђује водоснабдевање за потребе грађана, потребно је већи акценат ставити на коришћење површинских вода и на изградњи канала за заливање пољопривредних парцела. Такав приступ је оправдан и због климатских промена.</p>	
<p>10. Развој логистичких центара је од изузетног међудржавног значаја. Полазећи од те основне чињенице, град Суботица је са својим партнерским градом Кишкунхалаш (Kiskunhalas), Мађарска, са Новим Садом и Инфраструктуром железнице Србије, конкурисао код ИПА ЦБЦ ХУСРБ програма са предлогом да се изради Идејни пројекат са студијом оправданости за Интермодални – логистички центар у Суботици, односно Кишкунхалашу. Након успешно окончаног конкурсног поступка, сада је у току реализација тог програма. Сходно томе, предлажемо измену текста у задњем пасусу поглавља 2.5.4.1.5, те је потребно додати после речи Сегедин – „Кишкунхалаш –”</p>	<p>10. Примедба се прихвата.</p>
<p>11. У документу је на више места уочена грешка у називу државе Мађарска. У документу на више места пише Република Мађарска а уставом Мађарске је дефинисано да је званичан назив државе Мађарска. У том смислу треба у целом документу исправити ову грешку.</p>	<p>11. Примедба се прихвата.</p>
<p>12. „Инфраструктура Железнице Србије а.д“ донело је одлуку број 5/2016-54-22 од 29.07.2016. године, којом се због нерентабилности обуставља јавни превоз путника и робе на прузи Бечеј – Сента дужине 35,8 км, на коју је Влада РС дала сагласност 05, број 340-8423/2016 од 29.09.2016. године. Такође, „Инфраструктура Железнице Србије а.д“ покренула је иницијативу за одузимање својства добра у општој употреби на предметној прузи. Узимајући у обзир наведено, сматрамо да нацртом ПП Републике Србије у тачки 2.5.4.1.2 – Железнички саобраћај и железничка мрежа - требало би одредити даљу намену овог простора (пружно земљишта), односно да се планом дају и одреде смернице за евентуалне могућности даљег коришћења ових парцела.</p>	<p>12. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је других просторних и урбанистичких планова којима се утврђују намене појединих парцела или делова земљишта.</p>

<p>13. Инфраструктурни коридор аутопута Е-75 основни је потенцијал за повезивање подручја на микро и макро нивоу у АП Војводини. Изградња петље Мали Иђош на аутопуту Е-75 краку коридора Х и реализација планираног државног пута регионалног значаја на правцу Сомбор–Кула–Мали Иђош–Ада (Мол)–мост преко реке Тисе–Кикинда, свакако би дало ефекта привредном и туристичком развоју овог региона. Реализација путног правца је најкраће повезивање „Потиског коридора“ са коридором Х (аутопут Е-75). Посматрано са ширег аспекта, створили би се услови за повезивање граничног прелаза Бачки Брег–Батина, преко Сомбора, са коридором Х, петља код Малог Иђоша–Ада и Мол–Мост на Тиси, Кикинда–Наково. На овај начин би се остварила најкраћа трансверзала, односно међународна веза између Мађарске, Хрватске, Србије и Румуније. Сходно наведеним предлажемо следеће: У нацрту Просторног плана РС у тачки 2.5.4.1.1, Путни саобраћај и путна мрежа, на страни 284, после алинеје 5, додати следећу алинеју: - активности на путном правцу Сомбор /веза са Мађарском и Републиком Хрватском/ –Кула–Мали Иђош /веза са аутопутем Е-75/ –Мол–Ада– мост преко реке Тисе–Кикинда /веза са Републиком Румунијом/.</p>	<p>13. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда нису предмет ППРС. Наведени путни правац није дефинисан условима управљача инфраструктуром за израду ППРС. Државни путеви II реда су предмет других просторних планова, у првом реду РПП АП Војводине којим се предложени пут може предвидети као правац регионалног значаја, уз прибављање услова од управљача инфраструктуром.</p>
<p>14. Због близине граничних прелаза Хоргош 1, Хоргош 2, постојећим путним комуникацијама са Банатом и непосредне близине ауто-пута А1, железничке пруге Суботица–Сегедин и луке на реци Тиси, предлаже се измена у Интермодални саобраћај – поглавље 2.5.4.1.5. и то: да се дода реч у трећем пасусу, друга црта после речи (алтернативно Апатин) и Хоргош. Тако би текст гласио: „-логистички центри који би могли бити од међународног значаја су Крагујевац, Сремска Митровица и Сомбор (алтернативно Апатин) и Хоргош;“</p>	<p>14. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Мрежа логистичких центара је дефинисана на основу докумената који се односе на међународну мрежу центара и на основу услова достављених за израду ППРС и као таква представља смерницу развоја. Логистички центар Хоргош се може предвидети у другим просторним плановима.</p>
<p>15. Због своје природе, земљиште је погодно за воћарство и за испашу стоке због великих травнатих површина заступљених у овој области:</p>	<p>15. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.1.4. Просторно хетерогени приоритети подршке развоју пољопривреде, табела 18. ред под бројем 3. (Севернобанатска област), на стр. 174. ППРС, у колони 3. текст се</p>

<p>Предлаже се измена у Табели 18. Приоритети подршке одрживом просторном развоју пољопривреде Тачка II, Регион Војводине, подброј 3, Севернобанатски округ, написано је: „Диверсификација ратарске и повртарске производње, развој органске производње, производње лековитог биља и виноградарства.“ Треба допунити речима: воћарства и испаше (полу-интензивна) стоке. Тако би текст гласио: „Диверсификација ратарске и повртарске производње, развој органске производње, производње лековитог биља и виноградарства, воћарства и испаше (полу-интензивна) стоке.“</p>	<p>мења тако да гласи: „Диверсификација ратарске и повртарске производње, развој органске производње, производње лековитог биља, виноградарства, воћарства и полуинтензивног пашњачког сточарења.“</p>
<p>16. Због свог регионалног значаја у превентивној медицини, потребно је да се Јодна бања у Темерину развије и уврсти у мрежу секундарних бања Србије, пошто ни у Новом Саду не функционише Јодна бања превентивног карактера (Просторни План Србије, ставка 2.5.3.4.3.4) Јодна бања у Темерину једна је од најзначајнијих бања превентивног карактера у АП Војводини, али и на нивоу Србије. Значај се наглашава чињеницом, а јодна бања у Новом Саду не функционише. Развој ове бање се очекује у наредном периоду па самим тим неопходно је да се исти дефинише и просторним планом Републике Србије. Сходно томе предлаже се измена у поглављу 2.5.3.4.3.4, у четвртном пасусу, после речи Бања Кањижа, додати речи: Јодна бања у Темерину.</p>	<p>16. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја. Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.</p>
<p>17. Просторним планом Општине Темерин из 1973. г, дефинисана је изградња обилазнице на територији Општине Темерин, што досад није реализовано. Због изузетно велике учесталости транзитног саобраћаја на путу Темерин–Нови Сад IIА реда, на територији насеља Темерин, Бачки Јарак (11282 возила/дан, од тога 299 возили дужине 6-12 м), неопходно је ову ставку уврстити у Просторни план Србије, у ставку 2.5.4.1.1 и/или 7. 1/ (7.1.35) и да се планирана обилазница плански повеже са почетком Фрушкогорског коридора (пут Нови Сад–Зрењанин–Каћка петља) Сходно томе, предлаже се измена у поглављу 2.5.4.1.1. и то,</p>	<p>17. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда и обилазнице око градских и општинских центара нису предмет ППРС. У делу 2.5.4.1.1. на стр.284. ППРС већ постоји: „изградња обилазница око градских и општинских центара“. То је адекватно за овај ниво стратешког планирања и представља плански основ за разраду у другим планским документима. Предметна обилазница је предмет других просторних и урбанистичких планова.</p>

<p>алинеја се мења у: изградња обилазница око градских и општинских центара.</p>	
<p>18. Пети најпрометнији гранични прелаз на граничној линији са Мађарком јесте гранични прелаз Бајмок–Бачалмаш. Европска унија је уложила значајна средства у модернизацију овог граничног прелаза. Инвестиција је завршена 2019. године. Овом инвестицијом створена је могућност да гранични прелаз постане алтернативан, нарочито за гранични прелаз Келебија, али је ограничавајући фактор квалитет путне везе Бачка Топола–Бајмок. У том смислу предлаже се корекција: Под тачком 2.5.4.1.1, после пасуса „активности на путном правцу Сомбор, Суботица ...“, додати нови пасус: - активности на путном правцу Бајмок (веза са Мађарском)–Бачка Топола (кроз насељена места Пачир и Стара Моравица), до везе са државним путем IА број 1 (петља Бачка Топола).</p>	<p>18. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда и општински путни правци нису предмет ППРС. Наведени путни правац није дефинисан условима управљача инфраструктуром за израду ППРС. Државни путеви II реда и општински путни правци су предмет других просторних планова. У РПП АП Војводине предложени пут може да се предвиди као правац регионалног значаја, уз прибављање услова од управљача инфраструктуром.</p>
<p>19. Под тачком 2.5.3.4.3.3. Градски туристички центри и места, пасус 5, додати као остали градски туристички центри и места Бачка Топола и Пачир. ИЛИ Под тачком 2.5.3.4.3.4. Бањски туристички центри и места, пасус 4, додати као остала бањска места од секундарног значаја Бања Пачир и Бачка Топола. ОСТАЛО: Спортско-туристички центри, Бачкотополско акумулационо језеро, Рекреациони центар у Старој Моравици, базен у Бајши. Образложење: У Бачкој Тополи постоје 2 бушотине од 500 м са термалном водом. У току је изградња затвореног базена и градског стадиона са садржајима предвиђеним за развој спорта и велнес-туризма. У Пачиру је у функцији термална бушотина од 1700 m, а бањски туризам је у почетној фази. Циљ је даљи развој туризма улагањем у развој потребне инфраструктуре.</p>	<p>19. Примедба не може да се прихвати Примедба се не прихвата <i>Образложење:</i> На нивоу ППРС су у списак осталих градских туристичких центара и места укључени само већи градови и познатија туристичка места. Остала туристичка места и бање регионалног значаја су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.</p>
<p>20. Због интензивирања саобраћаја, нарочито у летњем периоду у време годишњих одмора и за време празника, формирају се велике колоне возила. Ова возила испуштају велику количину издувних гасова и знатно подижу ниво буке у непосредној близини граничних</p>	<p>20. Примедба се прихвата. У тексту ће бити додат део реченице „укључујући и граничне прелазе на овим коридорима” као што је сугерисано.</p>

<p>прелаза. Узимајући у обзир ту чињеницу, предлаже се измена Просторна диференцијација квалитета животне средине – поглавље 2.5.5.1.2</p> <p>1. тачка, други пасус, после речи Димитровград, додати „укључујући и граничне прелазе на овим коридорима“.</p> <p>Тада би у пасусу писало: „У овој категорији најугроженија подручја су: Панчево, Бор, Обреновац, Смедерево, Београд, Нови Сад, Суботица, Лозница, Костолац, Чачак, Лучани, Крушевац, Шабац, Кикинда, Прахово, Ђенерал Јанковић, насеља у Колубарском басену, коридори аутопута Београд–Нови Сад–Суботица, Београд– Шид, Београд–Ниш–Прешево, Београд–Чачак и Ниш–Димитровград, укључујући и граничне прелазе на овим коридорима.“</p>	
<p>21. Конвенцијалној (класичној) пољопривреди основни циљ јесте максимализација приноса по јединици пољопривредне површине. Како би се остварио овај циљ, класична пољопривреда у свом процесу производње троши енормне количине необновљивих природних ресурса и енергије, те разне врсте агрохемикалија (ђубрива, пестицида, итд). Последица оваквог приступа огледа се у све израженијем исцрпљивању необновљивих природних ресурса, као и опасним еколошким проблемима, од чега првенствено треба издвојити деградацију земљишта, воде, ваздуха, те смањење биолошке разноврсности. Такође је позната по прекомерној потрошњи фосилих горива. Имајући у виду све наведено, ваља истакнути изражен негативан утицај на животну средину, и негативан енергетски биланс који је резултат превеликог утрошка енергије по јединици приноса, који ће у будућности представљати највећи лимитирајући фактор конвенцијалне пољопривредне производње.</p> <p>ПРЕДЛОГ ЗА ИЗМЕНУ ППРС:</p> <p>Поглавље 2.5.1.1.4.</p> <p>Табела 18. Производња у систему конвенционалне пољопривреде, више пута је споменут појам, међутим у поглављу 2.5.1.1.2, под бројем 11, наведено је да се планира масовније увођење интегралног концепта производње, између осталог, који је неминован процес и уклапа се у савремени вид производње. Узевши у</p>	<p>21. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Примедба се прихвата на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Део 2.5.1.1.4. Просторно хетерогени приоритети подршке одрживом развоју пољопривреде, стр. 173. Табела 18. у другом реду (Регион Србија Север) текст се мења тако да гласи: „Повећање конкурентности одрживе пољопривредне производње за масовну потрошњу и извоз, у складу са сировинским потребама прерађивачке индустрије на регионалном нивоу”. - У делу 2.5.1.1.2. Подршка развоју пољопривреде, стр. 171. тачка б. допуњује се и гласи: „Јачању конкурентности ратарске и сточарске производње у систему капитално-интензивне конвенционалне пољопривреде, кориговане поштовањем стандарда заштите животне средине, заштите здравља људи, животиња и биљака, добробити животиња и заштите пољопривредног земљишта, на крупним газдинствима у равничарским подручјима, с ослонцем на санкционисање обавезе одржавања земљишта у добрим пољопривредним и еколошким условима (GAEC), унапређење домаћег семенарства, имплементацију стандарда квалитета и сл.”. <p>(б) Не може се у целини прихвати примедба која експлицитно подразумева потпуно избацивање, или замену термина „конвенционална пољопривреда” неким другим речима, као што је нпр. одржива или интегрална пољопривреда.</p> <p>Подносилац примедбе с пуним правом указује на озбиљне опасности и бројне негативне последице прекомерне и неконтролисане</p>

обзир све негативне последице, ако посматрамо дефиницију, конвенцијална производња је неодржива на дуге стазе. Предлог је да се **конвенцијална пољопривреда** замени неким од појмова који указују да се планира савремена пољопривредна производња. Предлог: одржива пољопривреда, интегрална пољопривреда (Србија има ресурсе за примену таквог вида производње, само што још није израђена преко потребна стратегија која би то подржала).

примене индустријских инпута у процесима интензификације пољопривредне производње ранијим конвенционалним методама. У ППРС већина предложених мера односи се, управо, на обезбеђивање услова за кориговање тих слабости, применом технолошких решења којима се гарантује дугорочна одрживост развоја пољопривреде у еколошком, економском и социјалном погледу. То се, међутим, на глобалном, националном и регионалном нивоу не може постићи потпуним одустајањем од минералног прихрањивања биљака, контролисане примене пестицида и других модалитета интензификације производње, који су својствени систему конвенционалне пољопривреде, већ само њиховим еколошки и здравствено безбедним модификовањем, као што је на пример, Интегрисано управљање плодношћу земљишта (*Integrated Soil Fertility Management — ISFM*), примена стандарда добрих пољопривредних и еколошких услова (*Good agricultural and environmental conditions – GAEC*), балансирана употреба ђубрива, руковођена тзв. 4-R (*Right source of nutrients at the Right rate, Right time, and Right place*) правила и сл.

Реч је о принципима, стандардима и мерама на којима почива Заједничка пољопривредна политика ЕУ, чијим се модалитетима постепено, али ипак, доследно прилагођава и пољопривредна политика Републике Србије. Коришћена терминологија је усклађена са међународно прихваћеним дефиницијама. Илузорно је очекивати да се прехрамбена сигурност земље и економски просперитет пољопривредника може на ширем плану обезбедити методама органске производње, док заговарање тзв. интегралне пољопривреде повезано је са опасношћу маркетиншких злоупотреба, посебно у условима неразвијених контролних механизма.

Систем интегралне пољопривреде покрива већи број производних метода позиционираних између конвенционалне и органске производње. Посебно је интересантан за велике малопродајне ланце. Европска унија је регулисање интегралне производње оставља земљама чланицама. На пример, Хрватска је то учинила правилником, којим су утврђене обавезе ових произвођача у ратарској, повртарској, воћарској и виноградарској производњи, правила стручног надзора, означавања производа и друга правила којима се уређује интегрална производња. Србија до

	<p>сада није регулисала ову област. Важан сегмент овог система представља Интегрално управљање штетним организмима (<i>Integrated Pest Management – IPM</i>). Хармонизација домаћег законодавства са Директивом 2009/128/ЕЗ о одрживој примени средстава за заштиту биља, која регулише примену и промоцију IPM, најављена је за ову годину. (Више о томе дато је у Студији Б. 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство).</p>
<p>22. Војводина, а пре свега и Северна Бачка, сматра се значајним пољопривредним регионом који одликује разноврсна пољопривредна производња. Посебну пажњу, с друге стране, треба посветити уређивању разграничења између пољопривредног земљишта и оних делова који потпадају под неки вид заштите.</p> <p>ПРЕДЛОГ ЗА ИЗМЕНУ ППРС: Поглавље 2.5.1.1.4. Табела 18. У колону Северна Бачка додати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развој виноградарства, винарства и винског туризма, и искоришћавање ресурса ове гране - потпуније искоришћавање ресурса воћарства - подршка опстанку, модернизацији и проширењу породичних пољопривредних газдинстава - превенција од климатских и елементарних непогода - пошумљавање запуштених њива - ширење аутоматизованог система противградне заштите - подршка удруживању пољопривредних газдинстава - подршка опстанку малих и средњих газдинстава, побољшање њиховог економског положаја - успостављање асоцијација произвођача - агроколошке надокнаде газдинствима за поштовање посебног режима коришћења земљишта на подручјима заштићених природних добара - ревизија инвентаризације пољопривредног земљишта у државном власништву (пољопривредно земљиште се издаје, али је под режимом заштите) 	<p>22. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Део примедбе се прихвата на следећи начин:</p> <p>1. Прихвата се део примедбе који се односи на тзв. агроколошке надокнаде, које би требало прецизније одредити на републичком нивоу, на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> – У делу 2.5.1.1.3. Еколошки аспекти развоја пољопривреде, стр. 172. на крају става 1. у наставку реченице која гласи: „Реч је о тзв. агроколошким услугама, које морају бити адекватно плаћене из заједничких (буџетских) средстава”, додаје се следећи текст: „кроз увођење надокнада за поштовање ограничења у производњи која проистичу из успостављања посебних режима коришћења земљишта на подручјима заштићених природних добара, у планинским и другим специфичним подручјима са значајним ограничењима за развој пољопривреде, као и за спровођење концепта добробити животиња, развој органске производње и примену других агроколошко - климатских мера”. – У делу 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, на стр. 366. у наставку тачке 4. брише се следећа формулација: „а у складу са обавезама које је Република Србија дефинисала Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније“, јер се о томе говори у Полазним основама, па се подразумева. Уместо тога, иза речи: „Даља хармонизација законског основа и политике руралног развоја са стандардима ЕУ,” додаје се следећи текст: „укључујући прецизирање услова коришћења агроколошких и других надокнада газдинствима за поштовање ограничења у коришћењу земљишта и развоју пољопривредне производње, која су условљена природним, социоекономским и другим непогодностима или општедруштвеним интересима заштите природних, културно-историјских и других добара од посебне вредности”.

(б) Део примедбе је већ уважен у поглављу 3.3. (Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије), стр. 375. претпоследња алинеја: „- у заштићеним подручјима природног и културног наслеђа, укључујући сливна подручја акумулација за водоснабдевање и будућа еколошки значајна подручја и коридоре Емералд, односно НАТУРА 2000 мреже, приоритетна је подршка пружању агроеколошких услуга, те је при прецизирању посебних режима коришћења пољопривредног земљишта и планирању подстицајних мера и компензација за локално становништво, неопходно уважавање интеракција пољопривреде и установљених режима и мера заштите природних ресурса, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности и животне средине;”.

Слажемо се, међутим, да агроеколошке надокнаде треба егзактније дефинисати кроз инструменте имплементације. Не само у Севернобачкој, већ и у свим другим областима постоје мање или веће површине пољопривредног земљишта са специфичним ограничењима за рентабилну пољопривредну производњу и одрживи рурални развој. То до сада није на адекватан начин валоризовано критеријумима за издвајање планинских и других пољопривредних подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП). У ППРС су решења која се односе на коришћење и заштиту пољопривредног земљишта и развој пољопривреде, усклађена са решењима за рурални развој и уређење села. Ова два сегмента Нацрта ППРС се међусобно допуњују и треба их читати упоредо. Понекад је тешко разлучити у који од ова два сегмента је најприкладније укључити конкретну меру. Основни критеријум за решавање дилема по том питању представљао је модел ЗПП ЕУ, која се ослања на два стуба. Први обухвата директна плаћања и мере уређења тржишта, док се други стуб односи на политику руралног развоја. Надокнаде за поштовање ограничења у производњи који проистичу из НАТУРА 2000 прописа и Оквирне директиве о водама, као и друга агроеколошка и климатска плаћања, финансиране су доминантним делом преко Фонда за рурални развој (више о томе дато је у Студији Б, поглавље 1.1. „Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство“, стр. 1-109, и у Студији В, поглавље 2.3. Рурални развој и

	<p>уређење села, тачка 4. Концепција и предлог планских решења, стр. 52-57).</p> <p>Исти приступ примењује и Република Србија при коришћењу средстава из домаћег аграрног буџета, IPARD II програма и других међународних извора подршке руралном развоју, заштити земљишта, вода и биодиверзитета. Сходно томе, сматрамо да адекватне нормативно-правне мере треба укључити у имплементацију руралног развоја, који је комплементаран у односу на развој пољопривреде.</p> <p>(в) Не може да се прихвати део примедбе који се односи на дефинисање приоритета, јер није предмет ППРС.</p> <p><i>Образложење:</i> Условима за разноврсну, диферсификовану пољопривредну производњу одликује се готово цела територија Републике Србије. Локално специфични потенцијали и ограничења предмет су детаљнијег утврђивања на нивоу других просторних планова и секторских јавних политика.</p>
<p>23. Одлика малих средина је гајење животиња, што повлачи за собом и услужне делатности везане за сточарство. Међутим, и у већим срединама држе се домаће животиње, што указује потребу за ветеринарским услугама.</p> <p>ПРЕДЛОГ ЗА ИЗМЕНУ ППРС Поглавље 2.5.2.4.4. Табела 35.</p> <p>Здравство и заштита, ветеринарске станице треба планирати у урбаним подручјима са утицајном зоном >100 000 становника.</p>	<p>23. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.4.3. ППРС, коригује се Табела 35 и додаје Напомена испод Табеле која гласи: „Дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога примена се подразумева.”.</p>
<p>24. Како пољопривредно земљиште, тако и пољопривредна производња у Републици Србији угрожени су ширењем насеља; наставља се негативни тренд губитка пољопривредног земљишта.</p> <p>Кључни проблем градова и урбаних насеља су: стихијска урбанизација; субурбанизација градова, пренамена пољопривредног земљишта у грађевинско. Као последица јавља се поремећај у просторној и насељској структури. Може се догодити да се ширењем насеља дубоко зађе у пољопривредна подручја, па решење затеченог стања изискује првенствено велико материјално улагање у израду планова и докумената за санирање последица и уређење истих.</p> <p>ПРЕДЛОГ ЗА ИЗМЕНУ ППРС: Поглавље 2.5.2.2.3. Уврстити пасус:</p>	<p>24. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Тема ширења урбаних насеља и последица ове појаве обрађена је у више сегмената ППРС (укључујући 1.4., 1.6., 2.1., 2.5. и 3.5.) на детаљан и исцрпан начин за овај ниво стратешког планирања, са датим препорукама за заустављање наведене појаве.</p>

<p>- ефикасно коришћење и управљање грађевинским и пољопривредним земљиштем на граничним деловима урбаних насеља. Спречавање колизије између грађевинског и пољопривредног земљишта.</p>																																									
<p>25. На страни 83, четврти пасус: Регионални економски диспаритети између градова и остатка Србије су се у транзиционом периоду повећали. Привреда двадесет осам градова остваривала је у 2018. чак 85,4% БДВ привреде Србије, у њима је пословало 4/5 предузећа и укупно запослених који су остваривали 84% прихода и 87% добити привреде Србије. Између њима се повећавају регионални диспаритети. По економским индикаторима издваја се седам градова, концентрација привредних активности је у Београду и Новом Саду. У оквиру групације градова, приметна је релативна стагнација Ниша и Суботице. По ком основу је наведено да је у Суботици приметна стагнација? Предлаже се брисање града Суботице из списка градова у којима је приметна стагнација.</p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата, а делимично не може да се прихвати. <i>Образложење:</i> Релативна стагнација града Суботице у групацији 28 града Србије евидентна је по свим привредним индикаторима у периоду 2008-2018, учешће релавантних индикатора има стагнатни тренд. Подаци су дати у табели у наставку.</p> <table border="1" data-bbox="847 633 1449 831"> <thead> <tr> <th colspan="10">Учешће привреде града Суботице у групацији 28 града Републике Србије (28 градова=100)</th> </tr> <tr> <th colspan="2">Број предузећа</th> <th colspan="2">Број запослених</th> <th colspan="2">Приход</th> <th colspan="2">Добит</th> <th colspan="2">БДВ</th> </tr> <tr> <th>2008</th> <th>2018</th> <th>2008</th> <th>2018</th> <th>2008</th> <th>2018</th> <th>2008</th> <th>2018</th> <th>2008</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4,1</td> <td>3,5</td> <td>2,9</td> <td>2,7</td> <td>2,3</td> <td>2,1</td> <td>2,5</td> <td>1,4</td> <td>2,1</td> <td>1,9</td> </tr> </tbody> </table>	Учешће привреде града Суботице у групацији 28 града Републике Србије (28 градова=100)										Број предузећа		Број запослених		Приход		Добит		БДВ		2008	2018	2008	2018	2008	2018	2008	2018	2008	2018	4,1	3,5	2,9	2,7	2,3	2,1	2,5	1,4	2,1	1,9
Учешће привреде града Суботице у групацији 28 града Републике Србије (28 градова=100)																																									
Број предузећа		Број запослених		Приход		Добит		БДВ																																	
2008	2018	2008	2018	2008	2018	2008	2018	2008	2018																																
4,1	3,5	2,9	2,7	2,3	2,1	2,5	1,4	2,1	1,9																																
<p>26. У оквиру програма Републике Србије и Мађарске о развоју граничних прелаза и обезбеђења лакше комуникације грађана, 2019. године отворен је гранични прелаз Рабе–Кибекхаза. Циљ овог програма је да се обезбеди несметан и брз прелаз грађана обе земље и стварање најкраћих веза између великих урбаних средина, односно градова, али и региона (микро и макро). Овај прелаз омогућава најкраћу везу између Мађарске и регије источног и северног Баната. У оквиру ИПА ЦБЦ ХУСРБ обезбеђена су средства за изградњу недостајуће путне инфраструктуре за функционисање граничног прелаза и на тај начин омогућено је функционисање граничног прелаза. Отварањем граничног прелаза Рабе–Кибекхаза, обезбеђена је најкраћа веза између Кикинде и Сегедина, односно са мрежом аутопутева у Мађарској, а самим тим и са мрежом аутопутева у Европској унији. Ова веза је краћа за близу 30 км од везе преко Новог Кнежевца и граничног прелаза код насеља Ђала. Једини проблем, у овом тренутку, представља неадекватно стање путне инфраструктуре између насеља Црна Бара</p>	<p>26. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда и општински путни правци нису предмет ППРС. Наведени путни правац није дефинисан условима управљача инфраструктуром за израду ППРС. Државни путеви II реда и општински путни правци су предмет других просторних планова. У РПП АП Војводине предложени пут може да се предвиди као правац регионалног значаја, уз прибављање услова од управљача инфраструктуром.</p>																																								

<p>и Банатског Аранђелова. Израда пројектне документације је у завршној фази. Узимајући у обзир наведене чињенице, предлаже се измена нацрта ППРС на следећи начин: У поглавју 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, после алинеје „активности на путном правцу Ђала–Нови Кнежевац ...“ додаје се нова алинеја: „- активности на путном правцу Рабе (веза са Мађарском)–Банатско Аранђелово–Црна Бара–Кикинда“</p>	
<p>27. Предлажемо следећу измену текста у 2.5.5.3.2.2, у претпоследњем пасусу, после речи Бач; додати речи „Сента, обележја поводом Сенћанске битке, победа против Турака 1697. године“ <u>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:</u> Турски султан Мустафа (Mehmed Oglu) II владао је од 1695. до 1703. Сео је на престо као одрешит владар, најавио је обнову, увео је финансијску реформу, обновио је своју флоту и покушао је повратити изгубљене територије. Као врховни командант лично је водио битке у Мађарској, али после почетних успеха (заузимање Лугоша 1696; победа код Средоземног мора против Венеције још исте године), следи низ неуспеха (губитак Азова 1696; битка код Сенте 1697. године). Принц Савоје Еуген Савојски (Francois Eugène de Savoie-Carignan) један од највећих војсковођа новог доба, истакнута личност турских и француских ратова Хабсбуршке династије. Рођен је у Паризу, 18. октобра 1663. године. Његов отац, принц Савоје и гроф Соасона, Мориц Еуген био је успешан француски војсковођа. Због његове слабе грађе, француски краљ Луј XIV одбио је Еугена Савојског, па је он понудио своје услуге цару Леополду I. Свој војни таленат испољио је у бици ослобођења Беча 1683. године, потом су следили успеси у Мађарској: Естергом, 1685; Будим, 1686; Нађхаршањ, 1687; Београд, 1688. Године 1697. Леополд I га је именовао за врховног команданта царске војске, исте године је водио победоносну битку код Сенте. Умро је у Бечу, 21. априла 1736. Турци организују ратни поход 1697. године ради поновног освајања изгубљених територија. Царске трупе под командом</p>	<p>27. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На овом стратешком нивоу планског документа се идентификују непокретна културна добра од изузетног и великог значаја (на основу података Централног регистра НКД) и дају смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа. Није предмет ППРС да одређено подручје проглашава за непокретно културно добро. Проглашење непокретних културних добара је у надлежности територијалног завода за заштиту споменика културе и Републичког завода за заштиту споменика културе. Потребно је да подносиоци примедбе прате доношење планских докумената за предметно подручје и сугеришу (у поступку израде планских докумената и у фази јавног увида) урбанистичку заштиту на детаљнијим нивоима разраде и/или да покрену иницијативу код надлежног завода за заштиту споменика културе за проглашење непокретног културног добра.</p>

<p>Еугена Савојског су се окупиле у околини Новог Сада, након тога су кренуле за турском војском која се упутила према северу на десној обали реке Тисе. Турци су 10. септембра стигли до Сенте, где су уз помоћ француских војних инжењера саградили понтонски мост на којем су следећи дан у подне започели прелазак. Савојски је, искористивши прилику када је турска војска била ослабљена због преласка реке, покренуо напад на мостобран и на понтонски мост, и за мање од два сата поразио турске снаге. Турци су изгубили око 20 000 војника. Сенћанска победа мултиетничке хришћанске војске је од светског историјског значаја, а резултат те победе је да је ослобођена скоро цела територија Мађарске од турске окупације. Ова победа је довела до Карловачког мира склопљеног 1699. године и допринела постепеном ослобађању Средње Европе од турских похода.</p> <p>Напомена: уз коментар су приложене и две слике.</p>	
<p>28. На територији града Суботица већ је изграђен гасовод високог притиска на потезу од Главне мерне регулационе станице (ГМРС) Суботице до Азотаре. Изграђена су и два ГМРС-а у Мишићеву и у Новом Жеднику. Изграђен је гасовод високог притиска који повезује ГМРС Нови Жедник (ДН 100) са ГМРС Мишићево и Бајмоком (ДН 150). Ови наведени објекти су у власништву ЈП „Србијасгас“ Нови Сад.</p> <p>Нацрт Просторног плана Републике Србије (ППРС) предвиђа изградњу разводног гасовода од РГ 06-02 до ГМРС Бајмока и разводни гасовод од РГ 06-02 до ГМРС Жедник. Наведене ГМРС су већ изграђене, и као такве не треба да се налазе у овом документу за планирање.</p> <p>У Нацрту Плана се наводи: „За гасни сектор Србије од великог је значаја реализација магистралног гасовода Интерконектор–граница Бугарске–граница Мађарске. Овај транс-национални гасовод треба да омогући сигурно снабдевање природним гасом Србије и дела региона у будућем периоду.“</p> <p>Закон о енергетици у поглављу Циљева енергетске политике члан 3. тачка 14. говори управо о развоју тржишта, између осталог и природног гаса, и њиховог</p>	<p>28. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се брисање наведених разводних гасовода из текста уколико су изграђени. Планом развоја гасоводне система ЈП „Србијасгас“ била је предвиђена изградња наведених гасовода, и то разводног гасовода од РГ 06-02 до ГМРС Бајмока и разводног гасовода од РГ 06-02 до ГМРС Жедник.</p> <p>(б) Не може да се прихвати дефинисање нових гасовода, јер се тиме стварају обавезе њихове градње ЈП „Србијасгас“ без неопходних техно-економских анализа.</p>

<p>повезивања са регионалним и паневропским тржиштем. Суботица, која у последњих неколико година бележи велики привредни раст, има потребу да поред, до сада изграђеног доводног разводног гасовода, има изграђен доводно – разводни гасовод и са Магистралног гасовода Интерконектор–граница Бугарске– граница Мађарске (тзв. Балкански ток).</p> <p>ПРЕДЛОГ ЗА ИЗМЕНУ на Нацрт Просторног плана РС:</p> <p>Поглавље 2.5.4.3.4. Развој гасне привреде – под тачком 2. Магистрални и разводни гасоводи – Бришу се прве две алинеје, а уписује се:</p> <p>Разводни гасовод магистралног гасовода Интерконектор–граница Бугарске– граница Мађарске–Хоргош–Суботица</p>	
<p>29. Последњих неколико година у Европи све већи простор у организацији локалног и приградског саобраћаја заузима систем тешких трамваја, односно трам треина (tram train), који је нарочито погодан за мање урбане средине са развијеном жељезничком мрежом, где нема потребе нити могућности да се изгради систем јавног превоза попут метроа.</p> <p>У јужној Мађарској, у градовима Ходмезовашархел и Сегедин, управо је у току реализација оваквог пројекта. Мађарска је заинтересована да се та технологија прошири и на Суботицу. Студија о томе је у завршној фази израде, а будућа реконструисана пруга Суботица–Сегедин у могућности је да опслужи тај систем, а развијена железничка инфраструктура са центром Суботице омогућава проширење овог система према индустријској зони у Суботици и приградским насељима као што су Бајмок, Нови Жедник све до Сенте.</p> <p>На основу свега наведеног, предлаже се да се у поглављу 2.5.4.1.2, након последњег пасуса, дода нови:</p> <p>„Развоју система тешког трамваја, као систему који ће смањити удео аутобуског саобраћаја, треба дати приоритет тамо где за то постоји потреба и могућност. Суботица, као средина са развијеном железничком инфраструктуром, могућа је локација за развој оваквог вида локалног и приградског јавног превоза, нарочито са</p>	<p>29. Примедба није предмет плана (није основана).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. ППРС не дефинише конкретне облике саобраћаја у урбаним центрима, већ даје смернице за облике саобраћаја који треба да буду заступљени.</p> <p>У складу с тим, смернице ППРС представљају стратешки плански основ за изнети предлог који се дефинише кроз друге просторне планове, у првом реду просторни план ЈЛС, и урбанистичке планове.</p>

<p>аспекта повезивања оваквог система са већ постојећим у јужној Мађарској“</p>	
<p>30. На страни 275, тачка 1. Дестинације са доминантном летњом понудом: подтачке 1.3 и 1.4 нису у сагласности са поделом дестинација по Стратегији развоја туризма РС 2016-2025. где не постоји дестинација Горње Потисје и Доње Потисје, а ни у овом документу није дефинисана ова подела. Подтачке 1.3 и 1.4 заменити са обједињеном тачком Суботица, Палић и Потисје.</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС је плански документ највишег хијерархијског нивоа (према Закону о планском систему Републике Србије) који се доноси посебним законом, у односу на документ јавне политике као што је Стратегија развоја туризма Републике Србије која се доноси уредбом. Предметна стратегија није усклађена са претходним ППРС (из 2010. године) којим су примарне туристичке дестинације уз Тису назване Горње Потисје и Доње Потисје.</p>
<p>31. На страни 277, тачка 2.5.3.4.3.4. Бањски туристички центри и места Потребно је уврстити Бању Палић у ову подтачку, која се третира као бањско место у Стратегији развоја туризма РС 2016-2025, а и у току је изградња аква-парка са здравственим туризмом (Бања).</p>	<p>31. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.3.4.3.4 Бањски туристички центри и места на стр. 278. у ставу 1. о осталим секундарним бањским местима националног значаја додаће се Бања Палић, а на Рефералној карти 4а и Тематској карти 7 додаће се одговарајући симбол и назив Бања Палић.</p>
<p>32. На страни 358, тачка 6, Туризам, подтачка 6.7, где пише: Дестинација Горње Потисје – комплетирање и интегрисање постојеће понуде, уз развој прекограничне сарадње са Мађарском. Потребно је преформулисати и дестинацију назвати по Стратегији развоја туризма РС 2016-2025. Додати развојну могућност и формулисати на следећи начин: 6.7 Дестинација Суботица, Палић и Потисје – комплетирање и интегрисање постојеће понуде као и додавање нове понуде, уз развој прекограничне сарадње са Мађарском.</p>	<p>32. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС је плански документ највишег хијерархијског нивоа (према Закону о планском систему Републике Србије) који се доноси посебним законом, у односу на документ јавне политике као што је Стратегија развоја туризма Републике Србије која се доноси уредбом. Предметна стратегија није усклађена са претходним ППРС (из 2010. године) којим су примарне туристичке дестинације уз Тису назване Горње Потисје и Доње Потисје.</p>
<p>33. У поглављу 2.5.5.2, у Нацрту просторног плана обрађује се тема Управљања отпадом. У другом ставу генерално обрађује одређивање локације депонија, односно места за одлагање отпада и отпадних материја. Предлаже се обрађивачу да се позове на Уредбу о одлагању отпада на депоније (Сл. гласник РС, бр 92/2010), који ближе дефинише услове за смештај и избор локација.</p>	<p>33. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2 ППРС, став 2, на стр. 322 текст се мења тако да гласи: „Управљање отпадом потребно је у свим сегментима спроводити на такав начин да се не доводи у опасност здравље људи и да не буде штетних утицаја на животну средину. Код одређивања услова за смештај у простору и код избора локација потребно је размотрити однос према насељима на која могу имати утицај (удаљеност, утицај на микроклиму, успостава визуелних баријера) и уклапање у предео. При одређивању локација постројења за управљање отпадом треба испитати могућности и дати приоритет коришћењу већ деградираног простора,</p>

	односно могућности реконструкције постојећих одлагалишта у односу на заузимање нових површина. Локације депонија одређују се у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС”, број 92/2010).”
<p>34. У ставу 3 истог поглавља запажена је словна грешка у другом реду: Уместо: доносили - доносити</p>	<p>34. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2 .ППРС, став 3. на стр. 322. текст се мења тако да гласи: „У свим локалним самоуправама формираће се центри за сакупљање отпада где ће грађани сами доносити свој отпад. То ће омогућити регионалним системима да третирају посебне токове отпада, као што су кабасти отпад, стари намештај, отпад од електричне и електронске опреме, батерије, опасан отпад из домаћинства и слично.”</p>
<p>35. Нацрт просторног плана у вези са будућим регионалним центрима за управљање отпадом, позива се на Стратегију управљања отпадом за период 2010-2019. године. С обзиром да је документ истекао пре 2 године, и с обзиром на нове тенденције, неопходно је рационално приступити одређивању локација, изабрати постројења и технологија у зависности од података Агенције за заштиту животне средине Републике Србије, као и Министарства заштите животне средине. Анализирајући временски период и финансијске захтеве изградње регионалних центара, неопходна је рационализација броја регионалних центара, оптимизација транспорта отпада, односно одабир најоптималније технологије у складу са карактеристикама отпада датог региона и у складу са финансијским могућностима датих локалних самоуправа, са циљем правилног и одрживог управљања отпадом. Предлаже се да се у алинеји 4 дода реченица: Будуће инвестиције у постројења за управљање отпадом, односно места за одлагање отпада, неопходно је рационализовати и оптимализовати, те су претходно дефинисане локације и технологије подложне изменама ради ефикаснијег решења у вези са отпадом на локалу и приближавања наших процеса и методологија управљања отпадом са стандардима и директивама Европске уније.</p>	<p>35. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, на крају става 4. на стр. 322. додаје се нови текст који гласи: „Инвестиције у изградњу регионалних центара за управљање отпадом, односно регионалних депонија, неопходно је рационализовати и оптимизовати, те су претходно дефинисани региони подложни изменама ради ефикаснијег решења управљања отпадом на локалном нивоу и приближавања стандардима Европске уније.” Напомињемо да су за припрему ППРС коришћени Нацрт Националне стратегије управљања отпадом са Националним планом управљања отпадом за период 2020-2025. године (страна 59., Табела 3: Региони управљања отпадом), и План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама отпада.</p>

<p>36. Алинеја 12 обрађује проблематику муља из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода. Третман или одлагање представља велико оптерећење, како за оператера уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода (цена транспорта и третмана, односно одлагања), тако и за оператера постројења за третман, односно одлагање муља.</p> <p>С обзиром да већ постоје примери добре праксе за третман и експлоатацију муља са уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода у енергетске сврхе, на месту, локацији настанка муља из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода. предлаже се да се у последњој реченици стави нагласак на третман муља из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода у енергетске сврхе, или са одговарајућим карактеристикама, за оплемењивање запушеног земљишта, уколико је то могуће, на месту настанка истог.</p>	<p>36. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, став 12. на стр. 323. текст се мења тако да гласи: „Муљ из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода ће представљати додатни притисак на депоније, када се проценат пречишћавања комуналних отпадних вода повећа, односно када се изграде постројења за пречишћавање. Муљем од пречишћавања се мора управљати у складу са ЕУ прописима. Потребно је планирати постројења за третман овог муља са искоришћењем у енергетске сврхе где год је то економски оправдано, или посебне депоније за одлагање, а само у крајњем случају одлагање на регионалне депоније. Уз одговарајуће карактеристике, третирани муљ се може користити и у пољопривреди за побољшање земљишта.”</p>
<p>37. У алинеји 14 спомиње се рекултивација постојећих депонија пепела и шљаке, а не спомиње се санација и рекултивација постојећих сметлишта које функционишу као депоније комуналног отпада, иако не испуњавају захтеве за одлагање отпада. У Србији има више од 160 регистрованих локалних депонија које не задовољавају захтеве са аспекта заштите животне средине и здравља, те је неопходно нагласити потребу санације и рекултивације истих.</p> <p>Предлаже се да се дода још једна алинеја после 8. алинеје, да су након изградње санитарних депонија, локалне самоуправе у обавези да санирају и рекултивишу стара сметлишта у складу са Правилником о методологији за израду пројеката санације и ремедијације (Сл. гласник РС, бр. 74/2015).</p>	<p>37. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.5.2. ППРС, на крају става 4. на стр. 322. додаје се следећи текст: „Након изградње регионалних депонија, локалне самоуправе су у обавези да затворе и рекултивишу стара сметлишта у складу са Правилником о методологији за израду пројеката санације и ремедијације („Службени гласник РС”, број 74/2015).”</p>
<p>38. У поглављу 2.5.4.3.6, на основу чињенице се да ветропаркови (ветроелектране) морају у овом документу дефинисати према локацији, а не према називима инвеститора, односно да се ветропаркови налазе и на многим другим локалитетима, поред оних који су истакнути у материјалу, даје се следећа примедба:</p>	<p>38. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.4.3.6. став 2. на стр. 317. ППРС на крају прве реченице додаје се следећи текст: „као и на другим подручјима где за то постоји оправданост изградње (подручје Бачке и др).” У другој реченици истог става после речи: „ВЕ Маестрале ринг” додају се речи: „на подручју града Суботице у околини насеља Чантавир”.</p>

<p>„у пасусу број 4, после прве реченице, додати: На другим подручјима где за то постоји оправданост изградње – подручје Бачке.“</p> <p>У истом пасусу после речи ВЕ Маестрале ринг додати „на подручју града Суботице, у околини насеља Чантавир“</p>	
<p>39. Нацрт Просторног плана Републике Србије под поглављем 2.5.1.3.1. обрађује тему Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре. Полазећи од реалних локалних проблема и од потребе снажније контроле изворишта воде, предлаже се да се у плански документ, код става 6 наведеног поглавља, у 2. параграфу стави акценат на следеће проблеме:</p> <p>- контрола нелегалног бушења бунара од стране физичких и правних лица, с обзиром да:</p> <p>1) неконтролисано користе природне ресурсе,</p> <p>2) постоји могућност контаминације водоносног слоја, што угрожава безбедност становништва</p> <p>- потребно је извршити ликвидацију постојећих напуштених бунара који представљају опасност за тровање становништва, а који су били бушени од стране физичких или правних лица за сопствене потребе.</p> <p>„Споро обновљиве акумулације подземних вода (пре свега у Војводини) морају се користити до рационалног нивоа који обезбеђује дугорочну експлоатацију небитне промене квалитета вода... У Војводини се заштита подземних вода не спроводи на потребном нивоу, и даље се не предузимају одговарајуће мере за конзервацију напуштених бушотина, као ни друге мере за заштиту издани које се користе за водоснабдевање од продора земних гасова, термоминералних вода из дубљих делова терена, загађених вода прве издани и др. Не располаже се потребним подацима за оцену утицаја „надеклоатације“ основних издани на квалитет подземних вода“ (стр. 52, Заштита подземних воде, Водопривредни основ Републике Србије). Полазећи од искуства на локалу да током топлијег/летњег периода године, притисак у систему водоснабдевања грађана падне, неопходно је увођење ригорознијих мера, нове опреме и технологија за заштиту подземних вода,</p>	<p>39. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Примедба се већим делом прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.1. на стр. 184. мења се текст алинеје 2. у тачци 6. тако да гласи: „- за подземне воде – експлоатација се врши тако да се не угрози добар квантитативни статус водних тела подземних вода, уз контролу нелегалне изградње бунара и неконтролисаног коришћења подземних вода;”.</p>

<p>и поновно коришћење атмосферских или, као алтернатива, отпадних вода, те се предлаже усклађивање националних мера са Уредбом 2020/741 Европског парламента и савета о минималним захтевима за поновну употребу воде. (Употребе и минимални захтеви, Прилог 1)</p>	
<p>40. Имајући у виду да више не постоји тзв. малогранични систем између Републике Србије и Мађарске, и с обзиром да је на реконструисаној прузи Суботица–Сегедин планиран и саобраћај теретних возова, неопходно је кориговати у поглављу 2.5.4.1.6, у табели 40. Планиране активности на ГП у Републици Србији у 12. реду, Хоргош (Röszke) железнички у 3. колони „мешовити: путнички и теретни“</p>	<p>40. Примедба се прихвата.</p>

<p>112. Не даavimo Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>112. подброј:</p>
<p>1. Магдалена Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 49-55.</p>
<p>2. Татјана Томић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 1-55.</p>
<p>3. Весна Петковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 2-6.</p>
<p>4. Ивана Огризек, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 1-6, 18-32.</p>
<p>5. Јован Васиљевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 2-6.</p>
<p>6. Владета Павловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 2-6.</p>
<p>7. Ивана Илинчић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 1, 11-32.</p>
<p>8. Страхинја Антонић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 1-55.</p>
<p>9. Ивана Бајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 44-55.</p>
<p>10. Марија Марјановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедба под редним бројем 3.</p>
<p>11. Нада Цакић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 44-55.</p>
<p>12. Оливера Димић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедба под редним бројем 3.</p>
<p>13. Јована Ристић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедба под редним бројем 3.</p>
<p>14. Миљан Бонцић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>Примедбе под редним бројевима 1, 7-55.</p>

15. Ивана Јовчић, Центар за унапређење животне средине, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-17, 44-55.
16. Александар Габрић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-55.
17. Јелена Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 33-55.
18. Александар Пељин, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
19. Петар Илић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 44-55.
20. Радош Тошковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 44-55.
21. Оливера Пепић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
22. Јелена Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10.
23. Младен Татаревић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
24. Тамара Радан, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-10, 33-55.
25. Горан Гатало, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
26. Тања Алексић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
27. Дејан Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
28. Радислав Мирић, Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
29. Александар Бајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 33-55.
30. Алекса Роган, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
31. Марко Шћибан, Друштво за заштиту и проучавање птица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10, 18-55.
32. Тамара Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-6, 18-32, 44-55.
33. Јелена Роган, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-17, 33-43.
34. Јана Николовски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
35. Кристина Лаловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
36. Анастасија Милићевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
37. Тара Рокић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 11-55.

38. Ана Миковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
39. Љубиша Миковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
40. Ивана Димитријевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
41. Златко Кокановић, Не дамо Јадар, достављено електронском поштом 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 33-55.
42. Марина Павлић, Крени Промени, marina.pavlic@kreni-promeni.org, достављено електронском поштом 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 33-55.
43. Саша Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10, 18-32, 44-55.
44. Александра Ђуровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
45. Мишел Бркић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 44-55.
46. Јелена Михајловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
47. Марија Лукић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
48. Ана Цокић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10.
49. Катарина Марковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-6, 11-17, 33-55.
50. Мара Тимотијевић Марић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 44-55.
51. Стеван Гајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6, 18-32.
52. Жаклина Живковић, Удружење Полекол, Македонска 4, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3, 49-55.
53. Ива Марковић, Иницијатива Право на воду, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 49-50.
54. Нада Ћосић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 7-55.
55. Борис Станић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-43.
56. Предраг Младеновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-43.
57. Мила Перишић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-43.
58. Слађана Јеремић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-43.
59. Дејана Мијалковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-43.
60. Драгица Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројевима 18-43, 49-50.

61. Ксенија Диздар, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10.
62. Ђорђе Микетић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
63. Ивона Ранђеловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 7-10, 18-32, 44-55.
64. Тања Живановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
65. Драгана Тодоровић, Група грађана – Поздрав са Кошутњака (неформална група грађана) pozdravsakosutnjaka@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-55.
66. Светлана Пекез, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
67. Павле Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
68. Тереза Стефановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-43.
69. Ирена Митровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
70. Милица Крстовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6.
71. Нуша Бубњевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
72. Душан Митровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
73. Гордана Балиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1, 7-55.
74. Силвиа Драгој, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
75. Марија Ратковић, Центар за биополитичку едукацију, office@biopolis.rs, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
76. Зое Рупић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-6, 44-55.
77. Никола Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
78. Марија Минић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 44-55.
79. Милица Живковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 2-55.
80. Јована Вукаловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-55.
81. Немања Урошевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.
82. Маријана Гавриловић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-6, 11-43.
83. Лана Влаисављевић, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 18-32.

84. Никола Станојевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6, 18-32.	
85. Ценар за одрживи развој Србије, centar.ordrzivirazvoj@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 7-10.	
86. Верица Васиљевић, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6.	
87. Милица Радановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6, 18-28.	
88. Ана Кондић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6, 33-43.	
89. Маја Јанковић, 350-01-00745/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6.	
90. Александар Ђокић, 350-01-739/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6.	
91. Јелисавета Ђокић, 350-01-740/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6.	
92. Татјана Ђокић, 350-01-738/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-6.	
93. Мирјана Јовановић – Београдска отворена школа, Булевар ослобођења 177, 11000 Београд, 350-01-00707/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-4, 6-32.	
94. Мира Недељковић, 350-01-672/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 18-55.	
95. Младен Татаревић, 350-01-766/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-55.	
96. Драган Јонић, 350-01-761/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 2-17, 33-43.	
97. Радмила Паунковић, 350-01-785/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-55.	
98. Небојша Зеленовић – Заједно за Србију, Цара Душана 67, 11000 Београд, 350-01-00676/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-55.	
99. Маријан Бајић, достављено електронском поштом, од 20.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 44-55.	
100. Центар за одрживи развој Србије, Др Ивана Рибара 68, 11070 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 7-10.	
101. Јелена Летић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-55.	
1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-12, 28-30.	1. Исти став по примедбама.
2. Општи коментари Страна б: „Материјал за РЈУ у ППРС припремљен је у почетним фазама израде планског документа (новембар 2019. године) са приказом основних концептуалних решења просторног развоја. Материјал за РЈУ био је	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Извештај о обављеном раном јавном увиду достављен је свим јединицама локалне самоуправе 22. маја 2021. године.

<p>доступан свим заинтересованим лицима и изложен на сајту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (у даљем тексту: МГСИ) од 2. до 16. марта 2020. године. У току марта и априла месеца 2020. године достављене су сугестије и примедбе од стране учесника у РЈУ. Све приспеле сугестије и примедбе, заједно са Извештајем о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020) анализирани су и узети у разматрање у току израде тематских студија и Нацрта ППРС.“</p> <p>Коментар: Где је објављен и доступан Извештај о обављеном РЈУ (број 350-01-01063/2019-11 од 20.5.2020)?</p>	
<p>3. Страна 5: „Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“</p> <p>Коментар: Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу.</p> <p>Страна 7: „Израда овог ППРС заснива се на вишедеценијском континуитету просторног планирања у Републици Србији и прихватљивим опредељењима из претходна два ППРС (први донет 1996, други 2010), програмима имплементације и извештајима о остваривању ППРС, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама, документима развојног планирања и јавних политика Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>

просторног планирања и просторног развоја.“

Коментар: Шта је тачно Национални инвестициони програм до 2025. године? Када га је усвојила Влада Србије, Народна скупштина или нека друга институција Републике Србије?

Страна 28:

„Планске концепције и решења у ППРС садрже и приоритете Националног инвестиционог програма до 2025. године, што ће имати очекиване ефекте у погледу: побољшања демографске ситуације и стварање услова за останак младих у земљи;

унапређења здравства које обухвата изградњу више нових објеката (болница, клиника и клиничких центара);

реализације нових саобраћајних пројеката: путне инфраструктуре (изградња нових аутопутева и брзих саобраћајница, реконструкција постојећих путева), железничке инфраструктуре, водопривредне инфраструктуре, ваздушне инфраструктуре, као и интермодалних центара, уз остваривање инвестиција у свим видовима саобраћаја;

развоја инфраструктурних пројеката у циљу бољег повезивања са Босном и Херцеговином и унапређење сарадње са Републиком Српском;

развоја инфраструктурних пројеката у Аутономној покрајини Косово и Метохија (у даљем тексту: АП КиМ) (посебно у заједницама српских општина);

реализације водопривредних пројеката (изградња магистралних водовода и канализационих система, као и локалних система водоснабдевања и пречишћавања отпадних вода; и др);

развоја енергетике (обновљиви извори енергије; додатни капацитети за складиштење гаса, изградња новог блока термоелектране Колубара Б у Каленићу и пројекти у изградњи гасне мреже), уз заштиту и унапређење стања животне средине;

развоја пољопривреде (изградња система за наводњавање, реализација пројеката комасације, обнова пољопривредне механизације);

инфраструктурног опремања и уређења пословних зона;

<p>развоја туристичких објеката и инфраструктуре (улагања у бање, спортске центре, планинске центре, археолошке локалитете и др);</p> <p>развоја пројеката у области: културе, образовања и дигитализације, спортске инфраструктуре и др.“</p> <p>Коментар: Поново, Национални инвестициони програм до 2025. године није документ јавне политике који је донет и усвојен у складу са Законом о планском систему Републике Србије, и стога тај Програм не може бити полазна основа чији се концепти уграђују у Нацрт ППРС.</p> <p>Уношење концепата из документа Национални инвестициони програм до 2025. године у ППРС је недопустиво јер, према информацијама од саме Владе РС, такав документ не никада није усвојен.</p>	
<p>4. Према Закону о планском систему Републике Србије, највиши хијерархијски, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије јесте План развоја. План развоја треба да садржи визију, односно приоритетне циљеве развоја Републике Србије и региона, као и смернице за њихово остварење. Доноси се за период од најмање 10 година, а усваја га Народна скупштина. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Планом развоја, као и о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. Будући да План развоја Републике Србије није усвојен, на основу које визије, односно којих развојних приоритета је израђен Нацрт ППРС?</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије).</p> <p>Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне.</p> <p>Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p>
<p>5. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о значају просторног планирања у системима развојних политика додати:</p> <p>- регионални и локални демографски развој.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Прихвата се на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>
<p>6. Страна 373:</p> <p>14. У области заштите животне средине – даље јачање и проширење институционалних капацитета за спровођење прописа у области заштите животне средине на свим нивоима управе (републички, покрајински, локални), као и јачање Агенције за заштиту животне</p>	<p>6. Примедба се прихвата.</p> <p>У питању је техничка грешка. Из текста ће бити изостављен Фонд за заштиту животне средине. Сада постоји Зелени фонд Републике Србије који је основан 2016. године.</p>

<p>средине и Фонда за заштиту животне средине;“ Коментар: Фонд за заштиту животне средине, као институционални механизам заштите животне средине, не постоји од 2012. године, када је укинут Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине који је ступио на снагу 29.09.2012.</p>	
<p>7. Енергетика Страна 57: 1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине „Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и Ђио Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“ Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленог агендом за Западни Балкан (коју је Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доводи до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу. На који начин ће Србија економски бити у стању да одговори на ове економске промене, будући да наставља да планира развој енергетског сектора на принципима старим преко 50 година?</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Задатак просторног планирања је (између осталог) усклађивање супротних циљева и интереса у коришћењу простора а резултат је најчешће компромис. Путем израде и имплементације одговарајућих ППППН могуће је обезбедити коегзистенцију супротних циљева и интереса у коришћењу простора. Истражно право не значи да ће доћи до експлоатације минералне сировине. Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.</p>
<p>8. 2. 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност 3. (Реферална карта 3б) 4. 2.5.4.3.1. Производња електричне енергије Страна 302 Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у</p>

изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41).

Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035.године

Назив пројекта/објекта и инсталисана снага
ТЕНТ Б3 750 MW

ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW

ТЕ Костолац Б3 350 MW

ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW

ТЕ Штаваљ 300 MW

ТЕ Косово 450 MW

Коментар:

Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава.

На који начин ће 6 нових потенцијалних термоелектрана и 2 термоелектране-топлане допринети процесу евроинтеграција, које су стратешко опредељење Републике Србије? Да ли је урађена анализа потенцијалних ефеката оваквих одлука на конкурентност производа који се из Републике Србије извозе на јединствено тржиште ЕУ, имајући у виду европски Зелени договор и Carbon Border Adjustment механизам који ће ступити на снагу током 2022. године? Да ли су процењени економски губици који би потенцијално могли настати уколико се ови потенцијални пројекти реализују? Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угљ је неприхватљиво.

Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за

ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

<p>реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p> <p>Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1 000 000 000 евра годишње за Електропривреду Србије.</p>	<p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>9. Страна 303: „За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално расположивих технологија, мера енергетске ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије. И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу</p>	<p>9. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>

<p>производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“ Коментар: На основу ког важећег стратешког документа Републике Србије се уводи нуклеарна енергија као могућност? На основу којих модела је пророачуната толика потражња за енергијом, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника?</p>	
<p>10. Страна 357: „4. Минералне сировине и рударство 4.1. Сигурно и поуздано снабдевање угљем постојећих и нових савремених термоенергетских капацитета, као основним енергентом који обезбеђује енергетску независност у Републици Србији;“ Коментар: Да ли је и на који начин испитано да ли је ово у складу са стратешким опредељењем Србије да постане чланица ЕУ?</p>	<p>10. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење биће у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена наше земље и ЕУ. Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.</p>
<p>11. Климатске промене Страна 29: 1.4. УТИЦАЈИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОКРУЖЕЊА НА ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 1.4.1. Осврт на последице светске економске и финансијске кризе и глобализационих процеса на просторни развој Републике Србије Коментар: Климатске промене, као најзначајнија глобална криза данашњице, нису уопште разматране као глобални тренд кјоји ће утицати на развој Србије. Потребно је сагледати развој Србије у наредних 15 година имајући у виду како промене климе које ће неминовно наступити (а већ их уочавамо), тако и промене глобалних геополитичких односа и глобалних тржишта, који ће се мењати у складу са климатским променама. Информације о овоме већ постоје, бројна истраживања су рађена (нека од њих и конкретно за подручје Западног Балкана) па је израђивач Нацрта ППРС био дужан да то зна и узме у обзир.</p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предмет овог поглавља су последице глобалне економске и финансијске кризе и процеса глобализације на просторни развој, а не прогнозе утицаја глобалних климатских промена на динамизам глобалних геополитичких односа, глобална тржишта, и утицај на развој Србије у наредних 15 година. Климатске промене су обрађене у ППРС - 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама, 2. Циљеви и планска решења, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама. Нетачна је констатација предлагача примедбе да „Климатске промене, као најзначајнија глобална криза данашњице, нису уопште разматране као глобални тренд који ће утицати на развој Србије”. Доказ је текст у делу 1.4.1., стр. 31. ППРС у коме је наведено следеће: „Предуслов за кохерентан територијални развој у Србији је укључивање кључних пост-кризних изазова и утицаја глобалне кризе у оквир планског и институционалног система. Најзначајнији изазови су утицаји глобализације, нових технологија, демографски процеси, миграције, просторне неједнакости, друштвена сегрегација, нове енергетске парадигме, еколошки захтеви и климатске промене. Нови</p>

	<p>изазови доприносе постојећим просторним разликама..., квалитету живота и животне средине, и захтевају интегрисана решења као део разраде ППРС у плановима и просторно-заснованим јавним политикама.”</p>
<p>12. Страна 133: 1.6.5.3. Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања „Припремљен је нацрт Закона о климатским променама, којим се успоставља систем за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ; и Концепта политике прилагођавања на измењене климатске услове, ради идентификације утицаја климатских промена на секторе и системе, могућности смањења неповољних утицаја промене климе и заузимања праваца деловања у вези са смањењем неповољних утицаја. “ Коментар: У марту 2021. године је усвојен Закон о климатским променама, те предлагемо да се овај део ППРС ажурира. Закон о климатским променама не успоставља систем за смањење емисија, ваћ систем за ограничење емисија ГХГ (члан 1 Закона) и само делимично усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ, јер преноси само одредбе ЕУ законодавства које се односе на мониторинг, извештавање и верификацију о емисијама гасова са ефектом стаклене баште, али не садржи никакве одредбе које се односе на трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште (који је најзначајнији део правних тековина ЕУ којим се обезбеђује смањење емисија). Концепт политике прилагођавања на</p>	<p>12. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама, 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања текст става 1. на стр. 132. после прве реченице замењује се новим који гласи: „Законом о климатским променама („Службени гласник РС, број 26/2021) успостављен је систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем овог закона испуњавају се обавезе према <i>Оквирној Конвенцији УН о промени климе</i> и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ, као и Програм прилагођавања на измењене климатске услове, којим се дефинишу приоритетни циљеви и активности у области адаптације и обавеза секторских министарстава и локалних самоуправа о извештавању о доприносу постизању тих циљева.”.</p>

<p>измењене климатске услове се у Закону не помиње као посебан документ, па предлажемо да се ово избаци. Предлог за измену:</p> <p>„Усвојен је Закон о климатским променама, којим се успоставља систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ;“</p>	
<p>13. Страна 134:</p> <p>1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама</p> <p>1.6.5.4.2. Оцена потенцијала и ограничења</p> <p>Коментар: Ни на један начин нису разматрани сценарији промене климе у наредних 50 до 100 година. На основу климатских образаца у прошлости, управо због климатских промена, тешко је без адекватног модела предвиђати промене климе у наредним годинама.</p> <p>Разрађени климатски модели и сценарији промена климе у будућности постоје, рађени су за потребе израде Стратегије нискоугљеничног развоја са Акционим планом, раде их научни институти и факултети, као и надлежне државне институције попут Агенције за заштиту животне средине. Један од могућих извора података је Регионални интегрисани геофизички модел и сценарији климатских промена на подручју Србије” који је израђен као део пројекта: “Истраживање климатских промена и њиховог утицаја на животну средину – праћење утицаја, адаптација и ублажавање” који је финансирало Министарство просвете Републике Србије.</p> <p>Без поузданих сценарија промена климе у наредних 15 година је неодговорно планирати просторни развој и мере адаптације на климатске промене, те је неопходно да се ове информације укључе у</p>	<p>13. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Све оцене и закључци у ППРС а који се односе на прилагођавање на измењене климатске услове засноване су на резултатима моделирања које је за потребе Републике Србије у области климатских промена извршио Институт за метеорологију Физичког факултета БУ, у сарадњи са РХМЗ Србије, које су две најеминентније националне институције у овој области. Резултати сценарија, са кључним параметрима од значаја за ППРС приказани су у делу: 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања. ППРС није документ који треба да приказује параметре промене климе који не утичу на просторно планирање. Тим подацима и информацијама место је у документима јавних политика у области климатских промена као што су: Стратегија нискоугљеничног развоја Републике Србије, Национални план адаптације, и други релевантни документи у овој области.</p>

<p>полазна разматрања ППРС. Предлажемо да се овај део допуни релевантним информацијама о очекиваним променама климе.</p>	
<p>14. Страна 161: 2.3.2.2.20. Циљеви у области климатских промена „Општи циљ у области климатских промена је смањење емисија ГХГ на националном нивоу у складу са намераваним националним доприносом, уз подршку система просторног и секторског планирања и развијање одрживог система управљања ризиком од климатских промена у Републици Србији.“ Коментар: За Србију је од много већег значаја адаптација, односно прилагођавање на већ измењене услове климе и очекиване промене до 2035, те би адаптацију требало узети у обзир у општем циљу ППРС у области климатских промена.</p>	<p>14. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.20. на стр. 161. став 1. ППРС о општем циљу замењује се новим текстом који гласи: „Општи циљ у области климатских промена је смањење емисија ГХГ на националном нивоу у складу са намераваним националним доприносом, уз подршку система просторног и секторског планирања и развијање одрживог система управљања ризиком од климатских промена у Републици Србији, као и адаптација, тј. прилагођавање на већ измењене услове и очекиване промене климе до 2035.”</p>
<p>15. Страна 343: 2.5.6. Прилагођавање климатским променама „За све сценарије ефеката климатских промена нужна је израда и спровођење акционих планова за прилагођавање климатским променама на националном, регионалном и нивоу ЈЛС. Неопходно је и прилагођавање система планирања и разрада адекватних планерских инструмената на различитим нивоима одлучивања. С тим у вези, методологија просторног и урбанистичког планирања мора ићи у правцу адаптације насељских, нарочито урбаних средина на глобалне климатске промене.“ Коментар: На које се тачно „сценарије ефеката климатских промена“ мисли? Будући да у варијантним решењима климатске промене нису уопште разматране, неопходно је објаснити на шта се овде тачно мисли.</p>	<p>15. Примедба није предмет плана (није основана). <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Сценарија очекиваних промена климе у основи су приказана у делу 1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања, али нису у детаље приказана сценарија у ППРС јер су они предмет националних докумената у области климатских промена. Сценарија постоје израђена и јавно су доступна у документима Министарства заштите животне средине. За њих Министарство заштите животне средине израђује Национални акциони план, према недавно усвојеном Закону о климатским променама. Исти закон уводи обавезу извештавања о реализованим активностима секторских институција и локалних самоуправа, што се и констатује као потреба у ППРС.</p>
<p>16. Страна 364: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године; Коментар: На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025.године у односу на ниво из 1990. године? Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом</p>	<p>16. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p>

<p>стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену овог циља: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за најмање 33% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године;</p>	
<p>17. Страна 365 15. Прилагођавање климатским променама 15.1. Дефинисање и спровођење програма мултидисциплинарних истраживања климатских промена на локалном нивоу и утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва и израда секторских планова и програма адаптације и ублажавања климатских промена; 15.2. Развој климатског мониторинг система и геопросторних база података и информација о променама климе на локалном, регионалном и националном нивоу; праћење климатских екстремних појава и непогода, утврђивање рањивости појединих подручја, ради њиховог коришћења у стратешком планирању и планирању просторног развоја. Коментар: Истраживања утицаја климатских промена на наведене секторе су већ рађена, подаци о томе постоје, те је израђивач Нацрта ППРС био дужан да се о томе обавести и доступне поатке укључи у Нацрт.</p>	<p>17. Примедба се делимично прихвата. За потребе израде ППРС коришћени су расположиви документи утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва, као и секторски планови и програми адаптације и ублажавања климатских промена на националном нивоу, док на регионалном и локалном нивоу оваква врста анализа није спровођена. Зобг потребе израде ове врсте анализа на регионалном и локалном нивоу, као и потребе за јавном доступности података и информација, примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1. тачка 15. текст подтачака 15.1. и 15.2. замењује се новим који гласи: „15.1. Дефинисање и спровођење програма мултидисциплинарних истраживања климатских промена на регионалном и локалном нивоу и утицаја климатских промена на пољопривреду, шумарство, водопривреду, енергетику, зградарство, биодиверзитет и екосистеме, инфраструктуру и здравље становништва, израда секторских планова и програма адаптације и ублажавања климатских промена и јавна доступност резултата; 15.2. Развој климатског мониторинг система и геопросторних база података и информација о променама климе на локалном, регионалном и националном нивоу; праћење климатских екстремних појава и непогода, утврђивање рањивости појединих подручја, ради њиховог коришћења у стратешком планирању и планирању просторног развоја и доступност ових података у форматима који су лако доступни за даље коришћење;”.</p>
<p>18. Природа и туризам</p>	<p>18. Примедба се не прихвата.</p>

<p>Страна 51. 1.6.1.2.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства) Коментар: међу ограничења треба додати бројне административне и организационе препреке у спровођењу пошумљавања. У то улазе недовољно расположиво земљиште за пошумљавање, уситњеност поседа, непрецизни катастарски подаци о шумском земљишту, неусклађеност са пољопривредним политикама и др. Ови проблеми су и разлог недостижања циљева пошумљавања који су дефинисани у претходном Просторном плану Републике Србије. Детаљнији подаци о пошумљавању у Србији дати су у извештају Државне ревизорске агенције (http://dri.rs/php/document/download/3467/2)</p>	<p><i>Образложење:</i> Ограничења наведена у делу 1.6.1.2.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства) на стр. 51. односе се на статичну оцену садашњег стања у вези са степеном шумовитости и затеченим стањем шума. Непрецизни катастарски подаци јесу сметња реалном планирању реализације плана пошумљавања. Парадокс је да имате дигитални катастар за већи део територије а неажурне податке као основ његове израде.</p>
<p>19. Страна 106. 1.6.4.1.2.7. Оцена потенцијала и ограничења (Саобраћај и саобраћајна инфраструктура) Коментар: У овом поглављу нигде није поменута потреба усаглашавања планирања саобраћајне инфраструктуре са захтевима заштите животне средине, нити је елабориран потенцијални конфликт који се касније наводи у поглављу 2.5.8.3. (Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју). Коментар: Међу ограничења треба додати недостатак квалитетних и актуелних геопросторних података о биодиверзитету и еколошким коридорима који су предуслов адекватног планирања саобраћајне инфраструктуре са минималним утицајем на животну средину.</p>	<p>19. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже. У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници: „- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,”. Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа. У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>20. Страна 127. 1.6.5.3.1.2. Оцена потенцијала и ограничења (Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела) Коментар: Међу потенцијалима се наводи изграђен систем финансирања заштићених подручја, иако се у већини секторских</p>	<p>20. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Несумњиво је да је успостављен систем финансирања. Из државних субвенција покривају се основни трошкови управљача, уз додатне приходе из накнада и обављања делатности (туризма, газдовања шумама и др). Не могу се прихватити опште оцене о финансирању на неодржив начин, највећим</p>

<p>докумената управо ово издаваја као један од највећих изазова у управљању заштићеним подручјима. Тренутно стање финансирања заштићеним подручјима је неповољно. Субвенционисања из националног буџета су далеко испод потреба заштићених подручја тако да су она често усмерена на финансирање на неодржив начин, односно највећим делом из коришћења шума. Са постојећим финансијским средствима функционисање заштићених подручја је сведено углавном на минимално одржавање и функционисање управљачких тела. Спровођење активних мера заштите, истраживања и промоција природних вредности, као основне функције једног заштићеног подручја, су запостављени. На такав начин, заштићена подручја не могу у потпуности да остварују ни своју улогу у одрживом развоју.</p>	<p>делом из коришћења шума. Свакако, као и у другим областима, недостатак средстава за спровођење планова управљања јесте изазов који се мора решавати упорно и стрпљиво. Већи проблем у финансирању је недовољно издвајање средстава локалне самоуправе за њихова проглашена заштићена подручја (III категорије) и дистанцирање од финансирања и решавања других проблем у заштићеним подручјима од великог и изузетног значаја.</p>
<p>21. Коментар: Међу ограничења треба додати и неповољну организациону структуру управљача заштићених подручја и недовољну кадровску и техничку опремљеност за спровођење мера заштите и испуњавање циљева заштите подручја и његовог доприноса одрживом развоју. Највећи део управљача финансира се из производње дрвета и они су организационо усмерени на такву делатност. Истовремено, они немају довољно кадрова да спроводе мере заштите и промоције (едукација и туризам) природних вредности па тако не могу да остваре ни развојен потенцијале тих подручја.</p>	<p>21. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је законског основа и секторске јавне политике и њиховог спровођења у области заштите природе.</p>
<p>22. Коментар: Међу ограничења треба додати и неусаглашеност циљева и праксе газдовања шумама и са циљевима заштите основних вредности заштићених подручја.</p>	<p>22. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 127. после текста: „Прекомерно или локацијски и технолошко-грађевински неподесно је коришћење природних ресурса (пре свега вода, минералних сировина, шума), укључујући и биљне и животињске врсте” додаје се следећи текст: „при чему су посебно еколошки и друштвено штетне појаве коришћења шума противно циљевима очувања или прописаним мерама заштите природе”.</p>
<p>23. Коментар: Међу ограничења треба навести и изузетно малу заступљеност површина под режимом заштите I степена, као и нејасно дефинисана забране и ограничења у Закону о заштити природе (режими II и III степена заштите) која</p>	<p>23. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Успостављене, предложене и планиране површине са режимом заштите I степена нису мало заступљене и честа је критика да су оне превелике.</p>

<p>омогућавају спровођење пројеката и активности који су у суштој супротности са очувањем заштићених подручја (нпр. пројекти МХЕ, интензивно шумарство, интензивна изградња)</p>	<p>У ППРС се на више места (посебно на страни 367. и 368) наглашава неопходност измене законског основа заштите природе, којима ће бити обухваћено и побољшање реуглације режима заштите, као и изградње МХЕ (садржана у Нацрту закона о изменама и доунама Закона о заштити природе, 2021).</p>
<p>24. Страна 145. 2.2. Принципи просторног развоја републике Србије Коментар: Међу принципе треба додати и еколошку повезаност (просторну или функционалну) вредних и очуваних природних подручја. Овај принцип има велики значај за ефективно очување природних вредности и неопходан је за планирање одрживог коришћења простора. Да би се постигао функционални систем заштите биодиверзитета неопходно је сагледавати и утицаје осталих секторских политика, поготово развој линеарне инфраструктуре, на повезаност и интегралност вредних природних подручја.</p>	<p>24. Примедба се прихвата.</p>
<p>25. Страна 149. 2.3.2.2.2. Циљеви заштите и коришћења шума, шумског земљишта и развоја шумарства и ловства Коментар: У посебном циљу 3. се између осталог спомиње „унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном, посебно у заштићеним природним добрима“. Сматрамо да овај циљ треба преформулисати јер се на овај начин потенцира конфликт коришћења шума и ловства са управљањем заштићеним подручјима. Предлажемо да се из овога изведу два става: - унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном; - усаглашавање циљева газдовања шумама и ловном фауном са циљевима заштите природних вредности у заштићеним подручјима.</p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата. У делу 2.3.2.2.2. на стр. 148. ППРС у посебном циљу 3. део реченице се мења тако да гласи: „унапређење одрживог газдовања шумама и ловном фауном; усаглашавање циљева газдовања шумама и ловном фауном са циљевима заштите природних вредности у заштићеним подручјима,.....”.</p>
<p>26. Страна 274. 2.5.3.4.1. Полазишта просторног развоја туризма “Доношење законских одредби за израду нове генерације просторних планова подручја посебне намене којима ће се утврдити: решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (пре свега у високо-планинским подручјима, водним коридорима и др); предлози за нова туристичка подручја са погодностима за развој интернационалног и националног значаја и нове границе заштићених подручја са еколошки</p>	<p>26. Примедбе се делимично прихватају, а делимично нису предмет плана <i>Обазложење:</i> Плански документи су једина средства којима се интегрално, мултидисциплинарно и демократски могу дефинисати одрживи односи туристичких простора и простора заштићене природе уз услов сарадње планера и актера заштите. Тежња је на изради нове генерације просторних планова заштићених подручја у којима ће се границе, природна добра и режими њихове заштите утврђивати интегрално са садржајима и капацитетом туризма и</p>

највреднијим природним целинама и зеленим коридорима; као и правила за њихово одрживо разграничење, у складу са искуствима и препорукама ЕУ; могућност забране изградње туристичке супраструктуре пре опремања одговарајућом инфраструктуром, обавезно у заштићеним подручјима природних вредности и др.;"

Коментар: Сматрамо да је оваква формулација неприхватљива пошто се планским документима не могу мењати границе и мере заштићених подручја које су одређене Законом о заштити природе, Законом о националним парковима и посебним подзаконским актима о проглашењу заштићених подручја. У претходном пасусу је поменута потреба усаглашавања закона из области туризма и закона из области заштите природе што је адекватна полазиште. Уношењем предлога да се границе редифинишу просторним плановима прејудуцира поменуту усаглашавање и измене закона и то искључиво са аспекта развоја туризма. Такође, на овај начин се Нацртом плана уређује материја посебних закона, у овом случају Закона о заштити природе, иако је у Уводу експлицитно наведено да то није сврха овог документа. Термин „разграничење“ туристичких и подручја заштите природе је такође неприхватљив пошто се њиме урушава суштинска улога и функција заштићених подручја. Даље раздвајање и цепање заштићених подручја је неодрживо и неприхватљиво и практично би обесмислило цео систем заштићених подручја (најбољи пример за то је НП Копаоник). Апсолутно се слажемо да је потребна боља координација развоја туризма са потребама заштите природе и управљања заштићеним подручјима, али би она морала подразумевати обострану посвећеност трајном и одрживом очувању природних вредности. У супротном, интензиван развој туризма и туристичке инфраструктуре и фрагментација заштићених подручја би на крају урушила и саме туристичке потенцијале који почивају углавном на очуваној и здравој природи. Заштићена подручја тренутно обухватају мање од 8% територије Србије и заиста је неопходно водити рачуна о интегралности и очуваности тих простора.

комплементарних делатности, што захтева одговарајуће измене и међусобно усаглашавање законске регулативе, истовремено са аспекта заштите природе, туризма и комплементарних делатности. Разграничавање природних добара највишег значаја (I степен заштите) треба да буде катастарски прецизирано (уместо шумских одељења), а зоне предеоне, прелазне заштите (у II степену) флексибилније за туристичке и комплементарне садржаје који не угрожавају природу, док у просторима под III степеном заштите предност треба да има туризам са капацитетом који одговара капацитету природног окружења главних природних добара.

Није тачно да, посебно на вишим планинама, у Србији има довољно простора за одрживи туризам ван подручја заштићене природе, јер су практично све површине у III степену истовремено и најбољи туристички простори (као и површине у II степену уз поштовање прописаних режима заштите).

Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се делом односе и на потребу међусекторског усаглашавања како би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, а која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.

<p>Свака изградња и пренамена површина унутар заштићених подручја требало би бити сведена на најмању могућу меру, односно усмерена на подручја око заштићених подручја, или бар на руб заштићених подручја. И поред ограничења развоја инфраструктуре, у заштићеним подручјима има довољно простора за развој специфичних, одрживих и конкурентних туристичких производа који као такви не само да омогућују ефективну заштиту природе, већ и доприносе праведнијој расподели добити, односно доприносе локалном развоју и већем учешћу локалних предузетника у туризму.</p>	
<p>27. Страна 273. 2.5.3.4.2. Видови туризма/туристички производи Коментар: Иако се у Нацрту на више места истиче важност природних подручја као и потреба флексибилнијих законских оквира заштићених подручја, туризам базиран на очуваној природи, односно еко-туризам, се практично и не помиње међу издвојеним видовима туризма. Он се само помиње међу туризмом специјалних интереса. Без обзира што су наведени видови само преузети из Стратегије развоја туризма Републике Србије за период 2016. до 2025. године, сматрамо да је неопходно посебно истакнути овај вид туризма пошто је у Нацрту на више начина и на више места потенциран његов значај.</p>	<p>27. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана <i>Образложење:</i> Еколошки туризам се од стране актера заштите истиче као доминантни вид туризма у заштићеним подручјима, али је то само вид туризма из групе специјалних интереса. Имиц овог туризма доприноси анимирању и мотивисању тражње за природом али је са малим економским ефектима, јер привлачи ограничен број лица. Значајнији је еколошки мотивисан и устројен масовнији туризам чија клијентела тражи све богатије савремене туристичке активности у природи, уз одржив баланс између заштите природе и интензитета тих активности.</p>
<p>28. Страна 282. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа Коментар: У целом поглављу које обрађује саобраћај није поменута потреба сагледавања утицаја путне инфраструктуре на животну средину и биодиверзитет (еколошку повезаност). Сматрамо да је неопходно додати да ће се развој путне мреже заснивати и на: - планирању, пројектовању и спровођењу мера избегавања, односно ублажавања штетних ефеката на животну средину, а поготово на еколошку повезаност.</p>	<p>28. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже. У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници: „- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,“. Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за</p>

	<p>саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа. У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>29. Страна 290. 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви Коментар: Међу локацијама путничких пристаништа, која су одређена у циљу унапређења туристичке понуде, наведен је и Лепенски Вир. Напомињемо, да је избор ове локације у супортности са одредбама Закона о заштити природе и Закона о националним парковима којима се штити подручје НП Ђердап пошто се ради о подручју на којима важи режим I и II степена заштите. Сматрамо да је ову локацију потребно издвојити и напоменути да је неопходно додатно разматрање и позиционирање на начин да се не наруше основне вредности Националног парка.</p>	<p>29. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Путничко пристаниште Лепенски вир дефинисано је у свим стратешким и развојним документима Републике Србије. Додатна разматрања и позиционирања нису предмет ППРС, већ просторних планова подручја посебне намене (за Национални парк Ђердап и за међународни водни пут Е-80 – Дунав) и њихове детаљне разраде.</p>
<p>30. Страна 326. 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа Коментар: У овом поглављу нису дате никакве смернице за даљи развој ове области па је тако оно неусклађено са осталим областима и поглављима. Сматрамо да је неопходно дефинисати смернице за даљи развој и унапређење управљања заштићеним подручјима, и то: - заштита природе и биодиверзитета треба да буде постављена као основна улога и функција ових подручја. Све остале функције се могу развијати под условом да не угрожавају примарну улогу. Овиме се постиже сврсисходност система заштићених подручја јер у противном се стварају ситуације у којима се не остварују циљеви заштите, нити се остварују циљеви и интереси других сектора и делатности; - заштићена подручја представљају велики потенцијал за развој те их као таква треба промовисати; - приоритет у заштити природног наслеђа би требало да буде усмерен на унапређење управљања постојећих заштићених подручја, консолидовање управљачког система, јачање капацитета управљача, стицању подршке и укључивању других сектора; - проглашење нових подручја требало би да буде базирано на егзактним и актуелним</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата. Одговарајуће смернице заштите природног наслеђа посебно ће се приказати у оквиру новог дела 2.5.5.3.1.4. ППРС.</p>

<p>подацима о биодверзитету и природним вредностима и представља резултат обимних и свеобухватних усаглашавања са другим секторима и интересима како би се спречило отварање нових конфликтних зона и обезбедила трајна и функционална заштита простора;</p> <p>- управљање заштићеним подручјима мора бити базирано на ефективној сарадњи са локалним актерима (локалним становништвом) како би се створила подршка за функционисање заштићених подручја, али уједно и остварила развојна улога заштићених подручја.</p>	
<p>31. Страна 352. 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју</p> <p>Коментар: Предложена решења за решавање конфликтних интереса одрживог просторног развоја туризма и заштите природе су нејасна и могу бити тумачена на више начина.</p> <p>А) физичко раздвајање/ разграничење заштићених подручја и туристичких дестинација - потребно је разјаснити на какво се разграничење овде мисли. Увођење принципа одређивања туристичких зона, са флексибилним режимима и ограничењима, односно са експлицитним могућностима развоја инфраструктуре унутар граница заштићених подручја би омогућио урушавање целог система заштићених подручја и њихово даље распарчавање. Овако би се конфликт само повећао, јер би се створила преклапања надлежности и различитих приоритета управљања унутар једног (заштићеног) подручја.</p> <p>Сматрамо да не треба инсистирати на разграничењу туристичких дестинација унутар заштићених подручја, већ да је у првом реду неопходно усмеравати туристичку инфра- и супраструктуру изван граница заштићених подручја, или евентуално на већ изграђене и измењене делове, а развој туризма у заштићеним подручјима усмеравати ка одрживим моделима, са ниским потенцијалним утицајем на природне вредности. Таквим модели, би требало да буду интегрисани у управљање заштићеним простором, а не разграничени и издвојени од њих.</p> <p>Б) инсистирање на флексибилнијим режимима заштите II и III степена је крајње</p>	<p>31. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p>Прецизирати термин конфликт и одрживи концепт планирања, коришћења, уређења и заштите заштићених природних добара у смислу интегралног управљања на принципу одрживог развоја.</p> <p><i>Образложење:</i> Мањом флексибилношћу зона у II степену заштите и оптималном флексибилношћу у III степену не урушава се систем заштите, јер су сва добра у I степену потпуно а добра у II степену претежно заштићена од активности које угрожавају природу. У управљању заштићеним подручјима са туризмом не предвиђа се наставак досадашњег преклапања надлежности већ формирање интегрисане управе која ће омогућити одрживу заштиту природних добара и развоја туризма и комплементарних активности.</p> <p>Разграничење туристичког простора од заштићених простора значи утврђивање најважнијих природних вредности у I степену заштите и предеоних вредности у II степену заштите, као и шире зоне у III степену заштите за туризам и комплементарне активности са капацитетом који не угрожава природу. Туристичка инфраструктура, посебно на планинама као доминантним природним туристичким потенцијалима Србије, најчешће се не може усмерити ван заштићених подручја јер су ова подручја истовремено и највреднији туристички простори. Туризам може да буде успешан само ако користи најбоље расположиве ресурсе са одрживим обимом и интензитетом производње. Туристичка инфраструктура/понуда у простору захтева најбоље терене у III степену заштите (посебно за алпска скијалишта). Туристичка</p>

проблематично, и тиме се кроз Нацрт дубоко задире у решавање области заштите природе и урушавају основни принципи заштите подручја. Паушални захтеви за релативизирањем ограничења унутар заштићених подручја за све облике развоја туристичке понуде, односно својеврсно изузимање туристичких активности из законских ограничења, отварају бројне ризике и могућности за урушавање природних вредности, али уједно и потенцијала за развој туризма.

Коментар: Сматрамо да би решавање конфликта развоја туризма и заштићених подручја требало усмерити у правцу:

А) појачане институционалне сарадње сектора туризма и заштите природе још од ране фазе планирања заштићених подручја
Б) јачање капацитета управљача заштићених подручја за туристичке делатности (не неминовно за директно обављање, али за планирање и праћење развоја понуде, управљање посетиоцима, едукативне и промотивне програме, као иза подршку локалним предузетницима за укључивање у одрживи развој туризма).

супраструктура (смештај) може се делом измештати ван заштићених подручја. Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се односе на потребу:

идентификовања генералних развојних ограничења за туризам везана за прописане режиме заштите природе (посебно у подручјима од националног значаја за заштиту и развој), и потребу давања општих принципа за решавање конфликта у том домену (за сва подручја од интереса за развој туризма у Србији, која се делом или у целости преклапају са зонама заштите природе - примери Копаоника, Старе планине, Голије, Таре, Ђердапа и др.); да се у делу имплементације ППРС дају смернице да се у будућим просторним плановима региона, односно подручја посебне намене утврде предлози за нова туристичка подручја и нове границе заштићених подручја, односно принципе за њихово одрживо разграничење (кроз паралелну израду студијске и планске документације, иновирање законске регулативе о заштићеним добрима и режимима заштите, усклађивању односно промени аката о проглашењу заштићених подручја, проглашењу туристичких простора, побољшању услова за одрживо управљање и заштиту природних добара у складу са искуствима и препорукама ЕУ и др.);

- да се предвиди израда нове генерације ППППН са циљем решавања конфликта и усклађивању потреба развоја туризма и заштите природе (нпр. између зоне заштите природе и развоја туризма у планинским туристичким дестинацијама, пре свега високо-планинским, водним коридорима и др) у погледу разграничења зона заштите и зона развоја, са обавезном детаљном разраду за зоне заштите и зоне развоја, уз остваривање интензивније сарадње служби заштите природе и стејкхолдера у туризму са планерима и урбанистима;

- да у просторном и секторском планирању туристичких подручја и заштите природних вредности (посебно планинских), приоритет буде одрживо разграничење заштићених зона и зона туристичких центара, како би се, са једне стране, издвојила подручја са еколошки најосетљивијим и највреднијим природним целинама и зеленим

	<p>коридорима, а са друге стране утврдила подручја са израженим погодностима за развој туристичких дестинација интернационалног и националног значаја, и</p> <ul style="list-style-type: none"> - потребу међусекторског усаглашавања, где би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.
<p>32. Страна 26, Поглавље о ефектима у делу 1. Заштита и коришћење природних ресурса. Коментар: Треба додати: - директни позитивни ефекти одрживог развоја локалних заједница</p>	<p>32. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примена свих планских решења ППРС имаће индиректне позитивне ефекте на одрживи локални развој локалних заједница.</p>
<p>33. Страна 27, Поглавље о ефектима у делу 2. Становништво и социјални развој. Коментар: Треба додати: - директни позитивни руралног развоја на просторима експлоатације минералних сировина и обновљивих извора енергије</p>	<p>33. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин за овај ниво планског документа у алинеји 2. тачке 2. Становништво и социјални развој на стр. 27. ППРС.</p>
<p>34. Страна 27, Поглавље 3. Развој индустрије и туризма. Коментар: Треба додати: - побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама и заштита животне средине.</p>	<p>34. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије“) да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју“. Напомињемо да је примедба на одговарајући начин садржана и у алинеји 1. тачке 5. на стр. 27. ППРС.</p>
<p>35. Страна 27-28, Поглавље 5. Заштита животне средине и наслеђа. Коментар: Треба додати: - директни позитивни ефекти санације депонија рударског отпада, ремедијација и рекултивација угроженог, оштећеног и деградираног земљишта и чишћење и</p>	<p>35. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се делимично друга алинеја примедбе на следећи начин: У првој алинеји тачке 5. на стр. 27. ППРС после речи: „директни позитивни ефекти на ефикаснију заштиту“ додају се речи: „здравља становништва и“. (б) Не прихвата се прва алинеја примедбе.</p>

<p>ревитализација загађених речних токова. - директни позитивни ефекти на здравље становништва и квалитет живота и демографски опоравак руралних подручја</p>	<p><i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у првој алинеји тачке 5.</p>
<p>36. Рударство и индустрија Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године покреће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“ Коментар: Пројекат експлоатације литијума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек им није готов главни рударски пројекат, тако да нема основа да се гарантује да ће се покренути пројекат.</p>	<p>36. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана . <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>37. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године могуће је покренути рударске активности на флотацијским одлагалиштима јаловине и одлагалиштима шљаке у Борском басену.“ Коментар: Овде је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен који је већ загађен, а додатне рударске активности могу учинити још већу деградацију животне средине.</p>	<p>37. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско- Мајданпечког рударског басена и СПУ, чија је израда у току.</p>

<p>38. Страна 202. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) Тематска карта 4</p> <p>Коментар: На тематској карти број 4 приказано је где ће се вршити истраживања метала (металних минералних сировина). Није дефинисано којих метала. Истраживање различитих минералних сировина има различит утицај на животну средину, неке више а неке мање загађују животну средину.</p> <p>Предложена формулација/преорука: Дефинисати у тематској карти које ће се металне сировине истраживати.</p>	<p>38. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допуни предложеним подацима због размере карте која то онемогућава. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина.</p> <p>Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>
<p>39. Страна 43. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије</p> <p>Коментар: дати податке о површини земљишта које је заузето површинским коповима, рударским депонијама и које је деградирано рударским активностима и угрожено, загађено и деградирано рударством.</p>	<p>39. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте.</p> <p><i>Образложење.</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>), које примењује Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв. антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије.</p> <p>Рударске активности су само један од узрока заузимања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012. године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну</p>

	<p>и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл.</p>
<p>40. Страна 43, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, у реченици “Веома опасну дугорочну тенденцију коришћења земљишта у Србији представља прекомерно заузимање пољопривредних површина за...” Коментар: додати “...отварањем рударских копова и депоновањем рударског отпада на неуређеним депонијама, напуштене рударске депоније, ширење загађеног и деградирног земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобарног земљишта загађеним рекама.”</p>	<p>40. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 44. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Местимично веома озбиљан проблем представља обимно заузимање пољопривредног земљишта за отварање рударских копова и депоновање рударског отпада, кашњење са деконтаминацијом и рекултивацијом напуштених депонија, деградирање и ширење загађивања земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобалног земљишта загађеним рекама и сл.” <i>Образложење:</i> Подносиоци примедбе с правом указују на бројне негативне последице рударства и енергетике на опште услове животне средине, што укључује и очување површина и квалитета пољопривредног земљишта. Основни проблем је у томе што се не поштују законске обавезе рекултивације и примене других мера заштите простора и животне средине, што је у пуној мери уважено у одговарајућим деловима ППРС, а нарочито у поглављу 3. о имплементацији. У делу 2.5.1.1.1.2. став 1. тачка 1. у планским решењима је предвиђено (стр. 169): „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираног површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичких и неметаличних минералних</p>

	<p>сировина, као и другим привредним и потрошачким активностима.....”</p> <p>Обавезе примене адекватних мера за хитно решавање овог веома озбиљног прекршаја, не само са становишта развоја пољопривреде, већ пре свега са становишта заштите животне средине, како на локалном нивоу и у непосредном окружењу, тако и на целој територији Републике Србије, идентификоване су и у другим, релевантним сегментима ППРС. Предложено је да се ова стратешка опредељења конкретизују, уз целовито уважавање локално специфичних угрожености, потенцијала и ограничења, кроз израду просторних планова подручја посебне намене и на свим другим нижим нивоима просторног планирања.</p>
<p>41. Страна 46, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања.</p> <p>Коментар: Нису приказане антропогено измењене површине проширењем површинских копова у Бору и Мајданпеку, отварањем новог рудника Чукару Пеки код Бора и приобаља Борске реке и Великог Тимока насуте пиритном јаловином као и површине заузете напуштеним рударским депонијама.</p>	<p>41. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са утврђеном методологијом, у ППРС се даје оцена главних видова угрожености и деградације пољопривредног земљишта за територију РС у целини. Детаљна анализа стања земљишта у великим рударским басенима, као и на подручјима која обухватају комплексе подземне експлоатације, представља предмет израде просторних планова подручја посебне намене. Према томе, сложена проблематика санације тзв. историјских загађења и других наслеђених видова деградације земљишта, односно спречавања садашњих и будућих штетних утицаја, разрађује се, у првом реду, решењима која се односе на сектор минералних сировина, рударства и енергетике, као и на заштиту животне средине, рекултивацију и ревитализацију деградираних простора, решавање конфликтних интереса у просторном развоју и сл., а тиме индиректно и на услове за развој пољопривреде.</p>
<p>42. Страна 48, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде, 1.6.1.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, у делу о ограничењима.</p> <p>Коментар: Допунити - Ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије.”</p>	<p>42. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Уз пуно уважавање свих негативних утицаја рударства, енергетике и металургије на опште услове животне средине, не може се прихватити оцена да ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије, представљају на целој територији Републике Србије једно од основних ограничења за одрживо коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде. Ова примедба је већ делимично прихваћена на прикладан начин, са образложењем које дато за примедбу број 39. истог предлагача. Осим тога, наведено ограничење је идентификовано и другим</p>

	<p>сегментима ППРС (1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине).</p>
<p>43. Страна 58, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.2. Металичне минералне сировине.</p> <p>Коментар: У првом пасусу додати: У току отварања рудника Чукару Пеки са новом флотацијом и јаловиштима флотацијског отпада, код Бора, проширење површинских и подземних копова у Бору и околини и Мајданпеку, проширење флотације и флотацијског јаловишта у Мајданпеку што је довело до загађења реке Пек, проширују се капацити металургије у Бору.</p>	<p>43. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППППН „Чукару Пеки” („Службени гласник РС”, број 01/20) и СПУ утврђене су одредбе о постојећем стању, мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора.</p> <p>Мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора у Борско-мајданпечком басену биће утврђене у ППППН Борско-Мајданпечког басена, чија је израда у току.</p>
<p>44. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.5. Сектор рударства.</p> <p>Коментар: У последњем пасусу поглавља додати:</p> <p>Узроци проблема су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - напуштене депоније рударског отпада, - непоштовање закона и стандарда, - недовољна сарадња власника рударских права и објеката са локалним становништвом, - непримењивање мера заштите животне средине приликом затварања рудника, - изостанак рекултивације и ремедијације угроженог, загађеног и деградираног земљишта емисијама прашине и отпадних вода из рудника, - Загађене реке и уништен живи свет у њима и њиховом приобаљу. 	<p>44. Примедба се прихвата.</p>
<p>45. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења.</p> <p>Коментар: у поглављу пасусу “Ограничења” додати: Недостатак законске регулативе о укључувању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама, неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву, нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у</p>	<p>45. Примедба се прихвата.</p>

<p>локалне заједнице којима су угрожени економски интереси локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија. Брисати “ насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” Оваква констатација је неприхватљива.</p>	
<p>46. Стране 116-117, Поглавље 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.3. Квалитет земљишта. Коментар: ПОТПУНЕ ПРЕРАДИТИ СА ПОДАЦИМА О ЗЕМЉИШТУ КОЈЕ ЈЕ ДЕГРАДИРАНО РУДАРСКИМ КОПОВИМА, ДЕПОНИЈАМА РУДАРСКОХ ОТПАДА, ЗЕМЉИШТЕ У ПРИОБАЉУ РЕКА КАО ПОСЛЕДИЦА ИСПУШТАЊА ОТПАДНИХ РУДНИЧКИ И ПРОЦЕДНИХ ВОДА СЕ ДЕПОНИЈА. ПРИКАЗАТИ КОНТАМИНИРАНЕ ЛОКАЦИЈЕ. Користити “Катастар деградираног и контаминараног земљишта у Републици Србији” www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDekontaminacijiZemljista.pdf</p>	<p>46. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна у складу са новим подацима везаним за анализу и оцену стања квалитета земљишта. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>
<p>47. Воде Страна 195. 2.5.1.3.8. Заштита воде од загађивања „Република Србија нема сопствене економске могућности да наведене радове сакупљања и пречишћавања отпадних вода насеља реализује у планском периоду. Стога се реализација мора ослањати већим делом на спољашње изворе финансирања (ЕУ фондови, кредити), али ни тада неће бити могуће спровести све мере предвиђене Директивом ЕУ о водама у планском периоду, већ треба извршити приоритизацију пројеката за реализацију.“ Коментар: Правно лице или предузетник који има постројења за пречишћавање отпадних вода и / или који своје отпадне воде испуштају у водоток, језеро или јавну канализацију дужно је да своје емисије усклади са граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде прописаних уредбама, по правилу најкасније до 31. децембра. 2025. године. Република Србија, пошто је 2021. година, већ треба да има своје акционе планове,</p>	<p>47. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Принцип о коме се говори у овој примедби постоји у првом ставу на стр. 196. у коме се истиче да „регулисање отпадних вода из индустрије обухвата смањење уноса загађења у воде из индустријских постројења, које се постиже пуном применом Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине”. То обухвата и проблем који помиње предлагач. Потребно је прецизирати наводе, да Република Србија и даље не располаже само сопственим средствима, тако да се за пројекте пречишћавања отпадних вода користи подршка међународних извора финансирања.</p>

<p>као што захтева од привреде, да је радила истраживања и експерименте и да је до сада нашла најбоља идејна решења за пречишћавање отпадних вода насеља (комуналних вода).</p>	
<p>48. Страна 53, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим. Коментар: (приказати) стање граничних водотокова Велики Тимок, Нера...</p>	<p>48. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У планским документима стратешког државног нивоа водним билансима се не могу обухватити све реке. Тимок је обухваћена збирним билансом од Млаве до границе са Бугарском, а Нера је међународна река чији су водни биланси мали да би се третирали у билансима транзитних вода. То је предмет других просторних и секторских планова.</p>
<p>49. Страна 54, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште. Коментар: Треба додати: Водно земљиште је угрожено рудничким отпадним водама, процедурним водама са активних и напуштених депонија рударског отпада као и отпадним водама из индустрије.</p>	<p>49. Примедба се делимично прихвата. Примедба се највећим делом прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште на стр. 54. на крају првог става додаје се нова реченица која гласи: „У зони рудника и неких индустрија ВЗ угрожавају депоније, отпадне и процедурне воде из тих постројења.”</p>
<p>50. Страна 54, Поглавље 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура. Коментар: Треба додати: Снабдевање водом рударства и управљање рудничким отпадним водама.</p>	<p>50. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.1.3.1.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво планског документа дати су релевантни квантитативни показатељи по кључним гранама. Такви показатељи се у ППРС не дају на нивоу детаљизације који тражи предлагач. То је предмет просторног плана подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и подручја комплекса подземне експлоатације минералних сировина. За нове капацитете рудника у оквиру РТБ Бор планске одлука је да се снабдевање водом највећим делом темељи на води која се добија у процесу пречишћавања и рецикулације. Процес рецикулације ће се све више користити као захтевани стандард за такве објекте.</p>
<p>51. Страна 115, поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.2. Квалитет вода. Коментар: у првом поглављу додати следеће изворе: Рударске отпадне воде, отпадне воде флотација минералних</p>	<p>51. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна у складу са сугестијом. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета вода. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>

<p>сировина, процедурне воде са активних и напуштених депонија рударског и комуналног отпада. Нису коришћени подаци из 2019 године Агенција за заштиту животне средине. Видети: www.sepa.gov.rs/download/KvalitetVoda_2019.pdf, www.sepa.gov.rs/download/VodeSrbije/KvalitetSedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf, ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	
<p>52. Страна 192, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика С обзиром на трогодишње кашњење израде новог Катастра малих хидроелектрана Србије, и базирања погодности искоришћевања хидроенергетских потенцијала на катастру из 1987. године, сматрамо да ППРС не може доносити релевантне закључке о употребљивости потенцијала чак до 2035, те да овако важан документ мора сачекати базу података из новог Катастра и онда је критички обрадити другим факторима поред хидроенергетике као што су заштита природе, заштита животне средине, одрживи туризам и потребе локалног становништва. Такође, у документу се наводи да „од укупно 499 идентификованих водних тела површинских вода у Србији (...) за 57% водних тела нема довољно података за утврђивање еколошког статуса.” Не смемо доносити важне одлуке у постојећем недостатку информција. Предлажемо продужетак јавне расправе за Просторни план Републике Србије минимално 30 дана од израде и презентације новог Катастра или брисање могућности изградње МХЕ у Плану.</p>	<p>52. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Став о МХЕ у ППРС је јасно избалансиран базним принципима када могу да се граде МХЕ. То је неупоредиво делотворније од чекања да се уради нови Катастар МХЕ, који ради страна фирма и који није ни у изгледу. Напомињемо да је прихваћена примедба број 11. подносиоца ЈП Електропривреда Србије којом се у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. у последњој алинеји додаје нова тачка б. која гласи „б) и у неким другим случајевима који овде нису наведени, под условом да Републички завод за заштиту природе и Републичка дирекција за воде издају сагласност за реализацију такве МХЕ.”</p>
<p>53. Неопходно је усклађивање целог документа, то јест јасно опредељење за јавне политике које заступа. Са једне стране се износи: Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре: ”МХЕ су са дугачким цевоводним деривацијама, што изазива велике социјалне и еколошке проблеме;” Страна 56, 1.6.1.3.2. Оцена потенцијала и ограничења “стихијска изградња МХЕ на мањим водотоцима и у заштићеним областима је</p>	<p>53. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Базни принципи који се наводе на стр. 55 и 56. нису у колизији са циљевима које предлагач цитира, а који су дати на стр. 149. ППРС Све земље света управо се труде да искористе хидропотенцијал као еколошки најчистији обновљив извор енергије, у оквиру интегралних система оптимално уклопљених у еколошко, социјално и свако друго окружење. Добро испланиран хидроенергетски објекат може се решити на начин да оплемењује животну средину, да ствара услове за обогаћивање</p>

<p>негде девастирала водотоке, онемогућила изградњу појединих неопходних планираних водних објеката и угрозила природне вредности и потребе локалне заједнице;”</p> <p>Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:</p> <p>9. обезбеђивање повољних еколошких протока на свим деоницама низводно од акумулација и водозахвата у рекама. Са друге стране се закључује:</p> <p>Страна 149, 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре:</p> <p>6. искоришћење свих хидроенергетских потенцијала који спадају у категорију економски искористивих(...)</p> <p>Страна 185, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре</p> <p>14. Искоришћење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет(...)</p> <p>20. Сви захвати на уређењу и коришћењу површинских вода су такви да морфолошке промене и притиске на водна тела своде на нужни минимум.</p> <p>Страна 195, 2.5.1.3.6. Хидроенергетика: Такође МХЕ су дозвољене: (...)на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада. Узевши у обзир да се производња енергије из МХЕ у прогнозама креће око 2% конзума, а да технологија других ОИЕ рапидно постаје доступнија, мирење наведених заострених конфликта у плану, нити у пракси, у наредних 15 година није потребно нити оправдано, те предлагемо одлучно затварање могућности за изградњу нових МХЕ.</p>	<p>биодиверзитета. Томе служе и еколошки протоци, који су у кризним периодима знатно већи од протока који би на тој деоници реке били у природним условима. Сажето: наменским испуштањем чисте воде из акумулација стварају се услови да ихтиофауна и остали водени екосистеми имају услове за нормалан развој и репродукцију. Техничким решењима, са тзв. селективним водозахватима, може се остварити да се из акумулације испушта вода која је и најпожељније температуре са гледишта потреба ихтиофауне. Базни постулат заштите животне средине више није раније конзервативан став 'do nothing' (не радити ништа, у смислу не градити ништа). Сада је важећи принцип да се активним управљањем водама створе услови који су најбољи са становишта опстанка и развоја екосистема и обogaћивања биолошке разноврсности. Тај принцип, сада једини важећи као делотворан за заштиту водених екосистема уткан је у све принципе на којима почивају решења дата у ППРС у области воде и водопривредне инфраструктуре. Када се ради о МХЕ, апсолутно је неприхватљиво да се неком резолутном одлуком забрани њихова градња. То би било крајње неодговорно, јер постоје ситуације када је реализација МХЕ неопходна због неких функционалних, али и еколошких разлога. Наведимо само два случаја: (1) на испустима еколошких протока на бранама уградња агрегата МХЕ је не само економски оправдана, већ и еколошки врло пожељна, јер се на тај начин обавља пожељна аерација тока и обogaћивање воде кисеоником, (2) на доводима под притиском у оквиру регионалних водоводних система постоје места на којима се граде тзв. прекидне коморе, да би се притисак оборио, а најоподнији начин да се то обави је уградња малог агрегата. Зато не може да се прихвати уопштена забрана грађења МХЕ, коју предлаже подсилац примедбе. Предочено специфицирање услова у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС када могу да се граде МХЕ довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ.</p>
<p>54. Страна 194, 2.5.1.3.7. Заштита од поплава спољним водама</p> <p>У делу „1. Активне мере“ допунити планом за природна или решења блиска природним која имају вишеструку улогу и добробит. У односу на планове за вештачке насипе, обалоутврде и канале, недостају плавне</p>	<p>54. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је слична примедба Покрајинског завода за заштиту природе из Новог Сада да на стр. 194. прва реченица тачке 1. гласи: „У планском периоду подстицаће се примена активних мера заштите од поплава коришћењем акумулација и ретензија, растеретних и ободних</p>

<p>шуме и заштићене ретензије које би имале и функцију очувања биодиверзитета, шумљивања и смањења поплавних таласа.</p>	<p>канала за смањење поплавних таласа, као и формирањем нових природних ретензија, по потреби и уз померање насипа према брањеним подручјима.”</p>
<p>55. Страна 196, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања У Нацрту стоји: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС(...) Предлог: „Заштиту у оквиру зона санитарне заштите постојећих локалних изворишта и контролу и очување квалитета водних тела која се користе за рекреацију и купање спроводиће надлежна ЈЛС уз сагласност сектора вода (...). Образложење: Воде су у Закону о водама у својини Републике Србије и јесу јавно водно добро. Дакле, јединице локалне самоуправе могу да спроводе али се у пракси доказало да је потребно укључити и шири јавни интерес коришћења природних ресурса, огледан у републичким јавним политикама и институцијама.</p>	<p>55. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата се на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196 у претпоследњем ставу у трећем реду, након скраћенице: ЈЛС додају се следеће речи: „уз сагласност сектора вода,”.</p>
<p>56. Страна 195, 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом. „ Шта је већина, а шта су преостала ППОВ? Секундарни третман отпадних вода је прениско постављен циљ, поготово ако узмемо у обзир да се ради о постројењима која ће се тек градити. Тренутно доступна технологија омогућава терцијарни третман комуналних отпадних вода за све урбане агломерације, а камоли она у будућности, до 2035.</p>	<p>56. Примедба се прихвата. Одређивање потребног квалитета пречишћене отпадне воде је комплексан задатак и у сваком конкретном случају се мора посебно решавати, у складу са захтевима законског основа. У циљу појашњења овога, у делу 2.5.1.3.8. став 2. на стр. 195. брише се постојећа реченица која гласи: „Велика већина нових ППОВ су са секундарним (биолошким) и терцијарним (уклањање нутријената) третманом, а преостала постројења су са биолошким третманом.” и замењује се новом која гласи: „Капацитети нових ППОВ биће усклађени са развојем канализационих система у насељима. Ефикасност пречишћавања отпадних вода на ППОВ, односно квалитет пречишћене воде мора да одговара захтевима законског основа , где је биолошки – секундарни третман прописан као минимум а терцијарни третман (уклањање нутријената и евентуално додатно уклањање других материја) биће примењени на ППОВ која испуштају пречишћену отпадну воду у водна тела осетљива на еутрофикацију или где је потребан висок квалитет пречишћених отпадних вода да би се постигао добар статус водних тела.”</p>
<p>57. Страна 54, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште</p>	<p>57. Примедба се не прихвата. Образложење: Подносилац примедбе је са правом забринут због дивљања на водном</p>

<p>„Један од највећих проблема у сектору вода је чињеница да за највећи број водних тела нису утврђене границе ВЗ и оно као такво није уписано у катастар непокретности. У близини већих насеља ВЗ се често злоупотребљава изградњом сталних објеката, што повећава угроженост од поплава, али и онемогућава реализацију објеката водопривредне инфраструктуре.“</p> <p>и Страна 186, 2.5.1.3.2. Водно земљиште</p> <p>„Водно земљиште може без ограничења да се користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде, спортске и рекреационе површине – без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране.“</p> <p>Ово је недовољно јасна смерница, поготово ако уземо у обзир растуће притиске на обале под изговором рекреационих функција и злоупотребу права закупа водног земљишта за изградњу нелегалних објеката, и када, како сам документ наводи имамо ургентан раширен проблем неуписаног водног земљишта у катастре. Консултовати важећи Закон о водама.</p>	<p>земљишту, што је постао један од већих проблема Србије.</p> <p>У делу 2.5.1.3.2. ППРС на стр. 186. дефинисан је децидан став о том проблему: „на ВЗ је забрањена градња било каквих сталних објеката, осим објеката водопривреде“, што је адекватно за овај ниво планског документа. Детаљнија планска решења и правила уређења и грађења предмет су просторног плана подручја посебне намене, просторног плана ЈЛС и урбанистичких планова.</p> <p>Санкције против прекршилаца су предмет рада инспекцијских служби и других надлежних органа власти.</p>
<p>58. Страна 55, 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре, 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура</p> <p>„Организациони и институционални аспекти сектора вода – стање карактерише велика уситњеност водоводских предузећа; недовољна средства за финансирање редовних активности и нарочито за инвестиције (цене и накнаде за воде су далеко испод економског нивоа)“</p> <p>и Страна 186, 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре</p> <p>„23. За цену воде и услуга у сектору водопривреде примењују се следећи принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реални (економски) ниво цене воде одређује се на основу принципа пуне надокнаде трошкова и уз примену начела „корисник плаћа” и „загађивач плаћа”. Цена воде треба да обухвати и све трошкове заштите изворишта; - за коришћење водног добра и водопривредних система који су добро од општег интереса плаћа се реална цена (принцип „корисник плаћа”); - субјекти који узрокују загађење вода треба да сnose трошкове мера за отклањање или смањење тог загађења (принцип „загађивач плаћа”); 	<p>58. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>Принципи из ППРС које цитира подносилац примедбе су стратегија у области вода највишег нивоа значаја. Ти принципи су дефинисани још на Првој светској конференцији о водама (Мар дел Плата, 1977), а касније су разрађивани у низу других стратешких међународних докумената. Њихов смисао је да економским мерама доведу до одговорног односа свих према водама, друштва као целине, али и сваке породице, сваког појединца. То није аутономна доктрина Србије, то је опште прихваћена доктрина у свету. У Србији је само још више детаљан, у набрајању шта све мора да уђе у цену воде, па су ту уведени, са пуним правом, и трошкови заштите изворишта.</p> <p>Принцип "плаћање кроз порез" је флуидан и рањив, и не стимулише кориснике на рационализацију потрошње воде. Потпуно је иста ствар и са енергијом. Сигурно је да тај 'ирски модел' није одржив у дужем периоду. Пракса је сада у свету управо супротна. Сада се у праксу уводе стандарди за пројектовање водоводних инсталација у великим зградама, који треба да омогуће да се мерење и наплата утрошка воде обрачунава сваком стану појединачно, а не преко заједничког водомера.</p>

<p>- реални (економски) ниво цене воде и услуга треба уводити постепено, у складу са економским и социјалним статусом корисника услуга.“</p> <p>Овде је пре свега потребно направити круцијалну дистинкцију између корисника као што су (А) домаћинства која своје основне потребе задовољавају путем јавне водопривредне инфраструктуре и (Б) корисника који су правна лица и компаније које убирају профит користећи јавна водна добра, поготово оне које у својим производним процесима употребљавају воду за пиће. У супротном примена начела „корисник плаћа“ је само још један вид субвенција за приватни сектор, овога пута убирањем наплате од домаћинстава. Даље, накнада за коришћење воде не може се установити нити тржишном логиком, нити може да директно покрије трошкове заштите изворишта или велике инвестиције у инфраструктуру. Ово су трошкови развоја читавог друштва и морају се финансирати пројектно или кроз порески систем, а не кроз индивидуалну наплату, која би, извесније него што би напунила буџет за водну инфраструктуру - оставила велики број грађана без приступа чистој води и угрозила им основна људска права. Предлажемо за проучавање пример Ирске која уопште не наплаћује воду преко рачуна грађанима, него је након масовних протеста остављен модел наплате кроз генерални порез.</p>	<p>Тек тада људи заиста почињу да воду третирају као ресурс који треба штедети. Имајући све то у виду, не може да се прихвати било каква промена базних принципа економије водопривреде.</p>
--	--

<p>113. Јелена Броз, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 13-24, 28-30.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Страна 57: 1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине „Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.</p>

<p>Био Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“</p> <p>Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленом агендом за Западни Балкан (коју је Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доводи до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу. На који начин ће Србија економски бити у стању да одговори на ове економске промене, будући да наставља да планира развој енергетског сектора на принципима старим преко 50 година?</p>	
<p>3. Страна 303:</p> <p>„За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално расположивих технологија, мера енергетске ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије. И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“</p> <p>Коментар: На основу ког важећег стратешког документа Републике Србије се уводи нуклеарна енергија као могућност? На основу којих модела је пророачуната толика потражња за енергијом, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника?</p>	<p>3. Примедба није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>4. Страна 357:</p> <p>„4. Минералне сировине и рударство</p> <p>4.1. Сигурно и поуздано снабдевање угљем постојећих и нових савремених термоенергетских капацитета, као основним енергентом који обезбеђује енергетску независност у Републици Србији;“</p> <p>Коментар: Да ли је и на који начин испитано да ли је ово у складу са</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања</p> <p>Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење биће у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена наше земље и ЕУ.</p> <p>Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи.</p>

стратешким опредељењем Србије да постане чланица ЕУ?	По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.
--	---

114. Иван Ђокић, помоћник председника општине Брус за локални економски развој и инвестиције, Цара Лазара 12 б, 37 220 Брус, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Предложеним просторним планом Републике Србије за период од 2021. до 2035. није предвиђена промена категоризације општинског пута на релацији Државни пут 208 – Милентија – Осредци – Крива Река – Рендара – Копаоник (Шиљача) – Државни пут 211, иако постоје бројни оправдани разлози који указују на потребу да се наведени путни правац прогласи Државним путем ШБ реда.</p> <p>У атарима села Милентија, Осредци и Крива Река живи више од 1000 становника који током целе године гравитирају ка Брусу као општинском средишту, али и ка планинском центру Копаоник, који се налази у непосредној близини овог путног правца. Мештани села Осредци и Крива Река у току зимске сезоне ангажовани су на сезонским пословима у нашем највећем планинском центру, али имају велики проблем да у периоду од децембра до марта дођу до својих радних места, јер је овај путни правац веома често непроходан услед великих снежних намета који се стварају на путу, нарочито на потезу од Криве Реке до Копаоник. Из тих разлога, мештани ова два села су принуђени да користе алтернативни, знатно дужи путни правац који води од Криве Реке, преко Осредака до Бруса, и надаље преко Брзећа до Копаоника. Дужина овог путног правца је 69 километара. Међутим, уколико би се путни правац Државни пут 208 – Милентија – Осредци – Крива Река – Рендара – Копаоник (Шиљача) – Државни пут 211 прогласио Државним путем ШБ реда, и уколико би као такав ушао у програм Зисмког одржавања ЈП Путеви Србије, време путовања мештана ових села до својих радних места би се у великој мери скратило, јер би се дужина пута коју би становници прелазили до својих радних места смањила са 69 на 20 километара.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Прекатегоризација појединих деоница путева није предмет ППРС, већ Уредбе о категоризацији државних путева и Референтног система државних путева.</p>
---	--

У последњих неколико година, услед напретка информационих технологија и развоја многобројних апликација за навигацију, јавља се и проблем заглављивања у великим снежним наметима, бројних туриста који бирају путни правац који води из правца Врњачке Бање, Трстеника, Александровца до Копаоника, управо преко Осредака и Криве Реке. У зимском периоду године, овај путни правац у току већег дела сезоне бива завејан и непроходан, што представља ограничавајући фактор за развој туризма овог дела наше земље.

Сеоска насеља Осредци и Крива Река су места где се становништво у највећој мери бави пољопривредном производњом (гајењем малина, купина, као и сточарством). У овим сеоским срединама постоје и два привредна предузећа, која се баве откупом и складиштењем обојеног воћа. Власници ових предузећа имају велике проблеме у даљем пласману и извозу откупљених сировина, јер је путни правац у току зимске сезоне највећим делом непроходан, што за њих представља ограничавајући фактор у даљој експанизији и развоју својих предузећа.

Ако се узме у обзир чињеница да је један од главних циљева наше државе и развој пољопривреде, тачније одрживи пољопривредни и рурални развој, повећање конкурентности аграрног сектора и диверзификација економских активности на селу, сматрам да би промена категоризације наведеног путног правца била од великог значаја за развој овог дела подкопаоничког краја.

Прекатегоризација овог путног правца довела би до интензивнијег развоја туризма овог периферног и руралног подручја, интензивнијем развоју пољопривреде, као и свеукупном унапређењу квалитета живота у овој руралној средини.

Путни правац Државни пут 208 – Милентија – Осредци – Крива Река – Рендара – Копаоник (Шилча) – Државни пут 211 повезује подручна саобраћајна тежишта Брус, Рашку и Александровац и самим тим је испуњен један од примарних критеријума за прекатегоризацију овог путног правца. Такође, обзиром да наведени путни правац повезује државне путеве број 208 и 211 испуњен је и један од

<p>секундарних критеријума (да обезбеђује степен опслуживања територије и становништва уз државни пут II реда). Узимајући у обзир Уредбу о критеријумима за категоризацију јавних путева 38/2019-33, закључује се да је наведени путни правац испунио један ПРИМАРНИ и један СЕКУНДАРНИ критеријум и да је могуће извршити прекатегоризацију овог путног правца, па Вас из тог разлога молим да размотрите ову примедбу и надам се позитивно је решите.</p>	
<p>2. Општина Брус се залаже да просторним планом боље и квалитетније буду размештене саобраћајнице, посебно саобраћајнице које су на нивоу републике, ради бољег повезивања насељених места. Предлажемо да у мрежи државних путева буду уграђене и саобраћајнице које повезују насељена места Лепенац – Батоте – Мерћез, као и Лепенац – Игрош – Стројинци – Златари.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Прекатегоризација општински путева у државне путеве није предмет ППРС, већ Уредбе о категоризацији државних путева и Референтног система државних путева.</p>

115. Јелена Милосављевић Радосављевић (председник СО Бољевац) – Општина Бољевац, Краља Александра 24, 19370 Бољевац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Достављамо вам Одлуку о забрани изградње малих хидроелектрана на територији општине Бољевац број: 06-51/2120-1/23 која је донета на седници Скупштине Општине Бољевац дана 29.04.2021. године, са захтевом да се у Просторном плану Републике Србије од 2021. до 2035. године не планира изградња деривационих малих хидроелектрана на територији општине Бољевац.</p> <p>Напомена: у прилогу достављено наведено решење.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС специфицирани су услови када могу да се граде МХЕ. То је довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ. Примедба је предмет других просторних планова, у првом реду просторног плана ЈЛС.</p>
116. Бобан Милинчић (председник Општине) Лапово, Његошева 18, 34220 Лапово, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. На страни 283. и 359. Нацрта ППРС стоји: „Завршетак изградње брзе саобраћајнице, веза са државним путем IA реда број 1 – Баточина-Крагујевац (ИБ број 24), у наставку правац Крагујевац-Мрчајевци – веза са државним путем IA реда бр. 5 (ИБ број 24, ИБ број 26)“ Примедба: Треба да стоји „Лапово-Крагујевац“, зато што се веза овог пута остварује на територији Општине Лапово, са државним путем IA реда број 1.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Назив пројекта и деонице пута је дефинисан на основу услова ЈП „Путеви Србије“ за израду ППРС – назив трасе се формира на основу општинских и градски центара које повезује.</p>
<p>2. На странама 322, 323 и 324. поглавље 2.5.5.2. Управљање отпадом Примедба: Одредбе овог поглавља, нарочито став 3. супротне су одредбама Закона о управљању отпадом (члан 20. који локалним самоуправама не дају право да уређује поступак управљања опасним отпадом, чланови 42. и 44. који забрањују мешање комуналног и опасног отпада), имајући у иву да на територији Општине Лапово постоји комунално-санитарна депонија, којом управља „ФЦЦ ЕГО“ Београд, а на којој није дозвољен третман опасног отпада.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ставу 3. се говори о центрима за сакупљање отпада и опасног отпада из домаћинства, што је у складу са законом и са Националном стратегијом управљања отпадом. Центри за сакупљање отпада (рециклажна дворишта) су места где грађани доносе свој отпад који спада у посебне токове отпада. Одатле се прикупљени отпад предаје лицима која имају дозволу за третман одређене врсте отпада. У свакој општини се предвиђа један овакав центар за сакупљање отпада. Отпад из центара за сакупљање отпада се не одвози нити одлаже на депонију.</p>
<p>3. На страни 361. поглавље број 3.5.4. у Приоритетним планским решењима до 2025. године Примедба: Недостаје одредба о изградњи ПШОВ у Општини Лапово, која се финансира средствима Републике Србије. За изградњу овог постројења урађена је пројектна документација и</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1. тачка 3. на крају подтачке 3.5.4. на стр. 357. у загради се после речи: Краљево додаје реч: Лапово.</p>

<p>почетак изградње се очекује у 2021. години, а са Републиком Србијом Општина Лапово потписује уговор о финансирању изградње у септембру 2021. године.</p>	
--	--

117. Владимир Чорбић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

117. подброј:

1. Драгољуб Чорбић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1.Тачка 14 на 185. страни каже да искоришћавање хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет. То није тачна констатација јер је соларна и енергија ветра далеко чистија по мишљењу струке. Ово је врло погубна стратегија заснована на погрешном тумачењу. Реке нису обновљив ресурс и изградњом брана се трајно уништава флора и фауна речних екосистема као и екосистема у ближој и даљој околини. Као што сте и сами навели у нацрту, Република Србија је сиромашна површинским водама и већи акценат би требало да буде бачен на њихово очување. Енергетске потребе Републике Србије се врло лако и ефикасно могу задовољити изградњом ветропаркова и соларних паркова који могу бити инсталирани на деловима неплодних површина и на већим акумулационим језерима. Очување животне средине треба да буде други по реду важности у овом нацрту одмах иза пројеката важних за даљи економски развој који такође мора да буде у складу са начелима очувања животне средине. Мини хидроелектране апсолутно морају бити забрањене поготово након што смо видели како инвеститори злоупотребљавају водни режим на примерима Млаве, Јошанице, Гобелске реке, Гвоздачке реке итд. За велике хидроелектране одобрење би требало тражити на референдуму.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење.</i> Изнета констатација да "реке нису обновљив ресурс" је врло смела и необична. Са гледишта свих знања светске науке такав став је – преседан. Преседан са којим се не можемо сложити, јер се у целом свету ујурбано искоришћавају хидроенергетски потенцијали, управо због тога што је то најпоузданији ОИЕ. Соларна енергија и енергија ветра јесу, наравно, ОИЕ, али имају веома неповољну особину: веома су променљиве и непредвидиве током времена, па се не могу користити само оне, већ им је за билансирање снаге и енергије неопходна све већа подршка управо акумулационих ХЕ. Због тога са порастом удела ОИЕ у ЕЕС системима расте "глад" за акумулационим и реверзибилним ХЕ. Уколико се пажљиво чита, може да се види да је у ППРС дат веома изнијансиран став о ХЕ и МХЕ. Лоши примери реализованих МХЕ који се са правом наводе не могу се и не смеју се уопштавати и на хидроенергетске потенцијале средњих и већих река, код којих се техничка решења објеката могу одлично уклопити у еколошко и социјално окружење. Акумулације, код којих се као један од корисника увек јавља и тзв. оплемењавање малих вода, повећавају протоке у кризним маловодним периодима, што је веома делотворно управо за водене екосистеме, јер се испуштањем "еколошких протока", који су већи од малих вода у природним режимима, стварају услови за повећање биолошке разноврсности. У условима климатских промена, које већ врло озбиљно погоршавају режиме вода, Србија не би могла да преживи без изградње акумулација. Оне се у свету граде дуже од пет миленијума, јер је то био услов за преживљавање цивилизација, а за то никада нико није расписивао референдум. У Шпанији и Португалу, који опстају управо захваљујући томе што су искористили све локације за грађење брана, сада се граде пумпна и реверзибилна постројења, како би се готово</p>
--	---

	свака кап воде акумулисала и сачувала за кризне маловодне периоде, који постају све дужи са све мањим протоцима.
--	--

118. Град Јагодина, интерни број: 501-62/2021-01, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Град Јагодина представља један од мањег броја градова који градско подручје и 12 сеоских насеља снабдева пијаћом водом из градске водоводне мреже која воду добија са изворишта „Рибаре“. Извориште „Рибаре“ снабдева се водом из изворишног басена који захвата површину око 40% површине административног подручја Града Јагодина. Остатак подручја такође је богат подземним изданима и изворима пијаће воде.</p> <p>Део техничке документације за решавање водоснабдевања осталих сеоских насеља (који нису на постојећој градској мрежи, отварањем локалних изворишта и резервоара у складу са Генералном студијом водоснабдевања Града Јагодине) је већ израђен, а део је у фази израде, и очекује се реализација исте.</p> <p>Овакво стање подземних вода и извора неопходно је означити на просторним мапама као есенцијалну вредност и заштитити од било каквог загађења и угрожавања.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на просторни план ЈЛС и одговарајуће урбанистичке планове. У ППРС су за стратешки приступ снабдевању водом насеља веома битна полазишта на стр. 184. у делу 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре, где се у тачкама 3, 4 и 5 дефинишу важни базни принципи на којима се темељи заштита изворишта „Рибаре“:</p> <p>3. У регионалним системима за снабдевање водом за пиће приоритет има коришћење локалних изворишта воде доброг квалитета. Принцип је да се само количине воде које недостају обезбеђују из регионалних система, који се ослањају на заштићена изворишта подземних и површинских вода републичког значаја.</p> <p>4. Локална и регионална изворишта воде за пиће морају бити стриктно заштићена у складу са регулативом, и мора се обезбедити пуно спровођење мера заштите.</p> <p>5. Подземне воде највишег квалитета могу се користити само за снабдевање насеља и оних индустрија које захтевају квалитет воде за пиће.”</p>
<p>2. По подацима Пописа становништва на територији Града Јагодина живи 71.822 становника, од којих у сеоским насељима (52 сеоска насеља) живи 34.570 становника. Број газдинстава који обављају пољопривредну производњу је 6.386, а укупна површина пољопривредног земљишта је 30.700 ха.</p> <p>Основна делатност становништва у селима је пољопривредна производња, у оквиру које се гаје: воћарске културе (шљиве, јабуке, вишње, јагоде, лешник, крушке, кајсије), ратарске културе (пшеница, кукуруз, јечам, овас), повртарске културе (кромпир, парадајз, паприка, црни и бели лук, лубенице), крмне културе (детелина и луцерка), као и гајење домаћих животиња. Последњих година изражена је нагла експанзија садње и узгоја винове лозе и воћњака. Дошло је и до појаве винарија на</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС као стратешким планском документу дају се смернице за прецизнију разраду предложених приоритетних решења на нижим нивоима планирања. У деловима који се односе на заштиту и коришћење пољопривредног земљишта, изнета примедба је у адекватној мери уважена следећим решењем:</p> <p>– „у делу 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, стр. 171. тачка 10. предложена је подршка: „Развоју виноградарства и винарства у традиционалним виногоријима, с ослонцем на маркетиншке предности које пружа рејонизација виноградарских географских производних подручја и законом дефинисане шеме квалитета вина са ознаком контролисаног географског порекла (<i>PDO - Protected</i></p>

<p>подручју села Међуреч, Лозовик, Деоница, Сиоковац, Добра Вода.</p> <p>Појавиле су се нове винарије: „Цилић газдинство“ и Д.О.О. „Темет“ са значајним смештајним капацитетима које поред старих винограда подижу и савремене винограде, граде дестилерије за вино и ракију и организују озбиљну производњу вина врхунског квалитета, са међународним признањима. Ови винарски комплекси већ су наведени у европском "ПУТУ ВИНА", па је потребно у Просторни план унети те локације као значајне пољопривредне, производне и туристичке локације.</p>	<p><i>Designation of Origin</i>) и географском ознаком (<i>PGI - Protected Geographical Indication</i>)”.</p> <p>Према Правилнику о рејонизацији виноградарских географских производних подручја („Службени гласник РС”, број 45/2015), виногради на територији града Јагодина укључени су у виноградарски рејон „Три Мораве” и по том основу имају право на уживање одговарајућих подстицаја из Аграрног буџета Републике Србије и других извора. Предмет ППРС нису локално специфични интереси. Шта више, то није предмет детаљније разраде ни на нижим нивоима просторног планирања, већ активности Локалних акционих група (ЛАГ), као удружења грађана, која обухватају представнике јавног, приватног и цивилног сектора са одређеног, јасно дефинисаног, кохерентног и у географском смислу континуираног руралног подручја, са најмање 10.000, а највише 150.000 становника из више насељених места на територији две или више јединица локалне самоуправе, како је изнето у делу 3.2.3, стр. 372. тачка 8). Предмет ППРС нису многобројни локални туристички потенцијали. То је предмет других просторних планова, у првом реду просторног плана ЈЛС.</p> <p>Јагодина је укључена у списак осталих градских туристичких центара и места од националног значаја у делу 2.5.3.4.3.3. на стр. 277. ППРС.</p>
<p>3. Посебан нагласак треба ставити на историјско и археолошко наслеђе на територији Града Јагодина, где треба напоменути да нема насеља и подручја где није нађен неки доказ о постојању налазишта из праисторије, антике или средњег века.</p> <p>Посебно издвајамо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Манастир Јошаница — манастирска црква са конаком из XIV века, за коју је Завод за заштиту споменика донео решење за стављање под заштитом државе 1952. године као споменик културе - „Јеринин град“ у Старом Селу — археолошки локалитет који има претходну заштиту и проглашено је за непокретно културно добро Републике Србије - „Градац“ у Новом Ланишту — археолошки локалитет који има претходну заштиту и проглашено је за непокретно културно добро Републике Србије - Подручје сеоског насеља Белица као изузетно значајан археолошки локалитет 	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На овом стратешком нивоу планског документа се идентификују непокретна културна добра од изузетног и великог значаја (на основу података Централног регистра НКД) и дају смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа.</p> <p>Проглашење непокретних културних добара је у надлежности територијалног завода за заштиту споменика културе и Републичког завода за заштиту споменика културе. Потребно је да подносиоци примедбе прате доношење планских докумената за предметно подручје и сугеришу (у поступку израде планских докумената и у фази јавног увида) урбанистичку заштиту на детаљнијим нивоима разраде и/или да покрену иницијативу код надлежног завода за заштиту споменика културе за проглашење непокретних културних добара.</p>

<p>на коме су нађене камене скулптуре („Мајка са дететом“), и други материјални докази „култно астрономског насеља“ протостарчевачке културе (приближно 6200-5600 ПНЕ), а које је за хиљаду година старије од свих 1.250 сличних структура у Европи.</p> <p>У припреми је израда студије о непокретном културном наслеђу Града Јагодина, са циљем извођења потребних истражних археолошких радова, изградње „Централног српског музеја“, изградње археолошко-научног центра, сличног Истраживачкој станици Петница близу Ваљева, као и изградње туристичких смештајних капацитета.</p> <p>Из тог разлога потребно је у Просторни план унети наведене локалитете, а нарочито атар села Белица, као заштићене области од археолошког културног и историјског значаја - од светског значаја. Због свих напред наведених разлога није дозвољена изградња објеката и комплекса индустрије које користе опасне хемикалије у својој технологији и загађују животну средину на територији административног подручја Града Јагодина.</p> <p>Напомена: У прилогу су достављени следећи документи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Део скулптура нађених у селу Белица - Приказ заступљених издана на територији Града Јагодина - Решење о стављању Манастира Јошаница под заштиту државе 	
--	--

119. Градска општина Младеновац, 11400 Младеновац, интерни број: П-00-96-2/145/2021, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1.Молим Вас да појасните да ли преко територије ГО Младеновац планирана изградња државног пута Iб реда као деоница новог аутопута „Вожд Карађорђе“ која северним краком треба да спаја Коридор 10 са Тополом преко ГО Младеновац обзиром да је планирана и тзв. Шумадијска магистрала да пролази кроз ГО Младеновац.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>У делу који се односи на планска решења до 2025. год., дефинисане су активности на попречној путној вези државних путева IА реда број 1 и 2, трасом Лајковац – Лазаревац (IБ бр. 27 и 22) – Аранђеловац (са везом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и IБ број 25) – Топола (IБ бр. 27 и 25) – Рача – Свилајнац (IБ број 27) – Деспотовац (IIА број 160) – Бор. Активност на пројекту пута подразумева скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији, доградњи и изградњи, управљање, експлоатацију и одржавање на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).</p>
---	--

	<p>ППРС је наведени путни правац сагледао (текстуално и графички) према доступним информацијама, односно условима ЈП „Путеви Србије“ (управљач путном мрежом) за израду овог планског документа.</p> <p>Конкретна техничка решења, односно елементи трасе (нпр. дефинисање позиције и одабира решења повезивања са другим деловима путне мреже), нису предмет ППРС. Предмет су израде техничке и планске документације за предметни путни правац.</p> <p>Управо због тога, у складу са законски прописаним садржајем, у поглављу 3. о имплементацији ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу како одабир трасе тако и решења која се односе на објекте на траси.</p>
<p>2. Такође, увидом у Нацрт ППРС – синтезну карту 2 утврђено је да није евидентирана Селтерс бања као бањски центри и места, а донета је Уредба о утврђивању подручја бање „Селтерс бања“ („Сл. Гласник РС“ бр. 13/2015) где се утврђује бањом подручје „Селтерс Бања“ која обухвата део насеља градске општине Младеновац на територији града Београда.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p> <p>На Рефералној карти 4а и Тематској карти 7 уцртаће се одговарајући симбол и назив Селтерс Бања.</p>

120. Дејан Броз, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 13-24, 28-30.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Страна 57: 1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине „Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и Ђио Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“ Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленом агендом за Западни Балкан (коју је</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања. Докумената за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.</p>

<p>Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доведу до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу. На који начин ће Србија економски бити у стању да одговори на ове економске промене, будући да наставља да планира развој енергетског сектора на принципима старим преко 50 година?</p>	
<p>3. Страна 303: „За смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште, поред комерцијално расположивих технологија, мера енергетске ефикасности и већег коришћења обновљивих извора енергије, неопходно је сагледати оправданост евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије. И поред недостатка потребних законских услова и бројних ограничења, изградњу нуклеарних електрана као могућност не треба потпуно искључити, с обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом.“ Коментар: На основу ког важећег стратешког документа Републике Србије се уводи нуклеарна енергија као могућност? На основу којих модела је пророачуната толика потражња за енергијом, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника?</p>	<p>3. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>4. Страна 357: „4. Минералне сировине и рударство 4.1. Сигурно и поуздано снабдевање угљем постојећих и нових савремених термоенергетских капацитета, као основним енергентом који обезбеђује енергетску независност у Републици Србији;“ Коментар: Да ли је и на који начин испитано да ли је ово у складу са стратешким опредељењем Србије да постане чланица ЕУ?</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење биће у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена наше земље и ЕУ. Документата за приступање Србије Европској унији припремају надлежни републички органи. По усвајању одговарајућих поглавља о приступању и доношењу нових нормативних решења у вези са климатским променама, као и нових стратегија у области рударства и енергетике, ППРС ће се са њима усагласити.</p>

121. Горица Петровић (начелник ОУ) – Општина Ариље, 31230 Ариље, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Увидом у Нацрт ППРС, идентификовали смо да је на територији општине Ариље а на Рефералној карти бр.4а Туризам и заштита простора-планирана заштита природних добара дуж реке Рзав (катастарске општине Радобуђа, Крушчица, Бреково, Висока) као и ЕЗП64 на Малом Рзаву. Напомињемо да приликом издавања услова за израду ППО Ариље, потес који је оквирних граница као и ЕЗП64 на Малом Рзаву у достављеном Нацрту ППРС, евидентиран је као природно добро предложено за успостављање заштите а овај орган нема евиденцију о даљим активностима Завода за заштиту природе везаним за ову локацију. Иако смо свесни да су зоне уграђене у нацрт на основу услова добијених од надлежног Завода као имаоца јавних овлашћења, обраћамо се овом примедбом у смислу ширине зоне која је назначена. Ризикујемо одговор да се Просторни план Републике Србије не спроводи већ да даје смернице али осећамо обавезу да изнесемо бојазан да наметнутим великим ограничењима за градњу (чак 40% територије под заштитом или су потребни додатни услови) можемо допринети погоршању већ лоше демографске слике наше општине. Напомињемо да се Ариље простире на две реке које нису уређених корита и да је тај природни фактор неминовно ограничење за градњу, да се огроман простор налази под заштитом Завода за заштиту споменика културе из Краљева а делом и из Београда, да постоји коридор у ППО Ариље предвиђен за истраживања за аутопут и траса мимо тог коридора из Нацрта Просторног плана подручја посебне намене као и постојећи државни пут I б реда и регионални пут II а реда кроз сам центар градског насеља, санитарне зоне система за водоснабдевање Рзав... Достављеним нацртом су планиране 4 акумулације и то баш у потезу који је назначен као планирано природно добро. Иако је просторни план републике развојни документ сматрамо да треба преиспитати ширину појаса планиране заштите и ускладити односно наћи баланс између

1. Примедба није основана.
Образложење: На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја водопривредне инфраструктуре и одрживог развоја локалних заједница. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене, као и докумената јавних политика у сектору водопривреде и заштите природе. Акумулације ће врло брзо бити једна од најважнијих развојних шанси за ЈЛС на чијој територији се налазе, јер ће се, у складу са тенденцијама у свету, водна рента подићи на потребан ниво. Непосредна зона заштите око акумулација је сасвим узана (10 m), и она је у интересу општине, јер онемогућава приватну узурпацију обала кућама за одмор, тако да те акваторије добијају изванредан значај за туризам, као свуда у целом свету. Тај заштитни појас око највишег уреза нивоа воде је веома погодан са тог становишта, што се лепо види у случају Власинског језера. И ужа зона заштите, од 500 m није препрека за развој, јер се у тој зони не забрањује градња, већ се искључују само неки неприкладни ('прљави') садржаји, који би, и да није тог прописа, били неспојиви са циљевима туристичког и руралног развоја у тим зонама. Пракса је показала да се око таквих језерских акваторија стварају регије које су врло погодне за развој сеоског и екотуризма, на економски најздравијој основи – на нивоу 'породичног посла'. То је најбољи начин да се стабилизују демографске и економске прилике на тим подручјима, које су један од најважнијих социолошких циљева развоја. Ни III зона заштите, на нивоу слива, није никаква препрека за развој, јер се на тим високим хоризонтима слива и не предвиђају било какви неприкладни садржаји, већ се ради о развојним пројектима у области сточарства, органске хране, туризма, шумарства. За подручје долине Малог Рзава надлежно министарство, на основу одговарајуће студије, покренуло је поступак заштите, а општина Ариље ће бити укључена у тај поступак у току јавног увида у студију и предлог акта о

<p>потреба за водом, потребе очувања животне средине али не заборавити ни потребе локалног становништва које живи у складу са овом реком одувек, без потреба да му се указују начини понашања.</p>	<p>заштити. Подручје долине Великог Рзава, укључујући и планину Мучањ, планирано је за истраживање и заштиту у наредном периоду због бројних природних вредности. Заштита ових подручја, односно режими који ће бити успостављени сигурно неће представљати неповољни, ограничавајући фактор за демографски развој, комунално опремање села и развој пољопривреде, а допринеће очувању квалитета вода у сливном подручју које представља регионално извориште површинских вода.</p>
--	---

<p>122. Ђорђе Зорић (ВД директор) – ЈКП „Простор“ Сомбор, 25000 Сомбор, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Стр. 219. У поглављу 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије 1. примарне осовине/појасеви развоја 1.1. дунавско-савски појас - дуж Дунава (од Апатина, Бачке Паланке и Новог Сада, ка Београду и даље ка Великом Градишту и др.); изостављен је Сомбор који представља Дунавску евро-капију Србије. односно прва је градска општина на току Дунава кроз нашу земљу са дужином пловног пута око 20 km.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.2.2. став 2. на стр. 219. тачка 1. подтачка 1.1. у алинеји 1. у загради после речи: Апатина додаје се реч: Сомбора.</p>
<p>2. поглавље 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа У графичком делу, на картама број 1 - Намена простора и број За- Саобраћајна и електронска комуникација је потребно исправити трасу планиране „брзе саобраћајнице“- државног пута Ib реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)- Сомбор- Кула- Врбас- Србобран- Бечеј- Кикинда- гранични прелаз са Румунијом (Наково) за коју је у току израда Просторног плана подручја посебне намене (ПППН) и то тако што она не пролази кроз насеље Кљајићево, већ јужно од њега, прелази државни пут Ib реда број 15, северно кроз атар обилази насеље Сомбор, не прати паралелно државни пут Ib реда број 15, већ одлази према северу кроз оранице, заобилазећи насеља Бездан, Колут и Бачки Брег све до непосредно пред државну границу са Мађарском и гранични прелаз Бачки Брег. У оба наведена цртежа је траса овог пута учртана према хрватској уместо према мађарској граници.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. На стр. 284. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. алинеја 32. и на страни 360. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, тачка 7.1.28. мењају се тако да гласе: „- активности на траси Сомбор (веза са Републиком Мађарском - ГП Бачки Брег и веза са Републиком Хрватском - ГП Батина) - Врбас (IБ број 15, веза са IА број 1, Е-75)- Кикинда (веза са Републиком Румунијом)(IБ број 13), са краком путним правцем Кула – Озаци (IIА број 110) – Српски Милетић (IБ број 12) – Богојево – граница са Републиком Хрватском (IБ број 17);” На Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. Саобраћајна инфраструктура – путна мрежа, биће унета и траса из ПППН, али ће се задржати и решење којим се остварује веза према Републици Хрватској у складу са условима управљача инфраструктуром.</p>
<p>3. Стр. 284 поглавље 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа Бицикличка стаза ЕуроВело 6 се не завршава у Бездану, већ има два крака,</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 284. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 9. алинеја 1. мења тако да гласи:</p>

<p>према Бачком Брегу и Батини (Хрватској), такође у тексту је поменуто само као повезивање са Републиком Мађарском, а Еуро Вело 6 има крак и према Републици Хрватској, такође су изостављене националне бициклистичке руте (углавном уз канале) из Регионалног просторног плана АПВ („Службени лист АПВ“, бр. 22/2011) и Просторног плана града Сомбора („Службени лист Града Сомбора“, бр. 5/2014) у тексту и графици (реферална карта За. Саобраћај и електронске комуникације). Овај податак је посебно битан због конкурисања на IPA и INTERREG пројектима са Републиком Мађарском и Републиком Хрватском.</p>	<p>„- Euro Velo 6: Бачки Брег (Граница са Републиком Мађарском) – Сомбор – Апатин – Богојево – Бачка Паланка (веза са Републиком Хрватском) – Нови Сад – Београд – Панчево – Ковин – Стара Паланка, крак према Републици Румунији: Стара Паланка – Бела Црква – Калуђерово (граница са Републиком Румунијом), крак према Републици Бугарској: Стара Паланка – Рам – Велико Градиште – Голубац – Доњи Милановац – Кладово – Неготин – Мокрање (граница са Републиком Бугарском);”.</p> <p>(б) Не прихвата се навод који се односи на завршетак Euro Velo 6, јер је траса уцртана на основу важећих међународних података за Euro Velo у оквиру чега није дефинисано повезивање са наведеним краком према Батини, док је крак према Бачком Брегу уцртан у графички прилог. Не прихвата се примедба која се односи на уцртавање стаза уз канале и стаза које се дефинишу у оквиру градова, јер то није предмет ППРС. Ове стазе као и наведене идеје о повезивању могу да се дефинишу у планским документима нижег ранга и у складу са тим се стварају услови за конкурисање за наведене пројекте. Није тачно да су наведени пројекти условљени уношењем података у ППРС.</p>
<p>4. Изостављен је и у текстуалном делу и на рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације планирани државни пут II реда Сомбор-Гаково-Растина који је планиран Регионалним просторним планом АПВ („Службени лист АПВ“, бр. 22/2011) и Просторним планом града Сомбора („Службени лист Града Сомбора“, бр. 5/2014). У међувремену је изграђен и гранични прелаз Растина који је у функцији већ три године.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда нису предмет ППРС. Предмет су планске документације нижег ранга у оквиру које се разрађују у складу са условима управљача инфраструктуром.</p>
<p>5. Стр. 293 поглавље 2.5.4.1.6. Гранични прелази Табела 40. Планиране активисти на ГП у Републици Србији - Гранични прелаз Бачки Брег је потребно планирати за транзитна и међудржавна изворно-циљна кретања јер ће изградњом брзе саобраћајнице- државног пута првог реда за коју је у поступку израда ППППН инфраструктурног коридора државног пута Ib реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда- гранични прелаз са Румунијом (Наково) теретни и путнички саобраћај бити најкраћим путем усмерени према Мађарској и Хрватској.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Прекатегоризација граничних прелаза није предмет ППРС. ППРС не представља сметњу да се у наредном периоду изврши категоризација ГП у складу са ставовима надлежних институција.</p>

<p>6. Стр. 286 поглавље 2.5.4Л.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа</p> <p>Није уцртана, нити поменута у тексту, регионална пруга Врбас -Сомбор (планирана је у Регионалном просторном плану АПВ („Службени лист АПВ“, бр. 22/2011) и у Просторном плану града Сомбора („Службени лист Града Сомбора“, бр. 5/2014).</p>	<p>6. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Наведена пруга је у категорији локалних пруга и није предмет ППРС. У делу 2.5.4.1.2. ППРС тачка 10. на стр. 287. наведено да су планиране активности које се односе на локалне пруге у складу са развојним потребама. То је довољан стратешки оквир за израду планских решења о локалним пругама у другим просторним плановима.</p> <p>Изградња савремене двоколосечне пруге за саобраћај возова брзинама до 200km/h, у коридору постојеће пруге, условила је изградњу нове станице под називом Врбас Нова, која заједно са постојећом станицом Врбас формира нови железнички чвор Врбас. Станица Врбас Нова је планирана као главна путничка станица у чвору. Истовремено, у овој станици ће се извршити повезивање главног магистралног правца Београд - Суботица са правцем Врбас - Сомбор, а преко постојеће станице Врбас и омогућити функционисање пруге Врбас – Сомбор. Наведена решења су дефинисана кроз детаљну разраду у ПППН за пругу Београд – Суботица – државна граница (Келебија).</p>
<p>7. Стр. 288. поглавље 2.5.4.1.3. Ваздушни саобраћај и аеродромска инфраструктура</p> <p>У мрежу регионалних аеродрома укључити планирани аеродром у Сомбору и исти приказати и на графичким прилозима. Регионалним просторним планом АП Војводине планиран је цивилни аеродром општег типа у Сомбору. Такође, према Просторном Плану Града Сомбора („Службени лист Града Сомбора“, бр. 5/2014) планирана је пренамена/реструктурирање војног аеродрома у цивилни аеродром општег типа који ће бити чвориште у регионалном систему ваздушних лука, првенствено за путнички саобраћај мањих авиокомпанија. Значај функционисања аеродрома за град је очигледан јер је Сомбор на тремеђин Мађарске, Хрватске и Србије, а на целом простору западно од аутопута Е-75 па до граница са Хрватском и Мађарском и од Суботице до Новог Сада, није планирана овим просторним планом у наредних 15 година ниједна ваздушна лука. На тај начин овај простор северозападне Србије, практично најближи простору западне Европе, остаје ускраћен за брзу комуникацију са њом. али и модернизацију у складу са планираним напретком</p>	<p>7. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Аеродром Сомбор је према постојећим документима Војске Србије обухваћен специјалним наменама. Активности на додатној провери могућности да се аеродром у Сомбору пренамени за цивилни саобраћај су дефинисане у ППРС (део. 2.5.4.1.3. тачка 7. на стр. 288).</p>

<p>региона. Сомбор има потенцијал да се претвори у центар теретног и путничког саобраћаја, а због чињенице да има најмањи број магловитих дана у години и веома повољну ружу ветрова, у будућности би могао имати и улогу алтернативног аеродрома београдском аеродрому када би поменути био затворен због магле. Положај аеродрома је врло значајан и са гледишта садашње и будуће туристичке и пословне понуде Града Сомбора с обзиром на близину атрактивних природних, туристичких локалитета и насеља.</p>	
<p>8. Стр. 289 поглавље 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви Изостављена је национална лука у Сомбору. Лука у Сомбору је према класификацији лука на водним путевима дефинисаном Регионалним просторним планом АП Војводине („Службени лист АПВ“, бр. 22/2011) национална лука и предвиђено је да организационо и оперативно буде интегрисана са логистичким центрима регионалног нивоа. Значај националне луке Сомбор ће још више порастати јер је преводница Бездан реконструисана и пуштена у рад у септембру 2020. године и након 30 година поново је захваљујући пловним путевима ХС ДТД остварена веза унутрашњих пловних путева са мрежом пловних путева ширег значаја (Дунавом и европским системом саобраћаја). На тај начин су се коначно стекли услови за развој водног саобраћаја у наредном периоду, захваљујући Каналима Врбас-Бездан и Оџаци-Сомбор који су пловни канали са двотрачним саобраћајем за теретњаке до 500/1000 t носивости. Значај националне луке у Сомбору је веома битан и са становишта планираног Логистичког центра са интермодалним терминалима у индустријској зони у Сомбору (планирано чвориште друмског, железничког, водног и ваздушног саобраћаја).</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Лука Сомбор није наведена као национална лука, јер није дефинисана као национална лука условима за израду ППРС који су достављени од стране МГСИ и од стране Агенције за управљање лукама, као ни <i>Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије 2015-2025</i> („Службени гласник РС”, број 66/20). Лука Сомбор се наводи у делу о интермодалном саобраћају јер је функционално везана за тај облик саобраћаја (део 2.5.4.1.5, став 3. алинеја 2. на стр. 291). У периоду имплементације ППРС, регионалним просторним планом и просторним планом ЈЛС могуће је дефинисати друге активности у луци Сомбор, у складу са прибављеним условима надлежних предузећа и институција.</p>
<p>9. Стр. 289 поглавље 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви код мреже путничких пристаништа отворених за међународни саобраћај изостављено путничко пристаниште на локацији „Бездан“ — р km 1425, лево које је планирано ППППН међународног водног пута Е-80-Дунав -Паневропски коридор VII (Службени лист РС, бр. 15/2015) и</p>	<p>9. Примедба се прихвата. На стр. 289. у делу 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви, став 3. алинеја 12. мења се тако да гласи: „- у циљу унапређења туристичке понуде одређена је мрежа путничких пристаништа отворених за међународни саобраћај, који обухвата постојећа пристаништа као и она у различитим фазама реализације: Београд,</p>

<p>Просторним планом града Сомбора („Службени лист Града Сомбора“, бр. 5/2014).</p>	<p>Земун, Нови Сад, Апатин, Бачка Паланка, Сремски Карловци, Беочин (Баноштор), Смедерево, Костолац, Велико Градиште, Голубац, Лепенски Вир, Доњи Милановац, Кладово, Неготин, Шабац, Сремска Митровица, Тител, Бечеј, Кањижа, Сента и Бездан.”</p>
<p>10. На рефералној карти 4.а. Туризам и заштита простора, није назначена остварена прекогранична сарадња која у случају СРП Горњег Подунавља постоји и са Мађарском и Хрватском (Уговором о међународној сарадњи са Мађарском и Хрватском од 1998. године Горње Подунавље је укључено у пројекат Европског резервата биосферс „Драва-Мура“) кроз многобројне заједничке пројекте у области туризма и умрежавања заштићених добара дуж раке Дунав.</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. Прекогранична сарадња у вези овог подручја ће се конкретно навести у тексту ППРС, док се на рефералној карти неће радити измене због обимности постојећег садржаја и садржаја који се на карти у датом размеру не би могли приказати.</p>
<p>11. Такође на истој рефералној карти 4а Туризам и заштита простора нису приказане бицикличке стазе EuroVelo 6 као и Amazon of Europe bike trails (INTERREG пројекат у току, са постављеним одмориштима и сигнализацијом) као изразито туристичке руте нису уцртане нити поменуте у тексту (Amazon of Europe bike trails - рута се простире кроз пет земаља).</p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У текст ППРС и Рефералну карту 3а. Саобраћај и електронске комуникације су унете трасе бицикличких траса које су део међународне мреже бицикличких рута и које су дефинисане одређеном документацијом. Остале бицикличке стазе су предмет других просторних планова.</p>
<p>12. Стр. 277. поглавље 2.6.3.4.3.4.Банњски туристички центри и места Није уцртана ни поменута бања у Бездану. Сматрамо да Бања Бездан треба бити приказана као важан бањски центар, јер је нарочито битна за здравствени туризам (у њој се лече и наши грађани, а и људи из околних земаља). Бања Бездан има дугу традицију преко 90 година. за разлику од Бање Јунаковић, која постоји од 1983. и више је туристичког карактера са аква парком, него што је здравствени центар).</p>	<p>12. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја. Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.</p>
<p>13. На рефералној карти 3.б. Енергетика и водопривредна инфраструктура није приказана постојећа акумулација Чонопљанско језеро, а ни планирана акумулација (северно од Станишића, а источно од Риђице).</p>	<p>13. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је просторног плана ЈЛС.</p>
<p>14. Зашто је овим Планом изостала повезаност Града Сомбора који има веома повољан геостратешки положај и први је Град на Дунаву на улазу у нашу земљу са нашом земљом, суседном Хрватском и Мађарском и са Дунавом? Већина планираних садржаја из претходних</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС сагледана је повезаност Сомбора кроз примарне и посебно секундарне осовине/појасеве развоја и то (стр 220): бачки појас – на правцу од Коридора X ка Врбасу и Сомбору, са два крака ка Мађарској (преко Апатина и Бачког Брега) на северу и ка</p>

Просторних планова (РС, РППАПВ и Града Сомбора) нису имплементирани у овај План. Није приказана: бицикличка, друмска, железничка, водна и ваздушна повезаност са осталим подручјима како према Србији, тако и према суседној Републици Мађарској и Републици Хрватској. Сомбор је Град на чијој територији се простире већи део Специјалног резервата Горње Подунавља и Резервата биосфере под заштитом UNESCO „Бачко Подунавље“, има веома значајно културно наслеђе (центар Сомбора је под заштитом државе као културно добро од великог значаја), планирана је индустријска зона од 500 ha и слободна царинска зона (Апатин-Сомбор).

Хрватској на западу; као и даље ка тиском појасу – на правцу од Коридора X ка Бечеју.... Такође, на адекватан начин су проказани основни инфраструктурни системи и повезаност са осталим подручјима у Србији и окружењу. Разрадом ППРС путем израде Регионалног просторног плана АП Војводине и ППППН детаљније ће се утврдити остали инфраструктурни системи.

У тексту ППРС-а (и на Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације) наведене су активности на путним правцима:

- „- Сомбор (веза са Републиком Мађарском и веза са Републиком Хрватском) – Бачка Паланка (ИБ број 12) – крак према Шиду (Бачка Паланка – Нештин – Визићи – Кузмин, нови мост преко Дунава) (ИБ број 19);
- Сомбор (веза са Републиком Мађарском и Републиком Хрватском) – Суботица (веза са Републиком Мађарском)(ИБ број 12, Е-662) – Сента (ИБ број 300) – Кикинда (веза са Републиком Румунијом)(ИБ број 13);
- Сомбор (веза са Републиком Мађарском-ГП Бачки Брег и веза са Републиком Хрватском-ГП Батина) - Врбас (ИБ број 15, веза са IA број 1, Е-75) - Кикинда (веза са Републиком Румунијом)(ИБ број 13), са краком путним правцем Кула – Опаџи (IIА број 110) – Српски Милетић (ИБ број 12) – Богојево – граница са Републиком Хрватском (ИБ број 17). Биће уважен прихваћени део примедбе број 2. истог подносиоца.

На рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације назначена је траса на којој се планира реконструкција и модернизација пруге на правцу: Суботица – Богојево – граница Хрватске са изградњом триангле испред станице Богојево. Ова траса пролази кроз територију града Сомбора.

У текст ППРС и Рефералну карту За. Саобраћај и електронске комуникације унете су трасе бицикличких траса које су део међународне мреже бицикличких рута и које су дефинисане одређеном документацијом. Остале бицикличке стазе су предмет других просторних планова.

Аеродром Сомбор је према постојећим документима Војске Србије обухваћен специјалним наменама. Активности на додатној провери могућности да се аеродром у Сомбору пренамени за цивилни саобраћај су дефинисане у ППРС.

Лука Сомбор није наведена као национална лука, јер није дефинисана као национална лука

	<p>у условима за израду ППРС који су достављени од стране МГСИ и од стране Агенције за управљање лукама, као ни <i>Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије 2015-2025</i> („Службени гласник РС”, број 66/20). Лука Сомбор се наводи у делу о интермодалном саобраћају јер је функционално везана за тај облик саобраћаја (део 2.5.4.1.5, став 3. алинеја 2. на стр. 291). У периоду имплементације ППРС, регионалним просторним планом и просторним планом ЈЛС могуће је дефинисати друге активности у луци Сомбор, у складу са прибављеним условима надлежних предузећа и институција.</p>
--	--

123. Србијагас, интерни број: 06-07/9693, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Потребно је у делу планиране гасоводне инфраструктуре допунити текстуални део просторног плана и рефералне карте просторног плана деоницом разводног гасовода РГ 05-06 од Ваљева ка Лозници пречника DN400. У прилогу је графички прилог.</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>
---	--

124. Институт за водопривреду „Јарослав Черни“, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>Предмет нашег разматрања претежно је водопривредна проблематика, поготову она у поглављима 1.6.1.3. „Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре“, 2.5.1.3. „Воде и водопривредна инфраструктура, деловима поглавља 3 „Имплементација“ који се тичу водопривреде, али и она у другим поглављима која обрађују области са којима је водопривредна проблематика у блиској вези: енергетика, климатске промене, смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама и сл. Сматрамо да је предметна водопривредна проблематика у ППРС обрађена свеобухватно и мултидисциплинарно. Постојеће стање водопривреде углавном је сагледано на одговарајући начин, али нека решења која су предложена нису довољно јасно презентирана. Из тих разлога, указали бисмо на неке несагласности са Законом о водама и Стратегијом, а пре свега на одређена питања која би требало на јаснији и прецизнији начин сагледати у ППРС. У наставку се дају примедбе и сугестије које</p>	<p>Примедба је дата у форми коментара.</p>
--	---

<p>би требало уважити и уградити у ППРС у циљу побољшања овог документа.</p>	
<p>1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре Сматрамо да је у потпоглављу 2.5.1.3.1. „Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре“ потребно пречистити текст и из њега искључити елементе који не представљају суштинска полазишта од значаја за ППРС, већ решења, која нису у потпуности у сагласности са Стратегијом управљања водама (на пример: „речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода“). Са друге стране, у овом поглављу треба истаћи основне принципе водопривреде, пре свега у вези са интегралним управљањем водама. У наставку даје се предлог измењеног текста овог потпоглавља (Font Style Italic) и он се практично може у целини унети у текст ППРС (као амандман, односно замена за постојеће потпоглавље 2.5.1.3.1), с тим да је потребно усагласити форму.</p> <p><i>Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре</i> <i>У складу са основним стратешким планским документом развоја водопривреде Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године, дугорочним опредељењима из Водопривредне основе Републике Србије, као и планским решењима из претходна два ППРС (1996, 2010), а уважавајући значајне социолошке, економске, политичке и друге промене и трендове, основна полазишта развоја водопривреде у РС у наредном периоду су:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Воде су природно богатство и добро од општег интереса у државној својини.</i> <i>2. Територија Републике Србије представља јединствен простор за интегрално управљање водама.</i> <i>3. Интегрално управљање водама чини скуп мера и активности усмерених на одржавање и унапређење водног режима, обезбеђивање потребних количина вода захтеваног квалитета за различите намене, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода.</i> <i>4. Водно земљиште представља једну од основних намена земљишта и служи за одржавање и унапређење водног режима, тј. за изградњу, реконструкцију и санацију водних објеката, за одржавање корита</i> 	<p>1. Примедба се делимично прихвата Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика. У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.</p>

водотока и водних објеката, као и за спровођење мера које се односе на уређење водотока и заштиту од штетног дејства вода, уређење и коришћење вода и заштиту вода.

5. Због природе водних режима неопходна је изградња акумулација, којима се врши регулисање неравномерности протока – смањивање таласа великих вода и повећавање протока у маловодним периодима, и стварају повољни услови за коришћење воде, заштиту од вода и заштиту од штетног дејства вода.

6. Приоритет у коришћењу вода има водоснабдевање становништва и пратеће индустрије (уз рационализацију потрошње воде), а за водоснабдевање становништва користе се изворишта површинских и подземних вода, која се овим ППРС стављају под посебан режим заштите.

7. Хидромелиорације земљишта имају за циљ побољшање режима вода у земљишту и треба да служе као подршка развоју интензивне пољопривредне производње.

8. Искористићење хидропотенцијала, као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије, има приоритет, уз примену савремених технологија и поштовање свих принципа заштите вода и животне средине уопште.

9. Експлоатација песка и шљунка одвија се у складу са пројектима регулација река и коришћења простора, који подлежу процедури ревизије пројекта и надзора током радова.

10. Заштита становништва и добара од штетног дејства вода врши се у складу са хидролошким процесима, заштитом природних вредности и економском оправданошћу нивоа заштите, комбинацијом пасивних, активних и неинвестиционих мера.

11. Заштита вода од загађивања се планира и спроводи у оквиру интегралног управљања водама првенствено изградњом нових и реконструкцијом постојећих ППОВ у агломерацијама већим од 2000 ЕС и изградњом нових и проширењем постојећих канализационих система. За агломерације веће од 10.000 ЕС обезбеђује се минимално терцијарни ниво третмана, а за остале минимум секундарни ниво третмана.

2. Водно земљиште

<p>Изузетно важно питање „водног земљишта“ третирано је у оквиру Нацрта ППРС у потпоглављима 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште, 2.5.1.3.2. Водно земљиште, 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације и 3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања. По нашем мишљењу, ово изузетно важно питање је коректно третирано у Нацрту ППРН. Ипак, сматрамо да би, у поглављу које дефинише оцену стања водне инфраструктуре (1.6.1.3.1.2.) требало још јасније указати на то да начин одређивања граница водног земљишта није дефинисан и да је то разлог због чега водно земљиште није утврђено и није уписано у катастар непокретности. Такође, у делу планска решења (2.5.1.3.2.), поред навођења дефиниција и начина коришћења водног земљишта, требало би потцртати потребу што хитнијег решавања овог проблема, због кога јавна водопривредна предузеће, која су у смислу Закона о водама надлежна за управљање водним земљиштем и водним објектима, нису у могућности да њима да заиста управљају на одговарајући начин.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика. Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика. У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.</p>
<p>3. Такозвани „речни системи“ Потпоглавље ППРС „2.5.1.3.4. Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода“ посвећено је такозваним „речним системима“, који се помињу и у поглављима 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације. „Речни системи“, како су постављени у ППРС, обједињавају вишенаменско коришћење вода, заштиту вода и заштиту од штетног дејства вода и, као такви, преклапају се практично са свим осталим водним областима и гранама, што уноси значајне нејасноће у даље излагање. Наиме, појам „речни систем“ је вероватно настао као наслеђе Водопривредне основе Републике Србије, у којој је био уведен појам „комплексни јединствен систем водотока“ (одговара термину „речни систем“ из нацрта ППРС) и који је имао за сврху да издвоји делове речне мреже који имају ниже специфичне захтеве у погледу заштите квалитета вода.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика. Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика. У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.</p>

<p>Приступ заштити вода је новим Законом о водама из 2010. године суштински измењен и усаглашен је са европским законодавством у области вода (Оквирна директива о водама и пратеће директиве). Промена приступа заштити квалитета вода елиминиса потребу посебног издвајања делова речне мреже по питању квалитета вода, већ се све воде штите на истом нивоу (добар статус водних тела површинских вода). Та промена је доследно спроведена у Стратегији управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године која ове системе не препознаје. У Закону о водама и Стратегији нису дефинисани овакви системи, поготову не као „посебне планске и управљачке целине“, што може да донесе додатну забуну приликом имплементације ППРС. Имајући у виду да обрађивачи овог дела ППРС у потпоглављу 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације наводе да су потребне „измене и допуне законског основа којима се утврђују речни системи и њихова улога у интегралном управљању водама“, очигледно је да су свесни да у постојећем законском оквиру не постоје овакви системи.</p> <p>Из претходно наведених разлога, сматрамо да је изузетно штетно уводити у законски оквир ове системе за које не постоји ниједан разлог њиховог формирања, нити се може објаснити начин на који би били устројени (ко би их формирао, са којом сврхом, какво би било управљање овим системима, каква би била веза ових система са регионалним системима за снабдевање водом насеља, и др.)</p> <p>Због наведеног сматрамо да ови системи не треба да буду приказани у оквиру ППРС, односно да их треба брисати из поглавље 2.5.1.3.4., а такође и избацити свако помињање ових система из других поглавља.</p>	
<p>4. Акумулације</p> <p>У тексту ППРС у потпоглављу „2.5.1.3.4. Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода“ приказане су планиране акумулације, које су исправно препознате као кључни елементи за управљање водама, али је спорно њихово лоцирање у наведено поглавље, имајући у виду</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата</p> <p>Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика.</p> <p>Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика.</p> <p>У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног</p>

претходну примедбу везану за такозване „речне системе“.

Сматрамо да акумулације, као кључни објекти вишенаменских система заслужују посебно потпоглавље у поглављу 2.5.1.3. „Воде и водопривредна инфраструктура“, уместо поглавља о такозваним „речним системима“.

Сматрамо да је неопходно нагласити и проблематику рехабилитације постојећих брана и акумулација.

Такође, сматрамо да је у тексту неопходно значајније нагласити и проблематику управљања акумулацијама и одржавања брана.

Сматрамо да у табели са планираним акумулацијама не треба да се налазе бране на хидроенергетским каскадама, које неће имати функцију акумулисања вода, што у постојећој табели није доследно спроведено.

Акумулације би, према извесности изградње, требало да буду подељене на веома изгледне и потенцијалне, са циљем да се направи разлика између оних за које је потребна безусловна резервација простора и оних за које се прелиминарно и условно резервише простор, а за које је потребно да се у периоду плана изврши анализа неопходности и оправданости њихове изградње и на основу тога одреди потреба за безусловном резервацијом простора.

У наставку достављамо предлог текста овог потпоглавља, које се може се преузети у целини, с тим да је потребно усагласити форму и табелу (уврстити одредницу у вези са извесношћу изградње и изоставити бране на хидроенергетским каскадама које неће имати функцију акумулисања вода).

Акумулације

Акумулације су једини објекти помоћу којих се може остварити прерасподела воде по простору и времену, нужна због веома изражене неравномерности вода (по количини и квалитету) на нашим просторима. У Републици Србији је изграђено 28 акумулација већих од 10 милиона м³, као и неколико стотина мањих акумулација.

Потребно је формирати услове за одржавања и управљања постојећим бранама са акумулацијама. У том циљу, потребно је за сваку брану са акумулацијом

плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.

јасно одредити правно лице које треба да добије (или задржи постојеће) право на управљање (коришћење) браном са акумулацијом и одговорности које су повезане са тим правом (безбедност, одржавање и др.), прецизирати процедуре преноса и спровести те процедуре. С обзиром на велику просечну старост постојећих брана, као и бројне проблеме у вези са њиховим одржавањем, потребно је извршити рехабилитацију свих брана, односно довести бране у исправно стање у погледу њихове функционалности и безбедности. Такође, потребно је створити услове за финансирање управљања бранама са акумулацијама на бази стабилног и економски одрживог модела којим би се регулисала питања финансирања капиталних улагања и оперативног рада акумулација. Поред тога, потребно је реализовати системе за управљање безбедношћу брана, као и системе за управљање акумулацијама. Планирани и очекивани привредни раст и ефекти промена климе на режим вода довешће до повећање потреба за водом, потреба за унапређењем заштите вода, као и заштите од штетног дејства вода, што условљава потребу изградње нових акумулација. Планиране акумулације укупне запремине веће од 10 милиона m³ дате су у табели 1.

Планиране акумулације се према извесности њихове изградње деле у две групе:

1. Веома изгледне акумулације
2. Потенцијалне акумулације

Веома изгледне акумулације су оне које су у досадашњим студијским и техничким анализама довољно изучене да се са великим поуздањем може рећи да је неопходна и оправдана њихова изградња и да за њих треба резервисати простор који се простире од профила будуће бране до коте максималног успора у коме се забрањује свака градња сталних објекта. Потенцијалне акумулације су оне које нису довољно изучене, па је из тог разлога потребно да се у овом планском периоду за њих прелиминарно и условно резервише простор, са обавезом да се у периоду плана изврши анализа неопходности и оправданости њихове изградње и дефинише да ли постоји потреба за

<p>безусловном резервацијом простора и забраном градње сталних објекта.</p> <p>Код свих акумулације које се користе за водоснабдевање (постојећих и планираних) успоставља се „зона наменске заштите“ која обухвата читав простор слива. У њој се спроводи режим заштите и коришћења простора у складу са прописима који уређују санитарну заштиту изворишта водоснабдевања.</p> <p>Поред акумулација датих у табели 1, са становишта управљања водама могу бити од значаја и акумулације мањих запремина. Потреба њихове изградње ближе ће се утврдити регионалним просторним плановима.</p>	
<p>5. Водоснабдевање</p> <p>Питање водоснабдевање није третирано посебно, већ је третирано у потпоглављу 2.5.1.3.3. Регионални системи за снабдевање водом насеља, што није у складу са осталим водопривредним областима и гранама у ППРС, тако да сматрамо да би наслов овог поглавља требало променити.</p> <p>У овом потпоглављу у начелу је адекватно сагледана предметна проблематика и коректно су приказани регионални водоводни системи који би требало да представљају ослонац будућег снабдевања водом за пиће.</p> <p>Скренули бисмо пажњу на чињеницу да акумулације не би требало да буду третиране као делови регионалних водоводних система, с обзиром на њихов вишенаменски карактер.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата</p> <p>Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика.</p> <p>Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика.</p> <p>У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.</p>
<p>6. Хидроенергетика</p> <p>Генерално, потпоглавље о хидроенергетици је приказано на коректан начин, али постоје и одређене нејасноће и недоследности.</p> <p>Скрећемо пажњу на потребу да се јасније у ППРС одреди у вези са резервисањем простора за системе већих ХЕ. На пример, ХЕ на Ибру, могу се сматрати веома изгледним хидроенергетским објектима, јер су у досадашњим студијским и техничким анализама довољно изучени да се са великим поуздањем може рећи да је неопходна и оправдана њихова изградња и да за њих треба резервисати одговарајући простор. Имајући то у виду, сматрамо да пасус о „каскадном систему на реци Ибру“</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата</p> <p>Уподобити овај део у складу са законским оквиром, прописима, планским документима и другим документима јавних политика.</p> <p>У прилогу овог извештаја доставља се предлог текста којим би се уподобио Нацрт Просторног плана, са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика, а који се односи на воде и водопривредну инфраструктуру.</p>

<p>у ППРС треба да буде експлицитнији, на пример:</p> <p>- ХЕ на Ибру – систем од 10 каскадних (проточних, прибранских) хидроелектрана, са објектима у кориту за велику воду који не угрожавају окружење већ доприносе интегралном уређењу те речне долине: Бојанићи, Гокчаница, Ушће, Главица, Церје, Градина, Бела Глава, Добре Стране, Маглич и Лакат.</p> <p>Већи број хидроенергетских објектата и система још увек нису прецизно дефинисани, па је из тог разлога потребно да се у овом планском периоду за њих прелиминарно и условно резервише простор, са обавезом да се у периоду плана изврши анализа неопходности и оправданости њихове изградње и утврди диспозиција система (број степеница и сл.), те да се на том основу дефинише да ли постоји потреба за безусловном резервацијом простора, при чему посебну пажњу треба обратити на поштовање стандарда заштите животне средине, водећи рачуна о изграђености простора, уклапању са другим инфраструктурним системима и др. (река Дрина се налази на државној граници).</p> <p>У тексту ППРС се наводи да се систем интегралног уређења тока и долине Велике Мораве, реализује каскадом ниских степеница МХЕ. Скрећемо пажњу да у питању нису мале хидроелектране.</p> <p>У вези са планирањем развоја МХЕ сматрамо да би у текст ППРС требало додати да је приликом планирања нових МХЕ неопходно применити препоруке Стратегије управљања водама и принципе добре праксе, и у првом кораку идентификовати деонице речних токова где је забрањен развој МХЕ према националној легислативи, а затим у другом кораку направити процену осталих деоница речних токова у смислу могућности њиховог коришћења за развој МХЕ.</p>	
---	--

<p>125. Коалиција за одрживо рударство у Србији (КОРС), Корзо 15/13, 24000 Суботица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Неприхватљиво кратак рок за консултације усред значајних верских и државних празника сведочи о намери министарства да онемогући што већи број учесника од учешћа у консултацијама.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на процедуру. Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о</p>

	<p>садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија.</p>
<p>2. Просторни План Републике Србије (ППРС) не може да у свој текст инкорпорира Планове посебне намене (ППН) које доноси Влада, јер је таква могућност доношења таквих планова и потом њихово инкорпорирање у текст ППРС је противуставно. КОРС је уложио уставну иницијативу против права владе Републике Србије да доноси Планове Посебне Намене јер сматрамо да је противуставно допустити извршној власти да доноси Планове који имају све карактеристике закона и који представљају основ за драматично велике финансијске издатке, огроман утицај на животну средину и живот и имовине грађана, чиме се Влади даје улога која је противна институционалном и друштвеном уређењу и достигнутом цивилизацијском степену развоја у коме се Србија налази. Овај Просторни план у огромном броју случајева које ћемо на потребним местима и назначити представља легализацију овако противуставно донетих планова без разматрања њихове прихватљивости и усаглашености са Уставом и домаћим и међународним обавезама Републике Србије. Назначавамо само да је у форми ППНа (који има форму уредбе) донет огроман број планова којима је у времену између доношења претходног просторног плана и овог предлога чак одлучивано о уношењу у ППРС таквих пројеката, програма и решења којих уопште није било у претходном плану а који имају огромне утицаје на становништво, локалне самоуправе и на животну средину али без стварног омогућавања учешћа јавности управо услед форме УРЕДБЕ којом се доносе ППН и у којима је учешће јавности практично онемогућено и претвара се у формалне консултације. КОРС је организација са огромним бројем учешћа у расправама о ППН из којих као основно искуство извлачимо да је било каква стварна дискусија у процесу доношења ППН непостојећа управо из разлога</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наводи из примедбе су нетачни и односе се на процедуру која није предмет ППРС већ Закона о планирању и изградњи. У текстуалном делу ППРС у поглављу „3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања” дефинисане су одредбе о примени важећих и обавезе за израду нових ППППН.</p>

<p>ономогућавања разматрања АЛТЕРНАТИВНИХ СЦЕНАРИЈА РАЗВОЈА.</p> <p>Управо о овоме говори и коментар на страни 16 ППРС где се говори недовољној хоризонталној и вертикалној координацији најчешће секторског сагледавања простора чиме се долази у колизију са локалним плановима развоја и чиме се ограничава и потпуно онемогућава самосталност развоја појединаца и локалних самоуправа.</p>	
<p>3. Страна 5:</p> <p>„Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“</p> <p>Коментар: Када је усвојен Национални инвестициони програм Србија 2025, да ли је за њега урађена СПУ и које су услове институције РС дале за овај документ? Према јавно доступним информацијама, Влада Републике Србије овакав документ јавне политике никада није усвојила, дакле - непостојећи је, те није јасно како се концепција ППРС може уопште заснивати на таквом, непостојећем документу. Када је усвојен Национални инвестициони програм до 2025. године? Када га је усвојила Влада Србије, Народна скупштина или нека друга институција Републике Србије? Према Закону о планском систему Републике Србије, највиши хијерархијски, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије јесте План развоја. План развоја треба да садржи визију, односно приоритетне циљеве развоја Републике Србије и региона, као и смернице за њихово остварење. Доноси се за период од најмање 10 година, а усваја га Народна скупштина. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Планом развоја, као и о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима,</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту. Други део примедбе такође није основан. ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p>

<p>законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. Будући да План развоја Републике Србије није усвојен, на основу које визије, односно којих развојних приоритета је израђен Нацрт ППРС?</p>	
<p>4. Легализација на противустан начин донешених ППНова кроз њихово уношење у овај текст предлога ППРС доводи нас у ситуацију да ће се овим просторним планом предвидети потпуно немогуће и конфликтне ситуације, односно просторна решења која ће довести до хаоса у развоју али пре свега ће довести до процвата корупције високог нивоа где ће сва могућа решења за веике инфраструктурне, енегетске, рударске пројекте бити могућа без озбиљног или икаквог учешћа јавности. Такав је пример ППН за рудник литијума у лозничком крају који је донет илегално и без претходних документационих основа (овера рудних резерви је донета годину дана после доношења ППН чиме је на драматичан начин прекршен закон, устав (право грађана на несметану употребу своје имовине)) али и право свих грађана да буду питани и да учествују у доношењу одлука о развоју.</p> <p>На тај начин тим ППНом је омогућено да се страном корпорацији допусти илегална интрузија у простор републике Србије, практично уништи могућност бављења здравом и органском пољопривредом у том региону Јадар, Рађевина, Поцерје без да таква јасна илегалност пројекта и његов јасни сукоб са другим алтернативним правцима развоја добије икакву.</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Наводи из примедбе су нетачни, нису предмет ППРС и односе се на процедуру дефинисану Законом о планирању и изградњи. У текстуалном делу ППРС у делу 3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања дефинисане су одредбе о примени важећих и обавезе за израду нових ППППН.</p> <p>Биће прецизирани наводи о почетку експлоатације, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>5. Текст ППРС има у себи велики број пројеката предвиђених који су подложни процени утицаја односно који не могу да буду унешени у план без да буду анализирани, али пре свега без да буде анализирана њихива еколошка, климатска, социјална и економска прихватљивост. Израђивачи ППРС НИСУ МОГЛИ ЗНАТИ ДА ЋЕ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ЗА ПОЉЕ Е у Колубарском рударском региону бити усвојена ТОКОМ ФОРМУЛИСАЊА ОВОГ ПЛАНА, такође не могу знати да ће Колубара Б термо централа бити могућа и законито дозволена (проћи процену утицаја), исто се односи на развој рудокопа у западном делу косточачког рудног басена те на Ковин термо централу и рудник.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ</p>

На овај начин стављањем у текст ових предлога ОНИ ПРАКТИЧНО ДОБИЈАЈУ ЗЕЛЕНО СВЕТЛО и улазимо у ситуацију КОКОШКА ИЛИ ЈАЈЕ где ППРС уносе пројекти који нису прошли еколошке, економске, социјалне анализе, климатске анализе прихватљивости нити су прошли било какву стратешку ДЕМОКРАТСКУ НАЦИОНАЛНУ ДИСКУСИЈУ чиме се онда без икакве анализе и дискусије овакви пројекти стављају на листу прихватљивих, и потом се у ситуацији дискусије о самим тим пројектима као чврста чињеница наглашава да су пројекти у ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ и то им служи као оправдање. Дакле овакав затворени круг Од ОВОГ ППРС ПРЕСТАЈЕ и израђивачи те орган су обавезни да избаце све предлоге пројеката за које немају еколошке, технокономске и друге анализе да су прихватљиви. Управо због оваквог неодговорног и непрофесионалног приступа имамо место у ППРС да је потенцијална предвиђена и изградња и нуклеарне централе. Зашто онда не предвидите и изградњу центра за полетање у космос, и зашто не предвидите изградњу силоса за нуклеарне ракете и постројење за обогаћивање уранијума и бродоградиле за прекоокенске бродове на дунаву код Београда одмах поред „Београда на Води“, и Канал Београд – Скопље- Солун ширине 1кми дубине до 200м да би смо имали излаз на море!? Овакав приступ израђивача нас доводи у ситуацију да ППРС предлог какав сада имамо у рукама на истом месту и у исто време ТВРДИ ДА ЋЕ ПЛАНИРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ У РАЗВОЈ УГЉЕНОГ СЕКТОРА довести до повећања количине угља до нивоа од преко 48 милиона тона што ће довести до драматичног повећања емисија CO₂ али исто тако тврди да ће се употребом технологије чистог угља те „хватањем CO₂“ довести до смањивања емисија CO₂. Јасно је да на тренутном нивоу технологија (о овоме говоримо већ преко 10 година, и потпуно је јасно да технологије нису знапредовале ни милиметар) нигде на свету хватање CO₂ није заживело у таквим размерама које би биле потребне да се уз овакво драматично повећање броја термо централа те њихових емисија ухвати сав тај CO₂. Сматрамо да је непрофесионално и

(Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења. Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима. Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву. Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисана пропозиције које утврђују само потенцијале и

<p>против принципа научне објективности на овај начин лажно представљати стварност и без икакве анализе економске, еколошке и социјалне прихватљивости стављати овакве листе пројеката.</p> <p>Сличан приговор се може и мора дати и за пројекте као што су изградња великих хидро централа. Ипак управо је ППРС место где би се АЛТЕРНАТИВНИ ПРИСТУПИ МОРАЛИ РАЗМОТРИТИ И ДОБИТИ ЈЕДНАКО ПРАВО ГРАЂАНСТВА. У форми и садржају како је формулисан ППРС нема ни у траговима приступ који поспешује ДЕМОКРАТСКУ ДИСКУСИЈУ о најзначајнијим проблемима развоја.</p>	<p>могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ. Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“.</p> <p>Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења докумената јавних политика из области енергетике.</p>
<p>6. Јасно је да Србија енергетску безбедност и сигурност не може достићи уколико своју енергетику не оснује на домаће доступним изворима енергије али је потпуно јасно да се ова безбедност и доступност мора обезбедити на еколошки, климатски, економски и социјално најприхватљивији начин у том смислу на основу наших вишегодишних истраживања ми знамо и верујемо да се ова безбедност на најбољи начин може достићи интеграцијом великих хидро централа са другим обновљивим изворима енергије те драстичним повећањем енергетске ефикасности у становању УЗ УВОЂЕЊЕ децентрализоване структуре производње и ИЗГРАДЊУ ПАМЕТНИХ енергетских система.</p> <p>Као што се јасно види на овом месту се ми бавимо ВИЗИОНАРСТВОМ које је утемељено на вишегодишњем преданом раду анализе, пројекција итд, у том смислу</p>	<p>6. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара.</p> <p>ППРС има основни циљ да резервисањем/заштитом простора обезбеди смањивање трошкова будуће градње енергетских објеката.</p> <p>ППРС преузима усвојена решења односно решења „Стратегије развоја енергетике Србије“, која је усвојила Скупштина Србије са важношћу до 2030 године или до доношења нове.</p> <p>Нагомилани проблеми у развоју рударства и енергетике разматрају се на основу закона и релевантних стратегија развоја у одговарајућим просторним плановима подручја посебне намене.</p>

<p>се наш ТЕКСТ о будућности енергетике НИШТА НЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД онога који је БЕЗ ИКАКВОГ УТЕМЕЉЕЊА представљен на страна од 300 до 320 и у плану имплементације на страни 362 и даље.</p> <p>Овакав приступ дат у ППРС има чак и карактеристике угрожавања здравља и безбедности грађана јер је потпуно јасно да климатске промене које се повећавају, загађење које се повећава доводи до драстичног повећања здравствених тегоба, уништења имовине чиме се „безопасно играње писања просторног плана“ одједном претвара у опасну активност која омогућава драстична кршења права свих грађана да БИРАЈУ ПРАВАЦ РАЗВОЈА СВОЈЕ ЗЕМЉЕ.</p>	
<p>7. Иако се на страни 118 јасно говори да је електро енергетика највећи извор емисија гасова са ефектом стаклене баште из текста целог ППРС је јасно да ће пројекти који су потпуно без утемељења и обајашњења излиста на неколико места као главни инвестициони пројекти у електро енергетици и у рударству повезаним са овом електро енергетиком довести до извесног и драматичног повећања емисија ГХГ.</p> <p>Смањење гсова са ефектом стаклене баште: Страна 364:</p> <p>10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године;</p> <p>Јасно је да је овај циљ постављен некаквом не транспарентном методом. Из дела ППРС који се бави инвестицијама у енергетику ПОТПУНО ЈЕ ЈАСНО ДА ЋЕ УСЛЕД ПОВЕЋАЊА броја термо централа, повећања количина угља ископаног, повећања доступног земног гаса услед изградње нове гасне инфраструктуре доћи до значајног повећањаСО2 емисија. На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025.године у односу на ниво из 1990. године?</p> <p>Због оваквог неодговорног приступа израђивача те свих оних који ће користити овај ППРС као изговор за дозвољеност наставка планирања и имплементације изградње додатних угљених термо енергетских постројења Србија ће у тренутку уласка у ЕТС</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p>

<p>систем морати да плаћа (на нивоу цена од 40 ЕУР по тони CO₂ колика је цена сада преко 1,6 милијарди ЕУР годишње смо за емисије CO₂ чиме ће држава и корисници ЕПСове енергије dospети у банкрот.</p> <p>Србија није донела националну стратегију смањења емисија нити је донела стратегију адаптације на климатске промене те је немогуће на утемељен начин тврдити колики је циљ са каквим финансијским, еколошким последицама</p> <p>Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену овог циља: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за најмање 33% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године;</p>	
<p>8. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године покреће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“</p> <p>Коментар: Пројекат експлоатације литијума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек им није готов главни рударски пројекат, тако да нема основа да се гарантује да ће се покренути пројекат.</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара.</p> <p>За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС”, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар”.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са</p>

	<p>законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>9. Страна 200. 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4) „У периоду до 2025. године могуће је покренути рударске активности на флотацијским одлагалиштима јаловине и одлагалиштима шљаке у Борском басену.“ Коментар: Овде је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен који је већ загађен, а додатне рударске активности могу учинити још већу деградацију животне средине.</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППППН „Чукару Пеки“ („Службени гласник РС”, број 01/20) и СПУ утврђене су мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора. Мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора у Борско-мајданпечком басену биће утврђене у ППППН Борско-Мајданпечког басена, чија је израда у току.</p>
<p>10. Страна 43. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије Коментар: дати податке о површини земљишта које је заузето површинским коповима, рударским депонијама и које је деградирано рударским активностима и угрожено, загађено и деградирано рударством. Потребно је потом ускладити текст са резултатима. Није могуће конфликтне активности предвиђати у истим просторима. Туристичка целина Лозница на пример ће бити потпуно уништена уколико се допусти рудник литијума и чак ће и већи број историсјких налазишта бити неповратно уништени.</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте. <i>Образложење:</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>), које примењује Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв. антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије. Рударске активности су само један од узрока заступања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012. године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и</p>

	<p>коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Став о експлоатацији литијума идентичан је ставу по примедби број 8. истог предлагача.</p>
<p>11. Страна 43, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1.</p>	<p>11. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 44. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Местимично веома озбиљан проблем представља обимно заузимање пољопривредног земљишта за отварање</p>

<p>Анализа и оцена стања, у реченици “Веома опасну дугорочну тенденцију коришћења земљишта у Србији представља прекомерно заузимање пољопривредних површина за...”</p> <p>Коментар: додати “...отварањем рударских копова и депоновањем рударског отпада на неуређеним депонијама, напуштене рударске депоније, ширење загађеног и деградирног земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобарног земљишта загађеним рекама.”</p>	<p>рударских копова и депоновање рударског отпада, кашњење са деконтаминацијом и рекултивацијом напуштених депонија, деградирање и ширење загађивања земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобалног земљишта загађеним рекама и сл.”</p> <p><i>Образложење:</i> Подносиоци примедбе с правом указују на бројне негативне последице рударства и енергетике на опште услове животне средине, што укључује и очување површина и квалитета пољопривредног земљишта. Основни проблем је у томе што се не поштују законске обавезе рекултивације и примене других мера заштите простора и животне средине, што је у пуној мери уважено у одговарајућим деловима ППРС, а нарочито у поглављу 3. о имплементацији.</p> <p>У делу 2.5.1.1.1.2. став 1. тачка 1. у планским решењима је предвиђено (стр. 169):</p> <p>„Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираног површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичких и неметаличних минералних сировина, као и другим привредним и потрошачким активностима.....”</p> <p>Обавезе примене адекватних мера за хитно решавање овог веома озбиљног прекршаја, не само са становишта развоја пољопривреде, већ пре свега са становишта заштите животне средине, како на локалном нивоу и у непосредном окружењу, тако и на целој територији Републике Србије, идентификоване су и у другим, релевантним сегментима ППРС. Предложено је да се ова стратешка одређења конкретизују, уз целовито уважавање локално специфичних угрожености, потенцијала и ограничења, кроз израду просторних планова подручја посебне намене и на свим другим нижим нивоима просторног планирања.</p>
<p>12. Страна 46, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања.</p> <p>Коментар: Нису приказане антропогено измењене површине проширењем површинских копова у Бору и Мајданпеку, отварањем новог рудника Чукару Пеки код Бора и приобала Борске реке и Великог</p>	<p>12. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са утврђеном методологијом, у ППРС се даје оцена главних видова угрожености и деградације пољопривредног земљишта за територију РС у целини. Детаљна анализа стања земљишта у великим рударским басенима, као и на подручјима која обухватају комплексе подземне експлоатације, представља предмет израде просторних ланова подручја посебне намене. Према томе, сложена проблематика санације тзв. историјских загађења и других наслеђених</p>

<p>Тимока насуте пиритном јаловином као и површине заузете напуштеним рударским депонијама.</p>	<p>видова деградације земљишта, односно спречавања садашњих и будућих штетних утицаја, разрађује се, у првом реду, решењима која се односе на сектор минералних сировина, рударства и енергетике, као и на заштиту животне средине, рекултивацију и ревитализацију деградираног простора, решавање конфликтних интереса у просторном развоју и сл., а тиме индиректно и на услове за развој пољопривреде.</p>
<p>13. Страна 48, поглавље 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде, 1.6.1.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, у делу о ограничењима. Коментар: Допунити - Ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије.”</p>	<p>13. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Уз пуно уважавање свих негативних утицаја рударства, енергетике и металургије на опште услове животне средине, не може се прихватити оцена да ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије, представљају на целој територији Републике Србије једно од основних ограничења за одрживо коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде. Ова примедба је већ делимично прихваћена на прикладан начин, са образложењем које дато за проимедбу број 10. истог предлагача. Осим тога, наведено ограничење је идентификовано и другим сегментима ППРС (1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине).</p>
<p>14. Страна 58, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.2. Металичне минералне сировине. Коментар: У првом пасусу додати: У току отварање рудника Чукару Пеки са новом флотацијом и јаловиштима флотацијског отпада, код Бора, проширење површинских и подземних копова у Бору и околини и Мајданпеку, проширење флотације и флотацијског јаловишта у Мајданпеку што је довело до загађења реке Пек, проширују се капацити металургије у Бору.</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППППН „Чукару Пеки“ (Сл. гласник бр. 01/20) и СПУ утврђене су одредбе о постојећем стању, мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора. Мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора у Борско-мајданпечком басену биће утвршене у ППППН Борско-Мајданпечког басена, чија је израда у току.</p>
<p>15. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.5. Сектор рударства. Коментар: У последњем пасусу поглавља додати: Узроци проблема су: - напуштене депоније рударског отпада, - непоштовање закона и стандарда, - недовољна сарадња власника рударских права и објеката са локалним становништвом,</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>

<p>- непримењивање мера заштите животне средине приликом затварања рудника, - изостанак рекултивације и ремедијације угроженог, загађеног и деградираног земљишта емисијама прашине и отпадних вода из рудника, - Загађене реке и уништен живи свет у њима и њиховом приобаљу.</p>	
<p>16. Страна 60, Поглавље 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења. Коментар: у поглављу пасусу “Ограничења” додати: Недостатак законске регулативе о укључувању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама, неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву, нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у локалне заједнице којима су угрожени економски интереси локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија. Брисати “ насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” Оваква констатација је неприхватљива.</p>	<p>16. Примедба се прихвата.</p>
<p>17. Стране 116-117, Поглавље 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.3. Квалитет земљишта. Коментар: ПОТПУНЕ ПРЕРАДИТИ СА ПОДАЦИМА О ЗЕМЉИШТУ КОЈЕ ЈЕ ДЕГРАДИРАНО РУДАРСКИМ КОПОВИМА, ДЕПОНИЈАМА РУДАРСКОХ ОТПАДА, ЗЕМЉИШТЕ У ПРИОБАЉУ РЕКА КАО ПОСЛЕДИЦА ИСПУШТАЊА ОТПАДНИХ РУДНИЧКИ И ПРОЦЕДНИХ ВОДА СЕ ДЕПОНИЈА. ПРИКАЗАТИ КОНТАМИНИРАНЕ ЛОКАЦИЈЕ. Користити “Катастар деградираног и контаминараног земљишта у Републици Србији” www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDekontaminacijiZemljista.pdf</p>	<p>17. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна у складу са новим подацима везаним за анализу и оцену стања квалитета земљишта. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>

126. Никола Дашић, градоначелник, Град Крагујевац, Трг Слободе 3, 34000 Крагујевац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>Опште констатације</p> <p>1. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 217), рефералне и тематске карте - примедба у вези са рангом Крагујевца у мрежи урбаних центара и урбаних подручја: планирати град Крагујевац као већи урбани центар Србије који чини окосницу урбаног система Србије, односно еквивалентно урбаном подручју Новог Сада, Ниша и Приштине.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Крагујевац има веома значајно мести у систему насеља Србије, Остваривањем боље интеграције са регионалним окружењем и с обзиром на развојне потенцијале, Крагујевац може у наредном периоду потенцијално остварити елементе „агломерационог” подручја. У том смислу, извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>
<p>2. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 218), рефералне и тематске карте - примедба у вези са планским неиспољавањем урбаног подручја Крагујевца у форми агломерације: планирати да урбано подручје Крагујевца и „Крагујевачка агломерација“ чини урбани систем урбаних подручја Србије, са директним утицајем на више од 500 000 становника;</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>
<p>3. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 219), рефералне и тематске карте - примедба у вези са рангирањем осовина (појасева) развоја везаних за урбано подручје и агломерацију Крагујевца: планирати да се Град Крагујевац и његово урбано подручје налази на примарној, „Шумадијско-ибарској“ осовини развоја (са једнакоранжираним краком ка великоморавској осовини);</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата у делу 2.5.2.2.2. ППРС на следећи начин: „- На стр. 219. после тачке 1.5. додаје се нова тачка 1.6. која гласи: „1.6. крагујевачки појас на правцу од Баточине/Лапова ка Крагујевцу и Чачку/Краљеву, као ипсилон крак од Коридора X, од великоморавског појаса, ка западноморавском појасу, који пружа боље позиционирање Крагујевца као и могућност просторне интеграције примарних и секундарних појасева развоја (златиборског, ибарског и голијско – пештерског ка југу, односно шумадијског и колубарског ка северу); - На стр. 220. текст тачке 2.6. се мења тако да гласи: „2.6. шумадијски појас – на правцу од Крагујевца ка Тополи, Аранђеловцу тј. Коридору X;”. Измене текстаулног дела пратиће корекције тематских и рефералних карата ППРС. <i>Образложење:</i> Развој и размештај функција дуж појасева развоја (подужних и посебно попречних) као и развој инфраструктурних коридора имао је значајне трансформације у претходних 20 година. У одређеним сегментима тих појасева, тек сада се остварују решења ППРС из 1996 и 2010. године, а нека планска решења добијају нове облике. Регион Шумадије и Западне</p>

	<p>Србије је у том погледу делом остварио просторно-функционалну интеграцију, а предложеним планским решењем се то побољшава дајући стратешки значај Крагујевачком појасу развоја као ипсилон краку од Коридора X, великоморавског појаса, ка западноморавском појасу и даље секундарним појасевима ка северу и југу.</p> <p>У погледу доступности, концентрације становништва у непосредном окружењу и функцијског капацитета Крагујевац није у рангу са Новим Садом, Приштином и Нишом. Такође, Крагујевац је тренутно значајнији центар од Зрењанина или Лесковца, али је питање да ли ће тако остати и у будућности или ће други центри искористити свој повољнији положај и непосредно окружење.</p> <p>Предложеним решењем урбано подручје Крагујевца оствариће бољу интеграцију са регионалним окружењем и с обзиром на развојне потенцијале може у наредном периоду потенцијално остварити елементе „агломерационог” подручја.</p>
<p>4. 2.5.2.3.6. Просторно хетерогени приоритети подршке руралном развоју (стр. 230-233), рефералне и тематске карте - примедба у вези са плански дефинисаним руралним подручјима: дефинисати посебан рурални рејон за Шумадију и Поморавље;</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>
<p>5. 2.5.2.4.3. Смернице и препоруке за повећање доступности и квалитета услуга по секторима (стр. 243) - примедба у вези са развојем здравствене заштите: допунити смернице и препоруке везане за развој секундарне и терцијарне здравствене заштите;</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.4.3. ППРС, у ставу четири на стр. 243. додаје се текст: „Доступност виших нивоа здравствене заштите (секундарни и терцијарни ниво) може се побољшати унапређивањем саобраћајне повезаности (путна мрежа и јавни превоз) и орговарајућом организацијом рада здравствене установе која ће олакшати пријем пацијената из унутрашњости, односно како би сви становници могли да користе здравствене услуге које су заступљене само у већим урбаним центрима.”.</p>
<p>6. 2.5.3.3. Индустија (стр. 256-272) - примедба у вези са планским третманом града Крагујевца у контексту индустријског развоја Србије: истаћи улогу града Крагујевца као једног од главних носилаца индустријског развоја Републике Србије, у претходном планском периоду, али и у новом планском хоризонту;</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата.</p>
<p>7. 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори (стр. 275), рефералне и тематске карте - примедба у вези са позицијом Крагујевца у туристичким</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је Крагујевац сврстан у примарни градски туристички центар међународног и изразитијег националног</p>

<p>просторима Србије: издвојити околину Крагујевца као секундарни туристички простор;</p>	<p>значаја (иза Београда, Новог Сада, Приштине и Ниша, а испред Суботице) и центар примарне туристичке дестинације Шумадијске планине у чијем саставу је и околина Крагујевца.</p>
<p>8. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 281), рефералне и тематске карте - примедба у вези са путним правцима другог нивоа: плански дефинисане правце другог нивоа допунити „Шумадијско-ибарском магистралом“;</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Наведени правац је дефинисан у складу са важећом категоризацијом путева. У ППРС не може да се врши обједињавање путних праваца, јер су то засебни правци који се разрађују кроз израду планске и техничке документације, која мора да буде усклађена са званичним називима из постојеће категоризације и ППРС.</p>
<p>9. 2.5.4.1.1 Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 282-284), рефералне и тематске карте - примедба у вези са планским решењима друмског саобраћаја и путне мреже: планска решења допунити активностима везаним за изградњу, реконструкцију и рехабилитацију деоница „Шумадијско-ибарске магистрале“, северне обилазнице Крагујевца и најзначајнијих државних путева II реда.</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Потенцијалне везе и трасе које представљају повезивање планираног коридора „Вожд Карађорђе“ са окружењем нису предмет ППРС. Предмет су планске и техничке документације за тај правац. Према пројектном задатку Претходне студије оправданости са Генералним пројектом државног пута IA реда „Вожд Карађорђе“, за три везне саобраћајнице од петљи ка Крагујевцу, дефинисано је да треба да буду путни правци за рачунску брзину од 80km/h. Наведено не имплицира да се ради о брзој саобраћајници, али је то предмет детаљне разраде.</p>
<p>10. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 284), рефералне и тематске карте - примедба у вези са бициклистичким саобраћајем: планирану мрежу бициклистичких стаза допунити „шумадијско-ибарском“ рутом;</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 285. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 9. после алинеје 6. дода нова алинеја 7. која гласи: „- у периоду имплементације ППРС могуће дефинисање додатних бициклистичких траса уз израду одговарајуће документације;”. (б) Не прихвата се да се у текстуални и графички део ППРС унесе наведена траса, јер за ту трасу као ни за саобраћајницу коју траса прати није до сада урађена одговарајућа документација.</p>
<p>11. 2.5.4.1.2 Железнички саобраћај и железничка инфраструктура, рефералне и тематске карте (стр. 286-287) - примедба у вези са планским решењима железничког саобраћаја: планска решења допунити активностима везаним за решавање железничког саобраћаја у Крагујевцу, као и даљим планским развојем нове пруге Собовица-Лужнице - Крагујевац (продужетак трасе);</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 287. у делу 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа, став 6. после тачке 8. дода нова тачка 9. која гласи: „Дефинисање додатних планских решења која се односе на постојеће пружне правце и на формирање нових веза у оквиру планираних решења за изградњу пруга.” (б) Не прихвата се навођење предметне трасе.</p>
<p>12. 2.5.4.1. Интермодални саобраћај (стр 291), рефералне и тематске карте</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата.</p>

<p>- примедба у вези са рангом планираног логистичког центра: у Крагујевцу, као великом привредном чворишту, планирати логистички центар од међународног значаја, као део глобалне мреже логистичких центара;</p>	<p>(а) Прихвата се да се на стр. 291. у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај, после става 3., дода нов став 4. који гласи: „Наведена подела на категорије није препрека да се у реализацији планских решења на плански дефинисаним локацијама формирају логистички центри већег ранга.”</p> <p>(б) Не прихвата се да се Крагујевац дефинише као логистички центар од међународног значаја, јер је приказана подела формирана на основу постојеће документације која се односи на шире саобраћајно окружење (шире у односу на Републику Србију) и на услове за израду ППРС.</p>
<p>13. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 357) - примедба у вези са водопривредном инфраструктуром: планирати почетак реализације новог или реконструкцију постојећег централног градског постројења за пречишћавање отпадних вода;</p>	<p>13. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1. тачка 3. на стр. 357. у подтачци 3.5.4. у загради се после речи: Ниш додаје реч: Крагујевац.</p>
<p>14. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 358) - примедба у вези са туризмом: у приоритетна планска решења унети развој дефинисаних туристичких мотива Крагујевца и околине, у циљу интеграције туристичке понуде, са посебним фокусом на туристички мотив „Кнежев арсенал“, допуњен „Милошевим венцем“ (Крагујевац из престоничког и примарног индустријског периода);</p>	<p>14. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> На листи приоритета у првом петогодишћу до 2025. су само они примарни простори туристичких дестинација, највећих градских и бањских туристичких центара, као и главних транзитних/туринг коридора, чијим се стимулисањем у првом средњорочном периоду могу остварити најбољи резултати туристичког развоја. У следећа два петогодишћа хоризонта имплементације ППРС могућ је другачији састав и редослед туристичких приоритета, што ће бити утврђено програмима његове имплементације.</p>
<p>15. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 365) - примедба у вези са заштитом, уређењем и одрживим коришћењем културног наслеђа: у приоритетна планска решења унети активности на реализацији програма рехабилитације, уређења и презентације индустријског наслеђа комплекса Војно-техничког завода у Крагујевцу („Кнежев арсенал“).</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>
<p>16. Реферална карта 4.б: Животна средина - исправка техничке грешке: у графичком приказу дати прецизнију локацију планиране регионалне депоније „Витлиште“ на територији града Крагујевца;</p>	<p>16. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p>

	<p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p>
<p>Опште напомене</p> <p>17. Недовољно јасно објашњење основних појмова и непотребна преклапања термина (урбана подручја, осовине развоја, зоне утицаја, зоне метрополитенског утицаја и др);</p>	<p>17. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба је дата у форми опште констатације. У појмовнику ППРС су дате дефиниције за поједине стручне појмове коришћене у планском документу.</p>
<p>18. Установљени европски појам функционално урбано подручје/регион (РиА, МЕСА) замењен је термином урбана подручја. Овако дефинисан назив ствара забуну да ли је у питању подручје које је зависно од урбаног центра због одређених функција, или је у питању нпр. континуално изграђено подручје, подручје урбаног начина живота, административна територија која припада централном насељу и сл.;</p>	<p>18. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У делу 2.5.2.2.1. ППРС су јасно наведени и објашњени појмови (стр. 215-217).</p>
<p>19. Недовољно јасно објашњење критеријума по којима је извршена подела урбаних центара по хијерархији;</p>	<p>19. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>
<p>20. Недостатак квантификације одређених тврдњи, која дистрибуира мрежу насеља и урбани систем Србије;</p>	<p>20. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ његове документационе основе. Детаљније је обрађено у Студији В. поглавље 2.1. Урбани системи, урбани развој и уређење урбаних насеља, која је саставни део документационе основе ППРС.</p>
<p>21. Концепција осовина развоја и урбаних подручја на више места је у контрадикцији. Нејасно да ли градови чине осовине развоја или осовине развоја условљавају развој градова. Хијерархија центара је делом рангирање урбаних насеља и њихових подручја, а делом осовина развоја (нпр. западноморавска) - по овој аналогiji и остале осовине развоја би могле да буду у мрежи</p>	<p>21. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Осовине/појасеви развоја су географски предиспониране, најчешће великим речним долинама и усмеравају развој градова и насеља у линеарном смислу. За формирање осовина/појасева развоја неопходни су довољни јаки урбани центри у смислу њиховог функцијског капацитета и броја становника.</p>
<p>22. Ефекти планираног развоја урбаног система Републике на град Крагујевац и шире регионално подручје;</p>	<p>22. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних</p>

<p>Апсолутно је нејасно на основу чега је град Крагујевац деградиран у рангу у односу на претходне планове из 1996. и 2010. године. Подсећамо да је Просторни план Републике Србије (ППРС) из 1996.год. Крагујевац препознао као једног од шест макрорегионалних центара Србије, а ППРС из 2010.год. као функционално урбано подручје (ФУП) националног ранга (с тим што је остављена могућност да се детаљанијим истраживањем на нивоу Регионалног просторног плана (РПП) овај ранг унапреди на ниво ФУП-а међународног значаја са преко 250.000 становника, што је и урађено и потврђено у РПП Шумадијског, Моравичког, Рашког и Расинског управног округа). Нејасно је и који су то негативни трендови у међупланском периоду (2010-2020.год.) утицали на то да центар Шумадије овим Нацртом ППРС изгуби свој ранг, који је до сада делио са Новим Садом и Нишом, и дође у ранг Лесковца и Зрењанина.</p>	<p>јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>
<p>23. Нејасно је и зашто је Крагујевац у позицији центара стављен испод тзв. западноморавске агломерације. Удаљеност Крагујевца и Краљева (па самим тим и могућност формирања агломерације) приближна је удаљености Краљева од Чачка, односно Крушевца, са којима формира агломерацију. При томе, запостављена је шумадијско-ибарска осовина развоја, традиционални појас развоја средишње и западне Србије, на потезу Београд - Шумадија - Косово/Ц.Гора, која повезује Београдско метрополско подручје преко Младеновца и Тополе, са Крагујевачком агломерацијом и Краљевом, а долином Ибра и са Рашком и Новим Пазаром, односно К.Митровицом. Принцип примењен код западноморавске агломерације (која прати западноморавску осовину развоја), могао је бити примењен и код шумадијско-ибарске осовине (укључујући и „лепенички крак“, који Крагујевац повезује са великоморавском осовином развоја и Моравским трограђем), која би формирала агломерацију са више од 500.000 становника, а повезала би великоморавски и западноморавски појас републичког развоја. Нејасно је због чега је Крагујевац, као центар Шумадије, препознат само као саставни део шумадијског појаса.</p>	<p>23. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>

<p>Изградњом аутопута од Крагујевца до коридора X, овај простор је готово спојен са великоморавским појасом развоја. Најављена изградња аутопутске везе Крагујевца са аутопутем Појате-Прељина (у изградњи) утицаће и на интегрисање Крагујевца и западноморавског појаса развоја (и спајање шумадијског са ибарским појасом). Овако поматрано град Крагујевац није издвојена енклава, већ регионални центар идеално постављен на свим развојним правцима централне Србије.</p> <p>Закључак:</p> <p>Неопходно је да се граду Крагујевцу врати/афирмише и чак унапреди претходно стечени статус регионалног центра, дефинише зона урбане аломерације и изврши повезивање на доминанте осовине развоја Србије. Због свог стратешког значаја, економског утицаја (који је један од највећих у Србији), саобраћајне повезаности, културно-историјске утемељености, туристичке атрактивности и развојне потентности, у урбаном систему Србије овај град треба да буде у рангу Ниша и Новог Сада, где је и до сада припадао.</p>	
<p>Појединачне примедбе</p> <p>24. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 217) - <i>урбани центри и урбана подручја:</i></p> <p>У тексту Плана, на страни 217, наведено је: <i>„Окосницу урбаног система Србије чине већи урбани центри и урбана подручја са јасно успостављеном хијерархијом центара који су повезани појасевима развоја, и то од Београда до Новог Сада, преко Зрењанина, Пожаревца, Јагодине, Ниша, Крушевца, Краљева, Чачка, Ужица, Ваљева, Шапца, Сремске Митровице и др.“</i></p> <p>У рефералним картама Плана, Крагујевац је означен као <i>„урбана подручја центара интеграције више од 100.000 становника“</i> (овако су још означени Лесковац, Зрењанин и Суботица).</p> <p>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене: <i>„Окосницу урбаног система Србије чине већи урбани центри и урбана подручја са јасно успостављеном хијерархијом центара који су повезани појасевима развоја, и то од Београда до Новог Сада,</i></p>	<p>24. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>

преко Зрењанина, Пожаревца, Јагодине, Ниша, Крагујевца, Крушевца, Краљева, Чачка, Ужица, Ваљева, Шапца, Сремске Митровице и др. “

У тематским и рефералним картама Плана, Крагујевац означити као „урбана подручја Новог Сада, Ниша и Приштине“, односно ову одредницу кориговати тако да гласи „урбана подручја Новог Сада, Ниша, Приштине и Крагујевца“.

Образложење:

Град Крагујевац је већи урбани центар Србије и урбано подручје са јасно успостављеном хијерархијом центара, што је утврђено свим досадашњим планским решењима на регионалном и републичком нивоу просторног планирања. Ово урбано подручје је већ повезано „шумадијско-ибарским“ појасем републичког развоја (Београд - Аранђеловац (Топола) - Крагујевац - Краљево - Рашка - Нови Пазар / К.Митровица), који је потребно ближе дефинисати и појачати у будућем планском периоду, уз јасно успостављене везе на великоморавску и западноморавску осовину републичког развоја.

У елаборату за рани јавни увид Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године (презентован од 2. до 16. марта 2020. године) град Крагујевац је планиран као један од четири „макрорегионална центра“, уз Нови Сад, Ниш и Приштину (Карта 2. Генерални приказ зона заштите и праваца просторног развоја).

Просторни план Републике Србије (ППРС), као стратешки плански документ на државном нивоу, којим се утврђују дугорочне основе просторног развоја (најмање 10, а највише 25 година) и са којим се усклађују сви остали плански документи, у својим досадашњим итерацијама, различито (али прилично афирмативно) је сагледавао функционални домет Крагујевца на нивоу Републике. Први ППРС (донет 1996.год., са планским хоризонтом до 2010.год.) - Крагујевац добија ранг „макрорегионалног центра“ (центар надрегионалног значаја), са свим функцијама које прате ову категорију центара. Исти ранг у овом плану имају Нови Сад, Ниш и Приштина. Овим планом, Крагујевац је утврђен као функционално подручје регионалног система, које обухвата насеља Шумадијског управног

округа (Аранђеловац, Баточина, Кнић, Крагујевац, Рача, Топола, Лапово) са укупно 312.160 становника (према подацима тада актуелног пописа из 1991. године). Могућа подручја утицаја Крагујевца као макрорегионалног центра обухватала су подручја Шумадијског, Поморавског, Расинског, Рашког (без Н.Пазара и Тутина) и Моравичког (без Ивањице) управног округа, са укупно око 1.200.000 становника у том тренутку. У другом ППРС (донет 2010.год., са планским хоризонтом до 2020.год.), град Крагујевац губи свој „макрорегионални“ значај (мада ове одреднице заправо и нема у овом планском документу) кроз рангирање „функционалних урбаних подручја“ (ФУП), где је ФУП Крагујевца у рангу ФУП-а „државног значаја“ (са још 20 других ФУП-ова), док ФУП Нови Сад и ФУП Ниш добијају ранг ФУП-а „међународног значаја“. Тако ФУП Крагујевца обухвата „окрњено“ подручје Шумадијског управног округа, са укупно 225.357 становника, што га не квалификује за „међународни значај“ (мање од 250.000 становника у оквиру ФУП-а). Одредницу у фусноти текста ППРС, да је „могуће да ће се у току спровођења ППРС ранг ФУП-ова мењати, у складу са привредним активностима, социјалним факторима, саобраћајном приступачношћу и др.“, користи Регионални просторни план Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа (РПП; донет 2014.године), као један од 9 РПП-ова који представљају планску разраду ППРС, и ФУП Крагујевца класификује у виши ранг (ФУП „међународног значаја“), што га поново изједначава са Новим Садом и Нишом, чиме је остварен стратешки плански циљ Крагујевца на нивоу Републике. Ово се оправдава изузетно појачаним привредним активностима (и даљим перспективним унапређењем ових активности), са директним и индиректним економским ефектима и на друге општине у функционалном домету града Крагујевца (поред општина Кнић, Лапово, Баточина и Рача, ту су и делови општина Топола, Аранђеловац, Рековац, Свилајнац, па и Велика Плана), што повећава капацитет ФУП-а Крагујевца на преко 250.000 становника (око 254.000) и даје основ за

његово померање у хијерархији ФУП-ова на националном нивоу.

Зашто је граду Крагујевцу изузетно битно да у трећем циклусу ППРС-а не изгуби функционални домет (у виду позиције у мрежи урбаних подручја/центра, али и на осовинама решубличког развоја) потврђен кроз планска решења претходних докумената просторног планирања на републичком и регионалном нивоу?

- рангирање насеља у мрежи урбаних подручја/центра РС требало би да буде пропорционално нивоу будућег спровођења политике полицентризма и децентрализације (као дугорочно декларисаних принципа планирања републичког развоја), што ће имати директан утицај на демографске, економске и функционалне промене у оквиру посматраног урбаног подручја у планском хоризонту, али и на његово интер/интратериторијално функционално умрежавање и просторну интеграцију.

Уважавањем критеријума за подизање ранга урбаног центра/подручја Крагујевца на ниво Ниша, територија Централне Србије добила би два једнакорангирана урбана центра у оба статистичка Региона Централне Србије. Позиција Крагујевца (свакако и Ниша) у оквиру статистичке територијалне јединице нивоа НСТЈ^ПТб 2, у директној је вези са равномернијим планским развојем региона у оквиру Републике Србије, а тиме и са остваривањем визија, принципа и циљева ППРС. Ово би била директна подршка „Србији региона“, као визији регионално уравнотежене Србије у погледу просторног развоја, у којој важи принцип територијалне кохезије и полицентричног територијалног развоја, уз достизање циљева регионалне конкурентности и приступачности, као и умрежености центара и региона. Са друге стране, регионална развојна неуравнотеженост за последицу има слабу вертикалну али и хоризонталну корелацију, што са собом вуче низ последица везаних за управљање просторним развојем и дистрибуцијом капитала, становништва и активности, и доводи до негативних економских и демографских трендова посматрано на нивоу читаве Републике.

- актуелна регионална организација Републике Србије са пет статистичких Региона, средишњој Србији (а посебно Крагујевцу, као њеном највећем урбаном центру, који, као и увек кроз историју, представља тежиште овог простора, али и читаве Србије, на чему Крагујевац и заснива своју стратегију просторног развоја) намеће изузетан значај „везне“ територије, кроз коју пролазе осовине републичког развоја које умрежавају највеће урбане центре. Овакав положај представља изузетан ресурс за даљи развој простора средишње Србије, јер му омогућава повезивање са свим крупним инфраструктурним системима од значаја за Републику, а тиме и добру комуникацију међу насељима у овом простору, што је предуслов за даљу надградњу централних функција и привредних потенцијала. Подизање ранга урбаног центра/подручја Крагујевца, олакшало би функционално премошћавање простора на примарној „великоморавској“ осовини републичког развоја између Београда и Ниша, али и на „шумадијско-ибарској“ осовини, између Београда и Новог Пазара, односно К.Митровице (Приштине), као појасевима развоја на правцу север-југ. Слично функционално премошћавање би могло да се оствари и на контактним појасевима развоја на правцу исток запад (примарна „западноморавска“ осовина развоја, а посебно „дринско - шумадијско - хомољска осовина), као попречним везама (трансферзалама) развоја постављеним управно на „кичму“ развоја Србије (великоморавска осовина). Овим би се омогућило својеврсно „спуштање“ функционалног тежишта ка географском средишту Србије, чиме би се директно остварио повољан утицај на општи и регионални развој слабије развијених територија Републике, али без битног утицаја на локацијске, демографске, урбане, инфраструктурне и метрополитенске предности Београдског МЕГА, односно републичке и европске развојне потенцијале Београда (свакако и Новог Сада, односно АП Војводина).

- Планско наглашавање “централне конурбације” („средишњег индустријског прстена“), који обухвата групацију највећих градова, агломерација и

<p>индустријских центара средишње Србије (Крагујевац, Јагодина - Ћуприја - Параћин, Краљево - Трстеник - Крушевац, Чачак - Г.Милановац, Аранђеловац - Топола), са подручјем директног утицаја који обухвата око 1.100.000 становника (а то је заправо „могуће подручје утицаја“ Крагујевца као макрорегионалног центра из првог ППРС донетог 1996.год.), осим што ће „зацементирати“ позицију средишње Србије (а тиме и Крагујевца) на најзначајнијим републичким развојним осовинама, створиће и могућност да ова конурбација постане квалитетна „противтежа“ Београду и Нишу, и основ за формирање развојних програма средишње Србије (конкурентност, повезаност, стратешко планирање, крупна инфраструктура). Централна позиција Крагујевца у овој конурбацији (по капацитету, функционалном домету и просторној позицији), а тиме и у средишњој Србији, па и Региону, не би требало да долази у питање, због чега је потребно плански га позиционирати као регионални центар нивоа НСТЈ^{ТБ} 2 (попут Ниша), односно вратити му позицију у мрежи урбаних центара коју је оправдано достигао у претходним циклусима планирања, и кроз нове циклусе планирања створити планске могућности да је очува и дугорочно унапређује.</p>	
<p>25. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 218) - <i>урбане агломерације</i></p> <p>У тексту Плана, на страни 218. наведено је: „Урбани систем Републике Србије чиниће (Тематска карта 5):</p> <p>2. <i>Урбана подручја Приштинe, Ниша, као и урбана подручја градова у долини Западне Мораве (Ужице, Чачак, Краљево и Крушевац) испољавају се у форми агломерација - морфолошки и просторно-функцијски повезани урбани центри значајног функцијског капацитета, добре саобраћајне повезаности, али са угроженим демографским капацитетом услед дејства метрополског подручја. Директна утицајна подручја агломерација имају више од 500.000 становника. Неопходна им је квалитетнија инфраструктурна опремљеност, као и проширење понуде услуга, а акценат мора бити на привреди којој је потребна</i></p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Извршиће се нова типологија центара према номенклатури статистичких територијалних јединица, на нивоу 1,2 и 3. где Крагујевац заузима место центра НСТЈ 2</p>

високообразована и квалитетна радна снага, уз развој научноистраживачких и техничкотехнолошких капацитета. То су истовремено предуслови за заустављање емиграционих трендова ка метрополском подручју.

3. Урбана подручја са утицајном зоном са више од 100.000 становника формирају се око Крагујевца, Суботице, Зрењанина и Лесковца. Морају наставити привредни раст и развој, посебно у домену високотехнолошких индустрија, а затим и развојем услуга и институција регионалног карактера, како би се зауставила емиграција ка метрополском подручју и у иностранство”

Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:

„Урбани систем Републике Србије чиниће (Тематска карта 5):

2. Урбана подручја Приштине, Ниша и Крагујевца, као и урбана подручја градова у долини Западне Мораве (Ужице, Чачак, Краљево и Крушевац) испољавају се у форми агломерација - морфолошки и просторно-функцијски повезани урбани центри значајног функцијског капацитета, добре саобраћајне повезаности, али са угроженим демографским капацитетом услед дејства метрополског подручја.

Директна утицајна подручја агломерација имају више од 500.000 становника.

Неопходна им је квалитетнија инфраструктурна опремљеност, као и проширење понуде услуга, а акценат мора бити на привреди којој је потребна високообразована и квалитетна радна снага, уз развој научноистраживачких и техничкотехнолошких капацитета. То су истовремено предуслови за заустављање емиграционих трендова ка метрополском подручју.

2. Урбана подручја са утицајном зоном са више од 100.000 становника формирају се око Крагујевца, Суботице, Зрењанина и Лесковца. Морају наставити привредни раст и развој, посебно у домену високотехнолошких индустрија, а затим и развојем услуга и институција регионалног карактера, како би се зауставила емиграција ка метрополском подручју и у иностранство.“

У тематским и рефералним картама Плана, означити урбану агломерацију која је везана за урбано подручје Крагујевца.

Образложење:

Кроз планско решење није дат адекватан плански третман урбаног подручја града Крагујевца, а као последица тога није

идентификовано постојање и даљи плански развој „Крагујевачке урбане агломерације“ Урбано подручје Крагујевца развија се плански, континуално, у виду агломерације са непосредним окружењем, дуж следећих праваца:

1. „Лепеничко-Гружански правац“, који повезује примарне осовине републичког развоја (западноморавску и великоморавску), односно урбане центре (Краљево/Чачак) - Кнић - Крагујевац - Баточина - (Рача/В.Плана/С.Паланка) - Лапово - Свилајнац, од југозапада ка североистоку.

2. „Шумадијски правац“, који представља „историјску“, најближу, а вероватно и најкоришћенију везу „Крагујевачке агломерације“ са „Београдским метрополским подручјем“, а која повезује урбане центре Крагујевац - Топола/Аранђеловац - (Младеновац - Београд), од југа ка северу.

Развој „Крагујевачке агломерације“ ка југоистоку (Рековац, Јагодина) и западу (Г.Милановац), морфолошки је ограничен, иако је историјски и демографски оправдан.

Настанак „Крагујевачке агломерације“ директно је условљен и подстакнут друштвено економским процесима везаним за индустријализацију и развој индустрије (са традицијом дугом 170 година) и кооперацију са урбаним центрима у окружењу. Развој агломерације посебно се убрзано одвија у периоду 1960-1990.год., условљен значајним демографским развојем услед механичког прилива становништва, што прати плански развој индустрије, услуга, становања и комуналног сектора.

Данашња „Крагујевачка агломерација“ се и даље развија у циљу функционалне повезаности базиране на секторском принципу, а због: умрежавања великих индустријских субјеката са индустријом околних урбаних центара, у циљу рационализације трошкова производње; мобилности радне снаге; обједињене туристичке понуде; умрежавања јавних функција и служби (управне, културне, образовне, здравствене и научне функције - (над)регионалног значаја); развоја регионалних комуналних услуга, инфраструктурних и саобраћајних система

(управљање отпадом, енергетика, водопривреда, телекомуникације, железнички, друмски и vazдушни саобраћај, логистичке услуге...); развоја трговине и услуга регионалног значаја; производње и пласмана пољопривредних производа (са Крагујевцем као главним откупним, прерађивачким и дистрибутивним центром); развоја регионалних инвестиционих локација (дуж важних путних праваца / осовина развоја, које повезују урбане центре)...

У новим околностима и трендовима, урбано подручје Крагујевца и урбана агломерација везана за ово урбано подручје, нуди могућност даљег развоја овог простора као центра постиндустријског и постмодерног развоја и живота уопште, који већ наговештавају: индустријски „Mind Park“, заснован на индустрији 4.0, уз реално остваривање трансфера технологије и знања у оквиру планираног научно-технолошког парка, а између привредних субјеката „Mind Park“ али и читаве урбане агломерације и Универзитета у Крагујевцу; државни Дата центар и формирање јединственог регионалног ИТ кластера; индустријски субјекти великог капацитета и производа са високом додатом вредношћу, који се углавном извозе и због чега привреда урбаног подручја и агломерације остварује спољнотрговински суфицит, чак и појединачно са најразвијенијим земљама света (Крагујевац - шири регионални и национални центар аутомобилске и одбрамбене индустрије, индустрије шинских возила и намештаја); позитивна пословна клима (индикатори - број пословних субјеката и др.); актуелне директне стране инвестиције и најављено интензивирање пословних инвестиција у делу извозне привреде (Stellantis, Siemens Mobility, Yanfeng, Wacker Neuson...); актуелни и најављени даљи развој јавних функција и служби, социјалне инфраструктуре и опреме (над)регионалног значаја (комплекси: правосуђа - Палата правде; здравства - Универзитетски клинички центар; безбедности - казнено-поправни завод, насеље за снаге безбедности; образовања - Универзитет у Крагујевцу; науке - Центар изврности, научно-технолошки парк...).

Директно утицајно подручје урбане агломерације везане за урбано подручје Крагујевца, обухвата територије града Крагујевца и општина Кнић, Лапово, Баточина, Рача и Топола, делове територија општина Аранђеловац, Велика Плана и С.Паланка (преплитање утицаја Београдског МЕГА), општина Рековац и Свилајнац и града Јагодина (преплитање утицаја урбаног подручја Јагодине), општине Г.Милановац и града Чачка (преплитање утицаја урбаног подручја Чачка), и града Краљева (преплитање утицаја урбаног подручја Краљева), и има око 500.000 становника. Шире утицајно подручје ове урбане агломерације обухвата „централну конурбацију“ описану у оквиру „Примедбе 1“, са око 1.100.000 становника. Планским дефинисањем урбане агломерације, отвара се могућност „агломерацијског“ („метрополитенског“) нивоа планирања, код нас до сада запостављеног (супротно европском тренду), а као модел за успешније спровођење политике децентрализације и полицентричног просторног развоја, поред модела који нуди регионални ниво планирања. Значај оваквог нивоа планирања простора (и управљања просторним развојем), од посебног је значаја за шири регионални развој овог подручја.

Посредством своје урбане агломерације, урбано подручје града Крагујевца остварује директну везу са великоморавском и западноморавско примарном осовином републичког развоја, односно саобраћајним коридорима који прате или се везују на ове развојне осовине (Е-75/Коридор X, односно Е-761/“Милош Велики“, Е- 763/“Београд-Јужни Јадран“ и Ибарска магистрала). Продужетком шумадијско-ибарске осовине ка Тополи (и даље ка Младеновцу/Београду), остварује се и веза са дринско- шумадијско- хомољском осовином, односно планираним аутопутем „Вожд Карађорђе“, те поново Коридором X (али и коридором VII). Урбана агломерација обезбеђује и „паралелну“ везу са великоморавским и западноморавским појасом (преко Рековца), мимо најзначајнијих саобраћајних праваца.

<p>Из свега наведеног, развој Крагујевца према „агломерацијском“ подручју представља плански императив града Крагујевца. Правци овог развоја морају бити испраћени адекватним осовинама развоја, републичког или регионалног значаја.</p> <p>Унутар „агломерацијског“ подручја треба да буде успостављена функционална кооперација и просторна специјализација насеља (уз коришћење њихових развојних потенцијала у контексту функционалног домета овог простора и планирање/спровођење заједничке развојне политике), а тек онда класична хијерархија насеља у оквиру мреже центара. Подручје Шумадија - В.Морава - З.Морава, на које се, посредством своје урбане агломерације, Крагујевац везује, представља „функционални систем“ средишње Србије у чијем је средишту Крагујевац, који би у оквиру овог простора требало да добије улогу везивног ткива и мултуфункционалног центра „макрорегије“ („централне конурбације“), што му по објективним критеријумима и припада. Алтернатива овом планском приступу је „унутрашња периферност“ Крагујевца - централна позиција у Србији, али недовољна повезаност са примарним републичким осовинама развоја и мултимодалним евро-коридорима. Последица тога биће недовољно умрежавање у међународне процесе размене информација, роба и услуга (као предуслов за функционални регионални развој и међусобну функционалну повезаност региона), односно неадекватна трансрегионална сарадња са другим регионално конципираним територијама.</p>	
<p>26. 2.5.2.2.2. Развој урбаног система Републике Србије (стр. 219) – осовине (појасеви) Развоја</p> <p>У тексту Плана, на страни 219 наведено је: <i>„Развијаће се следеће осовине/појасеви развоја на територији Републике Србије (Тематска карта 5):</i></p> <p><i>1. примарне осовине/појасеви развоја – пружају се кроз подручја са највећом концентрацијом становништва и привредних активности, као и дуж</i></p>	<p>26. Примедба се делимично прихвата. Примедба се прихвата у делу 2.5.2.2.2. ППРС на следећи начин: „- На стр. 219. после тачке 1.5. додаје се нова тачка 1.6. која гласи: „1.6. крагујевачки појас на правцу од Баточине/Лапова ка Крагујевцу и Чачку/Краљеву, као ипсилон крак од Коридора Х, од великоморавског појаса, ка западноморавском појасу, који пружа боље позиционирање Крагујевца као и могућност просторне интеграције примарних и секундарних појасева развоја (златиборског, ибарског и голијско – пештерског ка југу, односно шумадијског и колубарског ка северу);</p>

међународних и националних инфраструктурних коридора. Мрежа ових појасева представља важан фактор територијалне кохезије Србије. Примарне осовине/појасеви развоја су:

1.1. дунавско-савски појас (дуж делова коридора X и VII) – има кључни развојни значај за Србију и за интеграцију са земљама ЕУ. Обухвата урбане и индустријске центре у оквиру следећих појасева развоја, повезујући градове и општине у окружењу:

- дуж Дунава (од Апатина, Бачке Паланке и Новог Сада, ка Београду и даље ка Великом Градишту и др.);
- дуж Саве (од Шида, Сремске Митровице ка Београду), односно повезујући међународне луке на Сави и Дунаву (Београд, Нови Сад, Сремска Митровица, Смедерево, Панчево и друге);

1.2. дуж делова Коридора X:

- северни појас – од Новог Сада ка Суботици и Мађарској (Будимпешти);
- великоморавски појас – од Београда ка Нишу, који од севера ка југу прелази од равничарског ка разуђенијем брдском и планинском подручју, ублажавајући притисак на београдско метрополско подручје;
- јужноморавски појас – од Ниша ка Лесковцу, Врању, Северној Македонији и Грчкој (ка Скопљу и Солуну);
- нишавски појас – дуж крака Коридора X, на правцу од Ниша ка Пироту, Димитровграду и Бугарској (Софији);

1.3. западноморавски појас – на правцу дуж Западне Мораве, од Ужица ка Чачку, Краљеву, Крушевцу и Коридору X, који пружа могућност просторне интеграције у правцу БиХ на западу и даље преко тимочког појаса у правцу Бугарске и Коридора IV на истоку;

1.4. колубарски појас – на правцу од Београда ка Обреновцу, Ваљеву, Горњем Милановцу и Чачку, који пружа могућност просторне интеграције у правцу западноморавског појаса и даље преко голијско-пештерског појаса ка Црној Гори на југу;

1.5. топличко – косовско – метохијски појас – на правцу од Ниша ка Прокупљу,

- На стр. 220. текст тачке 2.6. се мења тако да гласи: „2.6. шумадијски појас – на правцу од Крагујевца ка Тополи, Аранђеловцу тј. Коридору X;”.

Измене текстаулног дела пратиће корекције тематских и рефералних карата ППРС.

Образложење:

Развој и размештај функција дуж појасева развоја (подужних и посебно попречних) као и развој инфраструктурних коридора имао је значајне трансформације у претходних 20 година. У одређеним сегментима тих појасева, тек сада се остварују решења ППРС из 1996 и 2010. године, а нека планска решења добијају нове облике. Регион Шумадије и Западне Србије је у том погледу делом остварио просторно-функционалну интеграцију, а предложеним планским решењем се то побољшава дајући стратешки значај Крагујевачком појасу развоја као ипсилон краку од Коридора X, великоморавског појаса, ка западноморавском појасу и даље секундарним појасевима ка северу и југу.

У погледу доступности, концентрације становништва у непосредном окружењу и функцијског капацитета Крагујевац није у рангу са Новим Садам, Приштином и Нишом. Такође, Крагујевац је тренутно значајнији центар од Зрењанина или Лесковца, али је питање да ли ће тако остати и у будућности или ће други центри искористити свој повољнији положај и непосредно окружење.

Предложеним решењем урбано подручје Крагујевца, оствариће бољу интеграцију са регионалним окружењем и с обзиром на развојне потенцијале Крагујевац може у наредном периоду потенцијално остварити елементе „агломерационог“ подручја.

Куришумлији, Приштини, Призрену и Албанији (Драч).“

Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:

Након тачке 1.5 додаје се:

1.6. шумадијско – ибарски појас – на правцу од Београда ка Тополи, Крагујевцу, Краљеви, Рашки и Новом Пазару (и даље ка Црној Гори), односно Косовској Митровици и Приштини (и даље ка Албанији, односно Северној Македонији).

У тематским и рефералним картама Плана, означити шумадијско-ибарску осовину као примарну осовину/појас развоја.

Образложење:

У планском решењу није предвиђена примарна осовина/појас развоја у правцу Београд – Топола/Аранђеловац – Крагујевац – Краљево – Рашка – Нови Пазар /и даље ка Црној Гори), са краком Рашка – К.Митровица – Приштина – Призрен, и даље ка Албанији, односно Приштина – Урошевац и даље ка С.Македонији (Скопље), Ова (шумадијско-ибарска) осовина/појас је препознатљив правац развоја, територијално атрактиван, у оквиру ког је изграђена и планирана значајна саобраћајна и комунална инфраструктура, а урбана подручја градова на овом правцу су функционално комплементарна, кохерентна и конзистентна.

У елаборату за рани јавни увид ППРС од 2021. до 2035. године (презентован од 2. до 16. марта 2020. год.) планиран је развојни правац: Лапово - Крагујевац - Краљево - Рашка - (Нови Пазар) - Косовска Митровица - Приштина - (и даље ка Албанији, односно Скопљу). који је у истом рангу као и сви други развојни правци осим главних развојних праваца који прате правац коридора X (дунавско-савски, великоморавско- јужноморавски и нишавски). У нацрту ППРС, то је осовина секундарног значаја, и иде само ибарским правцем до Краљева (западноморавска осовина) и даље гружанско- лепеничким до Крагујевца, одакле је везана на великоморавску осовину (у Баточини/Лапову), док је потпуно занемарена „шумадијска осовина развоја“ ка Београдском МЕГА, као традиционална и најближа веза „Крагујевачке агломерације“ са „Београдским

метрополским подручјем“. Продужетком шумадијско-ибарске осовине ка Тополи (и даље ка Младеновцу/Београду), осим претходно поменуте, остварује се и веза „Крагујевачке агломерације“ са дринско-шумадијско-хомољском осовином, односно планираним аутопутем „Вожд Карађорђе“ (у Тополи), те поново Коридором X (у Малом Пожаревцу) и даље са Коридором VII.

Позиционирање Крагујевца, као једног од 4 најзначајнија урбана центра Републике, и једног од главних носилаца индустријског развоја, на примарној осовини/појасу републичког развоја (стратешким развојним правцима), плански је императив за овај ППРС. Није спорно подизање ранга западноморавске и колубарске осовине развоја, као ни активирање дринско-шумадијско-хомољске осовине, сходно реализованим и најављеним улагањима у инфраструктурне коридоре на овим развојним правцима (*подсетимо, у ППРС из 1996.год., западноморавска и лепеничко-гружанска осовина биле су категорисане као појас интензивнијег развоја другог значаја, док су колубарска и ибарска осовина била трећег значаја. Шумадијска, као ни дринско- шумадијско-хомољска осовина (осим хомољског крака) у овом смислу нису постојале, већ се Крагујевац, сходно тадашњим планско-развојним антиципацијама, везивао посредством лепеничко-гружанске (секундарна) на великоморавску (примарна) и западноморавску (секундарна) осовину развоја. Методологија следећег ППРС из 2010 није препознавала значај осовина/појасева развоја*). Спорно је запостављање „националне“ осовине Београд - Шумадија - Косово, односно развој и размештај функција дуж овог појаса, а посебно развој интермодалног (посебно друмског и железничког) саобраћаја дуж ове „унутрашње“ подужне везе која обухвата читав Регион Шумадије и Западне Србије, чија пропулзивност не прати просторно- функционални и стратешки значај ове осовине развоја. Овај развој би допринео стварању квалитетнијег економског амбијента читавог Региона. Због тога, овај стратешки правац развоја, који пролази кроз урбано подручје и агломерацију Крагујевца, представља

<p>плански императив за Крагујевац и обезбеђује му ранг урбаног и „агломерационог“ подручја, детаљно описан у оквиру „Примедбе 1“ и „Примедбе 2“. Део попречне везе између западноморавске и великоморавске осовине примарног републичког развоја, од Крагујевца ка Коридору X (Лапово/Баточина), с обзиром на реализовану крупну инфраструктуру и развојне потенцијале, могла би да буде једнакорангирани (примарни значај) крак шумадијско - ибарске осовине.</p>	
<p>27. 2.5.2.3.6. Просторно хетерогени приоритети подршке руралном развоју (стр. 230- 233) - <i>рурална подручја</i> У тексту Плана, на страни 231 наведено је: <i>„3. Рејон ригидних аграрних структура простире се руралним деловима Колубарске, Моравичке, Поморавске, Расинске, Шумадијске и Топличке области. Одликује се високим уделом планинских подручја у површини укупне територије и последично томе - снажном диференцијацијом агроеколошких, демографских и инфраструктурних услова руралног развоја између плодних долињско-котлинских, по правилу, густо насељених делова територије и периферних, планинских насеља, која су захваћена сенилизацијом пољопривредног становништва, а већином и депопулацијом. Има изузетно повољне агроеколошке услове за развој воћарства и сточарства, бројна виногорија, високи удео породичних газдинстава у укупном броју домаћинстава (60%) и још увек велике резерве недовољно искоришћене радне снаге. Економско активирање ових потенцијала блокира веома уситњена структура коришћења земљишта (просечна површина КПЗ по газдинству износи 3,6 ха, а удео газдинстава са +20 ха у укупно коришћеним пољопривредним површинама свега 10,9%), доминација старијих пољопривредника са ниским нивоом општег и стручног образовања у структури управника пољопривредних газдинстава, оријентација сеоске омладине на запошљавање у урбаним центрима и дневне миграције. Ове структуре су веома ригидне према процесима модернизације и неспремне за прихватање брзих промена са којима се</i></p>	<p>27. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата у делу 2.5.2.3.6. на начин да се уместо шест наводи седам типова руралних рејона (на стр. 230), и то: 1. На стр. 231. Шумадија и Поморавље се издвајају као посебан рурални рејон под новим бројем 3. са називом „Рејон дифверсификоване пољопривредне производње”. 2. На стр. 231. рурални рејон под досадашњим бројем 3. постаје број 4. и мења назив тако да гласи: „Рејон крутих аграрних структура”. У опису се бришу речи: „Поморавске,” и „Шумадијске” и местимично се коригује опис и приоритети. 3. На стр. 231-232. рурални рејон под досадашњим бројем 4. постаје број 5. и мења назив тако да гласи: „Рејон нарушених руралних предела”. Опис и приоритети се мало коригују. 4. У наставку се помера нумерација наредних руралних рејона, без промене описа и приоритета. 5. У целом тексту се реч: сенилизација замењује речју: старење. <i>Образложење:</i> С обзиром на то да се предложена типологија руралних рејона заснива на сучељавању егзактних демографских, агроеколошких и социоекономским индикатора, уз накнадно коришћење квалитативних оцена, сматрамо да предложени термин: Брежуљкасто-долински рурални рејон није најприкладнији заједнички назив за Шумадију и Поморавље. Рељефне карактеристике, које у пресудној мери одређују педолошке и друге агроеколошке услове, нису главни фактор руралног развоја. Пресудну улогу у тој области има људски капитал и социоекономски услови. Изнета агроеколошка обележја Шумадије и Поморавља представљају вредан путоказ за адекватну оцену развојних потенцијала тог</p>

данас суочавају рурална подручја. То се може променити само стимулацијом млађе генерације за живот и рад на селу. Неопходно је обезбедити значајну финансијску подршку младима приликом преузимања, модернизације и укрупњавања газдинства, односно покретања сопственог непољопривредног бизниса на селу. При томе се такође мора уважити кључна улога малих газдинстава са мешовитим изворима прихода у очувању руралне насељености и агроколошких вредности простора, укључујући биодиверзитет и предео. Упоредо са тиме требало би подржавати успостављање и развој произвођачких организација, јачање тржишног ланца, развијање разноврсних видова перманентног образовања и стицање нових квалификација, диверзификацију руралне економије и унапређивање општих услова живљења на селу.“

Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:

Као посебно рурално подручје (под посебном номенклатуром и легендом), у тексту, тематским и рефералним картама Плана, дефинисати посебан рурални рејон за Шумадију и Поморавље (нпр. Брежуљкасто-долински рурални рејон).

Образложење:

Шумадија и Поморавље (подручје Велике и Западне Мораве) припадају у ред аграрно најразвијенијих подручја централне Србије. Ови простори не одликују се високим уделом планинских подручја, и последично томе, по својим карактеристикама разликују се од утврђеног рејона ригидних аграрних структура коме су прикључени. Ратарство, воћарство и сточарство су традиционалне гране пољопривреде, која је водећа делатност у неколико општина, са перспективом у погледу развојних могућности и могућности повезивања (са прерађивачким сектором, туризмом и др.) у циљу развоја мултифункционалних привредних активности. Према Регионалном просторном плану Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа, за овај простор су дате следеће агроколошке карактеристике:

руралног рејона у ППРС, као и за детаљнију разраду решења у Регионалном просторном плану за подручје подручје Шумадијске и Поморавске области.

Термин „диверсификована пољопривредна производња” је афирмативан за целу територију овог руралног рејона, посебно са становишта најновијих одређења политике руралног развоја у домену спречавања, односно ублажавања негативног утицаја климатских промена, очувања биодиверзитета, мозаичне структуре руралних предела и сл.

- *Брежуљкаста агроеколошка целина Шумадије*, представљена је благо заталасаним земљиштем, са плитким долинским бројних, али кратких речних токова и бројним површима флувио-денудационог порекла, са којих се дижу „острвске“ планине. Издвајају се и мања котлинска проширења (Крагујевачка, Гружанска, Левачка и Ћупријска котлина), које представљају плодне оазе погодне за разноврсну пољопривредну производњу, али и за одвијање свих других активности. У долинама река је заступљен алувијум, најплодније тло ове целине, подесно за гајење поврћа и кукуруза, а плавни терени су под ниским ливадама, док се на долинским странама протежу смонице, подесне за ратарску производњу, али и гајење воћа. Тамо где престају смонице постепено се настављају гајњаче, познате као пшенична земља, али су погодне и за друге усеве, воће и винову лозу. Скелетоидно земљиште покрива острвске планине Рудник, Котленик и Гледићке планине, прекривене пашњацима и шумом. Ово плодно брежуљкасто тло погодно је за све видове пољопривредне производње, а посебно за узгој жита и воћа, по чему је целина и позната (део чувеног шљиварског рејона). Благе падине су погодне за узгој винове лозе, посебно у околини Тополе (опленачко виногорје), док су виши терени оријентисани су ка сточарству.

- *Долинска агроеколошка целина Поморавља* је простор који обухвата долину Западне и Велике, и мањи део Јужне Мораве, у чијим се карактеристикама ипак могу уочити извесне разлике. Долина Велике Мораве смештена је између Карпатске Србије и Шумадије. Ова подцелина се може поделити на два дела, и то: долинска дна до 100 т н.в. и благо заталасане долинске стране до 250 т н.в. У овом равничарском делу, до 250 т надморске висине у виду појасева смењују се: алувијално земљиште у долини В.Мораве и њених притока, појас алувијалне смонице, гајњаче са њеним варијететима са сегментима делувијума. Поморавље је аграрни рејон у којем преовлађују ратарство и традиционално сточарство. Плодна и влажна квартарна раван око В.Мораве погодна је за ратарску (кукуруз) и повртарску производњу, док су

<p>на заравнима долинских страна изузетно повољни услови за гајење пшенице и воћа, а понегде и винове лозе (Јовац - Рековац - Темнић).</p> <p>Сугестија је да се термини „ригидне аграрне структуре“ и „сенилизација пољопривредног становништва“ промене у разумније, језички прихватљивије (предлажемо: „круте аграрне структуре“, и „старење пољопривредног становништва“), јер овако коришћени остављају утисак умањења вредности простора и становништва на које се односе.</p>	
<p>28. 2.5.2.4.3. Смернице и препоруке за повећање доступности и квалитета услуга по секторима (стр. 243) - <i>здравствена заштита</i></p> <p>У тексту Плана, на страни 243 наведено је: <i>„Полазиште делотворне и исплативе здравствене заштите представља примарна здравствена заштита која чини ослонац система здравствене заштите. Обезбеђење доступности уз подизање квалитета услуга и опремљености примарне здравствене заштите смањује потребу за секундарним и терцијарним нивоима здравствених услуга. Од посебне важности је да мрежа примарних здравствених установа пружа квалитетну услугу и доступност посебно осетљивим групацијама становништва (жене репродуктивног доба, мала, предшколска и школска деца, стари, особе са инвалидитетом, социјално маргинализоване групе).“</i></p> <p><u>Неопходно је да се у текстуални део Плана унесу следеће измене:</u></p> <p>Допунити смернице и препоруке везане за <i>развој секундарне и терцијарне здравствене заштите (Клинички центри)</i>. Недостаје концепт <i>просторне дистрибуције с обзиром да је ово једна од најзначајнијих јавних служби за становнике.</i></p> <p><u>Образложење:</u></p> <p>Према подацима Универзитетског клиничког центра Крагујевац (УКЦ), у оквиру статистичког Региона Шумадије и Западне Србије (26.493 кт², око 1.900.000 становника, око 2100 насеља), 80% области (осим Мачванске и Колубарске) гравитира овом Клиничком центру, као једном од четири здравствене установе у Републици Србији која пружа услуге терцијарног</p>	<p>28. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.4.3. ППРС, коригује се Табела 35 и додаје Напомена испод Табеле која гласи: „Дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога примена се подразумева.“</p> <p>Напомињемо да је мрежа здравствених установа у јавној својини (број, структура, капацитети и просторни распоред) у надлежности Министарства здравља, односно да се ова мрежа успоставља према Уредби о плану мреже здравствених установа („Службени гласник РС”, бр. 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020).</p>

<p>(високоспецијализована, специјалистичко-консултативна и стационарна здравствена делатност). и секундарног нивоа здравствене заштите. Као наставна база Универзитета у Крагујевцу, УКЦ обавља образовну делатност, спроводи едукацију лекара на специјализацији и перманентно образовање здравствених радника и здравствених сарадника кроз континуирану медицинску едукацију.</p> <p>Ако се посматра временски период 2012-2019.год. може се уочити повећање броја стационарних пацијената (који укључују стационар и дневну болницу) са око 55.000 на преко 75.000, као и броја амбулантних прегледа са око 400.000 на преко 500.000. Ово значајно повећање броја пацијената показује важност и неопходност даљег развоја и нових улагања у УКЦ, који је у посматраном периоду увео нове технологије, проширио делокруг радаповећавајући број здравствених услуга (стандардних и ванстандардних), отворио центар за вантелесну оплодњу, добио прву бебу из залеђеног ембриона и изборио се за знатно кадровско проширење. У актуелној епидемиолошкој ситуацији, УКЦ има улогу регионалног центра за пацијенте оболеле од COVID-19, уз значајан допринос у спровођењу имунизације становништва. Осим тога, УКЦ је имплементирао и усавршио Здравствени информациони систем, укључио се у систем ИЗИС Министарства здравља и спровео модел финансирања по Дијагностичким сродним групама (ДСГ), у чему је био успешнији од осталих Клиничких центара (ово потврђују извештаји Другог пројекта развоја здравства Србије). Све ово показује спремност УКЦ да напредује и иде у корак са временом и новим достигнућима, због чега је неопходно препознати потенцијал и важно место ове здравствене установе у систему мреже здравствених установа Републике Србије, а све у циљу свеобухватније, доступније, приступачније и адекватније здравствене заштите грађана Србије.</p>	
<p>29. 2.5.3.3. Индустија (стр. 256-272) <u>Неопходно је да се у текстуални део Плана унесу следеће измене:</u> <i>Истаћи улогу града Крагујевца као једног од главних носилаца индустријског развоја</i></p>	<p>29. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се део примедбе који се односи на допуну података о предвиђеном научно-технолошком парку и индустријском парку у Крагујевцу ("Mind Park").</p>

Републике Србије, у претходном планском периоду (2010-2020.год.), као и у новом планском хоризонту (2035. год.).

Образложење:

Привреда, а посебно индустрија града Крагујевца и Шумадијског управног округа (како се статистички прати), у претходном планском периоду (2010-2020.година) је остварила изузетне резултате на републичком нивоу:

- Привреда Шумадијског управног округа остварила је, регионално посматрано, највећи спољнотрговински суфицит у 2020.год (око 400 мил евра), а на нивоу града Крагујевца, спољнотрговински суфицит се у посматраном периоду константно остваривао (*подаци Привредне коморе и Републичког завода за статистику о спољнотрговинској размени*).

- Привреда града Крагујевца је у 2020.години остварила спољнотрговински суфицит са неким од економски најразвијених земаља света. Највећи спољнотрговински суфицит остварен је са следећим земљама (од највећег ка најмањем): Италија, Немачка, БиХ, Румунија, САД, Црна Гора, Аустрија, Северна Македонија, Француска, Руска Федерација, Словачка и.т.д. На нивоу града Крагујевца, спољнотрговински суфицит са овим државама генерално је оствариван и у посматраном периоду (*подаци Привредне коморе и Републичког завода за статистику о оствареном увозу и извозу по државама*).

- У структури производа, а посебно производа који се извозе, велика већина (80%) се односи на готове производе, т.ј. производе са високом додатом вредношћу (на нивоу града Крагујевца, ово важи и за посматрани период). Производи са најзначајнијим учешћем у извозу у 2020.год. били су (од највећег ка најмањем): аутомобили, шинска возила, намештај, делови за моторна возила, каблови, делови за машине и.т.д. (*подаци Привредне коморе и Републичког завода за статистику производа са најзначајнијим учешћем у извозу*).

- У поматраном периоду, у граду Крагујевцу се бележи константно кумулативно повећање броја правних лица (привредних друштава и предузетника), на

У делу 2.5.3.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура ППРС, први пасус, након прве реченице, на стр. 269. додаје се текст: „На подручју Крагујевца предвиђа се развој научно-технолошког парка и индустријског парка у оквиру „Mind Park”, површине 120 ha.”.

У делу 2.5.3.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура, у Табели 38. Пословни инкубатори, научно-технолошки паркови и иновациони start-up центри, на стр. 270, у постојећем реду поред „Mind група” додаје се: „Научно-технолошки и индустријски парк”, у ставку „површина” додаје се „120 ha”, у ставку „статус” додаје се „П и Пл”, у ставку „број запослених” додаје се у загради „5.000”.

б) Не прихвата се део примедбе који се односи на посебно истицање улоге града Крагујевца као једног од главних носилаца индустријског развоја Републике Србије у претходном периоду (2010-2020) и у новом планском хоризонту (2035. године).

С обзиром да је примедба као под б. садржана у примедби под бр. 30, у наставку је дато опште образложење (идентично одговору под бр.6), и детаљна образложења.

Опште образложење:

Оцена досадашњег развоја и утврђивање предлога основних праваца развоја индустрије, односно Стратегије развоја и одговарајуће Индустријске политике, разматрани су искључиво на макро нивоу, док су питања просторне дистрибуције обухватила све нивое. Примењени приступ у области индустријског развоја подразумева усклађеност планских решења са документима индустријске политике Републике Србије (са *Стратегијом индустријске политике РС до 2030, Стратегијом паметног развоја РС до 2027, Акционим планом за спровођење Стратегије*), развојним политикама и другим документима. Дугорочна индустријска политика утврђује се на националном нивоу. Ова политика може да укључи примену неких хоризонталних мера у појединим ("приоритетним") секторима. У поглављу 3. Имплементација ППРС предложене су мере које могу допринети јачању регионалне индустрије и ублажавању територијалних неравнотежа.

Приступ у области индустријског развоја и размештаја у ППРС обухвата примену начела јавних политика и планирања, што подразумева да ни један град или општина немају посебан плански третман. Сматрамо неприхватљивим

семестралном нивоу (према последњим доступним подацима повећање за око 100 правних лица у односу на претходни семестар). Позитиван тренд кретања броја правних лица је индикатор за константно побољшавање пословне климе на подручју града (*подаци Привредне коморе и Агенције за привредне регистре о броју привредних друштава и предузетника*).

- Индикатор константног побољшања пословне климе је и број незапослених, који се у посматраном периоду (2010-2020.) смањило за преко 25%, док се број случајева запошљавања повећао за читавих 70% (*подаци Националне службе за запошљавање*). Према подацима Републичког завода за статистику, повећање броја запослених у посматраном периоду прелази 10.000.

- У исто време остварни јавни приходи на име пореза на земљиште, пореза на имовину (правна и физичка лица) и доприноса/накнаде за уређивање грађевинског земљишта, на годишњем нивоу су дупло повећани (*подаци Градске управе за јавне приходе*).

- Кад је стамбена изградња у питању, у посматраном периоду, број завршених станова на годишњем нивоу повећао се 2,5 пута, а када се посматра корисна површина завршених станова повећање је четвороструко. Статистички број незавршених станова повећан је такође готово четири пута (*подаци Републичког завода за статистику о стамбеном фонду и стамбеној изградњи*).

- Може се рећи да је Крагујевац национални и шири регионални центар аутомобилске и одбрамбене индустрије, индустрије шинских возила и аутокомпонентистике, и један од центара индустрије намештаја, као и привредни центар са највећом концентрацијом индустријског капацитета на територији Западног Балкана (*подаци Привредне коморе*).

- Према расположивим подацима (Привредна комора), у предстојећем периоду очекује се даље интензивирање директних страних инвестиција, посебно у делу извозне индустрије, уз раст извоза и спољнотрговинског суфицита (Stellantis/Fiat, Siemens, Siemens Mobility, Yanfeng, Wacker Neusen..). Посебно је

истицање само једног града као носиоца индустријског развоја. На крају, то и не би било могуће без нових регионалних и секторских истраживања која би укључивала све значајне индустријске центре у Србији. Регионални развој и просторна дистрибуција привредних активности је предмет политике регионалног развоја, планирања и управљања.

Студијско- планска истраживања као основа за припрему планских решења у ППРС обухватила су релевантне и доступне податке на регионалном и локалном нивоу. Када је у питању просторни развој индустрије града Крагујевца укључени су сви релевантни подаци о гранској и просторној алокацији досадашњих и планираних (активних) инвестиционих пројеката за које држава додељује подстицајна средства (од 2015. до 2027), према подацима Министарства привреде (2020). У листу пословне и иновативне инфраструктуре за смештај индустријских и других активности (пословни инкубатори, научно-технолошки паркови, иновациони start-up центри) укључени су и подаци за Крагујевац (према подацима Министарства привреде, 2020. и другим изворима). Такође, коришћени су нови подаци из Регистра индустријских зона у Републици Србији обрађени на основу Анкете јединица локалне самоуправе, укључујући Крагујевац (Републички завод за статистику, новембра 2020., <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiNDM0NTNmMmQtYWVhZC00ZDAwLWJlOWI0OGJjNTA3NDYwZDQ1IiwidCI6ImJhZGViOWNiLWU4MjMtNDlmMy1iZWVyeLTdiOTlkMjU4ZTA0YiIsImMiOjI9>).

Детаљна образложења

- Расположиве информације о регионалном развоју индустрије Србије након 2000. године показале су да је Београд континуирано бележио спољно-трговински дефицит, док је више градова - индустријских центара Србије деценијама остваривало спољно-трговински суфицит (нпр. чланак проф. др Љубодрага Савића, Регионална димензија сиромаштва). Једно од објашњења је да се већина спољно-трговинских аранжмана одвија преко компанија са седиштем у Београду.

- Област индустријског развоја за ППРС не обухвата анализу кретања броја правних лица на локалном нивоу, кретање локалних јавних прихода, динамизам локалне стамбене изградње и сл. Предочени подаци о стању у наведеним областима града Крагујевца су изузетно

значајан утицај привредних друштава из Крагујевца на запошљавање и умрежавање фирми у окружењу, али и читавој Србији (утицај на ланце добављача), што се посебно односи на аутомобилску, али и на друге водеће гране индустрије у граду.

- За потребе ФИАТ-а и његових коопераната опремљена је Слободна зона „P^a! Аутомобили Србија“ (180 ха), док је за потребе других правних лица основана Слободна зона „Шумадија“ (око 20 ха у овом тренутку, уз посебну активност холандског индустријског девелопера СТР Invest, за потребе кинеске компаније Yanfeng и др.). Фабрика Fiat / Stellantis је у посматраном периду, кумулативно посматрано, убедљиво највећи извозник у Србији, уз отворених око 3.500 директних радних места и око 15.000 радних места у ланцима добављача, као и немерљиве екстерне економске и развојне ефекте (друге гринфилд и браунфилд директне стране инвестиције, развој сектора услуга, утицај на запосленост и платни биланс и.т.д.).

- Најафирмативнија индустријска „прича“ је везана свакако за „Mind Park“ у оквиру радне зоне „Собовица-Лужнице“, где се на око 120 ха (са могућношћу даљег проширивања до 250 ха) развија индустријски парк заснован на индустрији 4.0, као и на остваривању трансфера технологије и знања (планирани научно-технолошки парк) између привредних субјеката на овом (и ширем) простору и Универзитета у Крагујевцу. У „Mind Park“-у, у сарадњи са „Siemens-ом и уз подршку Републике (пројектима од посебног републичког значаја, закључком Владе РС проглашени су пројекат развоја радне зоне „Собовица-Лужнице“, пројекат научно- технолошког парка на локацији „Mind Park“, као и пројекат изградње железничке и тест пруге од ове радне зоне до магистралне пруге Лапово-Крагујевац, т.ј. до Крагујевца), у овом тренутку у току је реализација модерног индустријског парка, који ће у коначној фази упослити укупно 5.000 радника. Овај индустријски парк, иако ван урбаног подручја Крагујевца (али свакако у „Крагујевачкој агломерацији“, која се све интензивније развија у том правцу), ослања се на дефинисане развојне и инфраструктурне

значајни и позитивни, међутим, нису предмет поглавља индустријског развоја.

- Динамика незапослености приказана је на нивоу Републике Србије (поглавље 1.4.1. Осврт на последице светске економске и финансијске кризе и глобализационих процеса на просторни развој Републике Србије, стр. 29-30), као и на регионалном нивоу (стопа дугорочне незапослености, незапослености младих, регионалне разлике у стопи незапослености) у поглављу 1.6.2.1.1. Демографски трендови и структурна обележја становништва, стр. 61-62.

- Када је у питању кретање индустријске запослености, на подручју града Крагујевца евидентан је веома повољан тренд последњих година, посебно због утицаја расположивог територијалног капитала овог подручја, као и велике улоге мера државне интервенције у области индустријске политике, развојне политике, подршке инвестицијама и др. Међутим, достигнути ниво индустријске запослености у Крагујевцу је још увек на нивоу испод 20.000 индустријских радника (тачније испод 16.000 у 2019. години), односно сличан је нивоу из 2008.године (ППРС, 2010.). Према овом критеријуму град Крагујевац и даље остаје у категорији индустријских центара средње величине (Табела 7, на стр. 90).

- ФИАТ (доминантно) и Фабрика оружја били су окоснице развоја индустрије града Крагујевца и Шумадијске области у последњој деценији. Међутим, доступни подаци показују да ФИАТ од "посла века" клизи ка "фијаску века". Не тако давно у ФИАТ-у се производило скоро 140 хиљада аутомобила, а извоз је износио преко 1,5 милијарди долара. У ФИАТ-у се данас склапа између 10-20 хиљада аутомобила годишње. Фабрика више стоји него што ради. С обзиром да је актуелни 10-годишњи уговор са ФИАТ-ом истекао, данас нам није познат статус ове фабрике. Негативна кретања у ФИАТ-у одвијала су се углавном због глобалних фактора, упркос огромној подршци државе Србије, какву у последње две деценије није добила ниједна друга фабрика у Србији. Држава Србија као власник трећине пословне имовине и средстава у ФИАТ-у, без права управљања, остварила је више мера и погодности: уступила је више од 300 хиљада m² простора (у различитом стању...); гарантовала за ФИАТ-ов кредит од 550 милиона еура; одвојила више десетина милиона евра за додатну обуку радника; изградила индустријски железнички колосек до

коридоре, а посебно на стратешки развојни правац (потенцијалну осовину/појас развоја од републичког значаја) Крагујевац - Топола - Београд (државни пут 1Б реда бр. 25) и планиране Северну обилазницу града и железничку пругу Собовица-Крагујевац (чије су скорије реализације извесне и подржане од стране државе). Дуж овог стратешког развојног правца, у оквиру „Крагујевачке агломерације“ ка Тополи, планирана је (Просторним планом града) селективна концентрација привредних делатности (производних и непроизводних) у гринфилд зонама. У оквиру индустријског парка, дефинисана је и полетно-слетна стаза аеродрома за потребе индустријског парка, која није намењена за јавни саобраћај или обуку.

- Научно-технолошки парк у „Mind Park“-у, својим деловањем обухватиће све привредне субјекте заинтересоване за истраживање и развој у области ауто-индустрије, авио индустрије, индустрије шинских возила, нових материјала и технологија, обновљивих извора енергије и заштите животне средине, роботике и аутоматизације... Такође, и заинтересоване за едукацију и обуку различитих профила, start-up пројекте, сертификацију, све уз уску сарадњу са Универзитетом у Крагујевцу.

најближе пруге за несметан извоз аутомобила до Луке Бар; исплаћивала доприносе на плате запослених из државног буџета; више пута новчано помагала фабрику ФИАТ; ослободила ФИАТ од плаћања локалних такси и обавеза; и др. Вероватно постоје и други видови помоћи, које, међутим, није могуће идентификовати због недостатка расположивих информација. Упркос овим погодностима ФИАТ, за разлику од бивше "Заставе", није знатније покренуо осталу индустријску производњу у Србији. Фабрика оружја је значајан произвођач и извозник, међутим, уз вишедеценијско гомилање губитака. Ове губитке санира држава, што са економског становишта имплицира да не може да се значи као носилац развоја крагујевачке и српске индустрије. Производња шинских возила у Крагујевцу је перспективна. Осим Крагујевца, страни инвеститори или купци ранијих индустријских предузећа дошли су у многе индустријске центре у Србији. Стране компаније у Србији имају знатне бенефиције и подстицаје, као и у извозу готових производа. Са економског становишта не види се оправдан разлог због чега би само Крагујевац требало да добије посебан плански третман у ППРС.

- На основу доступних података може се сматрати да град Крагујевац, као један од носилаца индустријског развоја у Србији, има изузетно повољан положај у погледу обезбеђења вишедеценијских државних субвенција и подстицајних мера, посебно током приватизације највећих предузећа (нпр. покривање губитака, подстицајна средства, разне субвенције ФИАТ-у, наменској индустрији и другим компанијама, и др.).

- У предлогу индустријских зона и других облика локације у Србији коришћени су нови подаци из Регистра индустријских зона публиковани на основу Анкете јединица локалне самоуправе (РЗС, 2020). Тако, у делу 2.5.3.3. Концепција просторног развоја индустрије, поглавље 2.5.3.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура, у Табелу 37 укључени су подаци за град Крагујевац. На подручју града Крагујевца регистровано је 5 индустријских зона (ИЗ) са две слободне зоне, укупне површине 758 ha, од чега је у употреби 687 ha (Застава, Филип Кљајић, Сервис, Складишта и Петровац).

- Према коришћеним подацима РЗС (2020) расположива површина за нове пословне субјекте на подручју града Крагујевца је 61 ha.

	<p>Ови подаци се разликују од достављених података градоначелника Крагујевца, с обзиром да није укључен "Mind Park" у оквиру радне зоне „Собовица-Лужнице“, површине 120 ha (са могућношћу проширивања до 250 ha) у коме се развија индустријски парк и планира научно-технолошки парк.</p> <p>- У Регистру индустријских зона Републике Србије не налази се зона „Mind Park“. Према подацима Министарства привреде (2020) у ППРС укључена је Mind grupa, Крагујевац (Табела 38. Пословни инкубатори, научно-технолошки паркови и иновациони start-up центри). У поглавље о индустрији биће додати нови подаци из достављеног предлога.</p>
<p>30. 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори (стр. 275) У тексту Плана, на страни 275 наведено је: <i>„Издавајање секундарних туристичких простора као целина постојеће и потенцијалне интегрисане понуде националног и регионалног значаја, обухвата туристичке потенцијале околина већих урбаних насеља, природних и културних вредности ван туристичких дестинација и др., са летњом уз учешће зимске понуде.</i> <i>То су (без редоследа по значају): 1. Околина Београда, 2. Околина Приштине, 3. Околина Ниша, 4. Околина Сокобање, 5. Околина Новог Пазара, 6. Околина Чачка, 7. Околина Лознице, 8. Просторна целина Зајечар – Неготин, 9. Просторна целина Крушевац – Александровачка жупа – Јастребац. И 10. Просторна целина Лесковац – Радан.“</i> <u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u> <i>„Издавајање секундарних туристичких простора као целина постојеће и потенцијалне интегрисане понуде националног и регионалног значаја, обухвата туристичке потенцијале околина већих урбаних насеља, природних и културних вредности ван туристичких дестинација и др., са летњом уз учешће зимске понуде.</i> <i>То су (без редоследа по значају): 1. околина Београда, 2. околина Приштине, 3. околина Ниша, 4. околина Крагујевца, 5. околина Сокобање, 6. околина Новог Пазара, 7. околина Чачка, 8. околина Лознице, 9. просторна целина Зајечар - Неготин, 10. просторна целина Крушевац -</i></p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Даје се исто образложење као за примедбу број 7. истог подносиоца. У ППРС је Крагујевац сврстан у примарни градски туристички центар међународног и изразитијег националног значаја (иза Београда, Новог Сада, Приштине и Ниша, а испред Суботице) и центар примарне туристичке дестинације Шумадијске планине у чијем саставу је и околина Крагујевца.</p>

Александровачка жупа - Јастребац. и II. просторна целина Лесковац - Радан. “

У складу са овим, у тематским и рефералним картама Плана, *извршити одговарајуће измене.*

Образложење:

Крагујевац је на међународном туристичком тржишту препознатљив као географски центар Србије („срце Србије“), прва престоница модерне Србије, место одржавања бројних националних и интернационалних догађаја, конгреса, фестивала, сајмова, концерата, представа и спортских такмичења.

Сеоско подручје у околини Крагујевца привлачи велики број посетилаца заинтересованих, осим за конзумирање здраве о хране и боравка у природном окружењу, и за планинарење, пешачење, лов, риболов, параглајдинг, јахање, слободно пењање, али и посету црквама и манастирима, ревитализованим археолошким локалитетима и природним амбијенталним целинама и атракцијама.

Угоститељски објекти су категорисани, солидних смештајних капацитета и раде по свим важњим стандардима квалитета. Град поседује развијен кластер угоститеља.

Приватни сектор је активно укључен у реализацију туристичких манифестација и остварује сарадњу са јавним сектором.

Градска туристичка организација и рецептивне агенције сарађују са удружењима, која се баве ловом и риболовом, заштитом и промоцијом природе и природних вредности.

Заједнички наступају и презентују понуду на домаћем и иностраним тржиштима.

Крагујевац је град који има образовне институције за школовање кадрова у области туризма (Средње стручне школе, Академија струковних студија, Универзитет у Крагујевцу).

На укупно 14 факултета Универзитета у Крагујевцу (*према подацима Универзитета*), школује се око 16.500 студената, од чега је 1/3 на факултетима ван матичног центра Универзитета (Чачак, Краљево, Ужице, Јагодина, Врњачка Бања). Око 40% студената који студирају на факултетима у Крагујевцу немају стално пребивалиште у Крагујевцу. Све ово иде у прилог ширем регионалном значају овог Универзитета.

<p>Универзитет у овом тренутку реализује многе пројекте од значаја за развој Крагујевца и регионални развој, као што су: станови за младе истраживаче и уметнике; Центар изврсности; Институт за информационе технологије; Научно-технолошки парк (са “Мтд” групом); Универзитетски спортски центар; Легат академика Коке Јанковића; COVID-19 лабораторија; б!аg1-ир и зрт-о1Г центри (за подстицај предузетништва код студената); акредитација нових студијских програма (спорт, политичке науке, дуални модел студија, историја, вештачка интелигенција, биоинжењеринг, информационе технологије).</p> <p>Факултет за хотелијерство и туризам Универзитета у Крагујевцу (у Врњачкој Бањи) у овом тренутку похађа око 850 студената.</p>	
<p>31. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 281) - <i>путни правци другог нивоа</i></p> <p>У тексту Плана, на страни 281 наведено је: <i>„Најбитнији правци који већински припадају другом нивоу су: 1А реда број 2 (Београд - Чачак - Пожега), 1А реда број 5 (Појате - Крушевац - Краљево - Чачак), наставци Пожега - Котроман (граница са БиХ), Пожега - Бољаре (граница са Црном Гором) и Ниш - Приштина (граница са Албанијом), као и развој мреже државних путева 1Б реда.“</i></p> <p><u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u></p> <p>На страни 281. допунити став 4 са: <i>„Најбитнији правци који већински припадају другом нивоу су: 1А реда број 2 (Београд - Чачак - Пожега), 1А реда број 5 (Појате - Крушевац - Краљево - Чачак), наставци Пожега - Котроман (граница са БиХ), Пожега - Бољаре (граница са Црном Гором) и Ниш - Приштина (граница са Албанијом), „шумадијско-ибарска магистрала“ (М.Пожаревац (аутопут Е-75) - Младеновац - Топола (аутопут „Вожд Карађорђе“) - Крагујевац - Мрчајевци/Катрга (брза саобраћајница) - Краљево - Уиће - Рашка (са краком ка К.Митровици и Приштини) - Н.Пазар - Рибариће (граница са Ц.Гором)), као и развој мреже државних путева 1Б реда“.</i></p> <p>У тематским и рефералним картама Плана,једнообразно означити „шумадијско-</p>	<p>31. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Даје се исто образложење као за примедбу број 8. истог подносиоца. Наведени правац је дефинисан у складу са важећом категоризацијом путева. У ППРС не може да се врши обједињавање путних праваца, јер су то засебни правци који се разрађују кроз израду планске и техничке документације, која мора да буде усклађена са званичним називима из постојеће категоризације и ППРС.</p> <p>Није изостављена ни једна деоница, а деонице које се односе на правац који је тренутно у разради, као што је „Вожд Карађорђе“ (који није планиран као аутопут у целој дужини) биће дефинисане кроз израду планске и техничке документације за тај правац, како је у ППРС наведено.</p>

ибарску магистралу“ читавом предложеном деоницом - изостављена деоница Крагујевац (Северна обилазница) - Топола (аутопут Вожд Карађорђе).

Образложење:

У светлу претходно датог образложења у оквиру „Примедбе бр.3“, а у вези са републичким значајем „шумадијско-ибарске“ осовине/појаса развоја (потенцијално примарни значај), која се простире на правцу од Београда ка Тополи, Крагујевцу, Краљеви, Рашки и Новом Пазару (и даље ка Црној Гори), односно Косовској Митровици и Приштини (и даље ка Албанији, односно Северној Македонији), неопходно је да то испрати и одговарајућа путна инфраструктура.

„Шумадијско - ибарска магистрала“ обухватала би повезану мрежу путева I Б реда и то:

- ДП IБ реда бр.25: Мали Пожаревац (веза са аутопутем Е-75) - Младеновац - Топола (веза са аутопутем „Вожд Карађорђе“).

- ДП IБ реда бр.25: Топола (веза са аутопутем „Вожд Карађорђе“) - („МП рагк“ / радна зона Собовица - Лужнице) - Крагујевац (веза са Северном обилазницом града).

- планирани ДП IА реда од Крагујевца (Северна обилазница града) до везе са ДП IА реда број 5 (аутопут Е-761) у Мрчајевцима (петља Катрга; аеродром „Морава“) - брза саобраћајница (у наставку реализоване брзе саобраћајнице на правцу ДП IБ бр. 24 од Баточине (веза са аутопутем Е-75) до Крагујевца), „преузима“ улогу ДП IБ бр. 24 (деоница Крагујевац - Краљево), односно ДП IБ бр. 46 (Равни Гај - Кнић - Мрчајевци).

- ДП IБ реда бр.22 („Ибарска магистрала“): Краљево (веза са аутопутем Е-761) - Ушће - Рашка (са краком према Косовској Митровици и даље ка Приштини - ДП IБ реда бр.31) - Нови Пазар - Рибариће - граница са Ц.Гором.

Развој и унапређење овог саобраћајног правца (уз дељи развој железничке инфраструктуре) представља основ „националне“ осовине развоја Београд - Шумадија - Косово. Позиционирана између међународних транзитних коридора, аутопутева Е-75 (европски коридор X) и Београд - Бољаре - јужни Јадран (БЕЕТО аутопутска рута бр. 4), представљала би

<p>„унутрашњу лонгитудиналу“ за Регион Шумадије и Западне Србије, уз коју би могле да се развијају и размештају функције које би допринеле стварању квалитетног економског амбијента читавог региона. Зато је битно да пропулзивност ове саобраћајнице прати просторно-функционални и стратешки значај ове осовине развоја, и обезбеди потребни ниво комуникације за проток робе и услуга, који је овом подручју неопходан. Ова саобраћајница остварује попречне везе са оба лонгитудинална коридора, од којих су најзначајније везе које се оставарују посредством „националних трансферзала“, аутопутева Е-761 и „Вожд Карађорђе“, као и путем брзе саобраћајнице Баточина/Е-75 - Крагујевац - Мрчајевци/Е-761, која представља везну саобраћајницу између западноморавског (Е- 761) и великоморавског (Е-75) коридора. Осим што повезује значајне урбане центре, урбана подручја центара интеграције и урбане агломерације (на основном и везним правцима) са Београдским метрополским подручјем (идући од југа ка северу), овај саобраћајни правац представља алтернативну међународну везу са Црном Гором, БиХ, Македонијом и Албанијом, а пратећи већ изражене токове робе и путника, и не умањујући значај изградње аутопута Е-761 и „Београд - јужни Јадран“, као коридора интегрисаних у мрежу Западног Балкана.</p>	
<p>32. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 282-284) – <i>планска решења друмског саобраћаја</i> У тексту Плана, на страни 282 наведено је: „<i>Планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже су (Тематска карта 8):... “</i> <u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u> На страни 282-284. Допунити став 8 са: <i>„Планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже су (Тематска карта 8):</i> - активности на правцу Мали Пожаревац – Младеновац – Топола (1Б број 25) – Рудник (11А број 152) – веза са 1А број 2; - изградња брзе саобраћајнице на правцу Топола – Крагујевац (1Б број 25); - изградња Северне обилазнице Крагујевца у одговарајућем профилу;</p>	<p>32. Примедба се делимично прихвата (а) Прихватају се следећи делови примедбе: На стр. 283. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, прихвата се корекција текста: „у наставку изградња брзе саобраћајнице на правцу Крагујевац – Мрчајевци – веза са државним путем 1А број 5 (1Б број 24, 1Б број 46);” На стр. 283. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. текст алинеје 15. и на стр. 359. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, текст тачке 7.1.13. мењају се тако да гласе: „Активности на траси Краљево – Ушће – Рашка (са краком према Косовској Митровици, 1Б број 31) –Нови Пазар – Рибариће (1Б број 22).” На стр. 284. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. после алинеје 41. додају се нове алинеје које гласе:</p>

- завршетак изградње брзе саобраћајнице, веза са државним путем 1А број 1 – Баточина – Крагујевац (1Б број 24), у наставку изградња брзе саобраћајнице на правцу ~~правац~~ Крагујевац – Мрчајевци – веза са државним путем 1А број 5 (1Б број 24, 1Б број 46);

- ~~активност~~ изградња брзе саобраћајнице на правцу Краљево – Ушће – Рашка (са краком према Косовској Митровици, 1Б број 31) – Нови Пазар – Рибариће (1Б број 22);

- реконструкција и рехабилитација путног правца Крагујевац – Рековац – Крушевац (11А број 183);

- реконструкција и рехабилитација путног правца Крагујевац – Горњи Милановац (11А број 177);

У складу са овим, у тематским и рефералним картама Плана, *означити предложене деонице.*

Образложење:

Образложење за путни правац који прати „шумадијско-ибарску“ осовину развоја („Шумадијско-ибарска магистрала“, која обухвата деонице државних путева 1Б реда), дато је у оквиру „Примедбе 8“. Путни правци државних путева 1А реда бр. 183 (Крагујевац – Рековац – Крушевац) и 177 (Крагујевац – Горњи Милановац), су врло значајне, али прилично запостављене алтернативне везе са аутопутевима „Београд – јужни Јадран“ (1А број 5, деоница Београд – Прелџина), односно Е-761 (1А број 2, деоница Појате – Прелџина), које прате потезе линеарних агломерација између насеља обухваћених градова/општина и формирају јединствени локални просторно-функционални систем. Северна обилазница града Крагујевца, планираном трасом повезује најзначајније улазно-излазне правце у граду Крагујевцу: улазни и излазни крак ДП 1Б бр. 24 (Баточина – Крагујевац – Краљево), ДП 1Б бр. 25 (Крагујевац – Топола – Младеновац), ДП 11А бр. 177 (Крагујевац – Г.Милановац). Изградњом Северне обилазнице оствариће

се:

- повезивање правца брзих саобраћајница Крагујевац – Баточина (постојећа) и Крагујевац-Мрчајевци (планирана);
- потребан ниво комуникација за проток робе и услуга, који је за град и регион

„- реконструкција и рехабилитација путног правца Крагујевац – Рековац – Крушевац (1А број 183);

- реконструкција и рехабилитација путног правца Крагујевац – Горњи Милановац (1А број 177);”.

Наведене деонице биће унете у Рефералну карту 3а. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематску карту 8.

Саобраћајна инфраструктура – путна мрежа.
(б) Не могу да се прихвате остали делови примедбе.

Потенцијалне везе и трасе које представљају повезивање планираног коридора „Вожд Карађорђе“ са окружењем нису предмет ППРС. Предмет су планске и техничке документације за тај правац. Према пројектном задатку Претходне студије оправданости са Генералним пројектом државног пута 1А реда „Вожд Карађорђе“, за три везне саобраћајнице од петљи ка Крагујевцу дефинисано је да треба да буду путни правци за рачунску брзину од 80km/h. Наведено не имплицира да се ради о брзој саобраћајници, али је то предмет детаљне разраде.

Обилазнице око градова се не уцртавају и не приказују појединачно у ППРС. Предмет су других просторних и урбанистичких планова. У делу 2.5.4.1.4. на стр. 284. адекватно нивоу ППРС дата је општа формулација да су планиране активности на изградњи обилазница око градских и општинских центара. Примедба није основана у делу уношења термина: изградња уместо термина: активности. Термин активности обухвата и изградњу, а користи се за правце код којих пре изградње треба урадити потребну документацију, јер није тренутно урађена или јој је израда у току, тако да није потребно потенцирати термин изградња.

<p>неопходан првенствено у циљу подизања нивоа инвестиционе привлачности;</p> <ul style="list-style-type: none"> - долазак до пуног изражаја саобраћајно-географског положаја и саобраћајне приступачности града, као и његовог регионалног значаја, што је предуслов за ефикаснији развој града Крагујевца као регионалног центра. - услови за развој привредних зона дуж обилазнице; - преусмеравање теретног и тешког саобраћаја ван централних градских зона, што ће довести до растерећења унутрашњег градског саобраћаја и стварања бољих услова за изворно-циљна кретања и ефикаснији транзитни саобраћај; - решавање најистакнутијих проблема уличне мреже града (вођење транзитног саобраћаја кроз централно градско подручје), чиме се обезбеђује остваривање унутарградских кретања која ће генерисати планирана намена површина; - ефикасније и рационалније коришћење најскупљег грађевинског земљишта у градском подручју; - повећање инвестициона и туристичке привлачности; - очување животне средине и саобраћајне безбедности. 	
<p>33. 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа (стр. 284) – <i>бициклически саобраћај</i></p> <p><i>У тексту Плана, на страни 284 наведено је:</i></p> <p><i>„Просторни развој бициклическог саобраћаја и мреже бициклических стаза засниваће се на активностима на коридорима бициклических стаза (који садрже главну и алтернативне руте) на територији Републике Србије, основним правцем север-југ са бочним везама и систему центара развоја бициклизма у циљу остваривања међудржавне сарадње (у склопу европске мреже бициклических рута – EuroVelo, и то: ...“</i></p> <p><u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u></p> <p>На страни 284-285. Допунити став 9 са:</p> <p><i>„Просторни развој бициклическог саобраћаја и мреже бициклических стаза засниваће се на активностима на коридорима бициклических стаза (који садрже главну и алтернативне руте) на територији Републике Србије, основним</i></p>	<p>33. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да на стр. 285. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 9. после алинеје 6. дода нова алинеја 7. која гласи: „- у периоду имплементације ППРС могуће дефинисање додатних бициклических траса, уз израду одговарајуће документације;”.</p> <p>(б) Не прихвата се да се у текстуални и графички део ППРС унесе наведена траса, јер за ту трасу као ни за саобраћајницу коју траса прати до сада није урађена одговарајућа документација.</p>

<p><i>правцем север-југ са бочним везама и систему центара развоја бициклизма у циљу остваривања међудржавне сарадње (у склопу европске мреже бициклистичких рута – ЕугоVelo, и то:</i></p> <p>- планирана бициклистичка стаза Београд – Раља – Младеновац – Топола – Крагујевац – Краљево – Ушће – Рашка (са краком ка К.Митровици и Приштини и даље ка Албанији и Скопљу) – Нови Пазар – граница са Ц.Гором (и даље ка јужном Јадрану) – „шумадијско-ибарска рута“.</p> <p>У складу са овим, у тематским и рефералним картама Плана, <i>означити предложену руту.</i></p> <p>Образложење:</p> <p>Бициклистички саобраћај, као вид немоторизованог кретања у Региону Шумадије и Западне Србије, у претходном периоду у плановима није имао одговарајући третман. И поред изузетно значаја овог вида саобраћаја и данас нема изграђених бициклистичких рута, већ се овај вид саобраћаја одвија интегрално са осталим видовима саобраћаја.</p> <p>Бициклистички саобраћај по значају и заступљености заслужује битно боље услове саобраћаја, имајући у виду да су бициклисти истовремено и најугроженија категорија учесника у саобраћају.</p>	
<p>34. 2.5.4.1.2 Железнички саобраћај и железничка инфраструктура (стр. 286-287)</p> <p>У тексту Плана, на страни 286 наведено је:</p> <p><i>„Планска решења развоја железничког саобраћаја су (Тематска карта 9):...</i></p> <p><i>б. развој великих железничких чворова на Коридору Х (железнички чворови Београд, Нови Сад, Суботица и Ниш) и решавање железничког саобраћаја у већим центрима (Панчево, Врбас, Вршац, Рума, Ваљево, Краљево, Лапово, Пожега), реконструкцијом и модернизацијом пруга и станица у складу са потребама и плановима развоја градова“</i></p> <p><i>8. проширење мреже изградњом нових пруга:</i></p> <p><i>- Сובовица-Лужнице - крак Баточина у Крагујевцу;</i></p> <p><u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u></p> <p><i>„Планска решења развоја железничког саобраћаја су (Тематска карта 9):...</i></p> <p><i>б. развој великих железничких чворова на Коридору Х (железнички чворови Београд,</i></p>	<p>34. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихватају се следећи делови примедбе:</p> <p>На стр. 286. у делу 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа, став б. алинеја б. се мења тако да гласи:</p> <p><i>„б. развој великих железничких чворова на Коридору Х (железнички чворови Београд, Нови Сад, Суботица и Ниш) и решавање железничког саобраћаја у већим центрима (Панчево, Врбас, Вршац, Рума, Ваљево, Краљево, Крагујевац, Лапово, Пожега), реконструкцијом и модернизацијом пруга и станица у складу са потребама и плановима развоја градова;“</i></p> <p>На стр. 287. у делу 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа, став б. после тачке 8. додаје нова тачка 9. која гласи:</p> <p><i>„Дефинисање додатних планских решења која се односе на постојеће пружне правце и на формирање нових веза у оквиру планираних решења за изградњу пруга.“</i></p> <p>(б) Не прихвата се навођење предложене нове пруге.</p>

Нови Сад, Суботица и Ниш) и решавање железничког саобраћаја у већим центрима (Панчево, Врбас, Вршац, Рума, Ваљево, Краљево, Крагујевац, Лапово, Пожега), реконструкцијом и модернизацијом пруга и станица у складу са потребама и плановима развоја градова;

8. проширење мреже изградњом нових пруга:

- Собовица-Лужнице - крак Баточина у Крагујевцу;

- Собовица-Лужнице - Топола / Аранђеловац;

У складу са овим, у тематским и рефералним картама Плана, *означити предложене деонице.*

Образложење:

У саобраћајном погледу железничка станица Крагујевац представља међустаницу на једноколосечној прузи Лапово - Краљево - Косово Поље - Скопље, тако да се транспортне активности привредних субјеката из града у највећој мери реализују преко ове станице. Из наведених разлога железничка станица Крагујевац представља важан саобраћајни чвор, који врши функцију пропуштања, укрштања и претицања путничких и теретних возова, као и формирање возова (ранжирна станица и станица за потребе привреде града Крагујевца).

Пруга Лапово - Крагујевац - Краљево остала је једноколосечна и неелектрифицирана (упркос дугорочним плановима Инфраструктуре железнице Србије), са неодговарајућом железничком сигнализацијом и објектима за пријем и отпрему путника и робе, на ниском нивоу техничке опремљености и са недовољним бројем железничких возних средстава, што утиче на то да је оспособљеност и функција овог правца далеко од жељеног нивоа, с обзиром на његов значај (представља део железничке везе Београда и Шумадије са Косовом)

Што се тиче Крагујевца, железница се развијала на ужем урбаном подручју, тако да је однос железнице и градске саобраћајне и комуналне инфраструктуре проблематичан и оптерећујући за развој градских активности. Деоница железничке пруге пролази и кроз централно градско подручје (у алувиону реке Лепенице), пресецајући више значајних саобраћајница

у нивоу, што утиче на безбедност саобраћаја. Поред основног колосека, негативан утицај са великим последицама на функционисање града има и индустријски колосек "Заставе", на коме се у протеклом периоду обављао највећи обим транспортних активности на мрежи индустријских колосека. Из наведених разлога у наредном периоду неопходно је приступити планском разрешењу проблема проласка железнице кроз централно градско подручје.

На територији РС по *Европском Споразуму о најважнијим железничким пругама (AGC)*, одређен је правац Е-85 Суботица - Београд - Ниш - Прешево, који обухвата и пругу Лапово - Крагујевац - Краљево - Приштина - Ђенерал Јанковић (Волково) дужине 277 кт. *Европским споразумом о важним међународним линијама за комбиновани транспорт и пратећим постројењима (AGTC)*, правац Е-85 је одређен као значајан за међународни комбиновани и интермодални транспорт на територији РС.

Према SEETO, односно према Уредби ЕУ о смерницама за развој трансевропске саобраћајне мреже *TEN-T (анекс III - Индикативно проширење на суседне земље - Западни Балкан)*, правац Лапово - Крагујевац - Краљево је одређен ознаком В-10 (Route 10) као део свеобухватне железничке мреже Европе.

Према Националном програму јавне железничке инфраструктуре за период 2017 - 2021., као идентификован и планиран пројекат међудржавне билатералне сарадње у региону Југоисточне Европе наведен је пројекат модернизације железничких пруга између РС и Апбаније, и то са три правца од којих је један Београд - Лапово - Крагујевац - Краљево - Приштина - Призрен - Скадар - Тирана, коју чине постојеће пруге које је потребно обновити и модернизовати.

Такође, Националним програмом за град Крагујевац се предвиђа могућност укључивања жепезнице у јавни градски и приградски превоз путника.

С обзиром на најављену скорију реапизацију жепезничке пруге Собовица-Лужнице - крак Баточина у Крагујевцу (13,9 км), која повезује радну зону „Собовица-Лужнице“ (индустријски парк

<p>„Mind Park”) са магистралном жепезничком пругом Е-85 (деоница Лапово - Крагујевац), и која је закључком Впаде РС проглашена пројектом од посебног републичког значаја, а у Нацрту ППРС препозната као приоритетно ппанско решење развоја жепезничког саобраћаја до 2025.године, намеће се и ппанско разматрање наставка ове трасе дуж „шумадијске“ осовине развоја, т.ј. ка Тополи и Аранђеповцу. Овим би се овај жепезнички правац повезао са планираним жепезничким правцима Топопа - Мпаденовац, односно Топола - Аранђеповац (Крћевац) - Вреоци, чије су трасе у претходном периоду одређене кроз развојне ппанове Инфраструктуре жепезнице Србије и верификоване кроз Просторне планове јединица покапне самоуправе и друге планске документе нижег реда. Наставак трасе жепезничке пруге ка Тополи, отворио би нове могућност за транспортне активности (путнички и теретни саобраћај пројектне брзине од 80 кт/ћ) на нивоу урбане агломерације везане за урбано подручје Крагујеваца.</p>	
<p>35. 2.5.4.1. Интермодални саобраћај (стр 291) У тексту Плана, на страни 291 наведено је: „Предложене локације интермодалних терминала и логистичких центара у Републици Србији који ће представљати део глобалне мреже логистичких центара су: - логистички центри од међународног значаја развијаће се на коридорима X и VII, у великим привредним чвориштима Београд, Нови Сад, Ниш, Суботица, Смедерево, Прахово и Димитровград (алтернативно Пирот); - логистички центри који би могли бити од међународног значаја су Крагујевац, Сремска Митровица и Сомбор (алтернативно Апатин);“ <u>Неопходно је да се у План (текстуални и графички део) унесу следеће измене:</u> „Предложене локације интермодалних терминала и логистичких центара у Републици Србији који ће представљати део глобалне мреже логистичких центара су: - логистички центри од међународног значаја развијаће се на коридорима X и</p>	<p>35. Примедба се делимично прихвата. Даје се исто образложење као за примедбу број 12. истог подносиоца. (а) Прихвата се да се на стр. 291. у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај, после става 3. дода нови став 4. који гласи: „Наведена подела на категорије није препрека да се у реализацији планских решења на плански дефинисаним локацијама формирају логистички центри вишег ранга.” (б) Не прихвата се да се Крагујевац дефинише као логистички центар од међународног значаја, јер је приказана подела формирана на основу постојеће документације која се односи на шире саобраћајно окружење (шире у односу на Републику Србију) и на услове за израду ППРС.</p>

<p>VII, и у великим привредним чвориштима Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Суботица, Смедерево, Прахово и Димитровград (алтернативно Пирот);</p> <p>- логистички центри који би могли бити од међународног значаја су Крагујевац, Сремска Митровица и Сомбор (алтернативно Апатин);</p> <p>У складу са овим, у тематским и рефералним картама Плана, <i>извршити одговарајуће измене.</i></p> <p><u>Образложење:</u></p> <p>Реализацијом интермодалног терминала / логистичког центра од међународног значаја у Крагујевцу, као једном од највећих индустријских центара Србије, решио би се проблем рационализације дистрибуције робе за шире регионално подручје, уз увођење информатичких модела у управљању токовима робе и смањење протока доставних возила са мањим степеном искоришћења на градској уличној мрежи.</p> <p>Иако у Крагујевцу, као великом републичком привредном центру, већ постоје делови развијене транспортне инфраструктуре и делимично изграђени и развијени логистички системи, као и слободне бесцаринске зоне на више локација (преко 200 ха), плански императив представља изградња интермодалног терминала (логистичког центра) од међународног значаја. Ово би додатно привукло инвестиције и покренуло привредне активности, без обзира да ли су или нису директно везане за транспортну логистику (али је она њихов неизоставни део). Локација саобраћајног терминала која задовољава захтеве везане за својства логистичких токова, технологију рада и потребне капацитете, опредељена је плановима на нивоу ЈЛС (ППГ, ГУП).</p>	
<p>36. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 357) – постројење за пречишћавање отпадних вода</p> <p>У тексту Плана, на страни 357 наведено је:</p> <p>„3.5.4. Почетак реализације нових или реконструкција постојећих ППОВ (Београд, Нови Сад, Ниш, Панчево, Врање, Пирот, Смедерево, Јагодина, Вршац, Пожаревац, Кикинда, Суботица, Трстеник, Сремска Митровица, Краљево и др.);“</p>	<p>36. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на исти начин као примедба број 13. истог подносиоца.</p>

<p><u>Неопходно је да се у План (текстуални део) унесу следеће измене:</u></p> <p>„3.5.4. Почетак реализације нових или реконструкција постојећих ППОВ (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Панчево, Врање, Пирот, Смедерево, Јагодина, Вршац, Пожаревац, Кикинда, Суботица, Трстеник, Сремска Митровица, Краљево и др.);“</p> <p><u>Образложење:</u></p> <p>Најављена је реконструкција постојећег централног градског постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) у Цветојевцу (пуштен у рад пре три деценије, без озбиљнијих улагања у ревитализацију и модернизацију од тада), као део пројекта који финансира Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а реализује по систему „пројектовање и извођење“ кинески China Road and Bridge Corporation. У оквиру овог пројекта, осим реконструкције ППОВ, предвиђена је реконструкција и изградња око 260 км фекалне канализације на урбаном подручју.</p> <p>У претходном периоду израђена је Студија изводљивости за пројекат пречишћавања отпадних вода града Крагујевца (у оквиру Програма подршке инфраструктурним пројектима у области животне средине – Фаза 2, чију израду финансира Владе Шведске), која је дала анализу опција за централно ППОВ у циљу решавања проблема муља у систему, хидрауличну анализу система, приоритетни и дугорочни инвестициони пројекат система, анализу трошкова и ефекте реконструкције (или нове изградње) система.</p>	
<p>37. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 358) - туризам</p> <p>У тексту Плана, на страни 358 наведено је:</p> <p>„6. Туризам:...“</p> <p><u>Неопходно је да се у План (текстуални део) унесу следеће измене:</u></p> <p>„6. Туризам:</p> <p>6.11. Крагујевац и околина – развој туристичких мотива „Милошев венац“ (Крагујевац – прва престоница модерне Србије) – „Кнежев арсенал“ (Крагујевац – престоница индустрије / програми рехабилитације и пренамене простора индустријског наслеђа / фестивал „Арсенал фест“) – „Крагујевачки октобар“</p>	<p>37. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Даје се исто образложење као за примедбу број 14. истог подносиоца. На листи приоритета у првом петогодишћу до 2025. су само они примарни простори туристичких дестинација, највећих градских и бањских туристичких центара, као и главних транзитних/туринг коридора, чијим се стимулисањем у првом средњорочном периоду могу остварити најбољи резултати туристичког развоја.</p> <p>У следећа два петогодишћа хоризонта спровођења ППРС могућ је другачији састав и редослед туристичких приоритета, што ће бити утврђено програмима његове имплементације.</p>

(Спомен парк / манифестације) - комплетирање постојеће и формирање нове понуде и њихова интеграција. “

Образложење:

Предложени туристички мотиви везани су за просторне културно-историјске целине од изузетног значаја (осим „Милошевог венца“ који је у поступку проглашења) и формирање нове, односно комплетирање постојеће туристичке понуде везане за ове просторно-културно-историјске ентитете, уз интеграцију њихове туристичке понуде у циљу генералног (ре)брендирања града, чији је туристички значај (примарни градски центри – национални значај) препознат и у Нацрту ППРС. Основне карактеристике предложених туристичких мотива су:

Кнежев арсенал: ПКИЦ „Војнотехнички завод“ од изузетног значаја (цца 60 ха). Индустријска „нулта тачка“ Србије, али и Балкана, са програмима везаним за пренамену и поновно коришћење рудиментарне индустријске грађевине, урбану обнову и рехабилитацију комплекса, али уз обавезу промоције и презентације индустријског наслеђа интернационалног значаја. Могући развојни програми и намене: креативне индустрије, култура, образовање, музеј аутомобилизма, музеј оружја и други са заштитом ПКИЦ компатибилни програми, који би омогућили самоодрживост објеката и простора. Укључивање ПКИЦ у европске мреже индустријског и културног наслеђа (ERIH, FARO...). Урбаном обновом, рехабилитацијом и пренаменом комплекса (дела комплекса), граду Крагујевцу ће, на извештан начин, бити враћен изворни идентитет центра и зачетника индустријализације и модернизације Србије (и читавог региона). У исто време, ово ће дати импулс за трансформисање овог простора у фокусну тачку културног живота и знатно ојачати културни идентитет града и социјалну кохезију његових грађана, уз вишеструке позитивне ефекте који утичу на локални економски развој.

„Крагујевачки октобар“: ПКИЦ „Спомен парк Крагујевачки октобар“ од изузетног значаја (цца 350 ха). Представља уједно и централни градски парк Крагујевца.

<p>Могући развојни програми: нове пешачке/трим/бицикличке/јахаће стазе; проширење Ботаничке баште; изградња Зоолошког врта (локација фазанерија); ревизализација старог војничког гробља; формирање санкалишта; изградња визиторског центра; уређење и санација Језера Шумарице.</p> <p>„Милошев Венац“: покренуто проглашење ПКИЦ (цца 20 ha), Историјски центар Крагујевца и Милошеве Србије, битан за идентитет града, али и државе. Могући развојни програми: реконструкција Амициног конака, Књажевско-српског театра, Градске тржнице (у току), и осталих објеката; обнављање Шареног конака и Милошевог двора (ревитализација аутентичних или изградња савремених објеката, према ставу надлежног Завода); уређење Бачког трга (испред Гимназије) са урбаном трансформацијом изграђеног простора; активирање простора под управом Војске Србије (Дом војске, Ксарна Војвода Путник) који су саставни део ПКИЦ.</p>	
<p>38. 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године (стр. 365) – културно наслеђе У тексту Плана, на страни 365 наведено је: „13. <i>Заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа:...</i>“</p> <p><u>Неопходно је да се у План (текстуални део) унесе следећа измена:</u></p> <p>„13. <i>Заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа:</i></p> <p><i>13.5. Рехабилитација, уређење и презентација индустријског наслеђа комплекса Војно-техничког завода у Крагујевцу</i></p> <p><u>Образложење:</u></p> <p>Комплекс "Војно-техничког завода у Крагујевцу" (ВТЗ) је 2014. утврђен за ПКИЦ (просторну културно-историјску целину), а 2016. и за непокретно културно добро од изузетног значаја. У овом простору, укупно је 113 објеката, различите споменичке вредности (од изузетне, преко посебне и амбијенталне, до оних без споменичких и амбијентаних вредности). На основу валоризације објеката, утврђене су мере заштите и прописани нивои интервенција за објекте и просторе (од чувања у изворном облику,</p>	<p>38. Примедба се прихвата.</p> <p>Напомињемо да је прихваћена иста примедба под бројем 15. истог подносиоца.</p>

преко чувања уз могућу ремоделацију, доградњу, замену фонда или измештање, до уклањања и потпуно нове изградње). Простор ВТЗ је дуги низ година важио за строго контролисани "Забрањени град", у непосредној близини Старог градског језгра и Милошевог венца, са којима је повезан мостовима. Током претходне две деценије, а посебно након што је Град Крагујевац откупио део простора и грађевине некадашњег ВТЗ (2006.год.), део ВТЗ је коначно почео да открива своје садржаје и бисере индустријског наслеђа и постао доступан широј јавности. Од тада се почело са интензивнијом евалуацијом, и указала се потреба за урбаном обновом, рехабилитацијом и пренаменом овог простора, како због неадекватне презентације простора и појединачних објеката, тако и због идентификованих конфликта у простору: хетерогена власничка структура над објектима и земљиштем; девастација објеката који су у последњим деценијама отворени за јавност; постојећи начин коришћења појединих простора и објеката и др. Може се рећи да комплекс ВТЗ, осим очигледног значаја за град Крагујевац, и препознатог и проглашеног националног значаја, има и интернационални значај у историјском смислу, као најстарији фабрички комплекс у овом делу Европе, зачетник индустријализације и новог друштвеног поретка, али и снажан симбол увођења Балканских земаља у модерне европске токове.

Општи интерес је да се простор ВТЗ, са својим грађевинама од културно-историјског значаја, заштити од пропадања и стави у функцију садржаја, који би омогућили његову самоодрживост. Ово подразумева очување, реконструкцију и могућност пренамене појединих објеката (у том случају они би били интегрисани у јавни простор и адекватно презентовани јавности), али и изградњу нових објеката, а све то као део свеобухватног и комплексног пројекта рехабилитације, уређења и презентације индустријског наслеђа комплекса ВТЗ.

До сада је регистровано двадесетак идеја (концепцијских предлога) о могућој намени ове просторне целине и објеката у њој, већином концентрисаних на

централни део простора ВТЗ - Тополивницу из 80-тих година 19.века (популарног назива "Кнежев арсенал"), т.ј. на простор који је први изашао из оквира "Забрањеног града". И ове иницијативе говоре о значају локације и све већем буђењу интересовања за коришћење овог комплекса. Заједничко за већину предлога је визија, која би могла дасе формулише као "Крагујевац, престоница индустрије / индустријског наслеђа" и „Крагујевац, центар креативних индустрија“. Ово вероватно треба да буде "језгро" читаве стратегије развоја. Први корак који сада следи подразумева доношење адекватне планске документације – Плана детаљне регулације (ПДР), за коју је донета Одлуку о изради, а која обухвата зону 1 комплекса ВТЗ (37 ха). Обе зоне ПКИЦ („ВТЗ“ и „Пиротехника“) заузимају укупно 52 ха, односно 60 ха са заштићеном околином, Очекивани ефекти планирања подразумевају јединствено сагледавање простора са аспекта: заштите културног наслеђа (индустријског); могућности урбане обнове и пренамене простора и објеката; заштите животне средине (потенцијално контаминиран и високо ризичан простор); власничке структуре земљишта и објеката (хетерогена); постојећег коришћења простора (одбрамбена индустрија и други облици металске индустрије); потреба корисника простора (садашњих и будућих) и др., а све са циљем да се обезбеди економски оправдан, социјално прихватљив и еколошки одржив развој овог простора од изузетног културног значаја, у градском језгру Крагујевца.

Урбаном обновом ВТЗ, граду Крагујевцу ће, на изванредан начин, бити враћен изворни идентитет као центра индустријализације и модернизације Србије, али и читавог региона. У исто време, пренамена и поновно коришћење рудиментарне индустријске грађевине као објекта „креативне индустрије“ и формирање нових амбијената, «сликовитих» и свима доступних (у циљу промоције и рехабилитације ПКИЦ и споменичких вредности), даће импулс за трансформисање овог простора у фокусну

<p>тачку културног живота (на локалном и ширем нивоу) и знатно ојачати културни идентитет града и социјалну кохезију његових грађана (кроз повећану партиципацију у културном животу посредством разноликих садржаја „новог“ ВТЗ), уз вишеструке позитивне ефекте који утичу на локални економски развој.</p>	
<p>39. Реферална карта 4.б: Животна средина – регионалне депоније <u>Неопходно је да се у План (графички део) унесе следећа измена:</u> <i>У рефералним и тематским картама дати прецизнију локацију планиране регионалне депоније „Витлиште“ у Крагујевцу</i> <u>Образложење:</u> На рефералној карти 4.б ознака регионалне депоније постављена је на локацији Спомен парка „Крагујевачки октобар“. Планирана регионална депонија „Витлиште“ заправо је лоцирана 7 км источно од ознаке урбаног центра Крагујевца.</p>	<p>39. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба је већ садржана у примедби број 16. истог предлагача. Образложење је исто као за примедбу број 16.</p>
<p>Прилози: 1. Улога, значај и позиција града Крагујевца у Републици Србији 2. Карте са примедбама</p>	

<p>127. Ивана Обућина – А1 Србија, Милутина Миланковића 1ж, 11070 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. У поглављу 2.5.4.2. које се односи на електронске комуникације наводи се да је стратешко опредељење кроз планска решења између осталог и изградња великог броја базних станица, као и модерних сервиса и ИоТ сервиса, што је свакако за мобилне операторе од кључног интереса у наредном периоду. Додали бисмо да је за интензивнији развој мобилних комуникација неопходна ревизија просторних урбанистичких планова и ограничења која се односе на изградњу базних станица на локалном нивоу, као и поједностављење законске процедуре у поступку одлучивања о потреби процене утицаја на животну средину.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Наведене мере нису предмет ППРС, већ детаљне разраде и законског основа за ту област. У ППРС је већ наведено да се спровођење врши кроз детаљну разраду.</p>
<p>2. У поглављу 3.2.1. које се односи на нормативно-правне мере предлог да се убаци и следећа формулација: „Неопходно је усклађивање законског основа у области заштите од нејонизујућих зрачења са законодавством развијених земаља ЕУ, посебно регулативе која се односи на</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. Потребно је дефинисати смернице за ниже планске нивое, како би се омогућио плански третман објеката мобилне телефоније.</p>

<p>постављање и изградњу базних станица мобилне телефоније.” Такође бисмо нагласили потребу поједностављивања процедура. Недавно је завршен процес промене пословног имена, који је пратио прелаз Vip mobile-а у А1 Србија. Том приликом, из одељења за урбанизам једне локалне самоуправе, тражено је подношење захтева за измену решења о одобрењу за извођење радова, с обзиром да је иницијално пријава радова гласила на Vip mobile. Ово са собом наравно вуче непотребно поновно наплаћивање такси, одуговлачење поступка и слично.</p>	
---	--

128. Саша Арсић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. У стратешкој процени утицаја није узет утицај буке железничког саобраћаја индустријског колосека јужне зоне Панчева (стр. 44) односно није узета у обзир заштита од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса. Предлажемо да се питање дела београдског железничког чвора на банатској страни реши заједно са преиспитивањем трасе проласка индустријске пруге кроз насељени део општине Панчево кроз израду просторног плана посебне намене железничке инфраструктуре као и да се преиспита могућност обједињавања аутопутске обилазнице и железничке инфраструктуре.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Дефинисање утицаја буке и заштите од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса за делове појединих деоница није предмет ППРС и СПУ ППРС, већ је предмет студијске, техничке и планске документације која се бави детаљном разрадом. ППРС не дефинише појединачне саобраћајне правце за које се израђује ПППН, већ у делу о имплементацији дефинише категорије саобраћајница за које се израђује ова врста планског документа. Прецизирање положаја обилазнице око Панчева биће предмет посебних планских докумената.</p>
<p>2. Примедба на општем нивоу приступа израде просторног плана односно стратешке процене утицаја проистекла из овог специфичног случаја јесте да је потребно да се евидентирају сви постојећи индустријске колосеци који су у режиму активног коришћења које користе СЕВЕСО постројења и да им се одреде зоне заштите у складу са обезбеђивањем мера за спречавање утицаја и хазарда ако дође до хаварије у току транспорта у складу са плановима заштите од удеса.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна одговарајућим коментаром у мерама за планску документацију нижег реда. (б) Предложени ниво детаљности није предмет стратешког документа као што је ППРС.</p>
<p>3. Узимајући у обзир значај заштите од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса, предлажемо да се листи индикатора обавезно додају геопространи подаци обухвате планова заштите од удеса који се израђују у складу са одредбама Уредбе о садржају, начину израде и обавезама субјеката у вези са израдом процене ризика</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна одговарајућим коментаром у мерама за планску документацију нижег реда. (б) Предложени ниво детаљности није предмет стратешког документа као што је ППРС. Одредбе Уредбе о обавезама субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања</p>

<p>од катастрофа и плановима заштите и спасавања („Сл гласник РС“ бр. 102/2020) и других релевантних прописа, јер се просторни утицај не може сагледати из индикатора Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине тематске целине Привредни и друштвени потенцијали и активности од значаја за заштиту животне средине и потребно их је допунити на начин на који је могуће сагледати и оценити њихов просторни утицај.</p>	<p>ванредним ситуацијама у поступку израде Регистра ризика од катастрофа, начину израде Регистра ризика од катастрофа и уносу података („Службени гласник РС”, број 122/20). јасно наводи субјекте и обавезе који ће обезбеђивати податке који ће бити саставни део НИГП.</p>
---	---

129. Јелена Томић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. У стратешкој процени утицаја није узет утицај буке железничког саобраћаја индустријског колосека јужне зоне Панчева (стр. 44) односно није узета у обзир заштита од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса. Предлажемо да се питање дела београдског железничког чвора на банатској страни реши заједно са преиспитивањем трасе проласка индустријске пруге кроз насељени део општине Панчево кроз израду просторног плана посебне намене железничке инфраструктуре као и да се преиспита могућност обједињавања аутопутске обилазнице и железничке инфраструктуре.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Дефинисање утицаја буке и заштите од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса за делове појединих деоница није предмет ППРС и СПУ ППРС, већ је предмет студијске, техничке и планске документације која се бави детаљном разрадом. ППРС не дефинише појединачне саобраћајне правце за које се израђује ПППН, већ у делу о имплементацији дефинише категорије саобраћајница за које се израђује ова врста планског документа. Прецизирање положаја обилазнице око Панчева биће предмет посебних планских докумената.</p>
<p>2. Примедба на општем нивоу приступа израде просторног плана односно стратешке процене утицаја проистекла из овог специфичног случаја јесте да је потребно да се евидентирају сви постојећи индустријске колосеци који су у режиму активног коришћења које користе СЕВЕСО постројења и да им се одреде зоне заштите у складу са обезбеђивањем мера за спречавање утицаја и хазарда ако дође до хаварије у току транспорта у складу са плановима заштите од удеса.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна одговарајућим коментаром у мерама за планску документацију нижег реда. (б) Предложени ниво детаљности није предмет стратешког документа као што је ППРС.</p>
<p>3. Узимајући у обзир значај заштите од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса, предлажемо да се листи националних индикатора у складу са чл. 23 Закона о планском систему РС (Службени гласник Републике Србије бр. 30/18), чл. 3 Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине (Службени гласник РС, бр. 37/11) и у складу са чл. 3 и 5 Уредбе о садржини и</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна одговарајућим коментаром у мерама за планску документацију нижег реда. (б) Предложени ниво детаљности није предмет стратешког документа као што је ППРС. Одредбе Уредбе о обавезама субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама у поступку израде Регистра ризика од катастрофа, начину израде Регистра ризика од катастрофа и уносу</p>

<p>начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност (Службени гласник РС бр. 112/09) обавезно додају геопросторни подаци обухвата стратегија, мера као и нпр. планова заштите од удеса који се израђују у складу са одредбама Уредбе о садржају, начину израде и обавезама субјеката у вези са израдом процене ризика од катастрофа и плановима заштите и спасавања („Сл гласник РС“ бр. 102/2020) и других релевантних прописа. Просторни утицај не може сагледати из квантитативних индикатора Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине тематске целине 10. Привредни и друштвени потенцијали и активности од значаја за заштиту животне средине и 11. Међународна и национална законска регулатива као и мере (стратегије, планови, програми, споразуми) извештаји и остала документа и активности из области заштите животне средине али, их је могуће сагледати уколико се примене и унесу у информациони систем заштите животне средине те их је потребно допунити на начин на који је могуће сагледати и оценити њихов просторни утицај.</p>	<p>података („Службени гласник РС”, број 122/20). јасно наводи субјекте и обавезе који ће обезбеђивати податке који ће бити саставни део НИГП.</p>
---	--

130. Јована Тирић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. КОРИШЋЕЊЕ ПОСЛЕДЊИХ ДОСТУПНИХ ПОДАТАКА О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА Стране 113-114, Поглавља 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха. Коментар: У плану нису коришћени последњи годишњи извештаји и оцене квалитета ваздуха у агломерацијама за 2019. и 2020. годину које је сачинила Агенција за заштиту животне средине по којима је дошло до погоршања квалитета ваздуха. Видети: http://www.sepa.gov.rs/download/izv/Vazduh_2019.pdf, http://www.sepa.gov.rs/download/Izvestaj_2019.pdf. Изостављање ових подата доводи до</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. (а) У анализи и оцени стања коришћени су годишњи извештаји из 2019.године а подаци су се односили на 2018.годину. То су били доступни извештаји. У међувремену је припремљен, али није објављен, Извештај за 2020.годину. У складу са новим доступним подацима прихвата се и биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>

<p>погрешног планирања. Потребно је изменити поглавље тако да се користе доступни подаци.</p>	
<p>2. 2. КОРИШЋЕЊЕ ПОСЛЕДЊИХ ДОСТУПНИХ ПОДАТАКА О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА</p> <p>Страна 114:</p> <p>„Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да приближно 2,5 милиона грађана живи у областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.“</p> <p>Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Р. Србији 2019. године су забележене само I и III категорија квалитета баздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беочин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника.</p> <p>Навод из Извештаја о СПУ није ажуран, (а понавља се на неколико места у Извештају) и неопходно је да га израђивач Извештаја ажурира користећи званичне доступне податке институција Републике Србије.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p> <p>Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>
<p>3. ПОТРЕБА ЗА СМАЊЕЊЕМ КАПАЦИТЕТА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕНЕРГИЈЕ КОЈИ РАДЕ НА УГАЉ УМЕСТО ПЛАНИРАНОГ ПОВЕЋАЊА. ПОТРЕБНА ЈЕ ПРОМЕНА ЕНЕРГЕНАТА ЗА ЗДРАВО ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>Страна 57:</p> <p>1.6.1.4.1.1. Енергетске минералне сировине</p> <p>„Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду. Веома су значајне геолошке резерве угља Косовског басена, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита, које се налазе у посебном статусу. Перспективу за развој подземне експлоатације угља имају рудник Соко и Ђио Сјенички басен, али под условом да се, као потрошач угља из овог басена</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања.</p> <p>Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење мораће да буде у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена Србије и ЕУ.</p> <p>Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ наведене су у ППРС као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ.</p> <p>Извесност изградње тих објеката у сваком случају представља предмет анализе нове Стратегије развоја енергетике Србије, на којој надлежни органи управо започињу рад, и која ће у сваком случају бити усклађена са Националним планом за енергију и климу, односно Националном стратегијом</p>

<p>изгради нови најсавременији термоенергетски блок снаге 350 MW.“</p> <p>Коментар: На који начин је планирање изградње нових капацитета и даље коришћење угља у складу са ЕУ интеграцијама Републике Србије и Зеленом агендом за Западни Балкан (коју је Србија потписала)? Политика борбе против климатских промена климе већ данас доведу до развоја економских модела који се заснивају на декарбонизацији, н нивоу ЕУ (којој тежимо) и глобалном нивоу. На који начин ће Србија економски бити у стању да одговори на ове економске промене, будући да наставља да планира развој енергетског сектора на принципима старим преко 50 година?</p>	<p>нискоугљеничног развоја и Националним планом за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање, тј у складу са одредбама Енергетске заједнице чија је Србија члан.</p>
<p>4. УПИТНА ПОТРЕБА ЗА ПОЈАЧАВАЊЕМ КАПАЦИТЕТА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕНЕРГИЈЕ - ДА ЛИ СЕ РАДИ О НОВИМ КАПАЦИТЕТИМА ИЛИ ОНИ ТРЕБА ДА ЗАМЕНЕ СТАРЕ, НЕЕФИКАСНЕ?</p> <p>Страна 302</p> <p>Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41).</p> <p>Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035.године</p> <p>Назив пројекта/објекта и инсталисана снага ТЕНТ Б3 750 MW ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW ТЕ Костолац Б3 350 MW ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW ТЕ Штаваљ 300 MW ТЕ Косово 450 MW</p> <p>Коментар: Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важење Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).</p> <p>Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.</p> <p>Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе</p>

Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава. На који начин ће 6 нових потенцијалних термоелектрана и 2 термоелектране-топлане допринети процесу евроинтеграција, које су стратешко опредељење Републике Србије? Да ли је урађена анализа потенцијалних ефеката оваквих одлука на конкурентност производа који се из Републике Србије извозе на јединствено тржиште ЕУ, имајући у виду европски Зелени договор и Carbon Border Adjustment механизам који ће ступити на снагу током 2022. године? Да ли су процењени економски губици који би потенцијално могли настати уколико се ови потенцијални пројекти реализују? Додатно, на основу којих модела је прорачуната потреба за производњом додатне количине енергије, будући да демографски подаци представљени у Нацрту ППРС предвиђају предвиђа даље смањење броја становника? Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво. Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања

енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења. Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима. Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву. Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима. У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

<p>увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p> <p>Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1 000 000 000 евра годишње за Електропривреду Србије.</p>	<p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
--	--

<p>131. Ана Миросављевић – Јавна Установа Туристичка организација Краљева, Трг српских ратника 25, 36000 Краљево, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. У нацрту просторног плана у области туризма планина Гоч, која се простире на територији града Краљева и општина Врњачка Бања и Александровац, није уцртана чак ни као секундарни планински центар иако је реч о једној од најлепших планина у Србији на којој се налази више од 40 посто постојеће флоре која постоји на Балкану. Гоч је планина богата изворима пијаће воде. На њој је трасирано и маркирано неколико пешачких и бицикличких стаза (само на краљевачкој страни маркирано је 6 пешачких и 2 бицикличке стазе). Гоч је годинама озбиљан туристички центар, на њему се на краљевачкој страни налази највеће дечије одмаралиште у региону „Гоч“ са капацитетом од 300 лежаја, уређеним скијалиштем као и великим бројем спортских терена за кошарку, одбојку, рукомет и балон салом од 1000 m² као и хотели Добре воде и Пирамида. На краљевачкој страни је и Мељанички базен који такође поседује одређене смештајне капацитете за мање групе од 30ак туриста као и дестилерија ТОК и велики број уређених излетишта.</p> <p>На врњачкој страни постоје два уређена скијалишта, етно село и неколико етно ресторана али и велики број приватних</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> Гоч је са својим туристичким садржајем обухваћен великом примарном туристичком дестинацијом Копаоник, у чији састав улазе и Жељин и Столови. Интегрални садржаји дестинације су примарни бањски центар Врњачка Бања (којој Гоч директно гравитира), примарни планински центар Копаоник, секундарни градски туристички центар Краљево и секундарни бањски центри Матарушка Бања, Луковска Бања и Јошаничка Бања.</p> <p>Жељин и Гоч су у тексту ППРС наведени као остала перспективна планинска места националног значаја са претежно целогодишњом понудом.</p> <p>Планине Троглав, Чемерно, Радочело и др. обухваћене су примарном туристичком дестинацијом Голија.</p> <p>Туристичке дестинације у ППРС нису утврђене по градовима и општинама већ по функцијским и просторним целинама туристичких потенцијала.</p>

<p>вила и колиба за издавање. На александровачкој страни постоји одмаралиште Митрово поље. На територији града Краљева се поред Гоча налазе и планина Столови препознатљива по крду дивљих коња и пољима посутим цветом нарциса, затим планине Жељин, Чемерно, Троглав, Студена Планина, Радочело, Гледићке планине, Котленик и Жарачка планина на којима постоји велики број уређених стаза за планинаре и љубитеље планинског бициклизма. Све те планине се налазе релативно близу Гоча и Краљево има све предуслове да постане центар за планинарење и планински бициклизам. Предлажемо да се планина Гоч учрпа бар као секундарни планински центар јер са три уређена скијалишта и осталим капацитетима којима располаже свакако да то заслужује.</p>	
<p>2. У нацрту просторног плана у области туризма као секундарни туристички простори помињу се околина Чачка, Лознице, Новог Пазара и још неколико градова док околине Краљева нема као посебног туристичког простора иако се у околини града налазе два најзначајнија српска манастира Студеница (12.век) и Жича (13.век), једна од најбоље очуваних средњовековних тврђава у Европи- Маглич(13.век), архитектонски бисер Горња испосница Светог Саве (12.век), Црква брвнара у селу Чукојевац из 17.века, црква брвнара са спомеником Јована Курсуле у селу Цветке из 18.века, Цркве брвнаре у селима Мрсаћ, Ратина и Вољавча, Манастир Свете Петке у селу Стубал, Манастир Вољавча, историјско туристички центар Крстовград у селу Прогорелица, Матарушка, Богутовачка, Сирчанска и Витановачка бања, водећи центри сеоског туризма у Србији села Рудно и Лопатница, аква парк у селу Самаила, базенски комплекс Мошин Гај, Мељанички базен, Базен Оканик, базен Бања Лопатница и преко 20 уређених купалишта, планина Гоч са највећим дечијим одмаралиштем у региону, спортским теренима и уређеним скијалиштем, затим планине Столови (препознатљива по пољима нарциса и крду дивљих коња), Троглав, Чемерно, Жељин, Студена планина, Жарачка планина,</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана. <i>Образложење:</i> Околина Краљева (секундарног туристичког центра) од изразитијег интереса за туризам обухваћена је примарном туристичком дестинацијом Копаоник, са Жичом, Магличем, Матарушком Бањом, Столовима, Гочем и Жељином. Студеница, Богутовачка Бања, Троглав, Чемерно, Радочело и др. обухваћени су примарном туристичком дестинацијом Голија.</p>

<p>Радочело, Гледишке планине и Котленик на којима је трасиран велики број пешачких и бициклических стаза.</p> <p>Предлажем да се околина Краљева учрпа у просторни план као секундарни туристички простор јер са свим побројаним туристичким потенцијалима то свакако заслужује.</p>	
---	--

132. Надежда Контић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Веза са примедбом број 24 на Нацрт ППРС-а, под редним бројем 1. и 3.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Специјални резерват природе Делиблатска пешчара је у режиму заштите I и II категорије по законима Републике Србије. Такође ужива и међународни статус по шест основа.</p> <p>Нацртом Просторног Плана Републике Србије је потврђено стратешко опредељење да се Делиблатска пешчара номинује за УНЕСКО Листу резервата биосфере.</p> <p>СПР Делиблатска пешчара је шести по величини резерват у Србији који превазилази национални значај и од међународног је значаја као коридор кретања птица.</p> <p>Све ово горе наведено је у супротности са истим ППРС који у исто време предвиђа и експлоатацију минералних сировина у северо-источном делу Делиблатске пешчаре. Такође је и у супротности са рефералном картом 4а “ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА” и рефералном картом 4б “ЖИВОТНА СРЕДИНА”.</p> <p>Додатно упоређујући рефералне карте 1. и 4а. може се закључити да би захват експлоатације минералних сировина угрозио најмање 15 приоритетних станишта.</p> <p>НЕПРОФЕСИОНАЛНО је да се исто подручје на једној карти означи као заштићено, а на другој карти означи шрафуром која означава експлоатацију минералних сировина.</p> <p>Потребно је извршити брисање шрафуре /легенде “Експлоатација минералних сировина” са подручја СПР Делиблатска пешчара која се тренутно налази на рефералној карти 1. “НАМЕНА ПРОСТОРА” као и да се избаци могућност било какве експлоатације минералних сировина из свих текстуалних делова</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС.</p> <p>На подручју које данас обухвата СРП Делиблатска пешчара установљена су 1970. године лежишта Тилва и Мраморак на којима се преко неколико бушотина експлоатише и даље транспортује природни гас на еколошки безбедан начин, уз поштовање закона и уредбе о заштити СРП. Друга експлоатацијас минералних сировина не врши се, не планира се и није дозвољена.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (у конкретном случају ПППП за СРП Делиблатска пешчара), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>

<p>ППРС Нацрта и Стратешке процене ППРС, а тиче се Специјалног природног резервата. Делиблатска пешчара ужива највиши могући степен заштите (I степен заштите) те нису могућа компромисна решења у просторном развоју. Потребно је и брисање шрафуре/легенде „Експлоатациона поља“ са синтезне карте 1. „ЗАШТИТА И РЕЗЕРВИСАЊА ПРОСТОРА“, синтезне карте 2. „КОНФЛИКТНИ ИНТЕРЕСИ У ПРОСТОРНОМ РАЗВОЈУ“ и тематске карте 4. „МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ“. Уколико се не уклони поменута шрафура, отвара се могућност уништавању природе у већ заштићеном подручју, угрожавању животне средине и ризик да се номинација за УНЕСКО Листу одбаци.</p> <p>Графички прилози:</p> <p><u>Исечак из рефералне карте 1. НАМЕНА ПРОСТОРА</u></p> <p><u>Исечак из рефералне карте 4а. ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА</u></p> <p><u>Исечак из рефералне карте 4б. ЖИВОТНА СРЕДИНА</u></p>	
---	--

133. Владимир Пантић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Надлежни орган није јавности омогућио довољно времена да би се остварио јавни увид који би испуњавао стандарде обавештавања и активног учешћа заинтересоване јавности. Документ је врло обиман и сложен, тако да није могуће за кратко време упознати се са садржајем. Посебно није могуће разумети јасно шта су намере израђивача плана, као и на чему заснива своје пројекције. ППРС се заснива на стратешким документима који не постоје (НИП 2025)“ Документ није снабдевен никаквим сажетком, не постоје једноставни прикази и презентације кључних идеја плана које би требале да допринесу да јавност у Србији буде сагласна. Документ и пратећа акта су објављени на званичној презентацији Града Ваљева али у Ваљеву није забележена ни једна активност надлежних органа која би олакшала учешће јавности: није било објављених саопштења нити анализа у медијима, није одржан ни један састанак или расправа на којој би заинтересованој јавности биле представљен садржај, значај и идеје ППРС. Једина иницијатива која је помогла заинтересованој јавности да</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносилац примедбе је могао усмено да образложи достављену примедбу.</p>

<p>разуме о чему се ради је подухват цивилног сектора окупљен око Београдске отворене школе која позива грађане Републике Србије да се укључе. У жељи да допринесе развоју Републике Србије и развоју Ваљева, удружење „Локални одговор“ из Ваљева предлаже надлежном органу и израђивачу плана да створе услове да се јавност на суштински, квалитетан и темељан начин укључи у рани јавни увид који треба да омогући да се усвоји Просторни план Републике Србије. То подразумева најпре израду одговарајућег пропагандног материјала и презентација које ће бити доступне јавности и организовање јавне дебате широм Републике Србије. У овом процесу наше удружење сматра да је за интерес овог краја пресудно питање просторно преобликовање земље које омогућава децентрализацију на којој треба да почива локални одрживи развој. Очекивано је да се јавна расправа за овако важан документ мора водити интензивно до краја ове године. Уколико би се јавна расправа тако организовала, наше удружење би у таквом окружењу и демократској атмосфери настојало да да свој допринос.</p>	
<p>2. Ваљево је средиште заједнице локалних самоуправа у долини реке Колубаре: Осечина, Мионица, Уб, Љиг и Лајковац. Ваљево, као и све општине су погођене интензивним демографским заостајањем. Дугогодишње опадање броја становника, раст просечне старости становништва, миграције ка великим урбаним центрима су показатељи заостајања које је дугорочно. Са друге стране, иако најмногољуднија самоуправа, Ваљево је погођено економским и културним заостајањем. Посебна одлика Ваљева је неприхватљиво вишедеценијско заостајање у просторном и урбаном развоју који је довео до потпуне депопулације највећег дела територије и неприхватљиву концентрацију људи и људских активности у централној зони града. Као резултат таквог заостајања Ваљево годинама има ваздух 3. категорије, са превеликим бројем дана годишње који су оптерећени присуством суспендованих PM_{10} честица, што је забележено у годишњим извештајима о квалитету ваздуха Агенције за заштиту животне средине. Због тога у</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

<p>Ваљево, по извештају Светске здравствене организације и процени Европске агенције за заштиту животне средине, најмање 220 људи годишње прерано изгуби живот због аерозагађења.</p>	
<p>3. Ваљево је добило статус града 2007. године. Од тада до данас у Ваљевоу је смањен број становника, на око 84 хиљаде житеља. Две трећине територије Ваљева је рурално, брдско и планинско подручје на коме живи једва четвртина укупног броја становника. Две трећине становника на селу је старије од 65 година. Просечна старост једног Ваљевца или Ваљевке је 44 године. Ваљево и остале општине у окружењу немају, сразмерно броју становника, своје представнике у Народној скупштини Републике Србије. Иако има огромну површину од 904 км², Ваљево није успело да развије додатно месну самоуправу, нити да организује своју територију у оквиру градских општина. Општине које су у суседству Ваљева не могу, такође, осигурати свој развој без развоја великог урбаног центра, који би природно требало да се налази у Ваљевоу. Међутим, у нацрту ППРС се не види на који начин ће се подстаћи или омогућити ублажавања утицаја Београда као мегалополиса и средишта неконтролисане централне власти. На последњим локалним изборима који су одржани прошле године у жеку пандемије више од половине гласача у Ваљевоу није изашло на изборе. То је између осталог последица неповерења у инситутицију избора, посебно у претећу и свеопшту централизацију која се огледала и у томе што је име Председника Републике било наведено као име носиоца једне локалне изборне листе. Што због аерозагађења, што због негативног природног прираштаја и миграција, у Ваљевоу је сваке године приближно 600 становника мање.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан као конкретна примедба на текстуални и графички део ППРС.</p>
<p>4. Овлаш увидом у садржај преобимног документа и прилоге може се закључити да се готово 200 хиљада житеља Ваљева, Лајковца, Љига, Мионице, Уба и Осечине не могу надати да ће у будућности доживети сопствени развој заснован на локалном економском и демографском развоју уз подршку централне власти. Ваљево са својим суседима се очигледно не могу надати ни да ће бити сведоци и</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст примедбе није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.</p>

<p>баштиници преко потребног политичког, социјалног и културног развоја, будући да су тако грубо ускраћени и ограничени да уопште учествују у доношењу ове веома важне одлуке. Ваљево, иако средиште општина у долини Колубаре и Дрине, заједно са Шапцем и околним општинама је ускраћено за доступност стратешке инфраструктуре која се тиче јавног саобраћаја, енергетике, располагања и управљања простором, организовања пружања локалних јавних услуга, итд. Процедура израде и усвајања ППРС уместо да доприноси јачању поверења јавности у државу, уместо да подстиче учешће јавност, те да подстиче дебату, настоји да избегне или минимизира сваки утицај јавности. Таква ситуација не само да неће допринети дугорочном и одрживом развоју Републике Србије, напротив. Ојачаће њено заостајање и појачати моћ политичког и економског центра у Београду на штету „периферије“. То ће створити услове за дугорочно незадовољство грађана и грађанки, допринети нежељеним и прекомерним миграцијама из средина ван Београда. Или ће допринети јачању локалних или регионалних сепаратизама.</p>	
--	--

134. Бојана Миновић - иницијативе Сачувајмо планинске реке Краљева, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. С обзиром да су ПИО Жељин и ПИО Столови на листи природних добара у поступку заштите, предлажем да се Студена планина, позиционирана између Гоча, Столова и Жељина, заједно са својим токовима чистих планинских река: Брезанском (већ нарушен екосистем због утицаја МХЕ у доњем току), Гајовском реком и Рудњачком реком (за које су инвеститори показивали интересовање, али су им истекли ЛУ) нађе на листи заштићених.</p> <p>Вегетација и фауна: бор, смрча, буква, храст китњак, лековито биље, лептирови, бројне врсте птица, срне...</p> <p>Студена планина је на високом месту међу одабраним подручјима за дневне лептирове (Prime Butterfly Areas PBAs) европског пројекта који има за циљ одабир најважнијих подручја са нагласком на циљне врсте лептира које представљају приоритет за заштиту.</p>	<p>1. Примедба делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Студена планина, заједно са Равном планином (као јединствено подручје) у списку је подручја планираних за заштиту у Табели 47. на стр. 327. ППРС.</p>

<p>Мештани из Полумира користе за домаћинства воду из Гајовске реке, а мештани засеока Рудњак у селу Гокчаница воду из Рудњачке реке.</p> <p>Воденице на Гајовској реци, Поповој реци и Рудњачкој реци сведоче о активностима људи овога краја које могу бити лако обновљене у будућности у сврху производње здраве хране.</p> <p>Референце:</p> <p>Природна добра у поступку заштите на сајту Завода за заштиту природе Србије. www.zzps.rs/wp/u-postupku-zastite/?fbclid=IwAR1_LslEb_aOtvGIYJwWVxfgO_9DkrDB4eoOSkorZQbPy-TOBlvMwvy9FUc</p> <p>Будислав Татић, Флора и вегетација Студене планине код Краљева, Гласник ботаничког завода и баште БУ, 1969. www.bc-europe.eu/index.php?id=338</p> <p>Основ за одабир 38 циљних врста дневних лептира Србије је ЕУ Директива о стаништима 92/43/ЕЕЦ, односно Анекси III и IV, којима су дефинисане врсте које захтевају посебне мере заштите на простору Европске уније, као и њихово ограничено распрострањење на Балканском полуострву, међународни и национални статус врста итд. Циљ издвајања одабраних подручја за дневне лептире у Србији је да се укључе у мрежу заштићених природних добара, с тим да представљају и један од критеријума за установљавање еколошки значајних подручја и еколошких коридора еколошке мреже Србије ради очувања, како појединачних врста дневних лептира, тако и унапређења укупног биодиверзитета Републике Србије.</p> <p>Разговори с планинарима, шумаром и љубитељима природе.</p>	
---	--

135. Игор Весовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Увидом у Просторни план Србије (даље ППС) јасно је изложена тенденција да се изгради неколико нових рудника угља, рудник литијума и бората у Јадарском басену, сребра и злата у Босилеграду, уз још многа места експлоатације минералних ресурса која су учртана на приложеној мапи, а није објашњено шта те браон ознаке по мапи значе (странице 169, 204, 361 ППС). Угаљ је превазиђено енергетско средство и треба вршити декарбонизацију</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> ППС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције.</p>

индустрије и привреде с обзиром на опомене и предстојеће енергетске таксе које ће уследити од европске заједнице уколико угаљ настави да буде доминантно средство, те ће то изазвати погубне утицаје на економију и животни стандард. С тим у вези се изричито противим даљој изградњи рудника угља, као и термоелектрана које се заснивају на угљу.

Упркос томе, ППС обећава да ће рудник кренути са радом до 2025. Иако је, дакле, без наведених студија пословање поменути компаније на територији Републике Србије у најмању руку упитно, оно је наведено у једном од највиших државних докумената, што само додаје разлоге за велику бригу, будући да се интерес приватне корпорације никаквим законом ни државним актима не сме ставити испред интереса народа.

Рудник литијума је такође рудник који се налази на плодном земљишту, поред реке Дрине, чиме се угрожава не само локално становништво него и становништво земаља у региону будући да је Дрина гранична река. Постоје значајни ризици да високо токсични отпад при вађењу руде загади пољопривредно земљиште, и реке које водом снабдевају огроман број људи.

Пример таквог исхода где је пијаћа вода загађена десио се управо услед рударске праксе компаније Рио Тинто на Папуа Новој Гвинеји - компаније која треба да реализује поменути рудник. Овај, као и други планирани рудници, уништавају земљу и воду која је најугроженији и највреднији природни ресурс.

Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и

социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи.

Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.

За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС“, број 26/20). У току израде Плана припремљен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, на који је Министарство заштите животне средине дало позитивно мишљење.

Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Констатације наведене у примедби су општег типа и нису доказане. У наредним фазама ће тек бити приступљено изради студија оправданости и студија процена утицаја на животну средину везаних за пројекат „Јадар“.

Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита

	<p>животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>2. У ППС се такође наводе нови планови “нове генерације” којим ће се утврдити решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (стр. 277). Како тренутно постоје незаконите викендице на Савском насипу и незаконити објекти у Националном парку Копаоник који се не санкционишу иако су примери директног конфликта приватних интереса (појединих у области туризма) и заштите природе, ови планови стварају основану сумњу да ће се интересима туризма подредити интереси заштите природе, с обзиром да у претходном одељку овог приговора већ постоји утврђена и образложена тенденција стављања приватног интереса испред општег на примеру компаније Рио Тинто. Закон о заштити природе је у овом случају недвосмислено јасан и заштићена подручја без обзира на туристички потенцијал се не смеју угрожавати.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст није формулисан у форми конкретне примедбе на текстуални и графички део ППРС. Значајни туристички потенцијали не могу се искључити, посебно у случају планина Србије где су управо најбољи природни туристички потенцијали у заштићеним подручјима. Туризам не сме да угрози природна добра у I степену и већем делу II степена заштите, али у осталом, највећем простору заштићених подручја (у III и мањем делу II степена) треба да буде равноправан са заштитом. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе и развоја туризма. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите природе и туризма, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>3. ППС такође не идентификује конкретне изворе загађења ваздуха у Табели 15, а планира потенцијалне нове термоелектране у Табели 41, које су познате као велики загађивачи ваздуха. Пратећи рудници угља загађују и земљу и воду. Поменуте су неке могућности за уштеду енергије и нове изворе чисте енергије, али се они недовољно озбиљно анализирају нити планирају у документацији.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС се у делу 1.6.4.3. Општа оцена стања енергетике, енергетске инфраструктуре и енергетске ефикасности; и делу 2.5.4.3 Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасности детаљно образлаже општа оцена стања, секторски циљеви и планска решења у области обновљивих енергетских извора. У ППРС су идентификовани највећи извори загађивања ваздуха. Табела 15. се односи на категоризацију квалитета ваздуха на територији Србије по зонама и центрима, како их води Агенција за заштиту животне средине Републике Србије.</p>

<p>4. ППС идентификује само једном реченицом да је нелегална градња велики проблем, без икакве додатне анализе узрока или предлога решавања овог проблема (стр. 74) чиме сам ППС губи сврху и функцију. Потребна је врло озбиљна анализа регулативе која је довела до ситуације да се гради у заштићеним подручјима, да се гради у коритима река, санитарним зонама заштите, на државном земљишту и у националним парковима. Неопходно је у ППС инкорпорирати мере које ће починиоцима кривичних дела нелегалне градње ту праксу учинити неисплативом.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Тема нелегалне или неформалне изградње, настанка, узрока и последица, процеса озакоњења, примене политика за заутсвљање и мере израде санационих планова је детаљно обрађена у ППРС на више места. Казнена политика није предмет ППРС и просторног планирања, већ законског основа и његовог спровођења.</p>
--	--

<p>136. Божена Стојић, Институт за урбане политике, Ђушина 34, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 7-12.</p>	<p>1. Исти став по примедбама.</p>
<p>2. Увидом у ППРС у подпоглављу 2.5.2.2.3. Смернице за уређење урбаних насеља наводи се: ”Уређење урбаних насеља треба да омогући: – ефикасно коришћење, финансирање и управљање грађевинским земљиштем као највећим урбаним ресурсом” <i>Примедба:</i> Питање ефикасног коришћења грађевинског земљишта, које заиста и јесте највећи ресурс урбаних насеља никако не сме остати овако недефинисано у Просторном плану Републике Србије, хијерархијски највишем планском документу у републици. Неопходно је Просторним планом Републике Србије много детаљније дефинисати шта тачно ”ефикасно коришћење грађевинског земљишта” значи. На основу којих критеријума се процењује да нека намена земљишта одређена урбанистичким плановима представља ”ефикасно коришћење грађевинског земљишта”? Које намене земљишта се сматрају приоритетним у односу на остале приликом израде урбанистичких планова, а које би морао да дефинише овај Просторни план Републике Србије, како би се омогућило и осигурало ”ефикасно коришћење грађевинског земљишта”?</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У делу 2.5.2.2.3. ППРС дате су јасне препоруке за ефикасно коришћење грађевинског земљишта, укључујући приоритетна подручја интервенције и теме. Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. дате су детаљније мере и активности за ефикасно коришћење, финансирање и управљање грађевинским земљиштем. Дефинисање детаљне, пожељне намене земљишта није предмет ППРС и других просторних планова, већ урбанистичких планова. Процес разраде кроз урбанистичке планове подразумева учешће јавности.</p>

<p>Шта се сматра јавним интересом приликом ”ефикасног коришћења грађевинског земљишта”?</p> <p>Шта се сматра неоправданим коришћењем грађевинског земљишта?</p> <p>Наведена питања само су нека од питања која би морала бити прецизно и детаљно дефинисана овим Просторним планом Републике Србије, који по питањима као што је ”ефикасно коришћење грађевинског земљишта” не може остати вредносно неутралан, већ напротив – мора прецизно дефинисати јавну политику коришћења грађевинског земљишта и заузети одређену вредносну позицију са које ће ту политику дефинисати.</p> <p>Такође, процес дефинисања јавне политике коришћења грађевинског земљишта не може да се одвија иза затворених врата, већ је неопходно да се спроведе кроз широку друштвену дискусију.</p>	
---	--

<p>137. Милош Вучинић, Кластер транспорта и логике Војводине, Канцеларија Нови Сад, Тоне Хацића 25, Нови Сад, интерни број: 15-5/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021. и допуна 06.07.2021.</p>	
<p>1. Примедба 1. Део 1.6.4.1.2.2. железничка мрежа</p> <p>- погрешно је наведено, и треба појаснити, за релацију Нови Сад-Богојево (9,5 км)</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Није јасно назначено на шта се мисли да је погрешно наведено. У ППРС је у делу 1.6.4.1.2.2. на стр. 103. правац пруге Нови Сад – Богојево наведен у оквиру реализованих пројеката, а у оквиру тога је деоница од 9,5 км за коју је завршена реконструкција.</p>
<p>2. Део 1.6.4.1.2.4 пловни путеви и водни саобраћај</p> <p>- пошто лука Апатин (лучки оператер “Напредак”) не функционише као међународна лука, и пошто је распродала претоварну механизацију, не треба је стављати у категорију лука отворених за међународни саобраћај. Треба објаснити и потенцирати локацију за нову луку у складу са Просторним планом општине Апатин.</p> <p>- у задњем пасусу није јасно како се(цитат)” ствара могућност да луке постану логистички центри”- односно побркани су појмови за функцију лука и функцију логистичких центара.</p> <p>Када се употреби тај термин, онда га треба објаснити и видети да ли јо, по Закону о лукама садржан у лучком подручју.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да из текста избрише лучки оператер.</p> <p>(б) Не прихвата се предлог да се објасни и потенцира локација за нову луку.</p> <p>Није предмет ППРС детаљно објашњење локација дефинисаних у плановима нижег ранга. У ППРС је адекватно за ниво планског документа дефинисана изградња луке у Апатину. Детаљна разрада је предмет планова нижег ранга, управо како је у примедби наведено.</p> <p>Не прихвата се алинеја 2. примедбе.</p> <p>У Стратегији развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године, у поглављу 1.5. „ЕУ пројекти релевантни за даље стратешко планирање Републике Србије“, стр 7, пише: „Резултати пројекта <i>Danube Inland Harbour Development</i> (у даљем тексту: ЕУ ДАНАР) у оквиру Транс националног програма сарадње Југоисточне Европе, који се</p>

	<p>односе на развој лука као логистичких центара и њихову интеграцију у логистичку мрежу Подунавског региона, узети су у обзир при изради Стратегије у виду препорука надлежним државним органима. Циљ пројекта је усклађивање дугорочног логистичког развоја лука мале и средње величине на Дунаву, што би резултирало успостављањем заједничке развојне стратегије”.</p> <p>Логистика је организација, планирање, контрола и реализација робних токова од места настанка до места продаје преко производње и дистрибуције до крајњег корисника са циљем задовољавања захтева тржишта уз минималне трошкове и минималне инвестиције (<i>ELA - European Logistics Association</i>). Логистички центар је термин који се користи за све величине и облике концентрације логистичких активности. Логистика је основни фактор оптимизације процеса у луци и повећања њене конкурентности. Повезаност луке са залеђем, дефинисање гравитационе зоне, интеграција свих субјеката, доприноси важности луке као логистичког центра. (Мр.сц.Колановић)</p> <p>У складу са наведеним, термини нису побркани, већ су то ставови који указују какав значај луке могу да имају у периоду имплементације ППРС.</p>
<p>3. Примедба 3. Део 2.5.4.1.2. Железнички саобраћај и железничка мрежа</p> <p>- у делу планских решења развоја железничког саобраћаја, у складу са потребама и плановима развоја градова, треба у тачки 6. разрадити, или ставити посебну тачку која би се односила на : развој градских железница, у складу са Законом о железници (класична градска железница, или лаки шински систем) и рећи о којим се градовима то мисли, нпр: Нови Сад, Београд, Суботица, Ниш.</p> <p>- такође у делу планских решења развоја железничког саобраћаја, треба у тачки 10.”обнова локалних и манипулативних пруга у складу са развојним потребама”, обавезати да железнички сектори (три предузећа) имају обавезу да контактирају локалне самоуправе и привредне субјекте, да утврде њихову потребу за обновом пруга и да такву потребу додатно образложе и поднесу захтев за одобрење обнове Влади РС(нпр: Инфраструктура Железнице Србије, путем “Изјаве о мрежи”, што досад ниједном није учинила, на сличан начин и Србија карго и Србија</p>	<p>3. Примедбе нису основане.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедбе нису предмет ППРС. Развој појединачних градских система путног или железничког саобраћаја (као и облика и начина коришћења шинских система) није предмет ППРС. Предмет је одговарајућих студија, планова и техничке документације. Преостале алинеје примедбе такође нису предмет ППРС.</p> <p>Утврђивање разних мотивских итинерера туристичких кретања, укључујући музејске пруге, на планираним транзитним/туринг туристичким правцима и ван њих предмет је планских докумената нижег реда.</p>

<p>Воз)). Досада, у току 6 година постојања тих железничких компанија није дошао такав захтев са њихове стране, док је било више захтева поменутих институција и привреде, конкретно за: манипулативни колосек у Кикинди, пругу Сонта-Апатин фабрика и везу са Логистичким центром и луком у Апатину, пругу Богојево-Дунавска обала, манипулативну пругу у Сомбору ка индустријској зони, везу са луком у Бачкој Паланци, и др.</p> <p>- потребно је формирати додатну тачку 11 која би се односила на анализу и преиспитивање Одлуке Скупштине Србије, од 3 фебруара 2020. односно преиспитивање Одлуке о одузимању својства добра у општој употреби делу железничке инфраструктуре, конкретно за пруге: Зрењанин фабрика-Вршац; Хоргош-Кањижа, Каравуково-Бач, Петроварадин-Беочин Жабал-Бечеј, Сомбор-Апатин фабрика, Бечеј-Сента, Сента-Кањижа; Сомбор-Стрилић-Бачки Брег; Владимировац-Ковин, Јасеново-граница Румуније, Младеновац-Лајковац</p> <p>- потребно је формирати додатну тачку 12, која би се односила на развој туристичко музејских пруга у складу са Регионалним просторним планом АП Војводине, конкретно за пруге: Сонта-Апатин-Сомбор-Бачки Брег-(Баја); Владимировац-Делиблато-Банатски Карловац; (Оравица, Румунија)-Јам-Јасеново-Бела Црква -(Базијаш, Румунија), са кружном везом :Јасеново-Вршац-Средиште-држ. граница-Градинар(Румунија)-Оравица (Румунија), као и пруга у Шумадији на релацији Младеновац –Лајковац.</p>	
<p>4. Примедба 4. Део 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви</p> <p>- потребно је додати неопходну реконструкцију преводнице на реци Тиси у Бечеју, да би иста могла да прими дуже бродове, и на тај начин би се омогућио развој луке у Сенти, што сада није случај.</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p> <p>У ППРС је наведено планско решење „унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси”.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: На стр. 289. у делу 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви, став 3. алинеја 5. и на стр. 361. у делу 7.4. Пловни путеви и водни саобраћај, тачка 7.4.10. мења се текст тако да гласи: „Унапређење услова за превођење бродова у оквиру бране на Тиси код Новог Бечеја.”.</p>
<p>5. Потребно је унети решења за организацију контејнерског превоза речним токовима, првенствено на Дунаву,</p>	<p>5. Примедба није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

из Стратегије водног транспорта 2015-2025.	Навођење тзв. решења за организацију, контејнерског превоза речним токовима није предмет ППРС.
6. Потребно је унети решења за обнову речне флоте из Стратегије водног транспорта 2015-2025.	6. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 289. став 3. после алинеје 11. унесе нова алинеја која гласи: „- активности на обнови речне флоте;”. б) Не прихвата се уношење конкретних и детаљних решења, јер то није предмет ППРС.
7. Неопходно је унети обавезу Министарства (Агенције за луке) о прављењу средњорочног плана развоја луке, који конкретно касни, док први средњорочни план није у потпуности спроведен.	7. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Конкретне, наведене активности нису предмет ППРС. Обавезе учесника у имплементацији су дефинисане у поглављу 3. у складу са стратешким нивоом ППРС.
8. Размотрити да у лукама могу бити само терминали, а да уз луке буде пројектовани интермодални терминали (са колосецима који могу примити блок возове и шатл возове) са такође пројектованим логистичким центрима.	8. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Разматрања која се односе на поједина техничка решења за неки облик саобраћаја нису предмет ППРС.
9. Примедба 4. Део 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај - потребно је свуда појаснити, у складу са Националним програмом јавне железничке инфраструктуре 2017-2021, појмове: терминал, робни терминал, интермодални терминал, пошто се различитим тумачењима ствара нејсноће у просторним плановима нижег реда - потребно је унети термин “Мултимодални транспорт” под којим се подразумева развој терминала мултимодалног транспорта (контејнерски,Ро/Ро, Хуцке-пацк) и њихова интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу	9. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се појмови унесу у део који се односи на објашњење појединих појмова. (б) Не прихвата се да се свуда појашњава значење термина.
10. Допуна-разјашњење примедби на Део 1.6.4.1.2.4.-пловни путеви и водни саобраћај Основа примедбе: 1.1.Текст у делу Нацрта, за луку Апатин, и лучког оператера треба брисати из разлога: Нова локација Луке Апатин је одређена Уредбом о проглашењу лучког подручја Луке Апатин,(на новој локацији) је озваничен Уредбом о утврђивању лучког подручја, објављеном у "Службеном гласнику РС" бр. 2 од 13. јануара 2017. Нови оператер није проглашен:	10. Примедба се прихвата. У складу са прихваћеном примедбом Агенције за управљање лукама, у ППРС се неће наводити оператери.
11. Текст треба допунити за: - Луку Нови Сад: Лучки оператер није "Лука Нови Сад" већ "DP World Novi Sad" - У Луци Панчево: да је проглашено проширење лучког подручја (уредба о	11. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС навођење одлука о дефинисању лучких подручја и о проширењима лучких подручја.

<p>утврђивању лучлог подручја луке у Панчеву "Сл. гласник РС" бр 111 од 11. дец, 2017, и од 29. марта 2019), као и да постоје три оператера (Лука Дунав; Специјална лука д.о.о Панчево и "Naftagas")</p> <p>- Пристаниште за сопствене потребе у Костолцу (Уредба о утврђивању лучког подручја пристаништа за сопствене потребе ("Сл.гласник РС" број 087/2014 од 22.08.2014.)</p>	<p>Пристаниште Костолац је наведено на стр. 289. у оквиру планских решења ППРС.</p>
<p>12. Текст у задњем пасусу, цитат "да се ствара могућност да луке постану логистички центри" треба брисати, из разлога:</p> <p>➤ Према Закону о пловидби и лукама:</p> <p>- Закон (чл. 4) препознаје само "лучке терминале", наиме у тексту закона се не спомињу "логистички центри"</p> <p>- У члану 216а, који одређује лучке делатности, није наведена делатност "логистички центри"</p>	<p>12 Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У Стратегији развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године, у поглављу 1.5. „ЕУ пројекти релевантни за даље стратешко планирање Републике Србије”, на стр 7. пише: „Резултати пројекта <i>Danube Inland Harbour Development</i> (у даљем тексту: ЕУ ДАНАР) у оквиру Транснационалног програма сарадње Југоисточне Европе, који се односе на развој лука као логистичких центара и њихову интеграцију у логистичку мрежу Подунавског региона, узети су у обзир при изради Стратегије у виду препорука надлежним државним органима. Циљ пројекта је усклађивање дугорочног логистичког развоја лука мале и средње величине на Дунаву, што би резултирало успостављањем заједничке развојне стратегије”.</p> <p>Логистика је организација, планирање, контрола и реализација робних токова од места настанка до места продаје преко производње и дистрибуције до крајњег корисника са циљем задовољавања захтева тржишта уз минималне трошкове и минималне инвестиције (<i>ELA - European Logistics Association</i>). Логистички центар је термин који се користи за све величине и облике концентрације логистичких активности. Логистика је основни фактор оптимизације процеса у луци и повећања њене конкурентности. Повезаност луке са залеђем, дефинисање гравитационе зоне, интеграција свих субјеката, доприноси важности луке као логистичког центра. (Мр.сц.Колановић)</p> <p>У складу са наведеним, термини нису побркани, већ су то ставови који указују какав значај луке могу да имају у периоду имплементације ППРС.</p>
<p>13. Допуна-разјашњење примедби на Део 2.5.4.1.2- Железнички саобраћај и железничка мрежа</p> <p>Основа примедбе:</p>	<p>13. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Није предмет ППРС да наводи дефиниције о градској железници из Закона о железници.</p>

<p>2.1. У делу Планских решења развоја железничког саобраћаја (Тематска карта 9), тачка 6. у задњем пасусу, између осталог је наведено (цитат) ".решавање железничког саобраћаја у већим центрима...у складу са потребама и плановима градова", треба допунити, у складу са Законом о железници развој градских железница, треба допунити планским решењима у складу са законом; тј: 2.1. Према Закону о железници, члан 2: Градска железница је железница са посебним саобраћајно-техничким карактеристикама којом се врши јавни превоз на територији једне јединице локалне самоуправе, односно на подручју насељених места у саставу јединице локалне самоуправе"</p>	
<p>14. Према Закону о железници, члан 76: Градска железница, односно лаки шинску шински систем...уређује се актима јединица локалних самоуправа на којима саобраћају Образложење: Према регионалном просторном плану АП Војводина, важећим, неопходно је: "Поред тога постојеће и планиране капацитете железничког саобраћаја (пруге, станице и остала постројења) унутар градских целина потребно је квалитетно интегрисати у урбано окружење, омогућити реализацију мултимодалности не само у робном, него и у путничком саобраћају (обједињавање терминала више видова превоза, примену система "паркирај и шетај" — Park and Ride и др.). Следећи савремене транспортне технологије и захтеве, приликом интеграције саобраћајних система у великим урбаним агломерацијама, посебно у градовима у којима је друмски саобраћај доминантан, увођење система јавног путничког шинског саобраћаја градског и приградског типа (лаки шински системи — LRT Light Rail Transit) се намеће као решење проблема загушења градских централних зона, смањења броја возила у насељима и свих проблема функционисања градских садржаја. Важан ефекат ових мера, осим побољшања услова у урбаним центрима и насељима, намеће се и повећање саобраћајне доступности и јачање регионалног повезивања.</p>	<p>14. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Управо како је у примедби наведено, дефинисање лакших шинских система и слично јесте предмет концепција, идеја и развојних планова на нивоу локалне самоуправе и на основу њих се ствара плански основ који се наводи у примедби. ППРС не представља препреку за реализацију предложених пројеката.</p>

<p>Градови — велика саобраћајна чворишта, са више саобраћајних видова - система у којима је могуће и потребно применити лаке шинске системе и интеграцију саобраћајних видова су: Нови Сад, Суботица, Панчево, Зрењанин, Апатин, Сомбор, Сремска Митровица и Кикинда." Додатни коментар: - У више урбаних центара, нпр: у Новом Саду, Суботици, Сомбору и др. у планским документима је створена могућност за планирање развоја градске железнице: Потребно је у документу Просторног плана РС створити могућност за даљу реализацију ових пројеката.</p>	
<p>15. 2.2 У делу Планских решења развоја Железничког саобраћаја, тачка 10, "обнова локалних и манипулативних пруга са развојним потребама", потребно је приоритетно навести обнову и планску изградњу: - Обнову локалне пруге ван саобраћаја: Сонта-Апатин фабрика- Сомбор, која је неопходна ради планираног развоја Луке Апатин и логистичког центра националног значаја Сомбор-Апатин - Обнову локалне пруге ван саобраћаја: Богојево-Дунауска обала, ради пројекта проширења Луке Богојево, који је у току - Обнову локалне пруге ван саобраћаја: Богојево-Дунавска обала, ради пројекта проширења Луке Богојево, који је у току - Обнову манипулативне пруге у Сомбору од железничке станице до Индустијске зоне - Обнову манипулативног колосека у Кикинди, према новоформираном Комбинованом терминалу Кикинда - Планирање и изградњу недостајућег дела железничке везе у Бачкој Паланци, односно повезивање железничке мреже са Луком Бачка Паланка, према просторним и стратешким документима националног, покрајинског и локалног нивоа.</p>	<p>15. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Није предмет стратешког планског документа као што је ППРС разрада решења која се односе на локалне и манипулативне пруге. Локалне и манипулативне пруге и индустријски колосеци, које су одлуком управљача железничком инфраструктуром стављене ван функције нису предмет и не могу да буду приоритет у ППРС. ППРС је усклађен са смерницама стратешких докумената националног и међународног значаја. Према Закону о планском систему Републике Србије и Закону о планирању и изградњи, ППРС је плански документ највишег хијерархијског ранга са којим се усклађују плански документи и документи јавних политика покрајинског и локалног значаја.</p>
<p>16. 2.3. Додатно образложење предлога за формирање додатне тачке 11. Планских решења "Анализа и преиспитивање Одлуке Скупштине Републике Србије од 3. фебр. 2020. о одузимању својства добра у општој употреби дела железничке инфраструктуре", за наведене регионалне и локалне пруге, које су у том документу. Образложење:</p>	<p>16. Примедбе нису предмет плана (примедбе нису основане). <i>Образложење:</i> Примедбе нису предмет ППРС. Преиспитивање Одлука Скупштине Републике Србије које се односе на стављање ван функције појединих пруга није предмет ППРС. Остали коментари се односе на испуњавање обавеза управљача инфраструктуром, што такође није предмет ППРС.</p>

<p>а/ Инфраструктура Железнице Србије није, у складу са Законом о железници, чл. 9 вршила</p> <p>- 2) обезбеђење приступа и коришћења железничке инфраструктуре 3) одржавање железничке инфраструктуре;</p> <p>Чиме је директно допринела да се на тим пругама обавља јавна функција превоза и повезаност на регионалном ниивоу</p> <p>б/ Инфраструктура Железнице Србије није, у складу са Законом о железници, чл. 8, у потпуности обезбедила примену законских одредби о поступку Преноса права управљанаја, односно није до краја испоштовала процес предвиђен тачком 9 закона:</p> <p>Пренос послова управљања</p> <p>Члан 9</p> <p>- Ако управљач инфраструктуре, после спроведене анализе и процене потреба тржишта, осени да нема довољно интересовања за приступ и коришћење одређеног дела јавне железничке инфраструктуре, дужан је да, пре спровођења поступка из цлана 11. овог закона, о томе обавести Владу, заинтересавану аутономну покрајину, односно јединицу локалне самоуправе</p> <p>- Ако оцени да постоји интерес да се настави управљање инфраструктуром на конкретном делу јавне железничке инфраструктуре из става 1. овог члана, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, може одлучити да преузме финансирање управљања тим делом јавне железничке инфраструктуре и закључи са управљачем инфраструктуре уговор из чана 21. овог закона.</p> <p>Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе која оцени да постоји интерес да се настави управљање инфраструктурама на конкретном делу јавне железничке инфраструктуре из става 1 овог члана може одлучити да самостално оснује управљача инфраструктуре</p> <p>ц/ Инфраструктура Железнице Србије није спровела поступак о заузимању заједничког става са друге две железничке компаније (или није о томе обавестила јавност): Србија карго и Србија воз, које тиме нису добиле могућност да изразе своје ставове.</p> <p>Нпр: више шећерама са већим потребама железничког превоза, се налазе на тим</p>	<p>Утврђивање разних мотивских итинерера туристичких кретања, укључујући музејске пруге, на планираним транзитним/тулинг туристичким правцима и ван њих предмет је детаљнијих планских докумената.</p>
--	--

пругама, велике количине камених деривата се превози паралелним друмским линијама са железничким линијама.

д) Инфраструктура Железнице Србије није, у складу са законом извршила: - Дужности управљача инфраструктуре
Члан 10

- Управљач инфраструктуре је дужан да обезбеди безбедно и несметано организовање, регулисање и управљање железничким саобраћајем, несметан приступ и коришћење јавне железничке инфраструктуре и приступ услужним објектима који су му поверени на прављање и услугама које он пружа у тим објектима свим заинтересованим подносиоцима захева за доделу капацитета инфраструктуре, под равниправним, недискриминаторским и транспарентним условима, као и трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту железничке инфраструктуре.

е) Инфраструктуре Железнице Србије није, у складу са законом, до краја испоштовала поступак:

- Обустављање коришћења дела јавне железничке инфраструктуре И одузимање својства добра у општој употреби
Члан 11

- Коришћење дела јавне железничке инфраструктуре за вршење превоза може бити обустављено ако за тај део не постоји јавни интерес или интерес железничких превозника за пружањем услуга железничког превоза, односно превоза за сопствене потребе.

Коментар 1: Нема документа да не постоји јавни интерес за вршење превоза!

Коментар 2:

- Поступањак одузимања права није ни започет, Инфраструктура ЖС још држи имовину, на делу је крађа И узурпација делова траса тих пруга од стране непознатих лица

- Инфраструктура ЖС И даље плаћа све законске-пореске обавезе, као управљач 2.4. Додатно образложење предлога за формирање додатне тачке 12. Планских решења, која се односе на развој туристичко-музејских пруга:

Образложење:

- Важећим Регионалним просторним планом АП Војводине и плановима локалних самоуправа градова Сомбор, Вршац и

<p>других локалних самоуправа, на трасама тих пруга) предвиђена је реализација тих пројеката.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Потребна је верификација тих докумената ППРС! • За предвиђене Туристичко музејске пруге постоји одређена пројектна документација урађена од стране саобраћајног факултета у Београду. <p>Законске одреднице у односу на туристичко-музејске пруге (члан 2)</p> <p>- 64) туристичко-музејска железница је железница са посебним саобраћајно-техничким карактеристикама, којом се врши превоз путника у туристичке сврхе, укључујући и превоз железничким возним средствима музејске вредности.</p> <p>Пракчан пример:Музејско туристичка железница узаног колосека — „Шарганска осмица“, цини обновљена деоница Шарган Витаси-Мокра Гора, бивше пруге узаног колосека гирине 0,760 м, Београд-Обреновац-Чачак-Ужице-Чарган-Вишеград-Сарајево, на делу проласка ове пруге кроз подручје планине Тара.</p>	
<p>17. Допуна - разјашњење примедби на Део 2.5.4.1.4 - Водни саобраћај и пловни путеви Генерална примедба:</p> <p>У целом наведеном делу о водном саобраћају није поменута имплементација Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. До 2025. Године !!</p> <p>3.1. Примедба - предлог за доградњу текста ППРС, у односу на имплементацију Стратегије, нарочито:</p> <ul style="list-style-type: none"> • део 2. подтачка 2.3 "Превоз робе контејнерима", који треба у Нацрт уградити у целости, имајући у виду потенцијално повећање процента робе корисцењем контејнера, као и велики број пројеката који се остварују под окриљем ЕУ, а који имају за циљ раст контејнерског транспорта на унутрасњим пловним путевима, потребно је размотрити могуће подстицајне мере у циљу већег коришћења контејнера приликом реализације увозно-извозних послова. <p>Додатни податак: на сајту Агенције за управљање лукама у годишњим показатељима превоз контејнера или није реализован, или је присутан у занемарљивом обиму.</p>	<p>17. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Наводи у примедби су неистинити и нетачни. Стратегија развоја водног саобраћаја РС од 2015 до 2025. наводи се на стр. 22. ППРС у делу 1.3.3 о јавним политикама од значаја за његову израду. Навођење тзв. решења за организацију, контејнерског превоза речним токовима није предмет ППРС.</p>

18. 3.2. Примедба-предлог за доградњу текста ППРС, у односу имплементацију Стратегије, део 3. "Обнављање и унапређење националне флоте", нарочито:

- део 3, подтачка 3.4. "Могући развој бродоградње", уvažавајући решења из Стратегије који су дати у духу прописа Европске уније који су обухваћени поглављем 14- "Саобраћајна политика", а односе се на правила конкуренције и саобраћајне услове. Предвиђена је, између осталог, примена правила "старо за ново". Искуства од значаја за понуђени приступ решавању проблема су примери Холандије, Немачке и земаља Бенелукса.

- Изградња нове флоте је је предуслов опстанка водног саобраћаја, а сви показатељи указују на намере на изградњу нових пловила на сирем регионалном нивоу у европским оквирима.

- Бродоградња у Србији јос увек има потенцијале, сто се у новим условима мора третирати као Развојна санса.

Остале примедбе – предлози:

- У ППРС унети из Стратегије неопходност школовања и стицања нових кадрова за пловидбу
- Из закона о пловидби и лукама, из обавезе Агенције за управљање лукама, унети:
Обавезе Агенције о прављењу средњорочног плана развоја лука и пратећег акционог плана, са обавезом извештавања о претходној реализацији плана.
- Неопходност развоја логистичких центара са интермодалним терминалима уз, локације лука, који могу да буду способни да у залеђу лука прихвате велике количине робних токова, као и да могу да приме и сервисирају међународне блок и шатл возове
- Пример: развој логистичких центара са интермодалним терминалима у Апатину; Богојеву, Бачкој Паланци, Новом Саду, Смедереву, са стандардима за те логистичке центре. Наведене локације углавном, имају просторне планове, генералне урбанистичке планове и делимицно планове детаљне регулације, нарочито у Апатину, Богојеву, Новом Саду, са довољно великим простором у залеђу лука.

18. Примедба није предмет плана.
Образложење: Примедба није предмет ППРС. У примедби се наводе предлози који се односе на појединачна решења и прописе и цитирају се детаљне смернице развоја, које нису предмет ППРС, већ докумената јавне политике у области саобраћаја.
Практично сви наводи који су предложени су наведени у тематској студији за област саобраћаја, где им је према нивоу детаљности и место.

<p>19. Допуна – разјашњење примедби на Део 2.5.4.1.5 – Интермодални саобраћај</p> <p>- Потребно је у складу са Националним програмом јавне железничке инфраструктуре, 2017-2021 дефинисати термине за интермодални транспорт и терминале:</p> <p>-интермодални транспорт, (који омогућава клијентима испоруку робе од врата до врата), са минималним транспортним трошковима</p> <p>- комбиновани транспорт, које је интермодални транспорт код кога се већи део превозног пута обавља железницом, а почетни и завршни део превозног пута друмским транспортом на што је могуће краћим растојањима</p> <p>- терминал за комбиновани транспорт (терминал), који означава место за претовар транспортних јединица и/или друмских возила са једног на други вид превоза. У оквирз терминала трена да постоје и целине за интермодални/комбиновани транспорт робе.</p> <p>- потребно је унети термин интермодални транспорт, под којим се подразумева развој терминал мулимодалног транспорта (контејнерски, Ro-Ro, Hуcke-Pack)</p> <p>- Формирање логистичког центра Сомбор-Апатин, а не као алтернативну варијанту, као у Нацрту ППРС.</p>	<p>19. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се поједини појмови унесу у део који се односи на објашњење појединих појмова, у складу са одговором на примедбу број 9 истог подносиоца.</p> <p>(б) Прихвата се да се у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај на стр. 291. речи: „Сомбор (алтернативно Апатин)”, замене са: „Сомбор – Апатин”.</p> <p>(б) Не прихвата се уношење дефиниција додатних термина који се наводе у овој примедби. У ППРС се не дају дефиниције термина који су дефинисани законом.</p>
--	---

<p>138. Милана Мијатовић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.</p>	
<p>138. подброј:</p>	
<p>1. Небојша Мркаљ, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Сугестија на предложене приоритетне активности и мере подршке пољопривредној производњи</p> <p>Сугестија је да се диверсификација ратарске и повртарске производње, као еколошки, економски и социјално најодговорнијег типа производње, укључи у приоритетне активности и мере подршке за све просторе у Србији, не само на територији Севернобанатске области. Просторни план би, идеално, требало да препозна овај тип производње као вредан субвенција у најскоријем року, и предвиди едукацију произвођача о разлозима преласка на диверсификовану производњу. Осим економске независности произвођача од откупне цене једне сировине, а самим</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Диверсификација није тип пољопривредне производње, већ само једна од низа агротехничких мера у сложеном систему прилагођавања на климатске промене (видети: Ружица Стричевић и др.; Утицаји промене климе на српску пољопривреду – Извештај утицаја осмотрених климатских промена на пољопривреду у Србији и пројекције утицаја будуће климе на основу различитих сценарија будућих емисија, Програм Уједињених нација за развој, Београд. 2019).</p> <p>Одговарајуће агротехничке адаптативне мере се спроводе кроз примену тзв. добрих пољопривредних пракси и технологија. То се обезбеђује санкционисањем обавезе одржавања земљишта у добрим пољопривредним и</p>

<p>тим и повећања ригидности пољопривредника, овај тип производње је начин да се активно делује на смањење емисија угљеника, и представља моћан алат за борбу против климатских промена. Приложена сугестија је у складу са Конференцијом Уједињених нација о климатским променама у Паризу, 2015. Србија је међу потписницама ове конвенције, и стога би охрабривање њених циљева било препоручено.</p>	<p>еколошким условима (<i>Good agricultural and environmental conditions – GAEC</i>). Набрајање тих пракси и технологија није предмет ППРС као стратешког развојног документа. Будући да се у Републици Србији, исто као и у ЕУ, агроеколошке и климатске мере финансирају преко Програма руралног развоја, питању прилагођавања на климатске промене посвећена је дужна пажња у сегментима ППРС који се односе на рурални развој и уређење села (2.5.2.3.3. Еколошки аспекти руралног развоја, стр. 125-126). У Тематској студији В. поглавље „2.3. Рурални развој и уређење села” (тачка 4.4.2. Очување, обнављање и побољшање екосистема повезаних са пољопривредом и шумарством и усмеравање активности у пољопривреди и шумарству на снижавање емисија угљеника и привређивање отпорно на климатске промене), на укупно 7 страна текста је на основу најновијих међународних и националних докумената веома детаљно и сажето обрађено то што Париска конвенција УН парцијално помиње на стратешком нивоу. Напомињемо да су тематске студије саставни део документационе основе ППРС.</p>
<p>2. Сугестија за формирање канцеларија Урбаног шумарства Сугестија је да се у циљу једноставнијег документовања, праћења и вредновања урбаних шума- првенствено јавних фрагментисаних и приватних, предложи формирање канцеларија Урбаног шумарства у свим општинама. Стратегије развоја, очувања и управљања фрагментима зелене инфраструктуре и њихово повезивање у систем зеленила мора да буде један од циљева новог просторног плана.</p>	<p>2. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Први део примедба није предмет ППРС, већ институционалног организовања. Зелена инфраструктура обрађена је на адекватан начин у планским решењима по тематским областима у поглављу 2. ППРС – 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура, 2.5.2.3. Рурални развој и уређење села, 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа, 2.5.5.3.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела, 2.5.6. Прилагођавање климатским променама. Посебна стратегија може да буде предмет одговарајуће националне стратегије, а повезивање у систем зеленила је предмет урбанистичких планова и просторних планова ЈЛС.</p>
<p>3. Примедба на допуштање експлоатације минералних сировина у простору под режимом заштите (резерват природе Делиблатска пешчара) Специјални резерват природе Делиблатска пешчара је у режиму заштите I и II категорије по законима Републике Србије.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС. На подручју које данас обухвата СРП Делиблатска пешчара установљена су 1970.</p>

<p>Такође ужива и међународни статус по шест основа.</p> <p>Нацртом Просторног Плана Републике Србије је потврђено стратешко опредељење да се Делиблатска пешчара номинује за УНЕСКО Листу резервата биосфере.</p> <p>СПР Делиблатска пешчара је шести по величини резерват у Србији који превазилази национални значај и од међународног је значаја као коридор кретања птица.</p> <p>Све ово горе наведено је у супротности са истим ППРС који у исто време предвиђа и експлоатацију минералних сировина у северо-источном делу Делиблатске пешчаре. Такође је и у супротности са рефералном картом 4а „ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА” и рефералном картом 4б „ЖИВОТНА СРЕДИНА”.</p> <p>Додатно упоређујући рефералне карте 1. и 4а. може се закључити да би захват експлоатације минералних сировина угрозио најмање 15 приоритетних станишта.</p> <p>НЕПРОФЕСИОНАЛНО је да се исто подручје на једној карти означи као заштићено, а на другој карти означи шрафуром која означава експлоатацију минералних сировина.</p> <p>Потребно је извршити брисање шафуре/легенде „Експлоатација минералних сировина” са подручја СПР Делиблатска пешчара која се тренутно налази на рефералној карти 1. „НАМЕНА ПРОСТОРА” као и да се избаци могућност било какве експлоатације минералних сировина из свих текстуалних делова ППРС Нацрта и Стратешке процене ППРС, а тиче се Специјалног природног резервата. Уколико се не уклони поменута шрафура, отвара се могућност уништавању природе у већ заштићеном подручју, угрожавању животне средине и ризик да се номинација за УНЕСКО Листу одбаци.</p> <p>(Графички прилог)</p>	<p>године лежишта Тилва и Мраморак на којима се преко неколико бушотина експлоатише и даље транспортује природни гас на еколошки безбедан начин, уз поштовање закона и уредбе о заштити СРП. Друга експлоатација сировина не врши се, не планира се и није дозвољена.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (у конкретном случају ПППП за СРП Делиблатска пешчара), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>4. Примедба на предвиђену активност изградње термоелектране. Србија тренутно нема имиц који би допустио или јустификовао изградњу оваквог загађивача</p> <p>Потребно ја скинути са листе приоритета за изградњу ТЕ „Нови Ковин” капацитета 2x350MW у општини Ковин. Нова</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Изградња ТЕ „Нови Ковин“ је у Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна изграда</p>

<p>термоелектрана је предвиђена између Ковина и насипа према Дунаву. Општина Ковин и околина спадају у зону угрожене животне средине из II категорије (повремена прекорачења граничних вредности загађујућих материја у ваздуху). Изградњом ТЕ „Нови Ковин” значајно би био загађен ваздух суспендованим честицама, SO₂, NO_x, тешким металима и другим загађујућим материјама те би Општина Ковин и околина у том случају спадали у најугроженију животну средину I категорије (прекорачене граничне вредности емисија у ваздух, термоелектране, јаловишта и депоније пепела и шљаке, прекорачене граничне вредности загађујућих материја у земљишту и коридори путева). Треба узети у обзир да се становници у овој Општини и околини претежно баве пољопривредом те би ТЕ „Нови Ковин” посебно угрозила њихов начин живота и изворе прихода јер би суспендоване честице из термоелектране и јаловина из рудника (предвиђено 4.000 хектара јаловине) неповратно загадиле плодно земљиште и самим тим житељима овог краја трајно одузеле средство за рад. Уједно би био угрожен заштитни појас са великим извориштима питке воде за водоснабдевање Баната. Утицајем нове ТЕ „Нови Ковин” такође би било деградирано подручје СРП Делиблатска пешчара која је тренутно IV категорије (подручје веома квалитетне животне средине). Позивамо вас да примените препоручене мере заштите за подручја угрожене животне средине из Извештаја о стратешкој процени утицаја ППРС на животну средину, које налажу да се обезбеде „решења и опредељења којима се спречава даља деградација и побољшава постојеће стање, како би се умањили ефекти деградације животне средине као ограничавајућег фактора развоја. У овим подручјима је потребно спречити даље загађивање и деградацију животне средине, ограничити лоцирање делатности које загађују и деградирају животну средину и предузети мере заштите при лоцирању нових делатности, посебно оних са изразито негативним утицајима на животну средину.”</p>	<p>детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена. Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у првом приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара. Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати отребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ</p>
--	---

Према Извештају о СПУ (страница 87) планирана изградња нових термоенергетских капацитета имаће негативан утицај на животну средину, а очекују се кумулативни и сергијски негативни утицаји на ширем подручју планираних пројеката.

Додатни фактор утицаја на животну средину имају и железара у Смедереву и ТЕ „Костолац” које се налазе релативно близу Ковина и као такве би имале веома јак здружени, кумулативни и синергијски негативан ефекат загађивања заједно са новом ТЕ „Нови Ковин”.

Потребно је у исто време ограничити захват за површинску и подводну експлоатацију минералних сировина (лигнита) приказан на референтној карти 1. „НАМЕНА ПРОСТОРА” где је обухваћен простор села Мало Баваниште и Острово (у прилогу графички приказ). Величина захвата експлоатације угља предвиђена овим Нацртом ППРС би захтевала и иселење становника села Мало Баваниште и Острово (видети графички прилог Исечак из рефералне карти 1. „НАМЕНА ПРОСТОРА”).

Коментар:

Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важеће Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава.

Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво.

Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као основ за реализацију пројекта наводи се Стратегија развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која

(Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и

<p>није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и увојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност” до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет”. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.</p> <p>Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до милијарду евра годишње за Електропривреду Србије.</p> <p>Молимо да уважите ове сугестије и примедбе и измените и усагласите Нацрт ППРС са нормативима из позитивне праксе, а у интересу заштите природе и грађана, као и њиховог здравља и имовине и на тај начин осигурате квалитетнији развој Републике Србије и будућих генерација.</p>	<p>могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
--	---

<p>139. Александар Кулић, У.Г. Борани се питају, У.Г. Одбранимо Злотску реку, У.Г. Сигурне стазе, У.Г. Бебиронче, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. У Поглављу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, на страни 26, у пасусу о значају просторног планирања у системима развојних политика додати: - регионални и локални демографски развој.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У алинеји 1. став 1. на стр. 26. ППРС после речи: „усклађивања” додаје се следећи текст: „регионалног и демографског развоја”.</p>

<p>2. У поглављу о ефектима у делу 1. Заштита и коришћење природних ресурса, на страни 26., додати:</p> <p>- директни позитивни ефекти одрживог развоја локалних заједница</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примена свих планских решења ППРС имаће индиректне позитивне ефекте на одрживи локални развој локалних заједница.</p>
<p>3. У поглављу о ефектима у делу 2. Становништво и социјални развој, на страни 27., додати:</p> <p>- директни позитивни руралног развоја на просторима експлоатације минералних сировина и обновљивих извора енергије</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин за овај ниво планског документа у алинеји 2. тачке 2. Становништво и социјални развој на стр. 27. ППРС.</p>
<p>4. У поглављу 3. Развој индустрије и туризма, на страни 27., додати:</p> <p>- побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама и заштита животне средине.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије”) да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју”. Напомињемо да је примедба на одговарајући начин садржана и у алинеји 1. тачке 5. на стр. 27. ППРС.</p>
<p>5. У поглављу 5. Заштита животне средине и наслеђа, на страни 27 - 28., додати:</p> <p>- директни позитивни ефекти санације депонија рударског отпада, ремедијација и рекултивација угроженог, оштећеног и деградираног земљишта и чишћење и ревитализација загађених речних токова.</p> <p>- директни позитивни ефекти на здравље становништва и квалитет живота и демографски опоравак руралних подручја</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се делимично друга алинеја примедбе на следећи начин: У првој алинеји тачке 5. на стр. 27. ППРС после речи: „директни позитивни ефекти на ефикаснију заштиту” додају се речи: „ здравља становништва и”. (б) Не прихвата се прва алинеја примедбе. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у првој алинеји тачке 5.</p>
<p>6. У делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије - Реализација планских концепција и решења по областима у ППРС имаће следеће кључне ефекте на унапређење просторног развоја Републике: 3. Развој индустрије и туризма - додати:</p> <p>директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне и зелене економије биће и у заштити животне средине и одрживом развоју</p>	<p>6. Примедба се прихвата. <i>Образложење:</i> Прихваћена је слична примедба број 1. подносиоца Марка Вукомановића (Савез еколошких организација „Зелена листа Србије”) да се у делу 1.3.4. Улога Просторног плана у управљању просторним развојем Републике Србије, дода нова алинеја 2. у тачци 3. Развој индустрије и туризма на стр. 27. ППРС која гласи: „директни позитивни ефекти развоја индустрије кроз развој циркуларне производње и "зелене" економије доприносе заштити животне средине и одрживом развоју”.</p>
<p>7. У делу 1.4. УТИЦАЈИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОКРУЖЕЊА НА ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ</p>	<p>7. Примедба се прихвата. Први део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст,</p>

<p>СРБИЈЕ, 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе, допунити колико се заостаје у димензији (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија) У овом делу додати да су кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду и већа еколошка оријентисаност („зелена економија“)</p>	<p>структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе на стр. 30. ППРС (став 3), текст се мења тако да гласи: „Према традиционалним EBRD индикаторима Србија највише заостаје у области приватизације великих система, управљања и реструктурирања предузећа и спровођења политике конкурентности. Методолошки концепт мерења одрживости привредног раста унапређен 2017, акцентирао је шест кључних димензија реформи: (1) конкурентност, (2) добро управљање, (3) еколошка оријентисаност („зелена” економија), (4) инклузивност, (5) отпорност, и (6) интегрисаност. Србија у 2019. заостаје у свим реформским областима за транзиционим државама чланицама ЕУ (просечна оцена за Србију 5,78 наспрам 6,64 просечна оцена транзиционих ЕУ држава): у области конкурентности (5,36 наспрам 6,33), доброг управљања (5,52 наспрам 6,21), „зелене економије” (5,79 наспрам 6,47), инклузивности (6,16, наспрам 6,53), отпорности (5,86 наспрам 7,46), и интегрисаности (5,99 наспрам 6,86). Највећи реформски изазови за транзиционе државе ЈИЕ представљају проблеми животне средине, инклузије (нпр. ниска запосленост младих) и отпорности финансијских сектора. Други део примедбе се прихвата на следећи начин: У делу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе на стр. 30. ППРС (последњи став), текст се мења тако да гласи: „Кључни реформски приоритети за бржи раст српске привреде у наредном периоду су већа инвестициона јавна улагања, већа еколошка оријентисаност, борба против корупције и смањење бирократије, односно тежња ка ефикаснијој јавној управи, њена професионализација и деполитизација.”</p>
<p>8. У поглављу 1.4.2. Привредни раст, структурне промене у посткризном периоду и спроведене реформе у Табели 1: Промене у структури БДВ 2009-2015-2019. на страни 32, додати колону: - рударство</p>	<p>8. Примедба се прихвата. Додаће се нова колона за рударство у Табели 1.</p>
<p>9. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, Табела 2. Структура земљишног покривача Републике Србије на страни 43, дати</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте. <i>Образложење:</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>), које примењује</p>

<p>податке о површини земљишта које је заузето површинским коповима, рударским депонијама и које је деградирано рударским активностима и угрожено, загађено и деградирано рударством.</p>	<p>Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв. антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије.</p> <p>Рударске активности су само један од узрока заузимања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012. године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл.</p>
<p>10. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог</p>	<p>10. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин:</p>

<p>коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, на страни 43, у реченици “Веома опасну дугорочну тенденцију коришћења земљишта у Србији представља прекомерно заузимање пољопривредних површина за...” додати “...отварањем рударских копова и депоновањем рударског отпада на неуређеним депонијама, напуштене рударске депоније, ширење загађеног и деградирног земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобарног земљишта загађеним рекама.”</p>	<p>На стр. 44. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи: „Местимично веома озбиљан проблем представља обимно заузимање пољопривредног земљишта за отварање рударских копова и депоновање рударског отпада, кашњење са деконтаминацијом и рекултивацијом напуштених депонија, деградирање и ширење загађивања земљишта емисијом отпадних гасова и прашине из рударства и индустрије, загађивање и деградирање приобалног земљишта загађеним рекама и сл.”</p> <p><i>Образложење:</i> Подносиоци примедбе с правом указују на бројне негативне последице рударства и енергетике на опште услове животне средине, што укључује и очување површина и квалитета пољопривредног земљишта. Основни проблем је у томе што се не поштују законске обавезе рекултивације и примене других мера заштите простора и животне средине, што је у пуној мери уважено у одговарајућим деловима ППРС, а нарочито у поглављу 3. о имплементацији.</p> <p>У делу 2.5.1.1.1.2. став 1. тачка 1. у планским решењима је предвиђено (стр. 169): „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираним површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичких и неметаличких минералних сировина, као и другим привредним и потрошачким активностима.....”</p> <p>Обавезе примене адекватних мера за хитно решавање овог веома озбиљног прекршаја, не само са становишта развоја пољопривреде, већ пре свега са становишта заштите животне средине, како на локалном нивоу и у непосредном окружењу, тако и на целој територији Републике Србије, идентификоване су и у другим, релевантним сегментима ППРС. Предложено је да се ова стратешка опредељења конкретизују, уз целовито уважавање локално специфичних угрожености, потенцијала и ограничења, кроз израду просторних планова подручја посебне намене и на свим другим нижим нивоима просторног планирања.</p>
<p>11. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде 1.6.1.1.1. Анализа и оцена стања, на страни 46,; Нису приказане антропогено измењене</p>	<p>11. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са утврђеном методологијом, у ППРС се даје оцена главних видова угрожености и деградације пољопривредног земљишта за територију РС у целини.</p> <p>Детаљна анализа стања земљишта у великим рударским басенима, као и на подручјима која</p>

<p>површине проширењем површинских копова у Бору и Мајданпеку, отварањем новог рудника Чукару Пеки код Бора и приобаља Борске реке и Великог Тимока насуте пиритном јаловином као и површине заузете напуштеним рударским депонијама.</p>	<p>обухватају комплексе подземне експлоатације, представља предмет израде просторних ланова подручја посебне намене.</p> <p>Према томе, сложена проблематика санације тзв. историјских загађења и других наслеђених видова деградације земљишта, односно спречавања садашњих и будућих штетних утицаја, разрађује се, у првом реду, решењима која се односе на сектор минералних сировина, рударства и енергетике, као и на заштиту животне средине, рекултивацију и ревитализацију деградираног простора, решавање конфликтних интереса у просторном развоју и сл., а тиме индиректно и на услове за развој пољопривреде.</p>
<p>12. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта и пољопривреде, 1.6.1.1.2. Оцена потенцијала и ограничења, у делу о ограничењима, страна 48., допунити: Ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије.”</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Уз пуно уважавање свих негативних утицаја рударства, енергетике и металургије на опште услове животне средине, не може се прихватити оцена да ширење рударских копова и депонија рударског отпада као и загађење ваздуха, вода и земљишта из рударства и металургије, представљају на целој територији Републике Србије једно од основних ограничења за одрживо коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде. Ова примедба је већ делимично прихваћена на прикладан начин, са образложењем које дато за примедбу број 10. истог предлагача. Осим тога, наведено ограничење је идентификовано и другим сегментима ППРС (1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине).</p>
<p>13. У поглављу 1.6. ОПШТА ОЦЕНА СТАЊА ПО ОБЛАСТИМА 1.6.1. Општа оцена стања заштите и одрживог коришћења природних ресурса 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, страна 48 - 49., Додати податке о сушењу шума због загађеног ваздуха.</p>	<p>13. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Иако постоје референтни радови на глобалном нивоу који указују на негативан утицај аерозагађења на шумске екосистеме (сушење шума), квантитативних показатеља за нашу земљу у том смислу нема.</p>
<p>14. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим, страна 53., додати (приказати) стање граничних водотокова Велики Тимок, Нера...</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У планским документима стратешког државног нивоа водним билансима се не могу обухватити све реке.</p> <p>Тимок је обухваћена збирним билансом од Млаве до границе са Бугарском, а Нера је међународна река чији су водни биланси мали да би се третирали у билансима транзитних вода.</p>

	То је предмет других просторних и секторских планова.
15. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште, страна 54., додати: Водно земљиште је угрожено рудничким отпадним водама, процедурним водама са активних и напуштених депонија рударског отпада као и отпадним водама из индустрије.	15. Примедба се делимично прихвата. Примедба се највећим делом прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.3.1.2. Водно земљиште на стр. 54. на крају првог става додаје се нова реченица која гласи: „У зони рудника и неких индустрија ВЗ угрожавају депоније, отпадне и процедурне воде из тих постројења.”
16. У поглављу 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре 1.6.1.3.1. Анализа и оцена стања 1.6.1.3.1.3. Водопривредна инфраструктура, страна 54., додати Снабдевање водом рударства и управљање рудничким отпадним водама.	16. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.1.3.1.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво планског документа дати су релевантни квантитативни показатељи по кључним гранама. Такви показатељи се у ППРС не дају на нивоу детаљизације који тражи предлагач. То је предмет просторног плана подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и подручја комплекса подземне експлоатације минералних сировина. За нове капацитете рудника у оквиру РТБ Бор планске одлука је да се снабдевање водом највећим делом темељи на води која се добија у процесу пречишћавања и рецикулације. Процес рецикулације ће се све више користити као захтевани стандард за такве објекте.
17. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.2. Металичне минералне сировине, страна 58., први пасус додати: У току отварање рудника Чукару Пеки са новом флотацијом и јаловиштима флотацијског отпада, код Бора, проширење површинских и подземних копова у Бору и околини и Мајданпеку, проширење флотације и флотацијског јаловишта у Мајданпеку што је довело до загађења реке Пек, проширују се капацити металургије у Бору.	17. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППППН „Чукару Пеки” („Службени гласник РС”, број 01/20) и СПУ утврђене су одредбе о постојећем стању, мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора. Мере заштите животне средине, рекултивације и ремедијације деградираног простора у Борско-Мајданпечком басену биће утврђене у ППППН Борско-Мајданпечког басена, чија је израда у току.
18. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања, 1.6.1.4.1.5. Сектор рударства, страна 60, у последњем пасусу поглавља додати: Узроци проблема су: - напуштене депоније рударског отпада, - непоштовање закона и стандарда, – недовољна сарадња власника рударских права и објеката са локалним становништвом,	18. Примедба се прихвата.

<p>- непримењивање мера заштите животне средине приликом затварања рудника, - изостанак рекултивације и ремедијације угроженог, загађеног и деградираног земљишта емисијама прашине и отпадних вода из рудника, - Загађене реке и уништен живи свет у њима и њиховом приобаљу - извођење истражних радова у циљу налажења нових рудних лежишта у непосредној близини водоизворишта и заштићених природних подручја.</p>	
<p>19. У поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства 1.6.1.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, страна 60., у поглављу пасусу “Ограничења, додати: Недостатак законске регулативе о укључувању јединица локалне самоуправе и локалног становништва у процесе одлучивања о управљању минералним сировинама, неразвијена друштвена свест о еколошким и економским последицама рударења по локалном становништву, нетранспарентно и централизовано прикупљање и утрошак средстава рудне ренте и њено ненаменско коришћење, одсуство институционалног реаговања на захтеве локалног становништва, недовољно улагање у локалне заједнице којима су угрожени економски интереси локалног становништва рударењем, избегавање примене БАТ технологија у рударству од стране иностраних компанија. Брисати “насељеност простора у зонама експлоатације минералних ресурса” Оваква констатација је неприхватљива.</p>	<p>19. Примедба се прихвата.</p>
<p>20. У делу 1.6.3. Општа оцена стања регионалног развоја, индустрије и туризма, 1.6.3.3. Општа оцена стања развоја индустрије, 1.6.3.3.1. Анализа и оцена стања у главне проблеме индустрије убројати и: спора примена принципа циркуларне и зелене економије.</p>	<p>20. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примедба припада области заштите животне средине. Примена принципа циркуларне и "зелене" економије није била обавезујућа у индустрији Србије у анализираном периоду, тако да анализа динамике њеног остваривања није била предмет опште оцене стања индустријског развоја. Примена ових принципа тек однедавно је обавезујућа за чланице ЕУ. Договор о зеленој Европи (<i>European Green Deal</i>, децембра 2019), део је интегралне стратегије Европске комисије за имплементацију Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (<i>The UN 2030 Agenda</i></p>

	<p>and the sustainable development goals). Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН. Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр. 147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/ економије. Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>21. У део 1.6.3.4. Општа оцена стања развоја туризма, 1.6.3.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, додати као антропогене потенцијале: подршка развоју планинског, руралног, еколошког туризма - зеленог туризма</p>	<p>21. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.3.4.2 у стави 1. на стр. 94. у реченици о антропогеним потенцијалима у загради иза речи: „ваучери, усмеравање ђачких екскурзија” додаће се речи: „подршка развоју планинског, руралног, еколошког и других видова културног туризма”.</p>
<p>22. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха, стране 113 - 114), први пасус о узроцима загађења допунити: непоштовање закона и стандарда о емисијама отпадних гасова и прашине у ваздуху, неизграђене институције које се баве заштитом ваздуха, нису разграничена надлежности државе и локалних заједница, недовољна информисаност грађана, недовољно укључивање јавности у процесе доношења одлука о заштити ваздуха.</p>	<p>22. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна реченице са: „непоштовање стандарда о емисијама отпадних гасова и прашине у ваздуху и неразграничене надлежности државе и локалних заједница.” (б) Не прихвата се да узрок загађења ваздуха може бити недовољна информисаност грађана или недовољно укључивање јавности.</p>
<p>23. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха, стране 113 - 114), Нису коришћени годишњи извештаји и оцене квалитета ваздуха у агломерацијама за 2019. и 2020. годину које је сачинила Агенција за заштиту животне средине по којима је дошло до</p>	<p>23. Примедба се делимично прихвата. (а) У анализи и оцени стања коришћени су годишњи извештаји из 2019. године а подаци су се односили на 2018. годину. То су били доступни извештаји. У међувремену је припремљен, али није објављен, Извештај за 2020. годину. У складу са новим доступним подацима прихвата се допуна анализе и оцене стања квалитета ваздуха. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>

<p><i>погоршања квалитета ваздуха. Видети: http://www.sepa.gov.rs/download/izv/Vazduh_2019.pdf, http://www.sepa.gov.rs/download/Izvestaj_2019.pdf. Изостављање ових подата доводи до погрешног планирања. ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</i></p>	
<p>24. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.2. Квалитет вода, страна 115, у првом поглављу додати следеће изворе: Рударске отпадне воде, отпадне воде флотација минералних сировина, процедурне воде са активних и напуштених депонија рударског и комуналног отпада. Нису коришћени подаци из 2019 године Агенција за заштиту животне средине. Видети: http://www.sepa.gov.rs/download/KvalitetVoda_2019.pdf, http://www.sepa.gov.rs/download/VodeSrbije/KvalitetSedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf, ПОТПУНО ИЗМЕНИТИ ЦЕЛО ПОГЛАВЉЕ КОРИСТЕЋИ ПОДАТКЕ ИЗ ОВИХ ИЗВЕШТАЈА.</p>	<p>24. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна реченица у складу са сугестијом. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета вода. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>
<p>25. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.1. Општа оцена стања квалитета животне средине 1.6.5.1.1. Анализа и оцена стања 1.6.5.1.1.3. Квалитет земљишта, страна 116 - 117., ПОТПУНЕ ПРЕРАДИТИ СА ПОДАЦИМА О ЗЕМЉИШТУ КОЈЕ ЈЕ ДЕГРАДИРАНО РУДАРСКИМ КОПОВИМА, ДЕПОНИЈАМА РУДАРСКОХ ОТПАДА, ЗЕМЉИШТЕ У ПРИОБАЉУ РЕКА КАО ПОСЛЕДИЦА ИСПУШТАЊА ОТПАДНИХ РУДНИЧКИ И ПРОЦЕДНИХ ВОДА СЕ ДЕПОНИЈА. ПРИКАЗАТИ КОНТАМИНИРАНЕ ЛОКАЦИЈЕ. Користити “Катастар деградираног и контаминараног земљишта у Републици Србији” http://www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDekontaminacijiZemljista.pdf</p>	<p>25. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна поглавље у складу са новим подацима везаним за анализу и оцену стања квалитета земљишта. (б) Не прихвата се измена целог текста.</p>
<p>26. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа 1.6.5.2.</p>	<p>26. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се допуни последњи став у делу 1.6.1.4.1.2. на стр. 58. ППРС тако што се</p>

<p>Општа оцена стања управљања отпадом 1.6.5.2.1. Анализа и оцена стања, страна 119., НИЈЕ ДАТА ОЦЕНА СТАЊА УПРАВЉАЊА РУДАРСКИМ ОТПАДОМ. Допунити и изменти ово поглавље.</p>	<p>после речи: „техногени металични минерални ресурси у флотацијским јаловиштима и депонијама” текст у загради мења и гласи: „(Бор, Леце, Рудник, Грот, као и потенцијално друге локације из Катастра рударског отпада).” (б) Н може да се прихватити део примедбе о допуни оцене стања управљања отпадом проблематиком рударског отпада. <i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина.</p>
<p>27. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 136 - 137., у поглављу о потенцијалима додати: - Побољшање система информисања и учешћа јавности у процесима доношења одлука.</p>	<p>27. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Не представља потенцијал. Односи се на институционално-организационе мере општег типа (за процес доношење одлука о јавним политикама, просторном планирању, техничкој документацији, инвестиционих одлука јавног сектора и др.). Ове опште мере нису предмет ППРС, већ институционалне организације на свим нивоима управљања.</p>
<p>28. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 137 - 138., у поглављу о кључним ограничењима додати: - избегавање примене мера заштите животне средине и безбедности и здравља на раду од страних инвеститора, - угрожена, загађена и деградирана животна средина у рударским регионима, - недовољна еколошка свест доносиоца одлука, - само формално, а не суштински укључивање јавности у процесе доношења одлука.</p>	<p>28. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Друга алинеја примедбе садржана је на одговарајући начин у алинеји 9. синтезе кључних ограничења за одрживи просторни развој на стр. 138. ППРС. На одговарајући начин садржана је и у ограничењима развоја сектора минералних сировина и рударства на стр. 61. дела 1.6.1.4.2. ППРС, као и у општој оцени стања квалитета животне средине (део 1.6.5.1. ППРС). Остале алинеје примедбе нису предмет ППРС.</p>
<p>29. У поглављу 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, страна 137 - 138., у поглављу о кључним проблемима, додати: - миграција становништва из локалних заједница на којима се незаконито користе природни ресурси због немогућности бављења традиционалним привредним активностима, загађење животне средине и нарушеног квалитета живота.</p>	<p>29. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У делу 1.6.6. ППРС дата је синтезна оцена кључних проблема просторног развоја. На одговарајући начин прва алинеја примедбе садржана је у тачкама 1, 3, 6. и 7. на стр. 138. дела 1.6.6. ППРС.</p>

<p>- недовољна укљученост локалног становништва у доношење одлука о просторном и урбанистичком планирању и развоју заједнице.</p>	
<p>30. У део 1.6.6. Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије, Кључни потенцијали за одрживи просторни развој Републике Србије, додати поред примене принципа чистије производње и примену принципа циркуларне и зелене економије. У Предуслове за остваривање успешног и кохерентног територијалног развоја Србије додати и принципе циркуларне и зелене економије</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се у принципи циркуларне економије укључе заједно са другим принципима у део 2.2. Принципи просторног развоја Републике Србије, уз напомену да се ови принципи односе на разне области. Примедба примарно припада области заштите животне средине, међутим, захтева интегрисање свих области у односу на примену принципа циркуларне економије. Проблем "циркуларне економије" отвара питање интегрисања еколошких приступа "кружног" циклуса материје и енергије у све људске делатности – од производње, енергетике, рударства, саобраћаја, пољопривреде, туризма, производње хране, грађевинарства, услуга итд., као и повезаност са одлагањем отпада. С обзиром да је реч о новом и недовољно истраженом концепту, неопходна су претходна интегрисана истраживања. Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/економије. Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена принципа циркуларне производње/економије.</p>
<p>31.У поглављу 2. ЦИЉЕВИ И ПЛАНСКА РЕШЕЊА 2.1. СЦЕНАРИО ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2035. ГОДИНЕ 2.1.3. Сценарио просторног развоја Републике Србије до 2035. године, страна 143, допунити да План просторног развоја мора да обухвати и четврту суштинску димензију: Рационално коришћење природних ресурса и заштиту животне средине.</p>	<p>31. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.1.3. на крају става 2. на стр. 143. додаје се следећи текст: „и рационално коришћење природних ресурса и заштита животне средине”.</p>
<p>32.У следећем пасусу овог поглавља речи три димензије заменити са четири димензије.</p>	<p>32. Примедба се прихвата.</p>
<p>33.У поглављу 2.2. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, страна145, додати нове принципе:</p>	<p>33. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се прва алинеја примедбе.</p>

<p>- одрживи развој локалних заједница, - принцип заштите природних ресурса и природног наслеђа;</p>	<p>(б) Друга алинеја примедбе није основана. <i>Образложење:</i> Већ је наведена у тексту.</p>
<p>34. У поглављу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, страна 146, проширити општи циљ: ... Заустављање негативних демографских процеса у рударским и пограничним зонама.</p>	<p>34. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Предложени текст примедбе није предмет општег циља просторног развоја ППРС.</p>
<p>35. У делу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, код Општег циља појаснити да се не ради о „циркуларном развоју“ већ о „циркуларној економији“.</p>	<p>35. Примедба се прихвата.</p>
<p>36. У поглављу 2.3.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, страна 146, у поглављу о специфичним циљевима додати нове циљеве: 7. рационално управљање природним ресурсима, 8. одрживи развој локалних заједница</p>	<p>36. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У делу 2.3.2.1. тачка 6. на стр. 146-147. ППРС садржано је одрживо коришћење природних ресурса. Управљање није предмет планских решења ППРС, већ његове имплементације (поглавље 3) и обрађено је у делу 3.2. ППРС. У делу 2.3.2.1, посебни циљеви у тачкама 2-6. усмерени су на оставривање одрживог развоја локалних заједница, регионалних целина и укупне територије Србије, што је јасно назначено и на почетку става 1. и у ставу 2. на стр. 147.</p>
<p>37. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, страна 147, у поглављу општи циљеви, додати: Ремедијација и рекултивација угроженог, загађеног и деградираног земљишта.</p>	<p>37. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Ремедијација и рекултивација не може да буде циљ, већ планско решење, односно мера којом се обезбеђује остваривање постављених циљева, који су дефинисани у складу са принципом интегралности у планирању и остваривању одрживог просторног развоја, као и начелом конзистентности и усклађености планских концепција и решења. Реч је о следећим циљевима „трајно очување површина и квалитета пољопривредног земљишта у добрим пољопривредним и еколошким условима” (2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, стр. 147); „очуван идентитет и ојачана резилијентност простора на промене и притиске, одрживим коришћењем и заштитом природних ресурса, животне средине, биолошке разноврсности, природног и културног наслеђа, развојем и уређењем предела и зелене инфраструктуре” (2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије,</p>

стр. 146); „успостављање поузданог система заштите животне средине кроз развој еколошких рударских метода (у свим фазама, од истраживања до постексплоатационе фазе), ефикасног коришћења енергије, рециклаже и коришћења најбољих расположивијих техника” (2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, стр. 150); „очување екосистема повезаних са пољопривредом и шумарством, биодиверзитета, традиционалних обележја руралних предела, као и природног и културног наслеђа” (2.3.2.2.7. Циљеви руралног развоја и уређења села, стр. 152); и др.

Ради остваривања наведених циљева у сегментима ППРС о пољопривреди и руралном развоју планирана су следећа решења:

- стр. 170 (2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта), тачка 7: „Идентификовање контаминираних локалитета и дефинисање/омеђавање подручја на којима је неопходно спровођење програма заштите од свих видова ерозије, смањења садржаја органске материје, заслањивања, збијања, губитка биолошке разноврсности, конверзије земљишта у непољопривредне сврхе, поплава и клизишта, уз одређивање приоритетних превентивних и куративних мера, рокова извођења, надлежности, индикатора за праћење ефеката и реалних извора финансирања”.

- стр. 228 (2.5.2.3.5. Смернице за уређење сеоских атара), у приоритету (став 2, алинеја 3) сврстано је: „одређивање површина пољопривредног земљишта на којима је неопходно извршити рекултивацију, пошумљавање, антиерозиону заштиту и хидротехничке и агротехничке мелиорације, те предузети целовите мере за заштиту земљишта и вода”; последни став са наставком на стр. 229. гласи: „Просторним плановима јединица локалне самоуправе и просторним плановима подручја посебне намене треба утврдити површине које су загађене арсеном, тешким металима, пестицидима, дериватима нафте и другим агенсима штетним по здравље људи и других живих организама (као што су осиромашени уранијум и преостале касетне бомбе као последица НАТО агресије), на којима се обавезно морају применити одговарајуће технологије фитосанације; екоремедијације тла и подземних вода или биоремедијације, на основу посебних пројеката. Избор прикладних метода и мера зависи, примарно, од врсте, интензитета и

	<p>опсега загађености, при чему предност треба дати примени иновативних технологија заснованих на најбољем доступном знању, које су одрживе и еколошки безбедне, имају минималан негативни утицај на животну средину, одликују се малом потрошњом енергије и необновљивих ресурса, економски су рентабилне и социјално прихватљиве. У случају јаче загађености пољопривредних земљишта, њихово коришћење треба преусмерити на производњу биогорива, односно других непрехрамбених видова биомасе.”</p> <p>- стр. 368-371. (3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације,) предвиђена је, између осталог, израда пројеката ремедијације контаминираних локалитета и програма заштите угроженог земљишта од ерозије (тачка 1), катастра напуштених рудника и рударских објеката у Републици Србији са мерама за санацију и ремедијацију (тачка 4), успостављање и проширење мониторинга и развијање Националног регистра извора загађивања у простору, што подразумева модернизацију мреже мониторинга квалитета амбијенталног ваздуха, успостављање аутоматског мониторинга над значајним емитерима, проширење система праћења квалитета површинских и подземних вода, успостављање мреже мониторинга емисије отпадних вода, развијање мониторинга загађености земљишта и др. (тачка 14).</p> <p>- стр. 375. (3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије), став 1. алинеја 1. гласи: „на подручјима високог агроеколошког потенцијала приоритетна је подршка јачању активности усмерених на заштиту животне средине, ублажавања ефеката климатских промена, унапређивање система за наводњавање и одводњавање, као и унапређење предела (рекултивација пољопривредног земљишта коришћеног за експлоатацију минералних сировина, ремедијација контаминираних земљишта, интегрално управљање применом агрохемикалија, производња биогорива, очување станишта и предеоних вредности отвореног простора)”.</p>
<p>38. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.1. Циљеви заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде и рибарства, страна 148, у поглављу посебни циљеви, додати: 6. Заустављање ширења загађења</p>	<p>38. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Овај проблем је у пуној мери уважен и свестрано обрађен у одговарајућим сегментима ППРС, кроз мере којима се обезбеђује очување пољопривредног земљишта у добрим производним и еколошким условима, заштиту вода, животне средине и сл.</p>

<p>замљишта, површинских и подземних вода са деградираног земљишта.</p>	
<p>39. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре, страна 149, додати нови општи циљ: заустављање испуштање отпадних вода из рударства, индустрије и домаћинства</p>	<p>39. Примедба се делимично прихвата. Не може да формулише општи циљ онако како предлаже предлагач. Примедба се прихвата на начин да се у делу 2.3.2.2.3. на стр. 149. мења текст треће алинеје општег циља тако да гласи: „- постизање доброг еколошког и хемијског статуса/потенцијала водних тела површинских вода и доброг хемијског и квантитативног статуса водних тела подземних вода, применом рационализације коришћења, пречишћавања и рецикулације отпадних вода из насеља, индустрије и рударства;”.</p>
<p>40. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.3. Циљеви заштите и коришћења вода и водопривредне инфраструктуре, страна 149, додати нове посебне циљеве: 10. Коришћење акватичних биљака као биогорива, 11. Демонтирање свих мини хидроелектрана након истека времена њихове амортизације, 12. Изградња водозавата за потребе рударства и металургије низводн од рудника места изливања рударских вода и отпадних индустријеских вода.</p>	<p>40. Примедбе не могу да се прихвате. <i>Образложење:</i> Предложени резолутни ставови и такав степен детаљизације као што су предложени циљеви нису оправдани, јер се априорно не зна да ли су тако формулисани циљеви увек остварљиви и оправдани са еколошког и економског становишта.</p>
<p>41. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, страна 149, у делу о општем циљу додати: Обезбеђење економских, социјалних и еколошких услова за опстанак локалног становништва у рударским областима и њихово укључивање у процесе доношења одлука о управљању минералним сировинама. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, страна 149, у делу о посебним циљевима додати: 7. Санација напуштених рудника и депонија и рекултивација и ремедијација оштећеног земљишта и водотокова. 8. Наменско коришћење средстава од рудне ренте и 9. Очување локалних заједница у рударским областима</p>	<p>41. Примедба се прихвата.</p>

<p>42. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.10. Циљеви регионалног развоја, страна 153, у дефиницији општег циља додати: очување природних вредности и заштита животне средине.</p>	<p>42. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.3.2.2.10. (став 1.), на стр. 153., Циљеви регионалног развоја, текст се мења тако да гласи: „Основни циљ регионалног развоја Србије је интензивнији регионални привредни раст и јачање регионалне конкуретности у функцији равномернијег развоја и већег степена економске, социјалне и територијалне кохезије и очувања природних вредности и заштите животне средине.”</p>
<p>43. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.10. Циљеви регионалног развоја, страна 153, у поглављу посебни циљеви додати: 4.а. Израда и реализација посебних програма деонтаминације контаминираних локација.</p>	<p>43. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> „Израда и реализација посебних програма деонтаминације контаминираних локација” припада области животне средине. Садржана је у приоритетима дела 3.1. тачка 10. подтачка 10.1. на стр. 363. ППРС.</p>
<p>44. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.12. Циљеви развоја индустрије, страна 154, у дефиницији општег циља додати: примена БАТ технологија и принципа циркуларне економије</p>	<p>44. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Принципи циркуларне производње већ постоје у прогностичком делу поглавља 2. ППРС о индустрији. Консеквентно, у делу 2.3.2.1. Општи и посебни циљеви просторног развоја Републике Србије, став 2. на стр.147, већ је наведено да посебни циљеви подразумевају: развој и поступну примену циркуларне производње/ економије. Друго, у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. дефинисаним успостављањем одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030. обухваћена је и примена БАТ технологија и принципа циркуларне производње/економије. Део предложеног циља већ је садржан и у одељку 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, стр. 159. ППРС, у посебним циљевима животне средине (циљ 5. примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (БАТ) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине). Принципи циркуларне економије су део ширег оквира циљева одрживог развоја, нпр. <i>Агенде 2030 Србија</i> која је заснована на <i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>. Консеквентно, тај приступ је коришћен и у планским решењима у области индустрије. У поглављу 3. Имплементација, део 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године у области 5. Индустрија, на стр. 358. ППРС,</p>

	<p>наведено је у ставу 5.9. „постепено прилагођавање политици циркуларне производње, чистијим и најбољим доступним технологијама, стандардима заштите животне средине и климатским променама, компатибилно са националним приоритетима развоја”.</p>
<p>45. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.12. Циљеви развоја индустрије, страна 154, у дефиницији посебних циљева додати:</p> <p>6. Развој “чистије производње”</p> <p>7. Повећање енергетске ефикасности индустрије,</p> <p>8. Смањење емисије отпадних гасова, прашине и вода,</p> <p>9. Смањење настајања отпада и његова рециклажа.</p>	<p>45. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Предложени посебни циљеви (6, 8, 9) односе се на област животне средине. Предложени посебни циљеви (6-9) су већ садржани у делу 2.3.2.2.12. у оквиру посебних циљева индустрије у тачци 5. на стр. 154. ППРС у посебном циљу 5. „успостављање одговарајућег степена усклађености са циљевима одрживог развоја индустрије, иновација и инфраструктуре УН до 2030”. Посебни циљ 5. усклађен је са циљевима <i>The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals</i>, на којој се заснива <i>Агенда 2030.</i> (Србије), као и са посебним циљевима у поглављу о животној средини у ППРС.</p> <p>Део предложених посебних циљева већ је садржан и у делу 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, стр. 159. ППРС, у посебним циљевима животне средине (циљ 5. примена савременијих технолошких решења, најбољих доступних технологија (БАТ) и концепта чистије производње приликом реализације пројеката који могу имати негативан утицај на квалитет животне средине).</p> <p>У делу 2.3.2.2.18. Циљеви управљања отпадом, општи циљ је је обухватио: одрживи систем управљања отпадом ради смањења загађења животне средине и деградације простора, што укључује и индустријску делатност. Посебни циљеви управљања отпадом укључили су комунални отпад, селекције отпада, изградњу постројења за третман и одлагање опасног отпада и посебних токова отпада, затварање и санацију контаминираних локација опасног отпада.</p> <p>Предложени посебни циљеви у индустрији обухваћени су у стратешким опредељењима индустрије (у делуу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) где се на стр. 258. ППРС наводи следеће:</p> <p>„Друго стратешко опредељење индустријског развоја ... и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27</p>

	<p>(животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетској ефикасности.” Такође, стратешка опредељења индустријског развоја (стр. 261) обухватила су „делимичну декарбонизацију производње за поједине производње према преузетим обавезама Србије и законима.</p> <p>У поглављу 3. Имплементација, део 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја: ...подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији.”</p>
<p>46. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, страна 159., општи циљ допунити: заштита здравља становништва у агломерацијама у којима је концентрација загађујућих материја у ваздуху опасна по здравље.</p>	<p>46. Примедба се прихвата.</p> <p>Општи циљ ће бити допуњен са: „заштита здравља становништва у агломерацијама”.</p> <p>У општем циљу се не може наводити само ваздух јер је општи циљ свеобухватан и односи се на целокупну област животне средине.</p>
<p>47. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.17. Циљеви заштите животне средине, страна 159., посебне циљеве допунити:</p> <p>1. Израда просторних планова посебне намене за агломерације у којима је концентрација загађујућих материја у ваздуху опасна по здравље.</p> <p>2. Изградња система за пречишћавање одпадних гасова и вода,</p> <p>3. Побољшање система информисања јавности о загађености и заштити животне средине и укључивање у процесе доношењ одлука.</p> <p>4. Деконтаминација контаминираних локација,</p> <p>5. Санација, рекултивација и ремедијација напуштених рудника и депонија рударског отпада,</p> <p>6. Развој система сакупљања и рециклаже отпада,</p> <p>7. Изградња регионалних депонија комуналног отпада,</p>	<p>47. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се да се у посебне циљеве додају ставке о информисању јавности и деконтаминацији и санацији.</p> <p>(б) Не прихватају се остале ставке. Прва ставка нема правно утемељење, друга ставка је секторски циљ, а последње две се не односе на циљеве заштите животне средине него на циљеве управљања отпадом.</p>
<p>48. У поглављу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима 2.3.2.2.18. Циљеви управљања</p>	<p>48. Примедба се делимично прихвата.</p>

<p>отпадом није обрађен проблем рударског отпада. ДОПУНИТИ ОБРАДОМ ПРОБЛЕМА УПРАВЉАЊА РУДАРСКИМ ОТПАДОМ.</p>	<p>(а) Прихвата се да се у делу 2.5.1.4.6. на стр. 201. у другој реченици после речи: „ рударских објеката” додају речи: „и депонија”. У делу 3.2.2. на стр. 369. на крају тачке 4. после речи: „, као и” додају речи: „пројеката санације и валоризације техногених минералних сировина са рударских депонија”.</p> <p>(б) Не прихвата се допуна циљева и планских решења о управљању отпадом рударским отпадом.</p> <p><i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом.</p> <p>Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>49. У делу 2.3.2.2. Општи и посебни циљеви просторног развоја по тематским областима, 2.3.2.2.4. Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства, Посебне циљеве допунити следећим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обезбеђивање адекватног управљања рудничким отпадом, ремедијација и рекултивација девастираних површина, примена циркуларне економије у рударству - коришћење техногених сировина, отпадне воде и др. 	<p>49. Примедба се прихвата.</p>
<p>50. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, страна 169., планска решења допунити у тачкама: 1. Зауставити деградирање земљишта изградњом непрописних депонија рударског отпада и загађењем процедурних вода са напуштених и активних депонија. 2. Металичних сировина (а не само енергетских и неметаличних)</p>	<p>50. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин:</p> <p>– На стр. 169. мења се формулација тачке 1. тако да гласи: „Успоравање, односно свуда где је то у општедруштвеном интересу, потпуно заустављање динамичне тенденције заузимања пољопривредних земљишта за стамбену изградњу, формирање нових пословно-индустријских зона и задовољавање других непољопривредних потреба социоекономског развоја, кроз успостављање строгих критеријума и система контроле: ширења грађевинских подручја насеља, као и подручја експлоатације и прераде рудних богатстава; обезбеђење услова за одрживи развој пољопривреде у зонама утицаја саобраћајних коридора, индустријских постројења и сл.; санкционисање законске забране деградирања земљишта и загађивања вода и ваздуха изградњом непрописних депонија рударског, индустријског и комуналног отпада; као и кроз предузимање мера за ревитализацију</p>

	<p>и активирање браунфилд локација, уз адекватну планску подршку на локалном нивоу.”</p> <p>- На стр. 169. мења се формулација тачке 2. тако да гласи гласи: „Неодложно надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора привремено заузетог површинском експлоатацијом лигнитских лежишта, металичних и неметаличних минералних сировина, као и у спровођењу мелиорација пољопривредног земљишта деградираног утицајима локација контаминираних нафтном, хемијском, прехранбеном и војном индустријом, рударством, енергетиком, металургијом, комерцијалним и путничким транспортом, депонијама отпада и осталим индустријским и комерцијалним активностима.”</p>
<p>51. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.1.2. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, страна 173., Табела 18., у реду Република Србија -укупно, колону Приоритетне активности и мере подршке допунити са: Заштита пољопривредног земљишта од конверзије у вештачке површине, контаминације, ерозије</p>	<p>51. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Према дефиницији Европске агенције за заштиту животне средине, контаминирани локације су оне на којима је утврђена присуство агенса који представљају потенцијални ризик за људе, воду, екосистеме и друге рецепторе. Мере управљања ризиком (нпр. ремедијација) зависе од озбиљности ризика од негативних дејстава на рецепторе у оквиру постојеће или планиране употребе локације. Деконтаминацијом треба обухватити у првом реду одлагалишта отпада, локације загађене активним или неактивним инсталацијама на којима су депоноване опасне материје, локације акцидената, индустријски девастиране и друге браунфилд локације, укључујући рударство и сл. (видети http://www.sepa.gov.rs/download/zemljiste/KaDekontaminacijiZemljista.pdf)</p> <p>У односу на пољопривреду, контаминација се начелно спречава заштитом пољопривредног земљишта од конверзије у вештачке површине, општим мерама заштите животне средине и управљања отпадом, контролисаном применом агрохемикалија и другим мерама којима се обезбеђује очување земљишта у добрим производним и еколошким условима. Сувишно би било понављање истих приоритета другим речима.</p>
<p>52. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.4. Просторно</p>	<p>52. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У складу са улогом и стратешким нивоом ППРС, приоритетне активности и мере подршке развоју пољопривреде су овим планским документом предложене према преовлађујућим потребама за издвојена подручја у целини.</p>

<p>хетерогени приоритети подршке развоју пољопривреде 175., Табела 18., у реду Борска област, колону Приоритетне активности и мере подршке допунити: Деконтаминација загађеног и деградираног земљишта дуж Борске и Кривельске реке, Великог Тимока, Пека, Брестовачке реке и Поречке реке. Санација, рекултивација и ремедијација напуштених површинских копова и депонија рударског отпада. Спречавање сушења шума због загађеног ваздуха. Подизање ветрозаштитних шума на простору Кључа.</p>	<p>Утврђивање локално специфичних приоритета представља предмет нижих нивоа планирања, кроз доношење међусобно усклађених просторних планова подручја посебне намене, регионалних просторних планова и других планова на локалном нивоу планирања, а нарочито локалних стратегија одрживог развоја.</p>
<p>53. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.5. Рибарство и аквакултура 2.5.1.1.5.1. Полазишта развоја рибарства и аквакултуре, страна 176., допунити: Могућност коришћења акватичних биљака из река и језера као енергетског горива.</p>	<p>53. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Идентификовање уско дефинисаних производних могућности пољопривреде и рибарства, а нарочито прикладних технолошких решења за производњу биогорива, односно за уклањање органских материја, тешких метала, патогених микроорганизама и других загађења из отпадних вода, по чему су познате неке акватичне биљке, није предмет просторног планирања, понајмање стратешког плана као што је ППРС. То не значи да се овакви и слични пројекти (гајења свилене бубе, пужева или лумбрикокултуре) не могу разрадити и реализовати на локалном нивоу, под условом да не нарушавају квалитет земљишта и вода, биодиверзитет и друге услове животне средине које су дефинисани у ППРС.</p>
<p>54. У поглављу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА 2.5.1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство (Реферална карта 1) 2.5.1.1.1. Коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде 2.5.1.1.5. Рибарство и аквакултура 2.5.1.1.5.2. Развој рибарства и аквакултуре, детаљно разрадити предлог из претходне тачке 46 овог текста.</p>	<p>54. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Детаљна разрада појединачних производних програма није предмет просторног планирања, понајмање стратешког плана као што је ППРС.</p>
<p>55. У поглављу 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство (Реферална карта 1, 2.5.1.2.1. Коришћење шума и развој шумарств, Табела 21. Приоритетне мере на обнови, нези и заштити шума, страна 180, допунити новим редовима: 19. Рекултивација напуштених рударских копова и депонија, 20. Ветрозаштитне шуме</p>	<p>55. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Неоспоран је значај обеју мера у Србији. Но, иако се то из табеле експлицитно не види под тачком 1. у Табели 21. на стр. 180. су у сумарној цифри од 6000 ха/годишње и пошумљавања у циљу рекултивације рударских копова, јаловишта и депонија. У истом смислу је обухваћена и сугесија да се убаце ветрозаштитне шуме, које су делом обухваћене тачци 1, а делом и тачци 2. наведене табеле. Исто је истакуто у</p>

	Табели 19. на стр.179. ППРС. То је адекватан начин обраде за ниво ППРС. Детаљније приказивање је предмет других просторних планова.
56. У поглављу 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство (Реферална карта 1, 2.5.1.2.1. Коришћење шума и развој шумарства, Табела 22. Мере и активности за подршку одрживом газдовању шумама, страна 180, допунити новим редом: Мере заштите коришћења шумских плодова.	56. Примедба се делимично прихвата и делимично није основана. Прецизирати да се коришћење шумских плодова одвија на принципима одрживости уз примене мере заштите, како се не би угрозиле шумске заједнице
57. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре, страна 185, тачку 9. допунити одредбом: водозахвати за потребе индустрије и рудника су низводно од места испуштања отпадних вода.	57. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ законског основа и секторских планова.
58. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре, страна 185, тачку 9. Допунити тачком 9а: Обавезна је рецикулација воде у индустријским и рударским постројењима.	58. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.1. на крају тачке 9 на стр. 185. додаје се следећи текст: „и уз обавезу рецикулације и виšekратног коришћења воде за технолошке потребе.”
59. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.2. Водно земљиште детљано обрадити деградирано водно земљиште поред Борске и Кривељске реке, Великог Тимока, Пека и Поречке раке.	59. Примедба се делимично прихвата. Примедба се већим делом прихвата, истовремено са примедбом број 61. истог предлагача, и то на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196. додаје се трећи став који гласи: „За водотоке чије је водно земљиште и корито еколошки деградирано екстремним дуготрајним загађењем воде и обала, неопходно је да се изврши неопходна ремедијација, као вид заштите реке, водног земљишта и приобалног еколошког окружења.”
60. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања, старане 195 - 196., детаљно разрадити стање и неопходне мере спречавања загађења површинских вода из активних и напуштених рудника и са депонија рударског одпада.	60. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС: На овом нивоу планирања се не могу детаљно разрађивати мере, али су дефинисани базни принципи, неки и усвајањем додатака у претходним примедбама. Предмет су просторних планова подручја посебне намене за подручја обимне површинске експлоатације и комплексе подземне експлоатације минералних сировина.
61. У поглављу 2.5.1.3. Воде и водопривредна инфраструктура (Реферална карта 3б), 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања, додати ново поглавље: 2.5.1.3.9.: Ремедијација и уређење загађених река са посебним освртом на	61. Примедба се делимично прихвата. Примедба се већим делом прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.3.8. на стр. 196. додаје се трећи став који гласи: „За водотоке чије је водно земљиште и корито еколошки деградирано екстремним

<p>враћање живота у рекама у којима је уништен биљни и животињски свет, приказати их на тематској карти број 3.</p>	<p>дуготрајним загађењем воде и обала, неопходно је да се изврши неопходна ремедијација, као вид заштите реке, водног земљишта и приобалног еколошког окружења.”</p>
<p>62. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 36) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства (страна 198) иза речи ... Животне средине брисати зарез и додати: одрживом развоју локалних заједница.</p>	<p>62. Примедба се прихвата.</p>
<p>63. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 36) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства (страна 198) додати нови пасус: Правовремено и објективно информисање јавности о геолошким истраживањима и рударским активностима, укључивање у процесе доношења одлука јединице локалне самоуправе и локално становништво.</p>	<p>63. Примедба се прихвата.</p>
<p>64. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 36) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 200, на крају другог пасуса додати: Решавање проблема пресељења становништва угрожених села, подстицај њихових економских активности и дефинисање и/или спровођење социјалне политике грађана који су остали без средстава за живот заузимањем или оштећењем имовине. Приоритети су санација, рекултивација и ремедијација старих напуштених рударских копова, депонија рударске јаловине, флотацијских јаловишта, угроженог, загађеног, контаминираног и деградираног земљишта приобаља дуж речних токова Кривељске, Борске и Брестовачке реке, Великог Тимока, Пека и Поречке реке. Чишћења муља наталоженог у речним коритима наведених река, враћање живог света у њима.</p>	<p>64. Примедба се прихвата.</p>
<p>65. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 36) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3.</p>	<p>65. Примедба се прихвата.</p>

<p>Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 201, 2.5.1.4.6. Заштита животне средине, санација и ремедијација рударских објеката у првом пасусу, четвртом реду иза реч”... објеката” додати: угроженог, загађеног, контаминираног и деградираног земљишта, њихова санација, рекултивација и ремедијација.</p>	
<p>66. У поглављу 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство (Рефералне карте 1 и 3б) 2.5.1.4.1. Полазишта коришћења, заштите и управљања минералним сировинама и развоја рударства 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина (Тематска карта 4), страна 202, на карти назначити експлоатациона и истражна поља минералних сировина као што је дато за енергетске сировине, дати списак лежишта и појава који су назначени на карти.</p>	<p>66. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Тематска карта 4 не може да се допуни предложеним подацима због размере карте која то онемогућава. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина. Предложени подаци биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>
<p>67. У поглављу 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.1. Концепција просторно-демографског развоја и управљања миграцијама, 2.5.2.1.2.2. Сценарио очекивана будућност, Табела 27. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према очекиваном сценарију, 2020-2035., страна 208 - 209: Детаљно објаснити разлоге смањења броја становника Борске области са 101.174 у полазној 2020. години на 57.144 у 2035. ОВО ЈЕ РАЗЛОГ ЗА ПОТПУНУ ИЗМЕНУ НАЦРТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЈЕР ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВО ОВАКВО ПЛАНИРАЊЕ. ОВО НИЈЕ ПЛАН РАЗВОЈА ЈЕР СЕ ПРАЗНИ ПРОСТОР КОЈИ ЈЕ ИЗВОР СИРОВИНА И ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА СРБИЈЕ. ПОТРЕБНО ЈЕ ПРОМЕНИТИ ЦЕО КОНЦЕПТ ОВОГ НАЦРТА. ОН ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВ У ОВАКВОМ СЦЕНАРИЈУ.</p>	<p>67. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Пројекције становништва су резултат детаљно објашњене научне методологије у одељцима који претходе табелама прогнозираних бројева. Пројектовани бројеви, без дилеме, указују на смер и интензитет демографске тенденције на основу анализе дугорочних трендова фактора који утичу на популациону динамику и релевантних теоријско-емпиријских пројекционих модела. ”Разлоге смањења” броја становника и радне снаге, не само Борске, него и већине осталих области у Србији не треба тражити у приказаној пројекцији односно њеној методологији, већ у научној литератури која је опсежно објаснила механизме депопулације и старења становништва код нас, а који свакако нису плод ”неприхватљивог планирања” овог ППРС већ делују деценијама, што је одавно познато и у најширој јавности. Подносиоци примедбе су вероватно занемарили чињенице о дужини и интензитету процеса депопулације у Борској области. Ради се о области која је чак и на простору бивше СФРЈ била препозната као: а) прва у којој је фертилитет значајно и неповратно пао испод нивоа прости репродукције; и б) једна од најстаријих емиграционих зона у земљи, што је већ више од три деценије сврстава у демографски најугроженије у Србији. Нажалост,</p>

	<p>чак и у хипотетичком, али научним аргументима неодобрањивом, сценарију по питању унутрашњих миграција (да Борска област постане привлачна једнако као Београдска), значајно смањење броја становника се не може избећи.</p>
<p>68. У поглављу У поглављу 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.2.2. Сценарио очекивана будућност Табела 28. Прогноза радног контингента (20-64 године) у регионима и областима Србије, према очекиваном сценарију, 2020-2035., страна 210., за Борско подручје је планиран број радно активних становника са 55524 у 2020. на 26.223. у 2035. години што је супротно проценама о повећању рударске производње и капацитета металрушке прераде. УМЕСТО ДА БОРСКО ПОДРУЧЈЕ ДОЖИВИ РАЗВОЈ ПЛАНИРА СЕ ДЕМОГРАФСКИ КОЛАПС. ТО ЈЕ НЕПРИХВАТЉИВО.</p>	<p>68. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> 1) Видети образложење одговора на број 67. 2) Претпостављено повећање обима рударске производње или било ког вида индустријске производње у наредних 15 година не може значајно да ублажи очекивано смањење обима радног контингента становништва у Борској области.</p>
<p>69. За поглавље 2.5.2. Становништво и социјални развој 2.5.2.1. Демографски развој 2.5.2.1.1. Концепција просторно-демографског развоја и управљања миграцијама, 2.5.2.1.2.3. Сценарио оптимистична будућност, Табела 29. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према оптимистичком сценарију, 2020-2035., страна 211, ВАЖИ ИСТА КОНСТАТАЦИЈЕ КАО У ПРЕДХОДНОЈ ТАЧКИ 60.</p>	<p>69. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Исто је образложење као за став по примедби 67. истог подносиоца.</p>
<p>70. У делу 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.3. Индустрија, 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја, додати да нови извор индустријског раста могу бити <u>примена принципа циркуларне и зелене економије</u></p>	<p>70. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предлог је већ обухваћен у стратешким опредељењима индустрије (у делу 2.5.3.3.1. Стратешка дугорочна опредељења индустријског развоја) на стр. 258. ППРС где се наводи: „Друго стратешко опредељење индустријског развоја...и нови концепт подразумева прилагођавање индустријској политици ЕУ..., уз увођење оних решења која су компатибилна развојним приоритетима Србије. Подразумева и прилагођавање обавезама из Поглавља 27 (животна средина и климатске промене), које могу да буду и нови извор индустријског раста Републике Србије, нарочито у области обновљивих извора енергије, рециклаже, управљања отпадом и енергетској ефикасности.” Такође, требало би имати на уму да још увек нема довољно чврстих доказа који иду у прилог</p>

	<p>начелној констатацији да примена принципа циркуларне и "зелене" економије може бити нови извор индустријског раста у свим условима. То посебно не мора бити реално у свим секторима и у свим околностима. Искуства теорије и праксе показују да одржива/"зелена" економија може да доведе до смањења економског раста (негативног економског раста) и смањења запослености. У Тематској студији бр. 1 ППРС, поглавље „Индустрија”, стр. 46, наводе се и "...могуће импликације одрживости као што су негативни економски раст, „жртвовани” раст, „варљиви” раст и могући раст незапослености.”</p> <p>Ова амбивалентност је последица недостатка истраживања, широког увида у оквиру примене циркуларне и зелене економије, као и чињенице да се ради о новом концепту. Примена ових принципа одавно је обавезујућа за чланице ЕУ. <i>Договор о зеленој Европи (European Green Deal, усвојен у децембру 2019)</i>, део је интегралне стратегије Европске комисије за имплементацију <i>Агенде УН о циљевима одрживог развоја до 2030 (The UN 2030 Agenda and the sustainable development goals)</i>. Агенда (Србије) 2030. заснива се на Агенди УН.</p> <p>Имајући у виду претходно, у делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, на стр. 378. ППРС, у области индустрије наводи се следеће „Предлаже се утврђивање системских услова за постепени прелазак на циркуларну производњу (и економију), посебно имајући у виду дубоке трансформативне промене у индустријској производњи које могу бити реметилачког карактера, па би због тога требало да буду балансирано планиране у оквиру јавних политика. Потребна је израда националне платформе за трансформацију индустријског развоја ка циркуларној производњи уз припрему одговарајуће државне стратегије/политике, планова и мера за подстицај циркуларне економије.”</p>
<p>71. У делу 2.5.3.3.2. Оквирни сценарији индустријског развоја, смањено да треба поставити амбициознији циљ за постизање до 2035. године веће стопе раста циркуларне економије од предложених 10%.</p>	<p>71. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да преиспитује стопе раста циркуларне економије и предлаже циљ тачног процента њеног раста. Постизање предложене стопе раста циркуларне економије од 10% до 2035. године утврђено је одредбама Стратегије индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године усвојене у марту 2020. године. ППРС примењује принципе конзистентности и усклађености са јавним политикама.</p>

<p>72. У делу 2.5. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ТЕМАТСКИМ ОБЛАСТИМА, 2.5.3. Регионални развој, предузетништво, индустрија и туризам, 2.5.3.4. Туризам (Реферална карта 4а), 2.5.3.4.3.2. Транзитни/тулинг туристички правци, допунити Рефералну карту 4а трасама наведених Европских пешачких путева 4 и 7.</p>	<p>72. Примедба се прихвата. На Рефералној карти 4а и на Тематској карти 7. биће уцртане трасе Европских пешачких путева 4 и 7.</p>
<p>73. У делу 2.5.5.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и предела, 2.5.5.3.1. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа (Реферална карта 4а), прецизирати шта значи и која је „основана претпоставка“ да ће заштићена подручја у планском периоду обухватити 12,76% територије Србије.</p>	<p>73. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Довољно прецизно је речено да се ново, планирано стање заснива на повећању површине постојећих заштићених подручја проглашењем подручја за која је урађена документација и већим делом покренут поступак заштите (са 7,66 на 10,28%) и да ће од 440.000 ha планираних за заштиту најмање половина (220.000 ha или 2,48%) бити истражено, урађене студије и проглашена заштићена подручја. Сматрамо да је ово реална планска претпоставка/пројекција. Требало би имати у виду да ће укупна површина под различитим видовима заштите на основу Закона о заштити природе износити 31% територије РС.</p>
<p>74. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б) 2.5.5.1.1. Полазишта заштите и унапређења квалитета животне средине, страна 319, у одредници: “Заштита и унапређење квалитета животне средине у временском хоризонту до 2035. године базира се на реализацији следећих активности:” додати: - Доконтаминација контаминираних локација, - Одрживи развој локалних заједница на рударским подручјима, - Побољшање квалитета ваздуха у агломерацијама у којима је 3. категорије.</p>	<p>74. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се дода: санација контаминираних локација. (б) Не прихватају се остале ставке. Заштита и унапређивање животне средине се односи на одрживи развој свих локалних заједница (а не само на рударским подручјима како стоји у примедби), а побољшање квалитета ваздуха је поменуто у оквиру наведених активности.</p>
<p>75. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела 2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 4б), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 319, у тачки 1. додати: агломерације са трећим степеном квалитета ваздуха, подручја површинских копова металичних и неметаличних руда, напуштени рударски копови и депоније. У реченици: “За ову категорију треба обезбедити таква решења и опредељења којима...” брисати речи “... и</p>	<p>75. Примедба се прихвата.</p>

<p>опредељења...” На крају последње реченице тачке 1 брисати тачку и додати: “... очувања здравља људи и побољшања квалитета живота.”</p>	
<p>76. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 319, у тачки 1. У попис најугрженијих подручја додати: контаминирано и деградирано земљиште у долинама Кривељске и Борске реке, Великог Тимока, Пека и Шашке реке као и подручја на којима се налазе напуштене депоније рударског отпада.</p>	<p>76. Примедба се прихвата.</p>
<p>77. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 320, у тачки 2: додати: Простори и водотоци са којих се користе обновљиви извори енергије, простори интензивних геолошких истраживања. На крају последње реченице ове тачке брисати тачку, ставити зарез и додати: “бављење традиционалним привредним делатностима и очување и побољшање квалитета животе локалног становништва“.</p>	<p>77. Примедба се прихвата. Биће додато у тексту у складу са наведеном сугестијом: „простори интензивних геолошких истраживања”. Такође, текст ће бити допуњен предложеним наставком на крају последње реченице.</p>
<p>78. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 320, у тачки 2: допунити списак општина: Димитровград, Бела Паланка, Пирот, Зајечар, Сокобања, Жагубица, Болевац.</p>	<p>78. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Димитровград је наведен у 2. категорији, Бела Паланка је наведена у 2. категорији, Пирот је наведен у претходној категорији, Зајечар је наведен у претходној категорији, Сокобања је наведена у 3. категорији, Жагубица је наведена у 2. категорији.</p>
<p>79. У поглављу 2.5.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела2.5.5.1. Заштита и унапређење квалитета животне средине (Реферална карта 46), 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, страна 320, у тачки 3: На овим подручјима забранити изградњу деривационих мини хидроелектрана, прописати услове изградња ветропаркова и соларних електрана и коришћења геотермалне енергије.</p>	<p>79. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Не може се прихватити оваква констатација. Ради се о пољопривредним, воћарским и виноградарским зонама, подручјима са природном деградацијом, ливадама и пашњацима и др, па се не може априори забранити изградња постројења за коришћење обновљивих извора енергије већ ће то бити сагледавано кроз планску документацију нижег ранга.</p>
<p>80. Тематску карту кориговати у складу са предлозима у тачкама 63 - 68.</p>	<p>80. Примедба се делимично прихвата. Све карте ППРС биће кориговане у складу са прихваћеним примедбама.</p>

<p>81. Додати ново поглавље 2.5.5.3. Управљање рударским отпадом и нову референтну карту 4в.</p>	<p>81. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се у делу 2.5.1.4.6. на стр. 201. у другој реченици после речи: „ рударских објеката” додају речи: „и депонија”. У делу 3.2.2. на крају тачке 4. на стр. 369. после речи: „, као и” додају речи: „пројеката санације и валоризације техногених минералних сировина са рударских депонија”. (б) Не прихвата се допуна планских решења о управљању отпадом рударским отпадом. <i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>82. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, страна 351, у пасусу о конфликтима, у тачки 1., додати нову тачку 1.3. Коришћење минералних сировина и одрживи развој локалних заједница на просторима геолошких истраживања и рударства.</p>	<p>82. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Садржана је на одговарајући начин у алинеји 1. тачке 2. на стр. 351. ППРС.</p>
<p>83. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, на страни 351, у пасусу о приступу за превализирање и минимизирање наведених потенцијалних конфликтних интереса додати основну тачку 1: ПРИОРИТЕТ ЈЕ ПРЕВАЗИЛЕЖАЊЕ КОНФЛИКТА ИЗМЕЂУ ЛОКАЛНОГ СТАНОВНИШТВА КОРИСНИКА НЕОБНОВЉИВИХ И ОБНОВЉИВИХ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА.</p>	<p>83. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У тачки 2. на стр. 352. ППРС додаје се нова алинеја која гласи: „- решавање конфликтних интереса развоја локалних заједница и планираног коришћења природних ресурса, заштите природних вредности, развоја инфраструктурних система и привредних делатности.”</p>
<p>84. У поглављу 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, на страни 351, у тачки 2. Определивање компромисних решења у просторном развоју, страна 352, додати: усклађивање одрживог развоја локалне заједнице, интереса локалног становништва и инвеститора и власника постројења за коришћење обновљивих и необновљивих природних ресурса.</p>	<p>84. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на исти начин као и примедба број 83. истог подносиоца.</p>
<p>85. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу:</p>	<p>85. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Захтев је погрешно адресиран на пољопривредно земљиште.</p>

<p>1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, страна 355, додати: 1.9. Чишћење муља нанетог из рударских копова и депонија из корита река приобаља и њихова ревитализација.</p>	<p>Реч је о приоритетним планским решењима која су у пуној мери уважена и на прави начин наведена у области заштите животне средине у делу 3.1. на стр. 363. тачка 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, и то: 10.1. Санација загађених индустријских и рударско-енергетских локација: 10.1.1. Спровођење поступка санације и ремедијације црних тачака (hot spots) – контаминираних индустријских локација; 10.1.2. Рекултивација и ремедијација локација најоштећенијих експлоатацијом минералних сировина (РТБ Бор, флотацијско јаловиште и топионица, Колубарски и Костолачки лигнитски басени); 10.1.3. Санација и ремедијација загађених водотокова (деоница Великог Бачког канала, Борска река и др.);”.</p>
<p>86. У поглављу У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 2. Шуме и шумско земљиште, шумарство и ловство, страна 356 додати: 2.6. Подизање појасева санитарне заштите око рударских и индустријских комплекса и саобраћајница, 2.7. Подизање ветрозаштитних шума.</p>	<p>86. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1. тачка 2. на стр. 356. тачка 2. додаје се нова подтачка 2.1. која гласи: „2.1 Пошумљавање (и нарочито подизање појасева санитарне заштите око рударских и индустријских комплекса и саобраћајница, и подизање ветрозаштитних шума) на површини од 240 км²;”.</p>
<p>87. У поглављу У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 3. Воде и водопривредна инфраструктура, 3.5. Заштита вода од загађивања, у тачки 3.5.2., страна 356, додати и завршетак успостављања система пречишћавања отпадних вода Бора.</p>	<p>87. Примедба се прихвата.</p>
<p>88. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 3. Воде и водопривредна инфраструктура, 3.5. Заштита вода од загађивања, у тачки 3.5.2., страна 357, додати: 3.8. Изградња постројења за пречишћавање индустријских и рудничких отпадних вода.</p>	<p>88. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Ради се о врло уопштеној формулацији, која је већ садржана у базним принципима заштите вода. Предмет је просторних планова подручја посебне намене за подручја обимне површинске и комплексе подземне експлоатације минералних сировина, као и одговарајућих урбанистичких планова за индустријске локације.</p>
<p>89. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна</p>	<p>89. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Наведени предлози се односе на законску регулативу и нису предмет ППРС.</p>

357, додати тачку: 4. 1.а. Забрана извоза металичних минералних сировина и њихових концентрата, 4.2.а. Повећање прерађивачких капацитета за прераду метала и нематала.	
90. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, додати тачку: 4.11.а. Решавање конфликта проширења постојећих и отварања нових рудника у Борско - Мајданпечком рударском подручју и одрживог развоја локалне заједнице.	90. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ, чија је израда у току.
91. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, у тачки 4.12 брисати тачку на крају реченице и додати: искључиво за потребе домаће прерађивачке индустрије.	91. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наведени предлози се односе на законску регулативу и нису предмет ППРС.
92. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 4. Минералне сировине и рударство, страна 357, додати тачку: 4.15. Решавање проблема загађености ваздуха у Бору и Мајданпеку који је последица емисије из рударско - металуршког комплекса.	92. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Планске пропозиције за одрживи просторни, економски и социјални развој и заштиту животне средине утврдиће се у ППППН Борско-Мајданпечког рударског басена и СПУ, чија је израда у току.
93. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, тачку 10.1.3., страна 363, допунити: Кривељска река, Велики Тимок, Мали Пек, Пек и Шашка река.	93. Примедба се прихвата.
94. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, тачку 10.2. Изменити тако да гласи: Довођење емисија отпадних гасова и прашине у ваздух у дозвољеним границама.	94. Примедба се прихвата.
95. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета	95. Примедба се прихвата.

<p>животне средине, тачку 10.2. Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије:, допунити подтачком 10.2.1.а. Модернизација и ревитализација металуршко - хемијског комплекса у Бору.</p>	
<p>96. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 362, тачку 10.2. Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије:, допунити подтачком 10.2.2.а. Успостављање система информисања у случајевима појаве концентрација гасова и прашине опасних по здравље људи и животну средину у локалним заједницама и планирати превентивна урбанистичка решења.</p>	<p>96. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>
<p>97. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.1 допунити: Зајечарски и Борски округ.</p>	<p>97. Примедба се прихвата.</p>
<p>98. У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11.Управљање отпадом, подтачку 11.2. Допунити: Зајечар</p>	<p>98. Примедба се прихвата.</p>
<p>99.У поглављу 3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА 3.1. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА ДО 2025. ГОДИНЕ, Приоритетна планска решења до 2025. године по областима јесу: 10. Заштита и унапређење квалитета животне средине, страна 364, тачку 11. Управљање отпадом, подтачку 11.4 Успостављање станица за сакупљање отпадних возила: допунити БОР,</p>	<p>99. Примедба се прихвата.</p>
<p>100. У тачки 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, страна 366, додати тачку 4.а.: Измена и допуна закона о заштити ваздуха, разграничити права и обавезе националних институција и јединица локалне самоуправе, јачати локалне</p>	<p>100. Примедба се прихвата. Биће додата ставка: „Измене и допуне законског основа у области заштите ваздуха у циљу разграничења....”.</p>

управе за управљање квалитетом ваздуха,	
101. У тачки 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације, страна 366, додати тачку 4. б.: Донети закон о надокнади штете животној средини.	101. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС не може да пропише доношење закона о надокнади штете животној средини. Постоји Правилник о усклађеним износима накнаде за загађивање животне средине („Службени гласник РС“, број 45/18).
102. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 368, додати тачку 2.а. Развој националног и локалних мониторинг система и информисања јавности у реалном времену о квалитету ваздуха и мерама личне заштите.	102. Примедба се прихвата.
103. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 368, на крају тачке 3 додати: рекултивације и ремедијације река и приобаља загађеним и уништеним индустријским у рудничким отпадним водама.	103. Примедба се делимично прихвата. Прихваћена је на адекватан начин у ставовима по примедбама бр. 59. и 61. истог подносиоца.
104. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 369, на крају тачке 5 додати: и одрживог развоја локалних заједница у рударским областима.	104. Примедба се прихвата.
105. У тачки 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, страна 370, тачку 14 допунити: Израда стратегије заштите ваздуха и акционог плана.	105. Примедба се прихвата.
106. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 372, додати тачку 2.а.: У области заштите животне средине - формирати и јачати капацитете локалних заједница за управљање животном средином.	106. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са наведеном сугестијом али у тачки 14. на стр. 373.
107. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 372, додати тачку 4.а.: Изградити систем превенције конфликта у локалним заједницама приликом геолошких истраживања и отварања рудника.	107. Примедба се прихвата.
108. У поглављу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, страна 373, додати тачку 14.а. Успоставити ефикасан систем информисања и учешћа јавности у процесу доношења одлука од значаја за животну средину.	108. Примедба се прихвата.

109. У делу 3.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ, 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти имплементације, **11. У области индустрије, допунити и израду Програма развоја циркуларне економије.**

109. Примедба се делимићно прихвата, а делимично није основана.

Образложење: У области индустрије већ је наведена израда таквог програма.

У делу 3.2.2. Планско-програмске мере и инструменти имплементације, у области индустрије, стр. 370. ППРС, наводи се „10. У области индустрије: ... програма/плана за трансформацију индустријског развоја у правцу циркуларне економије.”

У делу 3.3. Однос према јавним политикама и смернице за примену у планском систему Републике Србије, стр. 378. ППРС, наводи се да је у области индустрије „Потребно је даље усклађивање релевантних јавних политика у погледу увођења и припреме:... и Програма/Плана за трансформацију индустријског развоја на принципима циркуларне економије у светлу интереса, могућности и задатака нове индустријске политике Србије, припрема државне стратегије/политике, планова и мера за подстицај циркуларне економије и Акционог плана за спровођење Стратегије индустријске политике 2020-2030. и Стратегије паметне специјализације 2020-2027.”.

У делу 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године у области 5. Индустрија, стр. 358. ППРС, наведено је у ставу 5.9. „постепено прилагођавање политици циркуларне производње, чистијим и најбољим доступним технологијама, стандардима заштите животне средине и климатским променама, компатибилно са националним приоритетима развоја”.

У делу 3.2.1. Нормативно-правне мере и инструменти имплементације у области индустрије, стр. 367. ППРС, наводи се „13. Успостављање законског основа о подстицању индустријског развоја: ... подстицање инвестиција у циркуларну и нискоугљеничку производњу; подстицање ефикасне употребе материјалних ресурса и енергетске ефикасности у индустрији”.

Циркуларна економија, између осталог, предмет је Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., Акционог плана за остваривање Стратегије индустријске политике Републике Србије 2021-2030., и других стратегија. Кандидовање Програма развоја утврђује се у складу са Законом о планском систему, тј. одговарајућим стратегијама, Програмима развоја Републике Србије и Програмима развоја јединица локалне

	самоуправе, као и Програмом имплементације ППРС.
<p>110. У ППРС није уважена препрука из Стратешке процене утицаја: Када се говори о просторном аспекту животне средине и карактеристикама животне средине за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају битно је пажњу посветити: 1. Подручјима са изузетно загађеном животном средином и великим притисцима на простор, ресурсе, становништво и животну средину (урбана, индустријска, рударска, подручја производње електричне енергије и друга угрожена подручја са прекораченим вредностима загађујућих материја у ваздуху, водама и земљишту, угроженим биљним и животињским светом и стаништима и угроженим здрављем људи). За ова подручја у ППРС и СПУ треба обезбедити таква решења и опредељења којима се спречава даља деградација и умањују ефекти ограничавања развоја. Потребно је санирати и ревитализовати деградиране и угрожене екосис-теме и санирати последице загађења, у циљу стварања квалитетније животне средине. (страница 46.СПУ)</p>	<p>110. Примедба не може да прихвати. <i>Образложење:</i> На стр. 92. и 93. СПУ дефинисани су концепти за решавање проблема у животној средини у складу са просторном диференцијацијом квалитета животне средине. На нивоу стратешког документа као што је ППРС дата су адекватна планска решења која се даље разрађују кроз друге просторне и урбанистичке планове и документе јавних политика. У разради планских решења ППРС примењиваће се концепти за решавање проблема у животној средини дефинисани у СПУ.</p>

140. Јован Цвијетиновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
<p>1. У сегменту планских решења која се односе на сектор водоснабдевања планиран је Моравско-Млавски систем, који би се снабдевао из моравских алувиона (попут Шалинца и Годомина) и акумулација Витман и Градац на Млави. Подручје водоснабдевања овог система обухвата Градове Смедерево и Пожаревац, ако и општине Костолац, Жабари, Мало Црниће, Петровац, Велико Градиште и др. Општина Велико Градиште има постојећи план водоснабдевања до 2030.године, којим се снабдева водоизворишта „Острво“, чија је изградња и интеграција у току, и који својим капацитетима превазилази постојеће потребе саме општине. Да ли би се овим планом систем општинског водоснабдевања интегрисао и постао део планираног Моравско-Млавског система, или би остао локалног/регионалног карактера?</p>	<p>1. Није примедба, већ питање на које се даје одговор. Извориште „Острво”, које је перспективно локално извориште, интегрише се у Моравско-Млавски систем. То је дефинисано и делу 2.5.1.3.1. у три битна става: „3. У регионалним системима за снабдевање водом за пиће приоритет има коришћење локалних изворишта воде доброг квалитета. Принцип је да се само количине воде које недостају обезбеђују из регионалних система, који се ослањају на заштићена изворишта подземних и површинских вода републичког значаја. 4. Локална и регионална изворишта воде за пиће морају бити стриктно заштићена у складу са регулативом, и мора се обезбедити пуно спровођење мера заштите. 5. Подземне воде највишег квалитета могу се користити само за снабдевање насеља и оних индустрија које захтевају квалитет воде за пиће.” Захваљујемо се подносиоцу на питању које омогућава да разјаснимо ово једно од</p>

	најважнијих стратешких полазишта решавања снадевања водом насаеља.
<p>2. Парк природе „Кучај-Бељаница“, као заштићено подручје поседује велики број заштићених вегетацијских, хидролошких и геолошких локалитета, са значајним акцентом на прашуму „Винатовачу“, има огроман потенцијал да „пређе“ у виши ранг заштите (иницијатива о проглашењу Националног парка започета пре неколико година). Ово подручје, које је једно од најнасељенијих делова наше земље, угрожено је привредним утицајима (планиране саобраћајнице нпр. Брза саобраћајница Деспотовац-Жагубица-Бор), експлоатацијом минералних сировина, туристичким активностима, коришћењем обновљивих извора енергије) који би могли да умање вредности заштите и тиме успоре или оспоре проглашење новог Националног парка. Мишљења сам да би било неопходно прогласити национални парк и са подручјем планираним за заштиту „Хомољске планине“ чинити јединствену заштићену предеону целину.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Не претпостављају се такви утицаји на природне вредности који ће оспорити проглашење националног парка „Кучај-Бељаница“. Нема стручног основа за припајање Хомољских планина подручју Кучаја.</p>
<p>3. Према планским решењима која третирају појасеве/осовине развоја дефинисани су примарни и секундарни појасеви развоја на читавој територији Републике Србије. Међу тим развојним осовинама није наведена развојна осовина правца Вршац-Зрењанин, која обухвата неколико општинских центара (Пландиште, Сечањ, Српска Црња и Житиште), као и правац осовине развоја Пожаревац-Раброво-Кучево-Мајданпек. Обе осовине развоја су опремљене државним путевима Iб реда, железничком пругом и другим инфраструктурним системима. Мишљења сам да би требало ове правце прогласити секундарним значајем развоја.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС дефинисане су примарне и секундарне осовине развоја. Разрадом ППРС путем израде више регионалних просторних планова утврдиће се терцијалне осовине развоја.</p>
<p>4. По подели на туристичке кластере и рангове према туристичким понудама, дефинисан је кластер „Београд са околином“, који се на истоку пружа до Голупца. У наведеним значајним туристичким правцима није наведен саобраћајни коридор Пожаревац-Велико Градиште- Голубац, који повезује Београд са Доњим Подунављем и даље са Националним Парком „Ђердап“. Мишљења сам да се овај правац треба евидентирати као значајан туристички коридор с обзиром</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС је наведено да кластери, поред осталог, обухватају и сегменте транзитних/тулинг туристичких праваца, међу којима су примарни правци наведени у поглављу 2.5.3.4.3.2 Транзитни/тулинг туристички правци на стр. 276. (неколико ових праваца се укрштају у Београду), док се секундарни правци (назначени на Тематској карти 7. Просторни развој туризма) не наводе у тексту. На Тематској карти 7, Дунавски правац Колари (Аутопут А1) – Пожаревац - В. Градиште –</p>

<p>на постојеће туристичке локалитете, производе и капацитете.</p>	<p>Голубац - Д. Милановац – Кладово је за Србију секундарног значаја (као и Савски правац).</p>
<p>5. Према изложеним планским решењима који третирају водни саобраћај и унутрашњу пловидбу нису дефинисане активности на постојећој мрежи канала „Дунав-Тиса-Дунав“, а који пролазе кроз низ мањих јединица локалне самоуправе, које би могле имати привредне, туристичке користи и потенцијале (нпр. Бела Црква, Вршац, Пландиште, Сечањ, Бачко Градиште, Србобран, Врбас, Озаци, Бач, Бачки Петровац и др). Мишљења сам да би било неопходно покренути активности на уређивању пловидбе по постојећим каналима, макар реализовати само туристичке туре (веслање, руте мањим чамцима итд.).</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППРС је наведено планско решење које обухвата унутрашње пловне путеве, укључујући каналску мрежу. Остале активности у оквиру ЈЛС се могу спроводити кроз разраду ППРС у плановима нижег реда. Канали ДТД планирани су као секундарни пловни транзитни/тулинг туристички правци националног значаја, намењени наутичком туризму и другим транзитним туристичким активностима, које ће бити детаљније дефинисане у плановима нижег реда.</p>
<p>6. Планска решења која третирају ваздушни саобраћај дефинисала су три ранга аеродрома у Нацрту плана према систему будућег авио-саобраћаја. Према приложеном тексту, није детаљно наглашено и дефинисано шта би требало да представљају аеродроми са сагласношћу?</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У ППРС је дефинисана мрежа аеродрома у складу са важећом законским основом. Аеродроми са сагласношћу представљају део мреже аеродрома и потенцијал за даљи развој, односно дефинисање конкретних функција у приоритетном периоду имплементације, како је и наведено у ППРС. Није предмет ППРС да дефинише термине који су утврђени важећим законским основом. На стр. 104. у делу 1.6.4.1.2.3. Ваздушни саобраћај наведено је шта су аеродроми са сагласношћу.</p>
<p>7. ИБА подручје за заштиту постојећих врста птица, планирано је на територији општине Велико Градиште, чиме би дошло до конфликта са планским решењем о изградњи аеродрома „Сребрно језеро“. Да ли би рад и активност аеродрома могао да угрози проглашење овог међународно значајног ранга за заштиту те врсте екосистема и обрнуто?</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС није могуће идентификовати конфликт будућих намена на подручју Сребрног језера. Прецизне границе и мере заштите ИБА подручја као еколошки значајног подручја утврдиће се новом уредбом Владе РС о еколошкој мрежи. Утицаји на заштићена подручја се дефинишу и усклађују у оквиру законских института (студија утицаја на животну средину, оцена прихватљивости) и израдом одговарајућег планског документа (просторни план ЈЛС и урбанистички план).</p>
<p>8. У источној Србији, постоје два подручја специфичне геоморфолошке и геолошке грађе попут пешчара и лесних наслага, као еолских облика рељефа (Рамска, Голубачка, Радујевачка пешчара и др.). Да ли је могуће предвидети одређени ранг заштите природе и тиме очувати специфичне видове рељефа,</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Овај ППРС има временски хоризонт до 2035. године. У ППРС нису могли да се обухвате сви простори са посебним природним вредностима. Споменуте пешчаре су делимично обухваћене одређеним видовима заштите као еколошки значајна подручја.</p>

упркос постојању Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“?	ППРС не представља сметњу да се истраже и, уколико се створе потребни организациони услови, предложи за заштиту и њихови геоеlementи (облици рељефа пескова и леса).
---	--

141. Наташа Ђерг – ЦЕКОР, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>1. Стр 5. „Израда овог Просторног плана заснива се на претходна два просторна плана (први донет 1996, други 2010.), програмима имплементације и извештајима о остваривању Просторног плана 2010, Националном инвестиционом програму до 2025. године, стратегијама и развојним документима Републике, резултатима досадашњих истраживања, условима надлежних јавних институција и органа, као и међународним оквирима и документима у области просторног планирања и просторног развоја.“</p> <p>Стр 32. „Планске концепције и решења у ППРС садрже и приоритете Националног инвестиционог програма до 2025. године, што ће имати очекиване ефекте у погледу:..“</p> <p>Стр 39. „За финансирање приоритетних програма и пројеката од општег националног интереса изузетну улогу има Национални инвестициони план Србије до 2025. године, као и решења из јавних политика и других развојних докумената.“</p> <p>Коментар за све стране: избрисати из документа помињање Националног инвестиционог програма до 2025. године као референтног документа јер овај документ званично не постоји, тј. Никад није усвојен на Влади. Не може се будући Просторни план базирати на неком документу који званично не постоји, за којег није рађена стратешка процена утицаја на животну средину и за који није спроведено учешће јавности у одлучивању.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је дата у форми питања. У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије. ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>
<p>2. Стр 165. “Кључан за будући развој сектора неметаличних минералних сировина али и са великим значајем за рударски сектор у целини, у наредном планском периоду до 2025. године биће почетак експлоатације јадарита и екстракција бората у Јадарском басену и почетак експлоатације бората у Јарандолском басену.”</p> <p>Стр 200.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). Све даље активности се спровode у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као</p>

<p>„У периоду до 2025. године покренуће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и бора у руди, један од најзначајнијих потенцијала у светским размерама.“</p> <p>Коментар за наведене пасусе: избрисати из документа реченице у којима се децидно тврди да ће да дође до експлоатације литијума, тј. јадарита. Пројекат експлоатације литијума још увек је у фази инвестиционо-техничке документације, тек је на студијама изводљивости и још увек није готов главни рударски пројекат, нити је урађена студија о процени утицаја на животну средину тако да нема основа да се гарантује просторним планом покретање ових експлоатација минералних сировина.</p>	<p>планско решење, при чему гаранције нису ниво ни предмет ППРС.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>3. Стр. 355</p> <p>Приоритетна планска решења до 2025. године по областима.</p> <p>Приоритетна планска решења се дефинишу за прву етапу имплементације ППРС, оквирно до 2025. године. Основ за њихово одређивање представљају планска решења просторног развоја утврђена у ППРС, у целини и по областима, а која су одређена у складу са постојећим документима развојног планирања, документима јавних политика, планским документима и условима надлежних институција.</p> <p>Коментар: Ко је, када, и кроз коју процедуру одредио шта су приоритетна планска решења?</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст није написан у форми примедбе на текстуални и графички део ППРС. Приоритетна планска решења су предложена кроз процедуру израде ППРС, која подразумева коришћење услова издатих од стране носилаца јавних овлашћења, међуресорну сарадњу и усаглашавање, синтезу и др.</p>
<p>4. Страна 133:</p> <p>1.6.5.3. Општа оцена стања заштите, уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела</p> <p>1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама</p> <p>1.6.5.4.1. Анализа и оцена стања</p> <p>„Припремљен је нацрт Закона о климатским променама, којим се успоставља систем за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се</p>	<p>4. Примедба се прихвата</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.5.4.1. на стр.132. текст ће бити измењен према коментару тако да гласи: „Законом о климатским променама („Службени гласник РС”, број 26/2021) успостављен је систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ, као и Програма прилагођавања на</p>

<p>утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ; и Концепта политике прилагођавања на измењене климатске услове, ради идентификације утицаја климатских промена на секторе и системе, могућности смањења неповољних утицаја промене климе и заузимања праваца деловања у вези са смањењем неповољних утицаја.</p> <p>Коментар: У марту 2021. године је усвојен Закон о климатским променама, те предлажемо да се овај део ППРС ажурира. Закон о климатским променама не успоставља систем за смањење емисија, ваћ систем за ограничење емисија ГХГ (члан 1 Закона) и само делимично усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ, јер преноси само одредбе ЕУ законодавства које се односе на мониторинг, извештавање и верификацију о емисијама гасова са ефектом стаклене баште, али не садржи никакве одредбе које се односе на трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште (који је најзначајнији део правних тековина ЕУ којим се обезбеђује смањење емисија). Концепт политике прилагођавања на измењене климатске услове се у Закону не помиње као посебан документ, па предлажемо да се ово избаци. Предлог за измену:</p> <p>„Усвојен је Закон о климатским променама, којим се успоставља систем за праћење, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште и за прилагођавање на измењене климатске услове. Доношењем тог закона се испуњавају обавеза према Оквирној Конвенцији УН о промени климе и Споразуму из Париза, и делимично се усклађује домаће законодавство са правним тековинама ЕУ. Закон прописује доношење два кључна документа – Стратегије нискоугљеничног развоја са акционим планом, којом се утврђују стратешки правци деловања и јавне политике које се односе на ограничења емисија ГХГ.</p>	<p>измењене климатске услове, којим се дефинишу приоритетни циљеви и активности у области адаптације и обавеза секторских министарстава и локалних самоуправа о извештавању о доприносу постизању тих циљева.”</p>
<p>5. Стр 362. 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године; Коментар: На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења</p>	<p>5. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 3.1., тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује се новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским</p>

<p>емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025.године у односу на ниво из 1990. године? Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену овог циља: 10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за 33% до 2025.године у односу на ниво из 1990. године</p>	<p>циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p>
<p>6. Страна 302 Просторни и општи развој сектора електропривреде и производње електричне енергије у периоду до 2035. године, поред повећавања инсталисаних снага на више постојећих хидроелектрана, може да се базира се на обезбеђењу услова за изградњу нових потенцијалних производних капацитета према важећој Стратегији развоја енергетике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (Табела 41). Табела 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035.године Назив пројекта/објекта и инсталисана снага ТЕНТ Б3 750 MW ТЕ Колубара Б 2 x 375 MW ТЕ Костолац Б3 350 MW ТЕ Нови Ковин 2 x 350 MW ТЕ Штаваљ 300 MW ТЕ Косово 450 MW Коментар: Република Србија, у склопу процеса приступања Европској унији као и кроз важење Уговора о оснивању Енергетске заједнице, обавезна је обезбеди усаглашеност са правним тековинама Европске уније у области заштите животне средине, енергетике и климатских промена. Реализација пројеката изградње потенцијалних нових термоенергетских постројења то онемогућава. Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских промена, како на националном, тако и на</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе</p>

међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво.

Реализација изградње нових термоенергетских капацитета је неодржива како у смислу испуњења циљева у области заштите животне средине и борбе против климатских промена, тако и у финансијском смислу. Као онов за реализацију пројекта наводи се Стратегија која развоја енергетике која важи до 2025. године, а која је усвојена 2015. године, која није доживела потребну ревизију и ажурирање, како би рефлектовала нова сазнања и усвојене политике и циљеве у области енергетике и климатских промена. У међувремену су на нивоу Европске уније усвојени следећи циљеви смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште од 55% до 2030. године, као и потпуна „угљенична неутралност“ до 2050. године. Већина држава чланица Европске уније ће до 2030. угасити своја термоенергетска постројења. Европска унија, уз већ постојеће механизме система трговине емисијама и опорезивања емитера гасова са ефектом стаклене баште, планира и увођење механизма опорезивања увоза робе са тржишта која имају висок „угљенични интензитет“. Иако Република Србија још увек није, кроз нови Закон о климатским променама, усвојила систем трговине емисијама, примена овог система на нивоу држава потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице се увелико разматра.

Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горенаведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1.000.000.000 евра годишње за Електропривреду Србије.

енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.

Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

	Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.
7. Термин „еколошко окружење“ избацити из текста, јер је научно нетачан. Мисли се на животну средину. Такође, управљање отпадом припада као под-област заштити животне средине, и није одвојен сектор.	7. Примедба није основана. <i>Образложење.</i> Постоје фино изнијансиране разлике када се користи израз „животне средине“, а када овај који је употребљен. У многим књигама, али и у разним прописима се срећу такви изрази: "ecological environment". А у законодавствима великог броја земаља користи се израз "ecological flow", који означава проток који се мора обезбедити у реци за водене екосистеме. То је проток који обезбеђује не само опстанак, већ и нормалан развој водених и приобалних екосистема.

142. Нада Ћосић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-12. и веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 7-55.	1. Исти став по примедбама.
2. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 7-55.	2. Исти став по примедбама.
3. Специјални резерват природе „Делиблатска пешчара“ је заштићена по законима Републике Србије. СРП „Делиблатска пешчара је највеће европско подручје изграђено од наслага еолског песка са израженим облицима динског рељефа и карактеристичним пешчарским, степским и шумским екосистемима, са јединственим мозаиком животних заједница и типичним и специфичним представницима флоре и фауне. Делиблатска пешчара налази се на прелиминарној листи Унеска као подручје изузетних природних вредности. СРП Делиблатска пешчара је шести по величини резерват у Србији који превазилази национални значај и од међународног је значаја као коридор кретања птица. Све ово горе наведено је у супротности са истим ППРС који у исто време предвиђа и експлоатацију минералних сировина у северо-источном делу Делиблатске пешчаре. Такође је и у супротности са рефералном картом 4а „ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА“ и рефералном картом 4б „ЖИВОТНА СРЕДИНА“.	3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС. На подручју које данас обухвата СРП Делиблатска пешчара установљена су 1970. године лежишта Тилва и Мраморак на којима се преко неколико бушотина експлоатише и даље транспортује природни гас на еколошки безбедан начин, уз поштовање закона и уредбе о заштити СРП. Друга експлоатација минералних сировина не врши се, не планира се и није дозвољена. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите

<p>Потребно је извршити брисање шафуре/легенде „Експлоатација минералних сировина” са подручја СПР Делиблатска пешчара која се тренутно налази на рефералној карти 1. „НАМЕНА ПРОСТОРА” као и да се избаци могућност било какве експлоатације минералних сировина из свих текстуалних делова ППРС Нацрта и Стратешке процене ППРС, а тиче се Специјалног природног резервата.</p>	<p>природе, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
---	--

143. Драгица Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Пишем Вам примедбу у вези тенденције да се у нашој земљи настави са градњом термоелектрана и применом фосилних енергената, исказане у Нацрту. Термоелектране су технологија генерисања електричне енергије која се у савременом делу света масовно напушта под императивом очувања здравља становништва. Уколико се као оправдање за коришћење прљавих извора енергије користи аргумент мање цене, контрааргумент је да би пуштање у рад додатних термоелектрана додатно нарушило здравље становништва, што би даље водило додатном оптерећивању система здравствене заштите (који ће бити на измаку снага услед све бржег одлива медицинског особља) и повећаним трошковима које ћемо морати да преусмеравамо у здравство. Демографске пројекције садржане у нацрту предвиђају огромно смањење броја становника, те сматрам да деградирање квалитета животне средине може само да додадно омасови бег становника у државе које више држе до квалитета животне средине, што, надам се, желимо да спречимо. Апелујем на надлежне да своју пуну пажњу посвете разаматрању савремених стратегија за управљање енергетским системом, да се не срља без размишљања у повећање производње, већ да се већи део снага усмери ка смањењу дистрибутивних губитака, оптимизацији одзива потрошње савременим техникама (нпр, генетским алгоритмом), подстицању одговорности код грађана да користе енергетски ефикасне уређаје и да на друге начине доприносе стабилизацији снабдевања енергијом. Постоји велики број измена које могу да у значајној мери увећају расположиву енергију на страни потрошача без повећања</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме). Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити. Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити</p>
--	---

<p>производних капацитета. Свакако, овде се не би смеле заменити тезе опаском да, ако нећемо термоелектране, онда морамо да градимо МХЕ - цео савремени свет се окреће генерисању електричне енергије користећи енергију сунца и ветра, а ми свакако имамо предуслове да створимо стабилан енергетски систем управо омасовљавањем њих као извора, а не угрожавајући реке. Колеге са Електротехничког факултета Универзитета у Београду са катедре за Енергетику су добитници многих светских награда а многи од њих своје дипломске и мастер радове посвећују управо стратегијама за интелигентније управљање енергетским системом тако да могу бити изванредни саговорници у стварању енергетског плана која ће бити бољи по све нас од постојећег. Као завршни и главни коментар, желим да изразим наду да моји рођаци, пријатељи и њихова, као и моја будућа деца имају обезбеђен живот у здравом окружењу. Верујем да и Ви желите исто, и да као чинилац система који диктира нашу заједничку будућност, не желите да својој деци и потомцима завештате канцер и друге болести узроковане отровном животном средином као плод својих одлука. Хвала на примљеном коментару!</p>	<p>с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења. Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима. Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираних простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву. Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима. У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети. Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану. Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>2. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 18-55.</p>	<p>2. Исти став по примедбама.</p>

144. Ирена Митровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

Многи делови и тачке плана нису у складу са уставом РС. пр.(по тачкама (рецимо) 1.6.2 - Општа оцена стања становништва и социјал. развој 65. заменска миграција..)
Примедба на Ваш план , или план ЕУ ..никако није у складу са развојем Србске нације и нараштаја..има велике недостатке које итекако недостају у плану „а то су последице депопулације и уништавања србске породице..многе економске , пољопривредне,урбанистичке катастрофалне рекло би се планове које су најављене и откривене у овом плану а да се нису исправиле нити осудиле стране које су довеле до оваквог стања србског живља. Да не помињемо еколошку катастрофу коју планирате спровести на србској земље а да нисте правно нити морално власници народне Србске нације и земље. Како год било Бог зна за шта и коме ће се судити. Па ми је једино драго што ваш план - истина изађе на светлост дана. Сви чланови потписани на плану и споредни учесници имаће могућност једнога дана да објасне. Даће Бог. Слава Богу а вама свако добро. Вештачка миграција није решење и за осуду је сваку, јер вештачком миграцијеом врши се опасан чин и злочин на србску популацију , ниједна земља света неће дозволити тако нешто. Да не помињемо руде.. литијум и стране корпорације које су без еколошких дозвола на најплоднијим пољима одлучиле користити србака добра и руде без дозволе грађана који су једини власници државе Србије.

1. Примедба није основана.

Образложење: Текст није формулисан у форми конкретне примедбе и сугестије на текстуални и графички део ППРС.

Пројекције становништва су резултат детаљно објашњене научне методологије у одељцима који претходе табелама прогнозираних бројева. Пројектовани бројеви, без дилеме, указују на смер и интензитет демографске тенденције на основу анализе дугорочних трендова фактора који утичу на популациону динамику и релевантних теоријско-емпиријских пројекционих модела.

145. Томислав Панчић и Душан Митић – Месна заједница села Темска, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Страна 191.

2.5.1.3.4. Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода

Посебан стратешки значај за Србију имају:
- у систему Лужне Мораве чеоне акумулације– Власинско језеро (повећањемзапремине акумулације унутар водног земљишта уградњом устава на преливу) и **Завојско језеро (завршетак започетог пројекта повећања водних биланса довођењем дела великих вода из Топлодолске реке);**

Коментар:

1. Примедба се делимично прихвата.

Прихвата се да се појасни објашњење у цртици на стр. 191, тако што се мења крај реченице тако да гласи: „...и Завојско језеро (довођењем дела великих вода из Топлодолске реке, како би се те воде вратиле у ток Темштице у маловодним периодима у билансно несмањеним количинама, као вид „оплемењивања” малих вода Темштице).”

Образложење:

Образложење:

Уопште се не ради о "превођењу" ради упућивању ка ХЕ Пирот, већ искључиво о

Изградњом постојеће Завојске акумулације 90% природног протока реке Височице је преусмерено у реку Нишаву а само 10% се као гарантовани проток испушта низводно од бране. Тиме је количина воде у реци Темштици (у дужини од 18 км) смањена за више од 70% чиме су достигнути и прекорачени стандарди у овој области, јер је за одржавање водених ЕКО система на дужи рок потребно најмање 30% природног протока. Неприхватљиво је у централном делу Парка природе „Стара планина“ потпуно уништити реку Темштицу и делове Топлодолске реке и Височице. Превођењу Топлодолске реке се противе мештани села Темске, грађани Пирота и локална самоуправа која је донела одлуку о неприхватању овог пројекта.

Предлажемо брисање текста на 191. страници Плана и страници 10. Анализе његовог утицаја на животну средину : и Завојско језеро (завршетак започетог пројекта повећања водних биланса довођењем дела великих вода из Топлодолске реке).

пожељнијој временској прерасподели воде током године. Вода се у периоду великих вода тунелом преводи у језеро, искључиво да би се сачувала да и вратила назад у Темштицу у периодима маловођа, претходно прерађена у МХЕ низводно од бране Завој.

Такви пројекти се сада све више раде у свету, у неупоредиво неповољнијим условима - са пумпањем, док је овде идеалан случај да се то може обавити гравитацијом. Зашто се то ради и у овом случају и у свету? Веома подробна истраживања показују да је једна од најнеповољнијих последица климатских промена драстично погоршавање расподеле падавина и протока током године: велике воде су све веће, све бујичније, док су маловодни периоди у топлом делу године све дужи, са све мањим протоцима. У подробним истраживањима која су рађена у Србији у складу са обавезама из Париског споразума, , наводи се да ће се најнеповољније последице одиграти у источном, југоисточном и јужном делу Србије: значајно се смањују падавине у топлом вегетационом делу године, а повећавају интензитети падавина у позну јесен, зиму и рано пролеће, када ће и отицаји бити већи, бујичнији. У топлом, вегетационом делу године смањиваће се и падавине и протицаји на рекама, тако да ће наступати све дужи врло кризни маловодни периоди. Уз напомену, да ће у топлом делу године бити све више и просечне и екстремне високе температуре. У таквим околностима једини управљачки одговор у свету је следећи: сакупљај воду у акумулацијама када је има, па је онда користи у кризним маловодним периодима, који ће бити све дужи и са све мањим протоцима. Вода ће се користити искључиво да се сачува за те кризне периоде, па да се врати у Темштицу, а не да се усмерава ка ХЕ Пирот. Уосталом, планирани су и контролни механизми: на водозахвату је затварач, којим се може, у било које време, потпуно прекинути превођење. Такође, врло је лако направити преливни водомер, који аутоматски региструје све количине воде које се преводе, и то се педантно региструје. Исто тако, количина која пролази кроз турбину МХЕ се тачно региструје, тако да се увек може лако урадити билансна анализа колико је воде "позајмљено" из Топлодолске реке у водном периоду, а колико је "враћено" у Темштицу – у сушном периоду. Значи, не ради се о "крађи" воде за ХЕ Пирот, већ се она само на најбољи социјални и еколошки начин прерасподељује управо према реци Темштици.

	<p>Може се тачно, 'у мЗ ' пратити колико је воде у водном периоду смештено у Завојско језеро, а колико је враћено назад у Темштицу у маловодним периодима. И да поштовање тог принципа буде дефинисано јасним облигационим документима.</p> <p>Битно је истаћи да се овом формулацијом ништа не прејудицира. Село Темска ништа не губи, јер ће се свака даља фаза реализације тог пројекта темељити на анализама које морају да буду подробно образложене и објашњене. А све то поразумева и могућност да у раду оваковог система буде и овлашћено лице из МЗ Темска, које може прецизно да прати биланс: колико је воде упућено у акумулацију, а колико је из ње враћено у природни ток, у Темштицу. Имајући све то у виду, потребно је у ППРС задржати ту могућност, која ништа не прејудицира, али се даје проширење објашњења на стр. 191.</p>
--	--

146. Милица Илић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Било која активност која се односи на превођење Теплодолске реке и Темштице представља велику еколошку катастрофу и народ Старе планине се са тим неће сложити. На овим просторима су људи живот посветили томе и бранићемо наше реке и по цену живота. Такав поступак представља еколошки злочин.

1. Примедба се делимично прихвата.

Прихвата се да се појасни објашњење у цртици на стр. 191, тако што се мења крај реченице тако да гласи: „...и Завојско језеро (довођењем дела великих вода из Теплодолске реке, како би се те воде вратиле у ток Темштице у маловодним периодима у билансно несмањеним количинама, као вид „оплемењавања” малих вода Темштице).”

Образложење:

Уопште се не ради о "превођењу" ради упућивању ка ХЕ Пирот, већ искључиво о пожељнијој временској прерасподели воде током године. Вода се у периоду великих вода тунелом преводи у језеро, искључиво да би се сачувала да и вратила назад у Темштицу у периодима маловођа, претходно прерађена у МХЕ низводно од бране Завој.

Такви пројекти се сада све више раде у свету, у неупоредиво неповољнијим условима - са пумпањем, док је овде идеалан случај да се то може обавити гравитацијом. Зашто се то ради и у овом случају и у свету? Веома подробна истраживања показују да је једна од најнеповољнијих последица климатских промена драстично погоршавање расподеле падавина и протока током године: велике воде су

све веће, све бујичније, док су маловодни периоди у топлом делу године све дужи, са све мањим протоцима. У подробним истраживањима која су рађена у Србији у складу са обавезама из Париског споразума, , наводи се да ће се најнеповољније последице одиграти у источном, југоисточном и јужном делу Србије: значајно се смањују падавине у топлом вегетационом делу године, а повећавају интензитети падавина у позну јесен, зиму и рано пролеће, када ће и отицаји бити већи, бујичнији. У топлом, вегетационом делу године смањиваће се и падавине и протицаји на рекама, тако да ће наступати све дужи врло кризни маловодни периоди. Уз напомену, да ће у топлом делу године бити све више и просечне и екстремне високе температуре. У таквим околностима једини управљачки одговор у свету је следећи: сакупљај воду у акумулацијама када је има, па је онда користи у кризним маловодним периодима, који ће бити све дужи и са све мањим протоцима. Вода ће се користити искључиво да се сачува за те кризне периоде, па да се врати у Темштицу, а не да се усмерава ка ХЕ Пирот. Уосталом, планирани су и контролни механизми: на водозахвату је затварач, којим се може, у било које време, потпуно прекинути превођење. Такође, врло је лако направити преливни водомер, који аутоматски региструје све количине воде које се преводе, и то се педантно региструје. Исто тако, количина која пролази кроз турбину МХЕ се тачно региструје, тако да се увек може лако урадити билансна анализа колико је воде "позајмљено" из Топлодолске реке у водном периоду, а колико је "враћено" у Темштицу – у сушном периоду. Значи, не ради се о "крађи" воде за ХЕ Пирот, већ се она само на најбољи социјални и еколошки начин прерасподељује управо према реци Темштици. Може се тачно, 'у м³' пратити колико је воде у водном периоду смештено у Завојско језеро, а колико је враћено назад у Темштицу у маловодним периодима. И да поштовање тог принципа буде дефинисано јасним облигационим документима.

Битно је истаћи да се овом формулацијом ништа не прејудицира. Село Темска ништа не губи, јер ће се свака даља фаза реализације тог пројекта темељити на анализама које морају да буду подробно образложене и објашњене. А све то поразумева и могућност да у раду оваковог система буде и овлашћено лице из МЗ Темска, које може прецизно да прати билансе: колико је

	<p>воде упућено у акумулацију, а колико је из ње враћено у природни ток, у Темштицу.</p> <p>Имајући све то у виду, потребно је у ППРС задржати ту могућност, која ништа не прејудуцира, али се даје проширење објашњења на стр. 191.</p>
--	--

147. Вера Благојевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Желим да Вас упознам са проблемом са којим се суочавају становници села Семегњево, Јабланица, Доброселица, Љубиш, Шљивовица, Бранешци и др, која територијално припадају општини Чајетина, а налазе се у заштићеном подручју Парк природе „Златибор“ I (прва) категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја. На овом подручју успостављен је режими заштите I (првог), II (другог) и III (трећег) степена. У наведеним селима у последњих 10 година активно се развија сеоски туризам, обнављају се сеоска домаћинства, и оспособљавају се додатни садржаји. Међутим, у последњих годину дана, Завод за заштиту природе Србије, онемогућио је сва заинтересована лица да изграде било какав објекат намењен за потребе туризма, најчешће су у питању викенд куће до 100м², али и захтеви за изградњу етно насеља. Иако Уредбом о проглашењу парка природе Златибор, као ни Законом о заштити природе није забрањена градња мањих викендица и викенд насеља у режиму заштите III (трећег) степена, Завод није издао ниједно позитивно мишљење, наводећи као разлог да се наведене парцеле не налазе у грађевинском подручју. Наведена села се налазе у обухвату „Просторног плана општине Чајетина“ („Службени лист општине Чајетина“ број 10/2010), којим су јасно дефинисана Правила грађења објеката ван грађевинског земљишта, али их Завод не узима у обзир. У наведеним селима власници имања онемогћени су да на било који начин располажу са својом имовином, будући да се налази у различитим степенима заштите. Овим путем сугеришем да се на неки начин узме у обзир овај проблем, и да се просторним планом омогући развој сеоског

1. **Примедба се делимично прихвата.**
 (а) Примедба се делимично прихвата на начин да се у полазиштима развоја туризма у делу 2.5.3.4.1. на стр. 273. допуни алинеја 7. тако да гласи:
 „- доношење законских одредби за израду нове генерације просторних планова подручја посебне намене којима ће се утврдити: решења за превазилажење конфликта развоја туризма, интереса локалних заједница (сеоске економије и пољопривредних газдинстава) и заштите природе (пре свега у планинским подручјима, водним коридорима и др); предлози за нова туристичка подручја са погодностима за развој интернационалног и националног значаја и нове границе заштићених подручја са еколошки највреднијим природним целинама и зеленим коридорима; као и правила за њихово одрживо разграничење, у складу са искуствима и препорукама ЕУ; могућност забране изградње туристичке супраструктуре пре опремања одговарајућом инфраструктуром, обавезно у заштићеним подручјима природних вредности и др.;”
 (б) Не може да се прихвати остали део примедбе.
Образложење: Преостали део примедбе није предмет ППРС. Односи се на спровођење важећег Просторног плана подручја посебне намене Парка природе „Златибор“ („Службени гласник РС”, број 2/2020) и надлежности Завода за заштиту природе Србије у његовом спровођењу.
 Напомињемо да полазиште из алинеје 7. омогућава промене законског основа, а тиме и промене наведеног ППППН и надлежности Завода за заштиту природе Србије, а тиме и решење по вашој примедби.

туризма у наведеним селима, а у планинском подручју планине Златибор.	
---	--

148. Александар Мацура, РЕС Фондација, 27. марта бр. 28, 11000 Београд, Србија, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Према Закону о планском систему План развоја јесте хијерархијски највиши, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије, који за период од најмање 10 година усваја Народна скупштина. Закон такође предвиђа да ће предлог Плана развоја Влада поднети Народној скупштини на разматрање и усвајање најкасније до 1. јануара 2020. године Република Србија нема ни данас План развоја нити други важећи развојни плански документ усвојен од стране представника суверених грађана. Није могуће донети Просторни план без Плана развоја тако што се, не испуњавајући одредбе Закона о планском систему, пресликавају плански документи нижег реда или документи које нису усвојили надлежни органи. Такође, у овом тренутку Република Србија нема ниједан важећи плански документ из области заштите животне средине. Просторни план донет у оваквим околностима на представља основу за развој нити доприноси правној сигурности у Републици Србији. Предлажемо да се одмах и без даљег одлагања обуставе све активности на доношењу новог Просторног плана док се не донесе План развоја који јесте хијерархијски највиши, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије, који за период од најмање 10 година усваја Народна скупштина.</p>	<p>Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела. Документи развојног планирања су највишег хијерархијског нивоа у планском систему Републике Србије, те представљају стратешки и обавезујући оквир за документе јавних политика (секторске стратегије и акционе планове), а не обрнуто.</p>
--	--

149. Никола Крстић, неформално удружење грађана Покрет Тврђава, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Одељак 1.6.3.4.2. Оцена потенцијала и ограничења, став 1, у делу у коме каже " (Стара планина, Ђердап, Дрина)", додати и реч "Дунав".</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>
<p>2. Одељак 2.5.5.3.2.2. Смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа: Смедеревска тврђава је локалитет на Прелиминарној листи УНЕСКО. Посебно би требало нагласити изазове у вези са најновијом изградњом атлетског стадиона у</p>	<p>2. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: ППРС даје опште смернице које се примењују на сва насеља у Србији и на сва непокретна културна добра. Смедеревска тврђава се третира као једно од НКД која су номинована за упис на УНЕСКО листу светске баштине.</p>

<p>Тврђави, будући да се ради о зони археолошких налазишта.</p>	<p>У делу 2.5.5.3.2.2. се дају опште смернице за заштиту археолошких налазишта.</p> <p>У делу 2.5.5.3.1.2. Међународно значајна подручја (Тематска карта 16), стр. 328. став 1. алинеја 3. биће допуњена речима: „археолошко налазиште Царичин град (<i>Iustiniana Prima</i>), манастир Манасија. Неготинске пивнице, Смедеревска тврђава, Културни предео Бач, Граница Римског царства - Дунавски лимес;”.</p> <p>У делу 3.1. Приоритетна планска решења до 2025.године, тачка 13. Заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа, биће додата нова тачка: 13.5. која гласи: „13.5. Преиспитивање развојних планова и пројеката у зони непокретних културних добара кроз студије утицаја на наслеђе – на примеру изградње атлетског стадиона у границама Смедеревске тврђаве.”</p>
<p>3. Кључни проблем видимо у планирању изградње нове термоелектране Нови Ковин, која би имала значајно негативан утицај на квалитет ваздуха у Смедереву, које је иначе већ погођено индустријским загађењем из Железаре и од стране ТЕ у Костолцу. Изградњом још једне ТЕ која би била на 20км од Смедерева, готово је извесно да бисмо имали додатно погоршање квалитета ваздуха. Ваздух у Смедереву је већ у трећој категорији (јако загађен), и мишљења смо да би овакав пројекат имао директан негативан ефекат на здравље људи у Смедереву. Локација потенцијалне ТЕ у Ковину је удаљена свега 10км од Смедерева.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Изградња ТЕ „Нови Ковин“ је у Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена</p> <p>Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у првом приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара.</p> <p>Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ППППН који ће садржати потребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p>

	Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.
4. Такође, поред свих еколошких проблема које Смедерево има, поред постојеће градске депоније у кориту реке Језаве, сада се планира нова РЕГИОНАЛНА депонија између Колара, Раље и Врбовца, где је једно од најплоднијих земљишта, где су шуме, воћњаци, плодне њиве, ГДЕ ЈЕ РЕКА Раља са новим током и старим меандрима, земљиште богато подземним водама чији је ниво доста висок и на сваких пар година долази до плављења овог подручја, као што је већини познато. Прављење депоније толиког капацитета на овом месту представљало би ЕКОЦИД, девастацију природе, директно угрожавање здравља људи и егзистенције у широком простору око депоније јер би се затровале подземне воде.	4. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација. Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС. У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

150. Иван Обућина, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. У плану стоји да је у плану снабдевање Колубарског округа / Ваљева/ водом из акумулације Стубо - Ровни. Подсећамо да се становништво овог округа снабдева са знатно квалитетнијим водом. Ваљево са изворишта Пакље, и има једну од најквалитетнијих вода у Србији. Вода из акумулације је знатно лошијег квалитета, те се грађани Ваљева свакако противе оваквом плану водоснабдевања!	1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Подносилац примедбе не располаже са потпуном информацијом. Ваљево користи врло квалитетно извориште врело Пакље, али постоје још и друга изворишта: врела Илица, као и вода захваћена из реке Градац. Проблем са врелом Пакље је његов врло променљив капацитет. Бруто просечни капацитет је око 630 L/s, али се он у маловодним периодима, који могу да трају дуго (месецима), спушта на само око 1/3 од просечне вредности. Због тога је урађен водозахват у току р. Градац, са свим наповољним последицама по тај еколошки драгуљ Србије. Значи, Ваљево пије воду и из реке. Висока захтевана обезбеђеност снабдевања водом (веће од 98%) може се остварити само акумулацијом. Колубарски регионални систем ће бити најпоузданији водовод Србије, са водом највишег квалитета.
2. Питање рударства остаје нејасно у околини Ваљева. На карти се виде истраживања у околини али се не наводи конкретно место и површина поља која се истражују. Карте су нејасне и не дају	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. Документ о истражним правима издаје надлежно министарство на основу

<p>потпуне информације. Ако Ваљево иде у правцу развоја рударства, то би била додатна опасност по становништво и животну средину. Ваљево већ има великих проблема са аерозагађењем, те би овакав правац даљег развоја био додатни проблем по становништво овог краја, и животну средину.</p>	<p>расположивих података о потенцијалним лежиштима. За издавање експлоатационог права потребно је обавити обимна истраживања, донети плански документ и добити сагласност од надлежних државних органа и институција за област животне средине, заштите природе и културног наслеђа, привредног и социјалног развоја и др.</p> <p>Конфликти и супротни интереси у коришћењу простора предмет су одговарајућих просторних планова подручја посебне намене.</p>
--	---

151. Драган Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
<p>2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа</p>	
<p>1. - <i>изградња брзе саобраћајнице Нови Сад – Рума (ИБ број 21), у наставку аутопут Рума – Шабац (ИБ број 21) – са краком брзе саобраћајнице Шабац – Лозница (ИБ број 26)...</i></p> <p>Коментар: Очигледно је идеја да Шабац и Београд и даље буду повезани путем преко Румске петље на постојећем аутопуту Е70. Летимичним погледом на мапу Срема лако је утврдити да је овакав приступ изузетно неефикасан и субоптималан, јер путања остаје далеко дужа него што за тиме има потребе. Када је путања дужа, онда су већи и трошкови изградње и одржавања саобраћајнице, и потрошња времена и енергије при употреби исте, као и негативне екстерналије које употреба саобраћајнице генерише. Већ сада многи Шапчани за Београд не иду преко Румске петље него преко Никинаца и Шимановаца јер је тај пут, иако немарно конструисан и слабо одржаван, краћи за чак 11 километара. Сређивањем пар деоница које пролазе кроз села и изградњом нове, краће и удобније деонице од кривине између Никинаца и Буђановаца до пећиначког кружног тока или чак до Шимановаца, добили бисмо изузетно јефтину и ефикасну саобраћајницу између Мачве и Београда. У том случају би и фреквенца саобраћаја између Шапца и Румске петље била знатно мања, и вероватно не би ни било потребе за скупим аутопутем.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедбу чине коментари који се односе на поједине делове тематике која се обрађује кроз методологију планирања путних праваца. Сви путни правци који су наведени у примедби су дефинисани израдом целокупне документације која је законски прописана. Остала и додатна објашњења су у ППРС приказана у деловима о циљевима и концепцији развоја за ову област.</p>
<p>2. - <i>активности на аутопутској рути 7 (SEETO) Ниш – Прокупље – Куршумлија – Приштина (ИБ број 35, Е-80)) и даље постојећом трасом до границе са Републиком Албанијом;</i></p> <p>Коментар: Између Куршумлије и Подујева кроз административни прелаз пролази просечно 1320 возила дневно*. То је толико</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедбу чине коментари који се односе на поједине делове тематике која се обрађује кроз методологију планирања путних праваца. Сви путни правци који су наведени у примедби су дефинисани израдом целокупне документације која је законски прописана. Остала и додатна објашњења су у ППРС</p>

<p>ниска фреквенца да апсолутно нема потребе улагати новац пореских обвезника у аутопут. Скрећем пажњу да пар километара северније постоји још један локални друм који повезује Куршумлију и Подујево, али на њему административни прелаз и не постоји, очигледно из разлога несврховитости при постојећој фреквенци саобраћаја.</p> <p>* Подаци о фреквенци саобраћаја су са сајта предузећа Путеви Србије, из 2019. године (с обзиром да 2020. није баш репрезентативна). За фреквенцу пута рачунам фреквенцу најмање фреквентне деонице, јер све остало је – очигледно – локални (обично приградски) саобраћај који се свакако неће преселити на аутопут.</p>	<p>приказана у деловима о циљевима и концепцији развоја за ову област.</p>
<p>3. - <i>завршетак изградње на аутопутском правцу Појате – Крушевац – Краљево – Чачак (IA број 5, E-761) – Пожега (IA број 2, E-761/E763) – Ужице – Котроман (граница са Босном и Херцеговином) (IB број 23, IB број 28, E-761);</i></p> <p>Коментар: Између Ужица и Котромана постојећим друмом пролази просечно 1333 возила дневно*. Та деоница, као и њен наставак кроз Босну, је врло слабо насељена (између Ужица и Сарајева не постоји ни један град са више од 15000 житеља), и апсолутно нема разлога за улагање новца пореских обвезника у врло скуп аутопут кроз тежак планински терен.</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедбу чине коментари који се односе на поједине делове тематике која се обрађује кроз методологију планирања путних праваца. Сви путни правци који су наведени у примедби су дефинисани израдом целокупне документације која је законски прописана. Остала и додатна објашњења су у ППРС приказана у деловима о циљевима и концепцији развоја за ову област.</p>
<p>4. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројем 24.</p>	<p>4. Исти став по примедби.</p>

152. Срећко Ђирић, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.

<p>1. Страна 200. 2.5.1.4.3.</p> <p>Коментар: Сматрам да је потребно дефинисати које рударске активности су у питању. Помиње се Борски басен, који је већ загађен, а додатне рударске активности могу у нанети још већу штету екологији и животној средини.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је наведено о којим рударским активностима је реч.</p>
--	---

153. Звонко Ковачевић (Љубица Илић) – ГУ-Град Краљево, Одељење за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности, Трг Јована Сарића 1, 36000 Краљево, 350-01-00810/21-11, достављено електронском поштом, од 28.04.2021. и 29.04.2021.

<p>1. У Нацрту Просторног плана Републике Србије - Текстуалном делу - Табели бр. 25 (страна 190) „Планирање и потенцијалне акумулације првог нивоа значаја“, под бројем 20 наведена је акумулација „Препрана“ на реци Студеници, а као јединица локалне самоуправе, на чијој</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p>У Табели 25 у врсти ад. 20 извршиће се корекција, и уместо: „Ивањица“ писаће: „Краљево“.</p>
--	--

<p>територији се планира изградња исте, наведена је Ивањица. Потребно је извршити техничку корекцију - исправку и у поменутој табели уместо „Ивањица“ навести „Краљево“.</p> <p>Образложење: Сама брана „Препрана“ и већи део акумулационог језера налази се на територији града Краљево, а мањи део и на територији Ивањице, па поменути податак треба исправити у наведеној табели.</p> <p>Иначе брана „Препрана“ - односно акумулационо језеро узводно од бране предвиђено је на КНУ 665 m н.в. са вишеструком наменом: водоснабдевање становништва водом, енергетику, заштиту од поплава, оплемењивање малих вода, рибарство и одрживи туризам.</p> <p>Брана „Препрана“ и акумулационо језеро пре бране је резервисан простор до усвајања решења концепције коришћења вода реке Студенице.</p>	
<p>2. У Графичком прилогу „Реферална карта 46. - Животна средина“ потребно је, ради отклањања свих недоумица, ознаку „Регионалне депоније“ (црвени троугао са црном тачком у средини) транслаторно померити према североистоку и то на следеће координате № 4 842 484; E: 475 906, односно на место где се сада налази постојећа градска депонија града Краљево (КП 5302/1 КО Краљево) и околне (од КП 2630 до КП 2660 све КО Сирча).</p> <p>Образложење: Иако је пажљивим читањем нацрта ПП Републике Србије 2021-2035. закључено да положај ознаке, која на одговарајућој Рефералној карти (46. - Животна средина) означава Регионалне депоније на територији РС, није прецизно већ приближно представљен, током јавног увида поменутог Нацрта у Краљеву, ознака за Регионалну депонију (црвени троугао са црном тачком у средини) која је на подручју града Краљево представљена - дата у непосредној близини (југозападно) од манастира Жича, односно на простору Споменика природе „Лојаник - окамењена шума“ код Матарушке бање, изазвала је велику реакцију јавности у Краљеву, као и многобројна погрешна, чак и злонамерна тумачења.</p> <p>Обзиром да ова локација никада није разматрана као потенцијална локација за Регионалну депонију (која би се изградила) на територији града Краљево предлагемо</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.</p> <p>Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p> <p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима“.</p> <p>Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација.</p> <p>Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.</p>

<p>да се иста ознака у одговарајућем графичком прилогу, односно Рефералној карти 46. - Животна средина транслаторно помери према североистоку и то на следеће координате Т\Ј: 4 842 484; Е: 475 906, односно на место где се сада налази постојећа градска депонија града Краљево (КП 5302/1 КО Краљево) и околне (од КП 2630 до КП 2660 све КО Сирча). Ово пре свега из разлога што град Краљево у последњих неколико месеци интензивно комуницира, односно блиско сарађује са Министарством заштите животне средине и Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре РС ради реализације - изградње Регионалне депоније на поменутој локацији (Градска депонија у Краљеву - КП 5302/1 КО Краљево и околне). Тренутно је у граду Краљеву. у процедури израда одговарајућег урбанистичко-планског документа. којим ће се дефинисати тачне границе планског документа и детаљна намена овог простора (пре свега за комуналну делатност: управљање комуналним отпадом).</p>	
--	--

154. Милош Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Страна 289. - 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви

У циљу унапређења туристичке понуде одређена је мрежа путничких пристаништа отворених за међународни саобраћај, која обухвата постојећа пристаништа као и она у различитим фазама реализације: Београд, Земун, Нови Сад, Апатин, Бачка Паланка, Сремски Карловци, Беочин (Баноштор), Смедерево, Костолац, Велико Градиште, Голубац, Лепенски Вир, Доњи Милановац, Кладово, Неготин, Шабац, Сремска Митровица, Тител, Бечеј, Кањижа и Сента;

Коментар:

На списак додати и место Бездан, општина Сомбор. У разним плановима и стратегијама се планирала изградња односно активирање пристана за међународне путничке бродове. Инфраструктура већ постоји, и омогућавање међународним путничким бродовима би изузетно повољно деловало на локални развој. Међународни туристи би могли да посете музеј Батинске Битке, резерват природе Горње Подунавље, познате преводнице, град Сомбор уз помоћ аутобуског превоза. Код самога пристана би

1. Примедба се прихвата.

На стр. 289. у делу 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви став 3. на крају алинеје 12. додају се речи: „и Бездан.”.

<p>могла бити изграђена и мања пијаца са понудом производа од локалног становништва. Слично као што већ сада постоји у Доњем Милановцу.</p> <p>Бездан је прва урбана тачка на коју се долази прилиском уласка у Србију. Уколико само Апатин буде имао могућност примања туриста са речних крузера, град Сомбор и село Бездан ће остати потенцијално без великих средстава јер просто ови туристи неће имати прилику да се искрцају.</p> <p>Пристан за искључиво речне крузере треба да постоји и у Апатину и у Бездану, и да обе општине имају једнаку шансу за развој туризма. Важно је нагласити да не пишем о некаквој луци за претовар итд. већ искључиво мислим на туристичку намену. Уколико буду постајале ове опције, нека сами туропаратери изаберу где ће пристати и на пар сати искрцати туристе. Зашто Бездану и Сомбору одузети ову шансу? Град Сомбор већ поседује пројекте за изградњу визиторског центра у непосредној близини самог пристана и музеја Батинске Битке. Верујем да не долази до икакве реализације јер је пристан час планиран час није. Ово је прилика да локација уђе у овако важан кровни документ.</p>	
<p>2. Страна 273</p> <p>планско регулисање озаконења, изградње и коришћења кућа за одмор које не представљају комерцијални туристички смештај (викенд куће нето површине до 40 m² капацитета до 4 лежаја); стимулисање комерцијализације већих кућа за одмор уз обавезу регистрације у категорији комплементарног туристичког смештаја; уклањање свих нелегалних кућа за одмор у заштићеним подручјима природних и културних добара и водног земљишта.</p> <p>Коментар:</p> <p>Увођење нове типологије – амфибијских плутајућих кућа по узору на Холандију. Закон о водама који прописује да је забрањена градња у кориту реке не прати последње светске трендове и онемогућава да човек ужива у природи и обалама у небрањеним зонама. Увођење нове типологије би омогућило конвертовање нелегалних објеката у легалне који се налазе на водном земљишту и то након конверзије са новим плутајућим темељима.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Постојећи нелегални објекти темељени на водном земљишту не могу се конвертовати у легалне са плутајућим темељима, већ се то може односити само на будуће објекте. Објекти на сплавовима такође могу бити спорни због проблема прилаза, елиминисања отпадних вода и др., што се може решити само планском реализацијом на ограниченим локацијама, по постојећим и унапређеним прописима.</p>

155. Ана Митић-Радуловић, ЦЕУС, ana.mitic-radulovic@ceus.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
1. На стр. 39 позвати се (и) на Нову Лајпцишку повељу (2020).	1. Примедба се прихвата.
2. На стр. 39, у контексту реферисања на Договор за зелену Европу, споменути и Зелену агенду за Западни Балкан (2020).	2. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> У делу 1.5.2. ППРС су на адекватан начин наведени само најзначајни документи за просторни развој, док су остали документи консултовани у изради тематских области планског документа.
3. У истом низу докумената, експлицитно споменути Европску стратегију биодиверзитета до 2030. године (2020), која као важан инструмент предвиђа Планове озелењавања градова (енг. Urban greening plans), за сва насеља са преко 20.000 становника.	3. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> У делу 1.5.2. ППРС су на адекватан начин наведени само најзначајни документи за просторни развој, док су остали документи консултовани у изради тематских области планског документа.
4. На стр. 220, у одељку 2.5.2.2.3. Смернице за уређење урбаних насеља, након описа „унапређење квалитета животне средине, здравља и безбедности становника у урбаним насељима и достизање високог степена прилагођености урбаних подручја климатским променама“, додати „, кроз заштиту постојеће зелене и плаве инфраструктуре и системско планирање природом-инспирисаних решења.“	4. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.2.2.3. Смернице за уређење урбаних насеља, став 1. на крају алинеје 4. на стр. 220. додаје се следећи текст: „кроз заштиту постојећих и планирање нових зелених и водних површина блиских природи;”.

156. Никола Станојевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Неопходно је Просторним планом спречити конфликт очувања биодиверзитета и развоја туризма, тако што би се јасно истакао приоритет заштите природе у подручјима од националног и међународног значаја за заштиту природе (нарочито заштићена подручја 1. и 2. категорије, резервати биосфере) у односу на развој туризма. Неопходно је дефинисати да се у овим подручјима туризам мора развијати у складу са потребама очувања биодиверзитета. С тим у вези неопходно је дефинисати да се избегава развој великих ски центара у планинским и високопланинским зонама, те дефинисати развој екотуризма и руралног туризма.</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Изразита предност заштите природе над туризмом већ је оправдано утврђена код најзначајнијих природних добара (свих у I степену и већег дела у II степену заштите), али је у највећем простору заштићеног подручја (у III степену заштите) неопходно остварити равноправност интереса туризма и интереса заштите. Еко туризам и рурални туризам не могу да остваре потребне економске ефекте за одрживи развој на планинама Србије без комерцијалних центара зимске и летње понуде, а управо се у заштићеним планинским подручјима налазе најквалитетнији туристички потенцијали за целогодишњу понуду. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе и развоја туризма. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите природе и туризма, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>2. Неопходно је препознати концепт екосистемских услуга у Плану у свим деловима који се тичу животне средине, односно где се Планом остварује утицај на неки од аспеката животне средине.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Екосистемске услуге су на адекватан начин обрађене за ниво планског документа као што је ППРС – у делу 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.5.3.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела. Предмет су обраде у одговарајућим секторским документима јавних политика, а могу да буду и предмет других просторних и урбанистичких планова.</p>
<p>3. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним брзојавима 1-6, 18-32.</p>	<p>3. Исти став по примедбама.</p>
<p>4. Страна 373, 14. У области заштите животне средине – даље јачање и проширење институционалних капацитета за спровођење прописа у области заштите животне средине на свим нивоима управе (републички, покрајински, локални), као и</p>	<p>4. Примедба се прихвата. У питању је техничка грешка. Из текста ће бити изостављен Фонд за заштиту животне средине. Сада постоји Зелени фонд Републике Србије који је основан 2016. године.</p>

<p>јачање Агенције за заштиту животне средине и Фонда за заштиту животне средине;“</p> <p>Коментар: Фонд за заштиту животне средине, као институционални механизам заштите животне средине, не постоји од 2012. године, када је укинут Законом о престанку важења Закона о Фонду за заштиту животне средине који је ступио на снагу 29.09.2012.</p> <p>Документ у прилогу.</p>	
--	--

157. Драгана Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Моје главне примедбе су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да је Просторни план преурађен и да је погрешно да се уопште израђује и усваја пре усвајања хијерархијски вишег документа развојног планирања а то је План Развоја Републике Србије који треба реално да пружи основу за Просторни план а не обрнуто. - Погрешно је да се израђује и разматра уопште Просторни план који не узима у обзир нова сазнања и кључне међународне обавезе Републике Србије које су актуелне (посебно обавезе према Енергетској заједници и ЕУ у погледу коришћења угља, климатских промена, циркуларне економије, трговина емисијама CO₂, и сл.). 	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије).</p> <p>Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне.</p> <p>Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p> <p>У изради ППРС консултована су и узета у обзир сва доступна сазнања и међународне обавезе које су од значаја за одрживи просторни развој Републике Србије.</p>
<p>2. Просторни план би суштински морао:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да следи План Развоја Републике Србије (а не да се усваја пре усвајања хијерархијски вишег документа) - да у потпуности уважава међународне обавезе Републике Србије (између осталог обавезе у вези Енергетске заједнице, Зелене Агенде за Западни Балкан) које јасно кажу да смер развоја свакако није ка новим термоелектранама на угаљ и сл. - да уважава и нови Закон о климатским променама (зна се већ годинама шта је у плану). <p>Уколико дође до усвајања Просторног плана који је у супротности са међународним споразумима, циљевима ЕУ (укључујући и Зелени споразум и Зелену Агенду за Балкан), не само што ће се прекршити директно Закон о шпанском систему Републике Србије већ је велики ризик да дође до огромних штетних последица поживотну средину за грађане РС (додатног смртоносног загађења</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије).</p> <p>Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне.</p> <p>Израда ППРС усклађен је са Стратегијом развоја енергетике Србије до 2030.године и стратешким планским документима јавних предузећа енергетске привреде, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа. ППРС оставља могућност да се потенцијални енергетски објекти предвиђени постојећим стратешким документима граде на предложеним резервисаним локацијама. Међутим, извесност изградње тих објеката у сваком случају представља предмет анализе нове Стратегије енергетике РС на којој надлежни органи управо започињу рад, и која ће у сваком случају бити</p>

<p>ваздуха, девастације плодног земљишта, уништавања река услед изградње МХЕ које су се показале већ као погубне), али и може довести до огромних финансијских последица по РС због додатног задуживања, плаћања „пенала“ односно казни због непоштовања међународних договора, удаљавање од придруживања ЕУ (неколико корака назад посебно у поглављу 27). Такође, последице су и по смањену конкурентност читаве привреде земље.</p>	<p>усклађена са Националним планом за енергију и климу, односно Националном стратегијом нискоугљеничног развоја и Националним планом за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање,, тј у складу са одредбама Енергетске заједнице чија је РС члан.</p>
<p>3. Због свега овога је једини прави пут Одустајање од Просторног плана РС и због процедуралних пропуста али и због супштинског садржаја који нас не води ка циљевима ка којима већина грађана реално жели да иде и ка испуњавању међународних обавеза на које се Република Србија обавезала.</p> <p>Сем уколико сматрате да преостали грађани Републике Србије требају да полако коначно напуштају земљу као еколошке избеглице и да се тиме додатно повећа одлив становништва како би се преостали део природних ресурса распродао до краја. Напомена – у вези са законском основом коју би процедурално морао да испоштује Просторни план РС:</p> <p>Закон о планском систему Републике Србије (Сл. Гласник РС бр. 30/2018. предвиђа да је хијерархијски највиши документ развојног планирања: План Развоја Републике Србије.</p> <p>План развоја јесте хијерархијски највиши, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије, који за период од најмање 10 година усваја Народна скупштина.</p> <p>Предлог Плана развоја РС је Влада имала законску обавезу да поднесе Народној Скупштини на разматрање и усвајање најкасније до 01.01.2020. године (члан 53. Закона).</p> <p>Према члану 23 Закона, Приликом израде и усвајања планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција. План Развоја И Просторни план Републике Србије морају бити међусобно усклађени. Приликом израде свих других планских докумената води се рачуна о њиховој</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Образложења су иста као у ставу по примедби 1. истог подносиоца.</p>

усклађености са Планом развоја, Просторним планом Републике Србије, Инвестиционим планом и другим планским документима вишег и једнаког значаја	
---	--

158. Миленко Јовановић, Национална еколошка асоцијација – НЕА, office@nea.rs, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.	
<p>1. УРБАНИЗАМ Приватизација јавних ресурса и даље се стимулише кроз јавно приватно партнерство које је до сада практиковало тајне делове уговора не доступних јавности. Ефикасно коришћење грађевинског земљишта у ствари значи масовне урбанизације за којима тренутно не постоји права потреба јер је градња далеко одмакла инфраструктурном опремању.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. У подпоглављу 2.5.2.2.3. ППРС дате су јасне препоруке за ефикасно коришћење грађевинског земљишта, укључујући приоритетна подручја интервенције и теме. Девиијације у пракси нису предмет планирања, па ни у сегменту могућности приватно-јавног партнерства које може да даје одличне резултате.</p>
<p>2. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Не постоје праве смернице о Заштити животне средине. Уместо да се упућује на нова документа Европе и Света и даље се указује на документа којима је већ истекла вредност. Спорни пројекти који се најављују у заштићеним подручјима. Заштићене зоне се третирају као препрека развоју туризма па се препоручује релаксирање важећих прописа. Магловите границе заштићених подручја.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Монодисциплинарно утврђивање и озакоњење заштићених зона без учешћа планера, актера туризма и комплементарних активности, знатно ограничавају развој туризма, комплементарних активности и локалних заједница, посебно на планинама где су лоцирани најзначајнији природни туристички ресурси Србије. Док су из најважнијих природних добара у I степену искључене све туристичке и друге активности, а у већем делу II степена заштите знатно редуковане, неопходно је да заштита у III степену и мањем делу II степена буде флексибилнија за развој туризма и неких комплементарних активности. Границе заштићених и других подручја презентирани су адекватно нивоу стратешког планског документа и размеру карата ППРС.</p>
<p>3. ЕНЕРГЕТИКА И РУДАРСТВО Док Европа и Европска енергетска заједница планирају да до 2030 године угасе све своје термоелектране. На угаљ Просторним Планом се предвиђа 6 (шест) нових термоелектрана на лигнит.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције. Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима</p>

климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и

	<p>могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.</p> <p>Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.</p> <p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>4. КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ Док Европа планира да до 2050 год постане климатски неутрални континент Србија која је такође потписница Париског споразума о климатским променама овим планом показује само површно бављење овом темом без икаквих мера ичли смерница у овој толико важној области.</p> <p>Не постоји целовит план развоја који би показао приоритете. Шта је најважније: заштита животне средине или пољопривреда или експлоатација лицијума или екологија. Шта?</p>	<p>4. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Стратешке смернице у вези са климатским променама и њиховим утицајем на просторни развој предмет су докумената јавних политика у области енергетике, нискоугљеничног развоја и заштите животне средине.</p>
<p>5. ВОДА И ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА У анализи стања нема целовитог еколошког статуса укупне водне инфраструктуре из кога би се видело да смо ми земља сиромашна са водама.</p> <p>И даље се фаворизује изградња МХЕ иако оне изазивају велике социолошко-еколошке проблеме.</p> <p>Њихов развој није дат довољно транспарентно уз скривање прецизног катастра њихових локација.</p> <p>У ПП се не види какво се решење предвиђа за огромни проблем отпадних вода и фабрика за њихово пречишћавање.</p> <p>Наводи се потреба за 350 таквих фабрика али је нејасна политика остварења тог циља.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Овај ППРС има врло реалан, прецизно избалансиран став о МХЕ. Нигде се не "фаворизују", наглашени су велики проблеми са МХЕ, а на стр. 193. у задњој алинеји се прецизно дефинишу услови под којима могу да се граде. Ако се погледа пажљиво, види се да ниједан услов не повлачи за собом неке еколошке проблеме. Напротив, МХЕ са отвореним каналским деривацијама обогаћују екосистем једним новим "хидрографским нервом", што се лепо може видети на МХЕ у економском дворишту манастира Рача, где су и доводна и одводна каналска деривација веома успешна еколошка решења.</p> <p>У ППРС су прецизно дефинисани постојеће стање, циљеви и начин решавања проблема</p>

	отпадних вода насеља и индустрије у Србији. То је приказано у делу 2.5.1.3.8. Заштита вода од загађивања. Конкретни кораци и детаљи ће бити дефинисани у одговарајућим акционим плановима.
--	--

159. Стална конференција градова и општина, Македонска 22/VIII, 11000 Београд, интерни број: 295/1, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Имајући у виду да су рефералне карте Просторног плана Републике Србије (ППРС) израђене коришћењем ГИС технологије, те да је у Нацрту плана наведено да се подаци који су коришћени могу користити за ниже нивое планирања (страна 6 и 7), на овај начин вас молимо за појашњење, на који начин би се предметни подаци могли преузимати за потребе израде просторних планова јединица локалне самоуправе (ППЈЛС) и пратећих ГИС система ЈЛС. Такође, потребно је дефинисати која институција ће бити надлежна за дистрибуцију предметних података након усвајања Просторног плана од стране Народне скупштине Републике Србије. Такође, молимо за појашњење да ли ће предметни подаци бити у вези са званичним Геопорталом Републичког геодетског завода, као и ко ће имати приступ предметним подацима (регистровани корисници или целокупна заинтересована јавност).</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на коришћење базе просторних података ППРС у другим просторним плановима. Одабрани геоподаци ГИС базе података приказани су на рефералним и тематским картама ППРС, прилагођено и у складу са картографском размером. За израду планских докумената нижег реда се, по правилу, не примењују директно већ се детаљније просторно одређују у складу са одговарајућом размером и законом прописаном процедуром.</p>
<p>2. У одељку „Општа оцена стања урбаних система и уређења урбаних насеља“, на страни 70, дат је преглед најзначајнијих проблема и развојних изазова за уређење насеља. На овај начин желимо да искажемо нашу сагласност са препознатим трендовима. Посебно бисмо апострофирали последњу наведену проблемску област која је у вези са недовољно ефикасним урбанистичким планирањем. Укупно побољшање стања у просторном и урбанистичком планирању требало би да крене од нове парадигме израде планске документације, као и активирања свих актера, који би били укључени у транспарентан, демократски и стручно вођен процес израде планске документације. Стога је наш предлог да се приликом решавања проблема развоја урбаних средина крене од методолошког, професионалног и сваког другог вида побољшања стања у струци, као и</p>	<p>2. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Предлог из примедбе није предмет ППРС.</p>

<p>подизања капацитета планерских институција, јер досадашњим приступом планирању (посебно на нижим нивоима) наведени проблеми неће бити решени у планском периоду ППРС, већ се, напротив, може очекујемо даље погоршање стања.</p>	
<p>3. У одељку "Регулисање и унапређење неформалних и подстандардних насеља" (страна 251) дефинисана су афирмативна планска решења за унапређење услова становања у подстандардним насељима, посебно ромске заједнице. У потпуности се слажемо са предложеним и желимо да додамо да је досадашња пракса унапређења услова становања у подстандардним насељима, посебно ромским, производ реализације неколико донаторских програма Европске уније (ИПА 2012, 2013, 2014 и 2016), а не зрелости укупног система планирања и имплементације планских решења посебно на нивоу ЈЛС. Надамо се да ће даља разрада програма имплементације у овој области наставити активније да оснажује ЈЛС у спровођењу предметних мера.</p>	<p>Примедба је дата у форми коментара.</p>
<p>4. У одељку "Планско-програмске мере и инструменти имплементације", на страни 369 тачка 6., наведено је: "преиспитивање урбанистичких планова за урбана насеља у погледу редукције планираног ширења њихових грађевинских подручја". Сматрамо да је ова мера једна од најзначајнијих мера из визуре ЈЛС, сходно чињеници да се нерационално ширење грађевинских реона вршило највише из спекулативних разлога, а не толико као производ понуде и потражње или реалног просторног мањка предметних намена. Наведена мера неопходна је како за урбана, тако и за рурална насеља, сходно чињеници да се велики број насеља у руралном подручју демографски смањује па је неопходно преиспитивање и тих грађевинских подручја са аспекта оптималности коришћења простора. Такође, молимо да се посебно размотри и одређено квантификативно обавезивање свих ЈЛС да се у домену израде својих ППЈЛС обавезу на смањење површина планираних/постојећих грађевинских подручја, пошто су у највећем броју случајева подручја грађевинских зона</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се први део примедбе на начин да се у делу 3.2.2. ППРС тачка 6. на стр. 369. после речи: „преиспитивање урбанистичких планова за урбана”; додају речи: „и рурална” насеља. (б) Не прихвата се други део примедбе да се ЈЛС кроз ППЈЛС обавезу на смањење површина планираних/постојећих грађевинских подручја, јер то није предмет ППРС већ планова на локалном нивоу, док истовремено такав став не може представљати опште правило за све планове, односно за сва насеља.</p>

<p>некритички ширена. Нормативно ограничење на нивоу ППРС довело би до смањења ангажованих нових површина и пре свега рационализације планирања површина намењених градњи.</p>	
<p>5. У одељку "Институционално-организационе мере и инструменти имплементације", на страни 372 тачка 7., наведена је обавеза формирања, ажурног одржавања и мапирања базе података о одрживом урбаном развоју и о неформалним подстандардним насељима на урбаном подручју. Сматрамо да наведену евиденцију треба водити за сва подстандардна насеља без обзира да ли се налазе на урбаном или руралном подручју. Такође, поред законске обавезе проистекле из Закона о планирању и изградњи, по којој је требало да ЈЛС успоставе информациони систем о просторним променама, наведена обавеза није заживела у већој мери. Молимо да се прецизније дефинише ова одредба око надлежности ЈЛС и посебно усмери у правцу креирања информационог система о просторним променама у ЈЛС, како би се створио "основ" за будућу израду планских докумената у ГИС окружењу.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се први део примедбе на начин да се у делу 3.2.3. ППРС тачка 7. на стр. 372. после речи: „неформалним подстандардним насељима на урбаном” додају речи: „и руралном” подручју. (б) Не прихвата се други део примедбе о прецизнијем дефинисању законских одредби о надлежностима ЈЛС у вези информационог система, јер то није предмет ППРС.</p>
<p>6. У одељку „Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања“, на страни 382, налази се најважнија обавеза ЈЛС која проистиче из ППРС, а то је усклађивање ППЈЛС са ППРС, ППППН и РПП у периоду до 2025. године. На овај начин створио би се нови импулс планирања простора на нивоу ЈЛС, а посебно желимо да истакнемо да би са новим обавезама израде планске документације, у програму имплементације ППРС, било неопходно направити анализу потенцијалног „тржишта израде планске документације“, како се не би десило „уско грло“ у изради планских докумената на свим нивоима, посебно имајући у виду недовољан број урбанистичких предузећа чији су оснивачи ЈЛС.</p>	<p>6. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на програм имплементације ППРС. „Тржиште израде планске документације” је проблематика која се сагледава и дефинише законским основом и другим документима.</p>
<p>7. Имајући у виду изузетну комплексност ППРС, као и мултисекторску димензију његовог спровођења, сматрамо да би било неопходно направити „критичну путању реализације“ ППРС у складу са реалистичним сценаријем развоја. Наведена матрица имплементације била би основ за</p>	<p>7. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Предлог за израду „критичне путање реализације ППРС”, „матрице имплементације”, „пројектног задатка програма Имплементације” и др. је нејасан и није предмет ППРС.</p>

<p>израду програма имплементације ППРС. Сходно чињеници да је на више места у ППРС констатовано да нема довољно ресурса за пуну имплементацију свих планских решења, потребно је дефинисати неопходни минимум приоритетних планских решења којима се остварује реалистичан сценарио у оперативном планском хоризонту. Предлажемо да се као „пројектни задатак“ за израду програма имплементације ППРС креира дијаграм спровођења (WBS – work breakdown structure) са приоритетним планским решењима у оперативном планском периоду и очекиваним фазним циљевима (вредностима индикатора просторног развоја).</p>	<p>Није могуће дефинисати минимум приоритетних решења, а начин и динамика њихове реализације ће зависити од финансијских и других могућности институција које су надлежне за њихову имплементацију.</p>
<p>8. У поглављу „Инфраструктура“ - одељак „Путни саобраћај и путна мрежа“, поред развоја бицикличког саобраћаја, као посебан аспект дефинисан је развој саобраћаја у градовима који стратешки подразумева стимулисање еколошки прихватљивих система (превозна средства на електро погон, пешачење, употреба бицикала и сл.), фаворизовање јавног превоза путника уз увођење напредних технологија у надзору, контроли и управљању. Желимо да истакнемо да је овај аспект, познат у стручној јавност као „одржива урбана мобилност“, препознат од стране градова и општина у Србији и у све већој је примени, па би било упутно још више га истаћи у ППРС.</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС су наведене смернице које се односе на овај аспект, на основу којих се одржива урбана мобилност остварује кроз студије, моделе и планску и техничку документацију кроз коју се разрађује ППРС. Ова област управљања развојем саобраћаја и други сегменти који се односе на управљање развојем саобраћаја на подручју Републике Србије наведени су у ППРС на адекватан начин који одговара нивоу овог стратешког планског документа.</p>
<p>9. У вези са темама значајним за процесе смањења ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, општи коментар је да у Нацрту ППРС није препознат Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљања у ванредним ситуацијама. Такође, није препознат ни Регистар ризика. Препорука је да се уместо термина „смањење ризика“ користи термин „процеси смањења ризика“ или „систем смањења ризика“, јер само коришћење термина „смањење ризика“ не наводи на размишљање о овој проблематици као процесу, односно систему.</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. Појмови ће бити усаглашени. Наведена документа су препозната у овој теми али није пракса да се доследно цитира законска регулатива за одређену област, већ да се она интерпретира у мери која је потребна за израду планског документа.</p>
<p>10. Такође, уместо термина „климатске промене“ користити термин „измењени климатски услови“ или „фактори“, посебно када се говори о појавама на локалном нивоу. Начелно, сматрамо да је</p>	<p>10. Примедба се прихвата. На стр 132. назив дела 1.6.5.4. мења се тако да гласи: „1.6.5.4. Општа оцена стања прилагођавања климатским променама (измењеним климатским условима)”.</p>

<p>потребно у планском документу направити јачу везу између климатских услова и дела који се односи на процесе смањења ризика од катастрофа. Истовремено, треба одвојити процесе смањења ризика од катастрофа и процесе управљања ванредним ситуацијама. Ако је акценат на превенцији и суживоту са катастрофама (као што пише у документу) онда ствари треба у том смислу прецизирати. Сам процес смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама састоји се из четири фазе, које је неопходно да буду препознате и у ППРС. Те фазе су: превенција, рана најава, реаговање и опоравак након катастрофа. Кроз све ове фазе, неопходно је имплементирати и принципе СЕНДАИ оквира - глобалних смерница које воде сигурнијем друштву.</p>	
<p>11. У одељку „Општа оцена стања прилагођавања климатским променама“, потребно је детаљније описати утицаја климатских промена на штићене вредности и навести просторне вредности тог утицаја, на сличан начин како је наведено код загађења ваздуха и река, где су тачно исказани подаци за сливове река, као и за најзагађенија подручја.</p>	<p>11. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. ППРС треба да прикаже мере и активности које су од значаја за просторни развој Републике Србије, а не податке у вези са променама климе који су интегрални део докумената јавних политика у области климатских промена (Стратегије нискоугљеничног развоја – у процесу усвајања, НЕРП и др.). Напомињемо да према члану 49. Закона о планском систему РС („Службени гласник РС”, број 30/2018) треба избегавати дуплирање утврђивања јавних политика које су садржане у различитим планским документима.</p>
<p>12. У одељку „Општа оцена стања смањења ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама“, потребно је указати на законску потребу усклађивања процена ризика са планирањем уређења и коришћења простора, посебно на локалном нивоу, планове којима се дефинише коришћење и уређење простора потребно је ускладити са стварним стањем процене ризика од катастрофа и других несрећа.</p>	<p>12. Примедба се прихвата. Наведене одредбе ће бити унете у део о имплементацији плана, односно као смерница за локални ниво планирања.</p>
<p>13. У одељку „Синтезна оцена потенцијала, ограничења и кључних проблема просторног развоја Републике Србије“, потребно је нагласити јачање регионалне и суседске сарадње у области смањења ризика и просторног планирања. Ово је неопходно како би се процес заједничког планирања и коришћења простора са аспекта смањења ризика од катастрофа увео у јасне оквире (методолошки, правно и кроз</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Јачање регионалне и суседске сарадње већ је садржано у првој алинеји кључних потенцијала у делу 1.6. на стр. 135. и односи се на све тематске области ППРС. Не постоји законска могућност координације или заједничке израде и доношења планских докумената. Системи просторног планирања су међусобно различити у Републици Србији и суседним земаљама.</p>

<p>подршку ресорних министарстава). Овде посебно треба истаћи значај јасног и прецизног сагледавања коришћења простора са аспекта граничних река (пример реке Дрине), јер неуређеност корита реке Дрине проузрокује висок ниво ризика за све локалне самоуправе у њеном сливу, а са друге стране доводи до мењања тока реке чиме се велике површине земљишта налазе у правном вакууму (између административне и природне границе између држава).</p>	
<p>14. У истом одељку, као посебан проблем потребно је издвојити непостојање јасно дефинисане обавезе локалних самоуправа да спроводе мере на уређењу простора у циљу смањења ризика од катастрофа. Непостојање јасно и прецизно дефинисаних обавеза ЈЛС као и извора финансирања тих обавеза доводи до тога да се одређени део простора не користи у складу са његовим карактеристика и његовим оптерећењем ризиком од катастрофа.</p>	<p>14. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примедба не може да се прихвати Примедба се не прихвата за синтезну оцену ограничења у делу 1.6.6. ППРС. Не може да се прихвати ни за општу оцену стања смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама у делу 1.6.5.5, јер није предмет ППРС већ законског основа и докумената јавних политика у области смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.</p>
<p>15. У одељку „Општа оцена стања смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама“, на страни 134, на крају последње реченице првог става, у којој се каже „Планирање и уређење простора са становишта обезбеђења заштите од природних непогода и техничко-технолошких несрећа представља саставни део планирања, уређења и заштите простора у складу са проценама ризика од катастрофа и плановима управљања у ванредним ситуацијама“, потребно је додати и „плановима смањења ризика од катастрофа локалних самоуправа, аутономне покрајине и Националним планом смањења ризика од катастрофа“. С обзиром да се План смањења ризика од катастрофа израђује на основу предлога третмана процењених ризика у одговарајућим проценама ризика од катастрофа, додавањем плана смањења ризика од катастрофа у текст у делу 1.6.5.5., истиче се значај предузимања превентивних мера на смањењу ризика од катастрофа и то управо оних катастрофа које су проценама ризика идентификоване, анализиране и евалуиране и чији је ниво одређен као висок или веома висок и неприхватљив.</p>	<p>15. Примедба се прихвата.</p>

<p>16. У одељку „Циљеви смањења ризика од катастрофа“, стр. 162, у ставу 2 „Посебни циљеви у смањењу ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама“, поред наведених принципа додати и принцип изналажења тзв. „природом инспирисаних решења за ублажавање негативних ефеката катастрофа“. Природом инспирисана решења, у смислу одбране од поплава, бујица, ерозија и других појава, подразумевају израду ретензија/акумулација за прихватање таласа великих вода, регулисање корита природним ширењем и бајпасовима, антиерозионе мере у горњим токовима сливова и слично.</p>	<p>16. Примедба се делимично прихвата. Предлог ће бити инкорпориран у ППРС у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 87/18).</p>
---	---

160. Републички завод за заштиту споменика културе, Радислава Грујића 11, 11118 Београд, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.

<p>1. У поглављу 1.6.2.4. <i>Општа оцена стања мреже јавних служби и социјалног развоја</i> у делу који оцењује стање установа културе неопходно је издвојити установе заштите непокретног културног наслеђа (Заводе за заштиту споменика културе) и проблем њихове лоше распоређености, односно неуједначену заступљеност на територији Републике Србије, што се огледа и у неуједначеној расподели територијалне надлежности. Потребно је планирати одговарајућу територијалну организацију мреже установа заштите непокретног културног наслеђа, што ће бити уређено и новим Законом из ове области. С тим у вези треба истаћи и проблем недовољног стручног кадра, што све заједно непосредно утиче на стање у области заштите непокретног културног наслеђа и могућност његовог активнијег учешћа у развојним процесима.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: - У делу 1.6.5.3.2.2. у ограничењима на стр. 131. после речи: „претходном заштитом;” додају се речи: „неадекватна територијална организација мреже установа заштите непокретног културног наслеђа;” - У делу 3.2.3. Институционално-организационе мере и инструменти, тачка 17. на стр. 374. после речи: „ратификованим повељама;” додају се речи: „унапређење територијалне организације мреже установа заштите непокретног културног наслеђа;”</p>
<p>2. У поглављу 1.6.4.3. Општа оцена стања енергетике, енергетске инфраструктуре и енергетске ефикасности 1.6.4.3.2. Оцена потенцијала и ограничења ...“Постоје ограничења у планским документима и условима за уклапање енергетских објеката у природно и културно наслеђе“.</p> <p>Површински коп је специфично подручје посебне намене због негативног утицаја на животну средину. Један од конфликта јавља се између рударства и постојећих насеља, као и индустријских, инфраструктурних, водопривредних, вредних културних (археолошко налазиште Виминацијум и друга културна добра) и других објеката, који се налазе у зонама планиране површинске експлоатације. Посебно указујемо на негативан утицај рударских и инфраструктурних радова на откривање нових археолошких налазишта, односно неопходност благовременог активирања археолошких ископавања на евидентираним локалитетима као и површинама предвиђеним за експлоатацију руде или извођење грађевинских и других радова инфраструктурних коридора, у циљу њихове заштите. То подразумева претходна истраживања у циљу степеновања режима заштите и утврђивања мера техничке заштите, сагледавање степена угрожености, испитивање услова пресељења и заштите</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите културног наслеђа и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Део примедбе који се односи на откривање нових археолошких налазишта није предмет ППРС и просторног планирања, већ законског основа и његове имплементације.</p>

<p>културног наслеђа, сагледавање концепта политике заштите културног наслеђа у великим логистичким басенима и инфраструктурним коридорима.</p>	
<p>3. У поглављу 1.6.5.3.2. <i>Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења културних добара</i>; 1.6.5.3.2.1. <i>Анализа и оцена стања</i>, на стр. 128, наведено је „Према доступним информацијама Републичког завода за заштиту споменика културе до 2020. године у Централном регистру је уписано...“. Потребно је исправити податке о бројевима НКД, и то: „Према доступним информацијама Републичког завода за заштиту споменика културе до 2020. године у Централном регистру је уписано 2598 непокретних културних добара, од тога 2236 споменика културе, 89 просторно културно-историјске целине, 194 археолошка налазишта и 79 знаменитих места. Категорисаних непокретних културних добара је 783 од чега 201 од изузетног значаја и 582 од великог значаја. Међу непокретним културним добрима од изузетног значаја налази се 155 споменика културе, 12 просторних културно-историјских целина, 18 археолошких налазишта и 16 знаменитих места, а међу непокретним културним добрима од великог значаја 512 споменика културе, 28 просторних културно-историјских целина, 25 археолошких налазишта и 17 знаменитих места. (Ово су валидни подаци на основу уписа у Централном регистру непокретних културних добара).</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Наведени део текста ће бити коригован у складу са сугестијама подносиоца примедбе.</p>
<p>4. У поглављу 1.6.5.3.2. <i>Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења културних добара</i> потребно је усагласити терминологију и доследно користити појам културно наслеђе, а не културно добро, будући да се културно добро односи само на део наслеђа који је утврђен законом, а не обухвата чак ни добра под претходном заштитом, која имају исти третман по закону као и утврђена културна добра. Ако је поглавље 1.6.5.3. насловљено на заштиту природног и културног наслеђа, не може се касније у делу 1.6.5.3.2. о културном наслеђу користити термин културно добро. Оцена стања је реално приказана, с тим што се неодговарајућа повезаност службе заштите са облашћу планирања мора посебно истаћи у оцени проблема који</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се највећи део примедби на следећи начин: - Назив дела 1.6.5.3.2. биће коригован тако да гласи: „Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења културног наслеђа“. - У делу 1.6.5.3.2.2. у ограничењима на стр. 130. после речи: „у заштити и планирању културног наслеђа у Србији су:“ додају се речи: „застарелост законског основа о културним добрима и неусклађеност са законским основом о планирања и изградње простора;“ (б) Не може да се прихвати преостали део примедби. Део примедбе је садржан у ограничењима на стр. 131. (део 1.6.5.3.2.2). Преостали текст примедби је сувише детаљан за стратешки ниво планског документа као што је</p>

<p>произилазе из застареле законске регулативе, Закона о културним добрима (1994). Такође се мора јасно истаћи да је основни проблем који постоји између области заштите културног наслеђа и урбаног планирања неусклађеност законских регулатива, односно преузимање или укидање/одузимање ингеренција служби заштите Законом о планирању и изградњи. Како су тренутно, на основу Закона о култури (2020) у изради Нацрт Закона о културном наслеђу и Нацрт Закона о делатности заштите непокретних културних добара, треба истаћи да је усаглашавање законске регулативе која регулише области заштите непокретних културних добара и урбаног планирања обавезна и да се мора спровести и након доношења наведених закона у циљу побољшања стања и боље повезаности двеју области.</p>	<p>ППРС и предмет је докумената јавне политике у области заштите културног наслеђа. Садржан је у Тематској студији Б, поглавље 3.2. Заштита, уређење и коришћење културних добара, која је саставни део документационе основе ППРС.</p>
<p>5. У поглављу 1.6.5. Општа оцена стања животне средине, наслеђа, предела, климатских промена и катастрофа, 1.6.5.3.2. Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења културних добара, 1.6.5.3.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 128, у другом пасусу, друга и трећа реченица, уместо „У Србији се налази 12 локалитета (односно 6 уписа) под заштитом УНЕСКА: [...]“, треба да стоји: „У Србији се налази 12 непокретних културних добара која су (у оквиру 4 номинације) уписана на Листу Светске културне и природне баштине УНЕСКА: просторно културно-историјска целина Стари Рас са Сопоћанима (Црква Св. Петра и Павла у Расу, манастир Ђурђеви Ступови, утврђење Рас-Градина и манастир Сопоћани), 4 средњовековна споменика културе Српске православне цркве на Косову и Метохији (манастири Дечани, Пећка патријаршија, Грачаница и Црква Богородице Љевишке у Призрену), археолошко налазиште Гамзиград (Еећх КотиИапа) и три археолошка налазишта средњовековних надгробних споменика - стећака (Мраморје у Перућцу и Растиштеу и Грчко гробље у Хрта). Поред тога, на Прелиминарној листи за упис налази се још 11 локација наслеђа, од чега 1 манастир (Манасија), 3 национална парка (Ђердап, Шара и Тара), 1 резерват природе (Делиблатска пешчара), 1 археолошко налазиште (Царичин град), 1 културни</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p>

<p>предео (Бач), 1 просторно културно историјска целина (Неготинске пивнице), 1 тврђава (Смедерево), 1 природни феномен (Ђавоља варош) и једна међународна серијска номинација (Граница Римског царства - Дунавски лимес у Србији).“ За два од 11 наведених локалитета су покренути поступци номинације и то за Културни предео Бача и Граница Римског царства.</p>	
<p>6. У поглављу 1.6.5.3.2.2. Оцена потенцијала и ограничења, на страни 130, први пасус, прва реченица стоји: „Основни потенцијали у заштити [...] повећавање броја КИЦ у неким центрима; [...]“, а треба „[...] повећавање броја ПКИЦ [...]“.</p>	<p>6. Примедба се прихвата.</p>
<p>7. Тематска карта 14 (страна 321): Голија је обележена као Рамсарско подручје, а она је заправо резерват биосфере (МаВ).</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На Тематској карти 14 ПП Голија је означена као резерват биосфере (МаБ). На Рефералној карти 4а ПП Голија је означен исто као резерват биосфере (МаБ).</p>
<p>8. Иако је у Нацрту ПП РС, у поглављу 2.5.5.2. Управљање отпадом (Реферална карта 46), истакнуто да ће „[...] Локације свих постројења (бити) утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима. [...]“ (страна 324), обавеза нам је да укажемо на Рефералну карту 46 / Тематску карту 14 (страна 321), где је регионална депонија уцртана на путу између Манастира Жиче и Матарушке бање. Како се ради о културно-туристичкој рути и дестинацији од изузетног значаја, унапред скрећемо пажњу да се простор планиране депоније мора изместити што даље од југозападног окружења града Краљева. Ово важи и за сва друга НКД и њихове заштићене околине (код језера Кокин брод). Исто се односи и на локацију СЕВЕСО постројења у Баљевцу (на Ибру-рудник Бела стена), Реферална карта 46-Животна средина. На културним добрима и њиховој заштићеној околини, као и у заштићеним подручјима строго је забрањено стварање депонија и складиштење материјала као и било каква изградња инфраструктуре у управљању отпадом. За одабир локација постројења за управљање отпадом изван заштићених подручја, морају се такође прибавити услови надлежне институције заштите непокретног наслеђа.</p>	<p>8. Примедба се прихвата. Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација. Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС. У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима“. Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.</p>
<p>9. У поглављима која разматрају Рурални уазвој и ууећење села 2.5.2.3. наводи се подршка развоју туристичких потенцијала</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p>

<p>села, не наводећи подршку имаоцима на очувању и презентацији културних добара. Потребно јасно одвојити туристичке потенцијале и чување и одржавање културних добара. Развој руралних насеља треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног карактера, затечених вредности, а нова рурална архитектура треба да следи суштинске вредности традиционалне архитектуре, како би се сачувао дух и карактер места. Салаша, као заокружене руралне целине, представљају специфичност овога подручја, који су се у изворном облику задржали у малом броју. Они уједно чине и туристичку атракцију, те би требало сачувати неке изузетне примере идентитета овога подручја.</p>	<p><i>Образложење:</i> У тексту дела 2.5.2.3.6. за тип 5. Планински рурални рејон на стр. 232. ППРС јасно је раздвојено да има: „уникатно природно и културно наслеђе (заштићена подручја, манастири, бање, етно наслеђе и сл.), велике туристичке потенцијале ...”. Преостали део примедбе није предмет ППРС. У делу 2.5.2.3.4. ППРС дате су смернице за уређење села. Правила грађења су предмет других просторних и урбанистичких планова. Салаша су карактеристични само за подручје АП Војводине и предмет су Регионалног просторног плана АП Војводине. Подршке имаоцима на очувању и презентацији културних добара предмет су законског основа и докумената јавних политика у области културе и туризма.</p>
<p>10. У поглављу 2.5.5.3.1.2. Међународно значајна подручја (Тематска карта 16), стр 328, наводи се: „Поред заштићених подручја која су већ стекла статус заштите на основу међународних конвенција и програма, овим ППРС се потврђује стратешко опредељење да се изврши номинација следећих подручја за: треба додати следеће: УНЕСКО Листу светског природног и културног наслеђа - Тердап, Шар-планина, Бавоља варош; Археолошко налазиште Царичин град (<i>Iustiniana Prima</i>), манастир Манасија. Неготинске пивнице, Смедеревска тврђава. Културни предео Бач. Граница Римског царства - Дунавски лимес.</p>	<p>10. Примедба се прихвата. У делу 2.5.5.3.1.2. Међународно значајна подручја (Тематска карта 16), стр. 328. став 1. алинеја 3. биће допуњена речима: „археолошко налазиште Царичин град (<i>Iustiniana Prima</i>), манастир Манасија. Неготинске пивнице, Смедеревска тврђава, Културни предео Бач, Граница Римског царства - Дунавски лимес;”.</p>
<p>11. У поглављу 2.5.5.3.2.2. Смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа, страна 334, Табела 48 носи назив „Међународне препоруке за категоризацију НКД“, а према <i>The World Heritage List > Filling the Gaps – an Action Plan for the Future, 2004</i>. Поменута књига се односи на анализу културног наслеђа уписаног на Листу Светске баштине УНЕСКА, а табела на различите категорије (врсте) непокретних културних добара. У нашем законодавству категоризација се односи на степен вредности културног наслеђа, па би било упутно преименовати назив табеле у „ИКОМОСова препорука за разврставање НКД“. Поред тога, тачка 2. табеле није преведена (треба „Праисторијска уметност“), а тачка 12. је погрешно преведена (треба „Знаменита места и меморијали“).</p>	<p>11. Примедба се прихвата. Табела ће бити преименована у „Међународне препоруке за разврставање НКД (ICOMOS)”. Табела ће бити коригована: у другом реду ће бити додат превод одреднице „Rock-art sites” – „Праисторијска уметност“ (уз напомену да се негде она преводи и као „Стенска уметност“), у претпоследњем реду биће извршена корекција превода у: „Знаменита места и меморијали”.</p>

<p>12. У поглављу 2.5.5.3.2. Заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа (Реферална карта 4а, Тематска карта 17) 2.5.5.3.2.1. Полазишта заштите, уређења и одрживог коришћења културног наслеђа, на страни 336, у навођењу културних добара уписаних на УНЕСКО Листу светског наслеђа, Треба додати и Стећци, средњовековни надгробни споменици.</p> <p>- на страни 371 - у навођењу културних добара уписаних на УНЕСКО Листу светског наслеђа исто треба додати Стећци, средњовековни надгробни споменици.</p>	<p>12. Примедба се прихвата. На Тематској карти 17. већ је уцртан одговарајући симбол за локалитет Стећци. На стр. 336. у набрајању споменика уписаних на УНЕСКО Листу светског наслеђа биће додати: „Стећци, средњовековни надгробни споменици,“.</p>
<p>13. Поглавље 2.5.5.3.2. Заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа, стр.332., и 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, стр. 351. Акумулације-Подручје ЈЗ Србија (реке Лим и Ибар, Стари Влах-Голија, Сјеничка висораван и Моравички регион) Обавеза израде Студије заштите за природно и културно наслеђе са Планом управљања мора бити прописана за сва планска решења везана за инфраструктуру, зато што се ради о јединственом природном и културно- историјском подручју изузетне важности и значаја за Републику Србију. Из приложеног материјала се ово не види.</p>	<p>13. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Обавеза израде Студије заштите за природно и културно наслеђе са Планом управљања предмет је законског основа у области културе и његовог спровођења. У делу 2.5.8.3. ППРС идентификовани су потенцијални конфликтни интереси који су најизраженији у просторном развоју на макро и мезо нивоу и утврђени су приступи за њихово превазилажење. Посебно је наглашено: „За превазилажење и минимизирање наведених потенцијалних конфликтних интереса неопходно је обезбеђење међуресорне сарадње на републичком, покрајинском и локалном нивоу управљања и партиципације локалног становништва и кључних корисника простора у избору приоритета и опредељивању компромисних решења у просторном развоју, као и утврђивање пакета мера за смањење конфликтних интереса и за подршку одрживом просторном развоју.“</p>
<p>14. Из прилога, Карта: Енергетика и водопривредна структура,(Реферална карта 36), могу се видети бројне акумулације у овом региону чија би реализација могла да изазове несагледиву штету како за животну средину тако и за НКД. -У оквиру наведене карте (или као посебна карта) није дат приказ локација МХЕ, постојећих, оних које су добиле одобрење за изградњу и оних које се планирају. Изузетно је велики број ових објеката на територији РС (око 100 изграђених и скоро 300 одобрених за изградњу). -На посматраном подручју маркиране су следеће локације постојећих и оне предвиђене за изградњу акумулационих објеката (језера) : - Река Рзав, 4 акумулације пл.</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На Рефералној карти 36 налазе се објекти акумулација и хидроелектрана од значаја за сагледавање конфигурације речних система. Размера и степен детаљности не омогућавају да се унесу локације МХЕ (изграђених и одобрених). Међутим, подаци из примедбе о броју акумулација које су изграђене за око 70 година и оних које треба саградити нису коректни. У прошлом периоду је саграђена 31 акумулација, што се врло прегледно уочава на стр. 189. у Табели 24. Такође, није добро наведен податак да се „планирају још 21 акумулација за наредни период од 14 година (до 2035.“ – навод из примедбе). Биће саграђено знатно мање, процењује се не више од 4-6 (по једна сваке 2-3</p>

- Река Моравица, 4 акумулације пл.
- Река Лопатница, 1 акумулација пл.
- Река Бјелица, 1 акумулација постојећа.
- Река Студеница (слив), 1 акумулација пл.
- Река Брвеница (Градац), 1 акумулација пл.
- Реке Вапа-Увац, 2 акумулације пл. и 3 постојеће.
- Река Лим, 1 акумулација пл. и 1 постојећа.
- Река Ибар, 1 акумулација пл.
- Река Јошаничка (Н.Пазар), 1 акумулација пл.
- Слив Горњег Ибра (Рибарићи-Тутин), 2 акумулације пл. и 1 постојећа.
- Река Људска (Н.Пазар), 2 акумулације пл.
- Река Црни Рзав (Ужице), 1 акумулација пл. и 1 постојећа.
- Река Ђетиња (Врутци-Ужице), 1 акумулација постојећа.
- Западна Морава (Чачак), 2 акумулације постојеће.
- Укупно :
- Планираних 21
- Постојећих 9

Напомена: треба имати науму да је постојећих 9 акумулација на овом подручју изграђено током протеклих више од 70. година а да се танирају још 21 акумулација за наредни период од 14 година (до 2035.) Позивање на условљеност докумената нижег хијерархијског нивоа у којима се износе ставови да: „изградња водних акумулација мора бити у складу са Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („ Сл.гласник РС“, бр. 3/17) није прихватљива зато што аналитика ПП тек даје, односно утврђује оно што је реално остварљиво (тј. ПП је Закон). Пројектоване акумулације, могу имати масивне конструкције од нпр. 50 т висине, неке друге су и више као нпр. „Препрана“ и „Градац“ где заузете локације подразумевају бране и веће висине, између 90 и 120 ш, а за остале на територији Плана нису ни наведени технички показатељи. Наведене висине конструкције бране, јасно указују на њихове потенцијално велике димензије и самим тим велики габарит акумулационих језера које ће поплавити велики део терена

године, што је темпо изградње спорији од оног у претходном периоду, када је просечно грађана по једна сваке две године). Биће грађене само оне које су најургентније, што ће бити предмет врло подробних анализа неопходних за одлучивање.

У ППРС се те локације само евидентирају. Поставља се питање: због чега је онда неопходно евидентирање и оних које неће бити грађене у планском периоду? Простори који омогућавају грађење акумулација су најдрагоценији национални ресурс, ресурс који, на жалост, и најлакше може да се обезвреди, ако се на стави под просторну заштиту. Довољно је да се одобри отварање каменолома у неком профилу који је геотехнички најпогоднији (често и једино могућ) за изградњу бране, или да се дозволи да се неки пут вишег реда спусти у зону која је предвиђена за формирање акумулације, а лако би могао да се води по вишим котима, и тај профил – национални ресурс је трајно уништен. Зато су наведене акумулације у Табели 25 попис објеката и простора које треба сачувати од обезвређивања, не до 2035, већ за знатно дужи период. Србија нема друге "резевне" профиле и локације. Битно је истаћи да једино хидротехнички системи и површински копови имају врло строге захтеве за тачне локације неопходне за развој (изворишта, зоне акумулација).

Локације за акумулације су ретке и мање их је но што би било неопходно. То заслужује детаљније објашњење.

Србија има најнеповољнију расподелу вода по простору и времену у Европи. Уважени сарадници РЗСК можда нису запазили застрашујуће податке о томе у делу 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим: • просечни проток домаћих река 505 m³/s, • преко 50% годишњег биланса вода протекне у бујичним поводњима, • у маловодним периодима домаће воде се смањују на само око 50 m³/s, што је десет пута мање од просечних протока; • однос између малих месечних вода обезбеђености 95% (воде меродавне за планирање мера заштите квалитета вода) и великих вода вероватноће 1%, у односу на које се планирају системи заштите од поплава, на мањим водотоцима се пење на преко 1:2000, што је један од најнеповољнијих односа у Европи. На великим равничарским подручјима просечно специфично отицање је чак и испод 1 L/s·km², што је најмања вредност у Европи, која не омогућава самодовољност у задовољењу потреба, већ је неопходно довођење воде из зона

узводно од локације бране, а да се при томе не зна будућа штета и утицај измењених микроклиматских дејстава. С обзиром да се ради о стрмим странама река (планинско подручје), њихово премошћавање у назначеној регулацији може у значајној мери утицати на угрожавање амбијента и нарушавање његове како природне аутентичности, тако и простора као културно-историјског ентитета и предела.

- Последице интерполације оваквих пројектантских захтева, на укупно подручје несагледиве су, како због негативних рефлексија на културно наслеђе (промене микроклимата, аутентичне слике јединства природних, антропогених и културолошких фактора, визууре...), можда још и више због нарушавања локалног биотопа и самим тим нарушавања укупног екосистема.

- Изградња низа хидротехничких објеката у овом случају, представља својеврсну и прикривену урбанизацију простора, имајући у виду да повлачи са собом и низ других пратећих садржаја и активности које представљају наменску „инфраструктуру“ (туризам, саобраћајнице-ауто пут и тд.), а којима можда не би требало да буде место у овом простору или их треба планирати на основу темељнијих студија простора.

Неопходно је имати на уму изузетан значај овог региона (и других....) као „резултата деловања и интеракције природних и/или људских фактора“ кроз векове (Европска конвенција о пределу, чл. 1а), и да су се даље кроз Конвенцију коју је Република Србија ратификовала 2007. године, „све Стране потписнице обавезале да ће: а. законом признати предео као битну компоненту људског окружења, као израз разноврсности заједничког културног и природног наслеђа, и темеља њиховог идентитета; б. успоставити и спроводити предеоне политике које имају за циљ заштиту, управљање

и планирање предела, доношењем посебних мера утврђених чланом 6; в. Успоставити процедуре заукључивање најшире јавности, локалних и регионалних власти, као и других страна које су заинтересоване за одређивање и примењивање предеоних политика наведених у ставу б. овог члана; г. Интегрисати предео у политике просторног (регионалног) и урбанистичког планирања,

у којима је могуће њихово акумулисање. Међутим, све то постаје много лошије у условима климатских промена, које су најнеповољније управо у погледу промена режима падавина и отицаја. Према студијама које је Србија урадила у складу са својим обавезама према Париском споразуму ситуација је веома лоша. Долази до погоршања режима падавина и отицаја и њихове расподеле током године. Смањују се падавине и протоци у рекама у топлом, вегетационом делу године, маловодни периоди су све дужи, са све мањим падавинама и отицајима, док се повећавају интензитети падавина у хладном делу године, у позну јесен, зиму и рано пролеће. Велике воде постају све веће и бујичније. У таквим неповољним околностима једини, апсолутно једини управљачки одговор је изградња акумулација. А да би се оне саградиле можда и за 30-так или више година, Србија ако жели да преживи и да се развија, мора да заштити те локације и просторе. Због тога је резервисање локација које су наведене у Табели 25 заиста потребно. Јасно су истакнути и проритети.

Ту цифру од 60-так акумулација укупно, у неком периоду коначне изграђености, треба упоредити са око 1.100 акумулација у Шпанији, која опстојава као организовано друштво само захваљујући стратегији да управљачки контролише путем акумулација све своје воде, при чему се, наравно, у структури управљачких циљева налази и веома важан циљ: заштита културне и историјске баштине. Нико, заиста нико не може да порекне да Шпанија не води рачуна о својој културној баштини. Али, то им не смета да граде акумулације, одлично уклопљене у окружење. Само ради поређења, град Мадрид, смештен на висоравни од 660 мнм чува од поплава, снабдева водом и одржава потребне режиме малих вода реке Манзанарес систем од око 30 акумулација, од којих су неке на рубу града. Нема било каквих последица по споменике културе, јер те акваторије не стварају неповољне промене микроклиме, а сви су дубоко свесни и да опстанак града зависи од тог система акумулација, који се још проширује. Међутим, чињеница да се системом акумулација потпуно контролишу водни режими реке Манзанарес је кључна за урбанизацију и развој Мадрида: град више не плаве некадашњи нагли бујични поводњи, али се управља и малим водама реке Манзанарес (тзв. оплемењавање малих вода), што омогућава да се тај у просечним условима мали и некада неугледни

<p>и у културне, пољопривредне, социјалне, економске и политике животне средине, као и све остале политике које могу да имају посредан ши непосредан утицај на предео “.</p>	<p>водоток изванредно успешно уклопи у урбану матрицу града, тако да је сада та акваторија амбијентална драгоценост града. Коте које су наведе у Табели 25 су сасвим оквирне и не треба са њима правити анализе висина брана као што се чини у примедбама. Простор се штити до тих кота, а тек ће се касније, подробним анализама, тражити решења која се на најскладнији начин уклапају у социјално, културолошко и друго окружење. Тада ће, наравно, и експерти из РЗЗСК најактивније учествовати у анализама и одлучивању.</p>
<p>15. Студија случаја акумулације Препрана Основна примедба на Нацрт ППРС односи се на конфликт интереса који постоји, слободно се може рећи, већ деценијама између заштите, афирмације највреднијег културног наслеђа Републике Србије, унапређења његовог одрживог развоја у оквирима културног (али и других врста: спортског, рекреативног, религиозног, сеоског) туризма, и резервисања простора за поједине акумулације.</p> <p>Као један од најдужих примера идентификованог а нерешеног конфликта може се навести резервација простора за акумулацију Препрана, Студеница, „до усвајања решења концепције коришћења вода реке Студенице“ (Табела 25, страна 190). Намена ове акумулације дефинисана је у Нацрту ПП РС потребама снабдевања водом становништва, енергетике, заштите од поплава, оплемењавања малих вода, рибарства и одрживог туризма (Табела 25, страна 190). Ради се о резервацији простора која се понавља кроз различита планска документа, а пошто је у питању простор са изузетним природно-културним и предеоним вредностима (Парк природе Голија / Биорезерват природе Голија-Студеница, уписан на Унескову Листу Човек и биосфера; Манастир Студеница, уписан на Листу Светске баштине Унеска; низ утврђених НКД од изузетног и/или великог значаја за РС) за њега су донета два ППППН (Парк природе Голија и Културни предео Манастира Студеница).</p> <p>Нацрт ПП РС истиче да је „афирмација културног наслеђа као потенцијала за одрживи просторни развој Србије“ њено стратешко опредељење (страна 332) и да се при изради планских докумената мора обезбедити „препознавање, заштита и</p>	<p>15. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>У Табели 25 јасно је истакнуто да се тај простор само резервише „до усвајања решења концепције коришћења вода реке Студенице“. То свакако неће бити иста концепција која је била дефинисана Идејним пројектом Система Студеница.</p> <p>Уколико се дође до закључка да се због опстанка и развоја великог подручја Србије, које је сада веома угрожено у погледу снабдевања водом (Шумадија, Краљево), у регионални систем укључе и воде Студенице, тада ће се изнова разматрати комплетно решење. Један од приоритетних циљева биће и складно уклапање у културолошко и предеоно окружење. Искуства у свету показују да се веома успешно усклађују водопривредни циљеви и циљеви заштите споменика културе.</p> <p>Имајући у виду да се са тражењем решења почиње потпуно изнова, никаквог смисла нема сада говорити о висини бране и да ли ће се или не видети долина Студенице из испоснице Светог Саве. Свакако ће се видети.</p> <p>Са гледишта разматрања овог питања треба истаћи да током времена и са заоштравањем кризе у снабдевању водом насеља, долази до еволуције ставова о коришћењу вода и простора. Од многих примера наводи се само један – акумулација у Маратонском пољу. Када је двадесетих година 20. века Атини претио социјални и економски колапс, због врло смањених, променљивих капацитета изворишта подземних вода, закључено је да је једино могуће решење да се у Маратонском пољу сагради акумулација. Урађен је пројекат у складу са националним значајем тог локалитета. Лучно-гравитациона брана је по контурама обрађена тесаним каменом као право уметничко дело примењене уметности, у подножју је на</p>

унапређење њиховог специфичног карактера, затечених вредности и капацитета предела“, „очување и афирмација карактеристичних елемената у предеоном обрасцу и слици предела ([...] водотокови и приречна вегетација [...] карактеристични типови насеља, објекти и сл.)“, „одговарајућа намена простора и заштита локалног идентитета кроз интегралну заштиту културних и природних добара и њихову адекватну туристичку презентацију [...]; итд (страна 339 и даље).

Дугорочно резервисање простора утврђено у Нацрту ППРС „за јавне инфраструктурне системе [...] ближе се утврђује просторним плановима подручја посебне намене“, односно „до доношења просторног плана подручја посебне намене, у регионалним просторним плановима и просторним плановима јединица“ (страна 381), а „потенцијални конфликтни интереси и мере за њихово превализлажење и минимизирање у просторном развоју на макро и мезо нивоу утврђиваће се у РПТТ и ПППШГ (страна 352).

Искуство стечено учешћем службе за заштиту културног наслеђа у изради ППППН, до сада негира горе наведене изводе из Нацрта ПП РС. Напротив, при изради сваког ППППН обрађивач инсистира на обавези да из планског документа вишег реда - у случају Студенице, односно Голије, то је ПП РС - резервисани простор за акумулацију буде пренет у плански документ нижег реда, што је јасно назначено као конфликт у наведеним ППППН за Голију и Студеницу. То значи да се само изменом ПП РС може изместити или променити резервисани простор за акумулацију; или, можда, ставови цитирани из Нацрта ПП РС (са страна 381 и 352) нису довољно прецизни па се на њих заштита културног и природног наслеђа не може ослонити.

Чињеница је да су у конкретном случају супротстављени интереси уједно и приоритети у просторном развоју: „заштита сливова изворишта регионалних система [...]“ и „заштита заштићених [...] непокретних културних добара у складу са условима надлежне службе заштите и планским решењима у просторним

јонским стубовима направљен ваздушаст "павиљон сећања" са скулптуром ратника – тркача Филипида, и након завршетка бране и акумулације 1929. године добијено је веома много: објекат окружен чепресима који је као уметничко дело изванредно складно уклопљено у окружење, и акумулација од 41 милион m³ из које се водом снабдева Атина, која не би преживела без те акумулације. Добар пример да се мењају критеријуми о прихватљивости грађења појединих објеката, зависно од тога у којој мери је угрожена елементарна егзистенција друштва. Али и одличан пример да када се то постави као важан циљ – сваки хидротехнички објекат може врло складно да се уклопи у окружење.

Треба прихватити заштиту простора долине Студенице у зони Препрана на начин како је то предложено, јер је то у потпуном складу и са циљевима заштите те долине са културолошког и предеоног гледишта.

Коте које су наведе у Табели 25 су сасвим оквирне и не треба са њима правити анализе висина брана као што се чини у примедбама. Простор се штити до тих кота, а тек ће се касније, подробним анализама, тражити решења која се на најскладнији начин уклапају у социјално, културолошко и друго окружење. Тада ће, наравно, и експерти из РЗСК најактивније учествовати у анализама и одлучивању.

Предвиђени режим резервисања, тј. заштите простора треба да траје док се не дође до одлуке када ће се и под којим условима користити воде Студенице као извориште регионалног система. Једно је сасвим извесно: Шумадија и Краљево у будућности не могу да преживе без довођења воде са Старовлашких планина. Највероватније је да ће се најпре као прелазно решење користити воде реке Лопатнице (алумулација „Бела река“), па ће се тек након тога, на основу подробних истраживања, одлучити о начину коришћења воде Студенице из зоне Препрана, на начин да се не само складно уклопи у социјално, културолошко и предеоно окружење, већ на начин да ту јединствену речну долину и оплемени амбијентално и хидролошки.

И још једна чињеница која је веома забрињавајућа, али је битна за закључивање о овом питању. Студије које је Србија урадила и доставила у складу са својим обавезама према Париском споразуму указују на једну веома озбиљну опасност. Значајно се смањују интензитети обнављања подземних вода

<p>плановима подручја посебне намене“ (страна 351). Мишљења смо да је, после скоро четири деценије безуспешног решавања овог конфликта, сада прилика да се јасно дефинише који од ових приоритета има јачу аргументацију.</p> <p>Ако се имају у виду вредности Националног парка Голија и Манастира Студенице, на националном, регионалном али и међународном ниво, конфликт не би требало ни да постоји. Изградњом акумулације, долина реке Студенице, у оном делу тока који се види из Горње испоснице Светог Саве у Савову, више неће постојати. Овај споменик културе, један од историјски и духовно најзначајнијих, најимпресивнијих и туристички најатрактивнијих, изгубиће одлике културног предела чије се неопипљиве вредности везују за јединствену појаву и личност Светог Саве. У Србији не постоји ниједан споменик културе који је, попут Студенице и Горње испоснице у Савову више доприносе идентитету простора, али и читавог српског народа. Специфични карактер долине реке Студенице, који није одређен само географским већ и историјским и културним карактеристикама, и који зато представља необновљиви и јединствени ресурс Републике Србије, не сме бити заувек нарушен јер се дефинисани простор акумулације, без додатног промишљања и разрађивања, годинама провлачи кроз планове различитих нивоа.</p>	<p>(смањење се пење и на преко 60%), што значи да ће низ насеља у Шумадији, укључив и Краљево које се снабдевају из доста непоузданих изворишта подземних вода, морати да пређу на снабдевање из површинских вода, из регионалних система. То ће само убрзати неопходност да се пређе на довођење вода у ту регију из правца Лопатница – Студеница.</p>
<p>16. У поглављу „Заштита и резервисање простора“ (2.5.8.2), стр. 350, наводи се да је установљена заштита простора за непокретна културна добра око 11 км² и да се те површине не билансирају у потпуности због малог просторног обухвата и недефинисане заштићене околине за већину ових добара. На синтезној карти 1 Заштита и резервисање простора (стр. 353] која следи, није приказана заштићена површина ни за једно непокретно културно добро. Морали би да буду унети просторни подаци бар за добра на Листи светске културне и природне баштине, која имају тачно дефинисане границе заштите бафер зоне. Ово важи и за просторне културно-историјске целине које обухватају већи простор, као што је подручје Фрушке горе на пример.</p>	<p>16. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Биланси заштите и резервисања простора у ППРС дати су оријентационо, ради сагледавања укупног обима успостављене заштите и резервисања простора на територији Републике Србије. Биланси дати у делу 2.5.8.2. ППРС не представљају обавезу за његово спровођење у другим просторним и урбанистичким плановима. Биланси заштите и резервисања простора утврђују се просторним планом подручја посебне намене и урбанистичким плановима. На Синтезној карти 2. назначени су различитим симболима: НКД на три УНЕСКО листе, НКД од изузетног и великог значаја (видети легенду и упоредити са Тематском картом 17).</p>

<p>Уколико није могуће приказивање на карти, морао би да се нађе неки други начин (табеле са координатама) како би се избегле потенцијално конфликтне ситуације у будућем просторном развоју. На синтезној карти 2 „Конфликтни интереси у пуостоуном уазвоју“, стр. 354. унета су само непокретна културна добра од изузетног значаја. Неопходно је обележити добра на Листи светске баштине Унеска, као и добра на прелиминарној листи.</p>	
<p>17. У поглављу Мере и инструменти имплементације — нормативно-правне мере (3.2.1.) на страни 368 додати: Израду Закона о непокретном културном наслеђу. Тек у оквиру новог закона може се предвидети „хармонизација ... са међународним препорукама, конвенцијама и ратификованим повељама“ што је наведено у тачки 20.</p> <p>У истој тачки је наведено и увођење категорије културног предела и историјског урбаног пејзажа. Како се ради само о неким врстама непокретног културног наслеђа, које ће тек бити дефинисано у новом Закону, не би их требало наводити у Просторном плану РС. Исто важи и за навођење нових „категирија непокретних културних добара које су у складу са међународним препорукама и стандардима“ у оквиру Смерница за заштиту, уређење и одрживо коришћење непокретних културних добара (2.5.5.3.2.2. на стр. 334). Посебно треба имати у виду да је реч о врстама непокретног културног наслеђа, док се категорија односи на вредновање (категоризација).</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p> <p>Прихвата се на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - У делу 2.5.53.2.2. на стр. 334. уместо термина: „категирије” биће коришћен термин: „врсте”. - У делу 3.2.1. на стр. 368. текст тачке 20. се мења тако да гласи: „Доношење нове генерације законског основа о непокретним културним добрима који ће омогућити хармонизацију законског основа о културним добрима са међународним препорукама, конвенцијама и ратификованим повељама; препознавање културног предела као посебне врсте непокретног културног добара; усаглашавање са законима из области планирања и изградње посебно кроз увођење концепта историјског урбаног пејзажа.”
<p>18. У поглављу 3.4. Израда и доношење докумената просторног планирања, стр. 379, утврђује се „обавеза израде просторних планова подручја посебне намене, између осталог за „подручје непокретног културног добра од изузетног и великог значаја са заштићеном околином и историјским пределом изван грађевинског подручја насеља“. Члан 21 Закона о планирању и изградњи у ставу 1 наводи израду просторних планова подручја посебне намене за „подручје са природним, културно-историјским или амбијенталним вредностима“. Како Закон о планирању и изградњи за ове планове не наводи ограничење да су изван грађевинског подручја у цитираном тексту треба додати</p>	<p>18. Примедба се прихвата.</p> <p>Прихвата се у делу који се односи на нове ППППН.</p>

<p>прецизнију одредницу и то: „подручје непокретног културног добра од изузетног и великог значаја са заштићеном околином у грађевинском подручју и ван њега, као и историјским пределом изван грађевинског подручја насеља“.</p> <p>Ова планска документација између осталог треба да обезбеди услове за израду планова за непокретна културна добра, која се налазе у склопу насеља и која имају просторни карактер, а потенцијално могу бити окосница ширег природног окружења, као на пример тврђаве, које због просторног карактера могу имати одлике просторних културно историјских целина иу одређеним случајевима, због степена очуваности више одговарају дефиницији археолошког налазишта, а због положаја који заузимају нераскидиво су везане за природно окружење.</p> <p>Подсећамо да су ПППН већ урађени за археолошка налазишта Г амзиград - Ромулијана, Виминацијум и Бело брдо у Винча као и просторно културно-историјску целину Сремске Карловце Просторним планом Републике Србије треба именовати и локалитете за које је неопходна израда ПППН, као што су Београдска тврђава, Неготинске пивнице, Тешњар у Ваљеву, Нови Пазар, Петроварадинска тврђава, Смедеревска тврђава, Палић, манастир Манасија, Идвор и Тршић.</p>	
<p>19. У оквиру објашњења појединих стручних појмова потребно је увести појам Културно наслеђе, који се користи у целом документу:</p> <p>„Културно наслеђе је скуп ресурса наслеђених из прошлости, које људи идентификују, независно од власништва над њима, као одраз и израз непрекидно еволуирајућих вредности, уверења, знања и традиција. Оно обухвата све видове животне средине настале интеракцијом човека и простора током времена“ (Према Фаро конвенцији)</p> <p>ИЛИ</p> <p>Културно наслеђе је скуп вредности наслеђених из прошлости који обухвата све материјалне и нематеријалне трагове, остатке и творевине настале човековим деловањем кроз време, а укључује обичаје, праксе, места, артефакте и уметничке изразе.</p>	<p>19. Примедба се прихвата.</p>

Културно наслеђе обухвата и творевине настале у садашњем времену обављањем делатности у култури, у области стваралаштва и уметности.	
20. Такође је потребно увести и појам културни предео као подручје чији карактер је резултат деловања и садејства природних и људских фактора, настајао у међусобном хармоничном односу културе и природе. Културни предео приказује еволуцију људског друштва и насеља током времена, под дејством физичких ограничења или могућности које пружа природна средина, као и сукцесивних друштвених, економских и културних утицаја.	20. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Културни предели су обрађени у делу 2.5.5.3.3. ППРС на адекватан начин за овај ниво стратешког планског документа. Дефиниција културног предела дата на стр. 339. ППРС усклађена је са Законом о потврђивању Европске конвенције о пределу („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, број 42/2009) и предложеном дефиницијом из Нацрта Закона о културном наслеђу (https://www.kultura.gov.rs/tekst/sr/5916/javne-rasprave.php) .

161. Управа за урбанизам, финансије, скупштинске и опште послове, Одељење за урбанизам и имовинско-правне послове, Општина Параћин, Томе Живковића 10, Параћин, интерни број 350-36/2021-V-04, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
1. На основу већ упућене примедбе Одељења за урбанизам и имовинско правне послове број 350-30/2020-У-04 за време трајања раног јавног увида, која се тиче изградње МХЕ на водотоковима на територији општине Параћин, у нацрту је избачен катастар МХЕ из 1987. године. С обзиром на то да је на страни 193. дато под којим условима се могу градити МХЕ, да ли то значи да се према још увек важећем ППО Параћин могу игнорисати ове 4 локације које су предвиђене Планом и издавати евентуалне информације о локацији на основу новог ППРС, мимо онога што пише у ППО Параћин, до израде новог Просторног Плана општине, који ће се усагласити са плановима вишег реда? Да ли је због ове неусаглашености могуће донети Одлуку ЈЛС о забрани изградње МХЕ на територији општине Параћин до израде новог ППО односно до усаглашавања са смерницама у ППРС?	1. Примедба је у форми питања. На стр. 193. ППРС су дефинисани услови под којима се могу градити МХЕ. Општина може, својом одлуком, да забрани изградњу МХЕ на својој територији до израде новог ППО, а у тај нови ППО унесе само оне објекте МХЕ за које оцени да јој одговарају, а који испуњавају критеријуме утврђене на стр. 193. ППРС. Такву забрану су већ донеле неке општине (Бољевац, Власотинце, Пирот, итд.) и оне нису у колизији са ППРС.

162. Општина Тутин, Богољуба Чукића 7, 36320 Тутин, достављено електронском поштом, од 07.05.2021. и путем писарнице 350-01000799/2021-11, од 11.05.2021.	
1. Поглавље 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, у коме је наведено да су планиране активности на реконструкцији и рехабилитацији путног правца Тутин - Нови Пазар (ПА број 203) и тражимо да се унесе и: “уз могућност измене трасе на појединим деоницама”.	1. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се на стр. 284. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. алинеја 30. и на стр. 360. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, тачка 7.1.26. текст измени тако да гласи: „Реконструкција, изградња и

<p>Наиме, Општина Тутин је покренула поступак Прве измене и допуне Просторног плана општине Тутин, односно донела Одлуку о приступању изради, која је објављена у „Службеном листу општине Тутин”, бр. 2/2020 од 06.03.2020.године чији је циљ да се у појединим деоницама одреди нова траса државног пута ПА реда број 203. Пазариште - Тутин, па ради усклађености планских докумената међусобно, молимо да се унесе ова допуна.</p>	<p>рехабилитација путног правца Тутин – Нови Пазар (ПА број 203)”. (б) Нису предмет ППРС детаљи у смислу дефинисања измене појединих делова трасе и слично, већ су предмет планске документације нижег реда.</p>
<p>2. Тражимо да се укине могућност изградње планиране акумулације „Тутин” на реци Видрењак, која је планирана и Регионалним просторним планом за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа, где је наведено: “У оквиру Ибарско-шумадијског регионалног система постоје два подсистема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студеница - Лопатница - овај подсистем, уз постојећа изворишта користиће и планиране акумулације: „Препрана” (резервише се простор, до усвајања решења концепције коришћења вода Студенице), „Бела Стена” и „Дрезга”. Са овог подсистема снабдеваће се: Краљево, Врњачка Бања, Трстеник, Крагујевац, Кнић, Лапово, Баточина, Рача, Топола и Аранђеловац; - Рашки - овај подсистем, уз постојећа изворишта користиће и планиране акумулације: „Вучиниће”, „Бела Вода”, „Тутин” и „Градац”. Са овог подсистема снабдеваће се: Рашка, Нови Пазар и Тутин”. За потребе изградње планиране акумулације “Тутин” на реци Видрењак, у дужем временском периоду се врши резервација простора а не обављају се никакве активности на реализацији, па нам се ограничава развој на територији општине и зато тражимо њено укидање. 	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Задржавање навођења у ППРС акумулације Тутин је у интересу управо насеља и општине Тутин. Водоводни систем за снабдевање Тутина, започет 1980-1985. је веома напрегнут и функционално рањив. Извориште „Коњичко врело”, са средњим протоком од око 65 L/s има, на жалост, веома променљив капацитет који варира од око 300 L/s, до само око 35 L/s, што је мало. Друга два изворишта - Липичко врело (око 3-7 L/s) и Бијеле воде (око 7 L/s) нису довољна за будуће потребе. Међутим, неопходно је истаћи нову, главну опасност која не дозвољава да се акумулација Тутин на Видрењаку брише из ППРС. Студије које је Србија урадила и доставила у складу са својим обавезама према Париском споразуму указују на једну веома озбиљну опасност. Значајно се смањују интензитети обнављања подземних вода (смањење се пење и на преко 60%), што значи да ће низ насеља која се сада снабдевају из доста оскудних изворишта подземних вода, морати да пређу на снабдевање из површинских вода, из регионалних система. То је за општину Тутин од одлучујуће важности: сада се снабдева искључио из извора / врела подземних вода, па треба да буде плански и просторно спремна за ту нову ситуацију, која није ствар далеке будућности, већ је део реалности која се већ читује.</p>

163. Милица Радановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Неопходно је Просторним планом спречити конфликт очувања биодиверзитета и развоја туризма, тако што би се јасно истакао приоритет заштите природе у подручјима од националног и међународног значаја за заштиту природе (нарочито заштићена подручја 1. и 2. категорије, резервати биосфере) у односу на развој туризма. Неопходно је дефинисати да</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Изразита предност заштите природе над туризмом већ је оправдано утврђена код најзначајнијих природних добара (свих у I степену и већег дела у II степену заштите), али је у највећем простору заштићеног подручја (у III степену заштите) неопходно остварити равноправност интереса туризма и интереса заштите.</p>
---	--

<p>се у овим подручјима туризам мора развијати у складу са потребама очувања биодиверзитета. С тим у вези неопходно је дефинисати да се избегава развој великих ски центара у планинским и високопланинским зонама, те дефинисати развој екотуризма и руралног туризма.</p>	<p>Еко туризам и рурални туризам не могу да остваре потребне економске ефекте за одрживи развој на планинама Србије без комерцијалних центара зимске и летње понуде, а управо се у заштићеним планинским подручјима налазе најквалитетнији туристички потенцијали за целогодишњу понуду.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе и развоја туризма.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите природе и туризма, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>2. Неопходно је препознати концепт екосистемских услуга у Плану у свим деловима који се тичу животне средине, односно где се Планом остварује утицај на неки од аспеката животне средине.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Екосистемске услуге су на адекватан начин обрађене за ниво планског документа као што је ППРС – у делу 2.5.1.1. Пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство, 2.5.1.2. Шуме, шумско земљиште, шумарство и ловство, 2.5.5.3.3. Заштита, уређење и одрживо коришћење предела.</p> <p>Предмет су обраде у одговарајућим секторским документима јавних политика, а могу да буду и предмет других просторних и урбанистичких планова.</p>
<p>3. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 1-6, 31-44.</p>	<p>3. Исти став по примедбама.</p>

<p>164. ЈП „Србијашуме“, Булевар Михајла Пупина 113, 11070 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „Шумовитост Србије укупно износи 30,9%, док је оптимална процењена шумовитост у односу на вишефункционалне захтеве око 41%“.</p> <p>Примедба: проверити извор података.</p> <p>Образложење примедбе:</p> <p>Од укупне површине територије Србије 29,1% (у Војводини 7,1%, а у средишњој Србији 37,6%) налази се под шумом. Остало шумско земљиште, којем по међународној</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата</p> <p>Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>

<p>дефиницији припадају и шикаре и шибљаци, обухвата 4,9% територије, што је у укупном износу 34,0% или 36,3% у односу на површину продуктивног земљишта..</p>	
<p>2. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „<i>На државне шуме отпада 47%, а на приватне шуме 53% (од укупно обрасле површине)</i>“.</p> <p>Примедба: проверити извор података.</p> <p>Образложење примедбе: Укупна површина шума у Србији износи 2.252.400 ха. Од тога је у државном власништву 1.194.000 ха или 53,0%, а у приватном власништву 1.058.400 ха или 47,0%.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>
<p>3. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „<i>Шуме високог порекла (обновљене из семена) покривају површину од 25,4%, шуме изданачког порекла (обновљене из изданака или избојака) 68,1%, културе (подигнуте сетвом семена или, чешиће, садњом садница) 5,1%, а плантаже (интензивни засади топола) 1,3%</i>“.</p> <p>Примедба: проверити извор података.</p> <p>Образложење примедбе: У односу на укупну површину шума у Србији састојине високог порекла покривају 27,5%, састојине изданачког порекла 64,7%, вештачки подигнуте састојине (културе) 6,1% и плантаже (клонови топола и врба) 1,7%.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>
<p>4. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „<i>Необрасло земљиште, шикаре, шибљаци и лисничке шуме покривају око 3.824 km². Укупна запремина у шумама Србије износи 402.987.417 m³, а укупан годишњи запремински прираст је 10.629.772 m³. Просечна запремина (v) у шумама износи 161 m³/ha, а просечан текући запремински прираст (iv) је 4,0 m³/ha и проценат прираста (pi) 2,5%. Запремина мртвог дрвета у нашим шумама је 7,22 m³/ha. Укупна запремина мртвог дрвета је 16.260.414 m³“.</i></p> <p>Образложење примедбе: Проверити извор.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>

<p>5. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „У шумама је изражена разређеност састојина и оне покривају 27% од укупно обрасле површине (девастиране састојине су на око 2,5%, док су на подручју АП КиМ заступљене на 7,3% површине).</p> <p>Образложење примедбе: У шумама Србије доминирају очуване шуме са укупном површином од 70,6% и густином од 1.222 стабла по ха. Учешће ове категорије шума у укупној запремини је чак 69,7%, а у запреминском прирасту 78,4%.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>
<p>6. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 49 наведено је „Стање шума оптерећују проблеми везани за угрожавајуће факторе биотичког порекла (болести и штеточине) и абиотичког порекла (шумски пожари, загађеност шума и земљишта, промене нивоа подземних вода, сушење шума и др)“.</p> <p>Примедба: додати. Образложење примедбе: Ледоломи и бесправне сече шума уз административну линију према КиМ и др.</p>	<p>6. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 1.6.1.2.1. почетак последњег става на стр. 49. мења се тако да гласи: „Стање шума оптерећују проблеми везани за угрожавајуће факторе биотичког порекла (болести и штеточине) и абиотичког порекла (шумски пожари, ледоломи, загађеност шума и земљишта, промене нивоа подземних вода, сушење шума и др.) и од човека бесправне сече шума уз административну линију према КиМ и др;”.</p>
<p>7. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 50 наведено је „Резерве угљеника у шумској биомаси износе 132.985.850 t CO₂. Количина угљеника коју шуме сваке године апсорбују из атмосфере, износи просечно 5.871.250 t CO₂“.</p> <p>Примедба: додатно проверити извор података и методологију обрачуна. Образложење примедбе: На основу свих прорачуна утврђена је укупна количина везаног угљеника у свим анализраним компонентама биомасе на шумама на нивоу ЈП „Србијашуме“, и она износи 144.663.890 t.</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>
<p>8. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 52 наведено је „...је да је потенцијално могуће коришћење око 6,3 милиона m³...“</p> <p>Примедба: проверити извор података. Образложење примедбе:</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата Потребно је проверити изворе података и међусобно их ускладити са важећим званичним подацима.</p>

<p>На који начин се дошло до потенцијалног етапа?</p>	
<p>9. У поглављу 1.3.2.1. Регионални просторни планови, на страни 13, под тачком 2. наведено је „У пракси је често долазило до конфликта циљева и планских решења одрживог управљања шумама, при чему су планске претпоставке из ППРС преношене у просторне планове нижег реда, али је у извесној мери изостала хармонизација са секторским плановима развоја шумских подручја и оперативним плановима газдовања шумама. Проблем је и слаба покривеност простора плановима/програмима управљања шумама у приватном власништву“.</p> <p>Примедба: Дате констатације појаснити, навести у којим областима је било конфликта циљева и планских решења одрживог управљања шумама (да ли су то циљеви у области развоја туризма, саобраћаја, енергетике и др.? На овај начин изводи се погрешан закључак да је „у извесној мери изостала хармонизација са секторским плановима развоја шумских подручја и оперативним плановима газдовања шумама“). Израда планова/програма управљања шумама у приватном власништву је у надлежности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - према Закону о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон).</p>	<p>9. Примедба се прихвата. У поглављу 1.3.2.1. Регионални просторни планови, на страни 13, под тачком 2. извршиће се допуна (у делу ближег образложења конфликта циљева и планских решења, због утврђених режима заштите и конфликта са развојним активностима) тако да став гласи: „Шумарство..... У пракси је често долазило до конфликта циљева и планских решења одрживог управљања шумама, пре свега због утврђених режима заштите и конфликта са развојним активностима, при чему су планске претпоставке из ППРС преношене у просторне планове нижег реда, али је у извесној мери изостала хармонизација како са секторским плановима развоја шумских подручја и оперативним плановима газдовања шумама, тако и другим активностима (туризам, алтернативна сеоска економија и др). Такође проблем је била и слаба покривености простора плановима/програмима управљања шумама у приватном власништву. Актуелан проблем је везан и за процес планирања у све израженијим утицајима и условима ризика од негативног утицаја климатских промена.”</p>
<p>10. У поглављу 1.3.2.1. Регионални просторни планови, на страни 14, под тачком 9. Животна средина, природно и културно наслеђе и предео, наведено је „У већини РПП су идентификована развојна ограничења везана за прописане режиме заштите, укључујући и решавање конфликта у том домену“.</p> <p>Примедба: Навести из којих области, односно делатности су била развојна ограничења условљена режимима заштите.</p>	<p>10. Примедба се прихвата. У поглављу 1.3.2.1. Регионални просторни планови, на страни 14, под тачком 9. Животна средина, природно и културно наслеђе и предео извршиће се допуна (у делу „У већини РПП су идентификована развојна ограничења везана за прописане режиме заштите, укључујући и решавање конфликта у том домену“, тако да став гласи: „У већини РПП су идентификована развојна ограничења везана за прописане режиме заштите, укључујући и решавање конфликта у том домену, пре свега из домена заштите природе, развоја туризма и осталих привредних активности, развоја инфраструктуре.”</p>
<p>11. У поглављу 1.3.2.2. Просторни планови подручја посебне намене, на страни 16 наведено је „У случајевима преклапања функција заштите и развоја (примери Копаника, Старе планине, Голије, Таре, Бердапа и др), у појединим ППППН нису у</p>	<p>11. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Упараво је наведени предлог допуне на крају става: „да иновирање као и израду ППППН треба радити у складу са Законом о заштити природе (члан 55), односно да се прво прогласе заштићена подручја, да се за</p>

<p><i>потпуности разрешене супротности и конфликти туризма са заштитом природе и комплементарним активностима. Решавање ових проблема, поред системских унапређења (иновирање законске регулативе о заштићеним добрима, режимима заштите и др. у погледу побољшања услова за одрживо управљање и заштиту природних добара, као и разграничење зона заштите и зона развоја, у складу са искуствима и препорукама ЕУ), захтева иновирање постојећих ППППН и њихову детаљну разраду за зоне заштите и зоне развоја, уз остваривање интензивније сарадње служби заштите и стејкхолдера у туризму са планерима и урбанистима. “</i></p> <p>Примедба: наведени текст допунити и навести да иновирање као и израда ППППН треба да се ради у складу са Законом о заштити природе (члан 55), односно да се прво прогласе заштићена подручја, да се за иста уради план управљања, а онда да се приступи изради ППППН.</p>	<p>иста уради план управљања, а онда да се приступи изради ППППН”, довео у претходном периоду до већине проблема.</p> <p>У циљу превазилажења ограничења и кофликата који су настали као резултат праксе из претходног периода предложен је низ нових правила и критеријума у складу са искуствима и препорукама ЕУ.</p>
<p>12. У поглављу 1.3.3. Јавне политике од значаја за израду Просторног плана Републике Србије, тачка 1. Заштита и коришћење природних ресурса, на страни 20, наведено је „<i>Национална инвентура шума (2008)</i>”7 представља информациони основ за израду стартежких и акционих планова у сектору шумарства са наглашеном просторном димензијом (урађена је у ГИС-у). “</p> <p>Примедба: Национална инвентура шума није урађена у ГИС -у, спроведена Национална инвентура шума имала је за резултат формирање базе података о шумама Србије која пружа могућност поузданијег макроекономског планирања (израду Националног шумарског програма, кореспонденцију са међународним организацијама и др.).</p>	<p>12. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p><i>Образложење:</i> Свакако је један део урађен у ГИС-у (доказ су карте у прилогу монографије, што се може проверити са обрађивачем монографије).</p>
<p>13. У поглављу 1.6.1.2. Општа оцена стања шума, шумског земљишта, шумарства и ловства, подпоглављу 1.6.1.2.1. Анализа и оцена стања, на страни 48 наведено је „<i>Површина шума и необраслог шумског земљишта у структури основних категорија земљишног покривача Републике Србији износи 38.240 км²</i>“.</p>	<p>13. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p><i>Образложење:</i> Површина шума приказана је у Табели 3. на стр. 49, а површина осталог шумског земљишта које није у претходној табели – део шумовитости је бројчано исказана у ставу 1. на истој страни ППРС.</p>

<p>Примедба: треба приказати одвојено површину шума од површине необраслог шумског земљишта.</p>	
<p>14. У поглављу 1.6.5.1. Општа оцена квалитета животне средине, на страни 113, поред наведених загађивача у регистар загађивача требало би уврстити и глобално осветљавање. Прекомерна осветљеност, поготово у руралним срединама је све чешћа појава која утиче на фауну, врсте које су активне по ноћним условима а у неким анализама наводи се и утицај на квалитет сна и психу људи.</p>	<p>14. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Не постоје релевантни подаци о глобалном осветљавању у Републици Србији и проблему у руралним срединама.</p>
<p>15. У поглављу 1.6.5.3. Општа оцена стања заштите уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела, на страни 121: У делу „Биолошка разноврсност (биодиверзитет)“ наводе се аутохтоне врсте из „Црвене књиге флоре Србије“ чији је опстанак угрожен. Примедба: поред наведених врста треба навести и оскорушу (<i>Sorbus domestica</i>), која је после тисе наша најређа врста. Уопште, видан је недостатак воћкарица.</p>	<p>15. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Оскоруша јесте ретка врста дрвећа и самон уклих воћкарица али се не налази у Црвеној књизи флоре Србије нити на списку Правилника о заштићеним и строго заштићеним дивљим врстама.</p>
<p>16. У поглављу 1.6.5.3. Општа оцена стања заштите уређења и одрживог коришћења природног и културног наслеђа и предела на страни 122, наводе се агресивне алохтоне врсте. Примедба: Поред наведених врста навести вајмутов бор (<i>Pinus strobus</i>) а од зељастих врста винобојку (<i>Phitolacca americana</i>). Багрем јесте алохтона врста која се шири али је и економски вредна врста са више аспеката.</p>	<p>16. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Списак инвазивних алохотних врста дала је меродавна стручна институција (Покрајински завод за заштиту природе из Новог Сада).</p>
<p>17. У поглављу 1.6.1.1.1. Општа оцена стања пољопривредног земљишта, на страни 43 табела 2 наведено је: Шумадија и Западна Србија, површина 26 492 км², шуме 14384 км², шумовитост 54,3%. У Поглављу 1.6.1.2.1. Стање шума, анализа и оцена стања, на страни 48, табела 3, стање покривености шума наводи се: Шумадија и Западна Србија, површина 26 775 км², шуме 10020 км², шумовитост 37,4%. Примедба: Подаци у поглављима су неусклађени.</p>	<p>17. Примедба се делимично прихвата. Прихвата се да се Табела 2 стр. 43. ППРС допуни подацима о структури биофизичке покривености простора на нивоу области/округа (НСТЈ 3), на основу којих су урађене и одговарајуће рефералне и тематске карте. <i>Образложење:</i> ИГИС решење (<i>Integrated Geo-Information Solution</i>), које примењује Републички геодетски завод (Београд, 2018), заснива се на разврставању структуре коришћења земљишта у 10 класа тзв. биофизичке покривености простора. Земљишта заузета и деградирана рударским активностима збирно су укључена у тзв. антропогено измењене површине (две класе – гола земљишта и вештачке површине). И поред свих мањкавости, то су једини актуелни, поуздани и међународно упоредиви подаци о структури коришћења укупног простора Републике Србије.</p>

	<p>Рударске активности су само један од узрока заузимања и деградације пољопривредног земљишта. Према расположивим подацима Агенције за заштиту животне средине, конверзија пољопривредног земљишта у вештачке површине се у периоду 1990-2012. године одвијала доминантним делом у корист урбанизације (55 %), док су се рудници и депоније налазили на другом месту (34 %). Више о томе у Студији Б. део 1.1. Заштита и коришћење пољопривредног земљишта, пољопривреда и рибарство (1.2. Конверзија пољопривредних у вештачке површине; 1.3. Просторни аспекти главних видова деградације земљишта; и 1.4. DPSIR оквир за пољопривреду Србије).</p> <p>У складу са утврђеном методологијом, ППРС као стратешки плански документ даје прецизну и кратку оцена свих основних видова угрожености пољопривредног земљишта, што не значи да се занемарују или прећуткују негативни директни и индиректни утицаји рударских и енергетских активности. Управо, ради њиховог минимизирања, односно потпуног елиминисања свуда тамо где је реално могуће, предложена је израда просторних планова подручја посебне намене за подручја површинске експлоатације енергетских, металичних или неметаличних минералних сировина у великим рударским басенима, као и за подручја која обухватају комплексе подземне експлоатације (3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања, стр. 380. последња алинеја). Овим плановима ће бити подробно идентификовани локалитети и површине земљишта које је деградирано површинским коповима, рударским депонијама, угрожено даљим заузимањем, предвиђено за рекултивацију и сл.</p>
<p>18. У Поглављу 2.5.1.2.1. Коришћење шума и развој шумарства, табела 20 План увећања шумовитости: Шумадија и Западна Србија, површина 26 775 км², шуме 10020 км², шумовитост 37,4%, оптимална шумовитост 44%, површина шума 2035 године - 4963.667</p> <p>Примедба: у табели 20 подаци су дати у км², а у табели 21 у ha. Ускладити.</p>	<p>18. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата на следећи начин: У делу 2.5.1.2.1. Табела 20 на стр. 180. збир у последњој колони се мења тако да за Шумадију и Западну Србију износи 10.258 км² а за Јужну и Источну Србију износи 10.695 км².</p>
<p>19. У табели 20, Златиборска област наведена је оптимална шумовитост 70,5%. Примедба: Подаци о шумовитости у приказу стања пољопривредног и шумског земљишта и оптималне шумовитости. Подаци о шумовитости од 37,4% Шумадије</p>	<p>19. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Оптимална шумовитост наведена у ППРС је реално утврђена полазећи од бонитета земљишта, вишенаменског коришћења простора, реалних фактора ризика и функција шума (еколошких услуга) у односу на окружење.</p>

<p>и Западне Србије нису ажурирани јер се стање у последњих 20-30 године битно променило што се може утврдити усклађивањем са новим авио снимцима и сателитским снимцима. Из ових података следи оптимална шумовитост Златиборске области од 70,5% што је, на основу стања државног земљишта којим газдује ЈП „Србијашуме“ и процене стања земљишта у приватној и осталој својини, доста велики проценат.</p> <p>Мишљења смо да је проценат оптималне шумовитости Златиборске области од 70,5% превелик односно тешко достижан. Овим степеном шумовитости нису усклађени планови ревитализације руралних подручја и очувања чистина и пашњака, ливада и осталог пољопривредног земљишта. У преосталих 29,5% треба свстати целокупно пољопривредно земљиште, саобраћајнице, водотокове, површине испод електропроводника, градско земљиште, неплодно, остало вештачки створено неплодно земљиште и још нека. Сматрамо да наведени подаци треба да се ажурирају.</p>	<p>Подаци су ажурирани (проверени) и сателитски снимци не дају увек реалну слику обраслости шумом. У Тематској студији Б. поглавље 1.2. Заштита и коришћење шума и шумског земљишта, шумарство и ловство (која представља саставни део документационе основе ППРС) је наведено несагласје података (36,06% шумовитост - CORINA). По овим изворима негде је већ достигнут оптимум и више не би требало бринути о пошумљавању. Све даљински детектоване податке треба проверити теренским истраживањима.</p>
<p>20. У поглављу 1.6.5.3.1. Општа оцена стања заштите, уређења и коришћења природног наслеђа 1.6.5.3.1.1. Анализа и оцена стања, на страни 124 наведено је „<i>Око заштићеног подручја законом је предвиђена могућност установљења заштитне зоне</i>“.</p> <p>Примедба: Навести пун назив закона којим је предвиђено наведено.</p>	<p>20. Примедба се прихвата</p>
<p>21. На страни 178 наведено је „<i>Одрживост и адаптабилно планирање и управљање шумама и одговарајуће увећање шумских ресурса дугорочно (оптимално) на 41% површине Републике Србије, а за око 900 км² или 32% до 2035. године, у светлу позитивног утицаја на климатске промене, смањења ефеката стаклене баште за око 15%, и потпунијег вишефункционалног коришћења шума;</i>“</p> <p>Примедба: Просторни план у области шумарства, односно подизању нових шума, је преамбициозан, тешко остварљив, имајући у виду искуства из претходног Просторног плана. Ради јаснијег сагледавања планираног увећања, треба навести површине у државном власништву које су погодне за пошумљавање и површине у приватном власништву које су погодне за пошумљавање.</p>	<p>21. Примедба се делимично прихвата Уподобити податке са законима, прописима и документима јавних политика.</p>

<p>22. На страни 179. у табели 19. <i>Преглед површина у Републици Србији које треба пошумити до 2035. године.</i> Примедба: треба навести површине по власништву.</p>	<p>22. Примедба се делимично прихвата</p>
<p>23. На страни 180. у табели 21 - <i>Приоритетне мере на обнови, нези и заштити шума.</i> Примедба: недостаје колона обим радова.</p>	<p>23. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Дата је у последњој колони Табеле 21 (видети садржај колоне).</p>
<p>24. На страни 181. у поглављу 2.5.1.2.2. <i>Развој ловства међу наведене мере и активности треба навести и доношење Стратегије развоја ловства Републике Србије, чије је доношење прописано чланом 45 Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС”, број 18/10), којом се одређују дугорочни циљеви, смернице и мере за развој ловства и унапређивање стања популација дивљачи, као и начин спровођења, у складу са привредним, друштвеним и културним развојем Републике Србије.</i></p>	<p>24. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Израда Стратегије развоја ловства РС предвиђена је у тачки 2. део 3.2.2. на стр. 368. ППРС.</p>
<p>25. У поглављу 2.5.1.3.4. <i>Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода, у табели 25. „Планиране и потенцијалне акумулације првог нивоа значаја“ на страни 190, под редним бројем 29 у табели наведена је река Дојкиначка, за успостављање акумулације „Дојкинци“ на територији Града Пирот. Vmax 24,5 m³, КНУ 970 mm. Примедба: Наведена Дојкиначка река се налази у оквиру Парка природе „Стара планина“, чији је управљач ЈП “Србијашуме“, Београд по Уредби о заштити Парка природе „Стара планина“ („Сл. гласник РС“ бр. 23/09), као и у Рибарском подручју „Стара планина“ чији смо корисници. Програмом управљања рибарским подручјем „Стара планина“ за период 2013. до 2022. година и изменама и допунама програма од стране Универзитета у Крагујевцу, Природно математичког факултета, на који је дата сагласност надлежног Министарства број 324-07-022/2013-02, као и Годишњим програмом управљања рибарским подручјем „Стара планина“ за 2021. годину на који је дата сагласност надлежног Министарства број 324-07-128/2020-04, на које су дата Решења о условима заштите природе, дефинисана су посебна станишта риба тзв. природна плодишта у која је сврстана управо Дојкиначка река са свим притокама све до изворишта и до састава са Јеловичком</i></p>	<p>25. Примедба се прихвата. Из Табеле 25 на стр. 190. брише се ред 29 „Дојкинци – Дојкиначка река”. Овде се даје и објашњење, које је врло важно и које ће, можда, подстаћи ЈП Србијашуме да још једном размисле о дубоком смислу „двојне” заштите Дојкиначке реке и њеном задржавању у Табели 25. <i>Објашњење:</i> Акумулација је планирана раније, , а када се о нелегалној градњи ради, била би двојна заштита – као Парк природе и као зона изворишта воде.. Ако је простор заштићен као подручје изворишта на коме се планира акумулација, то подразумева да ће нелегани објекти бити срушени без икакве накнаде.</p>

реком, а где је управо планирана изградња акумулације.

Чланом 27. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (Службени гласник РС“, број 128/14), у дефинисаним природним плодипгима забрањене су било какве активности односно предузимање било каквих радњи и активности којима се нарушавају еколошке одлике воде и угрожава рибљи фонд.

У поступку редовне контроле и праћења стања рибљег фонда од стране Завода за заштиту природе Србије у Извештају о риболову у научноистраживачке сврхе и електро риболову на рибарском подручју Стара планина број 20-945/13 од дана 28.02.2019. године на Дојкиначкој реци евидентиран је поточни рак, слатководне црвене алге и пеш који је као врста строго заштићен, поред јединки поточне пастрмке и мрене.

Како је на Дојкиначкој реци евидентирана строго заштићена врста напомињемо да се у складу са чланом 5, ставом 1, Уредбе о заштити ПП „Стара планина“ („Службени гласник РС“, број 23/09), који се односи на забрањене активности у трећем режиму заштите, забрањује изградња индустријских објеката, складишта индустријске и друге робе, великих објекта за узгој стоке и живине и других објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме или изгледом, прекомерном буком или на други начин могу нарушити или уништити остале вредности заштићеног подручја, а посебно лепоту предела, тресетишта, ретке и значајне врсте биљака, животиња и њихових станишта.

Просторним планом Општине Пирот у делу 2.5. Обновљиви извори енергије донета је следећа одлука „На седници Скупштине Града Пирота одржаној 20.09.2019. године донесен је закључак да се у циљу заштите и очувања животне средине избришу локације за изградњу деривационих мини хидроелектрана са територије Парка природе и туристичке регије „Стара планина“ и да се предметни закључак достави Влади Републике Србије, Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Министарству заштите животне средине са захтевом да наведени органи донесу мораторијум о даљој забрани изградње мини хидроелектрана на подручју

<p>територије Парка природе и туристичке регије „Стара планина“, до доношења новог Просторног плана Града Пирота“. С тим у вези све локације, укључујући и предметну реку Дојкиначку, су изузете за преграђивање река, односно формирање водоакумулација, и ремећење миграторних путева риба и биотопа и биоценозе уопште. Мишљења смо да би изградња акумулације имала негативан утицај на очување диверзитета ихтиофауне и еколошког интегритета водених екосистема. Због своје богате геолошке баштине у будућности Парк природе „Стара планина“ могао би да добије и статус Геопарка, те стога сматрамо да би изградња акумулације имало негативне последице и на предео Старе планине и није у складу са осталим планским актима овог подручја. Имајући у виду наведено, уз сагледавање пратећих планских аката и Законских ограничења који уређују ову материју, потребно је да се наведена акумулација „Дојкинци“ на територији Града Пирота, изузме из Плана.</p>	
<p>26. У поглављу 2.5.1.3.4. <i>Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода</i>, у табели 25. „Планиране и потенцијалне акумулације првог нивоа значаја“ на страни 190, под редним бројем 28 у табели наведена је река Јерма, за успостављање акумулације „Одоровци“ на територији Општине Бабушница, $V_{max} 56 m^3$, КНУ 598 mm.</p> <p>Примедба: Као управљачи Специјалног резервата природе „Јерма“ („Службени гласник РС“, број 101/14), приликом израде Просторног плана подручја посебне намене СРП „Јерма“ (Сл. гл. РС, број 9/13.02.2019.), (у даљем тексту: План) наведена активност је изузета из Плана за реализацију. Планом под тачком 1.1.6. Заштита вода, дефинисано је да „заштита рибарског подручја СРП „Јерма“ (Звоначка река, Кусовранска река, Погановска река и река Јерма), може бити угрожена предузимањем радњи и активности (регулација водотокова, изградња објеката и др.), којима се нарушавају еколошке одлике вода и угрожава рибљи фонд, посебно у дефинисаним природним плодиштима, па се оне ограничавају на грађевинско подручје насеља, а у складу са Програмом управљања рибарским подручјем и Законом</p>	<p>26. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>У Табели 25, у реду 28, у првој колони иза речи: „Одоровци“ ставља се фуснота 9) која гласи: „9) Имајући у виду да разматрани простор има ранг СРП, наведена КНУ се дефинише искључиво као зона резервисана за извориште, а касније ће се тражити решење како би се ниским објектима, највећим делом у кориту за велику воду, створили еколошки потпуно прихватљиви услови за коришење тог дела Јерме као изворишта.“</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>1) Први разлог је идентичан као у случају акумулације Дојкинци: да би се и на тај начин појачала заштита тог јединственог спацијалног резервата природе. Образложење је као у том случају – да би тај јединствен еколошки простор добио двојну заштиту од дивље градње као СРП и као заштићен простор изворишта. Ако је простор заштићен као подручје изворишта на коме се планира акумулација, то подразумева да ће нелегани објекти бити срушени баз икакве накнаде.</p> <p>2) Други разлог је посебно важан. У том делу Србије се очекују највећа погоршања водних режима у условима климатских промена, која се очитују смањењем падавина и протицаја у топлом, вегетационог делу године. Јерма ће бити погођена тим променама, па ће највероватније</p>

о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС”, бр. 128/14 и 95/18 - др. закон).“ Под тачком 4.2. „Полазишта и принципи за релативизацију конфликтних интереса Плана, основни конфликти на подручју Просторног плана је „Конфликт 1 - између заштите природе, природних и културних вредности и коришћења и експлоатације хидропотенцијала реке Јерме изградњом вишенаменског водопривредног објекта „Одоровци”. Наведено је да „релативизација овог конфликта кретаће се у правцу усаглашавања законских и подзаконских аката, планских и развојних докумената на нивоу Владе. Планом ће се у овој фази резервисати простор за потенцијалну изградњу вишенаменског водопривредног система „Одоровци” и прописати се обавеза израде измена и допуна овог Плана за резервисану зону, као и због израженог конфликта, обавезу израде претходне студије оправданости и Cost-benefit анализе.“ Такође, План предвиђа „израду студијске и пројектне документације (са проценом утицаја на животну средину), која ће одредити техничка решења за простор вишенаменског водопривредног објекта „Одоровци” у резервисаној зони и евентуалне нове трасе државног пута НБ реда број 429“, како се наведени пут налази уз реку Јерму и повезује два села овог подручја Искровци и Петачинци. Под тачком 5.2. Нацрта Плана, на стр. 59 који се односи на водопривредну инфраструктуру наводи се „Предвиђена је регулација Звоначке реке у дужини око 1 км. Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године, на реци Јерми, непосредно испод ушћа Звоначке реке, предвиђена је изградња бране „Одоровци”. Основне намене вишенаменског водопривредног објекта: енергетика, оплемењивање малих вода и наводњавање. Основни подаци о акумулацији: кота круне бране = 600,0 тнм; кота нормалног успора = 598,0 тнм; запремина акумулације = 56,000.000 m³; инсталисани проток = 24,0 m³/s; инсталисана снага = 15,7 MW.“

ЈП „Србијашуме“, је у току Раног јавног увида у План дописом број 1622 од 01.02.2018. године упућен Министарству

бити неопходни неки мањи објекти у кориту за велику воду, којима би се обезбедиле несметане еколошке и изворишне функције реке Јерме. Имајући у виду оба разлога проблем се решава предложеном изменом.

<p>грађевине, саобраћаја и инфраструктуре већ упозорило да су предвиђене активности у супротности са Уредбом о проглашењу Специјалног резервата природе „Јерма“, са освртом на члан 7., који се односи на забрану активности у трећем степену заштите, и то на реализацију активности на уређењу заштићеног подручја с обзиром да План предвиђа изградња и успостављање Хидро електане Одоровци, у општини Димитровград инсталиране снаге 15,7 MW са изградњом бране и малих хидроелектрана, што би значајно утицало на промену микрорегија подручја (станишта) и животну средину. Негативан став у вези преграђивања водотока је изразио и Завод за заштиту природе Србије у тачки 9. , Решења о мерама и условима заштите природе број 19-286/2 од 07.03.2018. године у поступку израде Плана. Понављамо да су Програмом управљања рибарским подручјем СРП Јерма за период 2017-2027. године на који је сагласност дало Министарство заштите животне средине број 324-07-103/2017-17 дефинисана посебна станишта (природна плодишта) риба и то Звоначки и Погановски поток и то од њиховог ушћа у реку Јерму до 1 км узводног тока, што се директно поклапа са наведеним у Нацрту Плана, за успостављање водоакумулације и регулације водотокова, што је супротно усвојеним планским актима и члану 27. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, број 128/14).</p> <p>Имајући у виду наведено, уз сагледавање пратећих планских аката и Законских ограничења који уређују ову материју, и предлога који је усвојен од стране комисије надлежног Министарства код израде Плана, потребно је да се наведена акумулација „Одоровци“ на територији општине Бабушница, изузме из Плана.</p>	
<p>27. У поглављу 2.5.3.4.1. <i>Полазишта просторног развоја туризма, на страни 273, наведено је: Доношење законских одредби за израду нове генерације просторних планова подручја посебне намене којима ће се утврдити: решења за превазилажење конфликта развоја туризма и заштите природе (пре свега у високо-планинским подручјима, водним коридорима и др); предлози за нова</i></p>	<p>27. Примедбе се делимично прихватају, а делимично нису предмет плана</p> <p><i>Образложење:</i> Плански документи су једина средства којима се интегрално, мултидисциплинарно и демократски могу дефинисати одрживи односи туристичких простора и простора заштићене природе уз услов сарадње планера и актера заштите.</p> <p>Тежња је на изради нове генерације просторних планова заштићених подручја у којима ће се</p>

туристичка подручја са погодностима за развој интернационалног и националног значаја и нове границе заштићених подручја са еколошки највреднијим природним целинама и зеленим коридорима; као и правила за њихово одрживо разграничење, у складу са искуствима и препорукама ЕУ; могућност забране изградње туристичке супраструктуре пре опремања одговарајућом инфраструктуром, обавезно у заштићеним подручјима природних вредности и др.; ”

Примедба: Дата формулација просторног развоја туризма није јасна. Могу се извести погрешне надлежности из ње, да се планским документима могу мењати границе и мере заштите заштићених подручја које су одређене Законом о заштити природе, Законом о националним парковима и актом о проглашењу заштићених подручја. Уношењем предлога да се границе редифинишу просторним плановима прејудицира поменуто усаглашавање и измене закона и то искључиво са аспекта развоја туризма. Такође, на овај начин би се Нацртом плана уређивала материја посебних закона, у овом случају Закона о заштити природе. Термин „разграничење“ туристичких и подручја заштите природе потребно је заменити прикладнијим, пошто се њиме урушава суштинска улога и функција заштићених подручја. Раздвајање и цепање заштићених подручја је неодрживо и неприхватљиво и практично би обесмислило цео систем заштићених подручја. Планска решења као што су усаглашавање закона из области туризма и закона из области заштите природе је добро полазиште, затим, боља координација развоја туризма са потребама заштите природе и управљања заштићеним подручјима, која би подразумевала обострану посвећеност трајном и одрживом очувању природних вредности. У супротном, интензиван развој туризма и туристичке инфраструктуре и фрагментација заштићених подручја би, на крају, урушила и саме туристичке потенцијале који почивају углавном на очуваној и здравој природи. Заштићена подручја тренутно обухватају мање од 8% територије Србије стога је неопходно водити рачуна о интегралности и очуваности тих простора. Свака изградња и

границе, природна добра и режими њихове заштите утврђивати интегрално са садржајима и капацитетом туризма и комплементарних делатности, што захтева одговарајуће измене и међусобно усаглашавање законске регулативе, истовремено са аспекта заштите природе, туризма и комплементарних делатности. Разграничавање природних добара највишег значаја (I степен заштите) треба да буде катастарски прецизирано (уместо шумских одељења), а зоне предеоне, прелазне заштите (у II степену) флексибилније за туристичке и комплементарне садржаје који не угрожавају природу, док у просторима под III степеном заштите предност треба да има туризам са капацитетом који одговара капацитету природног окружења главних природних добара.

Није тачно да, посебно на вишим планинама, у Србији има довољно простора за одрживи туризам ван подручја заштићене природе, јер су практично све површине у III степену истовремено и најбољи туристички простори (као и површине у II степену уз поштовање прописаних режима заштите).

Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се делом односе и на потребу међусекторског усаглашавања како би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, а која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.

<p>пренамена површина унутар заштићених подручја требало би бити сведена на најмању могућу меру, односно усмерена на подручја око заштићених подручја, или бар на руб заштићених подручја. И поред ограничења развоја инфраструктуре, у заштићеним подручјима има довољно простора за развој специфичних, одрживих и конкурентних туристичких производа који као такви не само да омогућују ефективну заштиту природе, већ и доприносе праведнијој расподели добити, односно доприносе локалном развоју и већем учешћу локалних предузетника у туризму.</p> <p>Потребно је дато поглавље преформулисати или из њега изоставити део „нове границе заштићених подручја са еколошки највреднијим природним целинама и зеленим коридорима“.</p>	
<p>28. У поглављу 2.5.3.4.2. <i>Видови туризма/туристички производи, страна 273.</i></p> <p>Примедба: Иако се у Нацрту на више места истиче важност природних подручја као и потреба флексибилнијих законских оквира заштићених подручја, туризам базиран на очуваној природи, односно еко-туризам, се практично и не помиње међу издвојеним видовима туризма. Он се само помиње међу туризмом специјалних интереса. Без обзира што су наведени видови само преузети из Стратегије развоја туризма Републике Србије за период 2016. до 2025. године, сматрамо да је неопходно посебно истакнути овај вид туризма пошто је у Нацрту на више начина и на више места потенциран његов значај.</p>	<p>28. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Еколошки туризам се од стране актера заштите истиче као доминантни вид туризма у заштићеним подручјима, али је то само вид туризма из групе специјалних интереса. Имиц овог туризма доприноси анимирању и мотивисању тражње за природом али је са малим економским ефектима, јер привлачи ограничену клијентелу. Од овог вида је много значајнији еколошки мотивисан и устројен масовнији туризам чија клијентела тражи све богатије савремене туристичке активности у природи, уз одржив баланс између заштите природе и интензитета тих активности.</p>
<p>29. Поглавље 2.5.4.1.1. <i>Путни саобраћај и путна мрежа, Страна 282.</i></p> <p>Примедба: У целом поглављу које обрађује саобраћај није поменута потреба сагледавања утицаја путне инфраструктуре на животну средину и биодиверзитет. Сматрамо да је неопходно додати да ће се развој путне мреже заснивати и на: планирању, пројектовању и спровођењу мера избегавања, односно ублажавања штетних ефеката на животну средину. а поготово на биодиверзитет.</p>	<p>29. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет наведеног дела ППРС, већ тематске области заштите природног наслеђа. У делу 1.6.5.3.1.2. у ограничењима на стр. 128. ППРС наведен је проблем непрецизно одређених граница подручја и коридора еколошке мреже. У планским решењима ППРС у делу 2.5.4.1. елементи заштите животне средине садржани су (директно или индиректно) у смерници: „- модернизација и стандардизација друмског саобраћајног система са даљим прилагођавањима европским стандардима,“. Детаљни приказ ограничења је дат у тематској студији која је урађена за потребе израде ППРС и саставни је део његове документационе основе. Додатно наглашавање ових ограничења</p>

	<p>у ППРС условило би додатно детаљно приказивање свих осталих ограничења која постоје и која се анализирају при изради планске и техничке документације за саобраћајне коридоре, а то није у складу са стратешким нивоом овог планског документа.</p> <p>У делу 3.2.3 тачка 16. на стр. 3733-378. ППРС у области заштите природног наслеђа предвиђено је формирање јединственог ГИС о природним вредностима Србије, што укључује биодиверзитет и еколошке коридоре.</p>
<p>30. У поглављу 2.5.5.3.1.1.2. <i>Подручја предложена за заштиту, страна 326, у табели 46. Подручја предложена за заштиту у Републици Србији, Површине веће од 1000 ha стоји „Национални пак: 26 Кучај - Бељаница.“</i></p> <p>Примедба: за подручје Кучај- Бељаница, покренут је поступак заштите од стране Министарства заштите животне средине које је обавестило јавност о поступку покретања заштите постављањем ОБАВЕШТЕЊА о поступку покретања заштите ПП „Кучај- Бељаница“ на интернет страници - 30.07.2020.године, што је у складу са чланом 42. став 7. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон). Дате наводе, Национални парк: 26 Кучај - Бељаница, исправити тако да стоји Парк природе „Кучај-Бељаница“.</p>	<p>30. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Образложење: У табели 46. Подручја предложена за заштиту у Републици Србији, подручја за која је сходно закону покренут поступак заштите, као што је и подручје Кучај – Бељаница, означена су подвученим текстом назива (што је и написано у објашњењу испред табеле). Планско решење да ово подручје буде проглашено за национални парк засновано је на више од 40 година стручних и научних истраживања, програмима заштите природе и просторним плановима, као и на резултатима студије заштите Завода за заштиту природе Србије из 2017. године. У делу 3.1. тачка 12. подтачка 12.1. на страни 364. ППРС проглашење дела Кучајских планина за национални парк постављено је као једно од приоритетних планских решења до 2025. године.</p> <p>Ово планско решење (опредељење) не доводи се у питање објавом министарства надлежног за заштиту животне средине да је урађена студија заштите Парка природе Кучај-Бељаница и да је тиме покренут поступак заштите.</p> <p>Навести тренутни статус овог природног добра, уз претходне напомене да ће се спровести активности на испитивањима могућности да ово подручје буде национални парк,</p>
<p>31. У поглављу 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту.</p> <p>Примедба: поред предложених подручја за заштиту наш предлог је да би требало уврстити у заштиту следеће шумске пределе:</p> <p>Површине којима газдује ЈП „Србијашуме“:</p> <p>1, Јојкићев Дунавац и бару Чапљу са околним шумским површинама (Газдинска јединица „Дунав“ одељење 9,12 и 8 а; површине око 150 хектара). Површине су део Дунавског форланда преко пута Великог Ратног острва који чине једну еколошку целину.</p> <p>2. Најшири део форланда на месту званом „Петица“. Површине око 850 хектара (део</p>	<p>31. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Наведена подручја неће се директно навести у тексту и на карти ППРС, али ће се извршити допуна дела 2.5.5.3.1.1.3. Подручја планирана за заштиту на стр. 327. и/или ће се допуна урадити на другом одговарајућем месту следећом одредбом: „Подручја која нису наведена као планирана за заштиту могу бити предмет истраживања, вредновања и проглашења за заштићена подручја на основу одговарајућих програма заштите природе.”.</p>

<p>Газдинске јединице „Дунав“ од 25 до 41 одељења).</p> <p>3. Проширење заштићеног добра ПИО „Авала“ на шуму и површине уз десну страну Крагујевачког пута до одмаралишта „Шупља стена“ на површини од око 400 хектара.</p> <p>Површине у Београду које имају услове да буду заштићене, а којима не газдује ЈП „Србијашуме“:</p> <p>1. Бисер Београда, Ада Међица, шумски простор којим газдује Удружење“ Љубитељи Саве и Дунава-Ада Међица“. Газдују шумом по важећој основи газдовања шумама Газдинска јединица “Ада Међица“ на површини од 11 хектара.</p> <p>2. Утрина „Толинци“ површине 700 хектара која се својом источном ивицом наслања на заштићено природно добро СП „Бојчинска шума“, чинећи еколошку целину. Напомињемо да се ради о државном земљишту. Површини на којој је некада била шума и површини на којој је могуће поново подићи око 200 хектара нових култура храста лужњака на лесу.</p>	
<p>32. <i>Поглавље 2.5.8.3. Идентификација и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју, страна 352.</i></p> <p>Примедба: предложена решења за решавање конфликтних интереса одрживог просторног развоја туризма и заштите природе су нејасна и могу бити тумачена на више начина.</p> <p>А) Физичко раздвајање/ разграничење заштићених подручја и туристичких дестинација - потребно је разјаснити на какво се разграничење овде мисли.</p> <p>Увођење принципа одређивања туристичких зона, са флексибилним режимима и ограничењима, односно са експлицитним могућностима развоја инфраструктуре унутар граница заштићених подручја би омогућио урушавање целог система заштићених подручја и њихово даље распарчавање. Овако би се конфликт само повећао, јер би се створила преклапања надлежности и различитих приоритета управљања унутар једног (заштићеног) подручја.</p> <p>Сматрамо да не треба инсистирати на разграничењу туристичких дестинација унутар заштићених подручја, већ да је у првом реду неопходно усмеравати туристичку инфра- и супраструктуру изван</p>	<p>32. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана</p> <p>Прецизирати термин конфликт и одрживи концепт планирања, коришћења, уређења и заштите заштићених природних добара у смислу интегралног управљања на принципу одрживог развоја.</p> <p><i>Образложење:</i> Мањом флексибилношћу зона у II степену заштите и оптималном флексибилношћу у III степену не урушава се систем заштите, јер су сва добра у I степену потпуно а добра у II степену претежно заштићена од активности које угрожавају природу. У управљању заштићеним подручјима са туризмом не предвиђа се наставак досадашњег преклапања надлежности већ формирање интегрисане управе која ће омогућити одрживу заштиту природних добара и развоја туризма и комплементарних активности.</p> <p>Разграничење туристичког простора од заштићених простора значи утврђивање најважнијих природних вредности у I степену заштите и предеоних вредности у II степену заштите, као и шире зоне у III степену заштите за туризам и комплементарне активности са капацитетом који не угрожава природу.</p>

<p>граница заштићених подручја, или евентуално на већ изграђене и измењене делове, а развој туризма у заштићеним подручјима усмеравати ка одрживим моделима, са ниским потенцијалним утицајем на природне вредности. Таквим модели, би требало да буду интегрисани у управљање заштићеним простором, а не разграничени и издвојени од њих.</p> <p>Б) Инсистирање на флексибилнијим режимима заштите II и III степена је крајње проблематично, и тиме се кроз Нацрт дубоко задире у решавање области заштите природе и урушавају основни принципи заштите подручја. Паушални захтеви за релативизирањем ограничења унутар заштићених подручја за све облике развоја туристичке понуде, односно својеврсно изузимање туристичких активности из законских ограничења, отварају бројне ризике и могућности за урушавање природних вредности, али уједно и потенцијала за развој туризма. Сматрамо да би решавање конфликта развоја туризма и заштићених подручја требало усмерити у правцу:</p> <p>А) појачане институционалне сарадње сектора туризма и заштите природе још од ране фазе планирања заштићених подручја</p> <p>Б) јачање капацитета управљача заштићених подручја за туристичке делатности (не неминовно за директно обављање, али за планирање и праћење развоја понуде, управљање посетиоцима, едукативне и промотивне програме, као иза подршку локалним предузетницима за укључивање у одрживи развој туризма).</p>	<p>Туристичка инфраструктура, посебно на планинама као доминантним природним туристичким потенцијалима Србије, најчешће се не може усмерити ван заштићених подручја јер су ова подручја истовремено и највреднији туристички простори. Туризам може да буде успешан само ако користи најбоље расположиве ресурсе са одрживим обимом и интензитетом производње. Туристичка супраструктура (смештај) може се делом измештати ван заштићених подручја. Туристичка инфраструктура/понуда у простору захтева најбоље терене у III степену заштите (посебно за алпска скијалишта).</p> <p>Уједно скрећемо пажњу на Услове Министарства трговине, туризма и телекомуникација за израду ППРС (бр 350-01-00011/2020-08 од 13.05.2020. године) који се односе на потребу:</p> <p>идентификовања генералних развојних ограничења за туризам везана за прописане режиме заштите природе (посебно у подручјима од националног значаја за заштиту и развој), и потребу давања општих принципа за решавање конфликта у том домену (за сва подручја од интереса за развој туризма у Србији, која се делом или у целости преклапају са зонама заштите природе - примери Копаоника, Старе планине, Голије, Таре, Ђердапа и др.);</p> <p>да се у делу имплементације ППРС дају смернице да се у будућим просторним плановима региона, односно подручја посебне намене утврде предлози за нова туристичка подручја и нове границе заштићених подручја, односно принципе за њихово одрживо разграничење (кроз паралелну израду студијске и планске документације, иновирање законске регулативе о заштићеним добрима и режимима заштите, усклађивању односно промени аката о проглашењу заштићених подручја, проглашењу туристичких простора, побољшању услова за одрживо управљање и заштиту природних добара у складу са искуствима и препорукама ЕУ и др.);</p> <p>- да се предвиди израда нове генерације ППППН са циљем решавања конфликта и усклађивању потреба развоја туризма и заштите природе (нпр. између зоне заштите природе и развоја туризма у планинским туристичким дестинацијама, пре свега високо-планинским, водним коридорима и др) у погледу разграничења зона заштите и зона развоја, са обавезном детаљном разраду за зоне заштите и зоне развоја, уз остваривање интензивније</p>
---	---

	<p>сарадње служби заштите природе и стејкхолдера у туризму са планерима и урбанистима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да у просторном и секторском планирању туристичких подручја и заштите природних вредности (посебно планинских), приоритет буде одрживо разграничење заштићених зона и зона туристичких центара, како би се, са једне стране, издвојила подручја са еколошки најосетљивијим и највреднијим природним целинама и зеленим коридорима, а са друге стране утврдила подручја са израженим погодностима за развој туристичких дестинација интернационалног и националног значаја, и - потребу међусекторског усаглашавања, где би се проверили будућа решења одрживог развоја туризма и заштите природе, која могу бити у оквиру примене више модела: а) фактичког раздвајања/разграничења заштићених подручја и туристичких дестинација у складу са европским искуствима; и б) даље егзистенције постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, на новим основама са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору; и др.
<p>33. У оквиру поглавља 3.1. <i>Приоритетна планска решења до 2025. Године, у делу Приоритетна планска решења до 2025. године по областима, на страни 356, у области 2. Шуме и шумско земљиште, шумарство и ловство наведено је: 2.1. Превосећање већег дела површине изданачких шума у високе (конверзијом, мелиорацијом, реконструкцијом и/или супституцијом) и повећање производне основице/просечне запремине за 20m³ /ha;</i></p> <p>Примедба: за период од 5 година постизање овог решења није реално оствариво.</p>	<p>33. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Повећање производне основице односи се на укупан плански период.</p>
<p>34. У оквиру поглавља <i>Приоритетна планска решења до 2025. године по областима, на страни 364, у области 12. Заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа 12.1. Повећање укупне површине под заштитом на 10,5% територије Републике Србије, највећим делом проглашењем предложених (нових и ревидованих) заштићених подручја за која је припремљена одговарајућа студијска документација (уз проглашење дела Кучајских танина за национални парк);</i></p>	<p>34. Примедба се делимично прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У табели 46. Подручја предложена за заштиту у Републици Србији, подручја за која је сходно закону покренут поступак заштите, као што је и подручје Кучај – Бељаница, означена су подвученим текстом назива (што је и написано у објашњењу испред табеле). Планско решење да ово подручје буде проглашено за национални парк засновано је на више од 40 година стручних и научних истраживања, програмима заштите природе и просторним плановима, као и на резултатима студије заштите Завода за заштиту природе</p>

<p>Примедба: исправити наведену реченицу у загради и написати уз проглашење дела Кучајских планина за Парк природе „Кучај-Бељаница“.</p>	<p>Србије из 2017. године. У делу 3.1. тачка 12. подтачка 12.1. на страни 364. ППРС проглашење дела Кучајских планина за национални парк постављено је као једно од приоритетних планских решења до 2025. године. Ова планско решење (опредељење) не доводи се у питање објавом министарства надлежног за заштиту животне средине да је урађена студија заштите Парка природе Кучај-Бељаница и да је тиме покренут поступак заштите. Навести тренутни статус овог природног добра, уз претходне напомене да ће се спровести активности на испитивањима могућности да ово подручје буде национални парк,</p>
<p>35. На рефералној карти 3 б Енергетика и водопривредна инфраструктура, део подручја села Јаребице и Јошева, укључујући и делове комплекса државних шума Газдинске јединице „Иверак“ (источни део), сврстан је у зону енергетских сировина. Како немамо валидну докоментацију о томе, ни било каква друга сазнања о присуству таквих сировина на овом подручју, сматрамо да делови који се преклапају са комплексом државних шума треба да и убудуће остану у функцију газдовања искључиво шумама и шумским земљиштем. Посебно позивајући се на стратешке планове повећања шумовитости Србије, са садашњих 27% на циљних 41%, и неизвесност доласка до тог циља, а услед недостатка површина за пошумљавање на територији државе.</p>	<p>35. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору шумарства и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>36. На рефералној карти бр 1, Намена простора, Велики део подручја планине Дивчибаре је сврстан у зону експлоатације минералних сировина. О присуству ових сировина немамо никаква сазнања, притом указујемо и на очекивано проглашење овог подручја за заштићено природно добро, које је у поступку. Такође указујемо на доминацију серпентинске геолошке подлоге, која се сматра врло нестабилном и неповољном, како за развој биљних заједница тако и за било какве интервенције на земљишту. Сумирајући изнето предлажемо да се ови делови изузму из било каквих активности које би водиле нарушавању екосистема.</p>	<p>36. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору шумарства и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости. Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство.</p>

	Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.
--	---

165. Софија Стојановић, достављено електронском поштом, од 10.05.2021.	
<p>1. Подносим примедбу због скорије донесене одлуке да се на локацији између села Колара, Раље и Врбовца направи регионална депонија. Ко живи у тим селима и околним местима, познаје огроман квалитет тог земљишта, а многи мештани су наравно пољопривредници којима је пољопривреда једини извор зараде. Нова депонија би загадила здраво земљиште и отерала пољопривреднике, односно људи би остали без јединог посла. Река Раља која туда тече, а која је дом за многе врсте риба и гмизаваца, такође и птица, која је појилиште и осталој дивљачи, услед незаобилазне контаминације остала би без своје флоре и фауне, што би значило колапс једног малог екосистема. Још један негативан аспект је то што ће деца која долазе сваког лета на реку на купање остати без свог излетишта и шеталишта дамом. Чак и да депонија не буде у великој близини реци, савршен пример ширења депоније је смедеревска депонија која се као планина уздиже и види са десне стране када се улази у град, савршена слика за туристе. На исти начин би се проширила и ова депонија, уништила све око себе, а све би то са аутопута видели милиони странаца који годишње прођу кроз нашу земљу. Саветујем разговор са еколозима, са људима који се брину о природи, а не само профит и краткорочна, некавалитетна решења. Шуме, њиве и река којима прети озбиљна опасност представљају нечији живот, а депонија би тај живот сигурно угасила. Боље решење увек постоји, морају се ангажовати стручњаци из области екологије, па и биологије, шумарства итд., не само људи са багерима. Уколико се не испоштују многе послате молбе, народ ће се сигурно још увек борити, а посебно млади.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација. Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС. У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p>

166. Град Ваљево, Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине, Одсек за урбанизам, саобраћај и обједињену процедуру, Карађорђева 64, 14000 Ваљево, достављено електронском поштом, од 07.05.2021. и преко писарнице 350-0100848/2021-11, од 13.05.2021.	
1. На страни 187: наведено је:	1. Примедба није основана.

<p>Колубарски систем: И: ак. Стубо-Ровни, врела, алувиони Н: Ваљево, Уб, Мионица, Љиг, Лајковац, Лазаревац. Прелазна решења током реализације РЕИС Колубара – дренажни системи. Уместо тога потребно је написати: Колубарски систем: ПС Ваљево, И: Пакље, Илица, Водозахват Градац ПС Мионица, И: Орловац, Мертова, Ђекова чесма, Бела стена и Доброш, ПВ Паштрић ПС УБ, И; Таково, ПВ: 13 бунара у близини изворишта Таково ПС Љиг, И: Врело, Славковица, Совљак 1 и 2, Јошће 1 и 2 Багремац, ПС Лајковац, ПВ Непричава. По завршетку изградње Регионални колубарски систем снабдевања водом ће обезбедити недостајуће количине воде за снабдевање наведених подсистема са ак.; Стубо-Ровни, и ППВ Стубо Ровни.</p>	<p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. На нивоу стратешког документа као што је ППРС не наводе се локална изворишта. Локална изворишта су предмет просторног плана ЈЛС.</p>
<p>2. На страни 356. наведено је: 3.1.1. Регионални системи и подсистеми – развој Београдског система и завршетак крака Макиш – Младеновац; повезивање свих планираних ЈЛС на Колубарски систем (са акумулацијом Стубо-Ровни); Потребно написати: 3.1.1. Регионални системи и подсистеми – развој Београдског система и завршетак крака Макиш – Младеновац; завршетак Колубарског система (са акумулацијом Стубо-Ровни и ППОВ Стубо-Ровни) који ће обезбедити недостајуће количине воде за пиће планираним ЈЛС и њиховим постојећим водопривредним системима;</p>	<p>2. Примедба се прихвата. На стр. 356. тачка 3. мења се почетак текста подтачке 3.1.1. тако да гласи: „3.1.1. Регионални системи и подсистеми – развој Београдског система и завршетак крака Макиш – Младеновац; завршетак Колубарског система (са акумулацијом Стубо-Ровни и ППОВ Стубо-Ровни), који ће обезбедити недостајуће количине воде за пиће планираним ЈЛС и њиховим постојећим водопривредним системима;”.</p>
<p>3. На страни 192., у одељку 2.5.1.3.4. Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода, написано је: Планиране акумулације другог нивоа значаја (као што су Струганик на Обници, Златарић на Рибници и друге) ближе ће се утврдити регионалним просторним плановима. Сугестија: Потребно је проверити написано, с обзиром да реке Обница и Јабланица у Ваљево формирају реку Колубару. Струганик је насеље у Општини Мионица.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Ради се о техничкој грешци, У делу 2.5.1.3.4. текст става 2. на стр. 192. мења се тако да гласи: „Планиране акумулације другог нивоа значаја ближе ће се утврдити регионалним просторним плановима.”.</p>
<p>4. У одељку 2.5.1.4. Минералне сировине и рударство, На Тематској карти 4 – Минералне сировине, приказана су истражна поља у околини Ваљева ка Дивцима. Такође и</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. Документ о истражним правима издаје надлежно министарство на основу</p>

<p>према Повлену и Маљену означена су Истражна поља (метали и неметали). У текстуалном делу није наведен град Ваљево и врста сировине која је предмет истражних радова.</p> <p>Такође, изражавамо забринутост због непотпуне информације о планираном коришћењу резерви уљних шкриљаца у Ваљевско-мионичком басену и негативним утицајима које би експлоатација и прерада истих имала на животну средину (страна 309, Поглавље Циљеви и планска решења, одељак 2.5.4.3.3. Развој нафтне привреде).</p> <p>Напомена: уз коментар приложен графички прилог.</p>	<p>расположивих података о потенцијалним лежиштима. За издавање експлоатационог права потребно је обавити обимна истраживања, донети плански документ и добити сагласност од надлежних државних органа и институција за област животне средине, заштите природе и културног наслеђа, привредног и социјалног развоја и др.</p> <p>Конфликти и супротни интереси у коришћењу простора предмет су одговарајућих просторних планова подручја посебне намене.</p>
<p>5. На страни 269. и 270., у Табели 38. Пословни инкубатори, научно-технолошки паркови и иновациони start-up центри, написано је да су површине у ha, а у Табели су површине дате у m².</p> <p>Такође, написано је:</p> <p>„Пословни инкубатори су инструменти локалног економског развоја за привлачење start-up, ММСП и предузетника ка иновативном развоју производа. У Србији постоји више од 40 пословних инкубатора који су присутни у свим регионима Србије. Држава планира и подржава успостављање и развој нових регионалних иновационих start-up центара у неколико урбаних центара (Суботица, Ужице, Горњи Милановац, Ариље, Прибој, Свилајнац и др.). На подручју АП КиМ планирана су три бизнис инкубатора (у Приштини, Грачаници и Малишеву) према одлукама привремених институција самоуправе у Приштини. У марту 2020. године поништено је успостављање економске зоне у Малишеву. Регионална дистрибуција наведених форми индустријске локације на нивоу НСТЈ 3 и урбаних центара приказана је у Табели 38.“</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Примедба се прихвата у делу 2.5.3.3.3.2. Иновативна и пословна индустријска структура на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - У заглављу Табеле 38 на стр. 269-270 реч: ha се мења тако да гласи: m². Захваљујемо се предлачагу на ученој техничкој грешки. - У претпоследњем ставу на стр. 269. почетак реченице: „Држава планира и подржава успостављање и развој нових регионалних иновационих start-up центара...” се мења тако да гласи: „Поред постојећих, држава планира и подржава успостављање и развој нових регионалних иновационих start-up центара...”. - У последњем ставу на стр. 269. део реченице: „Регионална дистрибуција наведених форми индустријске локације на нивоу НСТЈ 3 и урбаних центара...”, мења се тако да гласи: „Регионална дистрибуција пословних инкубатора, научно-технолошких паркова, регионалних иновационих start-up центара и сличних форми индустријске локације на нивоу НСТЈ 2, ЈЛС и урбаних центара...”.
<p>6. На страни 270. наведено је:</p> <p>да је пословни инкубатор у Ваљеву, површине 400 m², а да је нпр. Бизнис инкубатор центар у Ужицу 1600 m².</p> <p>ПИТАЊЕ: На основу којих параметара су дефинисани наведени капацитети?</p>	<p>6. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Наведене податке за оба пословна инкубатора званично је доставило Министарство привреде (априла 2020) за потребе израде ППРС.</p>
<p>7. У одељку 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, наведено је:</p> <p>„Планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже су (Тематска карта 8):</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња брзе саобраћајнице Нови Сад – Рума (ИБ број 21), у наставку аутопут Рума – 	<p>7. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је наведено планско решење које обухвата изградњу обилазница око градских и општинских центара. Обилазнице око градова се не уцртавају у графичке прилоге ППРС.</p>

<p>Шабац (ИБ број 21) – са краком брзе саобраћајнице Шабац – Лозница (ИБ број 26), веза са Босном и Херцеговином и даља веза постојећим правцем Шабац – Ваљево (ИБ број 21) и Ваљево – Пожега (ИБ број 21);“ ЗАХТЕВ ЗА ПРИОРИТЕТНО ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ</p> <p>Просторним планом града Ваљева („Службени гласник града Ваљева“ бр. 3/13) планирана је северна обилазница око града Ваљева која је планирани правац ДП ИБ број 27 и која треба да буде веза са постојећим правцем Шабац-Ваљево ДП ИБ број 21 и Ваљево – Пожега ДП ИБ број 21. У интересу града Ваљева је да се наведена северна обилазница изгради што хитније како би се транзитни теретни саобраћај изместио из центра Града. Ова саобраћајница је наставак брзе саобраћајнице на траси Иверак – Лајковац (ИБ број 27) која је у изградњи (у тексту је наведено да је планирана).</p>	<p>Предмет су детаљне разраде у другим планским документима.</p>
<p>8. У Одељку 2.5.7. Смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, у петом ставу, наведено је: „Према броју становника и сеизмичком хазарду најугроженији су Јагодина, Крагујевац, Краљево, Чачак, Нови Пазар и Лозница. У ширем простору ових градова живи око 700.000 становника.“</p> <p>Колубарски регион, односно Ваљево и Мионица нису наведени, а између 29. и 30. септембра 1998. године, мионички крај је погодио снажан земљотрес, један од најјачих у Србији. Сеизмолози су измерили да је магнитуда износила 5,6 јединица Рихтерове скале, односно да је епицентар био у зони раседа Страгари–Мионица. Регистровано је 24.185 оштећених објеката.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС су наведени резултати/закључци националне процене ризика од катастрофа. Исти подаци се могу видети и на сајту Републичког сеизмолошког завода.</p>
<p>9. На страни 353. Синтезна карта број 1, Заштита и резервисање простора, подручје насеља Дивчибаре дефинисано је као Примарни туристички простор, али и као експлоатационо поље минералних сировина. У текстуалном делу није наведен простор Дивчибаре и није објашњено на експлоатацију којих минералних сировина се односи.</p> <p>Такође, у поглављу III Имплементација, у одељку 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године, 6. Туризам на страни 358, насеље Дивчибаре није наведено као Приоритетно планско решење које се разрађују кроз Програме имплементације ППРС.</p>	<p>9. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У делу 2.5.8.2. ППРС дати су оријентациони биланси заштите и резервисања простора, ради сагледавања укупног обима успостављене заштите и резервисања простора на територији Републике Србије. Биланси дати у делу 2.5.8.2. ППРС не представљају обавезу за његово спровођење у другим просторним и урбанистичким плановима. Биланси заштите и резервисања простора утврђују се просторним планом подручја посебне намене и урбанистичким плановима. Из истог разлога и ради постизања неопходне читљивости, садржај Синтезне карте 1.</p>

С обзиром на очекивани убрзани развој туристичког места Дивчибаре потребно је испратити одговарајућим унапређењем инфраструктуре и повећањем квалитета комуналних услуга. Сама структура насеља Дивчибаре, коју одликује велика неравномерност и осцилације броја становника и корисника комуналних услуга током године, захтева да се комунални системи планирају, пројектују и граде у складу са посебним захтевима.

Напомена: Град Ваљево поднео је Предлог за припрему и покретање поступка за проглашење туристичког простора, број 40-89/2020-02 од 21.01.2020.године, Министарству трговине, туризма и телекомуникација, Немањина 22-26, Београд, за предузимање активности из надлежности Министарства за покретање поступка за проглашење туристичког простора Дивчибара, град Ваљево. Дивчибаре су четврта најпосећенија планина код нас, у првих су 10 најпосећенијих дестинација у Србији (на 9. месту) и седма су најпосећенија дестинација домаћих туриста.

Влада РС донела је Одлуку о образовању радне групе за пружање подршке у поступку проглашења туристичких простора Врањска бања, Јошаничка бања, Врдник, Петроварадин, Винча и Дивчибаре, која је објављена у „Службеном гласнику РС“ , број 86/2019 и 8/2020).

Проглашење туристичког простора Дивчибара и његово планско уређење, значајно ће допринети да се Дивчибаре презентују тржишту као атрактивна и уређена локација, која може да апсорбује нове инвестиције домаћих и страних инвеститора у области туризма. Такође, дефинисаће се стратешке препоруке за будуће активности и инвестиције у циљу развоја туристичке делатности, јачања конкурентности на подручју Дивчибара. Активностима које ће се предузети у вези са проглашењем туристичког простора Дивчибара и планским уређивањем развоја истог, спречиће се истовремено и накнадно смањење атрактивности простора и омогућити плански развој туристичке инфраструктуре и туристичке супраструктуре истовремено обезбеђујући одрживи развој туристичког простора.

редукован је у односу на садржаје тематских карата 7. и 4. (на коју се односи примедба).

У делу 2.5.8.3. ППРС идентификовани су потенцијални конфликтни интереси који су најизраженији у просторном развоју на макро и мезо нивоу и утврђени су приступи за њихово превазилажење. Предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене, јесте просторна идентификација и превазилажење конфликтних интереса у просторном развоју. Због тога у тексту дела 2.5.8.3. ППРС нису дати називи за подручја са потенцијалним конфликтним интересима.

Из истог разлога и ради постизања неопходне читљивости, садржај Синтезне карте 2. редукован је у односу на садржаје тематских карата 7. и 4. (на коју се односи примедба).

Дивчибаре су планиране као значајније секундарно планинско туристичко место националног значаја са претежно целогодишњом понудом у оквиру примарне туристичке дестинације Ваљевско-подрињске планине – Дрина. Не могу се до 2025. године уврстити у 10 наведених приоритета, који у првом петогодишту могу да остваре веће развојне ефекте од националног интереса. Дивчибаре могу да дођу на листу приоритета у једном од наредна два петогодишта имплементације ППРС, кроз програме његове имплементације.

<p>10. На страни 354, Синтезна карта број 2, Конфликтни интереси у просторном развоју, простор насеља Дивчибаре је означено као планински центар и место, као Заштићено подручје (проглашено, предложено, планирано), као експлоатационо поље и као извориште површинских вода. С обзиром на изузетне природне одлике простора Дивчибаре захтевамо да се одустане од планираног експлоатационог поља минералних сировина.</p> <p>У складу са чланом 62. Правилника, Градска управа града Ваљева, доставља Извештај о обављеном јавном увиду обрађивачу планског документа у року од пет дана од завршетка јавног увида.</p>	<p>10. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја туризма и коришћења минералних сировина.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p> <p>Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>11. На страни 114, у поглављу 1, Полазне основе, у одељку 1.6.5.1.1.1. Квалитет ваздуха, према Табели 15, Оцена квалитета ваздуха у Републици Србији 2010-2018.</p> <p>Ваљево се налази у трећој категорији квалитета ваздуха. У текстуалном делу истог поглавља Ваљево није истакнуто као угрожено попут Београда, Ужица, Панчева и др.</p> <p>У поглављу 2. Циљеви и планска решења у одељку 2.5. Заштита животне средине, наслеђа и предела, у делу 2.5.5.1.2. Просторна диференцијација квалитета животне средине, на страни 319, наведено је да Ваљево спада у најугроженија урбана подручја што је означено и на Тематској карти 14. Заштита животне средине и управљање отпадом, страна 321, као подручје загађене и деградиране животне средине. Због свега наведеног сматрамо примарним интересом свих грађана Ваљева ургентно решавање проблема аерозагађења у градском насељу и предлажемо да се решавање овог проблема нађе међу приоритетним планским решењима до 2025. године.</p>	<p>11. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) У делу 1.6.5.1.1.1. биће допуњен последњи став на стр. 113. пре речи: „У Приштини” новом реченицом која гласи: „У Ваљевоу је последњих седам година квалитет ваздуха угрожен присуством суспендованих честица PM10.”.</p> <p>(б) Не може да се прихвати други део примедбе.</p> <p><i>Образложење:</i> У оквиру приоритетних планских решења из области заштите животне средине, на стр. 363-364, предвиђене су мере заштите ваздуха, мониторинга квалитета ваздуха и др, али нигде нису експлицитно навођена подручја и градови. Наглашено је да се ове мере односе на сва подручја загађене и деградиране животне средине, међу којима је и Ваљево.</p>

167. Град Панчево, Секретаријат за урбанизам, Трг Краља Петра I, бр. 2-4, 350-01-00644/2021-11, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

1. Увидом у достављено саобраћајно решење железничког саобраћаја констатовано је да траса обилазне (теретне) пруге пролази кроз насеље Миса и град Панчево, а обилазна теретна пруга је део аутопутске и железничке обилазнице око Београда (аутопутска деоница Бубањ поток-Винча-Панчево, железничка деоница Бели поток-Винча-Панчево), са друмско-железничким мостом преко Дунава.

Како је планираном трасом обилазне (теретне) пруге кроз град Панчево, угрожен град Панчево и његово становништво на шта смо у више наврата писмено указивали, обраћамо Вам се као надлежном Министарству, са молбом да са представницима Министарства, Саобраћајног института „ЦИП“ доо, Железница Србије Ад, ЈП „Урбанизам“ Панчево и представницима града Панчева сагледате могућност измештања наведене пруге у делу који пролази кроз насеље и тиме угрожава житеље овог дела града.

У прилогу дописа достављамо графички прилог са три могуће варијанте обилазке планиране обилазне (теретне) пруге око града Панчева, тј. да планирана обилазна (теретна) пруга не пролази кроз град Панчево и насеље Миса, које смо и раније достављали Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Саобраћајном институту ЦИП и Железницама Србије Ад. Измештањем трасе наведене пруге би се створили услови за усклађивање и израду планских докумената града Панчева, као плановима нижег реда.

1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.

Образложење: У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се споводи планском документацијом нижег реда. Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учрћавана у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.

Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни плана града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.

У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом.

Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.

У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и

	<p>коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
--	--

168. Град Панчево, Градоначелник, Трг Краља Петра I, бр. 2-4, 350-01-00641/2021-11, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

Увидом у достављено саобраћајно решење железничког саобраћаја констатовано је да траса обилазне (теретне) пруге пролази кроз насеље Миса и град Панчево, а обилазна теретна пруга је део аутопутске и железничке обилазнице око Београда (аутопутска деоница Бубањ поток- Винча-Панчево, железничка деоница Бели поток-Винча-Панчево), са друмско-железничким мостом преко Дунава.

Како је планираном трасом обилазне (теретне) пруге кроз град Панчево, угрожен град Панчево и његово становништво на шта смо у више наврата писмено указивали, обраћамо Вам се као надлежном Министарству, са молбом да са представницима Министарства, Саобраћајног института „ЦИП“ доо, Железница Србије Ад, ЈП „Урбанизам“ Панчево и представницима града Панчева сагледате могућност измештања наведене пруге у делу који пролази кроз насеље и тиме угрожава житеље овог дела града .

У прилогу дописа достављамо графички прилог са три могуће варијанте обилазке планиране обилазне (теретне) пруге око града Панчева, тј. да планирана обилазна (теретна) пруга не пролази кроз град Панчево и насеље Миса, које смо и раније достављали Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Саобраћајном институту ЦИП и Железницама Србије Ад . Измештањем трасе наведене пруге би се створили услови за усклађивање и израду

1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.

Образложење: У ППРС је дефинисана општа активност на изградњи обилазница око градских и општинских центара, која се споводи планском документацијом нижег реда.

Пруга, односно техничко решење и позиционирање трасе пруге која је предмет примедбе није дефинисана и није траса учтavana у ППРС. Дефинисана је постојећим и важећим ПДР за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда са друмско-железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Панчева („Службени лист града Панчева“, број 16/14) који је усвојио град Панчево (као што је у примедби наведено) и то решење је преузето и унето у ППРС.

Основ за израду предметног Плана детаљне регулације биле су верификоване Претходне студије оправданости са Генералним пројектима за друмску обилазницу, теретну пругу и друмско-железнички мост преко Дунава и Идејни пројекти за исте. У Документационој основи тог ПДР, налазе се Извештаји Ревизионе комисије за стручну контролу техничке документације, Министарства за инфраструктуру Републике Србије о прихватању техничке документације. Плански основ за израду ПДР био је Просторни плана града Панчева („Службени. лист града Панчева“, бр. 25/09 и 22/12) и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), у оквиру којег су дефинисани коридори и смернице за изградњу друмске и теретне железничке обилазнице, а детаљна разрада је

<p>планских документа града Панчева, као плановима нижег реда.</p>	<p>урађена кроз наведени ПДР. Израда планова детаљне регулације и њихова измена је у надлежности локалне самоуправе, у овом случају града Панчева.</p> <p>У ППРС се не уносе трасе које нису утемељене на законски дефинисаним документима, коју чине Претходна студија оправданости са Генералним пројектом, техничка документација и плански документ са детаљном разрадом.</p> <p>Детаљна разрада није предмет ППРС, како за ову примедбу тако и за све друге примедбе које се односе на било коју детаљну разраду неке саобраћајнице или дела трасе пруге или пута, већ управо како је у примедби наведено, предмет је планских докумената на подручју града Панчева, па је стога тражену измену могуће извршити изменом наведених планова за шта је директно надлежан град Панчево.</p> <p>У графичком прилогу могу да се приказују решења из постојећих планских докумената и коридорски приказ за трасе за које је у току израда или је планирана израда планске и техничке документације, а за које не постоје важећи планови, при чему се то све односи само на трасе саобраћајница које су по свом рангу предмет ППРС.</p> <p>Сви остали аргументи који се наводе у примедби могу да буду предмет анализе у оквиру детаљне разраде. Овом примедбом се захтева измена дела или целог железничког чвора, што свакако мора да буде предмет израде одговарајуће студијске и техничке документације.</p> <p>ППРС не представља сметњу за покретање и спровођење активности на изради одговарајуће техничке и планске документације у складу са предлогом који је наведен у примедби.</p>
--	---

<p>169. Општина Апатин, Одељење за стамбено-комуналну делатност, заштиту животне средине, урбанизам, грађевинске и имовинско-правне послове, интерни број: 350-9/2021-11/02, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. Поводом оглашеног јавног увида нацрта ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, у предвиђеном року Вам достављамо примедбе на исти, а које се односе на недовољну валоризацију Апатина на међународном саобраћајном коридору VII -реке Дунав у погледу приказа постојећег стања као и планираних просторних решења развоја, пре свега саобраћајне инфраструктуре -водног, железничког и осталог саобраћаја. У предметном Нацрту просторног плана је наведено да је неопходно усклађивање различитих видова саобраћаја на</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба је нетачна и дата је у облику неаргументованог коментара. У ППРС су дата решења којима се, потпуно супротно од навода у примедби, даје на значају улози Апатина, у појединим сегментима можда и превише детаљно у односу на ниво овог планског документа. Никакво онемогућавање започетих активности није последица овог ППРС, а поготово ако се то односи на активности које су наведене у примедбама.</p>

<p>међународним коридорима ради побољшања позиције у међународном транспорту. У односу на важећи Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020 године , нацрт новог Просторног плана РС умањује улогу Апатина у развоју Војводине и Србије, те делом онемогућава наставак досадашњих активности које су се вођене у циљу реализације планиране намене простора луке, логистичког центра и интермодалног терминала.</p>	
<p>2. У нацрту просторног плана на страни 104 и 105 поднаслова : „1.6.4.1.2.4. Пловни путеви и водни саобраћај“ је између осталог наведено следеће: „Луке отворене за међународни саобраћај су: -на Дунаву - Апатин (лучки оператер: Лука „Напредак”)“ Актом надлежног републичког органа РС. из 2019 године „Напредак“ Апатин је изгубио статус лучког оператера, а локација, односно простор земљишта парцеле бр. 666/1 к.о. Апатин се већ дуже време не користи за намену луке.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. У складу са одговором на примедбу Агенције за управљање лукама, из ППРС ће бити обрисани називи свих оператера.</p>
<p>3. Планом детаљне регулације за блок 15 и делове блокова 9 и 14 у Апатину („Сл. лист бр. 1/2021) у складу са планским документима вишег реда је обрађен простор парцеле бр. 666/1 на којој је носилац права коришћења „Напредак“ . Ова локација је намењена за централе градске садржаје, односно на тој локацији није предвиђена лука. Према важећим планским документима локација међународне луке Апатин је на парцелама бр. 7805/1, 7805/2, 7805/3, 7805/4, 7805/5, 7805/6, 7805/7, 7805/8 и 7805/22 све КО Апатин, у укупној површини од 34ха 99а 15м² . Напомињемо да је Уредбом Владе Републике Србије број 110- 209/2017 од 13.01.2017. године („Сл. гласник РС“, број 2/17) утврђено Лучко подручје луке у Апатину на претходно поменути парцелама , а у складу са Стратегијом развоја водног саобраћаја Реп. Србије од 2015 до 2025 године („Сл. Гласник“ РС бр. 3/15) и важећим планским документима. Општина Апатин је 2019 године на основу одлуке своје скупштине, поменуте уредбе, те закључка Владе Републике Србије 05 број 464-1630/2018-1 од 01. марта 2018. године, уговором пренела без накнаде,</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба је дата у облику коментара са навођењем катастарских парцела. Ако се примедба односи на локацију симбола на Рефералној карти, одговор је да су симболима приказане индикативне локације у складу са нивоом планског документа и његовог графичког приказа. Тачне локације дефинишу се у другој планској документацији за детаљну разраду, управо како је у примедби наведено.</p>

<p>земљиште поменутог лучког подручја у јавну својину Републике Србије . На страни 246 Просторног плана републике Србије од 2010 до 2020 године је наведено да су Београд, Нови Сад, Апатин, Панчево, Смедерево и Прахово главне међународне луке дуж Дунава.</p>	
<p>4. Осим ових шест главних лука, уз Дунав су значајне је Ковин, Бачка Паланка, Богојево. На страни 248 просторног плана из 2010 године између осталог стоји да се концепција развоја лука базира на предлогу управљања неприватизованим лукама. Из тог разлога, а у складу са пратећим прописима су надлежни органи Републике Србије и инсистирали да се земљиште лучког подручја које је било у јавној својини општине Апатин без накнаде пренесе у јавну својину Републике Србије. Потребно је да обрађивач Нацрта новог просторног плана буде упознат да за изградњу међународне луке Апатин постоји План детаљне регулације назива : План детаљне регулације пречистача отпадних вода и камионског терминала са припадајућом инфраструктуром у Апатину („Службени лист општине Апатин“ бр. 2/2012 и 3/2014) као и Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, према коме је између осталог реализована препарцелација, одређено лучко подручје, предвиђени су простори намењени акваторији луке , оперативна обала, простори резервисани за контејнерски и терминал за расуте терете, земљиште приступних саобраћајница су изграђене, уписана је у РГЗ-у парцела будуће железничке пруге(индустријски колосек) која се протеже од луке па до Сонте где се прикључује на пругу Богојево-Сомбор-Суботица, односно Сонта-Нови Сад итд. У вези изградње луке осим претходно наведеног Плана детаљне регулације, постоји следећа урбанистичко- планска документација, пратеће студије и пројекти: -Регионални просторни план Војводине до 2020. године (2011.), -Просторни план општине Апатин ("Службени лист општине Апатин", бр. 6/2013), са Извештајем о стратешкој процени утицаја плана на животну средину -План Генералне регулације Апатина ("Службени лист општине Апатин",</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Примедба је дата је у облику коментара ППРС 2010-2020 и других података који се односе на постојећу документацију у оквиру које је вршена детаљна разрада. Луке су дефинисане на основу услова за израду ППРС и на основу стратешких докумената који се односе на ову област. У ППРС су дефинисане активности на развоју железничког саобраћаја у складу са рангом пруга и стратешким нивоом планског документа. Дефинисање индустријских колосека није предмет ППРС. Детаљна разрада која се односи на катастарске парцеле, позиције и израду ПДР, није предмет ППРС.</p>

бр. 2/2016), са Извештајем о стратешкој процени утицаја плана на животну средину

- Претходна студија оправданости са генералним пројектом изградње Луке у општини Апатин израђена од стране Саобраћајног факултета Београд, у марту 2015;
- Претходна анализа основних фактора - изградња луке и логистичког центра Апатин (књига 1) из 2015 године урађена од стране Факултета техничких наука Нови сад, „Ахис“ Нови Сад, „Хидрозавода дтд“ Нови Сад, Кластер транспорта и логистике Војводине,
- Студија локације -изградња луке и логистичког центра Апатин (књига 2) из 2015 године урађена од стране Факултета техничких наука Нови сад, „Ахис“ Нови Сад, „Хидрозавода дтд“ Нови Сад, Кластер транспорта и логистике Војводине,
- Економско-финансијска анализа оправданости изградња луке и логистичког центра Апатин (књига 3) из 2015 године урађена од стране Факултета техничких наука Нови сад, „Ахис“ Нови Сад, „Хидрозавода дтд“ Нови Сад, Кластер транспорта и логистике Војводине,
- Идејно решење изградње међународне јавне луке Апатин са студијом економске оправданости изградње у оквиру логистичког центра из 2013 године,

Такође, пре наведене документације су били израђени и:

- План детаљне регулације робно - транспортног центра и слободне зоне у Апатину (2005.),
- Студија оснивања и изградња робно - транспортног центра и слободне зоне у Апатину, са луком и пристаништем (*SECON group*, 2005.),
- Претходна студија оправданости ревитализације пруге Сомбор - Апатин - Сонта и изградње логистичког центра у Апатину са луком и пристаништем (Саобраћајни факултет Универзитета у Београду, 2009.),
- Стратегија одрживог развоја општине Апатин од 2009. до 2019. (Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Регионална развојна

<p>агенција МСП и општина Апатин, 2009.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • План детаљне регулације инфраструктурног коридора обилазнице државног пута Па реда бр. 107 , Богојево - Апатин - Сомбор, на простору општине Апатин. 	
<p>5. У поднаслову Нацрта просторног плана „2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви“ На странама 289 и 290 је наведена изградња луке у Апатину али није наведена изградња приступне железничке инфраструктуре тј. пруге Сонта-лука Апатин (потребна ревитализација постојеће пруге дужине 11км од Сонте до Апатин) чиме се лука (водни саобраћај) повезује са железничким саобраћајем (на магистралну пругу граница Богојево-Сомбор-Суботица, или железничким трианглом код Сонте прикључење се врши према Н. Саду) . Треба имати у виду да је да је ово било присутно у Просторном плану РС од 2010 до 2020 године . Лука Апатин је повезана са друмским саобраћајем (изграђене прикључне саобраћајнице у залеђу луке) према регионалном путу Па реда бр. 107, а то је веза према коридору аутопута. Такође, осим додавањем речи у Нацрту просторног плана (као што је наведено у случају Смедерева), и приступне друмске инфраструктуре (осим поменуте изградње приступне железничке инфраструктуре) добија се плански и правни основ за даљу реализацију истог у погледу даље пројектне и планске разраде и изградње (нови регионални просторни план АПВ и сл). Иначе као што смо претходно навели, Апатин поседује и План детаљне регулације инфраструктурног коридора обилазнице државног пута Па реда бр. 107 , Богојево - Апатин - Сомбор којим је планирана „обилазница“ око Апатина , а све ради реализације сада постојећих планских докумената у погледу друмског саобраћаја. На тематској карти 9 -железничка мрежа и интермодални центри је потребно графички приказати ревитализацију (реконструкцију) постојеће пруге Апатин-Сонта. Предложени Нацрт просторног плана може „изнедрити“ и посебан проблем у будућности код инвеститора и власника постојећих, изграђених индустријских капацитета у залеђу луке који се у функционалном смислу надопуњује (нпр.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Према условима ИЖС за израду ППРС (по Одлуци о одузимању својстава добра у општој употреби делу железничке инфраструктуре „Службени гласник РС”, број 9/20), на прузи Сомбор – Апатин фабрика, 2009. године је потпуно обустављен железнички саобраћај. У складу с тим, деоница Сонта – Апатин фабрика је затворена за саобраћај.</p>

<p>предузеће „Флесх СРБ“ који већ више година послује и био је корисник државног потицаја , објекти већ изграђеног камионског терминала и царине) те инвестиција које су у току (нпр. „Бионех“), а који су изабрали локацију Апатина баш због статуса СЛОБОДНЕ ЗОНЕ које Апатин на том простору поседује, као и планским и осталим документима планиране луке, железничког колосека и друмске повезаности.</p>	
<p>6. Нацрту просторног плана на страни 291 поднаслови : „2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај“ је између осталог наведено следеће: „логистички центри који би могли бити од међународног значаја су Крагујевац, Сремска Митровица и Сомбор (алтернативно Апатин)“ ; Примедба: Сматрамо да је неопходно брисати речи : „(алтернативно Апатин)“ и ставити само Апатин, или Сомбор-Апатин. Разлози су довољно објашњени у претходном делу текста . Наглашавамо да је Слободна зона Апатин проглашена решењем Владе Републике Србије 14.01.2014 године и исто је објављено у сл. Гласнику РС дана 15.01.2014 године. Слободна зона заузима површину око 122ха од којих је лучко подручје 34ха 99а 15м². Робно-транспортни центар (слободна зона) се наслања уз луку и у њему су изграђене саобраћајнице, водовод, канализација, струја, гас, ТТ оптички кабл, и ова зона је у функционалној вези са лучким подручјем. Фотографије лучког подручје са РТЦ-ом (слободном зоном): (Графички прилози).</p>	<p>6. Примедба се прихвата. На стр. 291. у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај став 3. у алинејама 1 – 3. и у Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације, уместо: алтернативних центара дефинисаће се: „функционална подручја Димитровград – Пирот, Апатин – Сомбор и Крушевац – Краљево”.</p>
<p>7.У вези са наведеним смо приметили да је нпр. на страни 292 Нацрта просторног плана наведено: „На иницијативу појединих локалних самоуправа, а на основу потреба за превозом и стања инфраструктурних капацитета, потенцијал за изградњу терминала постоји у: Пироту, Апатину, Смедереву, Бачкој Паланци, Шапцу и Вршцу. За реализацију ових пројеката потребно је приступити изради планске и техничке документације како би се дефинисали сви елементи и садржаји терминала и недостајући делови инфраструктуре.“</p>	<p>7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Планска решења ППРС су обрађена адекватно за стратешки плански документ највишег хијерхијског ранга. Смернице дате у ППРС односе се на све локације интермодалних терминала. Није предмет ППРС да наводи која документација је урађена за поједине локације терминала. То не представља сметњу за реализацију пројеката који се у примедби наводе.</p>

<p>Општина Апатин поседује План детаљне регулације , а део комуналне инфраструктуре је већ изграђен.</p> <p>Занимљиво је да се на страни 292 и 293 Нацрта плана наводи да ће се потреба за изградњом интермодалног терминала у Апатину видети у односу количине роба, док је нпр. наведено да планирана у луци Богојево изградња и развој интермодалног терминала, као и у луци Бачка Паланка изградња контејнерског терминала. У односу на постојеће одредбе Просторног плана РС од 2010 до 2020 године у овом Нацрту плана је направљен „заокрет“ и фаворизоване су друге локације развоја. Понављамо да је неопходно да се обрађивач нацрта плана упозна са постојећом документацијом Апатина у погледу овога (постоји економско финансијска студија где су приказане количине роба, студије оправданости итд.). У вези планских докумената, информацију обрађивач може добити и од ЈП „Завода за урбанизам Војводине“ из Н. Сада.</p>	
<p>8. У Нацрту просторног плана на страни 295-приказана је у Табели 40.: Планиране активности на ГП у Републици Србији, наведено да се у Богојеву врши провера пловила ради укрцавања и искрцавања робе, провера пловила која подлежу фитосанитарној и ветеринарској контроли, гранична провера јахти и пловила за рекреацију. Напомиње се да је Апатин прва лука на Дунаву. Решењем МУП-а РС бр. 3/93 бр.28-1011/09 од 28.12.2009 године је било утврђено да је Апатин гранични прелаз на реци Дунав. Напомиње се да Апатин поседује изграђену марину (категоризације три сидра) где се већ сада налазе привези јахти у путничких пловила , да је већ изграђен путнички пристан (у нацрту просторног плана РС предвиђен као путничко пристаниште) чију санацију је у току 2020 и 2021 године исфинансирало надлежно министарство РС и за кога је у току проглашење лучког подручја од стране агенције за луке . Логично је да се ови послови врше у Апатину јер су испуњени сви технички и други предуслови (објекти изграђени), а са друге стране ови послови су били и обављани у Апатину.</p>	<p>8. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је дат у облику коментара. Подаци о активностима у граничним прелизима су дефинисани на основу добијених услова. Приказ активности у оквиру граничних прелаза није непроменљив у наредних 15 година, односно у временском хоризонту ППРС и може се мењати у складу са одлукама надлежних институција.</p>

170. Општина Аранђеловац, kabinet@arandjelovac.rs, 350-01-00667/2021-11, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.

1. На основу студије заштите културног наслеђа општине Аранђеловац, која је имплементирана у **Просторни план општине Аранђеловац** („Службени гласник Општине Аранђеловац“, бр. 32/11), континуитет развоја општине Аранђеловац носи културне вредности прошлости, које својим историјским, архитектонским, уметничким или другим значајем заслужују да се заштите, очувају и предају у наслеђе будућим генерацијама.

Посебан акценат заштите и ревитализације културног наслеђа на територији општине Аранђеловац потребно је ставити на знаменито место **Орашац, Буковичку банњу и пећину Рисовача**, које својим богатим историјским, културним и природним наслеђем представљају идентитет овог подручја и стратешке тачке његовог одрживог развоја.

Село Орашац, чији је део у површини од око 70ћа проглашен за просторни меморијални природни споменик 2 по основу Закона о заштити природе и за знаменито место, **непокретно културно добро од изузетног значаја 2** по основу Закона о заштити културних добара и поред свог несумњивог историјског значаја, пружа велики потенцијал за развој сеоског туризма захваљујући богатом архитектонском наслеђу из периода борбе за ослобођење српског народа.

Парк Буковичке бање, као простор са посебним карактеристикама евидентиран је за заштиту као споменик природе (природно добро од регионалног значаја) на основу Закона о заштити природе. На основу Закона о заштити културних добара комплекс Буковичке Бање заштићен је као просторна културно-историјска целина и проглашен за културно добро, заједно са вредним вилама које га окружују, пружа потенцијал за развој елитног бањског туризма. За реконструкцију објекта у Парку Буковичке Бање - **павиљона Књаз Милош**, прве пунионице минералне воде у Србији, добијена је награда за реконструкцију и ревитализацију културног наслеђа, Европаностра, за 2018.годину.

Пећина Рисовача, заштићена је као споменик природе - објекат геонаслеђа. Стављена је под заштиту као **природно добро од изузетног значаја**. Археолошко налазиште је стављено под заштиту као

1. Примедба није основана.

Образложење: Примедба није предмет ППРС. На овом нивоу планског документа се идентификују непокретна културна добра од изузетног и великог значаја (на основу података Централног регистра НКД) и дају смернице за заштиту, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа које се примењују на сва насеља у Србији. У ППРС су дате и смернице за унапређење методологије планирања и заштиту оних добара која нису заштићена законом. Остало културно наслеђе је предмет других просторних и урбанистичких планова.

<p>непокретно културно добро од великог значаја, које већ има изузетну посећеност употпуњује туристички садржај целог подручја.</p> <p>Конечно, културно наслеђе Аранђеловца се не може посматрати издвојено из целине интегралне културне мапе Србије, па и ширег региона, те су међусобне везе на овим релацијама од виталног значаја.</p>	
<p>2. Имајући у виду да је изградња државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ од великог стратешког значаја ка равномерном одрживом регионалном развоју и повезивању локалних самоуправа, сматрамо да је неопходно изменити део трасе, тако да уместо планиране саобраћајне петље преко села Крћевац, тај део пута буде предвиђен преко знаменитог места Орашац, због самог културног и историјског значаја тог места, као и симболике имена коју оно носи и аутентичности простора на коме су се одиграли значајни историјски догађаји (подигнут I српски устанак на челу са Карађорђем) са спомен чесмом у Марићевића јарузи, црквом, спомен-школом, и спомеником НОР.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У делу који се односи на планска решења до 2025. год., дефинисане су активности на попречној путној вези државних путева IA реда број 1 и 2, трасом Лајковац – Лазаревац (ИБ бр. 27 и 22) – Аранђеловац (са везом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и ИБ број 25) – Топола (ИБ бр. 27 и 25) – Рача – Свилајнац (ИБ број 27) – Деспотовац (ПА број 160) – Бор. Активност на пројекту пута подразумева скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији, доградњи и изградњи, управљање, експлоатацију и одржавање на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).</p> <p>У ППРС је наведени путни правац сагледан (текстуално и графички) према доступним информацијама, односно условима ЈП „Путеви Србије“ (управљач путном мрежом) за његову израду.</p> <p>Конкретна техничка решења, односно елементи трасе (нпр. дефинисање позиције и одабира решења повезивања са другим деловима путне мреже), нису предмет ППРС, већ су предмет разраде кроз израду техничке и планске документације за предметни правац.</p> <p>Управо због тога, у делу који се односи на имплементацију ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу, како одабир трасе, тако и решења која се односе на објекте на траси.</p>
<p>3. Иако изузетно богат културним и историјским вредностима, овај део централне Шумадије богат је и минералним сировинама, па се деценијама на овом подручју експлоатишу камен, вода и глина.</p> <p>Како би се избегли конфликти у простору, на основу Просторног плана општине Аранђеловац („Службени гласник Општине Аранђеловац“, бр. 32/11), планско опредељење за експлоатацију минералних сировина заснива се на утврђивању и</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Елементи ППЈЛС нису обавеза за ППРС који је плански документ вишег реда. Документ о истражним правима издаје надлежно министарство на основу расположивих података о потенцијалним лежиштима. За издавање експлоатационог права потребно је обавити обимна истраживања, донети плански документ и добити сагласност од надлежних државних органа и институција за област животне средине, заштите природе и</p>

<p>контроли граница истражних и експлоатационих поља у складу са налазима стратешке процене утицаја експлоатације минералних сировина на животну средину на подручју планина Венчац и Букуља и процене утицаја појединачних експлоатационих поља на животну средину, предео и наслеђе.</p> <p>Рационалну и одрживу експлоатацију минералних сировина на подручју општине Аранђеловац омогућиће доследна примена техничко-технолошких мера у циљу спречавања и минимизирања штетних утицаја и последица по животну средину, здравље људи, предео и наслеђе. То подразумева и обезбеђење континуиране контроле и мониторинга стања животне средине у зонама утицаја експлоатационих поља и еколошких учинака предузећа у експлоатацији, транспорту, складиштењу и преради минералних сировина. Из тог разлога, Скупштина општине Аранђеловац, на седници одржаној 18.12.2012.године, донела је Одлуку о неприхватању истраживања и експлоатације руде никла на територији општине Аранђеловац, број: 06-610/2012-01 од 18.12.2012.године.</p> <p>На основу Просторног плана општине Аранђеловац („Службени гласник Општине Аранђеловац“, бр. 32/11), ЗАБРАЊЕНА ЛЕ експлоатација металичних минералних сировина на целом подручју општине Аранђеловац, те Вас молимо да ову примедбу имплементирате у текстуални и графички део Просторног плана РС 2021.-2035.</p>	<p>културног наслеђа, привредног и социјалног развоја и др.</p> <p>Конфликти и супротни интереси у коришћењу простора предмет су одговарајућих просторних планова подручја посебне намене.</p>
<p>4. Приоритет има контрола и подршка остваривању законом утврђене обавезе рекултивације и ревитализације деградираних површина сукцесивно у току или по завршетку експлоатације минералних сировина. Први приоритет је рекултивација експлоатационих поља, уређење предела и предузимање мера заштите непокретних културних добара у зонама утицаја експлоатационих поља на подручју катастарских општина Бања и Брезовац.</p> <p>Како се у Нацрту плана каже, српски туризам је у свету у 2019. по конкурентности рангиран од стране Светског економског форума на 83. месту међу 140 земаља. Као изразитије неповољни индикатори, наведени су: приоритетности туризма, природних ресурса,</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара и цитирања решења ППРС. Траса пута, и други наведени елементи нису предмет ППРС и могу се дефинисати у планској документацији нижег реда.</p>

инфраструктуре туристичких услуга, инфраструктуре копненог, пловног и ваздушног саобраћаја, безбедности и сигурности, технолошке писмености и ценовне конкурентности.

Буковичка бања, која се налази у ужем градском језгру Аранђеловца је, на основу овог Нацрта плана, сврстана у **примарне бањске центре** изразитијег националног и перспективно међународног значаја са целогодишњом понудом. Туристичку понуду Буковичке бање, заједно са бањским парком, заокружује **планина Букуља**, у чијем се подножју Парк и налази. Стога је неопходно извршити **реконструкцију државног пута ПБ реда бр. 366** (Аранђеловац - Букуља), на основу Уредбе о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, бр. 105/2013, 119/2013, 93/2015.) који **нема** своју посебну катастарску парцелу и није изграђен у профилу који треба да задовољи наведену категоризацију. У смислу решавања овог проблема Скупштина Општине Аранђеловац је донела Одлуку о изради Плана детаље регулације за брдско планински комплекс Букуља („Сл. Гласник општине Аранђеловац“, бр. 4/20), па вас молимо да у **поглавље 3.1. тачка 7) Саобраћај**, Нацрта ПП РС 2021.-2035. као приоритетне активности унесете и реконструкцију **државног пута ПБ реда бр. 366.**

171. Град Сомбор, Градоначелник, 350-92/2021-II, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

1. На карти За. "Саобраћајна и електронска инфраструктура" је приказана зона пута од Сомбора до Кикинде. Траса није иста као траса у Просторном плану подручја посебне немене за тај пут. На карти је означено да пут иде до Бездана (гранични прелаз према Републици Хрватској), а према Просторном плану подручја посебне немене пут иде до Бачког Брега (гранични прелаз према Републици Мађарској).

1. Примедба се прихвата.

На стр. 284. у делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, став 8. алинеја 32. и на страни 360. у делу 7.1. Путна мрежа и друмски саобраћај, тачка 7.1.28. мењају се тако да гласе:

„- активности на траси Сомбор (веза са Републиком Мађарском - ГП Бачки Брег и веза са Републиком Хрватском - ГП Батина) - Врбас (ИБ број 15, веза са IA број 1, E-75)- Кикинда (веза са Републиком Румунијом)(ИБ број 13), са краком путним правцем Кула – Одаци (IIА број 110) – Српски Милетић (ИБ број 12) – Богојево – граница са Републиком Хрватском (ИБ број 17);”. На Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације и на Тематској карти 8. Саобраћајна инфраструктура – путна мрежа, биће унета и траса из ПППН, али ће се задржати и решење којим се остварује веза према

	Републици Хрватској у складу са условима управљача инфраструктуром.
2. Просторни план РС је потребно допунити прекатегоризацијом граничног прелаза Бачки Брег (прелаз је само путнички, а жеља Града је да буде и теретни).	2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Прекатегоризација граничних прелаза није предмет ППРС. ППРС не представља сметњу да се у наредном периоду изврши категоризација ГП у складу са ставовима надлежних институција.
3. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Град Сомбор и ЈП „Путеви Србије“ су дана 07.06.2017. године закључили Споразум о стављању у функцију општинског пута Сомбор-Гаково-Растина, на основу Међународног споразума Републике Србије и Републике Мађарске о изградњи путног међудржавног граничног прелаза „Растина-Бачсентђерђ“. Споразум обухвата активности за прекатегоризацију у општинског пута Сомбор-Гаково-Растина у државни пут IIА реда.	3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Државни путеви II реда нису предмет ППРС. Предмет су других просторних планова – Регионалног просторног плана АП Војводина и просторног плана ЈЛС, уз прибављене услове управљача инфраструктуре.
4. Планирати прекатегоризацију војног аеродрома у цивилни.	4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Аеродром Сомбор је према постојећим документима Војске Србије обухваћен специјалним наменама. Активности на додатној провери могућности да се аеродром у Сомбору пренамени за цивилни саобраћај су дефинисане у ППРС (део. 2.5.4.1.3. тачка 7. на стр. 288).
5. Планирати изградњу интернационалног пристаништа на Дунаву (Бездан).	5. Примедба се прихвата. На стр. 289. у делу 2.5.4.1.4. Водни саобраћај и пловни путеви став 3. на крају алинеје 12. додају се речи: „и Бездан.“
6. На карти 4а. "Туризам и заштита простора" учртати бању у Бездану и бању у Светозар Милетићу.	6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У ППРС се не наводе бројне бање регионалног значаја. Оне су предмет других просторних планова, од регионалног до просторног плана ЈЛС, као и урбанистичких планова.

172. Општина Топола, 34310 Топола, Булевар Краља Александра I бр.9, интерни број: 350-4/2021-05-II, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

1. Увидом у нацрт плана утврђено је да будућа траса пута у делу катастарске општине Село Топола (насељено место Крћевац), раздваја село у зони административног центра насељеног места Крћевац (школа, дом културе, малопродаја трговина) и самим тим се онемогућава становништву нормално функционисање и обављање свакодневних животних активности. Изградњом деонице пута кроз насељено место Крћевац на начин како је предложено дошло би до цепања села што би нанело велику штету грађанима. Предлаже се померање трасе пута ка северу ближе граници са катастарском општином Белосавци у делу који није изграђен стамбеним објектима.

Даље, утврђено је да будућа траса пута у делу катастарске општине Јунковац пролази кроз насељено место где је изграђен велики број стамбених и других објеката. Изградњом деонице пута кроз насељено место Јунковац на начин како је предложено дошло би до раздвајања села и рушења стамбених и других објеката што би представљало ненадокнадиву штету за грађане и саму општину Топола. Предлаже се померање трасе пута ка северу у зони пољопривредног земљишта и у делу који није изграђен са стамбеним и другим објектима.

1. Примедба није основана.

Образложење: У делу који се односи на планска решења до 2025. год., дефинисане су активности на попречној путној вези државних путева IA реда број 1 и 2, трасом Лајковац – Лазаревац (ИБ бр. 27 и 22) – Аранђеловац (са везом ка Орашцу и Младеновцу, ПА број 151 и ИБ број 25) – Топола (ИБ бр. 27 и 25) – Рача – Свилајнац (ИБ број 27) – Деспотовац (ПА број 160) – Бор. Активност на пројекту пута подразумева скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији, доградњи и изградњи, управљање, експлоатацију и одржавање на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини).

У ППРС је наведени путни правац сагледан (текстуално и графички) према доступним информацијама, односно условима ЈП „Путеви Србије” (управљач путном мрежом) за његову израду.

Конкретна техничка решења, односно елементи трасе (нпр. дефинисање позиције и одабира решења повезивања са другим деловима путне мреже), нису предмет ППРС, већ су предмет разраде кроз израду техничке и планске документације за предметни правац.

Управо због тога, у делу који се односи на имплементацију ППРС предвиђена је израда студијске и техничке документације за путне правце, у оквиру које се обрађују и дефинишу, како одабир трасе, тако и решења која се односе на објекте на траси.

173. Општина Велика Плана, ЈКП Милош Митровић, Милоша Великог 30, 350-01-00655/2021-11, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Увидом у Нацрт просторног плана Републике Србије 2021-2035 године, везано за подручје општине Велика Плана, дајемо следеће предлоге за радове на путној мрежи и питања регионалног повезивања са аутопутем Београд - Ниш:

1. У тачки 2.5.4.1.1. Путна и саобраћајна мрежа, у пасусу „Планско решење развоја друмског саобраћаја и путне мреже”, треба додати и ставку „изградња петље „Смедеревска Паланка” на државном путу 1А број 1 (веза са општинским путем Смедеревска Паланка - Лозовијк).

2. У тачки 2.5.4.1.1. Путна и саобраћајна мрежа, у пасусу „Планско решење развоја друмског саобраћаја и путне мреже”, треба

1. Примедба се не прихвата.

Образложење:

Тачка 1. примедбе – Појединачни денивелисани укрштаји на путним правцима нису предмет ППРС-а, већ просторних планова нижег реда и техничке документације.

Тачке 2. и 3. примедбе – Наведени путни правци нису предмет ППРС у коме се обрађују само државни путеви I реда. Нису обухваћени условима за израду ППРС који су достављени од стране управљача, а могу се дефинисати као активност и приоритет у просторним плановима нижег реда.

<p>додати и ставку „Активности и реконструкција путног правца Топола - Смедеревска Паланка (ПА број 156) - Велика Плана - Жабари - Петровац - Кучево (ПА број 147);</p> <p>3. У тачки 2.5.4.1.1. Путна и саобраћајна мрежа, у пасусу „Планско решење развоја друмског саобраћаја и путне мреже“, треба додати и ставку „Активности и реконструкција путног правца Мала Крсна - Велика Плана - Баточина - Јагодина (ПА број 158);</p> <p>Образложење:</p> <p>1. Петља „Смедеревска Паланка“ предвиђена је Просторним планом подручја инфраструктурног коридора аутопута, деоница Београд - Ниш и представља најближи излаз Смедеревске Паланке на аутопут за правац севера, као и за неколико великих насеља у општини Велика Плана, Смедерево и Смедеревска Паланка (Лозовик, Милошевац, Крњево, Сараорци, Лугавчина, Голобок) са око 35.000 становника и са значајним привредним капацитетима (ДИС, Цмана, производња раног поврћа у Лозовику и Сараорцима). Петља би омогућила и активирање туристичког потенцијала језера у Милошевцу са викенд зоном и винским путем (Подрум Радовановић). За ову петљу, већ је урађен План детаљне регулације и у њеном окружењу је планирана радна зона.</p> <p>2. Ова траса пута на назначеној деоници повезује неколико развојних центара са доста великим бројем становника (200.000) и остварује се једина директна веза између просторно блиских, а хетерогених физичких целина које су по својим потенцијалима међусобно компатибилне (Хомоље, Горња Млава, Доње Велико Поморавље, Доња Јасеница, Шумадија).</p> <p>3. Овај пут је значајан за регионално повезивање општина Смедерево, Велика Плана и Лапово, са великим дневним миграцијама становништва, а уједно је алтернатива државном путу 1А реда кроз Доње Велико Поморавље;</p>	
--	--

<p>174. Град Зајечар, Главни урбаниста града Зајечар, интерни број: У-9/2021, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. Ознака за локацију регионалне депоније није нанесена на локацију која је као таква одређена Планом детаљне регулације за изградњу регионалне санитарне депоније</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана.</p>

<p>„Халово II” у Зајечару („Сл. лист града Зајечара”, бр. 15/12). Једна од парцела на којој би требало поставити ознаку регионалне депоније јесте кп.бр. 2437 КО Халово.</p>	<p><i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p> <p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.</p>
<p>2. На Рефералној карти 46. животна средина коридор Бор-Свилајнац планиран је као државни пут 1А реда аутопут, док је на свим осталим Рефералним картама, коридор Бор-Свилајнац, планиран као државни пут 1Б реда.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p> <p>Биће усаглашен приказ коридора пута Бор-Свилајнац.</p>

175. ЈП за урбанизам Зрењанин, office1@direkcijazr.co.rs, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.

<p>1. Предметним Нацртом ППРС траса аутопута Београд - Зрењанин - Нови Сад планира се са северне стране насељеног места Зрењанин.</p> <p>Материјалом за рани јавни увид РПП АП Војводине 2021-2035 траса истог аутопута планира се са јужне стране насељеног места Зрењанин.</p> <p>Планирати трасу ауто пута са јужне стране насељеног места Зрењанин.</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p>Положај путног правца у ППРС уцртан је на основу Одлуке о изради ППППН. Нацртом ППППН дефинисана је траса са јужне стране Зрењанина.</p> <p>У складу са предлогом из Нацрта ППППН за овај правац, на Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације, биће уцртан положај путног правца са јужне стране града Зрењанина.</p>
<p>2. Предметним Нацртом ПП Србије од 2021. до 2035. године није планиран примарни саобраћајни коридор Граница са Румунијом - Зрењанин - Нови Сад који је планиран Материјалом за рани јавни увид РПП АП Војводине 2021- 2035 - унети у ППРС планирани коридор.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Предметна траса није обухваћена условима за израду ППРС који су достављени од стране управљача. Како је наведено у примедби, та деоница може да буде предмет РПП АП Војводине.</p>
<p>3. Унети у ППРС коридор регионалне пруге Зрењанин - Нови Сад.</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Није укинут наведени коридор. Железничка веза Новог Сада и Зрењанина предвиђена је преко регионалне пруге Нови Сад - Сајлово - Римски Шанчеви - Орловат и деонице Орловат – Зрењанин и приказана је у ППРС.</p>

176. Град Пожаревац, 350-01-00657/2021-11, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. Увидом у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године који се налази на званичном сајту Града Пожареваца, утврдили смо да у истом није предвиђена регионални центар за управљање отпадом на територији Града Пожареваца односно у подручју које је у обухвагу Просторног плана Града Пожареваца.

Регионалним планом управљања отпадом за Браничевски округ: Град Пожаревац, и општине Велико Градиште, Жабари и Голубац из децембра 2012. године, број документације 1560.РПУО.00 који је урађен од стране а.д. Истраживачког развојног института „Кирило Савић“ из Београда, предвиђено је да се одустане од локације у атару села Рашанац на територији јединице локалне самоуправе Петровац на Млави и даје на основу тога потребно предвидети неку другу локацију.

На основу Извештаја о избору локације регионалног центра за управљање отпадом бр. 2021- 11 из априла 2021. године, урађеног од стране „Вердинвест“ д.о.о., ул. Краљев брег бр. 171 из Сремских Карловаца, закључено је да: локација бр. 1 (пољопривредно земљиште на парцелама 1202/3, 1202/1 и 1201 све К.О. Кличевац, Пожаревац) одговара условима за лоцирање регионалног центра за управљање отпадом. Такође је и на основу Националне стратегије управљања отпадом за период 2010-2019. година у делу напомена у одељку 8.3.1. Инфраструктура за управљање комуналним отпадом стр. 56-58. " Две ши више јединица локалне самоуправе могу заједнички управљати отпадом, уколико им је то заједнички интерес, под условима утврђеним законом и склапањем споразума између скупштина јединица локалне самоуправе, којим се уређују међусобна права и обавезе у обезбеђивању услова за обављање делатности и рад постројења за управљање отпадом на подручјима тих јединица локалне самоуправе. Овим споразумом се такође дефинишу права и обавезе комуналног предузећа, односно другог правног ши физичког лица у обављању горе наведене делатности, начин доношења одлука у случају несагласности

1. Примедба се прихвата.

У Нацрту Националне стратегије управљања отпадом са Националним планом управљања отпадом за период 2020-2025. године, на страни 59. у Табели 4: Региони управљања отпадом (Извор: *Алат за инвестиционо планирање (чврсти комунални отпад у Србији, План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама за отпад*), која је коришћена као званични документ за припрему ППРС, стоји да је Петровац носилац региона за управљање отпадом. Анализирајући остала доступна документа, а већина се односи на План спровођења Директиве Савета 1999/31/ЕЗ о депонијама за отпад, утврђено је да се као носиоци истог региона појављују и Пожаревац и Петровац.

Прихватају се примедбе града Пожареваца и општине Петровац (иста примедба) да се као носилац региона наведе Пожаревац, уместо Петровца.

Примедба се прихвата на следећи начин:

У делу 2.5.5.2. ППРС, став 4. на стр. 322. текст се мења тако да гласи:

„Планирана је изградња преосталих регионалних депонија, односно регионалних центара (на подручјима са најмање око 250.000 становника) за управљање отпадом у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац, Пожаревац и Лозница.”

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

јединица локалне самоуправе о појединим питањима везаним за делатности управљања отпадом, као и друга питања од значаја за организацију и спровођење управљања отпадом. " дефинисано да ЈЈТС у сарадњи са другим ЈЈТС формирају регионе уз споразумно дефинисање права и обавеза.

На основу горе наведеног потребно је да се у Нацрт просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на наведеним парцелама, односно локацији, предвиди намена будуће регионалне центра за управљање отпадом.

- Прилог примедбе: фотокопија Извештаја о избору локације регионалног центра за управљање отпадом бр. 2021-11 из априла 2021. године, урађеног од стране „Вердинвест“ д.о.о., ул. Краљев брег бр. 171 из Сремских Карловаца.

177. Гордана Анђелковић, , достављено електронском поштом, од 10.05.2021.

1. На тематској карти 7- Просторни развој туризма, представљене су зоне туристичких кластера са примарним и секундарним туристичким просторима, примарним градским, бањским и планинским центрима и секундарним градским, бањским и планинским центрима и местима, У текстуалном делу 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори нацрта Просторног плана Републике Србије у задњем пасусу наводи се под бројем 10. просторна целина Лесковац-Радан као секундарни туристички простор, то јест целина постојеће и потенцијалне интегрисане понуде националног и регионалног значаја, која обухвата туристичке потенцијале околина већих урбаних насеља, природних и културних вредности ван туристичких дестинација и др., са летњом уз учешће зимске туристичке понуде.

Исто тако у текстуалном делу 2.5.3.4.3.5. Планински туристички центри и места поменутог просторног плана, у задњем пасусу сврстан је између осталих места и Радан као секундарно планинско место регионалног и перспективно националног значаја са претежно летњом понудом.

Из напред наведеног, сматрам да је потребно учртати Радан планину као секундарни туристички простор на тематској карти 7, јер је она овде

1. Примедба није основана.

Образложење: У тексту ППРС планина Радан је обухваћена секундарним туристичким простором 10. Целина Лесковац - Радан у последњев ставу дела 2.5.3.4.3.1. Примарни и секундарни туристички простори на стр. 275, а сам Радан је увршћен у остала планинска места регионалног и потенцијално националног значаја са претежно летњом понудом (део 2.5.3.4.3.5. Планински туристички центри и места, последњи став на стр. 278).

У легенди Тематске карте 7. туристички простори нису именовани из техничких разлога због размере карте.

изостављена. Посебно из разлога, јер је део Радан планине Уредбом Владе Републике Србије проглашен Парком природе „Радан“ 6. октобра 2017. године (пети по површини од 16 паркова природе у Републици Србији).

Такође, у подножју Радан планине је изграђена акумулација, вештачко језеро „Брестовац“ (једна од 17 акумулација у Републици Србији) на подручју Просторног плана посебне намене Радан планине, утврђеног Уредбом Владе Републике Србије 24. септембра 2014. године.

На крају бих додала као основ за примедбу и допуну тематске карте 7 а везано за Радан, да је у делу 2.5.3.4.3. Просторно-функцијско структурирање туристичких простора Републике Србије, истакнуто да туристички простори који поседују значајније груписане природне и створене туристичке ресурсе, зависно од њиховог квантитета, квалитета и просторног распореда, представљају основу просторно-функцијског структурирања Републике Србије у области туризма. То су простори на планинама, уз значајније минералне и термоминералне изворе (Сијаринска и Пролом бања на простору Радана-везано за напред поменути примедбу), веће водотоке и вештачка језера (акумулација „Брестовац“ на делу Просторног плана подручја посебне намене Радан планине -такође везано за напред поменути примедбу), у склопу подручја природних и културних вредности, уз значајне саобраћајнице и урбане центре.

Сматрам да је примедба и допуна да се Радан планина као секундарно туристички простор нађе на тематској карти 7 Просторни развој туризма више него оправдана на основу изнетих туристичких потенцијала и вредности, а да ће у очима сваког туристе карта бити богатија за посету бањама, споменику природе „Ђавољој вароши“, НКД „Царичин граду“, језеру „Брестовац“, Парку природе и другим лепотама и особеностима ове „планинске лепотице“ југа Србије.

178. Даниел Бабка, 350-01-736/21, од 04.05.2021.

1. Узимајући у обзир циљеве политика у области борбе против климатских

1 Примедба се делимично прихвата.

промена, како на националном, тако и на међународном нивоу, планирање изградње нових 3.3 гигавата термоенергетских капацитета на угаљ је неприхватљиво

Просторни план ни на који начин не рефлектује потенцијалне штетне ефекте и трошкове реализације ових пројеката, у контексту горе наведених новитета у области енергетике и борбе против климатских промена. Примена ових механизма би, уз постојећи ниво коришћења угља као примарног ресурса за производњу енергије и постојећи ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште, резултирала у финансијском оптерећењу и до 1.000.000.000 евра годишње за Електропривреду Србије.

Образложење: ППРС се усклађује са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије, као и другим документима који се раде или ће се радити током енергетске транзиције.

Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).

Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.

Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.

Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у

	<p>социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.</p> <p>Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.</p> <p>У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.</p> <p>Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.</p> <p>Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.</p>
<p>2. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројем 24</p>	<p>2. Исти став по примедби.</p>

<p>179. Мила Параментић, испред групе грађана, Партизанска 6, 14000 Ваљево, 350-01-00733/2021-11, од 04.05.2021. и достављено лично на Јавној седници од 05.07.2021.</p>	
<p>1. Најпре да скренемо пажњу да су карте непрегледне, са уцртаним само великим градовима, најчешће три града Београда, Нови Сад и Ниш, и евентуално уцртаних још неколико градова, док места истраживања, рудна налазишта, туристичка места нису уцртана, карте су сувише грубо урађене.</p> <p>Пример, табела 4. Не зна се тачан назив места где се истражује а где се експлоатише,</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Карте ППРС су прегледне у оној мери у којој одговарајућа размера и степен генерализације дозвољава.</p> <p>Сви подаци од значаја за експлоатацију и истраживање доступни су на сајту МРЕ и на порталу http://gis.mre.gov.rs/visios/Srbija.</p> <p>Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1</p>

<p>није назначено рецимо које су то конкретно минералне сировине које је експлоатишу на одређеним подручјима, текст не прати карту најчешће.</p> <p>Видимо на карти да има истраживања у околини Ваљева али не и која су то конкретно места и шта се истражује о којим рудама је реч.</p>	<p>назначена су само експлоатациона поља, а на Рефералној карти 3б само ресурси енергетских сировина.</p> <p>Тематска карта 4 не може да се допуни подацима о врсти минералних сировина због размере карте која то онемогућава. Подаци о врсти минералних сировина биће унети у легенду одговарајуће тематске карте Планерског атласа који представља саставни део документационе основе ППРС и биће доступан јавности.</p>
<p>2. Посебно изражавамо незадовољство отварањем било каквог рудника, и сл. истраживањима, што би додатно угрозило већ нарушену животну средину. Чињеница је да Ваљево већ годинама удише најзагађенији ваздух, што би овим једним планом, отварања рудника допринело додатном угрожавању здравља становника Ваљевског краја.</p> <p>Подсећамо да грађани имају Уставом загарантовано право на здраву животну средину и на заштиту здравља, те им се то право не сме угрозити.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине и коришћења минералних сировина.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p> <p>Истражна права за рударско-геолошка истраживања издаје надлежно министарство. Истражно право је временски ограничено, а издаје се након обављених консултација са надлежним институцијама за заштиту природе и културног наслеђа.</p>
<p>3. Стр. 356 /Вода и водoprивредна инфраструктура/ говори се о повезивању свих планираних ЈЛС на Колубарски систем (са акумулацијом Стубо-Ровни), где подсећамо да поменута брана, акумулација, нема студију утицаја на животну средину, да се Ваљево снабдева са изворишта Пакље, и да грађани ни у ком случају не желе да користе бранску воду, са отворене акумулације.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Подносилац примедбе не располаже са потпуном информацијом.</p> <p>Ваљево користи врло квалитетно извориште врело Пакље, али постоје још и друга изворишта: врела Илица, као и вода захваћена из реке Градац. Проблем са врелом Пакље је његов врло променљив капацитет. Бруто просечни капацитет је око 630 L/s, али се он у маловодним периодима, који могу да трају дуго, месецима, спушта на само око 1/3 од просечне вредности. Због тога је урађен водозахват у току р. Градац, са свим наповољним последицама по тај еколошки драгуљ Србије. Значи, Ваљево пије воду и из реке.</p> <p>Ако би се Ваљево ослањало само на врело Пакље, током целог лета долазило би до врло велике редукације са дужим прекидима у снабдевању водом. У условима климатских</p>

	<p>промена већ је започео веома забрињавајући процес: радикално смањење интензитета обнављања подземних вода, посебно у топлом делу године. То је наведено и у IV извештају који је Србија након подробних анализа упутила у складу са обавезама према Париском споразуму. Висока захтевана обезбеђеност снабдевања водом (веће од 98%) може се остварити само акумулацијом. Колубарски регионални систем ће бити најпоузданији водовод Србије, са водом највишег квалитета. Захваљујући томе, Ваљево ће бити један од градова са најпоузданијим водоводним системом у погледу поузданости функционисања и квалитета воде.</p>
<p>4. Како је овај увид био и у периоду првомајских и Васкршњих празника, недовољно транспарентан, у време спровођења нових епидемиолошких мера услед CORONA вируса, где су многи грађани били болесни или заузети око лечења својих ближњих/ где ни обавезна јавна расправа, ни презентација овог плана није спроведена, сматрамо да га треба поновити и ставити на увид знатно дужи временски период јер се ради о озбиљном дугогодишњем плану који служи за основ свим другим плановима. С тога, захтевамо да се комплетан поступак стопира док се не стекну епидемиолошки услови за одржавање обавезне јавне расправе. Задржавамо законско право допуне овог дописа.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. Носилац израде ППРС-а није могао да предвиди у ком моменту се планира увођење епидемиолошких мера, те је у складу са процедуром израде ППРС-а организовао активности у измењеним околностима.</p>
<p>5. Најпре стављамо примедбу на начин обавештавања заказане Јавне расправе, једино путем мејла. Очекивано је да то буде у јавним гласилима, новинама у којима је објављен Оглас за Јавни увид у поменути Нацрт просторног плана РС од 2021-2035. године, тј. ко није оставио мејл адресу, што се није ни тражило, није ни знао за јавну расправу. У Ваљевоу је био Оглас објашњен у локалном листу Напред, док време и датум Јавне расправе није објављен у овом листу. Ово свакако не би било у складу са законом. Посебно се ставља сугестија на место организовања Јавне расправе, где сматрамо да је требало бити организована по градовима/окрузима, да би се укључио што већи број грађана јер и временски и финансијски би било погодније за грађане, а не одржавање у Београду. Обавезна Презентација поменутог Нацрта просторног</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на процедуру. Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, обавештење о јавном увиду, као и обавештење - оглашавање јавне седнице комисије, објављено је у складу са Законом и Правилником и оглашено у дневном листу за подручје целе територије Републике Србије, као и на интернет презентацији надлежног министарства.</p>

<p>плана није одржана што наводи да овај Нацрт не може бити прихваћен.</p>	
<p>6. Нису јасно назначени приоритети. Постоје контрадикторности и пољопривреда и туризам и рудници ... То не може, без обзира каква вид заштите је предвиђен. Како смо ми пољопривредна земља и још увек имамо земљиште погодно за перспективну органску производњу, то би пољопривреди требало дати протрите (уз обнављање прехранбене индустрије). Свакако стављамо на прво место здравље и здрав начин живота, што наводи на то да не желимо никакве руднике у нашој широј и ужој околини. Сматрамо да то грађани Ваљева и целе Србије заслужују, њихови преци су се за то изборили кроз векове. Цена је била превисока, најчешће плаћана људским животима. Посебно ставити акценат на заштиту, уређење природног и културног наслеђа и предела. За Ваљевски крај то би била у првом плану културни и историјски туризам.</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Приоритети су јасно дефинисани у делу 3.1. ППРС. Напомињемо да се приоритети разрађују програмима имплементације ППРС. Преостали део примедбе није предмет ППРС, већ планске документације нижег реда, у првом реду просторног плана ЈЛС.</p>
<p>7. Водоснабдевање Напомена да брана Стубо-Ровни нема студију утицаја на животну средину, употребну дозволу, а наводе се рудници у непосредној близини па остаје нејасно како ће се спојити рудници и вода намењена за пиће, док се мештани баве пољопривредом, а помиње се и туризам ... Ово остаје озбиљно питање ... Свакако да желимо да видимо Ваљевски крај и Србију у целини као здраву животну средину у којој ће одрастати здраве садашње и будуће генерације (здравље нема цену и то треба бити приоритет – а не бездушни профит), за то су се вековима борили наши преци.</p>	<p>7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Наводи у вези са браном нису предмет ППРС, већ рада надлежних републичких организација и инспекцијских служби. Напомињемо да су једино рефералне карте ППРС плански основ за тумачење и спровођење овог планског документа. На Рефералној карти 1 назначена су експлоатациона поља минералних сировина за која су издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС. На Тематској карти 4 назначена су истражна поља према условима МРЕ за израду ППРС, као и појаве ресурса минералних сировина. То нису рудници нити експлоатациона поља, већ евиденција расположивих ресурса минералних сировина. У делу 2.5.8.3. ППРС дате су смернице за идентификацију и минимизирање конфликтних интереса у просторном развоју у другим планским документима и документима јавних политика.</p>
<p>8. Због свега наведеног у претходном и овом писму Нацрт просторног плана Републике Србије од 2021-2035. године свакако не може бити усвојен. Морао би ићи на поновну и детаљну израду и транспарентније представљање јавности.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

180. „Електромрежа Србије“ Београд, Кнеза Милоша 11, 11000 Београд, 350-01-1063/19, од 28.04.2021.

1. Потребно је у текстуалном делу Нацрта Просторног плана у поглављу 2.5.4.3.2. Пренос и дистрибуција електричне енергије направити измене у табели 42. *Планска решења преносног електроенергетског система до 2035. године* тако да иста има форму и садржи следеће податке:

Планска решења/пројекти интерконективне преносне мреже

1. Интерконективни ДВ 2x400 кУ између Србије, БиХ и Црне Горе
2. ДВ 400 кV између Србије и Мађарске
3. ДВ 400 кV између Србије и Румуније
4. ДВ 400 кV између Србије и Хрватске
5. ДВ 400 кV између Србије и Бугарске
6. ДВ 110 кV ТС Љубовија - државна граница - ТС Сребреница (БиХ)
7. ДВ 110 кV између Србије и Црне Горе

Планска решења/пројекти интерне 400 кV преносне мреже

1. Реконструкција ТС 220/110 кV Србобран у ТС 400/110 кV са расплетом водова
2. ДВ 400 кV ТС Крагујевац 2 - ТС Краљево 3, са подизањем напонског нивоа у ТС Краљево 3 на 400 кV
3. ДВ 2x400 кV ТС Обреновац - ТС Бајина Башта, са подизањем напонског нивоа у ТС Бајина Башта на 400 кV ...

Напомена: остали подаци и предложени табеларни приказ се налазе у допису подносиоца.

1. Примедба се прихвата.

181. Небојша Илић, испред Савеза месних заједница Старе планине, Темска 18355, 350-01-00749/2021-11, од 05.05.2021.

1. У просторном плану, у делу који се односи на воде Јужне Мораве, помиње се као могућност превођење Топлодолске реке у акумулацију Завој.

Река Височица преграђена је акумулацијом Завој и воде преусмерене у ХЕ Пирот, узводно од Пирота.

У природном кориту, низводно од бране, цури тзв, „биолошки минимум“ и са Топлодолском реком граде Темштицу.

Становништво слива Темштице води вишедеценијску борбу за очување Топлодолске реке у природном току. Сталним протестима указује се на погубност идеје превођења- стављања реке у тунел. Током свих година, међу многим документацијом о настојању народа да чува природу наводимо следеће :

1. Примедба се делимично прихвата.

Прихвата се да се појасни објашњење у цртици на стр. 191, тако што се мења крај реченице тако да гласи: „...и Завојско језеро (довођењем дела великих вода из Топлодолске реке, како би се те воде вратиле у ток Темштице у маловодним периодима у билансно несмањеним количинама, као вид „оплемењавања“ малих вода Темштице).”

Образложење:

Уопште се не ради о "превођењу" ради упућивању ка ХЕ Пирот, већ искључиво о пожељнијој временској прерасподели воде током године. Вода се у периоду великих вода тунелом преводи у језеро, искључиво да би се сачувала да и вратила назад у Темштицу у периодима маловођа, претходно прерађена у МХЕ низводно од бране Завој.

- Резолуција о заштити Старе планине – еко-етно парка
- Одлука Скупштине општине Пирот
- Видовданска декларација
Напомињемо и вама, да је помен па чак и сама помисао на преусмерење Топлодолске реке и даље пустошење Темштице тежак злочин.

Такви пројекти се сада све више раде у свету, у неупоредиво неповољнијим условима - са пумпањем, док је овде идеалан случај да се то може обавити гравитацијом. Зашто се то ради и у овом случају и у свету? Веома подробна истраживања показују да је једна од најнеповољнијих последица климатских промена драстично погоршавање расподеле падавина и протока током године: велике воде су све веће, све бујичније, док су маловодни периоди у топлом делу године све дужи, са све мањим протоцима. У подробним истраживањима која су рађена у Србији у складу са обавезама из Париског споразума, , наводи се да ће се најнеповољније последице одиграти у источном, југоисточном и јужном делу Србије: значајно се смањују падавине у топлом вегетационом делу године, а повећавају интензитети падавина у позну јесен, зиму и рано пролеће, када ће и отицаји бити већи, бујичнији. У топлом, вегетационом делу године смањиваће се и падавине и протицаји на рекама, тако да ће наступати све дужи врло кризни маловодни периоди. Уз напомену, да ће у топлом делу године бити све више и просечне и екстремне високе температуре. У таквим околностима једини управљачки одговор у свету је следећи: сакупљај воду у акумулацијама када је има, па је онда користи у кризним маловодним периодима, који ће бити све дужи и са све мањим протоцима. Вода ће се користити искључиво да се сачува за те кризне периоде, па да се врати у Темштицу, а не да се усмерава ка ХЕ Пирот. Уосталом, планирани су и контролни механизми: на водозавхату је затварач, којим се може, у било које време, потпуно прекинути превођење. Такође, врло је лако направити преливни водомер, који аутоматски региструје све количине воде које се преводе, и то се педантно региструје. Исто тако, количина која пролази кроз турбину МХЕ се тачно региструје, тако да се увек може лако урадити билансна анализа колико је воде "позајмљено" из Топлодолске реке у водном периоду, а колико је "враћено" у Темштицу – у сушном периоду. Значи, не ради се о "крађи" воде за ХЕ Пирот, већ се она само на најбољи социјални и еколошки начин прерасподељује управо према реци Темштици. Може се тачно, 'у м³' пратити колико је воде у водном периоду смештено у Завојско језеро, а колико је враћено назад у Темштицу у маловодним периодима. И да поштовање тог принципа буде дефинисано јасним облигационим документима.

	<p>Битно је истаћи да се овом формулацијом ништа не прејудицира. Село Темска ништа не губи, јер ће се свака даља фаза реализације тог пројекта темељити на анализама које морају да буду подробно образложене и објашњене. А све то поразумева и могућност да у раду оваковог система буде и овлашћено лице из МЗ Темска, које може прецизно да прати биланс: колико је воде упућено у акумулацију, а колико је из ње враћено у природни ток, у Темштицу.</p> <p>Имајући све то у виду, потребно је у ППРС задржати ту могућност, која ништа не прејудицира, али се даје проширење објашњења на стр. 191.</p>
--	---

182. ЈП „Урбанизам“ Завод за урбанизам Нови Сад, Булевар цара Лазара 3/III, 350-01-00698/2021-11, од 29.04.2021.

<p>У планским решењима по тематским областима, и то у области Инфраструктура, саобраћај и саобраћајна инфраструктура, примедбе би биле следеће:</p>	
<p>1. У тексту плана у тачки 2.5.4.1.1. „Путни саобраћај и путна мрежа“ треба у оквиру дела текста који се односи на планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже додати следеће:</p> <p><i>Активности на ДП 12 на правцу Бачка Паланка - веза са ДП IА број 1(Е-75)</i></p> <p>У складу са горе наведеним текстом треба извршити и промене у тематској карти број 8 која се односи на Путну мрежу и то на следећи начин (додати деоницу на ДП 12, боја: magenta):</p> <p>Образложење:</p> <p>Недостајућа деоница је већ дефинисана у Просторном плану Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/2012 и 9/2021) као и у Регионалном просторном плану АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), а и у новом предлогу овог планског документа (Материјал за рани јавни увид Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине од 2021. године до 2035. године).</p> <p>Напомена: уз коментар је приложен и графички приказ.</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p>У делу 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа, на стр. 283. у алинеји 6. се додаје следећи текст: „изградња дела нове деонице крака према Новом Саду (ИБ број 12 – веза са IА број 1, Е-75)“.</p> <p>У Тематској карти 8 и на Рефералној карти број 3а биће уцртан предметни коридор.</p>
<p>2. У тексту плана у тачки 2.5.4.1.2. „Железнички саобраћај и саобраћајна мрежа“ треба у оквиру дела текста који се односи на планска решења развоја железничког саобраћаја, под тачком 8 проширење мреже изградњом нових пруга додати следеће:</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Локалне пруге нису предмет ППРС. Железничка веза између ова два места постоји и остварује се преко регионалне пруге Нови Сад – распутница Сајлово – Римски Шанчеви –</p>

<p><i>Нови Сад Подбара-Нови Сад Путничка</i> Образложење: Недостајућа деоница је већ уцртана у тематској карти број 9.</p>	<p>Орловат стајалиште и локалне пруге Подбара – распутница 3 – распутница 2 – (Каћ). На графичком прилогу је приказана ова веза, па се због тога предметна пруга види у графичком прилогу</p>
<p>3. У тексту плана у тачки 2.5.4.1.3. “Ваздушни саобраћај и аеродромска инфраструктура“ треба у оквиру дела текста који се односи на планска решења за међународне аеродроме, под тачком 5 уместо текста који гласи: „изградња новог аеродрома Нови Сад - на локацији која се налази на око 15 km југоисточно од Новог Сада, у непосредној близини ауто-пута А1, на потезу Ковиљ - Шајкаш - Будисава, са обухватом од око 300 ha и кодном ознаком аеродрома 4Е.“ Додати текст који гласи: „изградња новог међународног аеродрома Нови Сад на локацији постојећег аеродрома „Ченеј“ LYNS са обухватом од око 300 ha и кодном ознаком аеродрома 4Е“ У складу са горе наведеним текстом треба извршити и промене у тематској карти број 10 која се односи на аеродроме и то на следећи начин (преместити симбол међународног аеродрома, боја: magenta): Образложење: Локација која је предложена у нацрту ППРС није до сада разматрана ни једним планским документом, нити постоје (према нашим сазнањима) било какве анализе њене економске и саобраћајне оправданости, а налазила би се на најплоднијем земљишту које се сада користи у сврху пољопривредне производње. Са друге стране, за локацију постојећег аеродрома „Ченеј“ постоји читав низ документа који потврђује његову оправданост, а постоји већ и земљиште од скоро 70 ha које се користи за предвиђену намену. Такође, и у важећој планској документацији овај аеродром је препознат као међународни. Ту документацију представљају пре свега Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/2012 и 9/2021), као и Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11), али и нова концепцијска планска решења овог планског документа (Материјал за рани јавни увид Регионалног просторног плана</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се из графичког и текстуалног дела ППРС обришу наводи који се односе на планирани међународни аеродром код Новог Сада, на основу смерница за развој ваздушног саобраћаја које је доставило МГСИ. (б) Не прихвата се да се у ППРС унесе текст који се односи на планирање аеродрома Ченеј као међународног, у складу са добијеним смерницама МГСИ за област ваздушног саобраћаја.</p>

Аутономне покрајине Војводине од 2021. године до 2035. године).

Напомињемо да је пред доношењем Нацрт плана детаљне регулације аеродрома „Нови Сад - Ченеј“ у Новом Саду, који је добио све потребне сагласности.

Напомена: уз коментар је дат и графички пролог

183. Зоран Рудинац, Савет МЗ Жича, zoran.rudinac@direkcijakv.net, достављено електронском поштом, од 27.04.2021.

1. Основна примедба је на покушај да се кроз највиши плански документ на државном нивоу угрози колевка државности српског народа, односно затрује непосредно окружење манастира Свете Жиче и Матарушке Бање. Ту где планирате регионалну депонију не сме никоме пасти на памет да формира ни најмање ђубриште јер су на овим обрнцима Столова једини извори воде планинског водовода за већину Жичког народа, а у равници бунари за највећи део града Краљева. Сугестија: Уклоните са карте, односно Вашег Плана овај срамни црвени троугао са црном тачком, јер му није место ни у даљем окружењу Свете Жиче! Зар од прелепе планине Столови направити сметлиште?

1. Примедба се прихвата.

Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринуту у складу са прописима. У том смислу регион Краљево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.

Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.

184. Градска управа града Краљева, Одељење за заштиту животне средине и инспекције за заштиту животне средине, интерни број: VIII – 72/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. На карти категоризација квалитета животне средине, уцртана је локација регионалне депоније у близини манастира Жиче. Ова локације није уопште била у разматрању као потенцијална локација регионалне депоније. Израђен је елаборат о геотехничким истраживањима за локацију регионалне депоније у Витановцу.

1. Примедба се прихвата.

Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Краљево се не разликује од осталих региона у Републици Србији.

Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима.

Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.

Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.

185. Бојан Граовац, 350-01-00688/2021-11. од 02.05.2021.

1. Траса планираног аутопута на подручју обилазнице око Зрењанина није у складу са Просторним планом Републике Србије од 2021-2035. године који је управо у процедури доношења и требало би да буде усвојен пре усвајања овог просторног плана подручја посебне намене.

Просторним планом Републике Србије траса аутопута на подручју на ком обилази око Зрењанина води источно и северно од града а у просторном плану нижег реда Просторном плану подручја посебне намене коридора аутопута Београд-Зрењанин-Нови Сад траса новопланираног аутопута води јужно и западно од града Зрењанина.

1. Примедба се прихвата.

Положај путног правца у ППРС уцртан је на основу Одлуке о изради ППППН. Нацртом ППППН дефинисана је траса са јужне стране Зрењанина.

У складу са предлогом из Нацрта ППППН за овај правац, на Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације, биће уцртан положај путног правца са јужне стране града Зрењанина.

186. Удружење „За здравије сутра“, преко пуномоћника Сретена Ђорђевића, Трећи октобар 188, 11563 Велики Црљени, 350-01-00680/2021-11, од 05.05.2021.

1. Просторни план Републике Србије од 2021. до 2035, израђен је у марту 2021. године. Према Одлуци о изради Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, рок за израду Нацрта Просторног плана је 18 месеци од дана ступања на снагу ове одлуке. Одлука о изради Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“. Дан објављивања Просторног плана Републике Србије у Службеном гласнику РС је 5. јул 2019. Рок од 18. месеци је истекао у јануару 2021. године, а Нацрт Просторног плана израђен је у марту 2021, што значи да Нацрт Просторног плана није израђен у прописаном року.

2. У одељку 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност, Просторног плана РС од 2021. до 2035. године на страни 303. наводи се да увођењем најбољих доступних технологија ради повећања ефикасности енергетских трансформација и рационалног газдовања угљем уз стриктну заштиту домаћих интереса и поштовање међународних норми и уговора везаних за заштиту животне средине и климатске промене, ће допринети реализовање производње енергије из „чистог угља“ у високо ефикасним термоелектранама. Синтагма „чист угљ“ не само да је нетачна и непостојећа, већ је и неозбиљна.

1. Примедба није основана.

Образложење: Примедба није предмет ППРС. Односи се на процедуру. Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Нацрт ППРС-а је израђен у року, у децембру 2020. године када је и спроведен поступак стручне контроле.

2. Примедба није основана.

Образложење: Појам „чистог угља“ је преузет из постојеће Стратегије развоја енергетике Србије и НЕРП-а.

<p>3. У одељку 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим Просторног плана РС од 2021. до 2035. године на страни 54. оцењује се стање квалитета површинских вода у Републици Србији као незадовољавајућа, а при том за 57% водних тела нема довољно података за утврђивање еколошког статуса. Тако остаје нејасно зашто нема довољно података о томе и на основу чега је онда донета оваква оцена.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Србија има најнеповољнију расподелу вода по простору и времену у Европи. Уважени подносиоци примедбе можда нису запазили податке о томе у делу 1.6.1.3.1.1. Водни ресурси и водни режим:</p> <ul style="list-style-type: none"> • просечни проток домаћих река 505 m³/s, • преко 50% годишњег биланса вода протекне у бујичним поводњима, • у маловодним периодима домаће воде се смањују на само око 50 m³/s, што је десет пута мање од просечних протока; • однос између малих месечних вода обезбеђености 95% (воде меродавне за планирање мера заштите квалитета вода) и великих вода вероватноће 1%, у односу на које се планирају системи заштите од поплава, на мањим водотоцима се пење на преко 1:2000, што је један од најнеповољнијих односа у Европи. На великим равничарским подручјима просечно специфично отицање је чак и испод 1 L/s·km², што је најмања вредност у Европи, која не омогућава самодовољност у задовољењу потреба, већ је неопходно довођење воде из зона у којима може да се акумулише. Међутим, све то постаје много лошије у условима климатских промена, које су најнеповољније управо у погледу промена режима падавина и отицаја. Према студијама које је Србија урадила у складу са својим обавезама према Париском споразуму ситуација је веома лоша. Долази до погоршања режима падавина и отицаја и њихова расподела током године. Смањују се падавине и протоци у рекама у топлом, вегетационом делу године, маловодни периоди су све дужи, са све мањим паравинама и отицајима, док се повећавају интензитети падавина у хладном делу године, у позну јесен, зиму и рано пролеће. Велике воде постају све веће и бујичније. У таквим неповољним околностима једини, апсолутно једини управљачки одговор је изградња акумулација. А да би се оне саградиле можда и за 30-так или више година, Србија ако жели да преживи и да се развија, мора да заштити те локације и просторе. То је веома битан задатак, који не трпи одлагање, па нема никаквог смисла чекати да се попуни тезаурус података о еколошком статусу, који је променљива, динамичка категорија.
<p>4. У одељку 2.4. <i>Дугорочна стратегија просторног развоја Републике Србије</i> Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на страни 165. наводи се да ће до 2025. године бити почетак експлоатације јадарита и екстракција</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања а не примедбе. За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за</p>

<p>бората у Јадарском басену који је оцењен као кључан за будући развој сектора неметаличних минералних сировина, али и са великим значајем за рударски сектор у целини. Остаје нејасно како је закључено да ће до 2025. године почети експлоатација јадарита и екстракција бората у Јадарском басену имајући у виду да за рудник литијума у Јадру није урађена ни студија о процени утицаја на животну средину!</p>	<p>реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС“, број 26/20). Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Студија оправданости и Студија о процени утицаја на животну средину се раде тек у наредним фазама, после усвајања просторног плана.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>5. На страни 52. Просторног плана РС 1.6.1.3. Општа оцена стања вода и водопривредне инфраструктуре наводи се да је Србија водом сиромашна земља, са веома неповољним, неравномерним водним режимима, док на страни 56. се наводи „...стихијска изградња МХЕ на мањим водотоцима и у заштићеним областима је негде девастирала водотоке, онемогућила изградњу појединих неопходних планираних водних објеката и угрозила природне вредности и потребе локалне заједнице“. Зашто је онда ипак предвиђена и даља изградња МХЕ, њих 378, из којих се добија незнатни проценат енергије?</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Нигде у тексту ППРС се не наводи број планираних МХЕ. У делу 2.5.1.3.6. ППРС у последњем ставу на стр. 193. утврђено је када је дозвољена реализација МХЕ. Ако се пажљиво погледају наведени услови, изграђене МХЕ биле би складно укупљене у социјални и еколошко окружење. У делу 2.5.4.3.1. Табела 41. на стр. 302. ППРС дат је податак о потенцијалном капацитету од 387 MW малих ХЕ, на основу података из важеће <i>Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године.</i> Будућа изградња МХЕ мораће да задовољи све услове заштите животне средине.</p>
<p>6. На страни 57. у одељку 1.6.1.4.1.1. Просторног плана РС од 2021. до 2035. Енергетске минералне сировине стоји „Ресурси угља су од изузетног значаја за развој енергетике и укупне економије и представљају најзначајнији домаћи енергетски потенцијал у чијој структури укупних резерви учествују са око 85%. Од примарног значаја је лигнит (меки мрки угаљ) у Колубарском и Костолачком басену и лежишту Ковин, где је билансирано око 5,16 милијарди тона геолошких резерви угља. Истражена лежишта су релативно сложене геолошке грађе па је потребна</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У тексту су цитиране одредбе ППРС, које се надовезују на Стратегију развоја енергетике РС.</p>

<p>примена савремене технологије површинске експлоатације са високопродуктивном рударском опремом. Лигнитски угаљ из Колубарског и Костолачког басена је до сада имао кључну улогу за производњу електричне енергије у Републици Србији, а ту улогу, уз лигнит из ковинског лежишта, имаће и у дужем наредном периоду.“</p>	
---	--

187. Лидија Бртка, 350-01-741/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Републици Србији 2019. су забележене само I и III категорије квалитета ваздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беочин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>
<p>2. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 28-30.</p>	<p>2. Исти став по примедбама.</p>

188. Друштво гуслара „Жича”, 350-01-743/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

<p>1. Нашим увидом у Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године уочили смо велики пропуст стога Вам упућујемо озбиљну примедбу која се односи на планирање изградње регионалне депоније на потезу између манастира Жиче и Матарушке Бање у рејону Лојаника (дато у Нацрту плана на страни 322 и приказана на тематској карти број 14, поглавље које третира индустријски и опасни отпад). Разлози наше примедбе садржани су у оправданој бојазни јер би изградња овакве једне депоније угрозила одрживи развој читаве околине у којој се налазе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Средњевековни Манастир Жича, крунидбена црква српских владара и прва српска архиепископија, саграђен у 13 веку, који је Законим утврђен за споменик културе категорисан као Културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, - "Камена шума" природни феномен који се простире на 15 хектара и налази у рејону 	<p>1. Примедба се прихвата. Изградња регионалних центара за управљање отпадом је планирана Националном стратегијом управљања отпадом, која је коришћена као основа за израду ППРС, пошто се комунални отпад који грађани дневно стварају својим активностима мора збринути у складу са прописима. У том смислу регион Краљево се не разликује од осталих региона у Републици Србији. Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација. Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичких прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p>
--	--

Лојаника (локације на којој је управо планирана изградња регионалне депоније). У питању су наслаге и остаци калцификованог дрвета из палеолита, а поред тога ту постоје и археолошке наслаге старе око милион година. На свету има свега око 30 оваквих налазишта, а у Европи још 5 оваквих налазишта и то у: Чешкој, Грчкој, Великај Британији, Украјини и Белгији. Ова "Камена шума" је законом већ утврђена за природно палеонтолошко добро (резерват природе),

- Природно лечилиште Матарушка Бања која је у време пре одласка у стечај остваривала и преко 100.000 ноћења гадишње. Бања и сада има релативно развијену лечилишну функцију, солидну материјалну базу и повољан положај (близина комуникацијских праваца, градских насеља и других чинилаца) па је за очекивати да у догледно време понавља проради у пуном капацитету.

Друштво гуслара "ЖИЧА" са свим својим члановима, из горе наведених разлога, најенергичније се противи усвајању одредбе дела Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године у коме је на страни 322 Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године предвиђена изградња регионалне депоније на потезу између манастира Жиче и Матарушке Бање у рејону Лојаника.

Надамо се да ћете уважити наше примедбе на овај део Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године као и примедбе мноштва других организација, друштава и грађана града Краљева, које су изречене током јавне расправе по овом Нацрту плана, а односе се управо на изградњу поменуте регионалне депоније.

Уважавањем ове наше примедбе, којом се најенергичније приотивимо изградњи регионалне депоније на потезу између манастира Жиче и Матарушке Бање у рејону Лојаника, учинили би сте велику добробит нашем крају, грађанима који живе овде, верницима и туристима који свакодневно долазе у манастир Жичу и бањским гостима и пацијентима.

Одустајањем од изградње регионалне депоније, предвиђене у Нацрту плана,

У делу 2.5.5.2. на страни 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”.

Како локација регионалне депоније, односно Регионалног центра за управљање отпадом за регион Краљево није одређена, радиће се посебна студија о избору локације, као и студија оправданости и остала техничка документација. Према прописима, критеријуми за избор локације узимају у обзир и близину споменика културе, споменика природе, ако и осталих објеката од значаја, близину кућа, река итд.

очуваће се здрава животна средина и природне лепоте нашега краја.	
---	--

189. ЈП Путеви Србије, 350-01-1063/19, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

1. У графичком и текстуалном делу плана "Путни саобраћај и путна мрежа" потребно је проверити усклађеност траса планиране путне мреже и категорија путева у складу са издатим условима ЈП "Путеви Србије", за овај ниво планске документације.	1. Примедба се прихвата.
2. У графичком делу плана потребно је категорију државног пута дефинисаног Просторним планом подучја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица – Зрењанин – Ковин ("Сл. Лист АПВ", бр. 19/17), тзв. "Банатска магистрала", означити као државни пут IB реда.	2. Примедба се прихвата.

190. Јавно предузеће за планирање и уређивање грађевинског земљишта Пирот, 350-01-711/21, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.

<p>1. Сматрамо да би изградња другог колосека поред постојеће једноколосечне железничке пруге Ниш - Димитровград, односно изградња двоколосечне електрифициране пруге високих перформанси за брзине 160-200 km/h кроз само градско ткиво додатно угрдила безбедност и функционисање саобраћаја у самом граду.</p> <p>Из тог разлога предлажемо да се изградња двоколосечне електрифициране пруге високих перформанси за брзине 160-200 km/h предвиди као железничка обилазница око Пирота и то унесе и у текстуални и у графички део Просторног плана Републике Србије.</p> <p>На графичком прилогу који Вам достављамо приказана је оријентационо траса железничке обилазнице око Пирота. Такође, постоји могућност да се на простору постојеће железничке станице „Станичење" са три колосека предвиди терминал за теретни железнички саобраћај, претовар робе и сл, док би се постојећа једноколосечна пруга користила за превоз терета и робе до Слободне зоне „Пирот“, Индустријске зоне и будуће зоне логистичког центра, као и у супротном смеру. Могуће је предвидети и железничко стајалиште за путнички саобраћај поред насеља Гњилан или насеља Пољска Ржана.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Према постојећој планској и техничкој документацији, као и условима за израду ППРС добијеним од управљача, није дефинисана изградња обилазнице око Пирота. Пруга за високе перформансе је термин којим се дефинишу перформансе пруге које омогућавају веће брзине. То не значи да ће се возови кретати брзином од 200 km/h у градском и урбаном језгру, већ на деоницама на којим је то пројектом дефинисано.</p> <p>Могућност реализације пројекта обилазнице је предмет детаљне разраде кроз планску документацију за овај коридор, а не кроз ППРС или ППГ.</p>
--	--

<p>Све ово напред наведено може бити предмет разматрања планова нижег реда, али сматрамо да би се на нивоу Просторног плана Републике Србије морала дати макар могућност за овакво планско решење. Такође, за саобраћајно решење са железничком обилазницом око Пирота смо добили позитивно мишљење од стране Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд (Број: 2/2020-1804 од 07.08.2020.године) приликом разматрања нацрта Просторног плана Града Пирота и које Вам достављамо у прилогу.</p>	
<p>2. Предвидети Пирот као логистички центар у поглављу Интермодални саобраћај, а не само као алтернативу Димитровграду. Образложење: За град Пирот већ постоје усвојена планска документа у циљу изградње логистичког центра и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - План детаљне регулације „Логистички центар Пирот“ „Службени лист града Ниша“ бр.60/2013 и 04/2016) - План детаљне регулације „Пословна инфраструктура - део логистичког центра“ („Службени лист града Ниша“, бр.99/2019) <p>Графички прилог Прилог 2: Мишљење "Инфраструктура Железница Србије" а.д. на Нацрт Просторног плана града Пирота</p>	<p>2. Примедба се прихвата. На стр. 291. у делу 2.5.4.1.5. Интермодални саобраћај став 3. у алинејама 1 - 3 и у Рефералној карти За. Саобраћај и електронске комуникације, уместо алтернативних центара дефинисаће се: „функционална подручја Димитровград – Пирот, Апатин – Сомбор и Крушевац – Краљево”.</p>
<p>3. Избрисати акумулацију на Дојкиначкој реци у поглављу Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода (Табела бр. 25 Планиране и потенцијалне акумулације првог нивоа значаја под ред. бр. 29) Образложење: На основу услова за израду Просторног плана града Пирота добијених од Завода за заштиту природе Србије (у прилогу) и њиховог позитивног мишљења на Нацрт Просторног плана града Пирота (у прилогу) цео ток Дојкиначке реке и само извориште Дојкиначке реке представљају посебно станиште риба где се на основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/2014) забрањује сваки вид активности и радњи којима се нарушавају еколошке одлике воде и угрожава рибљи фонд (омета мрест, развој и кретање риба), осим риболова у научно-истраживачке сврхе.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. У Табели 25 на стр. 190. брише се ред 29 „Дојкинци – Дојкиначка река”. у стави обрађивача има веће образложење. Да ли је обрисано из разлога што се примедба прихвата? _____</p>

4. Просторним планом Републике Србије не предвиђати завршетак започетог пројекта довођења дела великих вода Топлодолске реке у Завојско језеро (Одељак: 2.5.1.3.4. Речни системи за коришћење, уређење и заштиту вода).

Образложење: Нацрт Просторног плана града Пирота на основу услова добијених од Завода за заштиту природе Србије (у прилогу) и њиховог позитивног мишљења на Нацрт Просторног плана града Пирота (у прилогу), предвиђа следеће:

„На основу услова добијених од Завода за Заштиту природе Србије - 18.02.2020., број 019-133/2 и ЈП „Србијашуме“ - 19.05.2020., број 7061 цео ток Топлодолске реке са притокама (Рекитска река, Јаворска река, Киселички поток, Студеначка река, Јеришорски поток) све до њиховог изворишта, са почетним координатама мзв. „Мртвачки мост“ - улив Топлодолске реке у Височицу - представљају посебно станиште риба где се на основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр.128/2014) забрањује сваки вид активности и радњи којима се нарушавају еколошке одлике воде и угрожава рибљи фонд (омета мрест, развој и кретање риба), осим риболова у научно-истраживачке сврхе.

На основу Одлуке Скупштине општине Пирот о неприхватању Одлуке о изради Плана детаљне регулације за превођење Топлодолске реке у акумулацију „Завој“ (I бр.06/58-04 од 24.05.2004. године), на основу закључка Скупштине општине Пирот којим се потврђује Одлука од 24.05.2004. године о неприхватању пројекта превођење Топлодолске реке у акумулацију „Завој“ (I бр.06/18- 2008 од 26.02.2008. године), на основу Декларације о заштити Топлодолске реке од 28.06.2007. године, на основу дописа Месних заједница Сопот, Церова, Топли До, Засковци, Рудиње, Рагодеш, Темска, Ореовица о неприхватању превођења Топлодолске реке у акумулацију „Завој“ од 16.06.2010. године и на основу услова добијених од Завода за Заштиту природе Србије - 18.02.2020, број 019-133/2 и ЈП „Србијашуме“ - 19.05.2020. године Просторним планом Града Пирота не предвиђа се превођење Топлодолске реке у акумулацију „Завој“. За евентуалну могућност превођења Топлодолске реке у

4. Примедба се делимично прихвата.

Образложење:

Уопште се не ради о "превођењу" ради упућивању ка ХЕ Пирот, већ искључиво о пожељнијој временској прерасподели воде током године. Вода се у периоду великих вода тунелом преводи у језеро, искључиво да би се сачувала да и вратила назад у Темштицу у периодима маловођа, претходно прерађена у МХЕ низводно од бране Завој.

Такви пројекти се сада све више раде у свету, у неупоредиво неповољнијим условима - са пумпањем, док је овде идеалан случај да се то може обавити гравитацијом. Зашто се то ради и у овом случају и у свету? Веома подробна истраживања показују да је једна од најнеповољнијих последица климатских промена драстично погоршавање расподеле падавина и протока током године: велике воде су све веће, све бујичније, док су маловодни периоди у топлом делу године све дужи, са све мањим протоцима. У подробним истраживањима која су рађена у Србији у складу са обавезама из Париског споразума, , наводи се да ће се најнеповољније последице одиграти у источном, југоисточном и јужном делу Србије: значајно се смањују падавине у топлом вегетационом делу године, а повећавају интензитети падавина у позну јесен, зиму и рано пролеће, када ће и отицаји бити већи, бујичнији. У топлом, вегетационом делу године смањиваће се и падавине и протицаји на рекама, тако да ће наступати све дужи врло кризни маловодни периоди. Уз напомену, да ће у топлом делу године бити све више и просечне и екстремне високе температуре. У таквим околностима једини управљачки одговор у свету је следећи: сакупљај воду у акумулацијама када је има, па је онда користи у кризним маловодним периодима, који ће бити све дужи и са све мањим протоцима. Вода ће се користити искључиво да се сачува за те кризне периоде, па да се врати у Темштицу, а не да се усмерава ка ХЕ Пирот. Уосталом, планирани су и контролни механизми: на водозахвату је затварач, којим се може, у било које време, потпуно прекинути превођење. Такође, врло је лако направити преливни водомер, који аутоматски региструје све количине воде које се преводе, и то се педантно региструје. Исто тако, количина која пролази кроз турбину МХЕ се тачно региструје, тако да се увек може лако урадити билансна анализа колико је воде "позајмљено" из Топлодолске реке у водном периоду, а колико је "враћено" у

<p>акумулацију „Завој“ своју сагласност мора дати Скупштина Града Пирота и представници свих Месних заједница села у сливу Топлодолске реке и Темштице."</p> <p>Прилог: Мишљење Завода за заштиту природе Србије</p> <p>Графички прилог</p>	<p>Темштицу – у сушном периоду. Значи, не ради се о "крађи" воде за ХЕ Пирот, већ се она само на најбољи социјални и еколошки начин прерасподељује управо према реци Темштици. Може се тачно, 'у мЗ ' пратити колико је воде у водном периоду смештено у Завојско језеро, а колико је враћено назад у Темштицу у маловодним периодима. И да поштовање тог принципа буде дефинисано јасним облигационим документима.</p> <p>Битно је истаћи да се овом формулацијом ништа не прејудицира. Село Темска ништа не губи, јер ће се свака даља фаза реализације тог пројекта темељити на анализама које морају да буду подробно образложене и објашњене. А све то поразумева и могућност да у раду оваковог система буде и овлашћено лице из МЗ Темска, које може прецизно да прати билансе: колико је воде упућено у акумулацију, а колико је из ње враћено у природни ток, у Темштицу. Имајући све то у виду, потребно је у ППРС задржати ту могућност, која ништа не прејудицира, али се даје проширење објашњења на стр. 191.</p>
---	---

<p>191. Младен Радосављевић – ЈП Предузеће за развој, урбанизам и изградњу општине Књажевац, Кеј Димитрија Туцовића 30, 19350 Књажевац, 350-01-00809/2021-11, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Предлажемо да се у Просторном плану Републике Србије у одредбама дела 3. Имплементација (у оквиру предложених Приоритетних планских решења под 3.1.), дефинише да Влада РС за потребе имплементације приоритетних планских решења може утврдити пројекте од националног значаја, који ће имати посебне подстицаје у изради планске и пројектне документације, реализацији инфраструктуре и подстицају развоја, а нарочито у пограничним и неразвијеним подручјима Србије са израженим потенцијалима, посебно у области туризма.</p> <p>Образложење:</p> <p>Дефинисање пројекта од националног значаја је од посебне важности на подручјима где се преклапају интереси заштите и развоја, као што је Стара планина приоритетно високопланинско подручје Републике Србије (националног и међународног значаја).</p> <p>Дефинисање пројекта од националног значаја ће представљати важан инструмент за интензивирање и управљање одживим</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>

развојем посебно на Старој планини, у циљу усклађивању заштите и развоја, повезивања туристичке понуде са иностраним окружењем, наставак започетог развоја дестинације Стара планина (Јабучко Равниште и перспективно Голема река) са целогодишњом понудом (као што је и предвиђено ППРС-ом).

Дестинација Стара планина, као високопланинско подручје са непосредним окружењем, је утврђено као Приоритетно планско решење до 2025. године (формирање нове понуде, наставак развоја центра Јабучко Равниште и започињање изградње центра Голема река са планираним скијалиштем).

Општина Књажевац као и Републици овај пројекат је од суштинског значаја за развој целе Источне Србије. С обзиром да се ради о простору Парка природе, планираном геопарку (УНЕСКО) али и простору приоритетне високопланинске дестинације, са започетим развојем туризма, предвиђена је израда ППППН где ће предност имати управо планови за планинска подручја од међународног и националног интереса за развој туризма, која се делом или у целости преклапају са зонама заштите природе.

Дефинисање Старе планине као пројекта од националног значаја поткрепљено је и налазима ППРС које издвајају високопланинске дестинације (Копаоник, Стара планина, Шар планина, Проклетије) где се већи део зимске понуде налази изнад 1500 м.н.в. Ове дестинације ће задржати целогодишњу понуду, али ће бити изложене већем притиску туристичке тражње, посебно у зимском периоду, због чега развој треба да буде базиран на варијантним решењима и адаптивности туристичких капацитета и понуде у простору, као и на репланирању туристичких дестинација, места и центара.

Дефинисање Старе планине као пројекта од националног значаја, на којој се преклапа више намена и активности од важности за Републику Србију, допринеће релативизацији конфликта и повећању ефеката планских решења на одрживост просторног развоја.

192. Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге – РАТЕЛ, Палмотићева 2, 11103 Београд, 350-01-00669/2021-11, од 05.05.2021.

1. Контролно-мерни центар „Београд“ постоји на садашњој локацији у Добановцима приближно пола века. РАТЕЛ планира да у текућој години на парцелама које користи (кат. Парцеле бр. 4576 и 4577/2, КО Добановци, ГО Сурчин, Град Београд) започне модернизацију комплекса контролно-мерног центра и изгради нови пословни објекат, у складу са Планом детаљне регулације за комплекс РАТЕЛА-а у Добановцима, Градска општина Сурчин, донетим на седници Скупштине Града Београда одржаној 29. децембра 2020. године („Службени лист Града Београда“, бр. 155/20). У

У складу са изложеним, а након увида Нацрта просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, достављамо податке о ограничењима изградње објеката у близини контролно-мерних центара РАТЕЛ:

1. Примарна заштитна зона

У непосредној близини предметног плана, као што је већ наведено, налази се комплекс РАТЕЛ (Контролно-мерни центар „Београд“) око којег су утврђене заштитне зоне на основу Закона о електронским комуникацијама и Правилника. У оквиру примарне заштитне зоне, која на основу члана 13. став 1. тачка 3. Правилника, око осталих радио центара и радио-дифузних станица веће снаге износи 200 метара мерено од границе радио центра, забрањена је изградња објекта, непокретних и покретних препрека, саобраћајница и железничких пруга, водених површина, постављање покретних или непокретних металних и других рефлективних површина, постављање електроенергетских и других надземних водова итд.

2. Секундарна заштитна зона

Правилником је дефинисано да у оквиру секундарне заштитне зоне није дозвољено да се гради или поставља објекат или препрека чија би висина превазилазила замишљени крак угла елевације од 2 степена у смеру од радио центра, мерено од границе примарне и секундарне заштитне зоне.

3. Постојећа и планирана инфраструктура Контролно-мерног центра „Београд“

Комплекс Контролно-мерног центра „Београд“ се састоји од приземног

1. Примедба није основана.

Образложење: Предметни објекат није предмет ППРС.

Уцртавање зона заштите на рефералне карте ППРС није могуће нити је предмет обраде у ППРС.

Предметни објекат је обухваћен постојећом планском документацијом у оквиру које су наведене зоне заштите.

<p>пословног објеката, два антенска стуба висине 30 метара, гараже са магацином и пратећих објеката. Планирано је да се у складу са донетим планом детаљне регулације, у најскорије време на месту постојећег изгради нови пословни објекат висине до 16 метара, а постојећи антенски стубови замене новим висине од 60 метара, за шта је 2019. године добијена формална сагласност Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.</p> <p>Молимо да наведена ограничења изградње објеката у близини контролно-мерних центара РАТЕЛ уважите приликом планирања, пројектовања и изградње новог аеродрома у близини Београда на потезу Грмовац-Добановци-Деч.</p>	
--	--

<p>193. Мирјана Јовановић – Београдска отворена школа, Булевар ослобођења 177, 11000 Београд, 350-01-00707/2021-11, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Сматрамо најпре да се Просторни план РС није могао доносити без постојања Плана развоја РС, у складу са Законом о планском систему. Међутим, како то није у надлежности носиоца израде Просторног плана, скрећемо пажњу и на следеће: за документ оваквог значаја, којим се дефинишу стратешки правци просторног развоја, је недопустиво применити рок од 30 дана за учешће јавности, нарочито у ситуацији у којој не постоји План развоја који би дао стратешке смернице за дефинисање Просторног плана. Дати док од 30 дана је додатно скраћен ускршњим празницима, те је грађанима и додатно скраћено време за учешће у доношењу овако важног документа. Такође, треба нагласити да још увек, 5. маја, на последњи дан увида, није објављено време и место одржавање јавне презентације овог документа, што није у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије свртани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела. Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија.</p>
<p>2. Стана 374: ОПШТИ КОМЕНТАР 3.3. ОДНОС ПРЕМА ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИМЕНУ У ПЛАНСКОМ СИСТЕМУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Коментар: Наводе се друге секторске јавне политике које треба да се ускладе са ППРС. Међутим, План развоја као кровна јавна политика РС не постоји и то се ни на који начин не адресира. План развоја РС, као хијерархијски највиши дугорочни документ</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије свртани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне.</p>

<p>развојног планирања РС, није ни поменути нити је игде у ППРС напоменуто да такав документ не постоји. С обзиром да Развојни план РС, као документ који поставља стратешке приоритете развоја РС и који усваја Народна скупштина, не постоји није јасно на основу чега су утврђени приоритетни циљеви ППРС. Да ли је постојао опште друштвени консултативни процес, кроз који је Србија утврдила своје развојне приоритете? Неприхватљиво је да се за документ оваквог значаја као полазне основе узима тзв. Национални инвестициони план Србија 2025, јер према информацијама из Владе Републике Србије такав документ не постоји.</p>	<p>Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p> <p>Други део примедбе такође није основан. У ППРС се не решава поступак и начин доношења документа јавних политика. То је предмет уређења Закона о планском систему Републике Србије.</p> <p>ППРС се не заснива, већ је усаглашен са НИП 2025. и у том смислу ће бити извршена прецизирања у тексту.</p>
<p>3. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 2-6, 7-9, 11, 13-32.</p>	<p>3. Исти став по примедбама.</p>
<p>4. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 25, 28</p>	<p>4. Исти став по примедбама.</p>

194. Катарина Спасојевић, Савет Месне заједнице Жежевица, 32222 Жежевица, Чачак, 350-01-712/21, достављено електронском поштом, од 23.04.2021.

<p>Обраћам Вам се у име мештана села Жежевица и околних села, у име удружења Евгенија из Жежевице, у име планинарских друштава који редовно посећују планину Јелицу, љубитеља природе, и у име свих других истомишљеника.</p> <p>Јавним увидом у документацију “Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године,” како у текстуалној тако и у графичкој документацији увидели смо неправилности, које се састоје у следећем:</p> <p>Скупштина општине Чачак 29. маја 1992. год. доноси : ДЕТАЉНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗИМСКОГ СПОРТСКОГ ЦЕНТРА “ГРУЈИНЕ ЛИВАДЕ” У СЕЛУ ЖЕЖЕВИЦА (Службени лист општине Чачак број 3, од 01.јуна 1992.-ПРИЛОГ 1</p> <p>На основу ДУП-а “Грујине ливаде” урађена је инфраструктура (прокопан пут; изграђена трафостаница, далековод електричне енергије, и реконструисана је постојећа електроенергетска мрежа у Грујиним ливадама; уместо ваздушне урађена је подземна телефонска мрежа, аутоматска телефонска централа као и цеви за оптичке каблове; и једна скијашка стаза од укупно пет планирани). Све горе наведено је урађено из средстава Спортског друштва “Младост”, Месне заједнице Жежевица,</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Експлоатација минералних сировина на картама дата је за издата одобрења за експлоатациона поља на основу услова МРЕ за израду ППРС.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите природе, развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова и урбанистичких планова, у првом реду просторног плана подручја посебне намене за подручје Јелице планирано за заштиту природног наслеђа (под редним бројем 22 на стр. 327. и на Рефералној карти 4а ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите природе, туризма и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
---	---

Општине Чачак и највећим делом од добротвора.

Скупштина општине Чачак је 13. новембра 2003. год. донела Одлуку о примени ДУП-а “Грујине ливаде” (Службени лист општине Чачак број 3/92), који се може примењивати до доношења новог урбанистичког плана. (Службени лист општине Чачак број 108. од 14. новембра 2003. год.)— **ПРИЛОГ 2**

1. Просторни плана Града Чачка за период од 2010. до 2021. год. (Службени лист Града Чачка, број 17, од 24. децембра 2010.) под тачком 4. Разрада Просторног плана другим плановима закључује да је потребно израдити између осталих и План детаљне регулације за простор обухваћен ДУП-ом “Грујине ливаде” (1990.ГОД.)— **ПРИЛОГ 3.** (Реферална карта бр. 1 Планирана намена простора - Просторни план Града Чачка); Реферална карта бр. 4 Заштита животне средине, природних и културних добара и туризам - Просторни план Града Чачка).

Како План детаљне регулације за простор обухваћен ДУП-ом “Грујине ливаде” до данас није урађен, ДУП “Грујне ливаде”(Службени лист општине Чачак број 3,/92.) по Закону о планирању и изградњи је применљив и сада.

ДУП “Грујине ливаде” (Службени лист општине Чачак број 3/92) има позитиван утицај на становништво које живи на том простору неколико векова, бавећи се пољопривредном производњом (доминира прозиводња малина, јагода, шљива, аутохтоних сорти јабука, једном речју “здрава храна”).

Планина Јелица, самим тим и Грујине ливаде смештене при самом врху ове планине поред тога што су “плућа” града Чачка, излетиште многих љубитеља природе посетиоца културно историјских споменика, верника који посећују манастире Жежевица и Стјеник, већ је носилац многобројних извора благодетне воде.

Оптстанак људи на овој планини је везан за издашне и незагађене изворе пијаће воде, карактеристичну ружу ветрова, разноликост биљног и животињског света. Простором доминирају ливаде, велике површине букове шуме, нешто мање површине шуме храста, дрена и слично, као и разноликост животињског света.

Имајући у виду демографску слику Србије, знамо да су многа села у руралном делу “нестала”, применом ДУП-а “Грујине ливаде” село би повећало број становника задржавањем староседеоца, враћењем одсељених. Како се село налази на свега 17 км од центра Чачка, много има заинтересованих за настањивање у Грујиним ливадама, нарочито у садашњој “КОВИД” ситуацији.

У Нацрту Просторног плана Републике Србија од 2021. до 2035. године, у делу графичке документације реферална карта 1-НАМЕНА ПРОСТОРА на простору ДУП-а Грујине ливаде (Службени лист општине Чачак број 3/92), односно Плана детаљне регулације за простор обухваћен ДУП-ом “Грујине ливаде”, уцртано је експлоатационо поље минералне сировине.—**ПРИЛОГ 4.**

Неприхватљиво је одобрити и уврстити овакво једно експлоатационо поље у Просторни план Републике Србије.

Тражимо да се преиспита решење о одобрењу за рад каменолома на подручју Жежевице, и да се очигледна грешка исправи.

И ако постоје налазишта дијабаза на самом врху “Јелице” , тврдимо да било које одобрење за рад каменолома на подручју Жежевице и око “Црне стене” нанело би немерљиву штету за становништво, и еколошке последице би биле катастрофалне.

2013. год. Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања доноси Решење којим се одобрава предузећу НЕСИ д.о.о. из Чачка извођење рударских радова у селу Жежевица (налазиште Црна стена”) **ПРИЛОГ 5** (Решење бр: 310-02-01083/2011-14,). Уз захтев за издавање одобрења за извођење радова, предузеће је доставило документацију, међу којом је и:

Закључак комисије за планове града Чачка, којим се даје позитивно мишљење за израду Плана детаљне регулације “Грујине ливаде”, којом ће се планирати коришћење дијабаза на локацији на експлоатационом пољу “Црна стена”. **НЕМОГУЋЕ ЈЕ УЗЕТИ У ОБЗИР “МИШЉЕЊЕ”, КАО ОДЛУЧУЈУЋИ ДОКУМЕНТ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕШЕЊА О ОДОБРАВАЊУ РУДАРСКИХ РАДОВА,**

БЕЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА - ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА.

Како се ДУП “Грујне ливаде”(Службени лист општине Чачак број 3/92) примењује до доношења новог урбанистчког плана (Службени лист општине Чачак број 108/2003), Издао решење бр: 310-02-01083/2011-14, од 21.03.2013, је не прихватљиво.

Републичка дирекција за воде није издала водну сагласност за експлатацију дијабаза из лежишта “Црна стена”

Републичка дирекција за воде доноси: Решење о издавању водне сагласности број: 325-04-00266/2011-07, од 21. јула 2011. фирми НЕСИ доо из Чачка на **Технички пројекат** водоснабјевање и евакуацију вода на копу каменог лежишта “Црна стена”. **ПРИЛОГ 6.** У том Решењу (прилог 6), из приложене документације констатовано је између осталог да је најближи водоток Премећка река, **ТО НИЈЕ ТАЧНО**, јер кроз село Жежевица протиче Жежевачка река.

Грујине ливаде и простор експлоатационог поља има најмање десет извора, а веома близу си и извори: “Кићановића врело”, “Топлик” и као најзначајни извор “Српске пећине”, који снабдева водом села Жежевицу, Липницу и Станчиће. Доказ за тоје:

-Записник водопривредне инспекције број: 270-325-00059/2010-07, од 22.06.2010.

ПРИЛОГ 7

-Решење о издавању водне дозволе број: 325-1/2020-1У-5 од 16.03.2020.год.

ПРИЛОГ 8

-Извештај о спремности објекта за издавање нове водне дозволе, бр: 11445-1302, од 10.02.2020.год. У коме се види да извориште “Српске пећине”, прву водну сагласност добија 1975.год. **ПРИЛОГ 9**

- Допис Републичке дирекције за воде бр: 325-04-00266/2011-07 од 26.04.2021.

ПРИЛОГ 10

Пре добијања горе поменутог Решења о извођењу рударских радова бр: 310- 02- 01083/2011-14, на простору “Грујине ливаде”(Службени лист општине Чачак број 3/92), започети су **нелегални радови на експлатацији камена, што је брзо заустављено** јер је Министарство заштите животне средине и Министарство рударства хитно интервенисало и забранило нелегалан

рад. Том приликом део ски стазе је уништен и са изворишта “Српске пећине” почела је да се вода “мути”. Град Чачак уз помоћ Републичке дирекције за воде, делимично је санирала насталу штету, уградњом филтера за пречишћавање на првој прихватној каци тог изворишта.

Од тада **не изводе се радови на експлоатацији камена**. Планина Јелица, њена природа и изворишта се брижљиво чувају, од налета бахатих појединаца.

Тражимо да се наведу тачни подаци о грађевинско-техничком камену, дијабазу, везано за квалитет, резерве, истраживање, све у складу са Законом и неопходном документацијом, тако ћемо јасно знати да ли преовлађује интерес појединаца и њихово богаћење, насупротив очувању природе и здрављу огромног броја људи.

Град Чачак има трајно опредељење за заштиту природе на својој територији, ЛЕАП документ из 2005.год. -**ПРИЛОГ 11** Туризам је стратешки правац развоја Града Чачка, а део те стратегије су и Грујине ливаде.

Међу најзначајниим природним ресурсима града Чачка, као што је Овчарско-кабларска клисура, бања Горња Трепча и друге, налазе се и Грујине ливаде на планини Јелици.

Међу заштићеним природним добрима града Чачка издваја се планински венац Јелице, Грујне ливаде на Јелици тачка 5.3

ПРИЛОГ 12-Просторни плана Града Чачка за период од 2010. до 2021. год. (Службени лист Града Чачка, број 17, од 24. децембра 2010.)

Нацрт “Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035.год. на животну средину под тачком 8. Закључци наводи се Планско решење : Заштита природних вредности кроз повећање укупне површине под заштитом на 10.5% територије Републике Србије.

“Нацрт Просторног плана Републике Србија од 2021. до 2035. године,” у графичкој документацији, реферална карта 4а- Туризам и заштита простора, планински венац Јелице сврстава у планирано заштићено подручје.

Тражимо да се у графичком приказу Намена простора, (реферална карта 1) који је саставни део “Нацрта Просторног плана Републике Србија од 2021. до 2035.

године,” избрише ознака која означава експлоатационо поље на подручју Грујних ливада -Црна стена.

Немогуће је да остане уцртано експлоатационо поље у карту намене простора Просторног плана Републике Србије, када за тај простор важи ДУП “Грујине ливаде” (Службени лист општине Чачак број 3/92)

Тражимо да се преиспита решење о одобрењу за рад каменолома на подручју Жежевице, и да се очигледна грешка исправи.

Неприхватљиво је одобрити и уврстити овакво једно експлоатационо поље у Просторни план Републике Србије.

Током 2009. и 2010. год. велики притисак је вршен на појединце у урбанистечкој служби у Чачаку да се ДУП “Грујине ливаде” сакрије и заборави, и теми да се униште не само Грујине Ливаде, изворишта већ и сам врх планине Јелице “Црна стена” и шира околина., на рачун богаћења појединаца.

Уз петицију мештана, планинарских друштава, ловачких удружења са обе стране Јелице, Месне заједнице Жежевица, љубитеља природе и свих истомишљеника, који и сада подржавају ову примедбу, планина Јелица са свим својим природним богатствима, је сачувана за будуће генерације.

Прилози:

1. ДУП “Грујине ливаде” (Службени лист општине Чачак број 3, од 01.јуна 1992.)

2. Одлуку о примени ДУП-а “Грујине ливаде” (Службени лист општине Чачак број 3/92), који се може примењивати до доношења новог урбанистичког плана. (Службени лист општине Чачак број 108. од 14. новембра 2003.год.)

3. Реферална карта бр. 1 Планирана намена простора - Просторни план Града Чачка); Реферална карта бр. 4 Заштита животне средине, природних и културних добара и туризам; Просторни плана Града Чачка за период од 2010. до 2021. год. (Службени лист Града Чачка, број 17, од 24. децембра 2010.)

4. Нацрт Просторног плана Републике Србија од 2021. до 2035. године, реферална карта 1-НАМЕНА ПРОСТОРА; реферална карта 4а- ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА

<p>5. Решење број: 310-02-01083/2011 -14, од 21.03.2013</p> <p>6. Решење о издавању водне сагласности број: 325-04-00266/2011-07, од 21. јула</p> <p>7. Записник водопривредне инспекције број: 270-325-00059/2010-07, од 22.06.2010.</p> <p>8. Решење о издавању водне дозволе број: 325-1/2020-1У-5 од 16.03.2020.год.</p> <p>9. Извештај о спремности објекта за издавање нове водне дозволе, бр: 11445-1302, од 10.02.2020.год.</p> <p>10. Допис Републичке дирекције за воде бр: 325-04-00266/2011-07 од 26.04.2021.</p> <p>11. ЛЕАП документ из 2005.год.</p> <p>12. Просторни плана Града Чачка за период од 2010. до 2021. год. (Службени лист Града Чачка, број 17, од 24. децембра 2010.)</p>	
---	--

195. Министарство рударства и енергетике Сектор за геологију и рударство, достављено електронском поштом, од 09.05.2021.

<p>1. Просторни план Републике Србије има стратешко-развојну и општу регулаторну функцију а као план највишег ранга према њему се усклађују сви остали плански документи који морају бити међусобно усаглашени и у складу са њим. За потребе израде просторног плана Републике Србије врши се комплексно сагледавање могућности коришћења простора Републике, на основу, између осталих и природних услова а међу њима, посебно геолошких услова. Са геолошког аспекта, неопходно је извршити утврђивање и оцену услова коришћења свих геолошких потенцијала (грађевинско тло, подземне воде, минералне и енергетске сировине, пољопривредно и шумско земљиште и др.) на простору Републике, који се могу изразити преко оцене квалитета и економске исплативости ресурса. Комплексна геолошка истраживања која се изводе за потребе израде просторног плана Републике Србије састоје се у прикупљању, селекцији, анализи, синтези и реинтерпретацији постојећих геолошких, инжењерскогеолошких, хидрогеолошких, сеизмолошких истраживања и истраживања лежишта минералних сировина. Највећи део ових података има Геолошки завод Србије као национална институција која је основана са циљем да реализује геолошке пројекте од општег интереса за Републику а то се пре свега односи на дефинисање састава и грађе земљине коре,</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Израда ППРС урађена је у складу са пројектним задатком, добијеним условима и расположивим подацима. У саставу тима за израду ППРС-а ангажован је водећи експерт са Рударско-геолошког факултета проф. др Владимир Павловић, са сарадницима. У ППРС адекватно стратешком нивоу овог планског документа обрађени су основни параметри геолошке проблематике. Детаљнија обрада ће се радити кроз примену ППРС, преко регионалних просторних планова, просторних планова подручја посебне намене (нарочито оних који за предмет имају геолошке и рудне ресурсе) и друге планске документације. На тај начин ће се, преко планова нижег реда као и техничке документације, детаљније разрађивати геолошки пројекти од општег, посебног и локалног интереса, што се пре свега односи на ближе дефинисање састава и грађе Земљине коре, утврђивање потенцијала подручја у погледу проналажења минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса, утврђивање стања и карактеристика стена и тла, утврђивање геотехничких особине тла за потребе планирања намене простора и погодности терена за изградњу, израда геолошких карата хазарда и ризика, израда свих врста геолошких карата, истраживања у циљу заштите животне средине и тд.</p>
---	---

<p>утврђивање потенцијалности подручја у погледу проналажења минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса, утврђивање стања и карактеристика стена и тла, утврђивање геотехничких особине тла за потребе планирања намене простора и погодности терена за изградњу и израда геолошких карата хазарда и ризика, израда свих врста геолошких карата, истраживања у циљу заштите животне средине и тд. Имајући све ово у виду потпуно је несватљиво и неприхватљиво да за област геолошке проблематике буде ангажовано једно лице и то са Географског факултета а да у саставу тима за израду ППР Републике Србије нема представника Геолошког завода Србије и Рударско-геолошког факултета.</p>	
<p>2. Нидге се не наводе референце одакле су преузети подаци наведени у ППРС. Сматрамо да ППРС као стратешки документ мора имати проверене и тачне информације са наводима одакле су преузети подаци.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Подаци коришћени за израду ППРС садржани су студијама и експертизама као и у бази просторних података урађеној у ГИС технологији (у складу са пројектним задатком). Податке су доставили имаоци јавних овлашћења, предузећа и институције у законом утврђеном поступку прибављања услова, података и подлога за израду ППРС.</p>
<p>3. Такође сматрамо да је веома битно да се у саставу ППРС нађу и графичке подлоге које су врло битне за сваки просторни план а то су пре свега: Инжењерскогеолошка карта Републике Србије, Прелиминарна карта геолошких хазарда Републике Србије; Хидрогеолошка карта Републике Србије; Карта угрожености подземних вода Републике Србије; Геолошка карта Републике Србије; Карта металних минералних сировина Републике Србије; Карта неметалних минералних сировина Републике Србије; Карта енергетских минералних сировина Републике Србије; Геогеолошка карта Републике Србије, Сеизмолошка карта. Сматрамо да тематске карте које су приказане у оквиру ППРС нису прикладне за овако важан документ, пре свега ни једна од карата не садржи информацију ко је аутор, на основу којих и чијих података је урађена карта и на крају на карти стоји лого компанија ESRI и Америчког геолошког завода!?? Тематске карте за ППРС треба да раде државне институције које су законом именоване да раде ту врсту посла и које имају верификоване и тачне податке попут</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Предмет ППРС није да приказује друге картографске изворе, већ да на основу њих конципира планска решења. Скоро све наведене подлоге су коришћене у тематским студијама и картографским прилозима.</p>

<p>Геолошки завод Србије, Сеизмолошког завода Србије итд. Напомињемо да је Законом о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/2015 и 95/2018 - други закон. 40/2021) члан 14. став 2 између осталог дефинисано да Геолошки завод Србије обавља послове од интереса за Републику Србију, као што су: израда и штампање геолошких карата размере 1:25.000 и ситније размере; израда специјалистичких и тематских геолошких карата (металогенетских, односно минерагенетских, геомагнетских, гравиметријских, радиометријских, геохемијских, хидрогеолошких, инжењерскогеолошких, структурно-тектонских, сеизмичких, геоеколошких и других), укључујући и израду геолошких подлога за потребе просторног планирања; врши истраживања и мониторинг клизишта и израду геолошке карте хазарда и ризика за ниво размере 1:25.000 и ситније, послови регионалних геофизичких истраживања; лабораторијска испитивања из области минералогije, петрографије и седиментологије, као и палеонтолошка, хемијска, геомеханичка и друга испитивања. Узимајући у обзир наведено, сматрамо да је израда наведених геолошких карата посао Геолошки завод Србије, те да је завод, морао да учествују у изради овог документа. С друге стране, поставља се питање на основу којих и чијих података су урађене тематске карте минералних сировина, ко је верификовао подаке који су приказани на картама!? Све геолошке карте које ради Геолошки завод Србије верификује Радна група коју именује надлежни министар за послове геолошких истраживања.</p>	
<p>4. Појединачне примедбе: Са аспекта истраживања лежишта минералних сировина сматрамо да у оваком важном документу у поглављу 1.6.1.4. Општа оцена стања минералних сировина и рударства, 1.6.1.4.1. Анализа и оцена стања треба наводити само чињенице, па тако уместо великог броја података потенцијалних резерви које су у више случајева, наведени а да за њих не постоје подаци на довољно поузданом нивоу треба навести билансне резерве за минералне</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>

<p>сировине које су од важности за Републику Србију:</p> <p>Резерве енергетских минералних сировина:</p> <ul style="list-style-type: none"> -билансне резерве угља у Републици Србији- 3,2 милијарди тона и 272 милиона т у руднику Ковин -билансне резерве уљних шкриљаца у Републици Србији- 353 милиона тона - урана – навести само где су потенцијали <p>Резерве металних минералних сировина:</p> <ul style="list-style-type: none"> -билансне резерве бакра Тимочко магматског комплекса – 1,3 милијарди тона -билансне резерве олова-цинка Републике Србије – 15,5 милиона тона -билансне резерве антимона у Републици Србији 4 милиона тона -билансне резерве литијума 159 милиона тона - избацити резерве Великог Мајдана јер немају потенцијал -навести само где су потенцијали за уран Ni и Со <p>Што се тиче потенцијалности треба описати само локалитете без навођење количине потенцијалних резерви</p> <p>Борати Јарнадолског басена 6,5 милиона тона</p>	
<p>5. На страни у поглављу 1.6.1.4.1.4. Подземне воде, само је дата процена количине подземних вода која се експлоатише, као и констатација да је Србија богата „подземним минералним водама“!?</p> <p>Имајући у виду да се у Републици Србији око 75 % становништва снабдева из ресурса подземних вода, самтрамо неопходним аспект подземних вода много детаљније обрадити, почев од, потенција, квалитета, завршно са угроженошћу истих за све врсте подземних вода.</p>	<p>5. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Проблематика подземних вода је сагледана на нивоу ППРС као стратешког документа, док се детаљније разрађује плановима нижег реда.</p>
<p>6. У поглављу 2.5.1.4.5. Подземне воде (Тематска карта 4) наводи се да су „Подземне воде за водоснабдевање један су од најугроженијих минералних ресурса и стратешки значајних ресурса за егзистенцију становништва и одрживи развој.“ Коментар: Подземне воде нису минерални ресурс! Минералним ресурсима се могу сматрати подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине, подземне воде везане за рударску технологију и гасови који се са њима јављају а не воде за водоснабдевање.</p>	<p>6. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС је јасно назначено које су подземне воде минерални ресурси.</p>
<p>7. На страни 197. приказана је тематска карта 3: Водопривредна инфраструктура –</p>	<p>7. Примедба није основана.</p>

<p>извориште вода и акумулације која није тачна бар са аспекта изворишта подземних вода. Као што смо већ рекли у Републици Србији се око 75 % становништва снабдева из ресурса подземних вода.</p>	<p><i>Образложење:</i> На Тематској карти 3 и Рефералној карти 3б приказани су само највећи аквифери подземних вода што је адекватно стратешком нивоу ППРС и размери његових графичких приказа.</p> <p>Чињеница је да се велики број насеља снабдева из локалних изворишта подземних вода која нису предмет ППРС, већ просторних планова ЈЛС.</p> <p>У свим сегментима ППРС који се односе на снабдевање водом увек се на прво место стављају квалитетна изворишта подземних вода.</p>
<p>8. На страни 59 пасус: Укупна производња свих МС у Србији последњих неколико година креће се око 73 Мт од чега на угаљ отпада око 40 Мт. МС за грађевински материјал (све врсте каменог агрегата, песак, шљунак, производња грађевинског материјала итд.) треба променити речи: „производе се у количини од“ са речима „пројектовани капацитет производње“ је око 18 Мт.</p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>
<p>9. Страна 60, пасус: Брисати рећи: „Најчешћи узроци проблема у заштити животне средине су застареле технологије и дотрајалост постројења и механизације“ реченицу започети: „У експлоатацији и припреми МС, најчешћи узроци загађења су производи рада механизације која је често застарела и неадекватна по питању емисије загађујућих честица. Осим загађења од рада механизације највећи чинилац је деградација земљишта и пејзажа која је најоучљивија у областима интензивне експлоатације МС (Колубара, Костолац, Бор и Мајданпек, Рудник, Лозница, Медведја, Босилеград, Крива Феја, Поповац, Косјерић, Јелендо, Беоцин, Ковин...). Велики потенцијал загађења носе и флотацијска јаловиста у областима експлоатације металних минералних сировина која је продукт припреме минералних сировина“;</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p>
<p>10. На страни 120 на крају поглавља 1.6.5.2.1. Анализа и оцена стања додати следећи пасус: „Велики потенцијал је област рударског отпада. Према дефиницији у ову врсту отпада спада сва јаловина добијена у процесу експлоатације и припреме МС. Годишња продукција овог отпада креће се преко 150 милиона тона од чега је око 20 милиона тона опасне флотацијске јаловине</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се да се допуни последњи став у делу 1.6.1.4.1.2. на стр. 58. ППРС тако што се после речи: „техногени метални минерални ресурси у флотацијским јаловиштима и депонијама“ текст у загради мења и гласи: „(Бор, Леце, Рудник, Грот, као и потенцијално друге локације из Катастра рударског отпада).”</p>

<p>из постројења припреме МС. Такође, спроведеним ИПА пројектом Катастар рударског отпада детектовано је историјско наслеђе које је последица рударских активности у РС и то 41 локација на територији РС са потенцијално нестабилним или опасним рударским отпадом. Све локације рударског отпада могу бити потенцијално нове локације техниогене МС која се у одређеним условима може рециклирати.</p>	<p>(б) Н може да се прихвати део примедбе о допуни оцене стања управљања отпадом проблематиком рударског отпада. <i>Образложење:</i> Рударски отпад не спада у област управљања отпадом по Закону о управљању отпадом. Рударски отпад је предмет одговарајуће техничке документације, докумената јавне политике у сектору рударства и просторних планова подручја посебне намене за површинску и подземну експлоатацију минералних сировина, као и одговарајућег урбанистичког плана.</p>
<p>11. На страни 198 пасус: 2.5.1.4.2. Развој сектора рударства у домену енергетских минералних сировина (Тематска карта 4) Наставиће се производња лигнитског угља коју реализује ЈП Електропривреда Србије у оквиру два басена на пет површинских копова (Поље „Ц”, Поље, брисати слово „Д“ а додати слово „Е” брисати „јужно крило“, „Тамнава – западно поље” брисати „и“ Поље „Г” додати у загради „(Радљево)“ у Колубарском бесену и „Дрмно” у Костолачком басену).</p>	<p>11. Примедба се прихвата.</p>

196. Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Немањина 22-26, достављено електронском поштом, од 11.05.2021.

<p>1. За област заштите од великог хемијског удеса, дају се следеће примедбе: Увидом у Нацрт просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину тог плана, уочено је да област заштите од великог хемијског удеса, као веома значајна област за заштиту живота и здравља грађана и заштиту животне средине, у наведеним документима није адекватно обрађена. Имајући у виду да се у подтачки наведеног плана, „3.4.1. Обавезе и смернице за примену и разраду у документима просторног планирања“, наводи, цит. „Утврђује се обавеза израде нове генерације свих регионалних просторних планова, и то као приоритетна активност коју је потребно спровести до краја 2023. године, тј. пре истека првог периода имплементације ППРС“, сматрамо да ће уочени недостатак значајно смањити могућност управљања ризицима од хемијских удеса на територији Републике Србије, али и негативно деловати на преузете међународне обавезе Републике</p>	<p>1. Примедба се делимично прихвата. (а) Прихвата се допуна и дорада текста са елементима из достављеног сепарата из области заштите од хемијског удеса, као и да се допуна података о севесо постројењима (графички уколико је могуће сагледати аналитичке податке). (б) Не прихвата се део који се односи на поступак консултација јер није предмет ППРС.</p>
--	---

<p>Србије, сходно УНЕЦЕ Конвенцији о прекограничним ефектима индустријских удеса.</p> <p>С обзиром да је област заштите од великог хемијског удеса веома комплексна и блиско повезана са просторним планирањем, сматрамо да се адекватно уређивање ове области у Просторном плану Републике Србије од 2021. до 2035. године и Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину не може обавити без детаљнијег разматрања утицаја ове области на просторно планирање. Сходно наведеном, у прилогу овог акта достављамо сепарат из области заштите од великог хемијског удеса, а који се односи директно на просторно планирање и који има правни основ у Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС“; бр.135/04, 36/09, 72/09-други закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-други закон и 95/18-други закон)) и правним тековинама ЕУ - Севесо III директиви ЕУ (2012/18/ЕСЈ).</p> <p>Како бисте имали адекватан увид у број и географски распоред севесо комплекса на територији Републике Србије, достављамо и ажурирани Регистар севесо постројења на територији Републике Србије.</p> <p>Сматрамо да је за адекватно уређивање области заштите од великог хемијског удеса у Просторном плану Републике Србије од 2021. до 2035. године, неопходно наставити поступак консултација надлежних органа у вези израде односног просторног плана.</p>	
<p>2. За област заштите од буке, дају се следеће примедбе:</p> <p>У Нацрту просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. година, у тачки 1.6.5.1.1.4. „Ниво буке“, поред наведених „стратешких карата буке за 843 km државне путне мреже“ треба додати текст: „Израђене су Стратешке карте буке агломерације Ниш. Анализа података показује да је у агломерацији Ниша највећи број становника 712.100 изложен укупном индикатору буке L_{den}, чија је вредност <50 dB, док је 900 становника изложено вредностима укупног индикатора буке који је ≥ 75 dB. Што се тиче индикатора буке за ноћ, L_{night}, највећи број становника је изложен вредностима које су мање од 45dB и износи 740.300 становника, минимални број становника изложен је распону</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p> <p>У оквиру поглавља 1.6.5.1.1.4. Ниво буке биће додат наведени текст, али у нешто скраћеном облику.</p>

индикатора буке за ноћ Lnight 65-69 dB и износи 5500 становника.“	
3. Такође, у тачки 3.2.2. „Планско-програмске мере и инструменти имплементације“, подтачком 14. је наведено да је потребна израда “стратешких карата буке за највеће градове и насеља која су лоцирана близу прометних саобраћајних система“. Потребно је у наставку додати и да је потребна израда „акционих планова заштите од буке и акустичко зонирање општина“.	3. Примедба се прихвата. У тексту ће бити додато да је потребна израда: „акционих планова заштите од буке и акустичко зонирање општина”.
Прилози доступни	

197. Мира Недељковић, 350-01-672/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
1. Веза са примедбом број 43. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 3-12.	1. Исти став по примедбама.
2. Веза са примедбом број 112. на Нацрт ППРС-а, под редним бројевима 18-55.	2. Исти став по примедбама.
10. Додатак за Рударство – Линк који се тиче експлоатације литијума: https://www.statista.com/statistics/268790/countries-with-the-largest-lithium-reserves-worldwide/	3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Није дата конкретна примедба.

198. Регулаторни институт за обновљиву енергију - РЕРИ, Краља Петра 70/11, 11000 Београд, 350-01-778/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
1. Оглас о излагању планског документа на јавни увид не садржи све елементе прописане Правилником који регулише његову садржину Чланом 58. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања (“Сл. гласник РС”, бр. 32/19) (“Правилник”) прописано је да оглас о излагању планског документа на јавни увид садржи, између осталог и податке о времену и месту јавне презентације нацрта планског документа. Подносилац указује на чињеницу да насловни орган, супротно изричитој одредби у огласу о јавном увиду у Нацрт просторног плана и Извештај о СПУ уопште није предвидео јавну расправу. Надлежни орган, истина, наводи да ће место, време, начин и поступак одржавања јавне седнице комисије за јавне увиде бити накнадно утврђен у складу са епидемиолошком ситуацијом у Републици Србији. Међутим, јавна седница комисије и јавна расправа нису исто, већ јавна седница комисије представља корак који следи након јавног	1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Односи се на процедуру. Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. Носилац израде ППРС-а није могао да предвиди у ком моменту се планира увођење епидемиолошких мера, те је у складу са процедуром израде ППРС-а организовао активности у измењеним околностима. Обавештење о јавном увиду, као и обавештење - оглашавање јавне седнице комисије, накнадно је објављено - оглашено у дневном листу за подручје целе територије Републике Србије, као и на интернет презентацији надлежног министарства.

<p>увида. Из наведеног несумњиво произилази чињеница да сам оглас није израђен у складу са важећим законским прописима.</p>	
<p>2. (I) Јавни увид није спроведен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Члан 19. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 / 88/2010) утврђује обавезу органа надлежног за припрему плана и програма да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени утицаја. Истим чланом предвиђено је да орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима јавног увида, као и времену и месту одржавања јавне расправе. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као надлежни орган, то није учинило и јавност није обавештена о времену и месту одржавања јавне расправе. Јавни увид и јавна расправа по правилу се одржавају у оквиру излагања плана на јавни увид. Како је надлежни орган пропустио да организује јавну расправу о нацрту плана тако је истовремено јавности ускратио право да учествује на јавној расправи, чиме је прекршио одредбе члана 19. Закона о стратешкој процени утицаја. Одлуком о изради извештаја о стратешкој процени утицаја за предметни план предвиђено је да се учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени утицаја обезбеђује у оквиру јавног увида у Нацрт Просторног плана. Имајући у виду обавезе надлежног органа прописане Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину истом овим путем скрећемо пажњу да је процедуру јавног увида спровео супротно прописима, па је самим тим поступак незаконит.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносилац примедбе је могао усмено да образложи достављену примедбу на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину. Учешће јавности омогућено је и кроз процедуру раног јавног увида, који се спроводи ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој итд. Рани јавни увид за ППРС спроведен је у периоду од 2. до 16. марта 2020. године.</p>
<p>3. (II) Јавности није пружена могућност да своја мишљења изнесе на јавној презентацији и јавној расправи Поступак израде Нацрта просторног плана подразумева и учешће јавности на јавној презентацији како би се сваком представнику јавности омогућило да чује како одговоре израђивача Нацрта плана тако и коментаре и примедбе сваке особе која се појавила на јавној презентацији, а органи јавних власти су дужни да то омогуће. Такође, свим присутним представницима јавности који су поднели</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа и на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид.</p>

<p>примедбе на Нацрт просторног плана је неопходно омогућити да у одређеном времену образложе примедбе пред надлежним органом и израђивачем плана. На сваку изнету примедбу израђивач Нацрта просторног плана би требало да заузима став и јавно га износи пред надлежним органом. подносиоцем примедби и присутнима на јавној расправи. Такав приступ би омогућио делотворно учешће јавности, размену мишљења и аргумената и, вероватно, би резултирао квалитетнијим планом који одговара потребама грађана Републике Србије.</p> <p>Подносилац указује и на чињеницу да насловни орган до дана истека јавног увида није организовао јавну презентацију овог документа, чиме је недвосмислено ускратио право јавности да ефективно учествује у изради планских докумената, гарантовано члановима 6. и 7. Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине["Службени гласник РС - Међународни документи", бр. 38/2009] („Архуска конвенција”).</p> <p>Најзад, Подносилац указује и на то да је Комитет за питање усклађености са одредбама Архуске конвенције, чија потписница је и Република Србија, нагласио је да се Конвенција примењује у целости и са једнаком снагом током пандемије COVID-19 и да права гарантована Конвенцијом не могу бити умањена. Сходно томе, уговорне стране не могу оправдати било какво ограничење права на учешће јавности у поступцима доношења одлука из Конвенције позивањем на пандемију COVID-19 или на потребу брзог економског опоравка због последица пандемије.</p>	<p>На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносиоцима примедби је омогућено да усмено образложе достављене примедбе на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и чују ставове обрађивача Нацрта ППРС-а и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.</p>
<p>4. (III) Јавност није правовремено обавештена о Нацрту просторног плана и није јој пружена прилика да учествује у његовој изради</p> <p>Насловни орган је тек 05. априла 2021. године објавио оглас о Нацрту просторног плана, када је и изложио на увид јавности овај документ. Заинтересованој јавности је остављен недопустиво кратак рок од само 30 дана да се упозна са Нацртом просторног плана као и да достави мишљења и коментаре на њега, при чему последњих пет дана падају на нерадне дане и верске</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i></p> <p>Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. У том смислу, излагање нацрта планског документа и на јавни увид се врши у трајању од 30 дана што је истовремено рок за подношење примедби и сугестија. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид.</p>

<p>празнике. Из приложеног је јасно да насловном министарству уопште и није била намера да се са било ким консултује већ да задовољи пуку бирократску форму излагања документа на јавни увид у минималном року за то предвиђеним законом.</p> <p>Чланом 7. Архуске конвенције прописано је да ће Свака Страна, у одговарајућој мери, настојати да обезбеди могућности за учешће јавности У припреми политике у вези са животном средином.</p> <p>Чланом 6. став 3. Архуске конвенције прописано је да ће процедуре учешћа јавности у доношењу одлука имати разумне временске рокове за различите фазе остваривања, остављајући довољно времена за информисање Јавности и за припремање јавности за ефикасно учешће у процесу доношења одлука пп питањима животне средине.</p> <p>Најзад, ставом 4. истог члана прописано је да ће Свака Страна омогућити учешће јавности у раној фази када су све опције још увек отворене и када може доћи до ефикасног учешћа јавности.</p> <p>Такође, Подносилац указује и на добру праксу приликом примене Архуске конвенције и утврђивања значења „разумних временских рокова“ где се оптималним периодом сматра период од шест (6) недеља за упознавање јавности са садржином докумената и још шест недеља за изношење својих коментара и примедби. Дакле, „благовремено“ у овом погледу значи да се јавности даје довољно времена да размотри пружене информације и развије мишљење о постојећем Нацрту Просторног плана, што не може учинити у остављеном периоду од 30 дана (UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE, 2014).</p>	<p>На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносиоцима примедби је омогућено да усмено образложе достављене примедбе на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину и чују ставове обрађивача Нацрта ППРС-а и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.</p>
<p>5. НЕАДЕКВАТАН ПЛАНСКИ И СТРАТЕШКИ ОСНОВ</p> <p>У оквиру поглавља 4. Развој саобраћаја и инфраструктуре у Нацрту просторног плана Израђивач се позива на Национални акциони план за енергетску ефикасност („Службени гласник РС“, број 1/17) којим су дефинисани су циљеви, мере и активности који треба да допринесу повећању енергетске ефикасности и Трећи акциони план за енергетску ефикасност за период од 2016. до 2018. године („Службени</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>У делу 1.3.3. ППРС тачка 4. на стр. 23. наведени акциони планови биће изостављени из текста ППРС. Сагледавање перспективе енергетске ефикасности није било засновано искључиво на наведеним акциним плановима, већ и на трендовима у енергетском развоју Републике Србије, као и новодонетом Закону о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС“, број 40/21).</p> <p>У делу 1.3.3. ППРС тачка 4. на стр. 23. став 2. замењује се новим који гласи: „Република</p>

<p>гласник РС", број 1/17). Ови акциони планови, настали су из обавезе према Енергетској заједници представљају истекле акте и као такви не могу бити део стратешког основа приликом израде Нацрта просторног плана. Нејасно је како израшивач плана сагледава перспективу просторног планирања, а у суштини просторног и одрживог развоја Републике Србије, ако стратешку основу чине планови и стратегије који више не важе.</p>	<p>Србија је 2021. године донела нови Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС”, број 40/21). На основу наведеног Закона, у планском периоду политика енергетске ефикасности биће регулисана кроз интегрисани национални и енергетски климатски план, који се доноси у складу са законом којим се уређује област енергетике. Наведени план у делу који се односи на енергетску ефикасност нарочито садржи индикативни циљ енергетске ефикасности, циљ кумулативне уштеде енергије, мере за њихово достизање, као и циљ енергетске ефикасности за зграде централне власти.”</p>
<p>6. У истом поглављу Израђивач наводи следеће: „Националним планом за смањење емисија и другим документима... дефинисала циљеве, мере и активности које треба да допринесу повећању производње енергије из ОИЕ, смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: ГХГ), усаглашавању постојећих са прописима и стандардима који се примењују у ЕУ и др. Дати су подаци о укупном техничком потенцијалу ОИЕ и њиховој територијалној заступљености.” Израђивач, не наводи референцу и податке о броју службеног гласника за поменути акт те није јасно на који документ израђивач плана мисли, као ни који га је орган и када усвојио. Овим путем скрећемо пажњу Израђивачу да Национални план за смањење емисија који дефинише циљеве, мере и активности које треба да допринесу повећању производње енергије из ОИЕ и смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште не постоји, те израђивача упућује да консултује релевантне институције и исправи грешку или из плана уклони стратешка и акциона документа која не постоје па самим тим не могу бити основа за израду било каквог плана. Такође скрећемо пажњу израђивачу, да је опште позната чињеница да Србија није успела да оствари циљеве утврђење Националним акционим планом за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије, при чему је овај документ такође истекао те је као такав у потпуности ирелевантан за планирање у периоду 2020-2035. године. Такође скрећемо пажњу Израђивачу да јавне власти, што је сасвим очигледно, никада нису ни имале намеру да</p>	<p>6. Примедба се прихвата. У делу 1.3.3. ППРС тачка 4. на стр. 23. последњи став се мења тако да гласи: „Законом о енергетици („Службени гласник РС”, број 40/21) прописана је израда Интегрисаног националног енергетског и климатског плана којим се утврђује удео енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије и финалној потрошњи енергије у саобраћају, као и удео обновљивих извора енергије у сектору електричне енергије и сектору топлотне енергије. Овим и другим документима дефинисани су циљеви, мере и активности који треба да допринесу смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: ГСБ), усаглашавању постојећих са прописима и стандардима који се примењују у ЕУ и др.”</p>

<p>испуне ове циљеве до ког закључка би и дошао да је читао сам Акциони план.</p>	
<p>7. У оквиру поглавља 5. Заштита животне средине и наслеђа Нацрта просторног плана Израђивач наводи следеће: „Основни концепт развоја и мера политике заштите животне средине дефинисани су, између осталих, Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08), Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10), Стратегијом биолошке разноврсности Републике Србије за период 2011-2018. („Службени гласник РС”, број 13/11) и Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара.” Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08) је документ чијем остварењу нити једна Влада Републике Србије није тежила, а осим тог и овај документ је истекао. Да је пажљиво проучавао стратешки документ који је овде навео као један од основних области заштите животне средине израђивач би схватио да је Република Србија држава која је у сваком погледу другачија од оне која је описана у визији Националне стратегије одрживог развоја и да овај документ, упркос племенитим намерама, не може бити коришћен као стратешки основ за израду новог Просторног плана. А и да није тако, кроз сам Нацрт Просторног плана Израђивач јасно показује да начела одрживог развоја не сматра значајним у погледу стратешког утемељења Просторног плана. Напротив, у овом Нацрту Просторног плана понуђен је развојни концепт који одступа од начела одрживог развоја.</p>	<p>7. и 8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У изради ППРС консултовани су сви стратешки плански документи који имају утицаја на просторни развој Републике Србије, а донети су на републичком нивоу управљања. Анализирани су у поглављу 1. Полазне основе део 1.3.3. У појединим секторима (индустрија) упоређивани су важећи са претходним документима јавних политика, или последњи документи јавних политика који су орочени на период пре почетка израде овог ППРС а нису донети нови. Подсећамо да је ППРС сврстан у документе највишег хијерархијског ранга – документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије) и доноси се посебним законом. Све националне стратегије сврстане су у документе нижег хијерархијског нивоа у односу на ППРС – у документе јавних политика (чл. 10. Закона о планском систему Републике Србије) и донесе се уредбом Владе РС. ППРС се не усклађује са документима јавних политика, али их консултује у изради планских решења просторног развоја Републике Србије и даје смернице за њихово унапређење (део 3.7.4. ППРС) или израду нових (део 3.2.2. ППРС). Документи јавних политика се усклађују са ППРС.</p>
<p>8. Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10) је истекао а Израђивач би требало да зна и да Акциони план за спровођење овог програма никада није ни усвојен.</p>	
<p>9. Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период 2011-2018. („Службени гласник РС”, број 13/11) је истекла што јој само име и каже.</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата. Извршиће се одговарајућа корекција текста са допуном да је донет Програм заштите природе РС (2021. године) који је заменио, између осталог, наведену стратегију.</p>
<p>10. У истом поглављу такође се наводи и следеће: „Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС”, број 29/10) представља базни</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата Уподобити са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика.</p>

<p>документ за рационално и одрживо управљање отпадом у Републици Србији." Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године („Службени гласник РС", број 29/10) не може представљати базни документ за рационално и одрживо управљање отпадом будући да је њен временски хоризонт истекао. Нова стратегија је годинама у изради, далеко од очију јавности, па се ни Израђивачу плана не може замерити што ту информацију не зна.</p> <p>Скрећемо пажњу да није проблематично само позивање на истекле правне и планске акте, већ се и у оквиру истих докумената уочава неусаглашеност па и потпуно супротстављање постављених циљева у односу на планска решења предложена Нацртом просторног плана. Такав је рецимо случај са поменутом Националном стратегијом одрживог развоја која је у директној колизији са Нацртом просторног плана.</p>	
<p>11. Наиме поглављем Циљеви заштите и коришћења минералних сировина и развоја рударства приказани поглављем 2.3.2.2.4. у оквиру текстуалног дела Нацрта просторног плана наводи се да је „Општи циљ је одрживо коришћење минералних ресурса и задржавање позиције регионалног лидера Републике Србије у рударској делатности, као једног од темеља националне економије и енергетске безбедности..." Док је поглављем Одржива производња и потрошња у оквиру Националне стратегије одрживог развоја истакнуто је да: Република Србија мора одмахда предузме веома оштре мере рестрикције „прљаве" производње као и мере против производног и потрошног разбацавања енергије и материјалних, нарочито необновљивих ресурса.</p> <p>Руководећи се методологијом коју је примењивао, Израђивач плана је могао да узме у обзир и, на пример, Нацрт националне стратегије нискоугљеничног развоја, будући да израђивачу плана и није важно да ли су стратешки документи на које се позива важећи, или су истекли или не постоје. Међутим, ова стратегија, иако бојажљиво и необавезујуће, наглашава могућност смањења гасова са ефектом стаклене баште, што у пракси значи гашење термоелектрана, те је јасно зашто</p>	<p>11. Примедба се делимичн прихвата Усагласити наводе у складу са принципима одрживог развоја (социјална прихватљивост, еколошка одрживост и економска прихватљивост).</p>

<p>Израђивач плана избегава да се дотакне овог осетљивог питања. На крају, Стратегија енергетике, која истина није истекла, али јесте један у сваком погледу заостали и антицивизацијски документ, представља један од кључних стратешких утемељења овог плана. Самим тим је јасно да одрживом развоју и нискоугљеничној перспективи не може бити места у Просторном плану који за основу узима Стратегију енергетике до 2025. године.</p>	
<p>12. Међутим, Израђивач је био дужан да узме у обзир и документе развојног планирања дефинисане Законом о планском систему. Да је то учинио схватио би да се израда Просторног плана Републике Србије спроводи упркос чињеници да Србија нема План Развоја који је хијерархијски највиши, дугорочни документ развојног планирања Републике Србије. Да је План развоја постојао, а логично је да исти буде усвојен пре израде и усвајања Просторног плана Републике Србије, Израђивач овог плана имао би обавезу да план усклађује са смерницама циљевима и задацима који проистичу из преузетих међународних обавеза а посебно обавеза које су преузете у процесу приступања Европској унији. Да је то учинио, Израђивач плана не би себи дао слободу да закључи да Србија не може да испуни обавезе које је преузела у процесу приступања ЕУ те оптимистични сценарио који подразумева испуњавање обавеза која је Србија прихватила као кандидат за чланство у ЕУ не би прогласио нереалистичним. Без обзира на то што План развоја не постоји и даље постоји обавеза утврђена чланом 23. Закона о планском систему у коме пише следеће: "Приликом израде и усвајања планских докумената води се рачуна о њиховој усклађености са Уставом, потврђеним међународним уговорима, законом и обавезама преузетим у процесу ЕУ интеграција."</p> <p>Скрећемо пажњу на члан 53. Закона о планском систему који утврђује обавезу Владе Републике Србије да предлог Плана развоја поднесе Народној скупштини на Разматрање и усвајање најкасније до 01. јануара 2020. године, што није до дана данашњег учињено. Управо на таквом односу према обавезама прописаним важећим законима настаје овај Просторни план.</p>	<p>12. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> ППРС и План развоја Републике Србије сврстани су у документе истог хијерархијског ранга – у документе развојног планирања (чл. 5. Закона о планском систему Републике Србије). Међусобно усклађивање Плана развоја Републике Србије и ППРС биће остварено у процесу израде Плана развоја Републике Србије када исти започне. Напомињемо да су донета два ППРС, да је трећи у процедури разматрања, док израда Плана развоја Републике Србије још увек није започела.</p>

13. НЕАРГУМЕНТОВАНО ОДУСТАЈАЊЕ ОД ОПТИМИСТИЧНОГ СЦЕНАРИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Поглављем 2.1. СЦЕНАРИО ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДО 2035. ГОДИНЕ у оквиру Нацрта просторног плана, разматрају се три групе сценарија: постојећи, оптимистички и реалистички сценарио. Док су Постојећи и реалистички сценарио посебно разрађени одговарајућим поглављима, то није исти случај са оптимистичким сценаријом, за кога је издвојен само следећи пасус:

„2. Оптимистички сценарио, који је могућ и пожељан али тешко достижан, јер подразумева валоризацију свих потенцијала, реализацију тврде дефиниције одрживог развоја, достизање европских стандарда у свим секторима и областима. Ову врсту сценарија, иако пожељну, нема смисла разматрати, јер није оствариву временском хоризонту ППРС”.

Имајући у виду да је Србија била земља потписница Миленијумске декларације (2000. године), као и актуелне Агенде 2030 (2015. године) којом су дефинисани циљеви одрживог развоја, јасно је да смо већ деценијама обавезани на поштовање одредби ових међународних докумената за постизање одрживог развоја на глобалном нивоу. Имајући у виду временски хоризонт који је предвиђен за испуњење циљева одрживог развоја Агенде 2030, и чињеницу да се нови Просторни план доноси за период до 2035. године, нејасно је зашто је оцењено као неоствариво достизање ових циљева.

Република Србија је још марта 2012. године добила статус кандидата за чланство у Европској унији. Будући да је добијање статуса чланице ЕУ стратешко опредељење спољне политике Србије, и да је оно могуће само затварањем свих преговарачких поглавља и усклађивања са законодавством и стандардима ЕУ нејасно је зашто је достизање тих стандарда оцењено као неоствариво у временском хоризонту ППРС.

У оквиру Националне стратегије одрживог развоја, поглављем Национални приоритети одрживог развоја Републике Србије, чланство у ЕУ издваја се као први приоритет. Поглављем 2.5.3.1. Регионални развој, Нацрта (стр. 252] то се и потврђује:

13. Примедба није основана.

Образложење: У ППРС у погледу развојних сценарија уобичајена је израда три групе сценарија: постојећи, оптимистички и реалистички сценарији (детаљније су обрађени у документационој основи ППРС).

У ППРС оквирно су сагледане основне тенденције два сценарија и то: постојећег (као „сценарија наставка постојећих неповољних тенденција и остварених позитивних резултата просторног развоја”), и реалистичког (као „сценарија промена ка уравнотеженијем просторном развоју и побољшању квалитета живота становништва”).

У планским решењима ППРС детаљно је разрађен реалистички сценарио (што је у складу и са искуствима у земљама ЕУ) и добром планерском праксом из претходног периода.

Поред тога, кроз процес остваривања ППРС и доношења програма његове имплементације, иако је то тешко очекивати, није искључена и могућност реализације оптимистичког сценарија. Како је то и наведено (део 2.1.2. у оквиру 2. Циљеви и планска решења) на дугом рок (постплански период) реалистички сценарио омогућава остваривање одрживог просторног развоја Републике Србије, тј оптимистичког сценарија.

<p>..Остваривање регионалног развоја Србије до 2035. превасходно ће зависити од два кључна фактора: (а) стопе привредног раста и брзине структурних реформи у привреди, и (б) савладавању ризика бржем процесу интеграције Србијеу ЕУ.</p> <p>Модел одрживог, регулисаног и интегрисаног регионалног система подразумева да је реформисан институционални оквир Србије као чланице ЕУ"</p>	
<p>14. У оквиру поглавља 2.4 ДУГОРОЧНА СТРАТЕГИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Нацрта просторног плана наводи се: Дугорочно стратешко опредељење просторног развоја до 2035. и након тога, јесте продужетак усклађивања и увођења оних институционалних решења ЕУ која су од користи Србији и која су компатибилна са приоритетима њеног развоја и реалним могућностима.</p> <p>„Кључни национални приоритети Републике Србије чије ће испуњење највећојмери омогућити остварење визије одрживог развоја до 2017. године јесу:</p> <p>1) Чланство у ЕУ. Да би остварила своје основно стратешко-политичко опредељење: укључивање у европске интегративне токове, придруживање, потом и приступање ЕУ, Република Србија мора да испуни бројне сложене и међусобно повезанеуслове које је ЕУ формулисала пре више од деценије" (страна 12.]</p> <p>Необично је да израђивач плана не разуме да процес приступања ЕУ не подразумева “увођење оних институционалних решења која су компатибилна са приоритетима њеног развоја и реалним могућностима" већ потпуно усклађивање са правним тековинама и стандардима ЕУ, јер се само тако може стећи статус чланства у ЕУ. Уколико би овакав приступ изради просторног плана био прихваћен то би значило потврду да Република Србија нема намеру да се прикључи ЕУ, или да је овај план у потпуности у супротности са кључним спољнополитичким приоритетима Републике Србије.</p>	<p>14. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> ППРС је стратешки плански документ у којем се утврђују приоритети који су релевантни са становишта просторног развоја Републике Србије, а који воде усклађивању са правним тековинама и стандардима ЕУ у складу са реалним могућностима за њихову примену у нашим условима у периоду до стицања статуса чланства у ЕУ. Уосталом, ово већ практикује све већи број чланица ЕУ.</p>
<p>15. НЕУСАГЛАШЕНОСТ СА СТРАТЕГИЈОМ ОДРЖИВОГ УРБАНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ</p> <p>Поглављем 2.3.2.2.6. Циљеви развоја урбаног система и уређења урбаних насеља у оквиру Нацрта просторног плана нису</p>	<p>15. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У делу 3.2.3. тачка 7. на стр. 372. ППРС предвиђено је „унапређење управљања урбаним развојем, грађевинским земљиштем и ...”. Наведена институционално-организациона мера је адекватна за стратешки ниво ППРС.</p>

<p>адекватно усаглашени се циљевима Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године (Службени гласник РС, број 47 од 28. јуна 2019) и мерама за њихово спровођење.</p> <p>У овину општег циља V поменуте Стратегије који се односи на Ефикасније управљање урбаним развојем прописане су следеће мере за постизање циљева из ове области:</p> <p>5.1. Унапређење институционалног оквира управљања урбаним развојем;</p> <p>5.2. Унапређење управљања јавним финансијама за одрживи урбани развој;</p> <p>5.3. Интегрално планирање одрживог урбаног развоја и унапређење урбанистичког планирања;</p> <p>5.4. Дигитализација и увођење електронских услуга у управљање урбаним развојем.</p> <p>Ниједна од поменутих ставки није обрађена текстуалним делом Нацрта просторног плана.</p>	<p>Све остале мере су предмет спровођења важеће Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године.</p> <p>ППРС се не усклађује са документима јавних политика, али их консултује у изради планских решења просторног развоја Републике Србије и даје смернице за њихово унапређење (део 3.7.4. ППРС) или израду нових (део 3.2.2. ППРС).</p> <p>Документи јавних политика се усклађују са ППРС. У конкретном случају, Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године је усклађена са овим ППРС.</p>
<p>16. НЕАДЕКВАТНА ОЦЕНА ОДГОВОРНОСТИ ЗА ЗАГАЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ</p> <p>Поглављем 2.3.2.2.19.1. Циљеви заштите, уређења и коришћења природног наслеђа Нацрта просторног плана у посебне циљеве убраја се:</p> <p>Повећање укупне друштвене одговорности за заштиту природе, посебно за установљење граница и режима заштићених подручја и спровођење мера заштите.</p> <p>Питање друштвене одговорности за заштиту природе јесте од изразите важности, међутим планом није дефинисана намера према санкционисању индивидуалних великих загађивача чији је удео у деградацији квалитета стања животне средине далеко значајнији.</p>	<p>16. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Предмет је законског основа и његовог спровођења.</p>
<p>17. ПОГРЕШНО НАВЕДЕН ЦИЉ У ОБЛАСТИ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА</p> <p>Поглављем 2.3.2.2.20. Циљеви у области климатских промена Нацрта просторног плана у оквиру посебних циљева наводи се:</p> <p>„1. анализа и процена будућих ризика и рањивости у одабраним секторима (пољопривреда, водни ресурси и водопривреда, шумарство, биодиверзитет, енергетика и енергетска инфраструктура, саобраћај и саобраћајна инфраструктура) у односу на сценарије будућих климатских промена; успостављање директних веза</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p> <p>У делу 2.3.2.2.20. посебан циљ 1. на стр. 161. се мења тако да гласи: „утврђивање ризика и мера адаптације и/или митигације у одабраним погођеним секторима (пољопривреда, водни ресурси и водопривреда, шумарство, биодиверзитет, енергетика и енергетска инфраструктура, саобраћај и саобраћајна инфраструктура) у односу на сценарије будућих климатских промена;”.</p>

<p>између ризика у секторима и њиховог утицаја на повећање обима климатских промена и утврђивање мера адаптације и/или митигације"</p> <p>Анализа и процена будућих ризика и рањивости представља конкретну активност и не може се убрајати у циљеве.</p>	
<p>18. Даље, поглављем 2.5.1.4.2. Развој сектора рударства у домену енергетских минералних сировина у оквиру Нацрта просторног плана наводи се следеће:</p> <p>Имајућу виду ресурсни потенцијал угља, укупан развој електропривреде могуће је укључити и развој површинске експлоатације угља на новим површинским коповима у западном делу Костолачког басена капацитета 9 Mt и у лежишту лигнитског угља Ковин капацитета око 6 Mt угља. Ови ресурси омогућавају енергетску независност Републике Србије. Дугорочно се рачуна и на геолошке резерве угља у Косовско-Метохијском басену, где је билансирано око 12,5 милијарди тона лигнита.</p> <p>Оваквим стратешким опредељењем развоја сектора рударства и енергетике уместо ка смањењу интензитета експлоатације и потрошње лигнита, па самим тим и штетним утицајима по животну средину и здравље људи који настају услед коришћења овог енергента, поменути штетни ефекти не само да се пролонгирају већ се и њихов интензитет значајно увећава. Утицај овог сектора на животну средину у оквиру Извештаја о СПУ препознат је и поглављем 1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене, у оквиру СПУ истакнуте су следеће чињенице:</p> <p>Електроенергетски сектор је највећи загађивач ваздуха у Србији услед застарелости постројења и великог учешћа угља у производњи електричне енергије. У потрошњи доминирају фосилна горива са 87,9% (угаљ чак 47,2%, нафта 26,1%), док учешће обновљивих извора енергије износи 12,1%. Енергетски сектор је далеко највећи емитер гасова са ефектом стаклене баште у Србији, из кога долази 80,6% укупних емисија.</p> <p>Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да</p>	<p>18. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара и питања.</p> <p>ППРС је усклађен са циљевима државне политике на највишем нивоу, релевантном законском регулативом, са Стратегијом развоја енергетике Србије, другим стратешким документима, као и са релевантним оквирима европских политика и прописа садржаних у нормативној регулативи Србије.</p> <p>Термоелектране на угаљ у постојећој „Стратегији развоја енергетике Србије“ и у ППРС наведене су као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине, у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ (Критеријуми за избор објеката ће омогућити да се, у периоду који покрива Стратегија, обезбеди поуздано снабдевање електричном енергијом уз најниже трошкове и најмањи утицај на животну средину, као и подстицај развоју привредних грана ослоњених на енергетику. Могући су различити сценарији развоја електроенергетског сектора и читав низ пројекта ЕПС и других инвеститора (Табела 5.1. из Стратегије), од којих су неки у фази припреме).</p> <p>Стратегије енергетике РС на којој раде надлежни органи и други документи у области енергетике ће бити међусобно усклађени (Национални план за енергију и климу, Национална стратегија нискоугљеничног развоја), као и са прописима ЕУ које је РС прихватила или ће прихватити.</p> <p>Примедбе о наглој преоријентацији електропривреде са угља на друге изворе енергије и да то треба да утврди овај ППРС, без усвојених поменутих енергетских стратешких и планских докумената и Стратегије нискоугљеничног развоја Србије, Националног плана адаптације на климатске промене и других еколошких докумената, није могуће прихватити с обзиром да се многи поменути документи данас налазе у разним фазама припреме или доношења.</p> <p>Република Србија има могућности за развој сектора експлоатације и прераде минералних</p>

приближно 2,5 милиона грађана живи у областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.

Такође, табелом 3.2. Преглед основних позитивних и негативних утицаја варијантних решења у оквиру Извештаја о СПУ у оквиру које је пружен упоредни приказ утицаја планских решења за варијанте просторног развоја без примене и са применом новог Просторног плана. Међу негативне утицаје новог Просторног плана наводи се следеће:

„Новим ППРС предвиђа се изградња нових термокапацитета, који би, без примене мера приписаних кроз ову СПУ и ППРС могли изазвати значајније негативне утицаје на животну средину. Очекује се да ће планирани нови термоенергетски капацитети наставити са трендом изражених негативних утицаја на квалитет животне средине и здравља становника, што је и дато као оцена варијантног решења са применом Просторног плана.”

Табелом 41. Потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском сектору у периоду до 2035. године у оквиру Нацрта просторног плана предвиђа се могућност изградње шест нових термоелектрана:

ТЕНТ БЗ (750 MW); ТЕ Колубара Б (2 x 375 W); ТЕ Костолац БЗ (350 MW); ТЕ Нови Ковин (2 x 350 MW); ТЕ Штаваљ (300 MW) ТЕ Косово (450 MW).

Имајући у виду чињеницу да је Република Србија потписница Париског споразума, те да је приступила иницијативи "Зелена агенда за Западни Балкан", која садржи визију карбонски неутралне Европе до 2050. године (којој се приступањем Зеленој агенди Србија придружила), потребно је из Просторног плана уклонити, и зауставити даље планирање изградње нових термоенергетских постројења, и то свих које су наведене у Нацрту Просторног плана, јер њихова изградња није у складу са међународно прихваћеним обавезама у оквиру Париског споразума и дугорочним циљевима Европске уније у борби против климатских промена, које је Србија прихватила кроз процес приступања Европској унији. Изградња термоелектрана није ни економски оправдана, пре свега имајући у виду конкурентност производње електричне енергије из фосилних горива у

сировина и развој енергетике засноване на домаћим изворима.

Нажалост, такав развој има за последицу, поред позитивног доприноса укупном привредном развоју, структурне промене у простору рударских басена које подразумевају деградацију екосистема, загађење ваздуха, вода и земљишта, често негативне последице у социјалном развоју (пресељење становништва и сл.). Мере које се предузимају на основу закона путем доношења и имплементације планских и других развојних докумената доприносе да се те негативне последице сведу на најмању меру, а у дужем периоду отклоне применом рекултивације, ремедијације и рехабилитације деградираног простора и путем социјалне и социоекономске подршке угроженом становништву.

Приликом финалне редакције Нацрта ППРС извршиће се измене у делу који се односи на рударство тако да ће уместо прогноза и пројекција развоја бити формулисане пропозиције које утврђују само потенцијале и могућности развоја постојећих и отварања нових рудника, односно, експлоатације нових рудних лежишта. Одговарајуће измене биће извршене у текстуалном делу, рефералним и тематским картама ППРС у складу са новим прописима.

У складу са Законом о планирању и изградњи плански документи се заснивају на усвојеним стратешким развојним и планским документима и на документационој основи која се припрема у току израде планских докумената. Основ за израду планског документа не могу бити прописи и стратегије који су у припреми и који нису донети.

Национална стратегија нискоугљеничног развоја Србије није донета иако је у јануару 2020. године била на јавној расправи. Предложени сценарији (чак и сценарио „нечињења“) и решења нису могли да буду узети у обзир у овом просторном плану.

Утврђивање аргументације за одрживи развој енергетике Србије је део посебне националне јавне (енергетске) политике и није предмет Просторног плана и СПУ.

Изградња ТЕ „Нови Ковин“ је у *Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године* наведена само као потенцијална, без икаквих приоритета, тако да је за њену евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа

<p>глобалном- контексту (извесно је да ће у периоду реализације Просторног плана енергија из обновљивих извора постати јефтинија од енергије произведене спаљивањем фосилних горива) као и извесног увођења такси на емисију угљен диоксида. Приликом изградње, употребе и затварања термоелектрана немогуће је избећи деградацију и заузимање простора и загађење животне средине. Изградња термоелектрана у Ковину и Сјеници посебно је проблематична са становишта заштите водних ресурса и заштићених природних добара у њиховој непосредној околини.</p> <p>Овакав, политички неодговоран приступ изради просторног плана, може имати шире политичке импликације. Наиме, за разлику од Републике Србије, Зелена агенда за Западни Балкан може представљати стратешки основ за развој привреде суседних земаља, које би приврженост циљевима карбонски неутралне Европе до 2050. године могле озбиљно да схвате. Тако би требало да поступи и Србија али је очигледно да то не чини. Са друге стране, унутар Енергетске заједнице извесно је увођење циљева за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште до 2030. године. Са планираним повећањем термоенергетских капацитета Србија очигледно намерава да терет постизања циљева смањења емисија пребаци на своје суседе. А при томе извештај о стратешкој процени утицаја који је израђен уз Нацрт Просторног плана, не препознаје прекограничне утицаје на животну средину?</p>	<p>заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена.</p> <p>Изградња ТЕ „Нови Ковин“ није у првом приоритету изградње нових ТЕ због постојања бројних ограничења која захтевају израду свеобухватно студијске документације, која би поред процене оправданости, морала посебно да се позабави проблематиком заштите животне средине, културних и природних добара.</p> <p>Уколико се донесе одлука о експлоатацији лежишта и изградњи ТЕ Нови Ковин, обавезна је израда ПППН који ће садржати потребне планске пропозиције о одрживом просторном, економском и социјалном развоју, животне средине, рекултивацији и ремедијацији простора, као и обезбеђење институционалних и других услова за његову имплементацију.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи, али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора између заштите животне средине, природног и културног наслеђа, развоја локалних заједница, коришћења минералних сировина и развоја енергетике.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликти у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у сектору заштите животне средине, природног и културног наслеђа и рударства, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>
<p>19. Нејасно је зашто се у Нацрту просторног плана инсистира на стратешким опредељењима које извештај о СПУ карактерише као изразито неповољним по квалитет животне средине и здравља становника иако је одустајање од таквих опредељења могуће што је адекватно препознато и поглављем 3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ у оквиру Извештаја о СПУ14 где је наведено следеће: „Иако Стратешка процена није инструмент за директно спровођење, већ инструмент за доношење одлука о будућем развоју, њенаулога може се остварити и кроз одустајање од оних стратешких опредељења која могу</p>	<p>19. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> У ППРС су узети у обзир налази и закључци СПУ.</p>

имплицирати изразите проблемеу простору и животној средини, што је ипак ван домашаја самог документа и представља питање националне политике будућег просторног развоја у контексту заштите животне средине."

Поводом овог закључка из Извештаја о СПУ скрећемо пажњу да стратешка процена утицаја није тек пуки саветодавни и необавезујући алат и бирократска непријатност, већ јавно-политички инструмент којим се утврђују могући значајни утицаји на животну средину, предлажу се решења која су најповољнија по животну средину, а у поступку одлучивања се уважава извештај и резултати консултација. Уколико би доносилац одлуке тек тако могао да одбаци закључке из извештаја о стратешкој процени утицаја, а посебно овако конкретне закључке као што их садржи извештај о СПУ који је предмет ове расправе, онда сама стратешка процена утицаја не би ни имала никаквог смисла. Будући да је израђивач плана јасно истакао да одбацује могућност чланства у ЕУ пре 2035. године не би било велико изненађење и ако би у потпуности игнорисао извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину. Такав исход би представљао драстично угрожавање правне сигурности и владавине права, али, како је поступак израде овог плана незаконит, игнорисање резултата стратешке процене утицаја је логично и очекивано.

20. НЕГАТИВАН УТИЦАЈ ДУГОРОЧНИХ СТРАТЕШКИХ ОПРЕДЕЉЕЊА КА РАЗВОЈУ РУДАРСТВА НА ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ

У оквиру поглавља 2.4 ДУГОРОЧНА СТРАТЕГИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ Нацрта просторног плана у оквиру стратешког опредељења ка развоју рударства наводи се:

„Развој сектора рударства у домену металних минералних сировина базираће се на даљем развоју постојеће експлоатације и производње метала бакра и пратећих металау Борском басену и на производњи метала олова и цинка..."

Ово стратешко опредељење такође је истакнуто и у оквиру планских решења где је поглављем 2.5.1.4.3. Нацрта просторног плана Развој сектора рударствау домену

20. Примедба није основана.

Образложење: Текст је написан у форми коментара.

Да није било РТБ-а број становника у Бору и окружењу био би у претходном периоду смањен још више.

Највећи одлив становништва из Бора и Мајданпека био је у периоду лошег пословања РТБ-а Бор. У периодима кад је РТБ био у експанзији Бор и Мајданпек су имали динамичан демографски развој.

<p>металичних минералних сировина у коме се наводи:</p> <p>„Развој сектора рударства у домену металичних МСу наредном планском периоду базиран је на даљем развоју експлоатације и производње метала бакра и пратећих металау Борском басену и производњи метала олова и цинка...”</p> <p>Истакнуто стратешко опредељење и планско решење стварају ризик по друштвено благостање становника у Борском басену које је оцењено као демографски најугроженије, што се потврђује и поглављем 2.5.2.1.2.2. Сценарио очекивана будућност Нацрта просторног плана којим се наводи:</p> <p>„Најдраматичнији губитак становништва до 2035. предвиђен је у зонама изразитог исељавања, при чему би се области традиционалне емиграције, као што су Браничевска и Борска, смањиле готово за половину.”</p> <p>Подаци о пројекцијама броја становника према очекиваном сценарију до 2035 квантификовани су у оквиру табеле 27. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према очекиваном сценарију, 2020-2035. за Борску област износи:</p> <p>2020. године-101.174 2025. године- 86.676 2030. године- 71.822 2035. године- 57.441</p> <p>Ове бројке нису битно другачије ни у оквиру пројекције броја становника према оптимистичном сценарију, који је квантификован табелом Табела 29. Прогноза укупног броја становника у регионима и областима Србије, према оптимистичком сценарију, 2020-2035. (Нацрт: страна 212) где су вредности приказане за Борску област.</p> <p>2020. године-101.186 2025. године- 86.799 2030. године- 72.125 2035. године- 57.933</p>	
<p>21. НЕАРГУМЕНТОВАНА КОНСТАТАЦИЈА О ПОТЕНЦИЈАЛНОМ УВОЂЕЊУ НУКЛЕАРНИХ ПОСТРОЈЕЊА</p> <p>У оквиру поглавља 2.4 ДУГОРОЧНА СТРАТЕГИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ у оквиру Нацрта</p>	<p>21. Примедба није предмет плана.</p> <p><i>Образложење:</i> Могућност коришћења нуклеарне енергије је наведена само као потенцијална, уз сва ограничења, наведена и у постојећој „Стратегији развоја енергетике“. Коначан став о коришћењу нуклеарне енергије треба донети у поступцима израде и доношења</p>

<p>просторног плана у домену електропривреде наводи се следеће: „С обзиром на еколошка ограничења за будућу производњу на бази домаћег угља и растуће потребе за енергијом, у дугорочном погледу неопходно је размотрити оправданост увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије." Предлог за разматрањем увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије пре свега мора бити базиран на адекватној аргументацији за одабир такве алтернативе постојећим изворима енергије. Пруженом дефиницијом енергетски систем Србије поистовећује се са обимом експлоатације и коришћења домаћег угља, док се у потпуности у дугорочном погледу занемарује енергетска транзиција и пораст удела ОИЕ у енергетском систему. Такође, у Извештају о СПУ уопште се не разматра утицај евентуалног увођења нуклеарних постројења у енергетски систем Србије.</p>	<p>докумената јавних политика из области енергетике..</p>
<p>22. НЕАРГУМЕНТОВАНЕ ТВРДЊЕ О НАЈОПТИМАЛНИЈЕМ КОРИШЋЕЊУ ОИЕ У оквиру поглавља 2.5.1.3.1. Полазишта развоја водопривредне инфраструктуре Нацрта просторног плана наводи се: „14. Искористићење хидропотенцијала као еколошки најчистијег обновљивог извора енергије има приоритет и обавља се у оквиру интегралних речних система, уз примену савремених технологија и поштовање свих принципа заштите вода, водотока и еколошког окружења." Тврдња није поткрепљена подацима о томе зашто је хидропотенцијал оцењен као еколошки најчистији обновљив извор енергије у поређењу са соларном или енергијом ветра. Ово посебно преставља Претњу у погледу експанзије пројеката деривационих мини хидроелектрана које остављају велике последице по стање животне средине подручја у којима су изграђене.</p>	<p>22. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Све је утемељено и провериво. Упоређују се, с једне стране: • све количине примарне енергије која је морала да се утроши за производњу материја за градњу, • енергије утрошене за градњу, • енергије која се троши за одржавање енергетског уређаја, а са друге стране те "енергетске ваге" је енергија коју ће тај уређај произвести током читавог века рада. Увођењем показатеља „време враћања енергије која је утрошена за материјале, грађење и одржавање” добију се јасни рангови успешности ОИЕ. Не постоји опасности од експанзије МХЕ, јер су услови за њихово грађење јасно и рестриктивно дефинисани у делу 2.5.1.3.6. последња алинеја на стр. 193. ППРС.</p>
<p>23. Унутар поглавља 2.5.1.3.6. Хидроенергетика Нацрта просторног плана наводи се: „Хидроенергетска постројења су највећи и најпрофитабилнији објекти у оквиру речних система и због тога се тежи да буду део свих вишенаменских система. У свету је дошло до промена због којих је највећи део технички искористивог</p>	<p>23. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Животна средина не може да се штитити уколико не постоје и профитабилни системи који су добро уклопљени у окружење. Могли би да цитирамо низ међународних докумената који управо о томе говоре. Цитираћемо само кључни став <i>World Commission on Environment and Development</i>, која у свом познатом завршном документу <i>Our</i></p>

<p>потенцијала прешао у категорију економски искористивог потенцијала."</p> <p>Посматрањем енергетских постројења само у погледу економске ефикасности и профита ствара се ризик деградације других аспеката одрживог развоја који нису разматрани а посебно у погледу заштите животне средине.</p>	<p><i>Common Future</i> (1987) дефинише базни принцип: „Треба оживети развој. Сиромаштво смањује могућност народа да мудро користе ресурсе и повећава притисак на животну средину. Економски и еколошки циљеви су међузависни”. Или, ако се тај кредо још сажме: животна средина се не може успешно штитити без одговарајућег економског развоја. Тај принцип, касније је дефинисан као „еко развој” или „одржив развој”.</p> <p>Наравно да се енергетска постојења не гледају само преко економске ефикасности, али су неминовно један од важних циљева у оквиру сложене структуре циљева.</p>
<p>24. ЕКОНОМСКИ ОРЈЕНТИСАНО ПЛАНИРАЊЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА Поглављем 2.5.1.4.3. Развој сектора рударства у домену металичних минералних сировина Нацрта просторног плана наводи се:</p> <p>„У периоду до 2025. године покренуће се за Републику Србију економски најзначајнија експлоатација литијума у Јадарском басену, који је, са количином и садржајем литијума и борау руди, један од најзначајнијих потенцијалау светским размерама."</p> <p>Будући да су рударска истраживања, сондирање тла и процене могућности и начина експлоатације поменутог лежишта литијума још увек у току, поставља се питање на основу које документационе основе, односно студија или анализа Израђивач износи пројекције о почетку ових активности.</p> <p>Овим поглављем приказан је врло узак приступ просторном развоју без интегралног сагледавања утицаја на остале аспекте одрживог развоја, а посебно у смислу заштите животне средине и демографских карактеристика подручја у којем се поменуто експлоатација планира.</p>	<p>24. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми питања и изражавања мишљења.</p> <p>За потребе развоја пројекта „Јадар“ донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“ („Службени гласник РС“, број 26/20). Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Студија оправданости и Студија о процени утицаја на животну средину се раде тек у наредним фазама, после усвајања просторног плана.</p> <p>Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>25. НЕИСПУЊЕНОСТ ПРЕТХОДНИХ ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА И НЕУСКЛАЂЕНОСТ НОВИХ СА ПОСТОЈЕЋИМ МЕЂУНАРОДНИМ ОБАВЕЗАМА У ПОГЛЕДУ ПОВЕЋАЊА УДЕЛА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА Поглављем 2.5.5.3.1.1. Заштићена подручја Нацрта просторног плана Израђивач наводи да Проглашена заштићена подручја и подручја предложена за заштиту, са урађеном документацијом, обухватиће у</p>	<p>25. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Довољно прецизно је речено да се ново, планирано стање заснива на повећању површине постојећих заштићених подручја проглашењем подручја за која је урађена документација и већим делом покренут поступак заштите (са 7,66 на 10,28%) и да ће од 440.000 ha планираних за заштиту најмање половина (220.000 ha или 2,48%) бити истражено, урађене студије и проглашена</p>

<p>планском периоду укупну заштићену површину од 909.530 ха (10,28% територије Србије), док ће како даље се даље наводи, основано претпостављаће се на простору планираном за истраживање и заштиту укупне површине 440.000 ха у планском периоду бити проглашена заштићена подручја на основу Закона о заштити природе на површини од око 220.000 ха (2,48% територије Србије), тако да ће укупна заштићена површина износити око 1.129.530 ха (12,76% територије Србије).</p> <p>Према подацима Завода за заштиту природе Србије на дан 15.01.2021. године, површина под заштићеним подручјима износи 7,66% територије Републике Србије. Према још увек важећим Просторним Планом Републике Србије, површина под заштићеним природним добрима до 2020. требало је да износи 12%.</p> <p>Такође, у складу са Међународном конвенцијом о биолошкој разноврсности, Србија, која је и сама потписница, се обавезала да ће до 2020. године повећати укупну површину територије под заштитом на 17%.</p> <p>Имајући у виду све наведене податке и законске обавезе, постављени циљ од 12,76 % од укупне територије под заштићеним подручјима је веома низак и мора се ускладити са међународним и националним законским обавезама како би се очувао биодиверзитет Републике Србије, који спада у један од 6 центара европског биодиверзитета, а који је свакодневно угрожен илегалном градњом и неконтролисаним ловом и риболовом.</p>	<p>заштићена подручја. Сматрамо да је ово реална планска претпоставка/пројекција.</p> <p>Требало би имати у виду да ће укупна површина под различитим видовима заштите на основу Закона о заштити природе износити 31% територије РС.</p>
--	---

<p>199. Министарство спољних послова Републике Србије, ggr@mfa.rs, goran.prodanovic@mfa.rs, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.</p>	
<p>1. У одељку 2. Циљеви и планска решења, пододељку 2.5. Планска решења по тематским областима, тачку 2.5.4.1.6. Гранични прелази, потребно је допунити подацима који се односе на активности у оквиру изградње друмских граничних прелаза мањег капацитета намењених за путнички саобраћај: ГП Врачев Гај - Соколовац (према Румунији), ГП Ново Корито - Салаш (према Републици Бугарској), ГП Петачинци - Банкја (према Републици Бугарској), ГП Трговиште - Огут (према Републици Северној Македонији),</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p>

<p>ГП Вајска - Вуковар, ГП Јамена - Рачиновци, односно Јамена - Строшинци (према Републици Хрватској) и активности за почетак рада заједничког ГП Годово - Вуча (граница према Републици Црној Гори), уз претходну израду одговарајуће документације. У истом одељку, табелу 40. Планиране активности на ГП у Републици Србији, допунити са ГП Увац (граница према Босни и Херцеговини) према следећем:</p> <p>Табела у прилогу</p>	
<p>2. Имајући у виду туристички потенцијал области, везе између становништва са обе стране границе као и да су Фрушка гора и долина реке Пчиње географски позиционирани и у суседним државама, предлажемо да се у одељку 2. Циљеви и планска решења, пододељку 2.5. Планска решења по тематским областима, тачку 2.5.3.4.3.7. Прекогранична сарадња у туризму, подтачка 2. Перспективна сарадња, допуни са: Фрушка гора са Хрватском и Пчиња (долина Пчиње) са Републиком Северном Македонијом.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. У делу 2.5.3.4.3.7 Прекогранична сарадња у туризму, тачка 2. Перспективна сарадња на стр. 279. после речи: „Делиблатска пешчара са Румунијом” додају се речи: „Фрушка гора са Хрватском”, а после речи: „Власина - Крајиште са Бугарском” додају се речи: „долина Пчиње са” Северном Македонијом.</p>
<p>3. У складу сугестијама о граничним прелазима потребно је допунити Тачку 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа са следећим подацима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Активности на путном правцу Нештин - Ердевик - Кузмин ДП 18 (Iб реда), - Реконструкција и изградња ДП 220 (II ред) Минићево - Ново Корито - граница (Република Бугарска) и - Реконструкција и изградња ДП 121 (II ред) Шид - Моровић - Јамена - граница (Босна и Херцеговина, Република Хрватска) 	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Реконструкција и изградња путних праваца дефинисана је у делу о путном саобраћају, у складу са условима управљача инфраструктуром за израду ППРС и у складу са рангом саобраћајнице која представља предмет овог планског документа. Планиране и наведене активности у оквиру граничних прелаза подразумевају потребну реконструкцију и изградњу путева. Наведене активности из примедбе су предмет планова и техничке документације која ће се радити за ове пројекте.</p>

200. Недељко Барлов, Нушићева 3, 36000 Краљево, од 27.04.2021. (02.06.2021)	
<p>1. У вези са заштитом од поплава, да се убрза досадашња много спора и саботерска изградња брана на Великом Рзаву и да се садашњи застарео и мало користан пројекат ревидира ради добијања свих могућих користи од њега. Његово кашњење је главни кривац сто је поплављен и центар Ариља.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Добронамерна сугестија подносиоца о измени пројекта и убразању реализације бране Сврачково није предмет ППРС. У ППРС се објекат бране и акумулације третирају као приоритетни објекат. На жалост, радови касне, али то не може да се решава у оквиру ППРС. Реализацијом осталих објеката на В.Рзаву, а посебно акумулације Велика Орловача, Ариље ће бити најбезбедније заштићено од поплава.</p>

<p>2. Предлог да се воде Увца преведу у корито Великог Рзава је добар - одличан и требало би га поткрепити бар основним подацима о количини воде, тачној локацији прелива, са које надморске висине воде Увца на висину Рзава каналом или тунелом кроз брдо, које дужине и коликим падом на крају тог тунела и да ли може бити ту добра хидроцентрала, да не буде то само неостварљива и много скупа машта, слична оној о превођењу Студенице у корито Лопатнице.</p>	<p>2. Примедба није предмет плана.</p> <p>У ППРС су дати подаци адекватни за овај ниво планирања, а у делу 3.4.2. на стр. 383. предвиђена је као приоритна активност израда ППППН за акумулацију Велика Орловача. Тада ће бити одлучено да ли је погодније превођење воде из акумулације Бистрица или Кокин Брод. У оба случаја је предвиђена реализација ХЕ Бела река. У условима погоршавања водних режима због климатских промена, акумулација добија највећу статешку важност.</p>
<p>3. Поред градње бране на Рзаву код Ариља, за заштиту код поплава у Србији од воде Западне Мораве и Ибра, неопходна је градња и високе бране лакат на Ибру – 120 m и ушће код Ушћа уместо 10 малих на истом простору, како би се добио велики акумулациони капацитет за заштиту од поплава као главни добитак, а дупло или тродупло већи енергетски капацитет је други добитак који и носи све трошкове изградње и даје отплату свих улагања.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Акумулација Велики Лакат на Ибру дуго је постојала у планским документима водопривреде. Такав велики објекат са великом акумулацијом сада није остварљив из низа разлога и ограничења (социјалних, саобраћајних, еколошких, урбаних и других). Зато је и замењена системом од 10 постројења у кориту за велику воду, што је диспозиција која се може складно уклопити у окружење, који је као планско решење унет у ППРС. Водило се рачуна о свему, па чак и о диспозицији брана, да се отварањем устава може поново успоставити режим течења који омогућава да се успешно одржава манифестација „Весели спуст”, који има и свој социолошки и туристички значај.</p>
<p>4. Код градње хидроцентрала требало би сузбити забрану те теме и активирати је због наметнуте еколошке демагогије које је против струке и науке, коју пропагирају веома успешно неке невладине организације, а спроводе надлежне службе уз помоћ и по жељи из иностранства домаћих намћора и нерадника, и злоупотребљавају добронамерне, али наивне активисте еколошког покрета, самозване екологисте аматере, а све са циљем да се саботира прави привредни развој и право еколошко уређење и еколошко искоришћење природног потенцијала великог дела Србије. Зато се граде само мале цевне хидроцентралне по једном моделу - типу градње који је најјефтинија и најмање користан, па зато и најгори. И њихова градња на терену је најгора могућа јер често међу њима нема размака где би могле да се дограде са вештачким језерима и тако накнадно преведу из групе најгорих у групу најкориснијих и најбољих. Пропаганда о њима је најгора јер је нема само се ћути и избегавају, нема свих важних</p>	<p>4. Примедба није предмет плана.</p> <p>Што се тиче МХЕ став у ППРС је веома реалан и рестиктиван. На стр. 193. у последњој алинеји дефинисани су критеријуми који морају да буду задовољени да би се изградила нека МХЕ. Може се запазити да се не предвиђа могућност грађења МХЕ на цевоводним деривацијама.</p>

<p>података и информација, већ само једна - да се ремети природно стање и да због тога не треба ни њих такве правити, сто је циста саботажа привредног развоја и еколошког уређења у Србији. О најкориснијим и најбољим нема никаквих информација, и о њима се зато само строго ћути, нарочито о онима са вештачким језерима.</p> <p>О градњи великих хидроелектрана наши медији и политичари само строго ћуте, а надлежни се огласе само ако то тражи неко из иностранства и са запада и ради обмане наше јавности. Ради лакшег упознавања јавности уз план треба приложити и сажет списак великих хидроцентрала и списак малих на постојећим језерима, да би се лакше видело шта је све било планирано у претходним плановима, а није урађено. Градња термоелектране на угаљ у Костолцу док нам реке отичу неискорисћење је такође најгори избор, а Кинези могу да направе и хидроцентралу на Ибру истог капацитета и још уз њу реверзибилну хидроцентралу са језером на Гочу са корисним падом воде до 400 m. Треба зауставити ту најгору градњу и коначно почети са градњом најкориснијих на најкориснији и најбољи начин.</p>	
<p>5. За развој туризма наредних 3 до 5 година треба прогласити за године домаћег туризма и дати нагласак на уређење плажа на новим и старим језерима и градњом хидроелектрана на Ибру са површином преко 2000 хектара где би дужина језера била уз Ибар од Лакта до Баљевца 40 km, са водом бледозелене боје и уз Лопатницу 12 km са водом јарко плаве боје и дужином обала висе од 200 km са простором за све. Да буде као србско море, Затим туристички активирати Гружанско језеро јер има све услове за лепу плажу и са висе од 500 хектара цисту светлоплаву воду провидну висе од 5 метара и добро се греје, како би и ова језера постала српско море.</p>	<p>5. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Уређење плажа уз могуће ХА на Ибру није предмет ППРС, већ одговарајућих планова нижег нивоа. И без ХА, Ибар представља значајан потенцијал туристичке понуде, која ће се по одредбама ППРС реализовати на примарном друмском транзитном/туринг правцу Ибарског пута националног значаја, на релацији Аутопут А1Баточина - Крагујевац - Краљево - Рашка - Косовска Митровица - Приштина - Ђенерал Јанковић - Северна Македонија. Гружанско језеро је између примарне туристичке дестинације Шумадијске планине са центром у Крагујевцу и секундарног туристичког простора околине Чачка, чије понуде допуњује.</p>
<p>6. Проток воде у Западној Морави треба стабилизovati градњом и других брана и водом из Увца и да тече природним коритом, а не треба градити регионални водовод за 5 градова, јер је то еколошки неисправно и није нужно, зато није ни оправдано да вода тече кроз цеви 80 km оплемењена са два отрова, хлором и стипсом. Не треба нама ни нови споменик менаџерском бизнису поред постојећег</p>	<p>6. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Због веома неравномерних водних режима и по простору и по времену, у Србији морају да се реализују регионални системи за снабдевање водом насеља. Разлог је једноставан: неопходно је испоручити воду из изворишта која су често удаљена, јер нема довољно воде у локалним извориштима. У примедби се помиње цевовод Гружа – Краљево као неуспело решење, које је било реализовано у паници због загађења изворишта</p>

<p>гужанског цеговода дугог 42 km до Краљева ван намене.</p>	<p>подземних вода Краљева. Но, на том примеру се не могу извлачити и уопштавати закључци.</p>
<p>7. Трећу рафинерију нафте не треба градити у Смедереву јер је боље да буде бар 100 km, јужније и може у североз Краљеву због много бољег геостратешког положаја у центру Србије и центру јужног тржишта, у кругу Магнохрома има 50 хектара, сва инфраструктура северозападни ветар 3 km од града или 10 km источно у Витановцу код фарме јунади.</p>	<p>7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У тексту ППРС се не наводи рафинерија у Смедереву која је била у ранијем ППРС. Предложено решење није оправдано наводити и предмет је других планских докумената.</p>

201. др Слободан Миленковић, 350-01-700/2021-11, од 06.05.2021.	
<p>1. У текстуалном делу: 2.5.4. Инфраструктура 2.5.4.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура 2.5.4.1.1. Путни саобраћај и путна мрежа Планска решења развоја друмског саобраћаја и путне мреже Допунити са: - завршетак изградње државног пута ПА реда 227 Лесковац - Стројковце - Мирошевце - Власе - Враће - Доњи Стајевац – деоница у дужини 13,24 потез Власе -брана Барје У графичком делу: Карта 3а: САОБРАЋАЈ И ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ Деодржавног пута ПА реда 227 (од КО Власе - брана Барје) представити као планирану (неизграђену) деоницу.</p>	<p>1. Примедба није предмет плана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Државни путеви другог реда нису предмет ППРС, већ регионалних просторних планова.</p>
<p>2. У текстуалном делу: 2.5.4.3. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност 2.5.4.3.2. Пренос и дистрибуција електричне енергије Табела 42. Планска решења преносног електроенергетског система до 2035. године Допунити новом ставком: - измештање ДВ 110kV број 153 ХЕ Врла 3 – ТС Враће1 и ДВ 110 kV број 1219/2 ТС Владичин Хан – ТС Враће 4 ван зоне регионалног центра управљања отпадом. Измештање се врши на основу: Елабората и могућностима градње проширења санитарне депоније шврстог комуналног отпада „Метерис Враће“ у близини или испод постојећих далековода 110kV. - Могућност извођења радова у заштитном појасу далековода - И добијеног позитивног мишљења на Елаборат од старне А.Д. „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД, Број: 130-00-UTD-003-663/2020-016 од 09.03.2021. године. Исти можемо доставити на увид.</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p>
<p>3. У графичком делу: Карта 3б: ЕНЕРГЕТИКА И ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА Избрисати ознаку ТС 110 kVу Доњем Требешинјуи уцртати ознаку за трафостаницу ТС 400 kV „Враће 4“ као постојећу.</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>
<p>4. У графичком делу: Карта 5: ЖИВОТНА СРЕДИНА</p>	<p>4. Примедба се не прихвата.</p>

<p>Локација Регионалног центра за управљање отпадом „Метерис Врање“ у КО Ранутовцу и Сувом Дољу а не у КО Доњем Требешину. Локацију исправити и на осталим картама где је означена депонија. Регионални центар за управљање отпадом „Метерис Врање“ је планирана регионална депонија и НАСЛАЊА СЕ НА постојећу санитарну депонију Метерис. У току је јавни увид ПДР Регионалног центра за управљање отпадом „Метерис Врање“.</p> <p>Прилог 1: Табела са координатама границе која обухвата ПДР -а Регионалног центра за управљање отпадом „Метерис Врање“.</p> <p>Прилог 2: ЦД са ПДР за изградњу ТЦ 400/110 кВ „Врање 4“ КО Доње Требишиње, Град Врање, ПДР Регионални центар за управљање отпадом „Метерис Врање“ Нацрт</p>	<p><i>Образложење:</i> Није предмет ППРС да утврђује локације регионалних депонија, тј. регионалних центара за управљање отпадом по регионима. Локације регионалних депонија које су уцртане симболом на Тематској карти бр. 14. ППРС су дате само као одредница регионалних центара, а не као дефинисана локација.</p> <p>Имајући наведено у виду, а како би се избегла могућа погрешна тумачења графичког прилога, сви елементи (симболи) који означавају регионалне депоније ће бити избрисани са графичких прилога ППРС.</p> <p>На стр. 324. ППРС стоји следеће: „Локације свих постројења биће утврђене плановима управљања отпадом и одговарајућим просторним и урбанистичким плановима”, као што је ПДР Регионални центар за управљање отпадом „Метерис Врање“.</p>
---	--

202. др Стева Панић, Зоран Бадивук, достављено електронском поштом, од 19.04.2021.	
<p>1. Преко планираног основног путног правца - државни пут I-Б реда број 12 и постојећег државног пута II-А реда, број 112 са планираним обилазницама (ППО Бач), потребно је планирати лак приступ – везу са Паневропским коридором X. У нацрту ППР Србије - Реферална карта број 3-а, Саобраћај и електронске комуникације – саобраћајна инфраструктура, на наведеном путном правцу није планирана реконструкција постојеће саобраћајнице, иако је то важан регионални путни правац који у Бачком Новом Селу излази директно на реку Дунав (Паневропски коридор VII). Такође општина Бач је заинтересована да општински путеви Л-1 и Л-2, који излазе на реку Дунав (Паневропски коридор VII), добију категорију државног пута од регионалног значаја.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Државни путеви другог реда и општински путеви нису предмет ППРС, већ регионалних просторних планова и просторних планова ЈЛС. Напомињемо да државни пут IБ реда број 12 на петљи Нови Сад исток остварује везу са државним путем IA реда број 1 док државни пут IIА реда број 112 на петљи Сириг остварује везу са државним путем IA реда број 1.</p> <p>Према важећем референтном систему државних путева ЈП Путеви Србије, општински путеви Л-1 и Л2 (СО Бач) нису део мреже државних путева, а прекатегоризација дела друмске мреже није предмет ППРС.</p>
<p>2. На реци Дунав (Паневропски коридор VII) као водно-пловном путу (ППО Бач), у КО Плавна потес „Бућковац“, од посебног је интереса за пограничну општину Бач као и за шири регион, да се планира активирање граничног прелаза према Републици Хрватској (Вуковар), са трајектним терминалом.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Активирање овог граничног прелаза није дефинисано приоритетима на нивоу Републике Србије, наведене активности се могу дефинисати у плановима нижег реда, у складу са значајем за регионални и општински ниво.</p>
<p>3. На реци Дунав у Бачком Новом Селу, Општина Бач је заинтересована да се уреди и изгради прихватни објекат наугичког туризма, односно категорисана марина. Овај локалитет је препознат и „Студијом развоја микролокација марина у АПВ“ (из</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС. Марине нису предмет ППРС, већ просторног плана подручја посебне намене за међународни пловни пут Е-80 Дунав, Регионалног просторног плана АП Војводине и просторног пална ЈЛС.</p>

2018. године) као перспективни локалитет за изградњу марине.	
4. Такође је важно за општину Бач у ППР Србије препознати и сагледати могућности коришћења као водно-пловног пута, део система канала ДТД „Каравуково-Бачки Петровац“ који пролази кроз општину Бач.	4. Примедба се прихвата. У складу са условима ЈВП „Војвођинаводе”, предметни канал ће бити дефинисан у ППРС.
5. Нацртом ППР Србије – Реферална карта бр. 3-б, Енергетика и водопривредна инфраструктура - Електроенергетска инфраструктура, на подручју општине Бач је нужно планирати изградњу ТС 110 kV, са припадајућим ДВ 110 kV.	5. Примедба се прихвата.
6. -У Нацрту ППР Србије – Реферална карта бр 1. Намена простора – мрежа главних путева и пруга и Реферална карта бр. 3-а, Саобраћај и електронске комуникације – саобраћајна инфраструктура није означена а ни предвиђена реконструкција и осавремењавање постојеће регионалне пруге (Бачка Паланка – Бач - Каравуково) која пролази кроз општину Бач.	6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Пруга Каравуково – Бач је стављена ван функције 2015. године, а пруга Бач – Бачка Паланка је демонтирана.
7. Кроз нацрт ППР Србије – Реферална карта бр. 4, Туризам и заштита простора, неопходно је додатно нагласити изузетне вредности целокупног културно-историјског наслеђа општине Бач, као значајног потенцијала за развој туризма у овом делу Покрајине. У складу са наведеним и у складу са важећим Просторним планом подручја посебне намене културног предела Бача, неопходно је истаћи приоритетне пројекте који би афирмисали локалитете од посебног значаја за интерпретирање Културног предела Бача као целине.	7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ наведеног просторног плана подручја посебне намене и његове имплементације.
8. По питањима везаним за комуналну инфраструктуру важно нам је да се Просторним планом дају јасне смернице за управљање комуналним отпадом, системима водоснабдевања, системима за одвођење и пречишћавање отпадних и фекалних вода и слично.	8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Комунални отпад, водоснабдевање и пречишћавање отпадних вода су на адекватан начин за овај ниво стратешког планског документа обрађени у тематским областима 2.5.1.3 и 2.5.5.2. ППРС.

203. Радољуб Видић, достављено електронском поштом, од 19.04.2021.

1. Предметним Нацртом ППРС од 2021. до 2035. године, реферална карта „Оза-саобраћај”, на делу територије општина Куршумлија уцртана је траса постојећих државних путева II реда (Куршумлија - Брзеће и Мерћез - Луковска бања - Лепосавић). Важећом планском документацијом: ППППН акумулација Селова ("Службени гласник РС" бр.	1. Примедбе нису предмет плана (примедбе нису основане). <i>Образложење:</i> Примедбе нису предмет ППРС, већ просторних планова нижег реда. Све саобраћајнице из примедбе су предмет наведеног просторног плана подручја посебне намене и просторног плана ЈЛС и њихове детаљне разраде.
--	--

11/2015), планирано је измештање наведених државних путева ван зоне II санитарне заштите акумулације Селова, односно планирана је изградња:

- „обилазнице око акумулације „Селова” са северне стране, која спаја насеља Селова и Магово у оријентационој траси: одвајање од државног пута ПА реда број 213 код насеља Селова, пружа се постојећом трасом некатегорисаног пута долином Великог потока, затим Ореовачким брдом до Певаштице, а потом између Ђурине липе и Шилка до насеља Марковићи, а онда прати десну односно леву обалу Маговског потока до Магова. Дужина ове обилазнице је око 16 km. Ова траса обилазнице предствљаће најближу везу Куршумлије са НП Копаоник. Изградња ове деонице планира се са технич м карактеристикама које задовољавају безбедно одвијање саобраћаја”;

- изградња сервисно-градилишног пута око акумулације „Селова” којом би се омогућило сервисирање и одржавање акумулације према пројектно-техничкој документацији и режимом саобраћаја којим би се забранило одвијање транзитног саобраћаја;”

а у ППЈЛС Куршумлија (*“Сл. лист Општине Куршумлија” бр. 6/2015*) стоји следеће:

„1) На државном путу ПБ реда бр. 414 Мерћез - Луково - административна линија АП Косово и Метохија, потребно је извршити реконструкцију и изградњу на деоници Луковска бања - Цигански гроб, у дужини 12,5 км. Промена на траси се врши у делу измештања дела овог пута који се потапа акумулацијом (дужина око 400 м) и поклапа се са новопланираном трасом сервисне саобраћајнице око акумулације у дужини од 3 км. У овај путни правац улази ранија деоница пута од крајње северозападне тачке акумулације Селова до измештене обилазнице око језера (дужине око 1,5 км)

2) Државни пута ПА реда бр. 213 Блажево - Мерћез - Куршумлија се мења у делу акумулације Селова, где се планира измештање и реконструкција пута у дужини од 15 км;

3) Државни пута ПА реда бр. 228 Рударе - Пролом - Гајтан -

<p>Негосавље и Државни пут ПА реда бр. 229 Бојник - Магаш - Богујевац - Пролом се задржавају на постојећој траси, уз планирану реконструкцију и изградњу неизграђених и непроходних деоница (према РПП-у Нишавског, Топличког и Пиротског округа).”</p> <p>Сматрамо да је потребно и у ППРС од 2021. до 2035.године предвидети исто.</p>	
<p>2. Предметним Нацртом ППРС од 2021. до 2035. године, реферална карта „036-енергетика”, на делу територије општина Куршумлија уцртане су трасе постојећих далековада. У постојећој планској документацији ППЈЛС Куршумлија наведено је следеће:</p> <p>„Централни део територије општине Куршумлија пресеца ДВ – и 400 kV, број 407 „Ниш 2 – Косово Б”. Кроз средишњи део подручја Плана пролази далековод ДВ 220 kV, број 205/2 Подујево – Крушевац, који је саграђен 1958. године и истекао му је експлоатациони период, као и ДВ 110 kV, број 1185 Куршумлија – Прокупље и број 1222 Александровац – Куршумлија, једним својим делом прелази територију општине Куршумлија”,</p> <p>а у ПГР Куршумлија (<i>“Сл. лист Општине Куршумлија” бр. 35/2016</i>) стоји:</p> <p>„Кроз средишњи део подручја Плана пролази далековод ДВ 220 kV, број 205/2 Подујево – Крушевац, који је саграђен 1958. године коме је истекао експлоатациони период и исти ће бити у функцији док систем 220 kV функционише на нивоу ЕМС-а односно док власник далековада не одлуши да га укине.”</p> <p>С обзиром да постојећи далековод ДВ 220 kV, број 205/2 Подујево – Крушевац пролази кроз густо насељени део Куршумлије сматрамо да је за развој Куршумлије неопходно планирати његово укидање одн. измештање.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Објекти електроенергетске инфраструктуре планирани су на основу услова оператора инфраструктуре за израду ППРС. Измештање предметног далековада се не налази у плану развоја надлежног оператора ЕМС за плански период.</p>

<p>204. ЈПКД Топлица, Драган Милуновић Цуле бр. 2, 18430 Куршумлија, достављено електронском поштом, од 19.04.2021.</p>	
<p>1.У тексту примедбе се сугерише да у Нацрту ППРС треба да се обрати пажња на следеће:</p> <p>1. Положај и траса магистралног цеговода „Селова”, који треба да напаја општину Куршумлију, Блаце,</p>	<p>1. Примедбе нису предмет плана (примедбе нису основане).</p> <p><i>Образложење:</i> Примедбе нису предмет ППРС, већ просторног плана посебне намене за слив акумулације „Селова” и одговарајуће разраде, тј. урбанистичког плана за магистрални цеговод,</p>

<p>Прокупље, Меровину, Ниш и Дољевац на систем водоснабдевања;</p> <p>2. Трасе Примарних цевовода за одвођење отпадних вода на територији града Куршумлија до одвођења до постројења за третман отпадних вода (ПШОВ). Трасе и положај одвођења отпадних вода до постројења за третман отпадних вода за туристичка места: Пролом бања, Луковска бања и Куршумлијска бања;</p> <p>3. Начин одлагања комуналних отпада и припајање регионалном центру „Дољевац” преко пројекта „Чиста Србија”. Неопходно је решити начин прикупљања и одвожења комуналног отпада са територије општине Куршумлија. Локације формирања трансфер станица.</p>	<p>односно плана управљања отпадом и просторног плана ЈЛС за локације трансфер станица.</p>
--	---

205. Станиша Ристић, Водовод Лесковац, достављено електронском поштом, од 19.04.2021.

1. Имајући у виду да је ЈКП Водовод Лесковац корисник акумулације “Барје”, из тог разлога би поставили питање: Да ли се Просторним планом Републике Србије планира изградња мини хидроелектрана у зони акумулације “Барје” и то у горњем току реке Ветернице (у делу изнад улива), у подбранском делу или на магистралном цевоводу сирове воде?

Све ово је из разлога јер је неопходно да би се Просторним планом видно нагласила првенствена функција акумулације “Барје”, а то је водоснабдевање тако да би захватање воде за друге потребе испод коте 370,50 м угрозило корисну запремину предвиђену за водоснабдевање, и на тај начин би се погоршао квалитета воде у акумулацији чиме би се довело у питање водоснабдевање Града Лесковца.

Наиме, хидролошке карактеристике у акумулацијама зависне су осим од природних, у великој мери и од вештачких фактора, изазваних пре свега регулацијом рада бране. Тако да подизање и спуштање нивоа акумулације на брани углавном је неприродног карактера што по екосистем акумулације има изузетно негативне последице.

Сви ови фактори заједно могу довести до повећане бројности непожељних цијанобактерија у акумулацији, “цветања

1. Примедба није предмет плана.

Образложење: Примедба није предмет ППРС, већ просторног плана посебне намене за слив акумулације „Барје”.

Локације МХЕ нису предмет ППРС, већ су у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. дефинисани критеријуми када се могу градити МХЕ. Тај став гласи:

„- Реализација МХЕ уз све постојеће и будуће вишенаменске акумулације, при чему ће код акумулација намењених водоснабдевању МХЕ енергетски користити само вишкове воде из акумулације и неће реметити режим захватања и испуштања воде из акумулације. Такође МХЕ су дозвољене: 1) ако се реализују са отвореним деривацијама које не ометају друге инфраструктурне системе; 2) на средњим водотоцима на којима се може реализовати као каскада проточних МХЕ у кориту за велику воду, по могућности са истом типизираним диспозицијом успорног објекта и опремом (коришћење типа устава које се отварају тако да не чине сметњу течењу при наиласку великих вода); 3) на преносним системима регионалних и других водовода на местима на којима је неопходно оборити притисак; 4) на каналским системима на којима из функционалних разлога постоје денivelације нивоа (пример: ХС ДТД); 5) на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада.”

<p>воде”, а самим тим и до угрожавања водоснабдевачке функције акумулације, па чак и прекид производње и дуготрајни прекид водоснабдевања.</p> <p>Све ово настало би као последица изградњом мини хидроелектрана у подбранском делу како у оквиру испуста за биолошки минимум тако и на цевоводу сирове воде.</p> <p>Уз све ово, треба имати у виду да се пројекат “Коришћење и управљање режимом рада и целокупном опремом за време експлоатације бране Барје” заснива на мерењима протицаја реке Ветернице и других мањих притока, из времена од 50-тих до 80-тих година прошлог века, а да су садашње прилике знатно другачије и прилив воде знатно мањи, што показују мерења протицаја задњих тридесетак година, што такође може знатно допринети компликацијама и отежати функционисање акумулације као изворишта водоснабдевања.</p> <p>Тakoђе све ово дато констатацијом и у Просторним планом посебне намене слива акумулације “Барје” који је и усвојен уредбом владе Републике Србије бр.110-3847/2020 од 21. маја 2020. године, а којим је стриктно наведено да је за било коју експлоатацију акумулације осим водоснабдевања, потребно извршити и надвишење бране за 10 m.</p>	<p>У Табели 23 на стр. 187. ППРС децидно је наведено да је акумулација „Барје” извориште регионалног значаја за Јабланички подсистем у оквиру Доње-јужноморавског регионалног система за снабдевање водом насеља. Према томе, снабдевање водом је апсолутни приоритет акумулације „Барје”, а само пратећа функција те вишанаменске акумулације је и ублажавање поплавних таласа.</p> <p>Планом управљања акумулацијом који треба да уради главни корисник, ЈКП Водовод Лесковац, треба да се дефинишу режими пуњења и пражњења акумулације (диспечерски планови), што није предмет ППРС. Планови управљања треба да буду флексибилни, тако да омогуће делимично пуњење и резервног простора у периодима када су мање вероватноће наиласка поплавних таласа, уколико је то у складу са примарним циљевима акумулације – водоснабдевањем и одржањем квалитета воде у акумулацији. Пошто се ради о акумулацији за снабдевање водом насеља, неопходно је свим управљачким мерама одржавати квалитет воде у акумулацији да не буде лошији од мезотрофног стања. О томе се мора водити рачуна и при планирања управљања акумулацијом, али и у свим мерама санитарне и антиерозионе заштите акумулације.</p> <p>Имајући то у виду, ЈКП Водовод Лесковац, као примарни корисник акумулације, својим плановима управљања треба да сам одлучи како ће се и са каквим режимима користити акумулација „Барје”, имајући у виду и јако важан циљ, да се акумулација одржава у режиму квалитета који је примерен снабдевању водом насеља у оквиру Јабланичког подстема.</p>
<p>2. Просторним планом треба предвидети и депонијске преграде на притокама акумулације (где је пројектом предвиђено 15), а пре свега на изградњу преосталих 6 депонијских преграда и то пре свега на реци Ветерници. Основна функција депонијских преграда, представља заштиту акумулације од таложења нанаоса који у знатној мери утиче на квалитет воде у самој акумулацији, као и на сам експлатациони век саме акумулације за потребе водоснабдевања, како би се грађанима Града Лесковца обезбедиле довољне количине воде и у будућности.</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС, већ просторног плана посебне намене за слив акумулације „Барје”.</p> <p>Депонијске преграде су веома битне за акумулацију „Барје”, као и за друге акумулације које служе за снабдевање водом, јер се и њима штите акумулације од процеса еутрофикације и засипања. Тај ниво детаљности није предмет ППРС, али те објекте обавезно треба унети у ППППН за слив акумулације. Њихову реализацију треба да иницира и да на њој инсистира примарни корисник тражећи за то средства и од Републичке дирекције за воде, јер су то објекти који пројектно витално функционално допуњавају конфигурацију објекта „Барје”. То треба третирати као посао и обавезу којом држава треба да заокружи</p>

	реализацију тог система. У суштини, без тих депонијских преграда и без одговарајућих антиерозионих мера у сливу, који траба да значајно смање унос наноса и нутријената у акумулацију, објекат акумулације „Барје” се не може сматрати завршеним. То је кључно полазиште за наступ у Републичкој дирекцији за воде при тражењу средстава за ту врсту објеката и радова.
--	---

206. Општина Врњачка Бања, Крушевачка 17, 36210 Врњачка Бања, достављено електронском поштом, од 20.04.2021.

1. Имајући у виду да Нацртом ППРС није планирана бицикличка стаза у делу од Појата до Чачка, односно Трбушана, предлажемо да се у циљу обезбеђења инфраструктуре за ширу туристичку понуду Врњачке Бање и околине предвиди „Потенцијална међународна бицикличка стаза” од Појата до Чачка, односно Трбушана постојећим путем ДП ИБ.	1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Предметна бицикличка стаза је планирана до границе са БИХ, а не до Трбушана и на тај начин је учртана и приказана на картама ППРС.
2. Такође предлажемо да се предвиде, јер се из документа не закључује да су нацртом Плана и Извештајем предвиђене као и заштитне шуме Врњачке бање којима газдују ЈП Шуме Гоч.	2. Примедба се прихвата. Примедба се прихвата на следећи начин: У задњем реду на страни 48. после речи: „ЈП Шуме Гоча” додати у загради: „(водозащитне шуме Врњачке Бање)”. <i>Образложење:</i> Одлуком Скупштине општине Врњачка Бања од 28.02. 1986. део Доњеибарског шумског подручја издвојен је у заштитне шуме изворишта вода (видети више у публикацији „Водозащитне шуме Врњачке Бање, Медаревих и сар., 2000). Напомињемо да су ове шуме интегрисане у збирним табелама и циљевима.

207. Марин Крешић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.

1. У поглављу 2.5.1.3.6. текста ППРС (Хидроенергетика) не планирати нигде и микакве МХЕ као доказано штетне и од јавности јасно означене као неприхватљиве.	1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС није планиран размештај МХЕ, већ су у делу 2.5.1.3.6. (задња алинеја на стр. 193.) дефинисани критеријуми за њихову изградњу. Постоје ситуације, а оне су наведене у тим критеријумима, када еколошки, енергетски и економски не би било одговорно да се такви објекти не саграде (пример је агрегат МХЕ који енергетски користи проток који из акумулација мора да се испушта као еколошки проток). Дефинисаним критеријумима потпуно се искључују МХЕ код којих се читав пад за енергетско коришћење остварује дугачким цевоводним деривацијама.
---	---

<p>2. У поглављу 2.5.1.3.8. (Заштита вода од загађивања) неприхватљиво је изјавити да Република Србија нема сопствене економске могућности да наведене радове сакупљања и пречишћавања отпадних вода насеља реализује у планском периоду, да се реализација мора ослањати већим делом на спољашње изворе финансирања (ЕУ фондови, кредити), па да ни тада неће бити могуће спровести све мере предвиђене Директивом ЕУ о водама у планском периоду, већ да треба извршити приоритизацију пројеката за реализацију. То би значило да се унапред прихвата оправдање да се ти погони не граде! Потребно је планом утврдити недвосмислену обавезу и рокове за спровођење.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата и делимично није основана. <i>Образложење:</i> У ППРС се врло јасно истиче ургентност и значај иградње постројења за пречишћавање отпадних вода у планском периоду, и у питању је комплексан задатак који захтева велика средства и дуго време за имплементацију. Констатација у ППРС о суженим економским могућностима је потпуно тачна, и није дефетистичка, већ упућује на јасно дефинисање приоритета. Приоритет се утврђују свуда у свету. То је урађено и у ППРС у делу 3.1. ППРС у тачци 3.5. (стр. 356-357) дефинисани су критеријуми и наведена конкретна ППОВ која имају приоритет. Напомињемо да су за плански период ППРС до 2035. године дате формулације које су у пуном складу са домаћом регулативом. Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016) предвиђа да агломерације (насеља) преко 2000 еквивалентних становника имају рок до 31. децембра 2040. године да имплементирају пречишћавање отпадних вода до прописаног нивоа. Потребно је прецизирати наводе, да Република Србија и даље не располаже само сопственим средствима, тако да се за пројекте пречишћавања отпадних вода користи подршка међународних извора финансирања.</p>
<p>3. У ППРС неприхватљиво је цело поглавље 2.5.1.4.4. (Развој сектора рударства у домену неметаличних минералних сировина) и нетачна је произвољна и ничим утемељена тврдња да ће кључан за развој сектора неметаличних индустријских МС, али и од великог значаја за рударски сектор у целини, у периоду до 2025. године периоду бити почетак експлоатације јадарита и екстракција бората у Јадарском басену и почетак експлоатације бората у Јарандолском басену. Због тога га је потребно из плана у потпуности избацити.</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата и делимично није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није аргументована и нису изнете чињенице које доказују наведене тврдње. За потребе развоја пројекта „Јадар” донет је Просторни план подручја посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар” („Службени гласник РС”, број 26/20). То је довољан основ да се експлоатација литијума наведе као планско решење. Све даље активности се спроводе у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о рударству и другим законима. Детаљнији подаци ће бити предмет каснијих истраживања, израде студија оправданости, студија процена утицаја на животну средину и др., на основу којих ће се од стране надлежних државних органа донети одлука о томе да ли ће почети експлоатација. Биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој</p>

	<p>претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.</p>
<p>4. Поглавље 2.5.1.4.6. (Заштита животне средине, санација и ремедијација рударских објеката) потребно је недвосмислено допунити строгим условима који морају бити испуњени да би се било каква експлоатација одобравала.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У тексту ППРС је наведено довољно елемената за стратешки ниво планирања, док је прописивање детаљнијих услова предмет планских докумената нижег реда, на првом месту просторних планова подручја посебне намене.</p>
<p>5. Из поглавља 3. имплементација, 3.1. приоритетна планска решења до 2025. године из поглавља под 11. Управљање отпадом, избацити тачку 11.3. - Изградња постројења за добијање енергије спаљивањем отпада капацитета 340.000 т/годишње на локацији у Београду, као штетну, неприхватљиву еколошки и економски.</p>	<p>5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Наведено планско решење је стечена планска обавеза за коју је урађен и усвојен урбанистички план, урађена је техничка документација и издата грађевинска дозвола.</p>
<p>6. На рефералној карти 1 (намене) уместо у једној категорији представити одвојено постојеће и планиране намене експлоатација минералних сировина.</p>	<p>6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Према условима и подацима МРЕ за израду ППРС постоје експлоатациона поља (она која се експлоатишу) и поља где су истражни радови, односно друге активности које претходе експлоатацији. Приказ намене у склопу експлоатационих поља није предмет ППРС, већ просторних планова подручја посебне намене,</p>
<p>7. На рефералној карти 3 (енергетска и воднопривредна инфраструктура) не планирати нове термоелектране, поготову што се означене локације нигде не спомињу у поглављу 2.5.1.4.2. (Развој сектора рударства у домену енергетских минералних сировина) нити су означене на Тематској карти 4.</p>	<p>7. Примедба се делимично прихвата. На Рефералној карти 3б провериће се и ускладити симболи за потенцијалне термоелектране са текстуалним делом и прихваћеним примедбама на ППРС.</p>
<p>8. Иако постоји одређена категоризација на Тематским картама у тексту ППРС, неприхватљиво је да се на рефералној карти 4б (животна средина) само констатује угроженост генерално, сврставањем експлоатације сировина и пољопривреде у исту категорију! Уместо тога неопходно је да се означе зоне обавезне заштите или санације, зоне забрана и друго, примерено теми карте.</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Категоризација животне средине дата је у текстуалном делу ППРС, а на Рефералну карту 4б су само пренета конкретна подручја. Експлоатација сировина и пољопривреда нису у истој категорији. Пажљивијим читањем текста и увидом у легенду карте види се да у Подручје квалитетне животне средине спадају пољопривредна подручја, а у Подручја угрожене животне средине зоне</p>

	интензивне пољопривреде што је битно другачије због интензивног коришћења агрохемијских средстава и третирања земљишта. У ову категорију спадају и подручја експлоатације минералних сировина. Категоризација је методолошки урађена као и у ППРС 2010.године и у складу са међународним стандардима.
<p>9. На свим рефералним картама кориговати трасе планираних ауто путева односно државних путева IA реда, тако да не нарушавају или пресецају националне паркове, заштићене природне пределе и штићене комплексе, а уз то јасно формулисати да су све трасе начелне, те да ће се утврдити тек даљом планском разрадом.</p>	<p>9. Примедба се делимично прихвата, а делимично није основана. <i>Образложење:</i> Нетачно је да су сви саобраћајни коридори на картама ППРС начелно дати. Унети су тачни коридори планираних саобраћајница за које постоји урађена техничка и планска документација у складу са законом. Ови коридори не нарушавају заштићена подручја (укључујући и националне паркове). У највећем делу не пролазе кроз заштићена подручја, а тамо где пролазе дефинисане су мере, начини и услови под којим могу да се формирају саобраћајни коридори и презентоване су у планској документацији а детаљно обрађене у техничкој документацији, која се бави детаљном разрадом за те коридоре. Код осталих саобраћајних коридора који су у разради дефинисана је у поглављу 3. о имплементацији ППРС обавеза израде законом прописане документације у оквиру које се обрађује и однос према заштићеним подручјима. Ти коридори су приказани орјентационо на картама ППРС, а коначне трасе ће бити дефинисане у изради наведене документације што је врло јасно дефинисано у ППРС.</p>

208. Милица Томашевић, председница Програмског одбора Савез еколошких организација Србије с.р., достављено лично на Јавној седници, од 05.07.2021.

<p>1. Суштинска примедба је да да је уочен конфликт интереса, што је недопустиво, пошто су Нацрте ППРС и СПУ за МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ РС донеле исте институције, а у неким случајевима и исти извршиоци. Тако су, на пример, проф. др Марина Илић и проф. др Александар Јововић у исто време и у радној групи ППРС и СПУ. Тај конфликт интереса, који је плус на примеру А. Јововића који је у сукобу интереса и може постојати сумња да су кривично дело корупције јер отворено заступа интересе инвеститора где су он и његов факултет ангажовани за инвеститоре који су у свету на црној листи загађивача и рушитеља културних добара као што је Рио</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Не постоји законско ограничење да чланови радног тима ангажовани на изради ППРС буду ангажовани и на изради СПУ. Поред тога, не може се говорити о конфликту интереса с обзиром да доносиоца одлука о ППРС и СПУ нису обрађивачи, нити чланови радних тимова, већ надлежне институције.</p>
---	---

<p>Тинто а у исто време је члан скоро свих радних група за израду закона, стратегија Р. Србије које су писане онда за потребе инвеститора а на штету Владе Р. Србије и њених грађана! Због конфликта интереса израђивача ових стратешких докумената ППРС и СПУ се не могу прихватити.</p>	
<p>2. У предложеном Нацрту ППППН, који се позива на ППРС, предвиђена је градња Цевовода од бране Стубо-Ровни, за наводњавање ваљевског краја, што је дискутабилно из више разлога. Брана је опасан пројекат, реликт прошлости, за које се постојање сада тражи сврха. За овај „пројекат“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - не постоји Студија процене утицаја на животну средину; - Ваљеву, поред квалитетних извора Пакље, ова вода не треба; - тражимо на увид употребну дозволу; - веома неодговорно се правити инвестициона улагања и трошити буџетска средства и остале ресурсе да се израђује Цевовод при чињеници да оваква акумулација воде има животни век око 30 година! После тога ће то бити бара са проблематичним квалитетом воде и опасним муљем. Зашто би се онда правила толика инвестициона улагања? - посебан проблем је и сеизмолошка „процена“, тј. опасност од пуцања бране. 	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наводи се више констатација и захтева који се не односе директно на ППРС. Брана, акумулација Стуборовни и регионални водовод су стечене обавезе и највећим делом изведени капиталани објекти који су утврђени у претходном периоду кроз: Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10); Уредбу о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Колубарског и Мачванског управног округа („Службени гласник РС”, број 11/15), као и Просторни план подручја посебне намене слива акумулације „Стуборовни” („Службени гласник РС”, број 20/09). У завршној процедури је ЈУ и усвајање ППППН регионалног Колубарског система снабдевања водом који се ради на основу иновираних пројектно-техничке документације за трасу цевовода. Реализација пројекта Колубарског регионалног система водоснабдевања представља приоритет и има подршку програма Европске уније кроз припрему пројеката у сектору водопривреде, Владе Републике Србије, као и Канцеларије Председника Републике Србије. Изградња Колубарског регионалног система снабдевања водом, са одвојцима према насељима која се непосредно или посредно везују за овај систем, директно ће допринети бржем развоју обухваћених делова Колубарског управног округа (Ваљево, Дивчибаре, Мионица, Љиг, Уб и Лајковац), Мачванског управног округа (Коцељева) и Града Београда (Лазаревац), у првом реду у погледу обезбеђења недостајућих и квалитетних количина воде за пиће која се не могу у довољној мери обезбедити из локалних изворишта. С обзиром да количине расположивих воде из локалних изворишта нису довољне и да се временом смањују, овај пројекат представља приоритет од стратешког значаја и предуслов бржег привредног и социјалног развоја наведених подручја.</p>
<p>3. Заинтересована јавност о свему наведеном треба да буде обавештена и док се не разјасне ова питања и јасније</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС.</p>

дефинишу, ППРС и СПУ се не могу прихватити.	
---	--

209. Душан Бајатовић – Гастрас, Народног фронта 12, 21000 Нови Сад, 351-01-00403/2021-11, од 23.06.2021.

<p>1. План је обухватио ППППН магистралног гасовода (интерконтектор) граница Бугарске – граница Мађарске и компанија Гастрас д.о.о. нема планираних проширења. Молим Вас да у текстуалном делу плана исправите „Турски ток“ у званичан назив гасовода „магистрални гасовод граница Бугарске – граница Мађарске)</p>	<p>1. Примедба се прихвата. У складу са прихваћеном примедбом у два поглавља 1.6.4.3.2. оцена потенцијала и ограничења, у ставу 1. и 3.1. Приоритетна планска решења до 2025. године, тачка 9. Енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност, подтачка 9.3.1. извршиће се усклађивање термина и назива, тако да се речи: „Турски ток“ замњеују речима: „магистрални гасовод граница Бугарске – граница Мађарске.” На овај начин ће то бити усклађено и са осталим деловима ППРС где је овај назив планског решења био исправно наведен.</p>
---	--

210. Бобан Симић, секретар Општине Брус, 351-01-002030/2021-11, од 14.06.2021.

<p>1. У прилогу овог дописа достављано вам Одлуку о забрани изградње малих хидроелектрана на територији општине Брус број 350-90/2021-I коју је Скупштина општине Брус донела на седници одржаној дана 28.05.2021. године, а у складу са чланом 3. наведене Одлуке, како би ваше Министарство преузело радње из своје надлежности да се у Просторном плану Републике Србије од 2021-2035. године, не планира изградња деривационих-цевоводних малих хидроелектрана на територији општине Брус, већ да се размотри могућност за изградњу прибранских малих хидроелектрана без угрожавања екосистема и водоснабдевања и да се до усвајања Просторно плана Републике Србије од 2021-2035. године, забрани градња деривационих-цевоводних малих хидроелектрана на територији општине Брус.</p>	<p>1. Није примедба, већ питање на које се даје одговор. У делу 2.5.1.3.6. ППРС у задњој алинеји на стр. 193. дефинисани су критеријуми када могу да се граде МХЕ којима је искључена могућност изградње деривационих објеката са цевоводима. Та алинеја гласи: „- Реализација МХЕ уз све постојеће и будуће вишенаменске акумулације, при чему ће код акумулација намењених водоснабдевању МХЕ енергетски користити само вишкове воде из акумулације и неће реметити режим захватања и испуштања воде из акумулације. Такође МХЕ су дозвољене: 1) ако се реализују са отвореним деривацијама које не ометају друге инфраструктурне системе; 2) на средњим водотоцима на којима се може реализовати као каскада проточних МХЕ у кориту за велику воду, по могућности са истом типизираним диспозицијом успорног објекта и опремом (коришћење типа устава које се отварају тако да не чине сметњу течењу при наиласку великих вода); 3) на преносним системима регионалних и других водовода на местима на којима је неопходно оборити притисак; 4) на каналским системима на којима из функционалних разлога постоје денivelације нивоа (пример: ХС ДТД); 5) на местима некадашњих воденица, уз коришћење њихових доводних и одводних вада.”</p>
--	---

	<p>У ППРС није дат просторни размештај МХЕ, јер то није предмет овог већ планских докумената нижег реда, у првом реду просторног плана ЈЛС. Општина може, својом одлуком, да забрани изградњу МХЕ на својој територији до израде новог ППО, а да у тај нови ППО унесе само оне објекте МХЕ за које оцени да јој одговарају, а који испуњавају критеријуме утврђене на стр. 193. ППРС.</p> <p>Такву забрану су већ донеле неке општине (Бољевац, Власотинце, Пирот, итд.) и оне нису у колизији са ППРС.</p> <p>Наведена одлука СО Брус није у колизији са делом који се односи на МХЕ у ППРС.</p>
--	---

IV ПРИМЕДБЕ НА ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА СА ЗАКЉУЧЦИМА КОМИСИЈЕ

Скраћени приказ поднетих примедба на Извештај о стратешкој процени утицаја са закључцима Комисије по свакој примедби и кратким образложењем:

1. Покрајински завод за заштиту природе, Радничка 20а, 21101 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 28.4.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 21.)	
<p>1. Страна 8, поглавље: 1.2.1. Кратак преглед садржаја просторног плана, Еколошки аспекти развоја пољопривреде, тачка 1: Након речи: „између пољопривредних“, додати реч „акватичних“. На крају реченице додати текст: „као и садњом заштитног зеленила ка влажним стаништима“.</p>	<p>1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>2. Страна 8, поглавље: 1.2.1. Кратак преглед садржаја просторног плана, Еколошки аспекти развоја пољопривреде, тачка 5: Након речи у загради: „мочваре“, додати речи „ливаде и пашњаци“.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>3. Страна 9, поглавље: 1.2.1. Кратак преглед садржаја просторног плана, Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство, пасус 1, тачка 2:</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на</p>

<p>Након речи: „виталности шумских екосистема“, додати речи „подизање опште просечне старости шума, њихове спратовности и структуре“.</p>	<p>очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>4. Страна 18, поглавље: 1.2.1. Кратак преглед садржаја просторног плана, Заштита, уређење и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела, пасус 4, алинеја 1: Испред речи: „Рамсарску листу“, брисати реч: „УНЕСЦО“.</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>
<p>5. Страна 62, табела 3.2. Позитивни утицаји: Реч: „урушавања“, заменити речју: „деградације“.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p>
<p>6. Страна 63, поглавље 3.1. Процена утицаја варијантних решења и разлози за избор нејповољније варијанте, тачка 2 Оптимистични сценарио: Речи: „реализују тврде дефиниције одрживог развоја“, заменити речима: „реализацију еколошки оправданијег, економски одговорнијег и социјално прихватљивијег одрживог развоја“.</p>	<p>6. Примедба се прихвата.</p>
<p>7. Страна 69, табела 3.4. ред Туризам, колона Реалистични сценарио Б: На крају реченице додати текст: „реализују тврде дефиниције одрживог развоја“, заменити речима: „посебно на заштиту природе, биодиверзитета и предела“.</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p>
<p>8. Страна 72, табела 3.7. ред Развој планинског туризма: На крају реченице додати текст: „пре свега изван заштићених подручја и у подножјима планина“.</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>9. Страна 73, табела 3.7. ред Изградња нових ветроелектрана: На крају реченице додати текст: „изван заштићених подручја и подручја изражене миграције птица и слепих мишева“.</p>	<p>9. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

	Напомињемо да у тексту ППРС није дат став о локацији ветроелектрана у односу на заштићена подручја природног наслеђа, јер то није предмет ППРС већ законског основа у сектору заштите природе.
10. Страна 74, табела 3.7. ред Детаљно утврђивање граница подручја и других елемената националне еколошке мреже: На крају реченице додати текст: „уз развој система управљања и финансирања“.	10. Примедба се прихвата.
11. Страна 74, табела 3.7. ред Идентификација подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000: Након рећи: „Идентификација“, додати речи: „и имплементација“.	11. Примедба се прихвата.
12. Страна 83, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Обнављање екосистемских и производних функција напуштених и запарложених пољопривредних земљишта: Уместо реченице: „Планско решење не имплицира негативне ефекте“, ставити реченицу: „То у одређеним случајевима може негативно утицати на биодиверзитет и предео, кроз поновно интензивирање обраде земљишта, уз примену механизације, ђубрива и хемијских препарата“.	12. Примедба се прихвата.
13. Страна 85, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Развој планинског туризма: Речи: „може имати значајне позитивне утицаје“, заменити речима: „може имати значајне негативне утицаје“.	13. Примедба се прихвата.
14. Страна 87, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Изградња нових ветроелектрана: На крају текста додати реченицу: „Посебан негативан утицај на биодиверзитет се може манифестовати кроз кумулативни ефекат више изграђених ветроелектрана на одређеном простору“.	14. Примедба се прихвата.
15. Страна 89, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Заштита природних вредности кроз повећање укупне површине под заштитом на 10,5% територије Републике Србије: На крају текста додати реченицу: „Позитиван ефекат се не може у пуној мери постићи само повећањем површине под	15. Примедба се прихвата.

заштитом простора, већ пре свега уз успостављање одговарајућег зонирања заштићеног простора и адекватне мере заштите, укључујући забране и ограничења коришћења простора и ресурса“.	
16. Страна 90, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Детаљно утврђивање граница подручја и других елемената еколошке мреже: На крају текста додати реченицу: „Уз унапређење мреже централних подручја еколошке мреже неопходно је и адекватно управљање и финансирање“.	16. Примедба се прихвата.
17. Страна 90, поглавље 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Идентификација подручја за европску еколошку мрежу NATURA 2000: Након речи: „Идентификација“, додати речи: „и имплементација“.	17. Примедба се прихвата.
18. Страна 92, табела 3.9. тачка 4: Речи: „Копачки рит“, заменити речима: „Ковиљско-петроварадински рит“.	18. Примедба се прихвата. Напомињемо да је примедба прихваћена у склопу примедби на ППРС.
19. Страна 97, поглавље 3.6.5. Мере заштите биодиверзитета, геодиверзитета и природних добара, пасус 1, алинеја 15: Унутар заграде на почетку додати речи: „централна подручја еколошке мреже“.	19. Примедба се прихвата.
20. Страна 97, поглавље 3.6.6. Мере заштите предела, пасус 1, алинеја 1: Речи: „оштећену или суву вегетацију са истим примерцима“, заменити речима: „алохтону, оштећену и физиолошки недовољно отпорну вегетацију са аутохтоним и виталним јединкама биљака“.	20. Примедба се прихвата.
21. Страна 115, табела, тачка 4. Подручја веома квалитетне животне средине: Речи: „Копачки рит“, заменити речима: „Ковиљско-петроварадински рит“.	21. Примедба се прихвата. Напомињемо да је примедба прихваћена у склопу примедби на ППРС.

2. Бранислава Јањушевић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 24.)
2. подброј:
1. Добривоје Милосављевић, достављено електронском поштом, од 28.4.2021.
2. Ненад Малетин, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
3. Ненад Перић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
4. Биљана Савић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
5. Божа Марошан, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
6. Наташа Степановић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
7. Горан Маљковић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
8. Мина Петровић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
9. Гордана Стојнић, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.

10. Слободан Маринков, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.
11. Игор Михајловић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
12. Љиљана Новинић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
13. Маријана Михајловић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
14. Бранка Зебић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
15. Стефан Заилац, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
16. Владимир Савић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
17. Немања Стевановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
18. Сања Видаковић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
19. Ивана Филиповић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
20. Владимир Филиповић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
21. Вишња Ребић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
22. Андреја Марини Тановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
23. Владимир Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
24. Владимир Петровић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
25. Тања Ивановић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
26. Ненад Живковић, 26000 Панчево, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
27. Драгиша Ћалић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
28. Маја Пујин, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
29. Тијана Барашевић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
30. Ана Инић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
31. Зорица Прпа, 26000 Панчево, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
32. Ивана Лалић-Андрић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
33. Ђорђе Срећковић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
34. Љиљана Стојнов, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
35. Борис Сокола, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
36. Вукан Карацић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
37. Живана Крејић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
38. Зорица Голубовић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
39. Срђан Стефанов, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
40. Љубица Матејчић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
41. Андреја Назибеговић, достављено електронском поштом, од 30.04.2021.
42. Александар Нинић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
43. Никола Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
44. Марина Томић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
45. Јасмина Мирковић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
46. Ирена Окретић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
47. Марија Миљић, достављено електронском поштом, од 01.05.2021.
48. Александар Ђурчић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
49. Иван Ковачевић, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
50. Марија Ранђеловић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
51. Марјан Лукић, Панчево, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
52. Марио Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
53. Весна Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
54. Надежда Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
55. Миливој Опричић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
56. Невена Коруј, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
57. Мохд Абу Хамди, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
58. Мицха Хамди, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.

59. Драгица Шуц (Schütz), достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
60. Филип Лалић, 26000 Панчево, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
61. Јелена Ђулвезан Милковић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
62. Јованка Ивковић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
63. Илдико Ердеи, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
64. Срђан Васић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
65. Добривоје Милосављевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
66. Лана Гајић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
67. Соња Ђорђевић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
68. Милица Ускоковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
69. Јелена Константиновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
70. Радмила Кукрика, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
71. Гордана Топић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
72. Милош Петровић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
73. Милица Стошић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
74. Оливера Штетин, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
75. Зорица Милосављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
76. Јелена Миловановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
77. Слободан Јеличић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
78. Душан Пупић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
79. Душан Тркуља, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
80. Владан Оберкнежев, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
81. Радосав Урошевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
82. Теа Николић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
83. Будимир Бабић, Еколошко удружење Авалон, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
84. Гордана Трбић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
85. Марија Вулетић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
86. Ана Кајловић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
87. Милика Анђелковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
88. УГ Институт за истраживање корупције Кареја, 26000 Панчево, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
89. Синиша Јанковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
90. Љубивоје Ускоковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
91. Марко Врба, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
92. Дарко Врба, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
93. Славица Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
94. Данило Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
95. Александра Јованов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
96. Немања Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
97. Наташа Ђурковић-Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
98. Александар Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
99. Маријана Васић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
100. Немања Стојић, 26000 Панчево, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
101. Тијана Пешић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
102. Гордана Гаврић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
103. Никола Миладиновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
104. Маја Божић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
105. Марија Добрић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.

106. Александра Алексић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
107. Горан Ратковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
108. Веља Раденковић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
109. Владимир Тимић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
110. Данијела Мијаиловић Тимић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
111. Даница Вулићевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
112. Александар Штиглић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
113. Хелена Поповић (Porovich), достављено електронском поштом, од 20.04.2021.
114. Маја Атанасијевић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
115. Милена Јерков, Панчево, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
116. Сања Коларов, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
117. Драгана Влајнић Крстевски, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
118. Драшко Гомбоц, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
119. Јелена Сарафијановић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
120. Маша Максимовић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
121. Велибор Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
122. Александра Николић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
123. Ивана Окретић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
124. Игор Ранисављев, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
125. Милана Зарић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
126. Рената Томас, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
127. Ивана Орлов Гајан, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
128. Беата Керекеш, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
129. Дарко Крецуљ, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
130. Иван Максимовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
131. Вељко Капунац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
132. Снежана Станковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
133. Ненад Ранковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
134. Бранка Реметић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
135. Наташа Ленђел, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
136. Соња Косановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
137. Владимир Мартић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
138. Весна Мартиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
139. Драгана Бијелић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
140. Бранко Рашета, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
141. Жељко Рајачић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
142. Лазар Кебић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
143. Магдалена Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
144. Бојана Брајков, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
145. Силвана Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
146. Бранка Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
147. Обрад Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
148. Марија Стјепановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
149. Марија Самарцић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
150. Милан Зарић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
151. Снежана Кнежевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
152. Милан Деспотовски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
153. Божана Кнежевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
154. Љиљана Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

155. Дејан Гроздановски, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
156. Александар Лазић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
157. Анђела Дубљевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
158. Миодраг Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
159. Светлана Вуковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
160. Никола Тодоровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
161. Надежда Контић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
162. Ивана Дакић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
163. Миљана Новаковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
164. Милана Мијатовић, достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
165. Марко Симић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
166. Небојша Мркаљ, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
167. Сандра Вујић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
168. Сања Соларевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
169. Миодраг Шкундрић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
170. Борис Станић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
171. Предраг Младеновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
172. Мила Перишић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
173. Слађана Јеремић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
174. Дејана Мијалковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
175. Гордана Лазић Велован, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
176. Драгана Зечевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
177. Вук Палибрк, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
178. Милош Дечов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
179. Петер Крајнц, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
180. Александар Веселиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
181. Давид Поноћко, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
182. Весна Гајић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
183. Сандра Козомара, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
184. Јасмина Вујовић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
185. Игор Гардиновачки, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
186. Милица Прокић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
187. Жељко Владисављев, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
188. Катарина Алексић, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
189. Драгана Милановић, 350-01-00731/2021-11, од 07.05.2021.
190. Милица Дуждевић, 350-01-00729/2021-11, од 07.05.2021.
191. Драгана Ракић, 350-01-00765/2021-11, од 04.05.2021.
192. Иван Трифуновић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
193. Константин Илијевић, 350-01-769/21, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
194. Ксенија Милићевић, 350-01-796/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
195. Лидија Илић, 350-01-793/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
196. Љиљана Милићевић, 350-01-794/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
197. Марија Вукадиновић, 350-01-791/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
198. Миљана Илијевски, 350-01-795/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.
199. Немања Илић, 350-01-792/21, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.

200. Ненад Кукић, 350-01-788/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
201. Предраг Крстевски, 350-01-786/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
202. Катарина Кухарик, 350-01-00789/2021-11, од 04.05.2021.	
203. Илија Бакић, 350-01-00752/2021-11, од 04.05.2021.	
204. Аница Арсић, 350-01-00758/2021-11, од 04.05.2021.	
205. Драган Грујић, 350-01-00759/2021-11, од 04.05.2021.	
206. Јон Лелеа, 350-01-00755/2021-11, од 04.05.2021.	
207. Јовица Ерден, 350-01-756/21, од 04.05.2021.	
208. Оливија Русовац, 350-01-00753/2021-11, од 04.05.2021.	
209. Саво Луковић, 350-01-00745/2021-11, од 04.05.2021.	
210. Драгица Станојловић, 350-01-692/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
211. Марко Батур, 350-01-696/2021, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
212. Мирослав Тодоровић, 350-01-00693/2021-11, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
213. Драган Стевановски, 350-01-00691/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
214. Гертруда Моргестери Лелеа, 350-01-00681/2021-11, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
215. Његош Милићевић, 350-01-00685/2021-11, достављено електронском поштом, од 02.05.2021.	
216. Слободан Добрић, 350-01-00689/2021-11, од 04.05.2021.	
217. Снежана Баралић-Бошњак, 350-01-00687/2021-11, од 05.05.2021.	
218. Вељан Илијевски, 350-01-00684/2021-11, од 02.05.2021.	
219. Војка Трифуновић, 350-01-00686/2021-11, од 04.05.2021.	
220. Стојка Недељковић, 350-01-744/2021, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.	
221. Биљана Керић, 350-01-661/2021, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.	
222. Денко Томчев, 350-01-00677/2021-11, од 04.05.2021.	
223. Милан Петровић, 350-01-00663/2021-11, од 29.04.2021.	
224. Милка Поповић, 350-01-00702/2021-11, од 05.05.2021.	
225. Александра Стојсављевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
226. Жана Ускоковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
1. ... Такође се наводи у Извештају о Стратешкој Процени Утицаја Просторног плана р. Србије на стр. 86. следеће: <i>“Планско решење: Развој железничке мреже – ово планско решење имаће негативне утицаје на подручјима где ће доћи до пренамене замљашта, пресецања еколошких коридора и диференцирања станишта. Такође ће утицати и на измену предела.”</i> У Извештају СПУ не постоји никаква анализа ни смернице које се тичу заштите становништва у близини теретних обилзаних пруга нити се бави могућим акцидентима (нпр. Искање цистерне или друге возне гарнитуре са теретне пруге, а која садржи опасне материје). Потребно је детаљније обратити ову тему.	1. Примедба се делимично прихвата. СПУ није инструмент који се обрађују технички аспекти утицаја, па на овом ниову није могуће утврђивање удесних ситуација на пругама. Процена ризика на објекте и становништво као последица могућег ризика од удеса је предмет Студије о процени утицаја пројекта на животну средину и процене ризика од удеса која се базира на моделовању и егзактним инпутима. Поред тога, СПУ се ради за планска решења која постоје у ППРС и разматрање других планских решења и варијанти трасе је могуће само уколико су таква решења предложена у ППРС. Како би се додатно истакао значај сагледавања наведеног проблема, табела 3.8 СПУ ће се допунити проценом могућег утицаја оваквог и сличних планских решења у односу на заштиту и унапређење здравља становништва и допуном

	<p>смерница за прецизно утврђивање зоне утицаја приликом релаизације оваквих пројеката. У односу на смернице за заштиту становништва у близини теретних обилазних пруга, текст СПУ ће бити допуњен смерницом која предвиђа утврђивање зоне утицаја на становништво дуж теретних обилазних пруга и процену ризика од удеса у току израде студија о процени утицаја пројекта на животну средину.</p> <p>На тај начин ће доносиоци одлука имати јасну представу о потенцијалним утицајима овог и сличних планских решења, на животну средину и у складу са тим доносити одлуке.</p>
<p>2. ... Потребно је извршити брисање шрафуре /легенде “Експлоатација минералних сировина” са подручја СПР Делиблатска пешчара која се тренутно налази на рефералној карти 1. “НАМЕНА ПРОСТОРА“ као и да се избаци могућност било какве експлоатације минералних сировина из свих текстуалних делова ППРС Нацрта и Стратешке процене ППРС, а тиче се Специјалног природног резервата.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>3. ... Позивамо вас да примените препоручене мере заштите за подручја угрожене животне средине из Извештаја о стратешкој процени утицаја ППРС на животну средину, које налажу да се обезбеде <i>„решења и опредељења којима се спречава даља деградација и побољшава постојеће стање, како би се умањили ефекти деградације животне средине као ограничавајућег фактора развоја. У овим подручјима је потребно спречити даље загађивање и деградацију животне средине, ограничити лоцирање делатности које загађују и деградацију животну средину и предузети мере заштите при лоцирању нових делатности, посебно оних са изразито негативним утицајима на животну средину.“</i></p> <p>Према Извештају о СПУ (страна 87) планирана изградња нових термоенергетских капацитета имаће негативан утицај на животну средину, а очекују се кумулативни и сергијски негативни утицаји на ширем подручју планираних пројеката.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Термоелектране на угаљ у постојећој Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године наведене су у ППРС само као потенцијалне, тако да је за њихову евентуалну изградњу неопходна израда детаљних студија и анализа заштите животне средине у складу са будућим захтевима климатских промена и прописима ЕУ. Извесност изградње нових термоелектрана на угаљ у сваком случају представља предмет анализе нове Стратегије енергетике РС на којој надлежни органи управо започињу рад, и која ће у сваком случају бити усклађена са Националним планом за енергију и климу, односно Националном стратегијом нискоугљеничног развоја и Националним планом за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање, тј у складу са одредбама Енергетске заједнице чија је РС члан.</p>

3. Драган Ранђеловић - Друштво младих истраживача Бор са Грађанском читаоницом Европе, Удружењем грађана покрет за развој села Вилаж, Покретом за ново доба Бор,

Удружењем грађана ГРУПА 55, kancelarija@mibor.rs, достављено електронском поштом, од 28.04.2021.(веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 27.)	
1. Поглавље 1.2.1. Квалитет ваздуха, Оцена квалитета ваздуха у Србији, страна 30., допунити први пасус, (страна 30) следећим закључком Агенције за заштиту животне средине: Садржај тешких метала: олова, арсена, кадмијума и никла у суспендованим честицама PM10 не указују на загађење осим у Бору где је била прекорачена циљна вредност за арсен и кадмијум; (Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији за 2019. годину, стр. 67, Агенција за заштиту животне средине, 2020.г.)	1. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом у делу који се односи на суспендоване честице.
2. Табелу 1. Табела 1.1. Категорије квалитета ваздуха у периоду 2010-2018. године, страна 31, допунити оценом стања квалитета ваздуха за 2019. годину ((Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији за 2019. годину, Агенција за заштиту животне средине, 2020. г.)	2. Примедба се прихвата. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха као и наведена табела 1.1.
3. Поглавље 1.2.1. Квалитет ваздуха, Оцена квалитета ваздуха у Србији, страна 33, допунити на крају последњег пасуса: Најзначајнији емитер гасова и прашине у агломерацији Бор је рударство и металургија, а емисије из домаћинстава и саобраћаја немају доминантан утицај на стање квалитета ваздуха.	3. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
4. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 34., додати нови пасус: Отпадне воде из рудника металних сировина, процедурне воде са напуштених и активних одлагалишта рударског отпада и изливања отпадних вода из ових објеката у акцидентним случајевима уништитли су или угрозили живи свет у Кривељској и Борској реци, Великом Тимоку, Пеку и Шашкој реци. У долини Борске реке и Великог Тимока пиритном јаловином је засуто преко 2000 хектара најплоднијег земљишта. Ово контаминирано земљиште је извор ширења загађења на површинске и подземне воде атмосферским падавинама и еолском ерозијом.	4. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен новим пасусом али у скраћеном облику.
5. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 35., допунити подацима о концентracијама тешких метала у рекама и акумулацијама.	5. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.

6. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 39., допунити подацима о пречишћавању отпадних вода из рударства и индустрије.	6. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
7. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 39., допунити подацима о седиментима у рекама и акумулацијама, Квалитет седимената река и акумулација, Агенција за заштиту животне средина, 2019, (Извор: http://www.sepa.gov.rs/download /VodeSrbije /Kvalitet SedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf)	7. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
8. Поглавље 1.2.3. Квалитет земљишта, страна 42, допунити новим пасусом о контаминираним земљишту у близини површинских копова рудника металних минералних сировина и напуштених и активних депонија рударског отпада.	8. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
9. Поглавље 1.2.4. Ниво буке, страна 43, први пасус допунити изворе буке: грађевинске машине на градилиштима, рударска опрема приликом отварања рудника и експлоатације.	9. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
10. Поглавље 1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи допунити поглављем Управљање комуналним и рудничким отпадом. Области плана за које су разматрана питања животне средине је и Управљање отпадом констатује се у следећем поглављу на страни 45, а тога нема у процени стања.	10. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Карактеристике постојећег стања квалитета животне средине, у које спада квалитет ваздуха, воде, земљишта и ниво буке, представљале су основу истраживања. Области плана, између осталог и управљање отпадом, за које су разматрана питања животне средине не подразумевају њихову анализу стања.
11. Поглавље 1.3. Карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају, табелу просторне диференцијације (страна 46) у колони “Подручја загађене и деградиране животне средине”, иза речи “насеља у колубарском басену” додати: Насеља у општини Мајданпек, граду Бору и приобаљу Великог Тимока.	11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У просторној диференцијацији животне средине наведени су Бор и Мајданпек. На нивоу ППРС не може се детаљно наводити која насеља из појединих општина и градова припадају којој категорији већ ће то бити урађено кроз планове на нижим хијерархијским нивоима.
12. У поглављу 1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене, на страни 48. Додати да се мора идентификовати проблем рударског отпада и навести (на страни 49) да се мора разматрати.	12. Примедба се прихвата. У тексту ће бити наведена сугестија да треба идентификовати проблем рударског отпада.

4. Никола Зец, достављено електронском поштом, од 29.04.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 33.)	
1. Овим путем улажем примедбу на НАЦРТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ	1. Примедба се делимично прихвата.

СРБИЈЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ и ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2021. ДО 2035. ГОДИНЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ. Какао је у ППРС и Извештају о стратешкој процени дата детаљна анализа промена МХЕ са аспекта социјалних и еколошких проблема које изазивају, сматрам да је потребно детаљно описати и јасно дефинисати мониторинг МХЕ, поготово деривационог типа, односно малих хидроелектрана које каналишу воду у цеви. У ЗАКОНУ О ВОДАМА („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др. закон) чланом 74. ставом 2 се наводи: „*Правно лице, односно предузетник које користи воду у процесу рада или производње дужно је да обезбеди стално и систематско регистровањем количина воде, ниво подземне воде и испитивање квалитета воде на водозахвату*“ и ставом 3. „*Лице из ст. 1. и 2. овог члана дужно је да податке о мерењима количине и квалитета воде на водозахвату доставља Министарству и јавном водопривредном предузећу, најмање једанпут годишње*“. Сматрам да је недовољно достављати извештаје минимум једном годишње и тако вршити мониторинг над МХЕ деривационог типа.

Предлажем да се мониторинг оваквих водних објеката врши постављањем мерача потицаја воде у речном кориту и то на 10 m до 30 m узводно од канала/цеви и другог мерача у речном кориту низводно од канала/цеви на удаљености од 30-50 m зависности од конфигурације терена. Доступност и праћење мерача обезбедити у складу са законом и омогућити инспекцијске надзоре на кварталном нивоу. Прописати да привредници/предузетници достављају месечне извештаје ресорном Министарству, јавном водопривредном предузећу и ЈЛС, на чијим ће сајтовима у сваком тренутку грађани моћи да имају увид у захваћену воду и стање на водотоковима на којима се налазе МХЕ.

Оваквим јасним дефинисањем праћења и сталном контролом, која ће недвосмислено бити прописана Просторним планом РС, обезбедиће се очување еколошког система и заштити животна средина а све у складу са чланом 14. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ

Програм мониторинга животне средине (самим тим и вода) своје упориште има у релевантној регулативи. Зато на стратешком нивоу планирања какав је ППРС, а самим тим и Извештај о СПУ, није могуће утврђивати динамику вршења мониторинга на начин како је предложено. Међутим, на нивоу израде техничке документације и студије утицаја на животну средину за конкретне пројекте, на конкретном простору, могуће је прецизно дефинисати динамику и начин спровођења мониторинга. У том контексту, смернице за заштиту и одрживо коришћење вода (стр. 94 и 95 СПУ), у делу који се односи на МХЕ (стр. 95), биће додате смернице које се односе на потребу утврђивања динамике и начина мониторинга вода, посебно за деривационе МХЕ, што ће се детаљно утврђивати у поступку израде студија о процени утицаја конкретних пројеката на животну средину.

ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ („Сл. гласник РС“, бр. 135/2001, 36/2009, 36/2009 – др. Закон, 72/2009 – др. Закон, 43/2011 – одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 – др. закон и 95/2019 др. закон).

Доступност информација и стална контрола надлежне инспекције довешће до смањења отпора у локалним заједницама, чиме ће се омогућити одговорним и свесним инвеститорима да производе електричну енергију уз поштовање свих прописа, а што је у складу са јавним интересом Републике Србије и чланом 2. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Сл. гласник РС“, бр. 40/2021). Такође, омогућиће се и наставак реализације и испуњење Поглавља 27., као и даљи наставак приступања Европској унији.

Молим Вас да узмете у разматрање мој предлог и допуните ППРС и Извештај о стратешкој процени утицаја ППРС на животну средину, како би се решило питање МХЕ и омогућио даљи привредни раст Републике Србије и јединица локалних самоуправа.

5. Драган Тодоровић – Удружење „Павле Бакић“ Аранђеловац, 34300 Аранђеловац, достављено електронском поштом, од 03.05.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 53.)

1. У „Нацрту Извештаја о стратешкој процени утицаја просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину“, у делу Нацрта с називом „Табела 3.7. Планска решења у Просторном плану обухваћена проценом утицаја“, на страни 74, после речи: „(уз проглашење дела Кучајских планина за национални парк“, додати следећи текст: „и проглашење планина Шумадије: Рудник, Венчац, Букуља и Космај за предеону целину, као и стављање под заштиту археолошких локалитета „Дворине“ и „Мали врх“ на Венчацу под заштиту као културно добро“).

Усвајањем ове примедбе на „Нацрт Извештаја о стратешкој процени утицаја просторног плана Републике Србије од 2021. до 20235. године на животну средину“, уз претходно доношење ППППН Тополе и Аранђеловца као туристичког простора јединствене Туристичке дестинације „Аранђеловац-Топола“, која је утврђена Стратегијом развоја туризма Републике Србије за период од 2016. до

1. Примедба није основана.

Образложење: Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.

Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.

Напомињемо следеће:

У ППРС дате су границе планираних подручја као оквирне и прелиминарне и као такве могу се у току истраживања и вредновања подручја сузити или знатније проширити сходно меродавним сазнањима о природним и другим вредностима и њиховој угрожености.

Део текста из примедбе који гласи: „и проглашење планина Шумадије: Рудник, Венчац, Букуља и Космај за предеону целину“ не би могао да се прихвати ни да је дат као примедба на ППРС, јер нема довољно стручних аргумената нити одговарајући законски оквир за такву предеону целину.

<p>2025. године, а где је осим природних атрактивности и културно историјских знаменитости од значаја за туризам у централној Шумадији обухваћена и планина Рудник, тако да је и наш предлог у корелацији са наведеном „Стратегијом развоја туризма Републике Србије за период од 2016. до 2025. године“, која није довољно инкорпорирана ни у једном од ова два документа на које и достављано примедбе и сугестије.</p> <p>Прихватањем наведених примедба и сугестија биће створени услови за одрживи развој туризма на подручју централне Шумадије, који је тренутно угрожен девастирањем планине Венчац прекомерним рударењем белог мермера, као и бесправном градљом на планини Букуља и парку Буковичке бање. Посебно ће бити заштићена Шумадија од латентне опасности за истраживање и експлоатацију литијума, који се у оба документа помиње да ће бити експлоатисан на подручју Лознице и Јадра, али опреза ради одставитли смо наше примедбе, јер поуздано знамо да је Привредном друштву „Centaurion mentals“ Д.О.О. из Београда најпре било одобрено решење за геолошка истраживања литијума и бора на подручју планине Букуља (број: 310-002-183/2016-02, од 24.02.2017. године), а да им је Министарство рударства и енергетике наведено решење укинуло 18.03.2019. године. Поучени и покушајима експлоатације никла на подручју општина Аранђеловац (Брезовац) и Топола (Липовац), када се општина Топола одупрла томе, нисмо сигурни да ресорна министарства не би мола, по систему „пиши-бриши“ да после усвајања планских докумената, који су сада на јавном увиду, поново напишу неко ново решење за истраживање и експлоатацију литијума на Букуљи. После већ видљивог девастирања Венчаца, и то са свих страна планине, почетак експлоатације литијума на Букуљи би уништио сваку могућност развоја туризма у централној Шумадији, а Буковичка бања и Оппленац више не би били у категорији квалитетних туристичких дестинација. Надамо се да предлагачима „Нацрта Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године“ и Нацрта Извештаја о стратешкој процени утицаја</p>	<p>Није предмет ППРС да утврђује статус заштите за непокретна културна добра, већ надлежне службе заштите споменика културе према процедури прописаној законом.</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС не решавају се конфликтни интереси у коришћењу простора између развоја туризма и коришћења минералних сировина. Због тога је у делу 2.5.8.3. указано на конфликте и приступе за њихово решавање. На Синтезној карти 2. идентификован је конфликт између примарне туристичке дестинације Шумадијске планине и експлоатације минералних сировина.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду ППППН за примарну туристичку дестинацију Шумадијске планине и просторног плана ЈЛС, као и докумената јавних политика у сектору туризма и рударства.</p>
---	---

Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину“ то није (био, а да неће никада ни бити) циљ!?	
--	--

6. Марко Вукомановић – Савез еколошких организација „Зелена листа Србије“, zelenalistasrbije@gmail.com, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.(веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 65.)

1. Поглавље 1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи допунити поглављем Управљање комуналним и рудничким отпадом . Области плана за које су разматрана питања животне средине је и Управљање отпадом констатује се у следећем поглављу на страни 45, а тога нема у процени стања.	1. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Карактеристике постојећег стања квалитета животне средине, у које спада квалитет ваздуха, воде, земљишта и ниво буке, представљале су основу истраживања. Области плана, између осталог и управљање отпадом, за које су разматрана питања животне средине не подразумевају њихову анализу стања.
--	--

7. Никола Јовановић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 94.)

1. Ваздух Страна 56: „Табела 2.1. Циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ/ индикатор: Учесталост прекорачења дневних вредности CO ₂ , NO ₂ , ПМ ₁₀ и О ₃ које прекорачују границу (број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности)“ Коментар: Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. Гласник РС бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013), члан 11, оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама врши се применом критеријума за оцењивање концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (ПМ ₁₀ , ПМ _{2.5}), олова, бензена и угљен монооксида у ваздуху. CO ₂ (угљен-диоксид) као параметар се не примењује, нити су за њега прописане дневне граничне вредности због чега је потребно променити овај индикатор. С друге стране, сумпор-диоксид (SO ₂) се као параметар користи и за њега су прописане дневне граничне вредности, па предлагемо да се уместо CO ₂ у овај индикатор уврсти SO ₂ . Даље, није јасно шта је показатељ посебног циља СПУ Смањење утицаја на климатске промене. Уколико је то „Годишња температура ваздуха и количина падавина“, треба знати да овај показатељ може само да	1. Примедба се делимично прихвата. Избор индикатора у СПУ извршен је на основу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011). SO ₂ се налази на списку индикатора у табели 2.1. СПУ, као и гасови са ефектом стаклене баште. Због важности ПМ 2,5 за здравље становништва, овај индикатор ће бити уврштен у индикаторе за праћење стања – табела 5.1. СПУ.
---	---

<p>покаже промене климе, али не и утцај смањења Републике Србије на климатске промене. Годишње температуре нису само последица емисија и деловања на територији Републике Србије, већ у много већој мери зависе од глобалних напора да се смање емисије гасова са ефектом стаклене баште, од којих зависи и промена климе. Уколико се жели мерити смањење утицаја Републике Србије на климатске промене, сврсисходнији је показатељ смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште који потичу са територије Републике Србије. Такође, није постављен ни један циљ (па самим тим ни показатељ) који треба да прати успешност адаптације Србије на измењене климатске услове, што је за Србију далеко значајније од смањења емисија. Предлог је да се показатељ „„Годишња температура ваздуха и количина падавина“ замени показатељем „Емисије гасова са ефектом стаклене баште Републике Србије“, а да се адаптација на климатске промене уврсти у посебан циљ и за то одабере адекватан показатељ.</p>	
<p>2. Страна 114: „Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да приближно 2,5 милиона грађана живи у областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.“ Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Р. Србији 2019. године су забележене само I и III категорија квалитета ваздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беочин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника. Дакле, овај навод из Извештаја о СПУ није тачан, (а понавља се на неколико места у Извештају) и неопходно је да га израђивач Извештаја ажурира користећи званичне доступне податке институција Републике Србије.</p>	<p>2. Примедба се прихвата. Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>

8. Зорана Соколов, достављено електронском поштом, од 05.05.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 96.)
8.подброј:
1. Иван Костадиновић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021. (веза са примедбом на нацрт ППРС-а, број 99.)
Примедбе под редним бројевима 1-7.
2. Милица Предолац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021. (веза са примедбом 43. на нацрт ППРС-а, подброј 163.)
Примедбе под редним бројевима 10-11.
3. Милка Гвозденовић (веза са примедбом 102. нацрт ППРС-а), 11070 Нови Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
4. Ана Беришић – „Свест о важности атмосфере СОВА” (веза са примедбом 103. на Нацрт ППРС), sovapoza@evacnvo@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10, 11.
5. Милош Петковић (веза са примедбом 43. на нацрт ППРС, подброј 166.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10, 11.
6. Миљана Кадић (веза са 107. ППРС), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10, 11.
7. Кристина Јанковић (веза са 108. ППРС), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
8. Не давимо Београд (веза са 112. ППРС), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-11.
9. Јелена Броз (веза са примедбом 113. на Нацрт ППРС-а), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
10. Магдалена Петровић (веза са примедбом 24. на Нацрт ППРС-а, подброј 143.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
11. Весна Петковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 3.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
12. Ивана Огризек (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 4.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
13. Јован Васиљевић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 5.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
14. Владета Павловић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 6.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
15. Ивана Илинчић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 7.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-11.
16. Миљан Бонцић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 14.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 8-11.
17. Ивана Јовчић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 15.), Центар за унапређење животне средине, ivana@cuzs.org.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
18. Дејан Броз (веза са 120. ППРС), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
19. Јелена Јовановић (веза са примедбом 96 на Нацрт ППРС-а, подброј 1.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
20. Сања Ранђеловић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 186.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
21. Петар Илић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 187.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
22. Јелена Јовановић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 189.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
23. Тамара Радан (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 24.), достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-11.
24. Тања Алексић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 26.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
25. Радислав Мирић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 28.), Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, radislav.miric@pticesrbije.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
26. Александар Бајић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 29.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
27. Марко Шћибан (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 31.), Друштво за заштиту и проучавање птица, marko.sciban@pticesrbije.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
28. Тамара Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 32.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
29. Слађана Марковић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 199.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
30. Кристина Лаловић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 200.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
31. Анастасија Милићевић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 36.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
32. Тара Рокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 37.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 10-11.
33. Предраг Драгошан (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 203.), достављено електронском поштом 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
34. Саша Петровић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 43.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
35. Јелена Михајловић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 46.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
36. Ана Џокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 48.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
37. Катарина Марковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 49.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
38. Стеван Гајић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 51.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
39. Жаклина Живковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 52.), 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-3, 6-7.
40. Нада Ћосић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 54.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
41. Борис Станић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 55.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
42. Предраг Младеновић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 56.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
43. Мила Перишић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 57.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
44. Слађана Јеремић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 58.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
45. Дејана Мијалковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 59.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
46. Драгица Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 60.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-9.
47. Ксенија Диздар (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 61.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
48. Ивона Ранђеловић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 63.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.

49. Мишо Живанов (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 218.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
50. Тереза Стефановић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 222.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
51. Наталија Тртица (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 223.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
52. Милица Крстовић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 70.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
53. Немања Јовановић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 224.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
54. Гордана Балиновић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 73.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-11.
55. Зое Рупић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 76.), достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.
56. Центар за одрживи развој Србије (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 100.), centar.ordrzivirazvoj@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 8-9.
57. Верица Васиљевић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 86.), достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
58. Милица Радановић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 87.), 21000 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 3-4.
59. Ана Кондић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 88.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
60. Маја Јанковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 89.), 350-01-00745/2021-11, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
61. Александар Ђокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 90.), 350-01-739/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
62. Јелисавета Ђокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 91.), 350-01-740/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.
63. Лидија Бртка (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 245.), 350-01-741/21, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 10-11.
64. Татјана Ђокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 92.), 11000 Београд, 350-01-738/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-7.

<p>65. Мирјана Јовановић – Београдска отворена школа (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 93.), Булевар ослобођења 177, 11000 Београд, 350-01-00707/2021-11, од 05.05.2021.</p>	
<p>Примедбе под редним бројевима 1-7, 10-11.</p>	
<p>66. Маријан Бајић (веза са примедбом 43 на Нацрт ППРС-а, подброј 256.), достављено електронском поштом, од 20.05.2021.</p>	
<p>Примедбе под редним бројевима 10-11.</p>	
<p>67. Јелена Ковачевић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 229.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>Примедба под редним бројем 2.</p>	
<p>1. Општи део: Страна 23: „1.2.3. Однос са другим документима Један од осам Националних Миленијумских циљева развоја у Републици Србији дефинисао је да се мора осигурати одрживост животне средине.“ Коментар: Миленијумски циљеви су престали да буду референтни развојни оквир 2015, када је усвојена Агенда 2030, са својих 17 циљева одрживог развоја. Република Србија никада није национализовала приоритетне циљеве развоја, те је нејасно на који се документ тачно мисли под Националним Миленијумским циљевима развоја у Републици Србији? Када је такав документ усвојен, ко га је израдио а ко га је усвојио, и где се у ситему јавних политика Републике Србије овај документ налази?</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Имајући у виду да су Миленијумски циљеви престали да буду референтни развојни оквир 2015.године ова реченица ће бити избрисана из овог Поглавља.</p>
<p>2. Страна 75: Табела 3.8. Збирна матрица утицаја стратешких утицаја Просторног плана на животну средину и елементе одрживог развоја Коментар: Како се дошло до оцене да Обнављање екосистемских и производних функција напуштених и запарложених пољопривредних земљишта нема утицаја на Заштита биодиверзитета и геодиверзитета и природних добара? Како се дошло до оцене да Сигурно и поуздано снабдевање угљем и Развој експлоатације угља у Колубарском и Костолачком басену немају утицаја на Смањење утицаја на климатске промене? Како се дошло до закључка да Изградња нових термокапацитета има само ПОВРЕМЕН и само РЕГИОНАЛНИ утицај на квалитет ваздуха, само ПОВРЕМЕН и само НАЦИОНАЛНИ утицај на климатске промене, само РЕГИОНАЛНИ негативан</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. (а) Евалуација планског решења које се односи на пољопривредно земљиште и утицај на биодиверзитет и геодиверзитет ће бити коригована. (б) Поуздано снабдевање угљем и развој експлоатације угља нема директног утицаја на климатске промене, већ коришћење тог угља у термоелектранама, што је идентификовано у наставку табеле у оцени планског решења које се односи на нове термокапацитете. (в) Образложење начина евалуације овог планског решења налази се на стр. 80. СПУ (табела 3.9) и на страни 87. Просторна дисперзија утицаја из термоенергетског сектора базирала се на моделовањима урађени за потребе СПУ НЕРП-а, на основу чега је одређен ранг утицаја.</p>

<p>утицај на здравље становништва? И да има позитивне утицаје на Институционални развој и улагања у област заштите животне средине? Који критеријуми су коришћени за доношење оваквих оцена?</p>	
<p>3. Страна 80: Табела 3.9. Идентификација кумулативних и синергијских ефеката планских решења Коментар: Није јасно на основу чега се износе закључци о кумулативним ефектима. Да ли је урађена нека врста моделовања различитих кумулативних ефеката, или су ове процене донете на другачији начин?</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Део закључака се базирао на моделовањима (просторна дисперзија загађења ваздуха).</p>
<p>4. Страна 99: 3.6.12. Мере заштите животне средине од прекограничних утицаја „На стратешком нивоу планирању какав је управо Просторни план Републике Србије, није могуће утврдити конкретне пројекте који могу имплицирати прекограничне утицаје.“ Коментар: Ова тврдња није тачна, изградња нових термоелектрана је експлицитно преозната Еспо конвенцијом као активност која може имати прекогранични утицај. Србија је стога обавезна да обавести друге земље које су Погођене стране о овим намераваним активностима и изврши прекограничне консултације, у складу са Конвенцијом о процени утицаја у прекограничном контексту.</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У наставку реченице која је наведена управо се апострофира област енергетике као могући прекогранични загађивач. Утврђивање прекограничног утицаја је комплексан задатак у коме се мора сагледати јединствен екосистем на свим територијама под могућим утицајем, с једне стране, и симбиоза постојећих и планираних активности, с друге стране. Поступак прекограничне сарадње јесте покренут за Извештај о стратешкој процени утицаја ППРС на животну средину.</p>
<p>5. Страна 110: „Окосницу планских решења у Просторном плану Републике Србије чини примена концепта, начела и принципа одрживог развоја, што подразумева да је потребно сагледати, поред еколошких, и друштвена/социјална и економска питања, на изузетно великом простору;“ Коментар: На основу чега израђивач Извештаја о СПУ закључује да је чињеница да окосницу планских решења чини примена принципа одрживог развоја?</p>	<p>5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Окосницу планских решења заиста чини примена принципа одрживог развоја јер код свих учесника у изради ППРС постоји свест о важности примене ових принципа већ деценијама уназад. Чак су и за она планска решења која могу имплицирати најзначајније негативне утицаје на животну средину, предложена техничка решења за умањење негативних утицаја. То не значи да се су се на тај начин елиминисани утицаји на животну средину и управо због тога су таква решења и оцењена као негативна и стратешки значајна и да се њиховом реализацијом могу очекивати конфликти у простору и животној средини. С обзиром на троструки значај концепта одрживог развоја, нека решења више су усмерена на економски апскет, а нека на еколошки или социјални, што се увиђа у евалуацији планских решења.</p>

6. Страна 112: „Према члану 19. Закона о стратешкој процени утицаја, потребно је обезбедити учешће јавности у разматрању извештаја у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе.

Орган надлежан за припрему Просторног плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са Законом.“

Коментар: Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, у члану 19, експлицитно наводи: „Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе.

Јавни увид и јавна расправа из става 2. овог члана организује се по правилу, у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.“

Током трајања јавног увида није организована јавна расправа о Извештају о СПУ, нити је јавност обавештена о месту и времену њеног одржавања. Стога је овај процес стратешке процене утицаја ППРС на животну средину вођен противно Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину, те га је потребно поништити и кренути изнова, у складу са Законом.

7. Страна 112: „Што се тиче начина на који су питања животне средине укључена у Просторни план, у Стратешкој процени је истакнуто да су израда Просторног плана и Стратешке процене текли упоредо, чиме се створила могућност да се циљеви Стратешке процене утицаја укључе у најранију фазу дефинисања планских концепција по областима просторног развоја, чиме се остварио интегрални приступ у планирању и заштити животне средине. Резултат тога је да су планска решења највећим делом креирана у контексту заштите животне средине.“

Коментар: На основу чега је донета оцена да су планска решења креирана у контексту заштите животне средине? Будући да план доноси много решења која су у супротности са заштитом животне средине (од изградње

6. **Примедба се не прихвата.**

Образложење:

Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносилац примедбе је могао усмено да образложи достављену примедбу на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину. Учешће јавности омогућено је и кроз процедуру раног јавног увида, који се спроводи ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој итд. Рани јавни увид за ППРС спроведен је у периоду од 2. до 16. марта 2020. године.

7. **Примедба се не прихвата.**

Образложење: На стр. 111. је прецизно формулисано „да су планска решења највећим делом креирана у контексту заштите животне средине.“. Да сва планска решења нису усклађена са захтевима у области заштите животне средине, посебно по питању будућег развоја у енергетском сектору, закључено је на више места у СПУ.

<p>6 нових термоелектрана, отварања бројних рудника угља, јадарита, бакра и других минералних сировина па до планирања туристичке експлоатације заштићених природних добара, увођења „флексибилнијих“ режима заштите и изградње саобраћајне инфраструктуре), неопходно је појаснити на који начин су сва ова решења „креирана у контексту заштите животне средине.“</p>	
<p>8. Енергетика: Страна 84/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Сигурно и поуздано снабдевање угљем Страна 85/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Развој експлоатације угља у Колубарском и Костолачком басену Страна 87/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Изградња нових термокапацитета Коментар: Обзиром да је утврђено да ова планска решења имају негативне утицаје у свим циљевима стратешке процене утицаја на животну средину, зашто се предлаже њихово задржавање решења у таквом облику?</p>	<p>8. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> СПУ не предлаже задржавање или незадржавање планских решења, већ указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. На основу наведених предикција субјекти одлучивања доносе одлуке о будућем развоју, а једна од одлука може бити и одустајање од оних стратешких опредељења која могу имплицирати изразите проблеме у простору и животној средини, што је експлицитно написано на стр. 58. СПУ, а делом и у Закључку СПУ на стр. 127.</p>
<p>9. Страна 116: „Оно што је уочено је да се политика у области енергетике (термоенергетике), као најзначајнијој области која имлицира негативне утицаје на животну средину и здравље становништва, није у значајној мери променила у односу на Просторни план Републике Србије из 2010. године, осим у делу који се односи на урађен и усвојен Национални план за смањење емисија из великих ложишта (НЕРП), те да ће планирани нови термоенергетски капацитети због интеракције са другим емитерима на подручју њихове реализације, без обзира на примену БАТ, наставити са трендом изражених негативних утицаја на квалитет животне средине и здравља становништва, на шта Стратешка процена указује на више места. Додатно, ово питање треба посматрати и у контексту: Закона о климатским променама РС; Уговора о Енергетској заједници, Оквирне Конвенције УН о промени климе и њеном Споразуму из Париза, на шта Стратешка процена скреће пажњу доносиоцима одлука.“</p>	<p>9. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> СПУ је инструмент за процену/оцену конкретног планског документа, у овом случају ППРС. СПУ обрађује и процењује она планска решења која су предвиђена ППРС. Уколико се одређена планска решења накнадно искључе из ППРС или се, с друге стране, одређена планска решења укључе у ППРС, СПУ ће се заснивати на тако предложеним планским решењима.</p>

<p>Коментар: Скрећемо пажњу управо на документе и прописе који су део нормативног и система јавних политика Републике Србије: Закон о климатским променама РС; Уговор о Енергетској заједници, Оквирну Конвенцију УН о промени климе и Закон о потврђивању Споразуму из Париза, као и Споразум о стабилизацији и придруживању који је Србија потписала са ЕУ, . План који у 2021. години наставља да на исти начин третира енергетику као у 2010. години ослањајући се на Стратегију развоја енергетике из 2015. године, не одговара стварности у 2021. години. Констатација да се политике у области енергетике нису промениле није тачна, будући да је у 2017. години усвојен Закон о потврђивању Споразума из Париза. У новембру 2020. године премијерка Србије потписала је Декларацију о Зеленој агенди за Западни Балкан, као и Декларацију лидера Западног Балкана о заједничком регионалном тржишту, обавезујући се (између осталог) на угљеничну неутралност до 2050. године, усклађивање са Климатским законом ЕУ, усклађивање са Системом за трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште, декарбонизацију и обустављање субвенција и других видова подршке индустрији угља. Дакле, неопходно је из Нацрта ППРС искључити сва планска решења која нису у складу са одлукама које је Влада Републике Србије доносила од 2015. године до данас.</p>	
<p>10. Ваздух Страна 56: „Табела 2.1. Циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ/ индикатор: Учесталост прекорачења дневних вредности CO₂, NO₂, ПМ₁₀ и О₃ које прекорачују границу (број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности)“ Коментар: Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. Гласник РС бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013), члан 11, оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама врши се применом критеријума за оцењивање концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (ПМ₁₀, ПМ_{2.5}), олова, бензена и угљен монооксида у ваздуху. CO₂ (угљен-</p>	<p>10. Примедба се делимично прихвата. Избор индикатора у СПУ извршен је на основу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011). SO₂ се налази на списку индикатора у табели 2.1. СПУ, као и гасови са ефектом стаклене баште. Због важности ПМ 2,5 за здравље становништва, овај индикатор ће бити уврштен у индикаторе за праћење стања – табела 5.1. СПУ.</p>

диоксид) као параметар се не примењује, нити су за њега прописане дневне граничне вредности због чега је потребно променити овај индикатор. С друге стране, сумпордиоксид (SO₂) се као параметар користи и за њега су прописане дневне граничне вредности, па предлажемо да се уместо CO₂ у овај индикатор уврсти SO₂.

Даље, није јасно шта је показатељ посебног циља СПУ Смањење утицаја на климатске промене. Уколико је то „Годишња температура ваздуха и количина падавина“, треба знати да овај показатељ може само да покаже промене климе, али не и утцај смањења Републике Србије на климатске промене. Годишње температуре нису само последица емисија и деловања на територији Републике Србије, већ у много већој мери зависе од глобалних напора да се смање емисије гасова са ефектом стаклене баште, од којих зависи и промена климе. Уколико се жели мерити смањење утицаја Републике Србије на климатске промене, сврсисходнији је показатељ смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште који потичу са територије Републике Србије. Такође, није постављен ни један циљ (па самим тим ни показатељ) који треба да прати успешност адаптације Србије на измењене климатске услове, што је за Србију далеко значајније од смањења емисија. Предлог је да се показатељ „„Годишња температура ваздуха и количина падавина“ замени показатељем „Емисије гасова са ефектом стаклене баште Републике Србије“, а да се адаптација на климатске промене уврсти у посебан циљ и за то одабере адекватан показатељ.

11. Страна 114:

„Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да приближно 2,5 милиона грађана живи у областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.“

Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Р. Србији 2019. године су забележене само I и III категорија квалитета баздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у

11. Примедба се прихвата.

Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.

<p>градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беоцин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника.</p> <p>Дакле, овај навод из Извештаја о СПУ није тачан, (а понавља се на неколико места у Извештају) и неопходно је да га израђивач Извештаја ажурира користећи званичне доступне податке институција Републике Србије.</p>	
---	--

9. (веза са 103.) Ана Беришић – „Свест о важности атмосфере СОВА“, sovapoza@evacnvo@gmail.com, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Страна 87/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења:</p> <p>Планско решење: Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије – подразумева: израду регистра загађивача са билансом емисије; модернизацију и ревитализацију постојећих ТЕ условљен применом Директиве 2010/75/EУ о индустријским емисијама; гашење постојећих блокова снаге испод 300MW; коришћење најбоље доступне технологије у индустрији; утврђивање зона утицаја на становништво коришћењем софтверских модела који ће у обзир узети кумулативне и синергијске утицаје и предузимање мера за заштиту здравље становништва у овим зонама; смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 21% до 2025. године у односу на ниво из 1990. год. Очекују се позитивни ефекти овог планског решења и ни један негативан утицај.</p> <p>Коментар:</p> <p>Како се, на основу ког документа, дошло до циља од „око 21%“? смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште до 2025. године? У самом плану, на страни 364, стоји циљ смањења „око 5%“, за који такође није јасно одакле је преузет, обзиром да Србија није усвојила Стратегију нискоугљеничног развоја нити ажуриране Намераване национално одређене доприносе смањењу емисија.</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p>Напомињемо да је примедба прихваћена у примедбама на ППРС тако што се у делу 3.1. ППРС, тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;“.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>2. Страна 56:</p> <p>„Табела 2.1. Циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ/ индикатор: Учесталост прекорачења дневних вредности CO₂, NO₂, ПМ₁₀ и О₃ које прекорачују границу (број дана у току</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Избор индикатора у СПУ се заснива на Правилнику о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011), што је апострофирано на страни 55. Према наведеном Правилнику, индикатор у области ваздуха и климатских</p>

<p>године са прекорачењем дневне граничне вредности)“</p> <p>Коментар: Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. Гласник РС бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013), члан 11, оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама врши се применом критеријума за оцењивање концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (ПМ10, ПМ2.5), олова, бензена и угљен монооксида у ваздуху. CO₂ (угљен-диоксид) као параметар се не примењује, нити су за њега прописане дневне граничне вредности због чега је потребно променити овај индикатор. С друге стране, сумпор-диоксид (SO₂) се као параметар користи и за њега су прописане дневне граничне вредности, па предлажемо да се уместо CO₂ у овај индикатор уврсти SO₂.</p> <p>Даље, није јасно шта је показатељ посебног циља СПУ Смањење утицаја на климатске промене. Уколико је то „Годишња температура ваздуха и количина падавина“, треба знати да овај показатељ може само да покаже промене климе, али не и утицај смањења Републике Србије на климатске промене. Годишње температуре нису само последица емисија и деловања на територији Републике Србије, већ у много већој мери зависе од глобалних напора да се смање емисије гасова са ефектом стаклене баште, од којих зависи и промена климе. Уколико се жели мерити смањење утицаја Републике Србије на климатске промене, сврсисходнији је показатељ смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште који потичу са територије Републике Србије. Такође, није постављен ни један циљ (па самим тим ни показатељ) који треба да прати успешност адаптације Србије на измењене климатске услове, што је за Србију далеко значајније од смањења емисија. Предлог је да се показатељ „Годишња температура ваздуха и количина падавина“ замени показатељем „Емисије гасова са ефектом стаклене баште Републике Србије“, а да се адаптација на климатске промене уврсти у посебан циљ и за то одабере адекватан показатељ.</p>	<p>промена наведен је само ПМ10. Навођење ПМ2,5 није предвиђено овим индикатором, а суштински не би утицало на евалуацију на стратешком нивоу планирања каква је СПУ за ППРС.</p> <p>Ипак, сагласни смо да су ПМ2,5 од посебног значаја за здравље становништва и да је њихово утврђивање од посебног значаја, посебно у контексту праћења стања квалитета животне средине. У том контексту, ПМ2,5 честице ће бити додате у табелу 5.1 СПУ (стр. 104) која се односи на индикаторе за мониторинг животне средине.</p>
<p>3. Страна 114: „Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да приближно 2,5 милиона грађана живи у</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са</p>

<p>областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.“</p> <p>Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Р. Србији 2019. године су забележене само I и III категорија квалитета баздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беочин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника.</p> <p>Дакле, овај навод из Извештаја о СПУ није тачан, (а понавља се на неколико места у Извештају) и неопходно је да га израђивач Извештаја ажурира користећи званичне доступне податке институција Републике Србије.</p>	<p>новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>
--	--

<p>10. (веза са 107.) Миљана Кадих, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Страна 84/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Сигурно и поуздано снабдевање угљем</p> <p>Страна 85/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Развој експлоатације угља у Колубарском и Костолачком басену</p> <p>Страна 87/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Изградња нових термокапацитета</p> <p>Коментар:</p> <p>Обзиром да је утврђено да ова планска решења имају негативне утицаје у свим циљевима стратешке процене утицаја на животну средину, зашто се предлаже њихово задржавање решења у таквом облику?</p>	<p>1. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> СПУ не предлаже задржавање или незадржавање планских решења, већ указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења које су предвиђене ППРС. На основу наведених предикција субјекти одлучивања доносе одлуке о будућем развоју, а једна од одлука може бити и одустајање од оних стратешких опредељења која могу имплицирати изразите проблеме у простору и животној средини, што је експлицитно написано на стр. 58. СПУ, а делом и у Закључку СПУ на стр. 127.</p>
<p>2. Страна 116:</p> <p>„Оно што је уочено је да се политика у области енергетике (термоенергетике), као најзначајнијој области која имлицира негативне утицаје на животну средину и здравље становништва, није у значајној мери променила у односу на Просторни план Републике Србије из 2010. године, осим у делу који се односи на урађен и усвојен Национални план за смањење емисија из великих ложишта (НЕРП), те да ће планирани нови термоенергетски</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Наведене констатације потврђују оно што је у СПУ већ написано. Поред тога, СПУ је инструмент за процену/оцену конкретног планског документа, у овом случају ППРС. СПУ обрађује и процењује она планска решења која су предвиђена ППРС. Уколико се одређена планска решења накнадно искључе из ППРС или се, с друге стране, одређена планска решења укључе у ППРС, СПУ ће се заснивати на тако предложеним планским решењима.</p>

<p>капацитети због интеракције са другим емитерима на подручју њихове реализације, без обзира на примену БАТ, наставити са трендом изражених негативних утицаја на квалитет животне средине и здравља становништва, на шта Стратешка процена указује на више места. Додатно, ово питање треба посматрати и у контексту: Закона о климатским променама РС; Уговора о Енергетској заједници, Оквирне Конвенције УН о промени климе и њеном Споразуму из Париза, на шта Стратешка процена скреће пажњу доносиоцима одлука.“</p> <p>Коментар: Скрећемо пажњу управо на документе и прописе који су део нормативног и система јавних политика Републике Србије: Закон о климатским променама РС; Уговор о Енергетској заједници, Оквирну Конвенцију УН о промени климе и Закон о потврђивању Споразуму из Париза, као и Споразум о стабилизацији и придруживању који је Србија потписала са ЕУ, . План који у 2021. години наставља да на исти начин третира енергетику као у 2010. години ослањајући се на Стратегију развоја енергетике из 2015. године, не одговара стварности у 2021. години. Констатација да се политике у области енергетике нису промениле није тачна, будући да је у 2017. години усвојен Закон о потврђивању Споразума из Париза. У новембру 2020. године премијерка Србије потписала је Декларацију о Зеленој агенди за Западни Балкан, као и Декларацију лидера Западног Балкана о заједничком регионалном тржишту, обавезујући се (између осталог) на угљеничну неутралност до 2050. године, усклађивање са Климатским законом ЕУ, усклађивање са Системом за трговину емисијама гасова са ефектом стаклене баште, декарбонизацију и обустављање субвенција и других видова подршке индустрији угља. Дакле, неопходно је из Нацрта ППРС искључити сва планска решења која нису у складу са одлукама које је Влада Републике Србије доносила од 2015. године до данас.</p>	
<p>3. Веза са примедбом број 9. на СПУ, у ставу 1.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Напомињемо да је примедба прихваћена у примедбама на ППРС тако што се у делу 3.1. ППРС, тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене</p>

	<p>баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>4. Веза са примедбом број 8. на СПУ, подброј 2 у ставовима 1. и 2.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Избор индикатора у СПУ се заснива на Правилнику о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011), што је апострофирано на страни 55. Према наведеном Правилнику, индикатор у области ваздуха и климатских промена наведен је само ПМ10. Навођење ПМ2,5 није предвиђено овим индикатором, а суштински не би утицало на евалуацију на стратешком нивоу планирања каква је СПУ за ППРС.</p> <p>Ипак, сагласни смо да су ПМ2,5 од посебног значаја за здравље становништва и да је њихово утврђивање од посебног значаја, посебно у контексту праћења стања квалитета животне средине. У том контексту, ПМ2,5 честице ће бити додате у табелу 5.1 СПУ (стр. 104) која се односи на индикаторе за мониторинг животне средине.</p>

<p>11. (веза са 108.) Кристина Јанковић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Страна 110:</p> <p>„Окосницу планских решења у Просторном плану Републике Србије чини примена концепта, начела и принципа одрживог развоја, што подразумева да је потребно сагледати, поред еколошких, и друштвена/социјална и економска питања, на изузетно великом простору;“</p> <p>Коментар:</p> <p>На основу чега израђивач Извештаја о СПУ закључује да је чињеница да окосницу планских решења чини примена принципа одрживог развоја?</p>	<p>1. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Окосницу планских решења заиста чини примена принципа одрживог развоја јер код свих учесника у изради ППРС постоји свест о важности примене ових принципа већ деценијама уназад. Чак су и за она планска решења која могу имплицирати најзначајније негативне утицаје на животну средину, предложена техничка решења за умањење негативних утицаја. То не значи да се су се на тај начин елиминисани утицаји на животну средину и управо због тога су таква решења и оцењена као негативна и стратешки значајна. С обзиром на троструки значај концепта одрживог развоја, нека решења више су усмерена на економски апскет, а нека на еколошки или социјални, што се увиђа у евалуацији планских решења.</p>
<p>2. Примедба Милке Гвозденовић на СПУ под редним бројевима 1-4, 6, 7.</p>	<p>2. Исти став по примедбама.</p>

<p>12. (веза са 112.) Не давимо Београд, info@nedavimobeograd.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>12. подброј:</p>	
<p>1. Татјана Томић (веза са 2. СПИСАК 3а), достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	

1. Татјана Томић, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
2. Ивана Илинчић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 7.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе примедба под редним бројем 2.
3. Страхиња Антонић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 8.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
4. Миљан Бончић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 14.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
5. Ивана Јовчић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 15.), Центар за унапређење животне средине, ivana@cuzs.org.rs, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
6. Александар Габрић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 16.), достављено електронском поштом, од 03.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
7. Александар Пељин (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 18.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
8. Оливера Пепић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 21.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
9. Младен Татаревић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 23.), Цанкарева 15/46, 37000 Крушевац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
10. Горан Гатало (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 25.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
11. Дејан Јовановић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 27.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
12. Алекса Роган (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 30.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
13. Јелена Роган (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 33.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
14. Јана Николовски (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 34.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе СПУ под редним бројевима 1-2.
15. Тара Рокић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 37.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
16. Ивана Димитријевић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 40.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
17. Александра Ђуровић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 44.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

Примедбе под редним бројевима 1-2.
18. Марија Лукић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 47.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
19. Катарина Марковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 49.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
20. Нада Ћосић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 54.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
21. Борис Станић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 55.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
22. Предраг Младеновић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 56.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
23. Мила Перишић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 57.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
24. Слађана Јеремић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 58.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
25. Дејана Мијалковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 59.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
26. Тања Живановић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 64.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
27. Дејан Јовановић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 27.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
28. Павле Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 67.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
29. Ирена Митровић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 69.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
30. Душан Митровић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 72.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
31. Гордана Балиновић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 73.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедба под редним бројем 2.
32. Силвиа Драгој (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 74.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.
33. Марија Ратковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 75.), Центар за биополитичку едукацију, office@biopolis.rs, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.
Примедбе под редним бројевима 1-2.

34. Милица Живковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 79.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
35. Јована Вукаловић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 80.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
36. Маријана Гавриловић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 82.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
37. Младен Татаревић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 95.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
38. Драган Јонић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 96.), 350-01-761/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
39. Радмила Паунковић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 97.), 350-01-785/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
40. Небојша Зеленовић – Заједно за Србију (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 98.), 11000 Београд, 350-01-00676/2021-11, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
41. Јелена Летић (веза са примедбом 112 на Нацрт ППРС-а, подброј 101.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.	
Примедбе под редним бројевима 1-2.	
1. Веза са примедбом број 8. на СПУ под редним бројевима 1-11.	1. Исти став по примедбама.
2. Страна 87/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије – подразумева: израду регистра загађивача са билансом емисије; модернизацију и ревитализацију постојећих ТЕ условљен применом Директиве 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама; гашење постојећих блокова снаге испод 300MW; коришћење најбоље доступне технологије у индустрији; утврђивање зона утицаја на становништво коришћењем софтверских модела који ће у обзир узети кумулативне и синергијске утицаје и предузимање мера за заштиту здравље становништва у овим зонама; смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 21% до 2025. године у односу на ниво из 1990. год. Очекују се позитивни ефекти овог планског решења и ни један негативан утицај. Коментар: Како се, на основу ког документа, дошло до циља од „око 21%“? смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште до 2025.	2. Примедба се прихвата. Напомињемо да је примедба прихваћена у примедбама на ППРС тако што се у делу 3.1. ППРС, тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.

<p>године? У самом плану, на страни 364, стоји циљ смањења „око 5%“, за који такође није јасно одакле је преузет, обзиром да Србија није усвојила Стратегију нискоугљеничног развоја нити ажуриране Намераване национално одређене доприносе смањењу емисија.</p>	
---	--

13. (веза са 125.) Коалиција за одрживо рударство у Србији (КОРС), Корзо 15/13, 24000 Суботица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>1. Страна 87/ 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења: Планско решење: Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије – подразумева: израду регистра загађивача са билансом емисије; модернизацију и ревитализацију постојећих ТЕ условљен применом Директиве 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама; гашење постојећих блокова снаге испод 300MW; коришћење најбоље доступне технологије у индустрији; утврђивање зона утицаја на становништво коришћењем софтверских модела који ће у обзир узети кумулативне и синергијске утицаје и предузимање мера за заштиту здравље становништва у овим зонама; смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 21% до 2025. године у односу на ниво из 1990. год. Очекују се позитивни ефекти овог планског решења и ни један негативан утицај. Коментар: Како се, на основу ког документа, дошло до циља од „око 21%“? смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште до 2025. године? У самом плану, на страни 364, стоји циљ смањења „око 5%“, за који такође није јасно одакле је преузет, обзиром да Србија није усвојила Стратегију нискоугљеничног развоја нити ажуриране Намераване национално одређене доприносе смањењу емисија.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Напомињемо да је примедба прихваћена у примедбама на ППРС тако што се у делу 3.1. ППРС, тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;”. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>2. Страна 56: „Табела 2.1. Циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ/ индикатор: Учесталост прекорачења дневних вредности CO₂, NO₂, ПМ₁₀ и О₃ које прекорачују границу (број дана у току године са прекорачењем дневне граничне вредности)“</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата. Избор индикатора у СПУ се заснива на Правилнику о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011), што је апострофирано на страни 55. Према наведеном Правилнику, индикатор у области ваздуха и климатских промена наведен је само ПМ₁₀. Навођење ПМ_{2,5} није предвиђено овим индикатором, а</p>

<p>Коментар: Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. Гласник РС бр. 11/2010, 75/2010 и 63/2013), члан 11, оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама врши се применом критеријума за оцењивање концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (ПМ10, ПМ2.5), олова, бензена и угљен монооксида у ваздуху. CO₂ (угљендиоксид) као параметар се не примењује, нити су за њега прописане дневне граничне вредности због чега је потребно променити овај индикатор. С друге стране, сумпордиоксид (SO₂) се као параметар користи и за њега су прописане дневне граничне вредности, па предлажемо да се уместо CO₂ у овај индикатор уврсти SO₂.</p> <p>Даље, није јасно шта је показатељ посебног циља СПУ Смањење утицаја на климатске промене. Уколико је то „Годишња температура ваздуха и количина падавина“, треба знати да овај показатељ може само да покаже промене климе, али не и утцај смањења Републике Србије на климатске промене. Годишње температуре нису само последица емисија и деловања на територији Републике Србије, већ у много већој мери зависе од глобалних напора да се смање емисије гасова са ефектом стаклене баште, од којих зависи и промена климе. Уколико се жели мерити смањење утицаја Републике Србије на климатске промене, сврсисходнији је показатељ смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште који потичу са територије Републике Србије. Такође, није постављен ни један циљ (па самим тим ни показатељ) који треба да прати успешност адаптације Србије на измењене климатске услове, што је за Србију далеко значајније од смањења емисија. Предлог је да се показатељ „„Годишња температура ваздуха и количина падавина“ замени показатељем „Емисије гасова са ефектом стаклене баште Републике Србије“, а да се адаптација на климатске промене уврсти у посебан циљ и за то одабере адекватан показатељ.</p>	<p>суштински не би утицало на евалуацију на стратешком нивоу планирања каква је СПУ за ППРС.</p> <p>Ипак, сагласни смо да су ПМ_{2,5} од посебног значаја за здравље становништва и да је њихово утврђивање од посебног значаја, посебно у контексту праћења стања квалитета животне средине. У том контексту, ПМ_{2,5} честице ће бити додате у табелу 5.1 СПУ (стр. 104) која се односи на индикаторе за мониторинг животне средине.</p>
<p>3. Страна 114: „Забрињавајуће лош квалитет ваздуха нарочито у већим градовима. Процена је да приближно 2,5 милиона грађана живи у областима са загађеним ваздухом, тј. удише ваздух II и III категорије квалитета.“</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Биће измењен податак о броју грађана у областима загађеног ваздуха. Такође, у складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха.</p>

<p>Коментар: Према Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине, у Р. Србији 2019. године су забележене само I и III категорија квалитета баздуха, у складу са Законом о квалитету ваздуха. II категорија ваздуха није забележена. III категорија квалитета ваздуха забележена је у агломерацијама Београд, Ниш, Смедерево и Косјерић, Панчево, Нови Сад, Ужице, Бор, и у градовима Ваљево, Краљево, Суботица, Пожаревац, Зајечар и Беоцин. Ако саберемо податке о броју становника ових градова, долазимо до броја од око 3 милиона становника.</p> <p>Дакле, овај навод из Извештаја о СПУ није тачан, (а понавља се на неколико места у Извештају) и неопходно је да га израђивач Извештаја ажурира користећи званичне доступне податке институција Републике Србије. На овај начин израђивач и орган који ово разматра долази у изузетно опасну ситуацију (по свој професионални интегритет те у опасност од губитка лиценце) јер себи допушта да на еклатантан начин лажно представља ситуацију и на њој базира мере.</p>	
<p>4. У домену рударства као сектора са изузетно великим и широким последицама на животну средину али исто тако и као сектора који на најдраматичнији начин утиче на воде, земљиште, насељена места итд, сматрамо да је неопходно у потпуности прерадити поглавља која се њиме баве посебно у смислу да је неопходно избацити ПРИНЦИП на коме се ова поглавља очигледно базирају а то је да се као на страни 198 предвиђају стална истраживања која ће уколико закон о рударству који КОРС оспорава пред уставним судом буде наставио да буде на снази ставити читаву територију Србије у функцију рударства односно читава територија ће се претворити у огромно истражно поље што ће на најдрастичнији начин угрозити развој државе и друге секторе (посебно пољопривреду, заштићена подручја, туризам, али и развој села). Потпуно је јасно да је у правно не уређеној земљи каква је Србија свака дозволa за истраживање практично и аутоматски третирана као ПРОСПЕКТИВНИ РУДНИК, место извора новца, радних места итд, што сада видимо у случају предлога великог броја рудника</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара. Угаљ је наш основни енергетски потенцијал који обезбеђује дугорочну енергетску сигурност. Његово будуће коришћење биће у складу са прописима заштите животне средине и захтевима климатских промена наше земље и ЕУ. Исти коментар се односи за целокупну област рударства.</p>

литијума посебно оног у Јадру, чиме се на драстичан начин крше права неометаног и потпуног коришћења имовине грађана али и планови развоја локалних заједница.

У том смислу врло абстрактне одреднице о значају рударства на посебно лош начин утичу на квалитет ППРС.

Као неприхватљиво видимо тврдње из ППРС да ће дугорочна рекултивација донети чак бољитак за био диверзитет и посебно ону тврдњу да је рекултивацијом могуће вратити подручје у приближно исто стање изворном. Ово као непрофесионалну изјаву захтевамо да буде избачено из студије и ППРС јер особе које су ово написале очигледно никада нису видели Зајачу, Столицу, одлагалишта и јаловишта те флотације борског рудника, те пепелишта и одлагалишта колубарског и костолачког рудника, која су када се једном успостављена **ЗАНАВЕКЕ ВЕКОВА** загађена и никада више неће бити употребљиви за било коју другу сврху-. У том смислу као изузетно важно сматрамо да израђивачи и министарство морају са посебном пажњом да прераде ове делове јер **ИНТЕГРАЛНИ ПРИСТУП РАЗВОЈУ ПРОСТОРА** са **оваквим МАКСИМАЛИСТИЧКИМ ПРЕДЛОЗИМА.**

Потребно је дати озбиљне студисјке процене анализа **МАРГИНАЛИЈА** (негативних еколошких, друштвених, економских) поледица рударства и увек и пре свега давати анализу упоредивих сценарија развоја истих предела **СА ИСТОМ КОЛИЧИНОМ НОВЦА КОЈА СЕ ВЕЋ ПРЕДВИЂА ДА БУДЕ ПОКЛОЊЕНА** рударским компанијама у виду инфраструктурних и других улагања која ће недвосмислено показати да је увек исплативије инвестирати у енергетику будућности (здраву и органску храну) те у производњу чисте воде те у са њима повезане секторе (рибарство, здравствени туризам, шумарство итд).

Неопходно је у ППРС стратешкој процени утицаја предвидети ОБАВЕЗУ израде процена утицаја за рударска истраживања, обавезно удаљење од 500м од рударских истраживања свих стамбених јединица. Из искуства је јасно да без оваквог удаљења долази до драматичних

<p>кршења људских права на шта КОРС годинама упозорава.</p> <p>Велики број потенцијалних рудника у којима се предвиђају истраживања у пределима изузетних квалитета или простора где се налази изузетно перспективна еко туристичка или пољопривредна производња нису прихватљиви да се предвиђају као потенцијални региони за рудна истраживања. Тако нпр Простор Хомоља-Кучај – Бељаница је подручје изузетних биолошких и еколошких карактеристика и сматрамо да се мора избацити РЕЗЕРВАЦИЈА простора за рудник јер би се тиме ово подручје компромитовало те га ми предлажемо за национални парк. Сличан проблематичан приступ у предлагању истраживања налазимо у Ваљево, Јагодини, Пожеги, Лозничком крају где се зарад КВАЗИ НАУЧНИЧКЕ заинтересованости за присуство минерала на противустан начин угрожавјау све друге легитимне</p>	
--	--

<p>14. (веза са 126.) Никола Дашић, градоначелник, Град Крагујевац, Трг Слободе 3, 34000 Крагујевац, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. Општа констатација</p> <p>У оквиру Извештаја, велика се пажња поклања утицају експлоатације повшинских копова (Колубара и Костолац) и раду енергетских објеката (ТЕ) на животну средину, што је непобитна чињеница заснована на доступним подацима о негативном утицају енергетског сектора на животну средину, а посебно на основу мерених показатеља емисије (квалитет ваздуха, квалитет површинских вода и др.). Међутим, стиче се утисак да су остале антропогене активности које имају изразито негативан утицај на животну средину занемарене: експлоатација металичних (Бор, Централна Србија) и неметаличних минералних сировина, а посебно оних планираних, које се очекују као велике инвестиције (експлоатација литијума у Јадарској области и борита у Јарандолу).</p> <p>У складу са претходним, сматрамо да је неопходно унети следеће корекције у текст Извештаја:</p>	<p>1. Општа констатација не може да се прихвати.</p> <p><i>Образложење:</i> СПУ се у методолошком смислу базирала на евалуацији планских решења конципираних у ППРС, не узимајући у обзир стечене планске обавезе јер је за њих спроведен поступак СПУ на детаљнијем нивоу него што је то могуће урадити на нивоу ППРС. Простор на коме је индетификован негативан антропогени утицај налази се у поглављу 1. СПУ.</p>
<p>2. Страна 72, табела 3.7: Планска решења обухваћена проценом утицаја</p> <p>На основу прегледа приказаних планских решења у оквиру текстуалног дела</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> СПУ се у методолошком смислу базирала на приоритетним планским решењима за која нису до сада урађене СПУ за планове</p>

<p>ППРС, сматрамо да нису обухваћена сва планска решења од значаја, за која би требало извршити стратешку процену. Става смо да је потребно у табелу унети следећа планска решења, јер се могу очекивати значајни утицаји на различитим нивоима разраде планских циљева. Ове планске циљеве уз већ предложене, треба такође вредновати у матрици, односно извршити процену. То су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развој експлоатације металичних (Бор и Централна Србија) и неметаличних сировина (Јадар и Јарандол) - у сектору минералне сировине и рударство; - Изградња трансбалканског коридора 400kV и јачање интерконективних веза са окружењем (110 kV, 35kV, 10 kV) - у сектору енергетика; -Развој бањског туризма – у сектору туризам; -Изградња постројења за спаљивање медицинског и опасног фармацеутског отпада (треба додати и 5 регионалних складишта опасног отпада) - у сектору управљање отпадом; -Изградња инсинератора - у сектору управљање отпадом. 	<p>нижег хијерархијског нивоа, односно за које не постоји стечена планска и/или урбанистичка обавеза. Њихова обрада на нивоу планова нижег хијерархијског нивоа је по правилу детаљнија у односу на ону која се може извршити на нивоу ППРС.</p>
<p>3. Страна 81, табела 3.9: У делу где се говори о негативном и позитивном кумулативном и синергијском ефекту на воде, наводи се у првом реду у табели следећа реченица: „Због развоја копова мораће да се измести један број водотока.“ Развој копова ће условити измештање водотока, али и изградња инфраструктурних коридора (државних путева), па са тим у вези допунити тврдњу.</p>	<p>3. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Приликом изградње државних путева не измештају се водотоци, већ се ради регулација водотока.</p>
<p>4. Страна 81, табела 3.9: У делу где се говори о негативном и позитивном кумулативном и синергијском ефекту на воде, наводи се у првом реду у табели следећи став: „Примена најсавременијих технологија у термоелектранама допринеће ефикасном пречишћавању отпадних вода, уз подршку законске регулативе и институционалне организованости која је усклађена са међународним обавезама и ЕУ прописима. Позитиван утицај на воде представља изградња регионалних центара за управљање отпадом на којим ће се вршити прикупљање и третман процедурних вода. Поред тога, то ће довести до</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>

<p>затварања и рекултивације постојећих опитинских и дивљих депонија који сада</p> <p><i>Примедбе града Крагујевца на Нацрт Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. год. имплицирају велике притиске на водне ресурсе. Прикупљање и третман процедурних вода са нове регионалне депоније у Новом Саду даће у том контексту највећи допринос“:</i></p> <p>Последња реченица се не може односити само на Нови Сад јер се позитиван ефекат очекује у свим градовима (локацијама) у којима се планира изградња регионалних депонија.</p>	
<p>5. Страна 81, табела 3.9:</p> <p>У делу где се говори о негативном и позитивном кумулативном и синергијском ефекту на земљиште, навод допунити констатацијом да ће позитивни утицаји бити извесни санацијом и ремедијацијом индустријски загађених локација (hot spots) у којима је већ утврђен повећан ремедијацијски ново загађења земљишта.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p>
<p>6. Страна 81, табела 3.9:</p> <p>У делу где се говори о негативном и позитивном кумулативном и синергијском ефекту на природне ресурсе, природне вредности и предео, треба додати да поред саобраћаја, површинских копова и ветроелектрана, негативан утицај на предео може изазвати изградња надземних нискофреквентних ЕЕ водава, као и високофреквентних радиобазних уређаја.</p>	<p>6. Примедба се прихвата.</p>
<p>7. Страна 82, табела 3.9:</p> <p>У делу где се говори о негативном и позитивном кумулативном и синергијском ефекту на социоекономски развој, искључиво се говори о негативном утицају копова који су у синергији са другим загађивачима. Овде треба поменути кумулативан и синергистички негативни утицај загађивача који нису „копови“ (индустрија, саобраћај, градске топлане и сл.).</p>	<p>7. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> На поменутом месту у првој реченици се управо наводе загађивачи: саобраћај, индустрија, индивидуална ложишта, топлане).</p>
<p>8. Страна 87.</p> <p>Планско решење „Развој водног саобраћаја“ : у табели се мора „штиклизирати“ <i>конфликт</i> у односу на циљеве <i>Стратешке процене</i>, јер су утврђени утицаји у току изградње.</p>	<p>8. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Наведени утицаји нису оцењени као стратешки значајни према критеријумима из табеле 3.6. па их није потребно "штиклизирати".</p>
<p>9. Страна 87.</p> <p>Планско решење „Изградња нових ветроелектрана“ : у табели се мора</p>	<p>9. Примедба се не прихвата.</p>

<p>„штиклирати“ конфликт у односу на циљеве Стратешке процене, јер су утврђени утицаји у току изградње.</p>	<p><i>Образложење:</i> Наведени утицаји нису оцењени као стратешки значајни према критеријумима из табеле 3.6. па их није потребно "штиклирати".</p>
<p>10. Страна 93. У другом пасусу наводи се: „Санација загађених индустријских и рударско-енергетских локација што подразумева: спровођење поступка деконтаминације и ремедијације црних тачака (<i>hot spots</i>) - контаминираних индустријских локација, рекултивацију и ремедијацију локација најоштећенијих експлоатацијом минералних сировина (Колубарски и Костолачки лигнитски басени), и санацију и ремедијацију загађених водотокова (деоница Великог Бачког канала);“ Овде треба у последњем реду у загради додати и друге водотоке у којима су регистроване или се накнадно региструју концентрације загађујућих материја које захтевају санацију и ремедијацију (евидентно су угрожени водотоци на подручју рудних активности - Колубара, Борска река, Јабланица...).</p>	<p>10. Примедба се прихвата.</p>
<p>11. Страна 97, тачка 3.6.6: Мере заштите предела Сматрамо да није довољно разрађена тема и да је неопходно дати мере и смернице заштите у зависности од типа предела.</p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Овај аспект није обрађен само кроз наведене мере заштите у СПУ, већ и у тексту ППРС. У делу 2.5.5.3.3.2. ППРС дате су смернице за остваривање квалитета предела, што је примереније у односу на предлог из примедбе.</p>
<p>12. Страна 97, тачка 3.6.8: Мере унапређења система управљања отпадом Овде је неопходно додати следеће: „У циљу редуције настајања отпада, неопходно је навести стимулацију и промоцију „концепта поновног коришћења производа док не постане отпад“, кроз одржив животни циклус производа од момента његовог настанка (коришћењем сировина и компоненти које су заменљиве и лако доступне).“ Такође је важно дати концептуалне смернице за управљањем опасним отпадом из домаћинства и производње.</p>	<p>12. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Примена принципа циркуларне економије који се наводи у овој тачки СПУ подразумева коришћење, односно поновну употребу отпада као ресурса.</p>
<p>Прилози: 1. Улога, значај и позиција града Крагујевца у Републици Србији 2. Карте са примедбама</p>	

15. Горан Гатало, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

15. подброј:

1. Алекса Роган (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 30.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
2. Марко Шћибан (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 31.), Друштво за заштиту и проучавање птица, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
3. Тамара Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 32.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
4. Јана Николовски (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 34.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
5. Тара Рокић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 37.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
6. Ана Миковић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 38.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
7. Љубиша Миковић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 39.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
8. Ивана Димитријевић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 40.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
9. Саша Петровић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 43.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
10. Александра Ђуровић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 44.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
11. Марија Лукић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 47.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
12. Стеван Гајић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 51.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
13. Драгица Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 60.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
14. Ђорђе Микетић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 62.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
15. Ивона Ранђеловић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 63.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
16. Тања Живановић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 64.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
17. Дејан Јовановић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 27.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
18. Светлана Пекез (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 66.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
19. Павле Николић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 67.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
20. Тереза Стефановић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 68.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
21. Ирена Митровић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 69.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
22. Нуша Бубњевић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 71.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
23. Душан Митровић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 72.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
24. Гордана Балиновић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 73.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.
25. Силвиа Драгој (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 74.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.

<p>26. Марија Ратковић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 75.), Центар за биополитичку едукацију, office@biopolis.rs, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	<p>27. Никола Јовановић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 77.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>28. Милица Живковић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 79.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	<p>29. Јована Вукаловић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 80.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>30. Немања Урошевић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 81.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	<p>31. Маријана Гавриловић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 82.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>32. Лана Влаисављевић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 83.), достављено електронском поштом, од 06.05.2021.</p>	<p>33. Никола Станојевић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 84.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>34. Милица Радановић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 87.), 21000 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	<p>35. Мирјана Јовановић – Београдска отворена школа (веза са примедбом број 193. на Нацрт просторног плана), 11000 Београд, 350-01-00707/2021-11, од 05.05.2021.</p>
<p>36. Мира Недељковић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 94.), 350-01-672/2021, достављено електронском поштом, од 04.05.2021.</p>	<p>37. Јелена Летић (веза са примедбом 112 на Нацрт Просторног плана, подброј 101.), достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>
<p>1. Страна 59 и Табела 3.1, Страна 60 Примедба се односи на вредновање планских решења у варијанти Б за заштиту и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела, спрам циља стратешке процене заштите и одрживог коришћења природних вредности, ресурса и предела, у Нацрту извештаја о стратешкој процени утицаја ППРС 2021-2035, одељак 3.1. Процена утицаја варијантних решења и разлози за избор најповољније варијанте. Планска решења, укључујући идентификацију и минимизирање конфликтних интереса и приступ за њихово превазилажење, не могу задовољити савремене стандарде заштите природе у погледу заштите међународно значајних врста и станишта (почев од захтева директива о стаништима и птицама Европске уније). Постојећи модел заштићених подручја успостављен Законом о заштити природе приоритизира заштиту оних темељних вредности подручја на основу којих су проглашена, док у исто време не поставља одговарајући и довољно изричит оквир за заштиту резидентних (или миграторних) популација међународно</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Оба варијантна решења указују на негативне трендове у простору и животној средини (биодиверзитет, геодиверзитет, природна добра) као последица развоја туризма. Ово је констатовано на неколико места у СПУ, у евалуацији планских решења (табела 3.8.), у одређивању кумулативних и синергијских утицаја (табела 3.9) и у резимеу значајних утицаја ППРС (стр. 85-86), а на крају су таксативно наведене мере заштите биодиверзитета, геодиверзитета и природних добара (стр. 39).</p>

<p>значајних врста, односно међународно значајних станишта. Велики делови ових популација налазе се у зонама са режимима заштите у којима су већ сада Законом о заштити природе дозвољене активности које не доприносе њиховом повољном конзервационом статусу. У прилог одрживости, односно испуњености циљева стратешке процене, не говоре предложени модели (решавање конфликтних интереса на стр. 350 Нацрта ППРС), тражећи разграничење (суштински смањење) заштићених подручја у корист туристичких дестинација. Још је више у супротности са циљевима стратешке процене (односно циљевима самог Нацрта ППРС) други предложени модел који тражи егзистенцију постојећег модела преклопљених функција заштите и развоја, са флексибилнијим режимима II и III степена заштите, који значајније не ограничавају развој туристичке понуде у простору. Оваква планска решења имплицирају већи антропогени притисак на ова подручја, због чега сматрамо да утицај који је у табели наведен као укупно позитиван на заштиту биодиверзитета, геодиверзитета и природних добара не може бити такав. Будући да су нека од ових подручја (нпр. Голија, Стара планина, Власина, Копаоник, Проклетје и Шарпланина) Нацртом плана идентификована као примарне туристичке дестинације што захтева и изградњу потребне инфраструктуре, упитно је и како би овим био остварен укупно позитиван утицај на заштиту предела.</p> <p>Уједно, сматрамо да би за свеобухватно и непристрасно разматрање компромиса између развоја с једне стране и заштите природних вредности и ресурса (и животне средине уопште) с друге стране, те за доношење одлуке о најодрживијем моделу развоја, требало разматрати и треће варијантно решење просторног развоја, најбоље по животну средину.</p>	
<p>2. Веза са примедба број 12. на СПУ, под редним бројевима 1, 2.</p>	<p>2. Исти став по примедбама.</p>

<p>16. (веза са 128.) Саша Арсић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.</p>	
<p>1. У стратешкој процени утицаја није узет утицај буке железничког саобраћаја индустријског колосека јужне зоне Панчева (стр. 44) односно није узета у обзир заштита</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ове СПУ, већ СПУ докумената нижих нивоа планирања.</p>

од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса.	
---	--

17. Јелена Томић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 129. на Нацрт Просторног плана)	
У стратешкој процени утицаја није узет утицај буке железничког саобраћаја индустријског колосека јужне зоне Панчева (стр. 44) односно није узета у обзир заштита од техничко-технолошких несрећа, хазарда и удеса.	1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ове СПУ, већ СПУ докумената нижих нивоа планирања.

18. Александар Кулић, У.Г. Борани се питају, У.Г. Одбранимо Злотску реку, У.Г. Сигурне стазе, У.Г. Бебиронче, kulicasa@yahoo.co.uk, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 139. на Нацрт Просторног плана)	
--	--

1. Поглавље 1.2.1. Квалитет ваздуха, Оцена квалитета ваздуха у Србији, страна 30., допунити први пасус, (страна 30) следећим закључком Агенције за заштиту животне средине: Садржај тешких метала: олова, арсена, кадмијума и никла у суспендованим честицама PM10 не указују на загађење осим у Бору где је била прекорачена циљна вредност за арсен и кадмијум; (Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији за 2019. годину, стр. 67, Агенција за заштиту животне средине, 2020.г.)	1. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом у делу који се односи на суспендоване честице.
---	--

2. Табелу 1. Табела 1.1. Категорије квалитета ваздуха у периоду 2010-2018. године, страна 31, допунити оценом стања квалитета ваздуха за 2019. годину ((Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији за 2019. годину, Агенција за заштиту животне средине, 2020.г.)	2. Примедба се прихвата. У складу са новим доступним подацима биће допуњена анализа и оцена стања квалитета ваздуха као и наведена табела 1.1.
--	--

3. Поглавље 1.2.1. Квалитет ваздуха, Оцена квалитета ваздуха у Србији, страна 33, допунити на крају последњег пасуса: Најзначајнији емитер гасова и прашине у агломерацији Бор је рударство и металургија, а емисије из домаћинстава и саобраћаја немају доминантан утицај на стање квалитета ваздуха.	3. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.
---	--

4. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 34., додати нови пасус: Отпадне воде из рудника металних сировина, процедурне воде са напуштених и активних одлагалишта рударског отпада и изливања отпадних вода из ових објеката	4. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен новим пасусом али у скраћеном облику.
--	--

<p>у акцидентним случајевима уништитли су или угрозили живи свет у Кривељској и Борској реци, Великом Тимоку, Пеку и Шашкој реци. У долини Борске реке и Великог Тимока пиритном јаловином је засуто преко 2000 хектара најплоднијег земљишта. Ово контаминирано земљиште је извор ширења загађења на површинске и подземне воде атмосферским падавинама и еолском ерозијом.</p>	
<p>5. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 35., допунити подацима о концентарцијама тешких метала у рекама и акумулацијама.</p>	<p>5. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.</p>
<p>6. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 39., допунити подацима о пречишћавању отпадних вода из рударства и индустрије.</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.</p>
<p>7. Поглавље 1.2.2. Квалитет вода, страна 39., допунити подацима о седиментима у рекама и акумулацијама, Квалитет седимената река и акумулација, Агенција за заштиту животне средина, 2019, (Извор: http://www.sepa.gov.rs/download/VodeSrbije/KvalitetSedimentaRekaIakumulacijaSrbije.pdf)</p>	<p>7. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.</p>
<p>8. Поглавље 1.2.3. Квалитет земљишта, страна 42, допунити новим пасусом о контаминираном земљишту у близини површинских копова рудника металних минералних сировина и напуштених и активних депонија рударског отпада.</p>	<p>8. Примедба се делимично прихвата. Уколико буду доступни подаци текст ће бити допуњен у складу са сугестијом.</p>
<p>9. Поглавље 1.2.4. Ниво буке, страна 43, први пасус допунити изворе буке: грађевинске машине на градилиштима, рударска опрема приликом отварања рудника и експлоатације.</p>	<p>9. Примедба се прихвата.</p>
<p>10. Поглавље 1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи допунити поглављем Управљање комуналним и рудничким отпадом. Области плана за које су разматрана питања животне средине је и Управљање отпадом констатује се у следећем поглављу на страни 45, а тога нема у процени стања.</p>	<p>10. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Карактеристике постојећег стања квалитета животне средине, у које спада квалитет ваздуха, воде, земљишта и ниво буке, представљале су основу истраживања. Тематске области ППРС, између осталог и управљање отпадом, за које су разматрана питања животне средине не подразумевају њихову анализу стања.</p>

<p>11. Поглавље 1.3. Карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају, табелу просторне диференцијације (страна 46) у колони “Подручја загађене и деградиране животне средине”, иза речи “насеља у колубарском басену” додати: Насеља у општини Мајданпек, граду Бору и приобаљу Великог Тимока.</p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У просторној диференцијацији животне средине наведени су Бор и Мајданпек. На нивоу ППРС не може се детаљно наводити која насеља из појединих општина и градова припадају којој категорији, већ ће то бити урађено кроз планове на нижим хијерархијским нивоима.</p>
<p>12. У поглављу 1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене, на страни 48. Додати да се мора идентификовати проблем рударског отпада и навести (на страни 49) да се мора разматрати.</p>	<p>12. Примедба се прихвата. У тексту ће бити наведена сугестија да треба идентификовати проблем рударског отпада.</p>

19. Наташа Ђерег – ЦЕКОР, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 141. на Нацрт Просторног плана)

<p>1. Стр. 34. „Велики бачки канал је еколошка црна тачка Србије и представља велики и ургентан еколошки проблем, а уједно и пример тешкоћа у решавању проблема загађености површинских вода.“ Коментар: Није у реду да остале еколошке црне тачке Србије нису поменуте у документу, а такође ни стратешке смернице како их решити. Чак ни овде где је поменут Велики Бачки канал нема никаквог осврта на то које се решење предвиђа. Стр 73. „смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште за око 5% до 2025. године у односу на ниво из 1990.год.“ Коментар: На основу ког документа је постављен овај циљ од „око 5%“ смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2025. године у односу на ниво из 1990. године? Претходни национално намеравани доприноси Републике Србије смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште су износили 9,8% до 2030. године. Међутим, овај документ је тренутно у фази ревизије и требало је да буде поднет до краја 2020. године Секретаријату Оквирне конвенције о промени климе УН. Према доступном нацрту нових Национално намераваних доприноса тај циљ ће износити 33% до 2030. године, те је циљ од око 5% неприхватљиво низак (осим што није јасно како је постављен). Предлог за измену Смањење</p>	<p>1. Примедба не делимично прихвата. (а) Део примедбе је прихваћен у примедбама на ППРС. Део примедбе је прихваћен у примедбама на ППРС тако што се у делу 3.1. ППРС, тачка 10, текст подтачке 10.2.4. на стр. 364. замењује новим који гласи: „10.2.4. Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште у складу са европским законом о климатским циљевима прихваћеним у Србији и националним стратегијама и акционим плановима у области енергетике и климе;” Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. (б) Не прихвата се преостали део примедбе. У свим документима и извештајима о стању квалитета вода Велики бачки канал је идентификован као најугроженија црна тачка. У ППРС и СПУ су поменуте и други угрожени водотоци. Овај део СПУ се односио на преглед постојећег стања, па није било место за стратешке смернице и мере заштите, што је наведено у другом делу СПУ.</p>
---	---

<p>емисије гасова са ефектом стаклене баште за 33% до 2025. године у односу на ниво из 1990. године.</p>	
<p>2. Стр. 17. „Планира се организовање регионалних центара за управљање отпадом са свом потребном инфраструктуром и изградња преосталих регионалних депонија, у складу са нацртом Националне стратегије управљања отпадом за период 2020-2025. у следећим регионима за управљање отпадом: Врање, Београд, Нови Сад, Инђија, Крушевац, Ниш, Краљево, Ваљево, Зрењанин, Нова Варош, Сомбор, Вршац, Зајечар, Смедерево, Крагујевац, Петровац, Лозница.“ Коментар: По преговарачкој позицији-Сажетку- за Поглавље 27 наведено је да ће Србија израдити до 2020 израдити ревидирану Националну стратегију управљања отпадом и Акциони план. Ипак то још није урађено, но постоје у Министарству заштите животне средине нацрти. Значи, поменута Националне стратегије управљања отпадом за период 2020-2025 је застарела, јер ће се нова базирати на пакету циркуларне економије, према којем је одлагање отпада на регионалне депоније најнепожељнија опција.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата Уподобити са законским оквиром, прописима и планским документима јавних политика</p>
<p>3. Стр. 59. „Самим тим, Стратешка процена разматра варијанту просторног развоја без примене Новог Просторног плана (постојеће стање, реализована решења из претходног Просторног плана 2010-2020. године – варијанта А) и просторног развоја са применом Плана (варијанта Б) са посебним уважавањем свих сектора планског развоја“ „За сваки сектор, уважавајући да се Стратешка процена ради за Просторни план који карактерише дужи временски период (што самим тим утиче на неизвесност у реализацији), примењен је метод израде сценарија развоја за сваки сектор Просторног плана, како би се омогућила процена позитивних и негативних утицаја изабраних варијанти.“ Коментар: Стратешка процена утицаја уопште није разматрала варијантна решења на нивоу сваког сектора осим са и без примене Просторног плана, а у суштини је то био њен задатак- да јавности пружи</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> СПУ разматра варијанте просторног развоја са и без примене ППРС. Додатна варијантна решења по појединим секторима ППРС нису разматрана у СПУ јер нису разматрана ни у ППРС. Варијанте за планска решења по тематским областима нису разматрана и обрађена у делу 2. ППРС, јер је у делу 2.1. опредељен за разраду реалистички сценарио просторног развоја у периоду 2012-2035. године.</p>

<p>уверавање и одговоре зашто су поједина планска решења одабрана.</p>	
<p>4. У Плану је поменут на Стр 184. одрживи минимум који је у ствари биолошки минимум за изградњу хидроцентрала „Квантитативна ограничења при експлоатацији водних ресурса су: - из водотока – након захватања у водотоку се мора оставити проток који је једнак или већи од еколошког протока³⁵, који се одређује за сваку деоницу водотока према прописаној методологији; (35, У Закону о водама тај проток се назива „одржив минимум”)“</p> <p>Коментар: потребно је у Стратешкој процени утицаја навести критеријуме за изградњу хидроцентрала, поштујући ове критеријуме, а такође и у вези МХЕ да се забрањују деривационе МХЕ.</p>	<p>4. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(а) Прихвата се део примедбе који се односи на коришћену терминологију. У СПУ су дате смернице за заштиту вода и реализацију МХЕ (стр. 95 СПУ). Забрана грађења МХЕ деривационог типа није предмет СПУ.</p> <p>(б) Не прихвата се део примедбе о забрани изградње деривационих МХЕ у ППРС.</p> <p><i>Образложење:</i> Када се ради о МХЕ, апсолутно је неприхватљиво да се неком резолутном одлуком забрани њихова градња. То би било крајње неодговорно, јер постоје ситуације када је реализација МХЕ неопходна због неких функционалних, али и еколошких разлога. Наведимо само два случаја: (1) на испустима еколошких протока на бранама уградња агрегата МХЕ је не само економски оправдана, већ и еколошки врло пожељна, јер се на тај начин обавља пожељна аерација тока и обогаћивење воде кисеоником, (2) на доводима под притиском у оквиру регионалних водоводних система постоје места на којима се граде тзв. прекидне коморе, да би се притисак оборио, а најоподнији начин да се то обави је уградња малог агрегата.</p> <p>Зато не може да се прихвати уопштена забрана грађења МХЕ, коју предлаже подносилац примедбе. Предочено специфицирање услова у делу 2.5.1.3.6. на стр. 193. ППРС када могу да се граде МХЕ довољан је стратешки оквир за доношење одлука о МХЕ.</p>

<p>20. Никола Станојевић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 156. на Нацрт Просторног плана)</p>	
<p>1. Страна 7, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</p> <p>Коментар: Недостаје аспект спречавања комасације (укрупњавања) пољопривредних поседа и стварања великих површина под монокултурама, што у великој мери утиче на губитак биодиверзитета отворених станишта. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p> <p>Коментар: Неопходно је прецизирати аспект очувања биодиверзитета отворених станишта (нарочито фауне птица и</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

<p>инсеката) кроз обезбеђивање мозаичности станишта: очувањем граничних травнатих и жбунастих површина између парцела као и задржавањем шумских забрана и појединачних стабала између парцела. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	
<p>2. Страна 7, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</p> <p>„6. Планско усмеравање начина коришћења и очувања екосистемских и производних функција напуштених/необрађиваних пољопривредних земљишта, њиховом пренаменом у шумска земљишта, а тиме и обухватањем мерама одрживог газдовања шумама, односно увођењем рестриктивних казни и прогресивних мера пореске политике у погледу обавезе редовног обрађивања, минимално на нивоу кошења 1-2 пута годишње.“</p> <p>Коментар: Предвиђено планско усмерење није у складу са заштитом природе јер не предвиђа могућност да напуштене пољопривредне површине у зони степе врати у пређашњу функцију отвореног степског станишта. Претварање свих напуштених пољопривредних површина у шумско земљиште стога не би допринело очувању врста отворених и степских станишта. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>3. Страна 9, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана</p> <p>Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство</p> <p>Коментар: Није препозната експлоатација дивљих биљака и гљива, која може представљати значај фактор угрожавања биодиверзитета флоре и фунгије. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са наведеном сугестијом везаном за експлоатацију дивљих биљака и гљива.</p>
<p>4. Страна 18, Кратак преглед садржаја Просторног плана</p> <p>Заштита, уређење и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Сматрамо да у тексту нема потребе наводити законе, акте и правилнике да се не би оптерећивао текст ППРС и СПУ.</p>

<p>„Извршиће се ревизија и детаљно одредити границе елемената еколошке мреже сходно закону, иновираним акту о еколошкој мрежи и правилницима о заштићеним врстама (...)“</p> <p>Коментар: Неопходно је у цитираним тексту прецизно навести о ком се закону ради и прецизирати који „иновирани акт о еколошкој мрежи“ је у питању.</p>	
<p>5. Страна 23., 1.2.3. Однос са другим документима</p> <p>„Један од осам Националних Миленијумских циљева развоја у Републици Србији дефинисао је да се мора осигурати одрживост животне средине.“</p> <p>Коментар: Миленијумски циљеви су део Миленијумске декларације Уједињених нација која је истекла 2015. године. Њену наследницу, Агенду 2030 УН су усвојиле 2015. а ступила је на снагу 2016. године. Србија, као држава чланица УН, ради на примени Агенде 2030. Стога закључујем да израђивач Плана није на одговарајућ и потребан начин образложио везу Плана са другим документима. При томе, Агенда 2030 је кључни стратешки документ који би Србија требало да инкорпорира у своје развојне и планске документе у циљу постизања одрживог развоја. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Имајући у виду да су Миленијумски циљеви престали да буду референтни развојни оквир 2015.године ова реченица ће бити избрисана из овог Поглавља и додата реченица везана за Агенду 2030 УН.</p>
<p>6. Страна 24., 1.2.3. Однос са другим документима</p> <p>Коментар: Израђивач Плана доводи План у везу Стратегијом биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011 до 2018.године ("Сл. гласник РС", бр. 13/2011), што је стратегија која је истекла 2018. године, односно тренутно је неважећа и стога се не може довести у везу са Планом. Са друге стране, тренутно непостојање стратешког документа у области заштите природе неопходно је препознати Просторним планом. Потребно је препознати наведени недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>6. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p> <p>Напомињемо да се ППРС не доводи у везу са Стратегијом биолошке разноврсности, него се само наводи као документ јавне политике који је дефинисао општа начела, циљеве, оквир заштите и принципе који су актуелни, и ако је формално Стратегија истекла.</p>
<p>7. Веза са примедбом број 15 на СПУ под редним бројем 1.</p>	<p>7. Исти став по примедби.</p>
<p>8. Страна 75, Табела 3.8. Збирна матрица утицаја стратешких утицаја Просторног</p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>

<p>плана на животну средину и елементе одрживог развоја</p> <p>Коментар: Како се дошло до оцене да „Обнављање екосистемских и производних функција напуштених и запарложених пољопривредних земљишта“ нема утицаја на „Заштита биодиверзитета и геодиверзитета и природних добара“? Уколико се запуштено пољопривредно земљиште пренамени у шумско како је предвиђено Планом, то ће имати значајан негативан утицај на очување врста фауне, али и флоре, отворених станишта, нарочито у зони степе.</p>	
<p>9. Страна 80, Табела 3.9. Идентификација кумулативних и синергијских ефеката планских решења</p> <p>Коментар: Није јасно на основу чега се износе закључци о кумулативним ефектима. Да ли је урађена нека врста моделовања различитих кумулативних ефеката, или су ове процене донете на другачији начин?</p> <p>Коментар се односи на одељак 5.2 Индикатори за праћење стања животне средине, стр. 103, односно Табелу 5.1. Индикатори, надлежност и периодичност мониторинга животне средине, стр. 105, и на одељак 3.6.5. Мере заштите биодиверзитета, геодиверзитета и природних добара, стр 96.</p> <p>Коментар: Како смо већ раније истакли, за заштиту популација врста од значаја за заштиту неопходан је прогресивнији модел заштите од постојећег модела заштићених подручја зонираних тако да штите природне вредности идентификоване према националним критеријума. Нацрт номинује неколико мера релевантних за овај проблем, међутим, само праћењем индикатора природних вредности - угрожености врста (у табели на стр. 105) и то по IUCN-овој динамици евалуације конзервационих статуса неће дати довољно ажурне податке који би омогућили управљање популацијама и њиховим стаништима (било да имају статус национално заштићеног подручја или не) тако да препознају и реагују на промене узроковане планским променама коришћења простора (попут туризма и изградње инфраструктуре, али и различитих пракси коришћења природних ресурса). Из тог разлога сматрамо да би се периодичност евалуације националних</p>	<p>9. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Део закључака се базирао на моделовањима (просторна дисперзија загађења ваздуха) преузетим из СПУ за НЕРП.</p>

<p>статуса требала променити на извештавање у извештајима о стању природе које већ предвиђа Закон о заштити природе. То изискује континуирано, годишње праћење, а међу могућим решењима за је имплементација европских мониторинг програма попут оног који спроводи European Bird Census Council. За сличне програме већ постоје одређена искуства у имплементацији у националним институцијама - Природњачки музеј члан је Европске уније за прстеновање птица EURING од 1997, па би се координацијом програмом праћења популација и станишта птица, али и других одабраних индикаторских таксона дошло до адекватнијих података, уз подршку ЗЗПС и МЗЖС.</p>	
<p>10. Страна 112, „Према члану 19. Закона о стратешкој процени утицаја, потребно је обезбедити учешће јавности у разматрању извештаја у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе.</p> <p>Орган надлежан за припрему Просторног плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са Законом.“</p> <p>Коментар: Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, у члану 19, експлицитно наводи: „Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе.</p> <p>Јавни увид и јавна расправа из става 2. овог члана организује се по правилу, у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.“</p> <p>Током трајања јавног увида није организована јавна расправа о Извештају о СПУ, нити је јавност обавештена о месту и времену њеног одржавања. Стога је јавна расправа о Извештају о стратешкој процени утицаја ППРС на животну средину вођена супротно одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, те је потребно исту поништити и кренути изнова, у складу са Законом.</p>	<p>10. Примедба није основана. <i>Образложење:</i></p> <p>Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.</p> <p>Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. У том смислу, Извештај о стратешкој процени био је изложен на јавном увиду заједно са Нацртом ППРС-а. На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносилац примедбе на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је могао усмено да образложи достављену примедбу.</p>

21. Драгана Петровић, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 157. на Нацрт Просторног плана)

1. остављам примедбу у погледу Стратешке процене утицаја на животну средину за Просторни план Републике Србије. Наиме, у Стратешкој процени утицаја није дато нити једно друго варијантно решење које се односе на заштиту животне средине, сем варијанти:

- нереализовање просторног плана
- реализовање просторног плана.

При томе, није урађен критички осврт на међународне обавезе Републике Србије и на Закон о планском систему Републике Србије као и непостојање хијерархијски вишег развојног документа (План развоја РС).

У размаатрању варијантних решења се не наводи оно што су нова сазнања и циљеви ЕУ ка којима и Република Србија треба да тежи.

2. Постоје такође и друга варијантна решења за Просторни план РС а то је на пример:

- да уместо девастације плодног земљишта и додатног загађења од нових рудника Србија иде у смеру органске производње, производње здраве хране и сл.
- да уместо даљње деградације река и свих живих бића у њој које смо јако већ пореметили са деривационим МХЕ идемо у смеру очувања природних ресурса
- да уместо изградње нових термоелектрана на угаљ (чак 6?) због чега ћемо трпети и финасијске последице због јршења више међународних споразума кренемо на пример ка коришћењу обновљивих извора енергије (соларна, енергија ветра, подстицањем концепта прозјумера и сл).

Надам се да ће се одустати од даљег поступка усвајања Просторног плана, стратешке процене утицаја просторног плана на животну средину, кршења Устава, Закона о планском систему Републике Србије и кршење читавог сета међународних споразума.

Ово једноставно верујем да није пут ка коме већински део грађана Србије реално жели да иде, нити пут на који се Република Србије и формално обавезала кроз различите међународне споразуме.

Одабир између само две варијанте: Варијанта 1. немања лошег плана и

1. **Примедба није основана.**
Образложење: СПУ разматра варијанте просторног развоја са и без примене ППРС. Додатна варијантна решења по појединим секторима ППРС нису разматрана у СПУ јер нису разматрана ни у ППРС.

Варијанте за планска решења по тематским областима нису разматрана и обрађена у делу 2. ППРС, јер је у делу 2.1. опредељен за разраду реалистички сценарио просторног развоја у периоду 2012-2035. године.

У ППРС су обрађене међународне обавезе (део 1.5) и документи јавних политика (део 1.3.3) од значаја за просторни развој Републике Србије. Законом о планском систему РС хијерархијски су изједначени ППРС и План развоја РС.

2. **Примедба није основана.**
Образложење: СПУ разматра варијанте просторног развоја са и без примене ППРС. Додатна варијантна решења по појединим секторима ППРС нису разматрана у СПУ јер нису разматрана ни у ППРС.

Варијанте за планска решења по тематским областима нису разматрана и обрађена у делу 2. ППРС, јер је у делу 2.1. опредељен за разраду реалистички сценарио просторног развоја у периоду 2012-2035. године.

На све примере које наводи подносилац одговорено је у ставовима по примедбама на ППРС различитих подносилаца.

<p>Варијанта 2. по сваку цену усвајања плана који је вишеструко штетан јер није у складу са хијерархијски вишим развојним документом (Планом Развоја РС), који је штетан по здравље и квалитет живота грађане Србије, по наше природне ресурсе и који нас повлачи даље од пута ка ЕУ и циљева животне средине цивилизованог света јер не уважава неке основне међународне обавезе није добра основа за доношење исправне одлуке.</p> <p>Закључак би требало да буде нешто што је реално доста јасно: од тако лошег плана је боље да се одустане.</p> <p>Стратешка процена утицаја би то (уколико се уваже и друге могуће варијанте и ствари сагледају објективно и у интересу међународних обавеза, циљева ЕУ, Енергетске заједнице, Зелене Агенде, Закона о климатским променама, Закона о обновљивим изворима енергије, итд). требало то и да покаже.</p> <p>То тренутно сада није случај јер друге варијанте које свакако постоје нису разматране и зато је то велики недостатак Стратешке процене утицаја на животну средину.</p> <p>Мислим да би требало размотрити да се са свим даљим активностима једноставно стане и да се енергија преусмери на израду Развојног плана РС како би могли да имамо ширу слику, да покушамо да испоштујемо Устав, Закон о планском систему и међународне обавезе из области животне средине на које се РС обавезала.</p>	
---	--

22. Републички завод за заштиту споменика културе, Радислава Грујића 11, 11118 Београд, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.(веза са примедбом број 160. на Нацрт Просторног плана)

<p>1. У поглављу Заштита, уређење и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела (на странама 18 и 19) у навођењу културних добара уписаних на УНЕСКО ЈТисту светског наслеђа, треба додати и <u>Стећци, средњовековни надгробни споменици.</u></p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животnoj средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
--	--

<p>2. У поглављима 3.5. Резиме значајних утицаја планских решења, Планско решење: Уређење и презентација културних добара, Табела 3.7. Планска решења у Просторном плану обухваћена проценом утицаја — наведено је “ ...посебно римских налазишта у Нишу, Медијани, Сирмијуму, Виминацијуму, Дреновцу и археолошких налазишта дуж Римског лимеса, позитивно ће утицати на заштиту и презентацију непокретних културних добара...” Дреновац (археолошко налазиште Мотел Слатина) је непокретно културно добро, из периода праисторије (млађег неолита).</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>3. У поглављу Приоритети у заштити животне средине; 8. Заштита, уређење и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела наведено је „ ...кроз: повећање укупне површине под заштитом на 10,5 % територије Републике Србије, ... и уређење непокретних културних добара - римских налазишта и путева културе.“ Сходно наведеним поглављима, дефиниција - Планска решења на уређењу и презентацији непокретних културних добара - треба да се односи и на остало непокретно наслеђе у Републици Србији када је у питању њихово уређење и презентација, а не само на римска налазишта, која се у нацрту планског документа наводе као приоритетна културна добра.</p>	<p>3. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>4. У поглављу 3.6.10. Мере заштите културног наслеђа и очување историјских и археолошких локација, као мера наведено је: „заштита и презентација заштићених и за заштиту предвиђених културних добара у сарадњи са надлежним заводима за заштиту споменика културе у процесу планирања и пројектовања“. Наведена мера треба да буде полазиште у заштити животне средине у току имплементације планских решења. Не обезбеђује апсолутну заштиту на подручјима реализације оних планских решења за које је утврђено да могу имплицирати конфликте у простору. Она је предуслов да се о реализацији мера заштите непокретног културног наслеђа одлучује на основу читавог низа поступака којима се могу утврдити и квантитативно исказати</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>

<p>очекиване промене у животној средини у случају њихове реализације.</p>	
<p>5. На основу свега наведеног, може се закључити следеће:</p> <p>Увидом у нацрт просторног плана Републике Србије и Извештај о стратешкој процени утицаја просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину, уочено је да се предложени приоритети највећим делом односе на инфраструктурне пројекте министарства надлежног за грађевинарство, саобраћај и инфраструктуру.</p> <p>За подручја која су због природних и културно-историјских вредности, експлоатације минералних сировина, искоришћења туристичких потенцијала и хидропотенцијала или изградње објеката захтевала посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора или су као таква одређена у ППРС или РПП, у наредном периоду биће неопходни нови плански приступи у решавању конфликта и усклађивању потреба развоја и заштите.</p> <p>Интензивна изградња саобраћајне, енергетске и туристичке инфраструктуре, хидро акумулације и подручја експлоатације руда основни су узроци губљења идентитета предела као и културног идентитета. Најчешћи развојни конфликти су неконтролисана градња у околини заштићених добара и урбано ширење које нарушава сагледавање и интегритет културног добра, простори резервисани за велике инфраструктурне објекте и рударство у зони археолошких налазишта итд.</p> <p>У систему заштите неокретног културног наслеђа (утврђена културна добра и добра под претходном заштитом), културних предела као и природних добара (Национални паркови у оквиру којих су утврђена непокретна културна добра), за планиране и потенцијалне акумулације од значаја за Републику Србију (табела 25 нацрта ППРС) израда пројектне документације искључиво се мора одвијати у складу са прописаним мерама којима ће се одредити плански оквир за уређење и коришћење вода и водoprивредне инфраструктуре, намене земљишта, односно режиме заштите, ограничења и могућности градње. Такође треба одбацили маркиране локације за регионалне депоније</p>	<p>5. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p> <p>Напомињемо следеће:</p> <p>На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора.</p> <p>Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликти у просторном развоју и приступе за њихово решавање.</p> <p>Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у различитим секторима, студија о процени утицаја пројекта на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.</p>

<p>смећа и отпада, а то важи за планска решења везана за инфраструктуру, на природном и културно-историјском подручју изузетне важности и значаја за Републику Србију.</p>	
<p>6. У појединим ППППН нису у потпуности разрешене супротности и конфликти туризма са заштитом наслеђа. Решавање ових проблема, поред системских унапређења (иновирање законске регулативе о заштићеним добрима, режимима заштите и др., у погледу побољшања услова за одрживо управљање и занггиту добара, као и разграничење зона занггитице и зона развоја, у складу са искуствима и препорукама ЕУ), захтева иновирање постојећих ППППН и њихову детаљну разраду за зоне заштите и зоне развоја.</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. Напомињемо да се предложено већ налази у ППРС.</p>
<p>7. У Извештају о стратешкој процени утицаја просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године представљени су идентификациони утицаји на вредности животне средине са предлозима ублажавања и активностима у циљу заштите културног наслеђа. Међутим, пракса је показала да се за просторне планове важних целина некритично мењају стратешки циљеви, што се негативно одражава на културна добра и животну средину.</p>	<p>7. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, нити ППРС.</p>
<p>8. Приликом реализација планских концепција и решења по областима у планском систему Републике Србије, на свим нивоима планирања и управљања, неопходно је ублажити и решити конфликтне интересе између заштите и одрживог коришћења природних ресурса, животне средине, биодиверзитета, културног наслеђа и предела, с једне стране, и развоја урбаних насеља и система и привредних активности с друге стране.</p>	<p>8. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. Напомињемо следеће: На стратешком нивоу планирања као што је ППРС идентификују се и дају приступи али се не решавају конфликтни интереси у коришћењу простора. Због тога је у делу 2.5.8.3. ППРС указано на потенцијалне конфликте у просторном развоју и приступе за њихово решавање. Решавање конфликта на који указује подносилац примедбе је предмет других просторних планова, у првом реду просторних планова подручја посебне намене (део 3.4. ППРС), као и докумената јавних политика у различитим секторима, студија о процени утицаја пројекта</p>

	на животну средину (и друге намене у окружењу) и студија изводљивости.
<p>9. Како би се спровела активна заштита културног наслеђа неопходно је успоставити сарадњу конзерватора, планера, власника и осталих заинтересованих страна у процесу очувања и коришћења наслеђа. Један од стратешких циљева јесте израда планова подручја посебне намене за непокретна културна добра која имају просторни карактер. Усвојени просторни и урбанистички планови не могу се мењати парцијално уколико се измене односе на непокретно културно добро и његову заштићену околину, без сагласности службе заштите. Сагласност се мора добити у поступку доношења одлуке о измени просторног или урбанистичког плана или изради плана нижег реда или урбанистичког пројекта. Мишљења смо да ће доношењем Стратегије развоја културе Републике Србије и Закона о непокретним културним добрима (у процедури израде) бити значајно унапређен систем заштите, очувања и коришћења непокретних културних добара.</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, нити ППРС, већ имплементације ППРС у другим просторним и урбанистичким плановима.</p>

<p>23. Милица Радановић, 21000 Нови Сад, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 163. на Нацрт Просторног плана)</p>	
<p>1. Страна 7, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана <i>Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</i> Коментар: Недостаје аспект спречавања комасације (укрупњавања) пољопривредних поседа и стварања великих површина под монокултурама, што у великој мери утиче на губитак биодиверзитета отворених станишта. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину. Коментар: Неопходно је прецизирати аспект очувања биодиверзитета отворених станишта (нарочито фауне птица и инсеката) кроз обезбеђивање мозаичности станишта: очувањем граничних травнатих и жбунастих површина између парцела као и задржавањем шумских забрана и појединачних стабала између парцела. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени</p>	<p>1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животnoj средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. Напомињемо да је недостатак на који се подносилац позива у примедби у пуној мери уважен у деловима ППРС који се односе на рурални развој и уређење села. Реч је о мерама које се финансирају преко Програма руралног развоја.</p>

<p>утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	
<p>2. Страна 7, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана <i>Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</i> „6. Планско усмеравање начина коришћења и очувања екосистемских и производних функција напуштених/необрађиваних пољопривредних земљишта, њиховом пренаменом у шумска земљишта, а тиме и обухватањем мерама одрживог газдовања шумама, односно увођењем рестриктивних казни и прогресивних мера пореске политике у погледу обавезе редовног обрађивања, минимално на нивоу кошења 1-2 пута годишње.“ Коментар: Предвиђено планско усмерење није у складу са заштитом природе јер не предвиђа могућност да напуштене пољопривредне површине у зони степе врати у пређашњу функцију отвореног степског станишта. Претварање свих напуштених пољопривредних површина у шумско земљиште стога не би допринело очувању врста отворених и степских станишта. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. Напомињемо да се отворена степска станишта свуда у свету користе као пашњаци у систему екстензивног или полуинтензивног сточарства. Пашњаци су такође пољопривредна земљишта, која су већим делом укључена у тзв. Пољопривредне области високе природне вредности (<i>High Natural Value Farming – HNVF</i>). Нелогично је да се то што је по дефиницији већ пољопривредно поновно преводи у пољопривредно. О томе је довољно речено у деловима који се односе на рурални развој, као и у одговарајућим студијским прилозима. Сада су одједном хит постале слатине, а да изузев неколико заштићених локалитета, нису одређени режими коришћења, нити границе свих HNVF земљишта. Стога је у Планско-програмске мере и инструменте имплементације и решења која се односе на рурални развој ППРС (тачка 3.2.2., стр. 369, под ред. бр. 7) укључена „израда студије целовите валоризације и одрживог коришћења пољопривредних области високе природне вредности (са границама типова агробиодиверзитета)“.</p>
<p>3. Страна 9, 1.2.1. Кратак преглед садржаја Просторног плана Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство Коментар: Није препозната експлоатација дивљих биљака и гљива, која може представљати значај фактор угрожавања биодиверзитета флоре и фунгије. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са наведеном сугестијом везаном за експлоатацију дивљих биљака и гљива.</p>
<p>4. Страна 18, Кратак преглед садржаја Просторног плана Заштита, уређење и одрживо коришћење природних вредности, културних добара и предела</p>	<p>4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Сматрамо да у тексту нема потребе наводити законе, акте и правилнике да се не би оптерећивао текст ППРС и СПУ.</p>

<p>„Извршиће се ревизија и детаљно одредити границе елемената еколошке мреже сходно закону, иновираним акту о еколошкој мрежи и правилницима о заштићеним врстама (...)“</p> <p>Коментар: Неопходно је у цитираном тексту прецизно навести о ком се закону ради и прецизирати који „иновирани акт о еколошкој мрежи“ је у питању.</p>	
<p>5. Страна 23., 1.2.3. Однос са другим документима</p> <p>„Један од осам Националних Миленијумских циљева развоја у Републици Србији дефинисао је да се мора осигурати одрживост животне средине.“</p> <p>Коментар: Миленијумски циљеви су део Миленијумске декларације Уједињених нација која је истекла 2015. године. Њену наследницу, Агенду 2030 УН су усвојиле 2015. а ступила је на снагу 2016. године. Србија, као држава чланица УН, ради на примени Агенде 2030. Стога закључујем да израђивач Плана није на одговарајућ и потребан начин образложио везу Плана са другим документима. При томе, Агенда 2030 је кључни стратешки документ који би Србија требало да инкорпорира у своје развојне и планске документе у циљу постизања одрживог развоја. Потребно је препознати овај недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>5. Примедба се прихвата.</p> <p>Имајући у виду да су Миленијумски циљеви престали да буду референтни развојни оквир 2015. године ова реченица ће бити избрисана из овог Поглавља и додата реченица везана за Агенду 2030 УН.</p>
<p>6. Страна 24., 1.2.3. Однос са другим документима</p> <p>Коментар: Израђивач Плана доводи План у везу Стратегијом биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011 до 2018.године („Сл. гласник РС“, бр. 13/2011), што је стратегија која је истекла 2018. године, односно тренутно је неважећа и стога се не може довести у везу са Планом. Са друге стране, тренутно непостојање стратешког документа у области заштите природе неопходно је препознати Просторним планом. Потребно је препознати наведени недостатак Плана у Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.</p>	<p>6. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p> <p>Напомињемо да се ППРС не доводи у везу са Стратегијом биолошке разноврсности, него се само наводи као документ јавне политике који је дефинисао општа начела, циљеве, оквир заштите и принципе који су актуелни, и ако је формално Стратегија истекла.</p>
<p>7. Веза са примедбом број 15. на СПУ под редним бројем 1.</p>	<p>7. Исти став по примедби.</p>
<p>8. Страна 75, Табела 3.8. Збирна матрица утицаја стратешких утицаја Просторног</p>	<p>8. Примедба није основана.</p>

<p>плана на животну средину и елементе одрживог развоја</p> <p>Коментар: Како се дошло до оцене да „Обнављање екосистемских и производних функција напуштених и запарложених пољопривредних земљишта“ нема утицаја на „Заштита биодиверзитета и геодиверзитета и природних добара“? Уколико се запуштено пољопривредно земљиште пренамени у шумско како је предвиђено Планом, то ће имати значајан негативан утицај на очување врста фауне, али и флоре, отворених станишта, нарочито у зони степе.</p>	<p><i>Образложење:</i> Ако се пажљивије погледају одговарајући делови ППРС, видеће се да се свуда наглашава „у складу са условима заштите природе“.</p>
<p>9. Веза са примедбом број 8. на СПУ под редним бројевима 3-4.</p>	<p>9. Исти став по примедбама.</p>

<p>24. ЈП „Србијашуме“, Булевар Михајла Пупина 113, 11070 Београд, достављено електронском поштом, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 164. на Нацрт Просторног плана)</p>	
<p>1. На страни број 8 у делу који се односи на Еколошке аспекте развоја пољопривреде, наведено је: „Заштита природних или полуприродних енклава (баре, мочваре, шумарци, забрани, шушњари и сл.)“. Потребно је заменити адекватним терминима полуприродне енклаве, шумарци и шушњари. У Закону о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10, 93/12 и 89/15) напред наведи термини се не користе.</p>	<p>1. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ. Навод из примедбе је преузет у СПУ из ППРС као планско решење. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС. Напомињемо да Закон о шумама није „кровни“ документ који дефинитивно и непоречиво одређује терминологију која се користи у области заштите земљишта, биодиверзитета и других природних добара. Уосталом, површине природних и полуприродних енклава, живица и сл. на пољопривредном земљишту, чак ни пољезаштитни шумски појасеви, не убрајају се у шуме. То је и пољопривредно земљиште.</p>
<p>2. На страни број 66 у табели Сценарио развоја у делу Реалистични сценарио Б развија се атрактивна туристичка понуда примарних туристичких дестинација и то ће имати позитиван ефекат на заштити и одрживом коришћењу воде, пољопривредног и шумског земљишта, заштити биодиверзитета и предела. То је тешко остварљиво, јер развој туризма доводи до читавог низа промена у природи и животној средини.</p>	<p>2. Примедба се не прихвата.</p> <p><i>Образложење:</i> Развој туристичке понуде се у овој варијанти базира на заштити животне средине и то показују резултати евалуације. Питање остваривања овог концепта је питање имплементације ППРС.</p>
<p>3. На страни број 67 у табели Сценарио развоја у делу Реалистички сценарио Б</p>	<p>3. Примедба се прихвата.</p>

наведен је термин опремљено земљиште... Заменити тај термин са уређеним земљиштем.	
4. На страни број 72 у Табели 3.7. Планска решења у Просторном плану обухваћена проценом утицаја у делу који се односи на туризам може се додати Развој руралног туризма.	4. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Развој руралног туризма није посебно издвојен као приоритетно планско решење већ се подразумева у оквиру осталих видова туризма који су у форми планских решења били предмет евалуације у СПУ.
5. На страни 72 у Табели 3.7. Планска решења у Просторном плану Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство, потрено је додати поред наведених Планских решења: Унапређивање одрживог газдовања шумама и заштићеним природним добрима.	5. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Наведено планско решење није посебно издвојено као приоритетно тако да методолошки не може бити предмет евалуације у СПУ.
6. На страни број 85 Планско решење: Развој туризма на подручју Београда и околине, очекује се позитивни утицаји овог планског решења изражени су у односу на заштиту и презентацију елемената животне средине (земљишта, биодиверзитета, предела, културних добара), као основе за његову реализацију. Сматрамо да је тешко оствариво.	6. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Питање остваривања овог концепта није предмет СПУ, нити ППРС, већ имплементације ППРС.
7. На страни број 87 Планско решење: Реконструкција и изградња малих хидроелектрана - односи се на: пројекте „Електропривреде Србије” прикључене на дистрибутивну електроенергетску мрежу уз обнављање производње на пројектованом нивоу; изградњу малих хидроелектрана на водопривредним објектима (МХЕ Ровни и МХЕ Ћелије). Зашто су наведене ове две МХЕ, шта је са осталим?	7. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Наведене МХЕ се налазе у приоритетима просторног развоја и као такве предмет су СПУ.

25. Удружење „За здравије сутра“, преко пуномоћника Сретена Ђорђевића, Трећи октобар 188, 11563 Велики Црљени, 350-01-00680/2021-11, од 05.05.2021.(веза са примедбом број 186. на Нацрт Просторног плана)

1. Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године, израђен је у марту 2021. године. Према Одлуци о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године на животну средину, рок за израду Извештаја о стратешкој процени је 18 месеци од дана ступања на снагу Одлуке о изради Просторног плана. Одлука о изради Просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“. Дан објављивања Просторног плана Републике	1. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Извештај о стратешкој процени израђен је у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Нацрт ППРС-а је израђен у року, у децембру 2020. године када је и спроведен поступак стручне контроле. Такође, као саставни део документационе основе, за потребе стручне контроле израђен је и
--	--

<p>Србије у Службеном гласнику РС је 5. јул 2019. Рок од 18. месеци је истекао у јануару 2021. године, а Извештај о стратешкој процени је израђен у марту 2021, што значи да Извештај о стратешкој процени није израђен у прописаном року.</p>	<p>достављен, у исто време, и Извештај о стратешкој процени утицаја ППРС-а на животну средину.</p>
<p>2. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину чланом 19. прописано је учешће јавности и да орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављања мишљења. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је огласило да се јавни увид одржава од 5. априла до 5. маја 2021. године у трајању од 30 дана. Имајући у виду обимност и значај једног оваквог просторног плана који је основни плански документ просторног планирања и развоја у Републици, повређено је право јавности на учешће будући да поред тога што је дат кратак рок од 30 дана, обухваћен је и преиод ускршњих и првомајских празника, те је рок дат огласом од 30 дана тиме скраћен на 25 дана.</p>	<p>2. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Поступак израде ППРС-а је спроведен у складу са Законом о планирању и изградњи, као и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину Извештај о стратешкој процени се излаже у оквиру излагања плана и програма на јавни увид. У том смислу, Извештај о стратешкој процени био је изложен на јавном увиду заједно са Нацртом ППРС-а. На јавним седницама које су одржане 25.06.2021. године, 28.06.2021. године, 01.07.2021. године, 02.07.2021. године и 05.07.2021. године, подносилац примедбе на Нацрт ППРС-а и Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је могао усмено да образложи достављену примедбу.</p>
<p>3. Носилац израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана РС је Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Према члану 10. став 2. Закона о стратешкој процени утицаја „носилац израде извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената. У складу са чланом 28. Закона о управи „Министарство може да има један или више органа управе у свом саставу (у даљем тексту: орган у саставу). Орган у саставу образује се за извршне односно инспекцијске и с њима повезане стручне послове, ако њихова природа или обим захтевају већу самосталност од оне коју има сектор у министарству. Орган у саставу може стећи својство правног лица кад је то законом одређено.“ Из наведеног произилази да министарство није правно лице. У Ревизији Врховног касационог суда Србије (REV 2994/07 од 11.12.2012) наводи се „Министарство правде нема својство правног лица, већ правни субјективитет</p>	<p>3. Примедба се прихвата. Иако је потпуно јасно да је Носилац израде СПУ према члану 10. Закона о СПУ конзорцијум научноистраживачких и других стручних организација, термин ће бити преформулисан на начин да се не уноси терминолошка забуна "мешањем" са терминологијом која дефинисана Законом о планирању и изградњи.</p>

<p>добија преко Републике Србије, која у конкретном случају није означена као тужена, па тужба не садржи све што је потребно да би се по њој могло поступати, јер као тужени није означено лице које може бити странка у поступку.“ Дакле, наведено Министарство се не може сматрати правним лицима у смислу одредбе члана 10. став 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину те самим тим не може бити носилац израде Извештаја о стратешкој процени како се наводи у Извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину Просторног плана РС од 2021. до 2035.</p>	
<p>4. Радни тим не испуњава критеријум мултидисциплинарности. Имајући у виду да се ради о просторном плану РС као и које су области предмет анализе утицаја просторног плана, за испуњење критеријума мултидисциплинарности на изради Извештаја би морали бити укључени и инжењер заштите животне средине, саобраћаја, електротехнике, климатолог и др, а како би се релевантно размотрили утицаји Просторног плана на животну средину.</p>	<p>4. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет ППРС и СПУ. Поред стручног тима који је изузетно референтан за израду СПУ, постојала је сарадња и консултације са свим експертима који су учествовали у различитим областима ППРС.</p>
<p>5. Носилац израде Извештаја о стратешкој процени је исти као и носилац израде Просторног плана РС од 2021. до 2035. - Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Такође, обрађивачи Извештаја о стратешкој процени - Институт за архитектуру и урбанизам Србије и Географски факултет Универзитета у Београду су обрађивачи и Просторног плана РС од 2021. до 2035. Ова чињеница доводи у питање објективност и непристрасност обрађивача Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Не постоји законска препрека да исти обрађивач израђује и плански документ и СПУ. Оно што је значајно је да обрађивачи не доносе одлуку о квалитету израђених планских докумената, већ постоје институције које су по закону надлежне за то.</p>
<p>6. У одељку <i>Циљеви и индикатори</i> Извештаја о стратешкој процени утицаја, у табели 2.1, међу индикаторима се не узима у обзир учесталост прекорачења дневних вредности ПМ 2,5, већ само ПМ 10. Имајући у виду далеко већу штетност ПМ 2,5 од ПМ 10 честица и имајући у виду Уредбу о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха, неопходно је узети у обзир и учесталост прекорачења дневних вредности ПМ2,5.</p>	<p>6. Примедба се делимично прихвата. Избор индикатора у СПУ се заснива на Правилнику о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011), што је апострофирано на стр. 55. СПУ. Према наведеном Правилнику, индикатор у области ваздуха и климатских промена наведен је само ПМ10. Навођење ПМ2,5 није у Правилнику предвиђено овим индикатором, а суштински не би утицало на евалуацију на стратешком нивоу планирања каква је СПУ за ППРС.</p>

	Ипак, сагласни смо да су ПМ2,5 од посебног значаја за здравље становништва и да је њихово утврђивање од посебног значаја, посебно у контексту праћења стања квалитета животне средине. У том контексту, ПМ2,5 честице ће бити додате у табелу 5.1 СПУ (стр. 104) која се односи на индикаторе за мониторинг животне средине.
7. Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину чланом 17. ставом 1. тачком 4 прописано је да програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма садржи нарочито, између осталог, <i>поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја</i> . У одељку 5. <i>Програм праћења стања животне средине</i> Извештаја о стратешкој процени утицаја просторног плана Републике Србије од 2021. до 2035. године недостаје - <i>поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја</i> .	7. Примедба се прихвата.
8. Према члану 9. ставу 2. Закона о заштити животне средине, начело предострожности (које је уједно и начело Стратешке процене утицаја према члану 4. ставу 1. тачка 3) Закона о стратешкој процени утицаја) остварује се проценом утицаја на животну средину и коришћењем најбољих расположивих и доступних технологија, техника и опреме. Извештај се позива на примену најбољих доступних технологија, али без прецизирања шта такве технологије представљају, и по којим критеријумима су најбоље доступне технологије (на стр. 16 Извештаја у делу Смањење загађења ваздуха које потиче из енергетике и индустрије наводи да ће се у индустрији користити најбоље доступне технологије). У ЕУ угљ се као извор енергије напушта тако да је претпоставка да ЕУ не познаје БАТ технологије које могу да спрече негативне ефекте коришћења угља као извора енергије, а чија експлоатација је на територији РС предвиђана Просторним планом за период од 2021. до 2035.	8. Примедба се делимично прихвата. <i>Образложење:</i> Текст ће бити допуњен наведеном констатацијом. Што се тиче БАТ, Директива о индустријским емисијама 2010/75, поглавље II, прописала је обавезу коришћења закључака о најбољим доступним техникама. Ове најбоље доступне технику анализирале су и приказане у одговарајућим референтним документима, вертикално по гранама индустрије, и хоризонтално, по областима које се односе на праћење утицаја, енергетску ефикасност и сл. (http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/). Приликом израде студија о процени утицаја, и касније при пријави и издавању интегрисане дозволе, проверава се примена БАТ закључака, без којих постројење не може исходovati употребну дозволу.
9. Извештај садржи податке о изградњи МХЕ на рекама територије РС. С обзиром да је јако мали проценат енергије добијене из МХЕ а све већи апел и противљење њиховој изградњи од стране локалног становништва и бројних НВО, а као последице негативних утицаја на животну средину које оне имају, отвара се питање целисходности планирања	9. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> У целом свету се ужурбано искоришћавају хидроенергетски потенцијали, управо због тога што је то најпоузданији ОИЕ. Соларна енергија и енергија ветра јесу, наравно, ОИЕ, али имају веома неповољну особину: веома су променљиве и непредвидиве током времена, па се не могу користити само оне, већ им је за

<p>и њихове изградње у периоду до 2035. године.</p>	<p>билансирање снаге и енергије неопходна све већа подршка управо акумулационих ХЕ. Због тога са порастом удела ОИЕ у ЕЕС системима расте "глад" за акумулационим и реверзибилним ХЕ.</p> <p>Уколико се пажљиво чита, може да се види да је у ППРС дат веома изнијансиран став о ХЕ и МХЕ. Лоши примери реализованих МХЕ који се са правом наводе не могу се и не смеју се уопштавати и на хидроенергетске потенцијале средњих и већих река, код којих се техничка решења објеката могу одлично уклопити у еколошко и социјално окружење. Акумулације, код којих се као један од корисника увек јавља и тзв. оплемењавање малих вода, повећавају протоке у кризним маловодним периодима, што је веома делотворно управо за водене екосистеме, јер се испуштањем "еколошких протока", који су већи од малих вода у природним режимима, стварају услови за повећање биолошке разноврсности.</p> <p>У условима климатских промена, које већ врло озбиљно погоршавају режиме вода, Србија не би могла да преживи без изградње акумулација. Оне се у свету граде дуже од пет миленијума, јер је то био услов за преживљавање цивилизација. У Шпанији и Португалу, који опстају управо захваљујући томе што су искористили све локације за грађење брана, сада се граде пумпна и реверзибилна постројења, како би се готово свака кап воде акумулисала и сачувала за кризне маловодне периоде, који постају све дужи са све мањим протоцима.</p>
<p>10. Док је један од приоритета политике ЕУ да до 2050. године достигне потпуну декарбонизацију, што свакако подразумева напуштање угља као извора енергије, Извештај о стратешкој процени јасно наводи како ће се у оквиру периода од 2021. до 2035. вршити експлоатација угља на територији РС. Колико је оваква енергетска политика РС у складу са наведеном политиком ЕУ? Да ли оваква политика представља успоравање и корак уназад пријему РС у чланство ЕУ? Извештај о стратешкој процени не указује ни на високе таксе CO₂ које ЕУ планира да уведе за земље попут Србије које прекорачују емисије гасова стаклене баште, а које се могу очекивати као последица коришћења угља најлошијег квалитета и као основног извора енергије у термоелектранама. Не узима се у обзир ни евентуални улазак у</p>	<p>10. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Текст је написан у форми коментара и питања, и указује на елементе који нису предмет СПУ (таксе).</p> <p>Наводи у СПУ су базирани на концепту развоја енергетике из ППРС, односно на постојећој Стратегији развоја енергетике РС.</p>

<p>систем трговине емисијама CO₂, под који би РС потпала као држава чланица ЕУ.</p>	
<p>11. Извештајем о стратешкој процени утицаја отварање рудника јадарита се јасно ставља као један од приоритета у периоду од 2021. и 2035. иако још увек јавно није представљена технологија која ће се користити за експлоатацију. Извештај о стратешкој процени би морао да садржи податке о технолошком процесу који би се примењивао за екстракцију минерала јадарита како би се релевантно представили утицаји отварања овог рудника на животну средину као и његове утицаје на локално становништво али и становништво грађана РС. На овај начин и Извештај о стратешкој процени лишен је преко потребних коментара и примедби струке на утицаје отварања овог рудника. Имајући у виду да је јадарит нов минерал и да сам процес технологије његове експлоатације није познат, забринутост грађана и јавности за отварање рудника је оправдан. Како је могуће говорити о утицајима отварања рудника и процеса експлоатације на здравље људи и животне средине ако није позната технологија која ће се користити?</p>	<p>11. Примедба се не прихвата. <i>Образложење:</i> Предмет СПУ нису била планска решења која представљају стечену планску обавезу, односно за које је урађена планска документације (укључујући и СПУ), са нивоом детаљности већим од оног који постоји на нивоу стратешког планирања какав је ППРС. Технологије нису предмет планске, већ техничке документације. Управо зато је СПУ само почетна фаза у процени утицаја, која се наставља израдом Студије о процени утицаја пројекта на животну средину.</p>
<p>12. Извештај о стратешкој процени утицаја. у одељку 1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи, 1.2.1.Квалитет ваздуха, не пружа податке о емисијама CO₂. На ово је важно указати с обзиром на политику ЕУ да до 2025. године постане потпуно декарбонизована. Не узима се ни у обзир обавеза увођења ETS (Emission trading system) система којем подлежу државе чланице ЕУ. Нема речи ни о евентуалним последицама које' настају због прекограничних утицаја емисија CO₂ узрокованих радом великих постројења за сагоревање на територији РС и негативних утицаја на држављане и животну средину ЕУ.</p>	<p>12. Примедба се прихвата. Уколико буду доступни подаци о емисијама CO₂ биће обрађени и убачени у Текст.</p>
<p>13. У одељку 1.2.4. Ниво буке, Извештаја о стратешкој процени утицаја нема података о акустичном зонирању и у ком проценту је оно спроведено. У пракси се показало да се неки загађивачи, који емитују буку преко законом дозвољених граница, позивају на чињеницу да у локалној самоуправи (чија је обавеза вршења акустичког зонирања на својој територији, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом о</p>	<p>13. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен у складу са доступним подацима који се односе на акустично зонирање.</p>

<p>заштити од буке у животној средини) а на којој обављају своју делатност није спроведено акустично зонирање, услед чега долази до злоупотреба и прекорачења законом дозвољених граничних вредности.</p>	
<p>14. У Табели 3.9. - Идентификација кумулативних и синергијских ефеката планских- решења на страни 80 Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, позива се на Кјото протокол и наводи се да њиме „за Србију као земљу у развоју није предвиђена обавеза квантификованог смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, иако томе треба тежити“. Зашто се Извештај у наведеној табели позива на Кјото протокол? Обавезу спречавања негативних утицаја на климатске промене РС има као потписница Париског споразума о клими, као и због чињенице да има статус кандидата за чланство у ЕУ којој је политика спречавања климатских промена приоритет.</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Наведени су међународни документи које је РС потписала у вези са климатским променама (стр. 16. и 116. СПУ).</p>
<p>15. Чланом 23. став 2. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину прописано је „Ако имплементација плана и програма може имати значајан негативан утицај на животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство, у поступку учешћа заинтересованих органа и организација и јавности доставља, у што краћем року, а најкасније када буде информисао своју јавност, другој држави на мишљење информације, и то: 1) опис плана и програма заједно са свим доступним информацијама о њиховим могућим утицајима; 2) природи одлуке која може бити донета; 3) року у коме друга држава може да саопшти своју намеру да учествује у поступку одлучивања.“ Да ли је Министарство заштите животне средине обавестило суседне државе и дало им прилику да дају своје мишљење и коментаре на просторни план у складу са наведеном законском одредбом?</p>	<p>15. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, нити ППРС. Односи се на спровођење законом прописаних обавеза надлежног министарства.</p>
<p>16. Извештај о стратешкој процени даје информације о утицајима на животну средину појединачних пројеката, изостављајући кумулативне ефекте остваривања свих планираних активности у области рударства, енергетике, изградње МХЕ и др. Експлоатација угља, изградња 6 нових термоелектрана на угаљ или 378</p>	<p>16. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У СПУ су у табели 3.9. идентификовани битни утицаји (кумулативни и синергијски). За утврђивање ових утицаја делом су коришћени резултати моделовања просторне дисперзије загађења ваздуха из термоелектрана (рађено за потребе НЕРПа и било доступно јавности у току израде и усвајања овог</p>

<p>МХЕ су само неки од планираних пројеката предвиђених до 2035. године. Извештај би морао дати релевантне податке и анализу о оваквим кумулативним ефектима који прете да доведу до трајне девастације животне средине и повреде људских права не само грађана РС, већ и услед прекограничног утицаја, становника суседних земаља али и земаља чланица ЕУ што за собом повлачи и међународну одговорност.</p>	<p>документа), делом на основу података о стању животне средине (СЕПА), делом на основу експертских знања, итд. Смернице за утврђивање прекограничног утицаја, које је комплексно питање због чега не може бити засновано само на једностраном (који се односи на једну државу) сагледавању прекограничног утицаја, дате су на стр. 99-100. СПУ, у складу са начином како то раде суседне државе за стратешка документа нивоа ППРС.</p>
<p>17. Већ је раније указано у коментарима Извештаја да је нејасно које су то савремене технологије које елиминирају негативне ефекте коришћења угља као извора енергије, нарочита лигнита, угља најлошијег квалитета чија је калоријска вредност мала а последице по здравље и животну средину велике? Зашто земље ЕУ напуштају угљак као извор енергије ако су им познате такве савремене технологије? Који је то дужи временски период, и поново се поставља питање усклађености политике ЕУ да достигне нулте емисије гасова са ефектом стаклене баште до 2050. године и планиране експлоатације угља на територији РС која има статус кандидата за пријем у чланство ЕУ?</p>	<p>17. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> У закључку СПУ, а на неколико места у тексту СПУ је прецизно написано ће примена БАТ компензовати <u>ДЕО</u> негативних утицаја (не елиминисати их). Посебно се то односи на кумулативне и синергијске утицаје. Такође је указано да ће концепт развоја енергетског сектора базиран на коришћењу угља у термоелектранама имплицирати стратешки негативне утицаје на циљеве СПУ. Што се тиче БАТ, Директива о индустријским емисијама 2010/75, поглавље II, прописала је обавезу коришћења закључака о најбољим доступним техникама. Ове најбоље доступне технику анализирани су и приказани у одговарајућим референтним документима, вертикално по гранама индустрије, и хоризонтално, по областима које се односе на праћење утицаја, енергетску ефикасност и сл. (http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/). Приликом израде студија о процени утицаја, и касније при пријави и издавању интегрисане дозволе, проверава се примена БАТ закључака, без којих постројење не може исходovati употребну дозволу.</p>

<p>26. ЈП Путеви Србије, 350-01-1063/19, достављено електронском поштом, од 05.05.2021. (веза са примедбом број 189. на Нацрт Просторног плана)</p>	
<p>1. Увидом у Извештај о стратешкој пропсни утицаја на животну средину установљено је да је анализирано постојеће стање животне средине са посебним освртом на подручја где је најизраженији процес угрожавања животне средине. Мишљења смо да текстове који се односе на смањивање нивоа буке, као једног од приоритета у заштити животне средине и то: - Страница 17 – приоритетна планска решења, тачка 5, - Страница 93, приоритетна планска решења. - Страница 126, приоритети у области заштите животне средине, тачка 6.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Текст из СПУ ће бити замењен са текстом како је наведено у сугестији.</p>

треба заменити са:

Смањивање прекомерног нивоа буке пореклом од саобраћаја и индустрије, који угрожава зоне становања, рекреације и других делатности. Ово подразумева следеће активности:

- Акустичко зонирање Републике Србије по општинама
- Израда и усвајање стратешких карата буке за зоне утицаја најоптереченијих саобраћајница (путеви, железнице, аеродроми) и градских агломерација, периодично, на сваких 5 година
- Израда, усвајање и спровођење акционих планова заштите од буке на сваких 5 година
- Праћење стања буке у складу са захтевима одговарајућих планова мониторинга и на основу жалби угрожених грађана

Образложење: Конструкције за заштиту од прекомерних нивоа буке од саобраћаја реализују се на државним путевима I и II реда на новоизграђеним депонијама. За путне правце у експлоатацији, редослед мера се спроводи на основу стратешких карата буке и одговарајућих акционих планова. Мониторинг буке се ради по динамици датај у плановима из студија о процени утицаја на животну средину, као и по пријави грађана на сметње изазване буком. Што се тиче учестаности мерења, мониторинг буке на државним путевима се ради када се установе значајне промене фактора (саобраћајно оптерећење, структура саобраћаја и сл.), у односу на оне при којима је вршено претходно мерење буке у животној средини.

Генерално, Стратешком проценом утицаја Просторног плана Србије од 2021. до 2035. године на животну средину сагледани су могући негативни утицаји на животну средину и предвиђене су смернице за њихово смањење односно довођење утицаја планираних активности у прихватљиве оквире у којима се конфликти у простору свде на најмању могућу меру. Имајући у виду да Јавно предузеће „Путеви Србије“ као управљач над државним путевима у Републици Србији, са аспекта заштите животне средине врши праћење шире зоне утицаја пута на околину, мишљења смо да је предметни Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину усклађен са Законом о стратешкој процени

утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС" бр. 135/04 и 88/10).	
---	--

27. Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином, Немањина 22-26, достављено електронском поштом, од 11.05.2021. (веза са примедбом број 196. на Нацрт Просторног плана)

<p>1. У Извештају о Стратешкој процени утицаја, у Прегледу постојећег стања и тачки 1.2.4. „Ниво буке“ недостаје карта агломерација које већ имају, или треба да израде, стратешке карте и акционе планове за заштиту од буке, као и приказ општина које су урадиле акустичко зонирање (Нови Сад, Ниш, Шабац, Крушевац...). Град Ниш има израђене Стратешке карте буке, (карте су постављене на сајту града Ниша, налазе се и на сајту овог Министарства и на сајту Агенције за заштиту животне средине). Треба унети и податке да је у агломерацији Ниш максималан број становника изложен укупном индикатору буке L_{den} чија је вредност $<50 \text{ dB}$, 712.100 становника док је максималан број становника који је изложен вредностима $L_{night} < 45 \text{ dB}$, 740.300 становника. Поред већ израђених стратешких карата буке за главне путеве и агломерацију Ниш, стратешке карте буке треба да буду израђене за још 4 агломерације (Београд, Нови Сад, Крагујевац и Суботица), главне пруге и Аеродром Никола Тесла.</p>	<p>1. Примедба се прихвата. Део 1.2.4. Ниво буке биће текстуално допуњено у складу са наведеном сугестијом.</p>
<p>2. У делу Извештаја о стратешкој процени у поглављу 3.6.12. на страни 99. "Мере заштите животне средине од прекограничних утицаја", треба дописати да се прекогранични утицаји спроводе на основу члана 23. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04 и 88/10) и на основу тога што је Република Србија је потписница ЕСПОО Конвенције (Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, "Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007) и Протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину уз Еспоо конвенцију („Службени гласник РС“ - Међународни уговори бр. 1 - 10). У складу са чланом 10. Протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину, Република Србија је у обавези да суседне (погођене) државе, чија животна средина може евентуално бити погођена услед</p>	<p>2. Примедба се прихвата.</p>

реализације одређених планова, обавести да могу да учествују у прекограничним консултацијама пре усвајања наведених планова.	
--	--

28. Регулаторни институт за обновљиву енергију - РЕРИ, Краља Петра 70/11, 11000 Београд, 350-01-778/21, достављено електронском поштом, од 05.05.2021. (веза са примедбом број 198. на Нацрт Просторног плана)	
<p>1. НЕИСПРАВНО НАВОЂЕЊЕ И ПОЗИВАЊЕ НА ИСТЕКЛЕ ПРАВНЕ АКТЕ</p> <p>Поглављем Правни основ за израду Плана и Стратешке процене у оквиру Извештаја о СПУ</p> <p>„Урађен је урађен у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19 -др. закон]”</p> <p>Није исправно наведен закон, у референци не стоје последње актуелне измене и допуне. Исти је случај и са Закон о заштити ваздуха („Сл.гласник РС” бр. 36/09 и 10/13); где нису наведене актуелне измене и допуне од 2021. године</p>	<p>1. Примедба се прихвата.</p> <p>У питању је техничка грешка и текст ће бити допуњен бројевима Службених гласника. Измене и допуне закона су наступиле након израде материјала СПУ.</p>
<p>2. НЕАДЕКВАТНО ПОСТАВЉЕНИ ЦИЉЕВИ И ИНДИКАТОРИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА</p> <p>У Табели 2.1. Циљеви и индикатори Стратешке процене утицаја Извештаја о СПУ у оквиру индикатора везаних за област ВАЗДУХ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ потпуно је изостављено прекорачење емисија РМ 2,5 честица.</p> <p>Ово би могло бити разумљиво ако се има у виду да израђивач плана сматра да је усклађивање са циљевима одрживог развоја превише оптимистично и нереално. Ипак, овде скрећемо пажњу израђивачу извештаја о СПУ да је изложеност РМ честицама један од кључних индикатора за циљ 11 Агенде за одрживи развој 2030 управо изложеност урбане популације РМ честицама.</p>	<p>2. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>Избор индикатора у СПУ се заснива на Правилнику о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/2011), што је апострофирано на стр. 55. СПУ. Према наведеном Правилнику, индикатор у области ваздуха и климатских промена наведен је само ПМ10. Навођење ПМ2,5 није у Правилнику предвиђено овим индикатором, а суштински не би утицало на евалуацију на стратешком нивоу планирања каква је СПУ за ППРС.</p> <p>Ипак, сагласни смо да су ПМ2,5 од посебног значаја за здравље становништва и да је њихово утврђивање од посебног значаја, посебно у контексту праћења стања квалитета животне средине. У том контексту, ПМ2,5 честице ће бити додате у табелу 5.1 СПУ (стр. 104) која се односи на индикаторе за мониторинг животне средине.</p>
<p>3. У оквиру исте табеле, за област СПУ СОЦИО-ЕКОНОМСКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ АСПЕКТИ, међу индикаторима којим се дефинише заштита и унапређење здравља становништва убројан је Процент становништва изложеног повећаном загађењу ваздуха (%).</p>	<p>3. Примедба се делимично прихвата:</p> <p><i>Образложење:</i> Процентуално исказивање заиста може да реалитивизује значај овог проблема, тако да ће исказивање овог индикатора бити и у бројевима.</p>

<p>Изузев већих урбаних центара, негативан тренд миграција становништва карактеристичан је, па чак и најизраженији за области изложене повећаном загађењу ваздуха. Миграцијом становништва из ових области, очито се смањује укупан процентуални удео изложених и стиче се лажна слика о ублажавању овог веома битног проблема. Овако постављен индикатор не може се узети као валидни показатељ заштите и унапређења здравља становништва.</p>	
<p>4. ИЗОСТАВЉАЊЕ АНАЛИЗЕ РЕЛЕВАНТНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И НЕДОСЛЕДАН ПРИКАЗ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЦИЉЕВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ</p> <p>Поглављем 3.1 Проценаутицаја варијантних решења и разлози за избор најповољније варијанте Извештаја о СПУ наводи се следеће:</p> <p>„Стратешка процена разматра варијанту просторног развоја без примене Новог Просторног плана (постојеће стање, реализована решења из претходног* Просторног плана 2010-2020. године - варијанта А) и просторног развоја са применом Плана (варијанта Б) са посебним уважавањем свих сектора планског развоја." Нејасно је зашто се варијантна решења односе само на сценарија просторног развоја без примене предложеног Нацрта просторног плана односно реализовања решења из претходног и сценарија у којем се реализује нови Просторни план. Оваквом методологијом не преиспитује се оправданост самих планских решења и не даје им се алтернатива у погледу другачијег приступа који би евентуално имао повољнији исход. Процена да је неко решење боље у односу на непромењено стање не говори ништа о томе да је одабрана опција најбоља могућа.</p> <p>Планским решењима Нацрта просторног плана предвиђа се изградња нових термокапацитета, повећање експлоатације минералних сировина, рударских активности, и развоја саобраћајне инфраструктуре. У поменутој табели, утицај тих планских решења у областима Заштита квалитета ваздуха; Смањењеутицаја на климатске промене и Заштита иунапређење здравља становништва оцењен је као повољнији у</p>	<p>4. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> СПУ разматра варијанте просторног развоја са и без примене ППРС. Повољнија оцена варијанте са новим ППРС у односу на претходни базира се на примени БАТ, које нису примењене након претходног ППРС, а у овом ППРС се намећу као обавеза. Додатна варијантна решења по појединим секторима ППРС нису разматрана у СПУ јер нису разматрана ни у ППРС.</p> <p>Варијанте за планска решења по тематским областима нису разматрана и обрађена у делу 2. ППРС, јер је у делу 2.1. одређен за разраду реалистички сценарио просторног развоја у периоду 2012-2035. године.</p>

<p>односу на нулти сценарио у којем се план не спроводи. Нејасно је како изградња нових термокапацитета, повећан обим експлоатације минералних сировина, рударских активности и развоја саобраћајне инфраструктуре може имати повољнији утицај на заштиту квалитета ваздуха, смањење утицаја на климатске промене и заштиту и унапређење здравља становништва.</p>	
<p>5. ИЗБЕГАВАЊЕ МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА УТВРЂЕНИХ ЗАКОНОМ О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ УЗ КОНВЕНЦИЈУ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ У ПРЕКОГРАНИЧНОМ КОНТЕКСТУ</p> <p>У Поглављу 3.6.12. Мере заштите животне средине од прекограничних утицаја у Извештају о СПУ Израђивач Извештаја о СПУ погрешно тврди да:</p> <p>"На стратешком нивоу планирању какав је управо Просторни план Републике Србије, није могуће утврдити конкретне пројекте који могу имплицирати прекограничне утицаје. У том контексту, могуће је идентификовани само области просторног развоја у оквиру којих би одређени пројекти који се налазеу граничном појасу са другим државама, чији начин функционисања може могли изазвати прекограничне утицаје. Ту се пре свих издваја област енергетике због могућег прекограничног утицаја на ваздух, водотоке, међународно заштићену летећу фауну (орнитофауну и хироптерофауну)." Израђивач Извештаја о СПУ занемарује чињеницу да је Законом о потврђивању протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину уз конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 1/2010) предвиђена иста пројеката (Анекс I и II) за које се врши стратешка процена утицаја, као и одредбе члана 10. наведеног Закона које уређују поступак прекограничних консултација. Није јасно на основу којих података, извештаја, студија, аналитичких докумената или било којих докумената, израђивач извештаја о СПУ закључује да није могуће утврдити конкретне пројекте који би могли имати прекогранични утицај?</p>	<p>5. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Први део примедбе није предмет СПУ, нити ППРС. Односи се на спровођење законом прописаних обавеза надлежног министарства.</p> <p>Смернице за утврђивање прекограничног утицаја, које је комплексно питање због чега не може бити засновано само на једностраном (који се односи на једну државу) сагледавању прекограничног утицаја, дате су на стр. 99-100. СПУ, у складу са начином како то раде суседне државе за стратешка документа нивоа ППРС.</p> <p>Прејудицирање прекограничних утицаја појединачних пројеката на стратешком нивоу планирања није пожељно, па је препорука СПУ да се овакви утицаји детаљно обраде на нивоу Студије о процени утицаја пројекта на животну средину.</p>

На страни 302. нацрта Просторног плана наведени су потенцијални пројекти изградње нових производних капацитета у електроенергетском секторуу периоду до 2035. године од којих сви наведени термоенергетски објекти капацитета преко 300 MW могу имати значајан прекогранични утицај. Израђивач СПУ није пружио доказе да је у погледу просторног размештаја ових термоенергетских објеката могуће искључити прекограничне утицаје, или, закључити да су ти утицаји неизвесни те их није могуће у овој фази планирања утврдити. Наравно да је то могуће и веч постоје бројни извештаји и студију које показују да термоелектране, које не морају нужно бити у прекограничном појасу, имају значајан прекогранични утицај. Осим тога, термоелектране Нови Ковин и Штаваљ се, имајући у виду просторну димензију налазишта угља, налазе у подручју уз границе са суседним државама (Румунија и Црна Гора) те је израђивач извештаја о СПУ био дужан да утврди прекограничну природу утицаја, а не да их паушалним констатацијама одбаци. Утврђивање прекограничних утицаја је обавеза израђивача извештаја о СПУ, која је утврђена законом. Овај аспект извештаја о СПУ оцењиваће орган надлежан за одобравање извештаја, и, будући да је утврђивање прекограничних утицаја изостало, неће имати други избор до да одбије да одобри извештај који није урађен у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

29. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Немањина 22-26, 11000 Београд, 350-01-00854/2021-11, од 19.05.2021.

Неопходно је да се законом којим се уређује Просторни план Републике Србије, као и Извештајем, утврди обавеза свим локалним самоуправама да у поступку доношења просторних и урбанистичких планова одреде површине за пошумљавање. Најчешће се ради о пољопривредном земљишту лошијих класа, али је неопходно да се конкретне површине или проценти тог земљишта одреде за намену пошумљавања. С тим у вези, предлажемо следеће измене и допуне Извештаја:

1. У глави 1, одељак 1.1, пододељак 1.2.1, поднаслов *Заштита и коришћење*

Коментар није основана.

Образложење: Коментар није предмет ППРС нити посебног закона којим се доноси овај плански документ.

Предмет је разраде планских решења ППРС у другим планским документима, у првом реду просторним плановима ЈЛС и урбанистичким плановима. Садржај планских докумената регулисан је посебним правилником.

1. Примедба није основана.

<p><i>пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</i>, на страни 7, после тачке 6. треба додати нову тачку 7, аналогно тачки 1, тако да гласи:</p> <p>„7. СМАЊЕЊЕ, ОДНОСНО ЗАУСТАВЉАЊЕ ЗАУЗИМАЊА ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА ЗА СТАМБЕНУ ИЗГРАДЊУ, ФОРМИРАЊЕ НОВИХ ПОСЛОВНО-ИНДУСТРИЈСКИХ ЗОНА И ЗА СВЕ ДРУГЕ ЕКОНОМСКЕ И СОЦИОКУЛТУРНЕ ПОТРЕБЕ, ИЗУЗЕВ ЕНЕРГЕТСКИХ И ДРУГИХ КАПИТАЛНИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ ИНВЕСТИЦИЈА;“.</p> <p>Остале тачке треба пренумерисати. Напред наведено предлаже се с обзиром да су у последњих неколико година шуме у планинским комплексима нарочито угрожене изградњом туристичко - рекреативних комплекса, што је потребно уредити просторним плановима тако да се сведе на најмању меру.</p>	<p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>2. Такође, у поднаслову <i>Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство</i>, на страни 9, тачку 1. треба допунити тако да гласи:</p> <p>„1. Одрживост и адаптивно планирање и управљање шумама, и одговарајуће ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ У ЦИЉУ увећања шумских ресурса на 41% површине Републике Србије, односно за око 900 km², ОПРЕДЕЉИВАЊЕМ ПОВРШИНА НЕШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ, у светлу позитивног утицај а на климатске промене, смањење ефеката стаклене баште за око 15%, као и потпунијег вишефункционалног коришћења шума;“</p> <p>Тач. 2, 8. и 9. треба допунити тако да гласе:</p> <p>„2. Одржавање и УНАПРЕЂИВАЊЕ здравља и виталности шумског екосистема, који су у континуитету угрожени биотичким и абиотичким факторима ризика, чији интензитет је понекад на ивици природне катастрофе, са ефектима угрожавања биоеколошке стабилности, производних потенцијала и самообновљивости, као и континуалног вишефункционалног газдовања шумама.“</p> <p>„8. Одржавање и повећање бројности (за 15% до 2035. годишње) ОДРЕЂЕНИХ ВРСТА крупне и ситне дивљачи и природно распрострањене популација</p>	<p>2. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

<p>ловних врста у складу са одредбама повољног конзервационог статуса. Ово треба да буде праћено одржавањем генетичког диверзитета популација ловних врста у складу са одредбама повољног конзервационог статуса.“.</p> <p>„9. ПОДИЗАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СПЕЦИЈСКОГ ДИВЕРЗИТЕТА БИОЛОШКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КОЈОЈ ЛОВНА ВРСТА ПРИПАДА И ОСТАЛЕ ФАУНЕ (СОКОЛОВИ, ОРЛОВИ, РОДЕ И ДР.).“, уз образложење: медвед и тетреб су, у складу са Законом о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, бр. 18/10 и 95/18 — др. закон), у статусу „неловних“ (трајно заштићених) врста дивљачи, док дропља не припада у врсте које називамо „дивљачи“.</p>	
<p>3. У пододелјку 1.2.2. Опис циљева плана, на страни 21, тачка 2. <i>Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство</i>, алинеја прва, треба да гласи:</p> <p>„ - испуњење еколошких, економских и социјалних ефеката шума, обезбеђивањем ТРАЈНОСТИ ПРИНОСА дрвета (сировине) за прераду и индустрију намештаја као и обновљивог енергетског ресурса, остварење рекреативних и културних ефеката, обезбеђивање користи за власника шуме, уз перманентне активности на мониторингу шума у циљу заштите и очувања здравственог стања ресурса;“.</p>	<p>3. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>4. У глави 3, на страни 61, Табела 3.2. <i>Преглед основних позитивних и негативних утицаја варијантних решења</i>, Варијанта просторног развоја са применом Новог Просторног плана - варијанта Б, у поље друго треба додати појашњење које треба да гласи:</p> <p>„Нови ППРС дефинише неопходне планске активности за реконструкцију деградираних и попуњавање разређених шума, унапређење стања популација дивљачи и заштиту и ширење простора која су интегрални део шумских и ловних подручја. У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ДИВЉАЧИ И ЛОВСТВУ, ПРОСТОРНО ЗАОКРУЖЕНА ГЕОГРАФСКА И ПРИРОДНА ЦЕЛИНА КОЈА СЕ УСТАНОВЉАВА РАДИ СПРОВОЂЕЊА ЈЕДИНСТВЕНЕ ЛОВНЕ ПОЛИТИКЕ, ДУГОРОЧНОГ РАЦИОНАЛНОГ ГАЗДОВАЊА ПОПУЛАЦИЈАМА ОДРЕЂЕНИХ ВРСТА ДИВЉАЧИ И</p>	<p>4. Примедба се прихвата.</p>

<p>ЕФИКАСНОГ ПРЕДУЗИМАЊА ОДГОВАРАЈУЋИХ МЕРА У ЛОВИШТИМА. ОВО ИЗ РАЗЛОГА ДА СЕ ЛОВНИМ ПОДРУЧЈИМА НЕ ПРОГЛАШАВАЈУ ПРОСТОРИ КОЈИ НИСУ ДЕФИНИСАНИ ЗАКОНОМ.“.</p>	
<p>5. На страни 72, Табела 3.7. <i>Планска решења у Просторном плану обухваћена проценом утицаја</i>, област Коришћење природних ресурса, шума, шумског земљишта, шумарство и ловство, поље друго треба да гласи: „Унапређење стања популација дивљачи И ЊИХОВИХ СТАНИШТА.“.</p>	<p>5. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>6. На страни 83, одељак 3.5. <i>Резиме значајних утицаја планских решења</i>, <i>Планско решење: Унапређење стања популација дивљачи - позитивно доприноси биодиверзитету подручја (посебно ловних)</i>, треба да гласи: „Планско решење: Унапређење стања популација дивљачи И ЊИХОВИХ СТАНИШТА - позитивно доприноси биодиверзитету подручја (посебно ловних).“.</p>	<p>6. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>7. У пододељку 3.6.5, на страни 96, алинеју девету треба допунити тако да гласи: „- повећање површина под шумом на 41% територије Републике Србије <u>ДОНОШЕЊЕМ ПРОСТОРНИХ И УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА КОЈИМА ЋЕ СЕ ОПРЕДЕЛИТИ ПОВРШИНЕ НЕШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ</u>“.</p>	<p>7. Примедба се прихвата.</p>
<p>8. На страни 97, алинеја деветнаест треба да гласи: „Успостављање управљања популацијама <u>ЛОВНИХ ВРСТА ДИВЉАЧИ</u>.“.</p>	<p>8. Примедба се прихвата.</p>
<p>9. На страни 117, <i>Планско решење: Унапређење стања популација дивљачи - позитивно доприноси биодиверзитету подручја (посебно ловних)</i>, треба да гласи: „Планско решење: Унапређење стања популација дивљачи И ЊИХОВИХ СТАНИШТА - позитивно доприноси биодиверзитету подручја (посебно ловних).“.</p>	<p>9. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

<p>10. На страни 6. Извештаја наведен је правни основ за израду Плана и Стратешке процене у којем је неопходно навести и Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон), због одредаба Закона о пољопривредном земљишту које се односе на: контролу плодности земљишта, пољске радове, плодород, системе за наводњавање и одводњавање, одржавање ливада и пашњака и друго, а на чију примену се Извештај односи у значајном делу.</p>	<p>10. Примедба се прихвата. Текст ће бити допуњен Законом о пољопривредном земљишту у складу са сугестијом.</p>
<p>11. На страни 7. Извештаја, у оквиру Кратког прегледа садржаја Просторног плана, поднаслов <i>Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде и рибарства</i>, тачку 1. треба изменити тако да гласи: „1. СМАЊЕЊЕ, ОДНОСНО заустављање заузимања пољопривредног земљишта за стамбену изградњу, формирање нових пословно- индустријских зона и за све друге економске и социо-културне потребе, изузев енергетских и других капиталних инфраструктурних инвестиција. То подразумева увођење КОНТРОЛЕ ширења грађевинских подручја насеља, упоредо са предузимањем мера за ревитализацију и активирање браунфилд локација, уз адекватну просторно-планску подршку на локалном нивоу;“. Указујемо да су наводи у наведеној тачки 1. и тачки 4. у супротности, јер се у тачки 1. наводи да се зауставља заузимање пољопривредног земљишта за, поред осталог, све друге економске и социо-културне потребе, док је у тачки 4. предвиђена могућност да због „неопходности дође до даљег заузимања пољопривредног земљишта ради задовољавања других, непољопривредних приоритета социоекономског развоја“.</p>	<p>11. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>12. На страни 7. Извештаја, пододељак 1.2.1, у оквиру Кратког прегледа садржаја Просторног плана, тачка 2. гласи: „Надокнађивање вишегодишњег застоја у рекултивацији и ревитализацији простора деградираног површинском експлоатацијом лигнитских лежишта и другим привредним и потрошачким активностима, уз давање предности рекултивацији пошумљавањем, у односу на враћање пређашњим, доминантно пољопривредним наменама“.</p>	<p>12. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

Како у Извештају нема ближег навода о томе које су то „друге привредне и потрошачке активности“, а на основу текста „пређашњим, доминантно пољопривредним наменама“ који би требало да значи да је то земљиште доминантно пољопривредно, указујемо да је обављање других привредних и потрошачких активности супротно одредбама Закона о пољопривредном земљишту. Чланом 55. Закона о пољопривредном земљишту прописана је садржина пројекта рекултивације, тако да пројекат, поред осталог, обавезно садржи: пројектно решење биолошке рекултивације (припрема земљишта за пољопривредну производњу, намена пољопривредног земљишта, поступак и рок испитивања опасних и штетних материја у рекултивисаном земљишту), што значи да пољопривредно земљиште може да се користи за експлоатацију минералних сировина и одлагање штетних и опасних материја, и то у случају када по завршетку радова може да се спроведе рекултивација деградираног пољопривредног земљишта до земљишта које се користи за пољопривредну производњу. Овако написан текст у Извештају може да значи да дате сагласности за експлоатацију и друге непољопривредне активности у складу са Законом о пољопривредном земљишту неће моћи да се реализују навођењем радова који су наведени у пројектима рекултивације и који су обавезујући, тако што може да се да предност пошумљавању тог земљишта. Поред тога, културе пољопривредног земљишта коришћеног за друге сврхе без дате сагласности могу да промене културу тако да убудуће не буде пољопривредно земљиште. Управа за пољопривредно земљиште као орган у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде даје из свог делокруга рада мишљења на планска акта, те у случају да је потребно да се размотри плански акт овако наведене садржине овај орган не би могао да да сагласност на исти.

13. Даље, такође на страни 7. Извештаја, у тачки 5. наводи се повећање инвестиција у системе за наводњавање, на следећи начин: „Повећање инвестиција у ширење еколошки безбедних система за наводњавање, уређење система за одводњавање и

13. Примедба се прихвата.

<p>повећање сигурности заштите од поплава, уз строго поштовање услова који су утврђени Планом развоја хидротехничке инфраструктуре. Системи за наводњавање могу се формирати само на основу посебних пројеката и одговарајуће техничке документације, уз обавезно дефинисање мера за контролу количина и начина коришћења воде. При томе се нарочито мора водити рачуна о изградњи добре примарне инфраструктуре, којом се омогућава ефикаснија технологија наводњавања (нпр. прелазак на прскалице и наводњавање системима кап-по-кап) и повећање отпорности на поремећај е повезане са временским непогодама.“. Постоје три начина наводњавања: капањем, кишењем, односно орошавањем и потапањем или преливањем. Прскалица (боље распрскивач) и кап по кап, не би требало да стоје заједно, јер ако посматрамо делове система за наводњавање, онда би требало да пише „распрскивач“ и „капљач“. Када се мисли на начин наводњавања што је исправно, требало би да пише „капањем“ и „кишењем, односно орошавањем“</p>	
<p>14. Даље, у тачки 6. „Планско усмеравање начина коришћења и очувања екосистемских и производних функција напуштених/необрађиваних пољопривредних земљишта, њиховом пренаменом у шумска земљишта, а тиме и обухватањем мерама одрживог газдовања шумама, односно увођењем рестриктивних казни и прогресивних мера пореске политике у погледу обавезе редовног обрађивања, минимално на нивоу кошења 1-2 пута годишње.“ Напред наведено је у потпуности у супротности са одредбама прописаним чланом 59. став 2. Закона о пољопривредном земљишту. У овом документу се решава питање напуштеног пољопривредног земљишта његовом променом намене у шумско земљиште.</p>	<p>14. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>15. На страни 8, у тачки 11. наводи се: „развој рибњака“ и „депресије, слатинасти терени“, па није јасно да ли је предвиђена промена намене пољопривредног земљишта изградњом рибњака као објеката или ће пољопривредно земљиште које је заслањено (нпр. тип земљишта солончак) променити начин коришћења и убудуће ће бити по култури рибњак.</p>	<p>15. Примедба није основана. <i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p>

	Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.
<p>16. На страни 8. у делу Еколошки аспекти развоја пољопривреде у тачки 1. наводи се: „Успостављање еколошки оптималнијих односа између пољопривредних и шумских површина, пошумљавањем нископродуктивних ораница (изнад 5. катастарске класе) и других пољопривредних земљишта угрожених ерозијом. Шуме имају посебан значај за животну средину, а у тим оквирима и за унапређење плодности земљишта, у првом реду, заштитом пољопривредних усева од дејства ветра.“</p> <p>Нејасно је: 1) Како долази до „развоја пољопривреде успостављањем оптималнијих односа између пољопривредних и шумских површина“ пошумљавањем пољопривредног земљишта?; 2) Да ли су оранице нископродуктивне ако им је катастарска класа изнад пете?; 3) Због чега није боље решење за „развој пољопривреде“ подизање воћњака на пољопривредном земљишту које је угрожено ерозијом од његовог пошумљавања, јер нигде не стој и навод о степену ерозије од којег треба да се заштити земљиште пошумљавањем? Укратко, није усклађен наслов са текстом у тачки 1, а наводи су нејасно усмерени на развој пољопривреде и односе се на шумарство.</p>	<p>16. Примедба није основана.</p> <p><i>Образложење:</i> Примедба није предмет СПУ, већ планских решења ППРС.</p> <p>Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС.</p> <p>Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>
<p>17. На страни 105. Извештаја у Табели 5.1 Индикатори, надлежност и периодичност мониторинга животне средине, наведене су области Стратешке процене утицаја, а у делу који се односи на земљиште и ерозију земљишта, као и у делу који се односи на област Природне вредности, природни ресурси и предео у делу површине деградираног земљишта наведен је орган Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде без Управе за пољопривредно земљиште. У истој табели поред назива Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у другим областима које су наведене у табели, наводе се и органи у саставу: Републичка дирекција за воде и Управа за шуме, те је у наведеним деловима потребно да се дода назив органа у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за пољопривредно земљиште.</p>	<p>17. Примедба се прихвата.</p>

18. У глави 5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења плана, одељак 5.2 *Индикатори за праћење стања животне средине*, у табели 5.1 Индикатори, надлежност и периодичност мониторинга животне средине, по областима Стратешке процене за сваки индикатор који пружа информацију или описује појаву у области животне средине дата је надлежност (извор и доступност података) и периодичност сакупљања података. За област стратешке процене утицаја (у даљем тексту: СПУ) Воду, за индикаторе индекс експлоатације воде (WEI) (%), губици воде (%), укупна количина воде у акумулацијама (милиона m^3 /год.), емисије загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела (kg /год.), загађене (непречишћене) отпадне воде (%), постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације (%), становништво прикључено на јавну канализацију (%), између осталих, као надлежно одређено је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде.

Чланом 78. ст. 1, 3. и 4. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон), прописано је да за водна тела из којих се просечно може захватити више од $100 m^3$ /дан, а која су планом управљања водама намењена за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе у будућности, обезбеђује се континуирано мерење количине воде и испитивање њеног квалитета, да мерење врши републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове, а испитивање орган управе надлежан за спровођење државног мониторинга квалитета вода, као и друга права лица овлашћена од стране министарства надлежног за послове водопривреде за обављање тих послова.

Такође, чланом 8. Закона о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/11, 104/16 и 95/18), прописано је да је јединица локалне самоуправе дужна до краја фебруара текуће године доставити министарству надлежном за обављање комуналне делатности извештај, на прописаном обрасцу, у вези са обављањем комуналних делатности у претходној години, да министарство надлежно за

18. Примедба се прихвата.

Из текста ће бити изостављено Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичку дирекцију за воде.

Текст ће бити измењен у складу са наведеним сугестијама до цртице која почиње са: „на страни 72. табела 3.7...“

обављање комуналне делатности прати квалитет и обухват пружања комуналних услуга, ефикасност вршилаца комуналне делатности, кретање цена, број запослених и ниво улагања у одржавање и изградњу комуналне инфраструктуре и о својим налазима најмање једном годишње обавештава Владу и јавност, да ће поступајући у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја министарство надлежно за обављање комуналне делатности податке о ценама комуналних услуга и обухвату пружања комуналних услуга учинити доступним, објављивањем овог извештаја на интернет презентацији министарства надлежног за обављање комуналне делатности.

У складу са Законом о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20) Републичка дирекција за воде, као орган управе у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, обавља послове који се односе, поред осталог, на водоснабдевање, изузев дистрибуције воде, а Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре обавља послове државне управе који се односе на комуналну инфраструктуру и комуналне делатности.

Такође, у складу са Законом о комуналним делатностима, јединица локалне самоуправе обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и за техничко и технолошко јединство система и уређује и обезбеђује обављање комуналних делатности и њихов развој.

Из напред наведених законских одредби произлази да Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде за праћење наведених индикатора није надлежна, те је стога потребно у табели 5.1 Индикатори, надлежност и периодичност мониторинга животне средине, за област стратешке процене утицаја (у даљем тексту: СПУ) Воду, за индикаторе индекс експлоатације воде (WEI) (%), губици воде (%), укупна количина воде у акумулацијама (милиона m^3 /год.), емисије загађујућих материја из тачкастих извора у водна тела (kg /год.), загађене (непречишћене) отпадне воде (%),

<p>постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације (%), становништво прикључено на јавну канализацију (%), брисати Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичку дирекцију за воде.</p>	
<p>19. Такође, сугеришемо следеће измене у тексту Извештаја:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на страни 6. алинеја трећа за Закон о водама после броја 95/18 треба додати речи: „- др. Закон“; - на страни 10. тачка 3. речи: „речни системи“ замењују се речима: „речни слив“, реч: „акумулације“ допунити са речима: „бране са акумулацијом“, речи: „систем канала“ замењују се речима: „хидромелиорациони системи“; на страни 10. тачка 4. речи: „речни системи“ замењују се речима: „речни слив“, а пре речи: „ХС ДТД“ додају се речи: „хидромелиорациони системи“; - на страни 10, тачка 5. речи: „у систему Јужне Мораве“ замењују се речима: „у сливу Јужне Мораве“; речи: „у систему Западне Мораве“ замењују се речима: „у сливу Западне Мораве“; речи: „у Колубарском систему“ замењују се речима: „у сливу Колубаре“; испред речи „акумулација Стубо-Ровни“ додати речи „брана и“; речи: „у Тимочком систему“ замењују се речима: „у Тимочком сливу“; речи: „у систему Дрине и Лима“ замењују се речима: „у сливу Дрине и Лима“; - на страни 10. тачка 6. алинеја друга под (б) треба да гласи: „системи за заштиту од штетног дејства спољних и унутрашњих вода“; - на страни 16. тачка 3. речи: „планова управљања водама за сливна подручја“ замењуј у се речима: „планова управљања за водна подручја“; - на страни 21. тачка 3. испред речи: „спољних и унутрашњих вода“ додати речи: „штетног дејства“; - на страни 34. речи: „сливна подручја“ замењују се речима: „водна Подручја“; - на страни 72. табела 3.7, област Заштита и коришћење вода и водопривредна инфраструктура речи: „Реконструкција, доградња и развој вишенаменских каналских система“ замењују се речима: „Реконструкција, доградња и развој визценаменских хидромелиорационих 	<p>19. Примедба се делимично прихвата.</p> <p>(б) Прихвата се прва и претпоследња алинеја примедбе у вези са Законом о водама.</p> <p>(б) Преостали део примедбе није основан јер није предмет СПУ, већ планских решења ППРС. Није предмет СПУ да мења планска решења која су предвиђена ППРС, већ да указује на очекиване трендове у животној средини који могу настати као резултат (позитивни утицаји) или последица (негативни утицаји) реализације планских решења која су предвиђена ППРС. Извештај о СПУ ускладиће се са прихваћеним примедбама на планска решења ППРС.</p>

система“. Иако је акценат стављен на системе за наводњавање и одводњавање, водопривредну инфраструктуру чине и регулациони објекти, заштитни водни објекти, под којима се подразумевају објекти за заштиту од штетног дејства вода од спољних и унутрашњих вода, као и ерозије и бујица;

- на страни 76. област Воде и водопривредна инфраструктура речи: „Реконструкција, доградња и развој вишенаменских каналских система“ замењују се речима: „Реконструкција, доградња и развој вишенаменских хидромелиорационих система“. Иако је акценат стављен на системе за наводњавање и одводњавање, водопривредну инфраструктуру чине и регулациони објекти, заштитни водни објекти, под којима се подразумевају објекти за заштиту од штетног дејства вода од спољних и унутрашњих вода, као и ерозије и бујица;

- на страни 84. речи: „Планско решење: Реконструкција, доградња и развој вишенаменских каналских система“ замењују се речима: „Планско решење: Реконструкција, доградња и развој вишенаменских хидромелиорационих система“;

- на страни 98. пододељак 3.6.11, под „Заштита од поплава обезбеђује се“ треба да стоји: израдом карата угрожености од поплава на територији Републике, одржавањем водних објеката за заштиту од штетног дејства вода у складу са прописима и нормативима, изградњом водних објеката за заштиту штетног дејства вода у нештићеним подручјима, реконструкцијом постојећих водних објеката за заштиту од штетног дејства вода, спровођење мера и радова за заштиту од поплава дефинисаних планским и другим актима;

- на страни 107. за Закон о водама после броја 95/18 треба додати речи: „- др. Закон“;

- на 118. страни речи: „Планско решење: Реконструкција, доградња и развој вишенаменских каналских система“ замењују се речима: „Планско решење: Реконструкција, доградња и развој вишенаменских хидромелиорационих система“.

30. Милица Томашевић, председница Програмског одбора Савез еколошких организација Србије с.р., достављено лично на Јавној седници од 05.07.2021.(веза са примедбом број 208. на Нацрт Просторног плана)

1. У израду Нацрта СПУ, који се односи на животну средину, није укључено МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ. Због ове мањкавости у ширем сагледавању аспекта животне средине се ППРС и СПУ не могу прихватити.

1. Примедба није основана.

Образложење: Министарство заштите животне средине (као и друге релевантне институције у чијој су надлежности послови заштите животне средине и природе) укључено је у израду СПУ кроз издавање услова/мишљења који су прибављени у редовном поступку за потребе ППРС и СПУ, као и у процес давања Сагласности на СПУ у складу са чланом 22. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

2. Доношењем Нацрта ППРС И СПУ се крши Архуска конвенција, тј. њена прва два стуба која дефинишу:

- Право на информисаност – тачне информације о појавама и активностима које могу имати утицај на квалитет животне средине, здравље људи и животиња;
- Право да грађани учествују у доношењу одлука о животној средини.

Тако је, на пример, становништво у ваљевском крају случајно открило да извесно страно предузеће врши испитивања налазишта литијума ради потенцијалног отварања рудника. О томе заинтересована јавност није била обавештена, а још мање позвана да да своје мишљење и предлоге. Пример форсирања „Пројекта Јадар“ ради отварања рудника у суседном лозничком крају им не улива поверење да ће државне институције бринути о стању животне средине на одговоран начин. У СПУ су ови крајеви означени као „Подручје загађене и деградиране животне средине“. За ову категорију се предвиђају спречавања дање деградације и ревитализација угрожених екосистема. Ревитализација свакако не би била могућа у условима отварања рудника. Експлоатација литијума је еколошки неприхватљива и тиме би била деградирана животна средине, што су у ставови три одбора САНУ са скупа одржаног у мају 2021, а који су недавно послати и Министарству рударства и енергетике. Ово Министарство је почетком 2021. издало неколико лиценци за истраживања рудних налазишта за више локалитета у Србији. Јавност ни о овим лиценцама није била обавештена. Отварање рудника би водило енормном и иреверзибилном загађивању земљишта, воде, ваздуха и уништавању

2. Примедба није основана.

Образложење: ППРС, а посебно СПУ, указују на појаве и активности које могу имати утицај на квалитет животне средине (укључујући утицаје на здравље људи и биодиверзитет). Спровођење процедуре је у надлежности МГСИ које је ППРС и СПУ излагало јавности у току раног јавног увида и јавног увида у нацрт планског документа, као и на јавним седницама Комисије за јавни увид у нацрт ППРС и СПУ. Партиципација заинтересоване јавности у доношењу одлука остварена је кроз давање примедби и сугестија у процедури раног јавног увида и јавног увида на нацрте ППРС и СПУ. Преостали део примедбе није дат у форми конкретне примедбе на СПУ.

У вези могуће експлоатације минералних сировина у Јадарском крају, биће прецизирани ови наводи, у смислу да се ради о потенцијалној експлоатацији, којој претходи израда документације у складу са законским оквиром којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, заштита културних добара, планирање и изградња, рударство и др. без навођења рока почетка могуће експлоатације. О могућем почетку експлоатације, посебно ће се одлучивати. О могућностима експлоатације биће донете одлуке у складу са принципима социјалне прихватљивости, еколошке одрживости и економске оправданости.

<p>биодиверзитета, културног наслеђа и претњи по остатак екосистема и живота У Србији. Као што је било истакнуто и на скупу у САНУ, неупоредиво је већа вредност онога што је над земљом од онога што је под земљом. Према томе, <u>интерес Србије није рударство, већ је интерес Србије развој пољопривреде и туризма.</u> Очување здраве животне средине и унапређивање пољопривреде би морали да буду приоритети у развоју Србије а то није истакнуто у Нацртима ових докумената. Због нетранспарентности и некомпатибилности ова два концепта, ППРС и СПУ се не могу прихватити.</p>	
---	--

Мишљења на Просторни план и СПУ без примедби и сугестија

1. Министарство за европске интеграције, Немањина 34, 11000 Београд, 350-01-1063/19, од 15.04.2021.
2. Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Скадарска 23, 11000 Београд, 350-01-1063/19, од 20.04.2021.
3. Министарство унутрашњих послова, Булевар Михајла Пупина 2, 11000 Београд, 350-01-1063/19, од 21.04.2021.
4. Министарство здравља, Сектор за инспекцијске послове, Омладинских бригада 1, 11070 Београд, достављено електронском поштом, од 26.04.2021.
5. Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Немањина 22-26, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 29.04.2021.
6. Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд, 350-01-1063/19, од 27.04.2021.
7. Општина Бабушница, Одељење за привреду и финансије, Одсек за урбанизам, комунално стамбене имовинске и инспекцијске послове, Ратка Павловића 1, 18330 Бабушница, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
8. Општина Бачки Петровац, Одељење за привреду, урбанизам, комунално-стамбене и инспекцијске послове, Коларова, 6, 21470 Бачки Петровац, достављено електронском поштом, од 06.05.2021.
9. Општина Варварин, ОУ Одељење за локално-економски развој, привреду, јавне набавке и урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне послове, Марина Мариновића 38, 37260 Варварин, достављено електронском поштом, од 11.05.2021.
10. Општина Стара Пазова, ОУ Одељење за урбанизам и грађење, Светосавска 1, 22300 Стара Пазова, достављено електронском поштом, од 07.05.2021.
11. Општина Чока, Одељење за привреду, пољопривреду, развој, урбанизам, за грађевинске послове за спровођење обједињене пероцедуре и стамбено комуналне делатности, Потиска 20, 23320 Чока, 350-01-00832/2021-11, од 06.05.2021.
12. Град Смедерево, Одељење за урбанистичко-грађевинске послове, Група за урбанизам и озакоњење, Омладинска 1, 11300 Смедерево, 350-01-00854/2021-11, од 10.05.2021.
13. Општина Сремски Карловци, Одељење за просторно планирање, урбанизам и иновинско-правне послове, 350-01-00854/2021-11, од 11.05.2021.
14. Министарство заштите животне средине, Немањина 22-26, достављено електронском поштом, од 11.05.2021. – Сагласност на СПУ
15. Општина Сурдулица, Одељење за урбанизам, стамб-ком, грађ. и имовинско-правне послове, 350-01-00846/2021-11, достављено електронском поштом, од 10.05.2021.

16. Општина Тићевац, ОУ, Одсек за урбанизам, грађевинарство и инспекцијске послове, Јовица Богдановић, 350-01-00847/2021-11, достављено електронском поштом, од 11.05.2021.
17. Министарство рударства и енергетике, Сектор за електроенергетику, Немањина 22-26, 11000 Београд, достављено електронском поштом, од 31.05.2021. – Сагласност на СПУ
18. Општина Пожега, Одељење за урбанизам, грађевинарство, стамб-ком. Послове и заштиту животне средине, 350-01-00854/2021-11, од 07.06.2021. – Сагласност на ППРС и СПУ

РАЗМЕНА ИНФОРМАЦИЈА О ПРЕКОГРАНИЧНОМ УТИЦАЈУ ПЛАНА И ПРОГРАМА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ДРЖАВАМА У ОКРУЖЕЊУ

Поступак размене информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину са државама у окружењу спроводи Министарство заштите животне средине, у складу са чланом 23. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).

Надлежно министарство је остварило прекограничну сарадњу са државама у окружењу. Резултат учешћа држава у окружењу у случају прекограничног утицаја саставни су део документационе основе планског документа.

V ЗАКЉУЧАК

У складу са ставовима Комисије припремити кориговани Нацрт просторног плана, у роковима прописаним Законом о планирању и изградњи и прописима донетим на основу овог закона, који ће бити упућен у даљу процедуру, у циљу разматрања и утврђивања на Влади, као и доношења у Народној скупштини Републике Србије.

КОМИСИЈА

Председник Комисије

мр Ђорђе Милић, дипл. пр. планер

члан Комисије

др Тихомир Обрадовић, дипл.инж.арх

члан Комисије

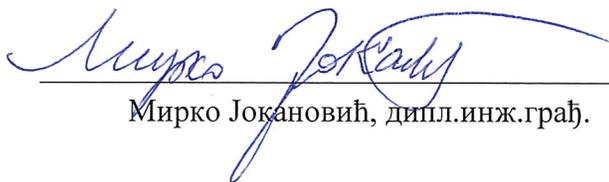
Проф. др Јасмина Ђорђевић, дипл.п.планер

члан Комисије

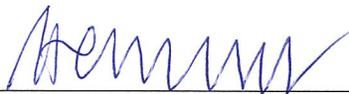
Проф. др Дејан Дивац, дипл.инж.грађ.

члан Комисије

Мирко Јокановић, дипл.инж.грађ.

члан Комисије

Синиша Темерински, дипл.инж.арх.

члан Комисије

Дубравка Павловић, дипл.п.планер

члан Комисије

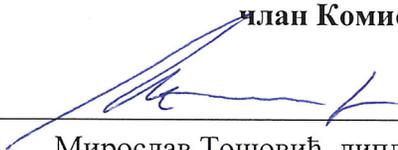
Мирјана Вашут, дипл.п.планер

члан Комисије

Љубо Маћић, дипл.инж.маш.

члан Комисије

Мирослав Тошовић, дипл. инж. арх

члан Комисије

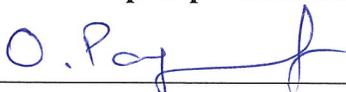
др Дејан С. Борђевић, дипл.п.планер

Секретар - члан Комисије

Светлана Чепковић, дипл.пр.пл.

Секретар - члан Комисије

ма Оливера Радоичић, дипл.пр.пл.

Секретар - члан Комисије

А. Седовић

ма Ивана Стефановић, дипл.пр.пл.

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Ђорђе Милић

мр Ђорђе Милић

По овлашћењу министра број

119-01-120/2021-02 од 12. фебруара 2021. године

